

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ
ΚΩΜΩΙΔΙΑΙ

ARISTOPHANIS
COMOEDIAE

AVCTORITATE LIBRI PRAECLARISSIMI
SAECVLI DECIMI
EMENDATAE
A
PHILIPPO INVERNIZIO
IVRISCONSVLTO ROMANO

ACCEDVNT CRITICAE ANIMADVERSIONES SCHOLIA
GRAECA INDICES ET VIRORVM DOCTORVM
ADNOTATIONES

VOLVMEN IV
COMMENTARIOS INTERPRETVM COMPLEXVM
CVRAVIT
CHRISTIANVS DANIEL BECKIVS

LIPSIAE
IN LIBRARIA WEIDMANNIA
CIƆIƆCCCX

COMMENTARII
IN
ARISTOPHANIS
COMOEDIAS

COLLEGIT DIGESSIT AVXIT
CHRISTIANVS DANIEL BECKIVS

VOLVMEN II

PROLEGOMENA. COMMENTARII
IN NVBES

LIPSIAE
IN LIBRARIA WEIDMANNIA
CIↃIↃCCCX

PRAEFATIO

Quamquam hoc volumine complecti duarum certe fabularum commentarios conſtitueram, tamen et interpretum copiae, lautae illae et amplae, et temporis ratio et bibliopolae voluntas, iuſſerunt me conſilium mutare, nec niſi commentarium in Nubes nunc edere, doctiſſimorum virorum vberrimas et lectiſſimas continentem animaduerſiones. In quibus ſtudioſe digerendis, accurate componendis, fideliter reddendis, vbi opus erat, contrahendis, emendandis, augendis, et ad facilem vſum proponendis eamdem me adhibuiſſe diligentiam, eamdem ſequutum eſſe breuitatem, aeque prouide verſatum et circumſpecte, vt in primo, intelliget, opinor, qui ſubtiliter examinare voluerit. De qua mea opera vt multa dicantur, nec neceſſarium nec gratum eſt. Illud

potius profitendum eſt, ne qui voluminum multitudinem metuant, interpretationem reliquarum fabularum multo fore breuiorem, quum eae neque tot inuenerint tamque copioſos interpretes, et multa recurrant iam ſatis explicata atque illuſtrata. Prodibit autem hoc ipſo anno tertium volumen. Huic ſecundo, vt primo non nimium cederet magnitudine ſua, praemiſi alia ex iis, quae in primi vol. praef. p. XIV. promiſſa ſunt. Scr. d. XXIII. Apr. CIƆIƆCCCX.

CODICES, EDITIONES, ET INTERPRETES NVBIVM.

I. Exacta eſt haec fabula a *Kuſtero* ad Mſ. Vatic. Vrb. et Mſ. Arundell. (v. praef. vol. I. p. XVIII.); a *Brunkio* primum ad quatuor codices: A. Paris. membranac., B. Paris. chartaceum, C. Paris. bombycinum, D. bombyc. quem ipſe poſſedit; poſtea etiam collata cum alio cod. Reg. (Paris.) E. (v. praef. vol. I. p. XXII ſs.), ab *Harleſio* ad *Elbingenſem* et *Bauaricum* (v. ibid. p. XXV ſs.), ab *Invernizio* ad codd. duo ſatis deſcriptos; et nonnullae etiam codd. Baroccianorum 43 et 127 variae lectiones a Burgeſſio adlatae ſunt (v. ibid. p. XX.).

Io. Aug. Erneſtius quum huius fabulae denuo recenſendae atque edendae conſilium cepiſſet, quinque codicum varietatem et alia praeſidia, neſcio a quibus accepit; quorum quidem copia facta eſt in libro eius infra laudando. De codicibus haec ipſius verba ſunt: „Sub ſigno *R.* adſcripta eſt varietas codicis Regii collati cum exemplo Baſil. Frobenii. Igitur interdum, vbi illa lectio iam eſt in textu Kuſt., adſcripſi: *Sic Kuſt.* Vbi nihil diuerſitatis notatum eſt, conſentit cum Baſil. — L. eſt codex Leidenſis; C. Coislinianus, nunc regius; Ia. Ieſuit. Paris. primus; Ib. Ieſuit. Paris. ſecundus; I. Cod. Ies. vterque."

„Si vel maxime, ait I. C. Th. Erneſti, Io. Auguſti ex fratre nepos, Brunckii *Regii* iidem ſint, qui Erneſtii

C. Ia. Ib., tamen multo plures lectiones variantes hic enotauerat." Subtilius in eam rem inquisiuit *Hermannus*, qui, postquam et ipse monuit, suspicionem existere, partem certe Ernestii librorum Pariss. non esse diuersam ab iis libris, quibus postea vsus est Brunkius, disputare ita pergit (p. VIII ss. praef.): „Quod equidem de vno saltem libro Ernestii pro certo affirmauerim. Quem enim ille codicem Regium vocat, is ita etiam in leuissimis rebus cum Regiis membranis ap. Brunk. conspirat, vt, sicubi lectiones inde enotatae differant, id non nisi eorum, qui hunc librum inspexerunt, negligentiae tribuendum esse videatur *a*). Iique hoc facilius errare potuerunt, quod plerisque in locis plurium librorum lectiones indicandae erant, in qua copia et turba varietatum non mirum, si quid aut periit aut mutatum fuit, aut aliis, quam in quibus repertum erat, libris adscriptum. Discrepat autem lectio, quam Ern. e Regio libro et Brunk. e membranis, quas littera A notauit, commemorarunt, his tantum in locis. V. 306. vbi e Reg. ὑψιρεφεῖς affert Ern., Br. autem e membr. ὑψερεφεῖς. V. 347. vbi Ern. e Vat. et Reg. πᾶν ὅτι βούλονται, Br. e membr. πάνθ' ὅ,τι βούλονται adnotat. V. 394. vbi quum A. habeat πόθεν ἔρχεται, vereor ne Ernestius Regium male adnumerauerit iis libris, in quibus est πόθεν αὖ φέρεται. V. 546. vbi Ern. e Reg. notauit κ. αὖτε ἀνεπήδηκα, Brunk. autem ex A. C. D. κοὐκ ἐσαῦτις vel ἐσαῦθις vel κοὐκέτ' αὖθις ἐμπεπήδηκα commemorat. V. 758. vbi Reg. εἶλλε cum glossa ἀπόκλειε, et A. εἶλλε cum eadem glossa habere dicitur. V. 931. vbi ἢν ἐπιβάλλεις Ern. e Vat., Reg. Leid., Ies. primo, ἢν ἐπιβάλῃς Brun-

a) Equidem etiam animaduertisse mihi videor, erratum interdum esse in reddenda Ernestii manu.

kius ex A. B. C. affert. V. 991. vbi θώκων Vat. Reg. et Ies. vterque, θωκῶν autem Br. libri omnes habere dicuntur. Alia diuersitas est in v. 1028. (1021. Lips. ad verba οἱ ζῶντες τότ' etc.) quam ab Ernestii aut quicumque Regium illum codicem contulit, negligentia profectam esse ad istum locum indicauimus. Porro v. 1035. (1026. Lips.) vbi in Reg. et Leid. πάλαι γ' ἐπνιγόμην, in membr. πάλαι γ' ἔγωγ' ἐπνιγ. esse tradunt. V. 1116. (1106. Lips.) vbi quum vulgo χώρει νῦν legeretur, Ern. pro νῦν in Reg. τὰ νῦν inueniri notauit, Brunk. autem e membr. χωρεῖται νῦν protulit, quas lectiones quiuis intelligit ad vnum librum pertinere, negligentius ab alterutro inspectum. V. 1204. (1193. Lips.) vbi νενησμένοι in Reg., νενησμένοι in A. C. D. scriptum dicunt. V. 1357. (1343. Lips.) vbi quum vulgo ederetur ὅθεν γε τὸ πρῶτον, ab Reg. γε abesse dicit Ernestius, Brunk. autem in membr. legi obseruat ὅθεν πρῶτον. V. 1388. (1374. Lips.) vbi Ern. e Reg. κακκᾷν, Brunk. e membr. κακκᾶν profert. In quibus locis omnibus vt negligentius versari videntur ii, qui isto libro vsi sunt, ita idem iis accidisse credibile est in aliis quibusdam locis, vt v. 191. vbi Ern. ex Reg. praestantissimam lectionem ἵν' εἰσὶν οὗτοι affert, Brunk. autem de membr. tacet; v. 1371. (1357. Lips.) vbi quum Brunk. ἀξύστατον e Suid. et quarto Reg. adsciuerit, Ern. autem id ipsum in Reg. libro esse dixerit, aut Brunkium membranas non inspexisse, aut Ernestium in libri indice errasse crediderim; v. 1447. (1433. Lips.) et 1496 (1482) vbi τί φῄς, τί φῄς συ, et κεῖ, quas lectiones sine libri nota profert Ernestius, quum in membranis inuentae sint, haud dubie ad eumdem istum codicem Regium pertinent."

„Reliquorum Ernestii codicum Pariss. non ea est cum Brunkianis conspiratio, vt pro iisdem haberi facile

queant: e quibus a Coisliniano dissentit Brunkii Regius B. v. 543. 1104. 1160. 1204. 1377. 1388. (ed. Herm.), Regius C. v. 1252. 1301. 1377. 1411. (Herm.), quartus Regius v. 1104. prima manu, Brunkii denique codex, quem littera D. notauit, semel, v. 993. Iidem Brunkii codices frequentius recedunt ab Ies. primo, cum quo Bauar. maxime conspirat, qui in his tantum locis ab eo discrepat v. 752. 993. 1034. 1359. Cum Ies. secundo denique vehementer consentit Elbing. liber, qui tantum in his locis diuersam lectionem habet v. 964. 991. 1008. 1262. 1445."

II. *Editiones Nubium* separatim plures prodierunt, quum ea omnium praestantissima Arist. fabula existimaretur, et praeter illas, quae Plutum adiunctum habent, de quibus Vol. I. dictum est, hae:

graece, cum praefat. Phil. Melanchthonis, Viteberg. ap. Melch. Lotther. iuniorem 1521. in 4. cum notis lat. in marg. Inscripsit Melanchthon hanc editionem Nic. Amsdorfio. V. Panzer. Ann. typogr. T. IX. p. 78.

graece, Paris. 1604. 4.

ibid. ap. Io. Libert. 1628. 4.

cum scholiis antiquis ex recensione *Lud. Küsteri*, Harderov. 1744. 1752. 8.

Aristophanis Nubes cum scholiis antiquis e rec. L. Kusteri in vsum lectionum. Cum praef. *Io. Aug. Ernesti*, in qua scholia pluribus locis emendantur illustrantur. Lipsiae 1753. 8. Opera editoris, vt ex epistola ad Leisnerum, Krebsium et Rostium praemissa intelligi potest, ad Scholia potius, quam ad poëtam ipsum spectauit, vnde non est mirandum, poëtae orationem ipsam admodum vitiose et ita descriptam esse, vt integra verba et plura etiam desiderentur. Verba

editoris sunt, etiam aliis de caussis non indigna, quae repetantur:

„In magna in primisque necessaria parte bene docendarum graecarum literarum posuerim, nosse interioris earum scientiae praesidia, eorum rationem atque indolem perspectam habere, vsumque legitimum discentibus demonstrare. In iis autem non ignoratis praecipuum locum obtinere scholia, quibus graeci Grammatici veteres scriptores, poetas maxime, illustrauere. Itaque ante hos septem menses, quum in animum induxissem, in hac nostra academia interpretari aliquam scriptoris graeci particulam, putaui me dupliciter, et in vtraque parte multis modis profuturum studiis adolescentium, qui ad iustam graecarum literarum scientiam adspirarent, si comoediam aliquam Aristoph. cum scholiis antiquis enarrandam sumerem. Nam Aristophane quidem ipso, satis constabat, nihil esse in dicendi genere Attico perfectius, nihil ad gustum elegantiae atque etiam venustatis Atticae capiendum exquisitius: Scholiorum autem interpretatione adiungenda me videbam esse consecuturum non modo id, quod iis cum aliis esset commune, vt ad genus scribendi Scholiastarum formulasque loquendi intelligendas adducerem iuuenes, in quibus interdum etiam graece doctos homines sciebam haesisse, sed etiam hoc, vt in Scholiis antiquis legendis distinguere bona ab ineptis, genuina et antiqua a spuriis et recentioribus, secernere confusa temere et permixta, denique etiam deprauata vel librorum veterum vel ingenii ope emendare consuescerent. Sed cum nonnisi duae sint Aristoph. comoediae, quae honeste explicari huic aetati possint, Plutus et Nubes, quamquam et hae non omnino castae, has putaui ei consilio accommodatiores propterea, quod primi chori rationem et omnia comica metra cupiebam esse cognita, vt et vitia reliqua adhuc in textu Comici indagare, et de Virorum doctorum coniecturis recte iudicare discerent studiosi, cauerentque ne cui aliquando accideret, quod non vni accidisse in poëtis tractandis constat, vt contra leges versuum coniecturae exercerentur; deinde quod Scholia Nubium nondum expolita essent cuiusquam iusta diligentia, iisque adeo enarrandis optime exemplum recte tractandorum Scholiorum proponi posset: cum Pluti Scholia iam ingenium, doctrinam, diligentiam Hemsterhusii, summi in his literis Viri, essent experta."

Quae Ern. porro disputauit de horum Scholiorum ingenio et eorum emendandorum enarrandorumque modo, proponentur alio tempore, cum speciminibus emendationum, quae dedit. Idem vero etiam aliquot exemplis ostendit Scholia et metri scientiam etiam textus Aristoph. emendandi facultatem praebere. Quas emendationes, postea ab Ern. vel confirmatas vel auctas, vt suis locis examinauimus, ita vidimus in metris Aristophh. praeter senarios iambicos et anapaesticos versus parum versatum fuisse Ernestium.

Arist. Nubes ex editione Lud. Kusteri, gr. et lat. Glasguae, Rob. et Andr. Foulis, 1755. 12.

Arist. Nubes, gr. (ex rec. Brunkii potissimum, cum notis criticis et indice verborum et phrasium) *edidit Christ. Godofr. Schütz.* Hal. 1786. 8. *iterum in vsum lectionum adhibitis* Brunkii, Invernizii, Hermanni recensionibus *edidit C. G. Schütz*, Hal. 1805. 8. mai. cuius secundae editionis in fine leguntur haec: „Post Hermanni V. Cl. Nubium editionem, quae textum optime constitutum et scholia graeca infinitis locis correcta exhibet, repetere hanc editionem nihil opus fuisset, nisi bibliopola exemplaria in scholis posci, quae solum Arist. textum haberet, ostendisset. Paucis igitur locis exceptis lectionem edit. Herm. ordinemque metrorum in choricis ab eo institutum reddidimus.“ Interdum tamen e variis recensionibus conflata lectio, nescio quam feliciter, nec ei satis respondere notae, reperiuntur.

Arist. Nubes, graece et latine vna cum scholiis graecis edidit et animaduersionibus illustrauit *Theoph. Christoph. Harles*, Lipsiae sumt. libr. Weidmann. 1788. 8. mai. Adhibuit ille duorum, de quibus dictum est, codd. lectiones, et ad scholia *Nagelii* obseruationes cri-

ticas, singulari commentatione propositas, praeter alia et nota praesidia superiorum interpretum; caeterum reddidit fere ubique Bergleri exemplum, paucis tantum locis ex Brunkii sententia emendatum. Cfrr. de hac edit. Ephem. litt. vniv. 1788. T. IV. p. 30 ff. Bibl. German. Univ. 1788. T. II. p. 225. et Bibl. vet. Litt. et art. V. p. 116.

Arist. Nubes cum Scholiis. Recensuit et adnotationes *Io. Aug. Ernestii suasque addidit Godofr. Hermannus*, Prof. Lips. Lipsiae, sumt. C. Fritsch. 1799. 8. mai. De legibus, quas in emendandis Nubibus sequutus sit (nam de Scholiis dicta alibi repetentur), ita in praef. disputauit:

„Mihi videtur hoc maxime curandum esse iis, qui veterum scripta edunt, haec scripta vt legi sine offensione possint. Eo enim consilio vett. scriptores legimus, vt ipsos, non vt interpretes eorum emendatoresque cognoscamus. Quare non puto magnopere laudandam esse eorum rationem, qui alienas recensiones repetunt, quum ipsi meliora se allaturos confidant. Qui mihi timidi magis quam modesti videntur. Suo enim iure vtitur criticus, si ea, quae ipse probat, in textum infert: quo ille quidem facit, quod alii ante eum fecerunt. Eoque non ipsos scriptores, sed malos eorum emendatores corrigere videbitur. Ac quid aliud esse censebimus illas omnes antiquitatis reliquias, quam obscura quaedam et arcana monumenta eorum, quae magna quondam ingenia cogitarunt? quorum reconditam mentem diuinare posteris licet, eruere non est concessum. Quare etsi verendum est in hoc genere, ne multi corrumpant magis antiquos scriptores, quam emendent, quis tamen tam iniquus sit, vt, quod vni licere putet, idem nolit liberum esse omnibus? Dissentient critici, quamdiu hoc genus litterarum vigebit: in eaque re confirmandi magis quam deterrendi sunt. Disputari enim vt saepe rei quae disputatur, ita ingeniis hominum semper prodest. Neque vero, etiamsi nonnumquam servanda aliorum recensione minus quam noua facienda peccari videatur, difficile est, vtrum horum rectius fiat,

diiudicare. Scientes enim peccant, qui, vera quae putant, non reponunt; inscientes, qui reponunt falsa. Atque vt in iis scriptoribus, qui historiae doctrinarumque explicationem persequuti sunt, adnotationum admonitio correctioque ferri quodammodo possit, a poetarum certe scriptis eam esse alienam oportet: quae quum sint vnice ad oblectationem lectorum comparata, lectionis peruersitate id ipsum amittunt, cuius caussa leguntur. His ego rationibus adductus non dubitaui nouam exhibere Nubium recensionem; qua quidem Aristophanes non minus, quam tragici Graeci ac Plautus, indiget. Nam etsi post Kusteri non satis politam recensionem, quam in Nubb. sequutus erat Ernestius, Berglerique parum diligentem curam, Brunkius, editorum Arist. haud dubie princeps, noua quasi forma indutum elegantissimum poëtam produxit: tamen hic quoque quum aliis in rebus, tum maxime in metrorum constitutione non solum reliquit vitia multa, sed noua etiam addidit. Hic vir enim, vt trochaici, iambici et anapaestici carminis egregie peritus est, ita idem in aliis metrorum generibus aut grammaticorum falsas opiniones probauit, aut suo magis arbitrio, quam arte quadam et disciplina vsus est. At vero haec res iuxta curanda est critico, ac reliqua artis grammaticae praecepta, quibus etsi minima pars continetur criticorum artis, sine iis tamen haec ars nulla est. Quamobrem ego, quum metrorum rationem naturamque mihi viderer clarius perspexisse, id efficere studui, vt quasi viam aliquam aperirem, qua quum Aristoph. emendatio, tum tragicorum etiam, et possit recte et debeat procedere. Atque in omni emendationis negotio hoc arbitror critici officium esse, vt varietatem lectionis aut omnem aut certe praecipuam indicet, quo possint ii, quibus non satisfecerit, alia sibi pro arbitrio eligere. Inde primum exhibendas putaui I. A. Ernestii notas, in obseruationibus eius philologico-criticis, L. 1795. editas: quod etsi vereor ne sint, qui reprehendant, quoniam Ernestius saepe aut res plane falsas aut tritas certe et peruulgatas adnotauerit, feci tamen propterea, quod his notis quinque librorum Mss. lectiones continentur, quas quum ab Ernestio interdum non satis clare indicatas animaduerterem, ipsius verbis, quam meis, commemorare malui. Accedit, quod eius notae tam breues sunt, vt consulere etiam lectoribus viderer, si eos euoluendi libri, in quo primum editae sunt, necessitate liberarem. His Ern. notis meas adiunxi adnotationes, in quibus

quare ab interpretatione abstinuerim, duae caussae fuerunt, vna, quod, quae iam ab aliis dicta essent, repetere res videbatur taedii plenissima; altera, quod interpretationem, quae quidem hoc nomine digna esset, nec facultati meae, neque huius libri limitibus accommodatam censebam. Itaque hoc tantum egi, vt receptae in quoque loco lectionis rationes exponerem. Ac quum intellexissem, editionum veterum minorem esse in Aristoph., quam in aliis scriptoribus, vtilitatem, ex iis maxime lectionibus hanc recensionem conficiendam duxi, quae in libris essent Mss. repertae."

Postquam de his codicibus copiose disputauit, ita p. XI. pergit:

„His libris etsi bonum atque egregium emendandis Nubibus paratum erat praesidium, occurrerunt tamen aliquot loci, in quibus librorum auxilio plane destitueremur. Idque maxime in melicis carminibus accidit, quorum lectio vt in Nubibus non sane satis integra erat, ita in aliis comoediis perturbatissima est. Verum in hoc quidem genere diligens metrorum obseruatio, et studiosa peruestigatio consuetudinis poetarum, de qua in notis aliquoties diximus, satis certam et firmam emendandi viam aperire potest. Sed hoc maior difficultas obiicitur iis in locis, vbi metris integris vel sententiae obscuritas vel insolentia sermonis vitium subesse arguit."

Cuius generis tria exempla afferuntur *b*). Adscripserat Vir doctissimus idemque coniunctissimus collega, exemplo suae edit. obseruationes nouas, quibus etiam interdum, quae antea disputauerat, retractauit. Has, mecum communicatas, suis locis inserui.

III. Versiones huius fabulae prodierunt plures. *Latinis* addenda est haec: *Socrates.* Fabulae ex Arist. Nubibus versio lat. *Caroli Martirani:* eiusdem lat. versionis periphrasis italica. Parmae 1782. 4.

---

b) Conferri potest de hac edit. Nova Bibl. Germ. Vol. XLIX. P. II. p. 518—26.

Germanicae hae memorantur: Argentor. 1613. 8 (auctore *Is. Fröreisen c*): Nubes. Ein schön Spiel, darinn zu sehen, was Betrug und Hinterlist endlich für ein End nimmt, aus dem Aristophane zu Strasburg agirt. 1613. 8. v. *Grillo* für ältere Litt. und neuere Lect. III. Jahrg. 3. Heft p. 33.) — *Goldhagenii* (des Aristoph. Wolken, ein Schauspiel von *I. G. Goldhagen*, in eins Griech. u. Latein. Anthologie, T. III. p. 85—188.) — *Herwigii* (Die Wolken, aus dem Griech. des Arist. übersetzt und mit einer Zugabe von Aristoph. Briefen begleitet von *Ioh. Iust. Herwig.* Bamb. u. Würzb. 1772. 8. v. *Degen.* Literatur der Uebers. d. Griech. I. p. 145. und Nachtrag (p. 54.) — *Schützii* (primum, nomine auctoris non indicato in Literar. Spatziergängen, Hal. 1784. m. April, tum emendatius et separatim: Die Wolken, eine Komoedie des Aristoph. Uebersetzt von *Chr. Gottfried Schütz.* Zweyte verbesserte Ausgabe. Halle 1798. 8. in qua versione, plerumque soluta, in nonnullis tantum locis poëtica, multa ad recentem sensum immutata, non pauca tamen admodum festiue reddita sunt, cf. Degen. Nachtrag p. 55 ff. N. Allg. D. Bibl. XLV, II, 178 f. Allgem. Litt. Zeit. 1800. II, 359 f.) — *Wilandii* (Die Wolken des Aristofanes, übersetzt von *Christoph Mart. Wieland*, in dem Attischen Museum, zweyt. B. II. St. p. 67—174. III. St. p. 3—35. quae tota est metrica versio, vim Graeci poetae et breuitatem non semper assequuta, nonnullis ad nostram rationem mutatis, aliis, quae pudori ingenuo aduersantur, omissis. De commentatione, quam vol. III. eiusdem Musei Att. proposuit, dictum iam est suo loco. Add. Bibl. noua Germ. Vol. LXIII. P. II. p. 582 ff.)

c) Qui etiam quatuor priores scenas singulatim vertisse dicitur in patrium sermonem. v. Degen. Nachtrag p. 67.

Gallice praeter *Annam Dacieriam*, de cuius interpretatione ad Plutum dictum est, reddidit *Pluquetus* (Les Nuées, une comédie d'Aristophane, trad. du Grec par *C. M. Ploucquet.* à Tubingue 1788. 8.) — *Anglicae* memorantur hae a Brüggemanno in Conspectu angl. edd. vett. scriptt. (A View of the English Editions etc. of the ancient greek and Latin authors) p. 116: The Clouds, a Comedy, translated from the Greek of Aristophanes into English prose, by *Tho. Stanley*, in eius Hist. philosophiae, angl. scripta, Lond. 1708. p. 99. The Clouds: a Comedy. Written by Aristophanes, the wittiest man of his age, against Socrates, who was the wisest and best. Now first entirely *translated into* English, with the principal Scholia and notes critical and explanatory. Lond. 1759. 12. *d)* — *Italice* redditae sunt Nubes ab *I. B. Teruccio*, Flor. 1754. 4. et a *Franc. Grisalinio*, ad calcem Tragicomoediae eius, Socrate, Ven. 1755. 8.

IV. Qui singula loca huius fabulae illustrauerunt, non hic recensendi, quique de consilio eius exposuerunt, alibi iam laudati sunt. Vnus igitur Ernestii liber hic plene indicandus est:

Io. Aug. Ernesti Obseruationes Philologico-Criticae in Aristoph. Nubes et Flav. Iosephi Antiq. Iud.

---

d) Auctore *Whitio*, vt refert *Blankenburg* Literar. Zusätze zu Sulzers Theorie I. p. 134. qui praeterea *Lew. Theobaldi* versionem Nubium 1715. 12. editam memorat. Aliam adiecit *Brüggemannus* ipse in Supplem. Conspectus (A Supplement to the View etc.) p. 28. The Clouds of Aristophanes translated into English with notes critical and explanatory, by *Rich. Cumberland*, Esq. Lond. 1798. 8. reprinted in his Observer newly classed and arranged.

Accesserunt Godofr. Olearii Notae ad Suidam. Lips. 1795. 8.

Editor, *Io. Chr. Theoph. Ernestius*, haec fere praefatus est: „I. A. Ernesti cum a. 1753. Arist. Nubes ex recensione Kust. in vsum lectionum edidisset, postea veterum edd. lectionumque variantium e Codd. optimis haustarum eum sibi apparatum comparauerat, qui nouae recensioni adornandae sufficere posset. Neque solum ex illo apparatus critici colligendi studio, verum etiam ex multis notarum criticarum, quas hoc libello edidimus, locis dubium esse vix potest, quin comoediae illius denuo recensendae atque edendae consilium ceperit; quod quibus rebus motus vel impeditus postea abiecerit, non liquet.“ Memoratis codd. atque edd. quibus vsus fuerat, ita editor pergit: „Commemorat etiam, e schedis Dukeri ad Nubes, addito *D.* vel *Duk.* quaedam se adscripsisse. Enimvero haec in editis apud Berglerum Dukeri adnotationibus non reperiuntur e). Neque omnes hae in Nubes notae criticae Ernestianae post Brunckii curas prorsus superuacaneae existimabuntur.“ Sed de illis ipsis notis subtilius iam iudicauit Hermannus, antea laud. loco.

---

e) Immo nonnulla etiam in his adnotatt. leguntur. Certum vero etiam inde est, eum, cui Burmannus demandauerat negotium Dukeri notas excerpendi, non satis callide esse ea in re versatum.

Ex iis quae in ed. Kuſt. aliisque praemiſſa ſunt fabulis Ariſtoph.

Ἐκ τοῦ Ἐγχειριδίου Ἡφαιστίωνος
Ἐπιτομὴ τῶν ἐννέα μέτρων *a)*.

Τὸ ἰαμβικὸν *b)* μέτρον δέχεται κατὰ μὲν τὰς περιττὰς χώρας (τουτέστι πρώτην, τρίτην, πέμπτην) ἴαμβον, τρίβραχυν, σπονδεῖον, δάκτυλον, ἀνάπαιστον· κατὰ δὲ τὰς *c)* ἀρτίους (τουτέστι δευτέραν, τετάρτην, ἕκτην) ἴαμβον, καὶ τρίβραχυν, καὶ ἀνάπαιστον. τοῦτον δὲ *d)* παρὰ τοῖς Κωμικοῖς συνεχῶς· παρὰ δὲ τοῖς Ἰαμβοποιοῖς καὶ Τραγικοῖς σπανιώτερον. ὅτε μὲν οὖν ἀκατάληκτόν ἐστιν, ἐπὶ τῆς τελευταίας τὸν ἴαμβον δέχεται, ἢ *e)* πυῤῥίχιον, διὰ τὴν ἀδιάφορον· ὅτε δὲ καταληκτικόν, τὸν ἴαμβον παραλήγοντα ἢ σπανίως τρίβραχυν· ὥστε γίνεσθαι τὴν κατακλεῖδα ἤτοι ἀμφίβραχυν ἢ βακχεῖον. Τὸ τροχαικὸν *f)* κατὰ μὲν τὰς περιττὰς χώρας δέχεται τροχαῖον, τρίβραχυν, ἴαμβον *g)* καὶ δάκτυλον· κατὰ δὲ τὰς ἀρτίους, τούτους τε καὶ σπονδεῖον καὶ ἀνάπαιστον. καταληκτικὸν δὲ ὅτε ἐστί, τὸν παραλήγοντα *h)* μὲν τροχαῖον δέχεται·

---

a) Habet ab initio Ald. Iunt. II., poſtremo autem loco Iunt. I. III. non habent Crat. Wech. Veun. Brub.

b) In edit. de Pauw. p. 15.

c) τοὺς Ald. Iunt. I. II. III. quaſi praeceſſiſſet χώρους. Mox tamen recte τάς.

d) In ed. de Pauw. additur: τὸν ἀνάπαιστον.

e) τὸν addit ed. Pauw.

f) P. 18. ed. de Pauw.

g) Pro ἴαμβον h. l. σπονδεῖον, et mox; vbi hoc eſt, ἴαμβον poni vult Strachtmeyer. Anim. Crit. p. 127. deleri ἴαμβον iubet Pauwius.

h) μάλιστα addit Pauw.

ἔστι δ' ὅτε καὶ τρίβραχυν. ἐὰν δὲ ᾖ βραχυκατάληκτον, οὐ βούλεται τὸν παραλήγοντα τετράχρονον i) ἔχειν. Τὸ Δακτυλικὸν k) δέχεται δακτύλους καὶ σπονδείους κατὰ πᾶσαν χώραν, πλὴν τῆς τελευταίας. ἐπὶ ταύτης δὲ εἰ μὲν ἀκατάληκτον l) εἴη, δάκτυλον ἕξει, ἢ διὰ τὴν ἀδιάφορον, κρητικόν· εἰ δὲ καταληκτικόν, τὰ ll) ἀπ' αὐτοῦ μεμειωμένα, ἤτοι συλλαβῇ ἢ δύο συλλαβαῖς· καὶ τὸ μὲν καλεῖται καταληκτικὸν εἰς συλλαβήν, τὸ δέ, καταληκτικὸν εἰς δισύλλαβον. Τὰ δὲ Αἰολικὰ καλούμενα m) τὸν μὲν πρῶτον ἔχει n) πάντως ἕνα τῶν δισυλλάβων ἀδιάφορον, ἤτοι σπονδεῖον, ἢ ἴαμβον, ἢ τροχαῖον, ἢ πυῤῥίχιον· τοὺς δὲ ἐν μέσῳ δακτύλους πάντας. ἔστι δέ τινα o) καὶ Λογαοιδικὰ καλούμενα δακτυλικά, ἅπερ ἐν μὲν ταῖς ἄλλαις χώραις δακτύλους ἔχει· τελευταίαν δὲ τροχαϊκὴν συζυγίαν. ἰστέον p) ὅτι τὰ μὲν ἄνω εἰρημένα κατὰ συζυγίαν μετρεῖται, τοῦτο δὲ μόνον κατὰ μονοποδίαν. Τὸ ἀναπαιστικὸν (p. 25. ed. P.) κατὰ πᾶσαν χώραν δέχεται σπονδεῖον καὶ q) ἀνάπαιστον, σπανίως δὲ καὶ προκελευσματικόν· παρὰ δὲ τοῖς δραματοποιοῖς καὶ ἴαμβον καὶ δάκτυλον. εἰσὶ δὲ αὐτοῦ αἱ r) ἀποθέσεις ἓξ κατὰ συζυγίαν διαιρούμεναι s), ὑπερκατάληκτοι t)

---

i) In ed. Pauw. τετράσημον.

k) P. 21. ed. Pauw.

l) Sic cum ed. Pauw. ſcripſi pro vulg. καταληκτικόν.

ll) τὰ in Kuſt. excidit.

m) P. 23. ed. de Pauw.

n) πόδα recte hic addit ed. de Pauw.

o) P. 24. ed. de P.

p) Haec ἰστέον — μονοποδίαν non leguntur in Pauw. edit.

q) καὶ in ed. Pauw. deeſt, vt in ed. Ald. Iunt. I. II. III.

r) Articulum non habet ed. de Pauw.

s) διαιρουμένου Ald. Iunt. I. III. διαιρούμεναι Iunt. II.

t) ὑπερκατάληκτος Pauw. ed.

εἰς δισύλλαβον· ὑπερκαταληκτικὸν v) εἰς συλλαβήν· ἀκατάληκτον· καταληκτικὸν εἰς δισύλλαβον· κατάληκτον x) εἰς συλλαβήν· βραχυκατάληκτον. Ὥσπερ (p. 27.) δὲ ἐν τῷ δακτυλικῷ ἦν τι Λογαοιδικόν, οὕτω κἀν y) τοῖς ἀναπαιστικοῖς τὸ εἰς βακχεῖον περαιούμενον· οὗ ἐστιν ἐπισημότατον, τὸ μετὰ τέσσαρας πόδας αὐτὸν ἔχον τὸν βακχεῖον· ὧν ὁ πρῶτος γίνεται καὶ σπονδεῖος καὶ ἴαμβος.

Τὸ χοριαμβικὸν (p. 29.) συντίθεται μὲν καὶ καθαρόν, συντίθεται δὲ καὶ ἐπίμικτον πρὸς τὰς ἰαμβικάς. ὡς ἐπίπαν δὲ ὅτε καταληκτικόν ἐστι, εἰς τὴν ἰαμβικὴν κατακλεῖδα περαιοῦται, τουτέστιν εἰς ἀμφίβραχυν ἢ βακχεῖον, διὰ τὴν ἀδιάφορον. περαιοῦται μὲν γὰρ καὶ εἰς τὴν ἰδίαν, τὸν δάκτυλον ἢ κρητικόν. ἀλλὰ τῷ ταῦτα συνεχέστερα εἶναι, ἀπρεπέστερά εἰσιν z).

Τὸ ἀντισπαστικὸν (p. 32 f.) τὴν μὲν πρώτην συζυγίαν ἔχει τρεπομένην κατὰ τὸν πρότερον πόδα εἰς τὰ τέσσαρα τοῦ δισυλλάβου σχήματα· τὰς δ' ἐν μέσῳ καθαρὰς ἀντισπαστικάς. τὴν δὲ τελευταίαν, ὁπότε ἐστὶν ἀκατάληκτον, ἰαμβικήν· ἐὰν δὲ a) ἀναμίσγηται ταῖς ἰαμβικαῖς, οὐ μόνον τὴν πρώτην συζυγίαν ἔχει τρεπομένην κατὰ τὸν πρότερον πόδα, ἀλλὰ καὶ τὴν ταῖς ἰαμβικαῖς ἑπομένην. ἔστι δὲ, ὅτε καὶ λύεται ὁ πρότερος ποὺς εἰς τρίβραχυν.

---

v) Rursus Pauw. ὑπερκατάληκτος, et mox ἀκατάληκτος, καταληκτικά. — ὑπερκατάληκτον etiam h. l. Ald. Iunt. I. III.

x) καταληκτικὰ et statim post βραχυκατάληκτος Pauw. καταληκτικὸν etiam h. l., vt antea, Ald. Iunt. I. III. κατάληκτον et antea ὑπερκαταληκτικὸν Iunt. II.

y) κἂν male Ald. Iunt. I. II. III. Kust.

z) ἐστι rectius de Pauw.

a) δὲ κἂν ed. de Pauw.

Τὸ ἀπὸ μείζονος Ἰωνικὸν (p. 36.) συντίθεται μὲν καὶ b) καθαρόν· συντίθεται δὲ καὶ πρὸς τὰς τροχαϊκὰς ἐπίμικτον. ὅτε μέντοι ἀκατάληκτόν ἐστι καθόλου, σπανίως εἰς τὴν Ἰωνικὴν περαιοῦται, διὰ τὸ ἀπρεπῆ εἶναι τὴν Ἰωνικὴν ἐπὶ τέλους οὖσαν.

Τὸ ἀπ᾽ ἐλάσσονος Ἰωνικὸν (p. 39.) συντίθεται μὲν καὶ καθαρόν· συντίθεται δὲ καὶ ἐπίμικτον πρὸς τὰς τροχαϊκὰς διποδίας, οὕτως, ὥστε τὴν πρὸ τῆς τροχαϊκῆς ἀεὶ γίνεσθαι πεντάσημον, τουτέστι τρίτην παιωνικήν, καὶ τὴν τροχαϊκήν, ὁπόταν προτάττοιτο τῆς ἰωνικῆς, γίνεσθαι ἑπτάσημον τροχαϊκήν, τὸν καλούμενον δεύτερον ἐπίτριτον. ἔσθ᾽ ὅτε δὲ ἡ μὲν τρίτη παιωνικὴ συναιρεῖται εἰς παλιμβάκχειον· τῆς δὲ ἐπιφερομένης τροχαϊκῆς ὁ πρότερος λύεται εἰς τρίβραχυν, ἐμπίπτουσι δὲ καὶ οἱ μολοττοὶ c) ἐπὶ τῶν περιττῶν χωρῶν, ἐν τοῖς ἀπ᾽ ἐλάττονος d) ἰωνικοῖς, ὥσπερ ἐν τοῖς ἀπὸ μείζονος ἐπὶ τῶν ἀρτίων. Τὸ δὲ παιωνικὸν (p. 41.) εἴδη μὲν ἔχει τρία· τό τε κρητικόν, τὸ βακχειακόν, καὶ τὸ παλιμβακχειακόν· ἃ καὶ ἀνεπιτήδειόν ἐστι πρὸς μελοποιΐαν· τὸ δὲ κρητικόν, ἐπιτήδειον. δέχεται δὲ καὶ λύσεις, τὰς εἰς τοὺς καλουμένους παίωνας· καλεῖται δὲ καὶ ὑπ᾽ αὐτῶν τῶν ποιητῶν, Κρητικόν. Τοσαῦτα e) περὶ τῶν ἐννέα μέτρων τῶν μονοειδῶν καὶ ὁμοιοειδῶν. Παντὸς δὲ μέτρου f) ἀδιάφορός ἐστιν ἡ τελευταία συλλαβή, ὥστε εἶναι αὐτὴν καὶ βραχεῖαν καὶ μακράν. καὶ πᾶν δὲ μέτρον εἰς τελείαν περατοῦται λέξιν, ὅθεν ἐπίληπτά ἐστι τὰ μὴ οὕτως ἔχοντα g).

---

b) καὶ h. l. abest ab ed. de Pauw.

c) Ed. Kust. habet μολωττοί. Antea ed. Pauw. τὸ καλούμ. δεύτ. ἐπ.

d) Perperam ἐπ᾽ ἐλάττονος Ald. Iunt. I. II. III.

e) Hoc additamentum est recentioris Grammatici.

f) Haec sunt Hephaestionis p. 14. ed. de Pauw.

g) Pro his postremis ap. Heph. est: [illegible] τὰ τοιαῦτα.

Δημητρίου τοῦ Τρικλινίου h).

Ἰστέον ὅτι πάντα τὰ μέτρα, πλὴν τοῦ δακτυλικοῦ, κατὰ διποδίαν μετρεῖται καὶ ἀνέρχεται μέχρι τοῦ πενταμέτρου. ἔστι δὲ i) μονόμετρον, τὸ ἔχον πόδας β′ k), δίμετρον τὸ ἔχον πόδας δ′, τρίμετρον τὸ ἔχον ς′ l), τετράμετρον τὸ ἔχον η′, πεντάμετρον τὸ ἔχον ι′· καὶ περαιτέρω οὐ πρόεισι. παντὸς δὲ μέτρου, πλὴν τοῦ δακτυλικοῦ, ἀποθέσεις ἤτοι καταλήξεις εἰσὶ τέσσαρες· βραχυκατάληκτον, καταληκτικόν, ἀκατάληκτον, καὶ ὑπερκατάληκτον. καὶ βραχυκατάληκτον μέν ἐστιν, ὡς ἐν παραδείγματι ἐπὶ τοῦ μονομέτρου εἰπεῖν, ὅπερ ποδὸς ὅλου δεῖται πρὸς ἀπαρτισμόν· οἷον τὸ φεῦ, φεῦ· ἢ τὸ ἰώ, ἢ τὸ ἔα. ταῦτα γὰρ μονόμετρά ἐστι βραχυκατάληκτα, διὰ τὸ ἔχειν μὲν τὸν ἕνα πόδα, τοῦ ἑτέρου δὲ λείπεσθαι. καταληκτικὸν δέ, τὸ δεόμενον μιᾶς συλλαβῆς πρὸς ἀπαρτισμόν· οἷον τὸ ἰώ μοι, ἢ τὸ ὤμοιμοι. ταῦτα γὰρ μονόμετρά ἐστι καταληκτικά, διὰ τὸ ἔχειν ὅλον πόδα καὶ μίαν συλλαβήν, ἤτοι ἥμισυ ποδός, λείπεσθαι δὲ μιᾶς συλλαβῆς πρὸς ἀπαρτισμόν. Ἀκατάληκτον δέ, ὅπερ ἀπηρτισμένους ἔχει τοὺς πόδας, οἷον τὸ ἰοῦ ἰού, ἢ τὸ ἰὼ ἰώ, ἢ τὸ φεῦ φεῦ ἰώ. ταῦτα γὰρ μονόμετρά ἐστιν ἀκατάληκτα, διὰ τὸ ἀπηρτισμένους ἔχειν τοὺς πόδας καὶ μὴ ἐλλιπεῖς, ὡς τὰ εἰρημένα. Ὑπερκατάληκτον δὲ τὸ ἔχον ἀπηρτισμένους τοὺς πόδας, ἔχον δὲ καὶ συλλαβὴν μίαν πλείονα. εἴρηται δὲ πλὴν τοῦ δακτυλικοῦ, ὅτι τοῦτο μόνον κατὰ μονοποδίαν μετρεῖται, διὰ τὸ εἶναι τοὺς πόδας τρισυλλάβους. ὅτε μὲν οὖν ἀπηρτισμένους ἔχει τοὺς πόδας, λέγεται ἀκατάληκτον· ὅτε δὲ πλείονα συλλαβὴν ἔχει, λέγεται καταληκτικὸν εἰς συλλαβήν· ὅτε δὲ δύο, καταληκτικὸν εἰς δισύλλαβον. οὐκ ἔχει γὰρ ἐν τούτῳ χώραν τὸ βραχυκατάληκτον ἢ τὸ ὑπερκατάληκτον, ὡς οἱ μετρικοί φασι. ταῦτα

h) Haec ſunt quidem in Ald. Iunt. II. non in Iunt. I. III.

i) δὲ Ald.

k) Plene δύο et mox τέσσαρας Ald. Iunt. II.

l) Et hic Ald. Iunt. II. plene ἕξ, atque ita etiam in ſeqq.

καὶ ἐπὶ διμέτρου καὶ τριμέτρου καὶ τῶν λοιπῶν συμβαίνει τὰ πάθη.

Τοῦ αὐτοῦ περὶ σημείων τῆς κοινῆς συλλαβῆς τῶν ἐντὸς κειμένων τῆς βίβλου m).

Ἐπειδήπερ οἱ πάλαι τὰ περὶ γραμματικῆς συνταξάμενοι, σημεῖά τινα σοφῶς ἐπινοήσαντες παραδεδώκασιν, ἐξ ὧν τήν τε δύναμιν, καὶ τήν, ὡς ἂν εἴποι τις, ποιότητα τῶν συλλαβῶν καὶ τὴν προφορὰν διαγινώσκειν ἔχοιμεν (συλλαβῶν δέ μοι καὶ οὐ στοιχείων εἴρηται, ἐπειδὴ τὰ μὲν στοιχεῖα καθ' αὑτὰ κείμενα, οὐδεμιᾶς τινος μετέχει δυνάμεως· συλληφθέντα δὲ καὶ οἷον ἑνωθέντα πρὸς ἄλληλα καὶ τὰς συλλαβὰς ἀποτελέσαντα δυνάμεις τε τινας καὶ ποιότητας ἔχει. ἐπενόησαν δὲ ἄλλα τε σημεῖα· τόνους φημὶ καὶ πνεύματα καὶ τὰ λοιπά, ἃ δὴ καὶ προσῳδίας ὠνόμασαν, ὡς πρὸς τὴν ᾠδὴν καὶ τὴν ἐκφώνησιν τῶν συλλαβῶν συντελούσας· πρὸς τούτοις δὲ καὶ μακρᾶς μὲν σημεῖον τοδὶ — n), τῆς δὲ βραχείας τουτὶ ⏑, τῆς δὲ κοινῆς οὐδαμῶς. ἐκείνης γὰρ καὶ ὅρους ἔθεντο, ταύτης δὲ οὔ. καὶ τὰς αἰτίας αὐτοὶ λέγουσιν) ἐπενοήθη ἔμοιγε o) τῆς κοινῆς σημεῖον διὰ τὴν τῶν πολλῶν πλάνην· καὶ οἶμαι καλὸν ἂν δόξαι τοῖς εὖ φρονοῦσιν. ἐπενοήθη δὲ διπλοῦν τὸ σημεῖον, διὰ τὸ διπλῆν τινα καὶ ταύτην ἔχειν τὴν δύναμιν. ὅτε μὲν οὖν ἀντὶ βραχείας ὀφείλει λαμβάνεσθαι, σημεῖον ἐπενοήθη τοδὶ L, μακρὰ δηλονότι καταρχὰς ἄνω βλέπον τὸ τοῦ ἰῶτα στοιχείου σημεῖον ἔχουσα. ὅτε δὲ p) ἀντὶ μακρᾶς, τοῦτο ἀντεστραμμένον οὑτωσὶ ꓶ, μακρὰ δηλονότι ἐν τῷ τέλει κάτω νεῦον τὸ τοῦ ἰῶτα σημεῖον ἔχουσα. βέλτιον γὰρ ταῦτα τιθέναι καὶ διαγινώσκειν, ποῖα ἐστιν ἡ κοινή, ἢ πλανωμένους τινὰς

m) Nec haec in Iunt. I. III. leguntur.

n) Bis posuit notam syllabae longae Kust., semel tantum Ald. Iunt. II.

o) Kust. ἐμοί γε —

p) ὅτε δ' Ald. Iunt, II.

τὸ ποιεῖν γράφειν ποιῶ q) ἀμαθῶς· καὶ φύσει βραχὺ φωνῆεν, ἔχον δὲ ἐπαγόμενα δύο σύμφωνα, ὧν τὸ δεύτερον ἀμετάβολον, ἀεὶ ἀντὶ μακροῦ λαμβάνειν· ἢ καὶ τὸ φύσει βραχὺ φωνῆεν, ὅταν εἰς μέρος λόγου καταλήγῃ, τὴν μακρὰν ἐπιτιθέντας ἀντὶ μακροῦ λαμβάνειν. ἄτοπον γάρ, οἶμαι τοῦτό γε. ταῦτά μοι πρὸς τοὺς συνετοὺς εἴρηται καὶ τῶν μέτρων ἔχοντας πεῖραν. εἰ δέ τινες εἶεν ὑπ' ἀμαθίας r) μεμφόμενοι, βραχὺς τούτων λόγος. οὐδὲ γὰρ οὐδ' οἱ πάλαι τὰ κάλλιστ' ἐπιπεποιηκότες ταῦτα τοῖς τοιούτοις ἐκδεδώκασιν, ἀλλὰ τοῖς συνετοῖς, βραχὺν λόγον τῶν μὴ συνετῶν ἔχοντες· ὡς καί πού τις ἔφη·

Ἀείδω ξυνετοῖσι· θύρας δ' ἐπίθεσθε βέβηλοι.

Ἐγὼ δὲ καὶ ἀδικεῖν ἂν φαίην τοὺς συνετούς, ὃς s) ἂν ἐπινοήσας σοφόν τι, τοῦτο λήθης βυθοῖς κατακρύφειε, δεδιὼς ἴσως τὴν ἐκ τῶν ἀσυνέτων μέμψιν. ἵν' οὖν μὴ καὶ αὐτὸς ἀδικεῖν δόξω τοὺς συνετούς, τὸ ἐπελθόν μοι κατὰ νοῦν τούτοις προὔθηκα, οὗτοι δ' ἂν εἰδεῖεν, εἰ καλῶς ἔχει ἢ μή· ἐπεὶ καὶ ἅ μοι περὶ τῶν χορικῶν μελῶν καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐν τοῖς δράμασι φερομένων εἰδῶν ἐπινενόηται θείᾳ τινὶ καὶ ἀπορρήτῳ ἐμπνεύσει t), πλεῖστα πονησαμένῳ περί τε τούτων καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς μετρῶν, καὶ ταῦτ' ἐν τοῖς μέτροισιν ἐξετέθη, ὡς ἂν οἱ ἐντυγχάνοντες ἔχοιεν διαγινώσκειν τάς τε στροφὰς καὶ ἀντιστροφὰς τῶν μελῶν, καὶ τὰς ἐπῳδούς, καὶ τίνος ἐστὶν εἴδους καὶ μέτρου τῶν μελῶν ἕκαστον, καὶ μὴ μάτην τὰ τῶν χορῶν ὁρῷεν μέλη τοῖς ὀφθαλμοῖς, μηδὲν δὲ τούτων εἰδέναι, ὥσπερ τινὲς μὴ γραμμάτων ἔχοντες πεῖραν, καὶ βιβλίον ἀνὰ χεῖρας ἀράμενοι, βλέπουσι μὲν τύπους γραμμάτων, οὐδὲν δὲ τῶν ἐγκειμένων ἴσασιν.

---

q) Ita Ald. Iunt. II. Inverso ordine Kust. τὸ ποιεῖν γρ. ποιῶ —

r) ἀμαθείας Ald. Correxit Iunt. II.

s) Perperam ed. Kust. ὡς —

t) Est tamen in his nulla nunc Demetrii auctoritas.

Sequitur v): Ἐκ τῶν Πλατωνίου περὶ διαφορᾶς κωμῳδιῶν, quod Brunk. et Inuern. repeti iusserunt. Varietates hae sunt:

P. XXXIII. (Inu.) l. 5. παρὰ Ἀθηναίοις plene Ald. Iunt. II. Kust.

L. 12. ἐξήρει (sine iota subsc.) Ald. Iunt. II.

P. XXXIV. l. 1. τὸ δρᾶμα. In Ald. Iunt. II. Kust. repetitum est nomen τοὺς βάπτας.

L. 7. χορηγῶν. Ald. Iunt. II. χορευτῶν. Pessime Kust. τῶν γὰρ χορικὰ —

L. 8. χορευτῶν. H. l. Ald. Iunt. II. Kust. χορηγῶν, male inuerso ordine.

Mox ὑπεξηρέθη Ald.

L. 10. τρόπος. Ald. Iunt. II. Kust. τόπος.

τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας. Ald. Iunt. II. τῇ ἀρχικωμῳδίᾳ. Kust. τῇ ἀρχαίᾳ κωμῳδίᾳ.

L. 19. τοιοῦτο. Ald. Iunt. II. Kust. τὸ τοιοῦτο.

P. XXXV. l. 4. ἐπανηρημένοις sine iota subscr. Ald. Iunt. II.

L. 6. ἦλθεν. Ald. Iunt. II. Kust. ἦλθον.

L. 16. παρῃτήσαντο. Ald. Iunt. II.

L. 26. ἵνα μηδὲ — Ald. Iunt. II. ἵνα δὲ μὴ —

L. 28 s. Haec ita leguntur in Ald. Iunt. II. Kust.: ὁρῶμεν γοῦν τὰς ὀφρῦς ἐν τοῖς προσώποις τῆς Μενάνδρου κωμῳδίας ὁποίας ἔχει.

L. 30. τὸ σόμα. Ald. Iunt. II. Kust. τὸ σῶμα. Tum κατὰ ἀνθρ. φ.

Sequitur, quod in illis edd. desideratur:

τοῦ αὐτοῦ x) περὶ διαφορᾶς χαρακτήρων.

---

v) In Ald. Iunt. II. Port. Kust. In Iunt. I. III. non est.

x) Platonii scilicet.

Κρατῖνος ὁ τῆς παλαιᾶς κωμῳδίας ποιητής, ἅτε δὴ κατὰ τὰς Ἀρχιλόχου ζητήσεις, αὐστηρὸς μὲν ταῖς λοιδορίαις ἐστίν· οὐ γὰρ ὥσπερ ὁ Ἀριστοφάνης ἐπιτρέχειν τὴν χάριν τοῖς σκώμμασι ποιεῖ, τὸ φορτικὸν τῆς ἐπιτιμήσεως διὰ ταύτης ἀναιρῶν, ἀλλ' ἁπλῶς καὶ y) κατὰ τὴν παροιμίαν γυμνῇ τῇ κεφαλῇ τίθησι τὰς βλασφημίας κατὰ τῶν ἁμαρτανόντων· πολὺς δὲ καὶ τῆς τροπῆς τυγχάνει. εὔστοχος δὲ ὢν ἐν ταῖς ἐπιβολαῖς τῶν δραμάτων καὶ διασκευαῖς, εἶτα προϊὼν καὶ διασπῶν τὰς ὑποθέσεις οὐκ ἀκολούθως πληροῖ τὰ δράματα. Εὔπολις δὲ εὐφάντασος μὲν εἰς ὑπερβολήν ἐστιν κατὰ τὰς ὑποθέσεις. τὰς γὰρ εἰσηγήσεις μεγάλας τῶν δραμάτων ποιεῖται, καὶ ἥνπερ ἐν τῇ παραβάσει φαντασίαν κινοῦσιν οἱ λοιποί, ταύτην ἐκεῖνος ἐν τοῖς δράμασιν ἀναγαγεῖν z) ἱκανὸς ὢν ἐξ ᾅδου νομοθετῶν πρόσωπα, καὶ δι' αὐτῶν εἰσηγούμενος ἢ περὶ θέσεως νόμων ἢ καταλύσεως. ὥσπερ δέ ἐστιν ὑψηλός, οὕτω καὶ ἐπίχαρις, καὶ περὶ τὰ σκώμματα λίαν εὔστοχος. ὁ δὲ Ἀριστοφάνης τὸν μέσον ἐλήλακε τῶν ἀνδρῶν χαρακτῆρα. οὔτε γὰρ πικρὸς λίαν ἐστίν, ὥσπερ ὁ Κρατῖνος, οὔτε χαρίεις ὥσπερ ὁ Εὔπολις· ἀλλ' ἔχει καὶ πρὸς τοὺς ἁμαρτάνοντας τὸ σφοδρὸν τοῦ Κρατίνου καὶ τὸ τῆς ἐπιτρεχούσης χάριτος Εὐπόλιδος.

Περὶ κωμῳδίας a).

Τὴν κωμῳδίαν ηὑρῆσθαί φασι ὑπὸ Σουσαρίωνος, τὴν δὲ ὀνομασίαν ἔχειν, οἱ μὲν ὅτι ἐπὶ τὰς κώμας περιιόντες ᾖδον καὶ ἐπεδείκνυντο, μήπω πόλεων οὐσῶν, ἀλλ' ἐν κώμαις οἰ-

---

y) καὶ deest. Ald. Iunt. III.

z) Vitiose Ald. ἀναγεῖν. Correxit Iunt. II.

a) In ed. Ald. Iunt. II. haec non statim praecedentibus subiiciuntur, sed leguntur post Aristoph. vitam. Post eamdem etiam est in Iunt. I. III.

κρούντων τῶν ἀνθρώπων. οἱ δὲ ἀντιλέγοντές φασι μὴ κώμας καλεῖσθαι παρὰ Ἀθηναίοις, ἀλλὰ δήμους, καὶ b) κωμῳδίαν αὐτὴν καλοῦσιν, ἐπεὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς ἐκώμαζον.

Τὴν αὐτὴν δὲ καὶ τρυγῳδίαν c) φασί, διὰ τὸ τοῖς εὐδοκιμοῦσιν ἐπὶ τῷ Ληναίῳ γλεῦκος d) δίδοσθαι, ὅπερ ἐκάλουν τρύγα· ἢ ὅτι μήπω προσωπείων ηὑρημένων τρυγὶ διαχρίοντες τὰ πρόσωπα ὑπεκρίνοντο. γεγόνασι δὲ μεταβολαὶ κωμῳδίας τρεῖς, καὶ ἡ μὲν ἀρχαία, ἡ δὲ νέα e), ἡ δὲ μέση. οἱ μὲν οὖν τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας ποιηταί, οὐχ ὑποθέσεως ἀληθοῦς ἀλλὰ παιδείας εὐτραπέλου γινόμενοι ζηλωταί, τοὺς ἀγῶνας ἐποίουν. Καὶ φέρεται αὐτῶν πάντα τὰ δράματα τξέ, σὺν τοῖς ψευδεπιγράφοις. τούτων δέ εἰσιν ἀξιολογώτατοι Ἐπίχαρμος, Μάγνης, Κρατῖνος, Κράτης, Φερεκράτης, Φρύνιχος, Εὔπολις, Ἀριστοφάνης. Οὗτος f) πρῶτος τὴν κωμῳδίαν διεῤῥιμμένην ἀνεκτήσατο, πολλὰ προσφιλοτεχνήσας. χρόνοις δὲ γέγονε κατὰ τὴν ογ' Ὀλυμπιάδα, τῇ δὲ ποιήσει γνωμικὸς καὶ εὑρετικὸς καὶ φιλότεχνος. σώζεται δὲ αὐτοῦ δράματα μ', ὧν ἀντιλέγονται δ'.

Μάγνης δὲ Ἀθηναῖος ἀγωνισάμενος Ἀθήνησι νίκας ἔσχεν ιά. τῶν δὲ δραμάτων αὐτοῦ οὐδὲν σώζεται, τὰ δὲ ἐπιφερόμενά ἐστιν ἐννέα.

Κρατῖνος Ἀθηναῖος νικᾷ μετὰ τὴν πέ Ὀλυμπιάδα, τελευτᾷ δὲ Λακεδαιμονίων εἰς τὴν Ἀττικὴν εἰσβαλόντων, τὸ

---

b) Pro καὶ perperam Iunt. I. Brub. τὸ — Rectius Iunt. III. τῷ — ſed καὶ in Ald. Iunt. II.

c) τραγῳδίαν male Iunt. I. III. Brub.

d) γλαῦκος perperam Ald. Iunt. I. II. III. Brub.

e) Haec verba ἡ δὲ νέα deſunt Iunt. I. III. Brub.

f) Pronomen hoc ad Epicharmum pertinet. Itaque ſcribi potius debuerat: ὁ πρῶτος —

πρῶτον, ὥς φησιν Ἀριστοφάνης, ἀρχαιάσας g). οὐ γὰρ ἐξηνέσχετο ἰδεῖν πίθον καταγνύμενον οἴνου πλέων. γέγονε δὲ ποιητικώτατος, κατασκευάζων εἰς τὸν Αἰσχύλου χαρακτῆρα. Φέρεται δὲ h) δράματα αὐτοῦ κα'.

Κράτης Ἀθηναῖος. τοῦτον ὑποκριτήν φασι γεγονέναι τοπρῶτον, ὃς ἐπιβέβληκε Κρατίνῳ, πάνυ γελοῖος καὶ ἱλαρὸς γενόμενος καὶ πρῶτος μεθύοντας ἐν κωμῳδίᾳ προήγαγε. τούτου δράματά ἐστιν ἑπτά.

Φερεκράτης Ἀθηναῖος νικᾷ ἐπὶ θεάτρου γενόμενος· ὁ δὲ ὑποκριτὴς i) ἐζήλωκε Κράτητα. καὶ αὖ τοῦ k) μὲν λοιδορεῖν ἀπέστη· πράγματα δὲ l) εἰσηγούμενος καινὰ ηὐδοκίμει, γενόμενος εὑρετικὸς μύθων.

Φρύνιχος Φράδμονος ἔθανεν ἐν Σικελίᾳ.

Εὔπολις Ἀθηναῖος ἐδίδαξεν ἐπὶ ἄρχοντος Ἀπολλοδώρου (ἐφ' οὗ καὶ Φρύνιχος), γεγονὼς δυνατὸς τῇ λέξει καὶ ζηλῶν Κρατῖνον, πολύ γε λοίδορον καὶ σκαιὸν ἐπιφαίνει. Γέγραπται δὲ αὐτῷ δράματα ιδ' m).

Ἀριστοφάνης Φιλίππου, Ἀθηναῖος, μακρολογώτατος Ἀθηναίων καὶ εὐφυΐᾳ πάντας ὑπεραίρων, ζήλῳ δὲ Εὐριπίδην· τοῖς δὲ μέλεσι λεπτότερος. ἐδίδαξε δὲ πρῶτος ἐπὶ ἄρχοντος Φιλοτίμου διὰ Καλλιστράτου. τὰς μὲν γὰρ πολιτικὰς τούτῳ n)

---

g) Pac. v. 702.

h) Hanc part. addunt Ald. etc. omisit Kust.

i) Recte edd. vett. post ὑποκρ. commate interpungunt.

k) αὐτοῦ Iunt. III. (pro αὖ τοῦ). Debet esse: αὐτοῦ τοῦ —

l) Perperam Iunt. II. πράγματα τὰ δὲ —

m) Sic, non δ' vt Kust., ed. Ald. Iunt. I. III. Brub. Male Iunt. II. sic expressit: .δ'.

n) τοῦτον φ. perperam Ald. Iunt. I. II. III. Brub. τούτῳ emendauit Petitus Misc. p. 2.

φασὶν αὐτὸν διδόναι, τὰ δὲ κατ' Εὐριπίδου καὶ Σωκράτους, Φιλωνίδῃ. διὰ δὲ τοῦτο νομισθεὶς ἀγαθὸς ποιητὴς, τοὺς λοιποὺς ἐπιγραφόμενος ἐνίκα. ἔπειτα τῷ υἱῷ ἐδίδου τὰ δράματα, ὄντα τὸν ἀριθμὸν νδ', ὧν νόθα δ'.

Τῆς δὲ μέσης κωμῳδίας δύο ποιηταὶ πλάσματος μὲν οὐχ ἥψαντο ποιητικοῦ, διὰ δὲ τῆς συνήθους ἰόντες λαλιᾶς, λογικὰς ἔχουσι τὰς ἀρετὰς, ὥστε σπάνιον ποιητικὸν εἶναι χαρακτῆρα παρ' αὐτοῖς. κατασχολοῦνται δὲ πάντες περὶ τὰς ὑποθέσεις. τῆς μὲν οὖν μέσης κωμῳδίας εἰσὶ ποιηταὶ νζ', καὶ τούτων δράματα χιζ'. τούτων δέ εἰσιν ἀξιολογώτατοι Ἀντιφάνης καὶ Στέφανος. Ἀντιφάνης μὲν οὖν Στεφάνου, Ἀθηναῖος· καὶ ἤρξατο διδάσκειν μετὰ τὴν ϛη' o) Ὀλυμπιάδα. καί φασιν αὐτὸν γενέσθαι μὲν τῶν ἀπὸ Θεσσαλίας ἐκ Λαρίσσης, παρεγγραφῆναι δὲ εἰς τὴν Ἀθηναίων πολιτείαν ὑπὸ Δημοσθένους. γενέσθαι δὲ λέγουσιν αὐτὸν εὐφυέστατον εἰς τὸ γράφειν καὶ δραματοποιεῖν. ἐτελεύτησε δὲ ἐν Χίῳ καὶ τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ εἰς τὰς Ἀθήνας μετηνέχθη. τῶν δὲ κωμῳδιῶν αὐτοῦ τινας καὶ ὁ Στέφανος ἐδίδασκεν p)· ἔστι δὲ αὐτοῦ δράματα σξ'.

Τῆς δὲ νέας κωμῳδίας γεγόνασι μὲν ποιηταὶ ξδ'. ἀξιολογώτατοι δὲ τούτων Φιλήμων, Μένανδρος, Δίφιλος, Φιλιππίδης, Ποσείδιππος, Ἀπολλόδωρος. Φιλήμων μὲν οὖν q), Δάμωνος, Συρακούσιος· μετέσχε δὲ τῆς τῶν Ἀθηναίων πολιτείας· ἐδίδαξε δὲ πρὸ τῆς ριγ' Ὀλυμπιάδος. σώζεται δὲ αὐτοῦ δράματα ἑπτὰ πρὸς τοῖς ἐννενήκοντα. Μένανδρος δὲ Διοπείθους υἱὸς, Ἀθηναῖος, λαμπρὸς καὶ βίῳ καὶ γένει, συνδιατρίψας δὲ τὰ πολλὰ Ἀλέξιδι, ὑπὸ τούτου δοκεῖ παιδευθῆναι. ἐδίδαξε δὲ πρῶτος ἔφηβος ὢν ἐπὶ Διοκλέους ἄρχοντος. γέγονε δ' εὐφυέστατος πάνυ. γέγραφε δὲ πάντα

---

o) In Iunt. I. (Brub.) ϛη unde Iunt. III. fecit ϛή. Antea κατὰ legendum videtur.

p) Ald. Iunt. I. II. III. Brub. ἐδίδαξεν.

q) μὲν ἦν Ald. Iunt. I. III. Brub. μὲν οὖν Iunt. II.

δράματα ρη'. τελευτᾷ δὲ ἐν Ἀθήναις ἐτῶν ὑπάρχων νβ'. Δίφιλος Σινωπεὺς κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἐδίδαξε Μενάνδρῳ, τελευτᾷ δὲ ἐν Σμύρνῃ. δράματα δὲ αὐτοῦ ρ'.

Ἄλλως περὶ κωμῳδίας r).

Τὸ παλαιὸν οἱ ἐν ταῖς κώμαις ἀδικούμενοι ὑπὸ τῶν πολιτῶν νυκτὸς ἀπήρχοντο παρὰ τὸν δῆμον ἐκεῖνον, ἔνθα ὁ ἀδικήσας ἦν, καὶ ἔλεγον ὅτι ἐστί τις ἐνταῦθα ποιῶν εἰς τοὺς γεωργοὺς τάδε· καὶ τοῦτο ποιοῦντες ὑπεχώρουν λέγοντες καὶ τοὔνομα. μεθ' ἡμέραν δὲ ὁ δράσας ἐξητάζετο καὶ οὕτω αἰσχυνάμενος ἀνεστέλλετο τοῦ ἀδικεῖν. ὁρῶντες οὖν οἱ πολῖται τοῦτο χρήσιμον τῇ πόλει καὶ ἀδικίας ἀποτρεπτικόν, ἐκέλευσαν τοὺς ἀδικουμένους ἐπὶ μέσης ἀγορᾶς τοὺς ἀδικήσαντας κωμῳδεῖν. οἱ δὲ s) δεδιότες αὐτοὺς ὥς τε t) πλουσίους, πηλῷ χρίοντες καὶ τρυγίᾳ, ἐπὶ μέσης ἀγορᾶς τοὺς ἀδικοῦντας ἐκωμῴδουν. ἐπεὶ δὲ μεγάλα ἡ πόλις ὠφελεῖτο ἐκ τούτου, ποιητὰς ἔταξαν ἐπὶ τούτῳ κωμῳδεῖν ὃν ἂν βούλωνται ἀκωλύτως. ἐπεὶ δὲ ἡ κακία προέκοπτεν, οἱ πλούσιοι καὶ οἱ ἄρχοντες μὴ βουλόμενοι κωμῳδεῖσθαι, τοῦ μὲν φανερῶς κωμῳδεῖν ἐκώλυσαν, ἐκέλευσαν δὲ κρύφα, οἷον αἰνιγματωδῶς. εἶτα δὴ καὶ τοῦτο ἐκώλυσαν· καὶ πτωχοὺς ἔσκωπτον, εἰς δὲ πλουσίους καὶ ἐνδόξους οὔ v). γέγονε δὲ τῆς μὲν πρώτης κωμῳδίας ἄριστος τεχνίτης οὗτος ὁ Ἀριστοφάνης καὶ Εὔπολις· τῆς δὲ δευτέρας Πλάτων· τῆς δὲ τρίτης Μένανδρος. κωμῳδία οὖν, ἢ ὅτι οἱ ἀπὸ κωμῶν συναγόμενοι ᾖδον ταῦτα, ἢ ὅτι ἐν καιρῷ κώματος ᾖδον. ἔστι δὲ ταύτην εἰπεῖν καὶ τραγῳδίαν, οἱονεὶ τρυγῳδίαν τινὰ οὖσαν,

---

r) Hoc etiam in edd. pr. praecedentibus est subiectum.

s) δὲ deest Ald. Iunt. I. III. Brub. Habet Iunt. II.

t) Pro ὥς τε in Iunt. I. III. Brub. τότε.

v) Pro οὐ male est τι in Ald. Iunt. II. In Iunt. I. posito post ἐνδ. commate, τι ad seqq. trahitur. Iunt. III. Brub. ἐνδόξους, τι. Γέγ. —

ὅτι x) τρυγίᾳ χριόμενοι ἐκωμῴδουν. καὶ τῆς μὲν τραγῳδίας τὸ εἰς ἔλεον κινῆσαι τοὺς ἀκροατάς, τῆς δὲ y) κωμῳδίας τὸ εἰς γέλωτα. διό φασιν, ἡ μὲν τραγῳδία λύει τὸν βίον, ἡ δὲ κωμῳδία συνίστησιν.

Ἄλλως περὶ κωμῳδίας z).

Τῆς κωμῳδίας τὸ μέν ἐστιν ἀρχαῖον, τὸ δὲ νέον, τὸ δὲ μέσον. τῆς δὲ νέας διαφέρει ἡ παλαιὰ κωμῳδία χρόνῳ, διαλέκτῳ, ὕλῃ, μέτρῳ, διασκευῇ· χρόνῳ μέν, καθὸ ἡ μὲν νέα ἐπὶ Ἀλεξάνδρου, ἡ δὲ παλαιὰ ἐπὶ τῶν Πελοποννησιακῶν εἶχε τὴν ἀκμήν· διαλέκτῳ δέ, καθὸ ἡ μὲν νέα τὸ σαφέστερον ἔχει, τῇ νέᾳ κεχρημένη Ἀτθίδι, ἡ δὲ παλαιὰ τὸ δεινὸν καὶ ὑψηλὸν τοῦ λέγειν. ἐνίοτε δὲ ἐπιτηδεύει καὶ λέξεις τινάς· ὕλῃ δέ, καθὸ ἡ μὲν νέα κατὰ τὸ πλεῖστον τρίβεται περὶ τὸ ἰαμβικόν· σπανίως δὲ μέτρον ἕτερον. ἐν δὲ τῇ παλαιᾷ, πολυμετρία a) τὸ σπουδαζόμενον. Διασκευῇ δέ, ὅτι ἐν μὲν τῇ νέᾳ χοροῦ οὐκ ἔδει, ἐν ἐκείνῃ δὲ δεῖ. Καὶ αὐτὴ δὲ ἡ παλαιὰ ἑαυτῆς διαφέρει. καὶ γὰρ οἱ ἐν Ἀττικῇ πρῶτον συστησάμενοι τὸ ἐπιτήδευμα τῆς κωμῳδίας (ἦσαν δὲ οἱ περὶ Σαννυρίωνα) καὶ τὰ πρόσωπα εἰσῆγον ἀτάκτως, καὶ μόνος ἦν γέλως τὸ κατασκευαζόμενον. ἐπιγενόμενος δὲ ὁ Κρατῖνος κατέστησε μὲν πρῶτον τὰ ἐν τῇ κωμῳδίᾳ πρόσωπα μέχρι τριῶν, συστήσας τὴν ἀταξίαν, καὶ τῷ χαρίεντι τῆς κωμῳδίας τὸ ὠφέλιμον προσέθηκε, τοὺς κακῶς πράττοντας διαβάλλων, καὶ ὥσπερ δημοσίᾳ μάστιγι τῇ κωμῳδίᾳ κολάζων· ἀλλ' ἔτι μὲν καὶ οὗτος τῆς ἀρχαιότητος μετεῖχε, καὶ ἠρέμα πως τῆς ἀταξίας. ὁ μέντοι γε Ἀριστοφάνης μεθοδεύσας τεχνικώτερον

x) ἔτι Iunt. I.

y) διὰ τῆς δὲ Ald. Iunt. I. II. III. Brub.

z) Hoc et quod ſequitur in Ald. Iunt. II. eſt poſt Platonii locum. In Iunt. I. III. deeſt.

a) πολυμετρίᾳ Iunt. II.

τῆς μεθ᾽ ἑαυτοῦ τὴν κωμῳδίαν, ἐνέλαμψεν ἐν ἅπασιν, ἐπίσημος ὀφθεὶς οὕτω, καὶ οὕτω πᾶσαν κωμῳδίαν ἐμελέτησε. καὶ γὰρ τὸ τούτου δρᾶμα ὁ Πλοῦτος νεωτερίζει κατὰ τὸ πλάσμα. τήν τε γὰρ ὑπόθεσιν οὐκ b) ἀληθῆ ἔχει, καὶ χορῶν ἐστέρηται· ὅπερ τῆς νέας ὑπῆρχε κωμῳδίας.

Ἄλλως περὶ κωμῳδίας.

Ὅτι ὁ γέλως τῆς κωμῳδίας ἔκ τε λέξεων καὶ πραγμάτων ἔχει τὴν σύστασιν. ἐκ μὲν τῆς λέξεως, κατὰ τρόπους ἑπτά· πρῶτον, καθ᾽ ὁμωνυμίαν, ὡς τὸ· διαφορούμενος, οἷον τὸ μέτρον. δεύτερον καὶ κατὰ συνωνυμίαν, ὡς τό· ἥκω δὲ c) καὶ κατέρχομαι d)· ταυτὸν γάρ ἐστιν. τρίτον κατὰ ἀδολεσχίαν, ὡς ὅταν τις τῷ αὐτῷ ὀνόματι χρήσηται. τέταρτον κατὰ παρωνυμίαν e), ὅταν τῷ κυρίῳ ἔξωθεν τις ἅπτηται, ὡς τό, Μάμαξ καλοῦμαι Μίδας. πέμπτον, κατὰ ὑποκορισμόν· ὡς τό, Σωκρατίδιον, Εὐριπίδιον. ἕκτον, κατὰ ἐξαλλαγήν, ὡς τό, ὦ Ζεῦ f) δέσποτα, ἀντὶ τοῦ, ὦ Ζεῦ g). ἕβδομον κατὰ σχῆμα λέξεως τούτῳ γίνεται ἡ φωνὴ ἢ τοῖς ὁμογενέσιν. Ἐκ δὲ τῶν πραγμάτων κατὰ τρόπους δύο. πρῶτον κατὰ ἀπάτην· ὡς Στρεψιάδης πεισθεὶς ἀληθεῖς εἶναι τοὺς περὶ ψυχῆς λόγους. δεύτερον κατὰ ὁμοίωσιν· ἡ δὲ ὁμοίωσις εἰς δύο τέμνεται, εἰς τὸ βέλτιον, ὡς ὁ Ξανθίας εἰς Ἡρακλέα, ἢ εἰς τὸ χεῖρον, ὡς ὁ Διόνυσος εἰς Ξανθίαν h).

---

b) Pro οὐκ est ὡς in Ald. Iunt. II. Port. Antea pro τῆς μεθ᾽ ἑαυτοῦ f. leg. τῶν μ. ἑ.

c) δὲ non est in Ald. Iunt. II. Port.

d) Ran. 1153.

e) παρωνυμίαν Ald. sed παρων. Iunt. II. Port.

f) ὦ βδεῦ Ald. Iunt. II. Port.

g) ὁ ζεῦ Ald. Iunt. II.

h) Vtrumque in Ranis factum.

Ὁ χορὸς i) ὁ κωμικὸς εἰσήγετο ἐν τῇ ὀρχήστρᾳ, τῷ νῦν λεγομένῳ λογίῳ. καὶ ὅτε μὲν πρὸς τοὺς ὑποκριτὰς διελέγετο, πρὸς τὴν σκηνὴν ἀφεώρα· ὅτε δὲ ἀπελθόντων τῶν ὑποκριτῶν τοὺς ἀναπαίστους διεξῄει, πρὸς τὸν δῆμον ἀπεστρέφετο, καὶ τοῦτο ἐκαλεῖτο στροφή. ἦν δὲ τὰ ἰαμβεῖα τετράμετρα. εἶτα τὴν ἀντίστροφον προσᾴδοντες, πάλιν τετράμετρα ἐπέλεγον, εἰς ὧν στίχος k). ἦν δὲ ἐπὶ τοπλεῖστον ις΄. ἐκαλεῖτο δὲ ταῦτα ἐπιῤῥήματα. ἡ δὲ ὅλη πάροδος τοῦ χοροῦ ἐκαλεῖτο Παράβασις. Ἀριστοφάνης ἐν Ἱππεῦσιν (507 f.)· εἰ μέν τις ἀνὴρ τῶν ἀρχαίων κωμῳδοδιδάσκαλος ἡμᾶς ἠνάγκαζεν ἔπη λέξοντάς γ' ἐς τὸ θέατρον παραβῆναι l).

Τῶν τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας ποιητῶν ὀνόματα καὶ δράματα.

Θεοπόμπου δράματα ιζ΄.
Στράτιδος δράματα ις΄.
Φερεκράτους δράματα ιη΄.
Κράτητος δράματα η΄.
Πλάτωνος δράματα κη΄.
Τηλεκλείδου δράματα ϛ΄.
Φρυνίχου δράματα ι΄.

Ὅτι κατὰ τρόπους δέκα διαφέρει τὸ ἑλληνίζειν τοῦ ἀττικίζειν· κατὰ ἀναλογίαν· παρὰ τὴν ἐτυμολογίαν· παρὰ τὰ σχήματα· παρὰ τὸν σχηματισμὸν τῶν ὀνομάτων· παρὰ τὴν ἀλληγορίαν· παρὰ τοὺς ἀριθμούς· παρὰ τὰ γένη· παρὰ τὰ πνεύματα· παρὰ τοὺς χρόνους· παρὰ τοὺς τόνους. παρὰ μὲν τὴν ἀναλογίαν καὶ ἐτυμολογίαν, ὅτι οἱ μὲν ἑλληνίζοντες τούτοις μάλιστα χρῶνται, οἱ δὲ ἀττικίζοντες οὐδ' ὅλως. παρὰ τὰ σχήματα, ἐπεὶ πάλιν ἔθος τοῖς Ἀττικοῖς χρῆσθαι σχήμασι, τοῖς δὲ ἑλληνίζουσιν οὐκ ἔτι. παρὰ δὲ τὸν σχημα-

i) Eadem fere in primo argumento Pluti p. 13. leguntur.

k) Scribendum, vt ſupra, ἴσων στίχων.

l) Vulgabatur: ἠνάγκασεν ἐπὶ τὸ μέτρον παραβῆναι.

τισμόν, ἐπειδὴ κατὰ πολλοὺς χρόνους ἐκ τῆς ἑλληνικῆς συνηθείας μετασχηματίζεται τὰ ὀνόματα. παρὰ δὲ τοὺς χρόνους, ὅτι συστελλόντων τινὰ τῶν ἑλληνιζόντων, αὐτοὶ ἐκτείνουσι μᾶλλον ἢ συστέλλουσι. παρὰ δὲ τὰ πνεύματα, ἐπεὶ δασύνουσιν ἔνια ψιλούντων, ἢ ψιλοῦσι δασυνόντων. παρὰ δὲ τὰ γένη, ἐπειδὴ θηλυκῶς τινα λεγόντων, ἢ οὐδετέρως, αὐτοὶ προφέρονται, ἢ ἀνάπαλιν ἀρσενικῶς ἢ οὐδετέρως ἐκφέρουσι. παρὰ τοὺς ἀριθμούς, ἐπειδὴ ἑνικῶς τινα λεγόντων, πληθυντικῶς λέγουσιν, ἢ καὶ ἀνάπαλιν.

Ἀριστοφάνους βίος m).

Ἀριστοφάνης ὁ κωμῳδοποιὸς πατρὸς μὲν ἦν Φιλίππου, τὸ δὲ γένος Ἀθηναῖος, τὸν δῆμον Κυδαθηναιεὺς n) Πανδιονίδος φυλῆς· ὃς πρῶτος δοκεῖ τὴν κωμῳδίαν ἔτι πλανωμένην τῇ ἀρχαίᾳ ἀγωγῇ, ἐπὶ τὸ χρησιμώτερον καὶ σεμνότερον μεταγαγεῖν, πικρότερον καὶ αἰσχρότερον Κρατίνου καὶ Εὐπόλιδος βλασφημούντων ἢ ἔδει. πρῶτος δὲ καὶ τῆς νέας κωμῳδίας τὸν τρόπον ἐπέδειξεν ἐν τῷ Κωκάλῳ, ἐξ οὗ τὴν ἀρχὴν λαβόμενοι Μένανδρός τε καὶ Φιλήμων ἐδραματούργησαν. εὐλαβὴς δὲ σφόδρα γενόμενος τὴν ἀρχήν, ἄλλως τε καὶ o) εὐφυής, τὰ μὲν πρῶτα διὰ Καλλιστράτου καὶ Φιλωνίδου καθίει δράματα. διὸ καὶ ἔσκωπτον αὐτὸν Ἀριστώνυμός τε καὶ Ἀμειψίας, τετράδι αὐτὸν λέγοντες γεγονέναι, κατὰ τὴν παροιμίαν, ὡς ἄλλοις πονοῦντα p). ὕστερον δὲ καὶ αὐτὸς ἠγωνίσατο. διεχθρεύσας δὲ μάλιστα Κλέωνι τῷ δημαγωγῷ καὶ γράψας κατ' αὐτοῦ τοὺς Ἱππέας, ἐν οἷς διελέγχει αὐτοῦ τὰς κλοπὰς καὶ τὸ

---

m) Legitur in Ald. et Iunt. II., vnde et in Port. ed., h. l. sed in Iunt. I. et III. ab initio.

n) Κυδαθηνιεὺς Ald. Iunt. I. II. III. Port.

o) Hanc part. καί, in Port. et Kust. omissam, addunt Ald. Iunt. I. II. III.

p) V. de hoc prouerbio Zenobius Prou. Cent. VI, 7.

τυραννικόν, οὐδενὸς δὲ τῶν σκευοποιῶν τολμήσαντος τὸ πρόσωπον αὐτοῦ σκευάσαι διʼ ὑπερβολὴν φόβου, ἅτε δὴ τυραννικοῦ ὄντος, μηδὲ μὴν ὑποκρίνεσθαί q) τινος τολμῶντος, διʼ ἑαυτοῦ Ἀριστοφάνης ὑπεκρίνατο, αὐτοῦ τὸ πρόσωπον μίλτῳ χρίσας καὶ αἴτιος αὐτῷ γέγονε ζημίας πέντε ταλάντων, ἃ ὑπὸ τῶν Ἱππέων κατεδικάσθη, ὥς φησιν ἐν Ἀχαρνεῦσιν (v. 5 ſ.)

> Ἐγῷδʼ, ἐφʼ ᾧ γε τὸ κέαρ εὐφράνθην ἰδών,
> τοῖς πέντε ταλάντοις, οἷς Κλέων ἐξήμεσεν r).

Διήχθρευσε δὲ αὐτῷ ὁ Ἀριστοφάνης, ἐπειδὴ ξενίας γραφὴν κατʼ αὐτοῦ ἔθετο, καὶ ὅτι ἐν δράματι αὐτοῦ Βαβυλωνίοις διέβαλε τῶν Ἀθηναίων τὰς κληρωτὰς ἀρχάς, παρόντων ξένων. ὡς ξένον δὲ αὐτὸν ἔλεγε, παρόσον οἱ μὲν αὐτόν φασι Ῥόδιον ἀπὸ Λίνδου· οἱ δὲ Αἰγινήτην· στοχαζόμενοι ἐκ τοῦ πλεῖστον χρόνον τὰς διατριβὰς αὐτόθι ποιεῖσθαι· ἢ καὶ ὅτι ἐκέκτητο ἐκεῖσε· κατά τινας δὲ, ὡς ὅτι ὁ πατὴρ αὐτοῦ Φίλιππος, Αἰγινήτης· ἀπολυθῆναι δὲ αὐτὸν εἰπόντα ἀστείως ἐκ τῶν Ὁμήρου ταῦτα (Odyſſ. I, 215 ſ.)

> Μήτηρ μέν τʼ ἐμέ φησι τοῦ ἔμμεναι· αὐτὰρ ἔγωγε
> Οὐκ οἶδʼ· οὐ γάρ πώ τις ἑὸν s) γόνον αὐτὸς ἀνέγνω t).

Δεύτερον δὲ καὶ τρίτον συκοφαντηθεὶς ἀπέφυγε, καὶ οὕτω φανερὸς κατασταθεὶς πολίτης κατεκράτησε τοῦ Κλέωνος. ὅθεν φησίν· Αὐτὸς δʼ ἐμαυτὸν ὑπὸ Κλέωνος ἅττʼ ἔπαθον ἐπίσταμαι δή, καὶ τὰ ἑξῆς. Φασὶ δὲ αὐτὸν εὐδοκιμῆσαι, συκοφάντας καταλύσαντα, οὓς ὠνόμασεν ἠπιάλους ἐν Σφηξίν· ἐν οἷς φησιν

q) Ita Port. et Kuſt. cum Iunt. II. ὑποκρίνασθαι Ald. Iunt. I. III.

r) Ita Ald. Iunt. I. III. — Kuſt. cum Iunt. II. ἐξήμεσε.

s) ἐὸν Ald. Iunt. I. II. III. Port.

t) Friſchlinus in Vita Ariſt. vertit:

> *Mater me patris huius ait natum eſſe, ſed ipſe*
> *Ignoro: nam nemo ſuum pote noſſe parentem.*

(1039)· οἳ τοὺς πατέρας τ' ἦγχον νύκτωρ καὶ τοὺς πάππους ἀπέπνιγον. Μάλιστα δὲ ἐπῃνέθη καὶ ἠγαπήθη ὑπὸ τῶν πολιτῶν, ἐπειδὴ δὲ διὰ τῶν ἑαυτοῦ δραμάτων ἐσπούδασε δεῖξαι τὴν τῶν Ἀθηναίων πολιτείαν, ὡς ἐλευθέρα τε ἐστὶ καὶ ὑπ' οὐδενὸς τυράννου δουλαγωγουμένη, ἀλλ' οὐδὲ ὅτι δημοκρατία ἐστὶ καὶ ἐλεύθερος ὢν ὁ δῆμος ἄρχει ἑαυτοῦ, τούτου χάριν ἐπῃνέθη καὶ ἐστεφανώθη θαλλῷ τῆς ἱερᾶς ἐλαίας, ὃς νενόμισται ἰσότιμος χρυσῷ στεφάνῳ, εἰπὼν ἐκεῖνα ἐν τοῖς Βατράχοις περὶ τῶν ἀτίμων (686 f.)· τὸν ἱερὸν χορὸν δίκαιον πολλὰ χρηστὰ v) τῇ πόλει συμπαραινεῖν.

Ὠνομάσθη δὲ ἀπ' αὐτοῦ, ἐπειδὴ x) ἔνδοξον τὸ μέτρον τὸ Ἀριστοφάνειον. οὕτω δὲ γέγονεν ἡ φήμη τοῦ ποιητοῦ, ὡς καὶ παρὰ Πέρσαις διήκειν y), καὶ τὸν z) βασιλέα Περσῶν πυνθάνεσθαι παρ' ὁποτέροις εἴη ὁ κωμῳδοποιός. Φασὶ δὲ καὶ Πλάτωνα Διονυσίῳ τῷ τυράννῳ, βουληθέντι μαθεῖν τὴν Ἀθηναίων πολιτείαν, πέμψαι τὴν Ἀριστοφάνους ποίησιν, τὴν κατὰ Σωκράτους ἐν Νεφέλαις κατηγορίαν, καὶ συμβουλεῦσαι τὰ δράματα αὐτοῦ ἀσκηθέντα, μαθεῖν αὐτῶν τὴν πολιτείαν. ἐγένετο δὲ καὶ αἴτιος ζήλου τοῖς νέοις Κωμικοῖς, λέγω δὲ Φιλήμονι καὶ Μενάνδρῳ. ψηφίσματος γὰρ γενομένου χορηγοῦ a), ὥστε μὴ ὀνομαστὶ κωμῳδεῖν τινα, καὶ τῶν χορηγῶν οὐκ ἀντεχόντων πρὸς b) τὸ χορηγεῖν, καὶ παντάπασιν ἐκλελοιπυίας τῆς ὕλης c) τῶν κωμῳδιῶν διὰ τούτων αὐτῶν· αἴτιον d) γὰρ κωμῳδίας τὸ

---

v) Hoc vocab. in Kuſt. excidit. Habent Ald. Iunt. I. II. III.

x) Num ἔπειτα ſcriptum fuit?

y) Male Port. διίκειν, quod inde ortum, quia in Iunt. II. δίκειν.

z) Perperam Port. τῶν.

a) Hoc voc. χορηγοῦ haud dubie delendum eſt.

b) πρὸς excidit in Port.

c) καὶ ὕλης Iunt. I. III. τῆς ὕλης Ald. vnde Iunt. II. τοῖς ὕλης.

d) Leg. ἴδιον.

σκώπτειν τινάς· ἔγραψε κωμῳδίας τινάς, Κώκαλον, ἐν ᾧ εἰσάγει Φθορὰν καὶ Ἀναγνωρισμὸν καὶ τἄλλα πάντα, ἃ ἐζήλωσε Μένανδρος. πάλιν δὲ ἐκλελοιπότος e) καὶ τοῦ χορηγεῖν, τὸν Πλοῦτον γράψας εἰς τὸ διαναπαύεσθαι τὰ σκηνικὰ πρόσωπα f) καὶ μετασκευάσθαι, ἐπιγράφει χοροὺς g), φθεγγόμενος ἐν ἐκείνοις, ἃ καὶ ὁρῶμεν τοὺς νέους ἐπιγράφοντας οὕτω ζήλῳ Ἀριστοφάνους. ἐν τούτῳ δὲ τῷ δράματι συνέστησε τῷ πλήθει τὸν υἱὸν Ἀραρότα, καὶ οὕτω μετήλλαξε τὸν βίον, παῖδας καταλιπὼν τρεῖς, Φίλιππον ὁμώνυμον τῷ πάππῳ, καὶ Νικόστρατον καὶ Ἀραρότα, δι' οὗ καὶ ἐδίδαξε τὸν Πλοῦτον. Τινὲς δὲ δύο φασί, Φίλιππον καὶ Ἀραρότα, ὧν καὶ αὐτὸς ἐμνήσθη· τὴν γυναῖκα δ' αἰσχύνομαι, τώ τ' οὐ φρονοῦντε παιδίω· ἴσως αὐτοὺς λέγων.

Ἔγραψε δὲ δράματα μδ΄. ὧν ἀντιλέγεται τέσσαρα, ὡς οὐκ ὄντα αὐτοῦ. ἔστι δὲ ταῦτα· Ποίησις, Ναυαγός, Νῆσοι, Νίοβις· ἅ τινες ἔφασαν εἶναι τοῦ Ἀρχίππου.

Ὁ κωμικὸς χορὸς συνέστηκεν ἐξ ἀνδρῶν κδ΄· καὶ εἰ μὲν ὡς ἀπὸ τῆς πόλεως ἤρχετο ἐπὶ τὸ θέατρον, διὰ τῆς ἀριστερᾶς ἁψῖδος εἰσῄει· εἰ δὲ ὡς ἀπὸ ἀγροῦ, διὰ τῆς δεξιᾶς ἐν τετραγώνῳ σχήματι, ἀφορῶν εἰς τοὺς ὑποκριτάς. ἀναχωρούντων h) δὲ τῶν ὑποκριτῶν ἑπτάκις ἐστρέφετο ὁ χορός, προσέχων ἐφ' ἑκάτερα μέρη τοῦ θεάτρου. ἐκαλεῖτο δὲ τῷ γένει τὸ τοιοῦτον ὄνομα i) τῆς ὀρχήσεως Παράβασις, ὁμωνύμως τῷ γένει. τὸ τρίτον μακρὸν, τὸ καὶ πνῖγος. τέταρτον, στροφὴ ἢ ᾠδή. τὸ πέμπτον, ἐπίῤῥημα. τὸ ἕκτον, ἀντίστροφος ἢ ἀντῳδή. τὸ ἕβδομον, ἀντεπίῤῥημα.

---

e) Sic recte Ald. Iunt. I. III. non ἐκλελειπότος, vt Iunt. II. Kust.

f) Ald. Iunt. I. II. III. post σκην. comma ponunt, vt προσ. ad seqq. referatur.

g) χοροῦ Ald. Iunt. I. II. III. χοροὺς Portus dedit.

h) ἀναχορούντων Iunt. II. vnde venit in Port. et Kust.

i) Debebat potius esse τὸ τοιοῦτο γένος τ. ὄ.

Ὑπόκριται Ἀριστοφάνους Καλλίστρατος καὶ Φιλωνίδης, δι' ὧν ἐδίδασκε τὰ δράματα ἑαυτοῦ, διὰ μὲν Φιλωνίδου τὰ δημοτικά, διὰ δὲ Καλλιστράτου τὰ ἰδιωτικά.

Πόσα μέρη κωμῳδίας; α΄. Πρόλογος, τὸ μέχρι τῆς εἰσόδου τοῦ χοροῦ μέρος. β΄. χορικόν, τὸ τοῦ χοροῦ διδόμενον μέλος. γ΄. ἐπεισόδιον, τὸ μεταξὺ δύο χορικῶν μελῶν. δ΄. ἔξοδος, τὸ ἐπὶ τέλει λεγόμενον τοῦ χοροῦ. εἴρηται δὲ καὶ πόσα μέρη Παραβάσεως τοῦ χορικοῦ.

Θωμᾶ τοῦ Μαγίστρου σύνοψις τοῦ τε βίου Ἀριστοφάνους καὶ τῆς τοῦ δράματος ὑποθέσεως k).

Ἀριστοφάνης ὁ κωμῳδοποιὸς γένει μὲν ἦν Ἀθηναῖος, πατρὸς δὲ Φιλίππου, τὸν δῆμον Κυδαθηναιεὺς l), Πανδιονίδος φυλῆς. πάνυ δὲ ὢν εὐφυὴς καὶ ἀγχίνους, ἐπὶ τοσοῦτον ἐν νέᾳ κομιδῇ τῇ ἡλικίᾳ ηὐδοκίμησεν ἐν κωμῳδίαις, ὡς οὐ μόνον τοὺς κατ' αὐτὸν ἀλλὰ καὶ τοὺς πρὸ αὐτοῦ ὑπεράραι· μᾶλλον δὲ οὐδὲ τοῖς ἐπιγιγνομένοις παρῆκεν ὑπερβολήν, ἀλλὰ καὶ τούτους μετὰ πολλοῦ τοῦ περιόντος παρῆλθεν. οὐκ οὖν m) ἀνεφάνη τις ὕστερον Ἀριστοφάνει παραπλήσιος. διὰ τοῦτο καὶ παρὰ τοῖς βασκάνοις αὐτοῖς ἀξιοῦται θαύματος. δράματα δὲ τέσσαρα πρὸς τοῖς πεντήκοντα γέγραφεν, ἅπαντα χάριτος καὶ εὐμουσίας Ἀττικῆς μεστὰ καὶ πείθοντα τοὺς ἀκούοντας θαυμάζειν τε καὶ κροτεῖν. οὕτω δὲ τοῦ τῆς πολιτείας συμφέροντος ἐποιεῖτο λόγον, ὡς μηδένα τῶν ἐπὶ τῆς λαμπρᾶς τύχης οὐδέποτε ἀποσχέσθαι τοῦ σκώπτειν, εἰ ἀδικοῦντος ᾔσθετο. ὅθεν τὴν παῤῥησίαν αὐτοῦ δεδιότες οἱ τοιοῦτοι, μετρίους σφᾶς αὐτοὺς παρεῖχον ἀεὶ καὶ τῷ δήμῳ

---

k) Habent Ald. Iunt. II. sed in fine post ea, quae de comoedia scripta sunt. Non est in Iunt. I. III. Port.

l) Κυδαθηναῖος Ald. Κυδαθηνεὺς Iunt. II.

m) Kust. οὔκουν, cum Ald.

λυσιτελοῦντας. ἔσχε δὲ τρεῖς υἱούς, Φίλιππον, Νικόστρατον, καὶ Ἀραρότα. ἀποθανόντα δὲ οὕτω Πλάτων ἐτίμησεν ἐν ἐπιγράμματι ἡρωελεγείῳ o)·

Αἱ χάριτες τέμενός τι λαβεῖν, ὅπερ οὐχὶ πεσεῖται,
Ζητοῦσαι, ψυχὴν εὗρον Ἀριστοφάνους.

Ἰστέον, ὅτι κωμῳδία ἐκλήθη ἀπὸ τοῦ ἐν κώμαις ᾄδεσθαι τὰς κωμῳδίας (κώμας δὲ ἐκάλουν οἱ παλαιοὶ τοὺς γειτονοὺς) ἢ ἀπὸ τοῦ ἐν ταῖς κωμάσεσι τοῦ Διονύσου πρῶτον ἐπινοηθῆναι ταυτασί p), ἢ παρὰ τὸ κῶμα, ὁ ὕπνος. Φασὶ γὰρ ὡς πρὸ τοῦ εὑρεθῆναι τοὺς κωμικοὺς ποιητάς, ἀδικούμενοί τινες ὑπό τινων ἀφανῶς, ἤρχοντο ἐν νυκτὶ ἐπὶ τοὺς τῶν ἀδικούντων γειτονοὺς βοῶντες· ὁ δεῖνα ἀδικίᾳ χαίρει καὶ τὰ καὶ τὰ πράττει, θεῶν ὄντων καὶ νόμων· καὶ τούτων λεγομένων οἱ συνειδότες ἑαυτοῖς ταῦτα σώφρονες ἐγένοντο τοῦ λοιποῦ. ἐπεὶ οὖν ἄριστα τοῦτο ἔχον ἐδόκει καὶ τῇ πολιτείᾳ συνοῖσον, ἅτε τῆς μὲν ἀδικίας ἐντεῦθεν παντάπασιν ἀναιρουμένης, δικαιοσύνης δὲ ἀντεισαγομένης καὶ τρόπων χρηστῶν, ἐτάχθησαν ἐπὶ τοῦτο οἱ κωμικοὶ ποιηταί, ἐν μέρει παιδιᾶς σκώμματα q) τε τῶν ἀδικούντων καὶ διδαχὴν ὧν προσῆκεν ἐργαζόμενοι. ᾔδοντο δὲ αἱ κωμῳδίαι ἐν τοῖς Διονυσιακοῖς, ἔαρος ὥρᾳ.

---

o) Brunck. Anal. I. n. XI. p. 171. Iacobs. Anth. I. p. 111. Add. Iacobs. Anim. I. p. 147 f.

p) ταυτασὶν Ald. Iunt. II.

q) σκέμματι Ald. Iunt. II.

Vita Ariſtophanis

a *Nicodemo Friſchlino* conſcripta *a)*.

Ariſtophanes, poëta Comicus, patre natus fuit Philippo, ciuis Atticus, ex tribu Cydathenienſi, curia Pandionide. Hunc Suidas Rhodium ex oppido Lindo fuiſſe tradit, et iure ciuitatis donatum affirmat: alii [de quibus in gr. Vita] Aeginetam fuiſſe dicunt. Primus autem hic veterem comoediam, rudem adhuc et diſperſam collegit, eamque in meliorem atque vtiliorem formam traduxit. Nam Cratinus et Eupolis multo acerbius ac turpius alios inſectati fuerant, quam decebat. Sed et ipſe Ariſtophanes initio eamdem verborum amaritiem in ſuis vſurpabat fabulis: quam tamen poſtremis comoediis, iuſta moderatione adhibita, plurimum mitigauit. Meminit huius priſcae libertatis Horatius in Sermonibus, vbi ait (Serm. I, 4, 1 ſs.): *Eupolis atque Cratinus Ariſtophanesque poëtae* etc. Decreto demum promulgato, ne quis actor aut ludio nominatim aliquem in comoedia perſtringeret, cum iam hiſtriones ab omni actione deſiſterent, nouae comoediae rationem inire coepit, cuius primum ſpecimen oſtendit in Cocalo, vbi fictas perſonas introducit, Interitum ſ. Corruptelam et Recognitionem. Vnde initium ſumentes Menander et Philemon nouam comoediam effinxerunt. Ipſe quidem Ariſtophanes in ſcenam non ſtatim venit, quod natura eſſet timidus, licet ingenioſus admodum et perquam induſtrius. Quae autem per initia ſuorum ſtudiorum facere non audebat, ea per hiſtriones et actores ſuos, Calliſtratum et Philonidem perfecit: quorum ille opera ad populum vtebatur.

a) Omiſſa ſunt nonnulla, quae Fr. de verbo ex praeced. gr. Vita Ariſt. vertit.

Caſtigatus ob hoc conviciis Ariſtonymi et Amipſiae, vt ex fabulis eius cognoſcitur, qui illum de veteris prouerbii ſententia, quarta luna natum dicebant, quaſi aliis iuuandis operam daret, ſibi ipſe inutilis: tandem, metu depoſito, in ſcenam prodiit *b*). — Fuit etiam Socrati et Euripidi infenſus, propterea quod nunquam in theatra veniebat Socrates, niſi quum Euripides cum nouis tragoediis certaret, aut etiam in Piraeeo contenderet. Nam Socrates amabat Euripidem tum propter ſapientiam, tum propter carminum virtutem et bonitatem. Aliquando tamen ipſum Alcibiades et Critias, vt comoedias etiam in theatro ſpectaret, inuitarunt, ac modo non vi eodem pertraxerunt. Verum ille non magni Comicos pendebat, ſed vehementer contemnebat, ipſe vir modeſtus, iuſtus, probus et ſapiens, homines mordaces, iniurioſos et ſani nihil dicentes. Quae res male ipſos habuit et odii aduerſus Socratem prima ſemina in Ariſtophane excitauit. Quare ſibi facilius ab Anyto et Melito Socratis hoſtibus perſuaderi paſſus eſt, vt drama adverſus ipſum meditaretur. Cum enim Anytus et Melitus Socrati eſſent infenſiſſimi, nec tamen ipſum in crimen vocare auderent, partim metu Athenienſium, ne in ſe aliquod malum redundaret, ſi falſo detuliſſent hominem, non modo nullius calamitatis in republ. autorem, ſed etiam ciuitatis ornamentum, partim propter amicos et aſſeclas Socratis, qui ſuum praeceptorem numquam deſerturi videbantur: ideo Ariſtophanem ſubornant *c*), eique perſuadent, vt in comoedia Socratem ab iis malis taxet, quae plerique de eo ficta norant: eſſe loquacem et loquendo efficere, vt malae cauſae bonae videantur; introducere nouos et inuſitatos deos, cum neque noſſet interim neque reuereretur deos; atque haec ipſa in eos transfundere, quos in philoſophia inſtitueret. Hoc argumento arrepto Nebulas conſcripſit Ariſtophanes et per hiſtriones in feſto Bacchanalium, maxima Graecorum multitudine eo confluente exhibuit. Rei inſolentia et inuſitato in ſcenis ſpectaculo Socratis, primum omnes Athenienſes, cum

b) Sequitur locus de Cleone, et de patria Ariſt. incerta, ſupra in graeca Vita Ar. lectus.

c) Haec nullis certis niti argumentis in Prolegg. ad Nubb. dictum eſt.

nihil minus exspectassent, obstupuerunt. Deinde, quoniam natura inuidiosi essent, et ad detrectandum optimis quibusque procliues, iucundum eis visae sunt spectaculum istae Nebulae. Nam actorem, teste Aeliano [V. H. II, 13.] plausu tanto prosequebantur, quanto numquam antea, eoque clamore victoriam ei decreuerunt, mandaruntque, vt Aristoph. nomen, non alterius, supremum scriberetur. Refert idem Aelianus, Socratem cum praesciuisset, se in comoedia taxatum iri, theatrum ingressum esse et opportuno loco consedisse. Cum autem circumferretur in scena et crebro nominaretur, peregrinis, quisnam esset ille Socrates, interrogantibus, ipsum ad dubitationem peregrinorum tollendam surrexisse, et per totum drama, congredientibus histrionibus, stantem spectasse magnoque animo et istam comoediam et Athenienses contemsisse. Simili odio adductus Arist. Euripidem in aliis omnibus comoediis traduxit, praecipue autem in Ranis, Acharnn., Thesmophh., vt conceptam de illo opinionem ex animis hominum euelleret, quando optimus ille et sapientissimus habebatur tragicus. Itaque Ranas confinxit, in quo dramate Bacchum introducit, solicite quaerentem in terris poëtam tragicum, et, quod nullum reperiret, ad inferos descendentem, vt Euripidem a campis Elysiis reducat. Sed cum Aeschylus et Socrates grauitate tragica superiores Euripide haberi vellent, oritur in ea fabula certamen, in quo ab Aeschylo vincitur Euripides. Hac ratione in magnum contemtum perductus fuit Euripides, et reliquis Tragicis longe posthabitus. Vt autem maius in illum concitaret odium, etiam Thesmophoriazusas conscripsit, in qua fabula Euripides a feminis, sacra Cereris celebrantibus, accusatur, quod iniusto odio mulieres persequatur, easque in suis tragoediis passim traducat. Quibus de caussis graues ei minantur poenas mulieres. Reliquae comoediae reliquo belli Peloponn. tempore, quo floruit Arist., compositae fuerunt. Nam Pacem anno XIII. belli scripsit, cum post mortem Cleonis et Brasidae, qui apud Amphipolin in acie perierant, pax et foedus L. annorum inter Athenn. et Lacedd. esset factum, quod tamen septem annos non durauit, quemadmodum refert Thucyd. V, [c. 25.]. Acharnenses post mortem Periclis et cladem Siculam scripsit, cuius in eo dramate stultam pertinaciam et insecuta mala proponit, vt hoc exemplo malos et plebem terreat, ne stultis ducibus, qualis fuerat Lamachus,

belli ſummam et reipubl. ſalutem committant. Quantam vero noxam reipublicae dederit Lamachus, amiſſo exercitu in Sicilia, docuit exitus, ſtultorum omnium magiſter. Poſt cladem Siculam Aues prodierunt, in qua fabula hortatur Athenienſes, vt Deceleam, quam ille ficto nomine νεφελοκοκκυγίαν vocat, contra Lacedd. muniant, priusquam ab illis occupetur. Cui ſalutari conſilio ſi paruiſſent Athenienſes, in maximum malum non incidiſſent. Veſpae poſt alteram cladem Siculam ſcriptae videntur, quam Athenienſibus Chares (quem ille tecto nomine canis, Labetem vocat) ductu ſuo inauſpicato attulit. Periculoſiſſimis autem temporibus, cum tota Graecia in armis eſſet, Lyſiſtratam compoſuit, in qua mulieres de republ. et pace deliberant: facta coniuratione, quod ſuis maritis concubitum denegare, et in arcem munitiſſimam ſe tantisper recipere velint, dum illi pacis negotium ſuscipiant. Plutum et ſimiles comoedias iis demum temporibus commentus eſt, quibus ex interdicto magiſtratus Attici neminem in comoedia nominatim carpere licuit *d*). — Scripſit praeter has comoedias, quae exſtant, alias XXXVI., quarum nomina leguntur ap. Athen. in Dipnosoph. Sunt autem hae: Ἄγηρος *e*) ſenectae expers (Aelianus etiam XII. de Anim. *f*) citat) *g*), Anagyrus, Babylonii, Ruſtici, Senectus, Gerytades. Daedalus, Conuiuae, Danaides, Danai dolia *h*), Dionyſus, Niobe, Heroes, Centauri, Cocalus, Lemniae, Nebulae ſecundae, Theſmophoriazuſae alterae, Naues onerariae, Ciconiae, Pelasgi, Pythagorei, Scenae apprehendentes, Sartagine coquentes, Telmiſſenſes, Coloſtrum, Philonides, Phoeniſſae et Horae. Peculiaris ab eo inuentus eſt verſus, qui Ariſtophanius appellatur,

---

d) Quae ſequuntur de laude Ariſt. et ramo oleae, quo fuerit coronatus, ex gr. Vita ſunt verſa.

e) Ἀγήρως, ſed pro eo nomine nunc Ἀνάγυρος laudatur.

f) cap. 9. ſed ibi a Schneid. recte receptum: ἐν τῷ Γήρᾳ.

g) Omittitur hic Amphiaraus atque alia dramata, quae ex catalogo deperdd. fabb. ſuo loco cognoſcentur.

h) Non a ſuperiori diuerſum fuiſſe videtur.

etiam a Cicer. memoratus in Bruto. Suidas tetrametrum et octometrum ab eo inuentum scribit. Eloquentia Attica in illo singularis fuit, vt ex iis, quae supersunt, comoediis colligitur *i*). — De Ioanne Chrysostomo, disertissimo theologo, sunt qui scribant, eum suae facundiae et vehementiae, in taxandis vitiis praesertim mulierum, partem optimam ex quotidiana lectione Arist. hausisse, et cum dormitum iret, libros huius autoris pulvillo subdere solitum, vt olim Homeri poëma Alexander ille Magnus *k*). — Vrbano et perfaceto eum fuisse ingenio fabulae ostendunt, in quibus omnia, pro more veteris comoediae, salsa, festiua, mordacia, maledica, vt, quocumque verbo pronunciato, illico capiatur occasio ad aliquid subsannandum. Est enim Aristophanes cum risu mordax, nihil sine facetiis impingens, cui ex Latinis Horatium similem facit Scaliger III. de poet. 97. Ego vero Plautum ei non inepte aequiparandum iudico, cuius ille locos quam plurimos imitatus est, vt suo ostendetur loco. Etsi autem Aelianus nugatorem et ridiculum vocat, quique omnino talis haberi studuerit, et Plutarchus tumidum dicendi genus et scenae accommodatum et illiberale ab eo vsurpatum fuisse scribit: tamen, quia alter Socratis amore, alter Menandri admiratione victus iudicat, ego neutrius iudicio ita standum censeo, vt ab eo recedere nefas sit. Quanti Plato Aristophanem fecerit, vel ex ipso liquet Plutarcho, qui Aristoph. sermonem de amore a Platone, veluti comoediam, Symposio insertum esse ait. Et Cicero II. de Legg. [c. 15.] Aristophanem facetissimum veteris comoediae poëtam nominat, et eumdem plurimum laudat, quod noui dii apud eum e ciuitate eiiciantur et publicus sacerdos imprudentiam consilio expiatam metu liberet, audaciam in admittendis religionibus foedis damnet atque impiam iudicet. Idem Cicero XII. ad Att. ep. 4. Aristophanem vult per librarios sibi reponi pro Eupolide. Exstat in eumdem Aristoph.

---

i) Sequitur narratio de Platone et Dionysio Syracus. ex gr. vita Arist. nota.

k) Hic ea, quae in gr. vita de rege Persarum, in cuius notitiam Arist. venerit, narrata sunt, repetuntur.

epigramma hoc graecum: Βίβλοι Ἀριστοφάνευς κ. τ. λ. *l*) Athenaeus l. X. Dipnos. c. 9. [c. 7. p. 68 f. T. IV. Schweigh.] dramata ab Aristoph. ebrio fuisse conscripta affirmat: καὶ Ἀλκαῖος δὲ ὁ μελοποιὸς καὶ Ἀριστοφάνης ὁ κωμῳδοποιὸς μεθύοντες ἔγραφον τὰ ποιήματα. Hoc quam verum sit, auctor huius famae videat. Mihi non fit verisimile, ab ebrio potuisse haec praestari, quae pauci sobrii, etiam ad Cleanthis lucernam lucubrantes, praestare potuissent. Constat eum fuisse caluum, quando suam ipsemet caluitiem in Pace non dissimulauit. Quo tempore mortuus sit, nondum reperi. Certum est adhuc superstitem fuisse post eiectos XXX. tyrannos a Thrasybulo, cuius viri ipse in Pluto et alibi etiam meminit. Sed duos ab eo relictos esse filios referunt, Philippum et Ararotem, quibus Suidas tertium addit Philaretum, alii etiam Nicostratum.

Plutarchi Comparatio Aristophanis et Menandri *m*), Cui Nicod. Frischlinus subiecit Defensionem Aristophanis contra Plutarchi criminationes.

Vniuerse vt dicam, multo praefert Menandrum, singulatim autem haec adiicit: genus dicendi tumidum et scenae accommodatum atque illiberale Aristophanem vsurpasse, Menandrum

---

l) Est Antipatri Thessalonic. quod Brunkius et Inuernizius subiecerunt Platenii commentationi. In eo v. 2. εἴσειμι κόμην et v. 6. εἴξας legit Frischlinus; hinc ita vertit:

Fabulae Aristophanis, diuinum opus, Attica quarum
 In virides venio multa comas hedera.
Quantus inest libro Bacchus, quae personat illic
 Fabula, acerba licet, plena tamen Charitum.
O et mente sagax, et moribus optime Grajûm,
 Seu digna irrides, Comice, siue notas.

m) T. IX. p. 387—92. ed. Reisk. T. IV. P. I. p. 421—427. Wytt. Est epitome libri Plutarchi, cuius versionem Frischl. exhibuit.

neutiquam. Indoctus enim aliquis et plebeius eius oratione capitur, doctus offenditur. Loquor de antithetis, similiter cadentibus et paronymiis, quibus Menander raro et cum ratione vtitur atque accurate, alter crebro et intempestiue ac frigide. Laudatur enim, inquit, quod ταμίας, quaestores, submersit, non quod essent ταμίαι, quaestores, sed λαμίαι, striges et lamiae.

Et: *Hic aut malitiam aut sycophantiam spirat* [Eqq. 435. vbi alia lectio.]
Et: *Ventre viuit et intestinis et membris* [Eqq. 457. vbi rectius nunc legitur.]
Et: *Prae risu ad ridendum* [immo, Gelam] *perueniam.*
Et: *Quid tibi faciam misera amphora exostracisata.*
Et: *Quia ipse agrestibus erat enutritus oleribus,*
Agrestia vobis, o mulieres, infert mala [Thesm. 462 s.]
Et: *Si criniuori meam cristam exederunt* [Acharn. 1110.]
Et: *Fer Gorgonitergum huc vmbonis mihi circulum.*
Mihi placentae caseitergum orbem cedo [Acharn. 1124.]

Multaque id genus alia. Habet nimirum in apparatu verborum aliquid tragicum, non comicum, proteruum, pedestre, obscuritatem, communitatem, fastum, elationem, loquacitatem, nugas, quae nauseam cieant. Cumque dictio eius tantum habeat dissimilitudinis et inaequalitatis, ne decorum quidem singulis generibus et suum accommodauit locum; verbi gratia, regi fastum, oratori vim dicendi, mulieri simplicitatem, pedestrem sermonem plebeio siue otioso, negotioso superbum et insolentem; sed velvti sorte personis vocabula, vt occurrebat vnumquodque, attribuit, vt dignoscere non possis, filiusue loquatur an pater, rusticus an deus, anus an heros. At Menandri ita dolata est, itaque inter se conspirat contemperata dictio, vt cum per tam varios omnis generis motus animorum ducatur et omnigenis accommodetur personis, vnica tamen videatur aequabilitatemque praeseruet suam in vulgatis vsitatisque vocabulis. Quod si alicubi res praestigiarum aliquid strepitusue requirat, tibicines solertes imitatur, qui omnibus tibiae apertis foraminibus, mox vocem artificiose in suam restituunt sedem. Tametsi autem multi fuerunt praeclari opifices, nullus tamen calceum, laruam, aut vestem fecit, quae simul viro, mulieri, adolescenti, seni ac vernae con-

veniret. At Menandor tali est sermone visus, qui congrueret cuivis naturae, statui, aetati, cum quidem et iuuenis se ad eam rem contulisset et in ipso vigore docendi et scribendi fabulas decesserit: quando maxime scribentes incrementa facere ad elocutionis virtutem Aristoteles testatur. Si quis vero primas Menandri fabulas cum mediis et vltimis comparet, iudicare poterit, quanta fuisset additurus, si diutius vixisset. His addendum et hoc: Comicorum poëtarum alios, in scribendo, populo et multitudini se accommodare, alios paucis; non facile ex omnibus inueniri, qui vtrique generi sese applicuerit. Sed Aristophanes neque plebi placere neque ferri a prudentibus potuit. Nam poesis eius similis est meretricis, quae aetate iam vltra vigorem progressa, matronam imitans, neque fertur a vulgo hominum ob insolentiam, et graues homines impudicitiam eius malitiamque abominantur. Contra Menander cum venustate quadam vbique se gratum aptumque exhibuit, in theatris, colloquiis, conuiuiis, suamque poesin ita composuit, vt esset communissimus omnium, quae Graecia tulit, bonorum commentarius, qui legeretur, disceretur, et certatim ageretur, ostenditque adeo, quanta res esset dexteritas dicendi, vbique vi persuadendi ineuitabili incedens, omniumque auditum et intelligentiam graecae linguae sibi subiugans. Cuius enim rei gratia vir recte institutus venire dignaretur, quam propter Menandrum? Quando implentur theatra viris eruditionem amantibus quam cum comica ostenditur persona? cui in conuiuiis iustius mensa cedit locumque Bacchus dat? Iam sicut pictores oculis defessis ad floridos et virides se auertunt colores, ita philosophis laboriosis requies grauium atque continentium meditationum est Menander, tamquam prato pulcre florenti et opaco atque aurae pleno excipiens animum. Item, cum hoc tempus actores comoediarum multos bonosque vrbs ferat, Menandri comoediae plurimos habent sacrosque sales, tamquam eo natos mari, quod Venerem protulit. Aristophanis autem sales amari et asperi acrem et mordentem adeoque exulcerantem vim habent, vt nesciam vbi sit illa ab ipso decantata dexteritas, in verbisne an personis? Quin etiam, quae imitatus est, corrupit; calliditatem facit non ciuilem, sed malitiosam; rusticitatem non cautam, sed fatuam; iocos non qui rideantur, sed derideantur; amores non hilares, sed

impudicos. Nulli enim moderato videtur is homo suum poema scripsisse, sed turpia et libidinosa intemperantibus, maledicta et acerba inuidis atque malignis hominibus.

Ex his Plutarchi verbis sinistrum apparet summi viri de summo poëta iudicium. In quo refutando dum aliquid operae mihi sumo, tuam, lector amice, aequanimitatem efflagito, teque oro, vt nihil prius contra Aristophanem statuas, hac Plutarchi auctoritate deceptus, quam rationes illius probe mecum excutias. Equidem magni iudicii et multiplicis eruditionis hominem fuisse Chaeroneum Plutarchum, nemo sanus dubitat. Nam non modo in omni Graecorum Latinorumque scriptorum historia versatum esse, sed etiam philosophorum omnium scholas perlustrasse et accuratas dicendi ac disserendi de rebus variis rationes egregie eum tenuisse, quiuis potest intelligere, qui in scriptis illius cognoscendis mediocrem operam posuit. Ego certe huius viri literaria monumenta tanti facio, vt e maximo optimorum ac praestantissimorum auctorum cumulo, quouis alio potius, quam hoc auctore carere velim. Nam ita iudico, caeterorum scriptorum iacturam, vel vnius Plutarchi operibus resarciri posse. Nihilominus tamen tanti eum non aestimo, vt, quae ab illo scribuntur, ea cuiquam alteri in praeiudicium valere velim. Nam quia in iudicando et sententia de aliis ferenda, vt homo, errare, labi, decipi potuit, caute omnino in ea parte legendus probandusque hic auctor est. Quam enim maligne et inique de malignitate Herodoti *n)* scripserit, id nostra aetate homines quidam doctissimi perbenigne euidenterque demonstrarunt. Quam temere interdum Plutarchus de viris doctissimis pronunciet, vel ex vno loco (vt omittam alios) satis intelligi potest, vbi suam is de Aristoteleis Metaphysicis fert sententiam: ἀληθῶς γάρ, ait in vita Alexandri [c. 7. p. 18. T. IV. Reisk.], ἡ μετὰ τὰ φυσικὰ πραγματεία πρὸς διδασκαλίαν καὶ μάθησιν οὐδὲν ἔχουσα χρήσιμον, ὑπόδειγμα τοῖς πεπαιδευμένοις ἀπ' ἀρχῆς γέγραπται. Hoc

n) Scilicet libelli de Malign. Herod., qui excipit Epitomen comparationis Arist. et Menandri, sumitur, auctorem esse nobilissimum illum Plutarchum. Sed quid si vterque rhetoris cuiusdam habeatur fetus?

iudicium tanti viri de ſummo philoſopho quam ſit friuolum et prorſus nullum, omnes intelligunt, qui adyta philoſophiae intrarunt, et Ariſtotelis praecepta recte perdidicerunt. Quare neque in hac comparatione duorum Comicorum, neque in aliis ſcriptis, Plutarcho ita aſſentiendum cenſeo, vt, quid ea in ſe veri aut falſi habeant, prius perſcrutari non liceat, quam fidem ἁπλῶς adhibeamus. Etſi enim non inſicias eo, recte ſenſiſſe de Menandro Plutarchum, quod eum Ariſtophani praeferendum cenſuit (eſt enim tanto ſuperior Ariſtophane Menander, quanto maior eſt Plauto Terentius, licet alii diuerſum a me ſentiant): quia tamen non ſine contumelia alterius de altero iudicauit, omnino mei officii eſſe puto, vt a falſis criminibus alter vindicetur. Ac initio quidem non nego, genus ſermonis ap. Ariſtoph. reperiri φορτικὸν καὶ θυμελικὸν καὶ βάναυσον, illiberale, ſcenae accommodatum et ſordidum. Nam permulta in Ariſt. comoedia occurrunt verba obſcoena, multa geruntur ſcurrilia, multa dicuntur ſordida. Sed quia tamen iſta non in omnibus comoediis, neque in iisdem ſemper aut crebro obuia ſunt, propterea non tota accuſanda aut repudianda erat oratio, in qua pleraque dicuntur grauiter et multa geruntur admodum prudenter. Quinimo hoc ipſo laudat orationem Ariſtophanis Plutarchus, cum eam ſcenae accommodatam eſſe dicit. Equidem ſcurrilia, illiberalia et obſcoena illis tantum poeta tribuit, qui ſunt tales, vt ſerui nequam, ſenes auari ac ſalaces, vetulae libidinoſae et conſimiles perſonae, vbi non ſuum, ſed alienum in perſona introducta ingenium poëta delineat. Equidem hac ipſa aetate inuenies homines doctos, qui hac ipſa de cauſa Ariſtophanem Menandro praeferant, quod genus illud ſermonis Ariſtophanici ſit accommodatius ſcenae, quam Menandri, et hoc τραγικώτερον, illud κωμικώτερον dicturi ſint. Nam vetus comoedia ante Ariſtoph. omnino talis fuit, vt pleraque in ea obſcoene et ſcurriliter agerentur ac dicerentur. Vitio igitur temporum illorum potius quam poetaehoc , quicquid reprehenſionis eſt, adſcribi debet. Quid? quod ne ipſe quidem Menander hac culpa vacat. Si enim adeo eſſet pudicus, adeo probus, vt a Plutarcho praedicatur, certe magnam illi faceret iniuriam Plinius, qui Menandrum vocat *omnis luxuriae interpretem.* Poſtremo (vt omittam alia) vel finis poetam excuſat. Nam Caelio Rhodigino teſte, comoediae finis non fere alius erat Graecis, quam laetitia et hilaritas. Quod adeo verum eſt,

vt in libris obſeruatum ſit, et teſtis in Nebulis Ariſtophanes, interpretis item accedente calculo, riſus gratia, plerumque ſcorta, pudenda graphice expreſſa, et id genus alia non pauca produci conſueuiſſe: adeo vt comicum riſum prouerbii vice vſurpatum quandoque compererim. Cui quoniam ineſſet ſaepe morſus aliquis et principum foeda ſugillatio, Comicorum *ſales venenatos* dicit Seneca. Haec Caelius VI, 17. Idem ergo finis noſtro poëtae fuit propoſitus, vt ſpectatores in riſum ſolutos excitaret, et de ſapientibus dictis atque occultis in comoedia conſiliis admoneret, ipſosque de corrigenda rep. et emendandis moribus quaſi praepararet. Quid enim vetat et ridentem dicere verum? Certe illis temporibus adeo pruriebant aures populi, vt Cratinum cum ſuo grege loco moueret, propterea quod nihil obſcoeni admiſcuiſſet. Neque enim comoedias vel audiebant vel ſpectabant, quae non obſcoenos haberent iocos, ſicut alibi queritur de *hac* re ipſemet Ariſtophanes. Quo autem conſilio ipſe obſcoenos homines et ſpurcos in ſcenam introducat, et quo animo dicta illorum velit accipi, idem non obſcure docet, cum ait: σμικρὸν ὑποθέσθαι τοῖς κριταῖσι βούλομαι· τοῖς σοφοῖσι μὲν τῶν σοφῶν μεμνημένοις κρίνειν ἐμέ· τοῖς γελῶσι δ' ἡδέως, διὰ τὸν γέλων κρίνειν ἐμέ [Eccl. 1153 ſs.]. Non enim turpes et obſcoeni homines ideo in theatrum producuntur, vt ex illorum turpitudine legibus vetitam voluptatem capiamus, illorumque ſimiles eſſe ſtudeamus, ſed, vt moribus aliorum foedis et illiberalibus conſpectis, noſtros emendemus, et vitam ad honeſtatem componamus. Enimvero Ariſtophanem ſua non fefellit exſpectatio, et quam de ciuibus, iſta ſpectantibus, conceperat opinio. Nam quod multi oratores grauiſſimis orationibus, multi philoſophi prolixis diſputationibus apud plebem conſequi non poterant: hoc Ariſtophanes ridiculis ſuis dramatibus conſequebatur. Quamobrem nihil a Comico alienum fecit, neque culpatur a Plutarcho ex merito, quod ridicula et obſcoena in ſcena dixit. Sed videamus nunc etiam reliqua, quae Plutarchus in Ariſt. vellicat potius quam reprehendit. Nam etiam dictionem et verba carpit, quod videlicet ab Ariſtoph. antitheta, ſimiliter cadentia, paronymiae et ſimiles figurae intempeſtiue et frigide adhibeantur. Atque hoc Plutarchus prolatis exemplis quibusdam confirmare nititur. Primum eſt, quod Ariſtophanes ταμίας, quaeſtores et praefectos aerarii, in aquam demerſos, non ταμίας ſed λαμίας h. e. ſtriges (vt

Alciatus hanc vocem VIII, 22. in parergis interpretatur) nominandos censet. Paronomasiam hanc a Plutarcho frustra et inique reprehendi, quilibet potest intelligere, cui quidem vox Lamia non erit ignota. Lamiam enim fuisse reginam Libycam, scribit Diod. Sic. XX, [41. p. 435. T. II. Wess.], quae obitu filiorum vehementer indignata, aliarum mulierum fetus e complexibus matrum abripi et contrucidari praeceperit. Igitur de ea aliquid dicendum, vt elegans verbi vsus cognoscatur. Philostratus ait [Vita Apoll. IV, 25. p. 165.] Lamias a quibusdam larnas appellari et lemures, esseque ad amorem et Venerem propensas, et carnes humanas, maxime formosorum, esurientes appetere; quae cupiditate libidinis eos alliciant, quos postea cupiant devorare. Sed, obsecro te, quomodo elegantiori paronomasia magisque tempestiua potuissent ταμίαι, quaestores iniqui et peculatores rapaces, denotari, quam si dicantur λαμίαι? Sicut enim Lamiae carnes humanas appetunt, et libidine allectas deuorant: ita rerumpubl. depeculatores homines deuorant, et, quos primum inescant, eosdem post comedunt, dum bona illorum sudore parta consumunt. Quid est, humanum sanguinem exsugere, vt striges faciunt, si hoc non est? Alterum exemplum est de Cleone, sycophanta, cum Arist. ait: οὗτος ἤτοι καικίας ἢ συκοφαντίας πνεῖ. Quo iure haec ὁμοιόπτωσις vellicetur, ego non video. Nam iste aut vir simpliciter malus fuit, aut malo peior et sycophanta pessimus. Et quomodo possit esse allusio venustior, quam est in nominibus κακίας et καικίας, quorum hoc venti nomen est, illud malitiam significat? Tertium exemplum est, quo parasitum Aristophanes describit his verbis: τῇ γαστρὶ ζῇ [γάστριζε est Eqq. 454.] καὶ τοῖς ἐντέροις καὶ τοῖς κώλοις [κόλοις Eqq. 455.]. Elegans est allusio in voce κώλοις· significat enim κῶλον et membrum externum, vt manum, et pedem, et intestinum. Cum autem homines ad laborandum sint procreati, vt victum quaerant manibus et pedibus: idcirco festiue notat Aristoph. parasitum, quod in otio aliorum laboribus fruatur et segnem ventrem atque intestina sua alieno cibo pascat: quandoquidem ventre et intestinis vtatur loco membrorum. Quid autem in hoc ὁμοιοπτώτῳ reprehendendum censeat Plutarchus, aeque nescio. Sed nec illud improbandum censeo, quod Plut. quarto loco perstringit, cum quidam ap. Arist. sic loquitur: ὑπὸ γέλωτος εἰς τὸ Γελῷον ἀφίξομαι. Nam saepe in hominum vita tot res accidunt

ridiculae, vt vna vix satis rideri coepta, alia se offerat. Quintum est de amphora, quam dicit exostracisatam. Atqui vt exul suam amphoram, quasi communi exilio multatam, exulem et exilii sociam nominet, quid, obsecro, vetat? Saepe a personis in res coniunctas aptissima fit nominum et vocabulorum detorsio. Est autem ἐξοστρακίζειν proprium et vsitatum vocabulum, quo certa quaedam species exilii continetur. Nam exulum bona publicabantur, ostracismo damnatorum non item; his exulandi tempus et locus dabatur, neutrum illis. Sextum profertur ex Thesmophh. vbi vna mulierum, accusans Euripidem, inter alia haec dicit: Νῦν σὺν ἁπάσαισι παραινῶ — Ἄγρια γὰρ ἡμᾶς δρᾷ κακά, Ἅτ' ἐν ἀγρίοισι λαχάνοις αὐτὸς τραφείς [453 ss.]. Ἄγρια pro ἀγρίως. Citantur hi versus a Gellio XV, 20. vbi nihil in illis desideratur, quamuis corrupte ibidem legantur. Quid igitur Plut. reprehendit? an illam μεταγωγὴν in voce ἀγρίως, quae repetitur in sequenti versu, tamquam frigidam et intempestiuam carpit? At mihi, quod pace tanti viri dixerim, intempestiua videtur haec reprehensio, et Aristophanica μεταγωγὴ non frigida sed calida, non intempestiua sed festiua. Cum enim Euripides insectatus mulieres fuisset et agresti feritate illas tractasset in suis dramatis, idcirco mulier haec iudicat eum vicissim inclementer a feminis esse tractandum. Deinde causam addit agrestis animi et immitis erga femineum sexum, eamque reiicit in illius educationem, quod agrestibus oleribus sit enutritus, quasi agrestis victus agrestem in illo effecisset animum. Nam, vt Gellius refert, mater Euripidis agrestia olera vendendo sibi victum quaesiuit. Postremo hoc ipso scommate mulier ista Euripidem ab insectatione et contemtu aliarum mulierum deterrere voluit, dum ei matrem obiicit λαχανοπωλίδα h. e. olerum venditricem. Nam istam genitricis pauperiem superbo et praefracto homini exprobrare voluit. Nihil ergo hoc in loco video, quod Plut. iure possit sugillare et carpere. Septimum et vltimum exemplum ex Acharnn. adducitur, vbi Dicaeopolis circa finem comoediae [1097 ss.] Lamachum irridet, poscentem a famulo armaturam, vt cito se expediat contra hostes in Sicilia, qui adesse nunciabantur. Vbi enim Lamachus nominat arma militaria et belli socia, ibi Dicaeopolis contra arma culinaria et instrumenta pacis nominat; estque omnino pulcherrima ibidem parodia, qualis illa Terentiana in Adelphis, vbi, cum Demea grauiter et serio de filio suo recte et ex mo-

ribus aliorum instituendo dixisset [III, 3, 60 ss.]: *Nihil praetermitto — 'Inspicere tamquam in speculum vitas omnium iubeo — Hoc facito* etc., ibi Syrus, nequam seruulus, eadem prope verba παρῳδῶν in iocum vertit, et ad conuiuia et rem popinariam deflectit, ipse prandio interim intentus [v. 70 ss.]: *Conseruis ad eumdem illis praecipio modum: Hoc salsum est — Postremo — tanquam in speculum, in patinas Inspicere iubeo.* Eodem plane modo Lamachum irridet Dicaeopolis, iisdem prope verbis resumtis et ad rem dissimilem accommodatis, v. 1109—1112. Quid in penultimo versu ('Αλλ' ἢ τριχόβρωτες τοὺς λόφους μου κατέφαγον) taxet Plutarchus, nulla coniectura assequor, nisi κακοφωνίαν forte, i. e. obscuritatem aut nouitatem vocis τριχόβρωτες. At vero nihil hac ipsa voce potuisset venustius excogitari, cum ille Lamachum, tanquam pediculosum militem notare vellet, qui frustra de cristis suis et tinearum arrosu esset sollicitus, et suos interim capillos a pediculis non defenderet. Cum enim λόφος non tantum significet cristam, sed etiam capitis verticem, poëta talem vocem excogitauit, quae vtrique significationi posset applicari: siue igitur per τριχόβρωτας velis intelligi crinium deuoratrices tineas et vermes, a quibus cristae et comae earum eroduntur, sicut Lamachus hanc vocem accipit, siue pediculos, qui inertissimi illius ducis capillos exedant: neutrubi sua verbo venustas aberit. Quinimo hac ipsa nouitate verborum sesquipedalium poëta ostendit militum iactantiam et voces inflatas, quales etiam suis thrasonibus affingit Plautus, Aristophanem in hac re imitatus. Paulo post alii duo sequuntur versus, quos itidem reprehendit Plutarchus [1124 s.]

Λα. Φέρε δεῦρο γοργόνωτον ἀσπίδος κύκλον.
Δι. Κἀμοὶ πλακοῦντος τυρόνωτον δὸς κύκλον.

Vocem γοργόνωτον forte a Comico alienam putat Plutarchus. At illa non fuit aliena a Lamacho, homine militaris disciplinae et vanae virtutis opinione inflato. Nam gloriosi milites, quos poëtae Comici in scenam producunt, quia, vt modo dixi, animos prae se ferunt elatos, sublimes, regios, tragicos, ideo consimilis etiam illis affingenda est oratio, vt sermo sit character animi, non quidem in poëta sed in persona, quam ille in theatrum producit. Inspice Terentianum thrasonem et videbis, quam magnifice ille et pompatice de suis rebus loquatur. Quid?

an Plautinus ille Pyrgopolynices non satis tumide loquitur? Ego, inquit, hanc machaeram mihi consolari volo, ne lamentetur, neue animum despondeat [Mil. Glor. I, 1, 7 f.]:

Quia se iampridem feriatam gestitem:
Quae misera gestit furtum facere ex hostibus.

Et quod parasitus ibi subiicit adulatus hero suo [12.].

Mars haud ausit dicere, neque aequiparare suas virtutes ad tuas.

Hoc idem noster Lamachus, miles gloriosus, de se innuit per hanc vocem γοργόνωτον. Nam Perseo, cuius clypeo caput Gorgonis fuerat inditum, semet ipsum oblique aequiparat. Itaque Dicaeopolis, vt fastum illum derideat, vocem τυρόνωτον in sua parodia γοργονώτῳ, et placentam clypeo opponit. Vt enim clypeus in tergo aliqua imagine exornatur: ita placenta in tergo obducitur caseo. De hac tota parodia quid Iulius Caesar Scaliger, vir non minoris iudicii quam Plutarchus, sentiat, hoc lib. 3. c. 97. de re poëtica testatum is fecit. „*Risus*, inquit Scaliger, *frequens etiam ex parodia, cum serium versum deflectunt in ridiculum.* Exempli gratia vnum ponam ex Acharnn. [883.] In armorum iudicio apud Aeschylum ille fuit: Δέσποινα πεντήκοντα Νηρῄδων χορῶν. Ad anguinam a Thetide transtulit poëta: Πρέσβειρα πεντήκοντα Κωπᾴδων κορᾶν. Similis modus, vbi Lamachus petit arma a puero: Dicaeopolis, qui bellica irrideret propter incommoda et detestaretur propter atrocitatem, pacemque idcirco et procuraret et suaderet, contra totidem versibus ac pene verbis instrumenta culinaria petit: illud vero festiuissimum, cum detracturus e lancea thecam, iubet puerum, vt altrinsecus teneat, quoad educat ipse. Verum Dicaeopolis imperat puero, vt veru teneat, e quo ipse turdos eximat. Vides enim facti similitudinem ad vnguem: verum tantam dissimilitudinem, quanta videtur inter curam viuendi et ambitionem moriendi. Caetera per se quisque aut ex illo petat ad imitationem aut noua inueniat, quae alii queant imitari.“ Hactenus Scaliger. Quodsi ergo Plutarchus alia non habuit, quae in verbis Aristophanicis castigaret, praeter ea, quae superioribus exemplis commonstrare voluit: sane miror, qua fronte hanc atrocem in illum clausulam, quasi corollarium, subiungere sit ausus. Habet

nimirum, inquit, in apparatu verborum aliquid tragicum, non comicum (cur autem tragice et magnifice in comoedia loquatur miles glorioſus Lamachus, et alii quidam, cauſa iam dicta eſt), proteruum, pedeſtre: obſcuritatem, communitatem, faſtum, elationem, loquacitatem, nugas, quae nauſeam cieant. Bona verba, Plutarche. Nam talem eſſe dictionem Ariſtophanis, nunquam probabis.

Sequitur altera criminatio, in qua non verba tantum, ſed etiam verborum compoſitio et ipſa φράσις ſ. λέξις reprehenditur, tamquam inaequalis, difformis, varia, et a ſe ipſa multum disſimilis: hoc eſt, alibi depreſſa et humilis, alibi elata et ſublimis, cum ex aduerſo Menandri oratio ſimplex, plana, aequabilis et ſibi per omnia ſit ſimilis. Quod ipſum comparatione quadam petita ab opificibus illuſtrat. Nam cum nemo ſutorum tam induſtrius ſit, qui vnum calceum poſſit effingere, omni ſexui et cuiuis aetati commodum, Menander, Plutarcho auctore, tam conformi ſermone vſus eſt, vt is omni aetati, omni ſtatui, omni ſexui congruat. Hoc quam verum ſit, non video, niſi tantum verborum proprietatem et eorumdem connexionem, h. e. ſermonem grammaticum his intelligi velit. Alias enim comica oratio non eſt eadem ſeruo et hero. Neque enim eodem modo affecti atque animati ſunt ambo, neque easdem res in actionibus ambo tractant. Quare intererit multum, Dauusne loquatur an herus? Et honeſtae matronae ſermo a meretricis oratione tantum abeſt, quantum a coelo abeſt terra. Diuerſiſſimus certe eſt ſermo Strepſiadae a ſermone Phidippidae et Socratis oratio ab oratione Lyſiſtratae, ſi res ſpectes; eadem nihilominus et aequabilis oratio, ſi verba et compoſitionem conſideres. Nam quomodo hoc verum ſit de Ariſtoph. comoediis, quod tam disſimilis loquendi character in illis reperiatur, ego nondum video. Dici quidem a Plut., ſed non probari audio. Quodſi parodias Ariſtophanicas notat, quibus ille tragica dicta, leui immutatione, in riſum vertit, tum ante excuſatus eſt a Scaligero Ariſtophanes. Sin Euripides introductus itemque Aeſchylus, poëtae tragici, in ſcena dicunt grandiloquentius, eo ipſo poëta decorum ſpectaſſe, non neglexiſſe videtur. Taceo, quod interdum data opera tragicam in re ludicra affectat grandiloquentiam, vt vel riſum moueat, vel certe Euripidem cae-

teroosque Tragicos falſe derideat. Nec disſimilitudinem φράσεως Ariſtophanicae arguit, quod μιμητικῶς ſ. ἀφηγητικῶς Homeri, Pindari et aliorum verſus ſuis admiſcet, praeſertim cum id appoſitiſſime fecerit Ariſtophanes. Vnum videtur pro Plutarcho facere, quod odae in choris, in quibus dii deaeque inuocantur, aliquid τραγικώτερον ſpirant, quam reliqua oratio. Sed illam grauitatem requirebat ratio chori, qui canebat ſuas ſtrophas, adhibitis etiam tibiae modis *o)*. Id quod omnes docti norunt et facile item intelligunt. Sed Menandri aetate nullus erat chori vſus in noua comoedia. — Quod autem tertio loco ex hac altera reprehenſione infert Plutarchus, propter ſermonis iſtam inaequalitatem ne decorum quidem in perſonis obſeruatum ab Ariſtophane: id perinde verum eſt, vt illud alterum fuit, quod de ſermonis disſimilitudine obiecit. Regi vult Plutarchus affingi faſtum et ſuperbiam, oratori vim dicendi, mulieri ſimplicitatem, homini otioſo ſermonem pedeſtrem ſ. humilem, negotioſo et mercatori arrogantem et inſolentem; atque haec omnia ab Ariſtoph. neglecta eſſe dicit. Primum pro Ariſtoph. reſpondeo, non omnibus regibus affingendum in comoedia faſtum, cum multi ſint manſueti, clementes: ſed illis tantum, qui tales ſunt. Neque vero ὀγκώδης oratio regem comicum per omnia decet, ſed tantum tragicum, cum reges proprie ad tragoediam, non ad comoediam, pertineant. Deinde ſimplicitatem in mulierum orationibus recte neglexit Ariſtophanes, cum feminae ſua natura non ſint ſimplices, ſed duplices, callidae et verſutiſſimae. Quod vero in Concionatricibus orationes rhetoricas attribuit feminis (ſicut et in Theſmophh. et Lyſiſtr.), id ſua quadam ratione facit, transmutatis feminis in viros et adhibitis in ſcena iuſtis cautelis, vt iure non poſſit ob hanc rem obiurgari. Nam vbi propoſuit ex feminis facere viros et imperium ciuium transferre ad mulieres, tamquam hae multo ſapientiores eſſent illis, ibi ex neceſſitate ipſis etiam viriles orationes affingit. Quam autem difficile hoc ſit in femina conſequi, ipſemet ſatis in fabulae actione declarat. Vbi vero Ariſtophanes oratori vim dicendi

---

o) Accedit, quod in his choricis canticis plerumque Tragicos imitatus eſt.

adimit? An, cum Niciam et Demosthenem seruos facit Cleonis et quidem iniuste ab eo tractatos et mussitantes? At hoc ipsum scenae Aristoph. inseruiebat, vt ostenderet oratoribus et prudentibus in rep. viris dicendi vim tyrannide Cleonis, non autem comoedia sua, interclusam atque praereptam esse. Alias cuicumque dicendi partes in fabula tribuit, eum oratorie et artificiosissime dicentem facit. Quod exemplis mihi demonstrare in procliui esset, si prolixitatem istam lectori non ingratam fore iudicarem. Praeterea in mercatore et negotioso homine requirit Plutarchus, vt ei affingatur insolentia et arrogantia sermonis, plebeio autem attribuatur humilis oratio. Hoc quidem verum est, sed tantum pro re nata verum. Cur enim Megarensis mercator aut Boeotius arroganter aut superbe loquatur, qui miserrima fortuna premitur? Quid? an mercator, cui omnibus Athenn. emporiis et portubus interdictum, in scena Attica sese magnifice et superbe ostentet, vbi se cum periculo capitis versari intelligit? Omitto alia, quae pro Aristoph. contra Plutarchi criminationes fortasse non impertinenter afferri in medium possent. Vnum tamen silentio haudquaquam praetereundum iudico, quod Aristophanem ab hac calumnia vel solum vindicat. Nam in oratione decora et cuique personae apta adeo solicitus et curiosus fuit, vt, cum barbaros in comoedia homines introduceret, ceu satrapas Persicos, Triballos et Scythas, Atticae linguae nitorem, quo imprimis pollere diximus Aristophanem, illis attribuere nefas duxerit. Quare illos aut patrio sermone loquentes, aut Graecorum sermonem corrumpentes et barbare pronuntiantes introducit: sicut hoc videre est in Acharnn., Vespp., Avv., Thesmm. et aliis in locis.

Venio ad quartam reprehensionem, in qua finem comoediae ab Arist. fuisse impetratum negat, cum neque plebis imperitae, neque virorum prudentum applausu sint comprobatae. Nebulas Aeliano aliisque doctis displicere non miror; sed propter aliam causam displicere scio, non eam, quae a Plut. affertur. Nam et verba et phrasis et artificium in ea probari debet ac potest; argumentum probari a nemine potest, cum nemo sit, qui Aristophanem in eo modum vindictae excessisse neget, quod, cum a Socrate contemtus esset et Euripidi posthabitus, fictis criminibus innocentem Socratem in odium po-

puli Athen. perducere voluit, impulſu praeſertim Anyti et Meliti adductus. Nolim tamen ipſum propterea ab Aeliano et aliis Socratici nominis admiratoribus prorſus abiici et tamquam ſceleratum ac nullius pretii poëtam e ſcholis Graeciae exterminari. Potuit in hoc male feciſſe Ariſtophanes: et in Cleone, Braſida, Lamacho, Pericle et aliis reprehendendis potuit bene feciſſe. Quantum vero fauoris et applauſus a plebe reportarit, ei rei corona oleagina, qua donatus fuit, argumento eſt: vt de praeclara nominis fama, quam poëmatis ſuis emeruit, nihil dicam. Quanti etiam hunc poëtam ipſe Plato, Ariſtoteles, Cicero, Horatius et illius imitator Plautus fecerit, ex ſupra dictis eſt euidens. Cur igitur vel Plutarcho maiorem habeamus fidem, quam multis aliis longe doctioribus?

Quinta occurrit reprehenſio, quod ſales Ariſtophanii plus mordeant, quam Menandrei, quum ſint acerbiores et acriores. Equidem non inficior, rem ita eſſe, vt ille dicit. Sed ita ferebat comoediae veteris conſuetudo, vt omnia argumenta eſſent ſalſa, feſtiua, mordacia, maledica, nec quicquam diceretur a quoquam, quod non ad perniciem alicuius accommodaretur. Primus autem Ariſtophanes in vltimis comoediis hanc cauillandi profuſam libertatem et oris amaritiem, Cocalo ſcripto, emendauit, et nouae comoediae viam Menandro aperuit. Quare non tam Ariſtophanis dicacitati, quam temporum illorum conſuetudini adſcribendum eſt, quod Plutarchus in ipſo reprehendit. Quid, quod ſales iidem omnibus non placent? Nam quae philoſophis iucunda et faceta atque vrbana videntur, ea plebeiis ſuperciliosa et naſuta ſunt et plerumque pro ſpecie contemtus arripiuntur. Quae plebi grata et iocularia ſunt, ea doctis viris et ad grauitatem compoſitis ſcurrilia videntur. Quare, vt ipſemet Plut. fatetur, difficillimum eſt, vtriusque fauorem conſequi, aut vtrique ſe accommodare.

Reſtat vltima cauillatio, qua vituperat Plutarchus Ariſtophanem, quod callidos fecerit malitioſos, ruſticos fatuos, iocos ſcurriles, qui non riſum ſed irriſionem mereantur, denique amatores impudicos. Ad hanc cauillationem reſpondeo pro Ariſt., quod in hominum vita et animis duplex eſt calliditas, vna ciuilis et tecta, quae prudentiae ſpeciem induit, altera ma-

litiosa et aperta: duplex item rusticitas, quaedam simplex et stulta, nihil habens in se vrbani, de qua Aristoteles disputat IV. Nicom. c. 8., quaedam satis cauta et prouida, sed non semper. Eodem modo iocos et amores hominum distinguere liceat: alii enim sunt liberales et hilares, alii scurriles et impudici. Prout ergo sunt personae, quarum mores repraesentare et exagitare volumus, pro eo etiam calliditatem, rusticitatem, iocos et amores illis affingimus. Erant Athenienses reuera non ciuiliter illis temporibus, sed malitiose callidi et fraudulenti, vt Alcibiades et Cleo; et plurimi inter ciues sycophantae. Erant in tota Attica homines fatui, qui Lamacho imperito et malo homini se suamque salutem concredebant. Cur igitur Aristophanes, qui veras, non fictas sicut Menander, personas in scenam producebat, alios illis et probiores mores affinxisset, quam reuera eis inerant? Nequaquam igitur suum poëma scripsit Aristophanes, vt turpia et libidinosa intemperantibus, maledica et acerba timidis atque malignis hominibus proponeret, eosque, sicut Plutarchus innuit, rebus istis oblectaret et in risum exsolueret. Sed voluit poëta, vt populus Atheniensis, sua suorumque magistratuum turpitudine in scena tamquam in speculo conspecta, malum reip. statum emendaret et ad meliorem frugem ac saniora consilia animum reuocaret. Etsi enim non deerant, qui hoc ipsum aut orationibus splendidissimis aut tragoediis grauissimis docerent et suaderent: tamen istorum audiendorum, veluti insuauium, ita ut sit, iamdudum erat Athenienses pertaesum. Quare comico risu Aristophanes populum excitandum esse putauit, vt sua vitia probe agnosceret eaque postmodum diligenter vitaret. Atque haec pro Aristoph. defensione dicta sufficiant, ne nodum in scirpo quaesiuisse et in re facili modum excessisse videamur.

Nicodemus Frifchlinus

De veteri comoedia eiusque partibus *p)*.

Quae alii fcriptores de origine comoediae et inprimis de eius inuentoribus, itemque de discrimine inter comoediam et tragoediam memoriae tradiderunt, ea h. l. fuperuacanea effe duco, neque ex aliorum libris repetenda, cum nulli hominum fint ignota, nifi literarum rudi atque imperito. Fuiffe autem aliam veterem comoediam, qualis Ariftophanica eft, aliam nouam, qualis Plautina et Terentiana, id in confeffo eft apud omnes. Atque hae ambae multis inter fe differunt modis, videlicet tempore, materia, phrafi, metro et partibus earumque difpofitione. Tempore quidem, quod vetus comoedia maxime viguit temporibus belli Peloponnefiaci et paulo ante, cum Theopompus, Pherecrates, Crates, Eupolis, Cratinus, Ariftophanes et alii fuas exhibuerunt populo comoedias. Noua viguit pofteris temporibus, quibus Menander, Pofidippus, Diphilus, Apollodorus et fimiles fcriptitarunt: quos apud Latinos imitati funt Plautus et Terentius. Materia vero discrepant, quod vetus comoedia res veras et geftas verasque perfonas in theatrum producit, noua autem perfonas fingit, fed in fpeciem veras et ad vitae humanae fimilitudinem ac fpeculum, in quo homines vitam moresque fuos contemplentur. Differunt et phrafi. Nam vetus comoedia dictionem habet grandiorem et paullo minus

p) Quamquam de eo argumento fubtilius pleniusque alii commentati funt, tamen, ne quid defideraretur, quod in ed. Port. et Kuft. haberetur, omittere hanc, breuem etiam, disputationem nolui.

aequabilem; noua puriorem, aequabiliorem, et elegantiorem, non apud Graecos tantum, ſed etiam apud Latinos. Praeterea aliae ſunt partes veteris comoediae, nempe Actus et chorus; aliae nouae, argumentum, prologus et actus. Nam Argumentum res noua eſt, noua item res et Prologus eſt, ſicut ex collatione Ariſtoph. cum Plauto apparet. Chorum noua comoedia prorſus amiſit, ſed quae de perſona poëtae in veteri comoedia agebat chorus, ea deinde Prologus praeſtabat in noua. Diſpoſitione etiam et numero actuum differunt. Noua enim vltra quintum actum non producebatur; at vetus plures videtur actus habuiſſe; ideoque difficile mihi fuit Ariſtophanicas comoedias, Latinorum more, in actus diuidere et actus ipſos in ſcenas *q)*. Qua in re ſi quibus non ſatisfacio, ab illis admoneri et doceri cupio. Duas autem partes antiquae comoediae, quas dixi, actum et chorum, exemplo Caeſaris Scaligeri ſic partiri libet, vt actus contineat in ſe ſpeciarias *r)* partes: protaſin, epitaſin, cataſtaſin et cataſtrophen, niſi quis actus ſcenicos et has partes comoediae diſpoſitione magis quam materia diſcrepare velit. Et quoniam hae ſingulae partes pro ſubiectae materiae varietate aut contrahi aut extendi ſolent: ideo plures quam quatuor, et fere quinque actus habet quaelibet comoedia. Nam interdum longior eſt protaſis, interdum epitaſis longior: nonnumquam res plures in cataſtaſin, ſaepius in cataſtrophen incidunt, ita, vt harum vna duos actus nonnumquam compleat. Protaſis eſt, in qua proponuntur et ſuſcipiuntur conſilia rei gerendae; epitaſis, in qua ſunt conſiliorum progreſſus et turbae negotiorum creſcunt. Cataſtaſis eſt vigor ac ſtatus fabulae, in quo res miſcetur in ea fortunae tempeſtate, in quam ſubducta eſt. Ibi plerumque mirabiles incidunt controuerſiae et diſputationes de ſuſcepto negotio. Nam peculiare hoc habet Ariſtophanes, vt in cataſtaſi

---

q) Ea vero opera recte ſuperſediſſet, ſi intellexiſſet, non ita, vt Latinorum, etiam Graecorum fabulas in actus fuiſſe deſcriptas.

r) Huius voc. vſus nititur loco admodum incerto Caeſ. b. ciu. III, 53. et certe non ita illud ponitur, vt ſit i. q. ſpecialis ſ. ſingularis.

totius negotii summam in dubium vocet. Catastrophe inopinatum consiliorum et rerum gestarum euentum continet: siue is laetus sit siue tristis, siue vtrumque. Haec pars apud Aristoph. aut simplex est aut multiplex. Simplicem voco catastrophen, vbi non admiscentur nouae personae, quae prius in theatrum non venerint, sed exitus tantum illorum acta manet, qui in scenam fuerant producti, vt in Ranis, Eqq., Acharnn. et alibi; multiplicem vero, quando idem euentus aliquibus bono, aliquibus malo cedit, et varii vtriusque generis homines introducuntur, quorum aliqui eodem exitu rerum praeteritarum laetantur, aliqui contristantur, sicut in Pluto fit, vbi visus oculati Pluti nocet sycophantis et lasciuientibus vetulis, atque idem prodest iustis et probis: nocet tamen etiam cultui religionis et impedit studium virtutis, atque huiusmodi catastrophae sunt in Nubb., Auu., Pace et aliis. Protasis et Catastrophe versibus vt plurimum constant senariis iambicis: Epitasis et Catastasis partim iisdem partim septenariis trochaicis, saepe etiam octonariis iambicis, plerumque Catastasis Aristophaniis anapaesticis. Chorus, altera pars veteris comoediae, inter actum et actum sex habet partes speciarias, Commation, Parabasin, Oden s. Strophen, Epirrhema, Antoden s. Antistrophen et Antepirrhema. In commatio Chorus aut aliquem e personis alloquitur, aut abeuntes e proscenio histriones felici acclamatione prosequitur. Subditur parabasis, h. e. transitio chori, in qua mouetur chorus e loco, vbi prius erat, et ad populum conuersus dicit aliquid de se, de suis studiis, de furtis ineptiisque aliorum poëtarum. In huius locum successit apud latinos Comicos Prologus. Haec Parabasis non semper vno carminis genere constat, sed plerumque trochaicis septenariis aut anapaesticis. Parabasin sequitur ode, quae interdum canitur cum conuersione, i. e. cum strophe, interdum sine motu, idque quocumque genere versiculorum, quales apud melicos poëtas metimur, aliquando tetrametris anapaesticis. In hac plerumque chorus precationem ad aliquem deum deamue instituit, aut eiusdem laudes peragit. Finita strophe ad spectatores sese denuo conuertit chorus ibique de rebus ad vitam communem pertinentibus et de moribus hominum agit, aut noui aliquid profitetur; idque trochaicis aut anapaesticis longioribus aut etiam dactylicis. Hoc vocatur Epirrhema, quasi additamentum chori. Latine etiam dici posset

diuerbium. In eo taxantur aut singuli ciues nequam, aut mores deprauati vniuersae ciuitatis. Post epirrhema relegunt vestigia strophes, motu contrario totidem versiculis atque numeris quot qualesue fuerint in strophe. Quare appellatur Antistrophe a motu, Antode a cantu cantui respondente. Qua expleta consistunt, vt respondeant epirrhemati, tum quietis similitudine tum numeris. Hoc Antepirrhema vocatur, in quo chorus itidem, vt antea, vel aliquos vel vniuersos ciues nequam et sceleratos vellicat. Atque his sex partibus integer et totus completur chorus, qui fere post transactam Protasin et partem aliquam Epitaseos introducitur. Alii sunt chori, qui fere post reliquos actus interponi solent, multo breuiores. Nam alioquin vltra modum temporis extenderetur actio. Horum quinque aut sex enumerat Iulius Scaliger III. de re poet. c. 97. „Nonnumquam, ait, introducti chori strophe, pauculis versibus, postea interponunt personam cum prolixa oratione; post quam strophae respondet chorus per antistrophen; quarto alterum systema priori respondens. Habere ergo videtur systema naturam Epodes Lyricorum. Sed hic eumdem esse ne putes ἐπῳδὸν et ἐπῳδήν. Nam, quemadmodum alibi dictum est, προῳδὴ erat ex aliquot versibus longis, magna ex parte; deinde strophe; tertio loco μεσῳδὴ respondens τῇ προῳδῇ· quarto antistrophe respondens strophae; postremo ἐπῳδὴ par duabus odis superioribus. Ἐπῳδὴν et ἐπῳδὸν dictam lego, sicut et προῳδὴν et προῳδόν, sed eam tantum, cui non responderet alia ode neque in medio neque in fine. Huic subdebatur strophe cum antistrophe, atque his in fine, loco epodi, systema; aliquando strophe; ex versiculis aliquot, quibus subduntur longi versiculi: post quos antistrophe per omnia par. Est etiam modus longe alius longeque diuersus. Ponunt enim chori melos, in quo loquitur de re ipsa et personis; deinde strophas alias supra alias, vel sine systemate vel systemate interposito; quin etiam post strophen statim προσῳδόν." Hactenus Scaliger. De mimis s. histrionibus v. eiusdem I, 10. De diuersis in choro carminum generibus diligenter admonet graecus Scholiastes *s)* et nostra aetate Mycillus. Nos etiam sub

---

s) Metricis tamen scholiis saepe falsissima tradi, et rectius a recentioribus esse praeceptum, constat.

loco quaedam adiiciemus. Differt autem chorus ab actu, duabus potissimum rebus, numero personarum et gestu s. motu s. actione. Nam vltra quatuor personas numquam aut raro in scena decet progredi ad idem colloquium, sicut Horatius praecipit, quamquam ad nouam, non ad veterem, comoediam respexit Horatius. At chorus 24. constat personis, quae simul omnes loquuntur *t)* et simul omnes modulantur, et tripudiant. Deinde simplicior est actio histrionis s. mimi quam chori. Nam chorus in scena relictus, non ore tantum agit, sed etiam pedibus. Nam ad tibiae sonum canit et tripudiat, ita vt pes ori ac tibiae respondeat. De hoc saltationis genere, item de modis ac tibiis, v. Scalig. I, 18. 19. et 20. Plura apud eumdem de choris comicis VII, 2. Vestigium aliquod huius choricae saltationis videntur hodie repraesentare chori nostrarum virginum, quos in vicis triuiis per aestatem, sub vesperam agunt. De modis et eorum differentiis consulendus erit Plutarchus in lib. de arte musica, et Boethius in lib. de eadem arte et Glareanus in Dodecachordo *v)*.

Ex *Mansonis* Comm. de charactere fabularum Aristophanis *x)*.

Si vllum poëseos graecae genus, comica certe apud Graecos per ipsam ciuitatum indolem politicasque rationes orta est

---

t) Neque tamen semper, quum et dimidiam partem (semichorum) interdum et saepius coryphaeum solum loquutum esse pateat.

v) Quod in ed. Kust. sequitur Excerptum ex Fabricii Bibl. Gr., non, repetendum fuisse, cuique videbitur. Eius loco, quae subtilius a *Mansono* disputata sunt, reposuimus, proximo volumine vberius de ingenio poetae nostri et fabularum eius dicturi.

x) Charaktere der vornehmsten Dichter aller Nationen — oder, Nachträge zu Sulzers Theorie der schönen Künste, B. VII. p. 113 — 168.

et exculta, ita vt, quo ſimplicior eſſet populi cuiusdam graeci vita, eo pauciora praeberet comicis poetis morum notandorum argumenta, et quo magis circumſcripta poetae libertas, eo minus comica poeſis floreret, vbi contra et magna morum, ineptiarum et vitiorum varietas et iuſta libertas eſſet, ibi etiam comici poetae excellerent. Et talis quidem fuit Athenienſium ciuitas, ea fuerunt Ariſtophanis tempora, quibus mores Athenn. iam coepiſſent in peius mutari, morum licentia cum luxu exiſtere, virtutes antiquae contemni, libidines cum omnium vitiorum, quae inde facile oriuntur, cohorte regnare, ipſae artes inſeruire prauo ſaeculi ingenio, inconſtantia et leuitas Athenn. vbique conſpici, plebis licentia graſſari, demagogorum impudentia dominari, amor patriae exſtingui, ſalus ciuitatis negligi, decoris et honeſtatis omnis cura abiici, reipublicae ipſius gubernatio corrumpi. Seruabatur tamen libertas tanta, quanta vix vlla democratica ciuitas eſt vſa, eaque ciuibus omnibus communis. Vnde factum eſt, vt cuique liceret indulgere ridendi vituperandique et duces et principes ciuitatis libidini. Hinc intelligitur, id quod proprium eſt Ariſtophani in ipſo hominum et morum ſuae aetatis ingenio eſſe ſitum, quod autem nos offendit, in illa licentia ineſſe, quae a noſtris temporibus et rebus prorſus abhorret. Nam quo minus facile de Ariſtoph. fabulis iudicetur, duo maxime impediunt, primum quod in argumentorum delectu omnisque fabulae conſtitutione morumque deſcriptione ad ſingulos quosdam homines certaque euenta ſpectatum eſt, ita vt ea, quae ſingularia ſunt et propria, tenere quemque oporteat, qui recte iudicare de Comici fabulis velit; alterum, quod omnes decori, honeſti, neceſſitudinis quae inter ciues intercedebat, obſeruantiae quae nonnullis debebatur et religionis leges violari videntur. Quamquam autem interpretes non conſentiunt de tempore et conſilio ſingularum fabularum Ariſt., quae ſuperſunt, nullam tamen ſcriptam eſſe patet, quae non ad ciuitatis Atticae formam, conditionem, inſtituta et vitia reſpiciat. Quod quum nunc clarius apertiusque factum ſit, nunc obſcurius incertiusque, quum propius aliarum argumentum coniunctum ſit cum rebus et rationibus illorum temporum, aliarum remotius, intelligitur plures harum fabularum conſtitui poſſe claſſes. Quarum quidem prima complectitur eas fabulas, quibus ſcribendis peculiares quaedam ciuitatis et temporum rationes dederunt opportunita-

tem, quae per illos XXVII. belli Peloponnes. annos, quum demagogi plures iique scelestissimi regnarent, ne pax iniretur, impedirent, pessima suaderent populo, omninoque partium contentiones existerent vehementissimae, non potuit non saepius incidere. Hinc enatae sunt ea, quae angustissimo sensu dici possunt, *politica dramata* poëtae. Iis adnumerantur 1. *Acharnenses*, fabula scripta sexto anno belli Pelop. (Olymp. LXXXVIII, 3., occasione deuastationum agri Attici per Spartanos, qui Archidamo rege duce saepius irruperant, ita vt, quae plerique Athenn. tum sentiebant (v. Thuc. II, 21.), a poëta exprimerentur; 2. *Equites*, septimo anno belli istius (Ol. LXXXVIII, 4.) edita fabula, coniuncta illa cum expugnatione Sphacteriae insulae et Cleonis inde orta superba dominatione; 3. *Pax*, proposita anno XIII. (Ol. XC, 1.), quum, per tempus induciarum Nicia auctore initarum, nouis motibus Graecia agitaretur metuendumque esset, ne bellum rursus exardesceret; 4. *Lysistrata* anno XXI. (Ol. XCII, 1.) acta, quo tempore Athenienses, ingenti clade Sicula accepta, tamen de pace reddenda non cogitabant, sed Spartanis cum Persarum rege iunctis obsistere constituerant. *Secundam classem* esse constituunt Arist. fabulae, quibus non ad certa quaedam euenta, sed ad ciuitatis tamen vitia et incommoda omnino respicitur. Quo pertinent 1. *Vespae*, quae in nonum b. Pelop. annum (Ol. LXXXIX, 2.) incidunt, atque lucri studium, quo oratores atque iudices Athenis, aucta paullo ante a Cleone iudicum diurna mercede, tenebantur; 2. *Aues*, quae quidem referri solent ad annum duodeuigesimum belli (Ol. XCI, 2.) et quod ipsi chronologiae aduersatur neque probabile est, ad Deceleam a Spartanis occupatam ac munitam. Non enim huius fabulae argumentum a certo quodam euento repetitum esse, sed omnino continere videtur peruersitatem totius ciuitatis, iudiciorum, concionum, sacrorum, morum, quae tanta sit, vt vrbem relinqui nouamque condi oporteat; 3. *Ecclesiazusae*, scriptae quinque sexue annis post finitum bellum Pelop. (Ol. XCVII, 1. 2.) eo consilio vt omnia, quae in ciuitate Athen. reprehendi tum possent, mulierum voce, quae ad rempublicam accedere constituerant, notarentur. Si quod peculiare huic vniuerso consilio adiungendum sit, referri illud possit ad irridendam rempublicam, qualem Plato tum descripserat, ita vt ad *tertiam classem* pertineant. Cui quidem adseri-

buntur fabulae eae, quae, etsi et ipsae continent non pauca de ciuitate omni eiusque et ducibus et vitiis, proprie tamen perstringunt poëtas, praecipue tragicos, et philosophos, inprimis Socratem, ita vt earum primarium consilium non *politicum* sit, sed, si ita dicere placuerit, *literarium*. Quo *Nubes* (Olymp. LXXXIX, 1.), *Thesmophoriazusae* (Ol. XCII, 1.) et *Ranae* (Ol. XCIII, 3.) referuntur. Nulli harum classium adnumerari potest *Plutus* (Olymp. XCII, 4. et XCVII, 4.), in qua fabula, proxime ad mediae Graecorum comoediae ingenium accedente, ex Brumoei sententia notatur Athena. dira habendi cupido, Mansono auctore ostenditur, fortunam caeco arbitrio dispertiri sua dona, melioremque fore omnium conditionem, si ea veritatis et iustitiae sequatur leges.

Neque vero in delectu argumentorum tantum sed multo magis etiam in exhibendis describendisque hominibus, moribus, et euentis suorum temporum poëta id confectatus est, quod quibusque proprium est et peculiare, ita vt, quas sistit imagines, eae verissimae dici possint et perfectissimae. Sic Demi Athen. mores exprimuntur accurate ita, vt omne populi leue et mutabile ingenium, omnis peruersitas quae decernendo, agendo, aliisque modis se exserebat, vere et clare conspiciantur. Cleon autem ita omni ex parte vere notatur, vt non discrepet ab eo, quem Thucydides exhibuit, neque quidquam ei sit adfictum. Nicias, Demosthenes, Lamachus, Euripides, Socrates, aliique plurimi ita depinguntur, vt non poëtae phantasia eorum imagines finxisse, sed natura et res ipsa dedisse intelligatur, moresque ii, quibus insignes erant, vere exprimantur. Itaque apparet, non hoc poëtam egisse, vt, quae stulte maleue fierent, notarentur, sed vt ea, quae singulis quibusque propria essent, vt res suorum temporum et popularium atque aequalium mores, vere et diligenter proponerentur. Quamuis autem negari nequeat, eum fideliter delineasse, quas exhiberet, imagines, tamen colores saepe induxisse nimium floridos certum est. Nam quo plebi risum moueret, nihil ei sanctum fuit et carum, quod licentia eius non contaminaret. Sic mulierum, quae quidem illa aetate maxime erant corruptae, mores ita petulanter expressit, vt nullum omitteret libidinis et impudentiae genus, nullas non pudoris decorisque leges violaret, nihil non dici fierique palam et aperte a feminis iuberet, quo vel ii, qui libe-

riori vitae et orationi adſueuerint, offendantur. Aeque magna regnat licentia in aliorum moribus notandis. Neque enim poëta ea ſola, quae turpia ſunt et praua, perſequitur, ſed etiam, quae riſum excitant et imbecillitatem quamcunque produnt, ita dicendo auget, vt nunc ſtultitiae nunc vitioſitatis ſimiliora fiant. Sic fortis ille et animoſus Lamachus thraſonici militis induere perſonam cogitur, neque aliter aut tragici poetae aut ipſe etiam Athenn. populus tractantur. Et Comicus quidem non modo in irridendo nemini parcit, ſed illa ipſa irriſio in criminationem ſaepe abit. Id quod ex Nubibus inprimis patet, in quibus, quae contra Socratem dicuntur, rectius indicaturi eſſemus, ſi ipſum Socratem accuratius neque e ſolis diſcipulorum et amicorum narrationibus cognouiſſemus. Tum enim facile intelligeremus, ſummis eius virtutibus adiuncta tamen non pauca fuiſſe, quae reprehendi poſſent et aliis, praeter ſectatores, diſplicerent. Ita non excuſaretur quidem petulantia et proteruitas, nullis limitibus coercita, qua in Socratem graſſatus eſt Ariſtophanes, ſed clarius tamen appareret, qua opportunitate talem hominem ridendi vſus fuerit. Ab hac autem licentia quosuis homines et criminandi et deridendi tranſire facile poëta potuit ad ipſos deos perſtringendos, quo in genere non minus ſibi indulſit, ita vt, quidquid aliis ſanctum eſſet et religioſum, id ipſe conculcaret. Nunc enim dii iniuriae in homines aliorumque peccatorum et vitiorum accuſantur, nunc ſtulti exponuntur omnium riſui.

Quemadmodum autem in fabulis leges ſacras ciuilesque licenter migrauit: ita ipſas fabularum leges non curaſſe reperitur, ſic vt ad dramaticas leges, quae vel ab antiquis ſcriptae vel obſeruatae ſunt, Ariſtophanis fabulae exigi non poſſint, haeque ita comparatae ſint, vt ſingulae partes aut omnino non inter ſe apte cohaereant, aut ſibi magis adiunctae quam coniunctae videantur. In Acharnenſibus actio, ſi cum aliis Noſtri fabulis comparetur, ordinem iuſtum maxime ſequuta dici poteſt, et phantaſia poëtae minus euagata, quam in aliis fabulis; et tamen multa non ſatis cohaerent, atque poëta magis varias ſcenas deinceps proponere, quam dramaticam fabulam concinnare voluit. Vt autem poeta in actione inuenienda et componenda ſaepiſſime artis leges et ordinis atque nexus transgreſſus eſt, nunc coniungendis, quae tempore et loco ſunt disiunctis-

sima, nunc immiscendis, quae ad rem non pertinent, nunc aliis modis: ita non minus saepe veritatis et naturae leges migrauit, ita, vt quae omni probabilitate destituerentur, fingeret mirasque exhiberet personas. Et choros quidem graecorum poëtarum constat interdum cecinisse, quae ad rem et actionem non pertinerent, sed mythum aliquem aut philosophemata referrent. Aristophanes autem multo longius recessit a prima et propria chori natura. Nam eo visus ad ea, quae ipse sentiret optaretue, cum spectatoribus communicanda, ad se suasque fabulas defendendas, excusandas, commendandas, ad alios poëtas, quos aemulabatur, deprimendos, ad populi iudicia reprehendenda; quae quidem omnia cum actione ipsa non arctissime fuisse copulata, et nonnisi poëtae causa proposita, facile intelligitur.

Iam si quaeritur, quae fuerit fabularum Arist. natura, quibusnam eae inseruire debuerint et quomodo potuerint placere, quantique ipse poëta aestimandus sit, apparet ex hactenus disputatis; 1. quod ad ipsa attinet dramata, fabulas esse eas, quae mores potius quam actiones exhibeant (Charakterstücke), neque aliud quid iis fuisse propositum, quam vt nunc populus totus, nunc singuli homines, nunc euenta illius temporis insignia, nunc stultitiae et vitiositatis documenta sisterent atque notarent. Quum vero res, quae viuentibus nobis et spectantibus geruntur, raro aut nunquam ita sint comparatae, vt in scena possint recte et plene exhiberi, intelligitur ex iis non posse bene compositam existere fabulam. Et quum poëta hoc potissimum spectaret, vt verissime et clarissime singulorum, quos notat, hominum ingenia ac mores describeret, non potuit hoc nisi ita efficere, vt coniungeret varias conditiones et rationes rerum atque hominum, non quidem inter se apte nexas, sed in quibus multiplex esset mores eorum, qui agere finguntur, plenius exponendi acriusque notandi opportunitas. 2. Poesin dramaticam omnem constat originem debere suam Dionysiacis festis rusticis, atque, quum ex agris in vrbem migrasset, non nisi Dionysiis fabulas esse actas. Itaque fieri non potuit, quin eae ad populum oblectandum componerentur, quem quidem illam quiduis ridendi licentiam, quae in Arist. fabulis regnat, non tulisse modo, sed etiam adiuuisse certum est. Sed optimates quoque eam non impediuisse videntur, quum, etiamsi ipsi interdum notarentur, aduersarios vt Cleonem multo etiam acrius

peti laetarentur. Quae res ipsi ciuitati profuit. Nam quae in concionibus optimi ciues dicere non ausi erant, Aristophanes in scena palam ipsorum nomine dixit, et demagogos, quos alii omnes metuebant, intrepide est insectatus. At vero qui fieri potuit, vt populus se ipsum et carissimos sibi oratores, vt bene animati homines praeclaros viros, vtrique deos et religionem irrideri paterentur multaque dici, quae sanum sensum et honestatem offenderent y)? Populus non indignatus est, Demon, fatuum et imbecillem senem in scenam produci, quod singuli ex populo non se peti existimarent, sed alios, neque veram imaginem exhiberi, sed fictam, et, si quae sibi inesse, quae notabantur, quis senserit, communicari ea tamen cum aliis. Neque demagogorum causam ita complexus est populus, vt eos aduersus Comici iustam censuram tueretur; quos defendere fuisset stultitiae, irrisioni permittere libertatis erat democraticae. Quod autem ad alios et meliores homines, qui et ipsi poetae obnoxii fuerunt petulantiae, attinet, eorum, quantum quidem historia docet, imagines non omnino vanas exhiberi certum est. Vt enim acerba dicteria iactet, et proterue criminetur, noster, nuspiam tamen turpiter mentitur. Ita in Euripidis fabulis ipsi agnoscimus non pauca vitia, oeconomiam dramatum prauam, praesidia actionis vel instituendae vel finiendae quaesita, morum praecepta molliora, rhetoricum orationum ingenium; quae omnia Athenienses magis quam nos offendisse, in promtu est. Non igitur mirandum est, fuisse, qui haec vitia severius notarent, quorum dux et antesignanus Aristophanes erat. Qui quum inuenisset in hoc poeta quae ridicula essent, eaque notaret quae reprehensionem effugere non poterant, facile placuit Atheniensibus risum captantibus. Fortassis interdum accessit singularis quaedam causa eius poëtae in scenam producendi. Sic Ranae actae sunt eo anno, quo diem obiit Euripides et Athenienses luctum ex eius morte conceptum nouis modis prodiderunt. Nubes Nostri non propterea populo improbatae sunt, quod innocenti Socrati fecissent iniuriam, sed quod ioci Cratini et Amipsiae populo magis placuissent. Nam si Athenienses omnes tanti aestimassent quanti eum amici fecerunt, poëta non ausus esset fabulam

y) Ea de re iam disputauerat Manson. (1788) in Bibl. elegantiorum litterarum vernacule scripta Vol. XXVII. p. 1 ss.

retractare et consilium eius iterum edendae capere. Nimirum multa effecisse videntur, vt magnae Athenn. parti Socrates non probaretur, habitus eius et cultus omnis, instituendi et docendi ratio, insaniae cuiusdam suspicio; inde eius reprehensionem non iniquam iniustamue omnes existimasse videntur. Fortassis etiam de rebus diuinis religionibusque non ea semper prudentia philosophus loquutus fuerat, quin opportunitatem criminandi praeberet. Sed magna etiam ciuium pars Socratem doctrinamque eius non satis cognouisse videtur, ita vt, si quae iniuria facta ei fuerit, ne satis quidem intelligerent. Causae, cur deos Graecorum deridere poëta potuerit, variae sunt: ipsum illorum deorum ingenium, quod humano simillimum cogitabatur; cultus eorum a religione ipsa seiunctio et diuersitas; mythologiae poëticae ratio; chororum vis et allegoriarum, quas cantica eorum continebant, multiplex ratio; varia variorum temporum iudicia de eo quod honestum est et decet; liberior oratorum dicendi consuetudo; licentia festorum Dionysiorum. Apud nos quoque tulerunt spectatores fabulas, in hoc genere Aristophaniis simillimas, etsi non aeque ingeniose scriptas.

Aristophanes igitur magis, quam vllus alius poëta, ab ingenio et indole suae aetatis pendebat; naturalis quaedam et vis et propensio ad ea, quae ridicula sunt, animaduertenda atque notanda impulit eum ad comoedias scribendas; aequales nunquam ei argumenta iocandi et ridendi deesse passi sunt. Quumque saeculi ingenium esset admodum corruptum, ipse autem facile sensibus, qui excitati essent, se totum permitteret, nec vllis coerceretur limitibus, non mirandum est, poetam saepe modum omnem excessisse et ad plebeiam vitiorum irrisionem esse delapsum. Quodsi aut minus deprauatos mores vidisset, aut temperare ingenii vim sciuisset, aut vrbanius iocari voluisset, non ille nobis nunc intolerabilis nunc probabilis videretur, eiusque dramata inter comoedias vero ita dictas, non inter scurriles fabulas referri possent.

COMMENTARII

IN

ARISTOPHANIS NVBES.

Nubium drama Ariſtophanem conſcripſiſſe, inductum ab Anyto et Melito, inimicis Socratis, vt philoſophum illum odio et ludibrio publico exponeret et hac ratione aditum quaſi futurae accuſationi, quam aduerſus eum moliebatur, praepararet, non ſolum ſcribit Aelianus V. H. 2, 13. ſed etiam Eunapius in Aedes. p. 35. Hanc tamen opinionem merito, vt quidem puto, reiicit Palmerius in Exercitt. p. 729. „Comoediam, inquit, quae Νεφέλη inſcribitur, παλιγγενῆ fuiſſe, vt Bacchum, ad cuius feſtum recitata fuit, Προθεωρία nos docet, quae quidem ex plurium Scholiaſtarum ſcriptis conſuta, varie de eius tempore loquitur; ſed id etiam ex ipſa fabula colligi poſſe quibusdam videtur. Nunc autem antequam natalia ſua ei aſſignemus, refutanda eſt quorundam antiquorum ſententia, qui eam comoediam volunt ab Ariſtoph. compoſitam ſuaſu Anyti et Meliti, accuſationem Socratis praemeditantium, vt ex ea iudicii Athenn. experimentum facerent. Eorum familiam ducit Aelianus II, 13. qui quidem aſſerit, Anytum et Melitum data pecunia ſubornaſſe Ariſtophanem, vt Socratem ad populum traduceret. Eum ſecutus eſt Eunapius in Aedes., quibus adſtipulatur etiam Thom. Magiſter in huius fabulae argumento et alii Scholiaſtae: et ſic videntur innuere eam comoediam prodiiſſe paulo ante Socratis accuſationem et condemnationem. Nam ſi ea fuit praeparatio et veluti proluſio accuſationis, ex ratione conſequens erat,

vt recentibus odiis, quae illud drama excitauerat, vorsis armis accusationem instituerent. Sed eorum sententiae ipsa fabula valide repugnat. Nam ex eius quibusdam locis patet, eam compositam fuisse, Cleone adhuc viuente. At Cleon occisus est anno 10. belli Pelop., teste Thucyd.: quo tempore Aminias erat archon secundum Diodorum anno 2. Olymp. 89. Socratis vero accusatio et condemnatio facta est archonte Lachete a. 1. Ol. 95. annis post Cleonis mortem 23. Itaque annis 24. vel 25. praecessisset parasceue haec accusationem Socratis, quod omnino absurdum est. Facessat igitur Aelianus, qui φιλοσωκράτης potius quam φιλαλήθης transuersus rapitur odio Aristophanis, in eo solo excusandus, quod eam Aristophanis corruptelam tamquam verisimilem tantum et veluti coniecturam proposuit. Multo probabiliorem causam huius Socratis insectationis reddit vetus quidam Scholiastes in protheoria huic fabulae praemissa, scilicet contentiones quae subinde nascebantur inter philosophos et Comicos poëtas, quod idem et Scholiastes antiquus procul dubio et de meliore nota pluribus probat ad v. 95. s. vbi ait, et Cratetem comoedum acrius multo tetigisse Hipponem philosophum, et Diphilum acriora scommata in Boedam philosophum iecisse, et Eupolin etiam ipsum Socratem sale comico mordaciori inspersisse. Ergo Aristophanis in Socratem maledicentiae causa non fuit corruptela et pecuniarum acceptio ab Anyto et Melito, vel denique odium, sed studium partium et dissidia philosophorum cum poëtis dramaticis, quod notare non erit inutile.“ Haec Palmerius. *Kuster.* Causa, quae in limine primae veterum Criticorum didascaliae redditur conscriptae editaeque aduersus Socratem huius fabulae, contentiones, quae vulgo inter Comicos et philosophos intercederent, et quam inde protulit Palmerius, haud spernenda omnino videtur. Verum dum is acerbe satis in Aelianum inuehitur, qui Aristophanem, accepta ab Anyto et Melito pecunia, Socratem ad populum traduxisse dixerat, haud dissimulare debuit alteram illam, et quidem verisimilem seu veram potius conflati Aristophanis in Socratem odii causam eamque prius ab eodem Aeliano traditam. Dixerat nempe V. H. II, 13. adactum aliquando vel inuitum ab Alcibiade Socratem, vt in theatrum progrediens comoedos audiret; additque: ὁ δὲ αὐτοῖς οὐκ ἠρέσκετο, ἀλλὰ δεινῶς κατεφρόνει (ἅτε ἀνὴρ σώφρων καὶ δίκαιος καὶ ἀγαθὸς καὶ ἐπὶ τούτοις σοφὸς) ἀνδρῶν κερτόμων

καὶ ὑβριστῶν καὶ ὑγιὲς λεγόντων οὐδέν· ἅπερ ἐλύπει δεινῶς αὐτούς. καὶ ταῦτα οὖν τῆς κωμῳδίας ἦν αὐτῷ τὰ σπέρματα, ἀλλ' οὐ μόνον ἃ παρὰ τοῦ Ἀνύτου καὶ Μελίτου ὡμολόγηται. E quibus vtique ſat liquet, non ob eam ſolum, quae inter philoſophos in genere et Comicos verſaretur, ἀντιλογίαν, Ariſtophanem ad hanc componendam edendamque contra Socratem comoediam impulſum, ſed ſpeciale contra eumdem odium, a quo Comici in genere et ipſe nominatim contemtu et opprobrio digni demum iudicabantur. Aliae enim ante has Nubes editae fuerant ab Ariſtophane, quod monuerunt iam Viri docti, comoediae, vt e deperditis Δαιταλεῖς et *Babylonii*, e ſuperſtitibus vero *Acharnenſes* et *Equites*. *Spanh.*

Haec eſt omnium Ariſtoph. Comoediarum nobiliſſima et artificioſiſſima, cuius in inueniundo argumento et diſponendis partibus vim comicam exſeruit admirabilem. Sed ingenii laudem paene exſtinxit inuidia, quam auctori apud bonos multos conflauit Socratis deriſio, quum praeteritis aetatibus, tum maxime hac noſtra, qua tam multi perhibentur ſapientes, quia nihil magis quam ſapientiam crepant. Scilicet imperitis hominibus perſuaſum eſt, ab accuſatoribus Anyto et Melito, periculum ſuae in illum calumniae facere cupientibus, pretio ſubornatum fuiſſe Comicum, vt ſophiſtam in ſcena exagitaret, eiusque maledictis populi odium in Socratem iramque iudicum ita exarſiſſe, vt ſtatim poſtea capitali iudicio condemnatus fuerit *a)*. Ineptam hiſtoriolam neſcio cuius fide in farraginem ſuam retulit Aelianus, cum aliis quibusdam ad huius comoediae fata pertinentibus, quae itidem falſi ar-

---

a) Praeter Elingium, aliosque laudatos a Fabricio B. Gr. T. II. p. 362. refutarunt eam opinionem *T. C. Tychſen* (über den Proceſs des Sokrates, Bibl. d. alt. Litt. u. Kunſt I. p. 32 — 53. qui tamen oſtendit praeparari his criminationibus Socratis accuſationem potuiſſe) et *Th. Chr. Harleſs* (Prr. IV. de argumento comoediae Ariſtoph. Nubes inſcriptae, ſcopoque Comici, Erl. 1787. ſ. fol.) qui quidem non ſatis recte opinatur, Ariſtophanem quum Socratem tum *inprimis Sophiſtas* exponere riſui et ludibrio ſpectatorum voluiſſe, quod quidem recte negat *Wielandius* Att. Muſeum II, 2. p. 51. ſ. Cfr. etiam Anonymi Commentatio in nouiſſ. edit. Theatri Graec. Brumoei T. XI. p. 162. ſſ.

guuntur. Ignorant quoque boni isti Aristophanis obtrectatores, exstitisse illius aetate acerrima iurgia inter philosophos scenicosque poëtas, maxime vero comicos: Sophistas plurimos in scena traductos fuisse a diuersis poetis, ipsumque in primis Socratem. Fabulae, quam contra eum fecerat Amipsias, memini ad Ran. 13. Bis commissae fuerunt Nubes. Primo a. 1. Ol. LXXXIX., archonte Isarcho. Aspere acceptae fuerunt: iis praetulere iudices Cratini *Pytinam* et Amipsiae *Connum*, quam Menagius admodum probabiliter eam esse autumat fabulam, in qua Socratem traducebat, ita vt bis vno die a duobus poëtis comico sale defricatus fuerit Socrates. Quocirca miror egregium illum scriptorem, e quo sua hausit Aelianus, non potius de Amipsia victore cogitasse, quam de Aristophane victo, vt in eum crimen conferret praeparatae Socratis condemnationis. Sequenti anno, archonte Aminia Pronapi filio, Nubes emendatas iterum docuit *b)*, verum euentu haud feliciori: nec amplius postmodo eas produxit, licet subinde eas expoliuisse videatur. Iam vero Socratis accusatio et mors incidit in a. 1. Ol. XCV. quo Laches fuit archon. Itaque inter primam huius fabulae commissionem et Socratis condemnationem intercessere anni XXIII. Quo tempore vero actae fuerunt Nubes, hominem natum Athenis non exstitisse credo, cui praesagire animus potue-

---

b) Opinionem hanc multorum editorum, bis terue (v. Corsin. Fast. Att. III. p. 140.) ab Aristoph. editas esse Nubes, idoneo destitui argumento contendit *Wieland*. Att. Mus. II, 2. p. 59. f. Nam si bis edita fuisset fabula, secundam editionem ad nos peruenturam fuisse, non primam, quae tamen superesse videatur, quum secundarum Nubium, auctore Schol. quodam vet., alius fuerit exitus, quam eius quae superest fabulae. Quam ipsam ob causam etiam *Dacieriae* opinionem, quae statuebat secundas Nubes hodie legi, repudiat. Scilicet cum Brunkio in Chronol. Arist. Com. (v. T. I. Comm. p. LXIV.) censet, in animo quidem Comicum habuisse, rursus anno post (Ol. 89, 2.) edere fabulam emendatam, id quod colligi possit e Parabasi chori 518. ff., sed non perfecisse; etenim 1. easdem querelas de iudicum iniquitate in Vespis repeti, 2. in parabasi illa de Cleone mortuo dici, qui tamen Ol. 89, 3. demum caesus fuerit; quare etiam hanc parabasin existimat aut serius ab Arist. adiectam esse, aut ab aliquo Aristophanis amico additam. Fieri tamen potuit, vt, quemadmodum in Pluto factum est, e duabus editionibus nostra fabula componeretur.

rit, fore, vt poſt XXIII. annos impietatis reuſ ageretur Socrates. Sane ſi tum illas cum eo ſimultates geſſiſſent eius accuſatores, ſtatim eodem anno diem ei dixiſſent, nec populi et iudicum exaſperaſſent animos in hominem poſt XXIII. annos demum deſerendum. Sed quid pluribus calumniam iſtam confutem, quam ſua ſatis refellit abſurditas? Et haec tamen ratio eſt, cur tot hodie ſapientiae amatores infenſi ſint Comico noſtro, quem Socratis condemnationis vel cauſam vel inſtrumentum fuiſſe opinantur, qua de re ne cogitare quidem potuit vmquam. Euripidem eodem quo Socratem defricuit ſale, quod ad Thesm. 451. obſeruaui, nec tamen eum vmquam in capitis periculum adducere voluit. Comicorum procacitatem, obſcenam laſciuiam vituperabant Sophiſtae: horum Comici deridebant exiles disputationes; inde eorum iurgia et perpetuae concertationes, ab ira tamen et odio longe remotae. Singuli, vt ſolent agyrtae, artem ſuam prae aliorum arte laudibus euehebant, quod apparet ex Comici loco Ran. 1491. ſſ. Ranae eodem anno exhibitae fuere, quo Socrates, prytanis quum eſſet, pro optimo ciue ſe geſſit in cognitione cauſae praefectorum claſſis ad Arginuſas c): quod ob factum Ariſtophani carus eſſe debuit: nihilo tamen minus eum ſugillauit ob diſſerendi de rebus futilibus conſuetudinem, et quia auditores ſuos a ſpectandis ſcenicis ludis auertebat. Sed non obſtabat haec ſophiſtarum et poëtarum aemulatio, quin vna conuerſarentur officiisque ſibi reſponderent mutuo. Ni vera iſta ſunt, philoſophos iſtius aeui eorum, quos hodie videmus, longe diſſimiles fuiſſe oportet, prorſusque immutatam exinde fuiſſe hominis indolem. Quis enim animum inducat, Platonem in Sympoſio Comicum noſtrum cum Socrate eidem menſae accumbentem repraeſentaturum fuiſſe, ſi crediditſſet Ariſtophanem aliquid momenti ad Socratis condemnationem adtuliſſe, idque *pretio ſubornatum?* Si Socratis morte gauiſus fuiſſet Ariſtophanes, quis non miraretur, eumdem Platonem epigramma hoc feciſſe Comici inſcribendum ſepulcro?

Αἱ Χάριτες τέμενός τι λαβεῖν, ὅπερ οὐχὶ πεσεῖται,
ζητοῦσαι, ψυχὴν εὗρον Ἀριςοφάνους.

---

c) v. *Luzac.* de Socr. ciue p. 123.

Id eſt, interprete Raymundo Cunichio:

Quaerebant Charites templum, quod nulla vetuſtas
Solueret: inuentum eſt pectus Ariſtophanis.

Voltario haec noſtro perſpecta non fuere, quo iniquiorem Ariſtophani noui neminem. Multa ille in Comicum, quem graece nunquam legerat, temere et ſiniſtre ſcripſit, quae in vaſta et indigeſta operum mole quaerere non vacat. Vnicus mihi ſuccurrit locus in Lexico philoſophico, cui poſtmodum titulum fecit: *La Raiſon par Alphabet*, in voc. Athée, Athéisme. In vna pagella, vbi de Ariſtoph. agit, multi ſunt errores, quos ingenioſo ſeni lubens condono; at iſta nollem ibi legi: *Ce poëte comique, qui n' eſt ni comique, ni poëte, n' aurait pas été admis parmi nous à donner ſes farces à la foire St. Laurent.* Iſta, ſi quid ſapiunt literati, illi qui editionem integram ſummi viri operum, ab omni interpolatione purgatam digerunt, quae in Germania ad Rheni pontem, quo Alſatiae noſtrae ſub hac vrbe committitur *d)*, — typis deſcribitur, iſta pro ſpuriis habebunt facillimeque eiicient. Niſi enim Ariſtophanes poëta eſt, nobis dicant, quem comoediarum ſcriptorem poëtae nomine dignari oporteat: niſi *comicus* idem eſt, rurſus nobis dicant, vbinam gentium vberior ſalium, iocorum, facetiarumque fons reperiri queat. Quam facile iſta in Voltarium retorqueri poſſint, ſciunt qui antiqua et noua perinde intelligunt, eoque pollent ſenſu, qui ad eorum comparationem bene inſtituendam requiritur. Sane Ciceroni idoneo iudici nominatur Ariſtophanes *facetiſſimus poëta veteris comoediae.* Voltario fraudi fuit prauum Plutarchi iudicium, qui in mutilo illo fragmento, quod exſtat, comparationis Ariſtoph. cum Menandro, philoſophiae amorem partiumque ſtudium magis oſtendit quam criticum acumen. Iſtius criminationes perite refutauit Nicod. Friſchlinus. Si apud Comicum multa occurrunt, quae noſtris moribus repugnant, id illi vitio vertendum non eſt: popularibus enim ſuis, non nobis, ſcripſit. Quae autem diuino Platonis ingenio valde accepta fuiſſe compertum eſt, ſi cui hodie illa placeant, is ſtulte ſapere mihi non videtur. Plato enim, vt refert Olympiodorus

---

d) Kehlam Brunck. ſignificat.

in eius vita *e)*, ἔχαιρε πάνυ καὶ Ἀριστοφάνει τῷ Κωμικῷ καὶ Σώφρονι, παρ' ὧν καὶ τὴν μίμησιν τῶν προσώπων ἐν τοῖς διαλόγοις ὠφελήθη. λέγεται δὲ οὕτως αὐτοῖς χαίρειν, ὥστε καὶ ἡνίκα ἐτελεύτησεν, εὑρεθῆναι ἐν τῇ κλίνῃ αὐτοῦ Ἀριστοφάνην καὶ Σώφρονα. Haec forte olim alio in opere vberius exſequar: nunc vero disputatiunculam hancce Quintiliani, magni illius eloquentiae magiſtri, cui neminem arbitror Voltarium in hac arte parem eſſe cenſere, iudicio concludam *f)*. *Brunck.* Quibus rationibus adductus fuerit Ariſtophanes, vt Socratem, innocentiſſimum hominem, in ſcena traduceret, inter veteres magis videtur, quam inter recentiores, dubitatum eſſe. Ab imperitiſſimis hominibus fictum eſſe, quod ab Anyto et Melito corruptum eſſe Ariſtophanem nonnulli Grammatici vett. ſcribunt, ex eo intelligitur, quod Socrates 23. annis poſt Nubes editas eſt mortuus. Itaque quidam alia, ſed non minus inepta ratione vſi, iratum crediderunt Socrati fuiſſe Ariſtophanem, quod Archelaus, Macedoniae rex, eum ipſi praetuliſſet. Verum iam inter vett. fuerunt (Schol. ad 97.) qui nullam ſimultatem Ariſtophani cum Socrate interceſſiſſe exiſtimarent. Qui argumentum primum ſcripſit, perpetuis comicorum et philoſophorum iurgiis factum putat, vt Socratem irrideret Ariſtophanes. Nimirum, quod vere Scholl. obſeruant, quae philoſophorum vitia in Nubibus irridentur, ab iis Socrates vnus omnium maxime immunis fuit: quo clarius intelligitur, non hunc, ſed caeteros philoſophos in Nubibus traduci. Quem ſi quis non ſine aliqua veri ſpecie vellet laceſſere, illud rectius reprehendiſſet, quod in ſutrinis et tonſtrinis ſapientiam ſuam exprimeret; quod nullam doctrinam diſciplinamque ſequeretur; quod quaeſtiunculis vti, quam demonſtrationibus, mallet; quod de rebus disputaret, quas minime cognitas haberet; quod omnino non ſolum ſuo, ſed etiam aliorum iudicio nihil ſciret. Horum perpauca tantum tetigit Ariſtophanes, omninoque in moribus et indole Socratis ſui ita ab illo Sophronisci filio diſceſſit, vt, praeter nomen, nullam prope relin-

---

e) P. 78. ed. Fiſch. in Quatuor Plat. dial. Eutyphr. etc. ab eo editis.

f) Inſt. Orr. X, 1. p. 896. ſ. T. I. Burm. Verba ſcriptoris ipſa repeti non fuit neceſſarium.

queret ſimilitudinem. Non odio ſed ſola ridendi libidine Socrates eo tempore, vbi nondum cuiusquam iniuriae obnoxius fuiſſe videtur, ab Ariſt. Eupolide et Amipſia laceſſitus eſt. Fuit haec poetarum veteris comoediae conſuetudo et libertas, vt non modo, quo quisque vellet, ſtudia populi impelleret, vnde autem vellet, deduceret, ſed etiam vt, quidquid in quoque ridiculum inueniretur, id oblectationis tantum cauſa, ſine vlla acerbitatis ſuſpicione in ſcena notaret. In quo genere largam ridendi materiam ſuppeditabat Socrates, qui propter morum vitaeque inſolentiam notus eſſet omnibus. — Inde factum eſt, vt Ariſtophanes, quum vellet philoſophos irridere, nulla re magis placituram putaret fabulam ſuam, quam ſi illi partes philoſophorum tribueret, qui vel ſola perſonae ſpecie riſum ſpectatoribus commouere poſſet. Eamdemque cauſam fuiſſe arbitror, quare Eupolis et Amipſias Socrati illuſerint. Tres verſus ex Amipſiae fabula, qua Socratem traduxit, ſeruauit Diogenes Laert. II, 28. iique ſummam videntur continere opinionis eius, quam tum vulgo de Socrate homines habebant. Quod ex Eupolide affert Scholiaſtes Ariſt.: *Σωκράτης οἰνοχόην ἔκλεψεν*, ſimillimum iis, quae Ariſt. v. 180. dicit: *ἱμάτιον ὑφείλετο* — tum etiam ſine acerbitate dictum videtur. Finxerunt enim talia poetae, vt paupertatem Socratis notarent. Quodſi alia adhuc exſtitiſſe cauſa videatur, quare Socratem potiſſimum in ſcenam produceret Ariſtophanes, ea in odio Euripidis quaerenda erit, cuius Socratem amantiſſimum fuiſſe conſtat. v. Aelian. V. H. II, 13. Diog. Laert. II, 19. *Herm.*

Wielandius, qui Socratem, non Sophiſtas, a Comico in hac fabula traduci cenſuit, ſingulari commentatione *g)* de eius rei cauſis et rationibus ita fere disputauit: Difficillimum intellectu eſt, qui fieri potuerit, vt homo, quo ſapientiorem melioremque vix nouit antiquitas, a praeſtantiſſimo Comico et homine, qui nemini (praeter Socratem et Euripidem) faceret iniuriam, tamquam impoſtor, iuuentutis corruptor, religionisque publicae aduerſarius, cuius

---

g) Verſuch über die Frage: ob und in wiefern Ariſtophanes gegen den Vorwurf, den Sokrates in den Wolken perſönlich miſshandelt zu haben, gerechtfertigt oder entſchuldigt werden könne? Attiſches Muſeum III, 1. p. 57 — 100.

omnis ſapientia nugis et quaeſtiunculis inanibus ineſſet, traduceretur? Si, quod Panaetium, Stoicum philoſophum, cenſuiſſe tradidit Schol. ad Ariſt. Ran. 1539. ſſ., alius Socrates, non Sophroniſci filius, petitus eſſet in hac fabula, de ea re aliter poſſet ſtatui. Verum aut Scholiaſtes Panaetii ſententiam non recte intellexit, aut certe ea aduerſatur Xenophonti et Platoni et per ſe eſt parum probabilis. Quamquam autem alii tribus rationibus efficere ſtudent, Socratem loco omnium Sophiſtarum eſſe traductum, 1. quod Socrates a plebe Attica habitus fuerit pro ſubtiliſſimo Sophiſta; 2. quod non licuerit Ariſtophani ridere nobiliſſimos Sophiſtas, quorum magna eſſet auctoritas; 3. quod Socrates magis, quam alii philoſophi, licentiam Comicorum vituperauerit, eorumque odia ſibi contraxerit: tamen nec illae rationes verae ſunt (nam Ariſtophanes nobiliores etiam et potentiores homines in ſcenam produxit, et Socrati, notiſſimo Sophiſtarum aduerſario, non potuit eorum partes tribuere) nec acerbiſſimae inſectationis probabilem reddunt cauſam, nec ad excuſandum poëtam, imo grauius vituperandum, faciunt. Repetenda potius eius rei et cauſae explicatio eſt ex natura temporum et locorum et hominum illorum. Scilicet I. antiquae comoediae, quam Epicharmus Pythagoreus, vt corruptos aulae Hieronis I. mores grauius notaret, effinxerat, Magnes, Cratinus, Crates atque Eupolis ante Ariſtophanem expoliuerant, ea fuit indoles, id conſilium, vt populum, liberum, ingenioſum, leuem et petulantem, traducendis hominibus varii ordinis et generis, iocisque etiam illiberalibus, oblectaret. Concedebatur autem hoc oblectationis genus plebi, vti tragoediam conſtat cultioribus hominibus inſeruiiſſe. Inde factum eſt, vt comici minoris aeſtimarentur, quam tragici poëtae. Neque vero illi tantum, quidquid ridiculum eſſet, ſed peccata etiam et crimina ea, quae publicis poenis non coercerentur, inſectati ſunt, quam quidem licentiam ipſa forma ciuitatis publica ita adiuuit, vt nec optimatibus ea nec demagogis improbaretur. Degenerauit autem ea ſenſim ita, vt ad mores magis corrumpendos, quam emendandos, faceret. II. Ariſtophanis ingenium maxime accommodatum fuit et temporibus illis et populi indoli atque libidini. Primus enim fuit, qui nobiliſſimos homines et principes ciuitatis, atque ipſum adeo populum, acerrime et liberrime notaret; et fabulae eius omnes quum nouam ſequerentur hanc ratio-

nem vt ad rempublicam eiusque administrationem spectarent, non potuerunt non magis quam aliae superiorum Comicorum placere; si quae enim essent quae populum offenderent, ea facile mitigarunt blanditiae, quibus plebi adulabatur. Quo autem facilius populus ipse tulit Comici dicteria, eo maior ipsi licentia notandi alios quosque concessa est, nec, qui in Equitibus Demon eiusque ducem, Cleonem, perstrinxerat, prohiberi potuit, quo minus anno post idem in Socrate faceret. III. Accessit, quod ea libertas homines cuiusuis ordinis in scenam producendi deridendique tanto minus attulit damni, quanto magis morum creuit peruersitas et quiduis faciendi licentia. Neque enim existimatum est, ingenia et mores hominum a Comicis vere describi, qui quo magis ad risum omnia convertebant, eo et certius populo probabantur et minus nocebant iis, quos produxissent. IV. Et Aristophanes, quamquam ingenio et arte excelluit, neque indignus ea, quam ipse sibi in Nubb. et Vespp. tribuit, laude est, tamen animo et moribus minus probari, neque *bonus vir* dici potuit. Nam etiamsi interdum saluberrima honestatis praecepta fabulis inseruerit, moresque antiquos defenderit: tamen et haec non nisi aliis consiliis dedit, et multo plura, quae morum honestati aduersentur, leguntur, ita vt ad emendationem Athenn. spectasse eius fabulae dici non possint. Neque vero ita recte potest excusari, vt popularibus suis, non nobis, scripsisse dicatur. Etenim tum quoque homines probi et liberales omnes certissime improbarunt multos eius iocos, qui plebem vehementer delectarent; et Aristophanes ipse sibi in his obscoene dictis placuisse ita videtur, vt qui eius mores fuerint, quae animi indoles, quae viuendi ratio, quae educatio, quae consuetudo cum hominibus sordidis et plebeiis, concludi inde recte possit. V. Hinc facile intelligitur, eum Socratis ingenium penitius non cognouisse, (nam conuiuium illud, cui cum Socrate interfuisse traditur in Plat. Symp., fictum esse videtur) nec cognoscere potuisse, quam ipsam ob causam etiam de Socrate non aliter, quam vulgus, statuit, Sophistam eum esse, facie et vestitu aliisque eius generis rebus insignem, atque verba eius et facta facile potuit calumniari. VI. Neque vero is constituerat Socrati hac fabula nocere, sed id vnum agebat, vt spectatoribus, risum mouendo, valde placeret aliosque Comicos, quibuscum certabat, vinceret. Etenim hactenus iam saepius victoriam reportauerat, et

Cratinum adeo ſuperauerat; igitur elaborandum ei erat, vt populum detineret eiusque fauore, qui nouitate argumenti et iocorum varietate erat retinendus, non excideret; hoc viſus nunc ſibi eſt ita optime efficere poſſe, ſi eam, quae tum erat, philoſophiam riſui exponeret. Cum vnus aliquis philoſophorum deligendus eſſet, Socrates, multis non ignotus de facie, poëtae inuiſus, aptiſſimus habitus eſt quem in ſcenam produceret; cuius quidem imaginem, vt tanto maiorem excitaret riſum, non ad naturam depinxit, ſed pro lubitu deformauit. Ita intelligitur, qui fieri potuerit, vt Socrati, quem ipſe non vere cognouiſſet, tantam faceret iniuriam, quantam inferre ipſe non exiſtimaſſe videtur. *Wieland.*

Ad argumentum graecum (p. 105.). Eſt hoc *tertium* argumentum in ed. Kuſt. aliisque; auctius e codd. edidit Brunck. et ſolum retinuit, caeteris omiſſis.

Lin. 1. τις poſt πρεσβ. olim defuit. Adiecit *Br.*

L. 3. φοιτήσαντα. Ed. Ald. φοιτήσαντος. *Herm.*

Σωκράτην. Ita Br. Antea Σωκράτη, quod recte reſtituit *Herm.*

L. 4. ſſ. εἴ πως δύναιτο — ἀποδ. Haec, olim omiſſa, acceſſerunt e Br. codd.

L. 6. οὐ βουλομ. κ. τ. λ. Pro his olim lectum: μὴ πειθομένου δ. τ. μειρακίου, αὐτὸς ἐλθ. μανθάνειν, μαθητὴν — διαλ.

L. 8. Verba ἐκλυθ. δ. τ. διατρ. redduntur ab intpp.: *cum ſchola aperiretur*, et verba ἐπὶ κρεμ. αἰωρουμ. *in qualo ſuſpenſus.*

L. 12. τελεῖ. Cod. C. ap. Br. διδάσκει.

L. 17. περὶ πλειόνων. Sic Brunck. et Ald. ἐπὶ πλ. Kuſteri ed. *Herm.*

L. 20. ἄγων. Antea erat διάγων.

L. 21. ἐξαγαγ. In Ald. et Kuſt. ἐξάγοντος.

L. 23. Perperam vulgo pro παραλαβὼν legitur περιλαβών. *Br.*

L. 26. Olim: κατωρθωκότα, vt et Ald.

L. 30. f. σύγκρουσιν. Ita iam Kuſt. vidit, vulgatum σύγκρισιν, quod ineptum eſſe dixit Br., emendandum eſſe.

L. 32. Σωκρατιστῶν. Ita diſerte *Br.* Vulgatum Σωκρατικῶν reſtituit *Herm.*

πάνυ δυνατῶς. Sic infra in Argum. Auium: τὸ δρᾶμα τοῦτο τῶν ἄγαν δυνατῶς πεποιημένων, id est, *valde docte*, vel *ingeniose*. Δυνατὸς enim Graecis interdum idem significat quod δεινός, i. e. *peritus*, *ingeniosus*, *eloquens* etc. Schol. infra ad Ran. 892. τῶν γὰρ δυνατῶν (*ingenio pollentium*) καὶ μετὰ θάνατον ᾄδονται τὰ ποιήματα. Sic δύναμις Synesio in Dione p. 40. ed. graecolat. est *facultas dicendi*, vel *vis eloquentiae*. Ibi enim de hac ipsa fabula Nubium ait, nulli comoediarum Arist. maiorem eloquentiae vim, quam huic, inesse. θαυμάσας ἔχω, inquit, εἰ μήτε κωμῳδία τῶν Νεφελῶν μᾶλλον εὐδοκιμεῖ. οὐδὲ γάρ ἐστιν, ἥντινα μετὰ τῆς ἴσης δυνάμεως Ἀριστοφάνης ἀπήγγελκε. Haec pulchre conueniunt cum iis, quae Anonymus hic de eadem fabula scribit. Notandum autem est, Graecismum hunc esse inferioris aeui. Nam veteres Graeci dicere quidem solent, δυνατὸς λέγειν, δυνατὸς πράττειν etc. at numquam vocem δυνατὸς solam et nude positam eo, quo hic, sensu ab illis accipi videas. Latini recentiores voc. *potens* et *potenter* eodem significatu interdum vtuntur. Vt Sidon. Apoll. V. epist. vlt.: *Cum caetera potenter, tum potentissime condidit versus:* qui locus huc praecipue facit. Sic alibi legas: potentissimus *orator*, *potens facundia*, *fandi potens* etc. vt pluribus exemplis demonstrat *Ios. Wassius* in Notis nondum editis ad locum illum Sallustii *h)*: *Memmii facundia clara pollensque. Kust.*

Praeter hoc leguntur in Edd. Argumenta haec:

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΝΕΦΕΛΩΝ ΠΡΟΘΕΩΡΙΑ.

I.

Τὸ δρᾶμα τὸ τῶν Νεφελῶν κατὰ Σωκράτους γέγραπται τοῦ φιλοσόφου ἐπίτηδες, ὡς κακοδιδασκαλοῦντος τοὺς νέους Ἀθήνησι τῶν Κωμικῶν πρὸς τοὺς φιλοσόφους ἐχόντων τινὰ ἀντιλογίαν· οὐχ, ὥς τινες, δι' Ἀρχέλαον τὸν Μακεδόνων *i)* βασιλέα, ὅτι

---

h) Iugurth. c. 32. extr. vbi Wassii nota edita est in ed. Hauerc. T. I. P. II. p. 120. s. Add. Cort. ad Iug. 1, 3.

i) Is etiam pecunia iuuare Socratem voluit, quam tamen hic non accepit. v. Diog. Laert. II, 25.

προὔκρινεν αὐτὸν τοῦ Ἀριστοφάνους. Ὁ χορὸς δὲ ὁ κωμικὸς εἰσήρχετο ἐν τῇ ὀρχήστρᾳ, τῷ νῦν λεγομένῳ λογίῳ. καὶ ὅτε μὲν πρὸς τοὺς ὑποκριτὰς διελέγετο, εἰς τὴν σκηνὴν ἑώρα· ὅτε δὲ ἀπελθόντων τῶν ὑποκριτῶν τοὺς ἀναπαίστους διεξῄει, πρὸς τὸν δῆμον k) ἀπεστρέφετο· καὶ τοῦτο ἐκαλεῖτο στροφή. ἦν δὲ τὰ ἰαμβεῖα τετράμετρα. εἶτα τὴν ἀντίστροφον ἀποδόντες, πάλιν τετράμετρον ἐπέλεγον l), ἴσων στίχων. ἦν δὲ περὶ τὸ πλεῖστον ιϛ΄. ἐκαλεῖτο δὲ ταῦτα ἐπιῤῥήματα. ἡ δὲ ὅλη πάροδος τοῦ χοροῦ ἐκαλεῖτο παράβασις. Ἀριστοφάνης ἐν Ἱππεῦσιν·

εἰ μέν τις ἀνὴρ τῶν ἀρχαίων κωμῳδοδιδάσκαλος ἡμᾶς m)
ἠνάγκαζεν λέξοντας ἔπη πρὸς τὸ θέατρον παραβῆναι.

II. Ἄλλως.

Φασὶ τὸν Ἀριστοφάνην γράψαι τὰς Νεφέλας ἀναγκασθέντα ὑπὸ Ἀνύτου καὶ Μελίτου, ἵνα προδιασκέψωνται, ποῖοί τινες εἶεν Ἀθηναῖοι, ἀκούοντες κατὰ Σωκράτους n)· ηὐλαβοῦντο γὰρ ὅτι πολλοὺς εἶχεν o) ἐραστὰς καὶ μάλιστα τοὺς περὶ Ἀλκιβιάδην· οἳ ἐπὶ τοῦ δράματος τούτου μηδὲ νικῆσαι ἐποίησαν τὸν ποιητήν. ὁ δὲ πρόλογός ἐστι τῶν Νεφελῶν ἁρμοδιώτατα καὶ δεξιώτατα συγκείμενος. πρεσβύτης γάρ ἐστιν ἄγροικος, ἀχθόμενος παιδὶ ἀστικοῦ φρονήματος γέμοντι, καὶ τῆς εὐγενείας εἰς πολυτέλειαν ἀπολε-

---

k) καὶ πρὸς τὸν δῆμον edd. ante Kuſt. *Harl.* Quod ferri poteſt, ſi legatur ὅτε δέ, et antea ὅτε μέν — *Herm.*

l) Sic Ald. Vulgo ἀπέλεγον. *Herm.*

m) Legebatur olim: ἦν μ. τ. ἀ. τ. ἀ. κωμῳδοδιδάσκαλος, ὡς ἡ. Emendauit ex Eqq. 506. *Herm.*, qui et obſeruat, Grammatici lectionem in ſecundo verſu confirmari auctoritate cod. Rau.

n) Videtur deeſſe διαβολὰς vel ſimile quid. *Kuſt.* Decantata eſt fabula, ab Aeliano quoque V. H. II, 13. et Eunapio in Aedes. p. 35. prodita, hoc Nubium drama conſcripſiſſe Comicum ab Anyto et Melito, qui Socratem maieſtatis reum egerant, pretio precibusque inductum, vt philoſophum in ſcena ſugillaret, et maledictis iudices populumque ad iram et condemnationem Socratis impelleret. At viri docti ad h. l. et *Meiners* in Geſch. d. Urſprungs, Fortg. und Verfalls der Wiſſenſch. in Griech. II. p. 476. ff. ſatis refutarunt illam hiſtoriolam. Atque res ipſa illius falſitatem abunde declarat, qua de re in ſingulari comm. diſſerui. *Harl.*

o) Perperam ed. Kuſt. εἶχον. Nam ad Socratem refertur, inepte tamen dictum eſt.

λαυκότι. ἡ γὰρ τῶν Ἀλκμαιωνιδῶν p) οἰκία, ὅθεν ἦν τὸ πρὸς μητρὸς γένος, ἐξ ἀρχῆς, ὥς φησιν Ἡρόδοτος q), τεθριπποτρόφος ἦν, καὶ πολλὰς ἀνῃρημένη νίκας, τὰς μὲν Ὀλυμπιάσι, τὰς δὲ Πυθοῖ, ἐνίας δὲ Ἰσθμοῖ καὶ Νεμέᾳ καὶ ἐν ἄλλοις ἀγῶσιν. εὐδοκιμοῦσαν οὖν ὁρῶν ὁ νεάνισκος, ἀπέκλινε πρὸς τὸ ἦθος τῶν πρὸς μητρὸς προγόνων.

IV. Ἄλλως, διὰ ϛίχων.

Πατὴρ τὸν υἱὸν σωκρατίζειν προτρέπεται·
Καὶ τῆς περὶ αὐτὸν ψυχρολογίας διατριβὴ
Ἱκανή, λόγων ἀπόνοια πρὸς τοὐναντίον.
Χορὸν δὲ Νεφελῶν ὡς ἐπωφελὴς r) λέγων,
καὶ τὴν ἀσέβειαν Σωκράτους διεξιών·
ἄλλαι δ' ὑπ' ἀνδρὸς s) . . κατηγορίαι πικραί,
καὶ τῶν μαθητῶν εἷς t) πατραλοίας ἀτόπως.
εἶτ' ἐμπυρισμὸς τῆς σχολῆς τοῦ Σωκράτους.

V. v)

Τὸ δὲ δρᾶμα τοῦτο τῆς ὅλης ποιήσεως κάλλιϛον εἶναί φησι x), καὶ τεχνικώτατον y).

---

p) Male ed. Kuſt. Ἀλκμαιονιδῶν.

q) L. VI. c. 125. ibique Valcken. et Pind. Pyth. VII.

r) Ita vulg. ἐπωφελῆ correxit *Herm.* Participia ad Ariſtophanem ſpectant: λέγων ὡς ἐπωφελής ἐστι.

s) Excidit ἔτι aut ſimile quid, niſi ὑπὸ τἀνθρώπου ſcripſit. *Herm.*

t) Legebatur ante Herm. εἷς, ſed vertebatur tamen *vnus.*

v) Hoc et duo ſequentia fragmenta vulgo ſuperioribus adiuncta legebantur. Separauit Herm.

x) Sic recte Ald. Spectauit Scholiaſtes Nub. v. 518. Vulgo φασι. *Herm.*

y) Magnum eſt et ſingulare neque praetereundum hoc teſtimonium de praeſtantia huius dramatis. Cui addi poteſt aliud ſub finem alterius [tertiae, aut vnius in ed. Inu.] didascaliae. Quam vtique laudem prae caeteris compoſitis a ſe fabulis eidem tribuit ipſe Ariſtoph. in Parabaſi huius fabulae 522. καὶ ταύτην σοφωτάτην ἔχειν τῶν ἐμῶν κωμῳδιῶν. Immo cui comoediae prae omnibus, quae ab aliis etiam Comicis fuerant Athenis editae, etſi eadem a ſpectatoribus fuiſſet exploſa, palmam adiudicandam, adfirmare haud veretur in Veſp. Parabaſi v. 1044.

VI.

Αἱ πρῶται Νεφέλαι ἐδιδάχθησαν ἐν ἄστει z) ἐπὶ ἄρχοντος

ὑμνοῦσι τὸν Διόνυσον Μὴ πώποτ' ἀμείνον' ἔπη τούτων κωμῳδικὰ μηδέν' ἀκοῦσαι. Cui fimile Synefii de eadem hac fabula iudicium occupauit iam Kufterus. *Spanh.*

z) Ex his intelligimus, quod et aliunde, vel ex ipfo Arift. in hac fabula conftat, quum πρώτας tum δευτέρας feu recentatas ab eodem Comico Nubes exftitiffe. Vnde etiam quum e πρώταις tum e δευτέραις Νεφέλαις adducuntur ab Athenaeo verfus, e προτέραις l. IV. p. 171. quinque verfus, qui exftant etiamnum in hac fabula 1198. πῶς οὐ δέχονται etc., e δευτέραις VII. p. 299. huius fabulae 559. τὰς εἰκοὺς τῶν ἐγχέλεων etc. Cuius elaboratae denuo feu διασκευασθείσης, vt loquuntur, ea in re velt. Critici, fabulae haec erat peculiaris Ariftophani caufa, quod earum prior editio, etfi ingeniofe adeo ac folerter elaborata, quaecumque fuerit eius rei ratio, fucceffu caruerat, qua de re ipfe, velut de infigni iniuria fibi facta, quum in huius dramatis tum in altera Vefparum parabafi, grauiter queritur. Vnde etiam pro more in illis elaboratis denuo fabulis recepto, retenta in his fecundis Nubibus loca de Cleone tum mortuo, fed dum primae agerentur, adhuc fuperftite, vt 599. vbi v. Schol. Ἐν ἄστει vero additur, nempe, et quod hic fupplendum eft, Διονυσίοις. Comicorum enim vel Tragicorum apud Athenn. dramata *Dionyfiis*, feu facris Bacchi feftis, edebantur; quae (praeter ea, quae dicebantur *Anthefteria* feu ἐν λίμναις) vel ἐν ἄστει feu ἀστικὰ, vel κατ' ἀγροὺς Διονύσια, aut Λήναια vocari confueuerant *). Hanc Nubium fabulam Διονυσίοις ἐν ἄστει actam adftruitur infuper chori in hac fab. v. 609. Πρῶτα μὲν χαίρειν κ. τ. λ. Horum enim Dionyfiorum ἐν ἄστει f. ἀστικῶν, quae menfe Elaphebolione f. ineunte vere agebantur, tributa ab Athenienfium fociis deferri in vrbem confueuerant, vt alibi ab ipfo Arift. tangitur, ficut Acharn. 505. κοὔπω ξένοι πάρεισιν etc. Quod firmat infuper Aelianus, a quo, dicto iam loco, agitur de huius fabulae editione: καὶ ἄτε ὄντων Διονυσίων, πάμπολυ τὸ χρῆμα τῶν Ἑλλήνων σπουδῇ τῆς θέας ἀφίκετο. Ad illa enim ἐν ἄστει Διονύσια feu folennes illas tum Athenis theatrales dramatum editiones confpiciendas, non Athenienfium folum eosque tributa ferentes, focios fed fpectatores infuper ex vniuerfa Grae-

*) Locum de Dionyfiis tribus, et Lenaeis non iisdem cum rufticis Dion. (quod Spanh. etiam, vt olim vulgo, cenfet) fed cum Anthefteriis fubtilius pertractauit Ruhnkenius Auct. ad Hef. T. II. quae eius disputatio *de feftis Dionyfiorum apud Atticos* repetita nuper eft in eius Opusculis a Kiddio editis (1807.) p. 37 — 47.), eique fruftra aduerfatus eft Odericus in Epift. de marmorea didafcalia, Rom. 1777. v. quae fcripfimus in Bibl. philol. Vol. II. (L. 1780.) p. 123. ff. et Ruhnk. ad Mureti Opp. II. p. 334. et Wyttenb. Bibl. Crit. II, III. p. 69.

Ἰσάρχου a), ὅτε Κρατῖνος μὲν ἐνίκα b) Πυτίνῃ, Ἀμειψίας δὲ Κόννῳ c). διόπερ Ἀριστοφάνης διαρριφθεὶς παραλόγως, ᾠήθη δεῖν ἀναδιδάξας τὰς δευτέρας καταμέμφεσθαι τὸ θέατρον d). ἀτυχῶν δὲ πολὺ μᾶλλον καὶ ἐν τοῖς ἔπειτα e) οὐκέτι τὴν διασκευὴν

---

cia confluxiſſe, conſtare poteſt ex Aeſchine adu. Cteſiph. p. 429. ed. gr. lat. Frf. Eadem vero Διονύσια non ἐν ἄστει ſolum vel ἀστικά, ſed μεγάλα etiam dicta, vt ap. Demoſth. de Cor., tum κατ' ἐξοχὴν Διονύσια, de qua re nos alibi. *Spanh.*

a) Id eſt, anno primo Olymp. LXXXIX. V. Schol. ad 549. *Sam. Petit.* Miſcell. I, 6. et *Caſaub.* ad Athen. V, 18. *Kuſt.* Quo nempe Athenis archonte *Iſarcho* actae ſint πρῶται Νεφέλαι h. e. Ol. 89, 1. ex Diod. Athen. et Schol. ad 549. adde et ad v. 552., monuerunt iam viri docti et nuper in Annal. Thucydd. p. 161. *Dodwellus:* ac proinde, vt vidit iam *Palmerius*, ante Socratis obitum eumque ab Anyto et Melito accuſatum, annis XXIV. vel XXV. Vnde haud immerito ſuſpecta eidem Palmerio, quae paullo ante de Ariſtophane pecunia corrupto ab iisdem Anyto et Melito, vt hac fabula Socratem coram Athenienſibus proſcinderet, ſunt ab Aeliano, Eunapio, priscisque aliquot, et qui in hac Προθεωρίᾳ leguntur, Criticis adſerta. *Spanh.*

b) Quae h. l. dicuntur de victo a Cratino et Amipſia, aliis Comicis Atticis, in editione huius fabulae, Ariſtophane, iis adverſantur, quae tradit (vt vidit iam Petitus Miſc. I, 6.) d. l. Aelianus, vbi Athenienſibus illas Nubes ἥδιστον ἀκρόαμα exſtitiſſe dicitur, eosque poëtam tanto plauſu proſequutos, quanto numquam antea, et illo victore proclamato iuſſiſſe, vt iudices Ariſtoph. nomen ſummo loco, non vero aliud, ſcriberent. Vnde vero id hauſerit Aelianus, haud liquet; cui ea in re non refragantur ſolum hi veteres Critici, ſed ipſemet Ariſtoph. qui ſe praeter fas omne victum, in ſecundis hisce Nebulis, et quas ideo retractauit, queritur 525., ac praeterea in Veſp. 1039. πέρυσι καταπροὔδοτε, *praeterito anno prodidiſtis me*, quo nempe primas ediderat Nubes: quod etiam Scholia firmant ibid., de victo tum in fabulae illius editione Ariſtophane, ac paullo ante ad eiusd. dram. v. 1007. Quod vero in hac Προθεωρίᾳ additur, quaſi haud felicius eidem Ariſtophani ceſſerit ſecunda huius fabulae editio, id vna illius Critici fide hactenus nititur. *Spanh.*

c) Priores Edd. minus recte Κόνῳ per vnum ν. Vide Caſaub. ad Athen. loco laud. *Kuſt.*

d) Vertuntur haec: „quare Ariſtophanes quum praeter rationem reiectus eſſet, exiſtimauit, oportere ſe, poſterioribus Nubibus in ſcena repetitis, cum ſpectatoribus expoſtulare.“

e) ἐν τοῖς ἔπειτα eſt ſimpliciter *poſtea* (non *deinceps*, vt vulgo eſt redditum), ne quis putet ἐν ταῖς ἑπ. ſcribendum eſſe.

εἰσήγαγεν. αἱ δὲ δευτέραι Νεφέλαι ἐπὶ Ἀμεινίου ἄρχοντος *f*). τοῦτο δὲ ταυτό ἐστι τῷ προτέρῳ *g*). διεσκεύασται δὲ ἐπὶ μέρους,

---

f) Id eſt, anno ſecundo Olymp. LXXXIX. vno tantum poſt priores Nubes anno. V. Sam. Petit. l. laud. *Kuſt.* Quod ab Ariſtoph. Schol. obiter traditum itidem ad Nub. 31. nempe: τότε γὰρ ἦρχεν Ἀμυνίας. Quibus tamen repugnare videtur, quod Cleonis vt iam defuncti meminit 549. (αὐτῷ κειμένῳ.) Cleon vero non ſub *Aminia* archonte, vt poſt Schol. ad Nub. 552. a Palmerio dicitur, ſed vt ab alio Schol., idque ex Androtione, quum ibi ad eundem v. 552. tum ad v. 549. verius traditur, et adſtruit etiam Dodwellus Ann. Thucyd. p. 162. [p. 676. ſ. T. II. ed. Thucyd. Lips. add. Corſini Faſt. Att. III. p. 240. ſ.] ſub ſequente demum archonte *Alcaeo*, anno proinde Ol. LXXXIX, 3. fit mortuus. Adde, vt viderunt alii, quod *Eupolidos Maricae* in ead. fab. v. 553. meminerit, quae tamen Cleone mortuo demum fit acta. Accedit, quod a Palmerio ad v. 550. harum Nubium adnotatur: nempe Ariſt. Veſpas prodiiſſe *Dionyſiis Lenaeis*, ſub Aminia archonte, vnde non potuerint ſecundae illae Nubes agi eodem illo anno, et quidem vere, Dionyſiis ἀστικοῖς ſ. vrbanis, et ita ante editas easdem Veſpas; quum tamen, vt ab eo additur, e Scholl. ad easdem liqueat, *ſecundas Nubes* nec probatas nec reiectas ante Veſparum editionem. Verum quod poſtremum vellem Viro eruditiſſimo indictum, quod is ad Attici anni rationem ibi haud attendit, qui quum a XXV. Hecatombaeonis ſ. Iunii, aeſtiuo nempe ſolſtitio, vt aliunde notum, inciperet, *Dionyſia* autem *Lenaea* ſ. κατ' ἀγροὺς agerentur in autumno, quibus editae ſunt Veſpae, praecederet proinde eadem editio ſequens *Dionyſiorum* ἐν ἄστει tempus vernum, quo actae dicuntur in hac προδιωρίᾳ *ſecundae Nubes*. Neque vero mirum aut inſolitum videri poteſt, quod vtique non nouam, quod forte exemplo caruiſſet, ſed recentatam demum fabulam, hasce nempe δευτέρας Νεφέλας, altero anno poſt priores et infelici ſucceſſu actas ediderit denuo Ariſtophanes. Verum grauius hanc ſecundam Nubium ſub *archonte Aminia* editionem premunt, quae de morte Cleonis et Eupolidis Marica poſt eiusdem obitum edita in eadem hac fabula leguntur. Vnde id omnino ſtatuendum venit, aut ſequenti demum anno, ac ſub *archonte Alcaeo*, in cuius initiis obiit in Thracia Cleon, ac Dionyſiis vernis δευτέρας hasce Νεφέλας prodiiſſe, aut, iuxta Petitum, emendatam adhuc fuiſſe et interpolatam denuo, etſi non productam in ſcenam hanc fabulam, et quod ex ſequentibus in hac didaſcalia verbis etiam licet colligere. *Spanh.*

g) Senſus eſt: Fabula haec emendata ab auctore eadem eſt, quod ſcil. ad argumentum et primarias partes attinet, cum priori; vnde ſequitur, partim eam emendatam eſſe.

ὡς ἂν δὴ ἀναδιδάξαι h) μὲν αὐτὸ τοῦ ποιητοῦ προθυμηθέντος, οὐκέτι δὲ τοῦτο δι᾽ ἥν ποτε αἰτίαν ποιήσαντος. καθόλου μὲν οὖν σχεδὸν παρὰ πᾶν i) μέρος γεγενημένη διόρθωσις· τὰ μὲν γὰρ περιῄρηται, τὰ δὲ πέπλεκται k) καὶ ἐν τῇ τάξει καὶ ἐν τῇ τῶν προσώπων διαλλαγῇ l) μετεσχημάτισται. ἃ δὲ ὁλοσχερῆ τοιαῦτα ὄντα τετύχηκεν m), αὐτίκα ἡ παράβασις τοῦ χοροῦ ἤμειπται καὶ ὅπου ὁ δίκαιος λόγος πρὸς τὸν ἄδικον λαλεῖ καὶ τελευταῖον, ὅπου καίεται διατριβὴ Σωκράτους.

Τὴν μὲν κωμῳδίαν καθῆκε n) κατὰ Σωκράτους, ὡς τοιαῦτα νομίζοντος, καὶ Νεφέλας καὶ Ἀέρα καὶ τί γὰρ ἄλλ᾽ ἢ ξένους o) εἰσάγοντος δαίμονας. χορῷ δὲ ἐχρήσατο Νεφελῶν πρὸς τὴν τοῦ ἀνδρὸς κατηγορίαν, καὶ διὰ τοῦτο οὕτως ἐπεγράφη. διτταὶ p) δὲ φέρονται Νεφέλαι· οἱ δὲ κατηγορήσαντες Σωκράτους, Μέλιτος καὶ Ἄνυτος.

---

h) Obſcurius et hic et in ſeqq. loquitur Anonymus. Videtur enim dicere velle, τὰς δευτέρας Νεφέλας non fuiſſe in theatrum productas: qua in re tamen non ſolum ipſe ſibi h. l. contradiceret, ſed etiam Scholiaſtae ad v. 546. Quare cenſeo verba διεσκεύασται δὲ ἐπὶ μέρους etc. intelligenda eſſe de *Nubibus* poſterioribus, non prioribus: vt ſenſus ſit, voluiſſe quidem Ariſtophanem Nubes poſteriores quoque recentare, ſiue fabulam illam tertium in ſcenam producere, ſed cauſis quibusdam ab incepto illo reuocatum eſſe. Niſi enim locum hunc ſic accipias, Anonymus manifeſtae ἀντιλογίας reus erit. *Kuſt.* Hanc Kuſt. interpretationem repudiat orationis ſeries, not. anteced. declarata. Immo videntur hic coniunctae eſſe excerptae variorum Grammaticorum obſeruationes, et haec τοῦτο δὲ ταυτό etc. alius eſſe, quam ſuperiora.

i) Ed. Kuſt. παράπαν.

k) Vertitur: quaedam aliter connexa; immo: quaedam implicita (magis) ſunt: die Handlung wurde verwickelter.

l) *Perſonarum diſtinctionem* reddunt; immo eſt ratio, qua ſe in agendo excipiunt et alternatim prodeunt.

m) Senſus: quod ad ea attinet, quae prorſus ita fere immutata ſunt, ipſa chori parabaſis, exempli cauſa, eſt mutata.

n) Verbum hoc eſt proprium ea in re, *in ſcenam mittere, exhibere.*

o) H. e. *et quid enim aliud* (facientem) *quam nouos* inducentem deos h. e. potiſſimum nouorum deorum cultus auctorem.

p) Haec ſeptimum fragmentum efficiunt ap. Herm., ſed puto ea cum antecedd. cohaerere, et potius in verbis τὴν μὲν κωμῳδ. noui fragmenti initium eſſe conſtituendum.

VII.

Ἄλλως. Θωμᾶ τοῦ Μαγίστρου.

Ἄνυτος καὶ Μέλιτος Σωκράτει τῷ Σωφρονίσκου βασκήναντες q), καὶ αὐτὸν μὴ δυνάμενοι βλάψαι ἀργύριον ἱκανὸν Ἀριστοφάνει δεδώκασιν, ἵνα δρᾶμα κατ᾽ αὐτοῦ συστήσηται. καὶ ὃς πεισθεὶς r) γέροντά τινα Στρεψιάδην καλούμενον ἐπλάσατο ὑπὸ χρεῶν πιεζόμενον, ἃ δὴ ἀνηλώκει s) περὶ τὴν τοῦ παιδὸς Φειδιππίδου ἱπποτροφίαν. οὕτω δὲ τούτων ἐχόντων, μὴ ἔχων ὁ Στρεψιάδης τί ποιήσει περὶ τὰ χρέα, βουλεύεται προσαγαγεῖν τῷ Σωκράτει τὸν ἑαυτοῦ t) παῖδα, ἵνα παρ᾽ αὐτοῦ τὸν ἄδικον μάθῃ λόγον, καὶ οὕτω τοὺς δανειστὰς ἀποκρούσηται v). Φειδιππίδης μὲν οὖν, πολλὰ δεηθέντος τοῦ πατρός, προσελθεῖν οὐκ ἐπείσθη x). ἀποτυχὼν δὲ ὁ πρεσβύτης τῆς ἐπ᾽ ἐκείνου y) ἐλπίδος, καὶ οὐκ ἔχων ὅστις z) καὶ γένηται, εἰς δεύτερον εἶδε a) πλοῦν. οὐδὲν γὰρ τῆς ἡλικίας φροντίσας, οὐδ᾽ ἐνθυμηθεὶς, εἴ τισιν ἄτοπος

---

q) h. e. *inuidentes.* Vertitur vulgo: *infenſi,* ad ſententiam recte.

r) i. e. *pretio inductus,* corruptus.

s) Eſt h. l. praegnans verbum: quae debita contraxerat ſumtibus in equos factis, quos Phidippides alebat.

t) Ita vulg. τούτου corrigendum eſſe vidit Erneſt. praef. ad Nub. (p. XV.). [Recepi cum Herm.] In cod. Bau. poſt παῖδα inſertum eſt gloſſema: τὸν Φειδιππίδην δηλονότι· et verba ſequentia ſic poſita ſunt: ἵνα μάθῃ παρ᾽ αὐτοῦ τὸν ἄδικον λόγον. *Harl.* In Mſ. L. deeſt τούτου. *Ern.* qui mox coniicit: ἵνα παρὰ τούτου.

v) Redditur *eludere.*

x) Reizius προσελθεῖν ad δεηθέντος referebat. Cod. Bau. οὐκ ἐπείσθη προσελθεῖν. Nimirum qui hunc codicem ſcripſit, ineptam emendabat Thomae Mag. elegantiam. *Herm.* Mſ. L. εἰσελθεῖν, improbante *Ern.*

y) Legebatur ἐπ᾽ ἐκείνου. Cod. Bau. ἀπ᾽ ἐκείνου. *Herm.* ἐπ᾽ ἐκείνου debetur librario, qui ſtructurae huius voc. in N. T. adſueuerat.

z) Reizius coniiciebat ὅ τι, vt ap. Thuc. II, 52. *Herm.*

a) Erneſti loco mem. coniecit: ἦλθε [non probante Reizio ap. Herm.]. h. e. *aliam rationem tentauit.* Cod. Bau. πλεῖν εἶδε. Idem mox: οὐδὲν οὖν. *Harl.* εἶδε eſt: *ſpectauit,* reſpexit. Mſ. L. poſt πλοῦν addit ὅ φασιν, improbante Ern., qui de prouerbio laudat Gatak. ad M. Anton. p. 264. Dorv. ad Char. p. 287.

δόξειεν ἀνὴρ ἐπὶ b) γήρως οὐδὲν μανθάνειν, καθάπερ κομιδῇ νέος ἀρχόμενος, ἀλλ' εἰς ἓν ἀφεωρακὼς μόνον ἐκεῖνο, ἐὰν ἄρα οἷός τε γένηται τοὺς δανειστὰς διὰ πειθοῦς c) ἀποστερῆσαι τὰ χρήματα, αὐτὸς πρόσεισι τῷ Σωκράτει. οὐκ ἔχων δὲ ὑπηρετοῦντα τῇ βουλήσει d) τὸν νοῦν, ἀλλὰ τοιοῦτος ὢν οἷς ἐμάνθανεν, οἷος καὶ πρὶν τῆς παιδείας ἐφῆφθαι, αὐτὸς μὲν ἀπέγνω παιδεύεσθαι, προσελθὼν δὲ τῷ παιδὶ καὶ αὖθις e), πολλαῖς πέπεικε f) ταῖς δεήσεσιν ἕνα τῶν Σωκράτους ὁμιλητῶν γενέσθαι g). ὃ δὲ καὶ γέγονε καὶ μεμάθηκε. συνίσταται δὲ τὸ δρᾶμα ἐκ χοροῦ Νεφελῶν· ἔχει δὲ κατηγορίαν τοῦ Σωκράτους, ὅτι τοὺς συνήθεις θεοὺς ἀφεὶς καινὰ ἐνόμιζε δαιμόνια, Ἀέρα καὶ Νεφέλας καὶ τὰ τοιαῦτα.

---

b) Vulgo praepositio abest, quam recte Ern. ex Homero [Il. χ, 60. vbi v. Eustath.] addendam censet. *Herm.* ἐν γήρᾳ" cod. Bau. Idem mox ἓν ἑωρακώς. — *Harl.* Ernestius putabat ἐπὶ subintelligi posse, vt Nub. 271. vbi v. Schol. etsi semper hanc praep. in hac formula addunt Hom. et alii.

c) *persuadendo*, i. e. fallaciis et calumniis.

d) Ita e cod. Bau. reposui pro vulg. τῇ φύσει, quod facile exstitit, errore librarii, haec memoria tenentis quae scriberet, e seq. νοῦν. *Ingenium eius voluntati* (consilio) *non inseruiebat*, h. e. propter ingenii tarditatem consilium tenere non potuit. Sequentia valent: talis in iis quae didicit fuit, qualis antequam institueretur, h. e. imperitus. Vulgo vertitur: cum ingenio esset indocili et talis post traditas disciplinas maneret — Mox ἀπέγνω παιδ. est: spem abiecit discendi.

e) Vulgo post παιδὶ commate interpungitur, vt καὶ αὖθ. ad sequentia trahatur.

f) Sic (pro vulg. πεποίηκε) coniecerat Ernest. p. XVI. et sic clare scriptum est in cod. Bau. *Harl.* Recepit etiam *Herm.* Si vulgatum defendatur, pro ἐνεχείρησε ποιεῖν dici Ern. monet.

g) Ita cod. Bau., pro vulg. γεγενῆσθαι, et reposuit *Herm.* Post γεγενῆσθαι in cod. Matrit. addita sunt: διὰ τούτων δὲ δείκνυσι Ἀριστοφάνης ἄθεον τὸν Σωκράτην, ὡς ἀφέντα τοὺς συνήθεις θεούς, καὶ νομίζοντα Νεφέλας καὶ Ἀέρα: ὅθεν καὶ Νεφέλαι ὠνομάσθη ἡ παροῦσα κωμῳδία. In codice nempe regio Matrit. (teste Iriarte in Reg. bibl. Matrit. codd. graecis Mspp. Matrit. 1769. p. 236.) legitur haec fabula cum argumento, quod a vulgg. est diuersum (v. paullo post) et cum Scholiis ab iis, quae Kust. vulgauit, plerumque diuersis, quippe quae (ait Iriarte) nunc breuiora, nunc fusiora, modo alios locos, modo eosdem aliter explanantia. Habet is praeterea nonnullas adnotationes ad oram adscriptas. *Harl.*

VIII.

Aliud Argumentum e codice Matrit. ap. Iriartum l. l.

Πρεσβύτης τις Στρεψιάδης ὑπὸ δανείων καταπονούμενος διὰ τὴν ἱπποτροφίαν τοῦ παιδὸς h), δεῖται τούτου, φοιτήσαντα i) εἰς τὸν Σωκράτην μαθεῖν τὸν ἄδικον λόγον, ὅπως μηδενὶ τῶν δανειστῶν μηδὲν ἀποδώσῃ. μὴ βουλομένου δὲ τοῦ παιδός, εἰσέρχεται αὐτός· καὶ μὴ δυνάμενος μαθεῖν διὰ τὸ γῆρας ἐκδιώκεται. ὑποστρέψας δὲ καὶ τῷ υἱῷ πείσας, ἤγαγεν αὐτὸν τῷ Σωκράτει, ὃς καλέσας τὸν δίκαιον λόγον καὶ ἄδικον, καὶ αἵρεσιν τῷ νέῳ δοὺς ἐκλέξασθαι, διδάσκει ἐκεῖνον τὸν ἄδικον λόγον. μαθὼν δὲ ὁ υἱὸς ὅπερ ἐβούλετο ὁ πατήρ, καὶ τὴν παχύτητα ἐκείνου μὴ καταγνοὺς k), τύπτει τὸν πατέρα αὐτὸν ἐσιῶντα. ὁ δὲ ἀλγήσας διὰ τὴν τοῦ παιδὸς ἀσέβειαν, ἀπελθὼν κατακαίει τὸ φροντιστήριον, νομίσας Σωκράτην αἴτιον τῆς ἀσεβείας τοῦ παιδὸς εἶναι. κατηγορεῖ δὲ ἐνταῦθα τοῦ Σωκράτους, ὡς ἀσεβοῦς καὶ ξένους θεοὺς ἐπεισάγοντος, ἀφέντος τοὺς συνήθεις. ἐπιγράφεται δὲ Νεφέλαι, διότι παρεισάγεται χορὸς Νεφελῶν ὁμιλῶν τῷ l) Σωκράτει, ἃς ἐνόμιζε θεάς, ὡς Ἀριστοφάνης κατηγορεῖ. ὁ γὰρ Ἄνυτος καὶ Μέλιτος φθονοῦντες Σωκράτει καὶ μὴ δυνάμενοι ἄλλως βλάψαι ἢ φανερῶς κατηγορῆσαι μεγάλου ὄντος, ἱκανὸν ἀργύριον δεδώκασιν Ἀριστοφάνει ταύτην τὴν κωμῳδίαν κατ' ἐκείνου γράψαι. τὰ δὲ πρόσωπα Στρεψιάδης, Φειδιππίδης, μαθητὴς Σωκράτους, Σωκράτης, χορὸς Νεφελῶν, δίκαιος λόγος, ἄδικος λόγος, Πασίας δανειστής, μάρτυς.

---

h) Deſunt verba τοῦ παιδὸς in cod. Addidit poſt Harl. *Herm.*

i) Ita φοιτήσαντος, vt in cod. ſcriptum, recte emendauit *Herm.*

k) Vertitur ab Iriartio: *eius ſtupiditatem minime obiurgans*; in ed. Herm. μὴ omiſſum eſt, neſcio an editoris conſilio; ita certe ſenſus melior exiſtit: eius ſtuporem contemnens.

l) Articulus in ed. Herm. omiſſus eſt.

Oeconomia fabulae *m)*.

Strepſiades primo diluculo, poſt noctem inſomnem, cruciatus ſollicitudine, quam ſumtus immenſi et debita et inſtans vſurarum ſolutio crearunt ei, accenſa lucerna computat debita et vſuras, interea dum Phidippides, filius, de equeſtri re ſomnians loquitur (1 — 39.). Deteſtatur autem et filii ſtudia inſana et ſuum coniugium cum nobili puella initum (— 80.). Excitat deinde filium e ſomno eique proponit conſilium, noctu excogitatum, de adeunda ſchola Socratis, a quo diſcere poſſit, quomodo dicendo iuſta iniuſtaue ſint efficienda (— 99.). Sed filius nec obſequi huic conſilio nec deſiſtere a rei equeſtris ſtudiis vult (— 125.). Itaque Strepſiades ipſe adire illam ſcholam conſtituit pulſatque eius fores, ſed non bene a diſcipulo Socratis excipitur (— 139.), qui tamen ridiculas quasdam Socratis, ſed fictas, quaeſtiunculas exponit, aperitque cupido fores, et quae in ſchola conſpiciantur explicat (— 215.). Tandem Socrates ipſe ſublimis aduocatur, cui Strepſiades, quum aduentus cauſam expoſuiſſet, hic initiatur ſolemni cantico, quo Nubes inuocantur (— 273.), quarum quidem chorus nunc adeſt per aerem vectus hymnosque decantans (— 312.). Iam Socrates Strepſiadem lepide docet, quanta poteſtas ſit et vis Nubium, dearum ſcilicet, quae muliebri habitu theatrum ingrediebantur (— 356.). Salutant igitur illae ſenem atque Socratem, qui ipſas ſolas eſſe deas dicit, tonare atque fulgurare (— 410.). Tum eaedem interrogant Strepſiadem, quid fieri ab ipſis ſibi velit, et ille facultatem dicendi eam petere ſe oſtendit, qua creditores effugere poſſit; quam quidem Nubes ei promittunt (— 437.). Hic ſe paratum eſſe profitetur ad omnia perferenda (— 455.). Itaque Socrates a choro, qui rurſus Strepſiadi fauſtiſſima promiſerat, monitus explorare ſenem incipit et ingredi eum iubet ſiue potius cogit, congratulante choro (— 517.). Hactenus enim ad oſtium ſteterat. Inter-

---

m) Nolui integrum Argumentum (Summarium) ex *Friſchlino* (quod ap. Kuſt. et Harl. legitur), vtpote iuſto verboſius, nec eiusdem Disputationem de occaſione fabulae, qua longum Aeliani locum vertit, iudicio in alium locum reiecto, et laudatis Xenophonte atque Plutarcho, e quibus defenſio Socratis peti poſſit, repeti.

posita hic est chori parabasis, quae ad spectatores pertinet, et poetam illis atque fabulam commendat (— 562.), et, interpositis hymnis rursus se ad spectatores conuertit eosque variis de causis increpat (— 626.). Reuersus in scenam Socrates, queritur de hebeti Strepsiadis mente, et palam instituere eum incipit, vbi quum primum valde indocilem se praebuisset, ineptis quaestiunculis grammaticis vexatus, neque meditari et comminisci aliquid voluisset, postea autem, vix spe aliqua ingenii sui excitata, obliuiosum et ineptum se exhibuisset, tandem a Nubibus discedere et filium potius in scholam mittere iubetur (— 801.). Filium igitur ille primum docet Iouem non esse, id quod in Socratis schola didicerat, dein eum suo loco discere iubet atque ad ipsum Socratem adducit, cui eius ingenium laudat (— 885.). Prodeunt cum choro Iustus et Iniustus Sermo et inter se acriter altercantur nec a conuitiis abstinent, donec chorus eos interpellet et disputationis modum praescribat (— 957.). Nunc Iustus veterem disciplinam exponit probam illam et seueram (— 979.), et Phidippiden cohortatur, vt eam sequatur, contraria suadente Iniusto (— 1019.), choro assentiente (— 1029.). Iam Iniustus longiori oratione aliam viuendi rationem adolescenti commendat, quam ipso iuuante inire possit, frustra obloquente Iusto et tandem aufugiente (— 1102.). Nunc Socrates promittit Strepsiadi suam operam in filio instituendo (— 1112.), chorus autem cum iudicibus fabulae agit (— 1128.). Strepsiades proxime instantem vltimum mensis diem, quo vsurae solvendae essent, valde metuens, rursus scholam adit, et filium euocat, cogniturus an hic dicendi artem bene addidicerit (— 1143.). Quod quum Socrates affirmasset, eique filium reddidisset satis praeparatum (— 1170.), atque hic etiam specimen artis suae edidisset, pater valde sibi et filio gratulatur (— 1215.). Iam adest foenerator Pasias, in ius vocaturus Strepsiadem, comite teste, sed a Strepsiade, quod grammaticam artem non calleret, abigitur (— 1260.). Idem euenit Amyniae, alteri debitori, qui et ipse cum teste adest, et propterea quidem quod coelestium rerum ignarus sit (— 1305.). Chorus auguratur, Strepsiadi ob has artes et fraudes mali quid euenturum esse (— 1323.). Atque statim post redit Strepsiades male a filio tractatus in scenam, et de accepta iniuria valde queritur, ipsumque filium, qui sequutus eum erat, obiurgat; verum hic, noua sapientia quam didicerat fretus, ostendit se patri persua-

furum esse, recte a filiis parentes verberari (— 1347.). Itaque postquam Strepsiades choro exposuit, vnde haec certamina exstiterint, scilicet ex laudibus Simonidi et Aeschylo tributis, Euripidi denegatis (— 1392.), a choro admonitus (— 1400.) Phidippides, argumentis petitis a verberibus quibus pueri a parentibus castigentur, et ab exemplis gallorum, probare studet, non modo patrem a filio castigandum sed etiam matrem verberandam esse (— 1449.). Iam tandem Strepsiades et Nubes et Socratem accusat (— 1477.), et solus deinde suam deplorat insaniam, seruum Xanthiam hortatur, vt euertat domum Socratis, ipse cum face accensa accurrit (— 1494.), in quo conatu et sermonibus cum discipulo Socratis, Socrate atque Chaerephonte, fabula desinit (— 1512.).

Mores personarum ita sunt compositi: *Strepsiades* rusticus est homo obaeratus, litteris non excultus, hebes atque indocilis, pronus tamen ad deos non minus quam leges et iura spernenda et sophistarum malas artes probandas, e quibus tamen tandem ad ipsum redundant maxima damna; duxerat vxorem nobilissimae gentis, cui obsequi cogebatur et filio nimium indulgere. Hic, *Phidippides*, leuis erat (vt plerique Athenn. adolescentes, nobiliores inprimis), rei equestris ita studiosus, vt patrem cogeret aes alienum contrahere, alienus primum a litterarum studiis, postea sophistarum praeceptis ita imbutus vt pietatem omnem abiiceret. Vtrumque ingenium vere descriptum et constanter propositum est. Sed in *Socratis* persona fingenda omnem non modo veritatem sed etiam probabilitatem poëta neglexit. Exhibuit enim et ineptum rerum futilium spectatorem, et inanem sapientiae suae ostentatorem, et nugacem impietatis et iniustitiae doctorem; quae omnia ne in Sophistas quidem plerosque cadebant, etsi fuerunt in quibus singulis singula vituperari possent. *Iustus Sermo*, in personam mutatus, est homo antiquiorum et seueriorum temporum, probus, modestus, verecundus; *Iniustus* contra id exhibet ingenium, quo nomen ipsum imposuit. *Chorus Nubium* quamquam deditus est Socrati eiusque disciplinae, tamen antiquam seruat rationem salubriter nonnulla praecipiendi. Prior Socratis discipulus magistri disciplina superbit, inurbanus et insolens; alteri non sunt partes quaedam praecipuae datae. Pasias et Amynias foeneratorum referunt ingenia.

Quum in vicinia scholae Socraticae res agantur, scenam exhibere necesse fuit et Strepsiadis aedes et Socratis domum cuius ostium ita aperiri posset, vt quae intus essent conspicerentur, machinis autem quibusdam et Socrates primum et Nubes erant sublatae. Actionis initium in matutinum tempus incidit.

De fabula omni ita fere disputauit *Hermannus* p. XXXIV — LII. „Si quis vere rem aestimare velit, nihil est in ipsa quidem dramaticae poeseos natura, quo veterum Graecorum fabulae a nostris differant, nisi vsus chori, in quo vestigia quaedam originis tragoediae comoediaeque reperiuntur, sed tenuia illa, nec quae magnum in iudicandis fabulis momentum habeant. Reliqua omnia in antiquis iuxta ac recentioribus eadem sunt. Sane quidem quasdam Aristoph. comoedias partes magis fabularum, quam fabulas censere oportet: nec Supplices Aeschyli aut Persae quidquam sunt, quam recens natae artis nobile rudimentum. At enim vero non poëtas iudicamus, sed scripta eorum; nec, quare alia recte, alia male fecerint, quaerimus, sed, quaecumque scripserint, quare placeant vel displiceant, inuestigamus. Ipsa fabularum natura continetur argumenti inuentione et tractatione poëtica. Argumentum certis notionibus comprehendi definirique potest. Tractationis poeticae autem alia ratio est; haec enim, quia vnice ad animi commotionem pertinet, quae non potest claris notionibus explicari, in singulis fabulis sensu spectatorum lectorumue aestimanda est. Verum tamen ne in hoc quidem genere nihil est, quod cogitatione possit et definitione comprehendi. — Argumentum quum contineatur actione aliqua exponenda, haec duo spectanda sunt, primum omnis actio per se qualis esse debeat, deinde qualis actio ad poeticam tractationem accommodata sit. Omnis actio posita est in contentione virium in contraria tendentium. Haec contentio nodus, euentus eius solutio nodi finisque dicitur actionis. Inde nascitur ea, quae suprema est fingendae actionis regula, actio vti vna sit. Censetur autem vnitas actionis eo, vt neque ab initio fabulae nodus contentioque absit, neque in media fabula fortuita atque aliena admisceantur, nec denique vltra solutionem nodi prolongetur fabula. — Tractatio poetica quum in sola accessione pulcritudinis posita sit, videndum est, qui fontes in actionibus reperiantur pulcritudinis. Itaque primum necesse est, vt vniuersa cuiusque fabulae actio in eiusmodi re versetur, quae natura sua ad animum pulcre commouendum idonea sit. Pulcritudinis autem quum duo genera sint, formositas et sublimitas, quoque actio aut formosa esse debeat aut sublimis. Sublimis quum est, fabula tragoediae nomen habet. Formosa autem quarum fabularum actio est, eae nunc latius patente dramatum nomine vocantur: e quo genere Terentii fabulae sunt, quae nullo pacto comoediis adnumerari possunt. Etenim ridiculum, in quo comoediae natura posita est, non pertinet ad pulcritudinem, quamuis cum ea consociari queat. Possunt autem ridicula et formosa esse et sublimia. — Quum ii, qui in fabulis contendunt, homines sint, ea pars humanae naturae ad contentionem adhibenda est, in qua exprimi cerni-

que pulcritudo possit. Itaque non nudae consiliorum deliberationes et frigida voluntatis decreta inter se opponi possunt, sed studiis hominum cupiditatibus, animi motibus in diuersa tendentibus res omnis agenda est. Istae autem res quoniam totae nituntur ingeniorum diuersitate, moribus opus est in fabulis. — Finis autem actionum hic esse debet, ut de fortuna personarum decernatur. Sed quum non omnes cupiditates eiusmodi sint, vt pulcritudinis societatem admittant, facile patet, in iis tantum cupiditatibus finem actionum collocandum esse, quibus aut explendis aut non explendis pulcre commoueri animus possit. Denique quod ad tractationem poeticam attinet, ea continetur ipsa conformatione pulcritudinis. — Pulcritudinis natura haec est, vt omnis rerum varietas ad vnum quiddam ac totum apte conspiret. Haec autem vnitas longe diuersa est ab actionis vnitate. Neque enim ad rationis iudicium spectat sed ad sensum, neque in eo posita est, vt ne causis effecta aut effectis causae desint, sed vt earum rerum, quae pulcritudinis in hoc genere elementa sunt, aliqua ita emineat, ad eam vt reliquae omnes referantur, ex eaque pendeant. Quum autem omnis fons fabularum pulcritudinis denique a personis repetendus sit, harum vnam intelligitur prae caeteris ornari extollique debere. Neque vero perinde est, quam poeta prae reliquis ornandam putet. Quae persona, si argumentum spectes, primas partes agit, eamdem etiam in eo genere pulcritudinis, quod proprium cuique fabulae est, eminere oportet. Et haec dicetur persona principalis, qua nulla potest fabula carere."

„Iam qui partes argumenti *Nubium* in vnius actionis designationem cogere vellet, frustra profecto laboraturus esset. Adeo postrema a primis dissentiunt. Nam quae in prima fabulae scena satis clare descripta est actio, ea haec est: senex filii causa in aes alienum illapsus creditores fraudibus circumducere studet ad eamque rem Socratis vtitur auxilio *). Hinc intelligitur nodum, quem vocant, in repugnantibus studiis debitoris et creditorum positum esse. Quare quae poterit alia nodi solutio, aut quis fabulae euentus esse quam qui in fortuna senis cernatur? At quae deinceps sequuntur, spectantibus tria maxime occurrent, quae a poeta male instituta videantur. Primum enim quum senem introduxisset, aeris alieni onus fallacia ab se depellere studentem, ea ipsa res bene an male ipsi cederet, ostendendum erat. Ac quum Aristophanes

*) Ad ipsam tamen actionem videtur, ex Aristoph. quidem consilio, hoc etiam pertinuisse, vt, illud auxilium e Socratis disciplina speratum, vtrum a filio an a patre petendum, et quo euentu petitum esset, spectaretur. Hinc nodus in contrariis patris filiique studiis et solutio eius in tristi disciplinae istius effectu potuit quaeri. Qui quum vel ad creditores vel ad debitorem vel ad ipsum philosophum referri posset, patet, quomodo, quae ad haec omnia spectant, coniungere poeta potuerit. Quamquam quae de poena philosophi afferuntur, omitti rectius debuerant.

philosophorum disciplinam in contemtum adducere vellet, facile intelligitur, senem vinci, non vincere, in ius rapi, causa cadere, bonis exui, in carcerem coniici debuisse, vt, quibus fraudibus alios circumducere voluisset, iis ipse circumuentus ostenderetur. Quae quum omiserit poëta, ea ille omisit, quae in omni fabula maxime necessaria sunt, solutionem nodi finemque actionis. Deinde illud etiam reprehendendum erit, quod filius patrem contumelia afficit. Nam quum vniuersae actionis hic tantum finis sit, vt adolescens, Socratis institutione eruditus, creditores pecunia defraudet, eius rei is debet euentus esse, vt creditorum accusatione malum inueniat senex, non a filio vt ei iniuria fiat. Vnde patet, illam partem fabulae, quae Phidippidae contumelias complectitur, prorsus ab actionis cohaerentia alienam esse. Quamquam ea defendi posset, si ad condemnationem senis et reliquas calamitates, in quas Socratis disciplina incidisset, filii impietas velut cumulus accederet. Nunc Phidippidae impietas in iis rebus numeranda est, quae, quod casu accidere videantur, a fabulis segregandae sunt. Denique ad idem genus etiam incensio aedium Socratis pertinet. Nihil enim vsquam est in omni actione, vnde puniendos esse philosophos colligi queat. Quidquid praeter senis infortunium euenire posset, quum non pertineret ad actionem ipsam, excludendum erat. Quod si philosophos puniri vellet Aristophanes, aut in hac ipsa re finem fabulae ponere debebat (tum vero omnis actionis ratio ita mutanda erat, vt Socrates primas sustineret partes), aut certe vna cum Strepsiade puniendi erant. Hoc autem commode potuit fieri, idque duplici ratione, vel initio hac facta conditione, vt Socrates puniretur, nisi vicisset senex, vel mercede pacta, quam victis creditoribus ab sene acciperet: quod si factum esset, aut iudicum sententia Socrates vna cum Strepsiade condemnari poterat, aut, si solus Strepsiades ab iudicibus multatus esset, hic deinde illa ipsa fallacia, quam ab Socrate didicerat, hunc poterat defraudare. Praeter illas autem, quae primariae sunt totius fabulae partes, etiam in eo peccatum videtur, quod initio Strepsiades, deinde filius eius ad Socratem discendi caussa accedit. Non enim poterant personarum officia in medio cursu fabulae permutari, nisi tali quadam causa, quae necessario in ipsa actionis natura inesset. Ac Strepsiadae quidem indocile ingenium hanc tantummodo vim habet, vt, quare senex disciplinam Socratis relinquat, non vt continuo filium pro patre ad philosophos iturum verisimile fit, praesertim quum hic ne antea quidem, vt hoc faceret, compelli potuerit. Itaque poeta remedii inopia Nubium voluntate mentem eius mutari voluit. At hoc vero est illud, quod vocant deum ex machina aduenire. Quin ne ipsis quidem Nubibus quidquam causae est, quare studium adolescentis illo impellant: quae in ea re Aristophani magis, quam Strepsiadae, adiutrices fiunt."

„Quae horum omnium causa sit atque origo vitiorum, facile potest intelligi. Aristophanes enim quum philosophorum studia vellet perstringere, primas partes Socrati videtur destinasse. A qua re quum in prima fabulae descriptione, in qua omnia ad Strepsiadem referuntur, aberrasset, fieri non potuit, quin deinceps isto fine persequendo nonnihil ab ea, quam inierat, via abduceretur. Itaque primum senem ipsum ad Socratem adduxit, quo magis phi-

losophorum inepta subtilitas rustici hominis admiratione et stupore elucesceret. Quum autem etiam impietatem philosophorum reprehendere vellet, postea adolescentem quoque in Socratis disciplinam committi fecit, sed caute docteque nec Socratem docentem neque adolescentem discentem spectatoribus ostendit, verum quae istius disciplinae ratio et quis euentus esset, iusti atque iniusti oratoris colloquio indicare satis habuit. Eruditum denique philosophorum artibus Phidippiden eadem doctrina aduersus patrem vti voluit, quo consequeretur id, in quod cogitationem intenderat, vt puniretur Socrates. Quamquam igitur Aristophanes in Socrate potissimum ridendo videtur elaborasse, opportune tamen factum est, vt in ea re ipse se falleret. Etenim etsi in Socratem multa eruditius et facetius, quam in Strepsiadem, dicta sunt, ille tamen non minus ornatu poetico, quam argumenti designatione persona primarum partium habetur."

„Reliquum est, vt dicatur etiam de tractationis poëticae virtutibus. Consideranti omnem comoediae rationem, ea, quae apud Graecos veteris comoediae nomen habet, virtute poëtica primum locum videtur obtinere. Nam si id, quo poetae a caeteris scriptoribus differunt, in sensuum pulcra conformatione, in cogitationum liberiore nexu, in orationis insolentiore ornatu, in verborum apto delectu, in numeris denique et metris positum est, in quonam genere comoediae haec omnia facilius, quam in veteri illa Graecorum inueneris? Illa quidem, quae deinde sequuta est comoedia, in eo maxime elaborauit, vt vitam moresque hominum quam diligentissime imitaretur, quo omnis ratio comicae poeseos ad quotidiani sermonis tenuitatem delapsa est. Quamquam autem omnis comoedia quotidianae vitae quaedam imitatio est, tria tamen maxime sunt, quibus in vetere illa Graecorum comoedia poesis naturam suam et vim prodat, fictionum audacia, chororum cantiones, denique quas vocant, παραβάσεις. Ac primum insolentia fictarum rerum hanc vim habet, vt a quotidiana vita animos spectatorum abducat, in eoque collocet rerum ordine, qui quod summam cogitationibus libertatem concedit, proprius est poetarum. Ex quo genere in Nubibus primum ipse chorus est, e fictis deabus constans, deinde iustus et iniustus sermo, quo nomine poeta non oratores, sed ipsas orationes personis indutas in scenam produxit. Cuiusmodi personae quum nusquam nisi in mentibus hominum et cogitationibus reperiantur, a verarum rerum ignaua contemplatione ad se ipsum animus redeat necesse est, suamque persentiat vim, quae in illis demum rebus infinita est, quas ipse fingit format que. Chori autem comici duplex est virtus, qui, quoniam natura sua ad poesin factus est, quum omnino, quoties ad canendum accedit, ad altiorem orationem extollitur, tum hymnis etiam deorum, qui cum reliquo eius officio non sunt coniuncti, grata quadam interruptione cursum actionis suspendit. Ac tantum abest, vt ista carmina propterea quod cum reliqua actione non cohaereant, reprehendenda sint, vt in ea ipsa re magna quaedam eorum vis ac praestantia exprimi videatur. Eo enim, quod idem chorus, qui inter fabulae personas est, etiam alio longe diuerso munere fungitur, admonentur spectatores, vt omnia, quae in scena agantur, non vera sed ficta esse meminerint. Qua recordatione

non modo nihil de voluptate ſpectantium detrahitur, ſed augetur ea etiam remotis iis, quibus impediri ſolet. — Eadem vis ineſt in iis orationibus, quae παραβάσεις dicuntur. Nam in his quoque quum chorus, ab agendis partibus ſuis ad ſpectatores conuerſus, alieniſſima loquendo ludos, non ſeria, agi oſtendat, illam aequabilem animis hilaritatem inſpirat, quae ad pulcritudinem percipiendam maxime neceſſaria eſt. Ad haec inſignia veteris comoediae ornamenta qui animum aduerterit, is in Nubibus, praeter infinitam facetiarum vrbanaeque dicacitatis copiam, terminos quotidianae vitae, quae non ſatis apta ad poeſin eſt, vsque in ea loca promotos videbit, in quae ſola mens imperium exercet. Inde inauditum prodire chorum cernet, nunc magnifica oratione partes ſuas recitantem, nunc ſpectatoribus poetae ſtudia purgantem, modo hymnos canentem deorum, mox denique rurſus ad ſpectatores verba facientem, donec in priſtinam viam fabula reducatur. Inde orationes corpore indutas exoriri mirabitur, quarum altera victrix ſua ipſius turpitudine vitium in contemtum adducat, altera autem, licet euentu certaminis inferior, honeſtate ſua ad virtutem animos excitet. Ex eodem denique fonte paſſim in rebus, in ſententiis, in dictione efferueſcentem animaduertet poeſeos vim, vt facile appareat, veritati perexiguam fabulae partem, pleraque omnia poetae deberi ingenio."

Nubes drama quando et quo ſucceſſu commiſſum?

Ex *Samuelis Petiti* Miſcell. lib. I. c. 6. *n)*

Argumentum huius dramatis notum eſt vel ex iis, quae refert Aelianus V. H. XII, 13. Quo maximam apud omnes bonos inuidiam ſibi creauit Ariſtophanes, qui illud docuit contra antagoniſtas, Cratinum et Amipſiam, Dionyſiis, praetore Athenis Iſarcho, Olymp. LXXXIX. anno 1. Anonymus in deſcriptione Olympiadum ad h. a.: Αἱ πρῶται Νεφέλαι Ἀριστοφάνους ἐδιδάχθησαν ἐν ἄστει. Didaſcaliae praefixae huic dramati: Αἱ πρῶται Νεφέλαι ἐδιδάχθησαν ἐν ἄστει ἐπὶ Ἄρχοντος Ἰσάρχου. Quidam in Diodori Siculi codicibus legunt hoc archontis nomen Ἴπαρχος. Etſi autem haec fabula neque inuentionum acumine, neque iocorum ſalibus deſtitueretur, tamen, neſcio quo fato, exacta eſt nec ſtetit. Quare miror, quid in mentem venerit Aeliano, et a quo acceperit, quum narrat Ariſtophanem cum plauſu fuiſſe a populo exceptum, et iuſſos iudices, victorem eum renunciare. At contra legimus in veterum Critico-

n) Contraximus eam diſputationem, Kuſteri et Harl. editionibus quoque praemiſſam, omiſſis verbis poetae et Schol. quae integra laudantur.

rum Didascaliis. Anonymus in descriptione Olympiadum, loco laudato: Κρατῖνος νικᾷ Πυτίνῃ· Ἀμειψίας δὲ τὸ δρᾶμα Κόννον διδάσκει. Victus est scilicet Aristophanes in commissione huius fabulae a Cratino et Amipsia. Qua re commotus vix sibi temperauit, quin populo conuitium faceret, iterata anno sequenti editione huius dramatis o), ideo inscripti:

ΝΕΦΕΛΑΙ ΔΕΥΤΕΡΑΙ.

quae eadem paene est fabula cum priore: pauca quippe sunt immutata, quaedam expuncta; alia vix interpolata, idque vel in serie et ordine vel in personis. Acta est igitur haec fabula anno 2. Olymp. 89., archonte Aminia. Anonymus in descriptione Olympp. ad h. a.: Αἱ δεύτεραι Νεφέλαι Ἀριστοφάνους ἐδιδάχθησαν, idque rursum Liberalibus, si quid iudico. Nam quando Vespas docuit, nondum τὰς δευτέρας Νεφέλας ediderat Aristophanes, quia dramate *Vespis* conqueritur tantum de infelici commissione fabulae anno praeterito, quo τὰς πρώτας Νεφέλας docuerat, V. 1037. ss. vbi Schol. Πέρυσι γὰρ τὰς Νεφέλας ἐδίδαξεν κ. τ. λ. Docuit igitur Aristophanes τὰς δευτέρας Νεφέλας post editionem Vesparum. Docuit autem Vespas anno hoc secundo octogesimae nonae Olympiadis, Aminia archonte, Liberalibus Lenaeis. Quare si hoc eodem anno τὰς δευτέρας Νεφέλας edidit, vt certum est edidisse, omnino eas Liberalibus κατ' ἄστυ edidit. Nam non est, quod aliquis suspicetur, Aristophanem docuisse istud drama Anthesteriis, quae τὰ κατ' ἄστυ praecedunt: nondum enim erat institutum, vt Anthesteria Dionysia celebrarentur agone Comicorum. Institutum id demum anno 3. Olymp. 93. praetore Athenis Callia, qui in praetura excepit Antigenem, vt constat ex Aristotelis Didascaliis et a nobis alibi dicetur. Quamquam paulo post mutauit hic mos, neque amplius datae sunt comoediae Anthesteriis Liberalibus, Cinesia Aristophanis aequali auctore: donec tandem obsoletum hunc morem Rhetor Lycurgus renouauit. Sed ad rem. Drama istud igitur recentatum a se, τῶν δευτέρων Νεφελῶν nomine docuit Aristophanes hoc anno 2. Olymp. 89., archonte Aminia, Dionysiis, verum non meliore successu, quam ante illud τῶν πρώτων. Exactum enim quoque est, vnde animum omnino abiecit hanc fabulam rursum limandi et recentandi, vt de nouo in scenam produceret. Veteres Critici in Didascaliis postquam obseruarunt Aristophanem victum fuisse in commissione τῶν πρώτων Νεφελῶν, addunt: Διόπερ Ἀριστοφάνης ἀποῤῥιφθεὶς παραλόγως — τὰ μὲν γὰρ περιῄρηται — μετεσχημάτισται. Putem in hunc censum venire, quae leguntur etiamnum hodie ἐν Νεφέλαις, quae supersunt, de Aminia. Nam obliquo tectoque nomine ridet archontem illius anni, qui Aminias vocabatur, quo praeturam gerente, posteriores docuit Nebulas. Quum enim lege esset vetitum, summum magistratum ὀνομαστὶ in comoedia traducere, mutauit literulam Aristophanes, vt posset impune τωθάζειν. v. Schol. ad v. 32. Hinc liquet, tum nomen huius praetoris apud Diod. Sic., Anonymum in Descript. Olympp. ad h. a., alios, vitiose scribi Ἀμυνίας, quum verum sit Ἀμεινίας, tum etiam haec esse e posterioribus Ne-

o) Hanc tamen non in scenam esse datam, antea demonstratum est.

bulis, vt et illa verba, quae cum Strepfiade commutat Amyniae danifta.

Nam quod exftat hodie *Nebularum* drama, nobis videtur effe ex vtrisque Nebulis, prioribus et pofterioribus, conflatum atque vel hinc colligi poteft, quod in pofterioribus Nebulis immutata fit chori parabafis, vt docent veteres magiftri ad hoc drama. Atque haec eft, quae hodie legitur, diuina certe; cuius initium: ὦ θεώμενοι (518. fqq.). Nam nifi ad fecundam *Nebularum* editionem haec referri non poffunt: πρώτους ἠξίωσ' — ἐπραγματευόμην. Conqueritur namque de infaufta priorum Nebularum commiffione, in qua victus eft a Cratino et Amipfia, et iniufta iudicum fententia. Itaque Scholia notant ad haec verba: ὑπ' ἀνδρῶν φορτικῶν· τῶν κριτῶν. κ. τ. λ. Et id verfus eiusdem Parabafeos (543.) oftendit: οὐδ' εἰςῇξε δᾷδας κ. τ. λ. Haec de fe dicit poëta, qui extrema fabula in priori commiffione docuerat, (quod et hodie legitur) Socratis aedes incendi, eo fruftra eiulante. Scholia: τὰς δὲ δᾷδας κ. τ. λ. Luculentus eft locus et infignis, fed quem deformat poftremis verbis negatiua particula οὐ. Refcribo: ἐν δὲ ταῖς πρώταις Νεφέλαις τοῦτο ἰδοὺ [pro vulg. οὐ] πεποίηκεν. Idque fatis oftendunt Scholiaftae praecedentia verba: et obferuare nos iubent vett. Critici in Didafcaliis mutatum et recentatum fuiffe a Comico ἐν ταῖς δευτέραις Νεφέλαις, quod ἐν ταῖς πρώταις legebatur. Quaedam etiam effe videntur a tertiis curis, vbi fcilicet meminit fabulae illius Eupolidis, cui titulus Μαρικᾶς. Nam docuit Eupolis Maricam biennio poft priores Nebulas, fcilicet poft mortem Cleonis, hoc eft, anno 3. Olymp. LXXXIX., archonte Alcaeo. Ideo notant Critici ad Nebulas: Δῆλον οὖν ὅτι κατὰ πολλοὺς τοὺς χρόνους διεσκεύασε τὸ δρᾶμα. Eratofthenis verba funt e Libro περὶ ἀρχαίας κωμῳδίας, vt puto: Καλλίμαχον ἐγκαλεῖν ταῖς διδασκαλίαις, ὅτι φέρουσιν ὕστερον τρίτῳ ἔτει τῶν Νεφελῶν τὸν Μαρικᾶν, σαφῶς ἐνταῦθα εἰρημένου, ὅτι πρότερον καθεῖται. λανθάνει δὲ αὐτόν, inquit Eratofthenes, ὅτι ἐν μὲν ταῖς διδαχθείσαις οὐδὲν τοιοῦτον εἴρηκεν· ἐν δὲ ταῖς ὕστερον διασκευασθείσαις εἰ λέγεται, οὐδὲν ἄτοπον. αἱ Διδασκαλίαι δὲ δῆλον, ὅτι τὰς διδαχθείσας φέρουσι. E quibus verbis colligimus varie interpolatum fuiffe, variisque temporibus, a poëta hoc drama Νεφέλας. Nam primo illud docuit, archonte Ifarcho: recentatum anno fequenti, Aminia Athenis praetore, actum eft et commiffum titulo τῶν δευτέρων Νεφελῶν. Demum poftquam docuiffet Eupolis Maricam, Alcaeo archonte, tertium correxit tantum, fcripfitque, non autem produxit in fcenam. Itaque mirum non eft, fi in didafcaliis locum non habuit haec fabula tertium correcta; eam quippe poëta non habuit. Atque in hac tertium interpolata meminit Maricae, quam fabulam edidit Eupolis paulo poft mortem Cleonis: καὶ γὰρ Εὔπολις μετὰ θάνατον Κλέωνος τὸν Μαρικᾶν ἐποίησεν. Atqui Alcaeo Athenis archonte, vt teftantur hiftorici, fupremum in Thracia Cleo diem obiit. Addo, videri et quartum correctam fuiffe hanc fabulam poft nauale illud praelium, quo Athenienfes anno tertio Olymp. 93., Callia archonte, Lacedaemonios ad Arginufas vicerunt, fi ftandum eft interpretationi vett. Grammaticorum ad hos e Nubb. verfus (6. f.): Ἀπόλοιο δῆτ' etc. φασὶν ὡς Ἀθηναῖοι — ἐνίκησαν. Sed vix ifta nobis perfuadent Magiftri. Ratio autem, cur haec dicantur a Comico, non tantum eft, ne ad hoftes transfugerent, quod adnotauit interpres,

sed etiam, ne possent aduersus dominos πρᾶσιν αἰτεῖν, et illos actione ἀποστασίου conuenire: id enim iuris erat seruorum, si dura et iniqua foret seruitus. Quum autem vndique premerentur Athenienses bello Peloponnesiaco, certissimus maximusque prouentus erat e seruorum artificio. Legibus namque seruos ἀργοὺς non licebat alere. Quare metuunt domini, ne, si male aut duriter habeant, serui iis ipsis inuitis libertatem consequantur.

Ex *Hermanni* praefat. p. XIX — XXIX. de eadem re.

Docuisse Nubes Aristophanem Olymp. LXXXIX, 1. archonte Isarcho, Dionysiis, certa auctoritate constat. Consentiunt enim hac in re vetus scriptor in enumeratione Olympiadum, argumentum fabulae VI., scholia ad 515. idemque in didascaliis consignatum fuisse e schol. ad 549. colligitur. Displicuit fabula, et indicum sententiis posthabita est Pytinae Cratini et Conno Amipsiae, quae simul in certamen commissae fabulae erant. — Parabasis quum Aristophanem postea in emendandis expoliendisque Nubibus elaborasse demonstret, de eo dubitatur, iterumne docuerit Nubes, eaque, quam nos habemus, secunda sit editio, an neque in scenam iterum productae sint, et, quae ad nos peruenit recensio, inchoata tantum fuerit non absoluta. Ac scholiastes quidem is, qui sextum argumentum scripsit, scriptorque incertus in enumeratione Olympp. iterum actas tradunt Nubes anno sequente, quo archon erat Aminias, successu etiam peiore. In eademque opinione est Schol. ad v. 31. et 542., et, vt videtur etiam ad Vesp. 1039. quandoquidem ibi superiore anno primas Nubes actas fuisse scribit. Sed hos iam Palmerius idoneis argumentis refutauit. Primum enim didascaliae semel tantum actas Nubes commemorabant, auctore Schol. ad 549.; deinde isto anno, quo Aminias archon erat, Vespas docuit Aristophanes, in quibus v. 1037. ff. conqueritur, quod superiore anno Nubes aduerso euentu docuerit. Atqui non solebant comici poetae duas fabulas simul docere. Quin Scholiastes is, a quo altera pars VI. argumenti profecta est (τοῦτο δὲ ταυτό ἐστι κ. τ. λ.) quae merito debebat a superioribus separari, diserte narrat, fabulam non esse iterum actam, sed hic illic a poeta correctam. Iterum tamen docere Nubes voluisse Aristophanem, e parabasi, quam postea addidit, perspicitur. In qua quum fabulam recognitam esse atque emendatam profiteatur, dubium est, idne fecerit an facere tantum voluerit. In posteriore parte VI. argumenti alia penitus mutata dicuntur, alia multa siue delendo siue mutando correcta; eademque ferme cognoscuntur e Schol ad 514. 537. 539. 545. 549. 576. 587. Ac primum parabasis illa, quae metro Eupolideo scripta est (514 — 553.) certe non prius facta est, quam tertio anno post Nubes editas, i. e. Olymp. LXXXIX. a. 4. Huic enim anno didascaliae adscribunt Eupolidis Maricam, cuius in illa parabasi mentionem facit Aristophanes. Nec sane prius scribi doceriue potuit Maricas, quippe in quo Eupolis de Cleone, vt de mortuo, loquatur, teste Schol. ad 545.

Cleon mortuus est Alcaeo archonte, Ol. LXXXIX, 3. qui secundus annus est post actas Nubes; v. Schol. ad 545. tum etiam Athen. p. 218. ibique Casaub. Deinde ex v. 554. intelligitur, hanc parabasin viuo adhuc Hyperbolo scriptam esse. Is enim quum in exilium missus esset, mox in Samo insula periit: v. Thuc. VIII, 73. Schol. ad Ran. 577. ad Vesp. 1001. ad Pac. 680. Schol. Lucian. T. I. p. 142. Periz. ad Ael. V. H. XII, 43. Id autem contigit Ol. XCII. cuius anno primo viui adhuc Hyperboli mentionem fecit Ar[illegible]. Thesm. 840. ss. mox autem Ol. XCIII, 1. in Ranis 570. (578. ed. Kust.) mortuum tetigit, vbi v. Schol.

Quod deinde sequitur ἐπίῤῥημα (571 — 590.), e prima editione Nubb. haud dubie mansit, vt recte ostendit Schol. ad 545. 576. et 587. De Cleone enim ibi loquitur, vt de homine viuente. Nam quod alius Schol. ad 587. dicit, quae ibi de Cleone legantur, paullo post primas Nubes accessisse, sed diu ante ea, quae in superiore parabasi de comoediis in Hyperbolum scriptis referantur, id quidem non poterit idoneis rationibus confirmari. Tamen si forte scholiastes auctoritatem sequutus est antiquioris scriptoris, qui istum locum in priori editione abfuisse testatus erat, aut hic tantum locus, aut totum ἐπίῤῥημα ante Ol. LXXXIX, 3. scriptum sit necesse est, quo anno obiit Cleon. Ἀντεπίῤῥημα (603 — 622.) nihil habet, vnde colligere, quando scriptum sit, liceat, nisi forte v. 619. Scholiastes enim ad eum locum: οὐδεὶς δ' ἐτέρησε κατ' ἐκεῖνον τὸν ἐνιαυτὸν ἱερομνήμονα εἶναι τὸν Ὑπέρβολον — annum intelligit illum, quo actae sunt Nubes, vt probabile sit, istum certe locum de Hyperbolo serius additum esse. In reliquis fabulae partibus quid mutauerit Aristophanes, vix poterit erui, nisi vbi aliorum scriptorum testimonia accedunt. Vtraque enim Nubium editio diu adhuc post Arist. tempora exstitit. E priore duo etiamnum exstant fragmenta, vnum ap. Diog. Laert. II, 18. alterum ap. Suid. in Πήνιον. Quamquam enim et Diogenes et Suidas haec simpliciter tantum e Nubibus afferunt, tamen e prioribus petita esse eo cognoscitur, quod non leguntur in iis Nubb., quae hodie exstant quasque secundas esse Athenaei auctoritate constat. Nam quae ille p. 299. et 345. e secundis Nubb. affert, in nostris leguntur v. 555. et 981. Quare quum idem Athen. p. 171. e prioribus Nubb. quinque versus commemoret, qui in nostris reperiuntur 1197 — 1201., recte iudicauit Brunckius, librarios in tituli scriptura errasse. Illis vero temporibus, quibus scholiastae vixerunt, priores Nubes iam perditas fuisse crediderim. Quod si quis eas adhuc exstitisse putet, propterea, quod Suidas, qui pleraque e Scholl. hausit, versum inde seruauerit, certe fatendum est, non cognitas fuisse iis, quorum nunc scholia exstant. Hi enim si quid e priore edit. mansisse indicant, non testimonio sed coniectura vtuntur, vt ad 545. 576. 587. Quin vnus eorum clare ostendit (ad 542.), se numquam vidisse priores Nubes. Tres tantum loci in Scholl. occurrunt, qui magnam huic rei addunt obscuritatem. Primum enim is, qui posteriorem partem sexti argumenti scripsit, velut oculatus testis loquitur: διεσκεύασται δὲ ἐπὶ μέρους κ. τ. λ. Haec confirmat Schol. ad 537. τὰς δὲ δᾷδας καὶ τὸ ἰοὺ ἰοὺ ἐν Νεφέλαις τὸ πρῶτον. In tertio autem loco (ad 539.) haec traduntur: ἐν δὲ ταῖς πρώταις Νεφέλαις τοῦτο οὐ πεποίηκε. ποιήσει δὲ αὐτὸ μετὰ λόγου κ. τ. λ. Verba (ad 537.) ἐν

Νεφ. τὸ πρῶτον ſic intellexerunt interpretes: *in primis Nubibus.* Quare quum contraria dicat Schol. ad 539., Petitus in eo ſcribendum putat: — τουτὶ ἰοὺ πεποίηκε, quod certe τοῦτο τὸ ἰοὺ eſſe debebat. Verum ſi ſic ſcripſiſſet Schol., quomodo tandem addere potuiſſet: ποιήσει δὲ αὐτὸ μετὰ λόγου? quo illud ἰοὺ, ἰοὺ non in primis ſed in ſecundis Nubb. adhibitum arguit. Deinde autem longe maiorem difficultatem obiicerent ea, quae in VI. argumento dicit Schol. Nam ſi, quod hic narrat, extrema fabulae ſcena tota in ſecundis Nubb. mutata fuit, faces autem et ἰοὺ ἰοὺ ad primam editionem pertinuere, qui factum eſt, vt in hodiernis Nubb. et ἰοὺ ἰοὺ et faces ſeruarentur? Ex quo conſequeretur noſtras Nubes, quas ſecundas eſſe e Diog. L., Suida et Athenaeo demonſtrauimus, coniunctas eſſe miſereque concinnatas ex vtraque editione: id quod minime credibile eſt. Quin ipſa verba eius, qui de hac re in ſexto argum. ſcribit, ſatis clare produnt, faces non eſſe primarum, ſed ſecundarum Nubium. Quae quum ita ſint, equidem nihil mutandum cenſeo in Scholl. ad 539. Nam ſi modo illa ad vs. 537. ἐν Νεφ. τὸ πρῶτον ita intelliguntur, vt faces primum in Nubibus, ſecundis nimirum, adhibitae dicantur, facile ſcholia iſta omnia conſentient in eo, quod vltima ſcena ſic, vt nunc legitur, ſecundarum ſit, non primarum Nubium. Verum ex hac interpretatione alia videbitur exſiſtere dubitatio, quae ad verba poëtae (539. οὐδ' εἰσῇξε δᾷδας —) pertinet, quibus indicare videtur, in ſecunda editione Nubium et ἰοὺ ἰοὺ et faces omiſſas eſſe. Equidem ſcholiaſtas verbo πρῶτα adductos totum hunc locum Ariſt. non de ſecundis ſed de primis Nubibus intellexiſſe arbitror. Voluiſſe enim eum primas Nubes excuſare, idque facete ſic inſtituiſſe, vt abfuiſſe ab iis diceret ea, quae ipſe quum alias tum in ſecunda editione inepta adhibuiſſet, phallos, caluos, cordacem, ſenem ruſticis iocis ludentem, faces denique et eiulatum. Nimirum iſta recte poterat ſimul reprehendere, ſimul in ſcenam producere. Ac ſane non vulgaris quidam lepor ineſt et vrbanitas in hoc genere reprehenſionis, quum vitia etiam illa, quae ſolent in virtutibus numerari, a fabula ſua abfuiſſe dicit. At vero ſi ſic laudare vellet priores Nubes, tantum abeſt vt in poſterioribus quidquam addere iſtarum rerum debuerit, vt potius, ſi quid huiusmodi in ſuperioribus admiſſum eſſet, id in his tollendum fuerit penitusque amouendum. Verſus illi minime ſunt de priore, ſed de poſteriore editione intelligendi: a qua, quaecumque vitia vel in aliis comoediis vel in ſuperioribus Nubibus commiſerit, omnia abeſſe contendit. In qua re ſi non fallimur, rurſus alia obiicitur difficultas. Nam ſi a ſecundis Nubibus eiulatus philoſophorum et faces abſunt, qui tandem, quae hodie exſtant Nubes, poterunt ſecundae eſſe, quum in iis haec ipſa reperiantur? quod eo magis mirandum videtur, quod ſcholiaſtae iſta negant in priore editione exſtitiſſe. At nimirum hac re confirmatur, ſcholiaſtis primam Nubium editionem non fuiſſe cognitam. Etenim difficultates ſimul omnes euaneſcunt, ſi ſecundam Nubium recenſionem ab Ariſt. tantummodo inchoatam, non perfectam eſſe ſtatuimus; idque eo maxime ſit probabile, quod ſecundae Nubes non ſunt in ſcenam productae, quas ſi abſoluiſſet, populo exhibiturum fuiſſe credibile eſt. Itaque alia deinceps correxiſſe putabimus Ariſtophanem, alia voluiſſe tantum corrigere. Inde factum eſt, vt de altera Nubium recenſione dice-

ret: οὐδ' εἰσῆξε δᾷδας — βοᾷ, quippe qui ista tollere cogitaret, quod deinde intermissum est. Scholiastae autem Nubes penitus refictas rati, ne extrema fabulae scena cum parabasi pugnaret, locum istum de priori editione intelligendum putarunt. Quo factum est, vt in prioribus Nubb., quas ipsi numquam vidissent, ipsius Arist. testimonio longe aliam huius scenae formam fuisse existimarent.

Ex *Wilandii* animaduerss. (T. II. Att. Mus. Part. III. p. 67 — 76.)

Sperauerat Aristophanes se facile Cratinum, 97. annos natum, et Amipsiam, frigidum poetam, Ol. LXXXIX, 1. Nubibus suis superaturum esse, sed spes ea vana fuit. Scilicet videtur populus Atheniensis Cratinum, qui olim ipsi valde placuerat, voluisse aetate prouectum et ab Aristophane contemtum ornare, Amipsias autem Alcibiadis ope (auctore vetere quodam Grammatico) victoriam reportasse. Aristophanem autem magnam sibi iniuriam factam esse putasse, parabasis docet. Dacieriam errasse, quum putet, nos secundam Nubium recensionem legere, Wilandus ex ipsa parabasi intelligi posse contendit; ex ea enim patere: 1. in secunda editione nec faces domui admotas nec ἰοὺ ἰοὺ clamatum, nec phallum exhibitum, nec Cleonem conculcatum esse; his autem contraria in nostris Nubibus deprehendi, Strepsiadem cum phallo (732.), Cleonem contumeliosissime tractatum, faces et ἰού; ergo primam hanc esse editionem. 2. δευτέρας Νεφέλας non potuisse Ol. LXXXIX, 2. archonte Aminia in scenam produci, quidquid etiam in didascaliis dicatur, quibus nimiam auctoritatem multi tribuant. Eupolis enim Μαρικᾶν, quae fabula in parabasi laudatur, mortuo Cleone, et probabiliter Ol. LXXXIX, 4. demum edidit. 3. parabasin quidem scriptam esse a poëta, vt nouae editioni inseruiret, et nonnulla etiam alia mutata subinde esse, sed quamquam poeta per aliquot annos constituerit, fabulam iterum edere, tamen fortassis amicorum Socratis metu prohibitum non edidisse aut denuo integram fabulam recensuisse.

---

1. Diei tempus, quo fabula inchoatur, est noctis pars inter gallicinium et primum diluculum, ὄρθρον βαθύν. Scena repraesentabat cubiculum Strepsiadis, hominis rustici; ipsum in grabato cubantem; seruulos complures haud procul ab eo iacentes stertentesque; cernebatur etiam Phidippidis filii lectus. Strepsiades in somnis secum ipse loquitur, conquerens, vt solent, qui curis praesertim districti peruigilant, immanem noctis longitudinem. *Schütz.* Post leniter excitat filium, rogat eum, vt mores mutet, e fenestra ostendit ei scholam Socratis, a quo discat artem eludendorum debitorum. Filius calumniatur Socratem, spernit patris monita, et scena abit (78 — 125.). *Harl.* Priora verba Streps. se extendens in lecto et hians dicere videtur. *Wil.* In codice quinto Brunck. deest initium fabulae vsque ad v. 251., qui primus ibi comparet.

ἰοὺ ἰού. Ita et in Pac. 1192. ἰοὺ ἰού· ὅσον τὸ χρῆμ' ἐπὶ δεῖπνον ἦλθεν. *Bergl.*

2. ὦ Ζεῦ βασιλεῦ *a).* Hippocrates epist. 12. ὦ Ζεῦ βασιλεῦ, λέγοντες, βοήθει, θεράπευσον. In eadem epist. iterum. Vt autem h. l. ὦ Ζ. β. τὸ χρ. τ. ν. ὅσ., ita in Ran. 1305.: ὦ Ζεῦ βασιλεῦ τὸ χρῆμα τῶν κόπων ὅσον. *Bergl.*

Χρῆμα τῶν νυκτῶν. Solitus Atticis scriptoribus et huic Comico inter alios pleonasmus *b).* Sic Ran. 312. χρῆμα τῶν κόπων, Eqq. 1206. χρῆμα τοῦ πλακοῦντος, Ach. 150. χρῆμα παρνόπων, Conc. 394. χρῆμα ὄχλου, Lys. 83. χρῆμα τιτθίων, 1032. χρῆμα τῆς ἐμπίδος, pro, νύκτες etc. Sic Athen. XV. p. 677. de ingenti leone in Africa ab Hadriano Imp. prostrato μέγα χρῆμα ὄντα, pro μέγαν ὄντα·

a) Vide quae de Ioue eo nomine Athenis culto diximus ad Plut. 1072. *Spanh.*

b) Sunt tamen qui non omnino pleonastice, sed tum poni putent, quum rei inusitata vel magnitudo vel multitudo indicatur. v. Sturz. Lex. Xenoph. IV. p. 555.

nisi quod illa vox χρῆμα aliquid maius subinde aut praestantius intendere videatur. Ita quoque Ael. V. H. IV, 13. πάμπολυ χρῆμα τῶν Ἑλλήνων *magna multitudo Graecorum*. Add. infra 814. τί χρῆμα πάσχεις; *Spanh*. Cum voc. χρῆμα modo pluralis Genitiuus in hac formula iungitur, vt h. l. et Ach. 150. modo singularis, vt Lys. 1032. Aliquando vox χρῆμα iungitur cum alio substantiuo in eodem casu, vt Alciphr. II. ep. vlt. τῆς Αἰγύπτου χρήματος μεγάλου, ad quem locum vid. quae notaui. *Bergl.*

3. ἀπέρατον [vt olim editum fuit] legit non solum vetus Schol. sed etiam Suidas V. Ἀπέρατον. At Mss. Vat. V. et Arund. habent ἀπέραντον: quarum lectionum vtraque ferri potest. Nam non solum ἀπέρατον ap. Gr. dicitur, sed etiam ἀπέραντον, quamuis posterius damnare videatur Schol. ad h. l. *Kust.* Infra 392. legitur ἀπέραντον, cum ν. Sic Eurip. Hipp. 881. est δυσεκπέρατον, v. autem 677. δυσεκπέραντον. *Bergl.* ἀπέραντον quatuor codd. *c)*. Sic v. 393. codd. cum impressis eamdem formam exhibent. Quod ad h. l. legitur in Scholiis οἱ δὲ ἀπέραντον μετὰ τοῦ ν γράφοντες, ἁμαρτάνουσι, imperiti Graeculi est. In Aesch. Prom. 1086. εἰς ἀπέραντον δίκτυον ἄτης Gl. οὗ τέλος οὐχ εὑρίσκεται. Vtraque forma perinde bona est. Nec eam differentiam agnoscunt boni scriptores, quam ille statuit in integra nota, quam e cod. C. describo: ἀπέρατον, τὸ μὴ ἔχον πέρας· ἀπέραντον δέ, τὸ μὴ περαινόμενον, καὶ τὸ ὅπερ μὴ δύναιτ' ἄν τις ἐξελθεῖν. *Brunck.* Mss. R. L. ἀπέραντον quod etiam bene de tempore dicitur. v. L. Bos. Obs. p. 61. et Wetst. ad 1 Tim. 1, 4. Dixit et Porphyr. de abst. anim. 1, 54. Immo magis Atticum est. v. Valk. ad Eur. Hipp. p. 238. b. Ceterum ὅσον ἀπερ. pro ὡς ἀπ. in interrogatione *d)* durum videtur, nec mihi vspiam occurrit. An sic interpungendum: τὸ χρῆμα τῶν νυκτῶν ὅσον; vt quasi cum indignatione subiiciatur: ἀπερ. *proh quam longae sunt noctes? plane infinitae. Ern.* Neque ὅσον pro ὡς scripsit, quod interdum Graeci faciunt, vt Xenophon in Anab. IV, 5, 18. et Appian. de b. ciu. III, 23. neque omnino in his

---

c) Accedit cod. Elb. et ἀπέραντον multo frequentius legitur apud Atticos scriptt. quam ἀπέρατον. v. Valk. ad Eur. Hipp. 678. et 883. *Harl.* Add. Bos Obss. Crit. p. 61.

d) Nimirum olim post ἀπ. interrogationis nota erat posita.

verbis interrogatio ineſt, ſed vſitatiſſima ratione hoc dicit: τὸ χρῆμα τ. ν. τόσον ἐστίν, ὅσον ἀπέραντον. Mirabundus, neſcio hercle, inquit, qui fiat, vt noctes plane ſint immenſae *e*). Signum interrogationis etiam Brunckius omiſit. *Herm.* Quemadmodum hic de longa nocte queritur Strepſiades, ita Soſia ap. Plaut. Amphitr. I, 1.

Neque ego hac nocte longiorem me vidiſſe cenſeo:
niſi item vnam, verberatus quam pependi perpetem.

Nec mirum Strepſiadem hunc noctes inſomnes ducere: hoc enim euenire ſolet iis, qui in magno aere alieno ſunt. Ap. Plaut. Men. V, 5. rogat medicus Menaechmum:

Perdormiſcin' vsque ad lucem? facilen' tu dormis cubans?

Cui ille reſpondet:

Perdormiſco, ſi reſolui argentum, quoi debeo.

Ex *Lamb. Bos.* Obſſ. crit. p. 61. *Brunck.*

οὐδέποθ' ἡμέρα γ. Citatur hic locus, ſed indicto auctore, a Simplicio ad IV. Phys. p. 167. λέγει οὖν τις ἐν κωμῳδίᾳ· οὐδέπ. ἡμ. etc. vbi pro ἀλεκτρυόνος in ſequ. verſu ἀλεκτρυόνων legitur, verum nihil mutandum. *Spanh.*

5. Locum hunc citat Thomas Mag. V. Ῥέγκω [p. 779. ſ. ed. Bern.], vbi ſimul monet, Atticos non dicere ῥέγχειν, ſed ῥέγκειν per κ, quod etiam Schol. Comici noſtri hic monet. *Kuſt.* Docet hoc etiam Eumoeris Mſ. [Moeris Attic. p. 338. ed. Piers.] Ῥέγκει ἐπὶ τῶν κοιμωμένων, Ἀττικῶς· ῥέγχει, Ἑλληνικῶς. *Spanh.* οἰκέται int. *ſeruuli*, immo omnes domeſtici. v. Schol. Suid. Thom. Mag. ῥέγκω, non ῥέγχω, dicendum notat etiam Thomas, quod et Kuſt. probat ad Suid. V. οἰκέται, etſi in Mſſ. ῥέγχουσιν legi teſtatur. Locus Suidae in ῥέγχουσι non ſatis planus videtur: ῥέγχουσι· τοῦτο ποιοῦσιν οἱ βαθέως καθεύδοντες, οἱ δὲ μὴ φροντίζοντες, κοιμῶνται. Opponere videtur τοὺς ῥέγχοντας τοῖς μὴ φροντίζουσι, ac ſi hi diuerſi eſſent, quod ineptum eſt; ſunt enim iidem; nam quod ſtertunt, ex eo fit, quod curarum expertes ſunt. Puto delendum δέ: *hoc faciunt, qui altius ſomno ſopiti ſunt, qui curarum expertes dormiunt,* vel καὶ οἱ μή, vel οἱ καὶ μὴ — *Duck.*

---

e) Atqui Dionyſiorum ad vrbem tempore agitur fabula, circa aequinoctium vernum, vbi contractiores iam noctes erant. *Schütz.*

πρὸ τοῦ diuifim Brunck. [et qui eum fequuntur, olim προτοῦ]. Ante tempus hoc, quo bellum Peloponnefiacum, quod hic notatur, non erat. *Harl.* Integra oratio foret talis: ἀλλ' οὐκ ἂν ἔρεγκον προτοῦ, *non ftertuiffent;* fiue: ἀλλ' οὐκ ἂν ἐποίουν τοῦτο προτοῦ. Sic Pac. 908. ὁ πρύτανις παρεδέξατο· ἀλλ' οὐκ ἄν, εἴτι προῖκα προσαγαγεῖν σ' ἔδει. *Bergl.*

7. ὅτι οὐδὲ κολάσαι ἔξεστι. Vide not. ad Lys. 611. et Thesm. 217. Perperam in impreffis ὅτ' οὐδὲ κολάσ' ἔξεστι *f)*. In plerisque codd. *g)* fcriptum eft plene κολάσαι ἔξεστι. Mallem vero ὅτι τ' οὐδὲ, vel ὅτι δ' οὐδὲ. Copula enim defideratur: ἀπόλοιο πολλῶν οὕνεκα, καὶ ὅτι vel ὅτι δὲ — Sic extrema in fabula: παῖς, πολλῶν οὕνεκα, μάλιστα δ' εἰδὼς — In bellum *h)* imprecatur, quod non finat feruos caftigare, qui, quum prope hoftes [Lacedaemonii] effent, ab heris male habiti facile transfugiebant *i)*. Idcirco inter eos, quibus bellum commodum eft, feruos recenfet, Pac. 451. Male haec vnus e Scholl. refert ad libertatis promiffionem factam feruis ante pugnam ad Arginufas, quae contigit a. 3. Ol. XCIII. diu poft editam hanc fabulam. *Brunck.* ὅτι οὐδὲ eft in codd. ὅτι δ' οὐδὲ cum Schütz. recepit Herm. fed idem nunc neceffario legendum putat: ὅτι τ' οὐδὲ —

8. Haec dicit refpiciens ad lectum, in quo filius, quem ironice χρηστὸν appellat, iacebat.

10. Pollux L. VII. fect. 70. Schol. Theocr. ad Id. V, 15. Etym. M. V. Ἐγκεκορδυλημένος et V. Σισύρα, etiam Suid. V. Ἐγκεκορδ. hunc locum laudant *k)*. *Kuft.* Gloffae:

---

f) ὅτι ap. Arift. iota non abiicitur. Diphthongus elidenda non eft, fed ε fequentis vocabuli. *Sch.* κολασαἔξεστι aut κολάσαι 'ξεστι fcribi voluit Dawes. M. Cr. p. 266. De diphthongis nuspiam elidendis aliter fenfiffe Tyrwhitt. et Burgess. ad Daw. p. 471. et Koen. ad Greg. Cor. notat *Harl.*

g) Etiam R. ap. Ern., et Borg.

h) Peloponnefiacum fcilicet.

i) Vt Lacedaemoniorum Hilotes, qui aliquando cateruatim transfugiebant ad Athenn., quia nimis duriter tractabantur. *Bergl.*

k) Add. Zonaras V. Ἐγκεκορδ. p. 607. T. I.

σισύρα, *Lodex.* v. Au. 121. Eccles. 838. *Bergl.* Hunc Comici locum adducit quoque, vt passim alii vett. Grammatici, Eumoeris Ms. [Moeris Att. p. 346. Piers.] Σισύρα *l*), αἴγειον στέγαστρον τετριχωμένον. ἔστι δ' ὅτε καὶ τὸ τραχὺ καὶ ἄγναπτον ἱμάτιον, ὡς καὶ Ἀριστοφάνης· Ἐν πέντε σισύραις ἐγκεκορδυλημένος. Idem vero de hac voce, quod dicatur *integumentum e pelle caprina pilis adhuc obsitum*, monent Scholia ad Ran. 1508. et ad Au. 122. in quibus locis fit σισύρας itidem mentio. Alibi vero, vt ad Vesp. 733. χλαῖναν μαλακήν, σισύραν, notant Scholia, σισύραν dici ab aliis βαίτην, quod fit quoque ab Hesych. et Schol. Theocr. III, 25. additque non e *pelle caprina*, vt vulgo veteres Grammatici, sed e *lana ouium* constare hoc amiculum dicique σισύραν et σισύρναν. Pro *stragulo* vero, vt h. l., quo quis in lecto inuoluitur, adhibet alibi hoc voc., iuxta alterum δαπίδων, Aristophanes Conc. 835. κλίναι τε σισυρῶν etc. *lectique stragulis pellitis et tapetibus adgesti m*). *Spanh.*

ἐγκεκορδυλημένος. Glossae: κορδύλη, *tuber.* Suid. et Etym. οἴδημα κεφαλῆς, quod idem est. Si autem in genere pro quouis tumore et eminentia sumamus, poterit ἐγκεκορδυλ. dici, *qui quasi in aceruo quodam absconditus est*, vt iste in quinque lodicibus. Est etiam κορδύλη *inuolucrum capitis*, vt aiunt Grammatici. *Bergl.*

11. Haec ad se dicit Strepsiades, recumbit, seque stragulo inuoluit, sed, quum non possit statim obdormiscere, tempore aliquo interiecto, pergit 12. ἀλλ' οὐ δύν. etc.

12. δάκνειν (vt mox v. 37.) ap. poëtas Atticos passim pro *laedere*, *molestia adficere*, legitur; vnde coniunguntur Eqq. 494. δάκνειν, διαβάλλειν, *damnum inferre, calumniari*, et Au. 1348. ἄγχειν καὶ δάκνειν. Sic A[illegible]. S. C. Th. 405. λόφοι δὲ κώδων τ' οὐ δάκνουσ' ἄνευ δορός, vbi vett.

---

l) Eadem habet Timaeus Lex. Plat. p. 231. vbi vid. Ruhnk. Add. Schol. ad Plat. Eryx. p. 240. ed. Ruhnk. et Photii Lex. p. 380.

m) Francogallus interpres reddidit: *couvertures;* Schützius paulo liberius: das saubre Bürschgen — das steckt da in seiner *dreydoppelten Matratze* bis über die Ohren — pressius Wilandus: *in Ziegenfelle fünffach* eingewickelt. Add. de voc. gr. Fischer. Ind. Aesch. Socr.

Critici: δάκνουσι, λυποῦσι (laedunt), et Hesych. ibidem; δάκνει, λυπεῖ. add. Soph. Philoct. 382. et 391. Eurip. Hipp. 133. 696. quae loca φιλέλλησιν obiter indicasse sufficiet. Eodem sensu δακνάζου dixit Aeschylus Pers. 572. *aegre sis*, Gallis *rongez-vous l' esprit.* Opportune vero ad hunc Strepsiadem, qui se impensis filii, debitis inde contractis et vsurarum futura intra paucos dies exactione δακνόμενον queritur, occurrit forte quod ab Hebraeis נֶשֶׁךְ, a Chaldaeis vero נְכִיתָא dicitur vsura, quasi δάκνουσα s. *mordens:* illud a v. נָשַׁךְ, hoc a Chald. נְכַת, quod vtrumque δάκνειν s. *mordere* significat. *Spanh.*

13. τῆς δαπάνης καὶ τῆς φάτνης n). Ob sumtus nempe filii in emendis et alendis equis. Alienus proinde parens eius Strepsiades ab iis, de quibus ait Pindarus Isthm. IV, 49. δαπάνᾳ χαίρων ἵππων, quibus nempe decertarunt in sacris Graecorum agonibus. Adde eumdem Isthm. II, 55. a quo Agrigentinus Xenocrates inde laudatur: ἱπποτροφίας τε νομίζων ἐν Πανελλάνων νόμῳ. Haud leues vero sumtus illos fuisse in alendis equis ad solemnes pompas et equestres vel curules agones destinatis, vel inde liquet, quod ditioribus id demum apud Athenn. adolescentibus incumberet: vt liquere potest e valde opportuno loco Demosth. adu. Phaenipp. p. 592. ed. Gr. lat. Paris. [T. II. p. 1046. Reisk.] ἱπποτροφός ἐστι καὶ φιλότιμος, ἅτε νέος καὶ πλούσιος καὶ ἰσχυρὸς ὤν. Vnde etiam Xenophon in Ἱππαρχ. c. 1. §. 11. o) ostendendum iuuenibus ait, ὡς ἂν ἀναγκασθήσονται μὲν ἱπποτροφεῖν, ἢν μὴ ὑπὸ σοῦ, ὑπὸ ἄλλου γοῦν διὰ τὰ χρήματα. Quibus adde, quod notat Harpocration in Ἀδδηφάγους τριήρεις p), ita (*voraces triremes*) a Lysia ἐκ μεταφορᾶς τῶν ἵππων τῶν τελείων καὶ ἀγωνιστῶν λέγεσθαι, οἵτινες εἰώθασιν ἔδμεναι ἄδδην (*affatim comedere*) κατὰ τὸν ποιητήν (Il. ξ, 203.). Vnde φάτνης etiam fit hic a Strepsiade mentio, ob sumtus in alendis filii equis. *Spanh.*

14. κόμην ἔχων. Equites nimirum apud Athenn., siue illi, qui rei equestri operam dabant, comam ornatus

---

n) Dictum est, populari loquendi modo, pro δαπάνης εἰς τὴν φάτνην h. e. τοὺς ἵππους.

o) Cf. ibi Zeun. et Sturz. Lex. Xen. II. 583.

p) P. 11. ed. Blanc.

gratia alebant, vt docet Comicus Eqq. 577. v. etiam Schol. *Kust.* Quia erat eques, comam alebat. Homines liberi comam alebant: hinc Au. 912. dicitur ad eum, qui se seruum dicebat esse: ἔπειτα δῆτα δοῦλος ὢν κόμην ἔχεις; quasi seruis id non sit licitum; hinc κομᾷν accipitur pro *superbire* Plut. 170. 572. Nub. 545. et alibi. Etiam illi, qui incultum habent corpus et turpiter hirtum, κομᾷν dicuntur Au. 1282. ad q. l. vid. not. Hic in Nub. 837. de Socrate et eius amicis: ὧν ἀπεκείρατ' οὐδεὶς etc. *Bergl.*

15. ἱππάζεται. Schol. vetus in suo codice legit ἱππεύεται *q)*. *Kust.* Theophyl. Epist. 65.: ὁ Γοργίου παῖς ἡμᾶς ἀδικεῖ· ξυνωρικεύεται γὰρ ἱππαζόμενος, ὁ παμμίαρος. *Bergl.* ἱππάζεται libri scripti et edd. Kusterus putat libros quosdam habuisse ἱππεύεται, quod et placet Doruillio ad Char. p. 317. nempe inducti a Schol., qui ἱππεύεσθαι interpretatur; sed id argumentum idoneum non est; quia Scholiastae interdum verbum synonymum ponunt, vt v. 28. ἁμιλλητήρια pro πολεμιστήρια. *Ern.* A nobilioribus et locupletioribus ap. Athenn. adolescentibus fieri hoc (ἱππάζεσθαι) potissimum solitum in solemnibus apud eos deorum pompis festisque diebus, vt e Xenoph. liquet, qui magistro equitum apud Athenn. curae esse debere tradit in Ἱππαρχ. III, 1. ὅπως τὰς πομπὰς ἐν ταῖς ἑορταῖς ἀξιοθεάτους ποιήσῃ, docetque dein, quae in eiusmodi pompis diis et spectatoribus gratissimae sint equestres id genus transuectiones: alibi autem de Re Equ. XI, 1. τοῦ πομπικοῦ s. *equi* ad eiusmodi *pompas* destinati, illiusque μετεώρου καὶ λαμπροῦ, *erigentis se ac splendidi*, meminit. *Spanh.*

ξυνωρικεύεται. Quod *aurigationis* studium Athenis itidem ditiorum fuisse et in honore habitum, ex Aelio Dionysio tradit Eustathius ad Il. Β, 576. τάγμα ἦν ἀξιόλογον οἱ ἡνίοχοι· κατελέγοντο γάρ, φησιν, οἱ εὐπορώτατοι ἅρματα τραφήσοντες. Hinc de Alcibiade (qui eadem Megaclis et inde Alcmaeonidarum materna stirpe, iuxta hunc Phidippidem, oriundus) ait Plutarchus *r)*: αἱ δὲ ἱπποτροφίαι

---

q) Vtrumque verbum de *equitatione*, de *rei equestris* cura et exercitatione etiam ap. Xen. legitur. v. Sturz. Lex. Xen. II. 573. 575.

r) Vit. Alcib. c. 11. T. II. p. 18. Reisk. add. idem vit. Ages. c. 20.

περιβόητοι μὲν ἐγένοντο καὶ τῷ πλήθει τῶν ἁρμάτων, quod solus ille, vt ibi additur, neque ab illo rege vel alio priuato factum, septem ad Olympia currus miserit. Quo referas etiam quod de Phaenippo, quem vt adolescentem et diuitem alendorum equorum impense studiosum dictum a Demosth. paullo ante vidimus, subdit mox eodem loco Orator, quod ille postea, vbi bellatorem equum suum vendidisset, ἀντ' ἐκείνου ὄχημα τηλικοῦτος ὢν ἐώνηται, ἵνα μὴ πεζῇ πορεύηται· τοσαύτης τρυφῆς μεστός ἐστι. *Spanh.*

16. ὀνειροπολεῖ. Iulianus epist. 40. οὐδὲν ἄλλο ἢ σὲ καὶ τὰ παρὰ σοῦ ὀνειροπολῶν γράμματα. Noster Eqq. 805. ὀνειροπολεῖς περὶ σεαυτοῦ. Vide mox v. 27. *Bergl.*

17. εἰκάδας. Quum non nisi decem dies restant, et reddendum est foenus, aut summa. Nam in mensem locabant foeneratores argentum. Infra 757. et alibi. *Bergl.* Ad menstruas vsuras, quales vulgo Athenis persolui consueuerant, et inde postremo lunae deficientis die exigi, hic respici, praeter Scholia, e variis adhuc in hac fabula locis aliisque insuper scriptoribus Atticis est manifestum, Hinc infra Strepsiades de Luna, alicuius Thessalicae veneficae opera, e coelo diripienda et a se occultanda cogitat, idque adeo, vt addit ibidem 754. ὁτιὴ κατὰ μῆνα γ' ἀργύριον δανείζεται· et alio adhuc loco a foeneratore Aminia 1290. τί δ' ἄλλο γ' ἢ κατὰ μῆνα καὶ καθ' ἡμέραν; *nisi quod per mensem ac per diem crescit* (vt ibi sequitur) *pecunia;* vbi de *menstruis* non solum, sed de *diurnis* etiam *vsuris* (de quibus nos ad eum locum) ab illo vsurario agitur. Cuius *menstruae*, illiusque vulgo Athenis, vt aliunde notum, receptae *vsurae*, vnum, vt alia iam omittam, exemplum suppeditabit Demosth. adu. Pantaen. p. 564. [ab init. p. 967. T. II. Reisk.], vbi pro mutuo dato centum et quinque minarum additur, τοῦ γιγνομένου τόκου τῷ ἀργυρίῳ πέντε καὶ ἑκατὸν τοῦ μηνὸς ἑκάστου, drachma nempe pro mina in singulos menses data. Vnde etiam τόκος ἐπὶ δραχμῇ est iste Atheniensibus appellatus. Quomodo ab illa menstrua vsurarum solutione a magno Basilio dicuntur in Psalm. p. 162. *) μηνιαῖοι ἀπαιτηταί, dein κατὰ τὰς περιόδους τῆς Σελήνης ἐπιτιθέμενοι τοῖς πτωχοῖς *qui iuxta Lunae periodos inuadunt pauperes;* vt debitas nempe singulis

*) In Ps. XIV. T. I. p. 115. ed. Garnier.

Lunae periodis seu menstruis cursibus iidem vsuras solverent: sed quae grauissimi scriptoris loca, valde opportuna, ad haec aliaque Strepsiadis, idem sibi a creditoribus metuentis, adducta in hoc dramate verba illustranda, Theodosiani Codicis interpreti *Iac. Gothofredo* Comment. p. 230. *t)* T. I. acceptum feret, ne hoc dissimulem, lector. Ideo vero Luna adducere hic dicitur *vicesimas*, *τὰς εἰκάδας*, numero nempe plurium *v)* Atticis ea in re, vt in Scholiis tangitur, familiari, quod lunares fuisse Athenn. menses eosque triginta dierum, qua de re alibi in hac ipsa fabula, satis aliunde constet *x)*: ita vt *vigesimae*, seu *viginti* Lunae dies, quarum hic fit mentio, duas tertias mensis Attici, atque ita ceu eius ad finem tendentis partes efficerent. *Spanh.* Heinsius ad Hesiod. Ἐργ. fin. notarum [p. 72.] reprehendit Schol. qui parum rectam rationem reddiderit, cur Strepsiades, quum in fine mensis penderentur vsurae, non dixerit *τριακάδα*, sed *εἰκάδας*. Ipse causam dicit, quod *εἰκάδες* plures sint: nam aliam rationem in eius verbis non inuenio. Atque idem Schol. tradit: ait ideo dici *εἰκάδας*, quia post vicesimam mensis iam propinquat tricesima, qua soluendum erat foenus, *εἰκάδας* autem dici plurali numero, eo quod vox illa non sit intelligenda solum de vicesimo die, sed etiam sequentibus. Quid his melius Heinsius adferat, ego quidem non intelligo. Quod autem Aldobrandinus ad Diog. Laert. I, 58. vit. Solonis, Aristophanem forte *εἰκάδας* dixisse putat, quod olim ante Solonem menses absoluebantur 20. diebus, mihi parum probatur. Ita enim *εἰκάδα* dicendum fuisset, et mutata ratione mensium nil erat, cur ad antiqua illa tempora respiceret Comicus. *Duck.*

18. *τόκοι χωροῦσιν.* Quod infra dicitur huius fab. v. 1291. *πλέον, πλέον τἀργύριον ἀεὶ γίνεται, Ὑποῤῥέοντος τοῦ*

---

t) Immo p. 234. s. T. I. p. 270. ed. Ritter.

v) Plurali numero vtitur, vt dies reliqui simul numerentur, qui a die vicesimo vsque ad primum sequentis mensis, quo foeneratores, argentum in mensem locantes, pecuniam relegere, vsurasque exigere solebant, supersunt. *Harl.* Tristem illum debitoribus primum mensis diem extimescit Strepsiades et propterea etiam *τὰς εἰκάδας* (plenilunii tempus) odit. *Schütz.*

x) Vide Corsini Fast. Att. I. p. 59. ss. *Ideler* histor. Untersuchungen über die astron. Beob. d. Alt. p. 183. ss.

χρόνου. Τόκος nempe idem ac γένεσις s. *pecuniae partus*, vnde μῆνες τόκων πατέρας a Basilio dicti in Psalm. p. 159. *Spanh.*

ἅπτε. Ad internoscendos homines mox luna sublustris poterat sufficere; ad cognoscendas rationum tabulas non item. Idcirco a seruo (παῖς) lucernam accendi iubet. *Sch.*

19. Dicta Athenis γραμματεῖα y) et γραμματίδια tabulae, quibus vulgo inscribebantur pecuniae creditae, ac de sorte et vsuris persoluendis dandisue pignoribus cauebatur: quae vulgo συγγραφαὶ Atticis et quarum obuia sunt passim apud oratores Atticos et Demosthenem inprimis in iis oratt., quibus de pecuniae foenore aut aere alieno agitur, exempla. Plura suppeditabit eam in rem Salmas. de modo vsur. §. 10. *Spanh.* His verbis κ. τ. γρ. clarius pronuntiatis, quae sequuntur, dum seruulus lucernam accendit, loquitur submissius, ne ille exaudire possit. Sic v. 59. φερ' ἴδε seruulo dicit, reliqua (dum ille abit) secum murmurans. *Sch.* ἵνα γνῶ in marg. cod. Bau. a manu recentiore. De forma et discrimine structurae part. ἵνα cum Optat. (quod esset, *vt cognoscerem*) et cum Coni. quod est, *vt cognoscam, sciam* [*s. legam*], v. Dawes. M. Cr. p. 85. ss. *Harl.*

20. Male Bau. et Elb. λογίσομαι. Nam λογίσωμαι (computem) pendet ab ἵνα.

21. δώδ. μν. Π. Haec e tabulis legit Strepsiades. Tum quaerit secum, cur debeat. Duodecim minae efficiunt fere 250. impp.

22. τοῦ. Subintellige ἕνεκα, vel ἀντὶ· vt dicat Strepsiades: τίνος ἕνεκα, vel ἀντὶ τίνος — *pro qua re debeo duodecim minas Pasiae?* Sic v. 31. per eamdem ellipsin dicitur τρεῖς μναῖ διφρίσκου etc. *Kust.* Plenius v. 1227. τοῦ χρήματος, vbi v. Schol. *Bergl.*

τί ἐχρησάμην; dictum est per ellipsin pro εἰς τί ἐχρησ. *ad quid vsus sum* (duodecim minis, quas a Pasia accepi): vel, *quid illis enim?* Sic Eqq. 1880. τί τούτοις χρήσομαι

---

y) Melius Schütz. reddidit *Rechnungsbuch*, quam Wiland. *Denkbuch*.

τοῖς ἐντέροις, pro, εἰς τί χρ. Similis phrasis occurrit Plut. 942. Ach. 933. et alibi. *Kust.* Bene τί per ellipsin Atticis poëtis familiarem pro εἰς τί z) seu *ad quid*, hic dici monuit Kusterus, aut, vt hoc addere mihi liceat, per ellipsin εἰς ὅ τι. Ita enim (vnde Comici haec verba haud parum illustrantur) Demosth. adu. Timoth. p. 657. [T. II. p. 1186. Reisk.] ἀναγκαῖόν μοι δοκεῖ εἶναι ἐξ ἀρχῆς ἅπαντα διηγήσασθαι ὑμῖν τά, τε ὀφειλόμενα, καὶ εἰς ὅ τι ἕκαστον αὐτῶν κατεχρήσατο. Mox: οἱ γὰρ τραπεζῖται εἰώθασιν ὑπομνήματα γράφεσθαι, ὧν τε διδόασι χρημάτων, καὶ εἰς ὅ τι. Alia adhuc occurrunt apud eumdem oratorem exempla, e quibus id receptum apud Athenn. liquet, vt in tabulis s. syngraphis dati mutui continuo adnotaretur, in quem vsum pecuniam quis foeneraretur. Sic vbi de syngrapha nautica ter mille drachmarum agitur adu. Lacrit. p. 548. [T. II. p. 928. Reisk.]: πρῶτον μὲν γὰρ γέγραπται, ὅτι ἐπὶ οἴνου κεραμίοις τρισχιλίοις ἐδανείζετο παρ' ὑμῶν τὰς τριάκοντα μνᾶς. Vnde et magis debitori Strepsiadi constare debuit, quem in vsum fuisset illas XII. minas (h. e. CXX. circiter Philippicos hodiernos iuxta accuratiores virorum eruditorum calculos) mutuatus: qui etiam non diu haeret, quin statim subdat, factum id a se, vnde emeret pro filio equum. Vnde etiam quanti ille nostra moneta Athenis tum vaenierit, continuo intelligimus. *Spanh.* Versus non est integer in vulgatis a). Nos edidimus integre, addito in fine συνῆχ' e Mss. L. R. C. Ia. Ib., qui tamen adponit capiti versus seq. Elisum est α et κ in χ mutatum ob vocalem adspiratam, in capite vers. seq., cuius generis et alia exempla apud poëtas occurrunt. *Ern.* Etiam in Mss. Bau. Elb. et Borg. v. 22. sic incipit: συνῆχ' ὅτ' ἐπριάμην. Συνῆκα adnotatio est interpretis. *Herm.* Post ἐχρ. aliquantisper meditatur, cupiens reminisci caussam expensae. *Sch.*

23. Schol. auctore κοππατίας equos vocabant, quibus impressa erat litera κ. Parmeno ap. Athen. V. p. 221. οὐδὲ κόππα γινώσκων. *Bergl.*

24. Citat Thom. Mag. V. Ἐξεκόπη. Caeterum pro ἐξεκόπην b), vt omnes Edd. habent, sensus gratia scriben-

---

z) Pro κατὰ τί accepit *Schütz.*

a) Immo integerrimus est, nec deest pes.

b) Alludit ad voc. κοππατίας. Au. 343. κλαύσει γὰρ ἢν ἅπαξ τὼ

dum eſt ἐξεκόπη, vt referatur ad ἵππον κοππατίαν. Nam Strepſiades non ſibi oculum optabat eliſum, ſed equo. *Kuſt.* Interpres: *vtinam prius eſſet a me exſculptus huic oculus.* At non hoc ſonant illa verba, verum: *vtinam mihi prius exſculptus eſſet oculus;* quemadmodum recte vertit Conſtant. in Lex. Nam paſſiuum in eo verbo ſignificationem actiui ex vſu linguae graecae habere non poteſt. Hoc autem repugnat ſententiae. Neque enim ratio eſt, cur Strepſiades ſibi excuti oculum velit, ſed hoc optat, vt excuſſus fuiſſet equo oculus; quod ſi factum fuiſſet, filius eius emturus illum non erat. Alludit autem eo verbo ad κοππατίαν, vt Schol. Mihi videtur legendum: ἐξεκόπη ſc. ὁ ἵππος τὸν ὀφθαλμόν, πρὶν πριᾶσθαι. Suidas: ἐξεκόπη τὸν ὀφθαλμόν· ἐπηρώθη. Plutarchus Publicola c) de Horatio: ἐκκοπεὶς ὀμμάτων θάτερον. Lucian. Iou. Trag. p. 137. [c. 16. T. II. p. 661. Reiz.] τὴν φωνὴν ἐξεκόπτετο ὑπὸ τῆς βοῆς. Schol. et Tho. Mag. vulgatam agnoſcunt. Sed ille tamen ſatis oſtendit ad equum referri, Thomas in principio articuli, vbi h. l. laudat [p. 323. Bern.] ἐξεκόπη τοὺς ὀφθαλμοὺς λέγων καὶ ἀνεκόπη d), κάλλιον ἢ ἀφῃρέθη. E quibus verbis apparet, etiam in his poëtae, quae laudat, legendum ἐξεκόπη et ἀνεκόπη, vt conueniant inter ſe perſonae e). *Duck.* Etiam Brunck. ἐξεκόπην dedit. Summa huius ſententiae, ſi ἐξεκόπην legitur, haec eſt: quiduis perpeti mallem, quam hunc equum emiſſe. Quorſum vero haec? Num hoc vno emendo equo aes alienum contraxit? Num, ſi eum non emiſſet, ſalua et integra foret res familiaris? Atqui praeter has 12. minas, quas a Paſia mutuas ſumſit, tres minas debet Amyniae, quas ſtatim commemorat; quin etiam aliis alia bene multa: quod ni ita eſſet, tabellas non popoſciſſet, vt videret, quam multos haberet creditores. Accedit, quod ſic omnis corrumpitur vrbanitas acuminis, quod eſt in ſimilitudine horum verborum κοππατίας et ἐκκοπῆναι. Nam quid hoc ἐκκοπῆναι ad κοππα-

---

ὀφθαλμὸ 'κκοπῇς, ib. 584. τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκκοψάντων et alibi. *Bergl.*

c) C. 16. T. I. p. 415. ed. Reisk.

d) Ita Oudend. e codd. quum olim fuiſſet lectum ἀνεκόπην, vt et Duck. laudat.

e) Sed libri omnes in vulgato conſentiunt. *Ern.*

τίων, nisi si hic ipse percutitur aut percutit? Quare non dubitauimus ἐξεκόπη scribere. Ita et sententia aptissima est, et lepor manet dicacitatis. Id vnum optat Strepsiades, ne necessarium fuerit, istum equum emere. Atqui si oculus ei antea excussus fuisset, noluisset eum emi Phidippides. Facete igitur optat Strepsiades, equum ipsum, qui κόμμα habebat, quo in hippotropheis genus equorum designatur, et quae res haud paruum habet in emendis equis momentum, aliud ante accepisse κόμμα, quo emtores deterruisset. *Herm.* Homini pauperculo et ad rem attento leuius videbatur, oculum sibi excuti, quam aes alienum augeri. Si vero equo oculum excussisset, damnum vtique grauius accepisset. *Schütz.* quocum facit *Harl.* At πρότερον, prius quam emeret, excussum volebat, ne emere cogeretur. Quod omnino probabilius est.

25. Phidippides per somnum socium in curuli certamine, Philonem, appellat. *Schütz.* *Aurigam* hoc *Philonis* nomine, somniante equos et aurigationem Phidippide, dici ab vno Schol. traditur *f)*. Constat vero non aurigis solum, sed ipsis etiam *celetibus* seu *singularibus equis* in Graecorum agonibus indita fuisse nomina; vt, quod alibi haud ita pridem vidimus *g)* Φερενίκου Hieronis Syracusanorum regis equo in Olympiis victori, idque duobus ap. Pind. locis, Ol. 1, 29. et Pyth. 3, 131., ne iam tangam huius ipsius Phidippidis equos, Κοππατίων paullo ante ac Σαμφόραν v. 122. dictos: vnde ad *equum* potius, *Philonis* nomine ab ipso impenso equorum amatore appellatum, quam ad *aurigam* haec somniantis illius verba referenda crederem *h)*. Quod firmare posset haud dissimilis in hac fab. 1304. et rursus Eqq. 600. (ὦ Σαμφόρα) locus, hic autem ἐλαύνει etc. Adde Pausan. VI. p. 302. [c. 10. §. 2.

f) Per somnum alloquitur Philonem quemdam, itidem agitantem currus, aut amicum aliquem suum, (quem ὑποκοριστικῶς vocat Φίλωνα, vt Eccl. 980. γλύκων, 1053. μελανίων); hunc dicit iniurium esse, quia de suo cursu alios praepediat: quod ὑποθεῖν Schol. hic vocat et ipse Comicus Eqq. 1156. ὑποθεῖν οὐκ ἐῶ. *Bergl.*

g) De Pr. et V. Num. I. p. 550.

h) At Philon est hominis potius, quam equi nomen, et v. ἀδικεῖς (iniuste facis, iniuriam mihi infers) huic minus conuenit.

T. II. p. 163. Fac.] Ἐπιγέγραπται δὲ καὶ τῶν ἵππων τὰ ὀνόματα, Φοίνιξ καὶ Κόραξ· vt de priſcis inſcriptt. ap. Spon. et alibi, vbi obuia equorum id genus nomina, ſileam. *Spanh.*

ἔλαυνε τὸν σ. δρόμον. Nempe quod periculoſum eſſet in curulibus agonibus ab orbita recedere; vnde prouerbii vice ἔξω δρόμου, *extra orbitam*, dictum ap. Aeſch. Choëph. 511. et ap. eumdem Agam. 1254. ἐκ δρόμου πεσὼν τρέχω. Nempe prout de aurigantibus in curuli, ſed ficto ibi, Pythiorum agone, vbi e carceribus iidem erant emiſſi, ap. Soph. dicitur Electr. 722. ὁμοῦ γὰρ ἀμφὶ νῶτα καὶ τροχῶν βάσεις Ἤφριζον *ſimul enim circa terga et rotarum orbitam ſpumabant.* Vnde etiam poſtea id Athenienſi in eodem ſcilicet agone auriganti, delapſis aliis ante eum et confractis curribus, ſaluti fuiſſe dicitur, quod in ſe caute ac prouide. ἔξω παρασπᾷ καὶ ἀνακωχεύει *extra declinat et frena* equorum *inhibet*, eiusdem dram. v. 735. Vti vero vulgo ἐλαύνειν ἵππον, *equum agitare*, ſic ἐλαύνειν δρόμον de *bigarum* aut *quadrigarum curſu* dici a Graecis obuium, vt v. 28. Adde citra etiam additam δρόμου vel ἅρματος vocem, vt in eod. Soph. dramate, vbi de Oreſte in illo curuli agone currum impellente dicitur, v. 737. ἤλαυνε (*currum agitauit*) δ' ἔσχατος μέν. Sicut alibi in hac fab. et Eqq. 600. οὐκ ἐλᾷς — Quomodo non ἐλαύνειν ſolum, ſed ἐλᾷν quoque, non addita νηὸς vel κωπῶν ſ. ἐρετμῶν mentione, pro, *remigare*, remis nauem impellere, dictum a Charonte ad Bacchum, ſcapham eius ingreſſum, qua is ad inferos traiiceret, Ran. 205. ἐλᾷς προθύμως, *alacriter remigas*, et mox εἶτ' ἐλαύνεις. Ἐλᾷν nempe ab Atticis dictum pro ἐλαύνειν *i*) quod notat Helladius, ac iuxta quosdam, ſicut a βῶ, βαίνω, ita factum ab ἐλῶ, ἐλαύνω *k*), a quibus tamen abit ibidem. Verum obuia iam vox ἐλάαν ap. Hom. pro, *currum agitare*, vt Od. O, 50. et alibi. *Spanh.*

26. τοῦτ' ἔστι τοῦτο τ. κ. *hoc* (aurigandi ſtudium) *eſt illud* malum, quod me miſerum (obaeratum) reddidit.

---

i) Auct. Tho. Mag. p. 293. ἐλάω et ἐλῶ dicebant Ἕλληνες pro ἐλαύνω, Attici pro ἐλάσω. Cf. et Moer. p. 146.

k) Vid. Lennep. Etym. p. 200.

27. Ὀνειροπολεῖ. Sic Aesch. Eumen. 130. Furiarum chorus homines exagitare solitus, per somnum loquens fingitur: λάβε, λάβε, λάβε, φράζου (*prehende — obserua*); ad quem Clytaemnestra dicit: ὄναρ διώκεις θῆρα etc. *per somnum insectaris feram.* Cato l): *dum vigilat sperans, per somnum cernit id ipsum. Bergl.*

28. Pergit adolescens somniando loqui. Sic et v. 32. *Schütz.* δρόμους. Ruhnk. ad Timaei Lex. p. 65. [p. 89. s. ed. sec.] et Eurip. Hipp. 210. ss. laudat *Harl.* Scil. δρόμοι dicebantur *loca cursibus destinata m).*

πολεμιστήρια. Duplex traditur in Scholl. huius voc. explicatio: prior de quodam equestri agone apud Athenn. eo nomine appellato; altera de curribus ad vsus bellicos destinatis ibi agi: nempe πολεμικὰ ἅρματα. Equidem dictus est ab Athenn. πολεμιστήριος ἵππος, qui ad equites spectaret, delectos e ciuium, aetate, opibus ac robore valentium, numero, qui in bellis contra hostes militarent et quorum praefectus vulgo Ἵππαρχος, *equorum magister,* Athenis dicebatur. Licet, vt Pollucem mittam, a quo πολεμιστήριον ἵππον, *bellatoris equi,* mentio fit l. V. c. 11. §. 181. e duobus aliis auctoribus Atticis, de quibus silent Hellenismi Thesauri, id colligere. Prior erit Demosthenes, qui quum Phaenippi, vt studiosi ἱπποτρόφου, et quidem tamquam iuuenis diuitis ac robusti meminisset, ead. p. 598. [p. 1046. Reisk.] ἀποδόμενος τὸν πολεμιστήριον ἵππον καταβέβηκεν ἀπὸ τῶν ἱππέων· pro nota nempe Atheniensium in Πεντακοσιομεδίμνους, Ἱππέας, et Ζευγίτας [et Θῆτας] diuisione. Alter, et Demosthene anterior, Xenophon de re equ. c. 3. [§. 7. add. c. 1. §. 2.]: ἐπεὶ δὲ πολεμιστήριον ἵππον ὑπεθέμεθα ὠνεῖσθαι, ληπτέον πεῖραν ἁπάντων, ὅσων περ καὶ ὁ πόλεμος πεῖραν λαμβάνει. Sicut vero singulares id genus equi ad vsus bellicos ab equitibus ad id destinatis Athenis alebantur, ita etiam eam in rem, quod vel hic Comici locus satis arguit, erant πολεμιστήρια ἅρματα, s. *currus belli-*

---

l) Distich. LXXI. p. 312. ed. Amst. 1759. (aut L. II. n. XXXI. p. 150. ed. alius ib. 8.).

m) Schütz. vertit: wie viel Volten hab' ich noch zu machen? *Wiland. wie viele Touren muss ein Rennerwagen machen?* Francog. interpres: combien faut-il que ces chariots fassent de courses?

ci, quae postrema vox hic subauditur, nempe quaerente, qui nihil nisi equos et aurigationem somniaret, Phidippide, quot cursus iidem currus conficere tenerentur. *Spanh.* Glossae: Πολ. *Equiria.* Ouid. II. Fast. 172.: *Marsque citos iunctis curribus vrget equos. Ex vero positum permansit Equiria nomen.* Etiam *bellator equus* dicitur πολεμιστήριος. Synesius epist. 40.: οὐκ οἶδ' ὅτι μᾶλλόν ἐστι, κυνηγέτης ἢ κέλης ἐναγώνιος, ἢ πομπεύς, ἢ πολεμιστήριος. *Bergl.*

29. Eurip. Iph. Taur. 80. διαδοχαῖς δ' Ἐριννύων ἠλαυνόμεσθα, δρόμους τε πολλοὺς ἐξέπλησα καμπίμους (*cursusque multos perfeci flexuosos*). Idem autem est δρόμους l. δρόμοις ἐλαύνεσθαι, quod διωγμοῖς ἐλαύνεσθαι. Idem Orest. 412. οἴμοι διωγμῶν, οἷς ἐλαύνομαι τάλας. Sic ἐλαύνεσθαι συμφοραῖς Soph. Trach. 1044. Noster Eqq. 883. οἵοις με θηκισμοῖς με περιελαύνεις. *Bergl.*

30. *n)* Citat hunc versum Phrynichus p. 72. [172. ed. de Pauw], idque voc. χρέος causa; ait enim dicto loco, Atticos dicere χρέως per ω, quamuis Arist. in Nubb. dixerit χρέος per ο. Deinde ἔβα με hic significat: *inuasit me:* quod ideo moneo, quia Frischlinus minus recte vertit: *restat. Kust.* τί χρέος ἔβα. Ad literam: *quodnam aliud aes alienum venit,* seu *superest?* quod praeter XII. minas earumue vsuras Pasiae debitas intra paucos dies persoluere insuper teneor. Sic v. 18. οἱ γὰρ τόκοι χωροῦσι; *vsurae procedunt.* ἔβα nempe a verbo βῶ ap. Atticos, vnde βαίνω, vt notat Helladius in Chrestom.: τινὲς δὲ ὥσπερ ἀπὸ τοῦ βῶ, βαίνω etc. *Spanh.* Sumtum ex Euripide, vt notant Scholia. In ἔβα est Dorismus *o)*, cuius quaedam in dialecto Attica mansere in vsu, praesertim apud poëtas, nisi hoc posuit poëta irridendi causa Euripidis, vt alia Tragicorum et propterea seruauit Dorismum tragicum. Sic Eurip. Hipp. 581. τί ποτ' ἔβα κακόν; *Ern.* Translata loquendi forma ex Eurip. tragoedia, in qua erat iuxta Schol.: τί χρέος ἔβα δῶμα; In Herc. Fur. 531. legitur: γύναι, τί καινὸν ἦλθε δώμασιν χρέος; v. Phryn. in χρέως p. 172. *Brunck.*

---

n) Pergit Str. sua debita e tabulis recognoscere.

o) Idem monuerat Bergl. ἔβα pro ἔβη dici. *Reiskius* coniecit ἐλᾷ i. e. ἐλαύνει, sine causa, monente *Schütz.*

31. διφρίσκον i. e. ἁρμάτιον δίφρον, vt locum hunc exponit Pollux X, 47. *Kust.* δίφροι nempe Graecis tum de *curribus* et maxime *bigarum*, in quibus stantes olim aurigabantur, vt vel e numis antiquis obuium, tum de *sellis gestatoriis*, quae nobilioribus seu κανηφόροις matronis vel virginibus Athenis ad Eleusinia proficiscentibus ferri ab earum pedisequis consueuerant, vt ea de re infra Au. 611. καὶ τὸν δίφρον φέρε. Subinde vero δίφρος de *curru quadrigario*, qui ἅρμα proprie vocabatur, etiam dictus: quomodo, vt alia nunc mittam, δίφρος de solis quadrigis, Callim. in Dian. 182. *p*). *Spanh.* τρεῖς μναῖ. Supple ὀφείλονται ἕνεκα — *Brunck.*

32. Ἄπαγε τὸν ἵππον *q*). Citat Etym. V. Ἀλινδῶ. *Kust.* Ad h. l. Arist. videtur etiam respexisse Hesych. in ἀλινδήθρα. add. Salmas. ad Solin. p. 336. b. c. *Duck.* ἐξαλίσας. Sicut athletae soliti in gymnasiis in puluere volutari, quod ἁλίζειν et ἐξαλίζειν, vt h. l. et κυλινδεῖσθαι insuper a Graecis dicebatur: eiusmodi autem *volutatio*, ἀλίνδησις, vt saepe ap. Hippocr. de victus ratione L. II. c. 11. et de insomn. l. III. c. 4. et alibi. Vnde locus, *volutabrum*, non ἀλινδήθρα solum, vt hic in Scholl., sed ἐξαλίστρα etiam ab ἐξαλίζειν, qua voce vtitur h. l. Comicus, ap. Poll. legitur I, 11, 183. additurque ἀποσοβεῖν τὴν κόνιν. Inde vero ἀλινδήθρας ἐπῶν *inuolucra verborum* vocat Comicus Ran. 935. Vt obiter addam, quod pro ἐπάλαισεν LXX. intpp. Gen. 32, 24. reddant Aqu. et Symm. ἐκυλίετο. *Spanh.* Xenophon in Oecon. [11, 18.] ὁ παῖς ἐξαλίσας τὸν ἵππον οἴκαδε ἀπάγει. *Bergl.* [Add. Xen. de re equ. 5, 3.] *r*).

33. ἐξήλικας. Sic Latini dicunt, *bonis aliquem euoluere:* qua phrasi Senecam philosophum vsum esse memini *s*).

---

p) διφρίσκος nunc, quia a *rotis* duabus (τροχοῖν) discernitur, est ipsa sedes in curru (der Rumpf des Wagens, das Obergestell). Tres minae sunt 63. impp. fere.

q) Sunt verba etiamnum somniantis.

r) Est pr. *volutare*, volutando puluerem abstergere. v. Sturz. Lex. Xen. II. p. 207. Vernaculi intpp. ad nostram rationem expresserunt: in die Schwemme reiten.

s) Senec. Epist. 74. §. 3. acti in exilium et bonis euoluti, vbi cf. Intpp.

Kuſt. Liu. VI, 15. *euolui bonis.* Tacit. Ann. XIII, 15. *ſede patria rebusque ſummis euolui. Ern.*

34. Cf. Moeris in ὤφειλε δίκην, ibique Pierſon. p. 426. ſſ. *Harl.* Form. enim ὄφλειν δίκην ſignificat *damnari.* H. l. damnatum eſſe iudicum ſententiis ad ſoluenda debita.

τόκου. Subintelligitur ἕνεκα, vt ſupra v. 22. *Bergl.* In al. edd. eſt χ' ἅτεροι ſcriptum.

35. ἐνεχυράσεσθαι t), Bene reddit interpres: *pro vſura pignus capere;* per ellipſin nempe, vt notant Scholia, praep. ὑπέρ, prout v. 1220. τῶν δώδεκα μνῶν, vbi ſubauditur χάριν, vel περὶ vel ἕνεκα vel etiam ὑπέρ, *propter duodecim minas,* quas accepiſti. Id vero quod hic tangitur, Athenis olim receptum aliunde conſtat; pignora nempe data et accepta in ſecuritatem foeneratorum, quum ſortis tum etiam vſurarum: quae quum ἐνέχυρα, ἐνεχυράσματα, tum ὑποθῆκαι et ὑποκείμενα ab iis dicebantur. Sic v. 240. τὰ χρήματ' ἐνεχυράζομαι bona mea *in pignus* cedere cogor. adde Conc. 563. μὴ 'νεχυραζόμενον φέρειν. Quum vero pignora illa vt plurimum exhibenda eſſent a debitoribus tempore mutui a creditoribus accepti, eaque libera et immunia, prout ſaepe apud Demoſth. legitur, vt adu. Euergum et adu. Lacritum, donec iuxta ſyngrapham ſors reddita fuiſſet cum vſuris: ita multo magis id locum habuit, vbi in mora ſolutionis erat debitor, nec ad tempus praeſtitutum vel ſortem cum vſuris vel vſuram etiam perſoluiſſet, et vbi tum pignora non capere ſolum, ſed vendere etiam creditoribus licuit. Quae vel ex his verbis Demoſth. liquida erunt et manifeſta, nempe adu. Lacrit. p. 547. [T. II. p. 926. Reisk.] καὶ παρέξουσι τοῖς δανείσασι τὴν ὑποθήκην ἀνέπαφον κρατεῖν, ἕως ἂν ἀποδῶσι τὸ γιγνόμενον ἀργύριον κατὰ τὴν συγγραφήν· ἐὰν δὲ μὴ ἀποδῶσιν ἐν τῷ συγκειμένῳ χρόνῳ, τὰ ὑποκείμενα τοῖς δανείσασιν ἐξέστω ὑποθεῖναι, καὶ ἀποδέσθαι τῆς ὑπαρχούσης τιμῆς. Id nunc metuit proinde Strepſiades, ne, non ſolutis intra praeſtitutum tempus vſuris bona eius a creditoribus pignoris loco non capiantur ſolum, ſed inſuper diſtrahantur. Quod vero obiter hic dicendum eſt, Salmaſius de modo Vſur. p. 553. diſtinguit

---

t) Ms. L. ap. Ern. et ed. Ald. atque Bas. ἐνεχυράσασθαι.

inter ἐνεχυράζειν et ἐνεχυριάζειν, vt nempe prius notet, pignus capere, quod erat *creditoris*, alterum *pignus dare*, quod erat *debitoris*. Quod tamen inter ea verba discrimen non ex priscis auctoribus et Grammaticis, sed ex recentioribus demum Iurisconsultis ac Romani iuris, non Attici, interpretibus, nempe Basilicorum Synopsi ac Harmenopulo, ibidem obseruat; quum caeteroquin in antiquis Pollucis codicibus pro ἐνεχυράζειν legi ἐνεχυριάζειν et κατενεχυριάζειν moneant ad postremam Pollucis editionem viri docti, vti in Scholl. quoque ad hunc Comici locum aliquoties legitur: adde etiam in antiquis Glossis promiscue haec sumi ἐνεχυράζειν et ἐνεχυριάζειν, ἐνεχυρασμὸς et ἐνεχυριασμός, Add. Harpocr. V. Δήμαρχος, in quo, et ex hoc ipso Aristophan., ἐνεχυριάζειν legitur, et Laërt. in Menippo, VI, 99. ἐξενεχυριάζειν. *Spanh.* ἐνεχυράσεσθαι forma media, *pignora ablaturos*. Gl. ἐνέχυρον ἐξ ἐμοῦ λαβεῖν. At infra v. 241. τὰ χρήματ' ἐνεχυράζομαι significatione passiua, *pignora a me capiuntur*. V. Salmas. de modo Vsur. p. 549. *Brunck.*

36. v) στρέφει. Sic edidimus pro στρέφῃ ex ed. Ald. et cod. L. Sic volebat Valken, ad Eurip. Phoen. 570. p. 216. et sic noster Acharn. 385. Thesm. 237. *Ern.* x) στρέφει est in membr. et absque iis etiam repositum fuisset. *Brunck.* Amphis Comicus ap. Athen. L. II. [p. 69. C. Casaub. s. T. I. p. 267. Schw.] στρέφεσθ' ὅλην τὴν νύκτα. *Bergl.*

37. δάκνει με δήμαρχος y). Genuinum horum verborum sensum licet ex alio huius Comici loco, sed ex deper-

---

v) ἐτεόν. Semper interrogationibus adhibetur ab Arist. v. not. ad 818. *Bergl.* Nunc demum querelis et strepitu patris experrectus adolescens, vtpote cui iam ob visum nocturnum non nimis altus fuisset somnus, patrem alloquitur. *Schütz.*

x) Ostenderat Ern. iam ad Hom. Il. ω, 5. hanc atticam formam h. l. reponendam esse. *Harl.* Add. Fisch. Anim. ad Well. I, p. 119. s.

y) Lusus ex amphibolia. δήμαρχος erat proprie is, qui a debitoribus, vsuram non soluentibus, pignora capiebat; h. l. autem simul ad pulices alluditur. *Schütz.* (qui lepide vertit: die verzweifelten *Kammerhusaren* — Wiland. autem: ein verwünschter Schulze.) Cod. L. τις δήμαρχος, saluo versu; sed illud melius. *Ern.*

dito eius dramate, colligere, cuius Harpocr. meminit in V. Δήμαρχος [p. 121. ed. Blanc.] ὅτι. δὲ ἐνεχυρίαζον οἱ Δήμαρχοι, δηλοῖ Ἀριστοφάνης ἐν Σκηναῖς καταλαμβανούσαις. Id vno verbo etiam in Schol. tangitur, vbi inter alia de Demarchis legitur: συνῆγόν τε τοὺς δήμους καὶ ψῆφον αὐτοῖς ἐπεδίδοσαν καὶ ἐνεχυρίαζον· et paullo post vbi addit: ἔδει οὖν τὸν δήμαρχον ἀγαγεῖν εἰς τοὺς οἴκους τοὺς ἐνεχυριαζομένους. Vt vel inde satis liqueat, cur post indicatas quorumdam e suis creditoribus minas, de capiendis ab eo, pro dilata vsurarum solutione, pignoribus, a quodam *demarcho*, *pulice* nempe, morderi se et lecto expelli hic queratur Strepsiades. Quem huius loci sensum vidit iam ante Daceria. *Spanh.* Demarchus siue cogitatio de demarcho, quem metuo ne a me pignus sumat, mordet me tamquam cimex aut pulex in lecto. *Bergl.* Acumen huius versus in eo positum est, quod verba ἐκ τῶν στρωμάτων et ad δήμαρχος et ad δάκνει referri possunt. Quare haec non cum Brunck. ita vertenda sunt: *mordet me demarchus quispiam e stragulis*; sed sic: *excitat me demarchus quispiam e stragulis.* *Herm.*

38. κατ. τί με. Haec loquutus Phidippides iterum se ad somnum componit. *Sch.*

39. σὺ μὲν οὖν cum Brunck. (qui nihil de hac varietate monuit) Schütz. σὺ δ' οὖν (quod in vtroque libro Inuern.) restituit Herm.

Vidi, qui dubitaret de versiculi huius numeris, sed perperam, siquidem τὸ χρία contractum ex χρέια posteriorem syllabam ex regula producit. Caet. σὺ δ' οὖν vulgatae, in his Iuntinae, et liber vterque Inu. recte. Delicias facit Brunckius, quum duplici δὲ offensus, vt infra 191. Ran. 1057. et alibi saepe duplici γὰρ particula, reponit Σὺ μὲν οὖν. Sic et aliae particulae frequentius inferri solent, inprimis ἀλλά. vid. 73, 4. Ran. 1080. Acharn. 128, 478. *Hotib.*

40. In huius versus interpretatione latina irrepsit, meane an typothetae culpa, barbarismus (in tuum caput *recisurum*). Excudi debuit *recasurum*. Excidere hoc mihi potuit prae festinatione, vt in notis aliquoties *infercii* barbare scripsi, pro *infersi*: quo verbo vsus sum saepicule, quia nullum aliud ad vim gallici vocabuli accedit propius, *une fourrure.* Quam venuste id adhiberi possit,

ſciunt, qui Acta Eruditorum noſtratium legunt. *Brunck.* in Add.

41. Verſus non conſtat; habet enim ſecundo loco amphimacrum. Ap. Harpocr. V. Ἐπαιρόμενος [p. 154.] et Tho. Mag. V. Εἴθ' ὤφελεν [p. 269. ſ.] z) non legitur φεῦ, qua ratione conſulitur verſui, ſed φεῦ agnoſcit Schol. Itaque potius ὄφελ' legendum. Dicunt enim ſine diſcrimine ὤφελον, ὄφελον etc. Niſi tamen in dimetiendo φεῦ per ſynizeſin perit, vt Ran. 141. Kuſter. ad Suid. V. Ὀβολὸς eiiciendum cenſet τὸ φεῦ, quia ſyllaba vna abundat verſus, ſed quum et Suidas ibi et in φεῦ, et Etymol. M. in Ὀβολὸς hanc particulam retineant, non auſim eam delere, ſed ſynizeſin potius putem, vt in illo Hom. Il. E, 349. ἦ οὐχ ἅλις, vbi vid. Euſtath. p. 554. qua ratione et alio loco in Il. I. ἦ οὐκ contrahentur, de quo idem p. 772, 42. add. eumd. in I. Il. p. 11. et 12. et Hephaeſt. Enchir. de metr. p. 8. vbi et verſus Hom. laudatus et alius: βουκόλ' ἐπεὶ οὔτε κακῷ — Sed et huius ipſius particulae φεῦ ſynizeſis ap. Eurip. eſt frequentiſſima, Hec. 55. φεῦ ὦ μῆτερ — et aliis locis. Nec opus erat, in Suida V. Φεῦ, et Etym. M. eam particulam poni in fine verſus et a ſequente ὡς inchoare alium, quod videtur ab iis factum, qui poëtam quum ad manum non haberent, putarunt ibi metrum vitioſum eſſe, ſi eodem verſu poneretur. *Duck.* Scholia bene monent, φεῦ non eſſe cum verſu, i. e. vt partem verſus pronunciandum. Sic ſaepe eſt ap. Eurip. τὸ φεῦ, v. c. in Hipp. 1415. vt alia. v. Barnes. Ind. Eurip. h. v. *Ern.*

Εἴθ' ὤφελ'. Parodia primi verſus Euripidis Medeae: εἴθ' ὤφελ' Ἄργους μὴ διαπτᾶσθαι σκάφος. *Brunck.* et *Spanh.*

In Ran. 1422. εἴθ' ὤφελ' Ἄργους μὴ διαπτᾶσθαι σκάφος. Quem verſum ibi recitat Euripides ex Medea ſua in principio. Imitatus autem eſt Ariſt. illum locum; nam vt ibi nutrix cauſas malorum Medeae altius repetit, ita hic Strepſiades ſuorum ipſius; et vtrobique cauſae malorum ſunt Nuptiae; niſi quod ap. Eurip. nuptiae Iaſonis cum Creontis filia ſunt proxima cauſa malorum Medeae, hic autem nuptiae et conciliatrix earum ſunt cauſa remotior Strepſiadis malorum. *Bergl.*

---

z) Thomam h. l. laudare *Kuſter.* monuit, et duo hos verſus ap. Harpocr. legi, *Ern.*

ἡ προμνηστρίς. Eurip. Hipp. 589. τὴν κακῶν προμνηστρίαν *illam malorum pronubam*. Apud Pollucem vero legitur hodie et in poſtrema et luculenta editione Batava III, 41. ἡ δὲ προμνήστρια καὶ προμνηστρία ἐκαλεῖτο, vbi nempe vna in accentu inter duas illas voces varietas indicatur. Verum in inſigni huius Pollucis MS., quod olim fuit penes Is. Voſſium, et e quo varias lectiones pridem ad meum Pollucem excerpſeram, in poſtremo loco legitur προμνηστηρία, vt ex eodem Ms. monuit iam Kuhnius. Vt ita a voc. μνηστήρ, *procus*, apud Atticos προμνήστρια et προμνηστηρία dicta ab iis fuerit *pronuba*. Neque tamen repugnarem, quin προμνηστρίς, ſicut ap. Xenoph. *a)*, quod vidit ad eum Pollucis locum vir doctus, ibi quoque legatur: niſi altera illa vox προμνηστρία praeſtantiſſimi codicis fide niteretur. *Spanh.*

42. (al. 43.) ἥτις με γῆμ' ἐπῆρε. Citat Harpocr. V. Ἐπαιρόμενος et Suid. V. Γῆμ' ἐπῆρε *b)*. Ἐπαίρειν τινὰ autem interdum ſignificat, aliquem ad aliquid faciendum inducere vel impellere, vt h. l. V. Suid. V. Ἐπάρας et V. Ἐπῆρε. Eurip. Or. 287. ὅστις μ' ἐπάρας ἔργον ἐς ἀνοσιώτατον. Idem Suppl. 581. οὗτοι μ' ἐπαίρεις, ὥστε θυμῶσαι φρένας. Soph. Oed. Tyr. p. 204. ed. Henr. Steph. [1337. ſ. 1322. Erfurdt.] τίς σ' ἐπῆρε δαιμόνων. vbi Schol. ἐπῆρε· ἔπεισε. *Kuſt.* Vnum addam, nempe a Demoſthene dici aliquoties ἐπηρμένον, vt adu. Zenothem. p. 530. [T. II. p. 884. Reisk.] καὶ τῷ πρὶν ἐπηρμένος οὗτος, et adu. Pantaen. p. 564. [967. Reisk.] *Spanh.* Cod. Elb. ἥτις μ' ἐπῆρε γῆμαι, quod Trendelenburgio minus durum videtur, ſalua metri ratione. γῆμαι 'πῆρε dedit *Brunck.* et *Dawes.* vid. ad v. 7. *Harl.* γῆμαι 'πῆρε cum Brunck. edidimus pro vulg. γῆμ' ἐπῆρε. v. ad 546. *Herm.* Ita etiam *Schütz.*

43. Hunc et duo ſeqq. verſus adducit Stobaeus Ecl. LIV. περὶ Γεωργίας p. 369. [Serm. CCXXII. p. 736. ed. Frf.] *Kuſt.* ἄγροικος. cf. Tho. Mag. p. 7. ibique intpp. *Harl.*

---

a) Mem. 2, 6, 36. vbi tamen Valken. legi maluit προμνηστρίδας pro προμνηστρίας, quod etiam Schütz. in ordinem recepit.

b) Qui explicat: γῆμαι ἀνέπεισε. Add. Ruhnk. ad Tim. p. 67. [119. ed. ſec.] Ducta metaphora a vento, qui velis implendis (ἐπαίρων τὰ ἱστία) nauem promouet. *Harl.* Add. Tittmann. ad Zonarae Lex. T. I. praef. p. CXXXIV.

44. εὐρωτιῶν κ. τ. λ. v. Suid. V. Ἀκόρητος et V. Εὐρωτιῶν, itemque Eustath. ad Il. N. p. 951. ed. Rom. *Kust.* εὐρωτιῶν. ἐξήγησις ἐστι τοῦ εἰκῆ κείμενος. τοῖς γὰρ εἰκῆ καὶ ἀμελῶς κειμένοις ἱδρὼς προσίζει καὶ νοτίς. τοιοῦτος δὲ ὁ τῶν ἀγροίκων βίος· ὥσπερ αὖ ἐπιμελὴς καὶ καθάριος ὁ τῶν ἀστικῶν. διόπερ καὶ εἰς πενίαν συνεχῶς ὑπὸ τῶν ποιητῶν τύπτεται καὶ ὀνειδίζεται, ὥς φησι Μένανδρος· ὡς εἰς τὰ καθαρὰ λιμὸς εἰσοικίζεται. Suidas. — ἀκόρητος c). Gl. ἀκαλλώπιστος. Eustath. ad Il. p. 951, 41. ἰστέον δὲ καὶ ὅτι οἱ Ἀττικοὶ ἀκόρητόν φασι τὸ ἀκαλλώπιστον καὶ ἀφιλοκάλητον, ὡς δηλοῖ καὶ ὁ Κωμικὸς ἐν τῷ, βίον ἀκόρητον, εἰκῆ κείμενον. τοῦ δὲ τοιούτου ἀκορήτου θέμα τὸ κορῶ. ἐξ οὗ ἐκκορεῖν Ἑλλάδα ἡ κωμῳδία λέγει, τὸ ἐκκενοῦν καὶ καθαίρειν ὡσεὶ καὶ ἐσαροῦτε κατὰ τὰς φιλοκαλουμένας οἰκίας. Respicit Pac. v. 59. *Brunck.*

45. Βρύων μελ. Citat Tho. M. V. Στέμφυλα [p. 809.] *Kust.* Haud infrequens v. βρύειν ap. vett. Atticos et Aesch. inprimis vsus, vt Agam. 177. θράσει βρύων *audacia elatus*, Choëph. 62. ἄχη βρύει *dolores germinant*, item v. 67. νόσῳ (non νόσου) βρύειν *morbo scatere*, et Suppl. 973. ἀγαθοῖς βρύεις *bonis abundas*. Sic Eurip. Bacch. 107. βρύετε, βρύετε χλοερᾷ σμίλακι, prout ap. Basilium de leg. Graec. lib. p. 84. ed. Grot. καρπῷ βρύειν ὡραίῳ. *Spanh.*

στεμφύλοις. Locus huic geminus infra Eqq. 802. de illo, qui in agro itidem, vt hic quoque dicitur, parce ac tranquille viuit — καὶ στεμφύλων εἰς λόγον ἔλθῃ. *Spanh.* Atticos de oleo dicere tradunt Thom. Mag. et Phrynich. p. 76. vbi v. Nunnes. *Duck.* Gl. τεταριχευμέναις σταφυλαῖς. Falso. Phrynichus [p. 180. ed. de Pauw]: στέμφυλα οἱ μὲν πολλοὶ τὰ τῶν βοτρύων ἐκπιέσματα, ἀμαθῶς· οἱ δ' Ἀττικοί, στέμφυλα τὰ τῶν ἐλαιῶν. Thom. M. στέμφυλα, οἱ πολλοί, τὰ τῶν βοτρύων μετὰ τὸ ἐκπιεσθῆναι· οἱ δ' Ἀττικοί, στέμφυλα, τὰ τῶν ἐλαιῶν. *Brunck.* V. Oudend. ad Tho. M. p. 809. Timaeus Lex. Plat. p. 170. [239. ed. sec.] cum not. Ruhnk. et Schol. ad Eqq. 803. *Harl.* Sunt igitur *fraces* (Olivendrusen, *Wiland.* Oelkuchen, *Schütz.*)

---

c) Pr. non purgatus, hinc sordidus, incomtus. Sed εἰκῆ κείμενος temere, negligenter, abiecta vita, est, quae omni elegantia caret, humilis atque sordida. Sensum expressit francog. interpres: sans recherche dans mes habits et dans mes manières. Non dissimiliter vernaculi intpp.

46. (47.) γῆμαι Μεγακλέους. Quales inter dispares genere vel diuitiis nuptias veteris alicuius sapientis (Pittaci nempe) dicto improbatas tangit Oceanidum nympharum chorus ap. Aeschylum, additque Prom. v. 889. ὡς τὸ κηδεῦσαι καθ' ἑαυτὸν ἀριστεύει μακρῷ· et quomodo iam ante ab Achille ap. Homerum dicitur Il. ο, 399. γήμαντι μνηστὴν ἄκοιτιν, εἰκυῖαν ἄλοχον. Adde solemne illud Pittaci ea de re dictum, ad quod respexit in adducto modo versu, vt notant itidem Scholia, Aeschylus, de quo agit Callimachus in primo reliquorum eius Epigrammatum, τὴν κατὰ σαυτὸν ἔλε d), *tu tibi iunge parem*, quae nempe nec genere, vt haec Megaclis e sorore neptis, et e stirpe Alcmaeonidarum maritum Strepsiadem rus colentem, nec opibus vincat. Vnde opportuniori vtique coniugio huius Megaclis filiam et inde ex Alcmaeonidarum, vt ab initio huius vitae a Plutarcho traditur, genere duxerat Alcibiades, quippe vt a Nepote dicitur, *summo genere ac diues, splendidus non minus in vita quam in victu*, prout eadem huic Cliniae filio a Socrate tribuuntur in (Plat.) Alcib. I. p. 102. T. II, [c. 1. ed. Nürnberger.], quique proinde ab hoc Strepsiade ruri squallidam et agrestem vitam, vt ipse modo de se professus est, duriter agente fuerit diuersissimus. *Spanh.* Μεγακλέους. Illius Megaclis, qui a Megacle Alcmaeonis et Coesyrae filio, genus ducebat. *Bergl.* τοῦ Μεγακλ. Alcmaeon Coesyram duxerat, feminam nobilissimam ac ditissimam ex eaque Megaclem susceperat. Aliam opulentiae eius caussam narrat Herodot. VII, 125. *Schütz.* Megaclidarum familia, vtpote stirps Alcmaeonidarum, fuit antiquissima et nobilissima, e qua etiam Pericles et Alcibiades genus duxerunt. *Wil.*

47. ἄγροικος. Solent Grammatici inter ἄγροικος et ἀγροῖκος sic distinguere, vt ἄγροικος cum acuto in antepenultima sit homo *rusticus*, *rudis*, *agrestis* etc. ἀγροῖκος vero, cum circumflexo in penultima, ὁ ἐν ἀγρῷ κατοικῶν, *ruri habitans*. Hic tamen ἄγροικος accipitur pro *agricola*, vel *homine ruri viuente*, vt notauit etiam Thom. M. V. Ἀγροῖκος [p. 8. vbi cf. Intpp.].

48. σεμνήν. Hac voce non *grauem*, *bene moratam*, pro solita voc. illius significatione, sed *fastuosam* ac *super-*

---

d) Ibi autem v. 12. et 16. non ἔλε sed ἔλα legitur.

bam mulierem hic designari, bene in Scholl. dicitur. Quomodo Eurip. Hipp. 94. f.: μισεῖν τὸ σεμνὸν (odisse *fastum*) — τίς δ' οὐ σεμνὸς (superbus) ἀχθεινὸς βροτῶν; Σεμνὸν alioquin pro *toruo* alibi sumitur apud eumdem Tragicum Alc. 779. τί σεμνὸν καὶ πεφροντικὸς βλέπων, quod olim ad Iuliani Caesares monui, p. 346. *Spanh.* ἐγκεκοισυρωμένην. Citat Etym. et Suid. h. v. Vide etiam Hesych. V. Ἐγκεκοισυρωμένη (sic enim apud eum legendum est, pro Ἐγκεκρισωμένη, post V. Ἐγκέκλιται) qui ad eumdem locum Comici nostri respexit e). *Kust.* *Coesyrae moribus imbutam* f), a qua et originem trahebat. Infra 801. Phidippidem, ex hac natum, dicit esse ἐκ γυναικῶν εὐπτέρων τῶν Κοισύρας. In Acharnn. 614. ὁ Κοισύρας, notante Schol., est *Megacles*, et perstringitur a Comico tamquam qui aliquando pauper fuerit, dilapidatis nimirum paternis bonis. Itaque non sine causa puellam ex nobili familia, sed ad paupertatem redacta, collocarunt rustico diuiti. *Bergl.* Suidas ex antiquis Scholiis Coesyram Pisistrati vxorem fuisse dicit; iuxta alios Alcmaeonis, quod probabilius est. Namque Acharn. 614. ὁ Κοισύρας Megacles appellatur. *Brunck.* Hemsterhus. ad Lucian. Tim. I. p. 134. (ab *Harl.* laudatus) „Megacles, ait, non vnus in Alcmaeonidarum gente Athenis nobilissima: Comici hominem primarium, qui multum splendori generis arroget aliosque prae se fastidiat, ita vocant, quemadmodum κοισύραν *feminam potentem*: Arist. Nub. 48. vbi ἐγκεκ. intelligo: *longa Coesyrarum serie superbam.*" (Wiland. reddidit *mit einer eingefleischten Koesyra* — Schütz. totum locum: so eine *ahnenstolze*, vornehme, statiöse Dame — Francog. *plus glorieuse que la superbe Coesyra.*

50. (51.) Quum dicit: ὄζων τρυγὸς g), τρασιᾶς, et ὄζουσα (quae vox in sequ. versu subauditur) μύρου, κρόκου, proprie loquitur, vtpote de rebus odorem habentibus; quum autem addit καταγλωττισμάτων δαπάνης etc. metapho-

---

e) Vt et Zonaras Lex. T. I. p. 607.

f) *Ornatam Coesyrae more* intelligit Schol. ms. ap. Brunck. cuius verba inter Scholia adferentur.

g) Hesych. τρύγα· οἶνον ἀδιάθετον. *Brunck.* qui probat Schol. explicationem: νέον οἶνον.

rice. *Bergl.* Reiskius post ἰρίων comma ponendum censet, nec improbat Schütz., accipit vero περιουσίαν de tota re rustica: et sic iam distinxit Frischlin. in edit. et versione sua *h*). *Harl.*

51. καταγλωττισμάτων. Cf. Thom. Mag. h. v. [iam a *Kust.* laud.] ibique Witter. p. 500. Moerin p. 224. ibique Pierson. *Harl.*

52. *i*) Λαφυγμοῦ. Haud male λαφυγμὸν per *crapulam* reddit interpres, modo ea voce tam in cibo intemperantia quam in potu intelligatur. De priori vtique idem voc. explicant Scholia, quomodo λαφύστιοι γνάθοι, *voraces maxillae*, vt ad h. l. pridem notaueram, dicuntur ap. Lycophr. 215. et alibi v. 291. κτῆσιν θοίναις λαφυστίαν, *bona epulis deuorata,* idem dicit. Nihil tamen obstat, vt hic duplex istud intemperantiae genus denotetur, prout appellati, qui vtrique indulgebant, λαφυκταί, teste Athenaeo XI. p. 485. Cas. [T. IV. p. 297. Schweigh.] τοῦτο δὲ ποτήριον (nempe λεπαστή) ὠνομάσθη ἀπὸ τῶν εἰς τὰς μέθας καὶ τὰς ἀσωτίας πολλὰ ἀναλισκόντων, οὓς λαφυκτὰς καλοῦμεν. Quod adstruunt vett. Glossae: Λαφυκτής· Helluo. *Spanh.*

Κωλιάδος. V. Meurs. in Piraeeo, cap. vlt. *Kust.* Vtrumque (Κωλ. et Γενετ.) et Veneris quidem ap. Athenn. cognomen legitur ab initio Lysistr. v. 2. ἢ 'πὶ Κωλιάδ', ἢ 's Γενετυλλίδος *k*). De templo quidem Veneris Κωλιάδος in ora Atticae maritima, et qua occasione sit illud ibi erectum inditumque ei nomen, quod hic in Scholl. traditur, legitur quum ap. Suid. tum etiam ap. Tzetz. ad Lycophr., nisi quod id v. 267. non ad Venerem Κωλιάδα in Attica, sed ad eamdem deam Κολιῶτιν in Cypro dictam ibidem

---

h) Wiland. locum reddidit:

Wie wir uns
Ins Brautbett legten, rochen wir sehr ungleich! Ich
Nach Triestern, trocknen Feigen und dem Wollsack — Sie
Nach Safran und Pomaden, Zungenküssen,
Verschwendung, Saus und Braus, mit einem Wort
Nach lauter Lust und Freude.

i) λαφυγμὸν *ingurgitationem, helluationem* interpretantur. V. ad Schol.

k) Quem locum etiam *Bergl.* laudauit.

referatur. Hic vero, vti etiam in adducto Lysistr. loco de Veneris Κωλιάδος, in Atticae cognomine promontorio, aede vel signo, cuius meminit Pausan. I. p. 2. agi omnino, sat liquet. *Spanh.* V. Suid. h. v. add. etiam Steph. de Vrb. ibique Holsten. Rursum Suid. Κολία· ἐπιθαλασσία (melius ἐπιθαλάσσιος) ἄκρα τῆς Ἀττικῆς ἀπὸ τοῦ κόλου ὠνομασμένη; vitiosa esse puto; neque enim κολιὰν dici, sed κωλιάδα, eamque vocem, vt et κῶλον, per ω scribi inuenio. Hesychius ibi etiam Cereris templum, multas columnas habens, esse tradit. *Duck.*

Γενετυλλίδος. Quo vtique nomine *Venerem*, vt *generationis praesidem* dici notant hic Scholia: Hesych. vero ac Suidas vocari deam, quae ceu generationis causa, festo muliebri eodem nomine appellato praefuerit. Verum numero plurium inuocantur alibi ap. hunc Comicum Thesmoph. 137. ὦ πότνιαι Γενετυλλίδες, nempe quas ap. Suid. vocari legimus, et quidem masculino genere, περὶ τὴν Ἄρτεμιν τοὺς τῶν τοκετῶν ἐφόρους *partus circa Dianam praesides*. Quum tamen ap. Pausan. in adducto loco dicantur similiter Γενετυλλίδες ὀνομαζόμεναι θεαί, quare nempe ibidem, vti et Veneris Κωλιάδος, signa exstarent: additurque, easdem videri cum iis, quae a Phocaeensibus in Ionia deae Γεννάδες appellantur. Romae vero aedem exstitisse *Veneris Genitricis*, et primum quidem, velut a qua genus per Aeneam duceret (neque enim virum doctum inauditarum antea et incredibilium adsertionum prouentu hac aetate celebrem *l)*, id non *Iuliae*, sed *Octaviae* genti tribuentem hic moramur), a Iulio Caesare consecratam constat. Adde prout non Iuliae tantum gentis, sed velut Romanorum in genere procreatrix dicta inde eadem dea ab initio Lucretiani de rerum natura seu generatione poëmatis *m) Aeneadum Genetrix*. Inscripti vero dein ab aetate Iulii Caesaris varii Caesarum et Augustorum numi, cum deae illius signo, et quae infantem quoque in gremio fouet, et epigraphe: VENERI GENETRICI. *Spanh.* Pausan. Attic. c. 1. ἀπέχει δὲ (τοῦ Φαλήρου) σταδίους εἴκοσιν ἄκρα Κωλιάς. Κωλιάδος δέ ἐστιν ἐνταῦθα Ἀφρο-

---

l) Io. Harduinum notat.

m) I, 1. ad q. l. vidd. Bentlei. et Wakefield., qui alia loca laudat.

λίτης ἄγαλμα, καὶ Γενετυλλίδες ὀνομαζόμεναι θεαί. v. Suid. et Hesych. Lucianus Pseudolog. p. 438. [c. 11. T. III. p. 171. Reiz.] εἰπέ μοι, πρὸς Πανδήμου καὶ Γενετυλλίδος καὶ Κυβήβης· notat Graeu. in Ms. esse Γενετυλλίδων n), sed tamen h. l. in Singulari quoque legi. Et ita etiam ap. Suid. legitur et ap. Hesych. etsi apud hunc corrupte Γενετευλις. Interpr. et *Venerem et genium suum.* forte rectius *Genetyllidem. Duck.*

53. ἀργός. Hunc locum Arist. plures Grammatici citant, vt probent, voc. ἀργὸς ap. Atticos tam feminini quam masculini generis esse. Suid. Καὶ ἀργὸς ἐπὶ θηλυκοῦ. Ἀριστοφάνης Νεφέλαις· οὐ μὴν ἐρῶ γ' etc. Thom. Mag. [p. 109.]: ἀργὸς ἡμέρα καὶ ἀργὸς γυνὴ κρεῖττον ἢ ἀργή. Αρισ. ε. Νεφ. etc. Schol. Eurip. ad Hec. 150. o) ὀρφανὸν ἀντὶ τοῦ ὀρφανήν, Ἀττικῶς. ὡς καὶ Ἀριστοφάνης· οὐ μὴν ἐρῶ γ' ὡς ἀργὸς ἦν. Non solum autem hic ap. Arist. sed etiam apud alios scriptores Atticos ἀργὸς pro ἀργὴ positum reperitur. Epicrates Comicus ap. Athen. XIII. p. 570. B. αὕτη δὲ Λαῒς ἀργός ἐστι καὶ πότις. Alexis apud eumdem XIV. p. 642. D. Κἀργοὺς ἔχειν μηδέποτε τὰς σιαγόνας, pro ἀργάς. Soph. Philoct. p. 381. ed. Henr. Steph. [v. 97.] γλῶσσαν μὲν ἀργὸν χεῖρα δ' εἶχον ἐργάτιν. Eurip. Ion. 337. ἀργὸς ἡ θεός. Lucian. de gymnas. p. 287. ed. Amst. [c. 25. T. II. p. 906. Reiz.] οὐ πολυσαρκίαν ἀργὸν καὶ λευκήν. Minus Attice ergo locutus est Origenes c. Cels. IV. p. 214. ed. Cantabr. vbi σύνεσις ἀργὴ dixit: et Hesych. V. Κηφήν, vbi ait: μυῖα ἄκεντρος, ἀργή. Item Philostratus Icon. L. I. in Olympo [c. 21. p. 795. Olear.] ἡ κόμη δὲ οὐκ ἀργή, οὔτε κεῖται etc. Caeterum vti hic Aristoph. ἀργὸς dixit pro ἀργή, ita Eurip. Hec. 296. στερρὸς φύσις pro στερρά (quamuis idem Med. 1031. dixerit στερρὰς ἀλγηδόνας et Hecub. v. vlt. στερρὰ ἀνάγκη), Epicrates ap. Athen. p. 570. D. τιθασσὸς pro τιθασσή· Homerus: κλυτὸς Ἱπποδάμεια· ἁλὸς πολιοῖο· ἀμπελόεντ' Ἐπίδαυρον etc. v. Eustath. ad Hom. p. 287. 333. et 694. ed.

n) Ita etiam in aliis codd. v. Schmieder. Not. ad T. II. p. 381. Κωλιάδες et Γενετυλλίδες memorantur apud eumdem Amorr. c. 42. T. II. p. 445. vbi v. Intpp.

o) Eum locum Schol. etiam *Ern.* laudauit, et praeterea monuit exempla bene multa similia habere Barnes. in Ind. 2. Eurip. *Mascul. genus.*

Rom., vbi plura huius constructionis affert exempla. *Kust.* Caet. magis analogicum est ἀργὸς quam ἀργή, quia est compositum in ος, quae sunt communia. *Bergl.*

ἐσπάθα. Citat Suidas V. Ἐσπάθα. *Kust.* Nempe quod nobiles et summo genere apud Graecos ortas mulieres non dedecebat, neque proinde hanc ex Alcmaeonidarum stirpe Strepsiadis coniugem. Insignis est eam in rem et ad illustrationem horum Comici verborum ap. Aeschylum locus, vbi Orestes ad sororem Electram eamdemque regis regum filiam ait Choëph. 229. *p)*.

ἰδοὺ δὲ ὕφασμα τοῦτο, σῆς ἔργον χερὸς,
Σπάθης (spathae, instrumenti textorii) τε πληγάς·
εἰς δὲ θηρίων γραφή.

Ita senex ad eamdem Electram in cognomine ap. Eurip. dramate 539. κερκίδος ὅτῳ γνοίης ἂν ἐξύφασμα σῆς; Hinc illud Helenae, regiae itidem virginis ac sponsae encomium apud Theocritum, quod nulla alia in quasillo talia opera conglomeraret, neque in tela picta maiore arte stamen radio intextum scinderet, Id. XVIII, 32. ff. *q)*. A σπάθη vero, noto, vt dixi, instrumento textorio factum σπαθᾷν, pro, telam instrumento id genus densare, praeter alia et qui vtriusque vocis simul meminit, docebit apud Pollucem Aristias, sed cuius ea de re verba in priore hactenus et in postrema etiam eius apud Batauos editione desunt, ex optimo autem codice Vossiano supplenda ibidem. Nempe l. VII. c. 10. §. 31. vbi post verba νήματα Ἡρόδοτος, sequitur in Ms. Ἀριστίας (quod nomen in Ms. etiam legi notant ibi viri docti, sed nihil praeterea) δὲ ὑφαντικὴν σπάθην καὶ τὸ σπαθᾷν. Quo verbo vsus itidem Diphilus ap. Athen. et Demosth., vt in sequ. nota videbitur. Vestes autem id genus *spatha textae*, ob densitatem, quam inde consequebantur, πυκνώματα dictae ap. Aesch. Suppl. 244. Πέπλοις βαρβάροισι καὶ πυκνώμασι: quod nempe σπάθης illius crebris ictibus, s. πληγαῖς, vt paullo ante apud eumdem Aesch., subtemen texeretur ac *densum* inde fieret. Hinc Hesychio, qui ad postremum hunc Tragici locum ibi omnino respicit: Σπάθημα· πύκνωμα, ἀπὸ τῶν ταῖς σπάθαις κατα-

---

p) V. 221. f. Both. vbi extrema ita leguntur: ἠδὲ θηρίων γραφήν.

q) Ad q. l. plura congessit Siebdrat. in edit. Epithal. Hel. (1796.) p. 141. f.

κρουόντων τὰ ὕφη. Quibus adde Schol. infra ad Acharn. 179. Στιπτοὶ γέροντες, ἀντὶ τοῦ πυκνοί· εἴρηται δὲ ἀπὸ τῶν ἐσθήτων, αἵ τινες ὑφανθεῖσαι εἰς πυκνότητα συνάπτονται. *Spanh.* ἐσπάθα *telam texebat:* proprie *telam ſpatha denſubat.* In ambiguitate huius verbi ludit *r*), quod ſignificat etiam *prodigere.* Heſych. σπαθᾷ· τρυφᾷ, ἀναλίσκει, ἀσώτως καὶ ἀφειδῶς ἀλαζονεύεται. *Brunck.* Recte. Sed θοιμάτιον τοδὶ Schol. interpretatur laceram Strepſiadis ipſius veſtem. Verum vbi hic lateat πρόφασις illa, qua ſe vſum fuiſſe ruſticus ait, equidem non aſſequor. Itaque praeſtat, vt opinor, de veſte, in qua texenda elaborabat vxor, intelligere. *Schütz.*

55. ἔφασκον. ἔλεγον liber Borg. Profecta lectio haec eſt a metricis, qui κατὰ πρόφασιν ſcriptum inueniſſent, quemadmodum ſchol. hunc verſum affert. *Herm.* Mihi in nullo libro κατὰ πρ. inuentum in textis videtur, ſed κατὰ et ἔλεγον interpretamenta eſſe.

λίαν σπαθᾷς. Luſum in hoc verbo, quod tum *ſpathae ictibus* telam denſare, tum prodigaliter ac diſſolute viuere ſignificare, idque in Scholl. monitum, vidit iam Kuſterus. Neque certe aliud acumen in iis Comici verbis quaerendum, vti factum in gallicis, egregiis alioquin ad hanc fabulam notis [Daceriae]. Optimus etiam huius rei interpres Heſychius Σπαθᾷ, τρυφᾷ etc. Sic Diphilus ap. Athen. VII. p. 292. Μειράκιον ἐρῶν πάλιν τὰ πατρῷα βρύκει καὶ σπαθᾷ *rurſus adoleſcens amori indulgens patrimonium deglutit ac prodige diſſipat.* Immo quo ſpectant etiam ap. Demoſth. verba de f. legat. p. 206. [p. 354. T. I. Reisk.] διὰ ταῦτ' ἐσπαθᾶτο ταῦτα καὶ διὰ ταῦτ' ἐδημηγορεῖτο, *haec erant propter quae delicias ageret* etc. Neque haerere debuit, qui ad hunc oratoris locum reſpexit in V.

---

r) Hanc Wiland. expreſſit: daſs ſie *faul* war, will Ich juſt nicht ſagen, ſie *wirkte* nur zu viel. Franco-gallici interpr. haec eſt animaduerſio: elle preſſoit les fils avec une baguette, une ſpatule, une peigne . . . Terme de hautelifferie pour déſigner un morceau de bois dur, en forme de couteau, dont le dos eſt de pluſieurs pouces d'épaiſſeur, qui va toujours en diminuant jusqu' au tranchant, avec lequel on frappe ſur les fils de la tapiſſerie pour les rapprocher. Ariſtophane joue ici ſur la double ſignification de ce mot, qui veut dire auſſi prodiguer.

Ἐσπαθᾶτο Harpocration, an illud reddi debuerit ἀπώλλυτο *perdebatur*, vt a σπάθη, ensis, deductum; an vero per translationem a textoribus desumtum sit, vt ap. Arist. in hoc Nubb., qui ibi adducitur, loco. Ad quae caeteroquin Demosth. verba eamdem postremam vocem tuetur Vlpianus firmatque itidem his Comici verbis [p. 99. ed. Wolf. Aurel. Allobr. 1607.], ἐσπαθᾶτο dici per translationem a *textorum spatha*, additque: κατεσκευάζετο, ἢ ἐπεδαψιλεύετο· ἐκ τοῦ σπαθᾷν καὶ πολλὴν κρόκην ἐμβάλλειν τῇ ἐσθῆτι· ὡς ἔχομεν τὴν χρῆσιν παρὰ τῷ Ἀριστοφάνει ἐν ταῖς Νεφέλαις· ὦ γύναι, λίαν σπαθᾷς. Vnde discimus, a multa trama in texenda veste stamini inserta σπαθᾷν inde pro, *sumtus extra modum facere* ac *deliciari* a Graecis, vt hoc Arist. loco dictum *s*). *Spanh.* Citat locum hunc Harpocr. V. Ἐσπαθᾶτο, itemque suauissimus et vere melleus, Aristaenetus l. II. ep. XII. cuius haec sunt verba [p. 90. s. ed. Abresch.] Ἐγὼ δὲ θοιμάτιον αὐτῇ δεικνὺς, ὅπερ ἂν τύχω φορῶν, κωμικῶς τὴν ἄσωτον ὑπαινίττομαι φάσκων· ὦ γύναι, λίαν σπαθᾷς. Caeterum iocus loci huius latet in ambiguitate vocis σπαθᾷν, quae tam *texere* vel *telam densare*, quam *dilapidare* et *prodigere* ap. Graecos significat, vt Schol. recte monet. *Kust.*

56. ἔλαιον. In Au. 1588. ἔλαιον οὐκ ἔνεστιν ἐν τῇ ληκύθῳ. *Bergl.* Dicit haec seruus sentiens lampadem non amplius lucere.

57. τὸν πότην ἧπτες λύχνον. Lucernam, quae multum olei bibit propter crassa ellychnia. Lucianus dixit ex contrario, *siticulosum ellychnium*, cui non satis olei affunditur: πρὸς ἀμαυρόν τι καὶ μικρόστομον λυχνίδιον καὶ διψαλέον θρυαλλίδιον ἐπαγρυπνεῖν ἐάσας τοῖς τόκοις, in Timone [c. 14. T. I. p. 124. Hemst.] *Bergl.* Ad h. l. respexit Pollux VI, 20. Vide etiam Harpocr. V. Ἀδηφάγους, Suid. eadem v. et V. Πότης λύχνος. *Kust.* Suidas *t*) T. I. p. 52. tradit, Alcaeum λύχνον πότην dixisse ἀδηφάγον, sed in Trago-Co-

---

s) Add. Photius in Lex. p. 390. et Zonar. Lex. T. II. p. 1664. 1665. Egregie legit Wiland. simile verbum ambiguum nostrae linguae: du *verzettelst* mehr als nöthig ist.

t) Suidas: πότης λύχνος, παρὰ Ἀττικοῖς, πολὺ ἔλαιον ἀναλίσκων. Cf. Herodiani Philet. p. 432. *Brunck.*

moedia. At idem de Lysia tradit Eustath. ad Odyss. p. 1394, 38. vbi et hunc versum memorat. *Ern.*

58. Pro δεῦρ' ἔλθ' Herm. et Schütz. ediderunt δεῦρ' ἴθ' ex Suid. cod. L. ap. Ern. et Borg. quo etiam fortassis alludit, quod in cod. Elb. est, ἴθ', atque ἴθ' etiam reponi voluerat Bentl. „Nec dubium nobis videtur, ait Herm., quin ἐλθὲ ex interpretatione natum sit. Ita alibi, vt Eccles. 1084. δευρὶ μὲν οὖν ἴθ' ὡς ἐμέ."

κλάῃς. Attice nempe pro κλαίῃς. Eumoeris Ms. Κλάειν, Ἀττικῶς· κλαίειν, Ἑλληνικῶς v). *Spanh.*

διατί δῆτα κλαύσομαι. Sic recte codd. A. B. [quibuscum faciunt R. L. ap. Ern. et Barocc. ap. Dawes. et Rau.]. Vulgo διατί δὴ κλαύσομαι, claudicante metro. *Brunck.* Quum olim δὴ legeretur, Bentl. x) κεκλαύσομαι scribendum censuit, refutatus a Dawes. M. Crit. p. 95. *Herm.* qui cum *Schütz.* sequutus est Brunckium.

59. ὅτι τῶν. Suid. τῶν γὰρ, in θρυαλλίς. θρυαλλίδων, Ib. *Ern.* Ista dicens puero alapam infligit. *Schütz.* Ad Genitt. illos subint. τινά. Crassa autem ellychnia plus olei imbibunt, quam tenuia. Post haec seruus abit.

61. τῇ 'γαθῇ, Ironice, vt supra v. 8. ὁ χρηστὸς οὑτοσὶ νεανίας. *Bergl.* Male in A. C. τἀγαθῇ. *Brunck.*

---

v) Ita etiam Hudsonus. At Pierson. (Moer. Attic.) p. 231. edidit: Κλάειν, καὶ κάειν, μετὰ τοῦ α, Ἀττικῶς· μετὰ τοῦ ι, Ἑλληνικῶς.

x) Duriusculum hic est et aures offendit, quod να in ἵνα ob geminam sequentem producitur. Non paulo sane rotundius corriperetur, et eo pacto Strepsiadae verba caesura finirentur, quod venustius. Adde quod pro ἔλθ' reponendum est ἴθ', auctore Suida, qui in V. Δεῦρο locum sic citat: Δεῦρ' ἴθ' ἵνα κλάῃς. Quare omnino reponendum:

Δεῦρ' ἴθ', ἵνα κλάῃς. Διατὶ δὴ κεκλαύσομαι;

Nimirum κεκλαύσομαι pro κλαύσομαι ab Atticis dictum; vt infra in hac fab. [1436.] κεκλαύσεται. *Bentl.* Atqui hic locus viri Cl. coniecturam non firmat, sed repudiandam plane esse clamat. Quippe hic tam certum est, quam quod certissimum, verbum κεκλαύσεται notione passiua adhiberi: quae tamen si in altero loco τῷ κεκλαύσομαι tribuatur, nulla prorsus habebitur sententia. Iamdudum est, quod sic emendandum conieci:

Δεῦρ' ἔλθ' ἵνα κλάῃς. διὰ τί δῆτα κλαύσομαι;

Atque hanc quidem lectionem in Ms. Barocc. 127. repraesentari nuper cognoui. *Dawes.* M. Crit. p. 96.

62. (63. Vulgo *περὶ τοὐνόματος δὴ ταῦτ᾽.*) In *δὴ ταῦτ᾽* latet participium duale, notans praeterpropter *rixantes nos duo.* An *διαστάντ᾽* i. e. *διαστάντε, in diuerſa abeuntes?* *Reisk.* Cod. Leid. *περὶ τοῦ ὀνόματος δῆτ᾽ ἐλ.* y) quod non malum. Sic corr. Eldik. Spec. Suſpic. p. 36. Ad *ἐλοίδορ.* v. Suid. *Ern.* Languent verba *δὴ ταῦτα.* Sed lectio, quae Erneſtio non displicet, maxime hiulca eſt. Reizius volebat: *δῆτ᾽ αὖτ᾽ ἐλοιδορούμεθα* z) *tunc rurſus altercatio orta.* Nos repoſuimus optimam atque vnice veram Rau. libri lectionem: *δὴ ᾽ντεῦθεν.* *Herm.* Tacite hoc etiam recepit *Schütz.*

Lis haec inter virum et vxorem orta de nomine, quod nato filio imponeretur, illius vxoris, ob generis nobilitatem, ſuperbiam et arrogantiam notat; quum vulgo id a patribus fieri ſoleret apud Graecos *a).* Vnde Iphigenia ab Oreſte, ignara quis eſſet, quaerit ap. Eurip. Or. 499. *Σοὶ δ᾽ ὄνομα ποῖον ἔθετ᾽ ὁ γεννήσας πατήρ;* Sic ap. Plat. in Theage Socrates p. 122. T. I. [p. 7. T. II. ed. Bipont.] *καλόν γε, ὦ Δημόδοκε, τῷ υἱεῖ τὸ ὄνομα ἔθου καὶ ἱεροπρεπές.* Quamquam ſubinde et extra ordinem id a matribus etiam factum, quum in veteri Foedere tum alibi legatur, et quidem poſt inditum etiam prius a parente et a conſanguineis nomen, vti noto Ioannis baptiſtae exemplo factum conſtat, qui quum Zacharias parentis nomine fuiſſet primum appellatus, *Ioannis* dein nomen a matre conſequutus eſt et obtinuit, Luc. I, 59. ſ. *Spanh.*

64. Apte ea nomina fingit poëta, quod Megacles olim *ἱπποτροφίᾳ* nobilis fuerat, ii autem qui ea excellerent, libenter nomina ab equis imponebant liberis, vt Calliae exemplo docet Scholiaſtes. *Ern.* Nomina ab equis derivata tantum nobilioribus familiis, non plebeiis, erant vſitata. *Wiland.* *Ξάνθιππον.* Ex familia illa, vnde erat haec muliercula, duxerat Xanthippus vxorem Agariſten, filiam Megaclis III., ſi primum numeres Alcmaeonis patrem, ex

---

y) *δῆτ᾽ ἐλ.* etiam Bau. In Elb. *δὴ* deeſt.

z) Ita legi iuſſit *Eldik.* h. l. et *αὖτε* refert eo, quod iam antea de luxu nouae nuptae lites fuerant exortae.

a) Vid. *Harles.* de nomin. Graec. (1763.) p. 26. ſſ. et *Sturzii* Comm. quarta (1802.) de nominibus Graecorum p. 9. ſſ.

quo connubio natus est Pericles: inde petitum nomen volebat indere filiolo suo, hoc omine forte, vt ipsa etiam olim fieret Periclis alicuius auia. De hac familia vid. Herodotus in Eratone. Erat et alius Xanthippus, Periclis filius. *Bergl.*

65. τοῦ πάππου. Intelligendus est auus pueri. Nam ipse Strepsiades erat Φείδωνος υἱός, vt dicit v. 134. *Bergl.* Pro recepto ap. Athenn. more filiis auorum nomina imponendi *b*). Vno autem nomine vsos tantum, iuxta alios Graecos *c*), Athenienses constat, non duplici aut triplici, vt a Romanis factum. Illius vero Athenn. consuetudinis, auorum nominibus filios nuncupandi, crebra occurrunt apud auctores Atticos et in aliis quoque monumentis antiquis exempla. Sic Plato in Lachete p. 179. [T. V. p. 161. Bip.]: ὅδε μὲν τοῦδε, πάππου ἔχων ὄνομα, Θουκυδίδης· et similiter de alio Thucydide in Theage p. 130. [T. II. p. 22. ed. Bip.] *Thucydides Milesiae filius Thucydidis nepos.* In Lyside p. 211. *Aristides Lysimachi filius Aristidis nepos;* et: *Lysis Democriti filius Lysidis nepos d);* de quo postremo addit, eum Socrati ideo fuisse ignotum, quod non tam proprio quam parentis nomine vocaretur, ob parentum claritatem. Quem morem multis adhuc post saeculis apud Graecos aut e Graecis ortis obtinuisse, vt filii auorum ac proauorum nominibus vocarentur, video notantem alicubi et improbantem Chrysostomum in Genes. Hom. 21. T. I. p. 147. Sauil. καὶ καθάπερ οἱ νῦν ἁπλῶς καὶ ὡς ἔτυχε τὰς προσηγορίας ποιοῦνται, εἰς τὸ ὄνομα, φασὶ, τοῦ πάππου καὶ τοῦ ἐπιπάππου καλείσθω τὸ παιδίον. *Spanh.*

65. Φειδωνίδην. Nomen, a parsimonia desumtum *e*), erat plebeium. Nomen Pheidippidae, de quo conuenit

---

b) Qui etiam apud alios Graecos obtinuit. v. *Sturz.* Comm. quarta p. 11. s.

c) Rebus nempe eorum florentibus, non seriore aetate. v. *Harl.* l. l. p. 17. ss.

d) Haec confuse sunt tradita. Priora verba: Aristides etc. sunt ex Theage p. 22. T. II. posteriora e Lyside T. V. p. 215. s. ed. Bip. vbi tamen Lysis *Democratis* filius dicitur.

e) Similia vid. ap. Sturz. Comm. VIta p. 5.

tándem Strepſiadi cum vxore, medium fuit inter nobile et plebeium nomen, ideoque ridiculum. *Wiland.*

66. τέως eſt h. l. i. q. ἕως ſ. μέχρι τινός, aliquamdiu, v. Phot. Lex. p. 409. et κρίνεσθαι *disceptare*, altercari.

τῷ χρόνῳ. Eurip. Med. 1220. χρόνῳ δ' ἀπέστη tandem abſceſſit. Idem Herc. Fur. 607. χρόνῳ δ' ἀνελθὼν ἐξ ἀνηλίων μυχῶν. *Bergl.*

67. κᾀθέμεθα ſcil. ὄνομα. Eſt autem θέσθαι verbum propr. hac in re, *imponere nomen.*

68. Ἐκορίζετο. Meminit huius loci Suidas V. Ἐκορίζετο. *Kuſt.* Item Zonaras Lex. T. I. p. 671. Eſt autem i. q. ὑποκορίζεσθαι, blande et infantum more balbutiendo alloqui. Sequenti orationi deeſt apodoſis; *laetabor*, aut tale quid, eſt ſupplendum. Hinc Coniunctiuus ἐλαύνῃς, qui inde pendet, recte ſe habet, neque cum nonnullis codd. in Indic. eſt mutandus.

70. ξυστίδ' ἔ. ξυστὶς mulierum alias indumentum, vt Theocr. Id. II, 74. Καμφιστειλαμένα τὰν ξυστίδα τὰν Κλεαρίστας. Eadem vero non leuis ſolum ac verſicolor Tragicorum aut Comicorum etiam veſtis eaque ferme deaurata, ſeu cum aureis lembis, qua vulgo amicti erant in tragoediis reges, ſed aurigantium quoque in ſolemnibus pompis *f)*, vt hic in Scholl. dicitur, et ſimul a Theocriti Schol.

---

f) Quod Schol. ait, ξύστις λέγεται τὸ κροκωτὸν ἱμάτιον, ὃ οἱ ἡνίοχοι φοροῦσι μέχρι νῦν πομπεύοντες, Caſaub. ad Theophr. Char. p. 531. refert ad transuectionem equitum Athenis, de quibus Schol. alibi: ἐν πορφυροῖς καὶ ποικίλοις ἱματίοις ἐπόμπευον. Sane Suidas et Harpocr. V. ξυστὶς dicunt ἱππικὸν eſſe ἔνδυμα, τὴν ξυστίδα: ita enim Harpocr. Suidas ξύστιδα, vt Schol. Sed tamen non credo, de transuectione equitum hic ſentire Schol. Neque enim ἡνίοχοι ſunt *equites*, ſed *qui currus agunt*; quod forte accipiendum de his, qui victores ludorum ſacrorum in patriam reuerſi per vrbem ἐπόμπευον. Sane priorem notam de his accipiendam apparet ex verbis οἱ εἰσελαύνοντες ἀθληταί. Nam εἰσελαύνειν de his proprie dicitur, qui victores eorum ludorum in patriam reuertebantur, ſiue athletae, ſiue ἡνίοχοι, i. e. qui quadrigis vel bigis vicerant. Interpr. Suidae verba illa, ὃ οἱ ἡνίοχοι φοροῦσι πομπεύοντες, *quod aurigae geſtant in pompa Circenſi.* Nec multum refragor, ſi quis ita intelligat: nam Schol. Theocr. in Id. II, 74. ξυστὶς (ita enim ibi legitur) περίβλαιον λεπτὸν, ᾧ χρῶνται καὶ οἱ ἁρματηλάται. Sed priorem notam plane

ad dictum modo poëtae locum: καὶ οἱ ἁρμηλάται χρῶνται. Quod itidem a Megacle factum hic tradit, qui ex nepte eius seu sororis filia natus erat Phidippides. De eadem et quidem vt veste muliebri, mentio fit a Lysistrata, a qua fabulae illi nomen, v. 1193. στρωμάτων δὲ ποικίλων καὶ χλανιδίων καὶ ξυστίδων καὶ χρυσίων ὅσ' ἐστὶν ἐμοὶ — vt de splendido vestis genere ibi ea ξυστίδος voce agi liqueat. *Spanh.* Hesych. dicit, secundum quosdam esse *tenuem* vestem, παρὰ τὸ ξύειν, *radere*. Itaque *ralla* possit dici latine; nam et Plautus in Epidico [IV, 2, 46.] videtur opponere *tunicam rallam* et *tunicam spissam*, et *ralla* similiter a *rado* videtur dicta esse. *Bergl.* *Jagdkleid* vertit *Schütz.*, *Reithabit*, *Wiland.*

71. Φελλεὺς mons in Attica, teste Steph. Byz. et Schol. Comici ad Acharnn. 71. *Bergl.* αἶγας scil. ἐλαύνης, quod e v. 69. repetendum. Obseruari velim ridiculum ex imitatione et peruersione verborum vxoris. *Schütz.* Citat Suid. V. Φελλέα. *Kust.* [Hinc intelligitur, non recte ab Inu. e cod. Rau. editum esse Φυλλέως.]

72. διφθέραν. Vid. Casaub. ad Theophr. Char. p. 147. [p. 56. ed. Fisch.] Victor. ad Varron. de R. Rust. p. 58. g) Suidas: διφθέρα· ποιμενικὸν περιβόλαιον ἐκ δερμάτων· quod e Schol. sumtum videtur. *Duck.* In Eccles. 80. τὴν τοῦ παγόπτου διφθέραν ἐνημμένος. Est autem ἐνάπτομαι διφθέραν *cilicium apto mihi*, f. *cilicium induo.* In Ran. 428. ἐνημμένος λεοντῆν· Auu. 1250. ἐνημμένοι παρδαλᾶς. *Bergl.* Hinc ἐνειμένος, quod est in cod. Bauar., recte repudiat *Harl.*

73. [Olim ἐπείθετο.] Mollior et numerosior erit versus, si legeris ἐπίθετο. Sic alibi passim habet πιθοῦ et πιθοίμην potius, quam πείθω. *Bentl.* Ei obsequuti sunt

---

accipiendam puto de victoribus certaminum, quum praesertim Megaclem, cuius in hoc versu fit mentio, ter vicisse Olympia ad v. 74. prodat Schol. ξυστίδος porro variis hominibus erat vsus. v. Ruben. de Re Vest. p. 119. *Duck.*

g) Praeter hunc Casaub., qui etiam vocab. posterioris aetatis ἰτάλη, deprauatum ex antiquo ἰξάλη, et caprae pellem significans illustrat, *Harl.* laudat Valesii Emendd. V, 7. ibique Burmann. p. 127. et Hemsterhus. ad Lucian. Tim. 6. p. 110. T. I.

Brunck. (quamquam codd. non addicentibus), *Inu. Schütz.* et *Herm.*

74. ἵππερον. Hesych. hic legit ἱππάερον. Eum vide h. v. *Kust.* Praeterea Suid. laudat *Duck.* Ap. Zonar. Lex. II. 1116. est ἵππερως· ἵππων ἔρως. In Hesych. non modo Ἱππάερον (T. II. p. 61.) sed etiam Ἵππερον· ἱππικῆς ἔρωτα (p. 63.) legitur. In Photii Lex. est ἱππέρων. Est i. q. νόσος ἱππική, 233. *Pferdesucht*, vt *Wil.* vertit.

Recte in membr. scriptum est κατέχειν, quod absque his etiam ob versum reponi debebat. Male vulgo κατέχει. *Brunck.* Etiam *Ern.* in Not. dicit se κατέχειν e Ms. R. reposuisse, et iam antea ita scribendum ostenderat *Duck.*

75. ὅλην τὴν νύκτα φροντίζων. Eqq. 1285. ἣ πολλάκις ἐννυχίαισι φροντίσι συγγεγένημαι. v. Ran. 956. *Bergl.* Interpungebatur [etiam in Inu. ed.] φροντίζων, ὁδοῦ μίαν — Nos, Reizii et Schützii sententiam sequuti: φροντίζων ὁδοῦ, μίαν ε. α. dedimus *h*). Atque hanc interpunctionem habent Ms. Bau. edd. Ald. Iunt. Frischl. [laudd. iam ab Harl.] Frigidius [monente etiam Schütz.] dixisset: quum diu sollicitus fuissem, tandem aliquam viam reperi. Illa longe alacriora et ad pellendos spectatorum animos aptiora: quum diu viam circumspexissem, tandem vnam inueni plane planissimam. Maior est enim exspectatio, si clarum et compertum habemus, quid quaeratur, quam si secus est. *Herm.*

76. δαιμονίως in bonam partem, vt plerumque. v. Spanh. ad Plut. 674. Gl. Cod. ἐπιτηδείως. Est tamen et in malam partem ap. Lysiam p. 442. ed. Tayl. *Ern.*

77. ἣν — ἀναπείσω est: quam vt ingrediatur, si huicce (filium monstrat) persuasero.

78. Haec pronuncians senex surgit et ad filii lectum pergit; excitaturus eum e somno blande appellat, simulque manibus mulcet. *Schütz.*

79. ἥδιστ' αὐτόν. Inuerso ordine, et saluo versu, cod. L. *Ern.* Immo vitiato. *Herm.*

---

h) Probauit Harl. reddens: cogito *de* via —

81. (al. 82.) Perperam vulgo κῦσόν με. Prima in κύω, κυνῶ, corripitur semper. v. Ran. 755. 788. Aesch. Prom. 944. οἱ προσκυνοῦντες τὴν Ἀδράστειαν, σοφοί. Cfr. not. ad Apoll. I, 1238. *Brunck.* Sequuti sunt *Schütz.* et *Herm.*

82. Recte Brunckius pro ἰδοῦ [vt olim legebatur] edidit ἰδού, quo significatur, factum esse, quod fieri postulabatur. Sic Ran. 1378. 1390. Pac. 762. *Herm.* Dextram porrigit adolescens. *Sch.*

83. νὴ τὸν Ποσ. τουτονὶ τὸν Ἵππιον. Quomodo ap. Aesch. S. C. Th. 132. ὁ ἵππιος ποντομέδων ἄναξ· immo solo etiam ἱππείου θεοῦ, *equestris dei*, nomine designatus in Eurip. Phoen. 1701. Cuius appellationis huic deo tributae, praeter notum ea de re Maronis locum Georg. I, 12. *tuque o, cui prima frementem Fudit equum*, caussam seu fabulam tradunt praeter Pausan. VIII. p. 435. breuia ad Hom. Scholia Iliad. ψ, 346. Hinc ap. Pindarum Ποσειδώνιοι ἵπποι vocantur Olymp. V, 49. f. Diomedis equi, qui victoriam bigis et quadrigis in curulibus apud Olympiam agonibus retulerant. *Spanh.* Eqq. 547. ἵππι' ἄναξ Πόσειδον, vbi vid. not. Videri etiam possunt, quae ad Plut. notaui 396. *Bergl.* τουτονί. Nisi de statua Neptuni equestris intelligere velis, quam simul monstrauerit Phidippides, quod tamen scenae parum conuenit, restat vt cum Schol. statuas, eum instrumentum aliquod aurigationis digitis ostendisse, quod Neptuni equestris quasi quoddam insigne esset. *Schütz.* In v. sequ. subint. λέγης.

86. (al. 87.) Quod Inuern. ex Ran. recepit: ἀλλ' εἴπερ μ' ἐκ τῆς καρδίας ὄντως φιλεῖς, metrum in secundo pede violat; retinendum igitur est antiquum: ἀ. εἴπερ ἐκ τ. κ. μ' ὄ. φ. Non rectius ex eodem libro v. seq. recepit: ὦ παῖ, πιθοῦ μοι. Φ. τ' οὖν — Non ι in τί elidi potest. Restituendum est antiquum: ὦ παῖ, πιθοῦ (non opus est pronomine μοι). τί οὖν —

87. Istud πιθοῦμαι [olim vulg.] tinnientibus librarii auribus acceptum refero, qui vtique πιθοῦ iam recens a dictante audiisset, mirum ni venditent Grammatici tamquam futuri secundi medii exemplum, de me fortassis, qui istiusmodi futura nulla esse docuerim, serio triumphaturi. Hi quidem quin suo se iudicio beare pergant, nullam hic libet operam insumere. Interim vero humaniores quosque

Aristoph. manum sic potius agnituros confido: τί οὖν πίθωμαι δ. σοι. Au. 164. τί σοι πιθώμεθ'; *Dawes.* M. Crit. p. 217. πίθωμαι recte Dawesius, cuius emendationi fauet cod. C. in quo πίθομαι. Vulgo πιθοῦμαι. In meo πειθοῦμαι i). *Brunck.* Sic Thesm. τί οὖν δρῶ; 243. τί θαῤῥῶ; add. ib. 252. 635. 868. *Herm.*

88. ἔκστρεψον. Citat Suid. V. Ἔκστρεψον. *Kust.* et *Ern.*

90. Scribendum est: καί τι πείσει; *num aliquo modo obsequeris?* Ita Br. Herm. Sch. Reiskius coniecit: κᾆτα *etiamne?*

91. *Reisk.* legi iussit: δεῦρό νυν κἀπόβλεπε (καὶ ἀποβλ.). — Nempe per fenestram eum prospicere iubet. Itaque filius eum patre ad fenestram abit. *Sch.* In Thesm. 25. βάδιζε δευρὶ καὶ πρόσεχε τὸν νοῦν. *Bergl.*

92. ὁρᾷς τὸ θυρ. τ. In Thesm. 26. eadem verba. *Bergl.* τῴκίδιον. τὸ οἰκίδιον. Ad hanc formam in Thesm. 349. scribi debuit: κῴκίαν, non vt ibi reliquimus, κοἰκίαν. Sic Ran. 511. κῷνον pro καὶ οἶνον. *Brunck.*

94. Φροντιστήριον. Φροντίζειν aliquando significat *meditari*, quod philosophorum praecipue est. Hinc Φροντιστήριον hic dicitur schola Socratis. Hesych. Φροντιστήριον· διατριβὴ καὶ οἴκημα Σωκράτους, καὶ τὸ σχολεῖον k). Ad hunc, credo, locum Comici respexit. Ob eamdem causam et Socrates dictus fuit Φροντιστής, teste Xenoph. et Galeno: vt bene monuit Lamb. Bos. Obseruu. Misc. c. 12. l). *Kust.* Sic infra 1136. de hac Socratis schola similiter κόψας τὸ Φροντιστήριον. Eamdem vero vocem de *schola sophistarum* adhibet in eorum Vitis Philostratus l. I. p. 509. [ed. Olear.] vbi de Aeschine, Rhodi agente, ait: καὶ σοφιστῶν Φροντιστήριον ἀποφήνας τὴν Ῥόδον ἐκεῖ διῃτᾶτο. Adde, quod alibi ab eodem Philostrato non philosophorum, sed rhetorum, quales erant illi sophistae, orationes Φροντίσματα dicuntur, vt Isocratis, de Vit. Soph. p. 507. ἄριστα δὲ τῶν Ἰσο-

---

i) Quod etiam in cod. Elb. et ed. Bas. *Harl.*

k) Cf. Zonar. T. II. p. 1825.

l) P. 63. s. vbi omnem h. l. illustrauit. Eumdem Bosium atque etiam Hes. locum laudauit *Brunck.*

κράτους φροντισμάτων. Vocem vero φροντιστοῦ et φροντιστῶν de Socrate et eius discipulis, vnde φροντιστήριον hic dicitur *Socratis schola*, a Xenoph. Symp. c. 6. §. 6. et Laërtio II. [§. 27.] *m)*, vt viderunt iam alii, adde et a Platone, de quo mox, adhibitam vsurpauerat iam ante aliquot in hac fabula locis Comicus, vt mox v. 101. 265. 413. Apud Hesych. vero φροντισταὶ φιλόσοφοι. Sic φροντίζει, μεριμνᾷ· alibi μεριμνηταί, οἱ φιλόσοφοι· quomodo vna voce μεριμνοσοφισταὶ mox de Socrate eiusque discipulis dicitur v. 100. Quarum *n)* Socratis eorumque qui ei operam dabant ea fuit ratio, quod illi in inuestigandis iis, quae sunt in caelo aut sub terra perpetuo defixi crederentur, prout id Socrati a Melito crimini inter alia versum in Platonis Apol. Socr. [c. 3.] legitur: καὶ περιεργάζεται ζητῶν τά τε ὑπὸ γῆν καὶ τὰ ἐπουράνια· immo de quo paullo ante [c. 2. ed. Fisch. p. 72.] Σωκράτης, ἀνὴρ σοφὸς τά τε μετέωρα φροντιστής. Hinc de Metone astronomo, qui a Phrynicho φροντίζων sit dictus, consuli possunt huius Comici Scholia ad Auu. 998. *Spanh.* φροντιστήριον dicitur schola Socratis, quod philosophi ibi φροντίζουσι, h. e. *meditantur.* Copiosa est *Wilandi* in Mus. Attico, II, III. p. 35 — 47. de his vocabb. disputatio, cuius summa huc redit: φροντὶς non proprie, vt Gualtherus ad Pollucis Onomast. censuit, *commentationem* aut *elaboratam de rebus dubiis disquisitionem*, sed *curam, cogitationem, meditationem* significauit, et φροντίζειν idem valuit quod μεριμνᾷν, ap. Xen. Mem. 3, 2. etiam *studiosum* esse *alicuius* signif., apud Comicum, quae rarior est significatio, *meditari*, cum mentis contentione et labore cogitare de re quadam, in primis de re leui (Grillen fangen). φροντιστὴς non quiuis philosophus olim simpliciter appellatus est, etsi Hesych. et Pollux IV. p. 368. auctores sunt, imo per Aristoph. qui primus Socratem, ludibrii caussa, hoc nomine appellauit, factum est, vt idem nomen Socrati maneret, quod e Xenoph. Symp. l. l. colligitur. Vocabulum igitur illud eum denotauit, quatenus operam et studium poneret in quaerendo de rebus leuissimis. Hinc φροντιστήριον non scholam philosophi omnino, aut so-

---

m) Add. Fisch. Ind. Aesch. Socr. V. φροντιστής, et Sturz. Lex. Xen. IV. p. 495.

n) Ita ed. Kust. Videtur *appellationum* aut tale vocab. excidisse.

phistae, qui quidem non dici poterant nugis et inanibus quaestionibus occupari, sed locum, in quo ὁ φροντιστὴς (Socrates) habitat, indicauit, vnde et ab Hes. explicatur οἴκημα Σωκράτους. Nullo enim loco veteris scriptoris doceri potest, voc. φροντιστήριον ante tempora Aristoph. fuisse vsitatum, aut scholam omnino significasse. Lucianus enim Ner. c. 1. hoc voc. de Musonio tantum ita vsurpauit, vt ad Aristoph. locum alluderet. Dacieria reddidit *observatoire*, recens francog. int. *lieu de méditation*. Schütz. *eine Philosophenschule*, sed Wiland. maluit graecum voc. retinere, quoniam nullo vernaculo exprimi posse videtur. Idem monuit, Socratis domum videri admodum exiguam et tenuem fuisse.

95. ἐνταῦθ' ἐνοικοῦσιν. In Thesm. 29. ἐνταῦθ' Ἀγάθων ὁ κλεινὸς οἰκῶν τυγχάνει. *Bergl.* οἱ τὸν οὐρανὸν λέγοντες. Accusatiuus pro Nominatiuo [ὡς ἐστιν ὁ οὐρανὸς πνιγεύς]; de qua constructione Atticorum v. ad Plut. 55. *Kust.* Pro περὶ τοῦ οὐρανοῦ λέγ. *Bergl.*

96. ἐστιν πνιγεύς. Sic ad metri legem scribendum fuit. Perperam vulgo ἐστι. *Brunck.* Primum est, quod Socrati hic adfingitur, quasi *coelum fornacis* instar esse dixerit, qui terram ambiat, *homines* vero instar *carbonum*. Quod infra Auu. 1001. o) de *aëre*, ceu *fornace*, similiter a Geometra dicitur. Id vero, quod Socrati hic adfingitur, velut ab Hippone philosopho iam ante dictum, sugillasse Cratetem in comoedia Πανόπταις, tradunt Scholia. Quod tamen non obstat, quidquid alii in iisdem Scholl. obtendere in contrarium dicuntur, quin ad traducendum Socratem et inter alia velut primum rei longe ridiculae adsertorem, hoc ab Aristoph. drama fuerit concinnatum. Aliam quidem Socratis de *coelo* sententiam fuisse, e Platone eius discipulo sat licet percipere, qui coelum etiam deum esse, omniumque bonorum causam nobis exstitisse tradiderit in Epinomide T. III. p. 977. [T. IX. p. 244. Bip.] p) Mitto, quod non πνιγέα quidem s. *fornacem*, sed *fornicem* s. καμάραν coelum esse dixerunt e priscae ecclesiae Christ. doctoribus nonnulli, nempe coelum in fornicis similitudi-

o) Eum locum etiam *Bergl.* laudauit.

p) Si libellus ille Platonem habet auctorem.

nem terrae imminere, et vndequaque velut muris firmissimis terrae inniti, et quidem ex Esai. XL, 22. ὁ στήσας τὸν οὐρανὸν ὥσπερ καμάραν. Quam in rem videri potest Eusebius in Commentario nuper in hunc prophetam edito q) p. 511. et in eodem volumine diuulgatum simul Cosmam [Topographiae Christ.] lib. VIII. p. 306. et eam in rem editoris B. de Montfaucon Praef. in Euseb. Comm. in Esaiam p. 356. *Spanh.*

97. κἄστι περὶ ἡμᾶς οὗτος. Euripides, philosophus scenicus, in Bacch. 292. τοῦ χθόν' ἐγκυκλουμένου αἰθέρος. *Bergl.*

ἄνθρακες. In edit. Farr. est ἄνδρακες, quae etsi non sit vox bona, tamen non omnino debet reiici; potuit enim forte ἄνδρακες dixisse, voce corrupta, vt simul intelligantur ἄνδρες, *homines*, qui sunt sub coelo, et ἄνθρακες *carbones*, qui sunt in fornace; coelum autem fornaci esse simile dicit. Sic etiam Lysistr. 342. eadem editio habet ἀνδρακεύειν pro ἀνθρακεύειν, vbi itidem data opera videtur fecisse Comicus confusionem harum vocum: nam mulieres ibi referunt viros dixisse ὡς χρὴ ἀνδρακεύειν τὰς γυναῖκας πυρί, *igne cogendas esse, vt redeant ad viros, aut misceantur viris aut sentiant cum viris.* Vbi minus attentus auditor putaret r), *in carbones redigendas esse igni*, vt ipsae etiam mulieres putabant. Sic etiam Pac. 414. finxit vocem corruptam ἁρματωλίας, in qua et voc. ἅρμα latet et ἁμαρτωλία, vt significet *vitiosam currus agitationem.* v. ad Acharn. 36. *Bergl.*

98. διδάσκουσ' ἀργύριον ἤν τις διδῷ. Quod similiter praeter omnem veri speciem, vt in Scholl. etiam dicitur, Socrati tribuitur s); quasi ille mercenariam scholam ape-

---

q) a Bern. de Montfaucon in Collectione noua Patrum et Scriptorum T. II. 1706. f. Lut. Par.

r) Id vix fieri potuit, quum litterarum δ et θ sonus admodum fuerit diuersus. Nec Harles. adsentitur Berglero.

s) Socrates numquam ab auditoribus mercedem accepit. Idem a vanitate plurimum aberat. Valetudini quoque inseruiebat, adeo vt pallidus minime dici posset. Verum Aristoph. omnia Sophistarum vitia in Socratem transtulit, qui tragoediis, Euripideis praesertim, delectabatur, Comicos vero poëtas asper-

ruiſſet, in qua, accepta demum pecunia, diſcipulos edoceret, qua dicendi arte, vt mox videbitur, cauſas iuſtas vel iniuſtas iidem obtinerent. Quo nihil vtique magis alienum a Socratis moribus et inſtitutis legitur, qui hanc μισθαρνικήν, ſ. *artem mercenariam* Sophiſtis illius et ſequentium aetatum propriam apud Platonem haud vno loco exagitat, vt in Soph. p. 223. T. I. [p. 213. T. II. Bip. ſ. c. 9. ed. Fiſch.] vbi eo praeſente inducitur artis illius, quae ad docendam virtutem, μισθὸν δὲ νόμισμα, *pro mercede pecuniam* exigit, propola; ipſa vero ſophiſtica μισθαρνικῆς, νομισματοπωλικῆς, *mercenariae et pecuniae conflandae ergo inſtitutae* nominibus ibi indigitatur, et inde iuuenum diuitum ac nobilium praeda. Adde in Euthyd. p. 304. T. I. [p. 33. T. III. ed. Bip. ſ. c. 33. ed. Routh.] vbi ab ipſo Socrate de iisdem ſophiſtis et iisdem verbis, quibus h. l. id Socrati tribuit Comicus, διδάξαι τὸν ἐθέλοντα ἀργύριον δοῦναι, quod ad Calliam ſimiliter dicit in Xenoph. Sympos. I, 5. σὺ μὲν Πρωταγόρᾳ τε πολὺ ἀργύριον δέδωκας ἐπὶ σοφίᾳ, καὶ Γοργίᾳ καὶ Προδίκῳ καὶ ἄλλοις πολλοῖς. Adde eumdem in Mem. Socr. I, 2, 7. dicentem ἐθαύμαζε δὲ εἴ τις ἀρετὴν ἐπαγγελλόμενος, ἀργύριον πράττοιτο. Vnde nominatim de eo tradit in eius vita Laërtius l. II. [§. 27.] p. 96. vlt. edit. [Meibom. T. I.] μισθόν τε οὐδένα εἰσεπράξα-

---

nabatur. Itaque eum Ariſtophanes, quod et Eupolis aliique fecerunt, hac ratione vlciſcitur, vt eius nomen falſis opprobriis obruat. Callide autem hic ibi quaedam intermiſcet, quae Socrati proprie erant; v. c. ἀνυπόδητος ſ. *discalceatus* ambulabat philoſophus. *Schütz*. Falſa eſſe haec crimina, iam Xenophon M. Socr. I, 2, 4. ſſ. teſtatus eſt. At in perſona Socratis omnium philoſophorum vitia irriſit Comicus. Sophiſtas pro pecunia artem docentes irridet Socrates ap. Plat. in Menone p. 371. ſſ. vol. IV. ed. Bip. *Harl.* De Socrate vere hoc dici non potuit, qui numquam ab auditoribus ſuis mercedem accepit. Sed hoc faciebant plerique alii ſophiſtae. Hac autem fabula ſub perſona Socratis philoſophos omnes traducit Ariſtophanes, et quae ſingulis in ratione vitae et doctrina inerant ridicula, ea ſimul omnia in Socratem confert. Sic ſolent etiamnum Comici noſtri, qui in perſonam aliquam fictam vitia et ridicula congerunt in multis hominibus obſeruata. Hoc non ignorabant Athenienſes, quorum nulli non notus erat Socrates. Huius obſeruationis meminiſſe lectorem velim ad omnes locos, vbi Socrati, qui philoſophorum omnium perſonam ſuſtinet, vel dogmata vel actiones tribuuntur, a quibus eum ſcimus fuiſſe alieniſſimum. *Brunck.* Verum nec in Sophiſtas omnia cadunt, quae comica licentia effudit.

το t), nempe a discipulis; quem antea, et dum in officina lapidaria adhuc ageret, stipes ad vsum vitae necessarias cepisse dixerat idem Laërt. p. 92. *Spanh.* Sophistae ἐρασιχρήματοι non nisi pro pecunia docebant illam artem, qua quis dicendo quidlibet posset perficere: quae dicitur rhetorica et ars persuadendi; cuius maximam esse potentiam in rebus humanis Hecuba dicit ap. Eurip.: ac proinde operae pretium esse, vt quis ante omnia eam addiscat, sumtibus non parcens, in cognomine dramate v. 803.: τί δῆτα θνητοὶ τἄλλα μὲν μαθήματα Μοχθοῦμεν ὡς χρὴ πάντα καὶ ματεύομεν; Πειθὼ δὲ τὴν τύραννον ἀνθρώποις μόνην Οὐδέν τι μᾶλλον ἐς τέλος σπουδάζομεν, Μισθοὺς διδόντες μανθάνειν, ἵν' ᾖ ποτε Πείθειν ἅ τις βούλοιτο τυγχάνειν θ' ἅμα. *Bergl.*

99. (al. 100.) λέγοντα νικᾷν κ. τ. λ. Tertium calumniae genus, qua hic adficitur Socrates, quasi artis illius et quidem proposita prius pecuniae mercede, foret magister, quam edoctus quis, siue iustam siue iniustam causam coram iudicibus ageret, posset eam ex aequo vincere. Quod rhetorum quidem vel sophistarum proprium exstitit, non vero Socratis; de quibus ab eo dicitur ap. Plat. in Euthyd. p. 272. [p. 6. T. III. Bip. f. c. 1 Routh.] οὕτω δεινὼ γεγονάτον ἐν τοῖς λόγοις μάχεσθαί τε καὶ ἐξελέγχειν τὸ ἀεὶ λεγόμενον ὁμοίως, ἐάν τε ψεῦδος ἐάν τ' ἀληθὲς ᾖ, ac proinde, quod hic a Comico dicitur, *causam seu iustam seu iniustam*, ex aequo *vincere.* Quum contra de Socrate tradat Xenophon Mem. I, 1, 16. illum semper de rebus humanis disseruisse τί δίκαιον, τί ἄδικον κ. τ. λ. Socratem caeteroquin antequam se philosophiae totum addiceret, cum Aeschine discipulo artem dicendi docuisse (ῥητορεύειν ἐδίδαξεν), eamdem vero a triginta tyrannis docere vetitum tradit Laërtius d. l. p. 91. et postremum etiam Xenophon Mem. 1, 2, 31. De hoc orationis genere, quo, vt hic a comico dicitur, causae iniustae vincerentur, agitur paullo post v. 114. et 115. et pluribus infra Act. III. sc. II. vbi mutuae *Iusti* et *Iniusti* concertationes leguntur. *Spanh.*

101. Μεριμνοφροντισταί. Eumoeris Ms. [Moeris p. 264. Piers.] μεριμνῶν· Ἀττικῶς v). φροντίζων, Ξενοφῶν.

---

t) Add. Bos. Obss. Critt. p. 63. f.

v) Pro hoc voc. Ruhnk. et Piers. coniecerunt legendum ἀντὶ τοῦ φρ.

Vna vero hic vox e duabus illis, et vtraque Attica, vocibus composita. Quamquam voc. μέριμνα quod adtinet, eadem Ionibus etiam, quippe Athenn. colonis, erat familiaris; vt vel ex Anacreonte colligas, apud quem in Odario XXV. eoque decem versuum, ter vox μέριμνα et μέριμναι legitur, et bis ap. Aesch. S. C. Th. 84. et 113. Hesychius vero opportune ad hunc Comici locum: Μεριμνηταί, οἱ φιλόσοφοι. Apud Chrysost. vero lib. de Virgin. p. 252. T. VI. Sauil. dicitur οἱ τῆς οἰκουμένης μεριμνηταὶ *orbis curatores*, seu, qui de hominum communitate, ne illa intereat, sunt solliciti. *Spanh.* Euripides philosophos vocat μεριμνητὰς λόγων Med. 1228. quos ibi notat, quia statuant aliquam beatitudinem in hac vita siue summum bonum: Τὰ θνητὰ οὐ νῦν πρῶτον ἡγοῦμαι σκιάν· Οὐδ᾽ ἂν τρέσας εἴποιμι τοὺς σοφοὺς βροτῶν Δοκοῦντας εἶναι καὶ μεριμνητὰς λόγων. Τούτους μεγίστην μωρίαν ὀφλισκάνειν. Θνητῶν γὰρ οὐδείς ἐστιν εὐδαίμων ἀνήρ· Ὄλβου δ᾽ ἐπιῤῥυέντος εὐτυχέστερος Ἄλλου γένοιτ᾽ ἂν ἄλλος· εὐδαίμων δ᾽ ἂν οὔ. Componitur autem μεριμνοφροντιστὴς ex μέριμνα et φροντιστής· posterior vox significat *studiosum et philosophum*, et occurrit infra 455. et 1038., prior *curam et studium philosophicum*, infra 1407. *Bergl.*

καλοί τε κἀγαθοί. Et hoc videtur comice dici: *satis boni homines et probi.* Locutionem hanc καλός τε κἀγαθὸς illustrat Dawes M. Cr. p. 243.

102. *Reisk.* distingui maluit: πονηροί γ'. οἶδα τοὺς ἀλαζ.

103. τοὺς ὠχριῶντας, τοὺς ἀνυπ. Versum hunc et sequentem absque nomine auctoris citat Athen. L. V. c. 3. p. 188. [p. 227. T. II. ed. Schweigh.] Eodem respexisse videtur Theocritus Id. XIV, 3. — ἀφίκετο Πυθαγοριστής, Ὠχρός, ἀνυπόδητος etc. Color nempe pallidus in philosophis praecipue notari solebat. Hinc Lucianus init. Iou. Tragoed. [c. 1. T. II. p. 642. ed. Reiz.] ὠχρὸς περιπατῶν, φιλοσόφου τὸ χρῶμ᾽ ἔχων. Ecce! pallorem dicit esse *colorem philosophi.* Idem in Icaro-Menippo [c. 5. T. II. p. 756. Reiz.] philosophis tribuit προσώπου τε σκυθρωπότητα καὶ χρόας ὠχρότητα. Vide eumdem in Bis Accus. p. 224. [c. 16. p. 851. T. II.] Cum pallore philosophorum Comicus noster hic coniungit ἀνυποδησίαν. Solebant enim philosophi austeriores et adstrictioris vitae discalceati incede-

re *x*): quod Socratem fecisse discimus ex v. 362. itemque ex Xen. Mem. I. p. 729. [I, 6, 2.] Sic ap. Athen. IV. p. 163. E. Diodorus Aspendius, philosophus, dicitur ῥυπῶν καὶ ἀνυποδητῶν. Alciphron Epist. 3. [Lib. I.] ἤκουσα τινος τῶν ἐν τῇ Ποικίλῃ διατριβόντων ἀνυποδήτων καὶ ἐνεροχρώτων. Intelligit philosophos Stoicos. Lucianus in Icaro-Menippo p. 209. [c. 31. T. II. p. 788.] philosophum describens, praeter alia ait: αὐχμῶ καὶ ψυχρολουτῶ καὶ ἀνυπόδητος τοῦ χειμῶνος περιέρχομαι. Cynici praecipue, qui aliis philosophis austeriores videri volebant, nudis pedibus incedere solebant. Hinc apud Lucianum in Dialogo Cynici et Lycini p. 717. [c. 1. T. III. p. 539.] Lycinus alteri inter alia obiicit τὸ ἀνυποδητεῖν. Lucillius in Epigr. Anthol. L. II. c. 52. *y*). Menestratum Cynicum vocat ἀνυπόδητον καὶ ῥιγοῦντα. Interdum tamen viros etiam splendidioris fortunae et dignitate conspicuos, discalceatos incessisse legimus, vt aliis patientiae et adstrictioris vitae exemplum praeberent. Sic de Catone Vticensi testatur Plutarchus in eius vita p. 780. [c. 6. T. IV. p. 371. Reisk.] eum, etiam quum praetor esset, *sine calceis et tunica* saepe ad tribunal accessisse: ἀνυπόδητος καὶ ἀχίτων πολλάκις ἐπὶ τὸ βῆμα προσερχόμενος. Idem de Phocione in eius vita p. 743. [c. 4. T. IV. p. 302.] tradit: ὅτι κατά γε τὴν χώραν καὶ τὰς στρατείας ἀνυπόδητος ἀεὶ καὶ γυμνὸς ἐβάδιζεν. Photius in Bibliotheca p. 1485. de Lycurgo oratore: ἀνυπόδετος τὰ πολλὰ διῆγε, εἰ μὴ τὸ πρέπον αὐτὸν ἐβιάζετο πρὸς τὴν τῶν ὑποδημάτων κατελθεῖν χρείαν. Vide etiam Philostratum in epist. ad μειράκιον ἀνυπόδητον p. 384. Collect. epist. Graecan. ed. Geneu. [ep. 22. p. 922. s. ed. Olear.] vbi τὴν ἀνυποδησίαν laudat, eamque heroibus et philosophis conuenire ait. Agesilaus iam senex ἀνυπόδετος πολλάκις καὶ ἀχίτων προῄει teste Aeliano V. H. VII, 13. vbi vide Periz. *Kust.* De quo ἀνυποδησίας apud veteres Ethnicos ritu, a philosophis aliisque adstrictioris vitae hominibus quum in sacris etiam et so-

---

x) ἀνυποδήτους intell. non omnino *discalceatos*, sed qui non vtuntur calceis cauis, quae proprie sunt ὑποδήματα, quibus elegantiores vtebantur, quum seueriores *soleis*. v. Salmas. ad Tert. de pall. p. 586. *Ern.* Dubitari tamen potest, vtrum h. l. ita accipiendum sit. Cf. *Sturz.* Lex. Xen. I. p. 276. s.

y) n. 30. T. II. p. 323. Brunck. Anal. T. III. p. 35. Iacobs. Anth. vbi v. Iacobs. Anim. T. II. P. II. p. 460.

lennibus deorum pompis, tum in luctu et graui calamitate vſurpato, ad Callim. Obſſ. p. 728. [ad h. in Cer. 125. p. 819. T. II. Ern.] nec de Gentilium ſolum, ſed de Hebraeorum quoque ea in re inſtitutis notauimus. *Spanh.* [qui praeterea v. 362. et Xenoph. Mem. S. loc. laud. affert.] Hoc philoſophorum erat, praeſertim qui auſteriorem quamdam ἄσκησιν profitebantur. v. Salmas. ad Tert. de pall. p. 417. Spanh. ad Call. h. in Cer. 125. Meminit etiam Brod. V. Miſc. 18. *Duck.*

104. κακοδαίμων Friſchlin. vertit: *genius;* quod miror, quum hic notet, vt vulgo notare ſolet, *infelix. Kuſt.*

Σωκράτης. Iſte ergo eſt vnus illorum, qui nudis pedibus ambulant et qui rhetoricam docent. Nudis pedibus eum ambulaſſe etiam v. 362. dicitur, et ipſe de ſe fatetur epiſt. VI. z) quum ſcribit: ὑποδήμασι πάμπαν οὐ χρῶμαι. Alii ex veteribus multi idem teſtantur, vt abunde oſtenſum a viris eruditiſſimis; artem autem dicendi eum etiam docuiſſe aliquando, probat Spanhem. ex Laërt. p. 91. et Xen. Mem. I, 2, 31. *Bergl.*

Χαιρεφῶν. Inde ille cum Socrate hic coniungitur, quod Chaerephon, vt ab eodem ap. Plat. in Apol. Socr. p. 21. T. I. [c. 5. vbi vid. Fiſch. p. 83.] dicitur, ἐμὸς ἑταῖρος ἦν ἐκ νέων. *Spanh.*

106. εἴ τι κήδει. Acharn. 1027. ἀλλ' εἴ τι κήδει Δαρκέτου Φυλασίου, ὑπάλειψον κ. τ. λ. *Bergl. Si quam curam habes paterni victus.*

107. σχασάμενος τὴν ἱππικήν. Syneſius epiſt. 128. τοῖς Φυκουντίων κωπεῦσι διείλεγμαι, σχασάμενος ἱππικήν. De verbo autem σχάσασθαι ſ. σχάσαι Scholiaſtes adducit Eurip. locum, quem in Phoen. inuenio v. 411. σχάσον δὲ δεινὸν ὄμμα καὶ θυμοῦ πνοάς· vbi Scholia: κατάπαυσον, καρτέρησον, ἄνες· ἡ μεταφορὰ ἀπὸ τῶν ἐρεσσόντων a). σχάσαι γὰρ τὸ ἐπι-

---

z) Epiſtolas tamen Socrati tributas eſſe ſpurias conſtat.

a) σχάσασθαι, *cohibere, deſiſtere.* Metaphora ſumta a remigibus, qui σχάσαι dicuntur τὰς κώπας, dum remigare deſinunt, notante Schol. ad Pind. Nem. IV, 103. Cf. Schol. ad Eurip. Phoen. 411. et V. D. in Miſcell. Obſſ. Vol. III. T. I. p. 106. *Harl.*

σχεῖν τῶν κωπῶν τὴν εἰρεσίαν· cum quo conuenit et Comici Scholiastes: σχάσαι γὰρ, τὸ κωπηλατοῦντα στῆσαι τὴν κώπην. Atque ita vsurpauit hoc verbum Pindarus, vt idem testatur: κώπαν ἤδη μοι σχάσαι b), etiam Eurip. Troad. 810. Σιμόεντι δ' ἐπ' εὐρείτᾳ πλάταν ἔσχασε ποντοπόρον *ad pulchre fluentem Simoëntem stitit remum*, i. e. *nauem pontigradam;* et Callimachus [fragm. 104, 1.] οἱ μὲν ἐπ' Ἰλλυρικοῖο πόρου σχάσαντες ἐρετμά. *Bergl.*

108. Recte Brunck. et ed. Lips. [etiam *Schütz.*] γ' ἐμοὶ pro vulg. γέ μοι. *Herm.* v. ad Plut. 925. *Bergl.*

109. τοὺς Φασιανούς. Dubitarunt iam olim eruditi, vtrum vox Φασιανοὺς in h. l. Arist. de auibus, an vero equis ita dictis intelligenda sit. Schol. vetus varias tantum aliorum de h. l. opiniones recenset, nihil ipse definit. Athenaeus l. IX. c. 9. [c. 37. p. 427. s. T. III. Schweigh.] aues vel gallinas phasianas a Comico hic intelligi putat. Contra Thomas M. [p. 885. vbi vid. Oudend.] Φασιανοὶ ἵπποι· Ἀριστοφάνης ἐν Νεφ. κ. τ. λ. Φασιανικοὶ δὲ ὄρνεις c). At sequor hic potius sententiam Athenaei. Quoniam enim Leogoras, teste Schol. nostro, erat homo luxuriosus et gulae deditus, et proinde probabile admodum est, eum gallinas phasianas quoque aluisse (quippe quae hodieque a principibus et magnatibus in deliciis habentur): apparet, Aristophanem de industria huius rei mentionem fecisse, vt luxuriam Leogorae d) obiter et quasi aliud agendo perstringeret. Praeterea minime verisimile mihi videtur, equos ex Colchide, regione tam dissita, Athenas adductos

---

b) In Pind. Pyth. X, 79. est σχάσον κώπαν.

c) Eodem modo Herodian. ad calcem Moer. ed. Piers. p. 466. vbi tamen etiam Sallier. gallinas s. aues, quas gulosus Leogoras magnis sumtibus alebat, intelligi iubet, adsentiente *Harl.*

d) Istum ventri deditum fuisse testatur ap. Schol. Plato Comicus, qui de eo et simul de *Glauceta* atque *Morycho* dicis: οἳ ζῆτε τερπνῶς, οὐδὲν ἐνθυμούμενοι. Nempe hunc Leogoram cum talibus viris coniunxit, quorum gulositatem non semel perstringit Comicus noster, et iunctim eorum mentionem facit in Pac. 1008. Caeterum dum dicit, hunc Leogoram phasianos aluisse, galli vtique Colchici intelligendi videntur, quos saginabat, ventri sacrificandos. *Bergl.*

fuisse; praesertim quum Thessalia, Graeciae vicina, equis generosis minime careret. Haec est mea de h. l. Comici sententia, quam etiam Annae Fabri, illi Musarum delicio, in notis gallicis ad drama Nubium probari video. *Kust.* Nulla est hic ambiguitas: de Phasianis gallinis hoc intelligendum. Enimuero absurdum esset, adolescentem dicere: *equitandi studium non abiicerem, etiamsi mihi dares pulcherrimos equos e).* Praeterea notae gulositatis Leogoras gallinas phasianas saginabat; nihil illi cum equis fuit rei. V. not. ad Phrynich. p. 204. *Brunck.* Fallitur Brunckius; nam quod absurdum esse censet, adolescentem ne tum quidem ab equitandi studio se recessurum dicere, si sibi pulcerrimi darentur equi, id recte monuit Wilandius risus excitandi causa consulto scripsisse Aristophanem *f).* Homo enim, qui nihil equis nosset praestantius, non poterat aliam sibi legem et conditionem dari velle, quam quae summam ipsi vim habere videretur. Quae conditio quo est ineptior, eo magis ostendit, quam ille penitus sit equorum amore imbutus. *Herm.*

112. ἄμφω τὼ λόγω. Isocrates in Encomio Helenae sub initium [T. II. p. 328. ed. Auger.] δύο λόγω περὶ τῶν αὐτῶν πραγμάτων ἀντειπεῖν. Vid. not. infra 889. *Bergl.*

113. Ad h. l. respicere potuit Laërtius l. II. sect. 20. vbi ait: καὶ Ἀριστοφάνης αὐτὸν (Σωκράτη) κωμῳδεῖ, ὡς τὸν ἥττω λόγον κρείττω ποιοῦντα. *Kust.* Alii adhuc sunt in hac fabula loci, vbi id velut a Socrate haustum sugillat Comicus; vt quis inferiorem sermonem s. causam dicendo superiorem efficeret, sicut quum de huius Strepsiadis filio a Socrate iam edocto dicitur: vnde, in quibus tota eius rei

e) Ita etiam statuit *Ducker.* Athenaeo adsentiens. „Ineptum enim videtur, inquit, si suadenti vel roganti, vt ab aliquo studio desistas, respondeas, te id non facturum, etsi tibi dentur multa egregia ad id studium pertinentia, vt si hortanti, vt libros negligas, dicas te non facturum, etsi praestantissimos tibi libros dederit. Schol. ait, si equi intelligantur, conuenire id studio et instituto adolescentis. Sed non tam stolidum inducit eum poëta, vt ita inepte respondeat.“

f) Praefert enim Wil. ideo hanc explicationem alteri, quam Athenaeus probauit, 1. propter equorum studium, quo Phidippides flagrabat, 2. quod ita oratio sit multo magis comica, ideoque ingenio Comici conuenientior.

ratio fuerit ſita, liquido declaratur, v. 1317. γνώμας τ' ἐναντίας λέγειν τοῖσι δικαίοις, ὥστε νικᾷν ἅπαντας κ. τ. λ. Adde, vbi idem Phidippides inducitur, qui parenti Strepſiadi probare adgreditur, iure patrem a filio poſſe verberari, et quidem data patri optione v. 1340. quem eligeret e duobus ſermonibus τὸν κρείττον' ἢ τὸν ἥττονα. Hinc praeter Laërtium, qui ad haec Comici loca omnino reſpexit iis verbis, quae iam adtulit Kuſter., aut in adducto ad huius fabulae προθεωρίαν c. 13. l. 2. Aelianus, et, quem ibi memorat Perizonius, Maximus Tyrius diſſ. VIII., addendum eſt, in memorata paullo ante Meliti accuſatione Socrati in iudicio Athenn. adtentata, id inter alia ei obiectum, vt in Apol. Socr. ap. Plat. legitur p. 19. [c. 3. vbi v. Fiſch. p. 76.] καὶ τὸν ἥττω λόγον κρείττω ποιῶν καὶ ἄλλους διδάσκων. Iſtud autem non in philoſophorum quidem, ſed in rhetorum ſcholis agitatum, et quid proprie denotet, ab Ariſtotele traditur Rhetor. 2, 24. Ibi enim duo adponit veriſimilia: vnum quidem vere tale, alterum vero non ſimpliciter; vt, ſi quis de illatis verberibus accuſatus, paratam habeat defenſionem, quod ſit debilis nec proinde illo crimine teneatur; ſeu, ſi ſit robuſtus, non eſſe veriſimile, eum eſſe illi culpae obnoxium, quia veriſimile futurum erat, vt videretur. Quibus addit continuo philoſophus: καὶ τὸ, τὸν ἥττω δὲ λόγον κρείττω ποιεῖν, τοῦτ' ἐστι. Nec diſſimulat, moleſte tuliſſe homines *illam Protagorae profeſſionem*, ſeu τὸ Πρωταγόρου ἐπάγγελμα. Hic enim *Protagoras* (non autem Socrates eiusue diſcipuli) *Sophiſtarum acerrimus*, ingenti pecunia, vt de eo Gellius N. A. V, 3. extr. *g*) docere pollicebatur, *quanam verborum induſtria cauſa inferior fieret potior. Quam rem graece ita dicebat:* τὸν ἥττω λόγον κρείττω ποιεῖν. Quae quidem adducta modo philoſophi verba inſigniter illuſtrant indeque etiam illuſtrantur. Prout caeteroquin, vt hoc addam, idem ἥττων λόγος ſ. *inferior cauſa*, χείρων λόγος ſ. *peior cauſa* dicitur ap. Lucian. Vit. Auct. p. 388. [c. 27. T. I. p. 569. Reiz.], vbi nempe mercator ademtum modo a ſe ſeruum ait, eum a ſe mox in piſtrinum coniectum iri, *quo illum ſat certum reddam, me herum eius eſſe ſecundum peiorem cauſam,* πείσω εἶναι δεσπότης, κατὰ τὸν χείρω λόγον. Quod

g) Hunc et Laertii atque Aeliani loca laudauit etiam *Duck*.

proinde haud alius ſit ille κρείττων, vel alter ἥττων ſ. χείρων λόγος, quam *cauſa* ſ. *defenſio iuſta* vel *iniuſta*, abunde e modo dictis liquet, et ex ipſo huius fabulae contextu, maxime autem e memoratis paulo ante, quaeque poſtea ſequuntur Δικαίου et Ἀδίκου in hoc dramate ſcenis. *Spanh.* Difficultas loci recte vertendi exiſtit inde, quod, quam notionem vtriusque λόγου indoctus Strepſiades conceperit, non ſatis intelligitur. Quum Protagoras docere ſe profiteretur, τὸν ἥττω λόγον κρείττω ποιεῖν, artem indicauit argumentis infirmis ſpeciem veritatis et grauitatis conciliandi, quae ars ad forenſes cauſas applicata, periculo carere non potuit, etſi videri poterat certis quibusdam modis et prodeſſe et cum honeſtate non pugnare. cf. Quintil. XII, 1. Protagoras autem abuſum ſuae artis non magnopere curaſſe videtur. Inde factum eſt, vt ea apud Athenn. male audiret, et exiſtimaretur, nullam eſſe ita malam cauſam quae non per ἄμφω τὼ λόγω obtineri poſſit. Qui autem illi λόγω eſſent, non ſatis clare intellexiſſe Strepſiades videtur, vnde de iis interdum tamquam de magicis quibusdam artibus et formulis loquitur. Ea autem obſcuritas ex ambiguitate voc. λόγος, cui tam multi ſunt ſignificatus, quodque nec vernaculo nomine ſatis poteſt exprimi, exorta eſt. *Wiland.* qui pluribus verbis circumloquutus eſt. *Schütz.* reddidit: zwey Wiſſenſchaften, die *Juſtiz* und die *Schikane*, Francog. deux ſortes de moyens, le juſte et l' iniuſte.

114. (al. 115.) In fine huius verſus τὸν ἥττονα *h)* ſcribi debuit, vt in ſuperioris fine, et ſic eſt in IV. codd. Perperam vulgo ἥσσονα. *Brunck.* Ita etiam *Ern.* e codd. R. L. ſe reſcripſiſſe ait, atque ſic Bau., codd. Inu. edd. Bas. *Harl.* et *Herm.*

115. (al. 116.) Νικᾷν κ. τ. λ. Nempe vt infra ab eodem Strepſiade dicitur v. 1176. καὶ δοκεῖν ἀδικοῦντ' ἀδικεῖσθαι κ. τ. λ. A qua tamen ſophiſtica vel adulterina πειθανάγκῃ, praeter ea quae ad v. 99. eamdem in rem notauimus, valde alienum ſe profitetur Socrates ap. Plat. in Gorgia. Ibi enim neceſſe quidem eſſe agnoſcit, virum dicendi peritum iuſta noſſe et iniuſta; ſed ita, vt ſit iuſtus, ve-

---

h) Intelligit Sophiſticam. *Bergl.*

litque res iustas agere, numquam vero iniustas; nempe p. 460. [c. 14. ed. Findeis. c. 35. ed. Heind.] ἀνάγκη αὐτὸν (ῥητορικὸν quod praecedit) εἰδέναι τὰ δίκαια καὶ τἄδικα. Dein: οὐκοῦν ἀνάγκη τὸν ῥητορικὸν δίκαιον εἶναι, τὸν δὲ δίκαιον βούλεσθαι δίκαια πράττειν· tum: οὐδέποτε ἄρα βουλήσεται ὅγε δίκαιος ἀδικεῖν. *Spanh.*

115. τἀδικώτερα. Sic tres Regii. Vulgo τἀδικώτατα. Comparatiuus sic eleganter adhibetur vice Superlatiui. *Brunck.* Ita etiam R. L. auctore *Ern.* et codd. *Inu.* Itaque recentt. edd. omnes receperunt.

116. Ἦν οὖν μάθῃς. In Vesp. 1261. μαθητέον γ' ἄρ' ἐστὶ πολλοὺς τῶν λόγων, εἴπερ γ' ἀποτίσω μηδὲν, ἤν τι δρῶ κακόν. Etiam hic in Nubb. infra 433. Strepsiades dicit, se propterea velle discere sophisticam, vt elabi possit ex manibus creditorum. *Bergl.*

119. In meo, licet reclamante metro, πειθοίμην i). Frequentissima horum permutatio. *Brunck.*

120. Citat Thom. M. V. Διακεκναισμένος [p. 215. Bern.]. *Kust.* Haud male haec vox ab interprete redditur *macer.* Glossae vtique veteres: Διακναίω, *Macio*, et in latinis glossis similiter. Vsurpatur vero alibi hoc verbum ap. hunc Comicum Ran. 1259. Pac. 250. et saepe ap. vett. Tragicos, vt Aesch. Prom. 94. Agam. 65. Eurip. Alc. 108. Cycl. 484. Heracl. 297. vbi pro, *extenuari, disperire, adfligi* et *adimere* sumitur. Quae obiter indicasse sufficiat, quod ea haud tangant Hellenismi Thesauri. *Spanh.*

121. ἔδει est secunda persona Attici futuri v. ἔδομαι. cf. Phrynich. V. Βρώσομαι. *Harl.* cf. not. ad Conc. 595. *Brunck.* ἐδεῖ scribi voluit *Reisk.* qui vertit: *de meis nihil quidquam comedes.*

122. ὁ ζύγιος. Quod ante omnia hic monendum est, adducitur hic versus ab Athenaeo, sed occasione sequentis voc. ὁ σαμφόρας. Dictus vero hic ζύγιος de *iugali equo*, quales duo vocabantur in medio iuncti, sicut σειραφόροι qui vtrimque ad exteriorem partem erant loris vincti. Quod vtrumque docet Eurip. Iph. A. 220. ss.

---

i) Ita etiam cod. C ap. Ern., et Bau.

— τοὺς
Μὲν μέσους ζυγίους λευ-
κοςίκτῳ τριχὶ βαλιοὺς,
τοὺς δὲ ἔξω σειραφόρους.

Quo postremo voc. σειραςφόρος vsus erat iam ante Aeschylus Agam. 851. litera ς in media voce ob metrum inserta: ζευχθεὶς ἕτοιμος ἦν ἐμοὶ σειραςφόρος· et in eodem dram. 1649. σειραςφόρον κριθῶντα πῶλον *funalem lasciuientem pullum*, qui locus a Polluce adducitur VII, 5, 24. immo cuius σειραφόρου fit adhuc mentio in hac fab. 1303. E quibus duobus σειραφόροις f. *funalibus equis* dictus δεξιόσειρος, qui in dextra iugi parte, vt Soph. Antig. [144.] Ἄρης δὲ δεξιόσειρος. Et de eodem alibi apud eumdem Tragicum Electr. 724. [715. Erfurdt.] δεξιὸν σειραῖον ἵππον *dextrum funalem* (non, vt ibi interpres *Siraeum*) *equum*. Παράσειροι vero dicti itidem *funales equi*, f. σειραφόροι, Eurip. Orest. 1019. [1015. Pors.] ποδὶ κηδοσύνῳ παράσειρον, de Pylade nempe qui Orestis, *pede sollicito funalis equi instar iunctus*, seu officiosus et assiduus comes. Sic ἡμιόνων ζυγίων et παρασείρων *iugalium* et *funalium mularum* meminit Themistius Or. IV. p. 50. ed. vlt. Ad alium vero eiusdem Themistii locum, nempe Or. XXIV. ab Harduino horum ζυγίων et παρασείρων f. σειραφόρων, aut etiam σειραίων, *iugalium et funalium equorum* fit quoque mentio, adductis eam in rem Soph. in Electra, et Hesych. praeterea ac Suidae testimoniis [p. 532.] *Spanh.*

Οὐδ' ὁ σαμφόρας. Adducitur hic versus ab Athenaeo XI. p. 467. [p. 228. T. IV. Schweigh.] vbi ad explicationem postremae vocis praemittitur itidem: καὶ τοὺς ἵππους τοὺς τὸ ς ἐγκεχαραγμένον ἔχοντας σαμφόρας καλοῦσιν *k*). Quod firmant alia duo Comici huius loca, et supra ad v. 25. iam adducta, de alio equo *Samphora* itidem dicto, nempe huius fab. v. 1300., et Eqq. 600. οὐκ ἐλᾷς ὦ σαμφόρα, vbi in Scholl. additur, literam ς f. sigma, σὰμ a Doribus dici: in Scholiis vero ad haec verba scribi hanc vocem per ς et per π, h. e. Σαμφόρας et Σαπφόρας *l*)· sed prius, vt modo vidimus, quum altero illo Comici loco tum Athenaei prae-

k) Add. Photius Lex. p. 369.

l) R. L. I. σαπφόρας, quae scriptura et alibi occurrit in libris: σαμφόρας, σαμπφόρας et σαπφόρας. *Ern.* Etiam Elb. σαπφόρας.

terea auctoritate nititur. Non vero σὰμ quod in prioribus ad Eqq. Scholiis dicitur, ſed σὰν vulgo a Doribus dictam literam, quae ab Ionibus σίγμα vocaretur, obſeruat quum d. l. Athenaeus tum Herodotus I, 139. *m)* nec praeteriit in nupero et erudito de graecae linguae dialectis opere illius linguae apprime peritus, *Mich. Maittaire* [p. 198. ed. Sturz.]. *Spanh.*

123. Thom. M. V. Ἐλάω. *Kuſt.* Infra 800. οὐκ ἔσϑ' ὅπως οὐκ ἐξελῶ 'κ τῆς οἰκίας. *Bergl.* ἐξελῶ etiam futurum eſſe Atticum contendit Dawes. M. Crit. p. 78. v. Thom. Mag. p. 293. *Harl.*

124. περιόψεται. In Futuro vtuntur hoc verbo, alias verbis περιιδεῖν et περιορᾷν. Significant autem *deſpicere, negligere, ſinere, pati et permittere vt aliquid fiat. Bergl.*

125. εἴσειμι nempe ad auunculum [ϑεῖον], Megaclem. *Sch.*

126. Antequam iſta dicerentur, ſcenae figuram tractis hac illác tabulis repente mutatam fuiſſe, facile intelligitur. Iam nimirum proſcenium plateam, poſtſcenium Socratis domunculam referebat. Atque in hanc quidem, foribus apertis, introſpicere ſpectatoribus licebat. *Schütz.* Arcana, actiones et diſciplinam Socratis eiusque diſcipulorum lepide perſtringit Comicus et ſtuporem ruſtici antea non viſa primum cognoſcentis et ſemper cogitantis de decipiendis creditoribus facete et ad riſum apte depingit. *Harl.* Conſtituitur hic vulgo ſecunda primi actus ſcena. Sed Wilandus ſecundae initium conſtituit v. 133.

Ἀλλ' οὐδ' ἐγὼ — Citas Suidas V. Ἀλλ' οὐκ ἐγώ. Alio autem, et quidem proprio ſenſu καταπεσὼν κείσομαι dicitur Eccles. 956. vbi nos vide. *Kuſt.*

πεσὼν γε κείσομαι *n).* Quod ap. Theocr. III. v. penult. κεισεῦμαι δὲ πεσών. Id vero prouerbii vice a Grae-

---

m) Eum locum etiam *Bergl.* laudauit et addidit, ν in μ mutari, vt in voc. συμφωνία, et a nota, quae ei inuſta erat (Σ f. σὰν) ita dictum eſſe equum. Cf. Fiſch. Anim. ad Well. I. p. 17.

n) Filius negans ſe obtemperaturum et proterue ſuperbeque reſpondens abierat. Pater vero nondum deſperat, necdum vi-

cis dictum de iis, quibus nulla ſpes erat reliqua, re, quam expetebant, potiundi, obſeruat itidem adductis quum his Comici tum aliis eius Conc. 956. verbis in notis ad Syracuſanum vatem D. Heinſius. *Spanh.* Metaphora videtur ducta a luctatoribus, qui victi iacent. Aeſch. Eumen. 592. ἐν μὲν τόδ' ἤδη τῶν τριῶν παλαισμάτων. Οὐ κειμένῳ πω τόνδε κομπάζεις λόγον (nondum iacenti mihi, tamquam victo, haec tam arroganter dicis) o). Apud Comicum Eccl. 959. τὴν θύραν ἄνοιξον τήνδ'· εἰ δὲ μή, καταπεσὼν κείσομαι κ. τ. λ. Nempe ibi adoleſcens dicit, ſe deſiderio quidem puellae dudum vinci, et fore vt proſtratus iaceat; interim tamen ſi intromittatur, ait, ſe velle adhuc luctari in certamine Veneris, vt Lucianus cum palaeſtra ſua paullo ante, quam aſinus fieret. *Bergl.* Metaphora ſumta a luctatoribus, qui niſi ter deiecti fuiſſent, pro victis non habebantur. Semel deiectus iterumque ſurgebat certamenque integrabat. V. Lucillii epigr. XX. in Milonem. Summo cum iudicio nuperus Sophoclis commentator p) hunc Comici verſum Euripidi admouit, apud quem Oreſtis initio Electra de fratre ſuo ait iuxta Muſgrauii emendationem, quam, licet codd. aliquot auctoritate ſuffultam, probandam non cenſui: νοσεῖ Τλήμων Ὀρέστης· οὐδὲ πεσὼν ἐν δεμνίοις Κεῖται. Quod, vt huic Comici loco aſſimuletur, ſignificare neceſſe eſt: *Neque cum morbo conflictatus, poſtquam in lecto cecidit, iacendo ſe victum profitetur, ſed exſurgit et cum morbo denuo colluctatur.* Bella mehercule ſententia! *Brunck.*

127. τοῖσιν. R. male τοῖσι et contra verſum. Seruat v. 140. quod ſaepe reſtitutum eſt a Kuſt. et Hemſt. *Ern.* διδάξομαι. i. e. *ipſe me docendum alteri praebebo.* Verba enim media plerumque paſſionem ſignificant cum actione coniunctam: veluti λούσομαι, *lauabor* i. e. *me ipſum lauabo*, vel, *me lauandum aliis praebebo:* κείρομαι me

ctum ſe oppreſſumque ratus colligit vires et a Socrate ipſo artem eludendi creditores vult edoceri, qua poſtea imbuatur quoque filius. *Harl.*

o) κεῖσθαι frequenter vſurpatur, vt Lat. *iacere*, de victis, caeſis, mortuis. v. Staueren ad Corn. Nep. VIII, 2, 6. et quae ſcripſi ad Ouid. Triſt. III, 1, 50. *Harl.*

p) Vauuillerſium, vt ſaepe, notat.

ipſe tondeo, vel, *tondendum me alteri praebeo:* et ſimilia. Solent enim Graeci de hominibus, qui vel a ſe ipſi, vel ab aliis volentes quid patiuntur, loquentes adhibere verba media, quae ideo etiam ἀντιπεπονθότα, vel αὐτοπεπονθότα vocant. Egregius eſt hanc in rem locus ap. Philon. de Caino q), vbi de verbo κείρεσθαι agens, in ſignificatione eius ſic diſtinguit, vt dicat, oues, pelles et alia inanimata, ſiue actione carentia, ſenſu paſſiuo dici κείρεσθαι; at hominem, qui ſponte ſe tondendum praebeat, et ſic actionem aliquam paſſioni admiſceat, ſenſu medio κείρεσθαι. Ὥσπερ γὰρ, inquit, τὸ κείρεσθαι διττόν, τὸ μὲν ὡς ἀντιπεπονθὸς κατὰ ἀντέρεισιν, τὸ δὲ ὡς ὑπεῖκον καθ᾽ ὑπόπτωσιν. Πρόβατον μὲν γὰρ ἢ δέρμα ἢ τὸ λεγόμενον κώδιον, οὐδὲν ἐνεργοῦν ἐξ αὐτοῦ, πάσχον δὲ μόνον ὑφ᾽ ἑτέρου κείρεται· ὁ δ᾽ ἄνθρωπος συνδρῶν καὶ σχηματίζων καὶ ἐπιτήδειον παρέχων ἑαυτόν, ἀνακιρνὰς τῷ πάσχειν τὸ ποιεῖν. Vide etiam Menagium ad Laërt. VII, 64. Haec autem monere volui, quia Scholiaſtes neſcio quid de voc. διδάξομαι hic muginatur, nec ſatis clare rem explicat. v. Nos etiam infra ad v. 1341. *Kuſt.*

128. αὐτός. ſcite Brunck. commate hic diſtinxit. *Schütz.*

130. Suidas legit σκινδαλάμους: quomodo etiam vocem hanc ſcriptam reperio ap. Lucian. in Διαλέξει πρὸς Ἡσίοδον p. 488. [c. 5. T. III. p. 243. Reiz. ſ. T. II. p. 421. Schmied.] vbi ait: σκινδαλάμους δὲ καὶ ἀκάνθας τινὰς λέγεις, i. e. *feſtucas vero quasdam et ſpinas excerpis.* At σκινδαλμὸς [fuit olim h. l. σκινδαλμοὺς] legitur etiam Ran. 835. Heſychius vtramque lectionem agnoſcit r). *Kuſt.* Gloſſae: σκινδάλαμος *ſcrupulum, ſcrupulus.* Eaedem: σκινδαλμὸς *ſcindulum, aſſula.* Latinae: *Scrupulum*, μέριμνα, φροντίς, σκινδάλαμος. Eaedem: *Scrupulus*, σκινδάλαμος, ψηφίς. Schol. — ἀπὸ τῆς σχίσεως τῶν καλάμων. Nempe σχίζω, vnde et Lat. *ſcindo*, v. 192. Occurrit et Ran. 829. *Bergl.*

---

q) In Lib. de Cherubim T. I. p. 153. ed. Mang. ſiue T. II. p. 42. ſ. ed. Pfeiffer. — De v. διδάσκεσθαι autem v. Ammon. p. 43. et 46. Valck. Tho. Mag. in ἐδίδαξα, Kuſter. de Verb. Med. II, 3. Wolle de Verb. Med. p. 181. ſſ. Fiſcher. Ind. Aeſch. Socr. V. Διδάσκειν, Intpp. Heſych. I. p. 1306.

r) Ap. Phot. Lex. p. 384. tantum Σκινδάλαμοι.

Metrum s) videtur poscere, vt legatur σκινδαλάμους, quemadmodum ap. Suid. legitur, item ap. Schol. Lucian. l. d. vbi h. l. laudat. Hesych. σκινδάλαμος, σκόλοψ. τινὲς δὲ διὰ τοῦ σχ σχινδάλυμος (leg. σχινδάλαμος)· ἄλλοι, σκινδαλμός. Errat Soping. qui putat leg. σκίνδυλος. Ap. Suidam: ἡ ἐπεξεργασία τῶν ἀκριβῶν. † Σκινδάλαμοι. Puto haec coniunctim legenda, vt ap. Schol. Interpr. vertit *curiosa circa res leues diligentia*. Non video, quomodo ἐπεξεργασία hoc notare possit. Est enim figura rhetorica, quam *consummationem*, *expolitionem*, *cumulum quendam ex abundanti* dicere possis. Videtur esse sententia Schol. et Suidae, poëtam vti voc. σκινδαλμοί, tamquam explanatione quadam et expositione verborum λόγων ἀκριβῶν, quae voc. σκινδαλμοὶ praecedunt. Ap. Schol. Lucian. d. l. legitur ἡ ἐπεξεργασία, pro ἡ, vt videtur. *Duck.* Perperam vulgo σκινδαλμούς, corruptis numeris. Ex vsu Atticae dialecti litera asperata pro tenui reponenda fuit t). V. not. ad Ran. 819. Productiorem formam σχινδαλάμους sola metri necessitas tuetur. Accedit etiam codicis auctoritas: in B. scriptum σκινδαλάμους. Hesych. σκινδάλαμος, σκόλοψ. τινὲς δὲ διὰ του χ, σχινδάλαμοι. ἄλλοι σκινδαλμός. Quae ad hanc glossam voci explicandae affert Lamb. Bos [Obss. Critt. p. 186.], sunt bonae notae. Sed senariorum leges nec prosodiam graecam nouerat, si δαλμους pro iambo habuit, aut si spondeum ibi stare posse credidit. *Brunck.* σχινδαλάμους cum Br. dederunt *Sch. Inu. Herm.*

Post μαθήσ. paululum haesitasse Strepsiades videtur, tum perrexisse: ἰτητέον —

131. τί ταῦτ' ἔχων — Thesm. 480. τί ταῦτ' ἔχουσαι κεῖνον αἰτιώμεθα; vbi participium manente eodem sensu abesse potest; nam in Acharn. 513. idem plane dicit omis-

---

s) Versus hic loco quarto habet spondeum (σκινδαλμούς): quod ferri omnino nequit. Repone ergo ex Suida et Hesych. σκινδαλάμους. Anapaestus enim facile admitti potest eo loco, spondeus, vt dixi, minime. *Bentl.* Toupius Add. ad Theocr. p. 402. T. II. Warton. [laudatus etiam ab Ern.] non opus esse putauit; σκινδαλμοὺς pronuntiatum esse vt σκιδᾶμούς. Contra, Dawes. M. Crit. p. 91. σκινδαλάμους praefert.

t) V. Moeris in Σχινδαλμός p. 360, ibique Piers. (qui hunc Atticismum illustrat) laudatus iam Burgessio in App. ad Dawes. p. 385. et *Harl.* ad h. l.

so participio: τί ταῦτα τοὺς Λάκωνας αἰτιώμεθα; vtitur autem lubenter hoc participio, quum *moram esse* vult significare; Eccles. 1146. τί δῆτα διατρίβεις ἔχων; ib. 450. οὐκοῦν βαδιοῦμαι δῆτα· τί γὰρ ἕστηκ' ἔχων; Nub. 509. τί κυπτάζεις ἔχων περὶ τὴν θύραν; *Bergl. quid cesso pulsare ostium?* ἔχων est elegans pleonasmus, idque participium additur verbis morandi, ineptiendi, nugandi, ludendi. v. Ruhnk. ad Timaei Lex. Plat. p. 184. [258. ed. sec.] *Harl.* Add. qui subtiliter de hoc pleonasmo disputauit, Weiskius de pleon. Gr. p. 106. s.

στραγγεύομαι i. e. *cunctor, tergiuersor*, non, vt Frischlinus, sollicitor. Pollux IX, 136. vbi de verbis *cunctandi* et *morandi* agit: στραγγεύεσθαι δὲ ἐν ταῖς Ἀριστοφάνους Νεφέλαις. Respexit procul dubio ad h. l. Caeterum de v. στραγγεύεσθαι *v)* vide, quae notauimus ad Suid. V. Ἡ δεῖ χελώνης, vbi pluribus exemplis probamus, vocem hanc ap. scriptt. Grr. saepe ab imperitis librariis mutatam fuisse in στρατεύομαι. *Kust.* In C atramento scriptum στρατ. reliqua vocis pars minio scripta ηγεύομαι. Primo librarius scribere voluit στρατεύομαι, quod verbum saepe cum στραγγεύομαι commutatum. V. Hesych. intpp. ad glossam: στρατεύομαι, διατρίβω, inprimis vero Valcken. ad Ammon. L. II. c. XIII. *Brunck.*

132. Puerum vocans, quem a ianua seruare putat vehementissime simul, vt rusticus, fores pulsat calcibusque impetit. *Schütz.*

133. Prodit quidam Socratis discipulus et ante aedes cum Strepsiade confabulatur. *Sch.* v. ad Plut. 1097. *Harl.* Ex foribus dimidia tantum parte apertis haec Βάλλ' ε. κ. proclamare hominem censet *Wil.*

134. Κικυννόθεν. Infra 210. dicit Strepsiades: καὶ ποῦ Κικυννεῖς εἰσὶν οἱ 'μοὶ δημόται; *Bergl.* Fuit igitur hic pagus Atticae.

---

v) A στράγξ, στραγγὸς *stillicidium*, descendit στραγγεύω *stillatim cado*, s. propius ad originem, *stringo*, hinc metaphor. στραγγεύειν siue media potius potestate, στραγγεύεσθαι *cessare, commorari, laborare*, docente Valcken. Anim. ad Ammon. p. 130. *Harl.* De v. στραγγεύεσθαι *morari* cf. Toup. Em. in Suid. III. p. 324.

135. οὑτωσὶ σφόδρα. In Plut. 1101. σὺ τὴν θύραν ἔκοπτες οὑτωσὶ σφόδρα; *Bergl.* ἀμαθὴς h. l. non tam eſt *indoctus* (vt *Wil.* reddidit: du muſst wohl kein Gelehrter ſeyn) quam *ruſticus*, *rudis* homo (Tölpel, vt rectius *Schütz.*).

136. Citat Thom. M. V. Ἀφροντιστεῖν [p. 134. ed. Bern.] V. etiam *Henr. Stephanum* Schediasm. L. V. c. 27., qui putat vocem hanc per iocum a Comico noſtro confictam eſſe, vt alluderet nempe ad μεριμνοφροντιστῶν appellationem *x*), quam philoſophis indit ſupra 101. *Kuſt.*

λελάκτικας. Ran. 38. τίς τὴν θύραν ἐπάταξεν; ὡς Κενταυρικῶς ἐνήλατο. *Bergl.* Alia metaphora Plautus Truc. II, 2. [v. 1.]. Quis illic eſt, qui tam proterue noſtras aedes arietat? *Brunck.*

137. Citat Etym. V. Ἀμβλῶσαι eodemque reſpexit Suidas V. Ἐξήμβλωκας. *Kuſt.* Socrates erat obſtetricis filius *y*): et dicere ſolebat, ſe quoque artem maternam exercere quodammodo, educentem foetus ingenii in cerebro conceptos; hinc iſte ſtudioſus increpat ruſticum, quod nimio ſtrepitu excuſſiſſet intus philoſophis contemplationem ex animo, quaſi abortum aliquem. *Bergl.* Haud praetereunda mihi videtur Schol. ad h. l. adnotatio, nempe ideo quod Socrati ſolemne eſſet, profiteri, ſe callere artem obſtetriciam, cuius beneficio procuraret, vt iuuenes cogitationes ſuas in mente poſſint parere, inde ſugillari eum ab Ariſtoph., *quod meditationem quamdam mente conceptam abortiri fecerit*, dum aedium ianuam vehemen-

---

x) *Duck.* praeterea addit, Stephanum monere, vocab. exponi debere, non vt Schol. ἀμαθῶς, ſed ἀνοήτως, ἀπεριοκέπτως. Tho. M. ἀσκόπως.

y) Alluſio ad Socratis matrem, quae obſtetrix erat; ipſe autem dicere ſolebat, ſe eamdem artem exercere, ὅτι τέχνην ἔχω τὴν μαιευτικήν, καὶ διὰ ταύτης ποιῶ τοὺς νέους ἀποτίκτειν τὰ νοήματα ἐν τῇ ἑαυτῶν ψυχῇ. Schol. *Brunck.* Adſentitur *Wiland.* Eſt ἐξαμβλίσκειν proprie abortum facere, inde h. l. cogitationem (ideam) tamquam abortum excutere. Bene Sch.: Ich ging da juſt mit einer herrlichen Speculation ſchwanger, und die hab' ich drüber verſchüttet. Timaei Lex. ibique Ruhnk. p. 78. ſ. p. 107. ed. ſec. laudauit iam *Harl.* Francog. interpres Plutarch. Quaeſt. Plat. n. 1. laudat.

tius pulſat Strepſiades. Haud ignota vtique, quae de τέχνῃ illa ſua μαιευτικῇ, ſeu, vt ipſe eam vocat, τῆς μαιεύσεως, *arte obſtetricia*, vt qui eſſet obſtetricis filius, disſerit ap. Plat. in Theaet. Socrates p. 149. ff. T. I. [c. 17. ff. ed. Heindorf.] traditque inter alia, id ſe efficere, p. 151. [c. 21.] vt parturiant ac dubitatione repleantur noctes ac dies: ὠδίνουσι γὰρ καὶ ἀπορίας ἐμπίπλανται νύκτας τε καὶ ἡμέρας. *Spanh.* Valde probat hoc verbum [ἐξαμβλοῦν] Phrynichus [p. 88. et 128.]. Id frequentant Plato et imitatores, ſenſu tropico; hi non ſemper bene, vt opinor. Nam eſt forma comica, qua Plato potuit per iocum in dialogo vti, non alii in ſermone ſerio et disputatione graui. Sed in hoc ſaepe peccatum a ſtudioſis orationis ornatioris. *Ern.*

138. (al. 139.) Ξύγγνωθι *Brunck. Sch. Herm.* ediderunt.

τηλοῦ κ. τ. λ. Ruſtici plerumque ſunt ruſtici et rudes; vnde et Hector, in Rheſo Eurip. 266. ad ruſticum, minus opportuno, vt videbatur, tempore venientem dicit: ἦ πόλλ' ἀγρώσταις σκαιὰ πρόσκειται φρενί, *multa ruditas ineſt animis ruſticorum. Bergl.* Pro οἰκῶ Reizio placebat ἥκω. *Herm.* πρᾶγμα *rem*, negotium, vt ruſticus appellat mox Streps. illam cogitationem. *Wiland.*: was die Sache war, womit dir's Unrecht (unrichtig) ging?

140. Ἀλλ' οὐ θέμις. Citat Suidas V. Ἀλλ' οὐ θέμις. *Kuſt.* Subint. τινί, *cuidam*.

141. Cod. L. οὑτωσίν, non bene qua ω, ſed non male ob ν, quod verbum cum ſequente melius iungit, vt 173. 74. *Ern.* [At nec neceſſarium nec vſitatum in hoc pron. eſt.] οὑτοσὶ cum emphaſi quadam. Noſtri: *ich wie du mich hier ſiehſt. Sch.* Brunckius pro λέγε νῦν edidit λέγε νυν *z)*, quo robur et elegantia numeri frangitur. Νὺν encliticà breuis eſt, nec quidquam intereſt ad ſignificationem, vtrum νὺν an νῦν dicatur. Vtrumque enim et de tempore et in ratiocinationibus, vt ap. Romanos *nunc* adhibetur *a)*. Eodem modo errant, qui partic. ἄρα non niſi

---

z) Non monito, vt ſaepe, lectore. Eum vnus Inu. ſequutus eſt, ſiue potius non mutatum reliquit in exemplo Br. typis expreſſo.

a) Vſu tamen inualuiſſe videtur, vt breuiter pronunciaretur, vbi pro δὴ ponebatur.

in interrogationibus circumflecti volunt, quam accentuum ratio vbicumque ἆρα scribi postulat, vbi longa est, etiamsi interrogatio nulla sit. Ita contra saepe ἄρα, prima breui, quod respuit circumflexum, in interrogationibus est. *Herm.*

143. μυστήρια. Aristaenetus L. II. ep. 5. [extr. p. 81. ed. Abresch.] μυστήριά σοι ταῦτα γεγράφθω (haec ad te scripta sint tamquam arcana quaedam). Aelianus ep. I. ταῦτά σοι, πρὸς τοῦ Πανός, μυστήρια τὰ μεγάλα ἔστω. *Bergl.*

144. De oraculo Chaerephonti dato [quod Schol. memorat] vide etiam Laërt. 2, 37. vbi ἁπάντων pro δὲ πάντων, vt et ap. Iustin. Mart. [Cohort. ad Gr. p. 32. Mar.] cuius locum ibi laudat Menagius. Schol. Lucian. Hermot. p. 515. [c. 15. p. 754. T. I. Reiz.] ἀνδρῶν πάντων Σωκράτης σοφώτερος. Meminit iterum Lucian. Rhet. praecept. p. 316. [c. 13. p. 13. s. T. III.] Saltat. p. 795. [c. 25. p. 282. T. II. Reiz.] Amor. p. 908. [II, 48. p. 452. T. II.] vbi etiam ἁπάντων. *Duck.*

145. Ad h. l. Aristoph. procul dubio respexit Lucianus T. I. p. 18. ed. Amst. [Prom. 6. T. I. p. 34. Reiz. vbi vid. Hemsterh.] ἄρτι μὲν ἀεροβατοῦντας δεικνύουσαι καὶ Νεφέλαις ξυνόντας· ἄρτι δὲ ψυλλῶν πηδήματα διαμετροῦντας κ. τ. λ. Item in Philopatr. p. 770. [c. 12. T. III. p. 597.] σίγα τὰ νέρθε καὶ τὰ σιγῆς ἄξια· οὐκ ἔσθ' ὧδε μετρεῖν τὰ ψυλλῶν ἴχνη. Et Xenophon Symp. p. 892. E. [c. 6. §. 8. vbi vid. Schneid.] vbi Syracusanus sic ad Socratem: ταῦτα μὲν ἔα· ἀλλ' εἰπέ μοι, πόσους ψύλλα πόδας ἐμοῦ ἀπέχει. ταῦτα γάρ σε φασὶ γεωμετρεῖν. *Kust.* Adducitur quoque hic versus in Scholl. ad Soph. Electr. 1204. et ideo quidem, vt Αἴγισθον ibi a Soph. pro Αἴγισθος dictum, illo exemplo, ψύλλαν, nempe in hoc Comici versu, inter alia tueatur. Cuiusmodi quarti casus, loco primi vsurpati, occurrit in hac fab. exemplum v. 1107. τοὺς κριτὰς etc. vt monent ibidem Scholia. Quod vero notat hic Schol., ψύλλαν ab Atticis dici, quod reliqui Graeci ψύλλον vocant, firmat Hesych., qui ψύλλαν ab aliis ἀῤῥενικῶς, vt ab Epicharmo, ac proinde ψύλλον dici notat; et quomodo vsurpari a LXX. interpretibus monet ibidem vir doctus *b)*. Quae firmat

---

b) v. Biel. Thes. philol. in LXX. Intpp. III. p. 626. Add. Photius in Lex. p. 477.

insuper Eumoeris Ms. [Moeris p. 418. vbi vid. Piers.] Ψύλλα, θηλυκῶς, Ἀττικῶς· ἀῤῥενικῶς, Ἕλληνες. *Spanh.*

αὑτῆς recte iam emendauit Frischlin. in vers. *pedes suos:* in graeco enim textu ed. Frf. 1597. qua vtor, caret vocabulum spiritu. Brunck. e tribus MSS. sic edidit pro vulg. αὐτῆς c). *Harl.* Nempe quaerebatur, quantus esset pulicis saltus, si interuallo metiendo non humani, sed ipsius pulicis pedes adhiberentur. Male igitur Reiskius correxit ὁπόσους ἂν θοῖτο τοὺς αὐτῆς π., *quantos putaret eius pedes.* Caeterum in his et quae sequuntur, mera Socratis calumnia. Si quis enim vmquam philosophorum ab ineptis friuolisque disputationibus abhorruit, is certe fuit Socrates. *Schütz.* Fieri tamen potuit, vt Socrates per iocum aliquando, inter conuiuas potissimum, talem quaestionem proponeret, quo doceret magna et parua relatiue dici; sed Comicus, quae philosophus iocose dixerat, tamquam serio disputata perstringit. *Wiland.*

146. Non displicet, quod Schol. monet, h. l. simul Chaerephontis crassum supercilium, Socratisque caluitiem rideri. *Schütz.*

147. Athenaeus L. XI. p. 507. commemorat Socratis quoddam insomnium de Platone: δοκεῖν γὰρ ἔφη Πλάτωνα κορώνην γενόμενον ἐπὶ τὴν κεφαλήν μου ἀναπηδήσαντα, τὸ φαλακρόν μου κατασκαριφᾷν (Plato mihi visus est, in cornicem mutatus, assultare capiti meo et caluitiem meam scarificare.) Nempe quia caluus erat Socrates, et Chaerephon hirsuta habebat supercilia, Comicus ridiculi causa istum saltum pulicis commentus est, et praeterea vult traducere inanes et futiles nugas philosophorum. *Bergl.*

148. πῶς δῆτα τοῦτ' ἐμέτρησε. MS. Vat. V. πῶς δῆτα διεμέτρησε d) — *Kust.* Ita edendum putauimus. Recte enim multis in locis obseruauit Brunkius simplicia vocabula pro compositis scripta reperiri. v. ad v. 985. *Herm.* Etiam *Schütz.* non monito lectore nuper edidit: πῶς δῆτα διεμέτρησε; Sed potuit compositum per librariorum incuriam

c) Ei etiam *Sch.* et *Herm.* adstipulati sunt.

d) Compositum verbum est etiam in aliis libris, cum vel sine pronom. τοῦτο, v. Varr. Lectt.

e sequ. διατῆξαι oriri, et quod τοῦτο additur, sermoni huic apprime conuenit.

149. Versum hunc cum tribus sequentibus citat Synesius in Dione p. 40. edit. Paris. Graeco-lat. vbi eos στρογγύλως καὶ σὺν εὐροίᾳ, i. e. *rotunde et numerose decurrere* ait. *Kust.*

151. ψυγείσῃ scil. κατὰ τοὺς πόδας. Pedes enim tantum pulicis cera liquefacta tinxerat. *Schütz.*

Περσικαὶ e) vulgo *calceamenti muliebris* genus, vt hic in Scholl. et a Polluce similiter L. VII. c. 22. dicitur: et quomodo etiam sumuntur infra Conc. 329. Thesm. 741. Lysistr. 230. Id genus calceamenti meminit insuper Clemens Alex. Paedag. II, 11. vbi *Atticas, Sicyonias, Persicas* et *Tyrrhenicas crepidas* s. calceamenta memorat. Ad quod proinde *Persici calceamenti* genus referendum videtur, quod a Persarum choro de Dario, defuncto eorum rege, ap. Aeschylum dicitur Pers. 662. κροκόβαπτον ποδὸς εὔμαριν ἀείρων *croco tinctam pedis attollens crepidam.* Εὐμαρίδες vtique de *barbaris* itidem *crepidis* vel *sandalis* dictae ap. Eurip. Or. 1372. βαρβάροις ἐν εὐμαρίσι. Praemisso vero a Comico hic verbo περιέφυσαν, *adnatae sunt,* adluditur ad ambiguitatem voc. Περσικαί, qua *arbor Persica* et *calceus Persicus* vocabatur. E quo loco, vt hoc obiter moneam, licet colligere, Aristoph. aetate, qua fabula haec primum acta, cognitam fuisse in Graecia appellatam arborem, aut certe malum eius, seu de *citro,* seu de *vulgari Persica,* Περσικὴν dictam, ac proinde iam ante Theophrastum et Alexandri Magni tempora: qua de re videri potest perplexa viri summi [Salmasii] Homonym. Hyl. Iatr. c. 67. commentatio. *Spanh.* Primum aptissime Περσικαί· sunt enim calcei muliebres, caui, albi et tenues; quae omnia conueniunt calceis ψύλλης e cera: deinde verbum περιέφυσαν apte exprimit habilitatem calceorum. Sic περίποδα s. περὶ πόδα ὑποδ. sunt ἁρμόζοντα, Poll. VII, 84. vbi v. Intpp. Caeterum simile huic loco, et forte spectatum a poëta est Homeri Od. ξ, 477. σακέεσσι περιτρέφετο κρύσταλλος. *Ern.*

---

e) Subintelligitur κρηπῖδες. Photius Lex. p. 313. habet Περσικὰ sc. ὑποδήματα.

152. ἀναμέτρει τὸ χωρίον. Loci huius meminit Schol. Eurip. ad Orest. 14. *Kust.* ὑπολύειν est verbum propr. de iis, qui calceos, solutis vinculis, detrahunt.

154. Sic et Lysistr. 402. τί δῆτ' ἂν εἰ πύθοιο καὶ τὴν τῶνδ' ὕβριν; *Bergl.*

156. ἀνήρετ'. *Reiskius* coniecit: ἀντήρετ', *in vicem interrogabat.* Quia scil. antea Socrates Chaerephontem interrogauerat.

Χαιρεφῶν ὁ Σφ. Strepsiades Cicynniensis est tribulis Chaerephontis Sphettii; nam Cicynna et Sphettus erant ambo pagi Acamantidis tribus. v. Schol. ad 134. et ad h. l. Stephanes Byz. Σφηττὸς δῆμος Ἀκαμαντίδος φυλῆς. *Bergl.*

157. τὴν γνώμην ἔχοι *quam sententiam foueat;* quae phrasis Attica et a qua incipit Periclis oratio ap. Thuc. I, 140. τῆς μὲν γνώμης, ὦ Ἀθηναῖοι, ἀεὶ τῆς αὐτῆς ἔχομαι. *Kust.* Recte ἔχοι legitur, non vt in nonn. libris, ἔχει, quoniam quaestio ad rem, quae incerta cogitari potest, pertinet.

161. *Reiskius* scribi maluit διὰ λεπτοῦ — Ita structura parum commoda existit.

162. εὐθὺ τοὐῤῥοπ. *recte versus* — v. Valk. ad Ammon. p. 90. et Hemsterh. ad Luc. T. I. p. 437 *Ern.*

163. κοῖλον πρὸς στενῷ προσκ. Nominatiuus pro Genitivo absoluto. v. Nos ad Plut. 277. *Kust.* Oratio est supplenda hoc modo: κοῖλον τὸν πρωκτὸν πρὸς στενῷ τῷ ἐντέρῳ· nam ampliorem vult esse podicem contiguo intestino, vt fiat quasi tuba. *Bergl.* Duckerus *f)* comma post προσκειμ. tollit et κοῖλον refert ad πρωκτόν. Sic accipit et vertit Berglerus. *Ern.* Ita Dawesius quoque in Misc. Crit. p. 125. f. *g)* et Brunkius, recte. *Herm.*

---

f) In Duck. notis edd. nihil hac de re inuenitur, sed Bergl. vertit: deinde angusto intestino adiacentem podicem sonare vi flatus.

g) Qui ibi Kusteri interpretationem, supra propositam, refutat. Sequuti sunt meliorem illam interpunctionem et explicationem *Schützius* (qui loco maiorem indidit vim comicam eu, quod in argumentationis rationem omnia redegit) et *Wilandus* (qui ἐμπίδας vertit *Schnaken*).

165. σάλπιγξ. Homerus in Batrachom. [199. f. qui tamen locus huic non prorsus similis est] καὶ τότε κώνωπες μεγάλας σάλπιγγας ἔχοντες, δεινὸν ἐσάλπιζον πολέμου κτύπον h). *Bergl.*

166. διεντερεύματος. Eustathius ad Il. Τ. p. 1205. respicit ad h. l.: ἐντερεύειν ἔφη παρὰ τὸ ἔντερον· ἀπ' αὐτοῦ δὲ καὶ διεντέρευμα ἐλέχθη τῷ κωμικῷ· οἶδεν ὁ περιτυχὼν αὐτοῖς. *Spanh.* Dubitari potest, an praeferenda sit scriptura codd. Elb. et Bau. τρισμακάριοι, vt ad Socratem et discipulos referatur.

167. φεύγων *reus*, quoniam fugit persequentem in foro: ἀποφύγοι *absoluetur*, v. Tho. M. p. 892. ibique intpp. Senis autem animo oculisque semper obseruantur creditores, quos effugere et eludere cupit. *Harl.* Illustrat formulam φεύγοντα ἀποφυγεῖν Porson. ad Eurip. Phoen. 1231. ita, vt simplici verbo conatum, composito effectum indicari ostendat.

168. (al. 169.) ὅστις διοῖδε. Venit in mentem: ὅστις δὴ οἶδε, *Ern.* metro non fauente.

170. ὑπ' ἀσκαλαβώτου. Id est, *a stellione*. Frischlin. male: *a fele*. Aliud est enim *felis* ap. Latt., aliud ἀσκαλαβώτης ap. Graecos: vt iamdudum docuerunt Salmas. ad Solin. p. 532. ed. Vltrai. et Bochartus Hieroz. I, 4, 6. et 7. [p. 513. ff. T. II. ed. Rosenm.] vbi plura de hoc animali videri possunt i). *Kust.* *Stellio lacerti genus est, quo Galli, Germani, Anglique carent; cuius proinde nomen illi nullum habent.* Harduin. ad Plin. T. I. p. 606. Quin iuxta Plin. T. II. p. 508. stellio, quem Graeci colotem vocant et ascalaboten et galeoten, in Italia non nascitur. *Brunck.*

---

h) In praef. ad Hom. Odyss. p. 19. Bergl. putat, hinc ductum esse locum Batrach. 199. *Ern.*

i) Est *Lacerta gecko* Linn. v. Schneider. in Ind. ad Eclogas physicas ab eo editas s. h. v. Nec lacertam esse nec mustelam contendit *Wiland.* sed ignotum animalculum; ideoque pro eo posuit nostrum *Iltis*, Schütz. *Katze.* — Stellio, animal venenatum, nitens in dorso maculis quibusdam ad modum stellarum. *Harl.*

171. τῆς σελήνης τὰς ὁδούς. Infra 1510. καὶ τῆς σελήνης ἐσκοπεῖσθε τὴν ἕδραν. *Bergl.*

173. γαλεώτης. Hunc paulo ante 170. ἀσκαλαβώτην vocauit. Vtraque enim vox eiusdem eſt ſignificationis, et *ſtellionem* notat, non *felem*, vt iterum hic male interpres latinus. V. Salmas. et Bochart. ll. ll. qui et locum hunc Ariſt. non praetermiſerunt intactum. *Kuſt.*

175. Cf. Ruhnk. ad Mem. Socr. I, 2, 31. p. 220. *Harl.* Ruhnk. h. l. famem Socrati exprobrari cenſet. Nimirum plura garrit homo, quam neceſſe erat, et ea etiam effutit, de quibus non erat quaeſitum, obſeruante Wilando.

176. εἶεν delet male C. nam perit verſus. Eſt autem verbum concedentis, frequentatum Platoni, Iſocrati, Demoſtheni, eoque hic facete vtitur poëta. *Ern.* Nullae hic facetiae, quas quaerit Ern. εἶεν hic properantis eſt, qui quam celerrime cognoſcere cupit, quo pacto coenam parauerit Socrates. Nam ſimili artificio ſibi quoque propediem opus fore intelligit. *Herm.*

τἄλφιτ᾽. Infra 647. τί δέ μ᾽ ὠφελήσουσιν οἱ ῥυθμοὶ πρὸς τἄλφιτα; *Bergl.* παλαμᾶσθαι eſt *moliri, excogitare aliquid.*

177. τέφραν. Sermo eſt de puluere [cinere] in abaco geometrico, qui debet eſſe tenuis, vt ſit aptior ad deſcriptiones figurarum aut linearum. *Harl.* Poſt λαβὼν ponenda eſt lineola, index ſententiae interruptae.

178. διαβήτην. Pollux II, 200. voc. διαβήτης ex Ariſtoph. mentionem facit, ad hunc, vt credo, locum reſpiciens. *Kuſt.* Cuius, vt geometrici inſtrumenti, meminit quoque Comicus Au. 1004. k) ἐνθεὶς διαβήτην *imponens circinum.* Eumdem vero διαβήτην architecturae quoque tribuit Plato in Phileb. p. 56. T. II. [c. 34. vbi vid. Fiſcher. p. 79.] κανόνι γάρ, οἶμαι, καὶ τόρνῳ χρῆται καὶ διαβήτῃ καὶ στάθμῃ. *Spanh.* Suidas fere eadem, quae Schol. Solebant autem geometrae in abaco puluere conſperſo lineas deſcribere. v. Brod. I, Miſcell. 1. Salmas. ad Tertull. de pall. p. 469. *Duck.*

---

k) S. 1002. quem locum etiam *Bergl.* laudat.

179. Monui ad Plut. 985. legendum esse: ἐκ τῆς παλαίστρας ἱμάτιον ὑφείλετο. *Brunck*. Ex lectione cod. Rau. ἐκ τραπέζης fortasse aliquis lectionem omnium librorum θοἰμάτιον defendere posset. Nam in altera lectione ἐκ τῆς παλαίστρας manifesto vitiosum est θοἰμάτιον, quia non de certa quadam veste agitur. Brunckio etsi de articulo omittendo nemo non potest accedere, mirum tamen est, in libris ad vnum omnibus id, quod iam Schol. habuit, θοἰμάτιον legi. Quare ego, sicut in Plut. 985. θοἰματίδιον pro θ᾽ ἱματίδιον legebatur, ita hic quoque scribendum arbitror: ἐκ τῆς παλαίστρας θ᾽ ἱμάτιον ὑφείλετο. Quae correctio si cui forte paullo audacior videatur, obseruandum est, copulam eodem modo post participium adhibitam esse, quo εἶτα et κᾆτα vsurpari solet. v. Koen. ad Greg. Cor. p. 62. et Dawes. M. Crit. p. 279. et nostram not. infra ad 857. Nimirum hic Socratis discipulus, oratione in verbo λαβὼν interrupta, gestu imitatur argutam magistri vafritiam, vestem clanculum surripientis: deinde illa addit ἐκ τ. π. θ᾽ ἱ. ὑ. Ita insignis huic loco comica vis atque elegantia accedit, quae nulla plane est in ea, quam Brunk. reposuit, lectione. Aeschylus etiam verbum addita copula iunxit participio in Agam. 97. ff.

τούτων λέξασ᾽, ὅ τι καὶ δυνατὸν,
καὶ θέμις αἰνεῖν,
παιών τε γενοῦ τῆσδε μερίμνης,
ἣ νῦν τοτὲ μὲν κακόφρων τελέθει,
τοτὲ δ᾽ ἐκ θυσιῶν ἀγανὰ φαινοῦσ᾽
ἐλπὶς ἀμύνει φροντίδ᾽ ἄπληστον
τῆς θυμοβόρου φρενὶ λύπης.

Ita hic locus legendus est. Eadem dicendi ratione, si bene memini, etiam alibi vsus est Aeschylus. *Herm.* [Is tamen per literas mihi significauit, nunc se nolle mutari θοἰμάτιον. θ᾽ ἱμάτιον recepit *Schütz.*]

Satis acerba insectatio, si quidem Socrates philosophus, non vulgarem alias grauitatem prae se ferens, in palaestra, vbi pueri exercentur nudi, vestem furatus est. Comicus autem noster hic etiam videtur, vt alibi saepe, sequutus Eupolin, qui et ipse furantem introduxit Socratem, vt testatur Schol. ad v. 90., citans etiam Eupolidis verba: δεξάμενος δὲ Σωκράτης τὴν ἐπίδειξιν Στησιχόρου οἰνοχόην ἔκλεψεν. *Bergl.* Ridiculum est praeter exspectationem. Socrates geometrarum more tabulam puluere con-

ſpergit, circinum parat; exſpectat igitur ſpectator, dum figuras deſcribat; ecce autem veſtem e palaeſtra ſurripit. *Schütz.* et *Harl.* Dacieriam, quae duo ab Ariſt. Socrati obiici putabat, quod ſurripuerit veſtem et quod frequenter, pulcrorum puerorum viſendorum gratia, adierit palaeſtram, *Wilandus* reprehendit; nam huius quidem poſtremi criminis nullum eſt in textis veſtigium, nec ſolet Comicus ita tecte vllum vitium notare. Idem hac ipſa de cauſa Harleſii, ſ. Schützii, quem ille ſequutus eſt, interpretationem repudiat, quoniam eos quoque putat, nimium tribuere *palaeſtrae*, in qua Socrates fuerit. Ipſe cenſet voluiſſe diſcipulum, garrulum hominem, multis verbis enarrare, quomodo Socrates, tabula puluere conſpergenda ſpectatores a furto, quod meditabatur, auertere ſtuduerit, ſed eum mox ſermonem abrupiſſe, atque hinc obſcurius loquutum eſſe, neque in facto ipſo, ſed in ratione qua haec in ſcena dicebantur et agebantur, vim quaerendam eſſe; incertum etiam eſſe, vtrum Socrates e veruculo inflexo circinum ſibi parauerit, vt Harl. putabat, an veruculum inflexum ſecum attulerit, et interea dum circinum tractabat, veruculo clam pallium attraxerit, quod absportatum venderet.

180. Citat Etym. V. Θαλῆς. *Kuſt.* Plautus Capt. II, II, 24. *l*). *Eugepae! Thalem talento non emam Mileſium; Nam ad huius ſapientiam ille nimius nugator fuit.* Contra Au. 1010. ille, qui ſe ſimulat admirari ſapientiam Metonis, dicit: ἄνθρωπος Θαλῆς. *Bergl.*

181. ἀνύσας gl. Cod. R. σπεύσας *m*), bene, vt in Plut. 975. vbi opponitur τῷ μέλλειν. Eſt autem ab ἀνύτω Attico, vt metrum docet. Nam ab ἀνύω media eſſet longa. *Ern.* De proſodia fallitur Erneſtius. *Herm.*

---

l) Repetiit eum locum *Brunck.*

m) In cod. Bau. additur ὡς τάχιστα, quae gloſſa eſt ad vim verbi ſignificandam. ἀνύσας enim cum alio verbo iunctum indicat celeritatem, promtitudinem, et ſupplendum eſt δρόμον, *perficiens curſum aperi* h. e. *cito aperi.* v. Plut. 229. Bos Ellips. gr. l. p. 229. ed. Schweb. [p. 333. ed. Schaef.] et quae notaui in Anthol. gr. poet. ad Tyrt. II, 15. Ortum eſſe quoque potuit hoc gloſſema e v. ſeq. Verſus enim 181. primum in cod. Bau. omiſſus fuit, dein margini adſcriptus. *Harl.*

182. MS. Vat. V. Σωκράτην. Et sic passim alibi vocem hanc et similes alias, vt Ἀριστοφάνης, Δημοσθένης etc. ap. scriptt. Att. inflecti videas. *Kust.* Codd. τὸν Σωκράτην. Hanc formam praefero, vbi vitando hiatui seruit: illa magis Attica est, vt Κλεισθένη, Ἀντισθένη, aliaque: proinde hic relinqui debuit. V. not. ad Conc. 366. *Brunck.* Σωκράτην L. C. I. vterque. *Ern.* Id ex Reizii etiam sententia reposuit *Herm.*

183. μαθητιῶ. Est verbum desiderii. Synesius ep. 103. καί τισιν ἀπὸ τούτου ἔδοξέ τις εἶναι· καὶ τήν γε φύσιν ἐμακάριζον καὶ ἐμαθήτιων πολλοί. Tale est φονᾷν. Soph. Philoct. 1205. φονᾷ, φονᾷ νόος ἤδη. Vbi Schol. θανατοιᾷ, θανάτου ἐπιθυμεῖ. βινητιᾷν Lysist. 717. Sic κουρειᾷν in Hippocr. Epist. 2. et σιβυλλιᾷν in Eqq. 61. vbi v. Not. Est et alia forma verborum voluntatem significantium, vt δρασείω Pac. 61. *Bergl.*

184. Hic versus nouam scenam incipit. Apertis enim a Socratis discipulo foribus ostenditur spectatoribus φροντιστήριον eius s. schola, vbi primum magistrum sublimem in corbe pendentem, deinde complures discipulos studiis intentos, postremo varia literarum instrumenta hic ibi disposita videbant. Nondum autem introire audet Strepsiades, sed in limine haerens introspicit, deque his, quae ibi videt, discipulum interrogat. *Schütz.* Reliquos discipulos variis et ridiculis gestibus et modis exhiberi, eorumque adspectu perterritum retrocessisse Strepsiadem, censet *Wiland.* Ignorantia rustici depingitur naturali pulcritudine, sed bonus Socrates a multis ineptiis erat alienus: astronomiae tamen et geometriae studiosus. ποδαπά est ἐκ ποίου γένους, vt explicuit Thom. M. p. 724. nostrum locum, vbi v. intpp. ποδαπὸς enim dicimus, quando rogamus de genere s. natione alicuius, ποταπὸς vero quando de moribus n). *Harl.*

185. εἰκέναι. Perperam vulgo ἐοικέναι. Moeris [p. 148. vbi v. Piers.] εἰκὼς Ἀττικῶς· ἐοικὼς Ἑλληνικῶς. In Conc. impressi etiam exhibebant v. 1161. προσεικέναι. In Vesp. 1321. εἰκότας. Quibus in locis altera forma metro non repugnabat. Sic etiam Au. 1298. καὶ γὰρ εἶχεν ὄρτυγι.

---

n) Cod. Ib. ποτατά. *Ern.*

Ad haec aliaque exempla εἰκέναι, εἰκότες] vbique fcribendum, ni metri lex obftet, vt Vesp. 1309. ἔοικας, ὦ πρεσβύτα, νεοπλούτῳ τρυγὶ. 1413. γυναικὶ κλητευέιν ἔοικας Θαψίνῃ. Eamdem medelam feci Euripidi in Bacch. 1273. μῶν σοι λέοντι φαίνεται προσεικέναι; Sic Soph. Philoct. 903. δρᾷ τὰ μὴ προσεικότα. *Brunck.* o)

186. V. Suid. V. Ἐοίκασι, vbi loci huius meminit. *Kuft.* Proprie non in Pylo capti funt ifti Lacedaemonii, fed in Sphacteria; in qua infula, iacente prope Pylum, in continente fitam et ab Athenn. munitam, plusquam quadringentos Lacedaemoniorum Athenienfes obfidione cinxerant tandemque expugnauerant, et ex iis fere trecentos captiuos abduxerant. His autem Lacedaemoniis fimiles dicit effe philofophos illos, quos apertis foribus intus confpicabatur, nempe fqualidos et macie confectos; tales autem reddiderat Lacedaemonios in infula illa deferta fames diutina *p)*. Rem omnem accurate narrat Thucydides lib. IV. [c. 15. ff. et 38 — 42.]. *Bergl.*

τῆς Λακωνικῆς repofuimus pro τοῖς Λακωνικοῖς, re etiam et ratione poftulante, vt docet Ducker. ad h. l. *q)*. Eft Pylus Laconica, quae diftinguitur ab alia vrbe cognomine. *Ern.* Ita Reizius etiam volebat. At vero recte caeteri libri τοῖς Λακωνικοῖς, quod non folum poffeffiuum eft, fed aeque de hominibus Lacedaemoniis dicitur, ac Λάκωνες, vt Lys. 628. Eccles. 356. Pac. 212. *Herm.*

187. conf. Hom. Il. γ, 217. ibique Clark. *Harl.*

188. βολβοὺς (bulbos, Zwiebeln) reddidit *Sch.*, ad noftram comicam rationem propius, *Erdäpfel.* — Mox Streps. illos difcipulos, fortaffis propius adftantes foribus

---

o) Receperunt εἰκέναι etiam *Sch.* et *Herm.*

p) Miferabilis erat Laconum ab Athenn. in Pylo captorum adfpectus. Adeo fame enecti ceterisque obfidionis malis afflicti erant. *Sch.*

q) Λακωνικοῖς poffeffiuum eft, vt Steph. Λακεδαίμων, nec video qua ratione Lacedaemonii Λακωνικοὶ dici poffint. Forte τῆς Λακωνικῆς, *quam tenebant Lacedaemonii, quae eorum terrae annumerabatur.* Sed Suidas V. Ἐοίκασι vulgatum feruat. *Duck.*

alloquitur, neque enim, quod Sch. coniecit, plures ex iis iam exiiſſe videntur.

189. (al. 190.) τοῦτ' ἔτι. Sic A. C. recte r). In B. τοῦτο φρ. In meo τούτου φρ. Vulgo τοῦτό γε. *Brunck.* Probant *Sch.* et *Herm.*, ſed *Sch.* praeterea μή νυν ſcribi vult; *nolite igitur hoc amplius quaerere,* quod et Reizio placebat, non Hermanno. Sed Porſon. ad Eurip. Hec. 1214. memorata Br. emendatione: „Debebat ſaltem τοῦτό γ' ἔτι φρ., ſed verum eſt τουτογί, quod nunc in τοῦτό γε, nunc in τοῦτο τί corruptum his turbis ortum dedit." Porſono nunc adſentitur Herm. Recte.

190. (191.) εἰσὶ μεγάλοι καὶ καλοί. R. εἰσὶν οὗτοι καὶ κ. *Ern.* Recepit eam ſcripturam, vnius illius cod. auctoritate (quamquam etiam Schol. videri poteſt, voc. μεγάλοι ignoraſſe), *Herm.* „Ac μεγάλοι quidem, ait, nec vitio vllo laborat, et vere etiam ac docte dictum eſt. Etſi enim Athenaeus II, 23. vbi de bulbis agit, nihil de eorum magnitudine dicit, Plinius tamen XIX, 30. *vetuſtiores*, inquit, improbant; item paruos et longos: contra rubicundis rotundioribusque laus et grandiſſimis. Sed hic locus etiam hanc vim habere poterit, vt ad καλοί interpretationis cauſa μεγάλοι adſcriptum fuiſſe putemus, quum, qui eſſent optimi bulbi, aliquis indicare vellet. Quod ſi quis elegantiam et comicam virtutem vtriusque lectionis diligenter expendat, vulgata facile ſuperatur a ſcriptura cod. Regii. In vulgata enim nihil eſt, quod placere poſſit, praeter ſimplicitatem Strepſiadae; in altera lectione ad ſimplicitatem ſenis et maior vis orationis et facetior quidam comicae dictionis lepor accedit. Neque enim, vbi meliores bulbi inueniantur, ſcire ſe dicit, quod in vulg. lectione eſt: ex quo conſequitur aliquos tamen hic inueniri poſſe, vbi iſti eos quaerant: ſed, quo magis illos a quaerendis bulbis deterreat, vbi omnino inueniantur, ſcire ſe dicit, quo ſignificat, nullos hic inuentum iri. Deinde haec ἐγὼ γὰρ οἶδ' ἵν' εἰσὶν οὗτοι vel per ſe plus valent ad riſum excitandum, quam vulg. lectio. Nam non ſolum ſimplicitatem, verum etiam ruſticam et ineptam ſuperbiam vocabulo οὗτοι prodit Strepſiades, qui hanc ſcilicet rem a tantis philoſophis quaeri miratus, id nimirum ſe quoque ſcire

r) Ita etiam Elb. Bau. et R. ap. *Ern.* ſed L. τούτου γε.

laetatur. Quae ſtultitia hominis magis etiam ridetur, quum illa addit, καὶ καλοί· quibus verbis, duplicata ſententia, non modo confirmat ſtuporem ſuum, ſed auget etiam. *Herm.*

191. τί δ' ἄρ' οἵδε s). Male vulgo τί γὰρ οἵδε. Vocula γάρ, quae hic locum non habet, e ſuperiore verſu repetita fuit. *Brunck.* Falluntur, qui γὰρ non putant in interrogatione poni poſſe, niſi vbi aut e praecedentibus aut e ſequentibus verbis aliqua ratio erui poſſit, quare γὰρ ſignificet *igitur.* Nam quaeuis interrogatio ita eſt comparata, vt recte in ea γὰρ adhibeatur, quemadmodum Romani etiam *quisnam*, *vbinam*, vel *nam quis*, *nam vbi* dicunt. Sic Hom. Il. XVIII, 182. Ἶρι θεά, τίς γάρ σε θεῶν — vbi nec praecedit quidquam nec ſequitur, quare γὰρ ſit *igitur.* Nimirum in quauis interrogatione hoc poteſt intelligi, *incertus ſum*, vel *miror*, vel *dic mihi* t). Vnde quum ipſa ſequitur interrogatio, recte γὰρ aut *nam* adhibetur, vt quo cauſa indicetur et ratio, quare quis incertus ſit, aut miretur, aut dici ſibi aliquid velit. Ita hic: τί γὰρ οἵδε δρῶσιν, eſt ſtupentis nouo aliorum diſcipulorum adſpectu, rationemque reddentis, quare eos miretur. Similiter infra 201. pariter re noua conſpecta: πρὸς τῶν θεῶν, τί γὰρ τάδ' ἐστίν; et 219. vbi nominari ſibi iubet eum, de quo interrogat: φέρε, τίς γὰρ οὗτος κ. τ. λ. *Herm.* Comicus philoſophos cogitabundos, non Homeri locum Il. III, 216. ſ. vti Clark. ibi opinatus eſt, ludit. *Harl.*

192. οὗτοι γ' ἐρεβ. Sic tres Regii. Vulgo οὗτοι δ' — *Brunck.* quem *Sch.* et *Herm.* ſequuti ſunt, adſentiente etiam Porſon. ad Eur. Hec. 1214. p. 94. ed. Lips.

ἐρεβοδιφῶσιν ὑπὸ τὸν Τάρταρον. Aeſch. Prom. 152. Εἰ γάρ μ' ὑπὸ γῆν· mox εἰς ἀπέραντον Τάρταρον· alias τὰ τάρταρα, vt Eurip. Hipp. 1290. ὑπὸ γῆς τάρταρα. Vt vero trita omnia ac pueris nota de Erebo, ceu ima et profunda,

---

s) Ita etiam Inu. dedit, ſuis tamen codd. non hanc in rem laudatis. Recte autem *Sch.* et *Herm.* vulgatum reſtituerunt. Wakefield. ad Lucret. III, 7. emendauit τί γὰρ — (quaſi ea non eſſet omnium codd. lectio) et hunc part. γὰρ vſum copioſe illuſtrauit.

t) Integram ſententiam ſuppleri nonnulli iuſſerunt. v. Lamb. Bos. de Ell. gr. p. 810. ed. Schaef.

iuxta Seru. ad Virg. Geo. IV, 46. inferorum parte: ita minus forte obuium, quod de profundo mari ap. Soph. legitur Antig. 597. [f. 584. ff. ed. Erfurdt.] ἁλὸς οἶδμα δυσπνόοις Θρῄσσαισιν ὅταν ἔρεβος ὕφαλον ἐπιδράμῃ πνοαῖς *ficut maris tumor aduerfis Thraciis flatibus profundus incurrit*, f. iuxta Schol. *niger incurrit*. Scholia nempe ibidem: ἔρεβος· μέλαν. *Spanh.* Theophylactus Simocata epift. 12. οὔτε φλέβας χρυσοῦ μεταλλουργοὶ ἀνιχνεύοντες, οὔτε φρεωρύχοι τὰ τῆς γῆς ἐρεβοδιφῶντες ἀπόῤῥητα (aquileges, terrae arcana penitus rimantes), ὀφθαλμοὺς ὑδάτων ἀναζητοῦντες θεάσασθαι, οὕτω περὶ τὴν ἑαυτῶν ἐσπουδάκασι τέχνην, ὡς ἐγὼ ἐσκινδαλάβιζον (fcrupulofe et minute perquifiui) ἅπασαν εἴ πω τὸν Ἀγησίλαον ἦν με θεάσασθαι. In ifto autem loco videtur ἐσκινδαλάμιζον legendum, vt fit a σκινδάλαμος, de quo fupra v. 130. Quam autem fit facilis literae μ in β mutatio, norunt, qui legunt MSta. *Bergl.*

195. εἴσιθ' pro εἴσιτε. Loquitur ad condifcipulos, qui κατὰ τὸ σιωπώμενον foras prodierant. *Bergl.*

'κεῖνος, ἐκεῖνος i. e. *magifter*. Solebant enim difcipuli et ferui honoris gratia, αὐτὸς et ἐκεῖνος dicere, quum *dominum* vel *magiftrum* fignificare vellent. Vid. Nos etiam ad 219. *Kuft.* Colloquentibus inter fe difcipulo et Strepfiade, complures alii fe ex φροντιστηρίῳ proripuerant, vifuri, quid rerum ante fores gereretur. Hos ille fummouet et redire in fcholam iubet. ὑμῖν dedi pro vulg. ἡμῖν· illud enim confequentibus magis conuenit. *Schütz.* ὑμῖν recepit *Herm*, et fic eft in cod. Bau. Nunc tamen ἡμῖν retineri vult. Nam fe quoque difcipulus includit.

196. ἐπιμεινάντων pro ἐπιμεινάτωσαν, vt infra 455. παραθέντων, 452. δρώντων et alibi faepe. *Bergl.* Add. Pierfon. ad Moer. p. 15. Koen. ad Greg. Cor. p. 74. Fifch. ad Well. II. p. 343. Vim ftructurae ἵνα cum κοινώσω illuftrat Dawes. M. Cr. p. 87.

199. (al. 200.) ἄγαν ἐστὶν χρόνον v). Vulgo ἄγαν γ' ἐστὶ χρόνον. Primo iftud γ' recte abeft a tribus Regiis. Tum ἐστὶν ob metrum fcribi oportuit. Infertum fuit γε ab inepto librario profodiae imperito. Vltima in ἄγαν poëtis

---

v) Ita etiam cum Br. dederunt *Sch. Inu.* (e codd. fuis) et *Herm.* In L. ap. *Ern.* γ' deeft.

Atticis semper producitur. V. quae notaui ad Eurip. Androm. 364. Quae ibi proposita fuit Sophoclei versus in Aiac. 965. emendatio, quam suo loco adferam, *clarissimi Professoris regii* [Vauuilliersii] suffragio comprobata non fuit. Tamen *certi satis nihil videt.* Huic ergo dico, vt Dicaeopolis agricolae illi, qui flendo morbum oculorum contraxerat, κλαῖε πρὸς τοὺς Πιττάλου. At ego medico soluam mercedem, si mihi lippus ille vnicum e poëtis Atticis versum indubiae lectionis ostendat, in quo ἄγαν vltimam corripiat. Quod Eustathius ait ad Odyss. β, 49. i. e. p. 1433, 64. cuius loci indicium Heathio debet; ὅρα δὲ καὶ τὸ πάμπαν συσταλὲν ὡς τὸ ἄγαν καὶ λίαν· illud scribens humani quid passus est. Quod ad πάμπαν adtinet, vltimam istius aduerbii corripi, ipse agnoscit auctor Etym. M., quem laudaui, sed hoc de ἄγαν et λίαν diserte negat: ἄγαν, τὸ γαν μακρόν. τὰ εἰς αν λήγοντα ἐπιῤῥήματα μακρὸν ἔχουσι τὸ α, οἷον πέραν, λίαν, εὐάν· πλὴν τοῦ ὅταν καὶ πάμπαν. Nullibi apud poëtas Atticos λίαν occurrit vltima breui. Primam modo producunt modo corripiunt. Producitur in Antisthenis versibus, quos profero aliter ac leguntur in Floril. Grot. p. 321.

τί φῄς; λαθεῖν ζητῶν τι, πρὸς γυναῖκ' ἐρεῖς
τὸ πρᾶγμα; καὶ τί τοῦτο λίαν διαφέρει,
ἢ πᾶσι τοῖς κήρυξιν ἐν ἀγορᾷ φράσαι;

V. quae notaui ad Andr. 860. et Med. 928. Aduerbium μακρὰν vltimam etiam semper producit, vt dixi ad Ran. 434. Incerti Tragici versus ap. Stob. de R. N. ed. Grot. p. 127. sic legendus est:

καὶ τὴν Δίκην μακρὰν ἀπῳκίσθαι βροτῶν.

Si legas που μακρὰν pes vel tertius vel quartus creticus erit. *Brunck.* ἐστὶ refertur ad οἷόν τε, vt sit: οὐχ οἷόν τ' ἐστὶν αὐτοῖς. *Bergl.* Scilicet vt tanto pallidiores atque doctiores videantur, inclusi aedibus tenentur. *Wiland.*

200. Brunck. tacite pro vulg. εἰπέ μοι, quod *Sch.* et *Herm.* recte retinuerunt, dedit: εἴπ' ἐμοί, vnde venit in ed. Inu.

201. Pertinet ad reprehendendum Socratem, qui studium geometriae et astronomiae commendabat suis. Xen. Mem. Socr. L. IV. *Ern.* ἀστρονομία x) μὲν αὑτηΐ. Quod

x) Tabula aut Sphaera, vbi sidera erant descripta. *Bergl.*

ad visam ibi a Strepsiade sphaeram vel Zodiaci tabulam et quaerente, quaenam eadem forent, hic a Socratis discipulo dicitur. *Astronomiae* vero deditum fuisse Socratem, vel ex his quae ap. Plat. de Rep. VII. p. 517. etc. de scientiae illius a iuuenibus addiscendae praestantia disserit, liquere sat potest. Adde ex iis insuper, quod a Xenoph. Mem. IV, 7. traditur, hortari solitum Socratem, καὶ ἀστρονομίας ἐμπείρους γίγνεσθαι, et quidem, quod addit, vt noctis et mensis et anni tempora cognoscere possent, seu, vt idem Plato tangit de Legg. VII. p. 809. vt astrorum, solis et lunae cursus, atque ita ordinem dierum in mensium curriculo, et mensium anni cursum, tum stata et conuenientia festis ac sacrificiis tempora haud ignorarent: non vero, quod docet rursus d. l. Xenophon, vt ea quae non sunt in eodem ambitu sidera, eaque vaga et errantia, aut ipsorum a terra interualla et circuitus cognoscerent. Etsi aliquid amplius ea in re, nempe de solis, lunae et errantium siderum cursu edoceri iuuenes concedit Plato de Legg. VII. p. 818. [Steph. s. p. 382. ss. T. VIII. Bip. add. p. 388.]. *Spanh.*

202. Γεωμετρία. Idem quoque de *geometria*, eaque a tenera aetate, ex scito Socratis, addiscenda tradunt in dictis modo libris Xenophon et Plato, ille Memor. l. IV. [c. 7.] §. 3. hic in Phileb. p. 56. [T. II. s. T. IV. p. 300. Bip. c. 34. Fisch.] et de Republ. VII. p. 527., vbi quum ad rei bellicae administrationem, tum ad omnes artes geometriae vtilitatem praedicat. Apud Xen. vero, quo vsque incumbendum geometriae et a quibus abstinendum, docet, vt mox dicetur, Socrates. *Spanh.*

203. γῆν ἀναμετρεῖσθαι. Nempe quod, vt palmarium geometriae opus, *terram metiri* s. terram recta metiendi ratione accipere, vel tradere, vel distribuere, iuueni addiscendum in eoque ei acquiescendum, docet ap. Xen. d. l. Socrates. Quibus continuo subdit, haud debere illum in eo geometriae studio progredi ad quaestiones inutiles: quod non videat (etsi Socrates sit rerum, quod ibi additur, haud imperitus), quem vsum illae sint habiturae, illaeque praeterea a multis aliis vtilibusque disciplinis auocent. Quae memorabilia vtique vel Socratis vel grauissimi simul imperatoris, historici et philosophi verba haud omittenda hic mihi videbantur. *Spanh.* Ambiguitas est in v. ἀναμ., quod significare potest *metiri* et *mensura diuidere*, vt

simplex μετρεῖσθαι, quod passiue est, *mensura accipere*. Hac ambiguitate captatur risus et irridentur philosophi non populariter loquentes. *Ern.* Fallitur Ern. philosophos irrideri putans. Nam ἀναμετρεῖσθαι pro μετρεῖν nequaquam proprium est philosophorum aut a populari sermone alienum. Ita Eurip. Ion. 1271. ἀνεμετρησάμην φρένας τὰς σάς· Electr. 52. γνώμης πονηροῖς κανόσιν ἀναμετρούμενος τὸ σῶφρον ἴστω. *Herm.*

τὴν κληρουχικήν. Terra nempe κληρουχικὴ hic dicitur, vt viderunt Schol. et Harpocr. V. Κληροῦχοι, de agris captarum vrbium, qui sorte dein Atheniensibus a κληρούχοις ad id electis distribuebantur *y)*. Κλῆροι proinde agri seu fundi captarum id genus vrbium appellati, *sorte*, vnde iis nomen, adsignati; quomodo, captis ab Athenn., quae ab iis defecerant, Mitylenis, decretum inter alia dicitur ap. Thuc. III, 50. κλήρους δὲ ποιήσαντες τῆς γῆς, πλὴν Μηθυμναίων, τρισχιλίους. Inde κληρουχίαι dictae *coloniae*, quae in eas vrbes, quarum agri erant sorte nouis Athenn. colonis distribuendi, mittebantur, et κληροῦχοι praefecti, seu dicti apud Romanos *Duumviri* vel *Triumviri coloniis deducendis*, quibus hoc munus distribuendorum sorte agrorum incumbebat. Praeter adductam ab Harpocr. [p. 216. ed. Blanc.] ex Isocratis Paneg. [c. 31. init. vbi cf. Morus] illam voc. κληρουχίας significationem, eam adstruit quoque in Pericle Plutarchus p. 170. [c. 34. p. 659. T. I. Reisk.] vbi docet, eumdem Periclem, quo plebem ob bellum Peloponnesiacum iratam demulceret, eam pecuniarum largitionibus placasse, καὶ κληρουχίαν ἀνέγραφεν. Cuiusmodi κληρουχίας Samum, eadem insula similiter post defectionem capta ab Athenn. deductae meminit Aristoteles Rhet. II, 6. ὥσπερ Κυδίας περὶ τῆς Σάμου κληρουχίας ἐδημηγόρησε. Quod similiter *Hestiaeensium* in Euboea fatum, docebit rursus Thucyd. I, 114. Vnde audita, quae ter-

y) De κληρουχίαις vide quae habent Harpocr. et Suid. Locus Demosth. laudatus ap. Suid. et expositio σώματα, quam adfert Kusterus, est Valesii ad Harpocr. Quid sit γῆ τελοῦσα ap. Schol. non scio. Quod κληρούχους γεωργοὺς exponit, est etiam ap. Suid. et Hesych. Hinc κληρουχικὴ γῆ est heredium rusticum. v. Spanh. ad Callim. h. in Del. 781. et ad Iulian. p. 187. *Duck.* Inde a Periclis temporibus inprimis agri hostium occupati inter ciues inopes sorte diuidebantur, vnde κληρουχίαι dictae sunt. *Wil.*

ram metiri doceret, Geographia, quaerit continuo Strepsiades, an sit terra illa κληρουχικὴ, seu in qua agri sint sorte Athenn., e quorum numero ipse erat, ciuibus distribuendi. Vt nunc addam, quod in decreto Smyrnaeorum in Marmorr. Oxonn. p. 16. z) dicatur, priscis Magnesiae incolis et qui ad Smyrnaeos transierant, ὑπάρχειν αὐτοῖς τοὺς τρεῖς κλήρους δωρεὰν, καὶ ὅσοι αὐτῶν ἀκληρούχητοι, δοθῆναι αὐτοῖς κλῆρον ἱππικὸν δωρεὰν τῶν παρακειμένων τῷ χωρίῳ *fore iis agros* deinceps seu *fundos gratis*, *et quotquot sunt eorum*, *quibus agri nondum sunt adsignati*, *traditum iis iri fundum equestrem* (ad equites nempe alendos) *gratis* (seu sine onere, iuxta Seldenum) *ex iis qui castello adiacent.* Et haec obiter ad hunc Comici locum, qui aliqua pleniore luce indigere videbatur. *Spanh.*

204. ἀστεῖον h. l. non *facetum* est, vt fere reddunt, sed *pulcrum*, id quod probatur, placet. Vnde statim *inventum populare* (populi commodis inseruiens) *et vtile* appellat.

206. Venustam emphasin habet σοι abundans. V. ad Ran. 1119. *Brunck.*

208. ἐπεὶ δικαστὰς — Quasi hoc praecipuum sit signum, vnde Athenn. vrbs a caeteris dignosci possit, si nempe iudices in foro sedeant; perstringit autem hic etiam τὸ φιλόδικον eorum: de qua re ex professo edidit Vespas. *Bergl.* Tanta enim fuit iudicum Athenis multitudo, vt fere quartam ciuium partem efficerent. *Wiland.*

210. Κικυννῆς. Perperam vulgo Κικυνεῖς. In A. C. Κικύννεῖς a). Genuinam terminationem Atticam meus exhibet Κικυνῆς, sed ν geminari debuit. Pagi nomen est Κίκυννα, vnde Κικυννόθεν supra 134. Pessime in B. καὶ ποῦ Κυνεῖς. Deprauatae etiam sunt Hesychii glossae: Κικίνης. δῆμος τῆς Ἀκαμαντίδος φυλῆς. Κικίννα, τριχόπλαστος. Scripserat: Κίκυννα, δῆμος τ. Ἀ. φ. δημόται, Κικυννῆς. Tum nomen, ad quod pertinet explicatio τριχόπλαστος epitomatoris culpa omissum fuit. Dicitur autem Κικυννῆς, vt Ἀχάρ-

---

z) N. XXVI. §. 102. s. p. 38. ed. Roberts.

a) Ita in Not. *Bergl.* scribitur qui ad v. 134. et 156. lectores ablegat. Κικυννῆς recentt. edd. omnes post Br. habent.

ῆς, Κεραμῆς, κωπῆς, ἀμφορῆς, γναφῆς, ἱππῆς, quae forma est nominatiui pluralis nominum omnium in ευς desinentium. V. Gregor. de dial. Att. §. 43. In priore Hesych. glossa Atticam terminationem non animaduerterunt interpretes. Κικίνης deprauatum a Κικυννῆς. His nominatiuis ι olim non subscribebant. *Brunck.*

212. ἥδε b)· παρατέταται. v. de h. l. Spanhem. ad Call. p. 336. [ad h. in Del. 20. p. 391. T. II. Ern.] *Kust.* μακρά. Euboea erat oblonga insula, vnde et Μάκρις dicebatur, teste Steph. Byz. et Schol. *Bergl.* Vnde Μακρὶς etiam dicta haec insula Euboea, et ap. Callim. h. in Del. 20. Μακρὶς Ἀβαντιάς, ad quod eius nomen respicit h. l. ab Aristoph. ibidem vidimus. Hanc vero vocem παρατέταται non de extensa in longitudinem Euboea intellexerat Strepsiades, sed de eadem ab Athenn. duce Pericle subacta c), dum ab eo dicitur: ὑπὸ γὰρ ἡμῶν παρετάθη καὶ Περικλέους *a nobis enim et a Pericle tributis*, vt hic innuunt Scholia, *est oppressa.* Ap. Hesych. Παρατενεῖς, ἀπολεῖς. Euboeam certe totam, quae ab initio belli Peloponnes. ab Athenn. defecerat, mox a Pericle subactam, ita vt reliquae eius partes certis conditionibus in deditionem reciperentur, Hestiaeensibus vero sede sua pulsis, eorum agrum retinuisse Athenienses, docet Thucydides [I, 114. d) add. VII, 57.], ad quem distribuendum κληροῦχοι, de quibus modo egimus, fuerunt ab iis missi. *Spanh.*

213. ὑπὸ γὰρ ὑμῶν. Sic etiam edd. vett. Ald. et Flor. At quaedam recentiorum e): ἡμῶν. *Kust.* ὑμῶν (quod in Mss. et edd. Paris. Bas. etc. etiam legitur) seruat Kusterus. Vellem explicasset. Intellige dictum ad populum, conversa repente oratione, non ad Socratis discipulum. *Ern.*

---

b) Reizius e Schol. ἤγουν ἰδοὺ coniicit alios olim, sed repugnante metro, ἦν pro ἥδε legisse. *Herm.*

c) Aliter accepit Rusticus hanc vocem, hoc sensu: *Euboea*, s. incolae eius, *extensa est et prostrata*, i. e. deuicta et subiecta. *Bergl.*

d) Eius verba: καὶ Ἀθηναῖοι πάλιν ἐς Εὔβοιαν διαβάντες, Περικλέους στρατηγοῦντος, κατεστρέψαντο πᾶσαν, laudauit *Bergl.*

e) *Ern.* eas non viderat, sed *Harl.* in ed. Lugd. et Amst. ita legi ostendit. ἡμῶν etiam *Reisk.* scribi iussit.

Bene duo Regii ἡμῶν. Eſt etiam in Schol. ms. ἡμῶν. *Brunck.* Poſt eum ita *Sch.* et *Herm.* cum *Inu.* ediderunt.

214. Rotundius fuerit: — ποῦ 'σθ'; ὅπου 'στιν; *Bentl.* ποῦ 'σθ' R. quod non diſplicet. *Ern.* Receperunt *Sch.* et *Herm.* Brunckius ποῦ 'στιν retinuit.

215. Olim in hoc verſu pro πάνυ legebatur μέγα, quod Schol. agnoſcit, itemque Suid. V. Μέγα, vbi τὸ μέγα interpretatur πάνυ. Nimirum illud πάνυ ex gloſſemate irrepſit, et inuenuſte profecto, quum mox ſequatur πόῤῥω πάνυ. Quare reuocandum hic eſt τό, μέγα! φροντίζετε. *Bentl.* Ia. πάνυ μέγα φροντ. Gloſſa τοῦ πάνυ irrepſit in textum. *Ern.* Brunkius ex B. ſimiliter adfert: τ. πάνυ μέγα φρ. Idem praeeunte, quem laudat, Bentl. recepit μέγα, in quo eum ſequuti ſunt *Sch.* et *Herm.*, ſed *Inu.* e ſuis πάνυ reſtituit, quod tamen etiam Herm. recte iudicauit inuenuſtum eſſe.

218. κρεμάθρας. Pollux in h. l. olim legit κρεμάστρας. V. eum lib. X. ſect. 156. *Kuſt.* Praeter Pollucem occurrit etiam ap. Ariſtot. (quod pridem ad hunc Comici locum notaueram, et iam occupaſſe Lexica video) κρεμάστρα, Rhetor. III, 11. [§. 5. p. 354. T. IV. ed. Buhl.] ἢ εἴ τις φαίη, ἄγκυραν καὶ κρεμάστραν τὸ αὐτὸ εἶναι. Adde veteres gloſſas: Κρεμάστρα, *Carnalium.* Κρεμαστὰ vero haec eadem ab vno Schol. dicitur. *Spanh.* Per machinam oſtenditur Socrates *f)*, ridiculi cauſa, ſublimis, in corbe penſili. Gloſſae: κρεμάστρα *carnalium.* Schol. dicit eſſe *vas, in quo reliquias obſoniorum ſolemus reponere.* Comicus ipſe mox ταῤῥὸν vocat. Gloſſae: Ταῤῥὸς *crates. Bergl.*

219. αὐτός *g)*. Ad loci huius illuſtrationem non gravabor deſcribere, quae notauit Caſaubonus ad Theophr. Char. cap. περὶ κολακείας [§. 2.] ad verba illa ἕως ἂν αὐτὸς παρέλθῃ [§. 3. p. 34. ed. Fiſch.]: „Vt in lingua ſancta,

---

f) Socrates in corbe ſuſpenſus ſedet, eumque miratur Strepſiades. *Schütz.* Vt hic Socratem Comicus in corbe ſuſpenſum exhibet, ſic Acharn. Euripidem in machina theatrali. *Brunck.*

g) Ad comicam vim *Schütz.* melius reddidit: das ſind *Hochdieſelben;* quam *Wiland.* *Er ſelbſt,* qui quidem Wil. recte animaduertit, admodum comice dictum eſſe: αὐτὸς — τίς αὐτός;

inquit, הוּא *ipſe* pro deo aut Chriſto abſolutè ponitur: ſic apud Graecos honoris eſt appellatio Αὐτὸς h. e. *ille*, et, vt hodie loquuntur homines κολακευτικοί, *dominus ſine adiectione.* Ita ſemper in hoc cap. deſignatur ὁ κολακευόμενος, qui eſt adulatori inſtar domini. Sunt enim αὐτὸς et ἐκεῖνος voces ſeruorum, quas honoris cauſa propriorum nominum loco vſurpabant. Ariſtoph. Ran. [513. ſ.] ἴθι νῦν, φράσον πρώτιστα ταῖς αὐλητρίσι Ταῖς ἔνδον οὔσαις, αὐτὸς ὡς εἰσέρχομαι. Schol. αὐτὸς ἀντὶ τοῦ ὁ δεσπότης. Sic apud Latinos. Plautus Caſina, vbi Stalino et ancilla colloquuntur [IV, 2, 10.] St. Quid tu hic agis? An. Ego eo, quo me Ipſa miſit. (*Ipſa* h. e. hera mea.) Terentius Hecyra [III, 4, 14.]: Sed Pamphilum ipſum video ſtare ante aedes. Donatus: *Ipſum, a quo miſſus ſum: vel dominum, vt Graeci* αὐτόν. Idem notat Aſconius in quemdam *Verrinarum* locum. Erat et diſcipulorum vox, quum de praeceptore loquerentur: vnde illud: Αὐτὸς ἔφα. Ariſtophanes Nebulis [h. l.] Φέρε κ. τ. λ. Αὐτός. Scholiaſtes ibi *h)*, *honoris cauſa*, inquit, *non ſtatim Socratis nomen profert.* Idem notatur ab eodem etiam alibi et a Donato non vno loco. Apud Platonem in Protagora [p. 95. T. III. ed. Bip.] pulſantibus fores Calliae ſophiſtae reſpondet ianitor: οὐ σχολὴ αὐτῷ, i. e. *doctori i) non vacat.*" Haec Caſaubonus. Vide etiam ſupra v. 195. *Kuſt.* Ad haec quae ad illuſtrationem voc. αὐτὸς pro *hero* ſ. *magiſtro* dicti a Caſaub. adtulit Kuſt., addam, αὐτὸν pro *ciue* etiam Athenienſi ſubinde dictum, et quidem quum intuitu μετοίκων *(inquilinorum)*, tum ξυμμάχων, ſ. *ſociorum*, qui Athenienſibus annua pendebant tributa. Cuius rei exemplum ſuppeditat in Acharnn. Ariſtophanes, qui poſtquam dixerat, non ſe ideo a Cleone perſtrictum iri, quaſi praeſentibus ſociis, vrbi Athenarum male diceret, addit continuo (503. ſſ.):

Αὐτοὶ (*ſoli*, nempe ciues Athenn.) γάρ ἐσμεν, οὑπὶ
Ληναίῳ τ' ἀγών,

---

h) Hanc poſtremam dictorum Caſaub. partem etiam repetiit *Bergl.*

i) At ibi αὐτῷ eſt *hero*; nam ianitor exiſtimat pulſantes moleſtos fore hero Calliae Hipponici f. (non ſophiſtae), apud quem Protagoras deuerterat, ſed illi, ſe Protagoram adituros eſſe oſtendunt itaque intromittuntur.

Κοὔπω ξένοι πάρεισιν· οὔτε γὰρ φόροι
Ἥκουσιν, οὔτ' ἐκ τῶν πόλεων οἱ ξύμμαχοι·
Ἀλλ' ἐσμὲν αὐτοὶ (ciues) νῦν γε περιεπτισμένοι.
Τοὺς γὰρ μετοίκους ἄχυρα τῶν ἀστῶν λέγω.

Agebatur nempe illud Acharnn. drama *Dionyſiorum* ſ. *Liberalium* κατ' ἀγροὺς dictorum tempore autumnali, non autem verno *Dionyſiorum* ἐν ἄστει (qua de re plenius ad alia huius Comici loca dicetur), quo Athenienſium ſocii ſoliti tum Athenas confluere et annua, quae iis pendere tenebantur, tributa deferre. Vnde αὐτοὶ ibi reſpectu quum eorumdem ſociorum, tum eorum qui agebant quidem Athenis, μετοίκων ſ. *inquilinorum*, ſed haud minus a ciuibus erant diſtincti et eodem ferme loco, quo ξένοι ſ. *peregrini* habiti, vt de iis μετοίκοις haud vnus occurrat, quum ad poſtrema haec in Acharnn. verba, tum alibi in his fabulis dicendi locus. Quibus adde, de hoc voc. αὐτοὶ pro *ciuibus Athenn.*, Demoſth. I. Philipp. p. 26. *k)* καὶ μετὰ ταῦτα ἐμβαίνειν τοὺς μετοίκους ἔδοξε καὶ τοὺς χωρὶς οἰκοῦντας· εἶτ' αὐτοὺς πάλιν ἀντεμβιβάζειν. *Spanh.*

ὦ Σώκρατες *l)* τὸ ὦ, quod Mſſ. noſtri ſeruant omnes, eſt inſititium ad complendum verſum. Nec eſt in edd. antiquis meis, eſtque alienum. Nam Strepſiades demum v. 122. alloquitur Socratem. Bentleius corrigit: τί; Σωκράτης; Cur autem non ὁ Σωκράτης; *Ern.* Articulus hic vehementer frigeret. Reizius probabat Bentleii correctionem. Nam ſane Brunkius fallitur in eo, quod haec verba non vocantis, ſed admirantis eſſe putat. Admirantis foret ὦ Ζεῦ, non ὦ Σώκρατες. Nihilo tamen minus retinendam exiſtimaui librorum Mſſ. lectionem, quae ſi recte intelligitur, egregiam in mouendo riſu vim habet. Et-

k) T. I. p. 50. Reisk. Add. de hoc relatiuo vſu pron. αὐτὸς Sturz. Lex. Xen. I. p. 476.

l) Sic IV. codd. [Regii] vt Kuſt. edidit. In prioribus edd. adverbium ὦ omiſſum erat. Eſt autem illud admirantis, non vocantis. *Brunck.* In hoc verſu [e vulg. lect.] deficit ſyllaba. Forte aliquis inſerendam putet voculam ὦ, vt legatur: ὦ Σώκρατες: et ſane Schol. lectionem iſtam clare agnoſcit. Sed fruſtra. Nam praeterquam quod aduerſus τὸ ἦθος peccat, apparet ex verſu abhinc tertio, αὐτὸς σὺ κάλεσον etc. nondum tum Strepſiadem compellaſſe Socratem. Lego itaque: Αὐτός. τίς αὐτός; Σωκράτης. Τί; Σωκράτης. Nimirum τί hic eſt particula admirantis, vt ap. Lat. *quid*, vel *hem. Bentl.*

enim Strepſiades, Socratis nomine audito, pro ea, qua ardet, diſcendi cupiditate, illico hunc vocat. Socrates autem, ſuperbi homo ſupercilii, et caeleſtia magis quam humana curans, animum non aduertit, quid ἐφήμερος iſte, quem dicit, ſtrepat. Igitur Strepſiades reuerentia ductus, metuit, ne ipſi nefas ſit illum vocare ob eamque rem diſcipulum id facere iubet. *Herm.* Hinc etiam Schütz. et Wiland. in verſſ. poſt haec verba recte poſuerunt lineolam, quae ſpatium quoddam interiectum indicet.

221. Quoniam nunc magiſter adeſt, diſcipulus, cui antea multum erat otii ad nugandum, ſe occupatum fingit. *Wiland.*

222. Conſtituitur hic vulgo tertiae ſcenae actus primi initium. Verba ὦ Σώκρ. extra verſum ſunt poſita.

223. *ὦ 'φήμερε m).* *O homo*, quaſi Socrates ipſe non ſit homo; duplici ſenſu: vel quia res humanas contemnat ſcilicet, *vt nec humana videatur ſorte creatus*, ſed deus aliquis: hinc etiam per machinam, vt dii ſolent, in tragoediis, apparebat, ſed ridicule in corbe penſili. Alexis ap. Athen. VI. [p. 226. C. ſ. T. II. p. 370. Schweigh.] *εἶτ' ἐς νέωτά φησι γράψειν κρεμαμένους· καὶ θᾶττον ἀποπέμψουσι τοὺς ὠνουμένους, ἀπὸ μηχανῆς πωλοῦντες ὥσπερ οἱ θεοί·* *deinde proxime ſequenti anno dicit ſe legem laturum, vt* (piſcatores) *pendentes vendant: et ſic citius dimittent emtores ſuos, ſi e machina, tamquam dii, vendant;* quia machina ſubito apparere ſolet. Vel quia Sileno ſimilior videatur, quam homini, vtpote caluus et ſimius; quare et in Sympoſio Platonis adoleſcentulus aliquis in eum iocatur et turpiorem dicit Silenis. Itaque Comicus facit eum loquentem talibus verbis, qualibus Pindarus fecit loquentem Silenum, cuius haec ſunt verba ap. Schol. *ὦ τάλας ἐφήμερε, νήπιε, βαδίζεις χρήματά μοι κομπεύων n).* Homines *ἐφημέρους* vocat Aeſchylus ſubſtantiue in Prom. 82. *θεῶν γέρα συλῶν ἐφημέροισι προστίθει*, et v. 253. *καὶ νῦν φλογωπὸν πῦρ ἔχουσ' ἐφήμεροι;* et v. 944. *τὸν ἐξαμαρτόντ' εἰς θεούς, τὸν ἐφημέροις πορόντα τιμάς.* Euripides in Oreſt. 973. *ἰώ, ἰώ, πανδάκρυτ' ἐφαμέρων ἔθνη.* v. not. ad Auu. 688. *Bergl.*

---

m) Bene Sch. et Wil. reddunt: Erdenſohn.

n) Ap. eumdem Pind. Pyth. VIII, 135. *ἐπάμεροι.*

225. Quae hic Socrati affinguntur, de aliis sophistis, quos sub persona Socratis vniuersos irridet Comicus, vera sunt: at ille, vt ait Cicero Acad. I. a rebus occultis et ab ipsa natura inuolutis auocauit philosophiam et ad vitam communem adduxit, vt de virtutibus et vitiis, omninoque de bonis rebus et malis quaereret. Caelestia autem vel procul esse a nostra cognitione censebat, vel, si maxime cognita essent, nihil tamen ad bene viuendum. *Brunck.* Senex implorat sidem et disciplinam Socratis, per aërem incedere visi; hic, spretis diis vulgaribus, initiationis facit initium. *Harl.*

Ἀεροβατῶ κ. τ. λ. o). Hieronymus in epist. Pauli ad Titum c. 2. (vbi verba illa apostoli explicat: *μηδείς σου περιφρονείτω*) locum hunc Arist. non solum citat, sed etiam sic latine reddit: *scando per aërem et pluris me esse noui quam Solem.* Sed non videtur Patrum suae aetatis facile doctissimus veram Comici mentem et vim voc. περιφρονῶ satis perspexisse. Duplex enim verbo illi, (vt et Schol. recte monuit) hic inest significatio, aperta et latens. Aperta est ea, quae conuenit personae loquenti, i. e. Socrati, secundum quam nimirum philosophus ille dicit: *per aërem incedo et solem accurate contemplor.* Latens est ea, quae ex mente poëtae, risum ex ambiguitate vocum p) aucupantis, subintelligenda est: secundum quam scilicet Socrates dicere videtur: *per aërem incedo et Solem despicio* vel *contemno:* quo sensu Strepsiades verba philosophi illius accipit, vt ex v. sequ. patet, in quo τὸ ὑπερφρονεῖν ponitur ἐκ παραλλήλου τῷ περιφρονεῖν. Sed omnem ioci elegantiam perire necesse est in quauis alia lingua, quae eamdem voc. ambiguitatem seruare non potest. Caeterum non video, verbum περιφρονῶ ab aliis graecis auctoribus vsurpari priori significatione, quam proinde poëta noster comica quadam licentia ei affinxisse videtur q), vt nimirum ambiguitate sensus, prout diximus, ludere posset. *Kust.* Ad h. l. respexit omnino in Prometheo Lucianus

---

o) Hunc versum sarcastice infra repetit Strepsiades 1506. *Bergl.*

p) Hanc ambiguitatem melius expressit Wiland. *und übersehe die Sonne,* quam Schütz. *und beachte die Sonne,* quamquam alliteratio est huius verbi et sequentis *(verachten).*

q) At cf. Fischer. ad Aesch. Socr. III, 3, 17.

iis verbis, quae ad v. 145. adtulit iam Kusterus [c. 6. p. 34. T. I. Hemst.]. Vsum vero minus vsitatum verbi περιφρονῶ pro *contemplari* adhibuit rursus Comicus in hac fab. 739. κατὰ μικρὸν περιφρόνει τὰ πράγματα. Ap. Hesych. vero περίφρων, σωφρονέστατος, item συνετώτατος· quae vox alioquin, solita verbi περιφρονεῖν significatione pro *contemtoribus* vsurpatur Aesch. Suppl. 765. περίφρονες δὲ θεῶν, vbi vett. Critici: περίφρονες, ἀντὶ τοῦ ὑπέρφρονες. ὑπερφρονεῖς vero a Strepsiade dicitur hic in seq. versu eodem sensu, quo περιφρονεῖν τὸν Ἥλιον dixerat Socrates; nempe τοὺς θεοὺς ὑπερφρονεῖς, *deos despicis*. *Spanh.*

226. Citat locum hunc Thom. Mag. V. Ὑπερορῶ [p. 870. Bern.] et Eustath. ad Il. Α. p. 843. ed. Rom. Ἔπειτα autem h. l. notat *itane r)*: de qua voc. significatione plura diximus ad Plut. 79. *Kust.*

227. Scholiastes verba haec Socrati tribuere videtur. Nam secundum eius interpretationem personae Strepsiadis minime conueniunt. Sed vellem idem magister nos docuisset, quid statuendum sit de vocula εἴπερ, quae obscuritate et difficultate non caret. Quodsi modo dicta verba, secundum codd. hodiernorum fidem, Strepsiadi adsignanda sunt, (vti illi satis commode adsignari possunt) locum hunc per ellipsin sententiae ita intelligendum puto, ac si Strepsiades diceret: ἀλλ' οὐκ ἀπὸ τῆς γῆς (sc. ὑπερφρονεῖς τοὺς θεούς) εἴπερ ὑπερφρονεῖν δεῖ τοὺς θεούς s). *Kust.* Strepsiadis sermonem abrumpit Socrates: dicturus erat ille εἴπερ ἔξεστι περιφρονεῖν τοὺς θεοὺς δηλονότι. Sic sententiam supplet Scholion ms. in membr. *Brunck.* Subintelligitur:

---

r) *enimuero* reddit *Ern.*, et Attice ita dici monet, vt 1251. non aliter quam εἶτα 1216.

s) Sic glossa Ms. R. εἴ' ἔξεστι περιφρ. τοὺς θεοὺς δηλονότι. Me part. εἴπερ non moueret: quae cum ellipsi rursus est et v. 250. vbi glossa addit δυνατόν, quod et in altera ratione locum habet. Et Schol. editus hoc intellexit et h. l. Ego propterea non tribuam Socrati, quia τὸ περιφρονεῖν, quaerere res diuinas, non est ἀδύνατον. Itaque et Schol. permutat cum διαγνῶναι. γὰρ refertur ad negationem respondentis Socratis, quae intelligitur. *Ern.* Leg. ἀλλ' οὐκ ἀπὸ τῆς γῆς, . Socr. οὐ γὰρ εἴπερ ἄν ποτε. *non enim, si vmquam, inuenero.* Vel pro εἴπερ poterit legi οὐ γάρ, sic vt primum οὐ γὰρ sit pro *nequaquam, nullo modo* ὑπερφρονῶ τοὺς θεοὺς ἀπὸ τῆς γῆς, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ ταῤῥοῦ. *Reisk.*

εἰ δεῖ ὑπερφρονεῖν. Vt in Ran. 74. *τοῦτό γάρ τοι καὶ μόνον ἔτ' ἐςὶ λοιπὸν ἀγαθόν, εἰ καὶ τοῦτ' ἄρα*. Nam ibi manifeste subauditur: *ἔςιν ἀγαθόν*. Sic Lucian. de confcr. hiftoria [c. 17. T. II. p. 26. Reiz.] *φορτικὸν ἔδοξέ μοι — τὸ εἰπεῖν· ὡς ἐξαίρετον τοῦτο ἕξει ὁ ἡμέτερος ἄρχων, οὗ γε τὰς πράξεις καὶ φιλόσοφοι ἤδη συγγράφειν ἀξιοῦσι· τὸ γὰρ τοιοῦτον, εἴπερ ἄρα* (*an etiam* fc. *eximium fit*), *ἡμῖν ἔδει καταλιπεῖν λογίζεσθαι, ἢ αὐτὸν εἰπεῖν*. *Bergl.* Rufticus peruertit id, quod Socrates dixerat. Ille fe *contemplari* folem affirmauerat, hic intelligit *contemnere*. *Schütz.*

228. *ἐξεῦρον t) ὀρθῶς τὰ μετέωρα*. Vnde non *φροντιςὰς* fed infuper *μετεωρολέσχας* f. *vanos fublimium rerum disceptatores* hic a Comico appellari, tangit in dicto Prometheo Lucianus T. I. p. 17. ed. Amft. [c. 6. p. 33. T. I. Hemft.] Immo vnde *μετεωροφροντιςαὶ* de Socrate et eius difcipulis fupra dicuntur v. 103. Ac Socrates nominatim *τά τε μετέωρα φροντιςὴς* ap. Platonem in eius Apol. [c. 2. add. c. 3. ibique Fifch. p. 76.], qua de re iam ante ad v. 94. et ap. Xenoph. in Symp. c. 6. *τῶν μετεώρων φροντιςής*. Alibi vero *ἄνδρας μετεωροφένακας* v. 339. et v. 359. *μετεωροσοφιςῶν* de iis in hoc dramate dicitur. *Spanh.*

230. C. *καμίξας* pro *καμμίξας* vel per compendium pro *καταμ*. *τὸν ὅμοιον ἀέρα* pertinet ad opinionem Ionicorum de anima, quam inde ab Anaximene dicebant *ἀεροειδῆ*, auctore Plut. de plac. phil. IV, 3. *Ern.* Imo pertinet eo, quod ita fubtilis et tenuis fit meditatio, vt aëri fimilis habeatur. Bene Schütz. *παραφράζει*· dafs man feinem Verftande einen höhern Gefichtskreis verfchaffe (*κρεμ*. quod vno verbo expreffit Wil. *exaltiren*) und den dünnen, fubtilen Geift der Speculation in dem ihm an Feinheit gleichartigen Elemente der obern Luft wirken laffe.

231. *εἰ δ' ὢν χ*. Erneftius (1753.) edidit *εἰ δ' ἂν χ*. et in Not. e cod. L. adfert *ὢν*, quod tamen, monente etiam Herm. eft in aliis edd. omnibus. Nec e Mff. *ἂν* memoratur.

---

t) *οὐ γὰρ ἂν ἐξεῦρον* et 232. *οὐκ ἄν ποθ' εὗρον* vertendum eft: *numquam poffem indagare*. Nam *ἂν* cum aor. fec. iunctum reddi debet per imperfectum coniunctiui. v. Hoogeu. de part. l. gr. T. I. p. 79, 7. et not. meam ad Callim. h. in Cer. 27. in Anthol. gr. poët. *Harl.*

232. οὐ γὰρ ἀλλ'. C. οὐ γὰρ ἂν ἀλλ' ſaluo quidem verſu, ſed non e forma Attica. v. Ran. 192. Eccl. 386. add. Bentl. ad Callim. fr. 92. et Iens. ad Luc. T. I. p. 595. qui tamen fallitur diuiſim legendum quum putat. *Ern.* Loca, in quibus hae particulae (οὐ γὰρ ἀλλὰ) ſic iunctae occurrunt ap. Comicum, diligenter ſunt annotata in Indice in οὐ. Schol. hic dicit pro καὶ γὰρ poni Attice. *Bergl.*

234. πάσχει δὲ ταυτὸ τοῦτο, i. e. *eadem prorſus natura eſt cardami v).* Hoc enim ſenſu τὸ πάσχειν apud Atticos interdum adhiberi et alibi monuimus. Schol. dicit τὸ πάσχειν hic adhiberi pro ποιεῖν, quod eodem redit. Siue enim dicam: *naſturtium hoc facere ſolet;* ſiue: *haec naſturtii natura eſt;* ſenſus idem eſt. Caeteroqui verum eſt, τὸ πάσχειν apud Atticos interdum poni pro πράττειν vel ποιεῖν, vt apud noſtrum Plut. 603. τί πάθω; *quid faciam?* Veſp. 1008. τοῦτο γὰρ σκαιῶν θεατῶν ἐστι πάσχειν. *Hoc enim inepti et imperiti ſpectatores facere ſolent.* Atticiſmum hunc expreſſit Horatius, venerum graecarum amantiſſimus poëta, I, Od. 3. *x). Audax* omnia *perpeti* gens humana ruit per vetitum nefas, i. e. *audax* omnia *facere* vel *aggredi* vel *tentare.* Vti autem πάσχειν pro πράττειν vel ποιεῖν, ſic contra πράττειν pro πάσχειν apud Graecos interdum ponitur, qua de re vid. ad Plut. 485. *Kuſt.* Ad vſum Atticis familiarem verbi πάσχω pro ποιῶ vel πράττω addi poſſunt duo alia ap. hunc Comicum loca, Eqq. 187. οἷον πέπονθας ἀγαθὸν εἰς τὰ πράγματα (quale adiumentum ad res gerendas adtuliſti) et 512. Οὐχ ὑπ' ἀνοίας τοῦτο πεπονθὼς διατρίβειν. Sic Eurip. Hec. 614. τί γὰρ πάθω; *quid enim agam?* Καρδάμων vero, ſeu *naſturtii*, quod ea natura hic dicitur, vt terrae humorem et ita vicinarum plantarum ſibi adtrahat, inde fit, quod *naſturtium* peculiarem vim exſiccandi omniumque humorem ſuperfluum tollendi habere crederetur. Vnde etiam Perſis familiarem fuiſſe *naſturtii* vſum, e Xenoph. Cicer. Strab. viderunt

---

v) Ariſtophanes alludit ad conſuetudinem Socratis decreta ſua exemplis vitae communis illuſtrandi. Naſturtium (Kreſſe) putabatur habere vim humorem (ἰκμ.) attrahendi et exſiccandi. *Wil.*

x) V. 25. ſ. ad q. l. cfr. *Mitſcherlich.*

iam alii, qui de hac planta egerunt viri docti y); atque inde, quod vrinam, ſputa et emunctiones narium illud comprimeret, quae ſingula a Perſis turpia ducebantur, vt id a Xenoph. Cyrop. I. [2, 16. vbi v. Schneid.] et inde a Suida traditur. Quo ſpectat etiam, qui viros eruditos fugit, Comici locus Thesm. 622. ſſ. Κλ. πολὺν γε χρόνον οὐρεῖς σύ: Μου. νὴ Δί', ὦ μέλε, Στραγγουριῶ γάρ· ἐχθὲς ἔφαγον κάρδαμα. Κλ. Τί καρδαμίζεις; (*Quid naſturtia narras?*) Illud vero ἔφαγον κάρδαμα ibi dictum, iuxta receptum ap. Grr. prouerbium: ἔσθιε κάρδαμον, de quo Paroemiographi z). Mitto alium huius voc. vſum apud hunc Comicum Vesp. 453. βλεπόντων κάρδαμα de iis, qui *acerba* vel *aſpera* vident, et Conc. 291. βλέπων ὑπότριμμα, iuxta Tan. Fabrum, *acerbe tuens*: ſed de quibus id genus, quae in his Comici fabulis ſunt obuiae, locutionibus, dicetur infra ad v. 1178. *Spanh.*

235. Τί φῄς; Non patitur verſus, qui hoc ſublato rectus eſt, quod eſt a gloſſa interlineari. *Ern.* a). Immo hoc inter verſus ἐπιφώνημα adiectum eſt. *Herm.*

236. (al. 235.) Peruertit ruſtici ſtupor etiam hic dicta Socratis.

237. ὡς ἐμὲ pro ὡς πρὸς ἐμέ. *Harl.* De form. hac v. ad Xen. Mem. Socr. II, 7. [2.] *Ern.*

238. μ' ἐκδιδάξῃς (*edoceas*) haud dubie praeſtat ſcripturae με διδάξῃς in C. Elb. Bau. Borg. Rau. Edoceri autem vult ea, quorum cognoſcendorum cauſa venerat. ὧνπερ ἕνεκ' *Herm.* legi iubet.

His dictis Socrates e corbe deſcendit. *Schütz.*

239. (al. 238.) ἦλθες δὲ κατὰ τί; Similiter Pac. 192. ἥκεις δὲ κατὰ τί; et Au. 917. ἀτὰρ ὦ ποιητὰ κατὰ τί δεῦρ' ἀνεφθάρης; Scholiaſtes etiam monet, ita locutum eſſe Comicum in Pace, nempe 191. *Bergl.*

---

y) V. Perizon. ad Ael. V. H. III, 39. Weſſeling. Obſſ. p. 243. Bodaeus a Stapel ad Theoph. H. Pl. VII, 2. p. 763. ſ. vbi nec hic locus praetermiſſus eſt.

z) V. Eraſmi Adag. p. 397. ed. Frf. 1670. f.

a) Rectius *Duck.* „Haec non pertinent ad hunc verſum, ne is abundet integro pede."

240. (Kuft. 239. Herm. 241.) χρήστης ap. Graecos tam fignificat foeneratorem, quam eum, qui pecuniam foenori ab alio accipit. H. l. defignat foeneratorem, vt praeter Scholiaftem et ex eo Suidam monuerunt etiam Harpocr. V. Χρῆσται [p. 348. Blanc.], Thom. Mag. V. Χρήστης [p. 921. Bern.] et Euftath. ad Od. M. p. 1729, 43. ed. Rom. *Kuft.*

241. (240.) Ἄγομαι κ. τ. λ. i. e. *bona mea diripiuntur et pignori capiuntur a creditoribus.* Frifchlinus non recte haec Latine reddidit. *Kuft.* b) Euripides Troad. 1310. ἀγόμεσθα, φερόμεσθα. Demofthenes de Syntaxi [T. I. p. 167. extr. Reisk.] τοὺς μὲν συμμάχους ἄγωσι καὶ φέρωσι, τοὺς δὲ πολεμίους μηδὲ ὁρῶσιν. Idem contra Timocr. [p. 740. T. I.] καταθέων (incurfiones faciens) καὶ ἄγων καὶ φέρων ὑμᾶς. Ita vfurpant et Latini hanc prouerbialem formulam, pro *vexare, populari.* v. Gellium N. A. II, 6. *Bergl.* ἐνεχυράζομαι. Bene ac melius, quam latinus interpres, eadem explicat Schol. vt nempe ἐνεχυράζεσθαι non fit *oppignorare,* fed *oppignerari.* vid. quae ad v. 55. notauimus. *Spanh.*

242. πόθεν δ' ὑπόχρεως σαυτὸν ἔλαθες γενόμενος; Frifchlinus: *At obaeratus quum effes, te ipfum quomodo ignôrafti?* Inepte; fenfus enim eft: *At qui non animadvertifti* (vel, *quomodo te latere potuit*) *te fieri obaeratum?* c) *Kuft.* In Pac. 32. ἕως λάθῃς σαυτὸν διαῤῥαγείς. Aelianus Epift. 13. μηδέ σε ὁ θυμὸς εἰς λήθην προαγέτω· μὴ καὶ μανεὶς σεαυτὸν λάθῃς. Quod fi quis eiusmodi orationes inuertat, idem erit fenfus hoc modo: πῶς σεαυτὸν λαθὼν γέγονας ὑπόχρεως; ἕως λαθὼν σεαυτὸν διαῤῥαγῇς· μὴ λαθὼν σεαυτὸν μανῇς. Ita Aelian. V. H. I, 7. ὅταν αὐτοὺς λαθόντες (imprudentes) ὑοσκυάμου φάγωσι. *Bergl.*

243. Ex allufione ad γαγγραίνας et φαγεδαίνας facta pendent omnes Ariftoph. argutiae in h. l., de qua re nihil videtur fufpicatus Scholiaftes, vt fortaffis nec editores

---

b) Hefych. ἄγειν καὶ φέρειν, τὸ λῃστεύειν καὶ ἁρπάζειν. cf. Demofth. Or. de Cor. c. 67. p. m. 464. inprimis Gronou. Obff. III. 22. *Harl.*

c) De hoc Atticismo, quem Bergl. bene expreffit in verfione [*quomodo non animaduertifti te obaeratum factum?*] vid. ad Iuliani Caef. p. 166. a me notata. *Harl.*

ipsi *d)*: νόσος ἔμ' ἐπέτριψεν ἱππική, δεινὴ φαγεῖν. Vel quod aures musicae facile praetulerint: Νόσος ἐπέτριψ' ἔμ' ἱππική, δεινὴ φαγεῖν. *Wakefield.* Silu. Crit. III. p. 157.

244. Τὸν ἕτερον τ. σ. λ. Inferiorem nempe sermonem, s. causae iniustae patrocinium, quod superiorem s. causae iustae defensionem vinceret, de quo supra Comicus v. 113. et nos ibidem. *Spanh.*

245. τὸν μηδὲν ἀποδιδόντα. *Sophisticam rhetoricam,* ad eludendos creditores. *Bergl.*

μισθὸν ὅντιν' ἂν πράττῃ μ'. Apud Xenoph. Mem. I. [c. 6. §. 11.] aliquis ad Socratem dicit: οὐδένα γοῦν τῆς συνουσίας ἀργύριον πράττῃ (a nemine exigis argentum ob conversationem). De eodem ibid. [I, 2, 5.] τοὺς δ' ἑαυτοῦ ἐπιθυμοῦντας οὐκ ἐπράττετο χρήματα *e)*. V. ad Ran. 569. Machon ap. Athen. XIII. p. 581. [T. V. p. 100. ed. Schweigh.] ἐπυνθάνετο μίσθωμα πράσσεται πόσον. In Ranis 563. *Bergl.*

246. ὀμοῦμαι σοι καταθήσειν. Sic infra 1229. ἀποδώσειν γ' ἐπώμνυς τοὺς θεούς. *Bergl.* Sic et Thucyd. I, 27. Demosth. c. Midiam p. 40. ed. Taylor. *Ern.*

247. (246.) ὀμεῖ attice pro ὀμόσῃς. v. Moer. p. 276. et Schol. ad Plut. 40. *f)*. Male autem arguitur Socrates mercedem postulasse. V. Xen. Mem. I, 11, 7. Plato Apol. 24. et alibi. Sophistae, in quorum classe aut societate Socratem fuisse populus facile ad credendum adduci potuit, exegerunt mercedem suamque sapientiam pro pecunia quasi vendiderunt. v. Xen. Symp. 1, 6. Plat. Menon. p. 371. ff. Vol. IV. Bip. *Harl.*

248. νόμισμα *numus,* et aliud, quodcumque *lege receptum est g)*. Itaque bifariam potest accipi, vel: *nos*

---

d) Sensit tamen Schütz. qui ita reddidit: das macht alles die Pferdesucht, die frisst ärger um sich als der *kalte Brand.*

e) Vidd. Tho. M. in Πράττω, et Raphel. Elsn. Kypk. Palair. Munth. Segaar. ad Luc. III, 13.

f) Suid. agnoscit ὀμῇ [quod habent cod. L. Bau. et Elb.] in voce ea, sed ὀμεῖ Atticum est. v. Schol. Plut. 40. *Ducker.*

g) Νόμισμα h. l. esse νόμιμον ἔθος, existimat Leopard. XVII.

numos non habemus, quibus impressa sit dei alicuius imago; vel: *nos nullos statuimus deos:* vt atheum se prodat Socrates, nam illo se crimine quam maxime onerauerat. *Bergl.* Quam calumniam pridem ante Socrati impactam, quasi peregrinos et ignotos Atheniensibus, non vero patrios vrbis deos coleret, haud omisit in eius accusatione Melitus; quamque adfert ac diluit in Apol. Socrates ap. Plat. p. 26. [cap. 14. ed. Fisch.] θεοὺς διδάσκοντα μὴ νομίζειν, οὓς ἡ πόλις νομίζει, ἕτερα δὲ δαιμόνια καινά, quasi nempe *doceret se deos non censere illos, quos vrbs credit, alia vero noua numina inducere.* Vnde illud Comici: ἡμῖν νόμισμ' de diis, quorum cultus Athenis erat legibus et statutis inductus. Quam calumniam ab illo quoque amolitur Xenophon Mem. 1, 2, 64. *Spanh.* Sic Euripides, qui philosophus etiam erat et insuper poëta bonus, in Ran. ait v. 889.: ἕτεροι γάρ εἰσιν, οἷσιν εὔχομαι, θεοί. Philosophorum de diis opiniones exagitat Comicus, absque vllo religionis studio. Nam et ipse deos passim in fabulis suis irridet. Qui autem deos ita ridicule traduxit, aegre ferre non potuit, si quis eos nihil esse doceret. Quod autem Socrates ait νόμισμα, id alio sensu accipit Strepsiades, nimirum pro *numo. Brunck.*

τῷ δ' ἄρ' cum Brunk. dedit Inu., sine codd. pro vulg. τῷ γάρ — quod recte *Schütz.* et *Herm.* restituerunt. V. ad v. 191.

249. σιδαρέοισι pro σιδηρέοισι, dorice. Plato Comicus ap. Schol. χαλεπῶς ἂν οἰκήσαιμεν ἐν Βυζαντίοις, ὅπου σιδαρέοισι νομίσμασι χρῶνται. *Bergl.* Respicit Comicus ad ferreos numos, quibus olim Byzantii vsi fuerunt, vt praeter vet. Schol. recte etiam monuit Hesychius, V. Σιδάρεοι, vbi sic dicit: Σιδάρεοι. Παρὰ Ἀριστοφάνει ἐν Νεφέλαις, σιδάρεοι θεοί, ὡς ἐν Βυζαντίῳ ἔτι εἰσὶν ἐν τῷ λεπτῷ νομίσματι, ῷ σιδηρῷ καὶ

Emendd. c. 15. sed haec sunt obscura. *Duck.* Luditur in ambiguitate voc. Socrates *morem* intelligi vult; rusticus de *moneta* accipit. *Schütz.* An scripserat poëta ὑμῶν, *primum dii vestri; quos vos colitis, nobis non sunt lege recepti,* a nobis non agnoscuntur? et interpres quidam adscripserat ἡμῖν, quod postea in textum venit, extrusa vetere lectione. Nam Socrates interrogauerat: ποίους θεούς; exclusis diis popularibus, quod ad inuidiam et irrisionem philosophorum, praecipue Socratis, plane dictum est a poëta. conf. 251. ss. *Harl.*

ὀλαχίσῳ ἐχρῶντο Βυζάντιοι. Eiusdem rei mentionem etiam facit Pollux IX, 78. vbi vid. intpp. *Kust.* De ferreis hisce *Byzantiorum nummis* quae ad hunc et corruptum antea Pollucis de iis locum IX, 6, 78. ex optimo cod. Vossiano pridem ad oram huius ap. Comicum loci emendata notaueram, occuparunt iam in nupera et praeclara Pollucis editione quum Kühnius ex eodem praestantissimo codice, tum qui singulari diligentia nec vulgari eruditione bonam illius operis partem illustrauit, Tib. Hemsterhusius. Numum vero horum Byzantiorum, sed non ferreum, quod attinet, quem ibidem e cimeliis I. de Wilde profert vir eruditissimus *h)*, et ad cuius explicationem me humaniter itidem compellat, ea opportuniori forte loco defungemur: etsi ingenue fatear, nihil adhuc melius eam in rem occurrisse iis, quae ibidem obiter tangit vir eximius. Addam hic obiter, quae sub finem Orat. adu. Timocr. tangit Demosthenes: multas esse ciuitates, quae aperte argento vtantur, quod sit aere et plumbo contemperatum. *Spanh.*

253. (252.) ταῖς ἡμετέραις δαίμοσι. Inde Nubes Socratis et eius discipulorum deae hic dicuntur, vt inanis omnino et sollicita eorum contemplatio sugilletur, quod scilicet, qui sublimia tantum ac coelestia se contemplando adsequi profiteantur, tantum *nubes et inania captent:* quibus proinde pauca illa ac trita poëtae lyrici verba commentarii ferme vicem foenerantur. Quomodo etiam per νεφέλας iuxta et per καπνούς, σκιάς, *nubes*, *fumos*, *vmbras*, *res nihili* a Graecis dici obseruant hic Scholia. Ita hasce duas postremas voces pro *re nauci* coniungi a Sophocle videas Antig. 1184. ἀλλ᾽ ἐγὼ καπνοῦ σκιᾶς οὐκ ἂν πριαίμην. Huc autem referas, quod infra Socrates, vbi hae Nubes quales essent deae et quae earum vis, Strepsiadi indicassent, ille continuo v. 318. regerit, quod, ex quo Socratem ea de re loquentem audiuerit, animus ipsius καὶ λεπτολογεῖν ἤδη ζητεῖ καὶ περὶ καπνοῦ στενολεσχεῖν. *Spanh.*

254. (253.) σκίμποδα *i)* per *grabatum* s. *lectulum*, vti quoque Hesych. et in quo non quidem κατακλίνεσθαι s.

h) Cf. Rasche Lex. numism. T. I. p. 1638.

i) De origine et vi voc. vid. praeter Etym. Suid. et Hes. etiam Zonar. Lex. II. p. 1650. Phot. Lex. p. 584. *Das heilige Kanapee* reddidit Schütz. sed Wiland. den heil'gen *Schragen*.

accumbere, ſed καθῆσθαι ſ. *ſedere*, opportune hic a Comico dicitur. Quam in rem ſimilis exſtat ap. Athen. de σκιμποδίῳ ſ. de exiguo id genus grabato locus l. IV. p. 340., vbi in Epiclis, ſolemni apud Lacedaemonios feſto, tradit eſſe qui doceat, vbi δεῖ πρῶτον κατακλίνεσθαι ἢ δεύτερον ἢ ἐπὶ τοῦ σκιμποδίου καθῆσθαι *aut in lectulo* (ad menſam nempe) *ſedere*. Sicut vero a Socrate iubetur h. l. Strepſiades in grabato id genus ſedens exſpectare, quomodo ſit cum duabus Nubibus in colloquium venturus, ita infra Socrates eum iubet ibi non *ſedere* ſed *accumbere*, v. 590. ἀλλὰ κατακλινεὶς δευρί· ita ſimiliter in Veſpis [1208.] κατακλινεὶς προσμάνθανε. Mos erat alioquin veterum, doctrinarum ſtudiis incumbentium, cruribus librum imponendi, de quo agit Galenus de vſu part. l. III. c. 11. n. 122. *Spanh.*

257. (256.) Oratio eſt perturbatior ad exprimendum metum. Ordo eſt ὅπως μή με, ὥσπερ τ. Ἀ. θύσετε *k*). *Ern.* τὸν Ἀθάμαντα *l*). Reſpicit ad Sophoclis Athamantem, qui in dramate cognomine introductus fuerat *coronatus* a poëta, quum deberet immolari, ex reſponſo Apollinis, quia Phrixum filium, inſtigatus ab eius nouerca, voluerat occidere. Haec ex Schol. ad h. l. et ex Herodoto in Polymnia [VII, 197. vbi v. intpp.]. Sic etiam Demonactem philoſophum Lucianus in eius vita dicit *coronatum* prodiiſſe in concionem Athenn., et ſe tamquam victimam dediſſe immolandum, quum inique eſſet impietatis accuſatus, vbi eum haec verba dixiſſe refert: ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐμὲ μὲν ὁρῶντες ἐστεφανωμένον, ὑμεῖς ἤδη κἀμὲ καταθύσατε· τὸ γὰρ πρότερον οὐκ ἐκαλλιερήσατε [c. 11. extr. T. III. p. 380. Reiz.]. Intelligit autem Socratis mortem ab Athenn. interfecti. Lucretius I. [88. ff.] de Iphigenia mactanda:

---

k) De ſtructura part. ὅπως cum fut. indicat. egit, hoc ipſo loco laudato, Dawes. M. Crit. p. 227. Add. Porſon. et Schaef. ad Eurip. Hec. 402.

l) Alluſio eſt ad Sophoclis *Athamantem coronatum*, quo in dramate introducebatur Athamas caput corona redimitus, aracque admouebatur Iouis, vt immolaretur, Phrixoque, qui mortuus eſſe credebatur, poenas lueret, at interuentu Herculis nuntiantis Phrixum viuere et apud Colchos eſſe, liberabatur. *Brunck.* Add. idem ad fragmm. Sophoclis T. III. ed. Soph. mai. 8. p. 383. ſ.

Cui simul infula virgineos circumdata comtus Ex vtraque pari parte malarum profusa est: Et moestum simul ante aras adstare parentum Sensit. Et apud Virg. II. Aen. [132. ff.] Simon itidem immolandus dicit: Iamque dies infanda aderat: mihi sacra parari Et falsae fruges et circum tempora vittae. *Bergl.*

258. πάντα ταῦτα. L. ταῦτα πάντα. Vereor ne Aristophanes scripserit πάντας ταῦτα *m)*. Nam πάντα sane, meo sensu, hic friget. *Ern.* ταῦτα πάντα etiam Inu. editio habet, nihil tamen monito lectore. Ernestii coniectura sane peracuta est, eademque et Reizii fuit et Schützii sententia, qui id ipsum in versione expressit *n)*. Verum tamen nihil in vulgata lectione mutandum videtur. Nam non solum satis est, Socratem τοὺς τελουμένους ταῦτα ποιοῦμεν, respondere, sed egregia etiam vis ad deridendum philosophum in verbis πάντα ταῦτα inest. Spectant haec verba ad illa, quae ante commemorauerat, ἱερὸν σκίμποδα et στέφανον. Quibus quum deinde addit, haec omnia perpeti oportere eos qui initientur, insigne quoddam momentum magnamque vim his nugis tribuit, quasi nulla earum sine magno detrimento omitti possit. *Herm.*

260. (al. 259.) τρίμμα κ. τ. λ. Sic Auu. 432. τρίμμα, παιπάλημ᾽ ὅλον, *rabula, pollen totum:* ac huius fab. v. 446. περίτριμμα δικῶν. *Spanh.* In Auu. 431. vocat hominem *callidum* πυκνότατον κίναδος — τρίμμα etc. Idem autem est τρίβων, de quo infra 867. In Rheso Eurip. 625. ad Vlyssem dicitur: τρίβων γὰρ εἶ τὰ κομψὰ καὶ νοεῖν σοφός. Apud Synesium epist. 120. ad eumdem Vlyssem dicitur paullo aliter: δριμύτατον μὲν ἀνθρώπιον ἔοικας εἶναι καὶ ἐγκατατετριμμένον ἐν πράγμασιν, i. e. *veterator. Bergl.*

κρόταλον *o)*. Proprie *crepitaculum.* Hic autem ponitur pro homine loquace, et multum quasi tinniente ina-

---

m) Ita iam coniecerat *Reiskius.*

n) Vertit: diese Cerimonie nehmen wir mit Allen vor, die bey uns eingeweihet werden.

o) Schol. κυρίως ὁ σχιζόμενος κάλαμος κ. τ. λ. Intelligit, opinor, *calamum fissum* ad fistulam faciendam. Theocr. VIII. Id. 23. ἔτι καὶ τὸν δάκτυλον ἀλγῶ Τοῦτον, ἐπεὶ κάλαμός με διασχισθεὶς διέτμαξεν. v. Heins. c. 15. Lect. Theocr. Verba Schol. leguntur

nisque verborum ſoni pleno, et per conſequentiam, pro homine fallace et callido. Tales enim homines verbis abundare ſolent linguamque habere volubilem. Hoc ſenſu vox illa etiam accipitur ap. Eurip. Cycl. 104. Οἶδ' ἄνδρα κρόταλον, δριμὺ Σισύφου γένος. Eiusdem ſignificationis eſt κρότημα apud eumd. Eurip. Rhes. 498. ἔςι δ' αἱμυλώτατον Κρότημ' (fraude inſtructiſſimum crepitaculum) Ὀδυσσεύς. Pari metaphora Iuuenalis Sat. VI, 441. feminas loquaces et verboſas comparat cum peluibus et tintinnabulis, quae pulſantur: *Tot pariter pelues, tot tintinnabula dicas Pulſari.* Huc etiam pertinet prouerbium: Δωδωναῖον χαλκεῖον, *Dodonaeum aes p)*, de quo vide Erasmum et alios. *Kuſt.* Addam eamdem vocem in hac fabula eodemque ſenſu repeti v. 447. Citatur vero hic locus ab Euſtathio ad Iliad. ψ. p. 1337. λέγειν γενήσῃ τρίμμα, κρόταλον. *Spanh.* *Homo nimium tinniens*, tamquam *cymbalum*, quod leui impulſu ſonitum ingentem edit: *homo agilis, verſutus, vafer q).* Ita Vlyſſem κρόταλον dicit Cyclops ap. Eurip. Cycl. 104. Idem Vlyſſes κρότημα dicitur Rhes. Eurip. 499. Ita vox κροῦσις vſurpatur de *fallacia* infra 317. et κρουσιδημῶν qui *plebem decipit* Eqq. 855. *Bergl.*

παιπάλη r). Fies *pollen* ſ. *tenuiſſima farina*. i. e. *ſubtiliſſimus orator s)* ſ. λόγων τι παιπάλημα, vt Aeſchrion loquitur, cuius locum adducam ad Auu. 430. Dum autem haec dicit, comminuit ſuper Strepſiadis capite lapides friabiles, aut eum farina conſpergit, vt victimae ſolebant *mola* conſpergi; nam et iſte tamquam victima coronatus

---

itidem ap. Suid. V. Κρόταλον. Παίπαλος idem exponit τραχύς, δυςκατάληπτος, *acer, inuictus dicendo.* Hunc autem verſum laudat Euſtath. p. 786, 2. eumdem et ſeq. p. 1381, 48. ſqq. *Ducker.*

p) Add. intpp. ad 1 Cor. XIII, 1. vbi χαλκὸν ἠχοῦντα nonnulli de *tintinnabulo* intelligunt.

q) Cf. Valcken. ad Theocr. Adon. 49. p. 357. ff. *Harl.*

r) Homer. Od. ζ, 418. Φοίνικες πολυπαίπαλοι, vbi Euſtath. l. l. memorat. *Ern.*

s) Vid. interpp. et Pierſon. ad Moer. p. 330. *Harl.*

erat *t*). *Bergl.* Ita Berglerus e Scholiaste. Sed aliter haec acceperunt veteres magistri. Glossa (ad 262.) κατακαττόμενος ὑπὸ σοῦ ταῖς πληγαῖς διὰ τὰ μαθήματα, παιπάλη γενήσομαι. *Ita me pugnis comminues, vt facile pollen fiam. Brunck.*

261. Ἔχ᾽ ἀτρέμας. Ita Attici, et infra 743. ἔχ᾽ ἀτρέμα et Au. 1244. ἔχ᾽ ἀτρέμας· (promiscue enim postrema haec vox ab iisdem Atticis dicta ἀτρέμας et ἀτρέμα) Acharn. 861. ἀτρέμας *quiete.* Apud Antiphont. vero Or. IX. p. 68. [T. VII. p. 681. Orr. Grr. Reisk.] ἀτρέμα σὺν τοῖς θεωμένοις ἑστῶτα. Idem nempe ἔχ᾽ ἀτρέμας vel ἀτρέμα quod ἔχ᾽ ἥσυχος *v*) Plut. 127. Adde Lucian. Contempl. p. 346. T. I. [c. 7. init.] ἔχ᾽ ἀτρέμας *x*) *quietus esto. Spanh.* Brunckius γ᾽ ἐμὲ edidit pro γέ με. *Herm.*

262. Loci huius meminit Eustath. ad Il. E. p. 527. ed. Rom. *Kust.* παιπάλη. Cur se *pollinem* breui *futurum* dicat hic Strepsiades, docebunt Scholia. Nota quae ibi tangunt de vsu voc. παίπαλα pro *locis asperis* ac *praeruptis*, vt Callim. hymn. in Dian. 194. παίπαλα κρημνούς τε *loca praerupta et scopulos*, de quo voc. et inde δυσπαίπαλα Aesch. Eumen. 390. ibidem egimus. Quibus obiter solum addam posteriorem hanc vocem exstare apud Nicandrum v. 145. et vsurpari ab Archilocho ap. Hephaest. p. 50. καὶ βήσσας ὀρέων δυσπαιπάλους (valles montium aditu difficiles). *Spanh.*

263. (al. 262.) Εὐφημεῖν χρὴ *y*). Eqq. 1310. εὐφημεῖν χρὴ καὶ στόμα κλείειν. *Bergl.* Socrates inuocat Nubes, vt opem ferant et sint praesentes. De voc. εὐφημεῖν *lingua fauere* v. ad Moerin p. 160. *Harl.* Duo priora verba (εὐφ. χ.) leguntur itidem ab initio Eqq. Act. IV. sc. 1. *fauere oportet et os occludere.* Quo sensu etiam haec ad

---

t) Wiland. existimat, loco molae Socratem silices in caput Strepsiadis effudisse; Schütz. autem, mola conspersisse caput.

v) Vnde Zonaras Lex. II. p. 332. ἀτρέμας· ἥσυχος, ἄφοβος.

x) Lucian. Hermot. 41. ἔχ᾽ ἀτρέμα.

y) Summa cum grauitate et magica quasi vi haec a Socr. dici monet Wiland.

Strepsiadem a Socrate hic dici, docent quae sequuntur in eodem versu: καὶ τῆς εὐχῆς ὑπακούειν, *vt adtente preces audiat*, quas ad Nubes deas facit ibidem Socrates. De qua harum vocum εὐφημεῖν, εὐφημία et εὔφημον στόμα apud graecos auctores, Tragicos inprimis, solita significatione, nempe tam de indicto in sacris gentilium *religioso silentio* quam de *faustis acclamationibus*, quum aliunde tum ex adductis huius Comici versibus, egimus ad Callim. p. 58. s. [h. in Apoll. 17. p. 90. Ern. add. ad h. in Cer. 18. p. 761. s.]. Quibus adde Acharn. 236. εὐφημεῖτε, εὐφημεῖτε· σῖγα πᾶς. De *silentio* addendus Eumoeris Ms. in dictionibus Att. [Moeris p. 161. Piers.] εὐφήμει, Ἀττικῶς· σίγα, Ἑλληνικῶς καὶ κοινόν. De altera vero significatione Plato in Alcib. II. p. 199. [c. 20. ed. Biester. s. c. 12. ed. Nürnberg.] vbi ceu a deo Ammone dictum traditur βούλεσθαι αὐτῷ τὴν Λακεδαιμονίων εὐφημίαν εἶναι μᾶλλον, ἢ τὰ σύμπαντα τῶν Ἑλλήνων ἱερά. *Spanh.*

264. Ἀμέτρητ' ἀὴρ κ. τ. λ. Aërem et aetherem Socrates inuocat tamquam Iouem. Hinc et Euripides, qui solebat Σωκράτει παρακαθήμενος λαλεῖν, vt cum Comico dicam ex Ran. 1532., alicubi dixit *z)*: Ὁρᾷς τὸν ὑψοῦ τόνδ' ἄπειρον αἰθέρα Καὶ γῆν πέριξ ἔχονθ' ὑγραῖς ἐν ἀγκάλαις· Τοῦτον νόμιζε Ζῆνα, τόνδ' ἡγοῦ θεόν. Quod ita vertitur *a)* ap. Cicer. Lib. II. de nat. deor. [c. 25.]: Vides sublime fusum, immoderatum aethera, Qui tenero terram circumiectu amplectitur? Hunc summum habeto diuûm, hunc perhibeto Iouem. Vbi vid. not. [Dauis.] *Bergl.*

ἔχεις τὴν γῆν μετέωρον. Terram nempe in medio vniversi sitam vndique coelo et aëre circumfundi, neque terram opus habere, vt aëre, quem hic inuocat Socrates, fulciatur, tradit disserens cum Socrate Simmias in (Plat.) Phaedone p. 107. T. I. [c. 58.] Adde Philosophum [Aristot.] de Coelo II, 13. *Spanh.*

265. Αἰθήρ. In Ran. 793. Euripides precatur: Αἰθὴρ ἐμὸν βόσκημα. Hic in Nub. 569. καὶ μεγαλώνυμον ἡμέτερον πατέρ' αἰθέρα σεμνότατον, βιοθρέμμονα πάντων. *Bergl.*

---

z) Fragm. inc. I. ed. Lips. E Cressis fragmentum petitum putat Valcken. Diatr. p. 47.

a) Ad eosdem Eurip. versus alludere videtur locus *Ennii* (ex Thyeste) ap. Cic. N. D. II, 2.

Νεφέλαι. Eurip. Alceft. 242. ἅλιε καὶ φάος ἡμέρας οὐράνιαί τε δῖναι νεφέλας δρομαίου. *Bergl.*

267. Quia Socrates inuocabat Nubes, ifte timens, ne compluatur, veftem conduplicatam *b)* imponit capiti. *Bergl.* πτύξωμαι κ. τ. λ. Apud Suid. h. v. non recte in hoc verfu legitur καταβραχῶ *c)*. Notat Thom. M. veteres fimplex βρέχω de pluuia non dixiffe, fed in compofitis a perfecto paffiuo et omnibus temporibus inde formatis, etiam de pluuia dici. Salmas. ad Pall. Tertull. p. 400. laudans h. l. obferuat, Cynicos femper duplicatum geftaffe pallium, ceteros per pluuiam, eius arcendae caufa. *Duck.*

268. τὸ δὲ μή. Ellipfis, v. ad Plut. 593. Ita Ran. 747. τὸ δὲ μὴ πατάξαι σε. *Bergl.* De ea forma v. Euftath. ad Odyff. p. 1542. qui interpretatur: ὡς κακόδαιμόν ἐστί μοι τό. melius: ὡς κακοδαίμων εἰμί, ὅτι μὴ ἦλθον. *Ern.* Hoc non eft interpretari. Melius Euftathius: ne pileum quidem, inquit, me attuliffe: id nimirum, puta, male factum. *Herm.* Loci huius meminit Schol. fupra ad Plut. 469. infra ad Vesp. 443. et ad Au. 7. itemque Euftath. ad Od. E. p. 1542, 42. ed. Rom. Caeterum metri gratia fcribendum eft: τὸ δὲ μηδὲ κυνῆν, vt habet Ms. Vat. Vrb. Syllaba enim prima in κυνῆν breuis eft *d)*. *Kuft.* Repone metri gratia: τὸ δὲ μὴ κυνέην. Nam vox κυνῆ priorem corripit. *Bentl.* κυνέην ob metrum fcribi debuit. Vulgo κυνῆν, corruptis numeris. Prima huius nominis fyllaba femper corripitur. V. Lyfiftr. 751. 754. 757. *Brunck.* Reizius dubitabat, vtrum Bentleii correctionem, quam Br.

---

b) τουτὶ pallium nempe, cui fe inuoluit. *Schütz.*

c) In cod. C. ap. *Ern.* καταβραχθῶ. Idem etiam laudat Tho. M. (p. 171. f. Bern.)

d) Sed μηδὲ friget. Nam fimplex negatio requiritur; et omnes Grammatici vett. commemorant h. l. fic, vt fit μὴ κυνῆν. Rectius Bentleius μὴ κυνέην. Sic recitat locum Salmas. ad Tertull. p. 400. et fauet Ms. Coisl. *Ern.* Grammatici, qui h. l. commemorant, exiguae auctoritatis funt, vt Euftath. h. l. qui adeo neglexit numeros, vt pro κακοδαίμονα, quod Scholiaftae tamen ifti [a Kuft. laudati] habent, ταπεινὸν fcribere non dubitaret. *Herm.* κυνῆν. quale capitis tegmen, κρατὶ δὲ ἡλιοστερὴς κυνῆ *latus pileus caput a Sole protegens,* a Sophocle dicitur Oed. Col. 318. *Spanh.*

etiam [cumque eo Inn.] sequutus est, an lectionem libri Vat. probaret. Hanc ego praeferendam ratus sum *e)*. Nam, quantum equidem meminerim, forma κυνέη nusquam ap. Arist. inuenitur, sed semper Attica, κυνῆ. Μηδὲ autem tantum abest, vt frigere arbitrer, vt potius elegantius dictum putem. Nam quis nescit, quum repente in aliquod discrimen incidimus, ita rerum omnium rationem commutatam videri, quasi, quae euentura essent, praeuideri potuissent. Sic deinde quum alia nos neglexisse, tum ne hoc aut illud quidem curasse conquerimur. Ita hic Strepsiades, quasi aliquid tamen in hunc casum afferendum fuerit, pessime, inquit, factum, quod ne pileum quidem meum attuli. *Herm.* Caeterum loqui haec pro se et auersus a Socrate videtur. *Wil.*

κακοδαίμονα. Ms. Vatic. U. legit δύςηνον· quod est ταυτόσημον. At Eusťath. loco laud. ταπεινόν, quod est corruptum et in metrum peccat. *Kust.* κακοδαίμονα non minus ex interpretatione natum, quam ταπεινὸν Eustathii. Quare e libro Vrb. δύςηνον reposui. *Herm.* Idem tacite recepit *Schütz.*

269. δῆτ' ὦ. In A, C, δὴ ὦ. Alibi δὴ pro δῆτ' male positum seruare memini. *Brunck.*

270. Ὀλύμπου κορυφαῖς. Eurip. Bacch. 556. Πόθι Νύσσης ἄρα θηροτρόφου θυρσοφορεῖς θιάσους, ὦ Διόνυσ', ἢ κορυφαῖς Κωρυκίαις· τάχα δ' ἐν πολυδένδρεσσιν Ὀλύμπου θαλάμαις. *Bergl.*

271. Ὠκεανοῦ πατρός. Ex diuersis locis vocat Nubes. Similiter Aesch. Eumen. 292. Orestes inuocans Palladem: ἀλλ' εἴτε χώρας ἐν τόποις Λιβυστικοῖς, Τρίτωνος ἀμφὶ χεῦμα γενεθλίου πόρου τίθησι — πόδα· εἴτε Φλεγραίαν πλάκα — ἐπισκοπεῖ, ἔλθοι· κλύει δὲ καὶ πρόσωθεν, ὢν θεός. Vocat autem *Oceanum patrem* Nubium, quia inde maxime oriuntur; proinde nemo putet hoc ita accipiendum esse, vt illud Homericum [Il. XIV, 276.] Ὠκεανός θ' ὅσπερ γένεσις πάντεσσι τέτυκται. *Bergl.* Quo sensu *Oceani hortos* dixerit h. l. Comicus, docebunt Scholia. *Spanh.*

---

e) Cum Herm. etiam Schütz. edidit: μηδὲ κυνῆν.

χορὸν ἵϛατε Νύμφαις *f*). Quomodo vna voce χοροστασίαι dictae illae Nympharum choreae ap. Callim. h. in Lau. Pall. 66. Vocem Thesauris aliisque Hellenismi promtuariis indictam ex Aristide praeterea, Gregorio Theologo et Chrysostomo illustrauimus p. 597. [p. 677. Ern.]. Dicuntur vero hic Nubes sacram illam choream ducere cum nymphis Oceani, ellipsi familiari praep. σὺν νύμφαις. Easdem vero χορήτιδας Ὠκεανίνας *choream ducentes aut saltantes Oceaninas* vocat Callim. h. in Dian. 13. vbi inter alia idem hic Comici locus haud est a nobis praetermissus Obss. p. 139. [p. 176. Ern.] *Spanh.*

272. Νείλου προχοαῖς. Aesch. Suppl. 1031. μηδ' ἔτι Νείλου προχοὰς (Nili ostia) σέβωμεν ὕμνοις. Grammatici volunt, προχοὰς esse *ostia fluuiorum*. Homer. Il. XVII, 263. *g*) ὡς δ' ὅτ' ἐπὶ προχοῇσι διϊπέτεος ποταμοῖο. v. Schol. Apoll. Rhod. ad I, 11. *Bergl.* Intelligendum ante Ν. προχ. esse ἐν s. ἐπὶ, et ante ὑδάτων, ἐξ, monet Wakefield. ad Eurip. Ion. 446. (in delectu Tragg. Gr. T. II.) quem locum Comico obuersatum esse putat.

χρυσέῃς ἀρύτεσθε [ol. χρυσέοις *h*) ἀρύεσθε] πρόχουσιν. Thomas Mag. V. χοῦν [immo V. Χοὴ p. 917.] hunc locum sic legit: χρυσέαις *i*) ἀρύεσθε προχόῃσι· a Nomin. προχοή. *Kust.* Lege: χρυσοῖς *k*) ἀρύτεσθε πρόχουσιν, v. Suid. V. Ἀρύτεσθε. *Bentl.* Feminini generis est πρόχους. v. Piers. ad Moer. p. 296. In duobus Regiis *l*) scriptum est χρυσέαις. Euphoniae gratia praeferri debuit Ionica forma

---

f) De phrasi χορὸν ἱϛάναι *[saltare in orbem]* v. quae diximus obiter ad Plut. 761. *Kust.* Sophocl. Electr. 282. χοροὺς ἵϛησι. Eurip. Iph. Aul. 683. ϛήσομεν ἄρ' ἀμφὶ βωμὸν, ὦ πάτερ, χορούς; *Bergl.*

g) Vid. ad eum loc. Heynius.

h) Quod in ed. Kust. χρυσέοις legitur, id typothetarum peccatum esse, vt 699. τήμερα pro τήμερον, iam *Reisk.* animaduertit.

i) χρυσέῃς e codd. Leidd. et Burm. edidit Bern. v. ibi Oudend.

k) Saltem contracte legendum, etsi non necesse sit scribi, quamquam magis Atticum. Sed Thomas M. habet χρυσέαις, quod firmant Mss. nostri R. et L. et loca de v. πρόχους allata omnia habent femininum. *Ern.*

l) Scriptura cod. (quinti) est χρυσέαις ἀρύεσθε προχόησιν. Glossa postremae voci superscripta: ἀγγείοις. *Brunck.* in Suppl.

poëtis Atticis frequentata, quam confirmat Tho. M. in χοή. *m)* Atticam formam ἀρύτεσθε repofui e Suida V. Ἀρύτεσθαι. cfr. Koen. ad Corinth. p. 29. *n)* Ordo eft: εἴτ' ἄρα ἐν ταῖς προχοαῖς ὑδάτων Νείλου ἀρύτεσθε χρυσέης πρόχουσιν o). *Brunck.* πρόχουσιν *p)*. Haud vtique admittenda eft Thomae M. lectio προχοῇσι *q)* nempe a nomin. προχοή, quum poftrema haec vox in eodem verfu praecedat, nec proinde loci ratio patiatur, vt bis eamdem nec vno fenfu proximis verbis adhibuerit Comicus. Priori nempe loco Νείλου προχοαί, *Nili oftia* dicuntur, vti pridem ab Hom. Il. XVII, 263. Quod Porphyrius in Schol. Mff. ad Iliada, olim penes Is. Voffium *r)*, quae eius beneficio mihi pridem euoluere licuit, obferuat, Solonem, qui in reliquis omnibus Homeri poema fuerat aemulatus, quum ad hunc verfum perueniffet, illius et duorum fequentium, quibus de hisce Nili oftiis a poëta agitur, admiratione motum combuffiffe fua poemata; idem quoque feciffe Platonem; id vero haud praetereundum videbatur, quod alibi haud putem legi. *Spanh.* A πρόχους, quod eft a πρόχοος, vt νοῦς a νόος. Eurip. Ion. 434. [ap. Wakefield. 446.] ἀλλὰ χρυσέαις προχόοισιν ἐλθὼν εἰς ἀποῤῥαντήρια δρόσον καθήσω. Antimachus ap. Athen. XI. p. 468. [p. 231. T. IV. Schweigh.] καὶ ἐς λοιβὴν χέον εἶδαρ χρυσείῃ προχόῳ. Philoxenus ap.

---

m) Formam hanc Ion. χρυσέης praetulerunt etiam *Herm.* et *Schütz.*

n) V. quoque Thom. M. V. Ἀρύτομαι ibique intpp. p. 115. ff. et Dauis. ad Max. Tyr. p. 511. ed. fec. *Harl.* Add. Porfon. ad Eurip. Phoen. 462.

o) Quamquam ἀρύεσθε habent omnes libri Mff. tamen Atticam formam, probatam etiam Koenio, receperunt *Herm.* et *Schütz.*

p) R. πρόχοις. I. L. πρόχοισιν *Ern.* Rau. et Borg. προχόοισιν. Brunk. cum plerisque edd. πρόχουσιν reliquit, formam datiui inauditam. Itaque προχοῖσιν reftituimus. *Herm.* Nunc tamen ille V. D. πρόχουσιν praefert, quod etiam Sch. retinuit.

q) προχόῃσιν, non προχοῇσιν fcribendum effe, monet Oudend. ad Th. M. p. 918.

r) De eo codice v. Valcken. praef. ad diff. de cod. Leidenfi et Scholiis in Hom. inedd. ad calcem Vrfini lib. Virgilius collatione gr. fcriptt. illuftratus etc. Add. G. H. Noelden Comm. de Porphyrii Scholiis in Homerum (1797.) p. 16.

eumdem XV. p. 685. [p. 501. T. V. Schw.] κατὰ χειρὸς δ' ἦλυθ' ὕδωρ ἁπαλὸς παιδίσκος ἐν ἀργυρέᾳ πρόχῳ φέρων· ἐπέχευεν· *aquam lauandis manibus ferens tenellus puer in argentea gutto: affudit. Bergl.*

274. Huic verficulo ftellam addidit Caninius. Vir doctus in exemplo meo Canin. adfcripfit ὑπακούσατε s). Sic Ms. R. *Ern.* χαρεῖσαι. Cod. (quintus) φανεῖσαι t), cum gl. παραγενόμεναι. *Brunck.* in Suppl.

275. Iam e longinquo Chorus Nubium apparet per aërem vectus. *Schütz.* Audiri fimul tonitru, atque non nifi nubila informia cerni, e quibus edatur canticum, quod fequitur, cenfet *Wiland.* Incipit hic in vulgg. edd. Act. I. Sc. quarta.

Pedes fedecim verfuum huius ftrophae figillatim a Schol. continuo tanguntur, illudque praeterea in feqq. indicat, hos chori verfus dici περιόδους, vbi legendum παρόδους. Πάροδος enim dictus primus chori in fcenam ingresfus, vt h. l. Firmant id Scholia ad Vefp. 270. adductis duobus primis huius chori verfibus: τῶν μὲν χορικῶν μελῶν τὰ μέν ἐστι παροδικά, ὡς τό· Ἀέναοι v) Νεφέλαι, Ἀρθῶμεν φανεραί· ac Hephaeft. p. 69. ἐν ταῖς παρόδοις (in Scholiis ad eumdem et ad Comicum παρόδοις) τῶν χορῶν, ad quae verba notant Scholia p. 73. οὕτως καλεῖται ἡ πρώτη τῶν χορῶν ἐπὶ τὴν σκηνὴν εἴσοδος, qua de re adiri iufuper poffunt Scholia ad Eqq. 247. *Spanh.*

277. δροσεράν. Subauditur κατά. *Bergl.*

εὐάγητον. Ordo conftructionis eft: ἀρθῶμεν ἀπ' Ὠκεανοῦ ἐπὶ κορυφὰς ὀρέων. Quid igitur fibi volunt ifta: δρ. φ. εὐάγητον? Primum nulla hic fyntaxis eft, neque vllum ver-

---

s) In edd. omnibus legitur: ἐπακούσατε, recte. Quod Iun. e Rau. dedit οὐπακούσατε, non ex ὦ ἐπ. contractum effe poteft, et verfum peffumdat. Reftituendum ἐπακ.

t) Ita Mff. R. L. quam lectionem etiam memorant Scholia. *Ern.* Mimas, antea memoratus, Thraciae mons eft, Homero quoque dictus.

v) De voc. et fcriptura ἀέναοι [in R. Ia. ap. *Ern.* male ἀένναοι] v. Moerin ibique Piers. p. 23. f. et Dauis. ad Max. Tyr. p. 511. ed. fec. *Harl.*

bum, cui adhaerere possint. Neque enim hic dixeris, aut ἀρθῶμεν φύσιν, aut φανερὰ φύσιν. Deinde quid est εὐάγητον? Suidas exponit: καθαράν, λαμπράν. Schol. πανταχοῦ φερομένην ἢ λαμπράν. Quae hariolationes sunt hominum ad incitas redactorum. Ex antistropha, εὔανδρον γᾶν, scire licet, εὐάγητον secundam producere. Ergo Doricum est pro εὐήγητον. Quid hoc ad λαμπράν? Neque erit πανταχοῦ, sed ῥαδίως φερομένην. Quae si arridet interpretatio, tum legas licet, δροσ. φύσιν εὐάγητοι. Sed languet, meo iudicio, haec oratio, et potius legerim δρ. φ. εὐγάθητοι *iucundae, delectabiles:* vel, εὐάντητοι. Nimirum nubes, vbi roribus foetae, sunt εὐάντητοι; vbi tonitrubus et procellis, δυσάντητοι merito dicantur. Sed absque ductu MStorum nihil hic certi statui potest. *Bentl.* δροσεραὶ et εὐάγητοι leg. nisi malis φανεραὶ sumere pro φαίνουσαι, ἐκφαίνουσαι, δεικνύουσαι. Possit huc trahi illud Aelian. H. A. I, 24. de vipera: τίκτει οὐκ ὠά, ἀλλὰ βρέφη, καί ἐςιν ἔνεργα (i. e. ἐνεργοῦντα, ἐς ἔργον καθιςάντα vel ἄγοντα) ἤδη τὴν αὐτῶν φύσιν τὴν κακίςην. Quamuis obloqui nolim, si quis κατὰ subintelligere velit. *Reisk.* Dor. pro εὐήγητον· nam alias esset iambus, quem non fert anapaesticum genus. Bentl. autem malebat εὐάγητοι vel εὐγάθητοι, L. Bos *x)* εὐάχητον, quo verbo vtitur Eurip. Hipp. 1272. vel εὐοίχητοι pro εὐηχ. Accusatiuus consentit dithyrambicae rationi, quae epitheta sine copulis iungit. Sed et Toup. Em. ad Suid. III. p. 305. ed. Lond. *y)* εὐάγητοι praefert et comparat Iudae v. 12. *Ern.* Vera est lectio εὐάγητοι quam ex emendatione Toupii reposui. *Brunck.* Equidem non video, quare ab librorum lectione recedendum sit. Nam verba sic iungenda sunt: φανερὰν δροσερὰν φύσιν εὐάγητον, quod quare fieri posse Bentl. neget, nullo pacto intelligo. Imo sic toti loco consulitur. Nam quid hoc est: ἀρθῶμεν φανεραί? Quorsum φανεραὶ addidit? Quo nihil profecto potest fingi langui-

---

x) In Animaduu. ad scr. quosd. gr. p. 83. ff. vbi contra Bentl. monet, in syntaxi nihil esse, quod vulgatae aduersetur, quum κατὰ suppleri possit, sed ob sensum putat εὐάγ. vitiosum esse, et corrigit εὐάχητον *bene sonans* (vt Eurip. l. l. πόντον εὐάχητον) et Nubes suam naturam ita dicere, quod tonitrua producant. Alterum, quod Ern. adfert, εὐοίχητοι, ibi non reperi, nec εὐάχητοι.

y) S. T. II. p. 366. ed. recent. Oxon. Ducit ille voc. εὐάγητοι ab antiquo verbo ἀγεῖν. *agiles* reddit Harl.

dius. Id enim per ſe intelligitur. *Herm.* (qui recte comma poſt ἀρδῶμεν poſuit, et poſt φανεραὶ ſustulit. Eum ſequutus eſt *Schütz.* in ed.)

278. βαρυαχέος. Ms. L. et Suid. βαρυηχέος male. Nam debet eſſe forma dorica *z)*, quae a librariis ſaepe neglecta eſt. *Ern.*

282. Vulgo legitur: καρπούς τ', ἀρδομέναν θ' ἱερὰν χθόνα, i. e. Bergl. interprete: *fructusque et ſacram tellurem, dum irrigatur.* Quod profecto ineptiſſimum eſt. In membr. copula poſt ἀρδομέναν non comparet. Vnius itaque literae mutatione, λ pro ρ poſito, genuinam elegantemque lectionem reſtitui *a)*. *Brunck.* ἀρδομέναν non debebat mutari. Id enim interdum ſimpliciter *nutrire* ſignificat, vt Pind. Ol. V, 53. ὑγίεντα δ' εἴ τις ὄλβον ἄρδει, vbi apte commemorauit Heynius intpp. ad Eurip. Suppl. 207. *Herm.*

284. κελάδειν proprium eſt fluuiorum. v. Warton. ad Theocr. Id. XVII, 92. *Harl.*

285. ſ. Hos verſus, vulgo ad metrici ſcholiaſtae ſententiam diuiſos, vt et antiſtrophicos (308. ſ.) coniunxit *Hermannus* (cumque eo Schütz.):

ὄμμα γὰρ αἰθέρος ἀκάματον σελαγεῖται

diligente permotus conſuetudinis poëtarum obſeruatione. Nam ſcholiaſtas metricos omnemque grammaticorum in hoc genere doctrinam nauci non eſſe faciendam, in libro de metris oſtendit.

287. μαρμαρέαισιν αὐγαῖς. Sic B. In duobus aliis Regiis μαρμαρέαις ἐν αὐγαῖς. Alterutra lectio recipienda fuit. Nam vulgatae μαρμαρέαισιν ἐν αὐγαῖς metrum repugnat. *Brunck.* Cod. (quintus) μαρμαραίησιν αὐγαῖς omiſſa praepoſitione *b)*. Inde lucrifacere poſſimus formam Ionicam

---

z) Ab ἦχος *ſonus*, η in α, dorice. *Bergl.*

a) Scilicet: καρποὺς τ' ἀλδομέναν ἱερὰν χθόνα, *ſacramque terram fructum parentem.* Copulam θ'. ante ἱερὰν deleuerunt etiam Inu. Herm. Sch. ſed ἀρδ. retinuerunt, neque Inu. debebat ἀρδομένην reponere. Nam dorica forma legi debet.

b) Laudat Suidas in Μαρμαρέων, ſed omiſſo τῷ ἐν. Interpretes

μαρμαρίησιν. *Id.* in Suppl. Nos e duobus MSS. Regg. et Rau. ac Borg. μαρμαρίαις ἐν αὐγαῖς scribendum duximus, quae doctior lectio est. Ita Pindarus saepe ἐν adhibet. *Herm.* (quem Sch. sequutus est.)

288. νέφος ὄμβριον c). Prout ap. Pind. Ol. XI, 3. ὑδάτων ὀμβρίων παίδων Νεφέλας. Mox v. 298. παρθένοι ὀμβροφόροι. *Spanh.*

289. Quid hoc est: ἀθανάταις ἰδέαις ἐπιδώμεθα d) τηλεσκόπῳ ὄμματι γαῖαν? In Schol. commemoratur alia lectio ἀθανάτης ἰδέας, vt haec verba cum praecedentibus coniungenda sint. Idque etiam Reizio placebat, ac merito. Quin clare liber Rauennas ἀθανάτας ἰδέας exhibet e). ἰδέα de specie corporis adhibetur Plut. 559. et Pind. Ol. X, 122. *Herm.*

292. βροντῆς μυκησαμένης. Aesch. Prom. 1081. Βρυχία δὲ ἠχὼ παραμυκᾶται βροντῆς. *Spanh.* Virg. f) *tonitru coelum omne remugit. Bergl.* Dici haec ad Strepsiadem in promtu est.

293. Ἀνταποπαρδεῖν. V. Erasmum in Adag. *Oppedere* [p. m. 141. vbi male Ἀνταποπερδεῖν legitur.] *Kust.* Ap. Eurip. Cyclops periphrastice idem dicit in cognomine dramate 326. ἐκπιὼν γάλακτος ἀμφορέα, πέπλον κρούω, Διὸς βρονταῖσιν εἰς ἔριν κτυπῶν. Hic in Nubb. 384. simili ratione

---

non notarunt. Exponit autem λαμπρᾶς, et addit: μαρμαίρειν γὰρ τὸ λάμπειν καὶ καταυγάζειν. Similiter vsus est τῷ ἐν Plut. 765. ἀναδῆσαι βούλομαι σ' ἐν κριβανωτῶν ὁρμαθῷ. *Duck.* ἐν omittunt MS. L. Suid. male. *Ern.*

c) L. Ia. ὄμβριμον νέφος. *Ern.*

d) Sic dixit ἐπιδεῖν Lysias c. Poliuchum p. 321. *Ern.*

e) Itaque sic Herm. et Sch. ediderunt et interpunxerunt:

ἀλλ' ἀποσεισάμεναι νέφος ὄμβριον
Ἀθανάτας ἰδέας, ἐπιδώμεθα etc.

Vertit autem Schütz.

Dann werft den Nebel ab, der noch in dämmernden Falten
Um eure Glieder wallt!

Wilandus magis sensum vtcumque expressit.

f) In Virg. Aen. IX, 504. coelum *tuba remugire* dicitur.

dicitur fieri tonitru et crepitus ventris. *Bergl.* Verba K. σ. γ' ὦ κολ. Strepsiaden venerabundum ad Nubes, sequentia ad Socratem dicere existimat Wiland.

294. τετρεμαίνω. Hesych. τετρεμαίνει g). τρομεῖ, φοβεῖται, vbi male Salmasius τετραμαίνει vel τιτρεμαίνει legendum credit. Reponendum vero ibi τετρεμαίνει, quod ex hoc Comici loco, ad quem procul dubio respexit Hesychius. *Spanh.* Ad trepidationem signantius exprimendam τετρ. et πεφοβ. adhibita esse, docet *Bos.* Obss. Crit. p. 71. s.

295. ἐστὶν νυνί. Sic bene membr. h), vt ex metri lege correxit Berglerus. In aliis edd. et in codd. plerisque ἐστὶ νυνί. Prius ν a sequente absorptum est. *Brunck.* χεσείω (cacare volo.) Vt δρασείω Pac. 62., i. e. μέλλω s. βούλομαι δρᾶν. *Bergl.*

296. σκώψεις — ποιήσεις. Soloeca vulgo σκώψῃς — ποιήσῃς. v. not. ad Lys. 704. Ran. 202. 298. 524. *Brunck.* Cum Br. e Dawesii i) obseruatione, quam etiam Valcken. ad Eurip. Hipp. 607. probare videtur, σκώψεις et ποιήσεις scripsi. In his formis saepe erratum a librariis esse, passim ad Arist. ostendit Br. Vid. etiam v. 366. Particulam γε e libro Borg. addidimus (ποιήσεις γ') quae, vt saepe inepte addita a librariis fuit, ita nonnumquam male etiam omissa reperitur. Hic quidem ea recte nobis videtur et apte adhibita esse. Perinde enim est, ac si diceret: οὐ μὴ τοῦτό γε ποιήσεις· ne tu, inquit, irriseris, nec pol feceris, quod isti solent in comoediis. *Herm.*

τρυγοδαίμονες i. e. *Comici.* Nam et τρυγῳδία dicitur comoedia ap. nostrum Acharn. 399. et alibi, et τρυγῳδὸς *Comicus* Vesp. 648. *Kust.* Adde Athen. II. p. 40. [p. 152. T. I. Schweigh.] vbi dicitur, tragoediam esse in At-

---

g) In ed. Alb. p. 1373. T. II. emendatum est. Add. Moeris Attic. p. 365. ibique Piers. p. 366.

h) Etiam codd. Inu. atque ita etiam Herm. et Sch. ediderunt.

i) Dawes. in M. Crit. p. 221. ss. 227. ss. demonstrauit, οὐ μή, ὅπως μή, vel cum futuro indic. vel cum aoristo altero formae subiunctiuae, numquam cum aor. primo subiunct. verbi siue actiui siue medii construi. cfr. tamen Burgess. ad illum p. 459. *Harl.* add. Fischer. Anim. ad Well. II. p. 251. et Matthiae Gramm. gr. p. 738.

tica repertam, κατ' αὐτὸν τῆς τρύγης καιρόν, ἀφ' οὗ δὴ καὶ τρυγῳδία τὸ πρῶτον ἐκλήθη ἡ κωμῳδία. Vnde etiam infra τρυγῳδῶν in fine Vesp. et τρυγῳδίαν ποιῶν Acharn. 498. comoediam edens, et τρυγῳδοῖς comoedis Vesp. 648. dicitur. *Spanh.* Pro κακοδαίμονες τρυγῳδοί, qui funt κωμῳδοί, vt Vesp. 647. μείζονος ἢ ἐπὶ τρυγῳδοῖς. Sic τρυγῳδία Ach. 498. Ibidem tamen 349. quum dicit de Euripide: ἀναβάδην ποιεῖ τρυγῳδίαν· non loquitur de comoedia. *Bergl.* Id eft, οἱ κακοδαίμονες οὗτοι τρυγῳδοί. Comoedia olim τρυγῳδία appellabatur, nec vnquam ifto nomine tragoedia appellata fuit *k*), quod videbimus ad Acharn. 400. Perperam in B, C, τραγοδαίμονες. *Brunck.*

298. Nubes pedetentim adpropinquant, canentes, quod feftiuum et magnificum fuiffe videtur fpectaculum. Cogita illas e longinquo aduentantes cum tonitru f. murmure aëris, ita vt fenex paufceret (292. ff.), fed illis cognitis mira adficeretur laetitia cantuque illarum, tamquam heroinarum, delectaretur. Primum fenex audit illas, fed nondum videt. In poftfcenio enim e longinquo illae fenfim defcendunt per montem, caua denfaque loca in theatro vel picta vel facta, et demum iuxta ingreffum in fcenam aduentantes (325.) vifuntur a fene; qui quod illarum formam miratur, Ariftophanes arripit occafionem, fophiftas et poëtas tumidos, quorum fcribendi genus imitatur *l*), aliosque homines famofos lepide acriterque exagitandi atque irridendi. *Harl.*

299. f. Hermann. Sch. aliique reliquerunt vulgatam fcripturam:

ἔλθωμεν λιπαρὰν
χθόνα Παλλάδος, εὔανδρον γᾶν
Κέκροπος ὀψόμεναι πολυήρατον,

quam non debebat vnius cod., in quo librarius aberrauit, auctoritate corrumpere Inu., quum et ftrophae 277. ff. eam poftulent, et tragicae dictionis ratio defendat. Cod. R. ap. Ern. et ἐπέλθωμεν et χθόνα ἐς, per gloffema, vt recte

---

k) Hoc pluribus oftendit Bentleius in refpons. ad Boyle, ex lat. Lennepii verfione, fubiuncta eius editioni Epp. Phalar. p. 166. ff. et 171. ff. *Harl.*

l) In hoc et fuperiore Nubb. cantico regnat tragicorum chororum fublimitas.

indicat Ern., habet; ἐς χϑ. Bau. quae varia sedes praep. ἐς glossema etiam certius monstrat.

λιπαρὰν χϑ. nempe *splendidam terram*, non vero, iuxta interpretem, *grauida loca Palladis* h. e. *Athenarum* vel *Atticae*. Sic λιπαραὶ Ἀθῆναι Eqq. 1327. et Pind. Isthm. II, 30. λιπαραῖς ἐν Ἀθήναις, ac Nem. IV, 29. λιπαρᾶν ἀπ᾽ Ἀθανᾶν. Sic de Attica Eurip. Iph. T. 1131. λιπαρὰν γᾶν, in quibus locis ea λιπαρᾶς vel λιπαρῶν voce *splendida vrbs* vel *regio* vel *terra* dicitur, non *pinguis* m); qualis vtique non erat Attica, quae contra λεπτόγεως ob *agri tenuitatem* a Thucyd. I, 2. dicitur et similiter a Galeno Protrept. c. 7. non celebrata quidem Attica διὰ τὴν τῆς γῆς ἀρετήν· λεπτόγεως γάρ· ἀλλὰ διὰ τοὺς ἐν αὐτῇ φύντας. Cuius proinde postremae, non vero prioris causae intuitu dictae sunt λιπαραὶ Athenae, *splendidae* vel *illustres*, et h. l. λιπαρὰν χθόνα Παλλάδος, *splendidam terram Palladis*, vocat Comicus. *Spanh.* In Plut. 772. f. σεμνῆς Παλλάδος κλεινὸν πέδον χώραν τε πᾶσαν Κέκροπος. *Bergl.*

301. (al. 302.) οὗ σέβας — cf. Lysiam Or. c. Andoc. p. 196. ff. ibique Taylor. ed. Reisk. *Harl.* Respicitur ad Eleusinia mysteria. *Wil.*

305. ὑψιρεφεῖς n). Sic recte ed. Ald. [etiam Iunt. et sequaces, it. Küst. Bergl., auctore *Harl.*] o) At quaedam Edd. [Bas. Port. Frischl. Lugd. et Amst. etiam duo codd. Brunck. *Harl.*] ὑψιφερεῖς p). ὑψιρεφεῖς autem idem est, quod ὑψερεφεῖς, de quo voc. v. Lexicographos. *Kust.*

---

m) Adsentitur Spanhemio *Harl.* Add. de hoc epitheto λιπαρὰ Wyttenbach. Anim. ad Or. Iuliani I. (ex ed. Schäferi 1802.) p. 145. vt de vocc. εὔανδρος et εὐανδρία (de bonorum virorum prouentu) id. ib. p. 203.

n) ὑψηρεφεῖς quod Inu. induxit e duobus suis libris, quibuscum et alii faciunt, metro aduersatur.

o) ὑψιρεφεῖς edd. nostrae et Cod. R. Hoc l. firmatur haec scriptura, quam damnauit Barnesius. v. Alb. ad Hesych. h. v. at L. I. ὑψηρεφεῖς male, et contra metrum. *Ern.*

p) Pro ὑψιφερεῖς leg. ὑψιρεφεῖς, quemadmodum ap. Hom. pluribus locis, vel potius ὑψερεφεῖς, ab ἐρέφω, *tego*, quod et magis videtur probare Eust., qui scripturae prioris per ι nusquam meminit. *Duck.* Formam ὑψερεφὴς etiam Heyn. ad Il. V, 213. praetulit.

Brunckius [in cuius duobus codd. fuit ὑψηρεφεῖς] recte ex A, C, edidit ὑψερεφεῖς. *Herm.* (et cum eo *Schütz.*)

ἀγάλματα donaria numini cuidam consecrata, *deorum simulacra.* Proprie omne ornamentum, decus, quo quis exhilaratur et laetatur, v. Schol. ad Eqq. 398. ab ἀγάλλειν, quod propr. est *nitidum reddere, sic aliquid exornare, vt oculos grata sua specie exhilaret:* quoniam vero statuae praecipuo erant ornamento, ἄγαλμα pr. de his vsurpari coeptum est. vid. de h. v. docte copioseque disserentes Hemsterh. ad Thom. M. h. v. et Ruhnken. ad Tim. Lex. p. 3. sq. *Harl.*

306. πρόσοδοι *sacrificia publica et solemnes pompae ad delubra deorum.* In Pac. 396. καί σε θυσίαισιν ἱεραῖσι προσόδοις τε μεγάλαισι διαπαντὸς, ὦ δέσποτ᾽, ἀγαλοῦμεν. Au. 854. προσόδια μεγάλα, σεμνὰ προσιέναι θεοῖσιν, ἅμα δὲ — πρόβατόν τι θύειν· vbi de eadem re paullo ante loquens, dicebat: ἐγὼ δ᾽ ἵνα θύσω τοῖσι καινοῖσι θεοῖς τὸν ἱερέα πέμψοντα τὴν πομπὴν καλῶ, vt idem sit πομπὴ quod πρόσοδος s. προσόδιον. Herodotus in Euterpe *q)* coniungit πανηγύρεις, πομπὰς et προσαγωγὰς, vbi etiam dicit, hos ritus ab Aegyptiis, primis eorum inuentoribus, ad Graecos manasse. Πανηγύρις δὲ ἄρα, inquit, καὶ πομπὰς καὶ προσαγωγὰς πρῶτοι ἀνθρώπων Αἰγύπτιοι εἰσὶ οἱ ποιησάμενοι· καὶ παρὰ τούτων Ἕλληνες μεμαθήκασι. *Bergl.*

309. παντοδαπαῖς. Sic quatuor Regii [etiam R. ap. *Ern.*] Vulgo παντοδαπαῖσιν ἐν ὥ. [contra metrum]. *Brunck.* in Not. et Suppl.

310. Ἦρι τ᾽ ἐπερχ. Βρομία χάρις *r).* Memorabilis locus, qui, vt vidit etiam Schol., respexit ad *Dionysia* s. *Liberalia,* quae ineunte vere Athenis celebrabantur, et quo tempore agones tragici et comici peragi consueuerant; qui etiam his postremis vocibus Βρομία χάρις (non *charitas dei,* vt hic interpres, sed *Bacchi festiuitas*) designantur. Quum vero duo essent illa et nota apud Athenn. (vt Dionysia κατ᾽ ἀγροὺς s. *Lenaea,* autumnale festum, nunc mit-

---

q) II, 58. vbi tamen προσαγωγὰς Wesseling. in Ind. reddit *oblationes.*

r) Βρομία χάρις festum Bromii s. Bacchi. *Bergl.*

tum) *s*), *Anthesteria* nempe s. *Limnaea*, et *Dionysia ἐν ἄστει* s. *ἀστυκά*, *in vrbe*, vel *vrbana*, quae *exeunte hyeme* et, vt h. l. *ineunte vere*, agi dicuntur a priscis auctoribus: quaenam proinde e duobus illis *vernis Dionysiis* intelligantur, moneri obiter ab eodem Schol. debuit. Equidem *Anthesteria* s. *Dionysia Limnaea*, Ἀνθεστηριῶνι μηνὶ μετὰ χειμῶνα *Anthesterione mense post hyemem* et proinde *ineunte vere* acta tradit Plutarch. Qu. Symp. VIII, 10. p. 735. [§. 3. T. III. P. II. p. 1033. Wytt. *t*)] Sic Aristides de Smyrna loquens, Athenn. colonia, in Smyrn. p. 402. T. I. καλοῦσι γάρ σε ἦρος ὥρᾳ πρώτῃ, Διονυσίοις. Haec autem de *Anthesteriis* intelligenda, coloniarum more, de quo nos alibi, constare potest e Philostrato Vit. Soph. I. p. 350., vbi mense Anthesterione Smyrnae acta docet, quae ibi ab Aristide de sacra triremi eorum Dionysiorum tempore per forum Smyrnae circumlata dicuntur. Altera vero illa, quae dicebantur *Dionysia ἐν ἄστει* s. *ἀστυκά*, haud procul ab aequinoctio verno, mense Elaphebolione Athenis agebantur; inde de his quoque et frequentius dictum legimus, quod illa, vt h. l. ἦρι τε ἐρχομένῳ, *ineunte vere*, fierent. Cuius rei vnum hic, sed grauissimum adducemus Thucyd. testimonium V, 20. αὗται αἱ σπονδαὶ ἐγένοντο τελευτῶντος τοῦ χειμῶνος, ἅμα ἦρι, ἐκ Διονυσίων εὐθὺς τῶν ἀστυκῶν. Quorum etiam *Dionysiorum in vrbe* tempore actum Athenis hoc drama liquet ex v. 607., quo saluere iubentur a poëta eiusdem spectatores, quum Athenienses, tum socii, qui postremi, vt aliunde vel ex hoc Comico constat, de quo obiter iam ante, eo demum Dionysiorum tempore

---

s) Scilicet Spanhemius Lenaea et rustica Dionysia vnum idemque fuisse festum censet, eique Odericus in Ep. de marm. didasc. assentitur. Alii, vt Seldenus et Corsinus τὰ Λήναια et τὰ κατ' ἀγροὺς distinguunt; sed Lenaea a rusticis diuersa fuisse atque eadem quae Anthesteria, et tria diuersis mensibus fuisse Liberalia Athenis, *rustica*, Posideone, *Lenaea*, Anthesterione, et *vrbana* s. *magna*, Elaphebolione (exeunte hyeme et ineunte vere) esse acta, quamquam ante inductos in vrbem ludos, Lenaea et rustica eadem fuisse et plaustris acta videntur, post Ruhnken. docuit Wyttenbach. Bibl. Crit. VII. p. 66. ff. XII. p. 58. f. Adde supra p. 15. laudd. Inde refingenda est Spanhemii adnotatio.

t) Vbi Πιθοιγία quidem memoratur, sed de Dionysiis nihil dicitur.

Athenas tributa ferre consueuerant. Accedit huius fabulae didascalia, quae idem tradit. Quod vero vtraque illa Dionysia, *Anthesteria* et *vrbana*, ex aequo, ineunte vere, acta dicuntur a priscis, vt vidimus, auctoribus, id (vt obiter hoc et paucis hic dicam, quo plenius et accurate alibi defungimur) factum ob diuersum veris initium; quod alii ex antiquis ab *aequinoctio verno*, vt subinde Hippocrates et Galenus, alii vero ab *ortu Zephyri*, vel *ortu Accturi vespertini*, s. *ἀκρονύχου*, vel ab *hirundinis aduentu*, vt Comicus ab initio Thesmoph., atque ita vel a VII. VIII. aut IX. vel. XIV. aut XVI. vt graeci Mathematici, Eudoxus, Hipparchus, Cratippus, Euctemon, Geminus, Aetius, Theophrastus insuper, immo alibi etiam Galenus: aut ab aequinoctio quandoque, atque ita aliquanto adhuc serius repetunt. Ne Romanos iam tangam, Varronem, Ouidium, Columellam, Plinium. Qua ratione etiam modo vnius fere mensis, modo sesquimensis, vel XLVIII. aut L. dierum spatium, modo etiam quatuor mensium, *veri* ab iis adsignatur, sicut ea de re pluribus alibi agimus. *Spanh.*

311. *εὐκελάδων τε χορῶν ἐρεθίσματα.* Frischlinus male: *Frondicomique chori certamina.* Verte: *et suauiter resonantium chororum cantus.* Nam *ἐρέθισμα* ap. Graecos dicitur cantus vel vocis vel fidium aliorumque instrumentorum musicorum, quo animus (proprie *irritatur v)*, i. e.) excitatur et ad laetitiam prouocatur. Hinc Anacreon, propter suauitatem carminum, a Critia dictus est *συμποσίων ἐρέθισμα*, i. e. *conuiuiorum oblectamentum*, teste Athenaeo XIII. p. 600. E. Caeterum existimabam aliquando, legi hic etiam posse *τερετίσματα* (i. e. secundum Hesych. *ᾠδαὶ ἀπατηλαί, τὰ τῆς κιθάρας κρούματα* etc. sed nunc nihil mutandum censeo. *Kust.* Eurip. Bacch. 160. *λωτὸς ὅταν εὐκέλαδος x)*, *quando suauiter sonans tibia*, non, vt ibi interpres, *fistula*, qui error et alibi ab eodem committitur: et Oppian. Cyneg. III, 283. *τύμπανον εὐκέλαδον tympanum lene resonans.* Cui opponitur *δυσκέλα-*

---

v) v. Theocr. V, 110. s. XXI, 21. ibique not. *Harl.* qui Kustero adsentitur.

x) Eum locum integrum etiam laudauit *Bergl.* et vertit: *quando tibia sonora et sacra sacros ludos s. choros sonat*, i. e. *sonitu suo excitat.*

δος Aesch. S. C. Th. 873. δυσκέλαδον ὕμνον Ἐριννύος. Spanh. εὐκελάδων χορῶν ἐρεθίσματα videtur Arist. dixisse pro, εὐκέλαδα χορῶν ἐρεθ. *sonora chori incitamenta*, vt intelligatur *cantus tibiarum*, et vt, quod sequitur, μοῦσα αὐλῶν βαρύβρομος sit explicatio horum verborum, vt Pac. 155. χρυσοχάλινον πάταγον ψαλίων, pro, χρυσοχαλίνων π. ψ. Ita et Lucretius dixit [III, 372. V, 621.) *Democriti quod sancti viri sententia suadet y)*, pro, Democriti q. *sancti viri* f. etc. Cuiusmodi plura exempla inueniri possunt ap. vett. Possunt tamen εὐκέλαδοι χοροὶ dici *scite cantantes et pedibus plaudentes:* vel etiam, *qui ad suauem tibiae cantum saltant*, vt αὐλούμενος *cui canitur tibiis, qui audit tibiarum cantum*, vt dixi ad Aeliani epist. 9. *z) Bergl.* Kusterus *a)* accipit per hypallagen, vt referatur ad ἐρεθίσματα· nam intelligit *bene sonantium*, et κελαδεῖν de *cantu* dici vel Lexica docent. Potest tamen et de strepitu saltantium cum Schol. ἐρεθίσματα *cantus* bene interpretatur Kust. Nempe cantu incenditur et incitatur saltatio, vt sit cantus irritamentum saltationis. *Ern.* ἐρεθίσματα, *instigationes*. Eurip. Bacch. 148. δρόμῳ καὶ χοροῖς ἐρεθίζων *cursu* et *choris* f. *tripudiationibus irritans* f. *exercens. Bergl.*

312. Μοῦσα βαρύβρομος αὐλῶν i. e. *grauem sonum edentes tibiae b)*. Pari modo Eurip. Hel. 1367. βαρύβρομον αὐλὸν dixit. *Kust. Grauis cantus* f. *sonitus tibiarum*. Eurip. loco paulo ante cit. [Bacch. 160.] λωτὸς βρέμει. Idem in eodem dramate 156. βαρύβρομα τύμπανα dixit: in Hel. 1367. βαρύβρομον αὐλόν. Vt autem hic μοῦσα βαρύβρομος, ita Acharn. 666. μοῦσα ἔντονος. *Bergl.*

314. ἡρῷναι Attice pro ἡρωΐναι, vt in Schol. dicitur. Sic in inscriptione Regillae Herodis Attici coniugis [v. 55. p. 42. ed. Fior.]: Οὐδέ μιν ἡρῴνῃσι παλαιῇσιν μεδέουσα. Sic

---

y) ponit ap. Wakef. legitur.

z) Has epistolas Bergl. cum suis animaduersionibus edere constituisse videtur.

a) Confudit Ern. Kusteri et Bergleri animaduersiones.

b) Salmasium ad Vopisci Carin. [c. 19. p. 826. ff.] laudat *Ern.* Addi hic locus iis potest quae Böttigerus in Comm. de inuentione tibiae (Attisches Mus. I, 2. p. 232.) habet.

ἥρῳ Attice in tertio casu, pro ἥρωϊ. Eumoeris Ms. Ἥρῳ c) χωρὶς τοῦ ι, Ἀττικῶς, ὡς Ὅμηρος· ἥρῳ Δημοδόκῳ· ἥρωϊ δὲ, μετὰ τοῦ ι, Ἑλληνικῶς. Dictae alioqui a poëtis ἡρωΐναι, vt a Call. h. in Del. 101. Theocr. Id. 26, 36. aut ἡρωΐδες, vel etiam ἡρῷσσαι, vt Apoll. Rhod. IV, 1309. de quibus olim egi ad Iuliani Caes. p. 450. ac haud ita pridem ad Callim. p. 254. [h. in Dian. 185. p. 300. s. Ern.] *Spanh.*

315. Deest pes versui, quem addit Ms. L. μεγάλαι θεαὶ ἀ. ἀ. Scholiastes habuerit necesse est epitheton tale: nam interpretatur ὠφέλιμοι τοῖς ἀνθρώπων ἀπράκτοις. *Ern.* Nimirum in Ern. ed. μεγάλαι exciderat. *Herm.* Aliud vitium in ed. Brunk. commissum est, ἀγνοῖς pro ἀργοῖς d), quod in not. correxit, vbi etiam docet, Sophistas intelligi.

316. Versum hunc et sequentem Frischlinus ita vertit, vt verum sensum poëtae minime expresserit. Quare nostram hic subiiciemus interpretationem secundum quam poëta dicit:

Quae sententiam et artem disserendi et mentem nobis praebent,
Et fictiones rerum incredibilium et inutilem disputationem et fallaciam et perceptionem.

In Sophistas nempe et malos philosophos haec dicta sunt. *Kuster.*

παρέχουσιν. Arbitror ν delendum. *Ern.* Id fecit Brunkius. Nobis aliter videtur. Nam etsi vltima horum versuum syllaba numeri lege breuis est, tamen ad id ipsum inuenta est κατάληξις, vt debilitatis numeri viribus vox requiescat. Cui rei bene consulitur augenda in pronunciatione syllabae mora. Hoc semel dixisse satis est, ne idem repeti necesse sit, quoties in hoc genere nostra recensio a Brunkii atque aliorum consuetudine discrepat. *Herm.* Sequutus est Sch.

317. τερατείαν. Hoc in quinque codd. reperi. Gl. παραδοξολογίαν, ἀλαζονείαν. Nec tamen inficior potuisse Comicum scribere τερθρείαν. Moeris [p. 364. Piers.] τερ-

c) Pierson. tamen p. 176. edidit ἥρω sine iota subscr. eamque formam illustrauit p. 177.

d) ἀνδρ. ἀργοῖς· philosophis et μετεωρολέσχαις. *Bergl.*

θρεία, Ἀττικῶς· τερατεία, Ἑλληνικῶς. Quam notam ad hunc Arist. locum refert Piersonus [p. 365.]. Sed non ideo a codd. scriptura recedere necessarium duxi. Cf. Ruhnken. ad Timaeum p. 180. [252. ed. sec.] *Brunck.* add. Intpp. Tho. M. p. 840. *Harl.* κρούειν etc. Hinc rhetor quidam dicitur κρουστικὸς et καταληπτικὸς Eqq. 1373. *Bergl.* κατάληψιν. Eamdem quoque e Luciano a Kustero [in not. ad Schol., vbi vid.] adductam *artis* definitionem tradit et simul, quid sit κατάληψις, docet Sex. Empiricus adu. Mathem. p. 468. τέχνη γάρ ἐστι σύστημα ἐκ καταλήψεων· καὶ κατάληψίς ἐστι καταληπτικῆς φαντασίας συγκατάθεσις· *est enim Ars, id quod constat ex comprehensionibus: et comprehensio est comprehendentis phantasiae adsensio e).* Notum vero, qui philosophi fuerint dicti olim ἀκατάληπτοι, *incomprehensibiles*, tertiae nempe s. nouae academiae sectatores, vt Carneades, aliique, de quibus agit idem Sextus Pyrrh. Hyp. I, 45. [c. 33. ed. Fabric.] et proinde quibus μηδὲν εἶναι καταληπτὸν a Galeno dicitur de opt. gen. doctr. [p. 6. f. T. I. Bas.] vbi etiam voc. κατάληψις occurrit. *Spanh.*

318. ταῦτ' ἄρ'.] Ita pristinae; non τοῦτ' ἄρ' *f)*. Pro διὰ ταῦτα, aut κατὰ ταῦτα, vt infra 334. ταῦτ' ἄρ' ἐποίουν ὑγρᾶν κ. τ. λ. et 352. ταῦτ' ἄρα, ταῦτα — In Thesm. 174. ταῦτ' ἄρ' ὁ Φιλοκλῆς — ποιεῖ. Au. 119. ταῦτ' οὖν ἱκέται — ἀφίγμεθα. Vide variantes Lectiones. *Bergl.* τοῦτ' ἄρ' nescio qua mea oscitantia irrepsit [in ed. Br.]. Scripseram primo, vt est in edd. vett. et IV. codd. ταῦτ' ἄρ' quod reponi velim. Glossa διά. Scilicet ταῦτ' ἄρα valet διὰ ταῦτα ἄρα. Sic 335. 352. vbi eadem glossa in codd. adscripta. Gregor. Cor. de dial. Att. §. VII. *g)* ταῦτ' ἄρα Ἀττικὸν ἀντὶ τοῦ, διὰ ταῦτα· λείπουσι γὰρ αἱ προθέσεις παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς, ὡς — Reponendum etiam ἀκούσασ' i. e. ἀκούσασα, relatum ad ψυχή, vt est in libris omnibus: nec aliter excudi volebam *h)*. *Brunck.* πεπότηται est, arbitror, *gestit cupiditate. Ern.*

---

e) add. Pyrrh. Hypot. III, 24. et 25.

f) Vt edd. recentt. et Küst. habent. *Harl.* Mss. R. L. edd. vett. ταῦτ', et sic cum Bergl. reposuimus. Intell. *propterea*. Male τοῦτ' retulerunt ad φθέγμα. *Ern.*

g) Ad q. l. plura notauit Koen. p. 11.

h) In eius edit. legitur ἀκούσας.

319. περὶ καπνοῦ i) στενολεσχεῖν. Praeter ea, quae ad v. 252. de voce καπνοῦ pro *re nauci* ab Atticis scriptoribus vsurpata, notauimus, addam Vesp. 144. καπνὸς ἐγὼ ἐξέρχομαι; et Eurip. Hipp. 954. πολλῶν γραμμάτων τιμῶν καπνοὺς *multarum litterarum colens fumos*. Hinc chorus Danaidum ap. Aesch. de futura sorte anxius, Suppl. 786. μέλας γενοίμαν καπνός, *niger fiam fumus. Spanh.* στενολεσχεῖν est subtiliter nugari, λεπτῶς φιλοσοφεῖν, μικρολογεῖν, vt in codd. nonnullis explicatur.

320. (Br. 321.) γνωμ. γν. νύξαι k). Intelligi potest illis Stoicorum consectariis: *si longus, leuis, si grauis, breuis.* Item: εἰ καλήν, ἕξεις κοινήν, ἢν αἰσχράν, ἕξεις ποινήν· respondet sententiolis alter similibus: εἰ κ. οὐχ ἕξω ποινήν, ἢν αἰσχράν, οὐχ ἕξω κοινήν. *Ern.* Probabilius disputat *Wiland.* ad h. l. p. 57. ff. respici a poëta ad Socratis, cuius imago comica aliquam tamen habeat cum vera similitudinem, ironiam, cuius vi et ope Socrates decretis (γνώμαις) aliorum temerariis dubitationes et quaestiunculas et sententiolas (γνωμίδια), quibus ipse non magnam vim tribuere videretur, opposuerit philosophus quarumque callido acumine illa decreta veluti compunxerit (νύξας) et confutauerit: quamuis enim non ita frequenter vsum ironia esse Socratem docuerit Bartholomaeus in Itinere Anacharsidis, vt in Platt. dialogis vsus reperiatur, tamen saepius vsum ea videri, quam e Xen. Memm. colligi possit. Caeterum obseruat Wil. Strepsiaden rusticum plura hic dicere, quam ingenio eius conueniant, idque comoediae veteris licentiae esse tribuendum, excusari autem inprimis eo, quod Strepsiades Nubium veluti afflatu quodam correptus fingatur, in quo artem Comici singularem animaduertit *l*).

321. Hic versus in vulgatis claudicat. Ms. L. post ἰδεῖν addit αὐτός, quod edidimus, et sic versum habet editio

---

i) Obserues καπνοῦ prima producta, contra artem constantemque Comici vsum, a quo in anapaestis tantum recedit, in quibus maior scenicis poëtis concessa licentia. *Brunck.*

k) Multo minus graue est, quod in Elb. et Bau. legitur, μίξαι.

l) ἀντιλογῆσαι. Idem dicit paullo aliter infra 1036.: ἅπαντα ταῦτ' ἐναντίαις γνώμαισι συνταράξαι. *Bergl.*

Bergleri. *Ern.* Immo omnes praeter Erneſtianam. *Herm.* Non enim Ern. ſatis conſulebat diligenter vett. edd.

322. Βλέπε κ. τ. λ. Locum hunc citat Steph. Byz. V. Πάρνης, vt probet, Πάρνης tam feminino, quam maſculino genere dici *m*). *Kuſt.* τὴν Πάρνηθ' legendum: ſic diſtincte ſcriptum in IV. codd. Sic etiam excuſum tribus literarum formis in ed. Bern. Iuntae. Iam vide quid ſit in ed. Küſt.: neſcias τὸν ne an τὴν legere debeas; adeo ambigua eſt ſigla, ſeu compendii nota; nec mirum ſi fefellit Batauum typothetam [ed. Bergl.], qui Kuſterianam expreſſit. Ille enim dedit τόν. Veteribus tachygraphis, qui deſcribendis libris victum ſibi comparabant, condonandum eſt, quod foediſſimis illis notis, complures literas vno nexu comprehendentibus, vſi fuerint: multum enim eorum intererat, calamum cito currere foliaque plurima vno die exarari, tum chartae quam minimum dispendium fieri *n*). At hodie typothetis nullum temporis compendium afferunt iſti nexus; lectoribus vero ſaepe negotium faceſſunt: elegantibus autem viris, etiamſi eorum perplexitas morae non ſit legentibus, non eſt tamen, vt non ſumme displiceant deformes illae et inuenuſtae notae, quas ſordida excogitauit barbaries. Adeo, vt mirer virum optimum, qui hodie in arte typogr. principatum tenet, *Franc. Amb. Didot*, nouas horum nexuum formas nuper in officinam ſuam intuliſſe *o*), vnde, ſi quas habuiſſet, omnes eiicere debuiſſet. Veneri et Gratiis numquam litauit homo, quisquis ille ſit, qui ei auctor fuit, vt tam foedis formis pulcherrimos libros dehoneſtaret. *Brunck.*

323. ἥσυχα ταύτας in meo cod., vt eſt etiam in primariis editt. *p*), Gloſſa ἡσύχως. In membr. ἥσυχος αὐτάς.

---

m) In feminino dicit Steph. occurrere in hoc Ariſt. loco, quem etiam ibi citat, vt et Scholiaſtes ad h. l. Parnes, mons Atticae. Schol. ad Acharn. 347. *Bergl.* Hodie appellatur Caſha, verſus meridiem Atticae. *Francog. int.*

n) Vſitata tamen plurima ſcribendi compendia fuerunt, antequam recentiores codices exararentur, per Grammaticos et librarios antiquos inuecta.

o) Vidd. Iſocrates et Lyſias Augerii, qui ex eius officina prodierunt.

p) In ed. Ald. et codd. Elb. Bau. *Harl.*

In duobus aliis. ἡσύχως αὐτάς. Peſſime in Kuſt. corruptis numeris ἥσυχ' αὐτάς q). *Brunck.* Ms. R. ἥσυχος, I. ἡσύχως male. At C. et ed. Ven. ἥσυχα ταύτης, ſc. Πάρνηθος, quod praefert Duk. r) et ſic verſus bene conſtat. *Ern.* Cum Br. ἥσυχα ταύτας *Herm.* et *Sch.* dederunt. Quod Inu. e ſuis recepit ἡσύχως αὐτάς, et metro aduerſatur et gloſſema prodit.

325. [Vulgatum olim, ſigno interr. poſt χρῆμα poſito: Ὡς οὐ καθορῶ. Σωκρ. Παρὰ τὴν εἴσοδον s). Στρ. Ἤδη νῦν μόλις ὁρῶ. Quod ita vertitur: Quid hoc rei? Quod eas non video. Iam demum vix eas video.] Metrum manifeſte claudicat: cui vitio egregie medetur Ms. Vatic. U. qui ſic habet: — ἤδη νῦν καὶ μόλις ἀθρῶ. Textui lectionem hanc reſtituiſſem t), niſi collatio illius Ms. paulo ſerius ad me miſſa fuiſſet. *Kuſt.* At ἀθρῶ cum compoſitis et ſimilia vix vnquam producuntur apud Comicos. Vtcumque ſit, adhuc ſyllaba deſideratur ad verſum complendum, et legendum: ἤδη νυνί. Ego ſic ex ingenio reſtitueram: Ὡς οὐ καθορῶ. Παρὰ τὴν εἴσοδον. Ἤδη νυνὶ μόλις ἑώρων. Ἑώρων, δισυλλάβως, vt ſaepe. Sic in Auu. Ἑώρακα πάντων βαρβαρώτατον θεῶν v). Mihi quidem haec verior videtur lectio,

---

q) Ita iam ed. Iunt. et ſeqq. Harl.

r) In not. eius ad calcem ed. Bergl. nihil legitur.

s) εἴσοδον. Similis locus in comoedia Comici noſtri, quam inſcripſerat Νῆσοι, Inſulae: τί σὺ λέγεις; εἰπὲ δὲ ποῦ; αἰδὶ κατ' αὐτήν, ἣν βλέπεις, τὴν εἴσοδον. Hunc locum citat Schol. ad Au. 297. vbi etiam docet εἴσοδον dici, ᾗ ὁ χορὸς εἴσεισιν ἐν τῇ σκηνῇ *locum in ſcena, ſ. in theatro, qua chorus intrat. Bergl.*

t) Reſtituerunt *Bergl.* (non monito lectore), *Herm. Sch. Harl.*

v) Vides quam imperite Vir Cl. verba tam diſſimilia confuderit. ἑώρων perpetuo triſyllabum eſt. Sed neque, ſi ipſum tempus ſpectes, recte ſe habet. Nihil vtique aliud valet, quam quod Latinorum *vidi.* Poſtulat vero loci indoles verbum praeſens-imperfectum, *video.* Pedem integrum, qui vulgatae in fine verſus deeſt, ex ſequente ſat commode ſuppleueris: — ἤδη νῦν μόλις ὁρῶ αὐτάς. Verſus quidem ita emendatus non eſt inter maxime numeroſos. Sed eſt tamen legitimus. Quin et ipſi huic quicquid eſt incommodi mutato verborum ordine ſubueniri poterit: ἤδη νῦν ὁρῶ μόλις αὐτάς. Kuſteri medicina ex ſimplici morbo duplicem effecit. In recepta ſcriptura metrum vnice laborat; in hac et metrum et oratio: metrum, quod

quam illa Vaticana, quam a correctore quodam profectam non dubito. *Bentl.* Caninius stellam praefixit huic versui, vt vitioso. Nam metrum non constat. Dukerus [in not. inedd.] bene coniiciebat, post ἤδη, καὶ vel γὰρ excidisse; sed καὶ plane habent MSS. Vat. et Reg. Sed iidem pro ὁρῶ etiam ἀθρῶ, quod praefero cum Bergl. qui recepit. Nam quod Bentl. ait, Comicis ἀθρεῖν non esse vsitatum, fallitur. Occurrit ap. nostrum in hac fab. 729. *Ern.* ἤδη νῦν καὶ μόλις ἀθρῶ etiam scriptum est in membr. Quod in tribus aliis est, ὁρῶ, e glossa irrepsit. At nec ἀθρῶ scripserat Comicus, quod nullubi apud eum prima producta occurrit. Hic, vt multis aliis in locis, peccauit librarius praepositionem verbi compositi omittendo. V. not. ad Lys. 408. et similem mendam sublatam in Thesm. 658., vbi ἀθρῆσαι pro διαθρῆσαι male legebatur. Sed et metrum prorsus luxatum erat, transpositis aliis vocibus, aliis perperam scriptis, quibus omnibus, vt par erat, medentes, et numeros et veram poëtae manum restituimus:

ὡς οὐ καθορῶ. — Παρὰ τὴν εἴσοδον. — Διαθρῶ νυνὶ μόλις ἤδη x).

ἀθρῶ priorem in sermone comico necessario corripiat; oratio, quod verbum istud de simplici *visu* numquam adhibeatur, sed *intueri, considerare, examinare*, vel simile denotet. Immo tertium est, quod in egregia ista lectione merito improbaueris, quod voculam καὶ similiter otiosam non sit reperire. Lectio haec, vti et pleraeque aliae in Ms. Vat. U. a vulgatis discedentes, a correctore eoque perquam imperito profecta est. *Dawes.* M. Crit. p. 313. ff. Non audiendi Bentleius et Dawesius, quorum Bentleius, summus alioqui criticus, nullius auctoritatis est in Aristophane, ad quem minime imbutus Attici sermonis cognitione accessit. *Herm.*

x) Eleganter sane, si ita scripsisset Aristophanes. Sed quid tandem est, quare Vatic. et Regii MS. lectionem ἤ. νῦν κ. μ. ἀθρῶ repudiemus? Nimirum ἀθρῶ nusquam ab Arist. prima producta occurrere dicit Br. In quo miror eius inconstantiam. Nam ipse se refutauit ad v. 319. (de voc. καπνοῦ prima producta). Eodem modo v. 1472. emendat, ne voc. πατρῷον prima longa fit. Neque aliter χυτρεῶν prima longa 1478. *Herm.* Trendelenburg. ἀθρῶ defendit auctoritate Hom. Il. γ, 450. vbi prima syllaba producitur, et νυνὶ reperit in cod. Elb. *Harl.* In cod. (quinto Reg.) scriptum: παρὰ τὴν εἴσοδον. — ἤδη νυνὶ μόλις ὁρῶ. *Brunck.* in Suppl. Disputat de h. l. etiam *Porson.* praef. ad Eurip. T. I. p. LIX. ff. ed. Lips. sec. et reiectis aliis coniecturis censet, sententiam totam esse Socrati tribuendam et locum sic legendum: Σω. Νυνὶ μάλ' ἀθρῶν βλέπε πρὸς τὴν

A librario insertum καὶ ineptum est, nec vllo modo hic stare poterit. Emendationem huius versus tentauere Bentl. et Dawesius, vterque infeliciter. *Brunck.* [qui suam emendationem textis intulit.] Omnes istae emendationes propterea reiiciendae aeque ac vulgata lectio, quod, si nubes iam vtcumque videt Strepsiades, locus non est sequenti Socratis orationi, subirati tamquam ei, qui ante illas non conspexerit: νῦν γέ τοι etc. ad quae senex, vt qui nunc demum agnoscat nebulas, respondet: νὴ Δί' ἔγωγε. Quantivis igitur pretii Rau. libri lectio: ἤδη νῦν ὡς μόλις αὐτάς..... vt a Socrate non inuitus interpelletur senex, additurus hoc vel quiddam simile, καθορῶ, dum nescio quid nequius intelligit. cf. Lys. 333. ss. Nihil sane aptius vel in adspectu nubium defixo lentiusque adeo loquenti seni lasciuo vel impatienti Socrati. Quam aposiopesin quum non caperent librarii, stolide addidere ὁρῶ vel ἀθρῶ, qui versificatoris foetus est existimandus. *Hotib.* Lect. Arist. p. 40. Amiciss. *Hermannus* de h. l. ita nuper ad me scripsit: „Hunc versum ad quem nihil adnotauit Scholiastes, ex interpretationibus natum puto. Ad φέρε ποῦ (323.) adscripserat aliquis: ὡς οὐ καθορῶν scil. φησὶ ταῦτα. Ad αὐται πλάγιαι, παρὰ τὴν εἴσοδον; ad τί τὸ χρῆμα, ἤδη νῦν ὡς μόλις ὁρῶν vel ἀθρῶν." Quae sane ingeniosa est coniectura.

326. λημᾷς κολοκύνταις. Sic etiam legit Schol. vetus et Thomas M. V. Κολοκύντη [p. 541.] *y)*. At MS. Arund.

εἴσοδον ἤδη. Νῦν γέ τοι ἤδη καθορᾷς αὐτάς. „βλέπε, inquit, addidi e v. 322. Iocus est Comicis antiquis solennis, vt actorem personae quam agit obliuisci faciant et de theatro aut spectatoribus, quasi imprudentem, loqui. Εἴσοδος autem est ea theatri pars, qua chorus intrat scenam. Ergo Socrates, Strepsiado querente se Nubes non videre, respondet: *Nunc tandem quam maxime oculos contende et ad theatri introitum specta: nunc enim tandem eas vides.* Μάλ' ἀθρεῖν dicitur, vt μάλ' ἀπανδᾶν et μάλα δάκνειν Ran. 372. 888. denique πρὸς τ. εἴς. accurate respondet verbis praecedd. πρὸς τὴν Παρ. E duobus optimae notae Mss. a me collatis πρὸς adoptaui pro παρά, quam varietatem e nullo codice adhuc enotatam esse profecto mirum." Sed nec haec emendatio ob frigidam repetitionem τοῦ ἤδη aliasque caussas valde placebit.

y) Ad q. l. de vtraque scriptura, κολοκύντη et κολόκυνθα (quam repudiant Tho. et Phryn.) disputant Intpp. Add. Hemst. ad Luc. I. p. 95. (etiam ab Harl. laud.) *Wiland.* reddit: so

pro κολοκύνταις habet κολοκύντας: quarum lectionum neutra a genio Atticismi abhorret. *Kuſt.* κολοκύντας et ipſum rectum. Sed vulgatum firmat Appendix Vat. Cent. I. n. 36. *Ern.*

327. Venerabundus haec dicit Str. quum Nubes iam propius acceſſerint et omnem ſcenae locum occupauerint.

328. (329.) οὐκ ᾔδης *z)*: Sic perſpicue cod. meus, optime [pro vulg. ᾔδεις], e puriori Atticismo. v. not. ad Conc. 551. vbi ᾔδησθα pro vulg. ᾔδεισθα repoſui. Atticam illam formam adſtruxerunt Valken. ad Il. XXII, 280. [ad calcem Vrſini lib. Virgil. cum gr. ſcr. coll.] et ad Eurip. Hipp. p. 207. Pierſon. ad Moer. p. 173. Koen. ad Greg. Cor. p. 50. *a)*. His, aliisque multis, auctoribus in Soph. Electr. 1018. lego: ᾔδη σ' *b)* ἀποῤῥίψουσαν ἁπηγγελλόμην, vbi vulgo legitur ᾔδειν. Si catus ille Profeſſor [Vauuillierſius], qui tam bene nouit, *quantum inter dicta et probata interſit* (v. not. ad Ran. 1405.), ſolos quos modo laudaui Criticos adire velit, forte intelliget, tam probatum eſſe quum vett. Grammaticorum teſtimoniis tum codicum ſcriptura, qui formam hanc, librariorum libidine saepiſſime obliteratam, multis tamen in locis repraeſentant, ſic Atticos ſolitos fuiſſe loqui, quam quid in hac diſciplina probari poſſit. Sed quum bibliopolis, qui eius conduxerant operam, raptim et ſine vlla cura notas ſuas ſcriberet, Heathii lectiones ob oculos habebat, qui ſolo laudato Daweſio, cum quadam dubitatione ᾔδη propoſuit pro ᾔδειν. Ideo arbitratus eſt, ſe doctiorem ſagacioremque Daweſio viſum iri, ſi illius emendationi nobile iſtud opponeret apophthegma: *inter dicta et probata multum intereſt.* Saltem vetus iſtud Homeri dictum exemplo aliquo, ſi opus eſſet, probari poſſet: τοὔνδ' οὔτ' ἄρ σκαπτῆρα θεοὶ δίσαν, οὔτ'

muſst du Klunkern im Auge haben, wie Kürbiſſe. Similiter fere Schütz.

z) Receperunt etiam *Sch. Inu. Herm.*

a) Cf. Fiſcher. Anim. ad Well. II. p. 372. et Matthiae gr. Gramm. p. 243. qui etiam Valken. in anim. crit. ad N. T. p. 399. laudauit.

b) Ita ibi edidit Erfurdt. apud quem eſt v. 1013.

κροτῆρα, Οὔτ' ἄλλως τι σοφόν· πάσης δ' ἥμαρτανε τέχνης. *Brunck.*

329. σκιάν. L. Ia. καπνόν, quod ſententia eſſet aptius nubibus, ſi metrum pateretur. *Ern.* Immo metrum hanc lectionem efflagitat, quae eſt etiam in Br. duobus codd. Regg., qui id ineptae coniecturae Dawefii *c)* praetulit. *Herm.* καὶ καπνὸν εἶναι optime Regius B, ſine vllo alius lectionis veſtigio. Lectio σκιάν ſine minima vllius editoris offenſio ne per omnes edd. propagata fuit. Vitioſam eam eſſe primus monuit Daweſius, recte obſeruans, vocem σκιάν, cuius vltima fieri non poteſt, quin producatur, metri legem reſpuere. At in eo fallitur, quod reſcribendum eſſe pronuntiat: — αὐτὰς ἡγούμην *d)* δάσκιον εἶναι. Poëticum epitheton δάσκιος nemoribus tribuitur nemoroſisque montibus, ſicque illud adhibet Noſter in chorico cantico Thesm. 997. μελάμφυλλά τ' ὄρη δάσκια. Sed ſubſtantiuo δρόσος minime conuenit; *et ros vmbroſus* res eſt paene ridicula. *Brunck.* καὶ καπνὸν εἶναι liquido cod. (quintus), vt ex alio Reg. B. edidi. Nec ad voc. καπνόν gloſſa vlla eſt adpoſita nec vllum diuerſae lectionis indicium; quo magis miror, vndenam oriri potuerit illa ceterorum codd. σκιάν *e)*. *Idem* in Suppl.

330. Codicis (quinti) ſcriptura eſt: οὐ γὰρ μὰ Δί' ἀλλ' ἴσθ' ὅτι — gloſſa γίνωσκε. Praeſtat vulgata lectio. *Brunck.* in Suppl. Mihi aliter videtur. Nam non ſolum doctior longe haec lectio eſt, quam vulgata [οὐ γάρ, μὰ Δί', οἶσθ' ὅτιῃ κλ. quae inde orta eſt, quod, quum ἀλλὰ

---

c) Vocem σκιὰν poſteriore correpta perperam hic haberi monſtrabunt haec exempla: Eurip. Herc. 494. Soph. El. 1165. Aeſch. p. 206. l. 5. Reſcribendum vero pronunciare auſim ἡγούμην δάσκιον εἶναι *nebulam et rorem opacum.* Sic δάσκια ὄρη Ariſt. Thesm. 1006. Eurip. Bacch. 218.: δασκίοις γενειάδας Soph. Trach. 13. *Dawes.* M. Crit. p. 218. Hemſterhuſius quidem ad Plut. 547. negat, vltimam ſyllabam v. σκιὰν produci, ſed contrarium docent Daw. et Br. *Harl.* Brunkium recte ſequuti ſunt *Herm.* et *Sch.*

d) Ap. Br. in not. perperam legebatur ἡγοῦμαι, quod ipſe in Suppl. correxit.

e) Ex interpretamento antiquo. Nam poetam ipſum ab initio poſuiſſe hoc voc. non eſt credibile.

excidisset, metri causa οἶσθ' ὅτιὴ scribendum erat: sed maior etiam in ea vis atque elegantia inest. Quantumuis enim imperiti Strepsiadae contemtum voce et gestu Socrates exprimat, quum haec dicit: οὐ γὰρ, μὰ Δί', οἶσθ' ὅτιὴ — hoc solum tamen significat, Strepsiadem, hominem rusticum ea ignorare, quae sapientibus scilicet nota sint. Atqui, quod deinde addit, non est eiusmodi, vt id sciant doctiores, sed plane inauditum est. Quod si dicit, οὐ γὰρ, μὰ Δί' ἀλλ' ἴσθ' ὅτι, praeter miserationem imperiti rustici et graue supercilium doctoris etiam rem omnem tamquam placitum sibi vni proprium profert, simulque spectatorum animos excitat ad percipiendam rem prorsus nouam. Idque hoc aptius facit, quod ea, quae dicit, ad irridendos alios comparata sunt. *Herm.* Quos hic Sophistas *f)* intelligat, ipse dicit in seqq., nempe: vates, medicos, et dithyrambicos poëtas; hos dicit ali a Nubibus, quod eorum artes circa Nubes occupatae sint, per quas artes facile cibum inueniant. *Bergl.*

331. Θουριομάντεις *g).* Hac voce notat praecipue Lamponem vatem, quem Athenienses cum aliis quibusdam praefecerant coloniae Sybarin, quae postea *Thurium* dicta est, deducendae, vt testatur Diod. Sic. l. XII. [c. 10. vbi vid. Wess. T. I. p. 484.] et Schol. Comici ad h. l. et ad Au. 521., vbi etiam addit, quod praecipue ad hanc rem facit, eum videlicet de publico in prytaneo cibum habuisse: ἔτυχε δὲ, inquit, καὶ τῆς ἐν πρυτανείῳ σιτήσεως· quod nonnisi illustribus viris, et de rep. praeclare meritis alias contingebat; et tamen vt ille, ita Hierocles quoque hunc honorem consequutus est, qui et ipse vates erat, quamuis non magni pretii; adeo vt Comicus eum etiam ausus fuerit traducere in *Pace*, vbi inter alia, quibus salse ridetur, ad eum Trygaeus dicit v. 1085. οὔποτε δειπνήσεις τοῦ λοιποῦ γ' ἐν Πρυτανείῳ· vbi v. Not. Vult igitur Lamponem et similes homines perstringere, tamquam indignos illo honore. Quomodo autem vatum s. haruspicum ars circa Nubes versetur, id satis planum est; solent enim

---

f) De voc. σοφιστής v. Mori not. ad Isocr. paneg. c. 1. p. 4. *Harl.*

g) Proprie sunt *vates Thurini*, inde omnino inepti vates, Lamponi similes. *Reiskius* coniecit οὐριομάντεις, *qui e vento vaticinantur.*

coelum contemplari et ex volatu auium auspicia capere. *Bergl.*

ἰατροτέχνας. Medicos videtur intelligere eos, qui vel publice conducerentur, vt Democedes ante haec tempora conductus fuerat ab Athenn., teste Herodoto in Thalia [III, 131.]: vel, qui in prytaneo etiam alerentur, vt Hippocrates, et eius posteri. Soranus in vita Hippocratis: *καὶ παρ' Ἀθηναίοις (ἔτυχε τιμῶν), οἵτινες καὶ δεύτερον αὐτὸν ἀφ' Ἡρακλέους δημοσίᾳ τοῖς Ἐλευσινίοις ἐμύησαν καὶ πολίτην ἔγραψαν καὶ τὴν ἐν Πρυτανείῳ σίτησιν ἔδοσαν εἰς ἐκγόνους.* Pertinet autem ad medicos etiam meteorologia. Hippocrates in Lib. de Aëre, Aquis et Locis [c. 1. §. 8. T. I. p. 8. ed. Coray.] scribit: *οὐκ ἐλάχιστον μέρος ξυμβάλλεται ἀστρονομίη ἐς ἰητρικήν.* *Bergl.*

σφραγιδονυχαργοκομήτας h). Vocem hanc Etym. M. sic explicat: *ὁ ἄσωτος, παρὰ Ἀριστοφάνει· ἀπὸ τοῦ σφραγὶς καὶ ὄνυξ καὶ ἀργὸς καὶ κόμη, οἱονεὶ ὃς φέρει τοὺς δακτυλίους μέχρι τῶν ὀνύχων καὶ ὃς ἀεργός ἐστι καὶ κομᾶται.* *Kust.* et *Br.*

332. *κυκλίων τε χορῶν* i). Schol. recte de choris Dithyrambicorum locum hunc interpretatur. Illorum enim chori dicebantur *κύκλιοι*, vti ipsi poëtae dithyrambici *κυκλιοδιδάσκαλοι.* v. Au. 1403. et ibi Schol. *Kust.* Quod notat Scholiastes de Philoxeno aliisque id genus dithyrambicis poëtis, dictum firmat Plutarchus de Mus. p. 1142. [c. 30. T. V. p. 669. ed. Wyttenb.] *καὶ Ἀριστοφάνης μνημονεύει Φιλοξένου καί φησιν, ὅτι εἰς τοὺς κυκλίους χοροὺς μέλη εἰσηνέγκατο.* Idem alibi de X. Orr. in Lycurgo p. 842. [c. 7. p. 378. T. IV. P. I. Wytt.] vbi ab illo rhetore inter

---

h) Hinc corrigendus est locus in Photii Lex. p. 413. vbi ita editum: *σφραγιδώνυχα, ἀργοκομήτα* (etiam R. et Ib. ap. *Ern.* *σφραγιδονυχαργοκομήτας*) *καὶ ἐν τοῖς δακτυλίοις σφραγῖδα ἔχοντες λίθου ὄνυχος.*

i) Cf. Bentlei. diss. ad Phalar. de origine tragoediae ex versione lat. Lennepii p. 169. ss. *Harl.* Dithyrambici poëtae docebant choros ad ludos solennes, et a chorago mercedem accipiebant: Scholiastes dicit etiam quosdam eorum in prytaneo cibum habuisse ad v. 338., istos etiam a Nubibus ali dicit Comicus, quia eorum ars, qua victum quaerunt, circa Nubes versatur, vt qui assidue de meteoris canere soleant, in Auu. 1387. *κρέμαται* etc. Et in Pac. 830. dicit animas dithyrambodidascalorum in aëre volitare. *Bergl.*

alia statutum tradit: ἔτι δὲ ὡς τοῦ Ποσειδῶνος ἀγῶνα ποιεῖν ἐν Πειραιεῖ, κυκλίων χορῶν οὐκ ἔλαττον τριῶν. Qualem non κύκλιον, sed, vt apud eum legitur, κυκλικὸν χορὸν in minoribus Panathenaeis agendum refert Lysias Or. XX. p. 342. [in Ἀπολ. Δωροδ. T. II. p. 34. ed. Auger.] de illo vero Philoxeno διθυραμβοποιῷ ac summo insuper helluone videri possunt Machaonis versus ap. Athen. VIII. p. 341. Vt mittam, quod, praeter Aues, iidem dithyrambici poëtae ab hoc Comico sugillentur insuper in Pac. 829. ψυχὰς δύ' ἢ τρεῖς διθυραμβοδιδασκάλων. *Spanh.*

ᾀσματοκάμπτας. Cf. Nos ad v. 966. Caeterum toto hoc loco poëta noster de industria vtitur vocibus sesquipedalibus et insolentius compositis, vt rideat dithyrambicos poëtas, qui talibus vocabb. frequenter vti solebant. *Kust.* Infra 967. ἤ κάμψειέ τινα καμπὴν, οἵας οἱ κατὰ Φρῦνιν ταύς δυσκολοκάμπτους. *Bergl.* In Brunk. et aliis edd. male posita est maior interpunctio post μετεωροφένακας, quo oratio inconcinna redditur. Vtrumque βόσκουσιν e part. ὅτι pendet. Bimembris enim oratio est: ἴσθ' ὅτι βόσκουσι σοφιστὰς κ. τ. λ. καὶ ὅτι βόσκουσι κυκλ. χορ. ᾀ. Ac repetiit verbum, quo maiorem sententiae vim adderet. *Herm.* (qui omnem interpunct. sustulit, sed Sch. posuit comma post μετεωροφ.)

333. τ. μουσ. Dithyrambici poëtae nubium mentionem faciebant. v. Arist. Pac. 1403. et ibi Schol. *Ern.* μουσοποιοῦσι codd. Elb. Bau. et ed. Brunk. ν, quod olim additum erat, restituit *Herm.* vid. 316.

334. ταῦτ' ἄρ' ἐποίουν k). Hic iam exempla affert ex dithyrambicis poëtis, vt doceat illos meteora canere; de Nubibus volantibus, de fulminibus, de procellis, de auibus in aëre natantibus, de imbre: et vtitur dorica dialecto, illorum more. *Bergl.* Totum h. l. sic verte:

Propterea igitur versibus suis crepabant humidarum Nubium solisque splendori officientium celerem impetum,
Cirrosque centicipitis Typhonis furentesque procellas:

---

k) ἐποίουν *versibus cantabant, celebrabant.* Sic et prosaici verbo vtuntur, vt Isocr. Euag. Lys. Or. II. p. 27. vbi vid. Taylor. *Ern.*

Item aërias, vdas, aduncas volucres, et in aëre natantes,
Imbresque pluuios rorantium nubium. Deinde pro his (versibus) *deglutiebant*
Cestrearum magnarum et bonarum frusta carnesque turdorum.

Imitatur nimirum poëta h. l. tumidum et insolentem stilum poëtarum dithyrambicorum, vt eos ludibrio et risui populi exponat. *Kust.*

στρεπταιγλᾶν nunc editur *l)*. At scribendum erat στρεπταίγλαν *m)*, cum accentu in penultima syllaba. Sed quid demum est illud στρεπταίγλαν? Explicant scilicet τὴν στρέφουσαν αἴγλην καὶ ἀφανίζουσαν *auertentem solis radios.* Quod tamen analogia ipsa non patitur, siquidem στρεπτὸς passiue significat, non actiue: et deinde ipsa ἔννοια est humilis et puerilis. Verterim potius στρεπταίγλαν *tortum fulgur emittentem:* nam ad fulgur nubium, non solis lumen hic respici verisimile est. Tamen, vtcumque hoc satis concinnum est, auguratur animus, poëtam scripsisse στραπταίγλαν. στράπτειν scilicet est ἀστράπτειν, vt στεροπή, ἀστεροπή· σπάραγος, ἀσπάραγος· στραπή, ἀστραπή, si fides Etymologo *n)*. *Bentl.* Recte Bentl. στρεπταίγλαν intelligit emittentem tortum fulgur; sed quare hoc verbum ad ὁρμὰν trahi velit, in quo ei Brunkius obsequutus est [atque Inu.], equidem nescio. Ita quidem etiam cod. Elb. Immo στρεπταιγλᾶν, quod etiam in Schol. memoratur, et nubibus egregie conuenit, et ad posituram verborum elegantius est,

---

l) apud Kust., item Harl. Herm. Sch. De prosodia voc. ὑγρᾶν haec notauit Porson. praef. ad Eurip. I. p. LXIII. „Licentiam, qua ob mutam et liquidam producitur syllaba, rarissime admittunt (Comici), idque partim ex necessitate, partim quum alios poëtas vel citant vel imitantur. Quum igitur primam syllabam in ὑγρᾶν producit Arist., dithyrambos ridet; quum Homeri verba vsurpat, Homerico metro vtitur, Nub. 400. Σούνιον ἄκρον Ἀ. Nec dubito, quin Nub. 319. Tragicorum aliquem, Euripidem, opinor, ob oculos habuerit."

m) στρεπταίγλαν Ms. C. Suid. et Schol., pro quo Bentl. malebat στραπταίγλαν· alterutrum rectum. Sed nil refert scire, quid verum sit, quum sit verbum ineptum dithyrambicum, quod poëta ridet. *Ern.*

n) Vtrumque στρεπταίγλαν et στραπταίγλαν in nota Bentl. confudit Harl., nisi quaedam in eius nota exciderant.

et magis poëticum. Etenim suus quemque sensus doceat necesse est, quid intersit inter hunc ordinem epithetorum, ὑγρᾶν νεφ. στρεπταιγλᾶν, et inter illum στρεπταίγλαν δ. ὑ. quorum alter poëtarum, alter oratorum proprius est. *Herm.*

335. Cod. (quintus a Br. adhibitus) ἑκατοντακεφάλα. Sic etiam in meo et in B. perperam *o)*. *Brunck.* Τυφὼς est ventus vehemens, qui in vorticem, contortus intra densam nubem luctatur; qui si ibi accendatur, fit πρηστήρ, et aërem igne inficit, vt docet Aristoteles III. Meteor. cap. I. Veteres, qui res naturales fabulis inuoluere solebant, vnum ex gigantibus, qui diis bellum intulerint, faciunt hoc nomine. Aesch. Prom. 352. δάϊον τέρας ἑκατοντακάρηνον Τυφῶνα θοῦρον, πᾶσιν ὃς ἀντέστη θεοῖς — ἐξ ὀμμάτων δ' ἤστραπτε γοργωπὸν σέλας. *Bergl.* Add. Tho. M. p. 861. ibique intpp. Iablonskii Panth. Aeg. V, 2. et Heyn. ad Apollod. I, 6, 3. [p. 32. s. T. II. ed. sec.] *Harl.*

336. Locus hic obscurus est, quoniam non apparet, quo duo illa adiectiua feminina [ex vulg. lect.] ἀερίας et διερὰς referenda sint *p)*. Sed non multum nobis laborandum puto de ἀκολουθίᾳ et sensu totius loci huius, quippe quem poeta ex vocibus et phrasibus dithyrambicis, hinc inde sumtis, contexuit, vt indicaret, canora et tumida Dithyrambicorum carmina saepe sensu et connexione carere. *Kust.* Duobus prioribus adiectiuis femininis Νεφέλας, ac tertio masculino *Aues*, quas hae *Nubes* referre viderentur, designari censendum est. De Νεφέλαις vtique haec dicuntur ac de *Auibus* simul, quarum posteriorum vox graeca quum vulgo esset masculini generis, inde Nubes ἀερίας, διεράς, ac dein γαμψοὺς οἰωνοὺς hic vocant. Mitto quod *volucres* caeteroquin apud Romanos, a duplici sexu, vtriusque generis, vt vulgo notum, fuerint. Ἑλελιζομένη διεροῖς μέλεσι *lugens humidis cantibus*, ob fusas nempe lacrymas, dixit alibi Comicus, Auu. 216. ac de sanguine

---

o) Ita etiam Ms. L. et ed. Basil. *Ern.* Typothetae errore ita in ed. Herm. legitur.

p) Haec non possunt referri ad οἰωνοὺς nec ad θυέλλας. Itaque ἀερίας substantiue capio pro ὁμίχλας. Sic placebat etiam Duckero [in not. inedd.] Sed ita post γαμψοὺς inserendum τ', vt volebat Bentleius. *Ern.* Lego γαμψούς τ' οἰων. ne cum Schol. et Suida *nubes* putide vocemus γαμψοὺς et οἰωνούς. *Bentl.*

humi fuſo Aeſch. Eumen. 263. τὸ διερὸν πέδῳ κεχυμένον. Hic vero ἀέριαι, διεραί, ad *liquidum* aërem, volucrium inſtar, id genus Nubium domicilium, adludunt. Lucretius IV, 209. *Siue ego per liquidum volucris vehar aëra pennis. Spanh.* In membr. ἀερίους, διεράς. Rectius C. vtrumque adiectiuum in maſculino exhibet [ἀερίους, διερούς]: referuntur enim ad οἰωνούς. *Brunck.* Recte is ita edidit. διεροὶ οἰωνοὶ ſunt *liquidi, mobiles.* Ita Auu. 212. et Hom. Odyſſ. IX, 43. διερῷ ποδί. *Herm.* qui cum Schütz. ſequutus eſt Brunkium.

337. κατέπινον. Lucianus in Aſino [c. 28. T. II. p. 597. Reiz.] μάζας ὅλας ποιοῦσα κατέπινεν. Plato in Euthyphr. [c. 6. vbi v. Fiſch. not. 9.] καὶ τοῦτον (τὸν Δία) ὁμολογοῦσι τὸν αὐτοῦ πατέρα δῆσαι, ὅτι τοὺς υἱεῖς κατέπινεν οὐκ ἐν δίκῃ. Lucianus de eadem re in Saturn. [c. 5. T. III. p. 388. R.] ἐκείνη δὲ (ἡ Ῥέα) ὑφελομένη τὸν Δία, λίθον ὑποβαλλομένη ἀντὶ τοῦ βρέφους ἔδωκέ σοι καταπιεῖν (dedit tibi deglutiendum). Alciphron Epp. I, 22. πρὸς τὰς καταπόσεις (τοῦ πλακοῦντος) εὐτρεπιζόμενος *ad abſorbendam placentam meipſum parans;* vbi videri poſſunt quae annotaui [p. 122. ed. Wagn.]. *Bergl. Abſorpſerunt,* de iis audacter dictum, quae comeduntur. *Harl.*

338. Μεγαλῶν ἀγαθῶν Ms. L. Porro ὀρνίθια Ib. vt volebat Duk. Sed ita verſus non conſtituitur. Itaque Bentleius *q)* vult legi κρέα τ' ὀρνιθήϊα κιχλᾶν, ſublato γε, quod hic friget; Kuſterus *r)* autem κρέατ' ὀ. τε κ. Nam in κρέα vltimam eſſe longam ex contractione. Sane τα poteſt per apocopen ablatum eſſe, ſed tamen lenis eſt correctio. Optimum eſt ſequi teſtimonia Grammaticorum vett., qui hic legi dicunt κιχήλας, Dorum more, vt Athen. II. p. 64. et Euſtath. ad Hom. Od. X. p. 1934. Koenius [ad Greg. Cor. p. 102, 66.] produxit locum Etym. Ms. in bibl. Leid., in quo verſus hic ſic eſt: κρέα τ' ὀρνίθεια κιχηλᾶν, et addit

q) Coniectura ſimpliciter propoſita, neque cauſis additis.

r) Scribere [pro vulg. κρέα τ' ὀρνίθειά γε κ.] praeſtat: κρέατ' ὀρνίθειά τε κιχλᾶν. Nam ſi κρέα contracte dicatur pro κρέατα, vltima eius voc. ſyllaba erit longa, quam tamen hic oportet eſſe breuem. Caeterum citat locum hunc Thomas M. V. τέμαχος [p. 840. Bern.] et Suid. V. Κεστρῶν τεμάχη. *Kuſt.*

Δωρικῶς, ἀντὶ τοῦ κιχηλῶν, ἤγουν κιχλῶν s). *Ern.* In primariis edd. erat: κρέα τ᾽ ὀρνίθια κιχλᾶν. Emendauit nescio quis κρέα τ᾽ ὀρνίθειά γε κιχλᾶν. Ineptiſſime inſertum iſtud γε in nullo cod. comparet t). In membr. eſt, vt edidimus κρεάτ᾽ ὀρνίθεια κιχηλᾶν, quae vera eſt et genuina lectio. In C κεστρῶν τεμάχη μεγάλων, ἀγαθῶν, κρέατ᾽ ὀρνίθεια κιχηλῶν: male neglecto Doriſmo, quem de induſtria affectauit Comicus ad Dithyrambicorum imitationem deriſionemque v). Sincera lectio ex Euſtath. reponi poterat, cuius haec eſt obſeruatio p. 1934, 15. ὅτι δὲ τὰς κίχλας κιχήλας τρισυλλάβως ἔλεγον οἱ Δωριεῖς, καὶ ὡς ἐκ τῆς αὐτῶν φωνῆς κιχλίζειν καὶ κιχλισμὸς ἐπὶ γυναικείου γέλωτος, οὐκ ἄδηλόν ἐστι· χρῆσις δὲ κιχηλῶν οὐ μόνον παρὰ τῷ Κωμικῷ, ἀλλὰ καὶ παρ᾽ Ἐπιχάρμῳ, ἐν τῷ· τάς τ᾽ ἐλαιοφιλοφάγους κιχήλας, ὃ κεῖται παρὰ τῷ Δειπνοσοφιστῇ. Scilicet [Athen.] p. 64. F. Συρακούσιοι δὲ τὰς κίχλας κιχήλας λέγουσιν. Ἐπίχαρμος· τάς τ᾽ ἐλαιοφυλλοφάγους κιχήλας, μέμνηται τούτων καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Νεφέλαις. Cf. Koen. ad Cor. p. 102. κρέατ᾽ autem legendum pro κρέατα, ſine copula; non κρέα τ᾽ pro κρέα τε. Hoc enim praeterquam quod languidius eſt, in metrum peccat. κρέα contractum ex κρέαα vltimam producit, vt γέρα contractum ex γέραα. V. quae notaui ad Eurip. Bacch. 921. In vulg. recentt. editt. lectione, praeter ineptum γε, hoc etiam incommodum eſt, quod κιχλᾶν primam producat contra artem et Comici vſum. *Brunck.* Κρέατ᾽ ὀρνίθεια quotquot librorum auctoritate firmatur, nondum adducor, vt ab Ariſt. profectum arbitrer. Non enim ſatis apte copula hic abeſſe poteſt. Ac miror de proſodia v. κρέα

---

s) Add. Etym. p. 516, 12. et Zonar. Lex. II. p. 1209. vbi etiam hic locus (editori ignotus) laudatur, ſed perperam ὀρνίθεια ſcribitur. De voc. τέμαχος v. ad Plut. 895. Κέστραι, etiam κεστρέαι et ſerius κεστρεῖς dictae, piſcium genus, quod fere mugiles reddunt, Atticis dicebantur, quae caeteris Gr. σφυραῖναι (Esox Sphyraena Linn. Francog. Spet, eine Hechtart). v. Ariſtot. H. A. IX, 2. ibique Camus T. II. p. 781. Athenn. VII. p. 323. f. T. III. p. 186. Schweigh. κίχλη autem eſt turdus, Krammetsvogel, Droſſel, la Grive, v. Camus ad Ariſt. Hiſt. An. II. p. 395.

t) Abeſt etiam ab Elb. et Bau. vt a codd. Inu.

v) Doricam formam qui repoſuere, male ediderunt, quod etiam in Br. eſt, μεγάλων pro μεγαλᾶν. Nam hi dorici genitiui omnes circumflectuntur. *Herm.* quem tamen in hoc non ſequitur Schütz. et lectionem Br. recepit.

Kuſtero aſſentiri Brunkium, qui meminiſſe tamen debebat, vltimam huius v. ſyllabam in ipſo Ariſt. breuem reperiri, vt Ran. 553. *καὶ κρέα γε πρ.* — Pac. 1282. *βοῶν κρέα.* Ita Hom. *γέρα,* et alii alia vltima breui adhibuerunt. *Herm.* (qui *κρέα τ᾽ ὀρν. κιχηλᾶν* edidit.) *x*).

340. *εἴξασι.* Gl. *ὡμοιώθησαν.* Moeris [p. 147.] *εἴξασιν, Ἀττικῶς· ἐοίκασιν, Ἑλληνικῶς.* Timaeus [p. 71. ed. pr. 98. ed. ſec.] *εἴξασι καὶ εἴκασι λέγει ἀντὶ τοῦ ἐοίκασιν.* Cfr. vtriusque Grammatici eruditos interpres *y*). *Brunck.*

342. *εἴξασι γοῦν* — Loci huius meminit Suidas et Etym. V. *Εἴξασι.* *Kuſt.* *ἔρια πεπτ.* ſunt *lanae extenſae, explicatae, expanſae.* *Bos.* Obſſ. Crit. p. 72.

343. *αὗται δὲ ῥ.* Ms. Vatic. V. *αὗται δέ γε ῥ.* quam lectionem metri ratio requirit. *Kuſt.* In C. ſcriptum eſt vt vulgati libri habent. At tres alii codd. *z*) *αὗται δέ γε ῥ.* Praua erga metrum ſolicitudo *γε* inferſit. V. ad Plut. 1065. *Brunck.* Reſpicitur ad perſonas, magnis naſis inſtructas, quas gerebant, qui Nubes repraeſentabant. *Wil.*

344. *ἅττ᾽ ἂν ἔρωμαι.* Sic optime membr. *a*). In quatuor aliis, vt in primariis edd., *ἅττ᾽ ἄν σ᾽ ἔρωμαι.* Pronomine carere poſſumus, quod metrum labefactat. Perperam in recentt. *ἅττ᾽ ἄν σ᾽ ἔρομαι.* *Brunck.*

347. [Olim vulg. *γίνονται πάνθ᾽ ὅ τι ἂν βούλωνται· κᾆν μὲν ἴδωσι κομήτην*] Verſus hic anapaeſticus praeter morem caeſura caret. Quare praefero lectionem Ms. Vat. qui ſic

---

x) Ex his poëtae verbis colligit *Wiland.* dithyrambicos poëtas, quorum carmina turgida etiam plebs adamauerit, ad epulas ditiorum adhibitos eſſe.

y) Add. Barnes. ad Eurip. Iph. in Aul. 848. *Harl.* et Fiſch. Anim. ad Well. III, 1. p. 85. atque Maittair. de Dial. p. 298. ibique Sturz.

z) Etiam quintus cod. in Suppl. laudatus, et Elb. atque Bau. et Reg. ap. Ern. Probauerat *Ern.*, niſi pronunciandum ſit *δείδιναι.* Et produci *ε* ante *ῥ* docuit Dawes. M. Crit. p. 160. ſſ.

a) R. delet *σ᾽* et L. C. habet *ἔρωμαι.* Ed. Baſ. porro delet *νῦν*: quod ſane non ſatis aptum eſt. Melius foret *νυν, quaeſo.* *Ern.* Ante *ταχέως* nempe. Br. emendationem probarunt *Sch.* et *Herm.*

habet b): Γίνονται πᾶν, ὅ τι βούλονται· κἆτ' εἰ μὲν ἴδωσι κομήτην. *Kuſt.* Vitium [vulg.] vides in caeſura. Membr. optime habent: πάνθ' ὅ τι βούλονται. Tum eaedem, vt et C. D. κἆτ' ἢν μὲν ἴδ. κ. Vnde venuſtus tetrameter Comico reſtitutus: γίγνονται πάνθ' ὅ τι βούλονται· κἆτ' ἢν μὲν ἴδωσι κομήτην c). Plane hunc verſum exhibet cod. (quintus) vt eum edidimus, niſi quod ibi κἆτα ſcriptum ſine eliſione, quod librariis ſolemne eſt. *Brunck.*

348. Ἄγριον i. e. παιδεραστήν, vt monet Schol. et ex eo Suidas V. Ἀγρίους. Idem confirmat Euſtath. ad Od. B. p. 1448, 4. vbi ait: Παιδοπίπαι δέ, οὓς ἀγρίους ἔφη σεμνότερον ὁ Κωμικός. V. etiam Harpocr. V. Ἀγρίους. *Kuſt.* Harpocr. [p. 9. ed. Blanc.] Ἀγρίους Αἰσχίνης ἐν τῷ κατὰ Τιμάρχου τοὺς σφόδρα ἐπτοημένους περὶ τὰ παιδικὰ καὶ χαλεποὺς παιδεραστάς φησι. καὶ ἄγριον κυβευτὴν Μένανδρος λέγει τὸν σφόδρα κυβεύειν ἐσπουδακότα d). *Bergl.* De obſcoeno huius voc. vſu add. Athenaei Excerpta, quorum meminit Caſaubonus Anim. p. 542. [ſ. T. IV. p. 316. Schweigh.] *Spanh.*

τὸν Ξενοφάντου. Scholiaſtes Hieronymum, dithyrambicum poëtam, dicit eſſe Xenophantis huius filium; iſte ergo vnus eſt ex illis *hirſutis*. In Acharn. 388. λαβὲ — παρ' Ἱερωνύμου — κυνῆν. Vbi Schol. ἐκωμῳδεῖτο δὲ ὡς πάνυ κομῶν. *Bergl.*

349. Κενταύροις. Iſti parte illa, qua equi ſunt, ſunt hirſuti. *Bergl.* ᾔκασαν. Sic membr. e) Alii, vt vulgo, minus bene εἴκασαν. Moeris: ᾔκασα, Ἀττικῶς· εἴκασα, Ἑλληνικῶς. Saepius ap. Comicum illam formam vulgati libri exhibent, vt Conc. 385. *Brunck.* v. Sallier. et Piers.

---

b) Etiam R. πᾶν ὅτι βούλονται, quod ſane praetulerim. κἆτ. εἰ μ. ἴ. κ. R. Ib. ſed ἢν melius. Ia. L. χὤταν μὲν ἴ. κ. *Ern.*

c) Ita etiam *Sch.* et *Herm.* ediderunt. Cod. Bau. καὶ τ' ἢν. Ald. et ed. vett. κἆτ' ἢν. Perperam Inu. edi iuſſit: ὅτ' (quod ὅτε aut ὅτι, non, quod poſtulatur, ὅ τι) ἂν βούλονται. Nec iota elidi potuit, nec ἂν cum Indic. coniungi. Vſitata formula ὅ τι ἂν effecit, vt et huic loco in codd. obtruderetur.

d) Vtrumque, Euſt. et Harp. locum laudat et Aeſchinis verba p. 76. ed. Reisk. legi docet *Brunck.*

e) Etiam Ern. laudat cod. Reg.

ad Moer. p. 182. de verbo εἰκάζειν autem Timaeus L. Pl. p. 95. et Ruhnk.

350. Etiam h. l. τί δ' ἄρ' pro vulg. τί γὰρ (quod *Sch.* et *Herm.* recte retinuerunt), e coniectura Brunkii fluxit. (v. 192.). Wakefield. ad Lucret. III, 7. aut τί γὰρ aut τί γ' ἄρ' legi iubet.

Σίμωνα. Huius et infra 398. meminit, tanquam periuri. *Bergl.*

351. τὴν φύσιν αὐτοῦ. In C τὴν γνώμην αὐτοῦ· quod merum est glossema. *Brunck.*

352. Perstrictus saepe vt ignauus, periurus ac belluo in his Comici fabulis idem Atheniensis *Cleonymus*, vt paullo post 399. Eqq. 1291. 1370. Ach. 88. 845. et, vt alia mittam, tanquam ῥίψασπις *f)*, vt h. l., Vesp. 585. Κολακώνυμος ἀσπιδοβλής, nempe postremo hoc nomine, quod insignis fuerit adulator dictus. Ob quam insuper abiecti in bello clypei infamiam sugillatur rursus Pac. 445. vt monent ibidem Scholia. ῥιψάσπιδος vero, s. qui clypeum in acie proiiceret, poenam fuisse ap. Athenn. capitalem *g)*, quum aliunde constat, tum a Sopatre in Hermogen. p. 335. lex traditur, τὸν ῥίψασπιν θανάτῳ ζημιοῦσθαι. Videri autem potest Plato de Legg. XII. p. 943. s. [T. IX. p. 180. s. Bip.] vbi distinguendum docet inter eum, qui casu aliquo clypeum amiserit, seu ἀποβολεὺς τῶν ὅπλων *armorum amissor*, et qui vere ῥίψασπις s. *qui clypeum proiicit, fuerit:* vnde continuo lex ibi sancitur, qua poena, nec tamen capitali, adfici postremus debeat. *Spanh.*

354. Κλεισθένη. [C. Ia. ap. *Ern.* Κλεισθένην, ipso Ern. improbante.] Quem vt cinaedum et impuris moribus saepe etiam exagitat in his fabulis Comicus, vt Ran. 48. 57. 425. Eqq. 1372. et alibi. *Spanh.* Hunc tamquam formae

---

f) Hunc saepe perstringit tamquam timidum et qui arma abiecerit, inprimis Pac. 1299. vbi eius filium facit distichon aliquod canentem in conuiuio de patre: ἀσπίδι μὲν κ. τ. λ. *Bergl.*

g) Ap. Athenn. infamiam fuisse poenam ῥιψασπίδων et ap. Sophistas tantum capitalem statutam esse, ostendit iam Wesseling. ad Petiti Leg. Att. p. 667. add. Köpke Gesetzg. der Griechen p. 551. s.

nimium ſtudioſum inſtar mulieris et mulieroſum non ſemel notat. In Thesm. 581. introducit eum loquentem: φίλαι γυναῖκες — γυναικομανῶ γάρ. *Bergl.*

355. Iam in ſcenam prodierunt Nubes, itaque Strepſiades eas ſalutat. τοίνυν ὦ. Sic quinque codd. ſine particula, quae vulgo inſeritur (τοίνυν γ' ὦ) *h*). v. not. ad Ran. 321. 1013. Pl. 567. 1161. *Brunck.*

356. Οὐρανομήκη. Ariſtot. Rhetor. III, 7. συγγνώμη γὰρ ὀργιζομένῳ κακὸν φάναι οὐρανόμηκες (ſi malum dicat coelum perrumpere) ἢ πελώριον εἶναι. *Spanh.* Cod. (quintus): ῥήξατε φωνὴν κἀμοὶ γ' ὦ — *i*). *Brunck.* ῥήξατε φωνὴν ex Hebraismo. Eſa. 54, 1. οἱ ὁ, et Gal. 4, 27. vbi v. Grot. Hinc Heſych. gloſſa: ῥήξατε, κράξατε. Dixere bene Graeci etiam in proſa, vt Hippocr. de Superfoet. p. 43. ed. Foës. *k*). *Ern.*

357. Strepſiadem ſalutant, deinde (358.) et Socratem. *Bergl.* Priores edd. habent: παλαιγενές, θηρατὰ λ. Nos poſt παλαιγενὲς addidimus ὦ, vt metrum verſus fulciremus. Vel legi etiam poteſt παλαιογενές, θηρατὰ — vt Ms. Vat. U. habet *l*). *Kuſt.* παλαιογενὲς θ. perſpicue et optime in membr. In impreſſis recentioribus inuenuſtus eſt verſus: χαῖρ' ὦ πρεσβῦτα παλαιγενές, ὦ θηρ. λ. φ. Quatuor alii codd. qui παλαιγενὲς habent, poſterius ὦ non agnoſcunt. Verſui ſuſtentando ab emendatore additum fuit neſcio quo. Abeſt etiam a primariis edd. *Brunck.* Receperunt παλαιογ. θ. *Harl. Sch. Herm.*

---

h) γ' delent R. Ib. *Ern.* Nos quoque γ' cum Br. deleuimus. Ac τοίνυν vltimam ancipitem habere, monuit ad Ran. 321. At enim vero, vbi vltima longa eſt, diuiſim ſcribendum monuit Reizius τοὶ νῦν. *Herm.* qui ita edidit: χαίρετέ τοι νῦν. Perperam igitur Hotibius p. 40. τοίνυν γ' defendit eo, quod vltima in τοίνυν breuis ſit.

i) ῥήξατε φωνὴν κἀμοί γ' ſcribi iubet *Herm.* in notis inedd.

k) Vſum hunc v. ῥήξαι illuſtrat etiam Wakefield. Silu. Crit. IV. p. 172. nec hoc loco omiſſo, vbi τοίνυν γ' retinet.

l) Ms. R. habet παλαιογενὲς et L. C. I. conſenſu delent ſequens ὦ, quod ſane frigide repetitum videtur, vt et v. ſq. L. Ia. temere repetunt σύ τ' ὦ λ. contra metrum. Ita verſus elegans exiſtit. *Ern.* παλαιγενὴς et παλαιογενὴς eſſe i. q. παλαιὸς docet *Porſon.* ad Eurip. Phoen. 352.

θηρευτὰ λ. φ. Sic Athen. III. p. 122. C. ὦ καλλίστων ὀνομάτων καὶ ῥημάτων θηρευτά. *Kust.* Socratis doctrina de diis haud quidem decore, at enim ad illam exagitandam lepide pertractatur. *Harl.*

359. ὑπακούσαιμεν. Sic bene IV. codd. Soloece vulgo ὑπακούσωμεν. *Brunck.* R. L, Ia. ὑπακούσαιμεν *m)*, quod praefero. Sed mox C. male omittit νῦν, cum interitu versus. *Ern.*

360. Προδίκῳ. H. l. quidem videtur honoris causa nominare hunc Prodicum; in Auu. tamen 693. dicit: Προδίκῳ παρ᾽ ἐμοῦ κλάειν εἴπητε τολοιπόν, satis inclementer. *Bergl.* Intellige σοὶ καὶ Προδίκῳ, v. Schol. In fine versus male L. e seq. adiungit ὅτι· σοὶ δ᾽ ὅτι *n)*. *Ern.* De Prodico v. Xen. Mem. II, 1, 21. ff. et Hindenburg. Anim. ad illum libr. p. 63. Dauis. ad Minuc. Fel. c. 21. p. 121. Suid. V. Πρόδικος. *Harl.*

361. βρενθύει *o)*. In Symposio Platonis, vbi Alcibiades narrat qualem se Socrates militiae gesserit, et quomodo, caeteris Atheniensibus, quum apud Delium victi essent, fugientibus, ipse recesserit, ad Comicum nostrum, qui in illo conuiuio aderat, se conuertens Alcibiades dicit *p)*: ἔπειτα ἔμοιγε ἐδόκει, ὦ Ἀριστόφανες, τὸ σὸν δὴ τοῦτο, καὶ ἐκεῖ διαπορεύεσθαι ὥσπερ κἀνθάδε, βρενθυόμενος καὶ τὼ ὀφθαλμὼ παραβάλλων (magnifice inambulans et oculos huc illuc circumferens). De hac voce [βρενθύεσθαι superbe se gerere, incedere,] videri possunt notae Hemsterhusii ad Lucianum [ad Colloquia selecta, ed. 1732.] p. 54. [s. ed. Opp. Luc. T. I. p. 367 — 69.] *Bergl.*

τὼ 'φθαλμὼ παραβάλλει *q)*. Male interpres: *circumfersque oculos.* Sensus est: *obliquis oculis alios intue-*

---

m) Etiam Bau. Elb. et Suid. V. Πρόδικον ita legunt. *Harl.* Item codd. Inuern. Itaque recentt. edd. receperunt.

n) Ita etiam Bau. et Elb.

o) In βρενθύει, παραβάλλει, ἀνέχει, Codices L. C. vltimam mutant in η, at Ia. habet παραβάλλεις, vt et quidam vett. h. l. memorant. *Ern.*

p) C. 36. §. 6. vbi Fisch. laudat p. 199. de v. βρενθύεσθαι Timaeum et Hesych. Add. ibid. Wolf. et Ruhnk. ad Tim. p. 64.

q) Pro παραβάλλῃ. In Eqq. 163. actiue: τὸν ὀφθαλμὸν παράβαλλ᾽ εἰς Καρίαν τὸν δεξιόν, τὸν δ᾽ ἕτερον εἰς Καρχηδόνα, vbi v. Not. *Bergl.*

ris: more scilicet hominum superborum, qui recto vultu aliquem aspicere dedignantur. Παραβάλλει autem hic est 2. pers. Med. Attice pro παραβάλλῃ, a παραβάλλεσθαι. Laertius tamen in Socrate II, 28. in loco hoc Comici pro παραβάλλει (si hodiernis codicibus scriptoris illius fides habenda est) olim legit παραβάλλεις a παραβάλλειν, vti et Athenaeus V. p. 216. vbi ad locum hunc Comici respiciens ait: Μόνος Σωκράτης βρενθυόμενος καὶ τὼ ὀφθαλμὼ παραβάλλων r). Contra pro altera lectione, quam hodierni codices Arist. exhibent, non solum stat Suidas V. Τὼ ὀφθαλμώ, sed etiam Eustath. ad Il. I. p. 768, 10. ed. Rom., vbi commentator ille, doctus quidem sed verbosus supra modum, et eruditionis suae ostentator nimius, ὀφθαλμὼ γοῦν, inquit, παραβάλλεσθαι ὁ Κωμικὸς λέγει τὸν Σωκράτην, ἐν τῷ δηλαδὴ σεμνοπροσωπεῖν. *Kust.* Quod παραβάλλει pro παραβάλλῃ a παραβάλλομαι dictum statuitur, non vero παραβάλλει a παραβάλλω iuxta Laertium et Athenaeum, id praeter eam lectionem, quam firmant illi duo auctores, adstruit insuper alio ap. Athen. loco Ἀττικώτατος itidem et antiquus auctor Aeschylus. Nempe Athen. VII. p. 302. quum thynni piscis factam ab Aeschylo mentionem, adductis illius ea de re versibus, dixisset, addit continuo: καὶ ἀλλαχοῦ οὕτως· καὶ ὄμμα παραβαλὼν θύννου δίκην, et, vt ibi continuo sequitur, ὡς τοῦ θύννου τῷ σκαιῷ ὀφθαλμῷ οὐ βλέποντος. Non oculos vero, sed παραβάλλων τοὺς γομφίους, *laxans anteriores dentes*, dixit alibi Comicus, Pac. 34. et, τὴν ἄκατον παραβάλλου, *lembum laxa*, seu paratum habeas. Eqq. vero 759. παραβαλοῦ pro, *accede ad scapham*, et 271. παραβαλοῦ τῷ κωπίῳ *remum proiice*. Vnde promiscuum, et quidem Atticorum more, verbi huius παραβάλλειν et παραβάλλεσθαι vsum videas. Idem vero de verbo βρενθύει, quod hic primo loco legitur, ac de altero παραβάλλει, dicendum est, ac proinde βρενθύεται pro, *superbit*, vel, *prae fastu despicit*, dicitur Pac. 26. et Lysistr. 887. Apud Helladium legitur βρενθύεται, ἀλαζονεύεται, additque vt Grammaticos mittam, fieri hoc verbum a βρένθιον, *vnguentum s)*. Gloriosos enim ac fastuosos homines solere vn-

r) Videtur Athen. (T. II. p. 331. Schweigh.) haec potius e Symposio Plat., quam ex ipso Arist. hausisse.

s) Ita etiam Zonaras Lex. I. p. 409. At a sono potius, quem arrogantes homines et irati edere solent, repetit Lennep. Etym. p. 151.

guentis vti. Βρενθίον vtique μύρον, et quidem βασίλειον f. regii dicti, meminit Crates ap. Athen. XV. p. 690. *Spanh.*

362. De ἀνυποδησίᾳ Socratis et aliorum philosophorum vide quae notauimus ad v. 103. *Kust.* κἀφ' ἡμῖν σεμνοπροσωπεῖς. Male Frischlinus: *et in nos ore seuero es.* Sensus est: *et nobis fretus supercilium tollis t)*; vel: *grauitatem quamdam et fastum vultu prae te fers. Kust.*

363. καὶ σεμνόν. Ms. Vatic. U. habet καὶ τερπνόν v). Sed lectio vulgata praeferenda est. *Kust.* Nam inter ἱερὸν et τερατῶδες vix recte τερπνὸν poterit interponi.

364. Omnes edd. γάρ τοι seruant, nec e codd. aliis, quam Rau. (vnde Inu. recepit) γάρ μοι enotatum est. Et rectius Socrates has solas esse deas omnino dicit, quam sibi tantum.

L. γ' εἰσί contra metrum, vt in fin. Idem et Ia. τὰ δ' ἄλλα ἐστὶ π. *Ern.* Eurip. Cyclop. 315. ὁ πλοῦτος ἀνθρώπισκε, τοῖς σοφοῖς θεός· τὰ δ' ἄλλα κόμποι καὶ λόγων εὐμορφίαι. (inanes strepitus et verborum lenocinia.) *Bergl.* Comicus Socratem de rebus naturalibus et diuinis vt perquam ridicule, ita impie ad odium et contemtum illi conflandum, Strepsiadem vero rustice stolideque quaerentem iudicantemque inducit; qua fictione vis comica mire aucta est. *Harl.*

366. οὐ μὴ ληρήσεις. Perperam vulgo οὐ μὴ ληρήσῃς. *Brunck.* E Dawesii x) obseruatione illud Brunk. reposuit. Atque in Ms. Barocc. 43. λυρήσεις est. *Herm.* οὐδ' ἐστί. Pro οὐκ ἐστί. Sic et aliis, vt Homer. Od. δ, 492. *Ern.*

Οὐδ' ἐστὶ Ζεύς. Non dubitanter an sit adhuc Iupiter, vt Oedipus ap. Soph. Oed. Col. 680. εἰ Ζεὺς ἔτι Ζεύς· aut

---

t) Ita *Schütz.* vertit: *aber doch stolz auf uns den Kopf drum nicht weniger hoch trägst.* Rectius quam *Wiland.*: *ernste Gesichter unserthalb schneidest.* Caeterum ea, quae chorus refert, vere Socratem reddidisse insignem, censet Wil.

v) Ita etiam L. Ia. ap. *Ern.* et quintus cod. ap. *Brunck.*

x) In Misc. Cr. p. 221. ff. docet, sermonis rationem exigere, vt οὐ μὴ vel cum futuro indic. vel cum aor. secundo coni. construatur, atque hinc ληρήσεις emendat. add. Matthiae Gramm. gr. p. 728. f. et quos laudat. Alia ratio est scriptorum N. T.

prout a ſenum choro ap. Aeſch. *Ζεὺς, ὅστις ποτ' ἐστιν* [Agam. 149.] ac ſimiliter ab Hecuba in cognomine ap. Eurip. dramate 1263. *Ζεὺς δ', ὅστις ὁ Ζεὺς* — Caeterum quod ipſe Socrates reuera *Iouem eſſe* crediderit, non vero, vt hic de eo dicitur, id ſit vnquam infitiatus, vel inde, ne alia iam tangam, ſat liquet, quod, vti ea de re paullo poſt, Iouem, iuxta Mineruam et Apollinem, pro praecipuis diis et Athenienſium *progenitoribus* ac *dominis* a ſe habitos dicat in Euthydemo p. 302. [c. 73. ed. Heind. qui cf.] *Spanh.*

368. *μεγάλοις δέ σ' ἐγὼ σημείοις αὐτὸ διδάξω.* Sic locum hunc ex Ms. Vat. et Arund. reſtitui. Ante enim inuito metro legebatur: *Μεγ. δὲ σημείοις ἐγώ σ' αὐτὸ διδ.* Caeterum totus hic locus de cauſis pluuiae, tonitru et fulminis eſt longe elegantiſſimus et lepidiſſimus, et quem nemo harum deliciarum amans ſine ſumma voluptate legere poſſit. *Kuſt.* Omnes recentt. edd. ita exhibent.

369. Simili argumento negat et Lucretius Iouem fulminare, quamuis ille non neget exiſtentiam deorum VI, [400. ſ.]: *Denique cur numquam coelo iacit vndique puro Iupiter in terras fulmen ſonitusque profundit? Bergl.*

370. Poſt *αἰθρίας* L. C. Ia. addunt *οὔσης* e gloſſa. Intell. *ἐξ*, vt in Scholiis *y*). *Ern.* Non auſus ſum mutare lectionem librorum *αἰθρίας*, licet non inuenerim alibi hoc vocab. media ſyllaba longe. Atque ipſe Ariſt. eam corripit Thesm. 1001. et Plut. 1129. Potuit tamen fortaſſe haec ſyllaba, vt in aliis ſimilibus vocabb. ambigua menſura pronunciari, accentu productionem adiuuante, de qua re dictum eſt in lib. I. de metr. p. 81. Nam etſi antiquior huius voc. forma videtur fuiſſe *αἰθερία*, vereor tamen, vt ea, quantumuis metro apta, poſt certius definitam verbi ſignificationem, in Ariſt. reponi poſſit. *Herm.*

Non proinde, vt ap. Theocr. dicitur Id. IV, 43. *Χὠ Ζεὺς ἄλλοκα μὲν πέλει αἴθριος ἄλλοκα δ' ὕει·* nempe *Ζεὺς αἴθριος*, cuius meminit ap. Strabonem Heraclitus I. p. 3. Alius *Ζεὺς ὑέτιος, ὄμβριος, οὔριος*, *Iupiter pluuius.* Exſtat

y) *οὔσης* etiam interponit Suid. in *ἀποδημῶν*, locum e memoria laudans, vt videtur. Sic Plut. 1130. *ἀσκωλίαζ' ἐνταῦθα πρὸς τὴν αἰθρίαν.* *Duck.*

vero, vt id obiter moneam, ſingulare illius *Iouis pluuii* ſimulacrum in praeclaro numo Antonini Pii, et e maximorum genere in regia Gallorum gaza *z)*, in quo idem Iupiter ſellae ſupra rupem ac nubes poſitae inſidet, dextra manu elata pluuiam in iacentis Terrae effigiem e cornu copiae effundit; ac proinde vbi Iouem videas, quod in priore verſu numquam viſum dixerat Socrates, ſine Nubium opera pluentem nempe: πού γὰρ πώποτ' ἄνευ Νεφελῶν ὕοντ' ἤδη τεθέαται; Vnde iuuabit eximii illius numi iconem opportune hic exhibere *a)*, quem vulgauit iam olim in Selectis numis Seguinus, e cuius cimeliis ad Regia, cum reliqua eius vett. numorum penu dein transiit. In quo vtique quum Αἴθριος ſ. *ſerenus Iupiter,* nulla nube circumfuſus cernitur, tum Ὑέτιος *pluuius* ſeu pluuiam citra nubium auxilium emittere cernitur. Eſt vero ille numus ab Epheſiis cuſus, et quidem cum ſingulari ΠΕΙΩΝ ΕΦΕΣΙΩΝ *piorum Epheſiorum*, ad ſuum in Antoninum Pium eximium quoddam ſtudium declarandum, titulo. *Spanh.*

371. τοῦτό γέ τοι τῷ νυνὶ λόγῳ εὖ προσέφυσας. Sic tres codd. *b)* Perperam in membr. vt in impreſſis legebatur τούτῳ γε. Illud metro et ſenſu flagitante, repoſuit Berglerus, qui Daweſio emendationem hanc *c)* non debet, cuius

---

z) v. Eckhel. Doct. num. vett. II. p. 514. ff. add. etiam Raſche Lex. num. II, II, 1222.

a) v. Tabulam T. I. adiectam n. 3.

b) Sic liquido cod. (quintus) vt edidimus. *Brunck.* in Suppl. Recte τοῦτο pro τούτῳ edidit Bergl. Nam verſus aliter non ſtat. *Ern.*

c) Verſus pedem vel tertium bacchium vel quartum antibacchium lectio τούτῳ γε repraeſentat. Deinde vel τούτῳ τῷ λόγῳ, vel τῷ νυνὶ λόγῳ recte dixeris: at τούτῳ τῷ νυνὶ λόγῳ importunum prorſus videtur. Denique προσέφ. τ. λόγῳ neque quod voluere interpretes, nec quidquam aliud valet, ſed purus putus eſt ſoloecismus. Atque his quidem omnibus ortum dedit vna litera vel a dictante librario parum accurate enunciata vel a ſcribente minus diſtincte audita. Hinc vtique factum eſt, vt pro τοῦτο ſcriptum fuerit τούτῳ. Valet autem τοῦτο προσέφυσας tantumdem quod τοῦτο ἀπέδειξας, *hoc demonſtratum dediſti. Dawes.* M. Cr. p. 225. qui aeque ac Bergl., Aeſchyli locum laudauit. Add. *Abreſch.* Anim. ad Aeſch. T. II. p. 156. vbi nec huius loci oblitus eſt, et Burgeſs. App. ad Dawes. p. 461.

libellum non vidit. Ad προσέφυσας glossae: ἥρμοσας· καλῶς καὶ ὡς ἔδει προσήρμοσας. Aesch. Suppl. 284. καὶ ταῦτ' ἀληθῆ πάντα προσφύσω λόγῳ. Schol. προσφύσω, ἀποδείξω. *Brunck.* Legi trochaici tetrametri, ne caesura fiat in praepositione vel articulo, aduersari hunc versum obseruat *Porson.* praef. ad Eurip. p. LIV. f. Itaque numerosius fore monet, si legatur τῷ νῦν λόγῳ εὖ προσέφυσας. τῷ νῦν λόγῳ habere Suidam, sed, si hunc locum respexerit, male interpretari, ποίῳ. „Vtcunque hoc sit, ait, reuocanda est particula, quae quum parum necessaria librariis visa esset, haud mirum, si elapsa est:

N. τ. Ἀπ., τοῦτό γέ τοι δή | τῷ νῦν λόγῳ εὖ πρ.

Vt Ran. 1079. Νὴ τὸν Δία, τοῦτό γε τοι δή." Probat Pors. emendationem *Herm.* in not. inedd.

προσφύειν est, *facere vt aliquid accrescat;* deinde metaphorice: *argumentis aliquid affirmare.* Forte autem *adsertio* apud Latinos pro affirmatione per similem metaphoram dicitur, atque προσφύειν apud Graecos pro ἀποδεικνύειν. Ita autem exponit hoc verbum Schol. Aesch. Sic εὖ προσβιβάζεις Eqq. 35. Scripsi τοῦτο in Comici loco, non autem vt alii τούτῳ, propter sensum et metrum. *Bergl.* *Reiskius* (qui τούτῳ videtur legisse) coniicit προσέβυσας „*vous m' aves poussé;* protrusisti me versus te, vt ad te accederem, loco et sententia mea relicta, vt pedibus in tua verba concederem; a προσβύειν, quod proprie de ellychnio vsurpatur. cf. Vesp. 249."

Omnia, quae legibus naturae euenire, at intelligentiam plebis superare solebant, ab imperitis vi deorum peculiari, non naturae ordini adsignabantur. Philosophi igitur, qui causas naturales ortumque nubium, imbris, tonitru explicare sustinuerunt, a plebe contemtores deorum existimabantur. Hac vana plebis opinione abusus Aristophanes Socratem facit de origine pluuiae et tonitru lepide, ac de Ioue impie loquentem, in odium eum adducturus. *Harl.*

372. διὰ κοσκίνου οὐρεῖν. Festiue omnino hoc de *Ioue* illo *pluuio* dicitur, qui inter alia etiam Οὔριος inde dictus est et cultus; prout Διὸς Οὐρίου aram [prope Byzantium] exstitisse refert in Periplo Ponti Euxini Arrianus [ad quem vid. Stuck. in Not. p. 115.]. *Spanh.*

373. Scriptura codicis [quinti] est: φράσον, τοῦθ' ὅ με ποιεῖ — *Brunck.* Non male.

374. ὦ πάντα σὺ τολμῶν. Soph. Oed. Col. 754. ὦ πάντα τολμῶν κἀπὸ παντὸς ἂν φέρων λόγου δικαίου μηχάνημα ποικίλον· *o audax ad omnia qui ex qualibet re iuſtae orationis ſpeciem comminiſceris! Bergl.*

376. κατακρημνάμεναι. In duobus codd. *d)* κᾆτα κρημνάμεναι. In C. κᾆτα κρημνώμεναι. In membr. κατακρημνούμεναι *e)*. *Brunck.*

377. εἰς ἀλλ' ἐμπιπτ. κ. τ. λ. Id vnum ad lepidam et eruditam de cauſa tonitrus adnotaſſe hic ſufficiat, eam vtut ludicram, haud eſſe valde alienam ab Epicuri ſententia de *tonitru* dicentis ap. Laert. X, 100. fieri illud κατὰ ῥήξεις δὲ νεφῶν καὶ διαστάσεις *per nubium ruptiones et abſceſſiones*, aut ab Ariſtot. Meteor. II, 19. *f)* οὕτως γὰρ ἐν τοῖς νέφεσι γιγνομένη ἡ τοῦ πνεύματος ἔκκρισις πρὸς τὴν πυκνότητα τῶν νεφῶν ἐμπίπτουσα ποιεῖ τὴν βροντήν. Quibus conſentanea, quae iterum a Socrate, quum ab eo prius de *tonitru* dicta haud fuerit adſequutus Strepſiades et quaereret denuo, quid eſſet tonitru, regeſſit ille v. 382. *nubes aqua plenas in ſe inuicem incurrentes fragorem ob denſitatem edere.* Vnde et ludere hic Comicum liquet, et quidem captata occaſione, e receptis iam ante Ariſtotelem et Epicurum, philoſophorum, quos ille ſugillabat, apud Athenn. ſcitis. *Spanh.* Lucretius VI. [96. ff.] Principio tonitru quatiuntur coerula coeli, Propterea quia concurrunt ſublime volantes Aethereae nubes, contra pugnantibu' ventis. *Bergl.*

378. ὥστε φέρεσθαι. Pendet ab ἀναγκάζων. *Ern.*

379. Αἰθέριος δῖνος. Nubes hic dicuntur non a *Ioue*, ſed a *turbine* impelli, quae dein fragorem excitant. Quam in rem ſequentes adducam Lucretii, ex Epicuri placitis loquentis, verſus VI, 120. ff.

Hoc etiam pacto tonitru concuſſa videntur
Omnia ſaepe graui tremere, et diuolſa repente

---

d) Ita et L. I. ap. *Ern.*

e) Idem ex R. adfert *Ern.*

f) Antiquiorum philoss. opiniones leguntur in Plutarch. de plac. phil. III, 2. vbi v. Not.

Maxima dissiluisse capacis moenia mundi,
Quum subito validi venti conlecta procella
Nubibus intorsit sese, conclusaque ibidem
Turbine versanti magis ac magis vndique Nubem etc.

Quod de Δίνῳ s. *Turbine*, cum expulso Ioue rursus dicatur v. 814. *Spanh.* Eurip. Alc. 243. οὐράνιαί τε δῖναι νεφέλας δρομαίου. Comicus infra 829. et alibi: Δῖνος βασιλεύει τὸν Δί᾽ ἐξεληλακώς. Sumsit autem hanc vocem ridiculi causa, nam inter Δῖνος et Διός, qui est Genitiuus a Ζεύς, non est magna differentia respectu litterarum: est autem Δῖνος vox ambigua; nam et *vorticem* significat, et *poculi fictilis* quoddam genus *grandioris*, vt testatur Schol. ad h. l. et alibi: Athenaeus etiam l. XI. [p. 467. s. T. IV. p. 229. ed. Schweigh.] commemorat inter pocula Δεῖνον, qui nescio an idem sit. Apparet autem, tale poculum in theatro positum fuisse in hac comoedia, quasi statuam dei scilicet, vt res videatur magis ridicula; nam v. 1476. quasi digitum intendens ad illud poculum dixit: διὰ τουτονὶ τὸν δεῖνον etc. *Bergl.* Δῖνος, qui h. l. in personam mutatur tamquam aliquis deus, e Democritii schola repetitus videtur, cuius discipulus Protagoras decreta de atomorum perpetuo motu, δίνῃ s. δίνῳ dicto *g)* videtur Athenas deportasse. Perperam enim Dacieria, a Schol. decepta, hoc decretum Anaxagorae tribuit. δῖνοι Anaxagorae, quos Clemens Alex. memorat, prorsus diuersi fuerunt a δίνῳ Protagorae. Aristophanes videtur ioci causa et propter ambiguitatem vocabuli eo vsus esse. *Wil.* (p. 61—63.)

ἐλελήθη *h)*. Vulgo ἐλελήθει. Vid. ad Conc. 650. et supra ad 328. *Brunck.* Cauendum est, ne quis verba τουτί μ᾽ ἐλελ. male intelligat. Latent ea, quae sunt quidem, sed non cernuntur. Quum quis aliquid se latuisse dicit, proprie hoc significat, rem ita esse, sed se id nescisse. Potest deinde idem dici contraria sententia deridendi alterius causa, sic: hoc scilicet me latebat. Quo-

g) cf. quae de κινήσει s. φορᾷ omnium, ex sententia nonnullorum philosophorum refert Plato Theaet. 25. *Wil.*. Add. Francog. interpres in Th. Gr. p. 274. Caet. Wil. vertit Δ. *Wirbel* Schütz. *Schwungrad.*

h) Atticam hanc formam plerique recentt. edd. receperunt.

rum verborum haec vis est, rem non esse ita et id eum, qui ita loquitur, bene scire. Neutrum personae rustici huius senis conuenit. Nam nec credit statim Socrati, quod repetitio rei arguit, nec diffidere tamen tam sapienti scilicet viro audet. Quare haec verborum sententia est: hoc satis incredibile est. Quae dum secum ipse dubitat, rem, quae tam incredibilis ei videtur, cogitabundus repetit: Iouem non esse, sed eius loco Dinum regnare. Eamdem sententiam clarius expressit Auu. 470. τουτὶ, μὰ Δί', οὐκ ἐπεπύσμην. *Herm.*

380. ὁ Ζεὺς οὐκ ὤν. Debebat esse: τὸν Δία οὐκ εἶναι, vt penderet ab ἐλελήθη. Sed illud exquisitius, intell. δηλαδή, vt referatur ad τουτί. Dukerus interrogatiue accipi volebat, non intelligo quare. *Ern.*

381. Versus claudicat [in vulg. lect. Ἀτὰρ οὐδέπω]; cuius fulciendi gratia legi potest: Ἀτὰρ οὔπω σύ γε περὶ τοῦ π. *Kust.* Secundus pes videtur esse [in vulg. lect.] iambus, qui in hunc versum non ingreditur. Forte οὐδέν πω *nihil dum i). Duck.* οὐδέν πω. Perperam vulgo, claudicante versu, οὐδέπω. Atticos οὐδὲν frequentare pro οὐ obseruaui ad Conc. 644. In membr. περὶ τοῦ πατάγου τῆς βροντῆς, omisso καί· vnde mihi oborta fuerat suspicio Comicum scripsisse: Ἀτὰρ οὐδέν πω περὶ τοῦ πατάγου τῆς βροντῆς μ' ἐξεδίδαξας k). Vulgatam tamen, quam tres alii adfirmant codd., praefero. *Brunck.* Cod. quintus etiam perperam οὐδέπω. At recte habet περὶ τοῦ πατάγου καὶ τῆς βροντῆς. Schema est, quod vocant ἓν διὰ δυοῖν, vt Pl. 334. τῇ βαδίσει καὶ τῷ τάχει, pro τῷ τάχει τῆς βαδίσεως. *Idem* in Suppl.

383. ἐμπιπτούσας εἰς ἀλλήλας. L. ἀλλήλαις, Ia. ἀλλήλαισι, quod non improbem, praesertim si ν addatur. *Ern.* Haud deterior, immo venustior est, ob variatam constructionem, codicis scriptura, quam in B. iam repertam, reponere poteram, ἐμπιπτούσας ἀλλήλαισιν. Vulgatum e v.

---

i) Hanc D. emendationem praeferunt *Ern.* in not. atque ita etiam correxit *Toup.* Emm. in Suid. III. p. 156. [f. Cur. nouiss. p. 113.] idemque cum *Br.* receperunt *Sch.*, *Herm. Inu.*

k) Haec coniectura Schützio inprimis est probata, quod nexui colloquii melius conueniret.

377. repetitum est. *Brunck.* in Suppl. Receperunt *Sch.* et *Herm.* Recte.

384. τῷ χρ. π. Pro τίνι. Similiter Eurip. Ion. 1344. τῷ τόδε γνῶναί με χρή. *Bergl.*

ἀπὸ σαυτοῦ γ' ὥς σε διδάξω. Sic optime membr. *l)* Vulgo: ἀπὸ σαυτοῦ 'γώ σε διδάξω. *Brunck.* Neutra lectio placet. Nam vt verba ἀπὸ σαυτοῦ recte referantur ad πιστεύειν, at illa, quae sequuntur, in vtraque lectione inepta sunt, in Brunkiana etiam mirum in modum languent. Etenim siue ἐγώ σε διδάξω, a praecedd. disiunctum, siue ὥς σε δ. legas, haec verba eam vim habent, vt Socratem in doctoris figuram sese componere indicent, quasi qui magna quaedam et obscura oracula editurus sit. Id vero perabsurde faceret Socrates, qui quidem ἀπὸ σαυτοῦ ante dixisset, quo rem leuissimam et quam quisque intelligere posset, se explicaturum ostenderat *m)*. Quamobrem nos hic missam facimus caperatam superciliosi magistri frontem, et subridentem potius, vt in quaestione facillima, deleta interpunctione, quae etiam in Kust. ed. [Bergl. et all.] abest ἀπὸ σαυτοῦ 'γώ σε δ. dicere iussimus. Quo argumento? interrogauerat senex. Cui Socrates gestu et voce, quam facile illud intelligi possit, significans, tuo nimirum, respondet, te exemplo docebo. *Herm.*

385. ἤδη. R. glossam habet ποτε, quam L. Ia. textui intulere. Caet. poeta hic irridet methodum Socraticam demonstrandi exemplis e vita humana sumtis. *Ern.*

386. Transpositae in cod. (quinto Reg.) voces contra commatum anapaesticorum legem: καὶ κλονος αὐτὴν ἐξαίφνης *n)*. Frequens librariorum error, editoribus saepe non animaduersus. *Brunck.* in Suppl.

---

l) R. γ' ὥς σε δ. Ib. ἐγώ σ' *Ern.* Cod. Rau. cum membr. Br. conspirat. Itaque ita etiam Inu. edidit. *Sch. Harl.* et *Herm.* olim vulgatam retinuerunt.

m) Nempe si cum nonn. edd., vt LB. interpungitur: ἀπὸ σαυτοῦ. 'γώ σε δ. Scholiastem etiam ita, vt Br. edidit, inuenisse in suis exemplaribus, censet *Harl.*

n) Ita etiam L. Ia. ap. *Ern.*

διεκορκορύγησεν o). Est vox ficta ad exprimendum murmur, quod intra ventrem aliquando auditur p). *Kust.* Iis, quae obiter notat Schol. de v. κορκορυγεῖν, dicto de sono, quem emittunt intestina, addi debent, quae ad Aesch. S. C. Th. 561. κορκορυγαὶ (*rugitus*) δὲ ἀνὰ ἄστυ obseruant vett. Critici, quum hanc vocem a Comicis vsurpari (prout ea legitur in Pac. 991.) tum κορκορυγαί, ἄσημοι βοαί· κορκορυγὴ γὰρ κυρίως τὸ ἐν τοῖς νεοσφαγέσι τῶν ζώων ἔσωθεν ἀπὸ τῶν ἐντέρων ἠχοῦν πνεῦμα πρὸς τὴν σφαγὴν ἀπαντῶν. *Spanh.* Suidas: διεκορκορύγησε. κορκορυγεῖν λέγουσι τὸ λαλεῖν τὴν γαστέρα. ἐμιμήσαντο δὲ τῇ φωνῇ τῶν ἐντέρων τὸν ἦχον. Schol. ἤχησε, male. Verbum enim hic transitiuum est: *agitatione sonitum edere fecit.* Deriuatum verbum a nomine κορκορυγή, quod ab Hes. exponitur κραυγή, βοή, ταραχὴ μετὰ θορύβου q), et occurrit Lys. 491. Pac. 991. *Brunck.*

387. Prima in ποιεῖ corripitur. *Ern.* Infra 583. τὰς ὀφρῦς συνήγομεν κἀποιοῦμεν δεινά. Ran. 1119. καὶ δεινὰ ποιῶν. *Bergl.* Quum ad hoc et sequens τετάρακται non ζωμίδιον referri, sed γαστὴρ intelligi debeat, δεινὰ ποιεῖν est male se habere, cruciari, et μοι redundat.

389. Quum integrum pedem versui huic deesse viderem, coniiciebam τὸ παππὰξ bis scribendum esse: quam coniecturam postea collatio Ms. Vat. confirmauit. In textu tamen vocem illam repetere nolui, quoniam quum comoedia haec typis excuderetur, collatio illa nondum ad manus meas peruenerat. Iam enim ab initio quum animum ad edendos vett. auctores primum adieci, haec mihi stetit sententia, textum scriptt. antiquorum absque auctoritate codd. mss. non esse mutandum, nisi vbi res est adeo clara, vt de ea non magis, quam de luce solis, dubitare queas r). *Kust.* Hunc versum ex luculenta Dawesii

o) *Ern.* qui in Ib. esse διεκορκορύχησεν monet, deleri ν vult. Omittit cod. Elb.

p) A κορκορυγή, quod significat *turbulentum motum*, Lysistr. 494. Pac. 992. *Bergl.* Est nostrum *knurren, poltern.*

q) Singulatim de θορύβῳ τῆς γαστρὸς dici obseruat Zonar. II. p. 1242. vbi illustrat hoc voc. Tittmannus, et βορβορυγὴ pr. de strepitu ventris dici docet.

r) Versus non est integer. Dukerus [in not. non edd.] sic ex-

emendatione dedi Misc. crit. p. 172. s). Vulgo sic legitur: ἀτρέμας πρῶτον παππάξ· κᾆπειτ' ἐπάγει παππαπαππάξ. Totus pes deficit. In membr. scriptum: ἀ. πρ. παπὰξ παπάξ· κᾆπ. ἐ. παπαπαππάξ. Hinc numeri quidem compleri poterant, sed totus locus corruptelae manifestus, quem felicissime restituit Dawesii acumen. Hoc si quis non sentiat, eum omni sensu carere oportet. κλιμακηδὸν augetur sonitus: πάξ, παπάξ, παπάππάξ, παπαπαππάξ. Postremum hoc in vulg. lectione, secundum in membr. scriptura, ineptissime repetuntur. At obserues velim, in membr. et tribus aliis codd. non παππὰξ scriptum esse, sed παπάξ, vnico π, priore breui t). Praeterea in meo sic totus versus scriptus est: ἀτ. πρ. παπάξ· κᾆπειτ' ἐπ. παπαππάξ, quae ipsissima est Dawesii lectio, si omissas voces, sine quibus numeri constare non possunt, nec sententiae lepor, suo loco reponas: ἀτρέμας πρῶτον πάξ, κᾆτα παπὰξ ἐπάγει, κᾆπειτα παπαππάξ. *Brunck.* Per nos licet fruantur suo sensu, quibus haec ad amussim exacta κλίμαξ arridet. Nos duplicata tantum litera membranas Regg. sequuti sumus, quae haud dubie veram lectionem exhibent. Vocem παππὰξ quum iterat, hoc vult, ventrem primo per interualla

---

plet, vt post ἀτρέμας addat μὲν τὸ, vel τὸ μὲν οὖν, quae partt. solent praecedere in narrando τῷ ἔπειτα. At Vat. R. explicant παππάξ· L. post ἐπάγει addit παππάξ. Media ratio optima videtur. Caet. in R. L. I. scribitur παπὰξ [vti Inu. edidit], vt in aliis duplicatio consonae non exprimitur. In Ia. autem supra scriptum est σπονδεῖος. *Ern.*

s) Verba Daw. sunt: „persuasum habeo, Aristophanem olim quemdam finxisse κλίμακα non minus artificiosa (quam Hom. Il. γ, 182.) deorsum crepantem. Huius quidem laudem Comico inuiderunt librarii atque editores, qui vtique locum mutilauerint (Nub. 389.). Kusterum, vti et correctorem Vatic. fefellit, alterum illud παπαπαππαξ ineptissime bis scriptum haberi. Hoc, opinor, videns editor Londinensis exhibendum curauit: κᾆπειτ' ἐπάγει παπαππάξ, quo quidem pacto ad pristinum κλίμακα propius accessit, sed versum adhuc magis contaminauit. Ipsius etiam κλίμακος gradus adhuc primus desideratur. Eum vero in integrum sic tandem restituo: Ἀτρ. πρ. πάξ, κᾆτα παπὰξ ἐπάγει, κᾆπειτα παπαππάξ, χὤτ. χ. κ. βρ. παπαπαππάξ κ. τ. λ."

t) Sic etiam in Elb. et Bau. Quintum codicem (Reg.) cum veteribus impressis consentire notat in Suppl. Brunkius. Daw. et Br. emendationem recepit Schütz.

crepare κατπάξ, inde crepitum continuari. Versu seq. non hercle opus erat vt maiorem faceret strepitum, quam in hoc. Nam eo consilio adiecit κομιδῆ. *Herm.* In Inu. lectione debebat certe κατπάξ esse, sed μὲν δὴ τὸ friget, nec vllius libri scripti auctoritate nititur.

391. τοίνυν ἀπό. Sic codd. (etiam quintus) sine γε [vulg. olim τοίνυν γ' ἀπό] v). A. B. (etiam quintus) τυννουτονὶ recte. Mendosa est vulgata scriptura [τυνουτονὶ], vt Thesm. 745. *Brunck.* τυννουτονὶ scribendum, certe pronunciandum. Nam prima in τυνὸς breuis est, vnde et Theocr. Id. 24, 137. geminat τὸ ν. Et sic L., nisi quod in vocali aberrat, τιννουτονὶ. Ap. Eustath. p. 116. est τυννοῦτο et noster infra 676. παιδάριον τυννουτονὶ, vbi pariter libri quidam τυνουτ. Add. Intpp. ad Hesych. in τυννόν. *Ern.*

393. Hic versus in Ia. male Strepsiadi tribuitur x). Ridet autem poëta Socraticam rationem argumentandi e verbis, eorum similitudine, etymologia etc. *Ern.* ταῦτ' ἄρα. Cod. (quintus) ταῦτ' οὖν, quod perinde est. *Brunck.* in Suppl.

394. πόθεν ἂν φέρεται. Sic C., vt Kusterus edidit [non monito lectore]. In prioribus edd. erat πόθεν αὖ, quod imperite reuocauit Berglerus y). V. not. ad Plut. 885. Perperam in membr. πόθεν ἔρχεται. *Brunck.* πόθ. ἂν φ. est: *vndenam venire possit? Harl.* Ex eo, quod ἂν potest cum Indicat. praesentis iungi, non sequitur id continuo hic factum esse ab Arist. Quare nos maiorem partem librorum sequuti, αὖ dedimus, quod hic aptius est, quia quum tonitru quidem explicatum esset, praeterea etiam, vnde fulmen nascatur, scire se velle dicit. *Herm.* Ap. Schütz. in textis αὖ legitur, in not. improbatur. Recte autem Porson. ad Eurip. Phoen. 412. αὖ tuitus est.

395. καταφρύγει i. e. *comburit:* quod ideo moneo, quia Frischlinus, nescio quid cogitans vertit, *frigore per-*

---

v) γ' etiam in L. Ib. ap. *Ern.* deest. Deleuerunt etiam recentt. edd. Cf. ad 355.

x) Strepsiadae tribui iussit *Reisk.*

y) MSS. R. C. Ib. edd. vett. αὖ, quod verum est. *Ern.* Etiam in quinto cod. Br. ita legitur, idemque reponi voluit *Reisk.*

cellit. *Kuſt.* περιφλύει z). Simplex verbum φλύοντα habet Aeſch. S. C. Th. 667. et φλῦσαι Prom. 503. vbi in vtroque loco eadem vox per φλυαρῦσαι *nugari* in Scholl. redditur. Hinc φλύαξ, iocoſae poëſeos auctor, qualis Rhinton ap. Steph. de Vrb. dicitur [V. Τάρας p. 693. Berk. ſ. 635. Gron.]: Ῥίνθων Ταραντῖνος, φλύαξ, τὰ τραγικὰ μεταῤῥυθμίζων ἐς τὸ γελοῖον· prout nempe id a proximo ac ſuperioris aetatis ludicrae poëſeos, ſ. *burlesque* vulgo appellatae, genere, auctoribus Italis aliquot et Gallis, factum nouimus. Quomodo etiam Sopater ap. Athen. III. p. 86. a) φλοιακογράφος dicitur, quam vocem de *mimographis* tuetur ibi Euſtathii auctoritate Caſaubonus, quod φλοίαξ idem fuerit, quod φλύαξ. Poſtrema tamen vox apud eumdem Athen. legitur XIV. p. 621. de *mimographis*, quos φλύακας vocarint Itali; vnde vt vſitatae voci locus relinquatur, priori Athen. loco φλυακογράφον legi mallem. Hic vero περιφλύει alio ſenſu, non pro φλυαρεῖν, ſed pro περικαίειν, vt hic Scholia, dicitur. *Spanh.*

397. μῶρε. Ita edd. priſtinae b), non μωρέ, vt nupér (Kuſt.) *Bergl.* Id vt Atticum, recte praetulit Brunkius [quamquam in nott. nihil monuit.] *Herm.* καὶ Κρονίων ὄζων. V. Theophyl. Epiſt. 27. p. 47. qui ad h. l. Comici reſpexit. *Kuſt.* *Du altmodiſcher Geck* reddidit *Schütz.*

Βεκκεσέληνε. *Valde antiquum, anilem*, ſignificat haec vox, et eſt comice compoſita. Alludit autem ad hiſtoriam illam de rege Aegypti, qui ſcire volens, quinam eſſent primi hominum, duos infantes ita curauerat educari, vt nullius hominis vocem audirent: deinde quum fari per aetatem eos iam debere coniiceret, obſeruauit, eos nihil potuiſſe dicere, niſi *beccos*, quod Phrygibus panem ſignificat; hos itaque antiquiſſimos homines eſſe putauit, quia iſti pueri, naturali inſtinctu, vocem Phrygiam ſonarent, vt

z) L. I. καταφλέγει. Caeterum oratio eſt negligentior; debebat eſſe: τοὺς μὲν καταφρύγει — τοὺς δέ· ſed huius formae et alia exempla reperiuntur: *alios quidem feriendo enecat et comburit, alios adurit ſalua vita, ita vt vita ſeruetur. Ern.*

a) Ibi tamen T. I. p. 336. φλυακογράφος a Schweighäuſero eſt editum, qui cfr. Anim. T. II. p. 75. ſ.

b) Etiam Ms. R. *Ern.*

tradit Herodotus in Euterpe *c)* et Schol. ad h. l. Alludit etiam ad historiam de Arcadibus, qui dicebantur esse προσέληνοι, et fuisse, antequam luna esset *d)*, vid. Schol. Comici h. l. et Schol. Apoll. Rhod. IV, 264. ad verba: Ἀρκάδες οἳ καὶ πρόσθε σεληναίης ὑδέονται Ζώειν φηγὸν ἔδοντες ἐν οὔρεσιν. *Bergl.*

398. Loci huius meminit Schol. ad Acharn. 134. Caeterum redundare in versu hoc partic. δῆτ' iam ante videram, quam collatio Ms. Vatic., in quo eadem recte deest, ad manus meas peruenisset *e)*. *Kust.* πῶς οὐχὶ — Sic membr. recte. Vulgo: πῶς δῆτ' οὐχὶ — Metrum perimit inserta particula. Peius adhuc in C.: πῶς δῆτ' οὐχὶ καὶ Σιμ. — *Brunck.* ἐνέπρησεν. Lucret. VI, [390. ff.]: *Cur quibus incautum* etc. [v. ad 400.] *Bergl.*

399. Κλεώνυμον. Hunc saepissime notat alias tamquam timidum, si pugnandum sit. Θέωρον. Et hunc aliquoties perstringit, maxime in Vespis, tamquam adulatorem. *Bergl.*

400. Allusit ad versum Homer. Od. Γ, 278. Ἀλλ' ὅτε Σούνιον ἱρὸν ἀφικόμεθ', ἄκρον Ἀθηνῶν. Vnde apparet, pro Ἀθηναίων apud Comicum nostrum scribendum esse Ἀθηνῶν· quam lectionem et metrum aperte flagitat. *Kust.* Τὸν αὑτοῦ γε νεὼν βάλλει. Solemne id erat eorum apud gentiles, qui omnem deorum ipsiusque supremi eorum dei Iouis in res humanas prouidentiam negabant, dicterium, de quo vide si lubet quae notauimus ad Plut. 125. Nullus proinde iis, qualis caeteroquin aedibus, simulacris, appellationibus colebatur, Κεραύνιος, vel Ἐγχεικέραυνος aut Καταιβάτης etiam Iupiter, idemque proinde fulmen dextra tenens vel vibrans, sicut passim in antiquis numis etiamnum depictus cernitur. *Spanh.* Σούνιον — Ἀθην. Nempe *feriuntque summos fulmina montes*, Hor. Od. II, 10. [11. f.] *f)*, et ab Epicuro similiter ap. Laërt. X, 103. τὸ

---

c) L. II. c. 1. ff. vbi rex nominatur Psammetichus, et nomen Phrygium nunc βέκος scribitur. V. ibi intpp.

d) Cf. *Heynii* Comm. de Arcadibus luna antiquioribus, Opusc. acadd. II, 332. ff.

e) Deleui δῆτ' auctoribus Mss. R. Vat. et iubente metro. *Ern.* Deleuerunt etiam *Schütz.* et *Herm.*

f) Eum locum etiam *Bergl.* repetiit.

μὲν πολὺ πρὸς ὄρος τε ὑψηλόν, ἐν ᾧ μάλιστα κεραυνοὶ πίπτουσιν. Sunium *g)* vero *ἄκρον Ἀθηνῶν* *promontorium Athenarum*, non, *Ἀθηναίων*, bene hic a Kustero emendatur, prout etiam legitur, vt pridem videram, apud Demetr. Phaler. *περὶ ἑρμην.* c. 150. *h)*. Notandum vero auctorem praeclari illius libelli in Scholl. dici Dionysium Halic., quod ad Excerpta Nic. Damasceni a Valesio, ex hoc Scholl. loco admonitum videas [p. 65.]; qua de re Th. Gale iudicium, Oxoniensi illius libri editioni praefixum *i)* potest consuli. Neque enim ea res iam est huius loci. *Spanh.* *γε* male abest Ib. Pro *Ἀθηναίων* editum *Ἀθηνῶν* e. Mss. Vat. R. et metri lege. Sic Hom. Od. *γ*, 278. et auctor lib. *π. ἑρμην.* p. 93. *Ern.* *Ἀθηνῶν* bene membr. In aliis, vt vulgo, *Ἀθηναίων*, reclamante metro et ad loquendi formam inepte. Commutata fuerunt *Ἀθηνῶν* et *Ἀθηναίων* etiam Eqq. 159. Lucret. VI, 386. *k)*.

Quod si Iupiter atque alii fulgentia Diui
terrifico quatiunt sonitu coelestia templa,
et iaciunt ignes, quo quoique est cumque voluptas,
cur, quibus incautum scelus auersabile cumque est,
non faciunt, icti flammas vt fulguris halent
pectore perfixo, documen mortalibus acre?

Et paulo post 416. ff.:

Postremo cur sancta deûm delubra suasque
discunt infesto praeclaras fulmine sedes:
et bene facta deûm frangit simulacra? suisque
demit imaginibus violento volnere honorem?
altaque cur plerumque petit loca? plurimaque huius *l)*
montibus in summis vestigia cernimus ignis?

Brunck.

---

g) Hodie appellatur *Capo Colonni.*

h) Vbi ipse Demetr. obseruauit, alludi ad Homericum versum. Homerico etiam metro vti nostrum, vbi Homeri verba vsurpat, ostendit Porson. praef. ad Eurip. I. p. LXIII.

i) Repetitum in edit. Rhetorum selectorum I. F. Fischeri.

k) Eum locum Lucr. supra etiam laudauit Bergl., vt sequentem h. l.

l) Wakefield. edidit: *plurima quo plus* — idemque ibi hunc

401. *τί παθών.* Sic etiam cod. (quintus) vt libri alii omnes. Sed ſuperne ab eadem manu poſitum, ſiue emendatio ſit ſiue varia lectio, *μαθών m)*. Hoc pro illo ſaepiſſime intruſum, prauae Graeculorum interpretationi ortum debere videtur. *Brunck.* in Suppl. Qui particulam *γε* toties metri cauſa male addiderunt, hic eam recte adieciſſent ſenſus gratia: *οὐ γὰρ δὴ δρῦς γ' ἐπιόρκει.* Quod in vno tantum libro ſi legeretur, recepiſſem. *Herm.* In duobus Mſſ. probae notae legi *δρῦς γ' ἐπιορκεῖ* ostendit et Herm. emendationem probat Porſon. ad Eurip. Phoen. 1366.

403. *εἰς ταύτας.* Sic IV. codd. Vulgo *εἰς αὐτάς. Brunck.* Ex R. L. I. idem adfert *Ern.* ex Elb. *Harl.*, et receperunt *Sch.* et *Herm.* *ξηρός.* Vocem hanc, quae neſcio quo caſu ex antiquioribus edd. exciderat, Biſetus recte in textum reuocauit, idque non ſolum propter verſum ſed etiam auctoritatem Schol. vet., qui eam et agnoſcit et explicat *n)*. *Kuſt.* Egregia interpretatio iſtius verſus et duorum ſeqq. eſt ap. Lucr. VI. [124. ſſ.] vbi tonitrus rationem exponit: Quum ſubito validi venti collecta procella Nubibus intorſit ſeſe concluſaque ibidem Turbine verſanti magis ac magis vndique nubem Cogit, vti fiat ſpiſſo caua corpore circum. Poſt vbi commouit vis eius et impetus acer, Tum perterricrepo ſonitu dat miſſa fragorem; Nec mirum, quum plena animae veſicula parua Saepe ita dat pariter ſonitum diſploſa repente. *Bergl.*

404. (405. Br.) *φυσᾷ o)*. Sic bene membr. Sic etiam B. a prima manu. Perperam vulgo *φυσσᾷ Brunck.*

Ariſt. et Demetrii locum comparat, et in h. l. improbat *γε*, atque ſcribit aut: *τε νεών*, aut *ἀλλὰ νεών τὸν ἑαυτοῦ βάλλει.* Porſonus autem praef. ad Eurip. I. p. XLI. *γε* valere *etiam* cenſet, idemque ib. p. LXII. monet, ſi quis praeferat *ἀλλὰ νεὼν τὸν ἑαυτοῦ β.*, verſum efficere, qualem neque ſcripſerit Comicus quisquam, neque ſcribere potuerit.

m) Ita etiam duo Inu. codices, ſed huic loco non conuenit. Cf. Wolf. ad Demoſth. Or. Lept. p. 348. ſ. Heindorf. ad Plat. Euthyd. 30.

n) Legitur etiam in codd. Elb. et Bau., ſed ed. Brub. *ξηρὸς ἄνεμος. Harl.*

o) R. Ib. *φυσᾷ.* Recte. Nam prima ſine duplicatione longa eſt.

406. Lucr. VI. [275. ff.] de fulmine: Infinuatus ibi vortex verfatur in alto Et calidis acuit fulmen fornacibus intus. Nam duplici ratione accenditur; ipfe fua nam Mobilitate calefcit, et e contagibus ignis. Sophocl. Antig. 1016. πτερῶν γὰρ ῥοῖβδος (alarum tumultus) οὐκ ἄσημος ἦν. Nofter Auu. 1082. ῥύμῃ τε καὶ πτεροῖσι καὶ ῥοιζήμασιν αἰθὴρ δονεῖται. *Bergl.*

407. ἀτεχνῶς ἔπαθον τουτί. Plane fic et vt opinor hinc, Lucian. dial. M. 27. ἀτεχνῶς πάσχουσι τοῦτο p). *Ern.* Διασίοισιν. Quum nempe maximum effet hoc Iouis apud Athenn. feftum, vt de eo infra in Scholl. ad Eqq. 443. dicitur; vnde fplendide illud cum pompis folemnibus, quod vel ex eodem illo Comici loco liquet, tum opiparis epulis celebrari folitum. Qua de re videri poteft Luciani locus in Timone p. 78. T. I. q) quem vidit iam in Graecia Feriata Meurfius. *Spanh.*

408. γαστέρα. v. Hom. Od. XVIII. 44. 117. Cafaub. ad Athen. p. 179, 80. *Ern.* ξυγγενέσιν. Sic L. recte, vnde repofui pro συγγ. Idem *Ern.* [ξυγγ. etiam *Br. Sch. Herm.*]

οὐκ ἔσχων. Locum hunc citat Suidas V. Οὐκ ἔσχων. *Kuft.* A themate σχέω, σχάζω. Male ap. Euftath. p. 842. l. 56. excufum ἔσχον, pro ἔσχων, τὴν γαστέρα, ἤγουν ὀπτωμένην οὐκ ἔσχασα. καὶ ἔστι τοῦτο πρωτότυπον τοῦ σχάζω. In tribus Regiis eadem fcripturae menda ἔσχον r). Meus ἔσχων, cum gl. ἔσχισα, male pro ἔσχασα. *Brunck.*

409. ἐφυσᾶτ'. Sic e R. Ib. refcripfi pro ἐφυσσᾶτ' s). *Ern.* ἡ δ' ἀνεφυσᾶτ'. Sic meus, nifi quod literam fibilantem male geminat. In membr. ἡ δ' ἄρ' ἐφυσᾶτ'. Vulgo: ἡ δ' ἄρ' ἐφυσσᾶτ'. *Brunck.* ἡ δ' ἀνεφυσᾶτ' etiam cum Br.

---

cf. 409. Ceterum verfus eft fine omni caefura. *Ern.* De caefura quid Ern. fibi velit, non capio. *Herm.*

p) v. de voc. ἀτεχνῶς [i. q. ἀληθῶς] Timaeus ibique Ruhnken. p. 38. [52. ed. fec.] *Harl.*

q) C. 7. p. 113. f. ed. Hemft. vbi vidd. intpp.

r) ἔσχον etiam L. Ib. ap. *Ern.*

s) Eft ἐφυσᾶτ' etiam in Rau. et Elb.

ediderunt *Herm.* et *Sch.* διαλακήσασα, Ib. διαλακίσασα male: Caet. ſyllaba λα alias breuis eſt. Gloſſa cod. L. eſt ἠχήσασα. Aut διαληκ. ſcribendum, vt habemus ἀπολήκεῖν, ἐπιληκεῖν, aut α in vſu retinuit quantitatem literae η. *Ern.*

410. κατέκαυσε ſine ν L. *t*), qui et addit μου. Vtrumque male. *Ern.*

411. Verſus hic et quinque ſequentes *v*) apud Laert. in Socrate [L. II.] ſect. 27. [p. 96. ſ. Menag.] ſic leguntur:

Ὦ τῆς μεγάλης ἐπιθυμήσας σοφίας ἄνθρωπε δικαίως.
Ὡς εὐδαίμων παρ' Ἀθηναίοις καὶ τοῖς ἄλλοισι διαζῆς,
Εἰ μνήμων καὶ φροντιστής, καὶ τὸ ταλαίπωρον ἔνεστιν
Ἐν τῇ γνώμῃ, κοὐκ ἔτι κάμνεις οὔτε ἑστὼς οὔτε βαδίζων,
Οὔτ' αὖ ῥιγῶν ἄχθῃ λίαν, οὔτ' ἀριστᾶν ἐπιθυμεῖς,
Οἴνου τ' ἀπέχει κ' ἀδδηφαγίας καὶ τῶν ἄλλων ἀνοητων *x*).

---

t) Vt et Bau. ap. Harl.

v) MS. R. tribuit hos v. ſeqq. choro, male. Vid. v. 421. vbi Strepſiades vni reſpondet et v. 422. vbi manifeſte Socrates loquitur. *Ern.* At res ipſa docet, haec a Nubibus dici, nec, quae obiicit Ern., vim vllam habent. Nam 421. ad Socratem ſe conuertit Strepſiades, vt a quo accepturus ſit Nubium ſapientiam. Vnde Socrates etiam reſpondet. Recte ergo Brunkius cum 5. codd. ſuis chori nomen his verſibus praefixit. *Herm.*

x) Num ex altera editione repetierit Diog. hos verſus, an memoriter excitauerit illos, definire non auſim. *Harl.* Vitio, ni fallor, calami ap. Diog. L. 2, 5, 27. vbi hic locus laudatur, librarius ἄλλοισι dedit pro Ἕλλησι, niſi ex gloſſa illud verbi receptum fraudi ſuerit voci genuinae. Sed quod idem ſcriptor praebet διαζῇς pro γενήσει, quod διάξεις fuiſſe puto, perelegans eſt aptumque hiatui vitando. cf. 464. Etiam tertio abhinc verſu minime male Diogenes: Ἐν τῇ γνώμῃ κοὐκ ἔτι κάμνεις, praeſertim ἐν τῇ γνώμῃ, quod laxe, pro more ſuo, interpretati mihi videntur gloſſatores ἐν τῇ ψυχῇ, quum ex Pyth. et Plat. doctrina ἡ γνώμη (ὁ νοῦς, ὁ λόγος, ἡ φρόνησις) opponeretur τῇ ψυχῇ (τῷ πάθει, τῷ παθητικῷ), id quod docte exſequitur Io. Luzacius in Obſs. in Eurip. maxime Hippol. 1794. editis. Etiam 416. haud inepte pro ἀνοήτων compilator noſter exhibet ἀνονήτων, quae verba ſaepiſſime permutari inter ſe conſtat. Quod vero eodem verſu κ' ἀδδηφαγίας ibidem legitur pro καὶ γυμνασίων, ex priore id Nubb. editione remanſiſſe puto, rudiore illa minusque eleganti, ſiquidem qui ἀριστᾶν οὐκ ἐπιθυμεῖ, eum

Haec lectionum varietas notanda est. Caet. versus primus, vt hodie quidem ap. Arist. legitur, caesura caret; quam tamen habebit, si pro σοφίας ἐπιθυμήσας, transpositis tantum duabus illis vocibus, scribas ἐπιθυμήσας σοφίας, vt ap. Laert. d. l. recte legitur. *Kust.* Voces collocatae sunt in tribus Regg. eodem quo eas ordine exhibui [Ὦ τ. μ. ἐπιθυμήσας σοφίας, ἄνθρ. π. ἡ.] *y)*. Vulgo legitur contra commatum anapaesticorum leges: Ὦ τ. μ. σοφίας ἐπιθυμήσας, ἄ. π. ἡ. Hic autem versus et seqq. perperam vulgo Socrati tributi *z)*, in IV. codd. choro adscribuntur. *Brunck.* Eadem vocum in cod. (quinto) collocatio, quae in nostro textu. Praefixa itidem chori persona. Idem in Suppl.

ἄνθρωπε. R. ὤνθρωπε. non displicet. *Ern.* Id reposuimus. *Herm.* cumque eo etiam *Sch.* (ὦ ̓νθρωπε.)

415. μήτε ῥιγῶν. Sic bene meus (et cod. quintus in Suppl. laudatus). In tribus Regiis μήτ' οὖν ῥιγῶν *a)*. Vulgo: μήτε γε ῥ. vid. ad Plut. 1065. — μήτ' ἀριστᾶν *b)*. Sic meus et B. optime. In duobus aliis sine elisione μήτε ἀρι-

---

neque ἀδηφάγον esse facile intelligitur, squaloremque etiam pseudophilosophicum viuidius depingit τὸ ἀπέχειν γυμνασίων. *Hotib.* L. Arist. p. 41.

y) Ita etiam R. L. Ib. ap. *Ern.*, quod ipse suauius esse dicit.

z) In ed. Ald. et Iunt. nullius nomen, in reliquis Socratis nomen additum est. Frischlinus iam adsignauit choro, atque ad irridendam Socraticae vitae rationem id efficacius est. Nodus vero vincitur, et senis animus mutuis sermonibus magis firmatur. *Harl.*

a) Ita etiam R. L. Ia. Suid. quod arridet Ernestio.

b) R. Ia. μήτε ἀριστᾶν. L. μήτ' ἀριστᾶν. Diog. οὔτ' ἀριστῶν. Vtrumque rectius. Nam prima in ἀριστᾶν est longa. Itaque edidi μήτ' ἀριστᾶν. *Ern.* Vocula γε, quam his inferciendam curauit Kust., metri rationem toties interturbat. Alterum ex iam dictis liquido constat [vocalem breuem ante ῥ produci]. Alterum exinde constat, quod v. ἀριστᾶν cum tota familia primam semper producat. Eqq. 535. Vesp. 611. Pac. 1280. Au. 660. *Dawes.* M. Cr. p. 162. Etiam Elb. ap. Harl. μήτ' ἀριστᾶν. Vtroque loco cum Br. etiam Rau. cod. conspirat (vnde Inu. Sch. Herm. sequuti sunt), cod. Borg. vulgatum habet. *Reiskius* coniecit μήτ' ἀπόρων ἐπιθυμεῖς *neque res difficulter parabiles appetis.* „In eam, inquit, coniecturam me induxit Laertius Diog. apud quem (p. 97. ed. Meib.) legitur ἀρίστων.“

ϛῶν. Vulgo μήτε γ' ἀριϛᾷν. Ab imperito homine inserta fuit particula. Prima in ἄριϛον *prandium* semper producitur. V. Conc. 348. 470. Au. 1602. Vesp. 613. Eqq. 815. Pac. 1281. *Brunck.*

416. ἀνοήτων. Ap. Laërt. minus recte legitur ἀνονήτων. Ἀνόητα autem ap. Graecos dicitur nimius et intemperans amor voluptatum, quae ad corpus referuntur, veluti vini, epularum, et aliarum rerum. Praecipue autem amor libidinosus et nimius appetitus Veneris hac voce notatur. Etymol. V. Εὐνοῦχος c)· οἱ γὰρ ἀρχαῖοι τὰ ἀφροδίσια, ἀνόητα ἐκάλουν, ὡς παρὰ Ἀριϛοφάνῃ· Ὕπνου τ' ἀπέχεσθαι καὶ τῶν ἀνοήτων πάντων. Respexit nimirum ad hunc ipsum locum Comici nostri, sed in quo (quod notandum) pro οἴνου legit ὕπνου. V. etiam Suid. V. Ἀνόητα, qui itidem locum hunc citat. Caet. dicto sensu vox ἀνόητα etiam capitur a Philostr. Vit. Apoll. VI, 13. vbi de Satyro, qui ante libidinosissimus fuerat, dicit: πέπαυται γὰρ τῶν ἀνοήτων, i. e. *desiit enim amori libidinoso indulgere.* Male ibi interpres latinus: *iam enim molestiam vobis afferre desinet.* Huc etiam spectat locus insignis ap. Eurip. Troad. 989. quem iam adduxit Bisetus. Cfr. etiam hac de re Heins. Introd. in Hesiod. Op. et D. c. 6. cuius scrinia hic non compilabo. *Kust.* Ad haec addam solum, quod verbo, cuius hic fit in Scholl. mentio, ἀνοηταίνειν, i. e. μωραίνειν vsus sit haud semel Iulianus Imp., vt Or. II. p. 57. vltim. edit. βαρβαρίζων καὶ ἀνοηταίνων *barbare ac dementem se gerens*, et Or. III. p. 111. ληρεῖν οἴεται καὶ ἀνοηταίνειν. Sic ap. Isidor. Pelus. de Nouato epist. C. τί φρυάττῃ ὡς καθαρὸς ἀνοηταίνων. *Spanh.* Non sum sequutus Scholiasten, qui dicit v. ἀνόητα hic notare τὰ ἀφροδίσια· nam si haec verba Comici: εἰ ἀπ. γυμνασίων καὶ τῶν ἄλλων ἀνοήτων, vertas: *si abstines a gymnicis exercitiis et ab aliis d) rebus venereis;* illa exercitia etiam videbuntur esse res venereae: et perinde foret ac si quis diceret: *si abstines a deambulationibus et ab aliis huiusmodi cibi generibus.* Potest quidem illa vox quandoque ita accipi, vt etiam v. μωραίνειν ap. Eurip. Androm. 674. γυνὴ μωραίνουσα, vbi recte Schol.

---

c) Eadem leguntur ap. Zonar Lex. I. p. 901.

d) Debebat reddi: *a caeteris.*

ἀκολασταίνουσα, ἀσελγαίνουσα, πορνεύουσα. V. etiam ad v. 1066. Sed hoc non vbique fieri debet. *Bergl.* Hinc etiam *Schütz.* et *Wil.* verterunt *andre Eitelkeiten*, vt Francog. *autres folies*, *Harl.* cum Bergl. *res ineptas*. Vtramque notionem coniunxit gl. in cod. quinto Br. ἀφροδισίων καὶ πάντων τῶν ἐκ μωρίας γινομένων.

418. πολεμίζων. C. πολεμίζειν, male. Nominatiui pendent a νομίζεις. *Ern.* *Zungengefechte* reddiderunt *Sch.* et *Wil.* atque hic p. 64. ff. docuit, quomodo ex frugalitate Socratis, laborum patientia, institutione publica, fortassis etiam habitu, incessu et gestu eius, repeti potuerint vanae hae eius criminationes atque irrisiones, et probabiles reddi.

419. ψυχῆς στεῤῥᾶς. Eurip. Hec. 296. οὐκ ἔστιν οὕτω στεῤῥὸς (dura) ἀνθρώπου φύσις. *Spahh.* Ad illa omnia se paratum esse dicit, quae requirebat Socrates in suis discipulis. In Aristophontis Pythagorista ap. Athen. VI. [p. 238. Cas. T. II. p. 414. Schweigh.] similes conditiones proposuerat, vt videtur, Pythagoras aut Pythagoricus aliquis μαθητιῶντι cuidam, qui similiter paratum se esse dicit: πρὸς μὲν τὸ πεινῆν ἐσθίειν τε μηδὲ ἓν Νόμιζ' ὁρᾷν Τιθύμαλλον ἢ Φιλιππίδην· (homines macie confectos) Ὕδωρ δὲ πίνειν, βάτραχος· ἀπολαῦσαι θύμων λαχάνων τε, κάμπη (ad fruendum thymo et oleribus, ero *e*) eruca)· πρὸς τὸ μὴ λοῦσθαι, ῥύπος· Ὑπαίθριος χειμῶνα διάγειν κόψιχος (ad degendum sub dio hyeme, merula ero)· Πνῖγος (aestum) ὑπομεῖναι καὶ μεσημβρίας λαλεῖν, Τέττιξ· ἐλαίῳ μήτε χρῆσθαι μηθ' ὁρᾷν, Κονιορτός (ad oleum nec adhibendum nec videndum, puluis)· ἀνυπόδητος ὄρθρου περιπατεῖν, Γέρανος (grus)· καθεύδειν δὲ μικρὸν, νυκτερὶς (vespertilio). *Bergl.* δυσκολόκοιτος μέριμνα est cura somnum turbans, τρυσίβιος vitam excrucians, vt Bergl. reddidit.

420. θυμβρεπιδείπνου *f*). Infra Acharn. 253. βλέπουσα θυμβροφάγον *seuere intuens*; de quibus locutioni-

---

e) Grotius in versione quam repeti iussit Schweigh. non ἔσομαι, vt Bergl., sed εἰμὶ suppleuit.

f) Elb. Bau. R. L. C. ap. Ern. θρυμβεπιδείπνου, et gl. L. θρύμβον δειπνούσης. De thymbra Salmas. ad Solin. p. 409. laudat *Harl.* Est satureia hortensis, *Saturey*. cf. Theophr. H. Pl. VII, 1. Dioscor. III, 45. *Hühnerkohl* reddidit *Wiland.*

bus, quae ſunt huic Comico familiares, agetur ad v. 1178. Θύμβρα, agreſtis oleris genus, vt ibidem in Scholl. dicitur, vnde tenuis huius Strepſiadis victus deſignatur, qui olera ſolum comederet. *Spanh.* Gl. εὐτελοῦς περὶ τὰς τροφάς. Suid. τὰ θύμβρα δυναμένης δειπνεῖν. ἔστι δὲ βοτάνης εἶδος. *Brunck.* Suid. λάχανα μόνα τρωγούσης εὐτελῆ. v. Salmas. ad Solin. p. 907. b. c. Euſtath. in Odyſſ. P. 1828, 12. θυμβρεπίδειπνος ὁ εὐτελῶς δειπνῶν, ὡς θύμβροις ἀρκεῖσθαι. θροσίμος [τρυσίβιος], ὁ τρύων ἤτοι κακοπαθῶν περὶ τὸν βίον. *Duck.*

421. ἕνεκα [vt olim vulg.] MS. Vat. U. εἵνεκα, quae lectio metro melius conuenit. *Kuſt.* Rectius. Poſſis etiam ſcribere οὕνεκα vel ἕνεκεν, vt placet Dukero [in nott. inedd.] *Ern.* οὕνεκα τούτων. Sic bene C. Perperam vulgo ἕνεκα, reclamante metro. *Brunck.* Senſus: ne ſis ſollicitus, nam eo nomine me praebere poſſim, vt ferrum in me cudant. (vt vertit Bergl.)

422. Vulgo ſic legitur hic verſus:

ἄλλο τι g) δῆτ' οὐ νομιεῖς εἶναι θεὸν οὐδένα πλὴν ἅπερ ἡμεῖς.

Oportebat ſaltem οὐδὲν, hac conſtructione: οὐ δῆτα νομιεῖς ἄλλο τι οὐδὲν εἶναι θεὸν, πλὴν — Sed deprauata eſt illa lectio, cuius vitium ſenſit Daweſius h). In membr. ſcriptum eſt, vt edidimus:

ἀλλ' ὅτι δῆτ' οὖν νομιεῖς ἤδη θεὸν οὐδένα, πλὴν ἅπερ ἡμεῖς —

---

g) R. ἀλλ' ὅτι. Ib. addit οὖν male, e gloſſa. R. Ib. pro εἶναι habent ἤδη. Ib. θεῶν. οὐδένα non placet; ſcrib. οὐδέν. *Ern.* Leg. οὐδέν. Conſtructio eſt: οὐδέν τι ἄλλο οὐ νομιεῖς θεόν. *Reiſk.*

h) ἄλλο τι δῆτ' οὐ νομιεῖς εἶναι θεὸν οὐδένα, πλὴν — τρία ταυτί; Ita locum repraeſentat editor Lond., ſic autem interpretatur: *aliud nempe quicquam non putabis deum vllum, praeter ea, quae nos: hoc Chaos ſcilicet, atque Nubes et Linguam: haecce tria?* Atqui verbo *deum* alterum iſtud *vllum* importune, ne dicam inepte, ſubiici quis non videt? Sed neque minus vel importunum eſt vel ineptum, quod in contextu inueterauit οὐδένα. Alii legunt ἀλλὰ τί, vti et οὖν νομιεῖς. Verum ex his quodcumque demum elegeris, orationem habebis proletario magis ſcriptore, quam Comico noſtro dignam. Hunc autem ſic ſcripſiſſe crediderim: Ἀλλ' ἔτι δῆτ' οὐ νομ. εἶναι θεὸν οὐδέν, πλὴν — τρία ταυτί. *Nihil igitur aliud deinceps exiſtimabis deum eſſe, praeterquam* — Solemnis autem eſt locu-

Sic etiam in tribus aliis, nisi quod in B. D. pro οὖν est οὐ, vt in C. δῆτ' exscriptoris errore omissum fuit. Elliptica phrasis est, per interrogationem efferenda: Ἀλλὰ μῶν πρὸς τούτοις κελεύεις με θαῤῥεῖν, ὅτι δῆτ' οὖν ἤδη νομιεῖς οὐδένα θεὸν, πλὴν — Nostra lectio est etiam in edd. primariis, nisi quod perperam excusum ἄλλο τὶ — Distincte et perspicue sic scriptus est hic versus in cod. (quinto): ἀλλ' ὅτι δῆτ' οὐ νομιεῖς εἶναι θεὸν οὐδένα πλὴν ἃ. ἡ. *Brunck.* Nos Br. maxime lectionem sequuti sumus, quam recte ille monet ellipticam esse, vt locus sic intelligatur: at vero num etiam propterea me iubes bono animo esse, quod deos non sis alios habiturus, quam qui ab nobis colantur? οὖν vero, quod hic nullam vim habet, cum Brunkii codice et Reg. B. ac vulgatis libris in οὐ mutauimus, quod et de more nec sine insigni pondere hic adiectum est. *Herm.* Idem fecit *Sch.*, sed *Inμ.* Brunkii lectionem omnem retinuit. In not. mss. *Herm.* maluit scribi: ἄλλο τι δῆτ' οὐ νομιεῖς ἤδη θεὸν οὐδὲν, etc.

423. τὸ χάος. Vnde illustratur continuo, ad quem respexisse videtur Arist., notissimus Hesiodi locus Theog. 116. ἤτοι μὲν πρώτιστα χάος γένετ'. Hinc pro deo s. primo rerum principio a Socrate habitum hic dicitur, quod, iuxta commentantem illa Hesiodi verba Sex. Empir. adu. Mathem. p. 383. [II. adu. Phys. I. p. 635. s. Fabric.] dici non posset a quo chaos fuerit ortum. Vnde vt id a philosophis disceret Epicurus, eum inde iis dedisse operam, quum ibi ab eodem Sexto, tum ab Apollodoro Epicureo traditum ap. Laërt. ab initio vitae Epicuri legimus. Constat vero admissum postea ab Epicuro illud *Chaos,* seu *Inane,* adeo etiam vt non *Hesiodeum,* sed *Epicureum chaos* dici a Seneca meruerit, Ep. LXXII. [§. II.] *Imperitis ac rudibus nullus praecipitationis finis est: in Epicurum illud chaos decidunt inane sine termino.* De eodem chao caeteroquin disserit alibi idem Sextus, vt Pyrrh. Hyp. III, 12.

---

tio ista: οὐδὲν ἄλλο πλὴν — Acharn. 375. Vesp. 1498. Pac. 504. Au. 19. 902. Soph. Ai. 125. Oed. Col. 597. Eurip. Hec. 594. And. 746. Cycl. 590. Sin etiam οὐδὲν ἄλλο ἔτι coniuncta videre gestias, cf. Eurip. Bacch. 772. *Dawes.* M. Cr. p. 226. In Cod. Barocc. 127. legitur: ἀλλ' ὅτι δῆτ' οὖν νομιεῖς ἤδη θεὸν — εἶναι ex Iunt. venit in Bas. Porti, Lugd. Küst. et Bergl. sed ἤδη cod. Bau. ac reliquae edd. vett. *Harl.*

p. 135. [c. 16. p. 157. f. Fabr.] adductis rurfus Hefiodi de eo verbis, et ex ipforum Pyrrhoniorum mente contra philofophos disputat, qui chaos dicant locum effe, qui comprehendat ea, quae in ipfo funt, feu, vt alibi loquitur, adu. Math. p. 832. [p. 637. Fabr.] qui omnia continet. *Chaos* vero de *aëre* clare fumit Schol., prout id in elegantibus gallicis huius dramatis notis fimiliter dicitur; quum tamen, ne alia iam tangam, vtrumque in eadem hac fabula diftingui videas v. 625. vbi inducitur veluti adferens Socrates, *μὰ τὴν Ἀναπνοήν, μὰ τὸ Χάος, μὰ τὸν Ἀέρα i)*. Mitto iam, quod inter fpurios Platonis dialogos, in Axiocho nempe, *Chaos* procul a nubibus apud inferos ftatuatur p. 371. T. III. [inter diall. Aefch. Socr. III, 21. vbi cf. Fifch.] vbi de fceleratis et impiis dicitur: *ἄγονται πρὸς Ἐριννύων ἐπ' Ἔρεβος καὶ Χάος διὰ Ταρτάρου. Spanh.*

τὴν Γλῶτταν. Feftiue Comicus *Linguam* addit, tamquam iuxta *Chaos* et *Nubes*, vnum e tribus diis, quos agnofceret Socrates, velut tota illius et difcipulorum fcientia in mera loquacitate et rerum futilium oftentatione fuerit demum fita, vt conftat etiam e proximis Socratis ad Strepfiadem verbis. Quod ipfum in Sophiftis ab ipfo Socrate reprehenfum, e tot Platonis ea de re locis fat liquet; quorum proinde Sophiftarum numero vere fuerit *Lingua. Spanh.* Euripides *σωκρατίζων* in Ranis Comici 913. eosdem deos inuocat: *Αἰθὴρ ἐμὸν βόσκημα καὶ γλώσσης στρόφιγξ* etc. *Bergl.* In fine verfus edd. aliae punctum ponunt.

424. Numerofior effet verfus, fi transpofitis vocibus legeretur: *ἀτεχνῶς οὐδ' ἂν διαλεχθείην k). Brunck.* *ἀτεχνῶς* R. omittit. Ia. C. *γ' ἀτεχνῶς. Ern.* Sic etiam Rau. Id elegantius vifum nobis: quare recepimus *l)*. Non male Br. monet, numerofiorem futurum fuiffe verfum: *ἀ. οὐδ. ἂν δ.* Nam in priore parte huius carminis fatis diligenter obferuatur poft primam dipodiam caefura — Nihil tamen propter hanc caufam mutauerim. Vid. quae dixi de metr. II, 38. p. 299. *Herm.*

---

i) Eum locum etiam Bergl. laudauit.

k) Plut. 1083. *οὐκ ἂν διαλεχθείην διεσπεκλωμένῃ. Bergl.*

l) Vti etiam Inu. Sed Schütz., vt vulgo, *διαλ. ἀτεχνῶς.*

425. οὐδ' ἐπιθεῖν. Ran. 909. ἐπίθες δὴ καὶ σὺ λιβανωτόν. Vesp. 96. ὥσπερ λιβανωτὸν ἐπιτιθεὶς νουμηνίᾳ. *Bergl.*

428. τοίνυν ὑμῶν. Sic IV. codd. omisso γ' [ante ὑμ.] Mox v. 434. tres Regii τοίνυν ὦν, vbi meus τοίνυν γ' ὦν. *Brunck.* In vtroque loco quintus cod. particulam γε non agnoscit. *Idem* in Suppl. — L. Ib. sic: δέομαι τοίνυν ὑμῶν, ὦ δέσποιναι, quod caesuram corrumpit. R. L. Ib. omittunt γ', vt R. 434. *Ern.* δέομαί τοι νῦν ὑμῶν edidit *Herm.*

429. σταδίοισι. Ridicule: quasi stadiis metiremur eloquentiam. In Ran. 90. Εὐριπίδου πλεῖν ἢ σταδίῳ λαλίστερα. Similiter Synesius iocatur epist. 134. ὥστε μοι δοκεῖν πλεῖν ἢ παλαιστῇ καὶ δακτύλῳ γεγονέναι σοφώτερος (itaque mihi videor plus quam palma et digito factus sapientior). *Bergl.*

431. γνώμας οὐδείς. In prioribus edd. post γνώμας additur μεγάλας m), inuito prorsus metro, quippe quod vocem illam vt superfluam respuit. Quare delendam eam censui, praesertim quum et ap. Suid. V. Γνώμη, vbi locus hic citatur, illam deesse viderem. Cum Suida consentit Ms. Vat. Vrb., a quo itidem vox illa abest. *Kust.* Prorsus corrupit versum Inu. recipienda lectione cod. Rau. ἐν τῷ δήμῳ γνώμας μεγάλας οὐδεὶς νικήσει πλέον ἢ σύ. Debebat certe νικῆ scribi. Neque video, quomodo ab eo scribi potuerit, Brunkium typographi errore dedisse: ἐ. τ. δ. γνώμας οὐδεὶς νικήσει πλείονας ἢ σύ. Nam idem ap. Kust. Bergl. Harl. aliosque recte legitur.

433. ὅσ'. Atticum est ὅσα pro ὅσον i. e. μόνον, *solum, tantum.* ἐμαυτῷ, Gl. χάριν ἐμαυτοῦ. *Brunck.* στρεψοδικῆσαι. Quomodo στρεψοδικοπανουργίαν dicit Comicus Auu. 1468. n) *versipellem iuris inuersionem.* Hesych. στρεψοδικεῖν· ἀποστρέφειν τὴν δίκην, *ius inuertere* o): dum nempe Strepsiades liberaret se a creditorum suorum vexationibus, eam dicendi artem a Socrate ac discipulis eius edoctus, qua probaret, se nihil iis debere. *Spanh.*

---

m) Ed. Bas. addit μεγάλας e v. seq. *Ern.*

n) Hunc locum etiam *Bergl.* laudauit.

o) Suid. ἀντὶ τοῦ στρέψαι τὰς δίκας. *Brunck.*

434. γ' [olim post τοῦτο additum] Brunk. cum quatuor Regiis omisit p), v. ad 355. et 428. Pro ἱμείρεις cod. Bau. ἱμείρῃ, Regius C. ἱμείρει, L. ἱμείρης. Recte Brunk. ἱμείρεις hiatus vitandi caussa praetulit q). *Herm.*

435. προπόλοισιν. L. [Bau.] προσπόλοισιν. Sic videtur Schol. habuisse, qui interpretatur πρόσφυξι. *Ern.* In Plut. 670. τοῦ θεοῦ ὁ πρόπολος. *Bergl.*

436. τοὐνθ' pro τοῦθ' e cod. Rau. cum Inu. dedit *Herm.* — πιέζει. Aesch. Choëph. 248. τούσδ' ἀπωρφανισμένους νῆστις πιέζει (premit) λιμός. *Bergl.*

437. κοππατίας. Supra v. 23. *Bergl.* In fine versus, vbi Br. et cum eo Sch. atque Inu. ἐπέτρεψε dederunt, recte Herm. ἐπιτρέψειν restituit.

438. r) Strepsiades paratum se esse ad omnia perpetienda profitetur, et Socrates a choro admonitus incipit senem sacris suis initiare. *Harl.* Perperam etiam vulgo adscriptum: Στρεψιάδης μόνος. Nam continuat Strepsiades sermonem coeptum, praesentibus choro et Socrate. Wilandus et Francog. interpres etiam existimant, eum haec pro se loqui; verumtamen chorus respondet. — Vulgo: νῦν οὖν χρήσθων ἀτεχνῶς ὅ τι β. Istud ἀτεχνῶς, quod metrum non admittit, imperite huc retractum fuit e v. 452. s). *Brunck.* Peius adhuc ac vulgo, cod. (quintus) νῦν οὖν χρήσθων ἀληθῶς t) ὅ τι β. Est autem χρήσθων tertia dualis Imperatiui, qua in passiua forma vtuntur Attici pro tertia plurali χρήσθωσαν v). v. Thom. M. [p. 922. ibique intpp.]

p) Deest etiam in R. Ia. ap. *Ern.* Etiam h. l. Herm. τοι νῦν edidit.

q) Minus bene in C. ἱμείρει, forma media. *Brunck.*

r) Incipit hic in plerisque edd. act. I. scena quinta.

s) Deleuerunt etiam Sch. Inu. Herm.

t) Ex manifesto glossemate voc. ἀτεχνῶς. vid. 407.

v) Pro χρήσθωσαν poni obseruat etiam *Bergl.* Add. de hac forma Hemsterh. ad Luc. D. Mort. X, 2. T. I. p. 364. f. Valk. ad Herod. p. 514. Koen. ad Greg. p. 73. Matthiä Gramm. gr. p. 252.

et primarium in his literis virum, Wesseling. Obseruu. p. 50. vbi Scholiasten ad hunc vers. redarguit. *Idem* in Suppl. Subintell. ad χρήσθων *me*. Perperam in nonn. edd. ὅτι.

439. αὐτοῖσιν. Sic ob metrum scribendum. Perperam vulgo αὐτοῖσι. *Brunck.* Ita Sch. Inu. Herm. dederunt.

440. παρέχω τύπτειν (trado ad vapulandum). Eurip. Herc. F. 319. ἰδοὺ πάρεστιν ἥδε φασγάνῳ δέρη, Κεντεῖν, φονεύειν, ἱέναι πέτρας ἄπο (en adest haec ceruix ensi, vt pungatur, vt caedatur, vt de saxo deturbetur). *Bergl.*

441. ἀσκὸν δαίρειν. Sic distincte, perspicue, et optime membr. Perperam vulgo, claudicante versu δέρειν. In meo δέρρειν, quod nihili est. Suidas: δαίρω, τὸ τύπτω· δέρω δὲ, τὸ ἐκδέρω x). Verane sit, an non, haec differentia, in medio relinquo. At inde constat probum esse verbum δαίρω, quod praeter Suid. confirmat metri huius versiculi ratio, quae δαίρειν omnino flagitat et δέρειν respuit. Occurrit rursus hoc verbum Au. 365. vbi pro δαῖρε perperam legebatur δεῖρε. In cod. (quinto) scriptum δέρειν, et superscriptum ab eadem manu δαίρειν. *Brunck.* Bentleius y), quia versus sic non constat, corrigit τε δέρειν. Melius Mss. Arund. R. Ib. δαίρειν. Caet. hic debet esse τελεία στιγμή, vt est in edd. antiquis. *Ern.* δαίρειν cum colo, recte recentt. edd. Reddunt: pro vtre excoriare.

443. R. τοῖς τ' ἀνθρώποις, contra post delet τ', vt L. Ib. quod magis placet. *Ern.* Vulgo enim τοῖς ἀνθρ. τ' εἶναι. Praeferendum putauimus alterum. *Herm.* Etiam Inu. et Sch. τοῖς τ' ἀνθρ. ε.

---

x) Perpetua est vv. δέρειν et δαίρειν permutatio in codd. librorum N. T. v. Intpp. Matth. XXI, 35. Cum Suida consentiunt Zonar. Lex. II. p. 472. et Phauor.

y) Ms. Arund. habet δαίρειν· quae lectio metro magis fauet, nec sensui eadem contraria est. *Kust.* δέρειν sine dubio mendose, quum iambus sit pro anapaesto vel spondeo. Scaliger emendat: ἀσκὸν δαίρειν, quod nusquam exstat. Ego repono: ἀσκὸν τε δέρειν. Nam quum τὸ ἀσκὸν δέρειν ex pluribus nouissimum ponatur, recte ei additur τε. *Bentl.*

445. ψευδῶν συγκολλητὴς z). Quibus proinde opponere licet illud ap. Aesch. Choëph. 540. συγκόλλως ἔχειν h. e. iuxta vet. Schol. συνημμένως τῇ ἀληθείᾳ, *conglutinatum cum veritate.* Prout caeteroquin συγκόλλως ὥστε σύναιμα ποιεῖν de cucurbita *cuti velut conglutinata et consanguinea* in pentametro griphi illius ap. Athen. X. p. 452. cuius prior versus ap. Aristot. legitur Rhetor. III, 7. a), *Spanh.* Metaphorice, vt Eqq. 460. ἀλλ' ἠπιστάμην γομφούμενά τε πάντα καὶ κολλώμενα. *Bergl.*

446. Versus gratia scribendum est εὑρησιεπής, vt habet Ms. Vat. U. b). *Kust.* Legitur hoc quoque ap. Pind. Ol. IX, 120. εἴην Εὑρησιεπὴς ἀναγεῖσθαι, *vtinam essem verborum inuentor ad narrandum. Spanh.* Scaliger ob metrum reponit εὑρεσιεπής· quod quum poëticum sit, nonnisi in choro tulerim. Ego verius castigo, εὑρησιεπής· quomodo hic legendum esse contendo. *Bentl.* εὑρησιεπὴς optime membr. cum gl. ἐφευρετὴς λόγων. Perperam vulgo εὑρεσιεπής, claudicante metro. *Brunck.*

περίτριμμα δικῶν i. e. *in litibus forensibus valde exercitatus.* Sic supra 259. τρίμμα λέγειν est, *in dicendo tritus* vel *exercitatus.* Cf. etiam Nost. Au. 430. *Kust.* Quo sensu περίτριμμα ἀγορᾶς *fori rabulam* de Aeschine dixit Demosthenes de Cor. p. 160. [p. 269. Reisk. s. c. 39. ed. Harl. vbi v. Taylor.] vt ad superiorem Comici locum vidit quoque Schol. *Spanh.* In Acharn. 935. τριπτὴρ δικῶν. Soph. Antig. 183. νόμοισιν ἐντριβὴς *in legibus exercitatus.* Sic τρίβων λόγων· *dicendi artifex peritus,* ap. Eurip. Bacch. 716. περίτριμμα est λάλημα. Soph. Antig. 326. οἴμ' ὡς λάλημα δῆλον ἐκπεφυκὸς εἶ (hei mihi, quam vafer orator videris esse), vbi Schol. λάλημα, τὸ περίτριμμα τῆς ἀγορᾶς, οἷον πανοῦργος. *Bergl.*

---

z) ξυγκολλητὴς Br. Sch. et Herm. recte ediderunt. Paulo ante ἴτης a Sch. redditur, *der Unverschämte,* a Wil. *der Schlaufuchs.* Grammatici vett. interpretantur: ὁρμητικός, ὁ ἐπὶ πάντας ὁρμῶν. v. Zonar. II. p. 1130. Sed Photius Lex. p. 90. ὁ ἰταμὸς atque hoc per ἀναιδής, σκληρός, ὠμός.

a) Cap. 2. §. 12. p. 317. T. IV. Buhl. Add. Schweighäus. Anim. ad Athen. T. V. p. 657. f.

b) Ita etiam R. C. ap. *Ern.* qui (laudato etiam Pind. IX, 120.) praefert, et cod. Rau.

447. κύρβεις c). Qua voce tam aeneas tabulas, quam lapideas pilas vel columnas, quibus leges ex aequo inſcriberentur, dictas, notant vett. Grammatici, tum h. l. tum ad Au. 1354. De *lapideis* vero *columnis* eamdem vocem explicant tantum Harpocration et eruditi Apoll. Rhod. Scholiaſtae ad IV, 280. E quo inſuper Apollonii loco liquet, id non de Athenienſium ſolum legibus dictum, quod illac in κύρβεσι, ex Solonis inſtituto, eſſent deſcriptae, prout caeteroquin de ſacrorum legibus obſeruat Lyſias adu. Nicomach. [p. 852. 855. T. V. Orr. Gr. Reisk. I. p. 218. 220. T. II. Auger.] τὰ ἐκ τῶν κύρβεων θύειν· θύειν τὰς θυσίας τὰς ἐκ τῶν κύρβεων· et de Deliaſtis, ſeu qui Athenis in Delum mittebantur θεωροί, Athenaeus VI. p. 234. [p. 401. T. II. Schweigh.] ἐν δὲ τοῖς κύρβεσι (in publicis tabulis ſ. columnis legum) περὶ τῶν Δηλιαστῶν οὕτως γέγραπται. *Spanh.* Ariſtaenetus Epiſt. I, 17. κύρβις γὰρ ἑταιρικῶν ἐστι κακῶν· *nam tabula quaedam eſt meretriciorum malorum.* κύρβις κακῶν eſt prouerbium, de quo videndi Paroemiographi vett. et Erasmus in Adag. *Cyrbes malorum.* [p. 378. ed. Frf. 1670.]. Proprie vſurpauit hanc vocem de tabulis legum in Auu. 1354. *Bergl.*

447. κρόταλον. Simili, quo hic ſenſu, eadem vox capitur v. 259. vbi vide quae notauimus. *Kuſt.* (*Brummeiſen*, Sch., *Klappermühle* Wil. vertunt.) — κίναδος. v. Harpocr. h. v. [p. 215. Blanc.] *d*) qui ad h. l. Comici reſpexiſſe videtur. *Kuſt.* Andocides de Myſt. [p. 49. T. IV. Reisk.] ἐπίτριπτον κίναδος. Soph. Ai. 103. ἢ τοὐπίτριπτον κίναδος ἐξήρου μ' ὅπου; vbi Schol. τὸ ἐξῶλες θηρίον καὶ πανοῦργον· κίναδος γὰρ ἡ ἀλώπηξ. Loquitur autem de Vlyſſe. Noſter Au. 430. πυκνότατον κίναδος. *Bergl.*

τρῦμη. v. Euſtath. ad Od. P. p. 1471, 8. qui hunc locum poëtae noſtri ob oculos habuit. *Kuſt.* *Terebram* pr. indicat. Sed Phot. Lex. p. 447. explicat πανοῦργος.

448. μάσθλης. Eqq. 269. ὡς δ' ἀλαζὼν ὡς δὲ μάσθλης, *quam arrogans, quam ſubactus!* μάσθλης proprie eſt ὁ

---

c) R. Ia. κύρβεις. *Brn.* Heut zu Tage würde man dafür ſagen: *das leibhaftige Corpus Iuris. Schütz.*

d) Is oſtendit hoc voc. ſignificare θηρίον, ſed ap. Siculos τὴν ἀλώπεκα dici κινάδιον. add. Phot. p. 123.

μεμαλαγμένος ἱμὰς siue λῶρος, teste Schol., metaphorice ὁ μεμαλαγμένος ἐν πονηρίᾳ, vt idem loquitur. Glossae: μαλάσσω, *subigo*, *mollio*. *Subegi*, mollifico. — Γλοιός. Glossae: γλοιός, *strigmentum*, *destrigmentum*, *oleago*. — *viscus*. *Lubricus*: quae postrema significatio est metaphorica. *Bergl.*

449. κέντρων. Quae vox a Sophocle in Cedalione, deperdito dramate, adhibetur ap. Athen. IV. p. 164. [p. 424. T. III. Soph. Brunk.] ἐστὲ μαστιγίαι, κέντρωνες, *verberones vos estis, vafri* s. *centrones*, iuxta traditam inter alias, hic in Scholl. et alibi, huius vocis significationem. Apud eumdem Athen. adducitur paullo post Phrynichi versus p. 165. ἔχουσι γάρ τι κέντρον (*stimulum quemdam*) ἐν τοῖς δακτύλοις. *Spanh.*

450. στρόφις. Ita est haec vox formata, vt κόπις, quae itidem de oratore astuto vsurpatur ab Eurip. Hec. 135. ὁ ποικιλόφρων κόπις, ἡδυλόγος, δημοχαριστὴς Λαερτιάδης. Est autem στρόφις, qui *strophas* colit, aut qui scit γλωττοστροφεῖν, vt Comicus loquitur v. 790. vnde γλώσσης στρόφιγξ Ran. 913. *Bergl.*

ματιολοιχὸς [vt olim vulg.]. Hoc verbum agnoscunt Schol. Photius *e*), Suidas, Eustathius, alii *f*). Hesych. habet ματαιολοιχός. Quorum alii a μάταιος, alii a μάτιον, (quod ἐλάχιστον significare volunt) vel a μάτιον mensurae genere deducunt. Omnia haec ex vno hoc Arist. loco fluxerunt et eo quidem, ni fallor, mendoso. Nam ex anapaesti lege ματιολ. primam producere debet; ergo non est a μάταιον, quod primam corripit. Illud vero μάτιον siue *minimum* quid, siue *mensura*, quo sponsore admittemus? Quis alias hoc dixit? quis fando audiuit? Sed vt Grammaticis hoc concedamus, quae demum sententia inde exorietur? Ματαιολοιχὸς *vanorum linctor*, *vanilingus*: et ματιολοιχός, *minimorum linctor*, vel *mensurarum linctor*.

---

e) Lex. p. 184. vbi explicatur ὁ περὶ μικρὰ πανοῦργος καὶ λίχνος. μάτιον γὰρ ὡς βέλτιον, τῷ τόνῳ μικρόν.

f) ματιολοιχὸς fere Mss. et edd. Suid. Eustath. ad Il. V. p. 543. Phot. Lex. Cod. L. ματτιολοιχός, quod firmat Bentleii coniecturam. *Ern.* Suid. ὁ περὶ τὰ μικρὰ πανοῦργος καὶ λίχνος. Hesych. iisdem istis verbis exponit voc. ματαιολοιχός. *Bergl.*

Haec ſane ſunt Grammaticorum deliria. Ego minima mutatione corrigo *ματτυολοιχός*. *Ματτύη* autem quid ſit, optime calles, *bellaria* nempe, *lautitiae*, vt turdi et id genus alia. Noſti illud Martialis g): *Inter quadrupedes mattya prima lepus*. Noſti etiam ex Athenaeo Ariſtophanem h) v. *ματτύη* alibi vſum eſſe [XIV. p. 664. Caſ. ſ. T. V. p. 418. Schweigh.] *ματτυολοιχὸς* igitur, vt *κνισσολοιχός*, *mattyarum linctor*, quod non guloſitatem modo, ſed et impudentiam notare poſſit, vt cum caeteris hic epithetis, *θρασὺς*, *τολμηρός*, etc. congruat. *Bentl.* In tribus codd., vt vulgo *ματιολοιχός*, quod nihili eſt. Gloſſae: *σμικρολόγος*, *φειδωλός*, *καὶ οὐ προϊέμενός τι τῶν αὐτοῦ*. At in B. ſcriptum *ματτιολοιχός*, quod propius ad Bentleii emendationem accedit, quam maximo ſuo merito recepi i). *υ* et *ι* ſaepiſſime commutarunt librarii, nec rarius iidem literam, quae geminari debebat, ſemel tantum ſcripſerunt et contra. *ματτύη*, *ματτυάζειν*, quid ſint, docet Athenaeus p. 662. quem deſcripſit Euſtath. ad Odyſſ. p. 1751. extr.: vbi alterum eorum, quae modo memorabam peccata, commiſſum fuit: pro eo enim, quod eſt ap. Athen., *ματτύην*, Euſtath. habet *ματύην*, quod corrigendum. Locum deſcribere non pigebit: *ματτύην ὠνόμαζον πᾶν πολυτελὲς ἔδεσμα· καὶ ματτυάζειν, τὸ σκευάζειν αὐτό, εἴτε ἰχθὺς εἴη, εἴτε ὄρνις, εἴτε λάχανον, εἴτε ἱερεῖον, εἴτε πεμμάτιον.* Verbo vſus eſt Alexis Comicus, in verſibus, quos profert Athenaeus [p. 415. T. V. ex emend. Schweigh.].

τοὔψον λαβοῦσαι τοῦτο τἀπεσταλμένον
σκευάζετ᾽, εὐωχεῖσθε, κροτοῦσαι πίνετε,
λείχεσθε, ματτυάζετε.

Nomine autem in hiſce ex alia fabula [Pyrauno, ib. p. 417.]:

Ἐγὼ δ᾽ ἐπειδὰν ἀσχολούμενος λάβω
ἀνέκραγον· οὐ δώσει τις ἡμῖν ματτύην;

---

g) XIII, 92, 2. vbi tamen alii legunt: *gloria* p. l. Sed voc. *mattya* occurrit apud eum X, 59, 4. *Macteae* dicuntur Suet. Calig. 38. Add. Intpp. Athenn. in ed. Schweigh. Anim. T. VII. p. 692. ff.

h) Grammaticum ſcilicet Ariſtophanem, non noſtrum Comicum, in dramate *Ἀγνοία*.

i) Idem fecerunt *Sch. Inv. Herm.*

Ineptae ſunt codd. gloſſae. ματτυολειχός; vt κνισσολοιχός, *mattyarum ſ. lautitiarum linctorem* ſignificat. Euſtath. p. 1817, 38. κνισσολοιχός, ὃ πρὸς ὁμοιότητα εἴρηταί τινα τοῦ παρὰ τῷ Ἀριστοφάνει ματτυολοιχοῦ. Sic enim legendum, non, vt vulgo, ματιολοιχοῦ. *Brunck.* Verſus hic vulgo, etiam in Br. ed., dimeter eſt adiectis verbis στροφ. ἀργ. quae nos ſuperiori verſui, qui vulgo monometer eſt, addidimus. Quod quare factum ſit, dicetur ad v. 1012. *k*). Eodem modo v. 453. nobis monometer, 454. autem dimeter eſt, quod contraria ratione factum in vulgatis libris. *Herm.* Eum ſequutus eſt *Schütz.*

451. R. λέγουσ' ὑπαντ. Ib. καλοῦσ'. *Ern.* Etiam vnus Regiorum [quintus in Suppl. Br.] καλοῦσιν *l*). Lectio Reg. cod. ap. Ern. haud dubie orta eſt ex λέγουσ' αἱ 'παντῶντες. Eaque ſunt verae lectionis veſtigia λέγουσ' ᾧ'παντῶντες *m*). Nam neque articulus commode poteſt abeſſe, et verſus elegantior eſt, ſi caeſuram habet. *Herm.*

452. δρώντων pro δράτωσαν, Attice. In Lys. 494. οἱ δ' οὖν τοῦδ' ἕνεκα δρώντων, ὅ τι βούλονται. V. not. ad Ach. 185. *Bergl.* χρῄζουσιν. Sic ob metrum ſcribendum. Perperam vulgo χρῄζουσι. *Brunck.*

454. Locum hunc citat Athen. III, 14. fin. [p. 94. Caſ. p. 369. T. I. Schw.] *n*). *Kuſt.* χορδήν. *farturam.*

---

k) Ibi haec notauit Herm.: „V. 449. ſ. ſic ſcribebantur:

κέντρων, μιαρός,
στρέφις, ἀργ. ματτ.

Vbi neſcias ſane, quare in media enumeratione conuiciorum haec ſola, κέντρων, μιαρ., velut praecipua quaedam maximeque inſignia, a caeteris ſeparentur. Immo voc. ματτυολοιχὸς ad monometrum adhiberi debebat, vt, quum ſuperiora nulla admiſſa interruptione decurriſſent, in hoc, vt in vltimo, pauſa fieret. Pariter 453. ſ. male legebatur:

καὶ βούλονται, νὴ τὴν Δήμη-
τρ', ἐκ μοῦ χορδὴν
τοῖς etc.

nam verba haec νὴ τὴν Δήμητρα non ad praecedentia, ſed ad ſequentia pertinent." Itaque Herm. edidit:

καὶ βούλονται
νὴ τὴν Δ. ἐ. μ. χ.

l) Ita pro λέγουσιν e Rau. cod. edidit *Inu.*

m) Sic Herm. et cum eo Sch. ediderunt.

n) Eumdem locum laudat et χορδὴν eſſe cibi genus ex inteſtinis paratum monet *Bergl.* Caſaub. vertit *lactes.*

In Ran. 342. Schol. explicat de *farcimine*, εἰλητήν. κατα-χορδεύειν est κατακρεουργεῖν, quamquam vocem plebeiam esse ait Longinus de subl. dic. §. 31. [2. vbi v. Toup. p. 383. ed. Weisk.]. Hesych. χορδεῦσαι, τέμνειν. Themist. Or. I. p. 37. s. ed. Par. καταχορδεύειν μειράκια. v. Cresoll. p. 470. 481. vnde licet colligere, χορδὴν παρατιθέναι esse *concidere verberibus* etc.

456. o). Omnia ab hoc versu vsque ad 476. Ἀλλ' ἐγχείρει etc. in edd. Socrati tribuuntur, quae tamen ad chorum pertinent, vt multis indiciis mihi compertum est. Nam primo Socrates non debet facere cantica, sed chorus. Deinde illud τὸν πάντα χρόνον μετ' ἐμοῦ διάξεις an de Socrate dici potest? Immo de Nubibus, quarum cultor perpetuus futurus erat Strepsiades. Iam autem, quod praecedit, ταῦτα μαθὼν παρ' ἐμοῦ, cuius opinor causa haec Socrati affingebantur, etiam ad Nubes pertinet, quippe quae supra 430. hoc ei promittunt. Tum vero, quod maxime valet, distichon illud anapaesticum ἀλλ' ἐγχείρει etc. semper fere cantica claudere solet, (si anapaestici mox sequantur, vel si trochaici, distichon trochaicum) et eidem personae tribuitur, quae canticum cecinerat. Distichon autem illud ad chorum pertinere, et edd. agnoscunt et sensus aperte euincit. *Bentl.* Quae hic, vt et 461. 466. choro tribuo, vulgo tribuuntur Socrati manifesto errore *p)*. *Brunck.* De personarum ratione recte sane Bentl. sensit. Ad metri autem rationem quod attinet, non debebant critici obtemperare scholiastae, qui numeros in h. l. intulit plane innumeros. Idem vitium in Brunk. descriptione versuum est, quam ille hausit ex Mss. A. B. *q)*. Alia descriptio non minus praua est in libro Rau. [quam Inu. expressit]. In duobus Mss. Brunk. et Borg. versus plane non sunt distincti. Ii ab nobis ita correcti sunt *r)*, vt facile speremus, nostram versuum distributionem assensu proba-

---

o) Constituitur hic vulgo Act. I. scena sexta. Priora chorus pro se dicit, sequentia ad Strepsiadem.

p) Bentl. sententiam probarunt etiam *Ern.* et *Harl.* Male ab ea recessit *Inu.* Nam libri Rau. in his exigua est auctoritas.

q) Eam Inu. in notis exhibuit.

r) Herm. nempe, et cum eo Sch. ita ediderunt:

tum iri omnium, qui vſu et exercitatione in hoc genere aliquid valent. Primi tres verſus ſyſtema ſunt trochaicum, de cuius ratione dixi in lib. de metris p. 107. ſſ. Verſus 459. pentameter dactylicus eſt, catalecticus in biſyllabum, de quo v. II. de metr. 30. p. 264., quique etiam alibi occurrit ap. Ariſt., vt Ran. 816. 820. 824. 828. — V. 460. ithyphallicus eſt, 461. iambicus monometer, 462. anapaeſticus paroemiacus; 463. 466. 469. dactylici trimetri catalectici in biſyllabum, adiecta in fine dipodia trochaica, 464. 65. 67. 68. 470. dactylici trimetri catalectici in biſyllabum, 471. denique penthemimeres dactylicum. Metris ita deſcriptis et ſinguli huius carminis verſus elegantiſſimi ſunt, et mirifice etiam omnes inter ſe concinnunt. Nec, praeter dactylicum pentametrum, vllum hic genus metri occurrit, quin ſit etiam a Pindaro frequentatum. In eo igitur, vt in prima parte diss. de metris Pindari demonſtrauimus, proſtant abunde exempla, vnde noſtra huius loci correctio firmari poſſit. *Herm.*

λῆμα s). i. q. *θράσος praeſens* vel *fortis animus* vulgo ap. interpp. Sic λῆμα θούριον φορεῖν Eqq. 759. *intrepidum animum adferre*, et Eurip. Heracl. 702. λῆμα μὲν οὔπω στόρνυσι χρόνος τὸ σόν. Hinc Gloſſae antiquae: λῆμα,

Χο. λῆμα μὲν πάρεστι τῷδέ γ'
οὐκ ἄτολμον,
ἀλλ' ἕτοιμον. ἴσθι δ' ὡς
ταῦτα μαθὼν παρ' ἐμοῦ, κλέος οὐρανόμηκες
ἐν βροτ. ἕξεις.
Στρ. τί πείσομαι;
Χο. τὸν πάντα χρόνον μετ' ἐμοῦ ζη-
λωτότατον β. ἀνθρ. διάξεις.
Στρ. ἆρά γε τοῦτ' ἂν ἐγώ ποτ'
ὄψομαι; Χο. ὥστε γε σοῦ πολ-
λοὺς ἐπὶ ταῖσι θύραις ἀεὶ καθ.
βουλομένους ἀνακοινοῦ-
σθαί τε καὶ ἐς λόγ. ἐλθ.
πράγματα κἀντιγρ. π. ταλάντων
ἄξια σῇ φρενὶ συμβου-
λευσομένους μετὰ σοῦ.

s) Proprie *voluntas*, a λῶ *volo*. Similiter Ran. 921. λῆμα δ' οὐκ ἄτολμον. *Bergl.* λῆμα eſt vox proba, ſed ap. poëtas modo obvia. Habet tamen et Herodotus. v. Weſſel. ad Diod. S. I. p. 170. Valken. ad Eurip. Phoen. p. 141. *Ern.*

τὸ φρόνημα, *Glama:* verius *Glamia t)*, vt ap. Plin. Festum aliosque; *lippitudo* nempe, vnde eam vocem non ad λῆμα, sed ad alteram λήμη referendam quiuis videt; quomodo etiam ibidem sequitur: Λήμη, *Glama;* non, vt ibi *Grama*, ac prout in Glossis latinis: *Glama* (verius *Glamia*) λήμη. Aliud vero ap. Atticos λῆμμα v) de *munere, quaestu, vsura*, vt saepe ap. Demosth.: apud dialecticos vero responsio aduersarii, ex qua fit syllogismus, vt de eo Alexand. Aphrod. in I. Topic. p. 21. et iam ante Cic. de Diu. II, 53. *Sed demus tibi istas duas sumtiones, ea, quae λήμματα appellant Dialectici. Spanh.*

τῳδὶ γ' οὐκ. Sic membr. In C. τῷδε δ' οὐκ — In B. τῷδ' οὐκ. Vulgo ingrato cum hiatu τῷδε οὐκ. *Brunck.* cui alii obsequuti sunt. Br. autem, Sch. Herm. γ' ad finem v. 456. retulerunt.

457. οὐκ ἄτολμον — ἴσθι δ' ὡς. Haec vulgo vnius versus ambitu comprehendi solent, et sic ea inuenit enarrator metricus graecus, minime quidem is vetus, et cui plus, quam par est, tribuere videtur Ernestius in praef. Nubb. (1753.) Verba ἴσθι δ' ὡς seorsim ponenda tamquam clausula, siquidem trochaico dimetro nusquam, ne in liberioribus quidem monostrophicis, qualia haec sunt, subiici solet eiusdem generis versus longior. Quae praecedunt λῆμα — ἕτοιμον siue in duos dimetros trochaicos digeras, siue in vnum eiusmodi tetrametrum coniungas, perinde est. Sequentia sic scribes:

Στ. τί πείσομαι; Σ. τὸν π. χρ. μετ' ἐμοῦ *iambeleg.*
Ζηλωτότ. β. ἀνθρ. διάξεις. *anapaest. trim. catal.* logaoed.
Στ. Ἆρά γε τ. ἂν ε. π. ὄψο- *archiloch.*
μαι; Σ. ὥστε γέ σου ἐ. ταῖσι θύραισι
καθῆσθαι, } *hexametri heroici*
Βουλ. ἀνακ. τε καὶ ἐς λόγον ἐλθεῖν
πράγματα κἀντιγραφάς, *penthemim. dactyl.*
πολλῶν ταλ. ἄξια σ. φρενί. *alcaicus.*

Quae post φρενὶ leguntur, haec, συμβουλ. μετὰ σοῦ, tam

---

t) Aut *gramia*, v. Lennep. Etym. L. Gr. p. 371.

v) Vid. Pierson. ad Moer. p. 245. f. et Herodian. adiectus p. 470. Zonar. Lex. II. p. 1305. Phot. p. 161. Valcken. Anim. ad Ammon. p. 161.

putidae sunt ταυτολογίας, vt saepe miratus sim, talia ferre diu potuisse viros eruditissimos. Legitur quoque vulgo ἐπὶ ταῖσι (Rau. ταῖς) θύραις ἀεὶ καθῆσθαι, quem locum attigi ad Ran. 544. Magis obscuratus hic erat versus heroïcus quam sequens, quem tamen haud melius agnitum reponendo ἐς λόγους pro ἐς λόγον prorsus pessumdedit Brunkius. *Hotib.* Lect. Arist. p. 41. s.

Si librorum auctoritas accederet, lubenter ὡς delerem vt verba ἴσθι δὲ, ταῦτα μαθὼν παρ' ἐμοῦ, κλέος οὐρανόμηκες in vnum versum heroicum coniungerentur, de cuius vsu ap. Arist. ex aliis locis constat. Tum, qui antecedunt versus, in duos trochaicos dimetros acatalecticos conformandi forent. Neque enim hic καταλήξει opus est. Sic v. 506. anapaesti sine καταλήξει canticum chori incipiunt. *Herm.*

Non 459. et seq., vt in not. Inu., sed 458. et 59. ap. Br. vnum versum efficiunt.

465. τοῦτ' ἂν ἐγώ ποτ' ὄψομαι *x*) optime C. Vulgo τοῦτ' ἄρ' ἐ. Potentiale ἂν cum praesente indicatiui construi ostendimus ad Pl. 885. Cum futuro indicatiui id construi negat Dawes. M. Crit. p. 103. sed fallitur. Ach. 392. ὡς σκῆψιν ἂν — οὐκ ἐνδέξεται. Vesp. 942. οὐκ ἂν σὺ παύσει *y*). Prorsus inuenusta est vulgata lectio: ἆρά γε τοῦτ' ἄρ' ἐγώ. *Brunck.* Suidas in Ἄραγε etc. descripsit versum sed male legitur apud illum ποτ' ἐπόψομαι. *Harl.* ὄψομαι. Pac. 345. εἰ γάρ μοι γένοιτ' ἰδεῖν ταύτην τὴν ἡμέραν ποτε. *Bergl.*

466. ὥστε γε σοῦ. Sic A. C. Vulgo ὥστε σοῦ. *Brunck.* R. post ὥστε addit γε, contra metrum. Caet. haec cohaerent, non cum interrogatione senis, sed cum v. 464. *Ern.* ὥστε γε σοῦ; quod metro inprimis conuenit, recte Sch. et Herm. receperunt. Perperam in ed. Inu. post γε posita est coli s. interrogationis nota.

467. ἐπὶ ταῖσι θύραις. Eurip. Bacch. 319. ὁρᾷς; σὺ χαίρεις ὅταν ἐφεστῶσιν πύλαις Πολλοί, τὸ Πενθέως δ' ὄνομα

---

x) Hinc corrigenda, quae in not. Inu. affertur Br. lectio.

y) Exemplis quibus Br. vsum part. ἂν potentialis cum fut. indic. defendit, adde v. 1160. *Herm.* Add. Matthiae Gramm. gr. p. 882. ἂν etiam Sch. et Herm. receperunt.

μεγαλύνῃ πόλις. *Bergl.* ταῖσι seruarunt recte aliae edd. omnes.

470. (al. 471.) ἐς λόγους z) IV. codd. In A. B. versus sic digesti sunt, vt eos exhibui a). In duobus aliis nulla versuum distinctio, continuataque scriptura, tamquam si soluta oratio esset. *Brunck.* At λόγους, quo omnis numerus peruertitur, manifesta est interpretatio alterius lectionis. Sic Eqq. 806. καὶ γεμφύλῳ εἰς λόγον ἐλθοι. Ibid. 1033. φασὶν ἀλλήλαις ξυνελθεῖν τὰς τριήρεις ἐς λόγον. *Herm.* (qui cum Sch. λόγον retinuit.).

471. πράγματα κ. τ. λ. i. e. *de magnis negotiis.* Simile illud Ciceronis [Epp. 2, 14.]: *Noui ego vos magnos patronos; hominem occidat oportet, qui vestra opera vti velit.* v. Suid. V. Ἀντιγραφαί. *Ern.* De duabus significationibus voc. ἀντιγραφή (actio quaedam in causa hereditatis, et libellus in causis publicis oppositus accusationi) v. Petitus Legg. Att. p. 407. et 590. H. l. manifestum est dici causas, accusationes (πράγματα) iisque oppositas defensiones (ἀντ. γρ.), lites quae multis talentis aestimabuntur. Interpretes omnes sensum magis quam verba expresserunt.

473. ἄξια, σῇ φρενί. In Acharn. 8. ἄξιον τῇ Ἑλλάδι. Ib. 204. τῇ πόλει γὰρ ἄξιον. *Bergl.* b). Reiskius coniecit: ἀξίας ᾗ φρενὶ *sua mente.*

475. (476.) Chorus haec conuersus ad Socratem dicit.

476. διακίνει. Qui contulerit hunc et praecedentem et postea 480. et 481. versum cum illo Sosipatri Comici

---

z) R. L. I. λόγους contra metrum. *Ern.* Etiam Bau. ita.

a) Ita nempe:

βουλομένους ἀνακοινοῦσθαί τε
καὶ ἐς λόγους ἐλθεῖν,
πρ. etc.

b) Is vero ita vertit: communicare litium contestationes super multis talentis dignas tuo ingenio, de quibus consultabunt tecum. Alii σῇ φρενὶ aut ad ἀνακ. καὶ ἐς λ. ἐλθ. retulerunt, ἄξια (πράγμ.) ad ταλάντων, vt Brunk. in versione accepit, aut ita fere interpretati sunt: lites multis numis aestimatas, in quibus ingenium ostendere tuum possis.

loco, quem afferam ex Athen. IX. p. 378., ille similitudinem quamdam animaduertet. Loquitur autem coquus cum alio quodam: πρὸ τῆς τέχνης ἔσπευδε ταῦθ' ἡμᾶς μαθεῖν· ἆρα σύ με κόπτειν οἷος εἶ γε φίλτατε; οὐκ ἀλλ' ἐν ὅσῳ προσέρχετ' ἐξ ἀγορᾶς ὁ παῖς μικρὰ διακινήσω σε περὶ τοῦ πράγματος. *Ante artem ipsam vt haec disceremus vrgebat: num tu me vis obtundere, vir optime? Non, sed interea dum puer accedit a foro, exercebo te nonnihil in ea re. Bergl.*

479. (480.) μηχανὰς artes, rationes nouas intelligit Socrates: senex vero instrumenta bellica, hinc stulte et comice quaerit v. seq. *Harl.*

480. (481.) τειχομαχεῖν. Socrates metaphorice loquutus erat, sed rusticus; proprie accepta voce μηχανή, putat illum de machinis bellicis loqui, quibus muri destruuntur c). *Bergl.* Perperam A. D. τί δαὶ d) τειχομαχεῖν. Cf. not. ad Plut. 1150. *Brunck.*

482. δυῷ τρόπω. In IV. codd. δύω τρόπω. Quod vt pro mendoso agnoscatur, necesse non est argumentis adstruere, Atticos δύω vltima longa nunquam adhibuisse. Sed vbi haec forma occurrit sine versus labe, hinc intelligere est, eam librariorum imperitiae tribuendam esse. Cf. not. ad Ran. 1405. Pl. 441. *Brunck.*

483. (484.) ἢν μέν γ' ὀφείληταί τι μοι, μνήμων πάνυ. Sic optime membr. Meus, vt vulgo, corrupto prorsus metro: εἰ μέν γ' ὀφείλεταί μοι, μνήμων πάνυ. Integris pedibus incedit versus in B. εἰ μέν γ' ὀφείλεταί τι μοι e). — Sed prauum est εἰ, quum sequatur in altero membro ἐάν. In C. ἢν μέν γ' ὀφείλεταί τι μοι. Gl. χρεωστεῖταί μοι δάνεισμα παρ' ἑτέρου. Subiunctiuum flagitat ἤν. — Vide quot diversis modis hic versus a librariis deprauatus fuerit. In postremo hoc codice (quinto) iam reperio: εἰ μὲν γὰρ ὠφεί-

---

c) Sed quidni etiam τειχ. μοι tropice dicatur? me, tamquam murum, oppugnare. *Wiland.: du wirst mich doch nicht gar in aller Form belagern wollen.*

d) τί δαὶ L. R. C. male. *Ern.*

e) In Ms. Vat. U. versus hic rectius, vt puto, ita legitur: εἰ μέν γ' ὀφείλεταί τι μοι, μν. π. *Kust.* Deest [in vulg.] syllaba; forte ὀφείλεταί τι μοι. *Duck.* Ita etiam cod. Bau.

λῆταί τι μοι,' μν. π. *Brunck.* R. ἦν. Ib. γὰρ pro γ', quod non displicet. R. ὀφείλῃται. Bentleius poſt ὀφείλεται addit τε ad explendum verſum. Poſſis et τι ſed ita ὢν delendum, quod et abeſt a L. I. et eſt ineptum *f*), ſine dubio inculcatum ad fulciendum verſum, nec eſt in ed. Ald. et aliis antiquis. Idque ſequuti ſumus in textu noſtro. *Ern.* Non tam inſulſus fuit Bentleius, vt τε adderet *g*), immo τι addidit. γάρ, compendio ſcribendi oblitteratum, recepimus. *Herm.* Edidit; ἢν μὲν γὰρ ὀφείλῃταί τι μοι, μνήμ. π. Perperam Schütz.: εἰ μὲν γὰρ ὀφείλῃται — Reiskius coniecit, haud dubie prioribus, vt tum vulgata erant, ſeruatis: μνήμων εἰμὶ πάνυ, neque metrum obſtare putat, cuius tamen minime peritus erat.

484. Verſum totum omittit C. Pro ἐπιλ. L. Ia. habent κἀπιλ. contra metrum. *Ern.* ἐὰν δ' ὀφείλω. Atqui contra oportebat fieri: ἀνδρί τοι χρεὼν μνήμην προσεῖναι, τερπνὸν εἴ τι που πάθοι· *viro quippe decet memoriam adeſſe, ſi quid iucundum ipſi obtigerit;* vt dicit Soph. Ai. 520. *Bergl.*

486. (487.) Credebam aliquando leg. eſſe ἀπολέγειν pro ἀποστερεῖν, ſed nil mutandum. Cf. 726. *Reisk.* Iocus frigidus: nam quid commune inter ſe habent λέγειν et ἀποστερεῖν? Equidem lubens repoſuerim λέγειν μὲν οὐκ ἔνεστιν, ἀπολέγειν δ' ἔνι, vt orare quidem ſe poſſe neget Senex, debita vero abnuere, τὸ ἔξαρνος εἶναι, quod dicitur 1220., de quo vnice cogitat, id ſe callere praedicet natura ſua. *Hotib.* At ingenio ipſius inſitum fuit, vt vellet defraudare *h*).

490. ὑφαρπάσει [vt olim legebatur] Attice pro ὑφαρπάσῃ. Eſt 2. perſ. Fut. med. In Ms. Vat. U. legitur ὑφαρπάσεις *i*), actiue. Vetus autem Schol. legit συναρπά-

---

f) Kuſt. tantum edidit μνήμων ὢν πάνυ, et vnde receperit ὤν, neſcire ſe fatetur *Harl.*, haud dubie e coniectura. Monuit etiam *Bergl.* priſtinas edd. non habere ὤν.

g) Verba Bentl. ſunt: „vt verſus ſtet, ſcribendum eſt: ὀφείλεταί τι μοι."

h) Bene Schütz. Zur Beredſamkeit hab' ich wohl nicht Anlage, aber doch zur Betrügſamkeit.

i) Ita etiam R. ap. *Ern.* et Bau. ap. *Harl.*

σει, vt fidem faciunt omnes edd. vett. Nam quod in ed. Geneu. apud Schol. quoque legitur ὑφαρπάσει, sciat lector id vel a Biseto vel Aemilio Porto profectum esse, quippe qui lectionem Schol. saepe vulgato textui nimis temere accommodarunt. Caeterum v. συναρπάζειν Comicus noster simili sensu vsus est v. 773. *k)* *Kust.* ὑφαρπ. quod hodie Mss. et edd. habent omnes, melius est quam quod Scholia habent συναρπάσει, quod tamen et ipsum pro *arripere discendo* rectum est. Responsio Strepsiadis desiderat ὑφαρπ. *Ern.* ὑφαρπάσεις bene membr. In C, vt vulgo, ὑφαρπάσει, voce media. In B. D. ὑφαρπάσῃς *l)* soloece, quia ὅπως, *quomodo*, pendens a suppresso σκόπει vel simili verbo cum fut. indic., non cum aor. 1. subiunct. construitur. v. ad Ran. 378. Conc. 295. *Brunck.* Lepidum ingenium et vis comica Arist. cernitur in vv. προβάλωμαι *proposuero* et ὑφαρπ. *arripias.* Socratem tropice loquutum de disciplina rusticus intelligit proprie loquuturum de frusto cani proiiciendo, quod rapiat, et stulte quaerit, num sapientia vescendum sit canum more. Num vero cynicos philosophos voluerit carpere, vt Schol. putat, equidem nescio et vero dubito. *Harl.*

491. κυνηδόν. Eqq. 1029. ἐσφοιτῶν δ' ἐς τοὐπτάνιον λήσει σε κυνηδὸν νύκτωρ τὰς λοπάδας καὶ τὰς νήσους διαλείχων. Sic ἱππηδὸν Pac. 81. ταυρηδὸν Ran. 816. κριηδὸν Lys. 309. τετραποδηδὸν Pac. 896. — τὴν σοφίαν σιτήσομαι *m)*. Sic ἐλπίδας σιτούμενοι Aesch. Agam. 1677. Antiphanes ap. Athen. II, p. 47. κάπτοντες αὔρας, ἐλπίδας σιτούμενοι (qui vorant auras, et spe pascuntur). Comicus infra 921. γνώμας τρώγων. *Bergl.*

---

k) Alexis, Atticus itidem Comicus, ap. Athen. XII. p. 645. τὴν δὲ ἀρτυσίαν συνήρπασεν, *artem cibos condiendi arripuit*, seu, *breui didicit. Spanh.* Loquitur noster de apprehensione mentis, vt v. 776. τουτὶ ξυνάρπασον. Soph. Aiac. 16. φώνημ' ἀκούω καὶ ξυναρπάζω φρενί. Sed rusticus aliter accipit. *Bergl.*

l) Ita etiam cod. Elbing., quod falsum. Nam post ἄγε supplendum est σκόπει, ὅρα aut simile verbum, a quo pendens ὅπως cum fut. ind. construitur. v. Dawes. M. Cr. p. 227. ff. 276. et Burgess. p. 459. et 501. ὑφαρπάσεις etiam Sch. Inu. Herm. ediderunt.

m) L. male σιτίσομαι. *Ern.*

492. ἁνθρωπος (i. e. ὁ ἄνθρωπος) legi se velle mihi significauit *Herm.*

493. μὴ πληγῶν δέει. Sic bene A. C. [et A. ap. *Ern.*] Vulgo: μ. π. δέῃ. Semel tantum ap. Lucianum μὴ cum praesente indicat. obseruatum sibi fuisse ait Thomas M. p. 613. ὅρα γοῦν μὴ τὸ ἐναντίον ἐστι. Sed non ita rara sunt huius constructionis exempla. Ad codd. fidem in Soph. El. 580. s. edidimus: ὅρα — μὴ πῆμα — τίθης *n*). Eurip. Phoen. 90. μή τις πολιτῶν ἐν τρίβῳ φαντάζεται. Idem Troad. 179. μή με κτείνειν δόξ᾽ Ἀργείων κεῖται. In Or. 767. Reg. membranae habent: οὐ φοβῇ, μή σ᾽ Ἄργος — ἀποκτεῖναι θέλει. Cum praeterito indicat. μὴ constructum frequentissime occurrit. V. Budaei Comment. L. Gr. p. 953. et Burgess. praef. nou. edit. Misc. Crit. Dawesii p. XXVII. *Brunck.*

494. τίς δρᾷ vitiose editum est in ed. Lips. pro τί δρᾷς i. e. *quid facies?* (Antea etiam in numeris versuum erratum est). τύπτομαι est, *patior me verberari.*

495. ἐπιμαρτύρομαι *p*). V. similem locum Au. 1032. *Kust.* Nempe prout quum in aliis causis, tum maxime in αἰκίας δίκῃ, seu *verberum*, de quibus hic agitur, *quaestione*, fieri in foro Attico consueuerat, vt Au. 1032. μαρτύρομαι τυπτόμενος, ac vel e Demosth. Or. in Cononem aliisque adhuc liquet. Immo prout in genere *testium* ac *testimoniorum* fide niti potissimum Athenn. iudicia obseruat idem orator adu. Euergum p. 638. [T. II. p. 1139. Reisk.] et inde etiam testes manere obnoxios; nempe, quod post iudicia darentur Athenis δίκαι τῶν ψευδομαρτυριῶν *quaestiones de falso testimonio*, et poena etiam irrogata iis, qui falsos testes adduxerant; minor quidem accusatori, maior reo: prout adhuc aliae exstant eiusdem Demosthenis orationes, vt contra Aphobum ac Stephanum duae ψευδομαρτυριῶν inscriptae. Verbum vero ἐπιμαρτύρομαι pro *obtestari* vsurpauit Thucyd. VI, 29. vbi Schol. ἐπεμαρτύρετο exponit διεμαρτύρετο, quod pro *contestari* dicebatur in foro Attico:

---

n) Ibi tamen v. 574. ed. Erf. τιθῇς legitur. Plura autem exempla constructionis huius part. μὴ ibi attulit Br.

o) C. μαρτύρομαι, quod sic dixit Au. 1032. sed hic versum perimit. *Ern.*

de quo et διαμαρτυρίας actione, multa ad Harpocrationem, de ea agentem [p. 125. ff. ed. Blanc.] notauimus ex oratoribus Atticis, Isaeo inprimis et Demosthene. *Spanh.*

496. ἀκαρῆ διαλιπών. Isocrates de Pace [p. 186. T. II. Auger.] ὀλίγον χρόνον διαλιπόντες πάλιν εἰς τὰς αὐτὰς καταστησόμεθα ταραχάς. De voc. ἀκαρῆ videri potest Not. ad Plut. 244. In Vesp. [701.] οὐκ ἀπολαύεις, πλὴν τοῦθ' ὃ φέρεις ἀκαρὲς, et alibi. *Bergl.* ἀκαρῆ Attici dicunt pro μικρόν. v. Spanh. ad Plut. 244., sed L. habet ἀκαρεί, quod non displicet. v. Piers. ad Moer. p. 43. Consentit Ia., nisi quod habet ἀκαρεῖ et λιπών. *Ern.* δικάζεσθαι est litem intendere, in ius vocare.

497. κατάθου θοιμάτιον. Supra v. 179. dicebat Socratis quidam discipulus magistrum in palaestra surripuisse vestem quamdam. Hic etiam Socrates iubet senem vestes exuere, vt eum facilius spoliare possit, quod et factum est *p)*. Nam infra 857. apparet vestem periisse, quum filius dicat ad Strepsiadem: διὰ ταῦτα δὴ καὶ θοιμάτιον ἀπώλεσας, et v. 1501. quum discipulus aliquis quaereret, quis domum ipsis incendat, Strepsiades, qui id faciebat, dicit: ἐκεῖνος, οὗπερ θοιμάτιον εἰλήφατε, et calceos eum amisisse patet ex 718., vbi dicit: φρούδη ἐμβάς, et 856. vbi ad ipsum filius: τὰς δ' ἐμβάδας ποῖ τέτροφας; *Bergl.*

499. φωράσων. Illum esse sensum vocis, quem in versione expressi *(non ingredior ad res furtiuas quaerendas)*, patet etiam ex Ran. 1402., vbi mulier, cui gallus furto ablatus erat ab alia muliere, dicit se velle in illius domum ingredi, vt furtum deprehendat: πάρφηνον εἰς Γλύκης, ὅπως εἰσελθοῦσα φωράσω. Cogebantur autem nudi ingredi *q)*, qui venirent ad furtum detegendum; ne aut ipsi, dum perlustrant omnia, aliquid sub veste abscondant et auferant: aut furti aliquem suspectum malo mactare cupientes, rem quaesitam forte sub veste abstrudentes ingrediantur, et deinde ibi se inuenisse dicant, quam ipsi supposuerant: vt

---

p) Strepsiades autem putat, se propterea iuberi pallium (ἱμάτιον) deponi, vt verbera accipiat. *Wil.*

q) h. e. pallium deponere, ne possent rem, quam abreptam sibi dicerent, eo deferre, accusationis causa. *Wil.* γυμνοῦσθαι dicuntur, quae moris sunt.

Schol. docet. Dicit ergo Strepsiades: *quia non ad deprehendendum furtum veniat, nihil opus esse, vt nudus ingrediatur. Bergl.* Interpretationem Frischlini recte castigat tam ingenii elegantia quam eruditione nobilis Anna Fabri, in not. gall. ad h. l. Φωρᾶν enim non significat *aliquid auferre*, vel *furari*, vt Frischl. putauit, sed, praeter alia, *rem furtiuam quaerere*: quo sensu vocem illam Arist. h. l. accepit. Praeterea notandum est, moris fuisse ap. vett. Graecos et Romm., vt, qui rem furtiuam in domo aliena quaesitum ibant, nudi et licio tantum cincti intrarent, ne quicquam secum in illam domum inferre possent: ad quem morem Arist. hic alludit. V. Festum V. *Lance et licio*: vbi interpretes de dicto more plura notarunt [p. 199. ed. Dacer. Amst. vbi etiam hic locus laudatur] *r*). *Kust.*

502. ἐμφερὴς similiter pro ὅμοιος Aesch. Choëph. 204. τοῖς τ' ἐμοῖσιν ἐμφερεῖς pedibus meis *consimiles*. Sic παρεμφερεῖς adhibet Ecdorus ap. Stob. Floril. Tit. XC. περὶ δυσγεν. [p. 365. ed. Grot.] παρεμφερεῖς ταύταισι τοὺς τρόπους ἔχειν. Adde προσφερὴς eodem sensu in dicto Aesch. dramate v. 173. κάρτα προσφερὴς ἰδεῖν, et ap. Platon. de Legg. X. p. 904. [Steph. T. IX. p. 107. Bip.] πάσχειν τε καὶ ποιεῖν ἃ προσήκον δρᾷν ἐστι τοῖς προσφερέσι τοὺς προσφερεῖς. *Spanh.*

503. οὐδὲν διοίσεις. Cratinus ap. Athen. IX. p. 375. Cas. ἀλεκτρυόνος μηδὲν διοίσεις τοὺς τρόπους. — *Chaerephon* erat pallidus et macer, vt hinc patet et ex Vesp. 1410. et aliunde. Iulianus epist. 1. τὸ σῶμα τοῦ Χαιρεφῶντος οὐδὲν ἄμεινότερον ἔχειν. *Bergl.* φύσιν. Vox φύσις ambiguae est significationis. Pro *ingenio* accipit Socrates, pro *figura* vero Strepsiades. Ideo timet, ne semimortuus esse videatur, quia Chaerephon, vt philosophus, macilentus et pallidus erat. Huius loci acumen latine reddi non potest. *Brunck.*

505. λαλήσῃς R., at post ἀκολουθήσεις, quod non improbo, sed post ἐμοὶ comma deleui *s*). Iunguntur enim

---

r) Pro ἔγωγ' nonn. edd. ἐγὼ γ'.

s) Nemo obsequutus est, nam δευρὶ θ. cum ἐκ. iunxerunt, hoc sensu: sequere me huc ocyus, properans nonnihil.

ἀκολ. ἀνύσας τι, *celeriter sequere me*, cf. v. 181. deinde vrget δευρὶ θᾶττον *huc ocyus.* *Ern.* λαλήσεις et ἀκολουθήσεις etiam Brunk. *t)* dedit ex emendatione Dawesii M. Crit. p. 222. Herm.

507. δός μοι μελ. Cuius petitionis ratio in eruditis Scholiis redditur et a Daceria etiam in gallicis ad hanc fabulam notis opportune explicatur: nempe quod Trophonii antrum ingressuri ad consulendum ibi oraculum *mellitam offam* secum ferrent, qua serpentes ibi obuios continuo demulcerent. Vnde Socratem domicilium suum adeuntem iussus sequi Strepsiades, quasi Trophonii antrum, vt de eo sequenti versu, ingressurus esset, festiue *mellitam* id genus *placentam* sibi prius dari postulat, quo se aduersus occursurum forte infestum quemdam genium, vulgo per serpentem seu draconem designatum praemuniret. Hunc vero Trophonii oraculum adeuntium ritum, praeter Schol. h. l. tangunt Pausanias, vbi pluribus de illa Trophonii specu et oraculo agit IX. p. 604. [c. 39, 5. T. III. p. 127. Fac.] ὁ νῦν κατιὼν κατακλίνας ἑαυτὸν ἐς τὸ ἔδαφος ἔχων μάζας μεμαγμένας μέλιτι etc. Lucianus Dial. Menippi cum ipso Trophonio p. 267. [III, 2. Dial. Mort. T. I. p. 339. Hemst.] καὶ ἐσταλμένος ταῖς ὀθόναις, γελοίως μάζαν ἐν ταῖς χερσὶν ἔχων etc. Philostratus denique Vit. Apoll. VIII, 8. de Apollonio antrum Trophonii ingressuro: λευκῇ δὲ ἐσθῆτι ἐσταλμένοι πέμπονται μελιτούττας ἐπάγοντες ἐν ταῖς χερσίν, μειλίγματα ἑρπετῶν, ἃ τοῖς κατιοῦσιν ἐγχρίπτει. Vnde illustrantur tot veteres Numi, in quibus Dea Salus s. Ὑγίεια offam serpenti tamquam cibum, quo id reptilis genus delectaretur, porrigit *v)*. Μαγὶς vero, vt hoc addam, dicta iuxta Hesych. eadem illa μάζα s. *mellita offa* in antrum Trophonii deferri solita, quod in Hemsterhusii ad aliquot Luciani dialogos notis p. 63. occupatum forte video *x)*; prout alioquin μαγίς, vox Cypria, pro μάζα ap. Athen. XIV.

---

t) Non monito tamen lectore. Scilicet olim legebatur: λαλήσεις — ἀκολουθήσεις. Scaliger λαλήσεις etiam scribi iussit. Emendauit Dawes. quia οὐ μὴ cum fut. indic. aut aoristo secundo coni. struitur. v. ad 366.

v) Vid. C. G. de Boze sur le culte de la deesse Santé, 1705. lat. in Woltereck Electis numar. p. 23. ff.

x) Add. Phot. Lex. p. 176. Zonar. II. p. 1330.

p. 663., ap. Helladium vero μαγὶς Aegyptiis pro menſa dicitur. *Spanh.* Offam mellitam proiiciebant ſerpentibus in Trophonii antro obuiis, vt eos placarent. Videtur autem Strepſiadi domicilium philoſophorum, qui erant famelici et triſtes, ſimile eſſe Trophonii antro, quia ille ibi fame erat mortuus, vt teſtatur Schol., et quia illi, qui inde rediiſſent, ſemper poſt illa eſſent triſtes, vt etiam prouerbio dicatur de homine tetrico; ἐς Τροφωνίου μεμάντευται· de quo Erasmus in Chiliadd. [p. 440.] *Bergl.*

μελιτοῦταν. Sic MS. Arund. per vnum τ. At reliquae edd. habent μελιττοῦταν per duplex ττ, quam ſcripturam metri ratio aſpernatur. Caet. locum hunc citat Thom. M. V. Μελίπηκτον y). *Kuſt.* Guyetus male ap. Heſych. hanc vocem legendam putat μελιτοῦτταν. Nihil ibi mutandum, etſi iuxta Kuſterum, ob metrum, ac fide Ms. Arund. legendum hic ſit μελιτοῦταν z). Μελιττοῦτα caeteroquin cum gemino τ in media voce dicta id genus placenta, ſicut μελιττουργοὶ et μελιττοῦσιν *apiarii, mel conficiunt,* ap. Theoph. H. Pl. VI, 2. Immo, prout ap. eumdem IX, 9. bis in proximis verbis legitur παγκαρπίαν, aut, iuxta Salmaſii emendationem ad Solin. p. 861. παγκαρπίας μελιττοῦταν *ex omni frugum genere placentam:* mox τριμήνους (vel τριμήνου, iuxta eumdem τὸν πάνυ) μαλιττούτας *placentas ex frumento trimeſtri,* non vero, iuxta Plinium, huius loci interpretem, *aquam mulſam tribus ante menſibus circumfuſam,* et, quod moneri omnino ad eum Plinii locum [XXI, 7. p. 240. T. II.] a poſtremo eius editore merebatur, maxime poſt Salmaſianam loci illius explicationem, ſuppreſſo licet nomine, ad maiorem lucem illius ap. Theophr. loci, vt genuinam, in poſtrema eius editione Bataua a viro docto adpoſitam. Idem vero in praef. p. 21. de Homon. a Salmaſio repoſitum videas, ac vere vtique; nempe ea voce μελιττοῦτα nullibi *aquam mulſam,* ſed *placentam mellitam* deſignari. Sic Athen. IV. p. 167. τῷ ἑαυτοῦ συσσίτῳ μελιττοῦταν a) ἀπέδωκε τὸν κλῆρον. Idem μελιτ-

y) P. 607. vbi de ſcripturae varietate μελιτοῦτα, μελιττοῦτα, μελιτοῦττα, diſputat Oudend.

z) Sic recte e Ms. Arund. edidit Kuſterus. Sic et Suid. et R. Ia. Et metrum ipſum poſtulat. *Ern.*

a) μελιτοῦττης ibi editum a Schweigh. T. II. p. 160.

τοῦτων inter *placentarum* genera retulerat III. p. 114. *b)* et ap. Philoſtr. praeter locum in ſuperiori nota adductum Vit. Apoll. I, 1. μελιττοῦττα καὶ λιβανωτός. *Spanh.* μελιτοῦτταν recte ſcriptum in B. Perperam duo alii μελιττοῦταν, vt eſt in primariis edd. Male etiam membr. μελιτοῦταν, vt edidit Kuſt. V. not. ad Lys. 601. et Valkenar. ad Herod. p. 638. αἰθαλοῦσσα contractum ex αἰθαλόεσσα eſt Aeſch. Prom. 1000. Sic ex μελιτόεσσα μελιτοῦσσα, μελιτοῦττα· οἰνόεσσα, οἰνοῦσσα, οἰνοῦττα. Mirum quam ſaepe in illius nominis ſcriptura peccarint et librarii et editores. Ridicule Spanhemius Guyetum caſtigat ap. Heſych. recte legentem μελιτοῦτταν. Hoc eſt, quod aiunt, *ſus Minervam.* De Trophonii oraculo v. Hemſterhus. ad Lucian. I. p. 339. *Brunck.*

508. ἐς Τροφωνίου· μαντεῖον nempe vel σπήλαιον, *oraculum* aut *ſpecum,* vt vulgo Attici et reliqui etiam e graecis ſcriptt., quod obuium, ἐς Διονύσου, ἐς Ἀρτέμιδος, ἐς Ἀσκληπιοῦ etc. ἱερὸν ſcilicet vel ναόν. Sic Pauſan. IX. p. 602. [c. 39, 4. p. 125. T. III. Fac.] ἐς τοῦ Τροφωνίου (nempe *antrum*) κατιέναι. *Spanh.*

509. κυπτάζεις ἔχων *c)*. Quod hic Attice redundare ἔχων in Scholl. dicitur, obuium e pluribus ap. hunc Comicum locis: ληρεῖς ἔχων Ran. 527. Au. 343. φλυαρήσεις ἔχων Ran. 202. 521. διατρίβεις ἔχων Conc. 1143. etc. *Spanh.* v. Not. ad v. 131. Thesm. 242. κἀγκύψας ἔχε. Significat autem verbum ἔχειν *ſtatum* in eiusmodi locis, quum illo vel illo modo ſe habet. *Bergl.* De Atticismo part. ἔχων v. Greg. Cor. de dial. p. 62. ſſ. qui noſtrum locum laudat, ibique Koen. qui Valken. ad Eurip. Phoen. 712. iam laudauit. *Harl.* — Iam fores aedificii intrant, choro fauſta apprecante. Semichori nomen verſui 510. praefixit Francog. int., atque eidem ſemichoro etiam ſequentem parabaſin adſignat.

511. Perperam vulgo εἵνεκα. [Inu. adeo εἵνεκα repoſuit]. In B. ἕνεκα. *Brunck.* Recte Br. οὕνεκα, meliore

---

b) Vid. Schweighäus. Animm. T. II. p. 303. vbi μελιτοῦτταν ſcribendum eſſe docetur.

c) Loci huius meminerunt Ammonius V. κύπτειν et Suidas V. κυπτάζειν. *Kuſt.*

etiam interpunctione, quam sequuti sumus d). Vulgo enim colon post χαίρων ponebatur et verba τῆς ἀνδρ. εὖ. τ. cum sequentibus continuabantur. *Herm.*

512. Verae lectionis vestigia seruauit liber Rauennas, in quo est γένοιτό τ' ἀνθρώπῳ. Vnde emendauimus: γένοιτο τἀνθρώπῳ. Vulgo: γένοιτ' ἀνθρ. At versus hinc omnes choriambici dimetri sunt, qui non debent a catalectico incipere. Catalectici tantum sunt v. 513. (509. H.) et 517. (513. H.) *Herm.*

515. Etiam Brunk., neglecta metri lege, vocab. αὐτοῦ integrum huic versui adiecit. Pro αὐτοῦ scripsimus αὑτοῦ (ita vt secunda voc. syllaba sequenti versui adhaereret e). *Herm.*

518. Parabasis f) haec docta admodum est, multaque lectu digna et ad historiam comoediae veteris pertinentia continet. *Kust.* Epitome Parabaseos, in qua poëta loquitur: Quum haec comoedia sit elegantissima omnium quas edidi, et digna quae apud sapientes spectatores ageretur et probaretur: immerito quidem victus sum, quam primum acta est, verumtamen non alienabor a vobis propterea. Nam postquam alia quaedam mearum comoediarum, illa inquam de *Modesto* et *Luxurioso*, quam per alios edideram, vobis valde placuit, de vestro fauore adhuc satis certus sum. Nunc itaque haec comoedia iterum prodit, hac spe, vt etiam probetur, quemadmodum illa de *Modesto*; nam haec vere *modesta* est, nihil enim aliunde adsciuit, quo placere possit, vt aliae pleraeque, sed venit freta naturali sua venustate. Tales comoedias quum ego faciam, tamen modestum me praebeo; nam et spectatores decipere vereor, obtrudendo illis ineptias quasdam, aut

---

d) Atque etiam Inu. Sed Schütz. οὕνεκα quidem recepit, sed colon post χαίρων, post ταύτης comma habet. In versione tamen meliorem interpunctionem expressit.

e) νεωτέροις — χρωτίζεται. In Vesp. 1463. βουλόμενος τοὺς φύσαντας νεωτέροις κατακοσμῆσαι πράγμασι. *Bergl.*

f) De qua Comicorum parabasi adducam hic solum Aristidis verba Orat. de non agend. comoed. p. 286. T. II. [T. I. p. 510. ed. Iebb.] καὶ ὁπόσον τις ἔν γε ταῖς καλουμέναις παραβάσεσι νουθεσία καὶ παίδευσις ἐνῆν, ἐῶ λέγειν. *Spanh.*

eadem inculcando: et quos perstringo, illis non insulto prostratis, vt caeteri poëtae, qui in Cleonem et Hyperbolum non cessant comoedias scribere: in quibus etiam nihil noui dicunt, sed illa, quae a me inuenta semel sunt g). *Bergl.*

Huic primae Parabasis parti praemissus est titulus in recentioribus edd. Τροχαϊκοὶ καταληκτικοί, qui latine etiam praemissus est versioni Bergleri, licet ea metro non scripta sit: *Trochaici catalectici.* Scias tamen, amice lector, in XLV. versibus, quibus constat pars illa, non vnicum esse trochaicum catalecticum. Tetrametri sunt choriambici polyschematisti Eupolidei, quo de metri genere vid. Hephaestio p. 61. vbi in exemplum adfert v. 529. ὃ σωφρων τε | χῳ καταπυ | γων αρισ' ἠ | κουσατην. Pes secundus semper est choriambus, vel, quod eodem redit, si per μονοποδίαν scansionem facias, in tertia sede semper est dactylus. *Brunck.* Forma metri Eupolidei polyschematisti, de quo dixi III. de metr. c. 5. haec est:

. . . . | – ́ ⏕ | – ́ ⏑ ⏑ – | . . . . | – ́ ⏑ | – ́ ⏑ –

Loci punctis notati basin habent, in qua bisyllabi pedes omnes promiscue adhibentur, neque e trisyllabis plane spernuntur tribrachus, anapaestus, dactylus. *Herm.*

πρὸς ὑμᾶς. Sic membr. et meus, bene. Vulgo πρός γ' ὑμᾶς. Pes est antispastus h). *Brunck.*

519. τόν ἐκθρέψαντά με. Sic Aeschylus in Ran. Comici nostri 907. Cererem altricem ingenii sui dicit: Δήμητερ, ἡ θρέψασα τὴν ἐμὴν φρένα. *Bergl.*

---

g) Choragus nomine poëtae spectatores alloquitur. *Schütz.* Hanc parabasin secundae Nubium editioni fuisse destinatam in promtu est, siue iterum editae sint, siue, quod probabilius, non in scenam denuo delatae. Ad fabulam, cuius prior ad nos peruenit editio, omnino non pertinet, per se tamen vtilissima est, ita vt gratiae habendae sint ei, qui eam hic inseruit. *Wiland.* qui praeterea de Nubium fatis ea, quae supra allata sunt p. 67 — 76. disputat, et, quae ad ingenium poëtae cognoscendum insunt, collegit p. 77 — 79. — Num comico liceat, de se in media comoedia adeo verboso esse, subdubito. Per chorum tamen veteri Comico forsan potius licitum fuerit id facere, quam vt hodie comicus, forma theatri mutata, illum morem imitari commode posset. *Harl.*

h) γ' etiam in L. C. ap. Brn. (eo improbante) et Elb. deest.

520. *οὕτω νικήσαιμί γ' ἐγὼ* i). Sic ad metri normam legendum. Mendosa vulgo: *οὕτω νικήσαιμ' ἔγωγε*. *Brunck*. Bentl. metri caussa corrigit bene *νικήσαιμί γ' ἔγωγε*, vt in quarta sit iambus. Sed debet esse modo *ἐγώ*, non *ἔγωγε*. *Ern*. [Idem in praef. ad Nub. p. XXXVI. legem generis trochaici Eupolidei esse perperam dicit, vt trochaeus semper sit in tertia regione, non dactylus, in quarta autem iambus.] Atqui Bentleius vero: *νικήσαιμί γ' ἐγώ*. Vulgata lectio ab imperitis metricis profecta, qui hos versus trochaicos tetrametros esse crediderunt. Sed *νικήσαιμί γε* non satis aptum est. Multo maior vis et elegantia in eo inest, quod nos dedimus: *οὕτω νικήσαιμί τ' ἐγὼ κ. τ. σ.* *Herm*. Ex Herm. emendatione ita edidit Schütz. quamquam ex Bentl. emend. se reposuisse ait.

522. *σοφώτατ' ἔχειν* h. e. *σοφωτάτην εἶναι*, *peritissime compositam*, praestantissimam, esse.

523. *ἀναγεῦσαι* actiue (*gustandam offerre*). Eurip. Cycl. 146. *βούλει σε γεύσω* (tibi dem gustandum) *πρῶτον ἄκρατον μέρος*; *Bergl*. Pro *ἀναγεῦσ'* L. Ib. plene *ἀναγεῦσαι*, contra metrum. *Ern*. Sic scripsere metrici, vt versum facerent trochaicum. De elisa diphthongo v. ad 550. *Herm*.

524. *ὑπ' ἀνδρ. φορτ.* *iudicibus imperitis pronunciantibus*. Sic Latini *sub iudice*: omninoque *ὑπὸ* *sub* sic dicitur, vt in genere caussam alicuius rei indicet. Plato Apol. Socr. init. *ὑπ' αὐτῶν ἐπελανθανόμην μου* *illi fecerunt, vt mei obliuiscerer*. Virg. k) *sub magno Aenea cadis*. *Ern*.

525. *οὐκ ἄξιος ὤν*, *quum id non essem commeritus, quum non essem illa iniuria dignus*, vt loquitur Terentius [Hec. III, 5, 36. V, 2, 16.]. Sic Acharn. 1061. *ὅτιὴ*

---

i) Legendum est ex versus ratione *οὕτω νικήσαιμί γ' ἐγὼ* etc. Ea enim huius metri Eupolidei lex est inuiolabilis, vt in tertio loco dactylus sit; at in disyllabis illis pedibus vel iambus vel trochaeus vel spondeus pro arbitrio scriptoris licite vsurpari possit. Et iambum quidem habes v. 527. *προδόσω τοὺς δεξιούς*. Et sic 535. *θεα — ταῖς οὕτω σοφοῖς*. Item 549. *ἔπαισ' — ἐς τὴν γαστέρα*. Et sic alibi in aliis fabulis. *Bentl.*

k) Aen. X, 830. est: *Aeneae magni dextra cadis*.

γυνὴ ἔτι τοῦ πολέμου τ' οὐκ ἀξία. *Bergl.* πραγματεύεσθαι paulo poſt eſt, *elaborare*, multo cum labore conficere.

527. [523. Herm.] Metrum eſt turbatum [in vulg. lect. ἀλλ' οὐδ' ὡς ὑμῶν ποθ' ἑκὼν —] quod vt in integrum reſtituatur, verſus hic ita legendus eſt: Ἀλλ' οὐδ' ὡς ὑμῶν προδώσω ποθ' ἑκὼν τοὺς δ. *Kuſt.* Sed ita verſus magis corrumpitur *l*): nam in regione quarta perit iambus. In vulg. lectione eſt in quinta iambus pro trochaeo. Sed ſic eſt et v. 535. vbi vid. Et verbum προδώσω, quid hic ſit, non intelligo magis, quam intelligebat Duk. [in not. mſſ.] *Ern.* ὑμᾶς in membr. In aliis, vt vulgo, ὑμῶν. *Brunck.* Cum Br. ὑμᾶς pro ὑμῶν dedimus. Senſus hic eſt: etſi damnatus ab imperitis, non tamen committam, vt vos, qui periti eſtis, idcirco deſeram atque ad vos fabulam meam afferre detrectem. *Herm.*

528. ſ. Hi verſus quomodo cum 530. cohaereant, et ſenſus ipſe qui ſit, non ſatis perſpicuum eſt. Nempe cauſam commemorat, quare, quamquam iniuria affectus, tamen non deſinat magnifacere ſpectatores. Illud modo tenendum, coniungendos eſſe hos verſus cum 527. τοὺς δεξιοὺς ἐξότου etc. et γὰρ intelligendum eſſe *ſcilicet:* poſteaquam ſcilicet fabula *Daetalenſes* bene excepta eſt, quam ego ſub alieno nomine edidi, vos autem fauore veſtro feciſtis, vt diligentius elaboratam ediderim — ἐκ τούτου, ab illo, inquam, tempore de veſtro fauore non dubitaui. *Ern.* οἷς ἡδύ, *quibus libenter probo ſtudium meum et eloquentiam. Bergl.*

529. Haec pertinent ad drama Ariſtophanis, quod Δαιταλεῖς inſcribebatur, vt recte monet Schol. vetus. In eo enim dramate Comicus noſter introduxerat duos iuuenes, alterum probum et modeſtum, alterum vero luxu et libidine corruptum, vt diſcimus ex inſigni fragmento, quod

---

l) Scil. ex opinione Ern. de hoc metro, quae vana eſt. Repudiauit Kuſteri emendationem Ern. etiam in praef. ad Nub. p. XXXVI. ὡς in hoc vers. non valere, *vt*, quemadmodum lat. interpres acceperat. ſed *ſic* (vt Il. I, 116. XVI, 363. Od. II, 23.) ſenſumque eſſe: ſed licet inique adeo iudicatum ſit a quibusdam veſtrum de meo dramate, numquam tamen bonos et ſapientes ex vobis prodam et negligam; docet *L. Bos* Obſs. Critt. p. 72. ſ.

ex illa fabula nobis consuetuauit Medicorum κριτικώτατος, Galenus m) in praef. Lex. Hippocr. [ap. Brunk. Fragm. Arist. n. 3.] *Kust.* Adducitur hic versus ab Hephaest. p. 61. [ed. de Pauw.] ὁ σώφρων τε etc. Inter alia vero huius Comici loca, vbi eadem vox obscoena καταπύγων legitur, occurrit καταπυγοσύνη in hac fab. 1013. Adde λακκοκαταπύγων Acharn. 664. *Spanh.* ὁ n) σώφρων τε χῷ — Sic IV. codd. et Hephaestio l. l. Vulgo χῷ σ. — Comoediam innuit, quae inscripta erat Δαιταλῆς. *Brunck.* Recte Br. ita edidit. Sic etiam Rau. Bau. Elb. *Herm.* Hic et antea obsequutus est *Schütz.*

530. παρθένος. Allegorice: *quemadmodum puella, si clam conceperit et tamen velit virgo haberi, partum exponit, quem alia tollit; ita et ego clam editum ingenii mei foetum exposui quasi et aliis reliqui.* Nam Aristoph. initio comoedias suas per alios agi curauit; vnde etiam Vesp. 1021. dicit, se clam iuuare alios poëtas, qui ipsum quasi in ventre suo concipiant, quemadmodum ἐγγαστρίμυθοι vates deum concipere creduntur, vnde ipse per ora illorum effundat comoedias. Vide et parabasin in Eqq. *Bergl.*

531. ἐξέθηκα. De expositione infantium vsurpari hoc verbum probat Schol. ex hoc Eurip. loco: δίδωσι βουκόλοις ἐκθεῖναι βρέφος· est autem in Phoen. 25. et loquitur ibi de Oedipo, de quo et Comicus Ran. 1215. ἐξέθεσαν ἐν ὀστράκῳ, ἵνα μὴ ᾿κτραφεὶς γένοιτο τοῦ πατρὸς φονεύς. *Bergl.*

532. ἐξεθρέψατε, *educastis*, i. e. fecistis, vt nomen et fama poëtae propter illam comoediam cresceret. *Bergl.*

534. Haec mihi satis non liquent. Schol. expositio obscura est. Puto hanc esse sententiam: Nunc igitur, quemadmodum Electra agnouit fratrem e capillo, sic haec comoedia prodit, visura, an inueniat spectatores, qui sint quasi fratres priorum, i. e. ita peritos, aequos, vt olim Daetalenses: cognoscet enim eosdem esse, si viderit atque intellexerit, eodem modo se probari laudarique ab illis,

---

m) Eadem repetiit *Bergl.* et praeterea obseruat χ' ὁ (vt cum Kust. scribit, non χῷ) poni pro καὶ ὁ.

n) Ita etiam I. ap. *Ern.* qui improbat.

quae laus σύμβολον erit, vnde cognoſcat, hos ſpectatores eſſe fratres priorum, i. e. aeque peritos, iuſtos, quemadmodum capillus σύμβολον erat Electrae Oreſtis, fratris. *Duck.* Ap. Aeſch. in Choëphh. quum forte Electra, Agamemnonis filia, patri inferias ferret, inuenit in tumulo comam aliquam; qua viſa putat, fratrem ſuum Oreſtem domum rediiſſe et eam pro more dedicaſſe in tumulo patris memoriae, idque coniicit ex ſimilitudine huius comae cum fraterna: μάλιϛ', inquit v. 176., ἐκείνου βοϛρύχοις προσείδεται o) (maxime illius cincinnis ſimilis eſt), ad q. l. vid. Stanleius. In hac autem comparatione *Electra* eſt praeſens comoedia, vt ipſe dicit Comicus; per *fratrem* autem Electrae ſ. per Oreſtem debet intelligi altera illa comoedia, quam a cordatis ſpectatoribus laudatam eſſe dixit; per *comam* autem *fortuna* alterius comoediae ſiue plauſus quem meruerat. Quod igitur hoc verſu et duobus ſeqq. dicit, tale eſt: *Haec comoedia venit quaeſitum ſpectatores tales et tam ſapientes, quales habuit prior illa comoedia: quos agnoſcet tales eſſe, ſi experta fuerit ſimilem fortunam et plauſum.* Breuiter: *ſi ſapiunt ſpectatores, laudabunt hanc comoediam. Bergl.*

535. ἦλθ' ἤν που 'πιτύχῃ p). Sic recte B. vt metrum flagitat. Perperam vulgo ἦλθεν. *Brunck.* quem reliqui edd. ſequuti ſunt.

538. Citat locum hunc Suid. V. Οὐδὲν ἦλθε. *Kuſt.* σκύτινον. Phallum deſcribit, qui erat coriaceus penis. In Lyſiſtr. introducit praeconem Spartanum cum eiusmodi phallo, qui interrogatus: τί ἐϛι σοι τοδί; reſpondet: σκύταλα Λακωνικά· alludens ad σκύτινον αἰδοῖον. Caet. Schol. ad 542. obſeruauit, quae Comicus hic et in ſeqq. neget ſe facere, tamquam reprehendenda ſcilicet, omnia in ipſum tendere, vt qui et phallos introduxerit, vt, loco iam cit.

o) H. l. (175. ed. Schütz. 167. Both.) laudauit etiam, praeeuntibus Scholl. quae ad illud drama reſpici monent, *Spanh.* ap. quem male προσείκεται legitur.

p) Sic edidimus, vt dudum e coniectura correximus, adſtipulante MS. Ib. In quinta rurſus eſt iambus pro trochaeo. *Ern.* Add. id. praef. ad Nub. p. XXXVI. V. ſeq. perperam ediderat Brunck. γνώσεται μὲν — in nott. errorem emendauit.

et in Ach. 242., et cordacem et caluos et faces et, *iu, iu!* exclamantes, vt mox ostendam. V. etiam not. ad Plut. 797. Ita in Ran. princip. ridet Comicos, qui onere granatos seruos assidue introducant, vt πιέζομαι dicant, quod ipse ibidem facit. *Bergl.*

539. Codd. etiam, vt impressi, ἵν' ᾖ γέλως, mendose, quum praecedat verbum temporis praeteriti ἦλθε. [Itaque ἦν edidit.] Schol. ms. τοῦτό φησι διὰ τὸν Ἕρμιππον καὶ τὸν Σιμέρμωνα τὸν τούτου ὑποκριτήν. Quod autem Hermippo exprobrat, ipse admisit in Lysistr. et Thesm. *Brunck.* Nos nihil mutandum existimauimus, qui Graecos in hoc genere non putemus tam religiosos fuisse, quam nunc multi arbitrantur, de qua re diximus in Obss. critt. c. 1. *Herm.* Neque Sch. neque Harl. Brunkium sequuti sunt, ita vt ἦν reponerent.

540. Φαλακρούς. Schol. dicit, in Pace rideri caluos et respicit sine dubio ad v. 768. vbi et se ipsum caluum dicit: καὶ τοῖς φαλακροῖσι παραινοῦμεν κ. τ. λ. Quin et hic in Nubb. videtur iocari in caluitiem Socratis, supra 147. *Bergl.*

κόρδαχ' q) εἵλκ. Quod comicae licet, sed lasciuae saltationis genus a se de industria in agenda hác fabula omissum

---

q) „Ad haec ita Schol. τρία εἴδη ὀρχήσεως· Ἐμμέλεια μὲν τραγική· Σίκιννις σατυρική· Κόρδαξ κωμική, ἥτις κινεῖ αἰσχρῶς τὴν ὀσφῦν. Ex his patet, quam antiquus sit mos saltationum impudicarum. Nam et saltatio, quae Κόρδαξ dicitur, in Graeciam ex Asia iam a Pelopis tempore venerat, si fides Pausaniae El. II. [VI, 22, 1.] ὅτι οἱ τοῦ Πέλοπος ἀκόλουθοι τὰ ἐπινίκια ἤγαγον παρὰ τῇ θεῷ ταύτῃ καὶ ὠρχήσαντο ἐπιχώριον τοῖς περὶ τὸν Σίπυλον ὄρχησιν. Tyrii forte ex Asia eam accipientes Gades et Baeticam vsque eam attulerunt, vbi inualuit, teste Martiali [VI, 71.] *Edere lasciuos ad Baetica crumata* [s. *crusmata*] *gestus* etc. Et mirum est, eam adhuc durare in iis partibus, vbi sub nomine *Sarabandae* frequentatur; et inde mos ad nos vsque fluxit et vox etiam Hispanica nunc obtinet. Olim vero eam saltationis speciem proaui nostri vocabant gallica voce *une gaye antiquaille,* scilicet ob eius antiquitatem et lasciuiam." *Palmer.* [Exercc. p. 732. ad v. 555. cuius locum hic repetiit *Kust.*] Hoc etiam comicae saltationis petulantioris genus introduxisse Comicum in Vespis monet Schol., nimirum in vltima fabula. *Bergl.* Ex h. l. Francog. V. D. in Th. Gr. XI. p. 286. contra Burettium docet, cordacem iam ante Arist. tempora vsitatam fuisse saltationem.

dicit Arist. Hinc inter vecordis s. effrenis et audacis hominis notas ponit Theophr. [c. 6, 1. Fisch. s. c. 13. Schneid. vbi cf. Fisch. in Ind. V. Κόρδαξ]; ἀμέλει δυνατὸς καὶ ὀρχεῖσθαι νήφων τὸν κόρδακα· id quod largius etiam potis probrosum tradit (vt ad Theoph. vidit iam Casaub.) II. Olynth. [p. 23. T. I. Reisk. vbi κορδακισμοί] Demosthenes, vnde etiam paullo post anus ebria ad saltandum cordacem in dramate Marica ab Euripide inducta dicitur v. 559. Verbum vero εἵλκυσεν, quo hic vtitur Comicus, eodem sensu pro *saltare* adhibuit Pac. 327. ἐν μὲν οὖν τουτί μ' ἔασον ἑλκύσαι. Ad q. l. opportune adfert Florens Terentii verba Adelph. IV, 7, 34. *Tu interea restim ductans saltabis;* vnde obuia patet ratio huius loquutionis, vt in his Comici verbis ἕλκειν κόρδακα. *Spanh.* Schol. Ms. τοῦτο διὰ τὸν Εὔπολιν. De comica saltatione, quae κόρδαξ dicebatur, v. Meursium in Orchestra *r)*. Casaub. ad Theophr. p. 177. [p. 84. ed. Fisch.] putat, ad restim solitum cordacem saltari, quia Comicus hic dicit κόρδακα ἑλκύειν. Iulianus et alii ἕλκειν κόρδακα. Sed et infra: Εὔπολις τὸν Μαρικᾶν παρείλκυσεν. Schol. ms. κόρδακα, τὸ λεγόμενον ἰδιωτικῶς καρυδᾶν λέγει. τὸ δὲ εἵλκυσεν, ἀντὶ τοῦ ἰσώτερον εἰσήγαγε, νοεῖ· et ad παρείλκυσεν 553. glossa εἰς τὸ θέατρον εἰσήγαγεν. Barbaram vocem καρυδᾶν non reperio in C. du Fresne Glossario. *Brunck.* Gloss. (cod. quinti): τὸν λεγόμενον ἰδιωτικῶς καριδᾶν λέγει· τὸ δὲ εἵλκυσεν ἀντὶ τοῦ ἐν τῷ θεάτρῳ εἰσήγαγε νόει. Eamdem hanc glossam ex alio cod. iam cum scripturae mendis protuleram. Perperam illa v. ἑλκύειν interpretatur, quod saltationis proprium est. v. Pac. 328. *Idem* in Suppl.

εἵλκυσεν. Syllaba media, alias longa, corripitur e lege theatri Attici. *Ern.* Quaenam est illa lex theatri Attici? ἑλκύσαι media breui vbiuis, nec solum ap. Atticos poëtas, vt Arist. 553. Pac. 328. Eurip. Phoen. 994. Andr. 108. Cycl. 416. sed ap. alios etiam, vt Pind. Nem. VII, 15. Nec locum, vbi ea syllaba longa sit, noui. Nam Iliad. XVII, 158. recte iam pro ἑλκύσωσι Wolf. dedit ἑλκήσουσιν, atque Apoll. Rhod. I, 955. pridem expulsa corrupta lectio ἑλκύσαντες. *Herm.*

541. πρεσβύτης. Senem baculo percutientem alios in Auu. introduxisse Comicum dicit Schol., sed ibi quidem

---

r) Add. Tho. M. p. 547. et intpp.

percutit Pisthetaerus quosdam, nempe vatem 986., geometram 1019., plebiscitorum venditorem 1043., seruum 1327. et 1335. Cinesiam 1402. et sycophantam 1465. Verum non propterea id facit, quia derisus erat ab illis; quale exemplum hic requiritur; exstat vero et tale exemplum Plut. 271. vbi senum chorus ad seruum: μῶν ἀξιοῖς— βακτηρίαν ἔχοντος; *Bergl.* ἀφανίζων etc. idem reddit: *dicta mordacia retundens*, melius quam *Wiland.*: um die plattesten Zoten gut dadurch zu machen; putat autem Wil. ad Cratini Eupolidis aliorumque comoedias alludi. *Reiskius* coniecit (542.) τὸν παρόντα βαΰζων π. σ.

543. Οὐδ' εἰσῇξε κ. τ. λ. id est, *neque in theatrum irruit* (vel *irrupit*) *faces habens:* comoedia scilicet; quippe de qua Arist. per prosopopoeiam tamquam de femina quadam hic loqui pergit. Εἰσῇξε *s)* autem est ab εἰσαΐσσω *irruo*, *irrumpo* (vnde cum ι subscripto scribendum est) non vero ab εἰσάγω *introduco*, vt Frischlin. putauit, qui locum hunc sic vertit: *neque taediferam introduxit;* quasi nimirum legeretur δᾷδας ἔχουσαν· quod tamen neque metro neque sensui congruum est. *Kust.* δᾷδας. Facem introduxit in Nubb. 1493. Plut. 1042. Vesp. 1329. ἰού, ἰού clamat in principio Nubb. et circa finem, Plut. 276. 478. Eqq. 1092. Au. 306. et alibi. *Bergl.*

544. ἐλήλυθεν. R. ἐλήλυθε, recte. *Ern.* ἐλήλυθε Br. dedit, vnde venit in Inu. ἐλήλυθεν restituit *Herm.*

545. οὐ κομῶ. Facete ludit in ambiguitate verbi, quod et *superbire* significat, vt Plut. 170., et *comatum esse*, vt Au. 1282. *Superbire* quidem potuisset Arist., sed *comam alere* non potuisset, vtpote caluus, vt paullo ante notaui. *Bergl.* Singularis loco huic lepor et venustas inest. Quum enim κομᾶν non solum *superbire*, sed etiam *comatum* esse ap. Gr. significet; vtraque significatio hic in Ari-

---

s) Pro εἰσῇξε ab ἀΐσσω, vt Plut. 723. ἀνᾴξας, Ran. 465. ἀνῇξας. *Bergl.* εἰσῇξε cum iota subscr. recte edidit Kust. Sic libri scripti C. I. ᾖξα et ἦξα saepe in libris confunduntur. v. Hemst. ad Plut. p. 250. *Ern.* εἰσῆλθε in cod. Borg. e gloss. est. Vulg. εἰσῆξε defendere conatus est Abresch. Anim. ad Aesch. I. p. 27., recte verti posse existimans: *neque introduxit faces;* et Grammaticorum praeceptum, damnantium aor. ἦξα, vanitatis arguens.

stoph., quem caluum fuisse constat et qui de se ipse loquitur, conuenire potest. De caluitie autem Arist. vid. fragm. Eupolidis, quod adducit Schol. ad 552. *Kust.*

546. ταῦτ' εἰσάγων [vt olim legebatur]. Potius scribendum est, ταὐτ' (pro ταυτὰ) ε. *Kust.* Ita, ταὔτ' h. e. τὰ αὐτὰ correxerunt etiam *Ern.* et *Brunck.*, atque dederunt *Harl.* (e Schol.) *Inu. Sch. Herm.*

547. εἰσφέρων *t)* σοφίζομαι. Sic Vat. R. C. Ia. edd. Ald. Frob. Crat. Caninii Paris., quod miror non vidisse Kusterum, qui debebat recipere, quod nos fecimus. Vulg. εἰσφέρω, σοφ. *Ern.* ἀεί. Necesse non erat ob metrum legere αἰεὶ [vt ante Br. vulg. fuit]. εἰσφέρων σ. Sic vett. edd. et tres codd. In B. a prima manu εἰσφέρειν, sed emendatum εἰσφέρων. Male in Kust. et exinde in nouissima Batana εἰσφέρω, σ. *Brunck.* Etiam Rau. Elb. Bau. εἰσφέρων. ἀεὶ cum Br. pro αἰεὶ scripsimus. *Herm.* Ita etiam Sch. et Inu.

549. „Ex his verbis et aliis, quae in hac parabasi dicuntur, optime concluditur, eam fabulae additam ab auctore post Cleonis *v)* mortem, quod et firmatur ex eo, quod duobus infra versibus loquitur de *Marica*, Eupolidis Comici fabula, in qua notant Scholiastae factam fuisse mentionem mortis Cleonis. Ideo, vt notarunt iidem, repulsam passus Arist. in repraesentatione huius fabulae, voluit iterum eam producere et addiderat hanc parabasin. Dubium autem est, vtrum repraesentata fuerit, nec ne: licet in Protheoria quidam Schol. id asserat. Nam alius ait: Οὐ φέρονται αἱ διδασκαλίαι τῶν δύο Νεφελῶν. Id vnum certum est, Arist. id habuisse in animo, et hanc parabasin addidisse, in qua queritur et auditores incusat ob repul-

t) Ms. Vatic. U. rectius εἰσφέρων σ. *Kust.* Accusatiui illi possunt commode pendere a praeced. εἰσφέρω [vt vulg.]; tamen magis placet tolli distinctionem post σοφίζομαι. σοφίζεσθαι τι est, *acute, sapienter, dicere, facere, cogitare. Duck.* εἰσφέρων correxit etiam *Reisk.*

v) Sic etiam in Vesp. 62. dicit, nolle se iterum Cleonem exagitare. Ex professo autem contra eum edidit Equites. *Bergl.* Similiter Plato Comicus gloriabatur, se bellum Cleoni intulisse. v. Porson. ad Eurip. T. I. p. 410. ed. Lips. sec.

ſam ab iis paſſam. Sed ſuſpicor, iterum in ſcenam eam non prodiiſſe: aliter id non tacuiſſet Aelianus nec Eunapius, et vnius ſolius Schol. fides non ſufficit ad fidem faciendam. Tum Schol. locus infra ad *Vesp.* me demouet, vt credam, ſecundas Nubes in theatro recitatas fuiſſe. Nam qui id affirmant, volunt anno ſequenti ſub Aminia eas prodiiſſe. *Αἱ δὲ δευτέραι Νεφέλαι ἐπὶ Ἀμεινίου ἄρχοντος*, ait quidam in Protheoria Nubb. Sed quomodo id verum eſſe poſſit, non video. Nam *Veſpae* Aminia archonte prodierunt in Lenaeis. At duo dramata ſimul non exhibebantur ab eodem poëta, nec eius rei exſtat exemplum. Si igitur prodierunt ſecundae Nubes ſub Aminia, oportet eas prodiiſſe in Dionyſiis aſtycis, vere, eodem quo Veſpae Aminia archonte. Sed Schol. ad Veſp. 1007. *φυλάττεσθέ, φησι, μὴ ἐκφαυλισθῆναι τὴν διδασκαλίαν τοῦ δράματος τούτου. καὶ πρὸ ἑνὸς γὰρ ἐνιαυτοῦ τὰς πρώτας Νεφέλας διδάξας, ἀπεκρίθη.* Quae clare innuunt, ſecundas Nubes nec reiectas nec approbatas ante Veſparum *διδασκαλίαν*. Aliter locus erat de eo non tacere." Palmer. p. 731. ſ. et inde *Kuſt.* [De ea re in Prolegg. diſputatum.] De Cleone et Hyperbolo vid. praeter Schol. ad Pac. 680. etiam Hemſterh. ad Luc. Tim. 30. T. I. p. 142 — 45. *Harl.*

550. [Vulgo legebatur: *Κοὐκέτ᾽ εἰσαῦθίς γ᾽ ἐπεπήδησά γ᾽ αὐτῷ κειμένῳ*]. Hic verſus a Suida V. *Ἐμπηδῆσαι* ſic profertur: *Οὐκ ἐτόλμησ᾽ αὖθις ἐμπηδῆσαι αὐτῷ κειμένῳ·* quae, vt ſaepe fit, ex Scholiaſtarum paraphraſi accepta ſunt, non ex ipſo textu. Quid autem illud *ἐτόλμησα*, et vnde natum? Reſtituo, opinor, lectionem veram, diu exſtinctam, quam *σχολιαστὴς* ille expreſſerat:

Κοὐκ ἔτλησ᾽ αὖθίς γ᾽ ἐπιπηδῆσαί γ᾽ αὐτῷ κειμένῳ.

Οὐκ ἔτλησα, vel *ἔτλην*, *non ſustinui, non in animum induxi*, iacenti inſultare. Hoc animi generoſi argumentum erat. *Bentl.* Mendoſa eſt huius verſus ſcriptura in codd. omnibus *x)*. Tres habent: *κοὐκ ἐσαῦτις*, vel *ἐσαῦθις*, vel *κοὐκέτ᾽ αὖθις ἐμπεπήδηκ᾽ αὐτῷ κειμένῳ* B. *οὐκ ἐσαῦθις ἐπεπήδησ᾽*. Cod. quintus: *κοὐκ ἐσαῦτις ἐπεπήδησ᾽*. *Brunck.* Bau. *κοὐκέτ᾽ αὖθις ἐμπεπήδηκ᾽ αὐτῷ*. *Harl.* Bentleius peſſime coniecit.

---

x) In hoc verſu valde variant Codices. R. *κ. αὖθις ἐνεπήδηκα.* L. bis delet *γ'*, C. prius. Ib. *κουκέτ' αὖθις ἐμπεπήδηκ' αὐτῷ.* Ia. *κοὐκ ἐσαῦθις ἐπ.* *Ern.*

Brunkius metro prorſus euerſo: κοὐκέτ᾽ ἐκαῦθίς γ᾽ ἐπεπήδησά γ᾽ αὐτῷ κειμένῳ. Liber Rau. κοὐκ ἐτόλμησ᾽ αὖτις ἐπεμπήδησ᾽ αὐτῷ κειμένῳ *y)*. Haec haud dubie vera lectio eſt, ſed male a me explicata l. III. de metr. c. 5. p. 380. Leui enim mutatione facta ſcribendum: κοὐκ ἐτόλμησ᾽ αὖτις ἐπεμπηδῆσ᾽ αὐτῷ κειμένῳ. Eliſa hic diphthongus infinitiui, vt 523. contra canonem Daweſii M. Cr. p. 266. cui iam Koenius ad Greg. Cor. p. 72. et Burgess. p. 472. et Brunk. infra ad 1181. contradixerunt. Atque hercle magis etiam debebant. Nam Daweſius immerito nimiam conſequutus eſt auctoritatem eo quod pro dictatore ſe geſſit. Qui, quas leges Atticis ſcriptoribus, maxime in re metrica et proſodia effinxit, earum argumenta videtur perlectis vix amplius ſex ſeptemue paginis collegiſſe. Illud quidem ei lubenter concedimus breui vocali ſequente, ſi ſyllaba, in quam fit eliſio, produci poteſt, ſeruari diphthongum, vt in his κολάσαι ἔξεστι, γῆμαι πῆρε ſed ea ſyllaba quum breuis eſt aut quum longam vocalem habet, neceſſario abiicienda diphthongus eſt. Sic 781. καλεῖσθ᾽ ἀπαγξαίμην. Caet. quae de Cleone ſemel tantum lacerato ſcribit, pertinent ad Equites. Nam etſi in Veſpis quoque, quae biennio poſt Eqq. actae ſunt, ſaepius Cleonem tetigit, de qua re ipſe dicit in illa fab. 1284. ſq., iſti tamen loci non potuerunt hic ſpectari, vbi de vniuerſo fabularum argumento et conſilio loquitur. Atque in ipſis Veſp. 62. dixerat, nolle ſe integra fabula Cleonem iterum exagitare. *Herm.*

551. Petit alios Comicos qui vbi ſemel Hyperbolus iis praebuerat carpendi opportunitatem, non deſinebant miſerum conculcare.

552. καὶ τὴν μητέρα. Eupolis in Marica etiam matrem Hyperboli videtur riſiſſe, vt apparet ex Scholl. ad Plut. 1038. κἀκεῖ τὴν Ὑπερβόλου μητέρα τηλίᾳ εἰκάζει, τῇ πλατείᾳ σανίδι. *Bergl.* — ἀεὶ A. C. recte *z)* [pro olim vulg. αἰεὶ], vt ſupra 547. κολετρῶσ᾽ Gl. ὑβρίζουσι. In C. ὅ φασιν ἰδιωτικῶς κλοτζοκοποῦσι. Accuratior forte eſt ea ſcriptura, quam quae reperta fuit C. du Freſne in codice, cuius memi-

---

y) Recepit hoc Inu. ſed perperam explicuit, commate poſt αὖτις poſito.

z) Ita etiam R. ap. Ern. et receperunt Sch. Herm. Inu.

nit Gl. Gr. inf. col. 670. In meo τζιλαπατοῦσι. *Brunck.* In Cod. quinto ap. Br. Suppl. Gl. ὃ φασιν ἰδιωτικῶς κλοτζοκουκοῦσιν.

553. Τὸν Μαρικᾶν. Titulus est fabulae, quam Eupolis in Hyperbolum fecit, vt in Cleonem Comicus noster Equites. Id autem nominis per se quid significet, tradit Hesych. μαρικᾶν· κίναιδον· οἱ δὲ, ὑποκόρισμα παιδίου ἄῤῥενος βαρβαρικοῦ a). *Brunck.*

554. ἐκστρέφειν Bergl. vertit, *inuertere*, aut *euacuare*, Brunck. *in alium habitum mutare.* Est potius, vt Schol. interpretatur, *in suam rem prorsus conuertere (plündern* Wil., *piller* Francog.)

555. γραῦν μεθύσην. Notant vett. magistri, ap. Atticos τὸ μέθυσος et μεθύση tantum dici de feminis, vt h. l., de viris autem μεθύων et μεθυστικός. v. Thom. Mag. V. Μεθύση [p. 602. Bern.], vbi loci huius mentionem facit. *Kust.* [In fine v. et init. seq. olim vulgatum: κόρδακος b) οὕνεκα Ἦν Φρ.]. Lectio haec legem metri violat. Nam Φρύνιχος quidem primam longam habet; et vtcumque esset breuis, in primo loco non stabit dactylus. Reiice igitur ἦν ad superiorem versum, vt legatur — τοῦ κόρδακος οὕνεχ' ἦν Φρ. πάλαι — *Bentl.* Vulgo οὕνεκα in fine prioris versus et alterius initio ἦν Φρυν. — quo pacto soluti erant numeri, quos restituit Bentl. *Brunck.* Ita etiam *Herm.*

556. ἣν τὸ κῦτος κατήσθ. Sic etiam Plato Comicus in Cleophonte videtur vetulam exposuisse piscibus vorandam, ap. Athen. VII. p. 315. σὲ γὰρ, γραῦ, συγκατῴκισε σαπρὰν ὀρφοῖσι σελαχίοις τε καὶ φάγροις βορὰν (te enim, vetula, contubernalem fecit piscibus, vt te vorent), nempe vt Andromedam apud Tragicos; quemadmodum ap. Comicum Thesm. 1062. Mnesilochus veste muliebri indutus et vetulam repraesentans, vinctus in cruce, simulat Andromedam et dicit: ἀλλ' ἐν πυκνοῖς δεσμοῖσιν ἐμπεπλεγμένη κήτει βορὰ Γλαυκέτῃ πρόκειμαι. *Bergl.*

---

a) Eumdem Hes. locum iam laudauit *Bergl.*

b) Media in κόρδακος producenda; alias existit pyrrhichius, qui in Eupolideo versu locum non habet. Et sic quoque v. 540. longa esse potest. *Ern.* qui etiam Bentl. coniecturam, qua sequ. versus metro consulatur, probat.

557. Vulgo legitur metro prorſus corrupto: *εἶθ' Ἕρμιππος αὖθις πεποίηκεν εἰς Ὑπέρβολον.* Bentleius metro conſulebat c) pro *αὖθις* legens *αὖθι*, ſententia reclamante. Diuerſa ſunt *αὖθις* et *αὖθι*· illud *πάλιν* ſignificat, quod hic ſenſus requirit; hoc *αὐτόθι*, et eſt poëticum. Vitium eſt in *πεποίηκεν*. Legendum: *εἶθ' αὖθις Ἕρμιππος ἐποίησεν εἰς Ὑπέρβολον. Brunck.* Mirari licet, quare, quum libri omnes, vt metrum poſtulat, *εἶθ' Ἕρμιππος αὖθις* habeant, Brunk. mutando verborum ordine peruertere metrum maluerit. *ἐποίησεν*, licet omnes libri *πεποίηκεν* habeant, recepimus d). Similiter 550. multi libri *ἐμπεπήδηκα* forma perfecti, pro aoriſto. Eſſet tamen, quod quis vulgatae lectioni defendendae afferre poſſit, ſi exemplo conſtaret, poëtas in Eupolideo verſu pariter atque in altero Priapeo, cuius primum membrum plane cum Eupolidei priore parte conſpirat, pro choriambo dipodiam iambicam adhibuiſſe. v. de metr. III, 2. Ita hic verſus hanc menſuram habiturus eſſet:

– – | –́ ⏑ | – –́ ⏑ – | – ⏑ | –́ ⏑ | –́ ⏑ –

εἶθ' Ἕρμιππος αὖθις πεποίηκεν εἰς Ὑπέρβολον.

Quamquam ſi dipodia iambica vti vellet Ariſt., elegantius ſcripſiſſet hoc modo: *εἶθ' α. πεποίηκεν Ἕρμ. ε. Ὑ.* Verum has coniecturas longe ſuperat probabilitate Brunkii emendatio *ἐποίησεν. Herm.*

558. Hunc verſum omittit C. *ἐρείδουσιν* *inuehuntur, accuſant grauiter.* Heſych. *ἤρειδε· σφοδρῶς κατηγόρει. Ern.* *ἐρείδουσιν.* Gloſſae: *Fulcio.* Item *ἐρείδει* *trudit.* Quae poſterior ſignificatio hic locum habet, et Eqq. 623. *κρημνοὺς ἐρείδων. Bergl.* Quod iam paullo ante de hoc Hyperbolo dixerat (552.): *τοῦτον δείλαιον κολετρῶσ'* (*proculcant*) *ἀεί*, nempe eum, vt valde improbum non ab Hermippo ſolum, ſed ab aliis omnibus Comicis Atticis exagitari. Ad quae proinde Ariſt. loca reſpexiſſe videtur Cicero Brut. 62. *homo ſimillimus Athenienſi Hyperbolo, cuius improbitatem veteres Atticorum comoediae notarunt.* Idem quoque factum a Plutarcho Alcib. p. 196. e)

c) Lege *αὖθι πεποίηκεν*, vt ſit dactylus in loco tertio. *Bentl.* Probauit *Ern.*

d) Ediderunt *Herm.* et *Sch.* *εἶθ' Ἕρμιππος αὖθις ἐποίησεν εἰς Ὑπ.*

e) Eadem Cic. et Plut. loca laudauit etiam *Bergl.*

[c. 13. T. II. p. 21. Reisk.] ἦν δέ τις Ὑπέρβολος Περιθοίδης, οὗ μέμνηται μὲν Θουκυδίδης· τοῖς δὲ Κωμικοῖς ὁμοῦ τι πᾶσι διατριβὴν ἀεὶ σκωπτόμενος ἐν τοῖς θεάτροις παρεῖχεν. Adde eumdem in Nicia p. 530. [c. 11. T. III. p. 362. R. et in Ariſtid. c. 7. p. 495. T. II.], Galenum praeterea, qui et Cleonis, de quo paullo ante facta hic erat a Comico mentio, Protrept. c. 7. Themiſt. Or. XVI. p. 296. et Or. XXVI. p. 330. Neque vero hic ſolum et dein 621. et 1055., ſed in plerisque aliis quae adhuc ſuperſunt huius Comici fabulis perſtringitur idem Hyperbolus, vt Ran. 878. Eqq. 1302. 1361. Ach. 847. et alibi. De vſu vero, quem hic obtinet verbum ἐρείδειν, v. ad 1378. *f*). *Spanh.*

559. Τὰς εἰκοῦς τῶν ἐγχέλεων. Loci huius mentionem faciunt Athenaeus L. VII. c. 13. p. 299. et Heſychius V. Εἰκοῦς τῶν ἐγχέλεων *g*). Reſpicit hic autem Ariſt. ad locum illum elegantiſſimum Eqq. 860. ὅπερ γὰρ οἱ τὰς ἐγχέλεις θηρώμενοι πέπονθας etc. quam imaginem ſiue ſimilitudinem multos poëtas poſtea imitatos eſſe dicit. *Kuſt.* Adducitur hic verſus ab Athen. tamquam e δευτέραις Νεφέλαις VII. p. 299. [T. III. p. 92. Schweigh.]. Certe parecbaſis haec, in qua legitur, ad Δευτέρας Νεφέλας, quae priorum anteactarum meminit, demum ſpectabat. *Spanh.* εἰκοῦς. Athen. l. l. εἰκοῦς. Huc pertinet gloſſa Heſ. εἰκοῦς, εἰκόνας, vbi v. intpp. Vſus eſt etiam Euripides. v. Valken. ad Phoen. p. 168. *h*) Ib. addit ἐμῶν, quod eſt gloſſema. *Ern.*

561. εὐφραίνησθ' εὐρήμασιν. R. εὐφραίνησθε ῥήμασιν. *Ern.* Reizius legi malebat: εὐφρανῆσθ' εὑρ. eleganter ſane, ſed praeter neceſſitatem tamen. *Herm.*

---

f) ἐρείδουσιν Ὑπερβ. *inuadunt Hyperbolum.* Conſtruitur eodem ſenſu quoque cum κατὰ Eqq. 627. et praepoſitione omiſſa cum accus. Pind. Ol. IX, 47. vbi vid. Gedicke in Pind. Carm. ſelectis p. 188. *Harl.*

g) Auctor Etym. M. p. 312. extr. τὸ δὲ παρὰ Ἀριστοφάνει, τὰς εἰκοῦς τῶν ἐγχέλεων, ἀπὸ τοῦ ἔγχελυς ἐγχέλεως ἐστιν, ὡς ὄφις ὄφεως. Innuit autem ſimilitudinem illam de anguillis, quae eſt Eqq. 864. *Brunck.* Eumdem locum etiam *Bergl.* laudat. Plura de voc. ἔγχελυς Zonar. Lex. I. p. 601. vbi cf. Tittmann. et Camus ad Ariſt. H. A. T. II. p. 85. ſ.

h) De εἰκὼ pro εἰκόνα v. Porſon. ad Eurip. I. p. 290. et Tittm. ad Zon. I. p. 626.

562. ἐς τὰς ὥρας τὰς ἑτέρας — Loco huic simillimus est alius Ran. 717.: ὑστέρῳ χρόνῳ ποθ᾽ αὖθις εὖ φρονεῖν οὐ δόξομεν. Nimirum eo loco ὑστέρῳ χρ. idem significat, quod hic ἐς τὰς ὥρας τὰς ἑτέρας i), i. e. *in posterum tempus. Kust.* In Thesm. 979. ἐκ τῶν ὡρῶν ἐς τὰς ὥρας. *Bergl.*

563. Chorus [Inu. cum Br. cui et vernaculi intpp. assentiuntur, Semichorum posuit, Francog. secundum Semichorum] inuocat Iouem, Neptunum, Aetherem et Phoebum. *Bergl.*

564. Ζῆνα τύραννον. Ad Aeschyli exemplum, vt iam vidimus ad Plut. 124. k). Quamquam quod subinde in Iouis contumeliam, ob iniustum eius, cuius iussu graues pendebat poenas, dominatum, a Prometheo, in cognomine illi dramate, dicitur; hic ad summum Iouis imperium designandum, eo demum excelsi seu ὑψιμέδοντος θεῶν τυράννου nomine a Nubium choro inuocatur: idem nempe qui νεφεληγερέτα Ζεὺς ab Homero pridem dictus Il. I, 417. et Aesch. Suppl. 787. Νέφεσι γειτονῶν Διὸς *Nubibus appropinquans Iouis.* Id vero forte mihi, dum haec scriberem, occurrit, Anacreontis delicias, Bathyllum, *tyrannum* dici, idque ob singularem formae praestantiam, quam alibi in eo extollit, quaque omnes vinceret Od. IX. [9. s.] τὸν ἄρτι τῶν ἁπάντων Κρατοῦντα καὶ τύραννον· nempe iuxta illud ab eodem de mulierum pulcritudine Od. II. [12. s.] *prae clypeis omnibus, prae omnibus hastis,* νικᾷ δὲ καὶ σίδηρον καὶ πῦρ καλή τις οὖσα. Quibus addi possunt Soph. verba ap. Stob. et in Excerpt. inde H. Grotii p. 241. vnde superiora vatis lyrici haud parum illustrantur, in quibus de Venere dicitur: Διὸς τυραννεῖ πλευμόνων, ἄνευ δορός, ἄνευ σιδήρου: ea proinde, quae *Venus Victrix* in Romanis numis subinde consignatur. *Spanh.*

566. In descriptione versuum huius carminis et scholiasten et Brunkium deserendum putauimus l), quorum

---

i) ὧραι enim simpliciter *annum, tempora,* significant, vt in form. εἰς ὥρας Theocr. XV, 74. vbi vid. Valk. in Comm.

k) Eum locum etiam *Bergl.* laudat.

l) Ap. Herm. ita versus (inde a 566., s. 562. ap. ipsum) descripti sunt:

vterque fatis hiulcos numeros protulit. Alia ac multo peior in Rau. libro verfuum difpofitio eft. Sunt autem horum verfuum primus, fecundus, quintus, nonus, vndecimus choriambici dimetri acatalectici; tertius, fextus, duodecimus, choriambici dimetri catalectici; quartus choriambicus trimeter acatalecticus; feptimus dactylicus tetrameter acatalect.; octauus dactylicus pentameter catalecticus in bifyllabum; decimus Glyconeus polyfchematiftus ex antifpafto et choriambo. Caet. Brunk. ftropham hanc pariter atque antiftropham femichoro tribuit, non monito lectore *m*). Idem etiam alibi ab eo factum eft, vbi huiuscemodi choricis cantionibus vicina eft parabafis, vt Auu. 737. 769. 1058. 1088. Vesp. 1060. 1091. 1275. 1284. Cauffam non fatis perfpicio, nifi forte minus apte putauit hasce cantiones ab iisdem cani, qui parabafin recitarent. At enim vero parabafin coryphaeus recitat, cantiones illas vniuerfus chorus canit, vt, fi omnino opus effet perfonarum diftinctione, certe femichori non effent introducendi. Multo peius etiam in extremis Vefp. femichori diftinguuntur. *Herm.*

568. θαλάσσης. L. θαλάττης, recte. *Ern.* θαλάσσης non mutandum, vt in chori cantico. *Herm.*

τὸν τε μέγ. τρ. ταμίαν,
γῆς τε κ. ἁ. θαλάσ-
σης ἄγρ. μοχλευτήν·
καὶ μεγ. ἡμέτερον πατέρ'
Αἰθ. — πάντων
τὸν θ' ἱππ., ὃς ὑπερ-
λαμπρ. ἀ. κατέχει
γῆς — θεοῖς
ἐν θν. τ. δαίμων.

Cum his vulg. olim diftinctio conuenit, nifi quod 566 — 68. ita leguntur:

τὸν τε μεγ. τριαί-
νης ταμ. γ. τ. καὶ ἀλ-
μυρ. θ. ἀ. μ.

eosdem autem verfus Br. ita difpofuit:

τὸν τε μ. τρ. ταμίαν
γῆς τε καὶ ἀλμυρᾶς
θαλάσσης ἀ. μ.

in reliquis confentit.

m) Schütz. etiam et Wil. in verss. ftrophen primo femichoro, antiftrophen fecundo, tribuunt; Francog. interpres vtramque fecundo femichoro.

569. ἡμέτερον [vt edd.] Triclinius ad Pind. Ol. I, 10. locum hunc Comici citans pro ἡμέτερον legit ὑμέτερον n), minus recte. *Kuſt.*

570. πατέρ' Αἰθέρα κ. τ. λ. Αἰθέρα de *aethere* hic dici, et quidem, quod additum βιοθρέμμονος πάντων ſ. *omnium* (quod ſequitur) *vitae altoris* epitheton continuo arguit, hic notat Schol. Quam in rem exſtant incerti Tragici verſus o) ap. Sext. Empir. adu. Math. p. 129. [adu. Mus. 17. p. 360. Fabr. Γαῖα μεγίστη καὶ Διὸς Αἰθήρ, Ὁ μὲν ἀνθρώπων καὶ θεῶν γενέτωρ p)· niſi quod pro Διὸς legendum ibi videtur δῖος, vt Aeſch. Prom. 88. δῖος αἰθήρ, et ab Empedocle ap. Ariſtot. Metaph. II. p. 43. Sylb. [in Fragm. Emped. ed. Sturz. L. III. Phys. v. 319. T. II. p. 527. vbi cf. Sturz. p. 633.] αἰθέρι δὲ αἰθέρα δῖον. Ap. Aeſch. vero S. C. Th. 81. αἰθερία κόνις, vt ibi Schol, μέχρις ἀέρος φθάνουσα. Quamquam Αἰθέρα, Διὸς δωμάτιον Ran. 100. et apud Tragicos ſimiliter Αἰθέρα Διὸς οἴκησιν, vt ibi notant Scholia, de *ſummo aethere,* non vero de *aëre* dictum legimus. *Spanh.*

572. ſ. ὑπερλάμπροις. Sic R. (Ed. Bas. ὑπερλαμπρός.) Idem Cod. habet ἀκτῖσι ſine ν, et ſic lectum olim patet e Schol. ad 564. et 595. vbi ſic profertur. *Ern.*

574. (al. 573.) γῆς πέδον. Sic vulgo Tragici Aeſch. S. C. Th. 84. γαίας πέδον. Eurip. Hipp. 746. et ſimul cum Sole Mede. 746. ὄμνυ πέδον Γῆς πατέρα θ' Ἥλιον q). *Spanh.* — μέγας ἐν θεοῖς. Immo, qui Sol πάμμεγας etiam dictus, vt Themiſt. Or. XI. p. 150. ὥσπερ πάμμεγας Ἥλιος. Inde etiam ſolo Θεοῦ vel Δεσπότου nomine a gentilibus ſaepe

---

n) Ita etiam cod. C. ap. *Ern.* ἐμὸν, quod e Rau. recepit Inu., metro obeſt. Reſtituendum ἡμέτερον.

o) Sunt Euripidis e Chryſippo, inter fragm. Musgr. n. 7. add. eiusdem Eurip. fragm. ap. Sex. Empir. adu. Phyſ. II. p. 685. Fabr.

p) Eumdem locum laudat *Bergl.* et e Lucret. I. [251. ſ.]
Poſtremo pereunt imbres, vbi eas pater Aether
In gremium matris Terraï praecipitauit.

q) Hunc Medeae locum laudat etiam *Bergl.* et praeterea Lucret. I. [213.] *Terraïque ſolum ſubigentes;* Virg. Ge. I. [63. ſ.] *terrae pingue ſolum.*

idem designatus, qua de re nos olim ad Iuliani Caes. p. 379. quod viderunt etiam alii, ac prae caeteris Cuperus Harpocr. p. 113. *Spanh.*

576. (al. 575.) Chorus Nubium dicit sibi honores diuinos deberi, quia multum commodet reipublicae et perstringat Cleonem. *Bergl.* Coryphaeus chori et haec ad spectatores conuersus dicit. Perperam Francog. int. primo semichoro tribuit.

τὸν νοῦν προσέχετε. Ferri quidem potest pes ille proceleusmaticus in fine; sed quid opus? quum et rotundius sit et ἀττικώτερον: τὸν νοῦν πρόσχετε r). Sic potius Athenis loquebantur quam προσέχετε. Sic Pherecrates paullo ante ad v. 563. a Schol. citatus [et ap. Hephaest.] Ἄνδρες πρόσχετε τὸν νοῦν. Sic et infra p. 114. ed. Bas. [1116.] legendum est πρoσχέτω τὸν νοῦν, non προσεχέτω· et pluribus in locis alibi. *Bentl.* Tribrachum in κατακλῄζει bene defendit Brunk. in Not. [v. not. ad 917.]. *Herm.* Recte Bentleius πρόσχετε reponit. Scribendumne sit πρόσχετε an πρόσσχετε, alias fortasse disquiram. Sed insurgit Br. aitque „pedem tribrachym ante syllabam catalecticam tetrametrum trochaicum admittere." Verum sane hoc, non tamen ideo admittendus est iste pes, si tuto vitari potest. Sed quaestionis statum non intellexit Vir doctissimus. Dicere debuerat: „pedem dactylum ante finalem iambum tetrametrum trochaicum admittere." Et hoc, vt dixi, aliquando faciunt Comici, sed pudenter et raro; tribrachyn vero ante finalem tetrametri trochaici iambum non solum Comici sed etiam Tragici admittunt. *Porson.* praef. ad Eurip. T. I. p. L. ed. sec.

577. ὑμῖν. Sic IV. codd. Perperam vulgo ὑμῖν. *Brunck.* Consentiunt Elb. Rau. Borg. In R. ap. Ern. ὔμιν, L. ὑμῖν.

580. Frischlinus locum hunc male intellexit. Ἔξοδος enim hic non significat *exitum comicum*, sed *expeditio-*

r) Non dubito, quin legendum sit πρόσχετε. Nam tribrachys in hoc genere carminis septima sede locum habere non potest. Schol. ad 563. e Pherecrate: Ἄνδρες πρόσχετε τὸν νοῦν. Idem peccatum Eqq. 501. *Duck.* Eodem modo statuit et Bentleio adsentitur *Ern.*

nem bellicam f. *profectionem militarem ad bellum;* quo sensu eadem vox accipitur infra Pac. 1181. *Kust.* Ea suscipitur μηδ. ξὺν νῷ, i. e. nullo consilio, temere. ψεκάζειν *stillare*, est, *pluere* h. l. δροσίζειν interpretantur vett. Gramm. v. Zonar. II. 1871.

582. εἶτα possis vertere *verbi, exempli, causa.* Servit enim demonstrando; quod hic fit commemorando. *Ern.* Παφλαγόν'. Sic edidimus, vt versus stet. Veteres saltem sic pronunciarunt, etsi sine elisione scripsere. *Ern.* Perperam. Nam mediae vocabulorum syllabae breues nullo pacto, ne in fine quidem versuum produci possunt. Quod demonstrauimus in diss. de metris Pindari Parte I. c. 3. *Herm.*

583. ἠνίχ' ᾑρεῖσθε. Videtur tempestas illo die, quo Cleo dux est factus, orta esse, quae in noctem durauerit, vt nec luna nec sol videri potuerit. Itaque in sequentibus non de eclipsi lunae et solis loquitur: nam post lunae eclipsin non potest fieri statim solis eclipsis, nec vice versa. *Bergl.* Aristophanes cui incompertae essent solarium eclipsium rationes, solis obscuritatem aliunde ortam pro eclipsi habuisse videtur. v. Dodwell. de vett. Gr. et Rom. cyclis diss. I. sect. 21. p. 32. ff. de hoc Arist. loco contra Petitum docte et copiose disputantem *s). Harl.* ξυνήγομεν L. pro vulg. συνήγ. *Ern.* atque ita Brunk. edidit, vt et post ξυνελκύσας.

584. R. scribit κἀποοῦμεν, quod non contemserim. v. Intpp. ad Hesych. in ποεῖν. Certe credo sic semper pronunciatum esse, vbi ποι in hoc verbo correptum est. *Ern.* ποιεῖν δεινὰ reddunt *indignari.* Immo est *terribilia facere* (fürchterlichen Lärmen machen, vertit Wiland.).

Βροντὴ δ' ἐρρ. Sophocles in Teucro ap. Schol. [n. 2. p. 446. T. III. Brunck.] — οὐρανοῦ δ' ἄπο Ἤστραψε, βροντὴ δ' ἐῤῥάγη δι' ἀστραπῆς. *Bergl.* Inde colligere licet, irridendi Sophoclis causa repetitum esse, vt non bene dictum. *Ern.*

---

s) Cleon (Παφλάγων) Ol. LXXXIX, 1. dux terrestrium et naualium copiarum lectus est, quumque ille a. 3. Ol. eiusd. prope Amphipolin perierit, patet, praecedentem parabasin, vbi mortui mentio fit, saltem anno post (4.) scriptam esse. *Wil.*

585. ἐξέλιπε τὰς edd. pristinae [et Bergl.], non ἐξέλιπέ γε τὰς, quod metri causa additum videtur t), cui satis consultum, si scribatur ἐξέλειπε. *Bergl.* Quarta sede est Pyrrhichius, qui locum in hoc carmine non habet. Leg. cum Schol. ἐξέλειπεν. Nam iambum quartus locus peculiari ratione recipit, vt Schol. ad 518. et sunt aliquot exempla in illa παραβάσει v). *Duck.* ἡ σελήνη δ' ἐκλέλοιπε — optime membr. Vulgo claudicante versu, ἐξέλιπε. *Brunck.* Ita etiam (cum Borg.) *Inu. Herm. Schütz.*

Eclipsin Lunae designari, quae contigerit priore anno, susceptae nempe a Cleone expeditionis, Stratocle archonte, mense autem Boëdromione in Scholl. ad h. l. dicitur. E quo proinde Comici loco colligit Sam. Petitus Ecl. chron. IV, 12. *eclipsin* fuisse *lunarem* hoc mense Boedromione anni 4. Ol. LXXXVIII. Quae merito conuellit Dodwell. de vett. cycl. diss. I. p. 32. quod nulla defectus luminis in luna s. *lunaris eclipseos* fiat hic apud Comicum mentio; sed pro recepta tunc vulgo opinione, de *luna*, quae magorum opera deduci subinde, ac proinde de solitis viis decedere crederetur; adde quod et e proximis Comici verbis liqueat, de aliquo *solaris* potius quam *lunaris luminis defectu*, seu obscuritate, ibidem agi. Accedit, quod male Schol. videatur ad eam expeditionem in Pylum, Stratocle archonte, susceptam, quaeque feliciter ei contigit, ea Comici verba referre, quum e superioribus

---

t) Nempe a Kustero. Ita etiam censet *Ern.*, qui γε abesse L. I. et edd. antt. monet. Idem memoratis Duck. et Bergl. coniecturis (cui postremae addit, etiam proximis versibus eum vti imperfectis), ostendit, se etiam ἐκλέλοιπε, nesciebat vnde, notasse.

v) Brunck. in Add. ad 917. „Aliud specimen Dukeri in metris peritiae exstat in eius not. ad 584. — *peculiaris ratio illa* ineptum imperiti Graeculi commentum est. Dukerum, vt alios, fefellit titulus initio parabasis praemissus, quo choriambici versus trochaici esse perhibentur, qua de re in nota ad eum locum egi. Nullibi trochaicum metrum iambum recipit. Proinde versus ille, siue ἐξέλιπεν, siue ἐξέλειπε scribatur, turpiter claudicabit. Id non ignorabat Kust., quapropter vt versum sustentaret, furtim supposuit, sed satis insulse, partic. γε, quam non recepit Bergl. monens, *metro satis consultum* iri, si scribatur ἐξέλειπε. Sed sic minus constat temporum ratio. Optimum et sincerum est, quod ex membr. reposuimus, ἐκλέλοιπε."

poëtae verbis de altera agi liquere videatur, quam infeliciter in Thraciam, secundo post anno, Aminia archonte, idem Cleon est adgressus. *Spanh.*

586. *τὴν θρυαλλίδ'.* An pupugit poëtam, qui sic dixerat? nam humilior est metaphora, quam pro sole. *θρυαλλίδα* C. *ξυνελκύσας* R. L. quod placet [atque etiam Br. cum seqq. recepit]. *Ern.* Sensus: quum subito veluti ellychnium ad se contraxisset, h. e. fere exstinxisset. (*le soleil retira son flambeau* bene reddidit Francog. int.)

587. *οὐ φανεῖν ἔφασκεν ὑμῖν x).* Quod de Sole hic dicitur, qui, vt de eo in superiore versu, velut adtracto ad se ellychnio, lucem suam Atheniensibus subduceret, si illi Cleonem exercitus ducem eligerent. Ne tamen hoc de vera *Solis eclipsi*, sed de aliquo alio solaris luminis defectu aut suborta repente obscuritate intelligatur, suadere videtur, quod, si de Cleonis expeditione in Pylum hic sit Aristophani sermo, ea feliciter et ex voto Atheniensium eidem, vt in superiore nota diximus, cessisset, anno ante actas primum has Nubes, solis praeterea eclipsis, cuius meminit Thucydides, et, vt ex eodem liquet, l. IV. p. 443. [c. 52.] post reducem iam ex ea expeditione Cleonem contigisset. Sequuta vero biennio post altera eius in Thraciam cum exercitu profectione, nulla tum legitur, quam pro more suo non omisisset Thucydides, solaris eclipseos, quae eam praecesserit eoue anno exstiterit, mentio. Neque vero continuo cum Dodwello d. l. crederem, aliunde ortam solis obscuritatem pro *eclipsi* habuisse Aristophanem, cui incompertae fuerint eclipsium solarium rationes, sed potius eam, quae forte tum electi ab Athenn. *στρατηγοῦ* s. ducis exercitus, Cleonis, tempore existere potuit, solis obscuritatem ominosum quempiam solaris luminis defectum comice illum instar eclipseos traduxisse. *Spanh.* Pro *εἰ* L. *ἦν*, vt 580. recte. *στρατηγήσῃ* L. Ia. recte. *Ern.* Cum Brunk. vulgatam lectionem *εἰ στρατηγήσει* seruauimus. Talia enim saepe librorum numero, non pondere rationum dirimenda sunt. Eadem vbique varietas occurrit.

x) Alludit ad Homericum illud, vbi Sol dicit: *δύσομαι εἰς Ἀΐδαο καὶ ἐν νεκύεσσι φαείνω,* quem locum adducit Schol.: est autem Od. XII, 383. *Bergl.*

vid. 480. Hic quidem vulg. lectio auribus magis commendatur, in qua η, non sonora vocalis tantum bis, non vt in altera lectione quater iteretur. *Herm.* qui tamen nunc legi mauult εἰ στρατηγήσοι.

588. φασὶ γὰρ δυσβουλίαν. Cfr. Comicum nostrum Eccles. 472. vbi eamdem rem tangit *y)*. Vid. etiam Suid. V. Ἀθηναίων δυσβουλία, vbi loci huius mentionem facit. *Kust.* Hoc dictum de stultis Athenn. consiliis bene cadentibus, vulgi ore tunc tritum repetit etiam Eccl. 475. hinc etiam in Eqq. 1051. Κεκροπίδη κακόβουλε. *Bergl.*

589. ταῦτα μέντοι. f. πάντα μέντοι. *Reisk.*

590. ἐπὶ τὸ βέλτιον *z)*. Male cod. (quint.) ἐπὶ τὸ βέλτιστον. Procliuis librariorum lapsus in commutandis superlatiuis et comparatiuis. *Brunck.* in Suppl. Recte ἐπὶ τὸ βέλτιον, vt 595. et Eccl. 475. *Herm.*

590. τοῦτο ξυνοίσει. Gl. λυσιτελήσει, ὠφελήσει. At aliter *a)* accipio. Mox ξυνοίσεται gl. συνδραμεῖται. Thesm. 139. τί λήκυθος καὶ στρόφιον; ὡς οὐ ξύμφορον. *Quam non conueniunt! Brunck.*

592. Κλέωνα τὸν λάρον. Sic de eodem Cleone Eqq. 952. λάρος κεχηνὼς *larus inhians praedae.* Hinc Timocles Athen. VIII. p. 342. τοὺς λάρους εἶναι Σύρους. Notum etiam ap. vett. Comicos, *Syros* passim pro *auaris, venalibus, voluptuariis* sumi, vti de ea re olim ad Iuliani Caes. diximus p. 371. λάρον caeteroquin τὸν προσαγορευόμενον βουφάγον, ob *edacitatem* nempe *b)*, et inde Herculi, ἀδδηφά-

---

y) Eumdem locum etiam *Brunck.* et *Ern.* (qui addit: Sic saepe Demosthenes) laudarunt. Eupolidis etiam fuit hic versus: ὦ πόλις, πόλις, ὡς εὐτυχὴς μᾶλλον ἢ καλῶς φρονεῖς.

z) Tribrachys in regione impari locum habet in hoc genere, vt iambus. v. schol. ad 518. *Ern.* Taedium est talia refutare. *Herm.*

a) Scilicet vertit: *ista vero quo pacto conueniunt.*

b) Larus, gauia, marina est auis, Francogallis *goiland* dicta. v. Camus ad Arist. H. A. II. p. 384. ss. Auis illa et voracis hominis et stolidi symbolum est, vt monet *Harl.*, laudato Hemsterh. ad Lucian. Tim. I. p. 121.

γῳ quippe, tributum, tangit alibi Athen. X. p. 411. *Spanh.* Matron de parasito edace: πεινῶντι λάρῳ ὄρνιθι ἐοικὼς ap. Athen. IV. [p. 134. F. Casaub. s. T. II. p. 29. Schweigh.], vbi facetissimus ille poëta conuiuium quoddam describit versibus Homericis ad ridiculum compositis: sunt autem omnino 122. versus. Comicus hic Cleonem etiam *larum* vocat, quod auide rapiat ciuium bona, vt *vorax* illa auis escam, et in Eqq. 952. tribuit Cleoni annulum signatorium, vbi inest haec sculptura: λάρος κεχηνὼς ἐπὶ πέτρας δημηγορῶν. Ibid. 1288. eiusmodi rapacitatem describit, quasi voracitatem, loquitur autem ibi de Cleonymo. *Bergl.* δώρ. ἑλ. κ. κλοπῆς est, donorum acceptorum et furti damnatum.

593. φιμώσητε κ. τ. λ. c) *si ligno perforato* siue *numella constrinxeritis ei collum.* Glossae: φιμῶ, *incapistro.* Idem est δῆσαι ξύλῳ, vt Eqq. de eodem Cleone 1045. τουτονὶ δῆσαί σ' ἐκέλευε πεντεσυρίγγῳ ξύλῳ, vbi vid. nott. Idem etiam est ἐγκαθαρμόσαι εἰς ξύλον, vt Lysistr. 683. ἀλλὰ τούτων χρῆν ἁπασῶν ἐς τετρημένον ξύλον ἐγκαθαρμόσαι τὸν αὐχένα, vbi etiam videri potest Nota. *Bergl.* Suid. V. Ἐμπηδῆσαι h. l. laudat, qui, vt notat Kust., nihil facit ad eam vocem. Videntur ap. Suid. quaedam excidisse, vel incuria librariorum non suo loco posita. Nam φιμῶσαι pertinebat ad ἐμπεδῆσαι, *ligare, compedibus vincire. Duck.*

594. Versus hic non solum mala interpunctione laborat *d*), sed etiam in legem metri peccat, qui proinde ex Ms. Vatic. U. sic rescribendus est: Αὖθις ἐς τ' ἀρχαῖον ὑμῖν, εἴ τι κἀξημάρτετε. *Kust.* Hic τὸ, ξυνοίσεται ἐπὶ τὸ βέλτιον, ἐς τ' ἀρχαῖον, nullum sensum commodum gignit, neque vllus συμφέρειν εἰς τ' ἀρχαῖον vsquam dixerit. Vide ergo, an nobis melius successerit emendatio:

Αὖθις, ὡς τ' ἀρχαῖον, ὑμῖν εἴ τι κἀξημάρτετο,
Ἐπὶ τὸ βέλτιον τὸ πρᾶγμα τῇ πόλει ξυνοίσεται.

Iam iterum, inquit, *sicut ab initio* (vel *olim*) e) *si quid*

---

c) Ita L. τῷ ξύλῳ τούτῳ. Vulgatum concinnius est. De re v. Cresoll. theatr. Rh. p. 485. *Ern.*

d) Legebatur vulgo ita: Αὖθις ἐς τ' ἀρχαῖον, ὑμῖν εἴ τι κἀξημάρτετε.

e) Sed ἐς τἀρχαῖον eodem sensu esse potest. Lucian. dial. mort. 27. εἰς τὸ βαρβαρικὸν *more b,rbaro,* vbi v. Graeu. *Ern.*

a' vobis peccatum fuerit, id in melius vertet ciuitati. Bentl. εἴ τι κἀξημάρτετε *f)*. Sic optime membr. ad metri legem. Pessime vulgo κἀξημάρτητε. *Brunck.* Probarunt et receperunt *Inu. Schütz. Herm.*

595. ξυνοίσεται ἐπὶ τὸ βέλτιον *eueniet in partem meliorem* est etiam Eccl. 475. *Ern.*

596. De metro v. ad 563. Reizius volebat legi ἀμφ' ἐμοί, quod ita ap. Suid. et in scholiis esset. Male. In Homer. hymnis XVIII. ἀμφί μοι — ἔννεπε, et simpliciter ἀμφὶ VI. XXI. XXXIV. *Herm.* Chorus inuocat iterum Phoebum et deinde Dianam, et Palladem et Bacchum. *Bergl.* Pro αὖτε *Reisk.* κλῦτε legi vult. Etiam hic Br. praefixit: Ἡμίχορος, Francog. interpres secundo Semichoro tribuit.

597. (al. 598.) ὑψικέρατα. L. I. ὑψικέρωταν *g)*. In metro haereo. Nam versus debet esse par v. 565. *Ern.* Nesciebat nimirum penultimam huius vocab. longam esse. Verba autem sumta e Pindaro. (v. Comm. T. I. p. 490.) *Herm.*

599. f. πάγχρυσον *h)* ἔχεις οἶκον *i)*. Prima nempe Dianae Ephesiae aedes, Chersiphontis s. Ctesiphontis *k)*

---

f) κἀξημάρτετε R., quod placebat et Dukero, et interpungit, (vt Vat.) post ὑμῖν. Sed sic oritur tautologia ὑμῖν, τῇ πόλει. Schol. ad 518. notat in hoc genere interdum spondeum poni pro trochaeo, idque esse metrum χωλόν. Sed nullum exemplum reperitur. Itaque h. l. est suspectum. *Ern.*

g) Ita etiam A. B. ap. *Brunck.*

h) Ita in omnibus aliis edd. legitur, praeter Inu. in qua παγχρύσεον e Rav. sed versus ne respondent quidem strophico. Hermannus versus hos ita descripsit (cumque eo Sch.):

ἥ τ' Ἐφέσου μάκαιρα πάγχρυσον ἔχεις
οἶκον, ἐν ᾧ κόραι σε Λυ-
δῶν μεγάλως σέβουσιν·

Brunk.: οἶκον, ἐν ᾧ κόραι
σὲ Λυδ. μ. σεβ.

Vulgo autem fuit:
ἥ τ' Ἐ. μ. πάγ-
χρυσον ἔ. οἶκον· ἐν ᾧ
κόραι — σέβ.

i) L. Ia. οἶκον ἔχεις, male. *Ern.*

k) Siue, *Chersiphronis.* v. Iunius Catal. artif. p. 51.

opus, ante alteram recentiorem, post Herostrati incendium, Alexandri M. demum aetate refectam. Cuius prioris aedis magnificentiam, vt alios iam mittam, laudat Plinius l. XXXVI. c. 14. et qua de re nos olim, adducto hoc eam in rem Comici loco, ad Callim. Obss. p. 201. [ad h. in Dian. 248. p. 351. s. T. II. Ern.]

601. (al. 600.) Puellas Ephesias vocat Λυδῶν κόρας, quia Ephesus ab antiquioribus scriptt. in Lydia, non Ionia, collocatur. Vid. quae de hac re notauit Ian. Rutgers. Var. Lect. II, 1. vbi etiam locum hunc Arist. attigit. *Kust.* Ephesus olim Lydiae erat, vt notat Schol. Ita Herodot. l. 1. et ex eo Stephanus V. Ἔφεσος. *Duck.* Cultam dici eximie a Lydorum virginibus Dianam Ephesiam nemo mirabitur: tum quod Ephesus antiquitus, vt vel ex Herodoto constare potest I, 142. in Lydia censeretur, vnde etiam a Plat. in Theage p. 129. [T. II. p. 21. Bip.] Ephesus ac Ionia distinguuntur: μετὰ Θρασύλλου στρατευόμενος εὐθὺ Ἐφέσου καὶ Ἰωνίας. Immo prout adhuc ap. Liu. XXXVIII, 39. Eumenes inter alia restitutam a Romanis dicit *Lydiam, et nominatim vrbes Tralles atque Ephesum et Telmessum.* Accedit, quod eximius ille Dianae huius Ephesiae cultus non intra Ioniam solum vigeret, sed idem quoque, ob creditam loci illius sanctitatem, ius sacri et inuiolati soli, annuos ac celebres ad eam conuentus, panegyres, ludos, solemni quadam religione ab aliis extra Ioniam et a vicinis potissimum Asiae gentibus peractos; adeo vt hae *Lydiae virgines* non *Dianam* solum *Persicam* dictam, in tractu nempe Lydiae, qui *Persicus* dicebatur, de qua ad Callim. egimus Obs. p. 154. [h. in Dian. 37. p. 192. Ern.], colerent, iuxta illud Diogenis Tragici Athen. XIV. p. 636. Κλύω δὲ Λυδὰς — Ἄρτεμιν σέβειν, sed *Ephesiam* etiam deuenerarentur. *Spanh.*

603. s. αἰγ. ἡν. πολ. Ἀθ. In aliis edd. omnibus haec vnum versum efficiunt. De πολιούχῳ *Ern.* laudat Hemsterh. ad Plut. 260. 261. ἡνίοχος αἰγίδος audacius dicitur, vibrans s. tenens simpliciter aegidem.

605. (al. 603.) Παρνασίαν θ᾽ ὃς κατέχων. In Comici Ran. 1242. Euripides recitat: Διόνυσος, ὃς θύρσοισι καὶ νεβρῶν δοραῖς καθαπτὸς ἐν πεύκαισι Παρνασσὸν κάτα Πηδᾷ χορεύων παρθένοις σὺν Δελφίσι, vti postremus versus suppletur ex Scholiis. Euripides Ion. 713. ἰὼ δειράδες Παρνασοῦ

πέτρας ἔχουσι σκόπελον οὐράνιόν θ' ἕδραν· ἵνα Βάκχιος ἀμφιπύρους ἀνέχων πεύκας λαιψηρὰ πηδᾷ νυκτιπόλοις ἅμα σὺν Βάκχαις. *Bergl.* Parnaſſi alterum iugum Apollini et Muſis, alterum Baccho ſacrum erat. v. Barnes. ad Eurip. Bacch. 307. 408. 559. Ion. 552. Herc. Fur. 790. *Duck.*

606. *πέτραν σὺν πεύκαις.* Sic de Baccho cum facibus in Parnaſſia ſ. Delphica rupe Eurip. Ion. 306. *κἀπὶ Δελφίσι πέτραις Πηδῶντα σὺν πεύκαις* (et quomodo iam ante Aeſchylus de Delphis ſ. Parnaſſo Eumen. 24. *Βρόμιος δ' ἔχει τὴν χώραν· Bacchus autem obtinet locum*, Parnaſſum nempe), alibi in Ion. 550. *Πυθίαν πέτραν*, ap. Soph. Oed. T. 452. *Δελφὶς πέτρα l)*, mons nempe Delphis imminens, Parnaſſus. *Spanh.* Pro *σελαγεῖ* forte legendum *σελαγεῖς*. Nam quum priora poſita ſint in Vocatiuo, hic Nomin. pro Vocat. Attice ponitur, quae conſtructio magis requirit *σελαγεῖς*. *Duck.* *σελαγεῖ* etiam codd., ſed legendum *σελαγεῖς*. *Brunck.* Optimum eſt *σελαγεῖ*, nec mutandum. Id enim ipſum eſt, quod volebam quodque a Schol. deceptus imprudens haud noſcitaui; ſcilicet ſecunda perſ. formae paſſiuae, non vero tertia actiuae, quae ſi apud alios quosdam occurrit, Comico noſtro non fuit vſitata. Supra 286. *σελαγεῖται*, Ach. 924. *σελαγοῖντ' ἂν εὐθύς.* *Idem* in Suppl.

607. Eurip. Ion. 92. *θάσσει δὲ γυνὴ τρίποδα ζάθεον Δελφίς·* ibid. 44. *εἴ τις τῶν Δελφίδων τλαίη κόρη.* *Bergl.*

608. *κωμαστής.* Sic dicitur ab orgiis et a ſaltationibus Bacchicis. *κωμάζειν* dicitur de pompis ſacris. *κῶμος* eſt Eurip. Phoen. 797. vbi de Baccho ſermo, eſtque *εἶδος ὀρχήσεως*, vt recte Scholl. cf. Heſych. h. v. et Weſſel. ad Diod. S. III. p. 145. *Ern.*

609. *m).* Chorus commemorat beneficia Lunae erga Athenn., quod nocte luceat, vt minus impenſarum faciant in oleum et lampades et quod irregulari ſuo curſu anni rationem perturbet, vt ſtatis diebus ſacrificiorum non obſeruatis, litibus forenſibus, quibus delectabantur, vacare poſſint, quum ſacrificandum erat. *Bergl.* Ariſt. tum

---

l) *Δελφίδας κόρας* ex Eurip. Ion. 557. et *Δελφίδα πέτραν* attulit etiam *Ern.*

m) Francog. interpres et hic praefixit primi ſemichori perſonam.

de iniuria sibi facta conqueritur, tum, ne scena sit vacua, quia Socrates cogitari debet in postscenio senem erudire variis artibus ac Sophistarum disciplina imbuere, de mutata temporum ratione suam dicit sententiam, perstringitque more suo et comico sale perfundit Athenienses tamquam contemtores diuini cultus et religionis osores, rerumque nouarum ac forensium nimis cupidos. *Harl.* *Daceria* atque etiam recentissimus Francog. interpres (Th. d. Gr. XI. 292.) existimarunt, Comicum Atheniensibus exprobrare voluisse negligentiam in emendanda anni ratione, et pertinaciam in tenendis antiquis opinionibus, atque commendare emendandae anni et calendarii formae studium. Contra *Wilandus* Att. Mus. II, 3, p. 80. censet, Comicum more suo perstrinxisse Metonem, quem etiam in Auu. petierit. Meton enim non diu ante cyclum Metonicum (19. annorum) inuenerat, ex quo lunaris anni ratio cum solari rectius conciliari poterat, atque emendata erat anni dierumque festorum ratio. Sed ita factum erat, vt saepe dies qui olim sacer fuerat, nunc profestus esset, et contra, quae res multis displicuisse, et comico ingenio Nostri opportunitatem iocandi dedisse videtur, qua quidem ille numquam non lubentissime vtitur. Fortassis inter eos, qui Metoni atque nouae annorum descriptioni fauebant, excelluit Hyperbolus, vnde eum in fine parabaseos poeta notauit, quippe qui, quum hieromnemon, h. e. primus inter legatos Athenn. ad concilium Amphictyonum fuisset, lauream coronam, qua legatos illos ornatos redire oportebat, amiserit, id quod valde ignominiosum habebatur.

610. ξυντυχοῦσ' pro συν. Br. et cum eo Inu. et recentt. dederunt. — Quod Schol. ms. ap. Br. (v. inter Scholia) ξυντυχ. h. l. non esse pro συναντήσασα accipiendum et cum ἡμῖν iungendum, sed esse κατὰ τύχην φανεῖσα καὶ εὑρεθεῖσα, vt ἡμῖν ad ἐπέστειλε referatur, ἐντυγχάνειν enim τινὶ dici pro συναντᾷν, sed συντυγχάνειν esse κατὰ τύχην συμβαίνειν: in eo falli Graeculum, nec discrimen illud confirmare scriptorum vsum, monet *Brunck.*

Leuis in hoc versu remansit e prioribus edd. menda. Scribi debuit ob metrum ἐπέστειλεν φράσαι. *Brunck.* in Add. Edidimus ἐπέστειλεν φρ. quod ante β, π, φ, amant Graeci. Male vulgo et contra morem Atticorum poëtarum producta ante duplicem consonam syllaba ἐπέστειλε. *Herm.* ν etiam addiderunt *Inu.* et *Sch.*

611. τοῖς ξυμμάχοις. Vnde omnino constat actam hanc fabulam Dionysiis ἀστικοῖς, quibus Athenn. socii tributa Athenas ferre consueuerant, vt vidimus ad 219. *Spanh.*

612. Si in eo sibi factam iniuriam (δεινὰ πεπονθέναι) dicit Luna, quod Athenienses statis diebus non sacrificassent, non est quod irascatur: nam ipsa eius rei causa est; cur enim perturbat rationem anni? Nisi forte vult exaggerare beneficium, vt dicat, se nimio studio gratificandi Atheniensibus seipsam defraudare, cum ceteris diis; quos insuper et iratos sibi facit propterea. Sed forte aliam ob causam irascitur Luna, quia nimirum omnino non sacrificent ei Athenienses: hinc et Pac. 405. Luna et Sol prodere velle Graeciam barbaris dicuntur, quoniam barbari Lunae et Soli sacrificent, Graeci autem non. *Bergl.*

613. οὐ λόγοις ἀλλ' ἐμφανῶς. Satirice dictum videtur in demagogos. *Ern.*

615. ὥστε ita, vt h. l. frequenter in conclusione poni, notat Porson. praef. ad Eur. I. p. LIII.

616. ⁿπρίω [vt in omnibus recentt. edd. praeter Inu.]. Sic edd. Iunt. Basil. Porti et recentt. pro πρίασο. Acharnensium proprium esse adnotat Schol. Acharn. 35. n) πρίη cod. Elb. o) Ald. Farr. Crat. Cfr. Herodian. ad calcem Moer. p. 453. *Harl.* Exquisitior et verior est Imperatiuus.

Σεληναίης. Ia. Ib. σεληναῖον. *Ern.* Σεληναίη an Athenienses in communi sermone pro σελήνη non dixerint, vehementer dubito. Quare recepi σεληναῖον. Id alibi dicitur τὸ σελήνιον. Athen. VII, 1. p. 276. D. καὶ τῶν καρπῶν δὲ οἱ πλεῖστοι πρὸς τὸ σελήνιον πεπαίνονται. *Herm.*

617. Ἄλλα τ' εὖ δρᾷν φησὶν ὑμᾶς, κοὐκ ἄγειν p) — Lege et distingue: ἄλλα τ' εὖ δ. φησίν, ὑμᾶς δ' οὐκ ἄγ. q)

---

n) Quem etiam Duker. not. ad h. l. laudauit.

o) Etiam Rau., πρίη C. Ib. et πρίου L. ap. *Ern.*

p) Ita olim interpungebatur et legebatur, deterius in ed. Inu. — φησίν· ὑμᾶς κοὐκ —

q) Ita etiam *Ern.* correxit, sed occupasse id Bentleium postea

i. e. *Luna quidem praeter illa supra memorata, pluribus vos beneficiis ait se afficere; vos vero ingratos omnes dierum rationes conturbare. Bentl.*

618. ἄνω κάτω. Aeschylus: δινοῦσα καὶ τρέπουσα τύρβ᾽ ἄνω καὶ κάτω *agitans et euertens turbide sursum deorsum*, ap. Athen. IX. p. 375. Comicus Eqq. 861, ἐὰν δ᾽ ἄνω τε καὶ κάτω τὸν βόρβορον κυκῶσιν. Vide Au. 3. *Bergl.* κυδοιδοπᾷν r). Etiam apud Suidam est haec vox, qui suam notam e Schol. transscripsit; sed quod habet Schol. γίνεται δὲ ἐξ ἑκατέρου (vocem hanc posse deduci vel a κυκᾷν, atque ita videri leg. κυκοιδοπᾷν, vel a κυδοιμός, vnde fiat κυδοιδοπᾷν) hoc ap. Suid. legitur: τινὲς δὲ ἐξ ἑκατέρου τὸ πράττειν· quod quid sit, non intelligo. Interpres etiam dissimulauit, nec in versione expressit. Sed et versio huius versus mihi non satis probatur; nam ita vertit: *nihil recte facere dicit* cet. At haec non est sententia poëtae, qui finem praecedentis versus iungit cum principio huius, κοὐκ ἄγειν (ὑμᾶς) τὰς ἡμέρας οὐδὲν s) ὀρθῶς, i. e. *non recte seruare menses lunae*, vt Schol., vt suo die sacris ac festis deos colatis scilicet. Ap. Suid. autem forte ita leg. τινὲς ἐξ ἑκατέρου (τοῦ στοιχείου) τὸ ταράττειν· *sunt qui dicant hoc verbum vtraque litera* (vel, *vtracumque litera scribas*), *notare* ταράττειν. De perturbatione anni ap. Athenn. habet quaedam Scaliger de Em. Temp. l. 2. p. 72. et 82. vbi et h. l. laudat. *Duck.*

620. κἀπίωσιν. Sic R. *Ern.* At sic omnes. Igitur aliud quid R. habeat necesse est. *Herm.* Aut num Ern. alicubi putauit se aliud quid legisse?

621. τῆς ἑορτῆς μ. τ. κ. λ. t) τ. ἡμ. Singularis omnino hic locus, vbi cum Luna expostulare dicuntur Dii de confusis neque ad statos dies v) solemnibus eorum ap.

---

vidit. Eodem modo distinguendum et legendum esse monuit *Brunck.* et ita edidit, vt et *Sch. Herm.*

r) V. Guiet. ad Hes. h. v. *Ern.* Per ταράσσειν explicat Photius Lex. p. 135. De voc. κύδος, κύδοι, vnde hoc verbum et κυδοιμός (tumultus) descendunt, v. Scheid. ad Lennep. Etym. L. Gr. p. 343.

s) H. e. *nullo modo.*

t) κατὰ λόγον. Gl. R. κατὰ τάξιν. Est autem h. l. tribrachys, vt 590. et 628. *Ern.*

v) Nempe ex vetere Calendario, quum in nouo alii dies his festis essent constituti.

Athenn. festis. Vbi primo illud notandum est, quod, vt ea de re Geminus Isag. c. 6., legibus et oraculis praescriptum antiquitus fuerit ap. Graecos τὸ θύειν κατὰ τὰ πάτρια, μῆνας, ἡμέρας, ἐνιαυτούς· idque a Graecis, quod additur, constanter fieri, dum annos agunt congruentes cum Sole, menses vero ac dies cum Luna. *Secundum Solem* autem id fieri, quum secundum easdem anni tempestates, vernas nempe aut aestiuas etc. sacrificia illa vel festa patria celebrant. Quod explicat paullo post idem Geminus: ὅταν οὖν καὶ οἱ ἐνιαυτοὶ ἀκριβῶς ἄγωνται καθ' ἥλιον, καὶ οἱ μῆνες καὶ αἱ ἡμέραι κατὰ σελήνην, τότε νομίζουσιν οἱ Ἕλληνες κατὰ τὰ πάτρια θύειν (tunc putant Graeci, se secundum patrias leges sacrificare)· τοῦτο δ' ἔστι κατὰ τοὺς αὐτοὺς καιροὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ τὰς αὐτὰς θυσίας τοῖς θεοῖς συντελεῖσθαι. Vnde etiam apud Athenn. solemnia eorum festa statis diebus, mensibus, annique tempestatibus peragi semper consueuerant, vt *Eleusinia* XV. aut iuxta alios, XVI. *Boëdromionis; Panathenaea*, XVIII. *Hecatombaeonis; Thesmophoria*, XIV. *Pyanepsionis; Dionysia Anthesteria*, XII. Anthesterionis, eaque, vt iam ante vidimus, deficiente hyeme ac veris initio. Inde etiam opportune Demosthenes Philipp. I. p. 36. [T. I. p. 50. Reisk.] καί τοι τί δήποτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νομίζετε τὴν Παναθηναίων, ἢ τὴν Διονυσίων ἑορτὴν ἀεὶ τοῦ καθήκοντος χρόνου γίνεσθαι, ἄν τε δεινοὶ λάχωσιν, ἄν τε ἰδιῶται οἱ τούτων ἐπιμελησόμενοι. Qua ratione *statiua*, vt de iis Macrobius Sat. V, 4. seu quae certis et constitutis diebus, seu κατὰ λόγον ἡμερῶν, vt hic a Comico dicitur, ac mensibus celebrarentur, fuerunt illa Athenn. festa, non vero *conceptiua*, quae quotannis a magistratibus in dies certos vel incertos, vt ibidem Macrob., conciperentur, atque ita ab eorum arbitrio penderent. Vnde liquet continuo, eadem actae huius fabulae aetate, turbato forte, quocumque casu id factum fuerit, festorum apud Athenn. celebrandorum tempore vel die, querendi causam inde diis natam hic dici, quod inde spe laute illa die pro more epulandi frustrarentur. Quae vero eius rei ratio fuerit, vnde praeter patrias leges et prisca, vt vidimus, deorum iussa, confusa tum sint illa festorum apud Athenn. tempora, haud facile licet hodie statuere. Scaliger quum in Emend. Temp. II, 72. et 82. tum Can. Isag. III. p. 240. ac Sam. Petitus Ecl. Chron. IV, 12. id anomaliae Cleostrati Octaëteridis, Athenis adhuc receptae, anno autem sequenti, post inductam nouam Metonis periodum demum desitae,

tribuunt: Anna vero Fabri eidem huic Metonis periodo, quae confusionem illam sustulerat, necdum in publicos Athenn. vsus inductae *x)*. Sed quibus, vt obiter hoc dicam, obstat, quod, quum prior illa Cleostrati et ab Harpalo emendata Octaëteris, vti sequens etiam Metonis Enneadecaëteris, ex annis lunaribus et mensibus inaequalibus constarent, inde haud fixa fuerit et constans dierum statio: tum quod eaedem periodi ad astronomicos tantum vsus (agnoscente id alibi Scaligero, de ipsa Metonis periodo) non vero ad ciuilem ac popularem anni Attici rationem fuerint adaptatae, qui omnino, vti ea de re mox, ex statis CCCLX. diebus ac tricenariis mensibus constabat, fixisque praeterea et immotis solstitiis et aequinoctiis, quod ad stata illorum tempora prorsus requisitum fuisse obseruat insuper Geminus c. 6. Vnde vero orta sit illa, de qua querentes hic inducit deos Comicus, festorum Athenis statis diebus celebrandorum confusio, haud liquidum. An forte quod ad celebrem illam periodum Metonicam paucis annis ante repertam *y)* statos illos festorum dies reuocare tentauerint, qui iis praeerant, magistratus: vnde ob caussam paullo ante indicatam haud poterat non oriri ea confusio s. varietas dierum, quibus eadem festa peragerentur: aut quod caeteroquin quapiam magistratuum incuria vel superstitione, cui valde erant, vt aliunde notum, obnoxii Athenienses, id contigerit? Adde, quod sequentia Comici verba videntur omnino arguere, quod dies apud se feriis deorum et solemnibus sacrificiis destinatos, etsi nefastos, inde litibus audiendis ac forensibus iudiciis mallent, vt φιλόδικον hominum genus iidem, impendere. Quod alioquin apud Aegyptios non casu, sed destinato consilio obtinuisse, docet dictus iam ante et eod. cap. VI. Geminus; vt festa apud eos, ante annum nempe Iulianum post Actiacam victoriam ab iis receptum, per omnes anni tempestates ambularent. Ap. Romanos vero idem ferme et

---

x) Dodwellus diss. de cycl. III. 29. existimauit, Heccaidecaëterida, ante Metonicam periodum, iam introductam fuisse, sed tum alia, tum hunc locum, quem ad octaeterida, et inde ortam confusionem refert, aduersari censuit *Ideler*. hist. Unters. der astron. Beob. d. Alt. p. 192. s.

y) De ea longa est et docta prima disputatio H. Dodwelli in lib. de vett. Gr. et Rom. cyclis, Oxon. 1701. 4. *Harl.*

crebro locum habuisse intercalandi incuria et studio pontificum diximus, vt ea de re haud vno loco in Epp. ad Att. V, 9. 13. 21. et alibi, et de Legg. II, 12. queritur Tullius: atque adeo, *vt neque messium feriae aestati neque vindemiarum autumno competerent*, iuxta Suet. Caes. c. XL., ante constitutum nempe nouum a Caesare Kalendarium. Atque haec ad aliquam perplexi et singularis huius ap. Arist. loci, quam obscurauerant Viri summi, lucem, paullo etiam praeter institutum, vberius hic adnotanda videbantur. *Spanh.* *z*).

622. Manifesta hic ratio redditur neglecti ab Athenn. deorum cultus, ac turbatorum apud eos festorum; dum iis, qui stati erant ad ea celebranda, diebus, quaestionibus reorum ac litibus in foro iudicandis vacare potius mallent. Singulare enim illud et praecipuum Athenn. in concionibus et fori litibus studium exagitat, neque hoc solum loco Aristophanes. Sic Eqq. 1315. καὶ τὰ δικαστήρια συγκλείειν, οἷς ἡ πόλις ἥδε γέγηθεν· et opportune ad superiora Comici verba Pac. 506. οὐδὲν ἄλλο δρᾶτε πλὴν δικάζετε. Inde in hac ipsa fabula dixerat Athenienses nihil a gallis differre, nisi quod hi ψηφίσματα οὐ γράφουσι, *decreta non scribunt*, v. 1425. Festorum enim dies, quod vulgo notum, erant ἄδικοι s. *nefasti*, quam in rem Athen. III. p. 98. τῆς δὲ Παν-

z) Equidem locum ita intelligo: Luna fingitur Atheniensibus esse irata propter beneficia male accepta: primum, quod ciues non sacrificent Lunae, licet ob splendorem eius nocturnum in taedas et oleum ad lampadas emendum minus impensarum faciant, tum, quod propter turbatas dierum rationes et commutationem dierum festorum factam dii reliqui Lunae, quasi turbas illas excitasset, minentur. Nimirum Athenienses solemnia festa diebus certis et constitutis celebrare consueuerant. Periodo Metonica ad emendandas temporis rationes reperta videbatur Luna cursu suo turbas fecisse, praecipue quum festi dies ad illam periodum reuocarentur. Dii igitur, diebus festis, olim suis, nunc immutatis aut magistratus incuria male computatis, coena defraudati abire coacti sunt: quae res deorum animum irritasse fingitur. Poëta igitur voluit culpare siue illam dierum varietatem atque confusionem siue magistratuum incuriam. At nouarum forensiumque rerum cupiditatem eo perstringit lepide, quod Lunam dicere iubet, illam dierum festorum confusionem gratam esse Atheniensibus, quod dies olim sacrificiis et cultui deorum destinatos litibus possint impendere. *Harl.*

ὠθημέρων ἑορτῆς ἐπιτελουμένης δι' ἣν καὶ δικαστήρια οὐ συνάγεται. Quomodo messium vindemiarumque ferias, de quibus modo in superiori nota, quod attinet, id apud Romanos a D. Marco similiter prouisum docet Vlpian. L. 1. D. de Fer.: *ne quis messis vindemiarumque tempore aduersarium cogat ad iudicium venire, oratione diui Marci exprimitur.* Adde quod eo demum fine scriptas editasque ab Arist. *Vespas* legimus in illius fabulae didascalia, vt Athenienses tamquam nimium φιλοδίκους s. *iudiciorum amantes* perstringeret. *Spanh.* τριβλοῦντι. v. Not. ad Plut. 875. et ad Ran. 633. *Bergl.*

623. ἀπαστίαν. ἄπαστος, *ieiunus*, Callimacho, Apollonio Rhodio; Maroni similiter *impastus*, de quibus egimus ad Battiadem Obss. p. 663. [ad Call. h. in Cer. 6. p. 748. T. II. Ern.] *Spanh.*

624. Μέμνον' ἢ Σαρπηδόνα. Iouis filios, qui ad Troiam ciderunt. *Bergl.*

626. τῆτες non solum *hoc anno a)* ap. Atticos, vt h. l. et Acharn. 15. vbi in Schol. σατὲς pro τῆτες a Doribus dici, et Vesp. 397. sed etiam ἡ τῆτες ἡμέρα *praesens dies* ap. Athenaeum dicta III. p. 98. *Spanh.*

ἱερομνημονεῖν *b)*. Maximam partem huius notae [Schol.] transscripsit Suidas in suum Lexicon V. Πυλαγόραι, quod non notauit Kust. Est autem in Suida aliquid scriptum, quod plane falsum est: κατὰ πόλιν δὲ ἔπεμπον Ἀθηναῖοι τοὺς θύσοντας καὶ συνεδρεύσοντας. Int. *Athenienses ex singulis vrbibus quosdam eo mittebant.* Hoc dico falsum esse. Non enim Athenienses id faciebant, sed Graeci omnes vel potius singulae vrbes, quae participes erant consilii illius. v. Harpocr. V. Ἱερομνήμονες et Πυλαγόραι, Etym. M. V. Πυλαγόραι et ipse Suid. V. Ἱερομνήμονες. Itaque non dubium est, quin vox Ἀθηναῖοι, siue ea a Suida ipso sit profecta, siue ab imperito quodam intrusa, delenda sit.

---

a) Hinc sic emendandus est locus Photii Lex. p. 431. τῆτες· ταύτῃ τῷ ἔτει, ἐπ' ἔτος. Perperam in Zon. II. 1727. et 1730. pro χθὲς poni dicitur.

b) Est anapaestus. vid. 518. 1125. sed potest etiam contracte pronunciari ἱερομν. *Ern.* De contractione non cogitandum. *Herm.*

Duck. Harpocratio c) [p. 195. Blanc.]: Ἱερομνήμονες, οἱ πεμπόμενοι εἰς τὸ τῶν Ἀμφικτυόνων συνέδριον ἐξ ἑκάστης πόλεως τῶν τοῦ συνεδρίου μετεχουσῶν. Isti proprie Πυλαγόραι nuncupabantur. Qui vero comes iis adiungebatur, is ἱερομνήμων audiebat. Suidas: ἱερομνήμονες· οἱ εἰς Πυλαίαν ἐκπεμπόμενοι γραμματεῖς. V. Fragm. Thesm. II. XIII. *Brunck.* Ad concilium Amphictyonum, quod verno tempore ad templum Delphicum et initio autumni ad Cereris templum Thermopylis, ad sacra praecipue Delphici templi atque oraculi curanda, et commune ius Graecorum tutandum congregabatur, a ciuitatibus Graeciae d) mittebantur oratores πυλαγόραι e) (dicti a Pylis, portis, s. Thermopylis, vti a Pylis concilium istud Πυλαία dictum est), quorum nomine ac numero antiquioribus temporibus *hieromnemones* comprehensi fuisse videntur; subsequutis vero temporibus ab vnica ciuitate ampliore s. populo plures quidem Pylagorae [fere tres], vnus vero Hieromnemon, qui in illo consessu super Pylagoras eminuisse et ipsorum praeses fuisse videtur, ad commune concilium delegabantur. v. plura apud van Dale diss. VI. de concilio Amphict. inter eius diss. IX. antiquitatibus et marmor. illustr. inseru. p. 430. ss. f). Adde Timaeum V. ἱερομν. ibique Ruhnken.

---

c) Vberiora habet Phot. Lex. p. 80. add. id. V. Πυλάγοροι p. 351. (vbi pro εἰς τὴν πόλιν leg. ἐκ τῶν πόλεων) et Zonar. II. p. 1092. s.

d) Quibus nempe hoc ius fuit. Nam 12. populi fuerunt amphictyonici, et in his Iones, sed suffragium duplex, quod his fuit, aut diuisum est inter eos et Athenienses, aut quod probabilius est, Atheniensibus cessit. Cf. *Barthelemy* Voyage du jeune Anach. II. p. 304. et *(de Sainte-Croix)* des anciens gouvern. fédératifs p. 26. ss.

e) Πυλάγοροι etiam dicuntur ap. Phot. l. l., vbi, num discrimen inter πυλάγοροι et πυλαγόραι (πυλαγόρης) statuatur, incertum est.

f) Etiam Santacrocaeus (Sainte-Croix) l. l. p. 32 ss. Eo docente concilium Amphictyon. habuit tria genera membrorum: *hieromnemonas* (ita dictos παρὰ τὸ μνημονεύειν τῶν ἱερῶν, quasi conseruatores sacrorum rituum), qui templa, Delphicum et Pylaicum, curauerint, rationes expensorum examinauerint, sacrorum constituerint, praefuerint concilio et suffragia collegerint, ita vt quisque populus suum mitteret *hieromnemonem*, qui annuo munere fungeretur; *pylagoras*, quorum tres ad summum a quouis populo amphictyonico missi sunt, et *synedri*, assessores.

p. 108. [148. ed. sec.]. Ad illud concilium legatus eo anno profectus erat Hyperbolus, et quidem ad templum Delphicum coronatus: inciderat vero in tempestatem et ventus abstulerat ipsi coronam. Eius irridendi hanc occasionem arripit Comicus: lepide facit Nubes coronam rapientes, quod in concilio communi turbis dierum et mensium tollendis non prospexisset, nec cauisset, nec remedia curasset: nam si dies mensesque secundum pristinum modum fuissent ordinati, praeuidere potuisset tempestatem, sibique cauere: ideo raptam esse adfirmant coronam, vt disceret secundum lunae cursum dies vitae esse agendos. *Harl.*

627. g) στέφανον. Et in Eqq. 1220. Cleoni adimitur corona, quia non recte administrauerat remp. *Bergl.* Locum hunc ingeniose exposuit Anna Fabri in not. gall. ad comoediam hanc Arist. quam lector consulet. *Kust.*

628. κατὰ σελήνην ὡς ἄγειν χρή — Idque e Solonis praescripto iuxta Diog. Laërt. in Solon. p. 37. h) [Menag. I. I, 59.] ἠξίωσέ τε Ἀθηναίους τὰς ἡμέρας κατὰ Σελήνην ἄγειν. Neque tamen inde cum Petauio Var. diss. IV, 1. aut iuxta viri docti ad eadem Laërt. verba notationem, licet statuere, menses *plenos* et *cauos*, seu qui ex alternis XXIX. et XXX. diebus constarent, a Solone inductos, et inde annum CCCLV. dierum constitutum, summotis nempe ab vsu populari mensibus tricenariis et annis aequabilibus CCCLX. dierum. Quod vel ex Herodoto I, 32. vt viderat iam ante Scaliger de Em. Temp. l. II. refellitur, ex quo, seu iuxta Solonis, quod Herodotus memorat, de vita hominis effatum, annus aequabilis CCCLX. dierum, iuxta eumdem Solonem, omnino colligitur i). Post Solonem vero eumdem adhuc Athenis annum ciuilem et popularem ac tricenarios itidem menses fuisse, quidquid obtendat Pe-

g) Abest hic versus a R. In eo dimensio laborat. *Ern.* Non laborat. *Herm.*

h) Hunc Diog. L. et Gemini locum laudat etiam et Scaligeri aliorumque disputationibus de Calendario turbato nihil extricatum esse monuit *Ern.*

i) Cf. Corsini Fast. Att. T. I. diss. 2. p. 65. ss. et *Ideler* l. l. p. 179. f. a quibus tamen plenorum et cauorum mensium vicissitudo defenditur.

tanius, et quae alibi expendimus, varia, quaeque sunt et iam ab aliis ex parte adnotata, vett. auctorum testimonia comprobant. Vnde etiam constat, id a Solone demum innouatum, vt quandoquidem lunaris mensis, seu coniunctio lunae cum sole non esset plane XXX. dierum; hinc ille loco τριακάδος, eam diem ἕνην καὶ νέαν vocarit, vt de ea re infra ad 1132. dicendi erit locus. Adde quod apud Geminum, qui Luculli temporibus vixisse fertur, et a quo idem quoque praescriptum Graecis, in celebrandis deorum sacris, vt paullo ante vidimus, dicitur Isag. c. 6., quod in adductis Comici verbis legimus: nempe κατὰ σελήνην ἄγειν τὰς ἡμέρας, additque τριακοστὴν τοῦ μηνὸς ἡμέραν ἐσχάτην οὖσαν, eamque inde τριακάδα dictam; non vero menses lunares partim e cauis XXIX. partim e plenis XXX. dierum mensibus constitisse. Adde Comicum infra Ach. 859. vbi nominatim de quibuscumque Athenn. mensibus: πλεῖν ἢ τριάκονθ' ἡμέρας τοῦ μηνὸς ἑκάστου, vbi Schol. ὁ γὰρ μὴν τριάκονθ' ἡμέραις πληροῦται· non proinde partim cauos XXIX. partim plenos XXX. dierum eosdem populares, post Solonem, Athenn. menses exstitisse. *Spanh.*

629. Senex multis quaestionibus inutilibus et perperam partim ab illo intellectis aliaque ratione vexatus a Socrate, ludicra absurdaque creditorum decipiendorum consilia artesque sibi videtur excogitasse. At propter stultitiam suadente choro dimittitur. Lepida est haec scena. *Harl.* Est vulgo actus II. scena I. — Socrates cum impetu e domo progredi et loqui cogitandus est. *Wil.*

μὰ τὴν Ἀναπν. Pro solitis nempe Athenn., et quidem ex antiqua apud eos lege, qua de re ad v. 1026. agetur, per tria numina iuramentis. Idem vero Socrates nominatim per tres deos; et quidem, qua de re obiter paullo ante, velut Athenn. προγόνους et δεσπότας, *progenitores* et *dominos*, vt ipse eos vocat, iurare dicitur ap. Plat. Euthyd. p. 302. [c. 73. Heind. c. 31. Routh.]. Hic vero, quod tangunt Scholia, vt ἄθεος, et qui proinde illos pro diis non haberet, iurare per *Respirationem*, *Chaos*, et *Aërem* inducitur, aut vero per alia tria itidem, sed alterius generis, numina, *canem* nempe, *anserem* et *platanum*, vt de eo Philostr. Vit. Apoll. VI, 10. p. 281. Adde supra v. 423. vbi solos hosce tres deos agnoscendos tradit, *chaos k)*,

k) Per *chaos* iurat quasi per deum, vt 423. *Bergl.*

nubes et linguam. De chao vero, quod hic denuo commemoratur, et Aëre iam ante vidimus. Ἀναπνοῆς autem s. *Respirationis* cur hic meminerit, nihil a Schol. dicitur; inde autem factum statui potest, quod de illa eiusque caussa et formatione disserere solitus fuerit Socrates, vt ex eius discipulis, a quibus id factum legimus, Platone in Timaeo p. 78. s. vbi de Ἀναπνοῇ agitur, et Aristotele peculiari ac noto περὶ Ἀναπνοῆς libello licet colligere. *Spanh.* Pythagoras ap. Laërt. [VIII, 6.] οὐ μὰ τὸν ἀέρα, τὸν ἀναπνέω. Prodit autem hic Socrates examinaturus senem discipulum, quem postea, tamquam nimis incapacem disciplinae, negat se amplius docturum et dimittit. *Bergl.*

632. σκαλαθυρμάτια. A σκαλαθῦραι *carbones fodicare*, quod quum fit, illi comminuuntur; quare σκαλαθυρμάτια *minutiae* quaedam sunt. *Bergl.* Thema est σκάλλω, vnde σκαλαθύρω *fodico*, quod in obscenis est, v. Conc. 611. Qui prunas fodiunt, scintillas pulueremque excitant, vnde σκαλαθυρμάτια pro re quauis tenuissima. *Brunck.* 1)

634. πρὸς τὸ φῶς. Satirice dictum in scholam Socratis, vt in antrum ferarum. *Ern.* In Thesm. 74. θύραζε πρὸς τὸν ἥλιον. Timocles Comicus ap. Athen. VI. p. 245. ἵνα πρὸς τὸ φῶς ὦμεν καταφανεῖς *vt ad lucem conspicui simus.* Alias εἰς, vt Eurip. Phoen. 1535. τί μ' — ἐξάγαγες εἰς φῶς; *Bergl.*

635. Citat locum hunc Etym. M. V. Ἀσκάντης. [p. 54.] *Kust.* Add. Zonar. Lex. I. p. 311. vbi explicatur εὐτελὴς κλίνη, ἢ κάννην μὴ ἔχουσα.

636. Haec nondum egressus, ita tamen vt foribus apertis conspici possit, clamasse Streps. censendus est; tum paullo post cum lectulo exit. κόρεις dicuntur *cimices.* v. Camus ad Arist. H. A. II. p. 708. Egressum iubet Socrates celeriter (ἀνύσας τι) deponere lectulum.

639. εἶπ' ἐμοὶ *Brunk.* sine codd. edidit, vt 200. Reuocauit Herm. εἰπέ μοι, quod etiam in Rau. est. οὐδὲν

1) In ed. Brunck. 635. male expressum: ἡμᾶς γε μὲν (pro μὴν) — quod in not. correxit.

non potest cum Rau. cod. tribui Strepsiadi. Nam ad Sw refertur. Alioquin satis comice a Str. dictum esset et παρὰ προσδοκίαν, se nihil discere velle.

640. *m)* ἢ περὶ ἐπῶν ἢ ῥυθμῶν. In MS. Vat. U. locus hic per transpositionem vocum sic legitur: ἢ περὶ ῥυθμ. ἢ ἐπῶν. Sed nihil interest, vtram lectionem sequaris *n)*. *Kust*. Sic, vt impressi, tres codd. In membr. minus concinne: ἢ π. ῥ. ἢ ἐπῶν. *Brunck*. Nec tamen haec lectio nihili est. Monstrat enim veram lectionem, quam reposuimus, πότερα περὶ μέτρων ἢ ῥυθμῶν ἢ περὶ ἐπῶν *o)*, in qua longe concinnior oratio est, quam in eo quod vulgo legitur. Egregie confirmat emendationem nostram adnotatio Schol.: καλῶς διέστησεν· οὐ γάρ, εἴ τι μέτρον ἐστιν, ἤδη καὶ ἔπος· εἴ τι δὲ ἔπος, ἤδη πάντως καὶ ῥυθμὸς καὶ μέτρον. *Herm*. Quod discrimen μέτρων et ῥυθμῶν (de versibus s. περὶ ἐπῶν nihil adtinet, quod per se obuium, adnotare) bene etiam et merito hic tangit Scholiastes. Qua de re consuli potest Anonymus in Hermogenem p. 387., vbi dicitur, Hermogenem statuere, idem esse μέτρον, quod ῥυθμός, quum tamen sint diuersa; *metrum* enim sine syllabis esse non posse, *rhythmum* vero et in syllabis et sine syllabis dari; additque, quod Longinus μέτρου πνεῦμα τὸν ῥυθμόν φησιν *p)*. Quod vero *rhythmum* etiam sine syllabis esse tradit ibi Anonymus, vel inde manifestum, quod ab initio aurei Aristotelis libelli de poëtica [c. 1, 4.], artes illae, de quibus agitur, epica, tragica, aut comica poësis vel dithyrambica, omnes imitari dicuntur *rhythmo, oratione, et harmonia*, ἐν ῥυθμῷ

---

m) Pro πότερα L. Ia. [etiam Rau.] πότερον. Mox R. ῥυθμῶν ἢ ἐπῶν, quod non displicet. *Ern*.

n) At pessimum hiatum esse ἢ ἐπῶν, docet *Herm*.

o) Ita etiam Sch. edidit.

p) In Longini Fr. III, 2. μέτρου πατὴρ ῥυθμὸς καὶ θεός dicitur, ibidem §. 5. plura de discrimine vtriusquo dicuntur et hic ipse locus laudatur. Et Toupius ex priori loco emendat Schol. Hermogenis (vid. p. 509. ed. Weisk.). De re ipsa cfr. praeter Is. Vossium de poematum cantu et viribus rhythmi, de Rhythmo Graecorum liber singularis (in Anglia editus) 1775. 8. (Cleaveri) de Rhythmo Graecorum liber singularis nunc demum in lucem editus, Ox. 1789. 12. et Hermann. de Metris p. 7. ss.

καὶ λόγῳ καὶ ἁρμονίᾳ. Adde, quod de *gestu*, f. *decenti motione pedum et manuum* dicatur ῥυθμὸς, et inde de priore, iuxta Pind. Schol. ad Pyth. I, 4. βάσις ὁ ῥυθμὸς, παρὰ τὸ βαίνειν εἰς τὸν ῥυθμὸν τοῖς κρούουσι τὴν γῆν ποσί· ac prout in Harmonide Lucianus I. p. 585. [c. 1. T. I. p. 851. Hemst.] καὶ βαίνειν ἐν ῥυθμῷ καὶ σύμφωνα εἶναι τὰ μέλη πρὸς τὸν χορόν. Sic Thesmoph. 126. quae inde illustrantur: — κρούματά τ' Ἀσιάδος Ποδὶ παράρυθμ', εὔρυθμα (pulsus Asiaticae citharae, a pede modo dissonos modo ei consonos). Quae proinde *metro* non conuenire, ac diuersum esse ab eo *rhythmum* tradunt vett. Critici ad Aesch. S. C. Th. 129. βαίνονται δὲ οἱ ῥυθμοί· διαιρεῖται δὲ τὰ μέτρα καὶ οὐ βαίνεται. Quomodo, vt alia mittam, κιθαρίζοντες, f. *citharam*, ad rhythmum nempe, pulsantes βαίνειν f. *incedere* dicuntur in Plat. Conu. p. 187. q) et similiter ἐμβαίνειν in I. Alcib. p. 108. [c. 10. Biest. aut c. 6. Ettwall.] et ap. Dion. Chrysost. Or. XIII. [p. 417. T. I. Reisk.] de Athenn. liberis τῷ ποδὶ βῶσι πρὸς λύραν. Vnde de solemni Romae sacro, Iunoni reginae a virginibus peracto dicitur ap. Liu., qui et inde illustratur, XXVII, 37. *virgines sono vocis pulsu pedum modulantes incesserunt.* In quibus nempe locis *rhythmus* pro concinna solum motione vel quiete *pedis*, non vero *manuum* quoque, vt alibi etiam, qua de re paullo post, sumitur. Mirari autem, vt hoc addam, subit, quod ea de re, f. obuia illa vi voc. ῥυθμοῦ de *motione pedis* aut *manuum* in veterum Musica et a *metro*, a quo hic etiam a Comico distinguitur, valde diuersa, nihil monuerit vir insigni caeteroquin ingenio et eruditione Is. Vossius in lib. de *poematum cantu et viribus rhythmi*, sed de eo agat, quasi *rhythmus* in diuersis *metri* ac vocis modis et numeris fuerit situs, quum tamen ille et *incessum* et *gestum* ad numeros compositum proprie designaret. *Spanh.*

641. Strepsiades, qui μέτρα intelligit aridorum mensuras, hinc dicit se a farinae venditore duobus choenicibus nuper esse defraudatum.

643. Cod. (quintus) κάλλιστον μέτρων, male. *Brunck.* in Suppl.

---

q) Ibi (c. 12. ed. Wolf.) de ῥυθμῷ et ἁρμονίᾳ et μέτροις dicitur, sed non κιθαρίζοντες βαίνειν leguntur. Hoc autem βαίνειν in altero loco de iis, vt ἐμβ. dictum.

644. πότερα. Vulgo πότερον. Illud reponi debuit tum ob euphoniam, tum quia magis Atticum est, quod iam obseruatum fuit ad Conc. 754. Sic supra vulgati etiam libri habent: πότερα π. μετρῶν — vbi ob terminationis ον frequentiam ingratum esset πότερον. *Brunck.* πότερα et πότερον saepe commutarunt librarii, in hoc propensiores, cuius rei exemplum vide ad Aui. 1244. Sic πρότερον pro πρότερα scriptum in cod. (quinto, Reg.) v. 660. *Idem* in Suppl.

645. ἡμιεκτέον. Rusticus, qui de mensuris et choenicibus putabat Socratem loqui, conuenienter suae opinioni respondet, se malle tetrametrum quam trimetrum, i. e. quatuor choenices potius, quam tres; nam quatuor plus est. Vtitur autem voce ἡμιεκτέον, quae idem valet, vt ipse mox dicet, quod τετράμετρον, respectu medimni et choenicum; quum enim medimnus habeat 48. siue sexies octo choenices, sequitur, vt sexta pars medimni s. τὸ ἕκτον sint octo choenices; itaque τὸ ἥμισυ τοῦ ἕκτου s. τὸ ἡμιεκτέον erunt quatuor choenices, vt dimidium octonarii est quaternarius. *Bergl.* ἡμιεκτέον ex rustici sententia idem est, quod τετράμετρον. Quum Socrates de trimetro et tetrametro r) loquitur, metrorum genera intelligit: sed alter ista pro mensurarum nominibus accipit. Ad huius loci intelligentiam sciendum est, Atticorum *medimnum* in 48. *choenices* diuidi solitum fuisse; ἑκτεύς, *sextarius*, sexta pars medimni, s. *modius*, est choenicum 8. s). Proinde ἡμιεκτέον 4. choenicum s. mensurarum. Nam choenix κατ' ἐξοχὴν *mensura* vocatur, quia tantum frumenti continet, quantum homini satis sit ad diurnum victum. *Brunck.*

646. Οὐδὲν λέγεις. *Nugas blattis.* Sic 782. et Thesm 643. In Au. 987. οὐδὲν λέγειν οἶμαί σε, et alibi. *Bergl.*

περίδου. Grammatici vett. omnes, Etym. M. Suid. Photius t) hinc citant περιδοῦ. *Ern.* Auctor Etym. M. περιδώμεθα. καὶ Ἀριστοφάνης· περιδοῦ νῦν ἐμοί. καὶ Ἐμέθεν

---

r) trimetro iambico, tetrametro anapaestico. *Wiland.*

s) Cf. Romé de l' Isle Metrolog. Tafeln, ex vers. Grossii p. 90. Choenix erat paulo plus duarum librarum, et continebat fere, quantum ad diurnum victum erat necessarium.

t) P. 305.

περιδώσομαι, ἀντὶ τοῦ, κατ' ἐμαυτὴν συνθήκην ποιήσομαι. εἴρηται ἀπὸ τοῦ δῶ, τὸ δεσμεύω. Homerum respicit duobus locis, Il. ψ, 485. τρίποδος περιδώμεθον, Odyss. ψ, 78. ἐμέθεν περιδώσομαι αὐτῆς. Ad priorem locum haec adnotat Eustathius p. 1312, 20. περιδώμεθον δὲ, ἀντὶ τοῦ συνθώμεθα, συμφωνήσωμεν, καὶ, ὡς οἱ πολλοί φασι, θῶμεν στοίχημα. ἢ σαφέστερον καὶ κοινότερον εἰπεῖν, δώμεθα, ὅ ἐστι δεσμηθῶμεν συνθήκαις, ὧν ὁ διαιτητὴς καὶ κριτὴς, ἢ μάρτυς, ἴστωρ ἐλέγετο, παρὰ τὸ εἰδέναι. ὁποῖόν τι κεῖται καὶ ἐν τῷ (Il. σ', 501.) ἄμφω δ' ἱέσθην ἐπὶ ἴστορι πεῖραρ ἑλέσθαι. Sed nugantur isti Grammatici, et cum iis insane bene Berglerus, περίδου deriuans a δέω ligo v). Est a περιδίδομαι x), vnde Eqq. 791. ἐθέλω περὶ τῆς κεφαλῆς περιδόσθαι. In codd. περιδοῦ scriptum est, minus bene. περίδου scribendum, vt ἀπόδου Ran. 1235. *Brunck.* Adsentitur *Herm.*

647. ἡμιεκτέον. Integrum dicitur ἑκτεύς, Eccles. 546. *Bergl.*

648. Cf. ad Plut. 705. *Bergl.*

649. ταχύ. F. τάχα. *Reisk.* — Vulgo μανθάνειν σὺ περὶ ῥυθμῶν. A mala manu est istud σύ, quod versui sustentando insertum fuit. Hoc fulcro non eget. V. not. ad Plut. 1065. et Markland. ad Eurip. Suppl. 94. *Brunck.* Sustulerunt σὺ (quod in cod. Rau. deest) a metricis prosodiae male gnaris insertum etiam *Sch.* et *Herm.* ῥυθμῶν. Glossae: ῥυθμός, *modulus. Bergl.*

650. πρὸς τἄλφιτα. Supra 176. τί οὖν πρὸς τἄλφιτ' ἐπαλαμήσατο; *Bergl.*

651. ξυνουσίᾳ Brunck. eumque sequuti edd. dederunt pro συνουσίᾳ.

---

v) In Ach. 772. περίδου νῦν μοι, ib. 1114. βούλει περιδόσθαι — Eqq. 787. Est autem hoc verbum a δέω, *ligo*, vnde verbum in μι, δίδημι, cuius aor. 2. ἔδην, in media voce ἐδέμην, ἔδεσο et abiecto σ, ἔδεο, in imperat. δοῦ, comp. περίδου, vt Schol. docet. περιδέσθαι est ergo, *obligare, obstringere se,* nempe pignore deposito. Germ. *wetten. Bergl.*

x) Non significat περίδου *circumspice,* quasi esset a περιιδέσθαι, sed, *da pignus*, vt loquitur Plautus in Poenulo, qua phrasi expressit ille hoc Comici nostri περίδου, a περιδίδοσθαι, quo verbo vsi sunt vett. pro *sponsionem facere. Bos.* Obss. Critt. p. 73. qui Homerica loca, quae Br. etiam adnotauit, laudat.

653. κατ' ἐνόπλιον y). Ad peculiarem nempe *rhythmum armata* haec *ſaltatio*, ἐνοπλίου nomine vulgo dicta, peragi conſueuerat. Vnde Xenophon Anab. VI, 1, 6. [ſ. edit. Schneid. V, 9, 11.] de Mantinenſibus Arcadibus: ἐξοπλισάμενοι ὡς ἐδύναντο κάλλιστα, ᾖσάν τε ἐν ῥυθμῷ πρὸς τὸν ἐνόπλιον ῥυθμὸν αὐλούμενοι. Idem paullo ante §. 5. [§. 10. Schneid.] de vnius e Myſis ſaltatione: καὶ ταῦτα πάντα ἐν ῥυθμῷ πρὸς τὸν αὐλὸν ἐποίει. Cuius proinde ῥυθμοῦ duae partes, quarum paullo ante facta eſt mentio, dicuntur exſtitiſſe, vt ab Ariſtide de Muſica p. 34. ἄρσις καὶ θέσις *motio et quies*, pedum nempe aut manuum. Quod de priori, ac proinde cuius in ſaltatione, vt h. l. praecipua foret ratio, explicant Graece, de quibus paullo ante in Hermog. Commentaria p. 381. βάσις ἐστιν ἄρσεως καὶ θέσεως ποδῶν σημείωσις. τὸ γὰρ αἴρειν τὸν πόδα, εἶτα τιθέναι, ἄρσιν καὶ θέσιν ὀνόμασαν· quibus continuo additur, ἄρσιν illam et θέσιν ab initio et in fine chorum agentium, ὁρμὴν appellari. Quibus gemina idem adhuc tradit p. 409. Quae, et alia quaedam iam ante, eo lubentius e graecis illis Commentariis adduximus, quod ea, etſi multa bonae frugis contineant, ab Aldo ſemel hactenus edita haud in multorum manibus verſantur. De qua caeteroquin, cuius hic fit mentio, ἐνοπλίῳ ad *rhythmum*, idque ab Amazonum choro, ſaltatione Callim. h. in Dian. 240. περὶ πρύλιν ὠρχήσαντο (pyrrhicham ſaltarunt) Πρῶτα μὲν ἐν σάκεσιν ἐνόπλιον· αὖθι δὲ κύκλῳ Στησάμεναι χορὸν εὐρὺν — Adde in Veſp., vbi de Carcini filio, qui inter χορευτὰς ſ. chori actores erat, dicitur, eum in ſaltatione tragica, quae ἐμμέλεια dicebatur, *ad numeros ſ. rhythmos ſaltare* fuiſſe imperitum, v. 1495. ἐν δὲ τῷ ῥυθμῷ γὰρ οὐδὲν ἐστι. — *Rhythmi ſecundum dactylum* meminit Plutarchus de Muſica p. 1133. [T. X. p. 657. ſ. Reisk. ſ. c. 7. T. V. p. 536. Wytt.], vbi de Olympo, Marſyae inſignis tibicinis, quique primus nomos in deorum laudes fecit, diſcipulo, dicitur, χρησάμενος τῷ ἁρμονίῳ καὶ τῷ κατὰ δάκτυλον εἴδει. Quod vero hic in Scholl. dicitur, vſos eo tibicines, et quod ὁ κατὰ δάκτυλον ῥυθμός ἐστιν ὁ ἐν ἴσῳ λόγος, idem notant ad Hephaeſt. Scholia p. 11. Δάκτυλος. ἐν ἴσῳ λόγῳ τὸ δακτυλικὸν καὶ ἀναπαιστικὸν μέτρον

---

y) Sic Ms. C. vid. Euſtath. ad Od. φ', 1899, 62. *Ern.* [Nempe Scholiis praefixum κατενόπλιον.] Duo erant veteris Muſicae rhythmi. *Brunck.*

καλεῖται ἐπιπλοκὴ τετράσημος, ἀπὸ ῥυθμοῦ δὲ ὁ δάκτυλος. Cuius *dactylici metri* quae fuerit ratio, docet idem Hephaest. p. 23. Adde quod *rhythmum* ἐν ἄρσει καὶ θέσει, in *motu* aut *quiete* non pedum folum, fed manuum etiam confiftere diximus, et quod poftremum illuftrat infignis ap. Lucianum locus ex eodem, de quo paullo ante, Harmonide, vbi fe tibicinae artis a praeftantiffimo illius magiftro edoctum dicit, et inter alia ὑποβάλλειν τοὺς δακτύλους εὐαφῶς ὑπὸ πυκνῇ τῇ ἄρσει καὶ θέσει καὶ (quae poftrema iam fupra adduximus) βαίνειν ἐν ῥυθμῷ z) (adpofite digitos crebro tollendo et ponendo applicare et ad numerum progredi). Sic de finiftra Amphionis manu, dextra pulfante citharam, Philoftr. Icon. I. p. 747. καὶ ἡ ἑτέρα χεὶρ ἐν ὀρθαῖς ταῖς τῶν δακτύλων προβολαῖς, fed quae diuerfa ab eo, de quo hic a Comico agitur, armatae faltationis ῥυθμῷ κατὰ δάκτυλον. *Spanh.*

655. Dukerus [in not. inedd.] fe nec poetae fententiam nec expofitionem Scholiorum intelligere fatetur. Mox τουτονὶ νῦν δακτύλου Bentl. *a)* et intelligit de *digito indice*, quoniam de *medio* v. feq. *Ern.* Sophocl. Aiac. 444. οὐκ ἄν τις αὐ ἔμαρψεν ἄλλος ἀντ' ἐμοῦ. Caet. in Comici verbis latet aliquid obfcoeni. *Bergl.* *Quis alius nifi penis hicce? antehac vero, quum puer effem, digitus hic praefto mihi erat.* Magna eft in his nequitia, quam fatis explicaffe mihi videor. Quid fibi haec vellent, non adfequuti fuerant interpretes. Licet manifefta fit inter binos, quos rufticus oftendit, dactylos, vnum quid longeque diuerfum ex his fecit Etrufcus interpres, *Io. Bapt. Terucci*, cuius in Graecis nec vola nec veftigium eft:

E un frutto di cert' albero
che mel davano ancor quand' era piccolo.

Caute Fabri filia, quae puellari aetate fabulam gallice vertit, fcopulum hunc declinauit *b)*. *Brunck.* Recte Br. de

---

z) cap. 1. p. 850. f. T. I. Hemft.

a) Lego τ. νῦν δ. et contra fcholiaften de *digito indice* intelligo. Nam fequente demum verfu medium et infamem porrigit. *Bentl.* τουτονὶ effe δεικτικῶς pofitum facile patet. Monftrat factitium penem.

b) Omiferunt haec prorfus vernaculi noftri interpretes.

pene intellexit c), vt est in glossa, sequentem autem versum de digito infami, quo iste, quum puer esset, necdum aptus rebus venereis, sannas fecerat. *Herm.*

654. οὑτοσὶν praefert *Ern.* ex cod. L.

657. Suidas locum hunc citans [pro olim vulg. ἀχρεῖος] rectius legit ἀγρεῖος per γ' d), quod idem significat ac ἄγροικος, i. e. *agrestis, rudis, imperitus.* Eadem vox ἀγρεῖος occurrit etiam ap. Comicum nostrum Thesm. 167. *Kust.* ἀγρεῖος membr. [etiam Rau.]. Suidas: ἀγρεῖος· ὁ ἀγροῖκος, ὁ ἀμαθής, ἢ ἀπὸ τοῦ ἀγροῦ. Ἀρισ. Νεφ. κ. τ. λ. V. Thesm. 160. In C. ἀγροῖκος e glossemate. [Elb. ἀχροῖος]. In B. ἀρχεῖος, e quo suspicari quis posset, scriptum olim fuisse ἀρχαῖος. In cod. quinto (R.) distincte et emendate ἀγρεῖος, superscripta glossa ἄγροικος. *Brunck.* ὦ 'ζυρὲ [olim ὦ οἰζυρέ, Bergl. ὦ 'ζυρέ]. In Vesp. 1502. ἀλλ' ὦ 'ζυρὲ — Lysistr. 949. ἀλλ' ὦ 'ζυρὰ κατάκεισο. *Bergl.* ὦ οἰζυρὲ est anapaestus. Sed R. I. habent ὦ ζυρὲ (L. ὦ ὀζυρὲ) quod fortasse magis placeat. Media in h. v. alias producitur secundum analogiam et consuetudinem poëtarum. v. Etym. M. h. v., sed theatri attici idioma esse potest, vt in aliis verbis, qualia passim ad Hom. notat Clarkius, diuersa quantitas illius syllabae. *Ern.*

658. τί δαί; R. bene *Ern.* Est hoc etiam in membr. et in C. et quinto cod., et recipi debuit. *Brunck.* Suppl. Receperunt *Sch.* et *Herm.*

659. τὸν ἀδικώτ. λόγον. Male hoc per *iocosum verbum*, e quibus genuinum huius loci sensum nemo adsequeretur, reddidit interpres, pro *sermonem iniustum*, quo nempe iniustam causam superiorem redderet, vt bene vertit Daceria, prout ea de re iam ante ad v. 115., et quae vnica fuerat causa, cur in Socratis disciplinam, quo id ab

---

c) Simili ioco Noster Eqq. 1392. Οὐκ οὖν δακτυλικὸς σὺ τοῦ λαλητικοῦ; quod genus poenae, τὸ κασαλβάζειν et Catullus minatur carm. 16. cf. Eqq. 355. Sequentem versum sic vertas: Certe antehac, quum puer essem, hic erat (ille digitus, de quo loqui te existimo). *Hotib.*

d) Suidas V. Ἀχρεῖος laudat ἀγρεῖος, quod non displicet interpreti. *Duck.*

eó doceretur, se dederit hic Strepsiades. Quae manifesta inprimis e Δικαίου καὶ Ἀδίκου sermonibus infra Act. III. Sc. III. et IV. *Spanh.*

660. πρότερα τούτων e) [e Rau. et Ia. ap. *Ern.*] recipiendum putaui. τούτου [vulg.] enim librariorum curiositati deberi videtur. Plurali quum vtitur tantas tamque difficiles intelligit res, quam fraudulenta illa oratio est. *Herm.*

663. Magna est ruditas rustici, gallum s. gallinam inter quadrupedes numerantis. Quod tamen non animaduertit Socrates, sed aliud reprehendit, quod leuius erat. *Bergl.*

664. ὁρᾷς, ἃ πάσχεις; *viden' quid tibi eueniat, quid facias?* πάσχω est hic pro πράττω f). v. not. ad Ran. 302. ἀλεκτρυόνα feminino genere *gallinam* vocarunt veteres; vt et *gallinaceum* τὸν ἀλέκτορα. v. Amphiarai fr. III. et Daedali IV. Ex aliis Comicis g) exempla plurima profert Athenaeus p. 373. inter quae hoc est Cratini in Nemesi:

Λήδα, σὸν ἔργον, δεῖ σ' ὅπως εὐσχημόνως
ἀλεκτρυόνος μηδὲν διοίσεις τοὺς τρόπους,
ὅπως ἐπῳάζουσ' ἂν ἐκλέψῃς καλὸν
ἡμῖν τε καὶ θαυμαστὸν ἐκ τοῦδ' ὄρνεον.

Tertius horum senarius misere vulgo deprauatus fertur h): In R. cod. sic scriptus est: ἐπὶ τῷδε πωάζουσα ὡς ἂν ἐκλέψῃς καλόν. Alii aliter emendarunt: mihi placet ratio, quam sequutus sum. Sic Noster Lys. 1182. νῦν οὖν ὅπως ἁγνεύσετε, ὅπως ἂν — ξενίσωμεν. Theopompus etiam in Pace:

---

e) C. Ib. [Bau. Elb.] πρὸ τούτου, quod versum destruit. *Ern.* πρότερον τούτου cod. quint. ap. Brunck. ad v. 644.

f) V. Stoeber. ad Tho. Mag. p. 753. et saepius hoc sensu verbum occurrit; compara v. 798. *Harl.*

g) Ex his vnum afferam ex Strattide: αἱ δ' ἀλεκτρυόνες ἅπασαι καὶ τὰ χοιρίδια τέθνηκε. Caeterum hanc praeclaram doctrinam de gallo et gallina proponit v. 850. Strepsiades filio suo, tamquam magnam sapientiae partem scilicet. *Bergl.*

h) Legebatur (L. IX. p. 380. T. III. Schweigh.) olim ita: ἐπὶ τῇδ' ἐπωάζουσαν. Schweighäus. (qui Brunkii emendationem non attulit) ex coniectura Valken. edidit ἐπὶ τῇδ' ἐπώζουσ'; et antea εὐσχημόνος.

ἄχθομαι. δ' ἀπολωλεκὼς Ἀλεκτρυόνα τίκτουσαν ὠὰ πάγκαλα. *Brunck.* Athenaeus IX. p. 373. τὸν δ' ἀλεκτρυόνα ἐκ τῶν ἐναντίων οἱ ἀρχαῖοι καὶ θηλυκῶς εἰρήκασι. Κρατῖνος Νεμέσει· Λήδα, σὸν ἔργον etc. cuius vocis ἀλεκτρυόνος pro *gallina* alia adhuc adducuntur ibi exempla ex aliis Comicis, immo huius Aristoph. in Daedalo: quae tamen postrema non ei, sed Platoni in cognomine fabula Daedalo tribuunt ad h. l. Scholia, nempe: Πολλαὶ ἀλεκτρυόνων ὑπηνέμια τίκτουσιν ὠὰ πολλάκις. *Spanh.*

666. Hic versus in MSS. et edd. sic legitur: Στρ. πῶς δή; φέρε. Σω. πῶς; ἀλεκτρυὼν κἀλεκτρυών. Quae lectio duplici vitio laborat. Primum enim Socrates non potest πῶς dicere, quippe qui repetat interrogationem Strepsiadae, sed ὅπως dicere debet, vt 679. 692. Deinde in vltimis verbis id, quod maxime hic agendum erat, generis diuersitas in voc. ἀλε non est indicata. Quamobrem praeclaram Reizii correctionem recipere non dubitauimus: [πῶς δή; φέρ'. ὅπως;] ὁ 'λεκτρυὼν χἠ 'λεκτρυών. *Herm.* quem sequutus est *Sch.* Nempe ostendere volebat Socrates, *qua ratione* gallus et gallina eodem vocabulo dicantur.

668. Locum hunc citat Athen. IX, 4. p. 374. *i)* [382. T. III. Schw.] *Kust.*

671. τὴν κάρδοπον. Idem est, quod μάκτρα. In Ran. 1184. χρηστάν μοι μάκτραν — *Bergl.* διαλφιτοῦν est *farina implere prorsus.* De v. κάρδοπος vidd. Hesych. et Zonar. II. p. 1152.

672. *k)* τὴν κάρδ. ἄῤῥ. καλεῖς — Tantum propter terminationem. Vult autem nomina appellatiua ad normam nominum propriorum redigere, quae in ος desinentia masculina sunt; alias ex articulo patet, Strepsiadem in feminino genere sumsisse hanc vocem. Etiam hoc δίδαγμα repetit Strepsiades v. 1252. vbi negat, se soluturum debitum

---

i) Vbi addit, dici etiam ἀλεκτορὶς et ἀλέκτωρ. *Spanh.* v. Eustath. p. 1479. *Ern.*

k) τοῦθ' ἕτερον *hoc alterum est peccatum.* Hic et in antecedd. recte francogallici ac vernaculi intpp. substituerunt graecis alia vocabula, quorum eadem aut similis esset ratio.

creditori, quia indocte et ille dixiſſet κάρδοπος pro καρδόπη. *Bergl.*

674. A. C. ἄῤῥενα καλῶ 'γὼ τὴν κάρδοπον; Praeſtaret forte ἄῤῥ. καλῶ τὴν κάρδοπον; duo alii in vulg lectione conſentiunt: ἄ. καλῶ 'γὼ κάρδ.; *Brunck.* in ed. Br. γε omiſſum, quod in not. emendatur.

676. In Mſſ. C. Ib. aliter perſonae ordinantur. Nam v. hic refertur ad Strepſiadem, vt ſit ſc. continuatio praecedentium verborum: πῶς δὴ φρ. et 677. 78. tribuitur Socrati, 679. rurſus Strepſiadi ad verbum καλεῖν. Et nobis ordo vulgatus perſonarum dudum ſuſpectus fuit. Itaque hanc rationem ſequuti ſumus. *Ern.* Retinenda vulgata perſonarum distributio. Nam ſi verſus 676. cum praecedd. verbis continuaretur, non modo reſponſio ad id, quod interrogarat, nulla eſſet, ſed etiam ſi 677. 78. Socrati tribuerentur, hic Strepſiade, non ſe, digna diceret. In eo enim lepor huius loci ineſt, quod inſulſus homo, Strepſiades, verba ταυτὸν — Κλεωνύμῳ male intellecta, ſic accipit, quaſi Socrates Cleonymum mactram vocaſſet. Itaque tantum abeſt, inquit, vt ille mactra ſit, vt ne habeat quidem mactram. *Herm.*

678. ἀνεμάττετο. Infra 789. τίς ἦν, ἐν ᾗ ματτόμεθα μέντοι τἄλφιτα. *Bergl.*

680. [al. 678. Herm. 674.] καλεῖς. καλεῖν al. quod non abſurdum, ſi referas ad χρή. *Ern.* Immo hoc apertum vitium, ſicut, quod praeced. verſu in Elb. eſt, καλεῖς. *Herm.*

681. Longe exquiſitiorem et elegantiorem lectionem ſeruauit liber Rau. τ. κ. θήλειαν: ὀρθῶς γὰρ λέγεις, quam praefixo poſtremis verbis Socratis nomine repoſuimus. Ac languet ſane ὀρθότερον. Non enim tam liberalis fingitur Socrates, vt κάρδοπον ferri poſſe cenſeat, ſed ſeueritate ea, quae philoſophum decet, vnice rectum eſſe καρδόπην dictitat. *Herm.* Ita etiam *Sch.* Στρ. τὴν καρδόπην θήλειαν; Σω. ὀρθῶς γὰρ λέγεις. Στρ. 'Εκεῖνο —

682. Cleonymum hic facete irridet Comicus. Nomina quae generis feminini ſint, Socrates ruſtico oſtendit a maſculinis terminatione etiam diſtingui debere: male eum τὴν κάρδοπον dixiſſe, dicendum fuiſſe τὴν καρδόπην. Doctri-

nam hanc valde probat rusticus, et ex ea colligit, Cleonymum, qui timidus erat, clypeoque abiecto, fuga se e pugna proripuerat, non viri nomine Κλεώνυμος, sed feminae Κλεωνύμη, appellandum esse. Multus est in exagitando hoc Cleonymo, cui salse supra timiditatem exprobrauit v. 353. *Brunck.*

683. [681. vulg., 677. Herm.] ἔτι δή γε περὶ τῶν — Sic recte meus, vt impressi. Mendosi sunt tres alii, in quibus: ἔτ' ἔτι περὶ τῶν — ἔτι γε περὶ τῶν — ἔτι δή l) περὶ τῶν. *Brunck.* Equidem quum in ordine particularum (ἔτι δή γε) et significatione, tum in eo haereo, quod nulla earum haec verba cum superioribus aliquo certe modo connectit. Turbatam huius v. lectionem esse, varietas scripturae in tribus Regg. Br. codd. ostendit. E prima harum lectionum (ἔτ' ἔτι π. τ.) facile colligitur, εἶτ' ἔτι olim scriptum fuisse, quod quum propter similitudinem litterarum in ἔτι coaluisset, librarii laborantem versum addendo voc. δή sustentare conati sunt. Id nos, restituta part. εἶτα, deleuimus, vt versus sic legeretur: εἶτ' ἔτι γε π. τ. ὀ. μ. σ. δ. m). Ita non modo singulae particulae suam et genuinam vim habent, sed connectuntur etiam Socratis verba cum superioribus 660. s. Iam enim ad aliam partem disciplinae suae transiturus, deinde, inquit, adhuc certe, antequam scilicet fallacem illam orationem doceri possis, nominum, quae sint masculina, quae feminina, discere te oportet. Ineptum δή γε etiam infra 789. meliori lectioni cessit. *Herm.*

689. ἔστ' οὐκ. Ib. οὐκ ἔστ', quod lenius videtur. *Ern.*

690. οὐκ ἄῤῥεν' ἐν ὑμῖν ἐστίν; Sic quatuor codd. n). Vulgo omissa praepositio ἐν. *Brunck.*

691. πῶς ἂν καλέσειας. v. Dawes. M. Crit. p. 207.

692. ὅπως ἄν. Dukerus putabat capi posse sine interrogatione: *hoc modo*, inprimis propter ἄν, quod in inter-

---

l) δή pro δή γε etiam Ia. ap. *Ern.*

m) Recepit etiam *Schütz.*

n) Est etiam in I. C. ap. *Ern.* et Elb. ap. *Harl.* R. Ernestii οὐκ ἄῤῥεν ὑμῖν. Brunkium sequuti sunt *Sch.* *Inu.* *Herm.*

rogando non solet adiungi, vt 679. 666. ὅπως dici pro *sic*, docet Thom. Mag. Sed mutauit sententiam ipse, nec eam sinit probari, quod sequitur ὧδε. Nam id iam est *hoc modo*. *Ern.* Ἀμυνία. Vocatiui terminatio in voc. Ἀμυνίας et similibus coincidit cum Nominatiuis propriis mulierum in α desinentibus. *Bergl.*

693. γυναῖκα τὴν Ἀμυνίαν καλεῖς. Sic IV. codd. et primariae edd. [Ald. et aliae]. Male feriatus typotheta in officina heredum Phil. Iuntae contra metri legem δὴ o) infersit [γυναῖκα δὴ], quod nec Cratander nec Venetae edd. nec Paris. Wechel. admisere. Id imperite reuocauit Frobenius, cuius ex edit. in ceteras deinceps transiit [Port. Lugd. Amst. Kust. Bergl.]. Corruptos esse numeros ne sensit quidem Kusterus. *Brunck.*

694. Pro vulg. ὅστις ex lib. Rau. ἥτις dedimus, aptum praecedentibus et plenum contemtionis. *Herm.* Non sequutus est *Schütz*. Et Strepsiadi conuenientius est ὅστις, qui antea τὸν Ἀμ. dixerat.

696. Ita et Vesp. 1203. κᾆτ' ἀλλὰ δευρὶ κατακλινεὶς προσμάνθανε ξυμποτικὸς εἶναι. Est autem κατακλινεὶς Aor. 2. participii pass. Occurrit et aor. 1. huius verbi Auu. 121. ἐγκατακλιθῆναι p). — τί δρῶ; pro futuro q), vt περῶ Soph. Aiac. 461. πότερα — πέλαγος περῶ; et διασκεδῶ in Antig. eiusdem 293. Qualia exempla non pauca inueniri possunt. v. not. ad 800. Idem fit in verbis ex εω contractis saepissime, vt καλῶ Nub. 634. et 1002. σε καλοῦσι, et τελῶν Soph. Antig. 1077. vbi Schol. τελῶν δὲ ἀντὶ τοῦ τελέσων r). *Bergl.*

---

o) δὴ R. I. omittunt. Mox R. τὴν vt ed. Bas. et Schol. [τὸν per compendium in Kust. et Bergl., plene ed. Ern. perperam]. In hac lectione deleuerim δὴ, sed τὸν melius est. Nam sensus est: *Amyniam marem appellas feminam. Ern.* Immo τὴν verum.

p) Post δευρὶ interrumpitur Socratis sermo.

q) Secus sentit Dawes. M. Cr. p. 78. qui contendit, esse formae subiunctiuae, quae temporis futuri vi non raro gaudeat, vel potius ad ἵνα s. χρὴ ἵνα subauditum referri. *Harl.*

r) De vtriusque generis futuris contractis v. Fischer. Anim. ad Well. II. p. 357. s. et Matthiae Gramm. gr. p. 212. s. quosque laudant.

698. ἐνθάδ' ab iis mutatum fuit s), qui quum εἴ γε χρῇ scriptum inuenissent, metrum adiuuare voluerunt. Id vero sic potius fieri debebat: μὴ δῆθ', ἱκετεύω σ', ἐνθαδί· ἀλλ' εἴ γε χρῇ. Sed asperior tamen hic versus foret. Quare vulgatam lectionem retinendam existimaui. *Herm.*

699. χαμαί. v. Tho. M. p. 910. [qui docet esse ἐν τῇ γῇ]. *Harl.*

700. [vulg. 698., Herm. 694.] οὐκ ἔτι. Totus hic versus occurrit iterum Vesp. 1168. et pars eius, exceptis duabus postremis vocibus, Pac. 109. *Bergl.*

701. Pro vulg. τήμερα t) Ms. Arund. τήμερον. *Kust.* τήμερον IV. codd. quorum ob consensum id recepi. In impressis τήμερα e Schol. V. fragm. Holcadum V. *Brunck.* Qui nouissime peregrinatus est in Graecia, Bartholdy, nusquam alibi tam crebros tamque infestos pulices se inuenisse ait, de quibus saepissime queritur etiam Aristoph. cf. 712. ss. Plut. 541. Ran. 115. *Hotib.* Sed h. l. cimices memorantur.

702. v) Vetus iam in his versibus corruptio. Iam enim metricus scholiastes hunc locum mutilatum habuit, quod ex antitheticis versibus cognoscitur. Nimirum, quod nemo adhuc criticorum animaduertit, hoc carmen antistrophicum est, cuius antistropha legitur inde a v. 806. (801. Herm.) Versuum descriptionem, vt numerorum ratio exigebat, mutauimus. Sunt autem vtriusque strophae versus decem, quorum primus et septimus choriambici dimetri acatalectici sunt, secundus et decimus choriambici dimetri catalectici, 3. et 5. penthemimere iambica, 4. 6. et 9. iambici dimetri acatalectici, octauus denique choriambicus trimeter acatalecticus. *Herm.* x).

---

s) In R. ap. Ern. ἐνταῦθ' et εἴ γε χρῇ. Hinc non multum abeunt Rau. et Borg.

t) Aristoph. in Holcadibus ap. Schol. Ἰὼ Λακεδαῖμον, τί ἄρα πείσει τήμερα (quid te hodie fiet?) *Bergl.* τήμερον etiam R. L. C. ap. *Ern.* Bau. Elb. ap. *Harl.*

v) Dici haec a Socrate paulo grauius et solemnius censet *Wil.* Strepsiades iam in lectulo consedit. *Schütz.*

x) Qui quidem vv. inde a 707. (701.) sic disposuit et scripsit:

διάθρει. In Eqq. 539. τοὺς ἀνέμους διαθρῆσαι. Ibid. 433. ἄθρει καὶ τοῦ ποδὸς παρίει. Thesm. 666. τὰς διόδους ἀθρῆσαι. Hic in Nubb. etiam v. 731. occurrit. *Bergl.*

703. Vulgo πάντα τρόπον τε y) σαυτόν. In membr. πάντα τρόπον σαυτόν. Melius in C. πάντα τρόπον σεαυτόν. Sed ob metrum ſcribendum: πάντας τρόπους σεαυτόν, vt Plut. 306. Sunt enim omnes iſti verſiculi iambici. Eos autem exhibui z), vt digeſti ſunt in membranis, nugatorem iſtum non curans, cuius exſtant metrica ſcholia. *Brunck.* Neſcio, qua metrorum nouandorum libidine Brunkius ita edidit. Recepimus e C. πάντα τρόπον σεαυτόν. *Herm.* Ita et *Sch.* Inuernizii πάντα τρόπον τ' ἐς αὐτὸν nec ſenſui nec metro conuenit. Senſus eſt: omni modo te ipſum verſa (meditando exercè) collectum in te et velut conſtipatum.

705. ſ. Locus hic citatus a Suid. V. Ταχὺς et V. Μεταπήδα. *Kuſt.* Suidas binis in locis ſic exhibet a):

Ταχὺς δ', ὅταν εἰς ἄπορον ἐμπέσῃς,
Ἐπ' ἄλλο πήδα νόημα φρενός.

De priore equidem nihil habeo, quod dicam, quum neque metri lex b) neque vlla antiſtrophae ratio lucem hic affundat. Sed de poſteriore paene conſtat mihi, ſinceram eſſe Suidae lectionem, ſiquidem Schol. quoque totum fir-

---

νόημα φρ. Ὕπνος δ' ἀπέ-
τω γλ. ὀμμάτων.
Στρ. ἀτταταταῖ, ἀτταταταῖ, ἀτταταταῖ,
ἰατταταῖ. Σω. οὗτος, τί πά-
σχεις; τί ποιεῖς; τί κάμνεις;

y) τε R. omittit, contra metrum, vt γ' 705. *Ern.* γ' ibi etiam ab Elb. et aliis codd. abeſt.

z) Exhibuit, paucissimis mutatis, ita vt in Lips. ed. leguntur.

a) Olim ita legebantur hi verſus:

Ταχὺς δ', ὅταν γ' εἰς ἄπορον πέσῃς,
Ἐς ἄλλο πήδα νόημα φρενός·
Ὕπνος — ὀμμάτων.

b) Quales hi verſus ex vulg. deſcriptione ſint, et quae metri lex, declarare conatus eſt Anon. in Ep. Crit. in Bentleii Not. in Phaedr. (Lond. 1726. 4.) p. 77. ſed male.

mat, et φρενὸς c) in ipſo textu Ald. exhibet. *Bentl.* γ' poſt ἦταν nullus agnoſcit codex. ἐπ' ἄλλο bene C. Vulgo ἐς ἄλλο. *Brunck.* In vtroque eum ſequuti ſunt *Sch.* et *Herm.*, vt et *Inu.*

709. ſ. [al. 706. ſ., Br. 707. ſ., Herm. 703 — 5.] Finis ſtrophae ſic legitur in omnibus ſcriptis et editis:

Στρ. Ἰατταταῖ, ἰατταταῖ d).
Σω. τί πάσχεις; τί κάμνεις;

idque etiam ſcholiaſten metricum habuiſſe, ex eius expoſitione metrorum patet. Sed antiſtrophici verſus locum mutilum eſſe arguunt. Quem ne temerius expleuiſſe videar e), primum id velim meminerint, qui haec legunt, nulla in re negligentius verſatos eſſe librarios, quam in ſcribendis iterandisque vocibus iis, quae animi affectiones exclamatione exprimunt. Cuius rei quaedam ſatis luculenta exempla dedi Obſeruu. critt. c. XI. XII. deinde poſtrema verba quare ſic, vt factum eſt, mutarem, cauſa fuit varietas lectionis in v. 720. (725. Lips., 721. vulg.), in quo quum caeteri libri habeant: οὗτος, τί ποιεῖς; in Erneſtii Ms. C. ſcriptum eſt: οὗτος, τί πάσχεις; τί ποιεῖς; quae lectio non dubito, quin primam originem debeat errori librariorum, qui quum hic adhibere eam deberent, alieno loco collocarunt. Similiter v. 727. (732.) ἀποστερητικὴν in Rau. eſt, quod pertinet ad v. 744. (749.) vbi viciſſim ἀποστερητίδα habet Ib. e ſuperiore loco. Similiter factum in v. 800. (805.) et 840. (845.), vbi ἐνταυθοῖ et εἰσελθὼν permutata reperiuntur. Nimirum hi loci clare oſtendunt, librarios interdum memoriter, quae ſaepe legiſſent, ſcribentes, ſimilium locorum ſcripturam confudiſſe. Neque vero erit, puto, qui hanc et exclamationum Strepſiadae et interrogationum Socratis multitudinem languidam

---

c) Sic habet non ſolum ed. Ald. ſed et Ms. Vat. U. et Suid. V. Μεταπήδα. At ed. Flor. et reliquae νόημα φρενί. *Kuſt.* (qui φρενὸς reſtituit.) φρενὸς etiam R. edd. Iunt. minor, Crat. Farr. Canin. *Ern.*

d) Parum recte e Rau. cod. ἀτταταῖ, ἀτταταῖ repoſuit *Inu.* — Ἰατταταῖ eſt dolentis, vt Ran. 656. et alibi. *Bergl.* Dixit haec Str., poſtquam paululum quieuit. *Wil.*

e) V. not. ad 702. Et idoneis rationibus Hermannum ita ſuppleuiſſe verſus, indicauit *Schütz*, qui eum ſequutus eſt.

esse censeat. Nam quo vehementius ille clamat, eo impensius causam Socrates exquirat necesse est. Atque vtrumque egregiam habet vim in risu excitando. Similiter Caecilius in Synephebis ap. Cic. de N. D. I, 6.

Pro deum, popularium omnium, omnium adolescentium
clamo, postulo, obsecro, oro, ploro atque imploro fidem.

Herm.

711. (al. 708.) Locus hic *f)* mala interpunctione laborat, qui sic distinguendus est: ἀπ. δείλαιος· ἐκ τ. σκίμποδος δάκνουσι — Punctum enim tollendum est post σκίμπ. vt locus hic ita construatur: οἱ Κορ. ἐξέρποντες ἐκ τοῦ σκίμποδος, δάκνουσί με. Κορίνθιοι autem facete et praeter exspectationem dixit pro κόρεις, i. e. *cimices:* tum quia inter duas illas voces est quaedam soni affinitas, tum etiam vt Corinthios, qui tum temporis hostes erant Athenn., per iocum hunc auditoribus ridendos propinaret. *Kust.*

712. (al. 709. Br. 710. H. 707.) Nugae sunt quae Schol. habet. Immo est ridiculum ex inopinato pro κόρεις (727.) positis Corinthiis, quos perstringere obiter voluit, et dicit primum τὰς πλευρὰς δαρδάπτειν, quod quo pertineat *g)*, nondum extrico: secundum τὴν ψυχὴν ἐκπίνειν ad saeuitiam foenebrem: nam foeneratores etiam ψυχορρόφοι dicuntur v. Hesych. h. v. *Ern.*

713. Hi versiculi sunt dimetri anapaestici, qui male habiti erant in impressis. *Brunck.* [ante quem legebatur: δαρδάπτουσι — ἐκπίνουσι — ἐξέλκουσι — διορύττουσι, sine ν.] δαρδάπτουσι, *lacerando vorant.* Proprie de bestiis, inquit Hesych. Hippocrates Ep. 12. λύκος δὲ δαρδάψας τὸ πρόσπεινον τῆς ἀναγκαίας τροφῆς, ἀναπέπαυται. *Bergl.*

714. τὴν ψυχὴν ἐκπίνουσιν, i. e. *et sanguinem mihi ebibunt.* Loquitur enim hic Aristoph., vt dictum est in

---

f) Olim ita interpunctus: ἀπ. δείλαιος ἐκ τ. σκίμποδος.

g) Pertinent illa verba ad libidinem Corinthiorum, pariter atque illa τὸν πρωκτὸν διαρῶντ. v. Thesm. 648. ibique Schol. Vnde Κορινθιάζειν. Spectat autem eadem quae infra dicit 1014. (1010. Lips.) ἕξεις χροιὰν ὠχρὰν etc. *Herm.*

nota praeced. de cimicibus, qui ſanguinem hominum exſugere ſolent. Huc pertinet nota Suidae: ψυχοῤῥοφεῖν· τὴν ψυχὴν ἐκπίνειν. Non alio enim, vt puto, ſenſu ψυχὴν ἐκπίνειν Suidas ibi dixit, quam quo hic Comicus noſter. Aliud autem voluit Phaedromus ap. Plaut. Curc. I, 1, 65. vbi de amica ſua dicit: *quae mihi miſero amanti ebibit ſanguinem*, i. e. quae facit, vt amore contabeſcam. *Kuſt.* *Sanguinem, animae vehiculum.* Soph. El. 787. τοὐμὸν ἐκπίνουσ' ἀεὶ ψυχῆς ἄκρατον αἷμα. *Bergl.*

715. ἐξέλκουσιν. *Reisk.* coniecit ἐξελκοῦσι (ν) [ab ἐξελκόω *exulcero*].

716. ſ. Haec olim (ante Br.) vnum efficiebant verſum. Eſſe duos verſus (baſin anapaeſt. cum verſu paroem.) conſtituendos viderat *Ern.* praef. ad Nub. p. 36. et in Not. ad h. l. vbi etiam duos verſus in R. eſſe, docet.

719. (al. 715.) *Brunkius* (cumque eo *Inu.*] ſcripſit ὅτ' ἐμοῦ pro ὅτι μου, quod improbabat Reizius. *Herm.*

720. φροῦδα χρήματα. φροῦδα hic pro ἀφανῆ, vt Ran. 307. ἅ 'μπουσα φρούδη et Soph. Philoct. 440. 578. φροῦδοι, qui morte vel diſceſſu ſuo e conſpectu euanuerant, prout φροῦδος de abſente Eurip. Rhes. 662. Cycl. 130. Quibus repetita ſeqq. verſibus vox φρούδη illuſtratur. Eumoeris Ms. [Moeris p. 383. Piers.] φροῦδος, 'Αττικῶς· ἄφαντος, ἀφανής, 'Ελληνικῶς. *Spanh.* φρούδη χροιά. Supra 504. quaerebat Strepſiades: ſi diligenter ſtuderet, cuinam ex diſcipulis Socratis futurus eſſet ſimilis; quumque audiuiſſet, ſe Chaerephonti ſimilem fore: ergo ſemimortuus ero, inquit. Itaque hic apparet, eum ſedulo nauaſſe operam literis; nam amiſit colorem, quamuis retinuerit priſtinam ſtoliditatem. Infra 1175. ex colore Phidippidis mutato colligit Strepſiades, eum magnos profectus feciſſe in rhetorica. *Bergl.*

721. (719. Br., 717. vulg. 716. Herm.) φρούδη ψυχή, φρούδη δ' ἐμβ. Sic legendum eſſe, nemo non videre poterat. Sic primariae edd. nec aliter ſcriptum eſt in IV. codd. [etiam Bau.] Ant. Fracino, vel typothetae in officina Ph. Iuntae debetur alia lectio ineptiſſima φρούδη δ' ἡ ψυχή *h)*, quam nec Cratander nec Veneti [nec Brub.

h) Metrum turbatum eſt; nam eſt ſimile praecedentibus. Ita-

Frischl. Raphel.] admiserunt. Ex ed. Frobenii in ceteras transiit. Quis non miretur Kusteri industriam? *Brunck.* φρούδη ἐμβάς. V. not. ad 497. Eurip. Hec. 163. φροῦδος πρέσβυς, φροῦδοι παῖδες. *Bergl.*

723. φρουρᾶς. intell. οὔσης. *Duck.* ap. *Ern.* i). Proverbium de illis, quos curae non sinunt dormire, vt dicit Schol. nempe a custodibus nocturnis, qui cantu solantur vigiliam aut somnum pellunt; vt ille speculator nocturnus ap. Aesch. Agam. 16. ὅταν δ' ἀείδειν ἢ μινύρεσθαι δοκῶ, ὕπνου τόδ' ἀντίμολπον ἐντέμνων ἄκος, κλαίω τότε (cum mihi visum est, cantare aut minurire, istud somno contrarium ex cantione remedium paranti, tunc ploro). Vtitur autem Strepsiades hoc prouerbio, non quia vigilem et ipse nunc agat, sed tantum quia dixerat φροῦδα et ter φρούδη. Propter similitudinem vocum φρουρά et φροῦδα infert: φρουρᾶς ᾄδων φροῦδος γεγ., praeter exspectationem, pro φροῦδα ᾄδων, φροῦδος γεγ. *de rebus cantans quae mihi perierint ipse perii. Bergl.* Leg. φρούδας ᾄδων *canens res perditas*, vt τὴν ψυχήν, τὴν ἐμβάδα, τὴν χροιάν, τὰ χρήματα. *Reisk.*

724. ὀλίγου. Vt Vesp. 825. ὡς ὀλίγου μ' ἀπώλεσας k). Integra oratio foret: ὀλίγου δέων φροῦδος γεγ., et ὀλίγου δέον ἀπώλ. με. Heliodorus VII. [c. 8. p. 152. ed. Mitscherlich.] ὀλίγου μὴν καὶ ἐκθανεῖν ἐδέησεν, *parum aberat, quin etiam moreretur.* Xenophon in Anab. I. [5, 14.] αὐτοῦ ὀλίγου δεήσαντος καταλευσθῆναι. Sic μικροῦ. Demosth. c. Timocr. [T. I. p. 721. Reisk.] μικροῦ δέω παρὰ πάντας εἰπεῖν. Potest etiam Infinitiuus subaudiri, vt sit: ὀλίγου δεῖν φροῦδος γεγ., ὀλίγου δεῖν με ἀπώλεσας. Isocrates Panegyr. [c. 40. p. 82. ed. Mor.] μικροῦ δεῖν τῆς ἐντὸς Ἅλυος χώρας ἁπάσης ἐκράτησε. Videri possunt notae ad Alciphr. epist. 1. [Lib. I. p. 12. ed. Wagn.]. *Bergl.* Dictis his rursus paululum quiescit Strepsiades et meditari videtur. *Wil.*

---

que videntur eiiciendae hae duae voces δ' ἤ, post φρούδη. *Duck.* Eiice illud δ' ἤ auctore etiam Aldo. *Bentl.* δ' ἤ omittunt recte R. I. edd. Ald. Iunt. Crat. Canin. Est enim anapaesticus dimeter. *Ern.* Etiam v. anteced. post φρούδη Ib. addit δέ.

i) Gl. ap. Br. intelligit ἕνεκα et prouerbium ἐπὶ τῶν ἀγρυπνούντων esse dicit.

k) Hinc intelligitur perperam in Bau. Elb. legi ὀλίγον.

725. (al. 721.) οὗτος, τί ποιεῖς; C. inserit τί πάσχεις; quod sane arridet. τί ποιεῖς glossae similius quam τί πάσχεις; infra 793. τί πείσομαι; quid agam? Ern. Φροντίζειν est meditari.

729. (al. 725.) μαλθακιστέα. Aesch. Eumen. 74. μηδὲ μαλθακὸς γένῃ (nec ignauus aut remissus fias). Eurip. Mede. 290. κρεῖσσον δέ μοι νῦν πρός σ' ἀπεχθέσθαι, γύναι, ἢ μαλθακισθένθ' (mitigatum) ὕστερον μέγα στένειν. Dicunt etiam μαλθακὸν s. μαλακόν τι ἐνδιδόναι. V. ad Plut. 403. *l)*. Caet. in Plurali dixit μαλθακιστέα, Attice, vt Acharn. 479. ἐμπορευτέα, Plut. 1086. συνεκποτέα. *Bergl.*

730. εὑρητέος. Perperam in A. C. ἐξευρητέος *m)*. *Brunck.* Cod. quint. ἐξευρητέος. Eadem in membr. est menda. Vide quam licenter et quam imperite circa praepositiones versati sint librarii. *Id.* Suppl. — νοῦς ἀποστερητ. est commentum ad defraudandos alios spectans.

731. (al. 727.) κἀπαιόλημα. Suidas male hic legit παιόλημα *n)* pro ἀπαιόλημα. V. eum V. Παιόλημα. *Kust.* Aesch. Choëph. 1002. [999. Schütz.] ξένων ἀπαιόλημα, vbi Scholia: ἀπαιόλημα, ἀπαίτημα· vnde insuper Suidae error conuincitur, apud quem παιόλημα legitur. *Spanh.* Ab ἀπαιολεῖν, quo vtitur Eurip. Ion. 549. τοῦτο κἄμ' ἀπαιολεῖ *hoc et me in errorem ducit;* aut ab ἀπαιολᾶν, quod Hesych. exponit per παραλογίζεσθαι· est autem ab ἀπαιόλη, quod idem exponit ἀπάτη, ἀποστέρησις, et occurrit infra v. 1154. quem locum vide. *Bergl.*

732. (al. 728. Br. 730.) Iocus huius loci nulla alia lingua exprimi potest, propter vocem ἀρνακίς, quae proprie quidem *pellem agninam* significat, sed hic ob affinitatem soni cum voc. ἀρνεῖσθαι latentem etiam sensum continet. Nam quum lector post ἐξ ἀρνακ. exspectaret σισύραν vel simile quid, Aristophanes παρ' ὑπόνοιαν subiungit γνώμην

---

l) Add. Ruhnken. ad Tim. p. 101.

m) Sic et L. Ia. ap. *Ern.* Rau. Borg.

n) Suidas in Παιόλημα hinc citat καὶ παιόλημ' et ἀπαιόλημα pro varia lectione. v. Hesych. in Ἀπαιόλημα et ibi intpp. item Eusthath. ad Il. β. p. 352. Gl. R. interpretatur παραλογισμός. *Ern.* Add. Zonar. I. p. 253.

ἀποστερητίδα, quasi praecessisset ἐξ ἀρνητικίδων, ab ἀρνεῖσθαι *negare, infitiari.* Strepsiades enim tum infitiando debita tum quauis alia ratione et arte creditores eludere et fraudare cupiebat. Quare valeat hic Erifchlin. cum sua versione, quippe secundum quem Strepsiades sententiam et artem non ad fraudandos *debitores*, sed *cimices* sibi contingere hic optat. *Kust.* Proprie ἀρνακὶς est *pellis ouina*, vt constat; sed quia huic voci similis est vox ἄρνησις, *negatio*, illam pro hac posuit comico ioco, vt paullo ante Κορίνθιοι pro κόρεις. Desiderat autem aliquod epichirema, quo negare possit debitum et creditores fraudare, siue cupit esse ἐξαρνητικὸς et ἀντιλογικός, qualis factus postea filius eius est, 1172. *Bergl.*

ἀποστερητρίδα [pro quo ed. Lips. ἀποστερητικήν.]. Sic A. C. Vulgo ἀποστερητίδα o). Priori formae magis fauere analogia videtur. Sic ab aliis verbalibus masculinis in της fiunt feminina in τρις· αὐλητής, αὐλητρίς· ὀρχηστής, ὀρχηστρίς· ἀποστερητής, ἀποστερητρίς. Acumen huius loci, quod in paronomasia consistit, versio exprimere non potest p). *Brunck.* Probauit etiam *Herm.* et docuit scripturam cod. Rau. ab Inu. receptam pertinere ad 749. Post haec dicta Strepsiades, inuolutus stragulis, rursus paululum quieuisse videtur. Interea inambulat Socrates, et aliquo tempore interiecto accedit ad istum, visurus, vtrum dormiat. *Wil.* et *Schütz.*

733. (al. 729.) ἀθρήσω. Gl. Ia. ἵνα ἴδω, ἐπιαθροίσω, pessime. Τουτονὶ refer ad ἀθρήσω *videbo eum quid faciat*, pro, *videbo quid ipse faciat*, qui Graecismus frequens est. *Ern.*

---

o) Pro ἀποστερητικήν. Finxit autem ἀποστερητίδα, quasi θυμαιτίδα Vesp. 1133. quod est vestimenti genus, quia dixerat ἐξ ἀρνακίδων. *Bergl.*

p) Hinc *Schütz.* agninam pellem in *vulpinam* mutauit, sed tamen non paronomasiam imitatus est. Francog. reddidit: hélas, qui me procureroit la resource d'une peau de brébis pour me mettre à l'âbri des punaises. Socrates iusserat eum commentum ἀποστερητικὸν (quo debitores defraudaret) excogitare. Str. perperam intelligit, et vult sibi pellem ouinam dari, cui adhaereant cimices, ita vt priuentur pungendi vi. Not. francog. int.

734. (732. Br.) Cod. quintus: μὰ τὸν Ἀπόλλω γ' οὐ μὴν οὖν, perperam. Eadem versus clausula occurrit Au. 438. et alibi. *Brunck.* in Suppl.

735. (vulg. 731. Br. 733. H. 730.) ἔχεις τι. v. Suid. V. Ἔχεις, vbi loci huius meminit. *Kust.* μὰ Δί', οὐ δῆτ' ἔγωγ'. Sic bene C. Vulgo, claudicante versu, μὰ Δί' οὐδὲν ἔγωγ' *q)*. Suidas in Ἔχεις τι habet μὰ τὸν Δί' οὐδὲν ἔγωγ'. Quod codicis lectioni praeferendum videtur, ob sequentem Socratis interrogationem: οὐδὲν πάνυ; quae ad rustici verba οὐδὲν ἔγωγ', refertur. Multum inest leporis repetitioni istius οὐδέν. οὐδὲν ἔγωγ' — οὐδὲν πάνυ; — οὐδέν *r)*. Integram Suidae notam describere non grauabor: Ἔχεις τι; ἐπὶ τῶν ἀγρευόντων ἤτοι ὄρνιν ἢ ἰχθῦν. λέγεται δὲ τὸ Ἔχεις τι; ἀντὶ τοῦ, εἴληφάς τι; συνεβούλευε γὰρ αὐτῷ ὁ Σωκράτης ὥσπερ ἀναρτῆσαι τὴν διάνοιαν, ἐάσαντι τὴν φροντίδα, τῇ τῶν ἀγρευόντων χρησάμενος λέξει. τοῖς γὰρ ἁλιεῦσι καὶ τοῖς ὀρνιθοθήραις οὕτω φασίν· ἔχεις τί; ὁ δὲ γέρων φησί· μὰ τὸν Δί', οὐδὲν ἔγωγε. — οὐδὲν πάνυ; — οὐδέν, πλὴν τὸ πέος ἐν τῇ δεξιᾷ, τουτέστι τὸ αἰδοῖον. καὶ μιμεῖται τὸν δερμύλλοντα. *Brunck.*

738. σὺ γάρ μοι τοῦτο φράσον. In Pac. 1280. ἀλλὰ τί δῆτ' ᾄδω; σὺ γάρ εἰπέ μοι, οἷς τισὶ χαίρεις. *Bergl.*

739. (al. 735. H. 734.) L. Ia. et Ib. a m. pr. πρῶτον, quod verum videtur. *Ern.* Sane si ἐξευρεῖν legitur, etiam πρῶτον scribi debet. Verum recte se habet πρῶτος. Nam ex libro Rau. legendum ἐξευρών. Αὐτός, inquit, ὅ τι βούλει πρῶτος ἐξευρών, λέγε *tu ipse primus aliquid inueni, idque mihi expone.* Atque ita etiam Schol. legerit necesse est, cuius haec est adnotatio: διαβάλλει αὐτόν, ὡς μὴ παρέχοντα εὕρημα τοῖς μαθηταῖς. *Herm.* Cum eo *Sch.* recepit ἐξευρών.

743. (al. 739.) κατὰ μικρόν. L. κ. λεπτόν. Caet. in hoc et 745. 746. 763. lepide ridet praecepta dialecticorum

---

q) Duker. vult οὐδέν γ' ἔγωγ', bene; nam id metrum desiderat. *Ern.*

r) Etiam Toup. Emm. in Suid. III. p. 81. s. ex Suida restituendum esse docuit: μὰ τὸν Δί' οὐδὲν ἔγωγ', idque etiam Reizio probatum *Herm.* et *Sch.* receperunt in ordinem. Sed *Herm.* me monuit, versum multo elegantiorem fore, si legatur: μὰ Δί' οὐδέν γ' ἔγωγ'.

de meditatione. *Ern.* σχάσαι τ. φρ. est coercere cogitationem ne diuagetur. Perperam *Wil. und halte selbst den leisesten Gedanken ab, der dich zerstreuen könnte.*

744. διαιρῶν. Hesych. διαιρεῖν, διακρίνειν, ἐξακριβοῦν. v. Bos. Obss. Critt. p. 24. sq. *s*). *Ern.* οἴμοι τ. Strepsiades a cimicibus morsus exclamat.

745. τῇ γνώμῃ coniecit *Reisk.* Ita etiam *Herm.* In not. inedd. legi iussit: τῇ γνώμῃ πάλιν κίνησον αὖθις αὐτό.

746. Pro [vulg. olim] αὖθις αὐτὸ lego αὖθις αὖ σύ. Nam κατὰ πλεονασμὸν tria haec πάλιν αὖθις αὖ in eadem sententia interdum iunguntur, vt v. 975. *Kust.* Nam αὐτὸ alienum est, quum accusatiuus praecedat γνώμην. *Ern.* αὖθις ἐς αὐτό. In A. B. mendose εἰς αὐτό. Vulgo omissa est praepositio. *Brunck.* Sequuti eum sunt *Inu. Sch. Herm.* Valet: mentem rursus dirige in illam cogitationem.

ζυγώθρισον. Grammatici quidam interpretantur κλεῖσον, *claude*, vt Pollux, qui X, 26. ad hunc ipsum locum Comici respiciens ait: καὶ τὸ ζυγώθρισον ἐπὶ τοῦ κλεῖσον εἰώθασι τάττειν. V. etiam Hes. et Suid. V. Ζυγώθρισον *t*). *Kust.* R. L. C. Ib. ζυγόθρισον, et sic habent Mss. Pollucis l. l. qui fluctuant inter ζυγάθρ. et ζυγόθρ., vnde editores ex Arist. libris fecere ζυγωθρ: item Hesych. edd. pr. Sed Suid. ζυγώθρισον. Et huic fauet analogia, ζύγωθρον, ζυγωθρίζω. Cf. et Bos. Obs. Cr. p. 163. *Ern.* Si forte olim in aliquo codice pro καὶ ζυγώθρ. lectum fuit κἀναζύγωσον *v*), praua erat ista lectio, quam metri lex respuit. *Brunck.*

748. Strepsiades, qui ad Socratis dicta non adtenderat animum, spatio breui interiecto, ita exclamat. *Wil.* et *Sch.*

749. Ib. ἀποστερητίδα e v. 732. *Ern.* *x*).

---

s) Is docet, impropr. esse, *mente discernere et diiudicare.*

t) Hinc emendandus Zonaras Lex. I. p. 963. vbi ζυγώθρησον.

v) Fuit ea coniectura Valken. in Comm. ad Theocr. Adon. p. 335., memorata quoque Harlesio.

x) Et h. l. Francog. int. reddit: ressource frauduleuse.

750. (vulg. 746. Br. 748. H. 145.) εἰπὲ δὴ νῦν μοι τοδί. Sic optime B. In tribus aliis τὸ τί.; Sed in nullo praefixa his voculis Socratis persona. Cod. quint. εἰπὲ δὴ νῦν μοι τοτί· sic notato accentu, et absque vllo mutatae personae indicio y). *Brunck.* (qui haec omnia Strepsiadi tribuit.) Nos vulgatam lectionem Rau. libri auctoritate confirmatam censuimus, eamque etiam Reizius probabat. Mutata illa fuit in B. et L. ab librariis, quum nomen Socratis excidisset, vt in plerisque libris factum videmus. *Herm.*

751. (al. 747.) φαρμακίδα Θετταλήν. Lucianus Dial. Mer. Melittae et Bacchidis: εἴ τινα οἶσθα, Βακχί, γραῶν, οἵαι πολλαὶ Θετταλαὶ λέγονται ἐπᾴδουσαι [dial. 4. T. III. p. 286.]. Plautus Amphitr. IV, 3, 10. *Ego pol illum vlciscar hodie veneficum.* Schol. Eurip. ad Phoen. 1365. ὅτι δὲ καὶ φαρμακίδες εἰσὶν αἱ Θετταλαί, Ἀριστοφάνης φησί· γυναῖκα εἰ πριάμενος Θετταλήν. *Bergl.* De his magicis artibus cf. Intpp. ad haec Virg. Ecl. 8, 69. Carmina vel coelo possunt deducere lunam.

753. (751. Br.) λοφεῖον. Gl. ἀγγεῖον. Proprie est τοῦ κράνους ἡ θήκη, quo sensu occurrit Acharn. 1109. Pollux X, 126. κάτοπτρον, οὗ τὴν θήκην λοφεῖον καλοῦσι. *Brunck.*

755. (al. 751. Br. 753.) ὠφελήσειν σ' z). Sic edidimus, iubente metri necessitate, vt vidit etiam Dukerus. *Ern.* Sic scriptum oportuit ob metrum. Vulgo vacillat versus ob omissionem ν paragogici. Hac occasione monebo similem mendam, qualium in Comici edd. infinitus erat numerus, incogitantia mea relictam fuisse in Conc. 256. vbi legendum: τί δ' ἢν ὑποκρούωσίν σε; κρονικήσομαι. *Brunck.*

756. ἀνατέλλοι. Sic quatuor Regii, bene. Vulgo: ἀντέλλοι. v. not. ad Lys. 115. *Brunck.* (quem recentt.

---

y) Ib. delet δή. L. νῦν μοι τοδί. In C. totus versus est Socratis. Versus lectio omnino adhuc fluctuat. Suid. in ἐπίδειξον etiam aliter profert, quam hic est. *Ern.* In Elb. ap. Harl. desunt personarum nomina. Suid. V. Ἐπίδειξον haec affert: ἔχεις τινὰ γνώμην, ἐπίδειξον αὐτήν.

z) Vulgo ὠφελήσειέ σ'. Correxerat iam Rittershus. Sacr. lect. p. 542. monente *Harl.*

edd. ſequuti ſunt.) Sub initium fabulae dicebat Strepſiades: ἐγὼ δ' ἀπόλλυμαι ὁρῶν ἄγουσαν τὴν σελήνην εἰκάδας. Quia nimirum in fine menſis, quem Luna determinat, erat dies vſurarum. Nunc itaque in mentem ei venit, artibus magicis curare deducendam Lunam, ne vllus exiſtat menſis ac proinde nec repetitio vſurarum. *Bergl.*

757. οὐκ ἂν ἀποδοίην. Sic B. D. recte *a)*. Vulgo: οὐκ ἄν γ' ἀποδοίην. *Brunck.*

τίη τί δή; C. Ib. ὅτιη R. Ia. L. ὅτι τι δή *b)*; Vulgatum verum eſt. ὁτιὴ eſt e v. ſeq. quod tamen alias etiam pro τίη dicitur, vt 786. *Ern.* ὁτίη τι Elb. et Bau. Cum Br. retinuimus vulgatum. *Herm.*

758. (al. 754. Br. 756. H. 753.) γ' ἀργυρίων δανείζεται etiam habet ed. Ald. *c)*, eamdemque lectionem agnoſcit vetus Schol., quam tamen probare non poſſum. Nam vel legendum eſt τἀργύρια vel (vt Ms. Vat. U. Ms. Arund. et ed. Flor. habent) τἀργύριον. Notandum autem eſt, ed. Flor. quamuis in textu habeat τἀργύριον, in Scholl. tamen cum ed. Ald. retinere ἀργυρίων, quod me initio mouebat, vt crederem lectionem illam priſcam eſſe et veram. Subintelligendum enim putabam τινά, (quaſi legeretur τῶν ἀργυρίων τινά,) quae ellipſis apud Atticos in conſtructionibus verborum cum Genitiuis frequens eſt, vt quum dicunt ξυλλέγειν τῶν λίθων (ſc. τινάς): vt ſimilia loquendi genera paſſim obuia hic omittam. Sed nunc altera lectio, (nimirum τ' ἀργύρια vel τ' ἀργύριον) vt ſimplicior, multo magis arridet, adeo vt eam, ſi res adhuc integra foret, in textu

---

a) Ib. γ' delet, ſine damno verſus. *Ern.* Deeſt etiam in Bau. Elb. ſeruatur in quinto Br.

b) Cod. Reg. in Br. Suppl. ὅτι τιὴ δή.

c) μηνὰ γ' ἀργυρίων legitur in Ald. Crat. Ven. Kuſt. Bergl. τἀργύριον iam emendarat Rittershus. Sacr. Lect. p. 542. atque ita eſt in ed. Flor. 1525. Bas. Frob. et cod. Elb. in quo in fine legitur δανείζεται. In ed. Bern. Iunt., Brub. Friſchl. eſt γ' ἀργύριον. τ' ἀργύρια edd. Raph. Porti Lugd. et Amſt. *Harl.* τ' ἀργύριον edidimus e Mſſ. Vat. Arund. R. L. I. edd. Ald. Crat. Iunt. Canin. Cheradami. Qui vulgatum malet, intelliget τινα, quod tamen durum eſt. *Ern.* τἀργύριον ſcribi etiam iuſſit *Reisk.*

reponere non dubitarem. *Kust.* De *vsuris* Athenn. *menstruis* supra iam vidimus ad 17. Infra 1290. ἢ κατὰ μῆνα ἢ καθ' ἡμέραν *pecuniam,* quod additur, vsura *crescere* seu *multiplicari.* Frustra vero hic est Scholiastes, quod monuit iam Kusterus, qui ἀργυρίων non solum hic legit, sed, vt Comicis familiare, pluralia pro singularibus adhiberi obseruat, quum tamen non in adducto modo Comici versu, sed in eo, qui paullo ante praecesserat, vbi de eadem pecunia in vsuram soluenda agitur, σπανίζεις ἀργυρίου dicatur, non ἀργυρίων. *Spanh.* γ' ἀργύριον in ed. Bern. Iuntae etiam mendosum est, deprauatum ex τἀργύριον pro τὸ ἀργ. Litteras γ, τ, commutatas saepe obseruauimus. In IV. codd. perspicue et distincte τἀργύριον scriptum est, et sic dudum emendatum, antequam codicem vllum vidissem. Quae in scholiis ad voc. ἀργυρίων leguntur, longe sunt absurdissima. *Brunck.* Scholiasten, qui pluralem ἀργυρίων reperiri diserte scribit, iniuria videtur Brunkius reprehendere. Vix enim credi potest, hunc tam ineptum fuisse, vt de genitiuo cogitaret. Immo vereor, ne, quum in contextu Arist. male scriptum reperissent librarii ἀργυρίων, id etiam in scholiis reposuerint pro eo, quod schol. scripserat, ἀργύρια. Ac recte dixisset Arist. τἀργύρια, vt Auu. 600. *Herm.*

759. (757. Br.) Cod. quint. ἀλλ' ἕτερον οὖν σοι — *Brunck.* in Suppl. Ironice haec a Socrate dici censet *Wiland.*

760. (al. 756.) πεντετάλ. τ. δ. c). Videtur hic latere aliquid amarae reprehensionis, eruendum e Pac. 170. *Ern.* Cod. quint. hic et infra πεντατάλαντος, quae scriptura haud deterior. Eam agnoscit etiam cod. meus v. 776. *Brunck.* Sed alteram formam Atticam esse obseruat Schol. Sic Eqq. 1049. πεντεσυρίγγῳ ξύλῳ. *Herm.*

761. εἴπ' ἐμοὶ a Brunk. repositum est; aliae omnes edd. εἰπέ μοι habent.

---

c) Wiland. reddidit: wenn eine Klage auf 5000. Thaler gegen dich erhoben würde; rectius quam Francog.: si tu étois condamné à une amende de cinq talens.

763. ἴλλε. Sic bene meus [vt et Rau.]. Gl. στρέφε. In membr. vt vulgo εἴλλε d) cum gl. ἀπόκλειε. In C. εἶλε e). Peius in B. εἶλε. V. Ruhnken. ad Timaei gl. Plat. V. γῆν ἰλλομένην [p. 50. ff. ed. pr. 69. f. ed. fec. ibidemque etiam Hemft. p. 71.]. *Brunck.* Receperunt *Inu. Sch. Herm.* Senfus: non iam apud te femper cohibe cogitandi vim.

764. (vulg. 760.) ἀλλ' ἀποχάλα — i. e. *fed dimitte mentis tuae cogitationem in aerem velut fcarabaeum, filo reuinctum ex pede.* Anna Fabri in not. gallicis ad h. l. verifimiliter admodum fufpicatur, Ariftophanem traducere hic velle opinionem Socratis, qui animam hominis alatam effe ftatuebat, vt patet ex Plat. Phaedro p. 344. ed. Laemar. [c. 67. p. 266. ed. Heind.]. *Kuft.*

765. (v. 761., Br. 763. H. 760.) Pollux IX, 124. f. ex h. l. poëtae noftri obferuat, pueros olim animalcula, μηλολόνθας dicta, filo alligata, in aërem dimittere confueviffe, quod et hodie pueri noftrates facere folent f). *Kuft.* λινόδετον. Eurip. Iph. Taur. 1043. οὐ ναῦς χαλινοῖς λινοδέτοις (lineis vinculis) ὁρμεῖ σέθεν. *Bergl.* Laudant hunc v. Pollux 9. c. 7. n. 124. Suid. h. v. Vterque genus ludicri exponit. μηλολόνθην etiam ap. Poll. legitur, quod non probat Schol. g) v. Intpp. Poll. *Duck.* μηλολόνθην h).

---

d) εἴλλε Ald. eiusque fequaces et Bergl. εἴλε Iunt. Bas. et aliae, etiam Kuft. ἴλλε Br. Senfus et fignificatus *coërcendi, conftringendi* etc. in illis verbis parum vel nihil mutatur. *Harl.* R. εἴλλε, gl. ἀπόκλειε. Suid. εἴλλε. v. et Hes. *Ern.*

e) Male etiam cod. quint. εἶλε, cum gl. στρέφε. *Brunck.* ἴλλε etiam coniecit *Reisk.*

f) cum minore fcarabaeo, qui vulgo vocatur *Goldkäfer*, et χρυσομηλολόνθας Schol. effe videtur. *Harl.* De *melolonthe, fcarabaeo viridi,* v. Camus ad Arift. H. A. II. p. 747. f.

g) Immo probat.

h) In hac lectione confentiunt fcripti et editi. Sic faepe Ariftot. H. A. IV, 1. I, 5. V, 19. Verfus arguit neceffitatem lectionis editae. Decepit autem Euftathium fcriptura antiquior, fyllabam femel exprimens, quae bis legenda effet. *Ern.* μηλολόνθη etiam Photius Lex. p. 196. (vbi quod fequitur μηλολόμαι in μηλολόνθαι mutandum) — Sed ap. Zonar. II. p. 1357. μηλάνθη καὶ μηλολόνθη εἴδη βοτανῶν.

Ab Atticis μηλόνθην, non μηλολόνθην dictum, et ita legi in antiquis huius Comici codicibus, non vero in iis, qui sua aetate circumferebantur, obseruat Eustath. ad Il. ψ. p. 1329. Ἀττικοὶ δὲ αὐτὴν μηλόνθην ὀνομάζουσιν· ἐκάλουν δέ φησιν αὐτὴν καὶ χρυσαλλίδα. καὶ οὕτω μὲν ὁ παλαιός· τὰ δὲ νῦν τοῦ Κωμικοῦ ἀντίγραφα μηλολόνθην αὐτὴν τρισυλλάβως οἴδασιν. Quod vero χρυσαλλίδα a *fuluo* nempe *colore* eamdem auiculam dictam statuit Eustath., ex alio Comici huius loco illustratur, eique simul lucem commodat, vbi e coniunctis duabus vocibus χρυσομηλολόνθιον dicitur, Vesp. 1332. Adde de hac voce Herodem in Mimiambis ap. Stob. Floril. Tit. LXXVIII. p. 335. ed. Grot. ἢ μηλολόνθης ποσσὶν ἅμματ' ἐξάπτων *aut melolonthae* (scarabaeo) *vincla pedibus vt nectat. Spanh.* μηλόνθη et μηλολόνθη graece dictum esse, ex Eustath. obseruat etiam *Brunck.*

768. ἤδη. L. addit ποτε, glossa in textum inserta. Caet. hoc interrogatiue accipiendum. Sic Lucianus. *Ern.* Hic versus in iis est, in quibus dubites, vtrum vulg. lectio ab Arist. profecta sit an ea, quae grammaticis metrum euertere visa est, ob eamque rem facile oblitterari potuit. Nam sic fortasse scripsit Arist.: ἤδη ποτὲ παρὰ τοῖς φαρμακοπώλαις τὴν λίθον. Qui versus numeris est egregiis, licet vulgares metrici hanc syllabarum rationem improbare cogantur vitio doctrinae suae. v. de Metr. II, 14. p. 151. ss. *Herm.*

769. ταύτην ἑώρακας. Sic meus, vt impressi, recte. In quatuor Regiis ταύτην ἑώρακας *i)*. Similem errorem obseruaui ad Pl. 713. *Brunck.*

770. (al. 766.) τὴν ὕαλον λέγεις. Intelligit lapidem *crystallum*, quippe quo veteres ad solem exposito ignem accendere consueuisse, discimus etiam ex Orpheo περὶ λίθων, cap. περὶ κρυστάλλου [v. 178. ss.]. Et Plinius lib. XXXVII. c. 2. medicos quosdam ait, *quae sunt vrenda corporum, non aliter vtilius id fieri putare, quam crystallina pila aduersis posita solis radiis.* Hodie nobis eumdem vsum praestant vitra, quae vulgo *vstoria* vocantur *k)*. *Kust.* Hesych. ὕαλον, λαμπρόν, κρύον, ἤλιθιον, τί-

---

i) R. L. Ib. ἑώρακας. Offendit librarios forma rarior. *Ern.*

k) Aristophanem intellexisse speculum vstorium, e crystallo aut

μιον· vbi lege λαμπρὸν κρύος, ἢ λίθον τίμιον. Istud ἢ λίθον, et quod ibi erat obuium, pro ὕλιθιον, viderat iam Scaliger; alterum vero κρύος pro κρῶον, docent hic Scholia: οἱ παλαιοὶ δὲ, τὸν διαφανῆ λίθον, αὐτὸν ἰδιωτικῶς λεγόμενον κρύος, ἐοικότα δὲ ὑάλῳ· vbi nempe κρύος pro κρυστάλλῳ sumitur. Idem Hesych. κρύσταλλος, τὸ πεπηγὸς ὕδωρ ὑπὸ κρύους. Item κρυερήν, ψυχράν, κρυσταλλώδη. Κρύος vero non pro *concreta gelu aqua* s. *crystallo*, sed pro *tremore* ap. Aesch. S. C. Th. 840. τί περιπιτνεῖ κρύος; *cor meum* (quod praecedit) *quis occupat rigor? Spanh.*

774. τὰ γράμματ' ἐκτήξαιμι. Proprie haec phrasis dicitur de tabula cerata, cuius literae liquefacta cera delentur et confunduntur. Eurip. Cycl. 458. ὄμματ' ἐκτήξω πυρὶ significat: *oculos igne exuram.* Verba enim ibi fiunt de Vlysse, qui ardente vecte oculos Vlyssi exussit. *Kust.* Ceram vult liquefacere, in qua scribebant *l*). Alio modo obliterauit dicam Hegemoni scriptam Alcibiades: βρέξας τὸν δάκτυλον ἐκ τοῦ στόματος διήλειψε τὴν δίκην τοῦ Ἡγήμονος, vt narrat Athen. IX. p. 407. *Bergl.*

776. πεντετάλαντος. Quia Socrates superius dixerat: εἴ σοι γράφοιτο πεντετάλαντός τις δίκη. *Bergl.* διαγράφειν et διαγράφεσθαι in foro Attico, *abolere accusationem m*). Sic Demosth. adu. Olympiod. p. 632. [p. 1174. T. II. Reisk.] διέγραψεν ὁ ἄρχων Πυθόδωρος κατὰ τὸν νόμον τὴν τουτουὶ Ὀλυμπιοδώρου ἀμφισβήτησιν· διαγραφείσης δὲ ταύτης κ. τ. λ. *Spanh.* Atticis δίκη dicitur διαγράφεσθαι, quum vel differtur vel tollitur; Lysias Or. XVII. de pecun. publ. p. 315. dixit de *dilatione*, frequentior vsus est de *sublatione*: et sic explicat Harpocr. vbi v. Vales. et Markland.

---

electro factum, ex Theophr. de igne p. 456. docet Schneider. in Lex. II. p. 549. Vernaculi etiam intpp. reddiderunt *ein Brennglas.* Idem Schneid. obseruat, loca Plin. XXXVI, 67. XXXVII, 10. quae et Francog. int. laudauit, huc non pertinere.

l) Immo, ea delere, quae iam in tabula cerata, continente damnationem, scripta erant. Nam γράφεσθαι δίκην antea est, recitare in iudicio dicam scriptam. Solebant autem scribi acta publica in tabulis ceratis.

m) Etiam *absistere accusatione.* v. Wolf. ad Dem. or. Lept. p. 367.

ad Lys. l. c. *Ern.* v. Tho. M. p. 211. ibique Hemst. et Bos., ad Timaeum Ruhnken. p. 60. [81. s. ed. sec.], Moerin p. 120. cum not. Piers. Proprie significat verbum *inducta litura scriptum delere*, διαγρ. τὴν δίκην, *litem expungere n)*. add. Fisch. Ind. ad Aesch. Socr. V. Διαγράφειν. *Harl.*

777. De formula ἄγε δὴ v. Thom. M. p. 890. sq. *Harl.* ξυνάρπασον. R. συνάρπασον. De verbo ipso v. ad 490. Sic dixit et Soph. Ai. 16. *Ern.*

778. (al. 774. Br. 776. H. 773.) Hunc et seq. versum non intelligo. Obscurum enim est et quid sit ἀντιδικῶν et μὴ παρόντων μαρτύρων, sed et ὀφλεῖν simpliciter positum pro *damnari*, nusquam alibi inueni: verum semper cum adiuncto δίκην vel alio, vnde fere suspicabar, haec coniungenda δίκην μέλλων ὀφλήσειν. Suid. ὀφλήσειν, καταδικασθῆναι. *Duck.* ἀποστρέψαις. Sic habent Mss. Vat. U. et Arund. o). At priores edd. ἀποστρέψαις, quod quamuis idem significet ac ἀποστρέψαις, malui hic tamen fidem et auctoritatem Mss. codd. sequi. *Kust.* A codd. scriptura discedere veritus sum. Mallem tamen: ὅπως ἂν ἀποστρέψειας ἀντιδικῶν δίκην. *Brunck.* Id ipsum reposuimus. Nam et Atticum est et ad sonum elegantius, et ita scripsisse Arist. suspicionem facit omissio particulae ἂν in Ms. L. *Herm.* quem sequutus est Sch. Idem tamen H. in not. mss. vulgatam scripturam praetulit.

ἀντιδικῶν. Vox itidem fori Attici [ἀντίδικος], de *aduersario in iudicio.* Isaeus Or. IV. p. 427. [p. 92. T. VII. Orr. Grr. Reisk.] καὶ γάρ τε τούτων τε ἅμα καὶ ἐπίτροπος καὶ κύριος καὶ ἀντίδικος ἦν. Et ἀντιδικεῖν *iudicio contendere:* idem orat. p. 572. [p. 323. T. VII. Reisk.] ἦσαν οἷοί τε πρὸς ἐμὲ ἀντιδικεῖν. *Spanh.* Male in meo κατηγόρων. *Brunck.* Sensus: quomodo auertere litem possis, iudicio contendens, si iam in eo esses, vt damnareris ob defectum testium?

---

n) In Lys. 676. διαγράφω τοὺς ἵππους. *Brunck.* (apud quem in Gl. est: ἠφάνισται, ἀπήλειπται.)

o) Consentiunt e nostris R. Ia. Ceteri cum edd. ἀποστρέψαις. ἂν delet L. non bene. *Ern.*

779. μαρτύρων παρόντων. Infra 1153. καὶ μάρτυρες παρῆσαν. *Bergl.*

780. (al. 776.) φαυλότατα. Lucianus in Pseudom. init. [p. 207. T. II. Reiz.] σὺ μὲν ἴσως — μικρόν τι τοῦτο καὶ φαῦλον (paruum et facile) οἴει τὸ πρόσταγμα etc. V. Comicum Eqq. 213. Lys. 14. et 568. *Bergl.* Cf. Timaei Lex. ibique Ruhnk. p. 191. [268. ed. sec.] *Harl.*

781. Εἰ πρόσθεν — Interpr. *si instante adhuc actione vna* cet. Putabam coniungenda πρόσθεν πρὶν τὴν ἐμὴν καλεῖσθαι δίκην, quia Lexica e Xenoph. laudant *p)* πρόσθεν πρὶν ἄν, *priusquam.* Sed Constant. in μιᾶς et πρόσθεν, coniungit πρόσθεν ἔτι μιᾶς sc. ἡμέρας. ἐνεστῶσα vel ἐνεστηκυῖα δίκη, est *lis contestata, constituta.* v. Budaei Comm. L. Gr. p. 106. Ita sententia erit: *si pridie, quam contestata, constituta fuerit lis, pridie quam iudicium constituatur q). Duck.*

782. καλεῖσθ'. Ib. ἐκκαλεῖσθαι, quae est glossa. καλεῖν δίκην dicitur magistratus, quum eam, vt Cicero ait, *sortitur, agi iubet. Ern.* Vesp. 1439. ἕως ἂν τὴν δίκην ἄρχων καλῇ. Ibid. 836. ἄνευ δρυφάκτου τὴν δίκην μέλλεις καλεῖν, et alibi. *Bergl.* Dawesius καλεῖν corrigebat *r)*, quod recte repudiauit Brunk. ad v. 988. (982. Lips. vbi vid.) V. quae supra diximus ad v. 550. *Herm.* ἀπαγξαίμην. Sic Ach. 755. quum quidam dixisset, id dare operam magistratus, vt ciues ocyus pereant, alter dicit: cito igitur eritis soluti molestiis, αὐτίκ' ἄρ' ἀπαλλάξεσθε τῶν πραγμάτων. *Bergl.*

783. οὐδὲν λέγεις. Supra 648. Vesp. 475. ἀλλ' οὐδὲν λέγεις. *Bergl.* Ad ἔγωγε subint. λέγω τι, quod, quoad sensum, superioribus inest.

---

p) v. Sturz. Lex. Xenoph. III. p. 720.

q) Ita etiam Schütz. accepit: den Tag vorher ehe der Termin wäre, ging ich in aller Geschwindigkeit hin und erhenkte mich. Sed Wiland.: Sobald nur noch ein einziger Handel auszumachen wäre, bevor es an den meinen käme. — Et ea ratio probabilior est.

r) Scilicet Dawes. M. Cr. p. 266. negauit, diphthongos ita elidi, ideoque scripsit καλεῖν.

784. *εἰσάξει δίκην.* Vesp. 831. *τίν' αὐτῷ πρῶτον εἰσαγάγω δίκην;* ibid. 845. *τοῦτ' ἄρα πρῶτον τἀδίκημα τῷ πατρὶ εἰσακτέον μοι.* Ibid. mox: *ἤν τις εἰσάγῃ γραφήν.* *Bergl.*

785. (al. 781. B. 783.) *s) ἀπερρ'.* Meus *ἄπαιρ'* cum glossa *ἄπελθε.* Vulgatum praestat. De v. *ἀπαίρω* v. not. ad Lys. 539. Cod. quint. *ἄπελθ',* manifestum glossema. *Brunck.* *διδαξαίμην t) σ' ἔτι.* Reizius corrigebat *διδάξαιμί σ' ἔτ' ἐγώ,* numeris non elegantibus, qui meliores futuri erant, si sic scriberet: *οὐκ ἂν ἔτι σε διδάξαιμ' ἐγώ v).* Nam etiam *διδάξασθαι* actiua significatione occurrit, vt Pind. Olymp. VIII, 77. *τὸ διδάξασθαι δέ τοι εἰδότι ῥᾴτερον x).* *Herm.*

786. *ὅτιὴ τί, ἀντὶ τοῦ διατί.* Suid. *Brunck.*

788. (783. Herm.) *ἐπεί, τί δή γε y) πρῶτον ἐδιδάσκου;* Sic meus, vt impressi [ante Inu.]. In membr. *ἐ. τί νῦν z) πρῶτον ἐδιδάσκου.* In C. *τί νῦν πρῶτον ἐδίδασκες* cum gl., nisi emendatio sit, *ἐδιδάχθης.* In B. *τί νῦν πρῶτον ἐδιδάχθης.* Ex his sincerum videtur esse *νῦν.* Legendum: *ἐπεὶ τί νῦν γε πρῶτον ἐδιδάσκου;* *Brunck.* Cod. quintus etiam *ἐπεὶ τί νῦν πρῶτον.* — Iam vero mihi de genuina lectione constat; scripserat Comicus: *ἐπεὶ τί νῦν δὴ πρῶτον ἐδιδάσκου; λέγε.* Librariorum culpa in quatuor Regiis *δὴ* excidit. Valet autem *νῦν δή,* auctore Hesych., idem quod *ἄρτι,* *dudum, modo.* Occurrit quum aliis locis in indice notatis, tum Lys. 327. estque istuc id ipsum, quod sententia flagitat. Verti debebat: *nam dic mihi, quid erat primum quod modo docebaris?* *Idem* in Suppl. Veram lectionem seruauit liber Rau. *Herm.* (qui cum Inu. eam recepit, vt et *Sch.*)

---

s) *ὀθλεῖν* vett. Grammatici interpretantur *ληρεῖν, φλυαρεῖν* nugari. v. Zonar. Lex. II. 1763.

t) De *διδαξαίμην* v. Hemsterhus. ad argum. Pluti, et Fisch. Ind. Aesch. Socr. V. *διδάσκειν.*

v) *Reisk.* coniecit *διδάξαιμεν,* quod facilius fuerit, sed non necessarium.

x) Alio Longi exemplo idem confirmauit Schaefer. ad Long. p. 346.

y) Vt supra 677. *ἔτι δή γε.* *Herm.*

z) Idem ex R. adfert *Ern.* et ex L. *τοινῦν* atque *ἐδιδάχθης.*

789. Haec per interualla, et cum aliqua anxietate pronunciata sunt.

790. ἐν ῇ ματτόμεθα. Respicit ad illam doctrinam de voc. καρδόπη v. 674. *Bergl.*

792. ἐπιλησμότατον. Sic etiam legit Schol. vetus et Suid. h. v. quasi ab ἐπίλησμος, quod tamen in vsu non est. Nam ab ἐπιλήσμων fieret ἐπιλησμονέστατον, quod crebro ap. scriptt. vett. occurrit. Ms. Arund. habet ἐπιλησμονότατον. *Kust.* Supra 129. πῶς οὖν γέρων ὢν κἀπιλήσμων — μαθήσομαι. Schol. Eurip. ad Phoen. 485. ἔστι γὰρ ἐν τῷ γήρᾳ ἔνια κακά· τὸ ἀσθενές, τὸ δυσκίνητον, τὸ ἐπίλησμον. Est autem in istis verbis ἐπίλησμον neutrum potius ab ἐπιλήσμων, quam ab ἐπίλησμος, a quo formauit Comicus superlatiuum ἐπιλησμότατος pro ἐπιλησμονέστατος. *Bergl.*

794. γλωττοστροφεῖν a). In Ran. 913. γλώττης στρόφιγξ. Sic στρεψοδικῆσαι supra 433. *Bergl.*

799. ἀλλ' ἔστι μοί γ'. Sic B. Vulgo ἀλλ' ἔστ' ἔμοιγ'. *Brunck.* Correctionem istam improbabat Reizius. Itaque *Herm.* et *Schütz.* restituerunt ἔστ' ἐμοί γ'. Recte. Nam in ἐμοὶ vis est.

800. Ἀλλ' οὐ θέλει R. γὰρ omittit L. Caeterum versus est mutilus b). Extrema sic explent R. L. I. c) τί 'γὼ πάθω; Ed. Bas. τί ἐγὼ πάθω; quae formula est bene graeca; ea vtitur et Chrysost. de Sacerd. II, 6. καὶ τί πάθω; nec dubitaui in textum inferre. *Ern.* τί δ' ἐγὼ πάθω; C. recte [et recepit Br.]. In A. B. τί 'γὼ πάθω; *Brunck.* At ἐγὼ e compendio scripturae natum. Verissima enim Reizii emendatio est: τί γὰρ πάθω; [recepta ab Herm.]. Sic alibi Arist. vt Lys. 884. Eccl. 860. Au. 1432. v. Valk. ad Eurip. Phoen. p. 335. *Herm.* Mihi certum est illud τί γὰρ πάθω; transponendum esse et verbis Strepsiadae prae-

a) *Zungendreschen* propius ad verbum gr. reddidit *Wil.* quam *Schütz. Kunst der Schikane.* Francog. me bien servir de ma langue.

b) Scilicet in ed. Ern. vbi verba τί ἐγὼ πάθω; quae in aliis edd. leguntur, exciderunt.

c) Vt et Elbing. cod.

ponendum. Multo melius enim hoc modo alterni sermones cohaerent. *Schütz. d).*

801. εὐσωμ. γὰρ — Refertur istud γὰρ [in vulg. verborum collocatione] ad suppressam sententiae partem, quam supplet glossa [cod. quinti] ναὶ, ἄκων ἐπιτρέπω. *Brunck.* εὐσωματεῖν et σφριγᾷν sunt synonyma. Nam σφριγᾷν notat *abundantiam nimiam succorum, lasciuiam. Ern.* σφριγᾷν *vigere*, de corpore vegeto, florente, robusto. v. Timaei Lex. p. 175. [244. ed. sec.] ibique Ruhnken. *Harl.*

802. εὐπτέρων. Video quid Grammatici dicant, sed tamen hic aliquid amplius latere arbitror. Nam profecto verbum hoc non est aptum socco, nec habet characterem comicum. An perstrinxit aliquem poëtam, qui eo verbo erat vsus? *Ern.* Immo hoc vocab. maxime habet characterem comicum. *Herm.* ἐκ Κοισύρας. vid. v. 48. *Bergl.*

803. μέτειμι v. not. ad Pac. 279. *Bergl.*

804. ἐξελῶ. Supra 123. Eqq. 364. ἐγὼ δέ τ' ἐξελῶ σε θύραζε. Vesp. 1232. τῆς δὲ γῆς ἐξελᾷν. Est autem ab ἐξελάω, pro quo dicitur ἐξελαύνω, et ponitur in istis locis omnibus pro futuro. Eurip. Phoen. 567. ἐξελαυνόμεσθα ἀπὸ πατρίδος, vbi alter: καὶ γὰρ ἦλθες ἐξελῶν (venisti expulsurus nos), vbi Schol. ἐλάσων. Aesch. Eumen. 75. ἐλῶσι (agitabunt) γάρ σε — βιβῶντα vbi Schol. ἐλάσουσι. v. not. supra ad 698. *Bergl.* v. not. ad Ran. 202. *e). Brunck.*

805. εἰσελθών. L. Ia. ἐνταυθοῖ, vt 845. Pro εἰσελθὼν forte sic: μ' εἰσελθόντ' ὀλίγον χρόνον. Nam dicit hoc Socrati, quem vult exspectare, dum ingrediatur, ducturus secum foras filium. *Ern.* Nihil mutandum. Introire iubet Socratem: nam foris erant. vid. 628. *Herm.* His dictis Socrates redire incipit in scholam, et chorus ei, quae sequuntur, acclamat. *Schütz.*

806. (801. Herm.) Carmen hoc antistropham esse ad stropham notauimus ad 702. Inde pro ἆρά γ' αἰσθά-

---

d) Qui ita scripsit:
ἀλλ' οὐκ ἐθ. γ. μανθάνειν. Χο. σὺ δ' ἐπιτρ.
Στρ. τί γὰρ πάθω; εὐσ.

e) Vbi Br. docuit, esse ipsum futurum, Atticorum more formatum. add. ad 121. *Harl.*

νει f) scribendum fuit ἆρ' αἰσθάνει, mutata etiam versuum descriptione g). *Herm.* Haec (806 — 15.) typum strophicum nimis manifeste prae se ferunt. Tolle τοῦ φανερῶς ἐπηρμένου glossam ἐκπεπληγμένου et habebis has strophas: nam aliae quaedam mutationes leuiores sunt, quam quae vel commemorentur:

Ἆρά γ' αἰσθάνει *troch. hypercat.* στροφή.
Πλεῖστα δι' ἡμᾶς ἀγάθ' αὐτί- *choriamb. dim. hypercat.*
χ' ἕξων μόνας θεῶν; penthemim. iamb., μονοσυλλάβως pronunciato v. θεῶν
Ὡς ἕτοιμος ὅδ' ἐστιν ἅ- glycon.
παντα δρᾷν, ὅσα γ' ἂν κελεύῃς glycon. *hypercat.*
Σὺ δὲ γ' ἐπηρμένου ἀν- ἀντιστροφή.
δρὸς φανερὰ γνοὺς ἀπολάψεις.
Ὅ τι πλεῖστον ἂν δύ-
νῃ· φιλεῖ γάρ πως ταχέως
τὰ τοιαῦθ' ἑτέρᾳ τρέπεσθαι.

φανερὰ pro φανερῶς dedi, ne πολύσιγμος esset versus. Formam δύνῃ etiam Plato adhibuit in Phaed., item Synesius. cf. Tho. M. [p. 252.]. In antistropha pro glyconio puro polyschematistus ex more vsurpatus est. *Hotib.*

811. ἅπαντα [pro olim vulg. πάντα] R. L. et in fine L. Ia. κελεύεις. *Ern.* ἅπαντα recepimus, quod etiam in strophico versu eo loco anapaestus est. *Herm.*

---

f) C. αἰσθάνῃ. Ordo est: ἆρά γ' αἰσθάνει ἕξων πλεῖστα ἀγαθὰ δι' ἡμᾶς μόν. θεῶν. *Ern.*

g) Herm. cumque eo Sch. ita descripsit et emendauit:
Ἆρ' αἰσθάνει δι' ἡ-
μᾶς ἀγαθ' αὐτίχ' ἕξων
μόνας θεῶν, ὡς
ἕτοιμος ὅδ' ἐστὶν ἅπαντα δρᾷν
ὅσ' ἂν κελεύῃς.
σὺ δ' ἀνδρὸς ἐκπεπληγμένου
καὶ φανερῶς ἐπηρμένου
γνοὺς ἀπολάψεις, ὅ τι πλ. δύνασαι·
ταχέως φ. γ. πως τὰ τοι-
αῦθ' ἑτέρᾳ τρέπεσθαι.

Ap. Brunk. sic sunt distincti:
Ἀρά γ' αἰσθ. πλεῖστα
δι' ἡμ. ἀγ. αὐτίχ'
ἕξων μόνας θεῶν;
ὡς ἕτοιμος ὅδ' ἐστὶ [vulg. ἐστιν]
πάντα δρᾷν — [tum seqq. vt vulg.]

812. [811. Br., 806. H.] Perperam hic locus distinctus est. Sic interpungi debuit:

σὺ δ' ἀνδρὸς ἐκπεπληγμένου h),
καὶ φανερῶς ἐπηρμένου,
γνοὺς, ἀπολάψεις ὅτι πλεῖστον δύνασαι,
ταχέως· φιλεῖ i) —

Ordo enim est: *σὺ δὲ ταχέως ἀπολάψεις ὅτι πλ. δύν. ἀνδρὸς ἐκπεπληγμένου καὶ φαν. ἐπ., γνοὺς οὕτως ἔχοντα αὐτόν.* Quae sequuntur, rationem reddunt, cur id celeriter fieri debeat: istudque *ταχέως* in versione suo loco exprimi debuit. *Tu vero hominis attoniti et palam spe elati* cognito *ingenio, eum attonde quam plurimum potes et quam celerrime. Solent enim fere huiusmodi res immutarier.* Fraudi mihi fuit ed. Bergl., in qua mutata fuit distinctio. Illam autem, quam supra posui, exhibent codd. omnes, idque admodum perspicue, et iuxta eampse locum interpretatur Scholiastes. *Brunck.* in Suppl.

814. (vulg. 809.) *ἀπολέψεις* habent omnes edd. At praestat altera lectio *ἀπολάψεις,* quam agnoscunt Mss. Vat. U. et Arund. itemque Suid. V. Ἀπολάψεις. Metaphora enim sumta est a canibus, qui aquam lambendo hauriunt. Schol. vetus vtriusque lectionis mentionem facit k). *Kust.* Quidam olim hic legerunt *ἀπολάψεις* (Suid. Schol.). Ego vero τὸ *ἀπολέψεις* retinendum puto. Quoniam tamen iam olim hic variatum est, addo et aliam lectionem ex conie-

---

h) Pro ἐκπεπλ. C. ἐκπεπληγμένου, sed glossa eiusdem ἐξεστηκότος, *admiratione capti*, vel *cupiditate incensi*, vt verbum hoc eleganter dicitur. v. Hemsterh. ad Plut. 673. ἐπηρμένου v. sq. est vel *incitati ad discendum*, vel *erecti spe ad potiundum. Ern.* ἐκπεπληγμένου. Hesych. ἐκπεπαταγμένος· ἐκπεπληγμένος, ἔκφρων. V. Plut. 242. — ἐπηρμένου. Infra 1459. Strepsiades ad Nubes dicit: ὑμεῖς ἐπήρατε. Au. 1448. ἐπαίρεται τ' ἄνθρωπος. *Bergl.*

i) In ed. Küst. distinctum est: ἐπηρμένου γνοὺς ἀπολέψεις, ὅ τι πλ. δύνασαι, ταχέως. φιλεῖ — Brunkii interpunctionem ita *Sch.* sequutus est, vt scriberet γνοὺς ἀπολάψεις, ὅτι πλ. δύνασαι, ταχέως· alii non, neque interpretes vernaculi eam expresserunt.

k) Proprie ἀπολέψαντα Au. 674. *Bergl.* Vat. Arund. R. C. Ib. Suid. ἀπολάψεις. gloss. cod. Ib. καταψῇ δίκην κυνὸς, idque praefert Kust. L. Ia. ἀπολαύσεις, quod ex ἀπολάψεις factum puto, nisi glossa est. Nam sensus tamen est: *vrge hominem dum cupit discere et vtere occasione. Ern.*

ctura ἀπολόψεις, quod ipsum est quod Schol. hic suggerit ἀπολεπίσεις, aut melius ἀποτιλεῖς euelles. ὀλόπτειν enim est τίλλειν vellere. Hesych. Ὀλόπτειν, λεπίζειν, τίλλειν, κολάπτειν. Idem alibi: Διαλουφῶν (mendose pro διολούφων) *l)*. Ὀλούφειν γὰρ οἱ Ἀττικοὶ τὸ τίλλειν. Nosti praeterea illud Callimachi: Ὤλοψεν δὲ βίηφι· et illud ex Anthologia (quod citat etiam Suid. V. Δάψατο): ἐὰν ὠλόψατο χαῖταν. Sic enim nos olim locum illum emendauimus, pro, ἐανῷ δάψατο, vt non solum in Anthol. sed etiam in Suida hodie mendose legitur. *Bentl.* ἀπολάψεις quinque codd. [quibus Elb. et Rau. accedunt] *m)* Gl. ἀποκέρδησον, ἐμφορηθῇς. *Brunck.*

814. φιλεῖ — Soph. Antig. 733. φιλεῖ (solet) γὰρ τοῦτο μὴ ταύτῃ ῥέπειν. *Bergl.*

815. ἑτέρα pro olim vulg. ἑτέρως cum R. ap. Ern. et Rau. recepit praeter Inu. etiam *Herm.* (et post eum *Sch.*). — Aduersus Dacieriam, quae haec chori verba ad Strepsiadem, non ad Socratem dicta esse censuerat, eiusque et recentioris francog. interpretis versionem, quae multa licentius reddidit, disputat *Wiland.* Att. Mus. II, 3. p. 84. ss. monetque Strepsiadem abiisse, Socratem autem non intrasse domum, sed ante eam substitisse, atque tunc chorum esse eum adlocutum.

816. (vulg. 812.) Alia oritur fabulae scenaeque facies. Pater adgreditur filium rogatque, vt se tradat Socratis disciplinae. Multa ille multo sapientior callidiorque patre respondet; tandem deducitur ad Socratem et eius fit discipulus. *Harl.* Vulgo constituitur hic actus tertii scena prima, cui Strepsiadis, Phidippidis et Socratis nomina praefiguntur; ap. Wiland. est scena IV. qua tantum Strepsiades et Phidippides colloquuntur. Idem existimat patrem cum filio domo egredi, illumque iam exeuntem ad filium intra ianuam stantem dicere. Schützio est octaua scena, qua res in via s. platea agatur.

---

l) Cf. Phot. Lex. in Ὀλούφειν p. 241.

m) Receperunt *Inu. Sch.* et *Herm.* In Suidae loco, quem integrum affert, ἐὰν δὲ ἀπολάψεις, ἐκπιεῖς (pro ἀπολάψῃς, ἐκπίῃς) legit *Herm.* χνοῦν ἀπολόψεις ap. Arist. scribi voluit *Reisk.*

οὕτοι — In Vesp. 1440. οὕτοι μὰ τὴν Δήμητρ' ἔτ' ἐνταυθοῖ μενεῖς, ἀλλ' — Iurat autem per Ὀμίχλην (Nebulam) quasi per Nubes deas; quia Nebula est Nubi similis, aut idem, vt ipse dicebat v. 329. *Bergl.* ἐνταυθοῖ esse *hic*, hoc in loco, docet *Schäfer.* ad Long. p. 422.

817. (vulg. 813.) Citat Suid. V. Ἀλλ' ἔσθι' ἐλθών. *Kust.* Iubet filium in Megaclis aedibus, magnificis illis quidem, sed quarum dominus ad paupertatem erat redactus, cibum capere, vbi nihil sit inuenturus, nisi columnas. *Bergl.*

818. τί χρῆμα πάσχεις; In Vesp. 266. τί χρῆμ' ἄρα πέπονθεν. Eurip. Or. 379. τί χρῆμα πάσχεις (quid tibi accidit); Idem Hipp. 907. τί χρῆμα πάσχει; τῷ τρόπῳ διόλλυται, πάτερ; *Bergl.*

819. μὰ τὸν Δία. Sic et infra 1243. facit foeneratorem iurare per Iouem et propterea derideri a Strepsiade. *Bergl.*

820. Ironica oratione haec a Strepsiade enunciantur, verbisque his dictis in cachinnos erumpit Strepsiades. *Wil.*

821. (816. Herm.) τὸν Δία νομίζειν. Sic scripti et editi omnes. E Scholio autem colligitur, olim hic lectum Δία sine articulo, quia dicit, auctore Symmacho *n)* τὸ α in Δία produci Attice, quod in vsitata lectione non est. Sane articulus hic ex analogia linguae alienus est. Non enim dicunt Graeci τοὺς θεοὺς νομίζειν, sed θεοὺς νομίζειν *o)*. Si vulgata lectio vera est, intelligendum sic: *quem vulgo dicunt, credere esse, reuera esse. Ern.* Videtur Ernestius verba haec coniungere τὸν Δ. νομ. ὄντα, quod fieri non potest. Illud vero recte animaduertit, non dici νομίζειν τοὺς θεούς, sed νομίζειν θεούς, vt Eurip. Suppl. 732. Alia

---

n) Fuit is antiquus Arist. interpres. v. Schol. ad Plut. 1012. ibique Hemsterh. p. 366. Monetur praeterea in Scholl. hunc locum in libris notari signo Criticorum X, quod aliquid insolentius et rarius indicat. *Harl.*

o) Idem docuit Ern. praef. ad ed. Nubb. p. XXXVIII., vbi addit *credere Iouem*, graece esse, Δία (sine art.) νομίζειν, qui articulus facile aut ex inscitia adiici, aut e v. 1236. qui incipit τὸν Δία, repeti, potuerit.

exempla sunt ap. Xenoph. in principio Memm. Socr. et ap. Plat. in Apol. Socr. p. 60 — 64. Nam si articulus adderetur, res ipsa sibi repugnatura esset Idem enim foret, ac si quis diceret, qui sunt dii, eos esse credo. Quare in form. νομίζειν, ἡγεῖσθαι, θεοὺς aut intelligitur τινάς, aut voc. θεοὶ adiectiui vice fungitur. Plato Apol. p. 60. πότερα λέγεις διδάσκειν με νομίζειν εἶναι τινὰς θεούς. Et mox: οὐδὲ ἥλιον, οὐδὲ σελήνην νομίζω εἶναι θεούς. Eurip. fragm. inc. 1. τοῦτον νόμιζε Ζῆνα, τόνδ' ἡγοῦ θεόν. Et in Cycl. 519. ὁ βάκχιος δέ τις θεὸς νομίζεται. (Ita ibi scribendum, non τίς θεός.) Enimuero h. l. scribendum, τὸ Δία νομίζειν. Ita Auu. 5. sqq. τὸ δ' ἐμὲ — περιελθεῖν — τὸ δ' ἐμὲ — ἀποσποδῆσαι τοὺς ὄνυχας. Et cum negatione supra 269. τὸ δὲ μηδὲ κυνῆν οἴκοθεν ἐλθεῖν — Ran. 741. τὸ δὲ μὴ πατάξαι — Caet. in Bau. et Elb. est σὲ ὄντα, quod ex adnotatione profectum videtur. Nam pronomen elegantius abest. *Herm.* Recepit tacite τὸ Δ. v. *Schütz.* sed *Herm.* nunc τὸν Δ. retineri mauult.

ὄντα τηλικουτονί. Sic Eqq. 877. ὄντα τηλικουτονί, sicut paullo post 855. ὢν τυννουτονί. Plato passim, vt in Criton. p. 43. [Steph. c. 1. T. I. p. 100. Bip.] τηλικοῦτον ὄντα, Apol. Socr. p. 34. [p. 80. c. 23. Fisch.] τηλικόνδε ὄντα, *ista s. tali aetate. Spanh.* Pherecrates ap. Stob. Serm. 115. εἰκῆ μ' ἐπῆρας ὄντα τηλικοῦτον (frustra me impulisti, qui tantae sum aetatis). *Bergl.*

822. (vulg. 818.) τί δὲ τ. ἐ. ἐτεόν; Eqq. 32. ποῖον βρέτεττας ἐτεόν; ἡγῇ γὰρ θεούς; Dixi autem ad v. 35. ἐτεὸν (vere) extra interrogationem non occurrere ap. Arist. *Bergl.*

823. ἀρχαϊκά. Vide de hoc voc. quae notaui ad Plut. 323. Quibus adde Demosth. Philipp. III. p. 71. [p. 123. T. I. Reisk.] οὕτω δὲ ἀρχαίως εἶχον· vbi Ulpianus: ἀρχαίως, ἀφελῶς καὶ χωρὶς πανουργίας. *Spanh.* Infra 1472. Phidippides Strepsiadi iam poenitentia ducto et abominanti impiam doctrinam, reuocat in memoriam istud dictum: ἰδού γε Δία πατρῷον, ὡς ἀρχαῖος εἶ. *Bergl.*

825. ἀνὴρ ἔσῃ. Eqq. 179. ἀνὴρ γενήσομαι. Ibid. 1249. μέμνησ' ὅτι ἀνὴρ γεγένησαι. *Bergl.*

826. (824. Br.) ὅπως. Glossa supplet ὅρα. — διδάξεις. Perperam vulgo διδάξῃς. *Brunck.* E Dawesii obseruatio-

ne p) primus διδάξεις edidit Brunkius. *Herm.* (qui cum Sch. eum sequutus est.)

827. νῦν. Ed. Bas. νυνὶ non male. *Ern.* Id [νυνὶ Δία] praeferendum rati sumus. Facile altera lectio pronunciationis vitio oriri potuit. Ac ne satis quidem recte Strepsiades verba νὴ Δ. adhiberet, quum Phidippides μὰ τ. Δ. dixerit. *Herm.* (quem Sch. sequutus est.)

828. ἔγωγ' (ἔγωγε Bau. Elb.) vertendum est *certe, omnino:* adhibetur enim eleganter in responsionibus adfirmatiuis. v. Schol. Soph. Ai. 104. et Stoeber. ad Tho. M. p. 104. *Harl.* Brunkius non monito lectore ὅρα γοῦν edidit; caeteri ὁρᾷς οὖν, quod etiam in Rau. est, nec mutari debebat. *Herm.*

829. ἀλλὰ τίς; In membr. ἀλλὰ τί; *Brunck.* Ita etiam R. in quo male ἀλλὰ v. seq. initio repetitur. *Ern.*

830. Phidippides repetit hunc versum infra 1474. Videri possunt etiam, quae notaui ad 379. *Bergl.*

831. (vulg. 828.) Socratem Atheniensem fuisse, non autem ex insula Melo, constat. Vocat autem eum Melium s. Meliensem, vt vnus ex Scholl. dicit, propterea, quia perinde esset atheus, vt Diagoras Melius q), de quo ad Au. 1073. r). Sic Amyniam, qui erat Pronapi filius,

---

p) V. Misc. Crit. p. 227. vbi docet, soloecum esse ὅπως μὴ διδάξῃς et Graeci sermonis ingenium exigere Futurum Indic. Nam ὅπως μὴ numquam, si errores excipiamus, cum Subiunct. vocis actiuae vel mediae construi; vbi enim aoristus vulgo cum illis partt. iungatur, ibi metrum admittere fut. indicat., hoc autem saepissime cum iis iungi, vbi saluo metro aoristus 1. Coni. stare nequeat. Add. Burgess. App. p. 459. Wolf. ad Demosth. Or. in Lept. p. 266. Matthiae Gr. gr. p. 738.

q) Eadem repetiit *Brunck.* paucis verbis mutatis.

r) „Multa blaterant Scholiastae super h. l. et diuersas causas reddunt, cur Meliensem Socratem vocarit Arist., qui fuit Atheniensis. Sed incassum laborauerunt, praesumentes id, quod non venit in mentem Comico. Peccat enim scriptura ob vnius virgulae defectum. Lege: Σωκράτης, ὁ Μήλιος, καὶ Χαιρεφῶν. Nam per ὁ Μήλιος facile intelligitur Diagoras, qui Meliensis erat natalibus et ab omnibus tunc noscebatur. Sic saepe ὁ Σταγειρίτης pro Aristotele dicitur, et ὁ Κιττιεὺς pro Ze-

Vesp. 1259. dicit Selli filium, quod ille Amynias perinde esset pauper, vt Selli filius, Aeschines. *Bergl.* Alienum videtur a rustico, qui probat Socratis dogma, irrideri et acriter hoc nomine perstringi Socratem. An hoc est interloquentis Phidippidis? Sic Στρ. Σωκράτης. Φειδ. ὁ Μήλιος, Στρ. καὶ — Sic 854. Phid. Socraticos vocat γηγενεῖς. *Ern.* Non perstringit Strepsiades Socratem, sed huius error in patria Socratis indicanda praeter voluntatem hominis irridendo Socrati est. Apte Bergl. contulit Vesp. 1267. *Herm.* Copiose *Wiland.* de h. l. et de Diagora Melio in Att. Mus. II, 3. p. 86 — 98. disputauit, scilicet esse hoc epitheton Socratis, quo triplici modo factum illi aegre fuerit, quod et ciuitatis Athen. ius ita ei videatur denegari, et Melii inuisi fuerint Atheniensibus ob coniunctionem cum Spartanis, et impietatis crimen Socrati impingatur, ita vt origo Socratis, animus in patriam, et religio hoc vocabulo in suspicionem adducantur. Diagoram ipsum existimat Wil. cognoscendi omnia studio impulsum esse, vt omnibus se initiari iuberet mysteriis, quumque ea parum ipsi satisfacerent, ad impugnanda mysteria tollendamque patriam religionem adductum esse, et non modo, deos esse, negasse, sed hanc suam impietatem etiam palam professum esse et prodidisse mysteria; vnde Athenienses aliique eum tamquam hostem deorum et mysteriorum persequuti sunt.

834. μανιῶν. v. Suid. h. v. *Ern.* Lysias c. Andocid. T. V. Orr. Grr. Reisk. p. 202. add. id. Apol. c. Simon.

---

none, ὁ Κροτωνιάτης pro Milone, ὁ Χηνεὺς pro Mysone, et in eo nihil dubii." Haec Palmerius [Exercitt. p. 733.]: sed qui si Socratem per appositionem (vt Grammatici loquuntur) Diagoram ab Arist. dictum statuit, parum a Scholl. differt; sin Diagoram a Socrate distinguit, et tres hic personas facit, sententiam Scholl. praeferendam censeo. Vide etiam Steph. Byz. V. Μῆλος, qui Socratem ab Arist. Μήλιον dictum fuisse, ex hoc, vt credibile est, loco annotat. *Kust.* Negat etiam *Harl.* commate distinguendum esse, immo assentitur Scholiastis. Sed iam L. Bos. Obss. Critt. p. 74. s. Palmerio opposuerat, 1. non probabile esse, duos propriis nominibus, vnum patriae nomine denotari; 2. Strepsiadem non a Diagora, sed Socrate eiusque discipulis accepisse, Δῖνον regnare; tum laudat etiam Steph. Byz. locum. Ipse autem Socratem cum morsu aliquo Melium dici, quod Diagoras Melius fuerit atheus. Ad sequ. versum cf. 145. iam a Bergl. laud.

ib. p. 133.] εἰς τοσοῦτο δὲ τόλμης ἀφῖκται (eo vsque audaciae progressus est). Eurip. Dan. 65. οὐκ ἄν ποτ' ἦλθες εἰς τόδε θράσους. Id. Med. 372. ὁ δ' εἰς τοσοῦτον μωρίας ἀφίκετο. Isocr. Epist. 2. οὐ γὰρ εἰς τοῦθ' ἥκω μανίας, ὥστ' ἀγνοεῖν. *Bergl.*

835. (vulg. 831. Br. 833.) πείθει A. C. Alii, neglecta terminatione Attica πείθῃ s). Pronus est sensus et facillima phrasis, ita vt quiuis intelligat, non aliter a poëta scribi potuisse. Fuere tamen olim codd., in quibus legebatur πείθειν, ad quod refertur scholion in C., quod ideo profero, vt documen sit Graeculorum acuminis in explicandis ineptissimis lectionibus. Οὐκ ἔστι τὸ πείθειν ἀντὶ τοῦ πείθεσθαι, ὥς τινές φασιν, ἵνα τὴν δοτικὴν συντάξωσιν· ἀλλ' ἔστιν ἡ τοιαύτη δοτικὴ πρὸς τὸ ἐλήλυθας, οὕτω· σὺ δὲ εἰς τοσοῦτον τῶν μανιῶν ἐλήλυθας ἀνδράσι χολῶσιν, ὥστε πείθειν αὐτούς σε, τουτέστιν οὕτω τῆς αὐτῶν μανίας μετέσχες, ὥστε καὶ πείθειν σε περὶ τῶν ματαίων. Multo facilius erat πείθειν in πείθει mutare, quam ista excogitare. *Brunck.* ἀνδράσι πείθειν [sic Duck. laudat]. Leg. ἀνδράσιν. χολᾷν, ἐπὶ μανίας accipi, notat Tho. M. h. v. v. Schol. ad Plut. 12. Quod autem πείθειν accipitur pro πείθεσθαι, nescio quomodo explicari possit. Ap. Suid. in χολῶσιν est πείθῃ, forte leg. est πείθει, ex perpetua fere consuetudine Arist., qui secundas illas personas in ει format, non ῃ, quod Schol. ad Plut. 40. Attice fieri docet. *Duck.* — χολῶσι. Schol. ad Plut. 12. χολᾷν παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς τὸ μαίνεσθαι, παρὰ δὲ τοῖς κοινοῖς τὸ θυμοῦσθαι. Strato Comicus ap. Athen. IX. p. 382. vbi, quum coquus, insolenti voce μέροπες vtens, dixisset: πόσους κέκληκας μέροπας ἐπὶ δεῖπνον; λέγε· qui eum conduxerat, dicit: ἐγὼ κέκληκα μέροπας ἐπὶ δεῖπνον; χολᾷς (*insanis*). *Bergl.* — εὐστόμει — Soph. Philoct. 204. εὔστομ' ἔχε παῖ, vbi Schol. εἰώθασιν οὕτω λέγειν, ἀντὶ τοῦ, σιώπα, Phrynich. p. 90. [p. 212. de Pauw.] εὐστομεῖν, ἀντὶ τοῦ εὐφημεῖν. Alias, κἂν τύχω μάλ' εὐστομῶν (*valde disertus*) ap. Aesch. Choëph. 997. *Spanh.*

836. (832. vulg.) μηδὲν εἴπῃς φλαῦρον ἄνδρας. Sic Acharn. 649. ποτέρους εἴποι κακά. Nempe εἰπεῖν itidem

---

s) Elb. et Bau. πείθῃ, neglecto Atticismo, et alii codd. ab Oudendorp. ad Tho. Mag. p. 916. laudati. Ap. illum vero, qui nostrum locum adducit, et χολᾷν interpretatur, *insanire* (add. Schol. ad Plut. 12. Moer. p. 406.) vulgo legitur πείθειν. *Harl.*

Attici cum duobus Accusatiuis construunt, prout etiam λέγειν, vt Conc. 435. τὰς μὲν γυναῖκας πόλλ' ἀγαθὰ λέγων, et adposite ad h. l. Thesm. 406. τοιαῦθ' οὗτος ἐδίδαξε κακὰ τοὺς ἄνδρας. *Spanh.* In Lys. 1044. οὐδένα φλαῦρον εἰπεῖν οὐδέν. *Bergl.* φλαῦρον est πονηρὸν interprete Timaeo Lex. Plat. vbi vid. Ruhnken. p. 193. [p. 271. ed. sec.] add. Tho. M. p. 889. ibique intpp. *Harl.*

838. In Auu. ex nomine Socratis verbum aliquod fecit, quod coniungit cum aliis verbis, quae in philosophos istos conueniunt, v. 1282. ἐκόμων, ἐπείνων, ἐῤῥύπων, ἐσωκράτουν. *Bergl.* De philosophis graecis barbam alentibus, v. Horn. hist. philos. L. VII. c. 13. et Iac. Thomasii diss. de barba, L. 1671. c. 3. etc. *Harl.* V. Kust. ad Schol. 120.

840. (vulg. 836. Br. 838.) καταλούει videtur hic dictum Comice pro καταλύει t). Socratem nempe eiusque discipulos ita parce viuere dixerat, vt ne quidem vllus ex iis balnea, quo ibi lauarentur, adiret, quum filius contra Phidippides ὥσπερ τεθνεῶτος καταλούει τὸν βίον, *tamquam mortuus iam forem, vitam meam*, s. facultates omnes meas omni luxuriae genere *disperdat*. Hesych. καταλύειν, ἀπολαύειν, ἐκχεῖσθαι· quod verbum alioquin pro *destruere* passim apud graecos scriptores dicitur; vnde καταλούειν βίον et praeterea ob metrum pro καταλύειν hic comice dici videtur. Mitto enim hic Scholiasten: τὸ δὲ καταλούει, καταναλίσκεις εἰς λουτρά· neque certe ea in re facultates patris dissipabat filius, sed in emendis et alendis equis, omnique reliquo splendidae ac dissolutae vitae genere. *Spanh.* ὥ. τεθνεῶτός μου καταλούει τ. β. Sic legendum esse nemo

---

πεῖθει scr. et edd. praeter C, qui habet πείθῃ, et ed. Bas. quae habet πεῖθεις, vitiose. *Ern.*

t) Inepte sane Spanhemius. Verbum *profundendi* significationem habens est necessarium, quia manifeste refertur ad praecedd. verba: οὐδ' εἷς — λουόμενος. Sed sane alias verba haec tali sensu in actiuo dicuntur, et ex analogia hac dicendum erat ἀναλοῦεις. Suid. [vt et Elb. Bau.] male καταλούῃ, vt semper facit in hac forma, laudans verba poëtae. *Ern.* Fallitur Ernestius de forma media dubitans. Rectissime enim Schol. καταναλίσκεις εἰς λουτρά. *Herm.* *Bona mea profundis, prodigis, dilapidas.* Sic *eluere* ap. Plautum et alios Lat. scrippt. accipitur aliquando pro *prodigere*. *Kust.*

non videre poterat; et ita scriptum est in membr. *v*). Turpiter in impressis claudicat versus ob duarum vocum transpositionem, κατακλούει μου. Gl. ad κατακλούει, δαπανᾷς, ἀφανίζεις. *Brunck.*

841. ὑπὲρ ἐμοῦ pro ἀντὶ ἐμοῦ, *mea vice, loco meo, pro me*, vt saepe in sacris literis. Omnino Attici sic passim. *Ern.*

842. Bis ἂν in eadem sententia positi plura exempla sunt, praesertim apud Atticos; similiter 973. [971. Lips.] vbi frustra haerebat in hac repetitione Duker. Sic Plat. Apol. S. p. 17. [c. 24, 4. vbi v. Fisch.] etc. Hodie de hoc dicere, serum est. v. Koen. ad Greg. Cor. p. 18. *x*). *Ern.*

843. ὅσαπέρ ἐστ' ἐν ἀνθρώποις meus, vt vulgo. In A. C. [Rau. et R. ap. Ern.] — ἐστὶν ἀνθρώποις [non male, ait Ern.]. In B. [et Ia. ap. Ern.] ὅσα παρ' ἀνθρώποις. *Brunck.* Ib. ap. Ern. ἔνεστ' ἀνθρώποις. Elb. et Bau. ἀνθρώποισι. Recte Br. ἄληθες cum signo interrogationis edidit, i. e. *itane?* De qua form. disputauit ad Ran. 840. *Herm.* qui cum Sch. retinuit ἐστ' ἐν ἀ.

845. ἐνταυθοῖ. L. εἰσελθών, sed illud in margine. v. ad 805. Ern. — His dictis Strepsiades domum celeriter intrat, Phid. sequentia solus dicit, tum 849. redit ille gallum et gallinam manibus tenens. *Wil.* et *Sch.*

847. πότερα. Vulgo πότερον. In C. scriptum ἐλῶ. *Brunck.* Sine libris Br. πότερα edidit, quod et saepe permutentur πότερον ac πότερα, et hoc magis Atticum atque Aristophani vsitatissimum sit. Similis permutatio pluralis et singularis numeri etiam in aliis verbis occurrit. v. ad 869. (874.). In hac autem lectione ictus numeri non est

---

v) Et in R. ap. *Ern.*, idque restituerunt post Br., *Inu. Herm. Sch.*

x) Ne quem forte hic offendat part. ἂν in eodem commate bis posita, moneo eam saepe sic poni solere tum ap. alios scriptt. tum etiam Comicum nostrum, vt Ran. 34. Eqq. 1105. Eccl. 118. et alibi. *Kust.* Plura exempla habet Kuinoel. in Fisch. Anim. ad Well. III, 2. p. 284. f. Subtilius de ea re disputauit Herm. ad Viger. de Idiot. p. 780. ff. add. Matthiae Gr. gr. p. 883. f.

in media syllaba v. πότερα, vt Grammaticorum doctrina postulat, sed in vltima, ita vt primus pes sit proceleusmaticus, qua mensura veram metrorum rationem nihil detrimenti capere ostendimus II. de metr. c. 14. p. 138. ss. Brunkium tamen ita correxisse merito mirere, qui ad Thesm. 730. improbat anapaestum tribracho adiectum in versibus iambicis. *Herm.* [qui tamen nunc πότερον praefert]. — παρανοίας. Sicut Iophon Sophoclem patrem dicitur apud iudices accusasse dementiae. v. ad Ran. 73. y). *Bergl.* — εἰσαγαγαγών. L. εἰσάγων. Vulgatum rectius: *accusatum amentiae damnabo;* et sine dubio haec scriptura orta est e more eiusdem syllabae non bis scribendae. *Ern.*

848. Huius versus sensum explicat Schol. et Suid. in σοροπηγός. Ita mens iuuenis est: *vtrum eum vt mente captum deferam, an mortem, mox euenturam, exspectem? Ern.* Quia pater dementit prae senectute, vult Phidippides rem indicare τοῖς σοροπηγοῖς, vt ei sandapilam concinnent, tamquam morti iam vicino. In Lys. 599. ad senum chorum dicitur: σὺ δὴ τί μαθὼν οὐκ ἀποθνήσκεις; καιριόν ἐστι, σορὸν ὠνήσει. *Bergl.*

849. εἴπ' ἐμοὶ Brunk. primus dedit pro εἰπέ μοι.

852. Ante Brunk. legebatur μὴ νῦν τ.

853. ἀλεκτρύαιναν. Ita docebat Socrates supra v. 668. *Bergl.*

855. (vulg. 851.) γηγενεῖς. Schol.: ἀσεβεῖς καὶ θεομάχους, διὰ τοὺς Γίγαντας. Nempe quia more Gigantum bellarent cum diis i. e. quia opiniones de existentia deorum destruere conarentur. Sic Eurip. Bacch. 542. Pentheum, qui negabat deitatem Bacchi, comparat cum Gigante: Πενθεύς, ὃν Ἐχίων ἐφύτευσε χθόνιος, ἀγριωπὸν τέρας, οὐ φῶτα βρότειον· φόνιον δ' ὥστε Γίγαντ' ἀντίπαλον θεοῖσι· quem postea, vt Comicus istos, vocat γηγενῆ, licet non esset e terra editus v. 993. τὸν ἄθεον, ἄνομον, ἄδικον, Ἐχίονος γόνον, γηγενῆ. Comicus Aun. 825. de Gigantibus: τὸ

y) Liberi nimirum ap. Athenn. olim actionem *dementiae* aduersus parentes suos instituere poterant: qua de re diximus plura ap. Suid. *Kust.* De formula iuris Attici [illegible], v. Doruill. ad Char. p. 456. *Harl.*

Φλέγρας πεδίον, ἵν' οἱ θεοὶ τοὺς γηγενεῖς ὑπερηκόντισαν. Eurip. in Phoen. 1091. coniungit Γίγας γηγενής. Ibid. 125. Γίγαντι γηγενέτᾳ προσόμοιος. *Bergl.*

856. χἄτερά γε — scripserunt *Herm.* et *Sch.* — ὅτι μαθ. Vox ὅτι (Kust. Bergl.) distinguenda est, ὅ, τι *Duck.* Fecerunt hoc recentt. edd.

857. (855. Br. 852. H.) In Ms. Vatic. U. versus hic ita legitur: Ἐπελανθανόμην εὐθὺς ὑπὸ πλήθους τῶν ἐτῶν *z)*. *Kust.* Scribe, vt numerosius currat versus: Ἐπελαθόμην ἂν etc. *Bentl.* Ἐπελανθανόμην ἂν ἐ. ὑπὸ πλ. ἐτῶν. Sic meus, vt impressi. In membr. ἐπελανθανόμην εὐθὺς ὑ. π. τῶν ἐτῶν *a)*. Sic etiam duo alii Regii, nisi quod articulum τοῦ ante πλήθους inserunt, metro reclamante. *Brunck.* In (quinto) cod. Ἐπελανθανόμην ἂν ἐ. ὑ. π. τῶν ἐτῶν. *Idem* in Suppl. Vulgata lectio prorsus inepta est. Nam ἐπελ. ἂν est, *oblitus essem,* quod non potest conciliari cum iis, quae praecedunt, ὅ τι μάθ. ἑκας. Quo magis miror hanc (vulg.) lectionem non modo receptam esse a Br., sed ita etiam latine expressam, ac si ἂν abesset: *quandocunque aliquid addiscerem, continuo obliuiscebar, annis praepeditus. Herm.*

858. θοἰμάτιον. v. Not. ad 497. *Bergl.*

859. καταπεφρόντικα. Inde quod hic Socrates eiusque discipuli φροντισταί, vti supra ad 92, vocarentur, passim v. φροντίζειν de iis, qui iis operam darent, adhibet, et hoc v. καταπεφρ. vsurpat h. l. Comicus. *Spanh.* Est verbum Comice factum et dictum et vnius Aristophanis *b)*. *Ern.*

860. Dukerus quoque post ἐμβάδας signum interrogandi ponit, et ποῖ τέτροφας (ed. Kust.) intelligit, *quid tibi in mentem venit?* L. C. habent τέτροφας et gl. κατέφα-

---

z) Ita ediderunt *Herm.* et *Sch.*

a) Primum R. Ia. delent ἂν post ἐπελ. quod sane non satis aptum; nec enim dubitanter dicit se oblitum esse; deinde vterque cum L. habet τῶν ἐτῶν quod placet. Itaque sic edidimus: ἐπελανθανόμην εὐθὺς ὑπὸ πλήθους τῶν ἐτῶν. *Ern.*

b) Apte Schütz. reddidit: ich hab' ihn (meinen Rock) *verstudirt.* Wil. *vermeditirt.*

γες. Mihi ſimplicius videtur: *quorſum vertiſti, abiecîſti c)? Wo haſt du ſie hingethan d)?* Heſych. τετρόφασι, ἀπενηνέχασι. *Ern.* Ineptae gloſſae: κατέφαγες, ἔτραφης. Eſt a τρέπω. Conc. 681. τὰ δὲ κληρωτήρια ποῖ τρέψεις; Veſp. 665. ποῖ τρέπεται δὴ 'πειτα τὰ χρήματα τἄλλα e). Codd. autem omnes et edd. vett. habent τέτροφας. Kuſt. neſcio vnde f), τέτροπας. *Brunck.*

861. Περικλέης. V. Suid. V. Δέον et Heſych. eadem v. qui ad h. l. reſpexerunt. *Kuſt.* Plutarchus in Pericle p. 363. [c. 23. p. 636. T. I. Reisk.] τοῦ δὲ Περικλέους ἐν τῷ τῆς ϛρατηγίας ἀπολογισμῷ δέκα ταλάντων ἀνάλωμα γράψαντος, ἀνηλωμένων εἰς τὸ δέον, ὁ δῆμος ἀπεδέξατο, μὴ πολυπραγμονήσας, μηδ' ἐλέγξας τὸ ἀπόῤῥητον. Corrumpendis autem Lacedaemoniorum primoribus inſumta fuerat iſta pecunia. *Brunck.* Pericles in reddenda ratione expenſarum publicarum ſinc vllis ambagibus dixerat: εἰς τὸ δέον (*ad res neceſſarias*) ἀνήλωσα, vt dicit Schol. Demoſthenes de Syntaxi [T. I. p. 167. Reisk.] ἃ νῦν ἐκ τῶν ἰδίων παραναλίσκετε εἰς οὐδὲν δέον g) (ad res minime neceſſarias. ἐς δέον etiam eſt *opportune*, Soph. Oed. T. [1415.] ἐς δέον πάρεσθ' ὅδε Κρέων h). V. not. ad Au. 1687. *Bergl.* — ἀπώλεσα. Eſt ridieulum ex inopinato, quum debuiſſet dicere ἀνήλωκα, non ἀνάλωσα, (vt Suid. *i*)) per παράγραμμα dixit ἀπώλεσα. *Ern.*

862. Reizius ſuſpicabatur Ariſt. ſcripſiſſe: Φει. εἶτα τί; Στρ. τῷ πατρὶ etc., quae ſane perelegans coniectura eſt. Ita 346. εἶτα τί τοῦτο; Nec tamen quidquam in vulg. lectione mutauerim. Verba enim ſic iungenda; τῷ πατρὶ πιθόμενος, εἶτα ἐξάμαρτε. *Dummodo*, inquit, *patri mo-*

---

c) A τρέπω, non a τρέφω.

d) Neuter vernaculorum intpp. ita bene expreſſit.

e) Eadem loca laudauerat iam *Bergl.*

f) Forſan per incuriam operarum. *Harl.* — τὰς ἐμβάδας. Supra 722. φροῦδαι ἐμβάς. *Bergl.*

g) Add. Olynth. III. p. 36, 9. T. I. *Reisk.*

h) Add. Antig. 393.

i) Scilicet V. Δέον, ſed V. Εἰς τὸ δέον recte habet ἀνάλωσα. *Harl.*

rem geras, pecces licet. Exempla voc. εἶτα cum verbo coniuncti praecedente participio attulere Koen. ad Greg. Cor. p. 62. et Dawes. M. Crit. p. 279. Hic autem εἶτα, quod post partic. poni debebat, ante id collocatum est, vt Lys. 653. εἶτ' ἀναλώσαντες οὐκ ἀντεισφέρετε. — Hinc patet v. 863. necessario cum Bentl. legendum esse πιθόμενος, cuius emendationis ille caussas non attulit. *Herm.*

863. Pro πειθόμενος bis (863. et 64.) repone πιθόμενος. Certe in posteriore versu, licet ipse Suidas V. Ἐξίτει habeat πιθόμενος, necessaria est haec emendatio, ne in loco sexto fiat anapaestus loco iambi. *Bentl.* πιθόμενος ἐξαμ. *Herm.* et *Sch.* ediderunt.

864. πιθόμενος pro vulg. πειθόμενος rescripsi e Suid. V. Ἐξίτει *k)*, ne in regione sexta sit anapaestus aut tribrachys. *Ern.* Perperam codd., vt vulgo, πειθόμενος, quod mendosum esse, ipsa metri ratio euincit. Repetitum fuit e superiore versu [vbi Br. πειθ. retinuit]. In his formis commutandis frequentissimus librariorum error. *Brunck.*

865. ὀβολὸν — Ἡλιαστικόν *l)*. Ab Ἡλιαία, noto iudiciali eoque maximo Athenis foro, dicti iudices ἡλιασταί, vt Eqq. 255. et alibi; inde ἡλιαστικὸς ὀβολὸς, qui singulis ἡλιασταῖς pro mercede dari olim consueuerat; prout ἡλιαστικὸς ὅρκος ap. Demosth. adu. Timocr. p. 447. [T. I. p. 706. Reisk.] iusiurandum dicitur, quod praestabant ante iudicium iidem *Heliastae.* Merces autem illa ab initio, atque ita quum primum senex hic Strepsiades in Heliastarum numero assedit, erat obolus tantum, sexta pars drachmae, vt quum hinc tum ex Conc. 301. liquet. Postea du-

k) ἐξίτει pro ἐξαιτεῖ, Attice; Suid. h. v. e quo etiam apparet, leg. πιθόμενος. Nam πειθόμ. respuit metrum. *Duck.*

l) Schol. ἡλιαστικὸν ἀντὶ τοῦ ἐκκλησιαστικόν. Hoc non possum probare. Erat enim aliud Ἡλιαία, aliud ἐκκλησία, aliud βουλή, vt Hesych. V. Ἡλιαία. Puto leg. δικαστικόν. ἡλιασταὶ i. e. iudices, qui in Ἡλιαίᾳ iudicabant, mercedem iudicii accipiebant triobolum, vt Suid. V. Ἡλιασταί. Nec repugnat, quod Comicus dicit ὀβολόν, non τριώβολον. Neque enim ea merces fixa et semper eadem erat, vt docet Schol. et Hesych. V. Δικαστικόν. Rationem nominis Ἡλιαία eamdem, quam hic pluribus locis iisdemque verbis tradit Schol., quae annotauit ad Suid. V. Ἡλιαία Kusterus, hunc tamen praetermisit. *Duck.*

plicata merces et dati duo oboli, vt constat ex Ran. 140. vbi notant scholia, hunc δικαστικὸν μισθὸν fuisse olim duorum obolorum, postea vero trium s. τριώβολον, quod postremum a Cleone inductum notant Scholia ad Plut. 329. Quae tangit etiam, qui inde illustratur, Pollux l. VIII. c. 9. §. 113. καὶ τὸ δικαστικόν, ὅπερ καὶ τριώβολον καὶ διώβολον καὶ ὀβολός. Cuius loci sensum non adsequuti sunt duo postremi eius interpretes, Iungermannus et Kuhnius; dum illi haerent, aut alio quam ad δικαστικὸν s. iudicialem mercedem referunt praeter clara Pollucis verba, et aliunde adferta, διώβολον καὶ ὀβολόν. Τριωβόλου vero quum δικαστικοῦ tum ἐκκλησιαστικοῦ, siue iis qui vel ad iudicia vel ad conciones prodirent Atheniensibus dati meminit saepe in his fabulis Comicus *m)*. Idem vero loco *trioboli* datos in Arcadia iudicibus *quinque obolos* tangit Eqq. 795. vbi voc. ἡλιάσασθαι pro *iudicare*, quod caeteroquin Athenis erat proprium, vtitur. Cuiusmodi Athenn. argenteos quum *obolos* tum *duobolos*, *triobolos*, *quatrobolos*, quorum subinde fit in his fabulis et alibi mentio, adde et *drachmam* s. *sex obolos*, et *semiobolum* insuper s. ἡμιωβόλιον, in hac Angliae metropoli versare mihi nouissime contigit apud virum — studio et amore veterum id genus cimeliorum ornatissimum Heneage Finch. Eorum etiam, qui ab eius parente, Comite Wenchesley, Legato tum regio in aula Ottomannica, fuerant Athenis redemti, singulari laudati modo eius filii humanitate, ab ipsomet ad numorum fidem diligenter expressorum ectypa, ab eo itidem accurate excussis singulorum ponderibus, haud ingrato spectaculo intuebitur, qui forsan in haec incidet, lector. Palladis s. Ἀθήνης in iis caput et noctua, solita olim Athenarum et in residuis adhuc illius vrbis numis insignia, ac praeterea litterae ΑΘ vel ΑΘΕ, eosdem Athenis cusos satis vtique arguunt. Accedit praeterea, in quinto (8.) ex iisdem numis signari *Cecropis* (antiquissimi Athenn. regis, a quo Athenn. ipsi *Cecropidae* et Athenae dictae *Cecropiae*) illiusque διφυοῦς s. *biformis* vt vulgo est appellatus (cum viri nempe mulierisque capitibus, quod primus marem cum femina matrimonio iunxisse crederetur) effigiem, eamdemque, quae regem prodit, cum diademate expressam;

m) Cf. Petiti Legg. Att. p. 396. ff. et Köpke über die Gesetzgebung und Gerichtsverfassung der Griech. p. 627. f. 634. ff.

et, vt inde statuere licet, multis ab aetate eius saeculis celebratam adhuc esse Cecropis ap. Athenn. memoriam. (v. Tab. adiect. Tomo I.) n. 4. *drachma Attica*, 5. *tetrobolum* s. 4. *oboli*, 6. *triobolon* s. 3. *oboli*, 7. *duobolon* s. 2. *oboli*, 8. *obolus* cum *semiobolo*, in quo *Cecrops biformis*. 9. *obolus*, 10. *hemiobolium* s. *semi-obolus*. E quibus, si non aliunde, continuo liqueret, *argenteos* fuisse apud Graecos et quidem ap. Athenn. *obolos*, idque iure a Salmasio traditum de modo Vsur. p. 242. *n*). Quamquam id ab eo ita adsertum nollem, vt simul negaret exstitisse *aereos* Graecorum *obolos*, quum tamen *aereos* etiam Graecorum *obolos* exstitisse quum aliunde constet, tum fidem abunde faciant signati etiamnum in priscis Chiorum numis antiqui et aerei id genus oboli, cum expressa in iis, consueto eorum symbolo, Sphinge, et voc. ὀβολος, qualis quum alibi, tum in gaza Medicea conspicitur; sicut in aliis aereis itidem eorumdem Chiorum numis Ἀσσαριον et Ἀσσαρια τρια subinde occurrunt. Vt nunc mittam, quod in graeco sed argenteo inferiorum temporum, Neronis nempe, numo, qui e regia gallorum gaza in Specimine Morellii Tab. VIII. signatur, citra loci nomen vbi sit percussus, legatur vox Δραχμη. *Spanh*.

866. (vulg. 862. Br. 864. H. 861.) τοῦτον ἐπριάμην *o*). Placet, quod Suidas habet V. Ἁμαξίς· Ὅτ' ἐπριάμην —

---

n) De variis obolis atque aereis Chiorum obolis v. Rasche Lex. Num. T. III. P. II. p. 33. s. Eckhel. Prolegg. ad Doctr. Num. vett. p. XLIII. et Romé de l' Isle in Tabb. metrol. T. 9. (ex vers. Grossii p. 150. ss.), de Athenn. numis Eckhel. Doctr. num. vett. II. 208. ss. et Mionnet description des Med. II. p. 111. ss.

o) Ἐπριάμην. In Vesp. rogat filius patrem Heliastam s. iudicem, ad iudicia exercenda euntem, vnde mercedem solitam erat accepturus, an sibi de illa pecunia aliquid velit emere: *Pat.* εἰπέ, τί βούλει με πρίασθαι καλόν; — *Fil.* μὰ Δί' ἀλλ' ἰσχάδας — *Pat.* οὐκ ἄν· ἀπὸ γὰρ τοῦδε τοῦ μισθαρίου νῦν τρίτον αὐτόν τ' ἔχειν ἄλφιτα δεῖ [291. ss.]. — Διασίοις. Festi huius et supra facit mentionem 407. Diipolia etiam vocabatur festum Iouis Pac. 419. *Bergl.* Διασίοις ἁμαξίδα. Inde nempe emtum pro filio exiguum plaustrum, *Dialium* s. Iouis ap. Athenn. festo, quo in solemni pompa, in eiusmodi deorum festis fieri solita, immo quorum illa vel pars erat praecipua, vteretur. Neque enim ea solum ab equitibus splendido apparatu fieri solita, vt constat ex auctoribus Atticis, Xenophonte de Mag. Eqq. [c. 3.]

Certe, nisi ὅτε legas, ſententia hiat. Refertur autem ὅτε ad ποτὲ v. 863. Locutio eſt Atticiſſima: ὅτε ἐπριάμην σοι ἁμαξίδα, ὃν πρῶτον ὀβ. ἔλαβον, pro, ὀβολοῦ ὃν πρ. etc. Ita paſſim Graeci. Sic etiam Flaccus noſter Serm. II, 2. [59.]. *Cuius odorem olei nequeas perferre — cornu ipſe bilibri Caulibus inſtillat*, pro, *inſtillat oleum cuius* etc. Quare dubitandum non eſt, quin lectio Suidae praeferenda ſit. τούτου natum eſt ex gloſſemate interlineari, quod ſcripſerat aliquis ad ſyntaxin expediendum. *Bentl.* Magis appoſita ſunt iſta Plauti Menaechm. II, 2, 37. Nummum illum, quem mihi dudum pollicitu's dare, Iubeas, ſi ſapias, porculum afferri tibi. Vbi, ſi per Ianum Douſam ſtetiſſet, correcta fuiſſet elegantis locutionis venuſtas; is enim emendabat: *nummo illo*. Noſter Lys. 408. τὸν ὅρμον, ὃν ἐπεσκεύασας — ἡ βάλανος ἐκπέπτωκεν — pro, τοῦ ὅρμου ἡ βάλανος. Codd. etiam, vt impreſſi, τούτου πρ. ſententia hiante. ὅτ' ἐπρ. e Suida reponendum eſſe perite monuit Bentl., cui nedum auſcultaret Berglerus, ne quidem illius meminit. Suidae nota haec eſt: ἁμαξίς, εἶδος πλακοῦντος, ἣν νῦν κοπτὴν φαμέν· Σύμμαχος δὲ καὶ τὸ μικρὸν ἁμάξιον. Ἀριστοφάνης Νεφέλαις· ὅτ' ἐπριάμην σ. Δ. ἁ. *Brunck.* Eſt ſane ὅτ' ἐπρ. concinnius: *memini me tibi quondam obſequutum eſſe, quum obolo primo heliaſtico emerem tibi quadrigulas.* Improbat tamen Dukerus. *Ern.* Reizius quoque Suidae lectionem probabat, ſed verſus 865. et 866. ſedem ſuam permutare volebat, quo ſane elegantior fieret oratio. Nec tamen neceſſarium hoc puto. E lectione Ms. C. [ap. Ern.] τὸν coniicias fuiſſe olim libros, in quibus ſcriptum eſſet, τὸν πρ. ὀβολόν, ὃν ἐ. ἡλιαστικόν, ὅτ' ἐπρ. — plane vt in Lys. 408. Nec tamen ſatis placet ὀβολόν, ictu numeri in mediam ſyllabam incidente. *Herm.* Ediderunt igitur ita *Herm.* et *Sch.* [ὃν πρ. — ὅτ' ἐπρ.]

Demoſthene in Midiana [p. 571. T. I. Reisk. ſ. c. 47. ed. Spald.] aliisque, et coronatis etiam iisdem equitibus, vt e Plut. in Phoc. diſcimus p. 758. [c. 20. ed. Reisk.] ſed cum plauſtris quoque; immo e quibus pompam Athenis ducentes obuios ſcommatibus impetere conſueuerant, iuxta Dion. Hal. VII. p. 477. [c. 72. p. 1492. T. III. Reisk.] Quin etiam ſolemnia pompae apparatum, maxime in hoc Diaſiorum ſ. praecipuo Iouis ap. Athenn. feſto, locum habuiſſe, vel inde facile licet aeſtimare, quod, vt Schol. ad Eqq. 443., eadem haec Διάσια, ἐν ᾗ μεγάλη ἑορτή, ac pro tali, deorum oraculo, cuius fit ibi mentio, deſignata. *Spanh.*

867. ἦ μήν σὺ — Infra 1246. ἦ μὴν (profecto) σὺ τούτων τῷ χρόνῳ δώσεις δίκην. *Bergl.* In C. post ἀχθέσει *p)* sequitur sine vllo lacunae indicio v. 907. αἴβοῖ τουτὶ — Librarius qui codicem illum descripsit, duo folia archetypi simul imprudens vertit *q)*, vnde duarum paginarum defectus. *Brunck.* Accessisse Strepsiadem verbis v. 866. dictis ad Socratis domum, eumque pedetentim sequutum esse filium, monet *Wiland.*, inde ἐκείσθης explicans. δεῦρο deinde dicit, fores phrontisterii pulsans, obseruante *Sch.*

870. νηπύτιος. Ia. νηπίτιος, quae scriptura et aliis in libris occurrit. In Orphicis prooem. λίθων constanter editur sic *r)*. Mox idem liber omittit ἔτι. *Ern.*

871. Interpretes non satis assequuti sunt huius loci *s)* sententiam. Debebat Socrates dicere: οὐ τρίβων ἐστὶ τῶν μαθημάτων τῶν ἐνθ., at ridiculi causa dicit τῶν κρεμαθρῶν e v. 218. Responsio autem iuuenis indicat, ea verba etiam in partem deteriorem accipi posse, velut dixisset, *nondum tritus est laqueis nostris:* hinc iratus iuuenis respondet: *tu ipse tritus fores si penderes.* τρίβων vt latinis *tritus* est *peritus*, vt interpretatur Suid. vid. et Vesp. 1420. Sic vsus est Herod. IV, 74. μὴ τρίβων pro *imperito.* add. Periz. ad Ael. V. H. V, 5. *Ern.* Sic Vesp. 1418. οὐ τρίβων ὢν ἱππικῆς, Eurip. Bacch. 716. τρίβων λόγων, et cum accus. idem Rhes. 625. τρίβων γὰρ εἶ τὰ κομψά, et Mede. 682. τρίβων τὰ τοιάδε (exercitatus in his rebus). Vnde ap. Hesych. legendum omnino, quod coniecerunt viri docti: τρίβων (non τριβοῦνος), ἔμπειρος. Alibi vero ab eodem Euripide in Autolyco ap. Athen. X. p. 413. τρίβωνες de *laceris vestibus* dicuntur, et de *palliis* ap. Themist. Or. XVII. p. 215. ἀμοιβαδὸν ἀλλαττόμενοι τοὺς τρίβωνας καὶ τοὺς τηβέννους. *Spanh.* Ex Licymnio Eurip.: σοφίαν λέσχης ἀτρί-

---

p) De forma ἀχθέσομαι v. Thom. M. p. 135. et Piers. ad Moer. p. 21. *Harl.*

q) Vnum tantum folium a librario neglectum esse, coniicit *Herm.*

r) Ibi tamen ex Tyrwhitti sententia reposuit Herm. νηπυτίοις quae scriptura Homerica est. v. Il. XIII, 292. ibique Heyn.

s) Locus hic citatur a Schol. ad Vesp. 1420. *Kust.*

βωνα (ſapientiam, quae garrulitatem non exercet. Eurip. Electr. 1127. τρίβων (perita) γὰρ οὐκ εἰμ' ἄτοκος οὖσ' ἐν τῷ πάρος. v. Not. in Nub. 259. et 446. *Bergl.* — τῶν γε κρεμαθρῶν t). Particulam inſerui, flagitante metro. κρεμάθρα primam corripit. v. v. 218. *Brunck.* Nullus tamen liber hoc γε habet, nec Schol. ad Veſp. 1429. vbi hunc verſum affert. *Herm.* (qui, vt Sch., γε omiſit, nunc tamen inſeri vult.)

872. αὐτὸς τρίβων. Sic duo Regii, bene omiſſo, quod vulgo [inter αὐτὸς et τρ.] inſeritur pronomine σύ v). *Brunck.*

873. Οὐκ ἂν — Hunc verſum omittit Ia. *Ern.*

874. (Br. 872.) ἰδοὺ κρέμαι' ὡς — Sic ad metri normam ſcriptum oportuit. Vulgo: ἰδοὺ κρέμαιό γ' ὡς — x) *Brunck.* Errauit ille haud dubie. Nam quum Socrates pinguem et ruſticam vocem Phidippidae rideat, eamque imitetur, neceſſario id ipſum, quod ille dixerat, idque totum debet repetere. At enim vitium eſt in voc. ἠλίθιον. Ariſt. enim plurali numero vſus erat (ἠλίθια), quem frequenter librarii in ſingularem mutare conſueuerunt, vt in πότερον, vid. 847. Alia exempla dedimus in Obſſ. crit. p. 131. *Herm.* qui tamen nuper ita de h. l. ad me ſcripſit: „merito ſane dactylum alieno loco repoſitum reprehendit Porſon. ad Med. 675. p. 54. y) ſed exhiberi in textu volueram: ἠλίθι' ὡς. Nunc ſuſpicor, ἰδοὺ extra verſum fuiſſe, et deinde ſcripſiſſe Ariſtoph.: κρέμαιό γ', ὡς τόδ' ἠλίθιον ἐφθέγξατο.“ Sed ita τόδ' valde friget.

---

t) Forte oſtendit digito corbem illum penſilem Socrates, in quo ipſe primum apparebat ſublimis, v. 218. *Bergl.*

v) σὺ omittunt R. L. Ia. *Ern.* Etiam Rau. Hinc etiam Inu. Sch. Herm. deleuerunt. — εἰ κρέμαιο. In Veſp. 297. οὐκ ἂν μὰ τὸν Δί', εἰ κρέμαισθέ γ' ὑμεῖς. *Bergl.*

x) Atque ita libri omnes. — *Herm.* edidit: ἰδού, κρέμαιό γ', ὡς ἠλίθι' ἐφθέγξατο. Schütz. vtramque, Br. et H. emendationem coniunxit, verſumque prorſus corrupit: ἰδού, κρέμαι' ὡς ἠλίθι' ἐφθέγξατο.

y) P. 448. ed. ſec. Lipſ. vbi verba eius ſunt: „Quis enim praeter Herm. dactylum, non dico praeteruidit (hoc enim omnes facimus), ſed in quartam ſenarii ſedem ipſe intulit?“ et locus hic adfertur.

875. (vulg. 871.) χείλεσιν. R. χείλεσι. Sic et in Scholl. est, male. At contra τὸ ν in seq. verbo (διεῤῥωγκόσιν) deleuerim z). χείλη διεῤῥ. Suid. h. v. interpretatur, κεχαλασμένα, οὐ συνεσφιγμένα· est, vt opinor, quod Latini dicunt, *ore vasto, cui os pressum, rotundum,* opponitur. *Ern.*

876. πῶς ἂν — Locum hunc citat Suid. V. Ἀνακειστηρίαν. *Kust.* ἀπόφευξιν δίκης. Voces fori Attici, quibus *absolutio* ab intentata lite vel accusatione, aut *effugium* dicebatur, prout hanc vocem adhibet alibi Comicus, vt Vesp. 556. 568. et 643. ac Antiphon. Or. XIV. p. 120. [p. 737. T. VII. Orr. Gr. Reisk.] Quomodo verbo ἀποφεύγειν et ἀποφεύγεσθαι pro, *absolui,* frequenter vtuntur oratores Attici, ac Plato, quorum indicta Thesauris Hellenismi testimonia liceret huc adducere; ac mirum videri possit, easdem voces ab Harpocr. praeteritas. *Spanh.*

877. κλῆσιν a). Vnde ap. Oratores Atticos et apud hunc Comicum haud semel, quorum loca suppeditabit accuratus vocc. apud eumdem Index, occurrunt vocc. κλητῆρες et κλήτορες de *adparitoribus,* qui in iudicium vocarent; vnde κλητεύειν et ἐκκλητεύειν dictum in eodem foro non solem *testimonium denuntiare,* vt ad Harpocr. de his vocibus obseruat Valesius [p. 112. f. p. 46. ed. Blanc.], sed quod vel ex eodem Lexicographo liquere potest, et est a Salmasio monitum in Obseruu. ad Ius Att. p. 886. de irroganda denuntiatis testibus, qui in iudicium venire recusauerant, definita legibus poena, agere vel postulare. *Spanh.* — χαύνωσιν ἀνακειστηρίαν b). Priorem vocem vix alibi ap. vett., qui supersunt, auctores obuiam adhibet Isidorus I. ep. 367. ad Moniales: μήτε τὴν χαύνωσιν πεφό-

---

z) Brunk. [et Inu., non alii], vt vult Ern., διεῤῥωγκόσι. Dictum hac de re est ad 316. *Herm.*

a) Cf. Harpocr. in κλῆσιν. *Harl.* Etiam Suid. V. Ἀνακειστηρίαν, exponit (κλῆσιν) μαρτυρίαν, et vertit Int. *testium aduocationem.* Mihi placet versio Frischlini, *aduersarium citare.* Harpocr. κλῆσις· ἡ πρόσκλησις, τουτέστι παραγγελία εἰς κρίσιν. Add. eumdem v. πρόσκλησις. *Duck.* *Testes citare* reddidit Brunck.

b) Reddunt: *rationem eleuandi aduersarii dicta aut aliquid (contraria) persuadendi.* *Wiland.* durch beschleichende Geschmeidigkeit die Richter zu fangen.

βησθε, ἣν αἱ πόλεις ποιοῦσι καὶ ὄψει καὶ ἀκοῇ, *neque mollitiem*, vt ibi interpres (vel *relaxationem vanitatum*) *timetis*, *quam ciuitates et oculis et auribus adferunt*: quomodo χαῦνον βίον de *vita luxuriosa et molli* vsurpat Chrysost. T. VI. p. 504. Sauil. ed. χαῦνον ἐζηλώσαμεν βίον, Plato autem de Legg. V. p. 228. χαύνους τὰς ψυχὰς *inflatos* s. *tumidos animos* vocat. Hic vero χαύνωσις ἀνάπεισ. de *fraudulento sermone*, quo iudices persuasi quempiam iure accusatum absoluunt. Sic verbo χαυνωθεῖσα pro *seducta* vsus est Irenaeus adu. haer. I, 9. p. 78. ed. Grab. *Spanh*. Perspicue explicat Schol. alter. Sed credo haec non bene graeca esse, et digna Arist. elegantia, sed dicta ab inepto poëta et ridendi causa hic inculcata, vt alibi. *Ern.*

878. καίτοι ταλάντου τοῦτ' ἔμαθεν Ὑπ. scr. mei et edd., sic et Suid. V. Τάλαντον, quod non notauit Kuster., quum alibi [V. Ἀναπειστηρίαν] habeat ἔμαθ' Ὑπ. Kusterus inde facit ἔμαθέν γ' Ὑπ. [ad Suid. in Ἀνάπεισ.] Sed ἔμαθεν sufficit, quia et tribrachys locum habet, vt v. seq., quamquam et ibi R. habet θυμόσοφός γ' ἐ. *Ern.* γε post ἔμαθεν ineptum est. Nos ex lib. Rau. [cum Inu. et Sch.] καίτοι γε τ. τ. ἔ. Ὑ. dedimus. Elegantior tamen foret versus, si sic scripsisset Arist. καίτοι ταλάντου γ' ἔμαθε τοῦθ' Ὑπ. *Herm.* Recte Porson. ad Eurip. Hec. 1214. καίτοι ταλάντου τοῦτό γ' ἔμαθ' Ὑπέρβ. *Idem* in not. mss.

879. ἐστὶν φύσει R. quod verum est. Recepi. Nam trochaeus locum non habet. De voc. θυμόσοφος v. Suid. qui plura habet. Add. Vesp. 1271. c) vbi Ariphrades dicitur θυμοσοφικώτατος, qui παρὰ μηδενὸς ἔμαθεν, sed ἀπὸ σοφῆς φύσεως αὐτόματος ἐξέμαθεν γλωττοποιεῖν. *Ern.* ἔστιν φύσει bene membr. Vulgo claudicante versu ἐστὶ φ. *Brunck.*

880. γε τοι. γὰρ L. pro ὢν R. L. Ia. habent bene ὄν, quo spectat et Ib. qui plane omittit, nempe quia haec syl-

c) Eumdem locum laudauit *Bergl.*, addiditque: „Caeterum hunc in Nubb. locum vsque ad v. 886. imitatus est Lucianus in Somnio s. Vita sua [c. 2. T. I. p. 4. Hemst.] ἀλλὰ τοῦτον ἄγε, δείξας ἐμέ, καὶ δίδασκε παραλαβὼν λίθων ἐργάτην ἀγαθὸν εἶναι — δύναται γὰρ τοῦτο, φύσεώς γε ὡς οἶσθα ἔχων δεξιῶς. Deinde ipse de se loquens subiungit: ἐτεκμαίρετο δὲ ταῖς ἐκ τοῦ κηροῦ παιδιαῖς· ὁπότε γὰρ ἀφεθείην ὑπὸ τῶν διδασκάλων, ἀποξέων ἂν τὸν κηρόν, ἢ βόας ἢ ἵππους ἢ καὶ νὴ Δία ἀνθρώπους ἀνέπλαττον, εἰκότως, ὡς ἐδόκουν, τῷ πατρί. *Bergl.* ἐστιν iam Doruill. Vann. Crit. p. 328. *Harl.*

laba praecedit. Mox pro τυννουτονὶ C. I. L. τυννουτοΐ. Sic in Thesm. παιδίον τυννοῦτο. τυννουτονὶ est Eqq. 1217. *Ern.* τυννουτονὶ libri vett. Perperam in nouissima Batava (Bergl.) τυννουτονί. *Brunck.* In cod. meo et in membr. scriptum: παιδάριον ὂν τυννουτονί. In eo, quem nunc postremum adhibeo (quinto), παιδ. ὂν τυννουτοΐ. In B. παιδ. τυννουτοΐ, omisso participio. Quid in B. reperiatur, obseruare non memini; verum probabile est, in eo participium esse neutrum. Quod ex impressis retinui, ὢν, ab emendatore esse videtur, nec tamen necessaria erat illa emendatio. Hic enim vtrouis genere participium illud efferri potest. At genuinum est τυννουτοΐ, quod praefert etiam Vat. *d)* τυννοῦτον et τυννοῦτο in neutro dicunt Attici poetae, vt ταυτὸν et ταυτό, τοσοῦτον, τοσοῦτο. In istis ν paragogicum est, poëtisque maxime, vbi producta syllaba opus est, commodum, solutae etiam orationis scriptoribus ob euphoniam. Sed τυννουτονὶ Accusat. est sing. mascul. generis, nec video, cur id in neutro perpetuo adhibuerint; nam saepe occurrit, quum nulli vsui esse possit, quem non aeque praestet altera forma τυννουτοΐ. Proinde lectionem illam, vt meliorem, recipiendam esse censeo: παιδάριον ὂν τυννουτοΐ. *Brunck.* in Suppl. Receperunt *Herm.* et *Sch.*

882. ἁμαξίδας τε *e)*. Sic B. D. Minus bene vulgo ἁμ. δὲ — *Brunck.*

883. πῶς δοκεῖς. In Plut. 742. [ad q. l. vid. Brunk.] παρ' αὐτῷ, πῶς δοκεῖς, τὸν Πλοῦτον ἠσπάζοντο. Eurip. Hipp. 445. τοῦτον λαβοῦσα, πῶς δοκεῖς, καθύβρισε (hunc arreptum, quam duriter tractat!) Alias: πῶς οἴει σφόδρα; Ran. 54. *Bergl.* Schol. intelligit admirandi causa dictum: certe simili modo capiendum, nec eodem modo vbique dicitur. *Supra quam dici potest; vix queas credere f).* Latini

---

d) Ms. Vat. U. τυννουτοΐ pro τυννουτονί, sed vtrumque in vsu est. *Kust.* In Ran. 139. ἐν πλοιαρίῳ τυννουτῳΐ. *Bergl.*

e) L. τε, quod verum est. Consentit et Suid. V. Σκύτινος. *Ern.* σίδια mox sunt putamina malorum punicorum, Granatenschalen. Cf. Zonaras V. Σίδειος T. II. p. 1641. et Phot. in Σιδίῳ p. 368.

f) Reddi h. l. potest: *quam scitissime faciebat.* Sic Marklandus Eurip. Iph. in Aul. 1590. πῶς δοκεῖς χαίρων ἔφη vertit *summo gaudio affectus* dixit. Illustrarunt hanc elegantiam Hem-

pariter sic: *quid censes?* v. Valken. ad Eurip. Hipp. 446. vbi h. l. non praetermisit. *Ern.* Cum Brunk. signum interrogationis in hac formula omisimus. Nam adeo ea videtur in communi sermone trita fuisse, vt, quod etiam in aliis huiuscemodi formulis factum est, et vim interrogationis amitteret, nec voce interrogatio exprimeretur. *Herm.*

884. ὅπως μαθήσεται. Ellipsis infra 1467. νῦν οὖν ὅπως — ἀπολεῖς — In Auu. 130. ὅπως παρέσῃ μοι. Videri possunt Notae ad Alciphr. ep. 39. Lib. I. *Bergl.*

886. (Br. 884.) Versum hunc g), quo carent vulgati libri, e membr. et cod. meo reposui. In hoc ita scriptus est, vt eum exhibui, in membr. mendose ἀνατρέπειν. *Brunck.* Receperunt (cum Rau.) *Inu. Herm. Schütz.*

887. (vulg. 882.) πάσῃ τέχνῃ. Eccles. 367. Ἀντιβολῶ νῦν τις καλεσάτω πάσῃ τέχνῃ. Idem est quod παντὶ τρόπῳ Au. 550., vt ἑνὶ τρόπῳ Plut. 402. idem quod μιᾷ τέχνῃ Thesm. 437. *Bergl.*

888. παρ' αὐτοῖν. In h) L. margo habet: γρ. παρ' ἀμφοῖν, quod in C. est in textu. *Ern.* Habent hoc etiam Bau. et Elb. Ac videntur id ipsum requirere quae praecedunt, verba Streps. Quin quod voc. ἀμφοῖν significari potest, id iam continetur eo, quod praecessit, αὐτός. Quare ἀμφοῖν recepimus. *Herm.* αὐτοῖν retinuit Sch.

889. R. ἀπέσσομαι male; at bene contra mox: τοῦτό γ' οὖν. *Ern.* τοῦτο γοῦν μέμν. Sic membr. Vulgo τοῦτο δ' οὖν. *Brunck.* Nos ex libro Rau. τοῦτο νῦν reposuimus. Id enim quum scripturae errore in οὖν mutatum esset, hiatus tollendi causa alii δ' οὖν, alii γ' οὖν scripsere. *Herm.*

890. τὰ δίκαια iusta, eo sensu quo Terent. Phorm. II, 1, 49. An quisquam iudex est, qui possit noscere Tua

---

sterh. ad Lucian. I. p. 475. et Valken. ad Eur. Hipp. p. 215. Interrogandi signum in ed. Ald. non reperitur. *Harl.*

g) Mss. Vat. U. et Arund. post 885. sequentem addunt στίχον· Ὅς τ' ἄδικα (τὰ δ.) λέγων ἀνατρέπει τὸν κρείττονα. *Kust.* Hic versus in contextus serie, suo loco et totidem literis scriptus legitur in cod. (quinto) vt eum exhibui. *Brunck.* in Suppl. Est etiam in Elb. Bau.

h) Perperam in ed. Herm. expressum *Ia.*

iusta —? Post hunc versum recte monuerunt primarii edd., chorum aliquid intercinuisse, quod librariorum culpa ad nos non peruenit. Scilicet deest antistropha, strophae respondens, quae incipit v. 806. *Brunck.* Quare ante 891. addidit: λείπει τὸ μέλος τοῦ χοροῦ *i)*. In quo fallitur. Nam quod v. 806. incipit carmen, non stropham sed antistropham esse ostendimus ad 702. quo eius stropha incipit. Neque hic omnino quidquam excidit. Sed quod hic collocari debebat carmen chori, post anapaestos Arist. adhibuit. Propterea Schol. μέλος δὲ inquit τοῦ χοροῦ οὐ κεῖται, ἀλλὰ γέγραπται μὲν ἐν μέσῳ ὁ χορός, καὶ ἕπεται εἴσθεσις ἀναπαιστικὴ τῶν ὑποκριτῶν. Et alius: τοῦ δὲ χοροῦ τὸ πρόσωπον ἐκλέλοιπεν. ἐπιγραφὴ δὲ φέρεται χοροῦ. Atque ita plane scriptum in libro Rau.: ΧΟΡΟΣ. ΔΙΚΑΙΟΣ ΛΟΓΟΣ. *Herm.* Sequenti versui, in quo vulgo constituitur Act. tertii scena secunda, praefigebantur olim nomina Δίκαιος, Ἄδικος, Χορός. *Herm.* et *Schütz.* praefixerunt: Δίκαιος λόγος, Ἄδικος, Χορός, Σωκράτης, Φειδιππίδης.

891. (vulg. 886.) Hic iam per prosopopoeiam introducuntur duo Λόγοι, alter iustus, qui et maior s. superior dicitur, quo disserimus de rebus iustis et iustam causam defendimus: atque iste agit virum modestum, verecundum, honestatis obseruantem et antiquis moribus praeditum; alter iniustus, qui et minor s. inferior dicitur, iura peruertens, immodestus, impudens, honestatis expers, nouator, corruptor iuuentutis. Isti duo Λόγοι certant inter se, et vterque vult adolescentem ad se allicere, vt *Virtus* et *Voluptas* Herculem ap. Xenoph. Memm. [II, 1, 21. ss.] *k)* et Philosophia atque Statuaria Lucianum in

---

i) Socratem Wiland. putat domum nunc intrasse, et vsque dum allegoricae personae prodirent, chorum cecinisse.

k) In hoc carmine est imitatio Herculis Prodicii, quo inducit certamen Vitii et Virtutis. *Ern.* De aliis imitationibus cf. G. A. Cubaei Hercules Prodicius etc. L. 1797. 8. in diss. praemissa p. 11. ss. De conformatione Δικαίου et Ἀδίκου Λόγου allegoricarum personarum disputauit *Wiland.* Att. Mus. II, 3, 98 — 106. Monet igitur poëtam potuisse vel Phidippidem in scena institui iubere (quod iam supra factum erat) vel aliud quid, consiliis aptum, substituere; atque in eo vim comicam Nostri cerni. Ex Scholl. autem colligit, vtrumque Logon in corbibus demissum esse, pennis obtectum similemque gallis pugnaturis; Wil. eos in genios conuertit, et Dikäologon (ge-

eius vita f. Somnio [c. 6. ff.]. Repraesentant autem naturam Rhetoricae, quae in vtramque partem de eadem re disserere docet.' Aristoteles. L. I. Rhetor. vbi agit de vtilitate Rhetoricae [c. 1. §. 12.] ἔτι δὲ τἀναντία δεῖ δύνασθαι πείθειν· καθάπερ καὶ ἐν τοῖς συλλογισμοῖς· οὐχ ὅπως ἀμφότερα πράττωμεν· οὐ γὰρ δεῖ τὰ φαῦλα πείθειν· ἀλλ' ἵνα μήτε λανθάνειν πῶς ἔχει, καὶ ὅπως ἄλλου χρωμένου τοῖς λόγοις αὐτοῖς μὴ δικαίως, λύειν ἔχωμεν. *Bergl.* Dikaeos Logos Adikon prouocat, et prodire in scenam iubet.

892. Ad τοῖσι L. ἐν male e gloss. addit.

893. ὅποι. C. ὅπη. Vulgatum verum est, ex imitatione Eurip. v. Schol. *Ern.* ὅποι membr., in quibus versus digesti sunt, vt eos exhibui, id est, pronomen σ' huic versui contributum (μᾶλλόν σ' — *l*)). In B. D. ὅπη. *Brunck.* Cod. (quint.) ὅπη. Sic supra 860. πῆ τέτροφας. Meus etiam hic et B. praeferunt ὅπη. Sunt autem ista verba ex Euripidis Telepho desumta, vnde locum profert Schol.:

ἴθ' ὅποι χρήζεις· οὐκ ἀπολοῦμαι
τῆς σῆς Ἑλένης οὕνεκα.

Pronomen σῆς male omissum fuit in Musgr. edit. [Teleph. fr. 3.] *Idem* in Suppl.

894. Contra orator iustus et modestus ap. Eurip. Hipp. 984. dicit: ἐγὼ δ' ἄκομψος εἰς ὄχλον δοῦναι λόγον· et paullo post: οἱ γὰρ ἐν σοφοῖς φαῦλοι παρ' ὄχλῳ μουσικώτεροι. *Bergl.*

895. *m*) ἥττων γ' ὤν. Ib. delet γ', quod tamen molliorem orationem facit. *Ern.* Abest etiam a Bau. At non

---

nium Iusti veterumque morum) atque Adikologon (genium Sophistices recentiumque morum) appellauit (Sch. *Worthalter der Justiz — Worthalter der Schikane*), non decernere audet, num Prodicum imitatus Noster sit, notat extremam scenae partem, vbi poëta Δίκαιον Λόγον in spectatores insilire iussit, at excusat poëtam, qui Socratem non malo animo prorsus alium, quam erat, exhibuerit, sed quod eum non rectius cognouisset (quae non minor culpa esse videtur).

l) L. Ia. hoc σ' ponunt ante ἀπολῶ. *Ern.* Membranae recte post μᾶλλον. *Herm.* ὅπη etiam Elb.

m) Graecismum τίς ὤν; *quis homo?* egregie explicat illustratque Hoogeu. ad Viger. Idiot. gr. VI, 1, 7, 8a. p. m. 333. f. *Harl.*

modo molliorem orationem facit, sed plane necessarium est, nisi quis haec verba, ἥττ. ἂν cum interrogatione pronuncianda censeat, quod neminem facturum speramus. *Herm.*

896. f. Distinguuntur haec vulgo et ap. Br. atque Herm. sic:

> Αδ. Ἀλλά σε νικῶ, τὸν ἐμοῦ κρείττω
> φάσκοντ' εἶναι. Δ. τ. σ. ποιῶν;
> Αδ. γν. κ. (μὲν ἐφευρ.) ἐξευρ.

897. Ms. Vat. U. γνώμ. καινὰς ἐξευρίσκων· quae lectio magis placet [quam olim vulg. μὲν ἐφευρίσκων n).] *Kust.* L. C. Ib. et edd. vett. delent μὲν, quod hic non satis aptum videtur, quia nihil respondet; nec sublatum versum perimit. Deinde R. Ia. ἐξευρίσκων, quod placet Bentleio o) et Kustero, sublatoque τῷ μὲν necessario recipiendum est, ne iambus oriatur — *Ern.* ἐξευρ. A. B.; meus, vt priscae edd. habet ἐφευρ., manifesta menda. Kusterus, metro consulens, e coniectura eaque satis inepta, dedit γ. κ. μὲν ἐφευρ. Iam quid facit fungus ille Transsiluanus? si vel minimum sapuisset, istam Vatic. cod. lectionem reposuisset; at priscarum edd. mendosam lectionem praetulit. O hominem, qui se Aristophani edendo parem arbitratus est! *Brunck.*

898. Recte quidem vulgo legitur p):

> Δ. ταῦτα γὰρ ἀνθεῖ διὰ τουτουσὶ
> τοὺς ἀνοήτους. Α. οὐκ, ἀ. σ.

---

n) Edd. pristinae καινὰς ἐφευρίσκων, non κ. μὲν ἐφ. vt postea. *Bergl.*

o) Recte Ms. Vat. γ. κ. ἐξευρ. Sunt enim versus anapaestici, qui non recipiunt iambum. Et sic nos iam olim emendaueramus. *Bentl.* Ediderunt ita recentt. omnes.

p) *Herm.* ita descripsit:

> Δ. ταῦτα, γ. ἀ. δ. τουτουσὶ
> τοὺς ἀνοήτους.
> Α. οὐκ, ἀ. σ. Δ. ἀπ. σε κακῶς.
> Α. εἰπέ, τ. π. Δ. τ. δ. λέγων.
> Α. ἀ. ἀν. γ' αὐτ'. ἀντιλέγων·
> οὐδὲ γὰρ ε. π. Φ. δίκην.
> Δ. οὐκ εἶναι φῄς; Α. φ. γ. ποῦ 'στιν
> Δ. παρὰ τοῖσι θεοῖς.

Nec tamen spernendum, quod in nouissima ed. Lips. editum est: καὶ ταῦτα γὰρ ἀνθεῖ διὰ τούτους τοὺς ἀνοήτους, haud dubie ex lib. Rau., cuius certe malam descriptionem versuum editor sequutus est. Τουτουσί tamen etiam in Rau. reperiri notat. Brunk. male interrogationis signum addidit [post ἀνοητ.]: sed in versione eius nulla interrogatio. Sensus est: horum nimirum stultitia fit, vt tua commenta laudentur. Caet. huius systematis versus paullo aliter quam a caeteris edd. factum est disposuimus, cuius rei argumenta dicentur ad v. 1012. (1013. Lips.). Nam vulgo omnes versus dimetri sunt praeter 917. 924. 930. 940. (τούτῳ δώσω). Brunk. quoque dimetros fecit omnes praeter 917. 924. 930. et hunc κατατοξεύσω, qui nobis, vt vulgo posterior pars est v. 944. In Rau. libro magnam partem mala est versuum descriptio sed vera in 891—895. 899—904. 908—925. 931—937. (Lips.) *Herm.*

901. ἀνατρέψω. Ms. Vat. U. ἀναστρέψω, eodem sensu. *Kust.* C. ἀναστρέφω, solita confusione. *Ern.* Legitur: ἀ. ἀνατρ. ταῦτ' ἀντιλέγων. Nos tamen elegantius esse putauimus, quod ex Rau. editum: ἀ. ἀ. γ' αὐτ' ἀντ. Offenderunt librarii in part. γε, versum incipiente, vt vulgo metra diuiduntur, quod in melicis carminibus recte fit, maximeque in systematibus, quorum numerus continuatur. v. Valken. ad Phoen. p. 259. et Brunk. ad Lys. 323. *Herm.*

903. ποῦ 'στιν; Sic bene scriptum in A. D. *q)*. Perperam vulgo ποῦ 'στι; *Brunck.*

904. Soph. Oed. Col. 1378. δίκη ξύνεδρος Ζηνός. *Bergl.*

906. δήσας *r)*. Quomodo de Saturno patre a Ioue vincto Aesch. Eumen. 644. αὐτὸς δ' ἔδησε πατέρα, πρεσβύ-

---

Quae maximam partem cum Lips. conueniunt. Vulgo et Br.

ταῦτα — τουτουσὶ
τοὺς ἀν. οὐκ ἀ. σοφοὺς
ἀπ.-σ. κ. ε. τί ποιῶν;
τὰ δ. λ. ἀ. ἀνατρ.
ταῦτ' ἀντ. οὐ. γ. εἶναι
π. φ. δ. οὐκ ε. φ.
φέρε — θεοῖς.

q) Etiam in R. ap. *Ern.*

r) Recte haec in aliis omnibus edd. sic distinguuntur:

τὴν Κρόνον s). Quod tangit iridem in Prom. 219. etc. de Saturno in profunda tartara a Ioue, et quidem Promethei conſiliis detruſo; vnde eiusdem patris Saturni imprecationes in Iouem in eodem dramate 908. etc. *Spanh.*

907. καὶ δή. Hoc καὶ nullum hic ſenſum habere videtur Dukero (in not. inedd.) qui corrigit κοῖ, acute ſane; quamquam ei locus omnino ſuſpectus. Ego locum ſic intellexi: *heu. malum hoc*, ſcil. disputandi contra deos, iuſtitiam etc. *etiam longius procedit et increbeſcit. Ern.* In Ran. 1045. καὶ δὴ χωρεῖ τουτὶ τὸ κακόν. *Bergl.*

908. δότω μοι λεκάνην. Etym. V. Ἐμῶ locum hunc auctiorem ſic exhibet t): δότε μοι λεκάνην, ἵν' ἐξεμέσω. Sed quum verſus hic ſit anapaeſticus dimeter acatalectus, vt et alii, qui praecedunt et ſequuntur: poſtrema (quae ex ſenſu hic ſubintelligenda ſunt) metri ratio vt ſuperflua reſpuit. Cf. nos ad Acharn. 584. *Kuſt.* Vomituri olim πτερὸν καὶ λεκάνην *pennam et peluim* poſcere ſolebant: pennam quidem, vt vomitum ea cierent, peluim vero, vt cibum vel vinum nimia copia ſumtum in eam reiicerent. *Harl.* Peluim petit, vt in eam vomat; quia bilem ei movent verba aduerſarii, vt putat Schol. *Bergl.*

909. τυφογέρων. Lys. 337. τυφογέροντας ἄνδρας, vbi Schol. τετυφωμένους γέροντας. Harpocr.: τετύφωμαι, ἀντὶ τοῦ ἐμβεβρόντημαι. Gloſſae: ἐμβρόντητος, *attonitus*. Cui mentem excuſſit *typho*, ventus vehemens, a τύπτω dictus, de quo v. 335. Ita ἐκκεκλῃγμένος ſupra 811. *Bergl.*

911. ῥόδα μ' εἴρ. v). Prouerbium eſt ad eos, qui dicunt quae grata ſunt. v. Suid. V. Ῥόδον. Vernilitatem hanc improborum, qui quaſi conuiciis gaudere videntur,

---

οὐκ ἀπώλεσεν, τὸν πατέρ' αὐτοῦ
Δήσας; Δ. Αἰβοῖ — δὴ
χωρεῖ.

s) Hunc locum etiam *Bergl.* laudat et praeterea Plat. in Euthyphr. [c. 6. vbi v. Fiſch. not. 8.] de eodem Ioue: καὶ τοῦτον ὁμολογοῦσι τὸν αὑτοῦ πατέρα δῆσαι· ὅτι τοὺς υἱεῖς κατέπινεν οὐκ ἐν δίκῃ.

t) Ita etiam Zonar. I. p. 711.

v) Pro εἴρηκας *Reisk.* coniecit εἴρκας, ab εἴρω *necto: roſas mihi nexuiſti.*

expressit etiam Plautus Pseudolo, et alibi. v. Lips. Epist. Quaest. 3, 17. vbi etiam h. l. laudat. *Duck.* Infra 1334. discipulus τοῦ ἀδίκου λόγου Phidippides, ingenium praeceptoris referens, itidem maledicta quae in ipsum inferebantur, pro sparsione rosarum habet. Dicitur autem ῥόδα με εἴρηκας, vt ἀγαθά με ἔλεξας. In Eccl. 436. τὰς γυναῖκας — πόλλ' ἀγαθὰ λέγων, σὲ δὲ πολλὰ κακά. *Bergl.*

913. (vulg. 909.) χρυσῷ πάττων, i. e. *laudibus* et quasi *aureis verbis ornans.* Eodem sensu Comicus Eccl. 821. dixit καταχρυσοῦν. *Kust.* Infra loco iam indicato: πάττε πολλοῖς τοῖς ῥόδοις. *Bergl.* γιγνώσκεις pro olim vulg. γινώσκεις iam Brunk. dedit.

914. μολύβδῳ. Conc. 1110. μολυβδοχοήσαντας. Vulgo μολίβδῳ. *Brunck.* Recte μολύβδῳ edidit Br. v. Moerin. [p. 256.] ibique Sallier. et Piers. veteresque Grammaticos ab iis laudatos. *Harl.*

915. Pro Νῦν δέ γε male in ed. Lips. et lib. Rau. fortassis est: N. δέ τε. *Herm.* γε Ia. male omittit. *Ern.*

916. C. Ib. *x)* inserunt σὺ post εἶ cum gl. χρόνου, quod pertinet ad πολλοῦ *y).* At Suid. in Πολλοῦ ait dictum esse pro πάνυ, quod non obseruauit Kust. Post L. [Elb. Bau.] σὺ δ' ἀρχ. Ia. σὺ δὲ ἀρχ. *Ern.*

917. Videtur debere persona deleri et adscribi v. 919. *Reisk.* Basis est anapaestica, vbi obserues proceleusmaticum, temporibus anapaesto parem, quem rarissime adhibent. Eqq. 503. ὑμεῖς δ' ἡμῶν προσέχετε τὸν νοῦν. Perperam in A. C. διὰ σὲ δή — In B. διὰ σὲ φοιτᾷν *z).* Meus sinceram lectionem exhibet. *Brunck.* Quem citaui versum ex Eqq., is Dukero, cuius post superiores meas excu-

---

x) Etiam Elb. et Bau.

y) F. θρασὺς εἶ, ἀπολεῖ. *Reisk.*

z) Ib. delet δή, quod et versus non capit. Nam est anapaesticus et διὰ σὲ tribrachys pro anapaesto. Si διὰ per synizesin pro vna syllaba accipias, versus stat. De v. φοιτᾷν supra diximus. *Ern.* Metri Ernestius prorsus imperitus erat. Recte monet Br. basin anapaesticam esse, quae proceleusmaticum habeat, de quo pede v. H. de metr. c. 37. p. 292. *Herm.*

fas, raptim notas percurro, mendose scriptus visus est, nec dubitauit, quin reponendum foret προσχετε. Nempe ignorauit proceleusmaticum pedem in anapaesticum versum admitti. Eamdem verbi formam προσχετε vulgatae προσέχετε idem ille substituit in huius fabulae v. 576. In poëtis et maxime Arist. parum exercitatus sit, qui ignoret pedem tribrachyn ante syllabam catalecticam tetrametrum trochaicum admittere *a)*. Emendandus ergo erat versus exinde septimus (586.) — Παφλαγο | να. Emendandus iste etiam in Equ. 319. — καταγε | λων. Multique sunt apud Comicum alii, qui Dukeri alicuius opem exspectant, a quibus paulo peritior quiuis abstinebit manum. Mirum adeo non est, si eum tantopere torsit interiectio φεῦ initio v. 41. posita, quae centies apud scenicos sic occurrit extra versum. Hoc quum hodie tirones scirent, ne dignum quidem erat, quod obseruaretur ad Ran. 141. Aliud specimen Dukeri in metris peritiae exstat in eius nota ad v. 585. [v. ibi Not. p. 234.] *Idem Br.* in Add. φοιτᾷν non est *palaestram* (vt Bergl.) sed *scholam* frequentare, vt bene Sch. et Wil.

919. Ms. Vat. U. habet: καὶ γνωσθήσει ποτ᾽ Ἀθηναίοις, quae lectio magis placet *b)* [quam olim vulg.] *Kust.* καὶ γνωσθήσει ποτ᾽ Ἀθηναίοις recte B. C. Sic etiam membr., nisi quod in eis καὶ omissum est. Pessime vulgo: γνωσθήσει ποτ᾽ Ἀθηναίοισιν. *Brunck.* [Eum omnes recentt. edd. sequuti sunt.] Si *iniusti* et improbi fuerint oratores, quorum consiliis resp. Athenn. gubernatur; verbis ornantes perniciosa sua consilia facile ad quidlibet impellent plebem, et multorum malorum erunt auctores. Eurip. Mede. 581. ἐμοὶ γὰρ ὅστις ἄδικος ὢν, σοφὸς λέγειν πέφυκε, πλείστην ζημίαν ὀφλισκάνει· γλώσσῃ γὰρ αὐχῶν τἄδικ᾽ εὖ περιστελεῖν, τολμᾷ πανουργεῖν. *Bergl.*

921. (vulg. 917.) αὐχμεῖς αἰσχρῶς etsi de sordido vestitu accipi potest, qui est signum paupertatis: tamen pro-

---

a) Verum sane hoc; non tamen ideo admittendus est iste pes, si tuto vitari potest. *Porson.* ad Eurip. praef. T. I. p. L.

b) L. Ia. habent καὶ γνωσθ. et in fine Ia. R. Ἀθηναίοις, quas lectiones probo, quia distinctionem Scholiastae non probo, qui Ἀθ. demum poni vult in h. v., quod si rectum esset, καὶ locum non haberet. *Ern.*

pter oppositum εὖ πράττεις malim accipere de paupertate ipsa. Sic αὐχμὸν pro penuria dixisse videtur Plut. 840. vbi v. Schol. et Hemsterh. Sic αὖος ἀκριβῶς Lucian. D. Mort. 24. add. Kuster. ad Thesm. 833. *Ern.* Mox in L. Ia. ap. *Ern.* et membr. *Br.* γ' ante ἐπτ. deest.

923. Euripidem Socratis amicum studiisque philosophiae deditum perstringit, cuius notissimum drama *Telephus c)*. In eo heros pannis vestitus peramque gestans inducebatur tamquam mendicus, sed sermones habebat, miro artificio compositos. *Brunck.* Eadem infra Ach. 431. de *Mysi* huius *Telephi* laceris et adtritis pannis, quibus eum induerat Euripides, dici monuit iam Kust. Adde Ran. 866. de Euripide: καὶ πτωχοποιέ· vbi Schol. ὁ τὸν Τήλεφον τὸν βασιλέα Μυσῶν πτωχὸν ποιήσας. Quomodo etiam Timocles, Athen. itidem Comicus, ap. Athen. VI. p. 223. — ὢν μὲν γὰρ πένης Πτωχότερον αὐτοῦ καταμαθὼν τὸν Τήλεφον. Quae singula ad Telephum respiciunt, quem Euripides mendici habitu in scenam induxerat. *Spanh.*

924. ἐκ πηριδίου. Sic habent non solum Mss. *d)* sed etiam Suidas VV. Πήρα et Τήλεφος, itemque omnes edd. praecedentes, si excipias Geneuensem, et quae eam hic expressit, Amstelodamensem in forma minori *e)*, quippe in quibus pro ἐ. π. pessime legitur Εὐριπιδίου, procul dubio ex intempestiua correctione Biseti vel Aem. Porti, quorum παραδιορθώσεις plus semel in recensendo Arist. deprehendimus. Ἐκ πηριδίου autem optime conuenit Telepho, cuius

---

c) Haec in Eurip. tendunt, qui Telephum scripserat tragoediam, in qua illum introduxerat tamquam mendicum sed facundum; quem describit Comicus Acharn. 428. χωλός, προσαιτῶν, στωμύλος, δεινὸς λέγειν. Vult ergo et Euripidem perstringere tamquam magistrum eloquentiae, quam putat esse perniciosam reip. Hinc et Ran. 979. quum Euripides, quasi praeceptorem rhetorum se ferens, dixisset, ἔπειτα τουτουσὶ λαλεῖν ἐδίδαξα, Aeschylus certans ibi cum eo dicit: φημὶ κἀγώ· ὡς πρὶν διδάξαι γ' ὤφελες μέσος διαρραγῆναι. In Pac. 533. Euripidem vocat ποιητὴν ῥηματίων δικανικῶν. Admiscet autem haec in Eurip., quia erat Socratis familiaris, iisdem studiis deditus, et solebat Σωκράτει παρακαθήμενος λαλεῖν, vt dixi v. 263. cum Comico ex Ran. 1532. *Bergl.*

d) Etiam L. C. I. ap. *Ern.*

e) Etiam Lugdun. *Harl.*

mentio proxime ante praecessit. Eum enim Euripidem, quem poëta noster oblique perstringit, in dramate cognomine pauperem et mendici instar *peram* gestantem introduxerat, quo nomine Tragicus ille etiam notatur *f)* Acharn. 431. ss. *Kust.*

925. γνώμας τρώγων *g)*. Sic v. 492. σοφίαν σιτήσομαι. Vesp. 460. τῶν μελίων Φιλοκλέους βεβρωκότες. — Πανδελετείους. Pandeletus erat sycophanta et litium forensium sectator, teste Schol. *Bergl.* γρ. Πανδελ. schema est παρὰ προσδοκίαν. Exspectasses ἄρτους vel simile quid. Pandeletus notus erat istius temporis vitiligator. Maxime autem in his demagogos taxat Comicus, qui, simul ac reipublicae administrationem capesserant, e pauperibus diuites fieri solebant *h)*. Cf. Plut. 567. *Brunck.*

926. *i)*. Hic et v. seq. IV. codd. et primariae edd. habent ὤμοι. In recentt. est οἴμοι. *Brunck.* ὤμοι etiam Bau. v. Greg. Cor. p. 64. ibique Koen. *Harl.* Reposuerunt recentt. edd.

927. (vulg. 922.) ἧς ἐμνήσθης *qua vteris.* Hom. Il. χ, 268. παντοίης ἀρετῆς μιμνήσκεο. *Ern.*

931. λυμαίνεσθαι τοῖς μειρ. est *vitiare, corrumpere, adolescentes.*

932. (vulg. 926.) Κρόνος ὤν. Mitto quae de vsu illius voc. Κρόνου pro *deliro, stolido* notauimus ad Plut. 581.

---

f) Hoc fieri, existimat Wiland. Att. Mus. II, 3. p. 108. tanto rectius potuisse, quanto magis spectatoribus Athenn. rex mendici habitu fuerit ridiculus.

g) Pro τρώγων L. Ia. ἐσθίων, quae est glossa, aut scr. ἔσθων. *Ern.*

h) Hoc primarium loci consilium fuisse etiam Wiland. Att. Mus. II, 3. p. 109. censet, sed simul tamen eum et Euripidi aegre facere voluisse. Sensum esse: scio fuisse tempus, quo tu quoque pauper eras et famem depellere sententiolis speciosis sycophantarum studebas.

i) Hi et quinque seqq. ap. Inu. versus in omnibus aliis edd. recte ita sunt distincti:

Α. ὤ μοι σοφ. ἧς ἐμν.
Δ. ὤ μοι μάν. τ. σῆς, πόλεως δ'
ἥτις σε τρέφει
λυμ. τ. μειρακίοις.

Quibus hic vnum addam Platon. in Euthyd. locum p. 287. [c. 38. vbi cf. Heindorf. p. 351.] οὕτως εἶ Κρόνος, *adeo es fatuus*, f. *desipis*. *Spanh.* Scholia: ἀρχαῖος, λῆρος. Paulo post eum vocat Κρόνιππον. In Vesp. 1478. τοὺς τραγῳδοὺς φησιν ἀποδείξειν Κρόνους τὸν νοῦν. *Bergl.* Signum interrogandi post Κρ. ὢν deleri iussit *Reisk.*

934. λαλιὰν ἀσκῆσαι. In Ran. 1095. ad Euripidem dicitur: εἶτ' αὖ λαλιὰν ἐπιτηδεῦσαι καὶ στωμυλίαν ἐδίδαξας. *Bergl.*

935. (Br. 932. H. 930.) τοῦτον δ' ἔα μαίνεσθαι. Sic IV. codd. recte *k*). Vulgo omissa est particula δ', quam sententia flagitat, sicque versus inconcinnus est; ἔα in vnam syllabam coalescit. V. not. ad Ran. 1243. *Brunck.*

936. (vulg. 930.) Ms. Vat. U. habet τὴν χεῖρ' ἢν ἐπιβάλλεις, addita nempe part. ἢν. Sed tunc versus hic non erit ἑφθημιμερὴς (i. e. constans tribus pedibus et dimidio), qualem tamen [ex vulg. scriptura] esse dicit Schol. ad 886. vbi στιχομετρίαν versuum, qui toto hoc systemate continentur, tradit. Sed tamen quoniam particula illa (vel ei ἰσοδύναμος, εἰ, ἄν, etc.) sensui h. l. necessaria videtur, puto scribendum esse: κλαύσει, ἢν τὴν χεῖρ' ἐπιβάλλεις: vt per synizesin duae illae syllabae — σει et ην in vnam coalescant: quod saepe apud poëtas fieri constat *l*). *Kust.* κλαύσει, τὴν χεῖρ' ἢν ἐπιβάλλῃς. Sic tres Regii, nisi quod mendose ἐπιβάλῃς, frequentissimo librariorum errore. Pessime vulgo: κλαύσει. τὴν χεῖρ' ἐπιβάλλεις; *Brunck.* [Cum Br. recentt. edd. faciunt.] — In Lys. 442. ταύτῃ μόνον τὴν χεῖρ' ἐπιβαλεῖς. Paullo aliter ibid. 474. οὐ χρὴ προσφέρειν τοῖς πλησίοισιν — τὴν χεῖρα. *Bergl.*

---

k) δ' addunt et R. L. I. ap. *Ern.* Elb. ap. Harl., male improbante Ernestio, metri haud dubie causa, quod tamen saluum est. Receperunt omnes. At *Hotibius* p. 44. improbat; nam minus viuidum esse δ' ἔα μ. et offendere ἔα in vnam syllabam contractum, cuius licentiae quae proferantur exempla ad Ran. 1243. (1267.), omnia corrupta sint.

l) Etiam R. L. Ia. ἢν ἐπιβ. Ego malim τὴν deleri. κλ. χεῖρ' ἢν ἐπιβ. est ἑφθημιμερὲς, qualis etiam est vltimus chori 945. [ex vulg. descriptione: ὑπὸ τῶν γνωμῶν ἀπολεῖται.] *Ern.*

937. *m)* Chorus, quum in eo essent litigantes, vt manus sibi inferrent, intercedit; quod etiam Wil. obseruauit.

939. Pro σύ τε [vt ante τ. προτέρους in omnibus edd. est] Lips. ed. non monito lectore σύ γε habet. Quod ex libro Rau. si sumtum est, non prorsus spreuerim. *Herm.*

940. σφῶϊν [vt Kust. Bergl.] vt vna syllaba per synizesin pronunciandum. Ita Plut. 467. pro σφῷν cod. Dorv. σφῶϊν et 484. pro νῷν, νῶϊν. *Ern.* Recentt. edd. dederunt σφῷν.

941. κρίνας φοιτᾷ. In notulis [ed. Lugd. et Amst.] scribitur e Scalig. errorem vetustum esse et leg. φοιτῶ. Existimasse videtur eam vocem pertinere ad chorum, vt is dicat, se cognita causa iturum. Sed nihil obstat, quo minus referatur ad adolescentem, de quo erudiendo illi contendebant, vt is dicatur debere eligere, causa cognita, vtri se in disciplinam velit tradere. *Duck.* Aptum sane foret φοιτῶ hoc sensu: vt ego vestras disputationes audiam et iudicare s. alterius vtrius iudicio accedere possim. Sed vulgatum non male defendit Dukerus. *Harl.* Scaliger corrigit φοιτῶ, male. Nam de eo hic agi patet, vt adolescens eligat, vtrum iustam an iniustam rationem spectari velit. *Herm.*

942. (940. Br. 939. H.) πρότερός γ᾽ ὑμῶν. Sic ob metrum legendum. Perperam vulgo: φέρε τίς λέξει πρότερος ὑμῶν *n)*. Mira est librariorum libido in inserenda vel exi-

---

m) 937 — 942. ita in vulgg. et Br. distinguuntur:

Χο. Παύσ. μ. κ. λοιδορίας.
Ἀλλ᾽ ἐπίδ., σύ τε, τ. προτέρους
ἅττ᾽ ἐδιδ. σύ τε τ. καινὴν
παίδευσιν· ὅπ. α. ἀ. σφῷν
ἀντιλ. κρ. φοιτᾷ.
Δ. δρᾶν τ. ἐθ. Α. κ. ἐθ.
Χο. Φέρε τίς λέξει πρότερος (γ᾽, addit Br.) ὑμῶν.

Herm. priores versus 937 — 39. ita vt Inu. distinxit, tum:

σύ τε τὴν καινὴν
παίδευσιν· — σφῷν

et seqq. vt vulg. nisi quod in vltimo scripsit vt Inu. Sic versus partim dimetri, partim monometri sunt, qui numeris carent ex descriptione Inu.

n) Post φέρε R. addit δή. Mox πρότερον Ia. ὑμῶν delent L. Ia. *Ern.*

menda praeter ſententiam et metricas leges illa part. *γε*. Supra v. 922. *πρότερόν γ᾽ ἐπτωχ.* eundem, quem hic, praeſtat vſum *γε*, nempe fulciendo verſui, cuius ſalua integritate abeſſe non poteſt. Nec tamen ibi comparet in membr. *Brunck.* At nemo iam adhuc, credo, dubitat, quin illud fulcrum non vnice verſus cauſa vett. poëtae addiderint, ſed ita, vt illud ſemper aliquid etiam ad ſententiam conferat. Verum quis Graece peritus non ſentiat, illam part. hic non poſſe ſatis apte adhiberi? Nimirum quam quis ex Ern. codd. coniectura facile eruere poſſit lectionem, ea planiſſime exſtat in libro Rau. ac ſine dubio vera eſt: *φέρε δὴ πότερος λέξει πρότερον; Herm.* Receperunt Herm. et qui eum in his vbique ſequitur, Sch., ita vt dimetrum anapaeſt. acatal. efficerent.

943. o) *ὧν* abſorpſit finalis in *τούτων*; mox *λέξοι* L. Ia. male. *Ern.*

944. (vulg. 940.) *ῥηματίοισιν.* Sic edidi pro *ῥηματίοισι*, vt verſus conſtet. Et ſic R. habet. Sic placebat et Dukero. *Ern.* Male vulgo omiſſum *ν* paragogicum. *Brunck.* Receperunt omnes.

945. *ἢ ἀναγρ.* In Veſp. 372. *ἐγὼ τοῦτόν γ᾽ ἐὰν γρύξῃ τὶ ποιήσω δακεῖν τὴν καρδίαν. Bergl.*

946. *τὠφθ. κεντούμενος.* In Veſp. 429. *οἱ δὲ τὠφθαλμῷ κύκλῳ κεντεῖσθ᾽ — Bergl.* *ἀνθρηνῶν.* Veſp. 1075. *τἀνθρήνια*, et Schol. ibid. *Spanh.* Perperam poſt *ἀνθρ.* in

---

o) Hi quatuor verſus ed. Inu. in edd. vulgg. et Herm. efficiunt hos octo:

Αδ. τούτῳ δώσω
κἆτ᾽ ἐκ τ. ὧν α. λ.
ῥηματίοισιν κ. ἀ.
καὶ διαν. κατατοξ.
τὸ τ. δ᾽ ἢν ἀν.
τὸ πρ. ὑπ. κ. τὠ 'φθ.
κεντ. — ἀνθρηνῶν
ὑπὸ τ. γν. ἀπ.

Brunkius tamen in 4. prioribus diſcrepat, quos ita exhibet:

τούτῳ δ. κ. ἐκ τούτων
ὧν — ῥηματίοισιν
καιν. — διανοίαις
κατατοξεύσω. (ἀναγρύξῃ idem non ἀναγρύζῃ.)

ed. Brunk. punctum positum, vbi comma esse reponendum in Suppl. monuit.

947. *p)* Haec item strophica sunt, respondentque versibus 1019 — 23. Scribendum:

Νῦν δείξετον τὼ πισύνω τοῖς περιδεξίοισι στροφή.
Λόγοισι καὶ φρ. καὶ γνωμοτύποις μερίμναις
Ὁπότερός γ᾽ ἂν ἀντιλέγειν ἀμ. φανήσεται·
Νῦν γὰρ ἅπας ἐνθάδε κίνδυνος ἀν. σοφίας
Ἧς πέρι τοῖς ἐμοῖς φίλοις ἔσ. ἀγ. μέγ.
(1009.) Ὦ καλλιπ. σοφ. κλειν. ἐπασκῶν ἀντιστρ.
Ὡς ἡδύ σοι τοῖσι λογ. σωφ. ἔπ. ἄνθος·
Ἦσαν ἄρ᾽ εὐδαίμονες οἱ τότε ζῶντες, ἡνίκ᾽ ἦς
Τὸ πρότερον. Πρός γε τάδ᾽, ὦ κομψ. μ. ἔχ.
Δεῖ σε λ. τ. καιν., ὡς εὐδοκίμηκεν ὡνήρ.

Quod strophae 3. habetur in vulgatis, αὐτοῖν (legitur enim Ὁππότερός γ᾽ αὐτοῖν λέγων ἀμ. φ. et ap. Br. Ὁπότερος αὐτοῖν λ.) nec commode explicari potest et versum euertit, Eupolideum illum, quod minus aduertens Brunkius delebat γε, fulcrum antecedentis syllabae: nam suauius curret versus, si, particula seruata, legas: Ὁπότερός γ᾽ ἂν ἀντιλέγειν potius, quam Iuntinas et vulgatas sequutus, reciso γε Ὁππότερος ἂν ἀντιλέγειν. Sed vtrum horum praeferas, certe corrupta mecum statues verba αὐτοῖν λέγων pro iisque repones vel ἀντιλέγων, vel, quod malim, vt vitetur homoeoteleuton, ἀντιλέγειν. cf. 1329. Tribrachyn primo Eupolideo habes etiam supra 539. Sequente versu dum ἐνταῦθα rescribit pro ἐνθάδε, itidem versum corrumpit Brunkius choriambicum, cuius generis et reliqui sunt harum stro-

---

p) 947 — 52. ita vulg. et ap. Br. descripti:
946. νῦν δείξετον τὼ πισύνω 949 Br.
τοῖς περιδεξίοισιν (— σι Br.)
λόγ. κ. φρ. καὶ 950. Herm.
γνωμ. μερίμναις
950. ὁπότ. (vulg. ὁππ. γ᾽) αὐτ. λέγων
ἀμείνων φανήσ.
νῦν — κίνδυνος 955. Br.
ἀνεῖται σοφίας
ἧς — φίλοις
ἔστιν ἀ. μ.
Herm. solus 952. f. ita distinxit:
νῦν γὰρ ἅ. ἐνθάδε κίνδυνος ἀν. σοφ.

pharum, sed ἰαμβίζοντες. *Hotib.* (L. Arist. p. 44. s. De eius emendationibus antistr. infra.)

τῷ πισύνῳ. In Pac. 84. ῥώμῃ πίσυνος. Sic per verbum hic in Nubb. 1039. σκέψαι δὲ τὴν παίδευσιν, ᾗ πέποιθεν — *Bergl.*

948. Vulgo legitur περιδεξίοισιν, quod est etiam in Ms. Bau. idque elegantius est, quam quod Brunk. edidit [cumque eo Inu.], περιδεξίοισι, ν paragogico omisso. Caussa haec est, quod breuis anacrusis sequitur, quam gratius accipiunt aures post longam, quam post breuem thesin. Id maxime tum animaduertitur, quum, diuiso inter duos versus vocabulo, thesis atque anacrusis in vnius eiusdemque vocabuli syllabas incidunt, de qua re diximus in comment. de metr. Pindari I, 4. p. 195. *Herm.*

949. γνωμοτύποις q). In Ran. 896. ἀνδρῶν γνωμοτύπων. Vesp. 1373. rhetor aliquis dicitur γνωμοτυπικός. *Bergl.* Sunt curae sententiarum procudendarum. Vernaculi interpp. sensum magis expresserunt.

950. ὁπότερος αὐτοῖν λέγων. Sic tres Regii. In meo ὁπότερός γε — Vulgo ὁππότερός γ' αὐτοῖν λέγων r), vbi interpolatricem manum metrici Scholiastae agnoscas. *Brunck.* Recte Br. Versus enim e dipodia iambica et cretico compositus est. *Herm.*

951. (955. Br.) ἐνταῦθα κίνδυνος s). Perperam vulgo ἐνθάδε κ. quod ex antithetico v. 1030. [τῶν προτέρων — ὦ κομψο— e vulg. descriptione, nam aliter in Lips. 1021. s.]

---

q) R. ap. *Ern.* et membr. Brunk. γνωμοτύπαις. In omnibus edd. (praeter Inu.) est γνωμοτύποις. Inu. ex Rau. haud dubie γνωμοτύποισι dedit. Ita v. 949. ex ipsius descriptione et 951. sibi respondent non male; neque tamen vulg. ratione tollitur numerorum vicissitudo.

r) R. C. I. ὁπότερος. R. L. Ia. delent γ'. L. Ia. αὐτῶν. Vitiose omnia; nam versus esse debet e choriambo et epitrito tertio. *Ern.* Sane quidem, si schol. metrici lectionem sequare, quae cum vulg. consentit. At neque ὁππότ. recte dictum in comico, geminata littera, nec γε nisi a metricis profectum videtur. *Herm.*

s) C. κινος per compendium scribendi. κίνδ. σοφίας est *certamen sapientiae. Ern.*

manifestum est. *Brunck.* Totum voc. κίνδυνος vulgo huic versui adiicitur e metrici schol. sententia, quem Br. quoque sequutus est, maximo aurium numerorumque dispendio. Enimuero hic et seq. versus dimetri sunt choriamb. acatal. [vid. not. ad 947.]. Male autem Br. reposuit ἐνταῦθα, vt versus cum antistrophico congrueret. Qua mutatione, etiamsi in antistr. v. vulg. lectio seruaretur, non opus erat. Nam etsi plerumque in hoc genere metri pes pedi respondet, non vbique tamen id factum reperitur, sed saepe choriambo opponitur diiambus. v. II. de metr. c. 41. In nostro quidem carmine hac libertate Arist. vsus non est, et potius in antistrophico choriambum restituere oportet. *Herm.* Vtrum ex Br. reliquerit, an ex Rau. dederit Inu. ἐνταῦθα, incertum quidem est; probabilius tamen h. l. expressam esse cod. lectionem (v. eius not. ad 889.), quia locum ipse hunc descripsit.

954. ῥῆξον φωνήν. Supra 356. ῥήξατε φωνήν. Eqq. 623. ἀναῤῥήγνυς ἔπη. Virg. [Aen. II, 129.] Composito rumpit vocem. *Bergl.*

955. (vulg. 958.) *t*) Versum hunc absque nomine auctoris citat Dion. Halic. περὶ συνθέσ. ὀνομ. p. 52. ed. Ox. [sect. 25. p. 388. ed. Schäf. vbi v. Vpton.] *Kust.* Priores quinque huius scenae versus, et, omisso sexto, quatuor dein sequentes, et initium v. 969. (967. L.) ἐν παιδοτρίβου etc. indicto auctore, adducuntur ab Aristide in Orat. pro Quatuor Viris Miltiade etc. p. 268. T. III. [p. 162. T. II. Iebb.] idque eodem, quo hic, fine, nempe, vt probet, qua educatione quibusue institutis prisci Athenn. tantam gloriam sint olim consequuti. *Spanh.*

957. (960. vulg., 963. Br. 962. H.) Versum hunc et sequentem absque nomine Comici citat Sext. Empir. adu.

---

t) Actus III. scena tertia hic constituitur. — Continuatur hic imitatio Herculis Prodicii. Hunc autem locum imitatus est Plautus Bacchid. [III, 3, 16. ff.] v. Lipsii Quaest. epistol. III, 17. *Ern.* Facit haec scena maxime ad cognoscendam antiquiorem Athenn. tum disciplinam tum doctrinam. De Hercule Prodicio cf. Xen. Mem. II, 1, 21. ibique Hindenburg. et Zeun. *Harl.*

Math. p. 129. v) apud quem tamen corrupte hodie legitur: — ἐν ταῖς σὺν ὁδοῖς εὐτάκτως ἐπὶ κιθαριστοῦ. Hinc ergo eum emenda. *Kuſt.* Apud Ariſtidem venuſtius exſtat: παιδὸς φωνὴν γρ., inuerſo verborum ordine. *Bentl.* παιδὸς φωνὴν — tres Regii x): vulgo φωνὴν παιδὸς. μηδέν. Gl. ſupplet ἄνθρωπον. Perperam in duobus codd. μηδέν. γρύξαντος. Gl. μουγγρίσαντος. V. Du Freſne Gloſſ. hinc augendum, in μουγκρίζειν. *Brunck.* Int. *puero auſcultare loquenti;* neſcio quam bene. Hoc dicit Comicus; *nemo audiebat vocem pueri hiſcentis;* in via nempe adeo modeſte incedebant pueri, vt nullus eorum clamor nec ſtrepitus audiretur. Videtur autem obſeruandus vſus v. δεῖ hac ſignificatione. *Duck.*

958. y) Quod de *decenti inceſſu* adoleſcentum *per vias publicas* tangit ſimiliter Alexis Comicus, iis verbis quae ad hunc Noſtri locum videntur alludere, ap. Athen. I. p. 21. ἓν γὰρ νομίζω τοῦτο τῶν ἀνελευθέρων Εἶναι, τὸ βαδίζειν ἀῤῥύθμως ἐν ταῖς ὁδοῖς. Pro εἰς κιθαριστοῦ [vt olim vulg.] apud Ariſtid. legitur ἐς κιθ. z), quod, vt leue non tangerem, niſi ſimul occurreret Helladii adnotatio, ἐς ab Atticis dici, non εἰς· vti dicunt ἐς κόρακας, vel ἐς μακαρίαν· in aliis vero omnibus vocibus promiſcue ab iis ἐς et εἰς adhiberi. Notabilis vero hic Comici locus, et quae praeterea leguntur in hoc, qui Iuſti perſonam agit ſermone; quo priſca et memoranda puerorum inſtitutio ap. Athenn. traditur. Vbi haud mirum primo loco hic *cithariſtam* poni, quem (nempe poſt datam prius, de qua re, continuo, Γραμματιστῇ, et a decennibus pueris ad annum decimum tertium

---

v) VI, 15. (adu. Muſicos) p. 359. Fabric. vbi his duobus verſibus praemittitur hic:

λέξω τοίνυν βίον, ὃν ἐξ ἀρχῆς ἐγὼ θνητοῖσι παρεῖχον

qui non eſt Ariſtoph. (quamquam ſimilis v. 958.) ſed Teleclidis in Amphictyonibus. v. Grotii Exc. e Trag. et Com. p. 873. et Porſon. ad Eurip. Phoen. 567.

x) R. Ia. παιδὸς φωνήν, ſic et Ariſtid.; probat Bentl. *Ern.* Receperunt recentt. omnes.

y) εὐτάκτως ἐν ταῖσιν ὁδοῖς Ia. ap. *Ern.* Elb. Bau. ap. Harl.

z) ἐς κιθ. Sic B. D. Vulgo εἰς. *Brunck.* ἐς etiam Elb. Bau. et Ia., quod ſe, vt magis ſolemne Ariſtophani et Atticis, praetuliſſe oſtendit *Ern.*

operam) adirent iidem pueri. Quomodo nempe a Platone, qui insigniter h. l. illustrat et ex eo vicissim illustratur, de Legg. VII. p. 812. [T. VIII. p. 369. s. Bip.] pueri a γραμματισταῖς s. legendi scribendique magistris continuo ad *citharistam* ablegantur: Ἆρ' οὖν μετὰ τὴν γραμματικὴν (*legendi scribendique artem*, prout paullo ante p. 810. in ea γραμματικὴν positam eiusque docendae magistros γραμματιστὰς dixerat) ὁ κιθαριστὴς ἡμῖν προσρητέος; quibus continuo subdit, in ea puerili institutione locum dein *citharistis* tribuendum, vt suam illi in docendis Athenn. pueris, et quidem (vti ea de re p. 809. et Nos iam ante) 13. annorum, ac per triennium operam conferant. Quibus consona, quae idem Plato alibi, vt de Rep. III. p. 398. etc. [T. VI. p. 286. ss. Bip.] de Musica, qualis esset ab adolescentibus addiscenda, disserit, et rursus in Protagora p. 312. [T. III. p. 90. s. Bip.] vbi primos iuuenum doctores γραμματιστὴν, dein κιθαριστὴν, tum παιδοτρίβην, vti paullo post videbimus, tradit *a)*. Quem morem, vt a κιθαρισταῖς erudirentur Athenn. pueri, tangit sua aetate Dio Chrysostomus, a quo Orat. XIII. Athenis habita dicitur [T. I. p. 427. Reisk.], ita filios ab iis institui, οἷς ἂν ἱκανόν (sufficit), ἐὰν *b)* κιθαρίσωσιν ἢ Παλλάδα περσέπτολιν Ἀθηνᾶν, ἢ τῷ ποδὶ βῶσι πρὸς τὴν λύραν· quae postrema verba supra adduximus ad v. 628. Quod vero non ab Athenn. solum, sed ab Arcadibus factum e Polybio discimus l. V. p. 289. *c)* vt non pueri solum sed adolescentes ac iuuenes in musica vsque ad annum trigesimum erudirentur. Quo pacto autem musica sint imbuendi adolescentes, docet Aristot. Polit. VIII, 5. [p. 329. T. I. ed. Schneid.]. Quale etiam vett. Graecorum studium exstitisse, vt adolescentes discerent musicam, docet Plutarch. de Musica p. 1140. [T. X. p. 678. Reisk. c. 26. T. V. P. II. p. 662. Wyttenb.] *Spanh.*

959. (Br. 965.) κωμήτας. Nugatur hic Scholiastes. Hesych. κωμήτης· γείτων. κῶμαι γὰρ τὰ ἄμφοδα *d)*. Lys. 5.

---

a) Cf. *Goess*, Erziehungswiss. nach den Grundsätzen der Griechen und Römer I. p. 125. ss.

b) Legitur ibi οἷς ἂν ἱκανῶς κιθαρ. Respicit autem ad hunc ipsum Arist. locum.

c) Immo IV, 20. 21. p. 55. T. II. Schweigh.

d) Ita et Phot. Lex. p. 145. (vbi glossae confusae videntur.)

κωμῆτις, vicina. *Brunck.* Gl. cod. C. πολίτας. *Ern.* Probat *Herm.* Wiland : aus jeder Gaſſe zogen die Kinder etc. — γυμνοὺς h. l. tantum *veſte interula indutos.* v. Cuper. Obss. I, 7. p. 37. *Harl.* — κριμνώδη. Quid ſit κρίμνος vel κρίμνον e) (vnde κριμνώδη), Lexica vulgata te docebunt. Hic tantum moneo, in Ms. Arund. legi κρημνώδη per η, vti et ap. Suid. V. Κρημνώδη: quam διττογραφίαν nemo mirabitur, qui ſciuerit, iam multis ante aetatem noſtram ſaeculis Graecos τὸ η pronunciaſſe, vt ι: vnde toties duae illae vocales in veterum ſcriptis confunduntur. Sed praeſtat hic ſcribere κριμνώδη f) per ι, ne vox illa confundatur cum altera κρημνώδη, quae deriuatur a κρημνὸς *praecipitium. Kuſt.* Ariſtides dicto loco legit κρυμώδη g), ſed me non probante. *Bentl.* κριμνώδη. Gl. ψυχρότατα, quae interpretatio ad κρυμνώδη refertur, et hanc veram eſſe lectionem cenſeo. *Brunck.* in Suppl. Inımo hoc debebat eſſe κρυμώδη a κρυμός, vt ap. Dion. Perieg. de Thermodonte 780. περὶ κρυμώδεας ὄχθας. Vtrumque ſane bene ſe habet κριμνώδη et κρυμώδη. Hom. Il. XII, 278. ὥστε νιφάδες χιόνος πίπτουσι θαμειαὶ ἤματι χειμερίῳ. Et XV, 170. ὡς δ' ὅτ' ἂν ἐκ νεφέων πτῆται νιφὰς κ. τ. λ. Vtrique lectioni tuendae aptus eſt locus Iliad. XIX, 357. ὡς δ' ὅτε ταρφειαὶ νιφάδες Διὸς ἐκποτέονται ψυχραί, ὑπὸ ῥιπῆς αἰθρηγενέος Βορέαο. Praeferendum tamen duxi κριμνώδη, quod et magis comicum videtur, et neſcio an aptius ſit h). Nam in niuibus primo et praecipue ſpectatur denſitas, eaque merito etiam potius commemoranda eſt, quam frigus, quod ſponte intelligitur. *Herm.*

960. Pro ἐδίδασκε reſcripſi ἐδίδασκεν propter metrum et ſic habet R. *Ern.* Perperam vulgo ἐδίδασκε. *Brunck.* — τὼ μηρὼ μὴ ξυνέχ. v. Suidam V. Τὼ μηρώ· vbi locus hic

---

e) κριμνὸς i. q. κριθὴ *hordeum,* ſed κρίμνον farinam craſſiorem hordeaceam ſ. placentam ex ea factam ſignificaſſe oſtendit Tittmann. ad Zon. II. p. 1249. ſ. κριμνώδη *Harl.* reddit *ſtarke, dicke Flocken.*

f) Ita cod. Elb. ap. *Harl.* — Ib. C. κρημνώδη. L. Ia. κρυμώδη. Gloſſ. C. ψυχρότατα. *Ern.*

g) Nunc quidem ibi in ed. Iebb. repoſitum eſt κριμνώδη, ſed plerique codd. κρυμώδη.

h) Alluſion à l' art de buteler la farine. Francog. int.

adducitur. *Kuſt.* Male μὴ delet C. Gloſſ. οὐ σφίγγοντας. *Ern.*

961. (vulg. 964.) Παλλάδα. Initium cantici alicuius dicit eſſe Schol., auctoris Lamproclis, quod etiam plenius adducit bis, primo ita: Παλλάδα περσέπτολιν κλῄζω πολεμαδόκον ἁγνὰν παῖδα Διὸς μεγάλου δαμάσιππον. Deinde hoc modo: Παλλάδα περσέπτολιν δεινὴν θεὸν ἐγρεκύδοιμον ποτικλῄζω πολεμαδόκαν ἁγνὰν παῖδα Διὸς μεγάλου δαμάσιππον. Τηλέπορον. Etiam hoc dicit eſſe initium cantici et ſupplet: τηλέπορόν τι βάαμα λύρας. *Bergl.* Friſchlin. locum hunc non intellexit. Nam verba τηλέπορον etc. ſunt initium cantici, ap. Athenn. olim vſitati, pendentque a verbo προμαθεῖν *i)*. Deinde ἐντεῖν. v. ἁρμονίαν eſt, *harmonia vti intenſa et maſcula k)*, non vero *molli et fracta;* quam iſtam [?] demum Comicus dicit, poſtquam muſica iam degenerare coepiſſet. *Kuſt.* — Licet Suidas, Ariſtides et Tzetz. Chil. 1, 25. [etiam Dio Chryſ. h. l.] cum edd. [vett.] agnoſcant περσέπτολιν, verſus tamen imperat et cogit, vt περσέπολιν *l)* reponamus. *Bentl.* περσέπολιν optime et, vt metrum flagitat, ſcriptum eſt in membr. Ride doctorem illum proſodiae Graecae, qui in vulg. περσέπτολιν antepenultimam corripi poſſe putat. V. not. ad Theſm. 56. *Brunck.* Ita omnes ediderunt recentt.

963. βωμολοχεύσαιτ' *m)*; v. Suid. h. v. Haec vox occurrit et in fragm. Ariſt. ap. Suid. in χιάζειν, vbi vid. Toup. *n)*, ſed ibi additur verſus, qui non eſt in editis, et non vidit Toupius: eum recipiendum putat Valken. Diatr. in Eurip. fr. p. 224. *Ern.* — κάμπτειν καμπὴν hic ſignificat *vocem molli quadam modulatione in cantando in-*

---

i) Quod h. l. idem eſt ac ſimplex μαθεῖν.

k) Propr. *intendere cantilenae modum.*

l) Sic edidi e R. Male Ib. in princ. omittit ἡ, et C. ſcribit περσέπ. *Ern.* περσέπολιν Elb. et prius ἡ ibi deeſt. *Harl.*

m) Eſt, *ſcurriliter facere*, vt βωμολόχος v. 911. *ſcurra.* Etiam in Zonar. T. II. p. 414. eſt: βωμολοχεύσαιτο· ἀντὶ τοῦ ἀγοραῖόν τι εἴποι ἢ εὐτελές. οὕτως Ἀριστοφάνης.

n) Emendd. in Suid. II. p. 378. ed. Ox. vbi etiam cf. Appendix T. IV. p. 487. de h. l.

flectere: quod facere solent illi, qui artis suae peritiam ostendere volunt. Hesych. κάμπτειν, τὸ ἐν τῇ ᾠδῇ καμπὰς ποιεῖν. Philostr. de vit. Apoll. IV, 13. ᾠδὰς ἔκαμπτεν, ὁπόσας ὁ Νέρων ἐλύγιζέ τε καὶ ἔστρεφε, *carmina quae et Nero cum varia inflexione vocis modulabatur.* Cicero *flexiones modorum* appellat II. de Leg. §. 39. *o*). Huc spectat, quod Comicus supra v. 332. poëtas dithyrambicos, vt musicae corruptores ᾀσματοκάμπτας (quasi dicas *flexores modorum*) vocet. Et Plutarchus in libello: Quomodo quis sine inuidia se ipsum laudet, sub init. [c. I. T. III. P. I. p. 178. Wytt.] Phrynidem Musicum (de quo statim post) eamdem ob causam ἰωνοκάμπταν appellat. V. etiam Suid. V. Βωμολοχεύσαιτο et V. Κυκλίων, vbi locum hunc poëtae nostri adducit. *Kust.* Nempe corrupta paullatim apud vett. Graecos musica, dum variae et molles *flexiones* sunt a *Menalippide p)* primum in eam inductae, qui citharam δωδεκάχορδον faciendo laxiorem eam et molliorem reddidit: dein ab Atheniensi *Cinesia*, qui ἐξαρμονίους καμπὰς ποιῶν ἐν στροφαῖς *harmoniae contrarias flexiones ad strophas adtulerit.* Immo prout de degenere iam et corrupta sua aetate κιθαρῳδίᾳ tradit Aristoteles probl. c. 30. et 31. dum ἁρμονίαι ἑπταχόρδῳ citharae antiquitus adaptatae, ad δωδεκάχορδον citharam, a Timotheo Milesio repertam, sunt postea translatae. *Spanh.*

964. (970. Br.) Versum hunc, quem nescio quo casu librarii omiserunt, Comico e Suida in χιάζειν restituendum esse monuit summus Valken. diatr. Eurip. p. 224. *q*). *Brunck.* Eum nos nequaquam putauimus recipiendum esse. Nam et Suidas V. Βωμολοχεύσαιτο, vbi vv. 962. ss. continuos apposuit, versum istum omisit, et locus ille in

---

o) cap. 15. add. *flexiones* apud eumdem de Orat. III, 25. ibique Harl. et Ernesti Clau. Cic. V. *flexio*.

p) Eum omisit Forkel. Hist. vniu. Musices T. I. p. 310. qui de Cinesia et Timotheo, musicesque mutationibus p. 300. et 307. cfr. Sed vid. *Burette* in Mém. de l' Acad. d. Inscr. XIII. 229. ss. XV. p. 336. ss.

q) Receperunt eum Br. et Inu., quamquam in codd. deest, non Herm. aut Sch. Respectum esse ad Democritum *Chium* et Theoxenidem *Siphnium*, qui sua poëmata numeris nouis et mollioribus exornabant, docuit ex Polluce IV, 65. Toupius II. p. 278.

V. χιάζειν, vbi eum affert, manifesto indicat, eum certe hoc in loco non fuisse ab Arist. adhibitum. Ita enim Suidas: Χιάζειν. Πραξιδάμας Δημόκριτον τὸν Χῖον καὶ Θεοξενίδην τὸν Σίφνιον πρώτους ἐπὶ χρώματος τάξαι τὴν ἰδίαν ποίησιν· ὡς Ἰσοκράτης ἐν τοῖς πρὸς Εἰδοθέαν ὡς καὶ Ἀριστοφάνει τεταγμένον· ὑποτείνει δέ τις αὐτὸν βωμολοχεύσαι, αὐτὸς δείξας ἐν ἁρμονίαις Χιάζων ἢ Σιφνιάζων. *Herm.* Accedit, quod nullus, hoc versiculo omisso, defectus sentiatur, eo autem inserto constructio potius implicetur quam expediatur. *Schütz.* Fragmentum potius est ex deperdita quadam Arist. fabula. *Harl.*

965. Ordo verborum huius versus in Mss. L. Ia. hic est: οἵας οἱ νῦν ταύτας τὰς δυσκ. τὰς κατὰ Φρῦνιν, saluo versu. *Ern.* — Φρῦνιν. Phrynidem priscam et masculam illam musicam Graecorum mollibus suis modulationibus et variis modorum inflexionibus corrupisse et quasi effeminasse, Arist. hic docet. Idem et alii scriptores testantur. Hesych. V. Λέσβιος ᾠδός r)· ὑπὸ πολλῶν γὰρ κεκωμῴδηται οὗτος (Φρῦνις), ὡς διαφθείρων τὴν μουσικὴν καὶ πρὸς τὸ βωμολοχεύειν τρέπων. Huc etiam spectat insigne fragmentum Pherecratis Comici ap. Plutarch. de Musica p. 1141. E. [c. 30. T. V. P. II. p. 668. Wytt.] vbi Musica per prosopopoeiam quamdam a pluribus se corruptam conquerens Phrynidis quoque his verbis mentionem facit:

Φρύνης s) δ' ἴδιον στρόβιλον ἐμβαλών τινα
Κάμπτων με καὶ στρέφων ὅλην διέφθορεν.

Phrynis vero peculiarem quemdam iniiciens turbinem, flectens me et torquens, totam perdidit. Kust. Praeter Pherecratis de Phrynide citharoedo versus exstant in eodem Plut. de Mus. p. 1133. [T. X. p. 655. Reisk.] de hoc Phrynide verba: τὸ δὲ ὅλον, ἡ μὲν κατὰ Τέρπανδρον κιθαρῳδία καὶ μέχρι Φρύνιδος ἡλικίας παντελῶς ἁπλῆ τις οὖσα διετέλει. *Spanh.* De Phrynide v. Petrus Io. *Burette* in Actis Acad. nostrae [Mém. de l' Acad. d. Inscr.] P. X. p. 268. *Brunck.* Kuihn. ad Polluc. IV, 66. p. 385. addit *Harl.* t) —

r) Vnde verba Photii p. 158. facile emendari possunt.

s) Φρύνις e codd. edidit Wyttenb.

t) Cfr. etiam de toto hoc loco disputatio Wilandii Att. Mus. II, 3. p. 110. ss. et Not. ad Plut. dial. de Mus. in noua edit. francog. versionis Plut. T. XXII. p. 177. ss.

δυσκολοκάμπτους. Eſt vox elegans, qua Comicus nimiam Phrynidis in arte muſica περιεργίαν, ob varias illas et difficiles vocis inflexiones, ab eo inuentas, perſtringere voluit. Huc, vt puto, reſpexit Pollux IV, 66. vbi ait: καὶ Φρῦνιν δὲ τὸν Κάβωνος, μέλεσι πολυκαμπέσι, τοῖς ὑπὸ τῶν κωμῳδῶν δυσκολοκάμπτοις κληθεῖσι, κεχρῆσθαι λέγουσι. *Kuſt.*

966. Locum hunc citat Tho. M. V. Ἐπιτρίβεται [p. 359.] *Kuſt.* πολλάς. Suid. h. v. confert Luc. XII, 47. *Ern.* Subintelligitur πληγάς. Ran. 754. πληγὰς λαβὼν πολλάς. Pac. 648. τὰς πληγὰς ὁρῶντες, ἃς ἔτυπτον. *Bergl.*

967. (vulg. 969.) Ἐν παιδοτρίβου — Poſt inſtitutionem apud cithariſtam, ſ. in muſica, ad eam ſub Gymnaſtis ſ. athleticae artis magiſtris, quales *paedotribae*, amandantur hic continuo pueri, idque iuxta notum aliunde Athenn. morem, de quo opportune Plato III. de Rep. p. 403. [Steph. ſ. T. VI. p. 296. Bip.] μετὰ δὴ μουσικὴν γυμναστικῇ θρεπτέοι οἱ νεανίαι. Idem de Legg. VII. p. 813. [T. VIII. p. 371. ſ. Bip.] poſtquam, vt vidimus, edoctos a γραμματιστῇ pueros dixiſſet, et deinde ad κιθαριστήν, ex quo muſicam diſcerent, ablegaſſet, ad *gymnaſtas* dein eos in vniuerſa corporis gymnaſtica exercendos mittit. Immo quomodo tres illos puerorum erudiendorum et eodem ordine magiſtros, vt paullo ante diximus, in Protagora p. 312. [ſub init. p. 90. T. III. Bip.] tangit, ac duos poſtremos iisdem quibus hic ap. Comicum verbis: ἀλλ' οἵα περ ἡ παρὰ τοῦ γραμματιστοῦ ἐγένετο καὶ κιθαριστοῦ καὶ παιδοτρίβου. Vnde etiam Alcibiad. I. p. 106. [c. 7. ed. Bieſt. c. 4. ed. Nürnberger.] dicit ad Alcibiadem Socrates: ἔμαθες γὰρ σύ γε, κατὰ μνήμην ἐμήν, γράμματα καὶ κιθαρίζειν (*citharam pulſare*, non, *canere*, vt ibi Serranus) καὶ παλαίειν *v*), quod poſtremum palmarium erat artis gymnaſticae opus. Quae luculenta vtique ſunt ſeruatae adhuc, certe haud plane obliteratae puerorum ap. Athenn. inſtitutionis, ea Comici huius aetate, teſtimonia. Παιδοτρίβην vero vulgo dictum, qui in Graecorum gymnaſio artem athleticam doceret, contritum quidem et a viris doctis, qui de re vett. athletica ſ. gymnaſtica egerunt, abunde declaratum *x*).

---

v) κιθαριστὴς et παιδοτρίβης ibidem iunguntur c. 14. ed. Nürnb. add. de τῷ παλαίειν c. 5.

x) *Paedotribae* erant doctores palaeſtrici, qui in Graecorum

Vix autem antiquiorem, qui ea voce sit vsus, inter graecos qui supersunt auctores, hoc Arist. loco reperias. παιδοτρίβης dici de artis gymnasticae magistro potius quam γυμναστής y), obseruat Galenus ad Thrasybul., prout etiam παιδοτρίβου officium a Platone in Gorgia p. 452. [c. 7. ed. Findeis.] καλούς τε καὶ ἰσχυρούς ποιεῖν τοὺς ἀνθρώπους τὰ σώματα. A quo caeteroqui Galeno ad Thrasyb. c. 45. παιδοτριβικὴ ars περὶ τὰ παλαίσματα *(circa luctam)* dicitur, παιδοτρίβης vero artis illius ὑπηρέτης s. *minister*. Alibi de Sanit. tuend. II, 9. παιδοτρίβης a γυμναστῇ diuersus, vt a medico coquus: vbi praeterea παιδοτρίβης ab eo dicitur κατὰ παλαίστραν ἐνεργειῶν ἔμπειρος. Adde vett. Inscriptt. in quibus παιδοτριβοῦντος huius vel illius fit mentio, vt Marm. Ox. p. 83. P. I. Itin. Spon. T. III. p. 156. Quam in rem plura adduci possunt, quae saepenumero apud priscos ecclesiae doctores leguntur de παιδοτριβῶν illorum officio ac munere, sed quae iam breuitatis causa omittimus. Illud autem addendum est, ἐν παιδοτρίβου hic dici, sicut Eqq. 1238. nempe in palaestra s. loco, vbi exercebantur adolescentes, vel vbi vngebantur, quae loca ἀλειπτήρια, vt ap. Theophr. de Sudor. p. 459. dicebantur. *Spanh.*

καθίζοντας. Suidas V. Ἐν παιδοτρίβου, vbi locum hunc citat, legit βαδίζοντας. Sed lectio vulg. praestat. Non enim de incessu, sed de sessione puerorum hic loquitur Comicus z). *Kust.* Προβαλέσθαι non bene interpretatur Schol.: est *porrigere*, non *contrahere pedes* et *crura*. *Ern.* Gl. ἐνδύσασθαι, περιβαλέσθαι. In alio προαγαγεῖν, προτείνειν. Placet prior interpretatio, iuxta quam προβαλέσθαι τὸν μηρὸν est, *praetenta tunica* vel *praetento cingulo femora obtegere*. *Brunck.* a). Fallitur Br. Nam 1. προβάλ-

---

gymnasiis artem athleticam docerent, ad quos pueri ablegabantur, postquam a γραμματιστῇ legendi scribendique artem, a κιθαριστῇ artem musicam edocti erant. v. van Dale in Diss. antiquitatibus illustrandis etc. inseruientibus VIII, 6. p. 691. ss. Abresch. Lect. Aristaen. p. 323. Periz. ad Ael. V. H. II, 6. et Fischer. Ind. Aesch. Socr. h. v. *Harl.*

y) Quamquam Grammatici vett. Phot. Hesych. Zon. παιδοτρίβης per γυμναστὴς interpretantur.

z) Improbat et *Ern.*

a) Locum hunc totum imitatus est Plautus in Bacchidibus, vbi

λεσθαι simpliciter dictum, non addito nomine eius rei, qua quid tegitur, proprium est pugnantium. Xenoph. Cyrop. II, 3, 10. ἐκ παιδίου προβάλλεσθαι ἠπιστάμην — ἐπ' αὐτῷ τούτῳ παιόμενος, εἰ προβαλλοίμην. 2. non μηρὸν dici debebat, sed μηροῦ, vt Ael. V. H. IX, 13. κιβωτὸν τοῦ σώματος προβαλλόμενος. Solet enim huic verbo accusatiuus addi eius rei qua quid tegitur. Ita ὅπλα προβάλλεσθαι de qua form. dicit Cuperus Obss. I, 12. Ita Xen. Cyrop. VI, 3, 24. προβεβλημένοι τοὺς θωρακοφόρους μενοῦσι. Et VII, 5, 3. ὁ μὲν προβαλλόμενός τι. Arist. Lys. 987. τί προβάλλει τὴν χλαμύδα; Ac quo minus quis in Ern. explicatione acquiescere dubitet, de protendendo pede hic agi ex alio simillimo Arist. loco patet Ran. 201. οὔκουν προβαλεῖ τὼ χεῖρε κἀκτενεῖς; Nimirum pueri in gymnasio humi sedentes iubentur pedes protendere, ne adductis pedibus foedum et obscoenum spectatoribus conspectum praebeant. Eadem de causa arenam, in qua sedissent, conturbari oportebat, quod paullo post narratur. *Herm.*

968. Singularis fuit et laudanda vett. ap. Athenn. legumlatorum, Draconis et Solonis, vt in Or. c. Timarch. obseruat Aeschines p. 261. [Orr. Gr. Reisk. T. III. p. 32. s.] cura, vt leges περὶ σωφροσύνης τῶν παίδων ferrent, eorumque educationi magistri praeficerentur, οἷς ἐστιν ὁ μὲν

Lydus paedagogus seueram, qua olim educabantur pueri, disciplinam exponit et laudibus euehit, III, 3, [17. ss.]

Eademne erat haec disciplina tibi, quum tu adolescens eras?
nego tibi hoc annis viginti fuisse primis copiae,
digito longe a paedagogo pedem vt efferres aedibus;
id quoi obtigerat, hoc etiam ad malum arcessebatur malum,
et discipulus et magister perhibebantur improbi.
Ante solem exorientem nisi in palaestram veneras,
gymnasii praefecto haud mediocris poenas penderes.
Ibi cursu, luctando, hasta, disco, pugilatu, pila,
saliendo sese exercebant magis, quam scorto aut sauiis:
ibi suam aetatem extendebant, non in latebrosis locis.
Inde de hippodromo et palaestra vbi reuenisses domum,
cincticulo praecinctus in sella apud magistrum assideres:
quum librum legeres, si vnam peccauisses syllabam,
fieret corium tam maculosum, quam est nutricis pallium.

Sarsinatis ista, *cincticulo praecinctus assideres* ex Atheniensis verbis καθίζ. — προβαλέσθαι adumbrata videntur, et interpretationem glossatoris nostri confirmant. *Brunck.* in Add.

βίον ἀπὸ σωφροσύνης (quibus vita in temperantia esset sita). Qua ratione etiam κοσμηταὶ ἐφήβων in eorum gymnasiis constituti, quibus ordinis, decoris ac pudoris ab iisdem ephebis seruandi ratio haberetur, vt constat ex inscriptione antiqua eaque Attica, et Gruteriano Thesauro ac dein Marmoribus Oxonn. inserta P. I. p. 84. Quomodo Σωφρονιστοῦ itidem munus in alio ibi Marm. Oxon. legitur b): quo nomine dictos Athenis quosdam magistratus, populi suffragio creatos, eosque decem numero, per singulas tribus, qui τῶν ἐφήβων σωφροσύνης curam gererent, monuit, qui perpetuo commentario illa Marmora illustrauit, Prideaux c). Vnde Hesych. Σωφρονιστής· νουθετής. Quo spectabant proinde illae gymnasticae Athenn. leges, quas in dicta orat. refert continuo in eam rem Aeschines: vna, ne gymnasia aperiri ante solis ortum vel claudi ante occasum liceret; altera, ne Mercurialibus, f. festis Mercurio, gymnasiorum praesidi, sacris, quemquam adultum cum pueris ingredi gymnasia sinerent; aut alioquin gymnasiarchae de corruptela ingenuorum puerorum tenerentur. E quibus, quae hic et in seqq. aliquot versibus tangit Comicus, de simili σωφροσύνης ac pudoris, quod in antiquis Athenn. gymnasiis obtineret, studio insigniter illustrantur. *Spanh.*

ἀπηνές. Gl. ἀναίσχυντον, ἀπαίδευτον. *Brunck.* Postremum etiam in Gl. ap. *Ern.* μηδὲν δείξειαν. Erant enim nudi. *Bergl.*

969. *d)* συμψῆσαι. Gl. ὁμαλίσαι, *complanare puluerem* et *obruere impressam speciem e). Ern.* Brunkius ξυμψῆσαι edidit, quam formam licet Attici scriptores non certa quadam et constanti consuetudine adhibuerint, de qua re dixerunt Hemsterh. ad Luc. T. I. p. 94. et Wolf. in praef. ad Plat. Symp. p. 17. ff.: credibile tamen est,

---

b) n. LVII. p. 82, 3. ed. Robertsii in 8.

c) Add. Photii Lex. p. 416.

d) Pro εἶτ' αὖ codd. Elb. et Bau. εἶτα, male. v. Suid. et Phau. in αὖ. *Harl.* Tautologiam εἶτ' αὖ πάλιν αὖθις defendit etiam Porson praef. ad Eurip. I. p. LV. πάλιν in ed. Suid. Mediol. deesse idem in Add. ad Hec. p. 103. obseruat.

e) συμψῆσαι *conturbare*, et quod sequitur εἴδωλον (vestigium), illustrauit Abresch. ad Aristaen. p. 323.

eos molliore littera vti maluisse, vbi aliae asperiores litterae vicinae essent. Ita Aesch. Agam. 668. σὺν ζάλῃ pro ξὺν ζ. et Choëph. 595. συζύγους pro ξυζύγους scribendum est. Caet. nos e lib. Rau. edidimus: ἀνιστάμενον συμψῆσαι καὶ προνοεῖσθαι *f)* pro vulg. ἀνισταμένους — προνοῆσαι. Προνοῆσαι enim librariorum errore, qui e praeced. Infin. συμψῆσαι ortus est, scribi coepit. Ἀνισταμένους autem ex interpretatione natum, quum in numero singulari haererent, interpretes. Verum hac numeri mutatione etiam infra vsus est v. 983. vbi similiter in duobus codd. pro προίχων pluralis reperitur προίχοντας. *Herm.*

970. (vulg. 972. Br. 976. H. 974.) Horribilis versus est [vulg.] Εἴδωλον τοῖσιν ἐρασταῖς τῆς ἥβης μὴ καταλείπειν γε. Vbi anapaestus venit loco dactyli, vt omittam caesuras insuauissimas, et inhonestum illud γε, quod caudae instar a tergo dependet. Lego vero fidenter: Ὡς᾽ εἴδωλον τοῖσιν ἐρασταῖς τῆς ἥβης μὴ καταλείπειν. *Bentl.* Vt versus sit ἀρτίπους, lego μηδὲν καταλείπειν, deleta part. γε *g)*. *Kust.* Ineptissimum istud γε non comparet in vllo Regiorum codd. [neque in eo, quem serius contulit Br.]. Est in meo, vnde colligitur, prauam istam emendationem iam ante aliquot saecula a ludi quopiam magistro inuectam fuisse. Nihil tamen facilius erat, quam numeros huius versus explere, scribendo ἐρασταῖσιν. Emendationem hanc praecepit Toupius ad Suid. III. 176. *h)* vbi obseruare poterat, γε in Suida additum fuisse a recentiore editore: non est enim in edit. Mediol., vbi scriptura eadem est, quae in Reg. codd. εἴδωλον τοῖσιν ἐρασταῖς τῆς ἥβης μὴ καταλείπειν. Paragogen posterioris vocis omiserunt librarii, quod iis solemne

f) Veterem et nouam lectionem, non monito lectore, coniunxit Schütz: ἀνισταμένους σ. κ. προνοεῖσθαι.

g) Bentleii coniectura placet Ernestio. Saepe, inquit, a nostris duobus, R. et Ia. γε abest.

h) Ed. Oxon. T. II. p. 217. Emendat: Εἴδωλον τοῖσιν ἐρασταῖσιν τ. ἡ. μὴ καταλείπειν, quod Br. Inu. Herm. receperunt. Nam Sch. γε quidem deleuit, sed ἐρασταῖς perperam reliquit. Reiskius pro γε legi τε volebat, contra metrum. — Caet. puerorum amorem ap. antiquiores Graecorum satis honestum fuisse et probatum omnibus, seriusque degenerasse ostendit Wiland. Att. Mus. II, 3. p. 114. ss. εἴδ. τ. ἡ. Francog. reddidit: l'empreinte des marques de leur sexe.

fuit. V. not. ad Lys. 487. vbi τοῖς μοχλοῖς scriptum fuerat pro τοῖσι μοχλοῖσιν. Metrorum imperitissimi sunt, si qui credant in tetrametris anapaesticis syllabam catalecticam spondeo subiici posse, qua in sententia erat bonus homo, cuius futilem coniecturam explodam ad Vesp. 349. *Brunck.*

971. ἠλείψατο δ' ἄν. Notus abunde fricationum et vnctionum in veterum gymnasiis vsus *i)*, illudque fuisse proprium παιδοτρίβου, vt hic quoque tangitur, munus, prout id inter alios docet Galenus de Simpl. Medicam. II, 4. καὶ οἱ παιδοτρίβαι τοὺς παῖδας ἀλείφειν ἐρῶσι· et rursus c. 6. ὥσπερ, οἶμαι, καὶ τοὺς παῖδας οἱ παιδοτρίβαι κατὰ τὸ ἐπιτυχὸν ἔλαιον ἀνατρίβουσιν. Adde Cyrill. Alex. in Genes. c. 6. p. 180. T. I. ὥσπερ καὶ οἱ παιδοτρίβαι τοὺς νέους ἀλείφοντες κ. τ. λ. Id vero ab illis paedotribis cum copioso aut cum exiguo oleo, idque vel manibus tantum vel cum pulvere aut cum linteo factum docet Galenus de Sanit. Tuend. II, 3. Vnde etiam παιδοτριβῶν iis nomen, item ἀλειπτῶν· quomodo, vt alios nunc mittam, Basilius, qui vtrumque coniungit Ep. 383. ἀλείπτην καλῶς παιδοτριβοῦντα καὶ παλαιστὴν δόκιμον ἀπεργαζόμενον. Quod vero olim ad vmbilicum vsque vnctos ab eorum magistris pueros, hic a Comico dicitur, singulare est prisci illius moris, quod vix, vt opinor, alibi legitur, et auitae simul in erudiendis exercendisque pueris Athenn. σωφροσύνης, de qua paullo ante, testimonium; a qua vero Arist. aetate, vt eius hac de re verba satis arguunt, aliquatenus desciuerant. Quomodo Homeri aetate nudos athletas, sed subligaculo adhuc cinctos, in arenam prodiisse, idque a temporibus XXXII. Olymp. iuxta vett. eius Scholl. ad Il. ψ, 683. monuerunt iam Viri docti. Vnde etiam, quod hic addam, in ineditis antea et Vossianis ad eamdem Il. Scholiis, inde colligitur, Hesiodum Homero recentiorem esse *k)*, quod ille nudos decertantes athletas induxerit. Quamquam vnctos in gymnasiis ephebos quod attinet, ἅμματα s. fascias, dum citra ventrem aut lumbos fricarentur, adhibitas, quum aliunde tum e Galeno constat de Sanit. Tuend. III, 2.

---

i) v. Mercurialis de art. gymn. I, 8. p. 35. f. (ed. 1672.)

k) V. Scholia Veneta ad ill. loc. a Villois. edita.

Dicta caeteroquin a Plutarcho, vt hoc addam, Alcib. p. 192. [c. 2.] ἅμματα non *fasciae*, sed *manuum* in luctante *nexus;* quas ori admoueret, tamquam eas comesturus, in quapiam lucta Alcibiades. *Spanh.*

972. δρόσος. Vt obscoenum hic huius vocis vsum *l)* et infra Eqq. 1283. mittam, δρόσος et δροσώδη dicta de *rebus teneris*, vt hodie adhuc ap. Gallos, *tendre comme la rosée.* Ita pridem ap. Aesch. 145. δροσοῖσιν ἀέπτοισι, *pullis nondum volatilibus*, vbi Schol. τοῖς νεογνοῖς. χωρὶς δ' αὖθ' ἕρσαι, non, vt ibi legitur, χωρὶς τ' αὖτ' ἕρσαι. Est enim illud hemistichium Homer. Od. I, 222. vbi ἕρσαι dicuntur *teneri agniculi*, ἑρσώδη καὶ δροσώδη πρόβατα. Ap. Anacr. od. 29. [v. 9. vbi cf. Fisch. p. 115.] ἁπαλὸν δὲ καὶ δροσῶδες *tenerum et instar roris.* Δρόσος vero de *aqua fluuiatili* dicitur Ran. 1377. *Spanh.*

973. Φυρασάμενος τὴν φωνήν. In Auu. 234. μαλθακὴν ἱέντα γῆρυν. *Bergl. frangebat, molliebat vocem;* ἐραστὴν sic sine ἂν habent et R. L., at cum ἂν C. Ib. *m) Ern.* Sensus est: nec voce molliter fracta et ipse se oculis (amatoriis) pelliciens amatorem adibat. Bene Wil. — und schmiegte sich nicht — mit einem mädchenhaft zärtlichen Stimmchen und buhlenden Augen seinem Erasten an, als wollt' er sich selbst verkuppeln.

975. (vulg. 977.) V. Suid. V. Ῥαφανὶς et Schol. ad Ran. 878. vbi hic locus adducitur. *Kust.* v. Heins. ad Theocr. c. 13. *n)* ῥαφανίδα Tho. M. [p. 776. f.] docet esse, qui alias ῥάφανος dicitur Graecis. Sed Attici ῥάφανον dicunt de *crambe.* cf. Schol. ad Plut. 544. et Suid. h. v. *Ern.* κεφάλαιον

---

l) De pube tenera. cf. Stanlei. ad Aesch. Agam. 145. *Harl.* δρόσος καὶ χνοῦς est hendiadys pro, δροσερὸς χνοῦς, *tenera, mollis lanugo.* Sic enim δρόσος et ἕρση cum Adiectiuis dicuntur. *Ern.*

m) Scilicet ἐραστὴν ἂν est in edd. vett., vt et in codd. Elb. et Bau. sed Kust. iam deleuit ἂν, quod et deleri iusserat *Bentl.*, inepte versui integro adnexum.

n) In Heinsii Emendd. et Not. ad Theocr. (1603. 8.) ad Id. 13. non inueni, quod huc pertineret, sed in Casauboni lectt. Theocr. c. 13. p. 99. f. (ed. Commel. 1596. 8.) explicatur κοχλίζειν, quod sequitur. Propr. est nostr. *Eppich*, hinc dicitur et de aliis herbis, quarum folia sunt crispa.

τῆς ῥαφανῖδος. Non proinde vt supra Plut. 544. ἀντὶ δὲ μάζης φύλλ' ἰσχνῶν ῥαφανίδων. *Spanh.* κεφάλαιον ῥαφ. est *nucleus raphani.* v. Salmas. Exercitt. Plinn. p. 1168. add. Suid. V. Ῥαφανὶς ibique Kust. *Harl.*

976. Lucem huic loco foenerantur alterius Comici Athen. verba, Eubuli nempe ap. Athen. VIII. p. 347. [T. III. p. 280. ed. Schweigh. *o*)]: Ἀμύλων παρόντων (quamuis adsint placentae), ἐσθίουσ' ἑκάστοτε Ἄνηθα καὶ σέλινα καὶ φλυαρίας Καὶ κάρδαμ' ἐσκευασμέν' — nempe consuetum illum, iuxta superiora Arist. verba, sed tum exoletum ac vilem vett. Athenn. cibum. *Spanh.*

977. Loci huius mentionem facit Athen. VIII. p. 345. F. [T. III. p. 274. Schw.] et Plutarchus in libello ὅτι διδακτὸν ἡ ἀρετή [c. 2. T. II. P. II. p. 795. f.] ed. Wytt. *Kust.* ὀψοφαγεῖν — κιχλίζειν. Prius vertendum fuerat, *neque piscibus vesci*, pro, *obsonia edere* vel *vorare*, vt hic a Frischlino et a Dalechampio in not. ad Athen. factum *p*). ὄψον enim et ὀψάριον et ὀψοφάγος de *piscibus* et eo *qui pisces comedit*, ab Athenn. olim dictum, e plurimis vett. Comicorum ap. Athenaeum locis, vti ad eum vidit etiam Casaub., sat liquet. Sic ὀψοφάγος Timocles ap. Athen. VIII. p. 341. τοὺς ἰχθυοπώλας οὗτος τιμῶν πλουτιεῖ Ὀψοφάγος — Sic ὀψονόμοι ap. eund. Athen. VI. p. 228. aediles, quibus cura erat vendendorum piscium, et ibidem [p. 377. T. II. Schw.] scripta a quodam Cynico [Lynceo] τέχνη ὀψωνητικὴ *ars pisces condiendi.* Quod vero ephebi Athenn. olim abstinuisse ab esu piscium hic dicuntur, id etiam factum videtur ob eamdem πρὸς τὰ ἀφροδίσια conditorum id genus piscium facultatem, et quod ille piscium esus inter praecipua et maxime delicata Athenn. fercula, vt ex variis eorumdem Comicorum ap. Athen. locis et aliunde praeterea liquet, habitus. Vt mittam, quod nusquam piscibus vescentes in eorum coenis heroas, velut cibo, qui ea grauitate et amplitudine viros non deceret, in-

---

o) Ἄνηθον est germ. *Till*, σέλινον videtur esse Apium graueolens Linn., *Celeri* Italorum et nostrum. *Harl.*

p) De vsu piscium capit Athen. VIII, 7. de opsonio largiori malim capere; nam et ὀψοφάγοι ὀψοφαγίσατοι Xen. Mem. Socr. III, 13. et 14. sunt, qui largius obsoniis vtuntur. *Ern.* Sed nostri loci alia est ratio.

-ducat Athenaeus, iuxta eundem Athen. I. p. 14. Verbum autem κιχλίζειν e duabus, quas obtinet et recenset Schol. q) significationibus, nempe *turdos edere*, et *indecenter ridere* vel *cachinnari*, vtrauis potest hic intelligi; priore quidem, quod de parco vett. ap. Athenn. ephebo-rum victu et proinde a delicato id genus turdorum esu alieno hic agitur: altera vero, quod immoderatus ille risus modestos ac verecundos ephebos neutiquam deceret. Quo postremo etiam sensu ab Arist. in Thesmoph. vsurpatum docet Athen. III. p. 177. sed qui versus in ea quae exstat hodie illius nominis fabula non comparet et proinde in priori illius editione legebatur [v. Fragm. III. Brunk.]: qua significatione caeteroquin exstat idem verbum in vet. epigr. Anth. VII, 63. κιχλίζεις, χρεμέτισμα γάμου προκέλευθον ἱεῖσα *lasciue rides, hinnitum nuptiarum primitias edens. Spanh.* Suid. V. ἴσχειν hoc pro ἔχειν poni monet. *Herm.*

978. (vulg. 980. H. 982.) ἀρχαῖα κ. τ. λ. Quae de antiquissimo hoc Athenn. festo r), cuius meminit Comicus infra Pac. 419. dicenda occurrebant, occuparunt iam qui de festis Graecorum egerunt Castellanus et Meursius. Eadem vero cum Βουφονίοις, de quibus v. seq. fit mentio, fuisse, ex Aeliano et Hesych., adde et ex Scholl. ad posteriorem Comici locum, liquet; vti et ad priorem, nisi quod ibi pro ἐν τῇ ἑορτῇ Διονυσίων legendum omnino sit Διιπολίων s). *Spanh.* Aut vna syllaba legendum vel pronun-

q) Suidas etiam V. κιχλίζειν duplicem adfert interpretationem τὸ κίχλας ἐσθίειν et τὸ ἀτάκτως γελᾶν. Priorem probasse videtur Suid. eamque sequutus est Brunk. in versione latina; nec immerito, quoniam hic agitur de parco epheborum victu. Pro *suauiter* vel *lasciue ridere* vsus est Theocr. XI, 78. v. Casaub. L. Theocr. c. 13. p. 108. *Harl.* Ita etiam Wil. *Noch Fisch' und Drossel-Speisen.* De altera signif. v. Zonar. T. II. p. 1210. vnde emendandus Photius ap. quem perperam κιχλισμός.

r) Διιπολιώδη a Διιπόλια, quod erat festum Iouis, vnum ex antiquissimis, vt dicit Schol. v Pac. 419. *Bergl.*

s) Διιπόλια et Βουφόνια fuerunt diuersa eiusdem festi Ioui Πολιεῖ sacri nomina. Cf. Pausan. in Attic. [I c. 24. et 28.] p. 57. et 70. ed. Kühn. Aelian. V. H. VIII, 3. ibique Kühn. et Periz. Meurs. in Graecia Feriata hh. vv. *Harl.* Scilicet antiquitus ap. Athenn. vetitum erat boues (quorum in agricultura

ciandum Διπολ. (Διπόλια sunt ap. Hesych.) aut tetrabrachys pro anapaesto est, vt supra 913. cf. ibi dicta. *Ern.* Διπολιώδη [vt Br. Herm. Schütz. ediderunt] A. B. Vulgo Διιπολιώδη vt sit proceleusmaticus pro dactylo. Placet forma contracta t). Διπόλια vt Διθύραμβος, Δίασια, quorum prima itidem producitur. Huius festi, vt et cicadarum, quas olim Athenienses cincinnis inserebant, et Cecidae poëtae dithyrambici vetustissimi mentione significat iniustus orator, omnia quae aduersarius dixit, stulta et inepta esse, antiquam simplicitatem referentia. De cicadis aureis, quas in comae vertice prisci Athenn. gerebant, vid. Thucyd. I, 6. *Brunck.* Brunkium sequuti sumus. Ita ap. Pind. Δι monosyllabum est, Pyth. VIII, 142. Nem. I, 111. atque idcirco scribi etiam debet Δῖ. Nihil enim aliter scribebant Graeci, quam pronunciarent. Reizius διπολιώδη hic dictum putabat a δὶς et παλιὸς, quasi bis cana et peruetusta. Et, puto, primam syllabam propter multitudinem breuium syllabarum productam existimabat. In quo errauit. Nam prima huius verbi syllaba sic demum produci posset, si in arsi collocata esset, quod hic non est. V. de metr. l. 1. c. 20. *Herm.*

τεττίγων. Quae velut ἀρχαῖα adducuntur, vt Eqq. 1328. v) ὁ δ' ἐκεῖνος ὁρᾷν τεττιγοφόρος, ἀρχαίῳ σχήματι λαμπρός. Contrita vero sunt, quae de prisco illo Athenn. more, e Thucyd. aliisque antiquis auctoribus et duobus his ap. Arist. locis, Aeliano praeterea, Athenaeo, et priscis Grammaticis sunt in literas relata. *Spanh.*

979. Κηκείδου. Hunc fuisse antiquum dithyrambicum poëtam, docet Schol. Forte autem praeterea eius meminit, quia vnum ex canticis illis, quorum initia paullo an-

---

summus erat vsus) occidere. Primum caedes bouis facta est regnante Erechtheo a Thaulone quodam festo Diipoliorum. Ab eo inde tempore Βουφονιων nomen dies ille festi accepit, quo bos mactabatur. Wiland. M. A. II, 3. p. 116. f.

t) Cf. Porson. praef. ad Eurip. I. p. LVI.

v) Eum locum, vbi poëta populi Athen. personam ostendit in antiquo habitu, et Thucyd. adfert etiam *Bergl.* Cf. Meursium de Fortuna Athen. c. 1. *Harl.* Nempe paullo ante Thucyd. aetatem desierant Athenn. crines in vertice complicatos cicada aurea munire. v. Wiland. II, 3. p. 118.

te recitabat alter, illius esset auctoris. Etiam *Buphonia* vnum ex antiquis festis esse dicit Schol. *Bergl.*

980. (vulg. 982.) Μαραθωνομάχους. Haec forma est etiam ap. Eustath. p. 1398, 12. Alibi [Acharn. 181.] Arist. Μαραθωνομάχαι, vt et Suid. in Μαραθών *x)*. In fin. ἔθρεψε malim [quod Br. et Harl. dederunt.] *Ern.* Nihil frequentius ap. Att. scriptt., quam vbi vett. Athenn. gloriam ac fortitudinem celebrant, vt ad eos, qui in Marathone pugnarunt, continuo prouocent. Quam in rem videri possunt Thucyd., vbi inter alia peculiaris eorum sepulturae, qui Marathone ceciderant, meminit II, 34. et per quos iurat Demosth. p. Cor. p. 175. *y)*, Plato in Menex. s. oratione funebri Athenn. qui pro patria obierant p. 240. [c. 10. s. ed. Gottleb.] Isocrates in Paneg. [c. 25.] aliique. Ad quos etiam Μαραθωνομάχους respexit Xenoph. vbi ait Ἱππαρχ. 7, 3. Athenienses maiorum suorum nomine haud minus gloriari, quam Boeoti semet efferunt. Adde Marathoniam pugnam Plutarchi aetate quotannis adhuc celebratam, nempe d. 6. Boëdromionis, eodem auctore de Glor. Athen. p. 349. [c. 7. T. II. P. I. p. 433. Wytt.] *Spanh.*

981. (987. Br.) Vulgo sic legitur hic versus: σὺ δὲ τοὺς νῦν εὐθὺς ἐν ἱματίοισι διδάσκεις ἐντετυλίχθαι, inconcinne admodum et contra commatum legem. Emendo certissime: σὺ δ. τ. ν. εὐθὺς ἐν ἱματίοις προδιδάσκεις ἐντ. Compositum προδιδάσκειν vice simplicis est, vt 475. Sic v. 960. προμαθεῖν nihil plus valet, quam simplex μαθεῖν *z)*. Cf. not. ad Lys. 408. Conc. 609. Vacat in his compositis, vt in multis aliis, praepositio. Eqq. 518. διαγιγνώσκων. Vesp. 518. Bdelycleon patri suo dicit: ὡς πάντα ταῦθ' ἁμαρτάνεις. Senex respondet: ἐξαμαρτάνω δικάζων *a)*, vbi manifestum est, ἐξαμαρτάνειν non plus valere quam praecedens ἁμαρτά-

---

x) Vtramque formam etiam *Bergl.* adnotauit.

y) P. 297. ed. Reisk. s. c. 60. Harl. v. Taylor. not. praemitt. p. 35. ss. ed. Harl. et Valcken. ad Herod. IX, 27. p. 705.

z) Add. Harles. in Anthol. poet. gr. p. 7. et 121.

a) Eodem modo sibi ἁμαρτάνειν et ἐξαμαρτάνειν respondent Plat. Alcib. I. c. 29. Nürnb. s. c. 59. Biest.

ναν, vt ex διαγιγνώσκων nihil aliud quam γιγνώσκων. *Brunck.* Emendationem confirmat cod. Rau. Itaque receperunt *Inu. Sch. Herm.* ἐν ἱματίοις ἐντετυλίχθαι *b)*. Ad habitum respexit a philosophis ea aetate Athenis inductum, vt reiecto e dextro in sinistrum humerum pallio atque ita eo duplicato se inuoluerent, quum antea ac dein etiam, vt a Tertull. dicitur de pall. c. 11. *ab vtroque laterum regestus foret*, et ita etiam, vt ad eum locum obseruat Salmasius. ac vel e statuis antiquis obuium, a viris πολιτικοῖς s. vitam illam Cynicam haud professis, retentus. Quamquam ex hoc Comici loco liqueat, non a Cynicis solum sed a Socrate quoque eiusque discipulis, eumdem duplicati pallii, quo ii se inuoluerent, habitum adsumtum; tum praeterea non Diogeni, vt in eius vita Laërtius VI, 22. neque Crateti, iuxta Tertull. in dicto libello, sed Antisthени potius, vt id a Laërt. in eius quoque vita monitum VI, 1, 13. duplicis illius et inuoluti pallii inuentum esse tribuendum. Diogenes enim quatuordecim annorum tantum erat, natus quippe Ol. XCI, 4. quando obiit Socrates Ol. XCV, 1. *Spanh.*

982. ὥστ' μ' ἀπάγχεσθ' *c)*. Dawesius [M. Crit. p. 267.] legi volebat ὥστ' μ' ἀπάγχειν, et supra v. 782. πρὶν τὴν ἐμὴν καλεῖν, vbi ad librorum omnium fidem dedimus καλεῖσθ', vt hic ἀπάγχεσθ'. Scilicet censebat ille diphthongum ante syllabam breuem numquam elisisse poëtas Atticos. Verum est, exempla istiusmodi elisionis rara esse: sunt tamen ab omni deprauationis suspicione ita semota, vt contra codd. nihil immutari debeat *d)*. Canonem illum ignorabat Bentleius, qui in Menandro p. 86. versum sic emendat: καίτοι τί λογίζομ' ὁ κακοδαίμων προσδοκῶν; Τα-

---

b) De duplicatione pallii, quam philosophi, praecipue Cynici sub id tempus induxerant, accipit Salmas. ad Tertull. de pall. p. 399. *Duck.* Ego potius ceperim de *ampla veste, vetis*; vt Cic. ait Catil. II, 10. *non togis*, quibus non vestiuntur homines, sed inuoluuntur; quae sunt molliorum hominum. *Ern.*

c) ἀπάγχεσθαι pro *cruciari*. Vesp. 693. ὃ μάλιστα μ' ἀπάγχει. Acharn. 125. ταῦτα δῆτ' οὐκ ἄγχόνη. Sic et πνίγεσθαι Nub. 1035. *Bergl. vt disrumpar ira.* v. Periz. ad Aelian. V, 8. *Ern.*

d) Dawesii sententiam oppugnauit Koenius ad Greg. Cor. de dial. §. 113. p. 72. add. infra ad v. 1183. not. *Harl.*

men quia καλεῖν et ἀπάγχειν tam bene ad ſententiam ponere potuit Comicus, ea, ſi vel vnus codex adſtipulatus fuiſſet, lubens recepiſſem. In C. ſcriptum, quod nunc primum animaduerto, ὥς ἔμ' ἀπάγχεσθ' — Gl. τότε δηλονότι. In meo gl. πνίγεσθαι. *Brunck.* Merito a Daweſio, ſedulo illo quidem, ſed tamen ſaepe male ſedulo conſuetudinis Atticorum poëtarum obſeruatore, Br. diſceſſit. *Herm.*

983. τὴν ἀσπίδ. e). Haec ad ſolitum in pompa Panathenaica ap. Athenn. morem reſpiciunt, iuxta quem armati iidem, clypeo nempe et haſta, in ea procedere ſoliti, vt id docet, vbi de ea pompa agit, Thucyd. VI, 58. μετὰ γὰρ ἀσπίδος καὶ δόρατος εἰώθεισαν τὰς προπομπὰς ποιεῖν. Quod occupauit iam Meurſius de Panath. c. 21. Quomodo caeteroquin celebris inter Graecos exſtitit apud Argivos, isque Iunoni ſacer, ἐξ Ἄργους ἀσπίς, *ex Argis clypeus*, idemque inde Ἥρας Ἀσπὶς *Iunonis clypeus* (item ap. Pind. Ol. VII. [152.] ἐν Ἄργει χαλκὸς *aes in Argis*) et inde ſolemnis agon eo nomine inſtitutus, cuius haud infrequens occurrit mentio in marmoribus antiquis, vt ad Callim. vidimus p. 570. [p. 647. ſ. T. II. Ern.] *Spanh.* — προΐχων f). Quum praecedat pluralis αὐτούς, τὸ προΐχων

---

e) Clypeum praetendit, forte quia habet κωλῆν μεγάλην, qualem paullo poſt et Phidippidem habiturum dicit, ſi ſectetur diſciplinam τοῦ ἥττονος λόγου. Caet. quum inferatur poſt plurale αὐτοὺς ſingulare ἔχων, ſubaudiendum eſt τὶς *aliquis.* *Bergl.*

f) Hoc difficile eſt. Schol. ait notandam eſſe ſyntaxin, quod quum plurale anteceſſerit, ſequatur ſingulare; adde, quod pluralem accuſatiui ſequatur nominat. ſingularis. Itaque anomalia non ſolum eſt in numero, ſed etiam in caſu. Biſetus exiſtimat leg. προΐχειν, vt ſuppleatur ὁρῶ vel vt pendeat a διδάσκεις, quod praeceſſit. Poſſet etiam videri προΐχων corruptum ex προΐχοντ' *praetendunt, obtendunt.* τὴν κωλῆν Schol. ad v. praec. et Biſet. accipiunt *pudenda*, Lex. Conſt. h. v. et προΐχω, *pedem.* Et ſic quoque Schol. ad h. v. ait enim ἔμπροσθεν τῶν ποδῶν. In notulis Scal. ſcribitur in vet. eſſe προΐχω ς'. Hoc quidem coniecturam de προΐχοντ' confirmat. Sed quid faciemus τῷ ἀμελῆ? Scriptum eſt ibid. vt et ap. Schol. in aliis eſſe ἀμέλει v. Tr. Equidem ſiue ἀμέλει, ſiue ἀμελῆ legas, locus obſcuritate non caret. Nam quam ſignificationem poſſit habere τὸ ἀμέλει, exputare non poſſum. ἀμελῆ autem ne apud vllum quidem lexicographorum reperio — Poſſet forte non abſurde dici, leg. eſſe ἀμέλει' per apoſtrophum, vt ſit Datiuus ab ἀμέλεια. Nam poëtae etiam ſeq. conſonante apoſtrophum admittunt. v. in Porti Lex. Dor. V. ἀν· qua ratione bene conſtabit ſenten-

absque soloecismo ei subiungi nequit. Quare non dubito, legendum esse προέχωσ', quod pendet a praeced. ὅταν. *Bentl.* Ad προέχων subauditur τις, vt millies. *Brunck.* ἀμέλει, quod liber Rau. habet, videtur e veteri scriptura ortum, qua pro η vsurpabant ε. Quare vulg. lectionem ἀμελῇ, in qua τὶς intelligendum est, cum Br. seruauimus. *Herm.* L. Ia. προέχοντας. *Ern.* — ἀμ. τ. Τριτογεν. *Non respicit Palladem:* nec pudet eum, saltantem in festo Palladis cum armis, ad tegendum veretrum vti clypeo, non autem ad complementum ipsius *armatae saltationis;* quum enim clypeus sit gestamen Palladis, ipsa dea dedecore afficitur, quum eius arma ita dehonestantur. *Bergl.* Nimirum iuuenes armati, qui pompam prosequebantur, erant nudi brachiis et cruribus, sago breui induti; et antiquitus clypeis pectus tegebant, non inferiores partes, quod nunc fiebat. *Wil.*

985. κἀπιστ. (ἐπιστήσει) *scies, disces* —

βαλανείων ἀπέχεσθαι. De vsu balneorum, a quibus abstinerent olim frugi homines, egimus ad Plut. 85. Vnde etiam eadem a nautis ac militibus in triremi Athenn. frequentari solita, velut inusitatam luxuriam redarguit inter alia Demosth. adu. Polycl. p. 671. [p. 1217. T. II. Reisk.] καὶ λοῦσθαι ἐν βαλανείῳ, τρυφῶντας δὲ ἐπιβάτας. Singularis vero est hic Comici locus, iuxta quem ab adeundis balneis olim Athenn. ephebi arcebantur. Cuius rei haud vna erat ratio, seu quod otiosi in balneis sederent magnam diei partem, seu quod multa contra verecundiam et modestiam in iis, ob promiscuum eorum vsum fierent, antiquissimis etiam ac heroicis temporibus ignota eadem fuerint, vt tradit Athen. I. p. 18. Adde, quod iis postea tantum, iuxta eumdem IV. p. 178. vterentur, vbi ad conui-

---

tia: προέχουσι τὴν ἀσπ. τῆς κωλῆς ἀμελείᾳ Τριτ. Sed ap. Arist. nondum hoc inueni et est alioquin satis durum. Itaque forte verius est, retinendum προέχων, quod Schol. agnoscit, et pro ἀμελῇ leg. ἀμελεῖ, pro προέχοντες ἀμελοῦσι. Sane etiam Steph. et Constantinus videntur ita legisse, qui in ἀμελέω (ex Arist. Nub. H. Steph. nam Const. hoc non addit) laudant, dici etiam eam vocem cum participio, vt ἀμελῶ προέχων. In quo etsi falli eos puto, quod ἀμελῶ iunxerunt cum προέχων, quod cum Τριτογ. iungendum ipsa sententia ostendit, tamen apparet, quomodo h. l. legendum existimauerint. *Duck.*

via prodirent, ne sudore ac puluere sordidi ad ea accederent; eadem sanitati caeteroquin obessent, vbi iis ita adsuescerent, vt non nisi post lotionem cibum caperent. Quod vtique Titi imperatoris exemplo confirmat lib. de Sanit. tuenda Plutarchus, p. 123. [c. 3. extr. T. I. p. 486. ed. Wytt.] *πολλοὺς δὲ καὶ λοῦτρον ἀπώλεσεν, οὐδὲν ἐν ἀρχῇ μέγα κακὸν ἔχοντας, ἀλλ' ἢ τὸ μὴ δύνασθαι μηδὲ ὑπομένειν γεύσασθαι τροφῆς ἀλούτους; ὧν καὶ ὁ Τίτος ἦν, ὥς φασιν οἱ νοσηλεύσαντες* (qui eum aegrum curarunt. Mitto quod de alio *balnei* s. *lauacri* vsu tangit ap. Plat. in Phaed. p. 115. [c. 63. extr. Fisch.] Socrates: nempe adesse sibi propemodum tempus *τραπέσθαι πρὸς τὰ λουτρὰ* *eundi ad lauacra* s. *balnea:* id enim, quod addit, consultius sibi videri, vt iam lotus cicutam biberet, ne mulieribus, vt se mortuum lauarent, negotia facesseret. Quibus addi possunt in genere *balnea, quae in vsum*, vt ait Seneca ep. 85. *non oblectamentum reperta*, et inde antiquitus *obscura et gregali tectorio inducta*, dein omni luxuriae et ornamentorum genere, quae pluribus describit ibidem, fuisse referta. *Spanh.* Contra *ὁ ἥττων λόγος* probat et laudat balneas v. 1038. *Bergl.*

986. *φλέγεσθαι.* Gl. cod. C. *ἐντρέπεσθαι.* I. *ἐρυθριᾷν.* *Ern.* Rectius recentt. reddunt *excandescere.*

987. *θακῶν.* Scribe *θάκων* cum accentu in penultima, a *θᾶκος* vel potius *θώκων*, vt habet Ms. Vat. U. *g*). *Kust.* *θακῶν.* Sic edd. primariae. Minus bene V. codd. *θωκῶν* *h*). *Brunck.* *θάκων* recepit Herm. Corrigi debet quod est in Lips. ed. *θάκῶν.* — *προσιοῦσι* tres Regii bene. In meo *i*) *προϊοῦσι* cum gl. *προερχομένοις.* v. not. ad Conc. 31. *Brunck.*

988. *k*) Forma *κακοεργεῖν* rarius vtuntur Attici, quibus familiaris est contractio, cui quum adsueti essent librarii, mirum non est, si in V. codd. [etiam in Bau.] scriptum

---

g) Etiam Bau. ap. Harl. R. I. ap. *Ern.* qui id se sequutum dicit.

h) Haec varietas est quoque Ran. 1570. *Harl.*

i) Etiam in Bauar.

k) Vulgo editum fuit: *περὶ τοὺς σ. γ. κακουργεῖν.*

fit σκαιουργεῖν, quam formam metrum non admittit. σκαιοεργεῖν bene dederunt primi editores. Sic Thesm. 56. ex emendatione nostra *l)* γογγυλίει absque contractione. *Brunck*. Veram lectionem seruauit liber Rav. παρὰ τ. σ. γ. σκαιουργεῖν. παρὰ etiam Schol. habuit, recteque interpretatur: μὴ παρὰ γνώμην τῶν σῶν γονέων. *Herm*. Tacite etiam recepit Sch.

989. αἰδοῦς μέλλεις τἄγαλμ' ἀναπλήσειν [vt olim vulg.]. Est locus obscurus *m)*. Schol. monet in quibusdam codd. pro ἀναπλήσ. lectum fuisse ἀφανίζειν: quod prae altero amplector. Ms. Arund. habet ἀναπλάσειν ab ἀναπλάσσω, sed quo sensu? Pro τἄγαλμ' autem, metri gratia, per crasin Atticam legendum est τὤγαλμα *n)*. *Kust*. Primum e τὸ ἄγ. fit τὤγαλμα, quod Kust. reponi volebat. Pro ἀναπλήσ.

---

l) Pro γογγυλίζει. At magnopere vereor, ne in illo loco alia forma lateat, in qua nihil de more Attici sermonis recedatur, γογγυλίσει. *Ern*.

m) Ita capio haec verba, vt dicat, frugi et continenti ephebo nihil vsquam turpe faciendum, sed verum pudoris simulacrum referat s. adimpleat. ἀναπλήσειν nempe ab ἀναπλήθω *adimpleo*, αἰδοῦς vero ἄγαλμα *pudoris simulacrum* s. *viua effigies, decus, ornamentum*, prout Eurip. Iph. T. 273. Νηρέως ἀγάλματα *Nerei propago* dicitur, et ap. vett. ἄγαλμα de quouis ornamento, quo quis delectaretur, iuxta breuia ad Hom. Scholia Il. δ, 144. *Spanh*.

n) Diuersae lectionis in h. v. meminit Schol., cuius in codd. nec in glossis ne minimum quidem exstat vestigium, τἄγ. ἀφανίζειν. Qui eam probauit Kusterus, saltem ostendere debuisset, quo pacto vniuersae huius loci sententiae accommodari possit. Sane iustus iste orator ineptissime rationem concludere mihi videatur, si dicat: *disces nihil turpe quidquam admittere, quia debes pudoris signum abolere*. Qui ἀφανίζειν audacter et imperite olim Comico obtruserat, legebat procul dubio: ἄλλο τι μηδὲν αἰσχρὸν ποιεῖν, ὅ τι τῆς Αἰδοῦς μέλλει (vel μέλλεις) τἄγ. ἀφανίζειν. Sed hoc nihili est. Quod autem Kust. addit, metri causa leg. esse τὤγαλμ', in eo ridicule fallitur, ex ignoratione, quae poëtae graeci editori vix condonari potest. τἄγαλμα per crasin ex τὸ ἄγ. factum primam producere tironibus etiam notum. Eumdem tamen hunc errorem saepius errauit: vid. eius not. ad Conc. 442. ob quam a Daw. correptus fuit. Solent autem Attici articuli τὸ cum sequ. α crasin facere in α, non in ω. Soph. Oed. T. 356. τἀληθές, ib. 111. τἀμελούμενον, Antig. 275. τἀγαθόν, ib. 1059. τἀδικεῖν. Menander ap. Stob. Floril. Grot. p. 20. τυφλόν τι τἀνόητον — Centum paginae similibus exemplis repleri possent. *Brunck*. in Add.

L. C. Γ. ἀναπλάσσειν, et glossis interpretantur, τύπωσιν ποιῆσαι, ἐργάζεσθαι, τύπον ἔχειν, ποιῆσαι ἐν τῇ σου διανοίᾳ. ἄγ. αἰδ. est, *specimen pudoris, pudor verus, non adumbratus: explere* vel absoluere specimen pudoris, est, omnia facere quae sunt veri pudoris, eaque re fieri exemplum pudoris. Haec miror non intellexisse Duker. [in not. mss.] et Kust., et propterea hunc praetulisse ἀφανίζειν, quam lect. etiam Scaliger in cod. vet. repertam dicit *o)*, in qua requireretur etiam ὅ, τι et μέλλει. Sed nec hoc intelligebat Duk. *Ern.* Quid τἄγ. ἀναπλήσειν sit, nemo vnquam dixit, neque dicet. In membr. μέλλεις τἄγ. omisso verbo. In meo: ὅτι τῆς αἰδ. μέλλεις πλάσσειν, omisso subst. nomine et simplici verbo pro compos. inuecto: gl. τυπώσειν. In C. τἄγ. ἀναπλήσειν cum gl. τυπώσειν, ἐργάσασθαι *p)*. Demum in B. scriptum perspicue τἄγ. ἀναπλάσσειν. Ad Atticismi normam oportuit ἀναπλάττειν, quod reposuimus. Nomen αἰδῶς Aeschini restituam in loco deprauatissimo Or. c. Timarch. qui sic vulgo legitur ed. Reisk. p. 98. καὶ αὐτὸν ἀντὶ τούτων ἡδονάς τινας παρασκευάζειν τοῖς τὸ ἀργύριον προαναλίσκουσιν; Quid, malum, sibi vult istud τὸ ἀργύριον? Nihil absurdius, nihil a sententia et veritate rei, de qua ibi agitur. Debetur id imperitiae librarii, qui quum exemplaris quod describebat, scripturam non discerneret, temere ineptoque τὸ ἀργύριον inuexit. Eo non acutior fuit Reiskius. Legendum: τοῖς τὴν αἰδῶ προαναλίσκουσιν. *Brunck.* Reizius in praef. ad chrestom. graec. (L. 1779.) legebat: ὅ τι τῆς αἰδοῦς μέλλει τἄγαλμ' ἀφανίζειν *p)*. Postea autem probabat Br. correctionem: ὅτι τῆς Αἰδοῦς μέλλεις τἄγαλμ' ἀναπλάττειν, quae est etiam lib. Rau. lectio [ideo recepta ab Inu. Sch. Herm.] Schol. ad v. 992. hoc habet: ὅπερ μέλλει μολύνειν τὴν αἰδῶ· vnde eum legisse patet: ὅ τι τῆς αἰδοῦς μέλλει τἄγαλμ' ἀναπλήσειν *r)*. Nam ἀναπλήσαις, inquit

---

• *o)* Immo *alii*, quos memorat, referuntur ad Scholia.

p) Codicis (quinti) scriptura est: ὅτι τ. αἰδ. μέλλεις ἄγαλμ' ἀναπλάσσειν. Verba τ. αἰ. ἄγ. glossa exponit: ἡ αἰδῶ περιφραστικῶς· postque, τύπον ἐργάσασθαι. His abunde confirmatur nostra lectio. *Brunck.* in Suppl.

q) Hoc sensu: *neque aliud quidquam turpe facere, quod obscuraturum sit laudem et decus pudoris. Harl.*

r) Et hanc lectionem praetulit Coray ad Heliod. T. II. p. 125.

Suidas, ἀναπλησμένας· ὁ δὲ Πλάτων ἀντὶ τοῦ μιάνας. V. Ruhnken. ad Tim. p. 31. Tamen ea non videtur huic loco apta esse: nam quae Ruhnk. exempla attulit, in his omnibus genitiuus adiectus est eius rei, qua quid impletur et foedatur. Quare praeferendam duxi Br. et libri Rau. lectionem, cuius hic sensus est: nihil omnino turpe decet committere, qui modestiae exemplum exhibiturus sis. Voc. ἄγαλμα significationem et vsum multis vett. scriptt. locis illustrauit Ruhnk. ad Tim. L. Plat. p. 5. ss. e quibus quidam bene possunt cum nostro comparari, vt haec Iuliani Or. III. p. 123. ἐδόκουν — ἄγαλμα εὐφροσύνης ὁρᾷν. *Herm.*

990. εἰς ὀρχηστρίδος. Attice. Subaudi οἶκον aut simile. Ita supra 959. εἰς κιθαριστοῦ. *Bergl.* De voc. ὀρχηστρὶς v. Tho. M. p. 658. Locum hunc citat Suid. V. Ἀποθρανοθῆς, V. Ἄχρηστα, et V. Εἰσάττειν, vbi pro εἰσιέναι [vulg.] legitur εἰσάττειν, quae diuersitas notanda est. Forte τὸ εἰσιέναι est Scholion τοῦ εἰσάττειν, vt vocis minus notae nec aeque frequentis: quod postea, vt saepe fieri solet, ex margine in textum irrepserit. Apud eumdem tamen Suid. V. Μήλῳ βληθεὶς, vbi itidem locus hic citatur, habetur εἰσιέναι: quod tamen coniecturam ante dictam euertere nequit. *Kust.* Huc spectat lectio codd. I. εἰσάγειν, quae hic locum non habet, nisi legas εἰσαγαγεῖν. *Ern.* εἰσᾴττειν [vt Br. Inu. Sch. Herm.]. A. B. εἰσιέναι, vt in impressis, e gloss. Meus εἰσάγειν, quod deprauatum est e genuino εἰσᾴττειν. Hoc e Suida [consentiente cod. Rau.] reposui, monente Dawesio s), cuius notam vide. Ap. Suid. tribus in locis

---

hoc sensu: μηδὲν αἰσχρὸν ποιεῖν ὅ τι μέλλει s. μέλλεις μολυνεῖν τὸ ἄγ. τ. αἰδ. et Brunkii emendationem repudiat. Antea iam idem probauerat *Harl.* et verterat: *quod pudoris decus, praestantiam, sit polluturum,* vulgatum autem idem ita erat interpretatus: *quia pudorem praestantem s. amabilem inquinabis, pollues.* In cod. Elb. est ἄγαλμ' ἀναπλάσειν, in Bau. (vt in Br. cod.) πλάσειν, omisso voc. τὸ ἄγ.

s) Vltima syllaba v. εἰσιέναι, quamquam vocalis sequitur, produci nequit. Ter a Suida laudatum εἰσάττειν vox est nihili. Sed ex eius vestigiis colligenda est germana scriptura εἰσαΐττειν vel εἰσᾴττειν. Ponitur autem hoc verbum Attica crasi pro quadrisyllabo Ionico εἰσαϊϝίσσειν (cum digamm.) et valet *irruere, insilire.* Glossema εἰσιέναι tantumdem est, quod alterum istud Suidae εἰσελθεῖν. Dawes. M. Cr. p. 228. ss. Add. Abresch.

εἰσάττειν scriptum sine ι subscripto, quod veteres neglige- bant. v. Piers. ad Moer. p. 300. In C. hic rursus lacuna est, continuata ad hunc modum scriptura: τἄγκυλ' ἀνακλήσειν. καὶ δειλότατον ποιεῖ τὸν ἄνδρα. Desunt scilicet omnia a v. 996. (990.) vsque ad medium v. 1046. (1036.). *Brunck.* Cod. quint. [atque etiam Elb. ap. Harl.] εἰς ὀρχηστρίδος εἰσάγειν. Gl. ἑαυτόν. *Idem* in Suppl. Suid. in Ἀχρεῖα et Εἰσάττειν habet εἰσάττειν, sed in Ἀποθρανσθῇς· μηδ᾽ εἰς ὀρχηστρίδος εἰσάττῃς (τουτέστιν εἰσέλθῃς), μήποτε τῆς εὐκλείας ἀποθρ. MS. Barocc. 43. et 127. εἰσάγειν, illud cum gl. εἰσέρχεσθαι, hoc ἑαυτόν. Verbum ἄσσειν saepius obscuratum librariorum imperitia, vt v. 1301. et in Pind. Ol. XIII, 153. vbi nos certissima coniectura pro ἀνάσσων reponendum docuimus ἀνάσσων. Eodem modo in Aesch. Agam. 76. legendum est: ἐντὸς ἀνάσσων, vbi hactenus magno sententiae detrimento ἀνάσσων legebatur. *Herm.*

991. Μήλῳ βληθείς. Virg. [Ecl. III, 64.] *Malo me Galatea petit lasciua puella.* Theocr. VI. [6. s.] Plato ap. Laërt. III, 32. Τῷ μήλῳ βάλλω σε· σὺ δ᾽ εἰ μὲν ἑκοῦσα φιλεῖς με Δεξαμένη παρθενίης μετάδος t). *Bergl.* ἀποθρανσθῇς in h. v. et in Μήλῳ βλ. vbi interpretatur ἐκπέσῃς. *Ern.*

992. (vulg. 994.) Ex h. l. patet, *deliros* et *decrepitos* v) senes apud Graec. olim dictos fuisse Ἰαπέτους, quod nimirum Iapeto nihil crederetur antiquius. V. quae hac de re notauit Sam. Bochartus Phaleg III, 1. init. *Kust.* Ἰάπετον, i. e. μωρόν, ἀρχαῖον. v. Suid. et Hes. h. v. Caet. L. et Ia. habent καλέσας, male. *Ern.*

993. μνησικακῆσαι *exprobrare* vertit Frischlin. x), bene, vt opinor. L. et Ia. habent μνησικακήσῃς, sed Infinitiui praecedunt. *Ern.*

Anim. ad Aesch. I. p. 28. et Toup. Emm. in Suid. et Hes. IV. p. 284. qui Dawesium male hic agere censet, et εἰσάττειν tuetur (sine nota).

t) Plura eiusmodi exempla collegit Vrsinus in Virg. cum gr. scriptt. collato p. 33. s. *Harl.*

v) V. Hemsterhus. ad Lucian. I. p. 206. *Harl.* Eadem ratione quo Κρόνους vocant deliros senes; nam Iapetus est Saturni frater, vt constat ex Theogonia. *Bergl.*

x) Alii reddunt: *meminisse malorum* illius aetatis, quae te

995. (997. vulg. 999. Herm., 1001. Br.) Citat Suid. V. Τοῖς Ἱπποκράτους. *Kuft.* De filiis Hippocratis exſtat in Scholl. locus Eupolidis, quem adduxi ad Plut. 292. De iisdem videtur loqui Noſter Theſm. 279. Opportune adducit Kuſt. [ad Schol.] ex libello Galeni ὅτι τὰ τῆς ψυχῆς ἤθη ταῖς τοῦ σώματος κράσεσιν ἕπεται, hunc locum: οἱ δὲ Ἱπποκράτους υἱεῖς, οὓς ἐπὶ μωρίᾳ σκώπτουσιν οἱ Κωμικοί. *Bergl.* „Ludit facetiſſimus Comicus in ſimilitudine vocum ὑῶν ab ὗς et υἱέων ab υἱεύς. Quod interpretes non ſatis animadvertiſſe videntur.“ Ruhnken. ad Tim. p. 187. [p. 262. ed. ſec.] y) Schol.: οὗτοί εἰσι Τελέσιππος, Δημοφῶν, Περικλῆς, διαβαλλόμενοι εἰς ὑωδίαν. καὶ Εὔπολίς φησιν ἐν Δήμοις: Ἱπποκράτεός τε παῖδες ἐμβόλιμοί τινες βληχητὰ τέκνα κοὐδαμῶς τοὐμοῦ τρόπου. Hinc intelligendum eſt acumen verſus Theſm. 273. vbi quum Mneſilochus innuat, ſe Iouem et illius domum non pluris facere quam Hippocratis et filiorum contubernium, non immerito videri poſſit verbum, ſi quod aliud, maxime impium in deos dicere. Nec illud tantum fecit Comicus, vt Euripidem taxaret, ſed ſic vbique ſolet, deorum, quos publice colebant Athenn., perpetuus irriſor. Et is Socratem in inuidiam adducere voluerit, immo in capitis periculum quod non eadem cum vulgo de diis ſentiret. — καλοῦσι futurum eſt Atticum z).

---

educauit; der Züchtigungen, die du in der Kindheit erlitten haſt, im Böſen gedenken, *Schütz.*, ſed *Wiland: zu höhnen den Mann, der deine Kindheit gepflegt hat.* Magis etiam a ſenſu recedit Francog.: tu n' oublieras jamais les peines, qu' il a eues à t' élever.

y) Photius Lex. [p. 411. quem huc reſpexiſſe monebat Ruhnk.] Σῦς [vulg. Συους], τοὺς Ἱπποκράτους υἱοὺς ἔλεγον καὶ τοὺς Παναιτίου καὶ Μέμνονος εἰς ὑηνίαν κωμῳδοῦντες. Ridebantur Hippocratis filii propter ὑωδίαν. v. Schol. et Athen. III, 17. p. 96. De eo autem non aſſentior Ruhnkenio, quod hunc luſum in voce. ὑῶν et υἱέων frigidum iocum dicit. Frigide ſane luſit, qui hunc iocum primus inuenit. Sed hic iocus ita ſe vltro cuique obtrudit, vt veriſimillimum ſit, Hippocratis filios vulgo ὗς Ἱπποκράτους audiiſſe, poëtasque vſos tantum eſſe eo, quod omnium ſermonibus tritum reperirent; idque confirmari videtur Photii Athenaeique teſtimoniis. Ariſt. igitur non riſum hoc dicto captauit, ſed vſus eo eſt, vt re, quae iam non magis rideretur, quam proprium cuiusque nomen. *Herm.*

z) Dukerus malebat καλοῦσιν, quod non eſt neceſſe. *Ern.* Probauit recepitque *Herm.* (et cum eo Sch.) atque fut. eſſe monet.

Inepta sunt quae ad hoc verbum adnotat Schol. — βλιτο-μάμαν. Perperam in meo cod. βλιττομάμμαν a). Peius ap. Suid. βλιττομάμμαν. Egregie fallitur H. Stephanus in Thesauri indice, vbi *postulante metro potius legendum esse* ait καλέσουσί τε σε βλιτομάμαν. Optime se habet codicum lectio. Vltima in καλοῦσι producitur ob sequentem mediam cum liquida. βλιτομάμμαν deriuatur a βλίτον, *blitum*, quod oleris genus est omnium insipidissimum et fatuum b), vnde insulsi et inutiles *blitei* appellantur. Plautus Truc. IV, 4, 1. *Blitea et lutea est meretrix, nisi quae sapit in vino ad rem suam.* Gallos vocem suam qua socordes inertesque homines *blitres*, *belitres*, appellant, hinc deduxisse, viris quibusdam eruditis creditum fuit. Sed verisimilius affertur etymon. *Brunck.* Quare Br. Suidae βλιττομάμμαν peius esse dicat, non video. Scribendum βλιτομάμμαν. Posterior pars huius vocab. a μάμμη vel μαμμία facta est, quod matrem significat. V. Lys. 878. s. Inde μαμμᾶν Nub. 1387. Est autem βλιτομάμμας is, qui infantis instar, matrem perpetuo vocantis, simplex et stolidus est. Similiter Μαμμάκυθοι Ran. 990. De blito, inerte genere oleris et nullius saporis aut acrimoniae, Plin. XX, 93. Festus V. *Blitum*, Nonius p. 80. et 550. Scaliger Coniect. in Varr. p. 135. Inde Plautus in Truc. [loc. ante laud.] et Laberius in Tusca (sic enim inscriptus erat hic mimus, vt ap. Charisium p. 181., non Tucca vel Tuscus, vt ap. Nonium p. 80. 135. 137.) *bipedem bliteam belluam.* Inde etiam βλιτάδες γυναῖκες ap. Suid. et Hes. [etiam Zon. II. 293.], quo conuicio vsus videtur Menander, a Plinio commemoratus. *Herm.*

996. λιπαρός γε καὶ εὐανθής, i. e. nitidus et colore viuido vegetoque praeditus; quales esse solebant illi, qui in gymnasiis et palaestris sese exercebant. V. Salmas. (sub nomine Franc. Franci) in Confutatione Ant. Cercoetii p. 183. *Kust.*

997. τριβολεκτράπελ'. s. τριοδιοεκτράπελα *plaisanteries de mauvaise grace*, ioci infruniti, quales in triuiis

a) L. Ib. βλιττομ. *Ern.*

b) Eadem iam cum Plauti loco adtulerat *Bergl.* et Erasmi Chiliades laudauerat, vt Harduin. ad Plin. T. II. p. 226. *Harl.* Add. Zonar. I. p. 391. vbi βλιττομάμας.

iactantur; aut τριοβολεκτρύπελα ioci ſcurriles, teruncium valentes. *Reisk.* At repugnat metrum, et Grammaticorum (v. Zon. II. p. 1749.) et codd. auctoritas. Sunt nugae viliſſimae.

998. γλισχαντιλογεξεπιτρίπτου c). Formatum id ex vocibus pluribus, ſicut multa id genus compoſita leguntur in his fabulis, et quidem ampliora, vt ἀρχαιομελησιδωνοφρυνιχήρατα Vesp. 220. σιλφιοπραομελιτοκατακεχυμένοι Conc. 1163., vbi ſex continui verſus, ſinguli e compoſitis id genus vocibus conſtantes, leguntur. Quae licentia comicis et dithyrambicis poëtis apud Graecos conceſſa, a latinis vero comoediarum ſcriptt., vt a Plauto ac Terentio, qui ſuperſunt, non vſurpata. *Spanh.*

999. (vulg. 1001. Br. 1005. H. 1003.) Suidas V. Ἀκαδημία dicit, olim eum locum vocatum fuiſſe Ἑκαδημίαν, idque vt probet, locum hunc teſtem citat d). Hinc apparet, eum in cod. ſuo Ariſt. hic pro Ἀκαδημίαν legiſſe Ἑκαδημίαν. Caet. Schol. Sophoclis Oed. Col. p. 295. ed. H. Steph. [ad v. 730. ed. Musgr.] cum lectione vulg. conſentit, quippe qui gymnaſium illud ex h. l. Ἀκαδημίαν vocet. *Kuſt.* Ἀκαδ. Sic codd. At Suidas antiquiorem nominis formam ſeruauit Ἑκαδημίαν. De Mineruae ſacris oleis, quae μορίαι dicebantur, v. Meurſium Att. Lectt. IV, 6. *Brunck.* Apud Suid. verba πρότερον διὰ τοῦ ε Ἑκαδημία ἐκαλεῖτο, Diogenis Laërt. ſunt III, 7. quibus ille vtitur, quum attuliſſet locum Timonis (Brunck. Anal. II. p. 70.) οἵ θ' Ἑκαδήμου δένδρει ἐφεζόμενοι κ. τ. λ. Itaque Suidas tamen h. l. Ἑκαδημίαν legiſſe videtur. Cuius quidem non tantam duximus auctoritatem, vt a librorum omnium lectione recederemus. Nam Ἑκαδημία, vt clare teſtatur

c) Significat prorſus perniciosum in disceptatione vili et tenui, cf. Gloſſ. et Schol. Magis ſenſum vtcumque expreſſerunt Wiel. (durch die verfänglichen Kniffe Rechtsverdrehender Schelme zu Grunde richten) et Schütz. (nicht von jeder linksrechtsmacherlichzeitverzögerlichhabundgutzerſtörlichen Einrede bey der Naſe herum führen zu laſſen). ἕλκεσθαι eſt, *in ius trahi.* Circumloquutus locum etiam eſt Francog. int.

d) Sed id ductum videtur e Schol., quem exſcripſit Suidas. Itaque non praetulerim hanc lectionem cum Menagio. Nec neceſſe eſt ſcripſiſſe Ἀκαδημείαν, vt eſt ap. Steph. in Ἑκαδήμεια. *Ern.*

Diog., antiquitus ille locus dicebatur, eaque forma nominis consulto vsus videtur Timon, vt antiquitatis rubigo suam in risu captando vim haberet. Sed Arist., qui hic ab isto consilio alienus est, formam adhibuit sua aetate vsitatam, qua etiam Eupolis in Ἀστρατεύτοις vtitur ibid. ap. Diog. et Horat. Epp. II, 1, 45. De vtraque huius nominis scribendi ratione copiose disseruit Menag. ad Diog. p. 141. Quod ad prosodiam eius attinet, quartam syllabam ancipitem ap. Latinos esse constat, ap. Graecos eam non memini correptam legere. Ac prosodiae quidem leges, quum longa est, scribi postulant Ἀκαδημεία, vt editum est in epigr. Theocriti Chii (Brunk. Anal. I. p. 184.). Nam Ἀκαδημία sine diphthongo natura breuem habet hanc syllabam. Sed videtur in hoc voc., quod communis sermonis vsu tritissimum esset, ea obtinuisse pronunciatio, quae non a prosodia esset, sed ab accentu profecta. Qui quam vim in breuibus syllabis producendis habeat, ostendimus I. de metr. c. 23. Similiter supra 370. αἰθρίας. Itaque Ἀκαδημίαν et hic sine diphthongo scripsimus et eam e Theocr. Chio tollendam putamus, vti in Simonidis epigr. Brunk. Anal. I. p. 139. Ἀκαδημίαν scriptum est. In Cic. versu de Diu. I, 13. (*inque Academia vmbrifera* etc.) quarta syllaba breuis est, non elisa vltima. *Herm.* — ἀποθρίξεις *e*). Cod. (quart. Reg.) ἀποθρίξῃ, forma media, quam in futuris adamant Attici. *Brunck.* in Suppl. Nos recepimus ἀποθρίξει. Ita Ran. 193. περιθρίξει. *Herm.* Recepit et Sch.

1000. στεφ. καλ. λευκῷ reddidit Wiland. *die Stirne mit weissen Binsen bekränzt.* Francog. avec la couronne de calamus blanc (aut, d'un roseau blanc.)

1001. (vulg. 1003., Br. 1007. H. 1005.) Pro μίλακος Ms. Arund. ap. *Kust.*, R. L. ap. *Ern.*, quatuor codd. ap. *Brunck.* (in not. et Suppl.), Bau. Rau. σμίλακος *f*);

---

e) L. ἀποθρίξεις. *Ern.*

f) Quod non necesse. Etiam Plin. XVI, 10. Codex vet. *milax*, vbi de arbore est, quam *taxum* vocant. Hic intelligitur *herba coronaria*, similis hederae, quae et *nicophoros* dicitur. Plin. XXIV, 10. *Ern.* v. Salmas. Exercc. Plin. p. 733. ff. Boden a Stapel ad Theophr. p. 279. *Harl.* Wil. reddidit *Eibenbaum*. Nam voc. varie dicitur, etiam de ilicis quodam genere, et de phaseolo, conuoluulo etc.

quod a recentt. edd. receptum. — ἀπραγμοσύνης. Hic etiam cum v. ὄζειν coniungit vocem, quae rem significat odoris expertem, vt supra 51. et Pac. 530. ὄζει ὀπώρας, αὐλῶν. Vesp. 1062. eleganti metaphora dixit ὄζειν δεξιότητος g). *Bergl.* — De λεύκῃ *populo alba* v. Schol. Theocr. II, 121. et Boden a Stapel ad Theophr. H. Pl. III, 14. p. 217. *Harl.* Nostris *Silberpappel.*

1002. Cum Br. [et Inu.] ὁπόταν pro vulg. ὁπότ' ἂν scripsimus. Ita etiam ap. Schol. Theocr. I, 1. *Herm.* quem Schol. h. l. citare monet etiam *Kust.* ψιθυρίζῃ. Theocr. Id. I. [init.] ἁδύ τι τὸ ψιθύρισμα καὶ ἁ πίτυς — μελίσδεται. Locum indicauit Schol. Comici. *Bergl.* πτελέα Nostris est *Vlme, Rüster;* πλάτανος non *Ahorn* (vt Wil.), sed *Plantane.*

1003. Rau. φράσω *h*). Suspiceris fuisse, qui hic legerent ἅ γ' ὦγε φράσω. Sed praestat vulg. lectio. *Herm.*

1004. προσέχῃς pro vulg. προσέχοις volebat Scal., sic plane R. In. Ib. προσέχεις. Notanda etiam constructio verbi cum πρὸς τούτοις quae alibi vix occurrit. *Ern.* προσέχῃς bene tres codd. [etiam Elb.] Soloece vulgo προσέχοις. *Brunck.*

1005. *i*) στῆθος λιπαρὸν non est *nitidum*, sed *pingue, crassum pectus* (volle Brust). V. seq. λευκήν, quod e Rau. edidit Inu., glossema est vulg. et exquisitioris lectionis λαμπράν.

1008. (vulg. 1010.) πόσθην μικράν. In Thesm. 522. πόσθιον. *Bergl.* V. ad Lys. 143. *Brunck.* Brunkius cum vulgg. edd. omnes huius systematis versus dimetros fecit, praeter eum, qui est ante paroemiacum, τῆς Ἀντιμάχου (1017.). In Rau. libro monometri sunt 1006. 1010. et 1016. Multimodis enim in hoc genere libri variant *k*).

---

g) ὄζειν h. l. non est *redolere*, sed *odore percipere, frui odore* —

h) Id contra metrum, quod spondeum postulat, recepit Inu.

i) V. 1006. s. in omnibus aliis edd. ita distincti et scripti sunt:
χροιὰν λαμπράν, ὤμους μεγ.
γλῶττ. β., πυγ. μεγ.

k) Herm. ita distinxit vt

Ac sane quoniam numerus in his systematibus continuatur, non tam certa sunt versuum distinguendorum indicia, quam in iis systematibus, quorum versus nulla numeri perpetuitate cohaerent. Sunt tamen etiam in his quaedam signa, quae veram versuum descriptionem indicent: de quibus semel exponendum putamus, ne quid in hoc genere nonnullis temere nouasse videamur. Etenim si impar est numerus dipodiarum anapaesticarum, quae paroemiacum antecedunt, non semper versus ita distinguendi sunt, vt monometer ante paroemiacum collocetur, sed haec tria maxime spectanda sunt: verba vltra fines dipodiarum producta, cohaerentia sententiarum, interpunctionis termini. Singulorum exempla dabimus. V. 83. 84. Aesch. Agam.

σὺ δὲ, Τυνδάρεω
θύγατερ, βασίλεια Κλυταιμνήστρα,

non recte ita diuiseris, vt prior dimeter, posterior monometer sit. Cauerunt enim poëtae, ne verba in his systematibus inter duos versus distraherent. Deinde quis non videt, longe elegantius ea, quae re ipsa arctissime cohaerent, etiam vnius versus circuitu comprehendi, quam per diuersos versus diuelli? Supra 895. ff. (899 — 904.) vulg. versuum descriptionem mutauimus, quae, rupto in singulis versibus verborum nexu, haec erat: ἀπολῶ — παρὰ τοῖσι θεοῖς. Eodem modo 449. f. sic scribuntur vulg. vt nescias, quare in media enumeratione plurimorum conuiciorum haec sola, κέντρων, μιαρός, velut praecipua quaedam maximeque insignia a caeteris separentur. Immo voc. ματτυολοιχὸς ad monometrum adhiberi debebat, vt, quum superiora, nulla interruptione admissa, decurrissent, in hoc, vt in vltimo, pausa fieret. Pariter 453. ff. male legebatur. Nam verba νὴ τὴν Δήμητρα non ad praecedd., sed ad sequentia pertinent. Interpunctionis denique exempla hic

---

πόσθην μικράν.
καί σ' ἀναπείσει
τὸ καλὸν δ' αἰσχρὸν·

essent monometri, reliqui omnes (praeter paroemiacum) dimetri — Eum sequutus in reliquis est Schütz., sed vltima ita ap. eum perperam scripta sunt:

Καὶ πρὸς τούτοις
Τῆς 'Αντιμάχου
Κατ. ἀναπλ.

noster locus duo praebet. Male enim vulgo: πόσθ. μ. ἦν — ——νῦν Ἐπιτ. — ἔξεις. In quibus verbis etiam hoc veram versuum descriptionem monstrat, quod ille ἦν δ' — ἐπιτηδ. quia arctissime cohaerent, vno versu coniungenda sunt. Ob eamdemque causam verba, καί σ' ἀναπείσει, monometer sunt, ne ea, quae sequuntur, distrahi necesse sit. Alterum interpunctionis exemplum est 1020. (1016. Lips.) cui vulgo male adiicitur sequ. versus prior pars, quae non erat ab altera parte diuellenda. Ita facile patet, multis in locis augeri debere numerum versuum monometrorum, eosque, prout regulae, quas indicauimus, postulant, nunc ante paroemiacum, nunc inter medios dimetros, nunc etiam in ipsis systematum initiis collocandos esse. In initio systematis monometrum adhibuit Aesch. Agam. 83. vbi falsa veris miscuit Heathius, et Pers. 138. qui versus sic disponendi sunt:

ἀλλ' ἄγε, Πέρσαι,
τόδ' ἐνεζόμενοι στέγος ἀρχαῖον.

Herm.

1013. (vulg. 1014. H. 1016.) Hunc versum (verba πυγ. μικρ. ψ. μεγ.) non habent R. Ia. *Ern.* Gloss. κωλῆν· μηρόν. Male. κωλῆν μεγ. opponitur τῷ πόσθ. μεγ. (1008.). Itaque hic accipiendum pro *veretro l)*, vt 983. *Brunck.*

1014. ψήφ. μακρόν. Pungit rhetores et legislatores verbosos. ἀναπείσει. int. τὸ ἐπιτήδευμα τούτῳ e v. 1009. v. Suid. in Ἀντιμάχου. *Ern.*

1017. *m)* Hunc Antimachum distinguit Schol. ab illo, cuius mentio Acharn. 1149. *Bergl.*

1018. Ante ἀναπλ. L. Ia. addunt σ' non male, quamquam id intelligi potest e v. 1014. *Ern.* Immo ἀναπλήσει futurum Passiui est, quod Grammatici medium vocant. *Herm.*

1019. (vulg. 1020.) *n)* Postquam Arist. per chorum mores maiorum laudauit, Iustum et Iniustum ita altercan-

l) Penem magnum, signum corruptae, exiguum, innocenter actae iuuentutis, illustrauit Coray ad Hippocr. de Aëre, Aqu. et Loc. II. p. 365.

m) Vulgo haec ita distinguuntur, vt verba τῆς Ἀντ. monometrum constituant. Cum Rau. distinxit *Herm.*

tes inducit, vt prior omnibus artibus mirisque sophismatibus adhibitis, argumenta Iusti euertat, suas artes commendet, tandem mores Athenn. acriter perstringat. Strepsiades interrogante Socrate (1099.), num doceatur filius artem dicendi (quam profitetur Iniustus) nec ne? vult, vt filius fiat orator. Sed chorus s. potius Phidippides (1106.) praedicit, futurum esse, vt patrem poeniteat consilii (ex quo spectator exitum fabulae diuinare potuit) et chorus (1109. ff.) minatur calamitatem. *Harl.* σοφίαν ἐπασκῶν. Sic 517. σοφίαν ἐπασκεῖν, paullo ante 929. λαλιὰν ἀσκῆσαι, Plut. 50. ἀσκεῖν ὑγιές. *Bergl.* κλεινοτάτην ἐπασκῶν (1021. vulg., 1025. Br.). Sic tres codd. omissa, quae vulgo inseritur, copula. *Brunck.* In cod. quinto ap. eumd. in Suppl. est copula (τ' ἐπ.), abest R. L. Ia. ap. *Ern.* et Rau.

1020. Reizius scribendum putabat σώφροσ' ἐπ. ἄ. non eleganter. *Herm.*

1021. εὐδαίμονες ἄρ' ἦσαν οἱ
τότε o) ζῶντες, ἡνίκ' ἦς

Vulgo εὐδαίμονες δ' ἄρ' — Inutilis est part. *p)* quae vt γε in strophico versu 953. eximi debuit. *Brunck.* Scriptura cod. (quinti) εὐδαίμονες δ' ἦσαν ἄρ' οἱ ζῶντες τότ' ἐπὶ τῶν προτέρων, omissis vocibus, ἡνίκ' ἦς *q)*, quas ignorant etiam membr. et meus *r)*. *Brunck.* Tanta est in h. l. et lectionis varietas, et metri perturbatio, vt verendum sit, ne sine

---

n) v. 1019 — 23. constituunt vulgo decem versus, quorum 4. priores ita distinguuntur:
ὦ κ. σ.
κλειν. ἐπ.
ὡς — λέγεις
εὐφρ. ἱ. ἄ.
Quomodo Hotibius distinxerit v. ad 947.

o) τότε delet R., at contra post ἡνίκ' ἦς, τότ' ἐπί, male. Nam sic non responderet versui sexto in stropha (h. e. 951.), Ordo est: οἱ τῶν προτ. τότε ζῶντες, ἡν. ἦς. *Ern.* Videtur Ern. notare voluisse, non post ἡν. ἦς, sed pro his verbis in R. scriptum esse τότ' ἐπὶ — *Herm.*

p) Deest etiam δ' in Bau.

q) In Acharn. 698. εἶτα Μαραθῶνι μὲν ὅτ' ἦμεν — ibid. 708. ἡνίκ' ἦν Θουκυδίδης. *Bergl.*

r) Item Bau. et Rau. in quibus etiam est ἐπὶ τῶν προτ.

vbetiore librorum auxilio veram ſcripturam non ſatis certo aſſequi liceat. Vulgo ſic legebatur:

εὐδαίμονες δ' ἄρ' ἦσαν οἱ
τότε ζῶντες, ἡνίκ' ἦς,
τῶν προτέρ. —

idque etiam Schol. habuiſſe, ex eius expoſitione metrorum patet. Verum hanc lectionem non eſſe ab Ariſt. profectam, tum verſus ſtrophici 952. (950. init.) menſura docet, tum articulus οἱ in fine vers., numeri interruptione ab Subſt. ſuo male diſiunctus, oſtendit, de qua re v. ad 1353. Praeterea nonnihil difficultatis eſt in partt. δ' ἄρα. Nam ſiue per ὡς oratio cohaeret cum ſuperioribus, inutile et prorſus languidum eſt ἄρα, ſiue non repetita part. ὡς ſenſus horum verbb. per ſe conſtat, ſuperfluum certe eſt δέ. Neque enim hoc δὲ pro δὴ adhibitum putari debet, quem vſum huius part. a Gregor. Cor. p. 32. et quos ibi commemorat Koen. traditum merito in dubitationem vocauit Locella ad Xenoph. Eph. p. 273. ſiquidem recentiores intellexit. Nam de veterrimis hoc minus dubitandum eſt, ſiquidem δὲ et δὴ initio non diuerſae fuerunt, ſed vna atque eadem part. pariter ac μὲν et μήν. Brunk. igitur δὲ omittendum putauit. Sed ita verſus eſt paeonicus cum anacruſi, cuius etſi ſimiles ſunt hi in Lys. 786. 810. (v. de metr. II, 52. p. 367.) Φεύγων γάμον etc. σκύλλοισι τὰ πρός. etc. tamen nec numerus paeonicus choriambis apte miſceri videtur, et ſtrophicus verſus contra libros omnes ſic mutato verborum ordine ſcribendus foret: αὐτοῖν ὁπότερος λέγων. Nam choriambici impuri, quo nomine Brunk. hos verſus, ſeruata in ſtrophico vulg. lectione, vocat, ipſius inuentum ſunt. Verba ἡνίκ' ἦς, licet in quinque codd. omiſſa, non poſſunt deleri, niſi longe aliud quid, quam quod libri habent, ſcriptum fuit ab Ariſt., et ἐπὶ in iisdem codd. manifeſto ex adnotatione natum. Nec ſtrophici verſus dubitare ſinunt, quin primus horum verss. debeat e dipodia iambica et Cretico pede conſtitui, alter autem dochmaicus ſit, iambo in fine auctus. Itaque recipiendum putaui, quod olim de metr. p. 315. ſcribendum coniiceceram:

εὐδαίμονες δ' ἦσαν ἄρ'
οἱ ζῶντες τόθ', ἡνίκ' ἦς s),

---

s) Nunc ſcribi H. mauult:

τῶν προτέρων.

Id enim proxime accedit ad librorum Mſs. lectionem, nec numeri interruptione auulſum habet articulum οἱ a Subſt. ſuo. ἆρ᾽ autem idem eſt, quod ἄρα. v. ad 142. Quam dulcis eſt, inquit, ſermonum tuorum flos: ac beati ergo fuere, qui tum homines aeuum agitabant, quum tu viuebas. Particc. δὲ ἄρα, quibus epici maxime et lyrici poëtae ad continuationem orationis perpetuo vtuntur, ap. Atticos, qui accuratius adhibent ἄρα, rarius coniunctae occurrunt. Ac ſane quodammodo ſibi repugnant. Nam δὲ disiungit ſententias, quas ἄρα coniungit. Ita Veſp. 448. σὺ δ᾽ ἀχάριστος ἦσθ᾽ ἄρα. Aliter vſus eſt his particc. Xenoph. Cyr. I, 3, 8. vbi idem plane quod καὶ γὰρ ſignificant. *Herm.* Hotibius p. 44. ſ. qui praecedd. verſus deſcripſit, vt in Lips. leguntur, niſi quod pro σου (cum Bau.) dedit σοι τ. λ., hos ita ſcripſit:

ἦσαν ἆρ᾽ εὐδαίμονες οἱ τότε ζῶντες, ἡνίκ᾽ ἦς
τὸ πρότερον. Πρὸς γε τάδ᾽, ὦ κομψ. μ. ἔχων,
δεῖ σε λέγ. τ. κ. ὡς εὐδοκίμηκεν ὡνήρ.

„ἀμφατικώτερον, inquit, haec efferre ſtudentes librarii τὸ εὐδαίμονες, imperite transpoſuerunt. τῶν προτέρων legitur, quaſi ſcilicet alii τῶν προτέρων tunc vixiſſent, quum Iuſtitia floruit, alii non item, quod ineptum eſt, ſiquidem hoc cadit in maiores omnes. Leg. igitur erat τὸ προτέρον, quando tu olim fuiſti. ὡνήρ t), vel quod praetulerim ex Dawes. ratione, ὡνήρ, pro vulg. ἀνήρ, tum ſententia tum metrum ſibi expoſcebant.“

1022. (1030. Br.) πρὸς γοῦν τάδ᾽ lego, vt hic verſus antithetico exaequetur. Vulgo πρὸς οὖν v). In mea lectione ſinguli pedes ſingulis congruunt, quae choricorum eſt metrorum perfectiſſima ratio. Nec tamen hoc neceſſarium eſt prorſus: ſatis eſt ſi bini verſus eiusdem ſint ge-

---

εὐδαίμονες δ᾽ ἦσαν οἱ
τότε ζῶντες, ἡνίκ᾽ ἦς
τ. π.

t) Hoc vero iam dudum ante quam Hotib. lectiones prodirent, repoſuerat *Herm.*

v) οὖν omittunt L. C. I. Caet. hic verſus non par eſt ei, cui reſpondet (951.) νῦν γὰρ ἅπας ἐνθάδε κίνδυνος. *Ern.* γοῦν, quod Br. repoſuit, non neceſſarium eſt. *Schütz.*

neris, etiamsi pedes examussim non quadrent. Erant itaque iuxta vulg. lectionem antithetici versus isti non damnandi:

τῶν γὰρ ἑκατ | ευδαιδ πω | δυνας
τωῦ προταγων | προς ουν ..δ' ω | κομψο

Sunt trimetri choriambici brachycatal. quorum prior purus est, alter in secunda sede pro choriambo diiambum habet. Superiores autem illi, quos immutaui, sic scribi poterant:

ἑκοτερος γ' | αὐτοιν λεγων
ευδοκιμονες δ' | αρ' ηεων οι

Dimetri sunt choriambici impuri x). In priore primam sedem tenet paeon quartus, cui respondet in altero epitritus tertius. Sed genuinae non videntur putidae istae particulae fulciendis metris insertae, quibus exemtis mollius fluunt versus et viuidior est oratio. Quod ad binos alios adtinet, quin antiqua lectio praeferatur, non repugnabo. *Brunck.* Non temere est, quod quatuor Ern. codices part. οὖν carent. Haud dubie enim Arist. scripsit: πρὸς τάδε γ' y), in quibus οὖν metri causa ab librariis additum est, quum γε excidisset. Atque οὖν etiam propter sensum recte aberit. Nam πρὸς τάδε est *quamobrem*, vt Aesch. S. C. Th. 314. Eadem vis verborum πρὸς ταῦτα, ap. eumd. Prom. 1000. 1038. 1051. *Herm.*

1023. (vulg. 1029.) εὐδοκίμηκεν. C. — σεν, L. Ia. addunt ὁ, quod versus non fert. *Ern.* Miror articulum a Br. neglectum esse. Iam Reizius ὡνήρ, et sermonis et prosodiae Athenn. causa. *Herm.* z).

1024. δεινῶν — Eurip. Rhes. 837. μακροῦ γε δεῖ σε καὶ σοφοῦ λόγου, ὅτῳ με πείσεις. *Bergl.* δεινὰ h. l. sunt valida, grauia.

1025. (Br. 1035.) ὑπερβαλεῖ est in membr. Perperam duo alii ὑπερβαλεῖς a). In quinto scriptum ὑπερβαλῇ.

---

x) De hoc commento v. superiorem not.

y) Herm. ita edidit:

τῶν προτέρων. πρὸς τάδε γ', ὦ
κόμψ. Μοῦσαν ἔχων
δεῖ — ὡς
εὐδοκίμηκεν ὡνήρ.

z) Nunc ὡνήρ ille hic et in similibus exemplis v. c. 1249. 1376. scribi iubet.

a) Ita et L. Ia. ap. *Ern.* ὑπερβάλλεις Bau. ὑπερβαλῇ Elb.

Quippe vbique in eo Attica terminatio ει pro η obliterata est. — ὀφλήσεις. Sic bene duo Regii *b*). Soloece vulgo ὀφλήσῃς, quod Dawesius recte emendauerat *c*). *Brunck.*

1026. Duplex est in vulg. scriptura (καὶ μὴν πάλ' ἔγωγ' ἐπνιγ.) peccatum. Nam et anapaestus est loco iambi, et praeterea πάλ' non est πάλαι *d*) *iam diu*, sed πάλι *rursum*. Lege igitur: καὶ μὴν πάλαι γ' ἐπνιγόμην — vel propius adhuc: καὶ μὴν πάλαι 'γὼ 'πνιγόμην. *Bentl.* In membr. scriptum: καὶ μὴν πάλαι γ' ἔγωγ' ἐπνιγόμην. Illud ἔγωγ', quod metrum turbat, e varia alius cod. lectione inuectum fuit, et eximi debuit. Praestat legere καὶ μὴν πάλαι γ' ἐπνιγ. *e*) quam καὶ μὴν ἔγωγ' ἐπνιγ. *f*). *Brunck.* Alexis ap. Athen. VI. p. 224. ἐὰν ἴδω κάτω βλέποντας — ἀποπνίγομαι (enecor). Paullo ante 982. ἀπάγχεσθαι. *Bergl.* De vsu v. ἀποπνίγειν hoc similiumque v. Pierson. ad Moer. p. 74.

1030. (vulg. 1036. H. 1039.) Si anapaestus ab h. l. [vbi vulg. καὶ τοῖσι νόμοις] alienus, scribendum erit καὶ τοῖς νόμοις. Etiam R. e νόμοις fecit νόμοισι. *Ern.* Brunkius elegantioris soni causa, puto, edidit [non monito lectore], καὶ τοῖσι ν. καὶ ταῖσι δικ. Nos vtrobique iota omittendum censuimus [τοῖς — ταῖς] propterea quod Arist. in tetrametro catalectico longe parcius quum omnino trisyllabis pedibus, tum maxime anapaesto vtitur, quam in dime-

---

b) L. C. ὀφλήσεις, quod verum est, siue ὀφλήσει legas, siue ὀφλήσεις. *Ern.* Ita et Bau. atque Rau.

c) γέλωτ' ὀφλ. Sic Attici. Eurip. Med. 404. οὐ γέλωτα δεῖ σ' ὀφλεῖν (non oportet te derideri) et 1049. βούλομαι γέλωτ' ὀφλεῖν. Lucian. in Bis Accus. p. 223. T. II. μὴ καὶ γέλωτ' ὄφλω ἐν τῷ δικαστηρίῳ. *Spanh.* Add. Lucian. D. Mort. XV, 4.

d) Vltima in πάλαι elidi non potest: diphthongorum elisio locum habet tantum in verbis. *Brunck.* Etsi anapaesti in secunda regione et alia esse exempla arbitror, tamen quia codd. R. et L. plane habent πάλαι γ' ἐπν. recepi. *Ern.*

e) καὶ μὴν πάλαι γ' ἐπνιγ. Sic liquido, ne vno quidem desiderato apice, scriptum legitur in cod. (quinto), quod ita emendate nullus alius exhibuerat. *Brunck.* in Suppl. Receperunt hoc post Br. etiam Sch. et Inu.

f) Quod e Rau. dedit Inu.

tris et trimetris g). *Herm.* Supra 890. περὶ πάντα τὰ δί- καὶ ἀντιλέγειν. Infra 1329. τοῖσι δικαίοις ἀντιλέγειν. 1304. f. γνώμας ἐναντίας λέγειν τοῖσι δικαίοις. *Bergl.*

1031. f. καὶ τοῦτο etc. in Ms. R. funt in margine. *Ern.* *Stater* numus valens quatuor drachmas Atticas [1. Fl.]. Male quidam ap. Phot. [p. 395. v. Alb. ad Hes. II. 1258.] habuerunt id vocab. minus Atticum et barbarum. *Harl.*

1033. f. ad Phidippidem, 1035. ad Dicaeologon dici, monet *Wiland.*

1034. θερμῷ — V. 985. ὁ κρείττων Λόγος dicebat: ἐπιπλήσσει — βαλανείων ἀπέχεσθαι. *Bergl.*

1036. (vulg. 1042. Br. 1046. H. 1045.) *h)* καὶ δειλὸν ποιεῖ recte, vt impreffi, B. [et quintus in Suppl. laud.]. Tres alii [vt et Rau. Bau.], metro repugnante, δειλότατον. *Brunck.* Hanc lectionem, quam etiam Schol. habuit, non puto temere repudiandam effe. Mirum enim foret, fi fic fcribere maluerunt librarii, quum facillimam correctionem metrum plane efflagitaret. Immo vereor, ne turbato verborum ordine, quod etiam in fequ. verfu accidit, metri feruandi caufa fcribi coeperit δειλόν. Nam Arift. fortaffe fic fcripfit: ὅτιη κάκιστ' ἐστίν· ποιεῖ δὲ δειλότατον τὸν ἄνδρα. *Herm.*

1037. (1047. Br.) Concinnius in (quinto) cod. εὐθὺς γάρ σ' ἔχω μέσον λαβὼν ἄφ. *i)*. In vocum collocatione caeteri non confentiunt codd. Namque in membr. fcriptum: εὐθὺς γάρ σε μέσον λαβὼν ἔχω γ' ἄφ. *Brunck.* in Suppl. R. λαβὼν ἔχω γ' ἄφ.; quod veriffimum eft. Itaque recepi. *Ern.*

---

g) In quarta fede horum tetrametrorum non effe anapaestum poffe (nifi in proprio nomine) fed iambum aut tribrachym ostendit, et Brunkium culpat Porfon. praef. ad Eur. T. I. p. XLIV. f. Lips.

h) Hermippus Comicus ap. Athen. I. p. 18. μὰ Δί' οὐ μέν τοι μεθύειν τὸν ἄνδρα χρή, οὐδὲ θερμολουτεῖν, ἃ σὺ ποιεῖς. *Bergl.*

i) Sic Ran. 472. ἀλλὰ νῦν ἔχει μέσος *nunc medius teneris*: ἔχει nempe ibi Attice pro ἔχῃ ab ἔχομαι, vt ibi Scholia. Eqq. 387. Νῦν γὰρ ἔχεται μέσος. Metaphora nempe ab athletis fumta. *Spanh.* et *Bergl.* cf. Schol. ad Ran. 472. *Harl.*

σ' ἔχω μέσον λαβὼν ἄρ. pro vulgg. σε μέσον ἔ. λ. ἄ. receperunt *Herm.* et *Sch.*

1038. τίν' ἄνδρ' ἄριστον. Ap. Eurip. Herc. Fur. 183. de ipso Hercule loquens Amphitruo dicit: ἐροῦ τίν' ἄνδρ' ἄριστον ἐγκρίναιεν ἄν· ἢ οὐ παῖδα τὸν ἐμόν, ὃν σὺ φῂς εἶναι δοκεῖν; *Bergl.*

1040. (vulg. 1047.) Ἡράκλεια λουτρά. V. Suid. V. Ἡράκλειος ψώρα, Schol. Soph. ad Trachin. p. 353. ed. Steph. [v. 642. Musgr.], Hesych. V. Ἡράκλεια λουτρά, et Eustath. ad Od. Θ. p. 1564, 16. ed. Rom. *k*). *Kust.* Adde Athen. XII. p. 512. [T. IV. p. 405. Schweigh.] qui inter alia adducta a Megaclide luxuriosae et voluptuariae Herculis vitae exempla notat, quod τὰ θερμὰ λουτρὰ τὰ φαινόμενα ἐκ τῆς γῆς πάντες Ἡρακλέους φασὶν εἶναι ἱερά. *Spanh.* Herodotus in Polymnia *l*), vbi describit situm Thermopylarum: ἔστι δὲ ἐν τῇ εἰσόδῳ ταύτῃ θερμὰ λουτρά, τὰ χύτρους καλέουσι οἱ ἐπιχώριοι· καὶ βωμὸς ἵδρυται Ἡρακλέος ἐπ' αὐτοῖσι. Istas Thermas Herculi fesso elicuisse Mineruam testatur Pisander ap. Schol.: τῷ δ' ἐν Θερμοπύλῃσι θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη Ποίει θερμὰ λόετρα παρὰ ῥηγμῖνι θαλάσσης. *Bergl.* Aquas natura calidas, θερμῶν ἄτεχνα ῥεύματα, *Herculis balnea* vocabant. Eustath. ad Il. p. 1273, 2. θερμὰ δὲ λοετρὰ ἔφη πρὸς διαφορὰν τῶν ψυχρῶν, οἷς οἱ καλοὶ ἥρωες ἱδρῶ ἀπεψύχοντο. τὰ δὲ τοιαῦτα καὶ Ἡράκλεια λουτρὰ ἡ παροιμία ἔλεγεν. ἦσαν δὲ ταῦτα πρώτως καὶ κυρίως τὰ ἐκ γῆς αὐτοφυῶς ἀναδιδόμενα ἐπὶ ἀναψυχῇ, φασίν, Ἡρακλέος ἀθλοῦντος. ἀλλ' οὗτος μὲν ὁ λόγος, ὃν οἶδε καὶ ὁ Κωμικὸς ἐν Νεφέλαις, τοῖς ἀποσεμνύνουσι τὴν τρυφὴν ἐθέλει συμφωνεῖν *m*). Cf. eumdem Eustath. ad Od. p. 1594, 16. *Brunck.*

1042. Gemina sunt illis, quae Ran. 1095. Aeschylus ad Euripidem iuuentutis mores corrumpentem dicit: εἶτ' αὖ λαλιὰν ἐπιτηδεῦσαι καὶ στωμυλίαν ἐδίδαξας, ἣ 'ξεκένωσε τάς τε παλαίστρας καὶ τὰς πυγὰς ἐνέτριψε, τῶν μειρακίων στωμυλ-

k) Add. Photii Lex. p. 59.

l) VII, 176. vbi v. Valcken. p. 588.

m) Esse non balneas structiles, sed scaturigines aquarum calidarum ostendit Ignarra in Comm. de vrbis Neapol. regione Hercul. adiecta eius Libro de Phratriis, p. 227.

λοιμένων. In Eqq. 1372. τὰ μειράκια ταυτὶ λέγω τὰ ἐν τῷ μύρῳ, ἃ στωμυλεῖται τοιαδὶ καθήμενα. *Bergl.*

1043. πλήρεις τὸ βαλανεῖον. Cf. Doruill. ad Charit. p. 539. f. — παλαίστρας. Laudi ducebatur, si quis a puero in palaestra se exercuisset. Ran. 735. οὓς ἴσμεν εὐγενεῖς — καὶ τραφέντας ἐν παλαίστραις καὶ χοροῖς καὶ μουσικῇ. *Bergl.*

1045. εἶτ' ἐν ἀγορᾷ. Dixerat ὁ δίκαιος Λόγος supra 985. κἀπιστήσει μισεῖν ἀγοράν. *Bergl.*

1047. τὸν Νέστορ' ἀγορητήν. Iliad. α, 247. τοῖσι δὲ Νέστωρ ἡδυεπὴς ἀνόρουσε λιγὺς Πυλίων ἀγορητής. Quin et alias Homerus τὴν ἀγορὰν vocat κυδιάνειραν (decus conciliantem viris) et dicit ibi fieri ἀριπρεπέας ἄνδρας (illustres viros). Id quod Synesius immerito factum dicit Epist. 146. τὴν δὲ ἀγορὰν ἐγκωμίῳ τοιούτῳ τετίμηκεν, ἀνθρώπῳ παρεχομένην ἀναιδῆ καὶ παμπόνηρα καὶ οὐδὲν ὑγιὲς· ἀλλὰ λοίδορα καὶ κακοῤῥαφεῖν εἰδότα. *Bergl.* Lusum esse verborum ἀγορὰ et ἀγορητὴς animaduertit etiam *Wilandus.*

1048. τὴν γλῶτταν. Dixerat ὁ δίκαιος λόγος v. 1003. ἢν ταῦτα ποιῇς — ἕξεις — γλῶτταν βαιὰν — γλῶτταν μεγάλην. *Bergl.*

1050. (Br. 1060.) Διὸς κακά. Mendose in IV. codd. Διὸς. V. not. ad 483. *Brunck.*

1053. (vulg. 1059.) v. Hesych. V. Πηλέως μάχαιρα *n)*, itemque alios Paroemiographos. *Kust.* Scholiasten Apoll. Rh. I, 224. addit *Brunck.* — ἔλαβε. R. ἔλαβεν, vt e tribrachy fiat anapaestus. *Ern.* Omisso ν paragogico hic versus in quarta sede proceleusmaticum habet, non tribrachum, quo pede, si anapaestus sequitur, omnem numerum peruerti ostendimus de metr. II. c. 14. Quare si ἔλαβε legitur, ictus metri non in mediam, sed in vltimam huius voc. syllabam incidit. Addendam tamen putauimus literam paragogicam, vt in quarta et quinta sede ana-

n) Add. Phot. Lex. p. 315. — Copiosius quam Schol. enarrant fabulas de Peleo Apollodor. Bibl. III, 13. ibique Heyn. p. 788. ss. [p. 311. ss. T. II. ed. sec.] *Harl.* Acastus Peleo, cui innocenti succensebat, ensem abstulerat, quo a feris dilaniaretur inermis, sed dii ei per Mercurium miserunt alium ensem, a Vulcano factum.

paesti effecit o). Nam sic et caesura seruatur, et consuetudo poëtarum sibi constat, qui syllabas eas, quibus ν addi potest, cum hac litera, quam sine ea, in ictu collocare malunt. Anapaestum autem frequenter in quarta sede occurrere ostendimus II. de metr. 17. p. 176. *Herm. Porson.* qui praef. ad Eurip. p. XLV. in quarto pede semper iambum aut tribrachyn esse debere censet, emendat: Πολλοῖς ὁ γοῦν Πηλεὺς ἔλαβε δι' αὐτὸ τὴν μαχ.

1054. (H. 1063.) Rau. omittit γε ante κέρδος. Nimirum hoc γε a metricis profectum est, quum articulus excidisset, quem seruauit Ms. Bau., in quo est ἄντεῖον τὸ κράτος. *Herm.* qui hinc reposuit ἀν. τὸ κέρδος.

1055. (1061. vulg.) In Ms. Vat. U. versus hic rectius, vt puto, sic legitur: Ὑπέρβολος δ' ἐκ τῶν λύχνων etc. cf. Schol. ad Eqq. 736. *Kust.* [Recepit hoc Br. et cum eo Inu.] In V. codd. Ὑπέρβολος δ' οὐκ ἐκ τῶν λύχνων p). Pronomen retinendum erat et negatio expungenda. *Brunck.* Lectio librorum δ' οὐκ haud dubie vulgari errore scripturae orta est ex δὴ 'κ quod hic elegantissimum est et miram vim habet. Quare ita edidi. *Herm.* [quem Schütz. sequitur. Nunc tamen *Herm.* δ' ἐκ praefert.]. λύχνων. ὅτι τυγχάνει λυχνοποιὸς ὤν, vt in Pace de eo dicit 688. et Eqq. 1312. τὰς σκάφας ἐν αἷς ἐπώλει τοὺς λύχνους. *Bergl.*

πολλὰ mihi vitiosum visum est semper. Forma πλεῖν q) ἤ desiderat numerum certum, vt 1031. πλεῖν ἢ μυρίων. add. exempla ap. Hemst. ad Plut. p. 264. Arbitror legendum πέντε. Supra πεντετάλαντος δίκη, vnde patet, hunc numerum in summa magna exprimenda vsurpatum. πολλὰ est glossa, πολλὰ τάλ. est πλεῖν ἢ πέντε. *Ern.* Subtiliter quidem Ern., sed nihil mutandum. Neque enim πολλὰ pertinet ad πλεῖν ἢ sed τάλαντα, quod clare indicant illa

---

o) Ita et Schütz. fecit.

p) Ita etiam R. ap. Ern. et Bau. „Si, inquit Ern. cum Vat., qui pariter habet τῶν, deleas οὐκ, recte se lectio habebit. Sane οὐκ est alienum, nec locum hic habet interrogatio.“ In interrogatione se non videre, quod reprehendi queat, sed id non satis aptum esse, monet *Herm.*

q) Pro πλεῖν cod. Elb. πλέον minus Attice. v. Greg. Cor. de Dial. p. 59. ibique Koen. *Horl.*

ἀλλ' οὐ μὰ Δί' οὐ μάχ. Hoc enim dicit: lepidum lucrum fecit Peleus, machaeram. Immo Hyperbolus tantum abest, vt machaeram adeptus sit, vt potius opimitatem integris talentis, ac multis quidem, ampliorem sibi parauerit. *Herm.*

1057. καὶ τὴν Θέτιν γ' ἔγημε. Ita pro vulg. — δ' ἔγημε e Rau. et cod. (quinto) Reg. (ap. Br. in Suppl.) edidit *Herm.*

1058. ὑβριστὴς r) hic opponitur τῷ σωφρονοῦντι, et singulari significatu notat eum, qui intemperanter libidinosus est et in rem veneream praeceps, per metonymiam nempe consequentis pro antecedenti. Eiusmodi enim homines ad vim et iniuriam castis corporibus faciendam promti esse solent. Sic Maxim. Tyr. diss. X. [d. XXVI. c. 5. p. 313. ed. Markl.] ὑβριστὴν ἔρωτα vocat amorem intemperantem et effrenatum, cuius licentiam et audaciam graphice ibi depingit elegantissimus sophista. Sensus ergo huius loci est: Thetidem ideo a Peleo discessisse s), quod is nimis esset castus et ab intemperanti amore et libidine alienus, nec qui saepius vna nocte τὴν χάριν ab vxore flagitaret. *Kust.* Nempe ab ὕβρις, quae tam *verberationem*, quam turpem συνουσίαν notat, iuxta Vlpian. in Demosth. Or. c. Mid. p. 330. et quomodo eamdem vocem in latis a Solone legibus explicauit adu. Timarchum Aeschines, vti ex eadem orat. liquet p. 262. et 263. [p. 41. ss. T. III. Orr. Gr. Reisk.]. Quo sensu etiam ὑβριστὴς hic a Comico dicitur. Sic ὑβριστιῶσαν (*intemperantem*) Anacr. Od. 59. t). *Spanh.*

---

r) Quam sententiam ὑβρ. hic habeat, non satis adsequor; forte dicitur ita qui in Venerem pronus ac promtus est, quemadmodum interdum ea vox de eo, qui vitium offert feminis, sumitur; et ita accipiendam videntur suadere seqq., nec dissentit Heinsius Introd. in Hesiod. c. 6. ait enim ὑβριστὴν h. l. dici maritum, qui saepius vna nocte flagitat ab vxore τὴν χάριν. ὑβριστὴν porro ἀκόλαστον et ὕβριν, ἀκολασίαν esse docet. *Duck.*

s) Proprie ἀπολείπειν maritum dicitur vxor. v. ad Tho. Mag. p. 97. *Harl.*

t) Legitur hoc voc. in var. lect. ap. Anacr. Od. 57, 5. vbi v. Fisch. p. 217. s.

1059. Locum hunc citat Eustath. ad Iliad. Σ, p. 1152, 7. Rom. vbi ait: ὅθεν ἔοικε λαβὼν ὁ Κωμικὸς παῖξαι εἰς τὴν Θέτιν, τὸ φυγεῖν αὐτὴν τὸ λέχος τοῦ Πηλέως, ἐπεὶ οὐκ ἦν ἡδὺς ἐν τοῖς στρώμασι τὴν νύκτα παννυχίζειν v). Idem ad Odyss. II. p. 1570, 5. Rom. nescio quos codices sequutus, eumdem locum sic citat: ὅστις ἐν ἡδυόσμοις στρώμασι παννυχίζων τὴν δέσποιναν ἐρείδεις. Sed puto grammaticum illum πολυμαθέστατον errore μνημονικῷ ibi deceptum fuisse. *Kust.* Metrum requirit στρώμασιν, quod edidimus x). *Ern.* ἡδὺς παννυχίζειν, vt Pind. Pyth. VI, 52. γλυκεῖα φρὴν συμπόταισιν ὁμιλεῖν. *Herm.*

1060. (vulg. 1066.) σιναμωρουμένη y). *Si ita eam exerceas τοῖς ἡδίστοις ἐκείνοις κολάσμασιν, vt sentiat te virum esse.* A σίνομαι, noceo, vt est in Glossis, et a μωρόν, quod eamdem vim hic obtinet, quam in ὑλακόμωροι, ap. Homer., i. e. qui quasi *insaniunt studio latrandi.* Schol. aliter, qui dicit: σινάμωρον, τὸ πορνικόν. Nempe vt Schol. Eurip. qui ad Hipp. 644. ἡδ' ἀμήχανος γυνὴ γνώμῃ βραχείᾳ μωρίαν ἀφῃρέθη annotauit: τουτέστι, τῆς ἁμαρτίας ἀπεστερήθη, ἤτοι τῆς πορνείας· μωρίαν γὰρ τὴν πορνείαν. V. etiam quae notaui v. 416. — Κρόνιππος. Schol. μέγας λῆρος· κατ' ἐπίτασιν λαμβανομένου τοῦ ἵππου. Nempe vt in voc. ἱππόκρημνα Ran. 960. et in ἱππόπορνος Alciphr. Ep. 38. [L. I.] et ἱππόβινος ap. Comicum Ran. 432. *Bergl.*

1062. C. ἂν' ἔστιν Ia. rectius ἃ 'νέστιν quod non spreuerim. *Ern.* Recte Brunk. (cum cod. Bau.) ἃ 'νεστιν [pro vulg.] ἃ ἔνεστιν] *Herm.* [Atque ita recentt. omnes.]

1063. κοττάβων z). De quo familiari in veterum conuiuiis lusu a Siculis reperto multa collegit libro de lu-

---

v) ὡς ἡδὺς ἐν τοῖς στρώμασι (ita fine ν paragog., opprobrio editorum, in hac caesura longe odiosissimo, citat Eust. ad Il. Σ. p. 1206. Bas.) τὴν νύκτα παννυχίζειν. *Wakefield.* Add. ad Lucret. 6, 134.

x) Idem pro vulg. στρώμασι reponi iussit *Duck.* atque rescripsit *Brunck.* cum seqq.

y) Male in C. [etiam Elb.] vt apud Suid. συναμωρουμένη, quod exponit συνεχῶς ἀνδρὶ συνουσιάζουσα πρὸς μίξιν, ἀντὶ τοῦ γαμουμένη. *Brunck.* v. Abresch. Lect. Aristaen. p. 108. et. ap. Suid. in Σινάμωρον, vbi v. Küster. *Harl.* σιναμωρουμένη scribitur ap. Zonar. Lex. II. p. 1741.

z) Duae sunt de cottabo doctae disputationes Gdf. *Ern.* *Grod-*

dis Graecorum Meursius et inter alia Arist. locum, qui illius meminit Pac. 1148. et quae de eo notat ibidem Schol. Quibus addantur quum hic eiusdem Comici, tum alter Acharn. 525. vbi μεθυσοκότταβοι *cottabis ebrii* dicuntur, et ibid. Scholia. *Spanh.* — ὄψων male C. omittit. *Ern.* — Pro vulg. κιχλισμῶν ex libro Rau. cuius merito maxima auctoritas est, eiusdem significationis vocab. καχασμῶν reposuimus. Ita Eccl. 848. καχάζων μεθ' ἑτέρου νεανίου. Suidas V. Καγχάζει· καὶ καγχασμός, ὁ ἔκχυτος γέλως. *Herm.*

1064. ζῆν ἄξιον a). Au. 549. ζῆν οὐκ ἄξιον ἡμῖν, εἰ μὴ etc. *Bergl.*

1065. Vulgo legitur: εἶεν. πάρειμ' ἐντεῦθεν etc. Sed veram lectionem seruarunt duo codd. Ern. [L. Ia. εἶεν· πάρειμι δῆτ' ἐντ. —] Accidit enim hic, quod in Obss. critt. in Aesch. Choeph. 653. factum ostendimus, vt εἶεν, quod extra versum a poëta collocatum esset, ab librariis versui adderetur atque ita alia vocabula expelleret. *Herm.*

1066. Vt taceam orationem [in vulg. lect. ἐμοίχευσας. τί; κατελήφθης] per τί, cum interrogatione b) inepte hic interrumpi, metrum ipsum non constat. Quare repono: ἐμοίχευσάς τι, κᾆτ' ἐλήφθης. *Bentl.* Perite ita emendauit Bentleius. In meo: τί δὴ κατελήφθης. In B. τί δῆτα κατελήφθης. Caeteri vt vulgo, nisi quod in C. est κατελείφθης. Vides fluctuare lectionem. Postquam κᾆτ' in praepositionem κατὰ verbo iunctam mutatum fuit, librarii alii aliter

---

deckii (über den Kottabos der Griechen, in s. Antiquarischen Versuchen. I. Sammlung, 1800. p. 163 — 238.) et *Fr. Iacobsii* (Athenäos über den Kottabos, c. annott. in Wiland. Att. Museum III, 473 — 496.)

a) L. Ia. ζῆν ἐστὶν ἄξιον e glossa. *Ern.*

b) ἥμαρτες etc. Haec omnia interrogatiue intelligenda. Sed versus est vitiosus in τί; κατελ. vbi in lectione vulg. est pes non aequans iambum. C. Ia. [vt Elb.] τί δὴ κατελ. Sed sic anapaestus existit, qui ab h. l. est alienus. ἀπώλεσας male interrogatiue capit G. *Ern.* Non stat versus; nam sextus pes iambus esse debet. forte: τί; καὶ ἐλήφθης *quid? deinde deprehensus es. Duck.* ἁμαρτάνειν non raro de adulterio et stupro dicitur. v. Doruill. ad Charit. p. 220. ed. Lips. Wetsten. in N. T. T. I. p. 202. aliique intpp. ad Luc. VII, 37. Ioh. V, 14.

metrum farcire studuerunt; omnes imperite. Permutationis κᾆτα et κατὰ exempla notaui ad Thesm. 482. Ran. 1440. Conc. 682. et alibi. *Brunck.* Quem omnes recentt. sequuti sunt. Et in Rau. etiam κᾆτ' ἐλήφθης. Sed aliae edd. post ἐλήφθης interrogandi signum rectius ponunt, quam Inu. punctum.

1067. ἀπόλωλας est, *poena tibi subeunda est*, et mox χρῆσθαι τῇ φύσει est *ingenio suo indulgere.*

1069. (vulg. 1075.) ἁλοὺς etc. Eurip. Ion. 827. ἁλοὺς μὲν ἀνέφερ' εἰς τὸν δαίμονα *deprehensus culpam conferebat in deum.* Tangit autem hic etiam occulte Euripidem, vt supra 923. quia illius fere verbis vtitur, vt amplius mox patebit, aut etiam illius exemplo iubet culpam in deos conferre. *Bergl.* πρὸς αὐτόν, πρὸς τὸν ἄνδρα τῆς γυναικός. *Brunck.* Int. maritum, a quo deprehensus es, siue quem iniuria adfecisti. At C. Ib. habet αὐτοὺς aduersarios, accusatores. Huc vergit Scholion. *Ern.*

1070. (1080. Br. et H.) ἠδίκησας tres codd. [etiam C. Ib. ap. *Ern.*] In C. vt in impressis ἠδίκηκας. *Brunck.* Vtraque lectio bona est. Nam hoc ferme discrimen intercedit, quod aoristo significatur, fuisse eum culpa vacuum, quum illud faceret; perfecto autem, esse vacuum culpa perpetrato hoc facinore. Ac verisimilius est, aoristum, quam perfectum, ab librariis profectum esse. Quare ἠδίκηκας retinuimus, Rau. etiam libri auctoritate firmatum. *Herm.* [Retinuit et Sch.] — ἐπανενεγκεῖν non respondet satis τῷ ἀντερεῖς. Intellige δεῖ, nisi malis ἐπανενεγκεῖς, quod tamen non satis vsitatum. Nec necesse est, propter hunc Infin., ἀντερεῖν, supra scribere, quod Dukero placebat. *Ern.* Reiz. quoque legi volebat ἐπανενεγκεῖς. Verum tol-

c) εἰς [Br. Herm. Sch. ediderunt ἐς] τὸν Δί' ἐπανενεγκεῖν. Eurip. Bacch. 29. εἰς Ζῆν' ἀναφέρειν τὴν ἁμαρτίαν λέχους. Orest. 76. εἰς Φοῖβον ἀναφέρουσα τὴν ἁμαρτίαν. Apud eumdem in Hippol. Vetula adhortatur Phaedram occulto amore Hippolyti pereuntem, ne dubitet rem adolescenti significare, vt illa fiant, quae amantes fieri cupiunt, idque exemplo deorum 450. ὅσοι μὲν οὖν γραφάς τε τῶν παλαιτέρων ἔχουσιν, αὐτοί τ' εἰσὶν ἐν Μούσαις ἀεί, Ἴσασι μέν, Ζεὺς ὥς ποτ' ἠράσθη γάμων Σεμέλης· ἴσασι δ' ὡς ἀνήρπασέν ποτε Ἡ καλλιφεγγὴς Κέφαλον εἰς θεοὺς Ἕως, ἔρωτος οὕνεκα. — οὐ γὰρ ἄλλο πλὴν ὕβρις τάδ' ἐστὶ κρείσσω δαιμόνων εἶναι θέλειν· τόλμα δ' ἐρῶσα· θεὸς ἐβουλήθη τάδε. *Bergl.*

lenda eiusmodi negligentia magna pars elegantiae poëtis aufertur. *Herm.*

1071. *ἥττων ἔρωτος.* Axionicus Comicus ap. Athen. VI. [p. 240. A. Caf. T. II. 420. Schw.] *ἥττων εἰμὶ γὰρ τῆς ἡδονῆς.* Quod ad rem attinet, Euripides in Troadd. introducit Helenam fe expurgantem coram Menelao, quod Paridem fequuta fit, vbi inter alia dicit v. 946. *τί δή φρονοῦσά γ᾽ ἐκ δόμων ἅμ᾽ ἑσπόμην ξένῳ προδοῦσα πατρίδα καὶ δόμους ἐμούς; τὴν θεὸν κόλαζε· καὶ Διὸς κρείσσων γενοῦ, ὃς τῶν μὲν ἄλλων δαιμόνων ἔχει κράτος, κείνης δὲ δοῦλός ἐστι· συγγνώμη δ᾽ ἐμοί.* In Ion. 449. *οὐκέτ᾽ ἀνθρώπους κακῶς λέγειν δίκαιον, εἰ τὰ θεῶν κακὰ μιμούμεθ᾽, ἀλλὰ τοὺς διδάσκοντας τάδε.* *Bergl.*

1072. *θνητὸς ὢν θεοῦ πῶς μεῖζον.* — Ad haec et fuperiora verba de Ioue adultero, cuius exemplo fe tueatur continuo in adulterio deprehenfus, adlufio eft latini Comici manifefta, quam notauit Daceria, Eunuch. Act. III. fc. 5. *d*). Haud aliter ac Menippus in Lucian. Necyomant. p. 326. T. I. [c. 3. p. 459. T. I. Hemft.] ait, fe puerum adhuc, vbi Homerum ac Hefiodum legiffet, et inter alia deorum in iis adulteria, rapinas etc. *eadem praeclara duxiffe, ταῦτα ἡγούμην εἶναι καλά.* *Spanh.* Eurip. Herc. Fur. 1320. *καίτοι τί φήσεις; εἰ σὺ μὲν θνητὸς γεγὼς φέρεις ὑπέρφευ τὰς τύχας, θεοὶ δὲ μή;* *Bergl.* *πῶς ἂν* recte fecum habet Optatiuum. v. Dawes. M. Crit. p. 207. *Harl.*

---

d) Sic Iouis exemplo animum fuum confirmat *Chaerea,* vt puellae, cui cuftos additus fuerat, vim inferat, ap. Terent. Eunuch. III, 5. [35. fs.] Lectori gratum fecero, fi lepidiffimam adolefcentis argumentationem hic proponam:

Dum apparatur, virgo in conclaui fedet,
fufpectans tabulam quandam pictam, vbi inerat pictura haec; Iouem
quo pacto Danaae mififfe aiunt quondam in gremium imbrem aureum.
Egomet quoque id fpectare coepi; et quia confimilem lufferat
iam olim ille ludum, impendio magis animus gaudebat mihi,
deum fefe in pretium conuertiffe, et per alienas tegulas
veniffe clanculum, per pluuiam fucum factum mulieri.
At quem deum? qui templa coeli fumma fonitu concutit,
Ego homuncio hoc non fecerim? ego vero illud fecerim ac lubens.

Brunck.

1073. ῥαφανιδωθῇ. De poena adulterorum apud veteres Graecos, quae ῥαφανίδωσις dicebatur, et res nota est, et nos alibi plura diximus e). *Kust.* Luciani de Morte Peregr. [c. 9. T. III. p. 331. Reiz.] μοιχεύων ἁλοὺς διέφυγε, ῥαφανῖδι τὴν πυγὴν βεβυσμένος· quem locum citauit Kust. ad Suidam. *Bergl.* Quod Kust. ad Suid. l. d. in loco Luciani μοιχεύων ἁλοὺς vertit, *conuictus adulterii*, cur faciat caussam non video. Nam *conuictus* ambiguum est, et significat etiam sententiam iudicis, quam hic non interuenisse apparet. *deprehensus*, quod interpres Luciani habet, satis rectum est. Et sic Arist. paulo antea, et alii; etsi saepe ea vox conuictum damnatumque in iudicio notat. Constant. [in Lex.] v. τίλλω, omittit σοι. *Duck.* — ῥαφ. γε πιθόμενος. [Ita Kust.] Ante legebatur ῥ. γε πειθόμενος f): quod quum modulo versus repugnare recte obseruaret Tan. Faber ad Luc. de M. Peregr. p. 565. rescribendum censebat πεισθείς. Sed nos mutatione multo molliore et leniore reposuimus πιθόμενος: quod proinde aequis et cordatis lectoribus probatum iri confidimus. Vel, versus etiam recte se habebit, si legatur: ῥαφ. πείθομ. omissa part. γε, prout habet Ms. Vatic. U. *Kust.* ῥ. πιθόμενός σοι. Sic, vt recentt. impressi, C. recte. In tribus aliis πειθόμενος. Peius in primariis edd. ῥ. γε πειθομ. σ. *Brunck.* Cod. Reg. (quintus) πειθόμενος. Similem in hoc cod. aliisque,

---

e) De poena depilandi adulteros, qua saeuierint in hos mariti (quibus etiam caedis impunitas legibus fuit concessa) v. Schol. et Spanh. ad Plut. 168. Is. Vossium ad Catull. p. 41. et Valcken. ad Eurip. Hipp. 415. p. 208. Thom. M. p. 776. ibique intpp. Suid. V. Ῥαφανὶς ibique Kust. T. III. p. 253. *Harl.* Suid. V. Ῥάφανος Schol. verba refert, sed pro ἀπέπασσεν habet ἐνέπασσεν, rectius. De hoc supplicio v. Scip. Gentil. ad Apul. Apolog. p. 799. Lucian. de M. Pereg. p. 566. ibique Intpp. *Duck.* De iudicio tamen accepisse videtur Schütz.: wenn er nun verurtheilt wird, mit glühender Asche gesengt zu werden und wenn man ihm so einen derben Rettig in den Hintern keilt! Rectius de poena, quam maritus sumit, accepit Wiland.

f) Faber ad Lucian. d. l. monet corruptum esse locum eo, quod syllaba abundet. Hoc vitium ille tollit, pro πειθ. legens πεισθείς. Sed non valde placet; nimis enim recedit a πειθόμ. Kust. ad Suid. non monet corruptum esse, sed omittit γε, quod magis probo. *Duck.* Versus hic admodum durus est, in eoque variant libri. γε πειθόμ. R. L. I. quod ferri potest, si deleatur cum Ia. τὸ σοι. C. idem sed sine γε. *Ern.*

quibus vsus sum, erorem saepissime deprehendi; nec eum obseruare, vbicumque obuiam fuit, vtile duxi. At mihi persuasum est, multis in locis, vbi vtramque formam metrum admittit, sinceram scripturam imperita librariorum audacia immutatam fuisse. *Idem* in Suppl. γε debetur metricis. *Herm.* [qui cum ceteris recentt. sequutus est Brunkium.] — τίφρᾳ. Thesmoph. 544. τίφραν ποθὲν λαβοῦσαι ταύτης ἀποψιλώσομεν τὸν χοῖρον. τιλθῇ. Ran. 421. πρωκτὸν τίλλειν. Plut. 168. ὁ δ᾽ ἁλοὺς γε μοιχὸς διά τί που παρατίλλεται. *Bergl.*

1074. τὸ μὴ — εἶναι. Aesch. Agam. 1181. ἄκος δ᾽ οὐδὲν ἐπήρκεσαν, τὸ μὴ (quominus) πόλιν μὲν, ὥσπερ οὖν ἔχει, παθεῖν. Soph. Trach. 90. οὐδὲν ἐλλείψω, τὸ μὴ (quin) πᾶσαν πυθέσθαι τῶνδ᾽ ἀλήθειαν πέρι. Aliquando et οὐ additur. Aesch. Prom. 917. οὐδὲν γὰρ αὐτῷ ταῦτ᾽ ἐπαρκέσει τὸ μὴ οὐ πεσεῖν ἀτίμως. Idem Eumen. 917. οὐκ ἀνέξομαι τὸ μὴ οὐ τήνδ᾽ ἀστύνικον ἐν βροτοῖς τιμᾶν πόλιν. Soph. Ai. 735. ὡς οὐκ ἀρκέσοι τὸ μὴ οὐ πέτροισι πᾶς καταξανθεὶς θανεῖν. Comicus Ran. 68. οὐδείς γ᾽ ἐμ᾽ ἂν πείσειεν τὸ μὴ οὐκ ἐλθεῖν. *Bergl.*

1079. συνηγοροῦσιν g). Rhetores et causarum patronos vt cinaedos saepe perstringit. v. ad Conc. 113. In Acharn. 714. Ψηφίσασθε χωρὶς εἶναι τὰς γραφὰς ὅπως ἂν ᾖ Τῷ γέροντι μὲν γέρων καὶ νωδὸς ὁ ξυνήγορος· Τοῖς νέοισι δ᾽ εὐρύπρωκτος καὶ λάλος χὠ Κλεινίου. *Brunck.* Eadem habet iisdem fere verbis *Bergl.* et praeterea addit: „In Eccl. 112. λέγουσι γὰρ καὶ τῶν νεανίσκων ὅσοι πλεῖστα σποδοῦνται, δεινοτάτους εἶναι λέγειν. In Eqq. 875. quum Cleon rhetor dixisset, se prohibuisse, ne cinaedi vlli essent, ἔπαυσα τοὺς κινουμένους inquiens, alter dicit ad eum: οὐκ ἴσθ᾽ ὅπως ἐκείνους οὐχὶ φθονῶν ἔπαυσας, ἵνα μὴ ῥήτορες γένωνται, et alibi." *Bergl.*

1080. πείθομαι in R. tribuitur etiam Iusto, sed v. seq. Iniusto. C. pro πείθομαι habet εὖ λέγεις, et pro glossa πείθομαι, καλῶς λέγεις· sed πείθομαι verum est. *Ern.*

1081. h) τραγῳδοῦσ᾽. Schol. refert, ex aliorum opinione haec tendere in Phrynichum, tragicum saltatorem.

---

g) Versus hic in duos diiambos diuidendus est, vt vulgo legitur:
ξυνηγορεῦσιν ἐκ τίνων;
ἐξ εὐρυπρ. πείθομαι.

h) Post τί δαί in nonnullis edd. deest interr. nota et continuatur oratio.

Sane et Vesp. 1488. iste Phrynichus intelligendus est, de quo ibi senex aliquis tripudians dicit: πτήσσει δὲ Φρύνιχος, ὥς τις ἀλέκτωρ — σκέλος οὐράνιόν γ' ἐκλακτίζων· πρωκτὸς χάσκει. Sed tamen etiam ad Agathonem, tragicum poëtam, potest respexisse Comicus, quem in prima parte Thesmoph. haud leuiter perstringit tamquam effeminatum, mollem et cinaedum, vbi inter alia ad eum dicit Mnesilochus v. 206. καὶ μὴν σύ γ' ὦ καταπύγων εὐρύπρωκτος εἶ οὐ τοῖς λόγοισιν ἀλλὰ τοῖς παθήμασι. *Bergl.* Adsentitur Berglero, verbis Schol. et dictis Mnesilochi adlatis, *Brunck.*

1082. f. ed. Lips. Haec vnum diiambum debent efficere; neque in duos versus separanda sunt.

1084. Vulg. in omnibus edd. καὶ δημαγωγοῦσ' i) ἐκ τίνων; Quod Inu. e Rau. edidit: δημηγοροῦσι δ' ἐκ τ. fortassis ortum est ex aberratione librarii ad superius ξυνηγοροῦσι. Adiuuat tamen illam scripturam, quod in R. ap. Ern. est (omissa copula) δημαγωγοῦσι δ' — vt in Bau. δημαγωγοῦσι.

1085. δῆτ' in hoc versu integrum posuerunt *Br.* et *Herm.*

1087 — 89. Verba καὶ τ. θ. σκ. πλ. σκ. in Brunk. ed. vt in vulgg. in vnum trimetrum coniuncta sunt, quem deinde dimeter sequitur: καὶ δὴ σκοπῶ. τί δῆθ' ὁρᾷς; sed trimetri locum non habent in systemate dimetrorum. Quare mutauimus versuum descriptionem k), in qua obseruari velim, hunc versum τί δῆθ' ὁρ. multo elegantius esse monometrum, quam, vt vulgo, extremam partem dimetri. Nam hoc breuiore versu apte indicatur pausa colloquendi, qua circumspectans iustus orator opus habet, donec satis perlustrato spectatorum consessu, mirabundus in haec verba erumpat: πολὺ πλ. etc. *Herm.*

---

i) δημαγωγοῦσι. v. in Eqq. 422. Demagogi etiam sunt rhetores, quare vide et ad 1079. *Bergl.*

k) *Herm.* et *Sch.* ita descripserunt:

καὶ τῶν θεατῶν ὁπότεροι
πλείους, σκ. Δ. καὶ δὴ σκοπῶ.
Α. τί δῆθ' ὁρᾷς;

Perperam ex cod. Rau. plures monometri se excipiunt.

1091. ff. Vulgo legebatur:

πολὺ πλείονας *l*) νὴ τοὺς θεοὺς,
τοὺς εὐρυπρώκτους *m*).
καὶ τουτονὶ γοῦν οἶδ' ἐγὼ κἀκεινονὶ,
καὶ τὸν κομήτην τουτονί.

Bentleius, vt hi versus praecedentibus responderent, emendauit:

τοὺς εὐρυπρώκτους. τουτονὶ
γοῦν οἶδ' ἐγὼ κἀκεινονὶ,
καὶ τὸν κ. τ.

atque ita ediderunt *Herm.* et *Sch.* Nam prius καὶ etiam a tribus codd. Brunk. Rau. et Bau. abest. Brunkius sic edidit:

τ. εὐρυπρ. τουτονὶ γοῦν οἶδ' ἐγὼ,
κἀκ. κ. τ. κομ. τουτ.

Sed trimetris non locum esse in systemate dimetrorum obseruauit *Herm.* Quod Inu. verba γοῦν οἶδ' ἐγὼ κἀκεινονὶ auctore lib. Rau. omisit, non probo. Magna iis inest vis comica, et ne sensus quidem loco facilis est sine iis, etiamsi post εὐρυπρ. posueris pro puncto comma.

1094. f. Hos quoque versus male Brunk. in vnum trimetrum coniunxit. Quorum prior simili de causa, vt 1090., monometer esse debet. Nam tacet aliquantisper iustus orator, dum aliquid adhuc praesidii inueniat. Nullum autem perfugium relictum videns, plenis dimetris victum se fatetur. *Herm.*

1095. (1101. Br. 1104. Herm. 1099. vulg.) R. L. recte ἡττήμεθ' [pro vulg. ἡττώμεθ']. Sed in Ia. ὦ κιν. cum sqq. tribuuntur Phidippidae, in Ib. autem, item R. C. Phidippidae assignantur tres sequentes versus. *Ern.* ἡττήμεθ'. *n*). Sic tres codd. Meus, vt vulgo ἡττώμεθ'. In

l) In C. ap. Ern. πλείους.

m) Dukerus sic refingit: τοὺς εὐρυπρώκτους· τουτονὶ γοῦν οἶδ' ἐγὼ κἀκεινονὶ, vt antecedentibus et sequentibus respondeant. Sane καὶ abest a R. Non dubitem hoc sequi. *Ern.*

n) Ita Inu. Herm. Sch. ediderunt. κινούμενοι sunt *cinaedi*, vt Eqq. 872., monente *Harl.* Sequentia quae in Lips. vt in vulgg. et Br. distincta sunt, Herm. ita edidit:

πρὸς τῶν θεῶν,
δέξασθέ μου θοἰμ. ὡς–

A. C. D. Phidippidae persona praefixa est versui sequenti, quam distinctionem praetulit etiam Cratander o), e cuius edit. in Venetam transiit et alias aliquot. In B. vnicum verbum ἡττήμεθ' Iusto oratori tributum, et Phidippidae persona ante ὦ κινουμ. posita. Primariae edd. et recentt. pleraeque omnia Iusto oratori tribuunt, quod magis probo. Dicit autem δέξασθέ μου θοιμάτιον, non, vt expeditius curat, quae Schol. est interpretatio eaque ineptissima p), sed quia fingit Comicus Socratem discipulos vestibus exuere solitum fuisse, priusquam in scholam admitterentur. Supra 498. ἀλλὰ γυμνοὺς εἰσιέναι νομίζεται. *Brunck.* ἡττήμεθ' ὦ κιν. etiam (Reg. quartus) cod. Participio superscripta gl. συνουσιαζόμενοι. Sequentia Iusto Oratori continuata a librario cod. Postmodo recentior manus v. 1096. atramento praefixit notam Φειδ. Prior librarius personas vbique notauit minio. *Idem* in Suppl. Schol. dicit propterea eum vestem tradere, ne in currendo impediatur; at contra Vesp. 406. ἀλλὰ θοιμάτια λαβόντες ὡς τάχιστα παιδία θεῖτε. *Bergl.* His dictis Iustus orator abiecto pallio transsilit ad spectatores, Iniustus abit.

1099. (1103.) q) Melius [pro πότερον] cod. [Reg. quartus] πότερα, quod recipiendum. *Brunck.* in Suppl. [Recepit cum Inu., *Herm.* vt magis Atticum.] — ἐπάγεσθαι. Scribendum ἀπάγεσθαι, vt habet MS. Arund. r). *Kust.* Mallem ἀπάγεσθαι. Glossa in meo ἀπελθεῖν. *Brunck.* Ita haud dubie scribendum. *Herm.*

---

o) Verbis πρὸς τ. θ. in ed. Farrei praefixum ΦΕΙ. quasi Phidippides haec dicat. *Bergl.* In Cratandri exemplo quo Harl. vius est, non ita fuit, vt Br. dicit.

p) At ea non solum aptissima, sed vnice vera est. Non enim apud Socraticos perfugium quaerit iustus orator, quippe a quibus exierat, neque hi sunt κινούμενοι, sed spectatores. Nam vbi omnia plena videt mollium et effeminatorum hominum, perniciem sibi metuens, ni horum partibus accedat, simulat se vestem iis transmissurum esse, quo expeditior ipse ad eorum gregem perfugere possit. Sic demum hic locus dignus est Arist. petulantia et acerbitate. *Herm.*

q) Constituitur hic vulgo actus tertii scena quarta. Strepsiades modo redierat. Eum alloquitur Socrates.

r) Probauit etiam Ern. Receperunt *Herm.* et *Sch.* ἐπάγεσθαι defendit *Reisk.* notare enim: *secum sumere.*

1100. Ne quem hic turbet pronomen σοι, sciat lector, illud more Atticorum hic redundare (vti et μοί v. 1102.) et τὸ διδάσκω referri debere ad Accus. praecedentem τὸν υἱόν. *Kust.* διδάσκω σοι λέγειν; Sic recte in B. vt in impressis. In A. δ. τοῦ *s)* λέγειν. In C. διδάξω τοῦ λ. In D. διδάσκω τὸ λ. *Brunck.* Quartus cod. Reg. a prima manu τὸ λέγ. sed emendatum σοι. *Idem* in Suppl.

1102. στομώσεις. Ad h. l. respexit Pollux II, 100. vbi ait: Ἀριστοφάνης στομῶσαι εἴρηκε, τὸ λάλον ἀπεργάζεσθαι. *Kust.* Schol. ὀξυνεῖς. Sed in Glossis: στομῶ *ferrumino.* στόμωμα *ferrum durum. Bergl.* εὖ μοι στομ. αὐτόν, *probe exacues ipsum:* sicut Soph. Oed. Col. 829. *t)*. πολλὴν ἔχων στόμωσιν *probe aculeatum*, os nempe s. στόμα, quod praecessit. *Spanh.* Perperam meus et B. στομώσῃς *v)*. *Brunck.*

1103. οἵαν. Suidas: δυνατήν, vbi h. l. profert. *Brunck. causarum agendarum peritam;* μείζω πράγματα, Suid. τὰ ἄδικα, τὰ ἐμφιλόσοφα, deminutiue dixisse δικιδίοις *liticulis.* At *maiora negotia* potius interpretarer *magis ardua negotia*, ad quae filium suum vult instrui, vtpote quum ipse senex, quum se daret in disciplinam Socratis, talia noluisset doceri. *Harl.*

1104. Filium quidem suum vult bene instrui ad ardua etiam negotia (μείζω πράγματα); ipse autem, quum se

---

s) R. τοῦ λ. C. τὸ λ. *Ern.*

t) Locum Soph. eiusque Schol. laudauit etiam *Bergl.* Schol. Soph. l. l. explicat δείνωσιν καὶ πανουργίαν. add. Suidam in στόμωσις et στομώσῃς, vbi Scholia nostra, aut alia paullulum diuersa ante oculos habuit. *Harl.* Similiter Phot. Lex. στόμωμα dicit esse τὸ ὀξῦνον τὸν σίδηρον.

v) Ia. στομώσῃς, sed illud rectum: post ὅπως futurum vsitatum Atticis, vt multis exemplis in his ipsis Nubb. clarum est. add. ad 1167. *Ern.* Suidas V. στομώσῃς legit στομώσῃς non στομώσεις, sed vulgatum idem retinet in οἵαν. ἐπὶ μὲν θάτερα οἵαν δικιδίοις, τὴν δ' ἑτέραν etc. qua ratione cohaereat oratio, non assequor. Videtur autem esse elliptica, quae ita suppleri queat, ἐπὶ μὲν θάτερα στόμωσον τὴν γνάθον οἵαν δικιδίοις, i. e. ab altera parte, s. alteram buccam acue ad liticulas: quumque rursum inferendum esset, ἐπὶ θάτερα δέ, pro eo dixit τὴν ἑτέραν δ' αὐτοῦ γνάθον. add. Schol. οἵαν Suid. eodem modo exponit, quo Schol. δυνατὴν καὶ ἱκανὴν λέγειν δίκας. *Duck.*

daret in disciplinam Socratis, nolebat talia doceri, v. 432. *Bergl.* ἀμέλει v. seq. reddunt vt Imperat. *ne sis sollicitus.*

1106. ὠχρόν. De se coniecturam facit, nam et ipse apud philosophos nitorem corporis amiserat, vt dicit 717. *Bergl.* οἶμαί γε. [pro eo quod Inu. dedit ἔγωγε.] Sic R. Hic versus cum sq. in C. I. tribuuntur Phidippidae. *Ern.* Nimirum alii γε omittunt. Rau. ὠ. μ. οὖν ἔγωγε, quasi haec Strepsiades diceret. *Herm.* Non ἔγωγε, opinor, scriptum erat in autographo, sed ἐγῷδα, quod fortius vulgato οἶμαί γε, dignumque adeo recipi in ordinem. Iuntt. γε abest. Aberrauerunt fortasse ad οἶμαι vel οἴομ. δὲ sequ. v. librariorum oculi. *Hotib.*

1107. (1116. H. 1113. Br.) Hic et sequens vers. vulgo tribuuntur choro, hunc in modum scripti:

Χώρει νῦν· οἴομαι δέ x)
Σοὶ ταῦτα μεταμελήσειν.

Versus distinxi et personis diuisi, vt est in membr. y) vbi scriptum χωρεῖται νῦν. Emendate in C. χωρεῖτε νῦν. Quam saepe librarii αι et ε confuderint, norunt iam pueri. In C. ante χωρεῖτε nulla posita est persona, omnibus adolescenti continuatis. Sic etiam est in meo, vbi male scriptum χώρει. In B. duo hi versus ineptissime Strepsiadi tributi. In C. et in meo, vt in membr. scriptum est οἶμαι, non οἴομαι. In cod. Regio quarto duo hi versiculi Phidippidae continuati, hac scriptura: χώρει νῦν. οἶμαι δέ σοι — *Brunck.* Insolens ac plane contra artem est, iambico dimetro acatalectico subiici ithyphallicum. Posset hoc vitium tolli, si

---

x) Surdo narrat fabulam chorus; nam nec filius eum deterrere potuit ab instituto, quum ei nihil boni praediceret v. 867. sed mox plagis emendabitur. *Bergl.* Chori personam deleri vult Reisk.

y) Nempe ita, vt Inu. e Rau. edidit:

Σω. χωρεῖτε νῦν. Φει. οἶμαι δέ σοι
ταῦτα μεταμελήσειν.

Herm. et *Schütz.* χωρεῖτε quidam dederunt, sed omnia choro adscripserunt. Nempe chorus verbis χωρεῖτε v. introire iubet Socratem et Phidippidem, sequentia autem ad Strepsiadem conuersus dicit, auctore *Schütz.*, sed rectius Wil. χωρ. v. ad Strepsiadem et Phidipp. dici, tum Strepsiadem abire, et Phidippidem postremo, dum intrat, loqui existimat.

in Brunk. versuum distinctione scriberetur ταυτί γε μεταμελήσειν. Sed aptius putaui, vulgata versuum descriptione seruata, dimetrum acatalecticum addito pronomine ἐγὼ integrare z). *Herm.* Senarius haud dubie hic quoque iambicus, hoc vel simili modo restituendus:

Σω. χώρει νυν. Φειδ. οἶμαι μεταμελήσειν σοι τάδε.

Soli Phidippidae Socrates dicit χ. ν. *intro igitur abi.* Strepsiades recitato v. 1104. iam abierat; quem respiciens domum properantem, filius: οἶμαι etc. *Hotib.*

1109. (vulg. 1113.) τοὺς κριτὰς accusandi casu pro Nomin. hic dici obseruat Schol. Sic Au. 1269. δεινόν γε τὸν κήρυκα quarto casu itidem dicto primi loco, et quod Atticum schema esse ibi in Scholl. dicitur. Sic contra primus casus pro quarto legitur Aesch. Agam. 734. φαιδρωπὸς ποτὶ χεῖρα σαίνων τε, pro quibus φαιδρωπὸν et σαίνοντα emendauit Auratus. Quae casuum ἐναλλαγὴ Atticis caeteroquin haud infrequens, qualia exempla ex Hom. Soph. Eurip. et aliunde indicat Eustath. ad Il. B. p. 236. *Spanh.* Ordo est: βουλόμεθα φράσαι τοὺς κριτάς, i. e. περὶ τῶν κριτῶν, vt supra 955. λέξω τοίνυν τὴν ἀρχαίαν παιδείαν. V. not. ad Plut. 56. Captat autem chorus beneuolentiam iudicum. *Bergl.* Est vel accusatiuus absolutus, et intelligi debet κατὰ τοὺς κριτάς, *quod attinet ad iudices* (v. not. ad Anthol. gr. poët. Tyrt. I, 19. p. 44.) vel inuersa structura a), vt 1142. καί μοι τὸν υἱὸν εἰ μεμάθ. — εἰπ' h. e. περὶ τοῦ υἱοῦ εἰπέ μοι. v. Dawes. M. Cr. p. 149. *Harl.*

1110. Nullus recentt. edd. cum Inu. ἡμεῖς Φρ. pro ὑμῖν Φρ. recepit. Nimirum ὑμῖν ad spectatores omnes pertinet.

1115. πρῶτον Ia. male, sed pro νεοῦν (vt olim vulg.) cod. R. habet νεᾷν, quod vulgato sine dubitatione praeferendum est. Hes. b) νεᾷν (sic ibi recte pro νεοῦν restituit

---

z) Itaque sic ediderunt H. et Sch.

Σω. χωρεῖτε νῦν· οἶμαι δ' ἐγὼ
σοι ταῦτα μεταμελήσειν.

Sed nunc Herm. praefert, quod Br. et Inu. dederunt.

a) φράσαι τοὺς κριτὰς pro φράσαι ἃ οἱ κριταὶ — *Ern.*

b) add. Phot. p. 215., qui νεᾷν repudiat.

Alb.) νεάσαι γῆν, vbi v. Alb. *Ern.* — νεᾶν A. C. *c)* recte. Perperam vulgo νεοῦν. Glossa ἀροτριᾶν *nouare, terram aratro vertere.* — ἐν ὥρᾳ gl. εὐκαίρως. Ego aliter accipio *(ineunte vere). Brunck.* Xenoph. in Oecon. *d)*: καὶ γὰρ ἐν τῷ χώρῳ καὶ ἐν τῷ ἄστει ἀεὶ ἐν ὥρᾳ αἱ ἐπικαιριώταται πράξεις εἰσί (semper *maturae* actiones sunt opportunissimae.) Virg. Geo. II, 408. Primus humum fodito, primus deuecta cremato Sarmenta — *Bergl.*

1114. μήτ' ἄγαν ἐπομβρίαν. Sic IV. codd. recte, omissa, quae in impressis inepte inseritur particula (μήτ' ἄγαν γ' ἐπ.).

1116. προσεχέτω. Vel scribendum vel pronunciandum προὐχέτω videatur, sed tamen et tribrachys locum habet, vt 1119. *Ern.* V. ad 576.

1118. (vulg. 1122. Br. 1124.) Pessime vulgo hic locus interpunctus erat *e)*, quod quia Bergl. non animaduertit, ridicule eum conuertit. Ordo est: ἡνίκ' ἂν βλαστάνωσιν αἵτε ἐλᾶαι *f)* καὶ αἱ ἄμπελοι, ἀποκεκόψονται αὗται. Verbum βλαστ. ad vtrumque Nomin. pertinet, ἐλᾶαι et ἄμπελοι, alterumque verbum ἀποκεκ. tam de oleis quam de vitibus intelligendum. Verterat Bergl.: Nam quando germinauerint oleae, et vites amputabuntur, eiusmodi fundis eas caedemus. *Brunck.* In cod. (Reg. quarto) comma positum post verba αἵ τ' ἄμπελοι, vt etiam in B. et in meo, in quo sequ. verbo ἀποκεκοψ. superscripta glossa ἀφ' ἡμῶν. *Idem* in Suppl. Male vulgo ἂν collocatum. Scripserat Arist. ἡνίκα γὰρ ἂν αἵ τ' ἐλᾶαι — *Herm.* [Ita cum H. edidit Sch. Nunc tamen ille vulg. ἡν. ἂν γὰρ — praefert.]

---

c) Accessit cod. Rau.

d) cap. 5. §. 4. vbi Schneid. ἐν ὥρᾳ reddit *suo, stato, certo, tempore.* Cf. Sturz. Lex. Xen. IV. p. 602.

e) Ita scilicet:

> Ἡνίκ' ἂν γὰρ α. ε. βλαστάνωσ', αἵτ' ἄμπελοι
> ἀποκεκόψονται, τ. ἐφ. π.

Br. post ἄμπελοι comma, post ἀποκ. colon posuit. Ita et recentt. edd. Reiskius legi volebat: τεκοῦσας ἀμπέλους.

f) Pro vulg. ἐλαῖαι Br. in textu et notis scripsit (cumque eo seqq. edd.) ἐλᾶαι. cf. Tho. M. p. 292. ibique intpp. *Harl.* Br. vertit: Nam quando germinauerint oleae et vites, concidentur: adeo validis eas contundemus fundis.

1119. g) σφενδόναις hic pro *grandine* dictum, vt notat Schol. et loci ratio euincit, quam nubes nempe in germinantes oleas et amputandas vites immitterent. Sic σιλφίῳ σφενδονῶν seu *silphii condimentum infundens* seu *inspergens* ab Axionico ap. Athen. III. p. 95. metaphorice dici ibidem videas. *Spanh.* Futurum παιήσομεν occurrit et Lys. 462. Est a παίω, et aor. 1. ἔπαισα supra 549. nempe a fut. 1, παίσω· qui aoristus coincidit cum παῖσαι a παίζω. *Bergl.*

1121. τὸν κέραμον. — Huic versui Caninius stellulam praefixit, vt vitioso. Habet in secunda sede anapaestum, quod ferri potest. vid. 518. 624. (626.). Sed durum est τοῦ τέγους τὸν κέραμον αὐτοῦ. *Ern.* Debebat esse τοῦ τέγους αὐτοῦ *ipsius tecti*, non eius hominis —

1122. τῶν ξυγγενῶν C. addit ἀπὸ e glossa: int. τις, quod interdum in hac forma omittitur. *Ern.*

1123. νύκτα. Ad nocturnam sponsae deductionem respici monet *Wakefield.* Silu. Crit. V. p. 43.

1124. v. Suid. V. Βουλήσεται (vbi locus hic adducitur) et V. Ὕσδησι. *Kust.* ἐν Αἰγύπτῳ. Vbi non complnetur quidem, sed erit apud homines malos. In Aegypto non fieri pluuiam dicit et Comicus in Thesm. ex Euripide v. 862. Νείλου — ῥοαί, ὃς ἀντὶ δίας ψεκάδος Αἰγύπτου πέδον — νοτίζει. Aegyptios autem male audiuisse, notat Schol. ex Aesch.: δεινοὶ πλέκειν τοι μηχανὰς Αἰγύπτιοι· et ex Theocr. in Adon. [XV, 47. s. vbi v. Valck. p. 356. s.] οὐδεὶς κακοεργὸς Δαλεῖται τὸν ἰόντα παρέρπων Αἰγυπτιστί. *Bergl.*

1125. (vulg. 1129.) Actus IV. scena 1. hic constituitur. Egreditur Strepsiades saccum farina plenum humeris gestans petitque scholam philosophi, sacco illo Socratem donaturus, et inter eundum pro se loquitur, animique sollicitudinem exprimit, tum fores pulsat. — πέμπτη nempe ante illum diem, quae dicebatur ἕνη καὶ νέα. *Bergl.* Interpres obscure vel capriose vertit: *En quinta, quarta,*

---

g) Pro τοιαύταις Toup. Emm. ad Suid. et Hes. III. p. 513. s. (vbi Hesych. glossam Σφοπὰ mutat in Σφενδονητὰ et ad h. l. respicere putat) coniicit legendum esse τότ' αὐτὰς — nimirum vulgari et falsa interpunctione deceptus, quae ὥσπερ ad φίλα refert.

tertia, secunda etc. Credat enim forte lector, Arist. hic loqui de diebus mensis ineuntis, quum contra dies mensis exeuntis, quem φθίνοντα vocabant, intelligat. Veteres Athenn. enim mensem in tres decades diuidebant; quarum tertia continebat dies, qui sequebantur vigesimum vsque ad trigesimum. Huius decadis dies ordine retrogrado numerabant, ita vt vltimum mensis diem (quem iam ponemus fuisse trigesimum) appellarent ἕνην καὶ νέαν, vigesimum nonum, δευτέραν φθίνοντος, vigesimum octauum, τρίτην φθίνοντος et sic porro vsque ad vigesimum, quem εἰκάδα vocabant. Quare vertere debebat Frischlin. h) en *vigesimus sextus; vig. septimus, octauus; post hunc vigesimus nonus* etc. Sed hoc satis clare exposuit Schol. vetus. *Kust.*

1127. πέφρικα. Huc spectat Suid. h. v. Cod. R. πέφροικα male. Analogia est φρίσσω, πεφρῖχα, πεφρῖκα, vnde φρίκη. *Ern.* Vnde tandem πέφριχα mediam breuem habeat? *Herm.*

1128. (1134. Br.) ἕς' ἕνη. Sic [pro vulg. ἔσθ' ἕνη] membr. et meus, in quibus vox ἕνη semper tenui spiritu notata est. *Brunck.* i). ἕνη τε καὶ νέα. Quae vulgo τριακὰς s. *tricesima* mensis dies, et quidem, vt bene hic Schol., ἐπεὶ μετέχει τοῦ τε παλαιοῦ καὶ τοῦ νέου φωτός· nempe quod coniunctio Solis et Lunae eadem die fieret, atque inde τριακάδος loco ἕνη καὶ νέα dicta sit a Solone eadem dies, vt id a Plut. traditur in eius vita p. 92. [c. 25. p. 347. T. I. Reisk.] et a Proclo in Timaeum I. p. 25. Σόλωνος δὲ καὶ ὅτι ὁ μὴν σεληνιακὸς οὐκ ἔςι τριακονθήμερος, καὶ διὰ τοῦτο αὐτὸς ἕνην ἐκάλεσε καὶ νέαν *veterem et nouam:* lunam nempe s. tricesimum mensis diem k). Quam in rem Geminus Isag. c. 6. ab init. ἔςι δὲ σύνοδος μὲν, ὅταν ἐν τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ

h) Idem monuit *Lamb. Bos.* Obss. Critt. p. 75. qui etiam Intpp. ad Ael. V. H. III, 23. laudat.

i) Brunkium sequuti sunt recentt. edd.

k) Antiquitus ἕνη καὶ νέα non fuit certus et definitus mensium alternantium dies; postea constitutis mensibus tricenariis, trigesimus dies ita dicebatur. vid. *Ideler* histor. Untersuch. über die astron. Beob. d. Alt. p. 178. s. et *Buttmann.* in App. ad eum lib. p. 406. s. Albert. ad Hesych. I. p. 1236. — Constat eum diem ideo fuisse inuisum, quod debitores, qui die vicesi-

γίνηται ὁ Ἥλιος καὶ ἡ Σελήνη, τοῦτ' ἐστι περὶ τὴν τριακάδα τῆς Σελήνης. Quod ab Hippocrate dictum pridem ſuerat de octimeſtri partu c. 3. ὅτι νουμηνία ἡμέρα μία οὖσα, ἐγγύτατα τριακοστημόριόν ἐστι τοῦ μηνὸς (propemodum pars menſis trigeſima). Vnde liquet, errare hic alium Comici Scholiaſten, a quo dicitur ἡ Νουμηνία· οὕτω παρ' Ἀθηναίοις ἡ παρ' ἡμῖν τριακάς· quum Νουμηνία apud Atticos eſſet demum ſequens poſt τριακάδα dies, vt id aperte notat dicto paullo ante loco Plutarch., vbi quum τριακάδα a Solone, dictam ob cauſam, ἕνην καὶ νέαν appellatam docuiſſet, addit: τὴν δὲ ἐφεξῆς ἡμέραν, νουμηνίαν ἐκάλεσε. Immo quod diſcrimen, inter Νουμηνίαν et ἕνην καὶ νέαν paullo poſt tradit ipſe Ariſt. v. 1186. ſ. πῶς οὐ δέχονται δῆτα τῇ νουμηνίᾳ etc. Quae vel inde hic monenda veniebant, quod a Petauio Var. Diss. l. IV. c. 11. et 13. negatur, tricenarios menſes et annos aequabiles 360. dierum, vt de his antea vidimus, fuiſſe poſt Solonem in ciuili ac populari, ſed in abdito demum ac recondito Athenn. vſu. Adde vna etiam voce ἕνης l) *vltimam ſ. triceſimam menſis diem* a Comico deſignari Conc. 79. καταθήσεις, ἐὰν ἕνης ἔλθῃς (poteris deponere, etiamſi ad vltimam menſis diem veneris). *Spanh.*

1129. τις eleganter adhaeret τῷ πᾶς, vt Thuc. II, 41. vnde τῷ πάνυ additur, πάνυ τι *valde*, Xen. Cyrop. V. p. 321. *Ern.* ὄμνυσ'. Deleto apoſtropho ſua huic loco elegantia ſuusque nitor reſtitui poteſt. Non enim ὄμνυσι ſed ὀμνὺς participium ab Ariſt. profectum eſt. Haec quum ſcripſiſſem, Reizium quoque ſic correxiſſe animaduerti. Quam emendationem qui primus inuenit m), is auctor eius habeatur, citeturque. *Herm.* (Cum eo et Sch. edidit: ὀμνύς.)

---

mo vſuras non ſoluerant, eo die in ius venire, et, ſi creditor voluerit, ſortem cum vſuris ſoluere deberent. *Wil.*

l) ἕνος vocab. eſt obſoletum et paene rituale pro παλαιός. v. Reisk. Ind. graec. Demoſth. h. v. add. Timaei Lex. Plat. h. v. p. 72. [p. 105. ed. ſec.] ibique Ruhnk. Harpocration tamen in ἕνη καὶ νέα, per ſe, ait, τὸ ἕνον ἀποσημαῖνον τὸ πρότερον καὶ παρεληλυθὸς δηλοῖ. *Harl.*

m) Iam *Reiskius* Anim. ad Eurip. et Ariſt. legendum coniecerat ὀμνύς, ſaepe ille nimium neglectus ab editoribus.

1130. πρυτανεῖα. Iulius Pollux VIII. [38. vbi vidd. intpp. p. 876.] dicit fuisse certam pecuniam n), quam deponerent litigantes vtrimque in initio litis, et illum, qui victus fuerit iudicio, dicit tantum dare, quantum ab vtroque fuisset depositum: quod deinde iudices accipiant. Schol. dicit esse *sportulas* Romanorum o), quocum conuenit Suidas et Glossae Verborum Iuris. *Bergl.* — Male vulgo ἀπολεῖν με φ. hiulca oratione, cuius partes abruptae nullo nexu cohaerent. Male etiam v. seq. legitur μέτριά τε. Scribi debuit ἀπολεῖν τε et μέτριά τοι. Vide versionem p). τοι et τε saepissime permutantur. με ex glossa inuectum fuit. *Brünck.* Vtrumque Br. male mutauit. Nam τοι vt recte hic dicatur, minime tamen necessarium est q), in illis autem ὄμνυσι ἀπολεῖν τε φησὶ tantum abest, vt oratio fit ad communem sermonem, praesertim rustici, accommodata, ea vt potius hac poetica verborum collocatione ab omni colloquiorum simplicitate alienissima videatur. *Herm.* qui, quum ὀμνὺς reponatur, nulla alia mutatione opus esse ostendit.

1132. μέντοι, vt Inu. e Rau. edidit, est etiam in Bau. Recte autem alii edd., metri causa, μέν τι seruarunt.

1133. ποτὲ cum accentu scripsit Br., e quo habet ed. Lips. In al. edd. οὔ φασίν ποτε.

n) πρυτανεῖα θεῖναι τινι *prytanea cum aliquo deponere*, est, vt Romani loquuntur, *sacramento cum aliquo contendere*, per consequens, *dicam alicui dicere, in ius vocare. Harl.* cf. Kust. ad 1170. Photius Lex. p. 346.

o) Illam Schol. interpretationem non prorsus improbat Casaub. ad Athen. VI, 8. fin. p. 420. et secundum Cod. l. II. de *sportulis et sumtibus in diuersis iudiciis faciendis* sensu sumit generali, quo omnes denotantur sumtus, quos litigantes faciebant: peculiariter pecuniam pedaneis iudicibus dandam, ita esse vocatam. At discrimen insigne est, nec neget id Casaub. πρυτανεῖα in aerarium publicum conuertebantur, erant τέλη (v. Vesp. 665. ss. ibique Schol.); *sportulae* Romanorum iudicibus ipsis cedebant, vt alia omittam. cf. Suid. h. v. et Valesii not. in not. Maussaci ad Harpocr. p. 150. *Harl.*

p) Vertit Br.: *pignoraque deponit, adfirmans se funditus me pessumdaturum, tametsi interea, vt parcant, aequosque se praebeant, his verbis eos oro etc.*

q) Igitur μέτριά τοι operarum errore videtur in ed. H. mansisse, atque inde venisse in Schütz.

1135. L. C. I. ed. Bas. δικάσασθαι, et v. seq. C. Ia. δικασάσθων tum L. ὀλίγων. *Ern.*

1139. Tertium καὶ omittit R. Caet. in edd. antt. et MS. R. vnus στίχος est καὶ — ἀσπάζομαι et id consentit Schol. ad 1124. Distraxit Frischlinus, nempe quia in altera parte nouae scenae initium est: nisi si scenae nouae initium potius est v. 1148. Est vnus versus iambicus trimeter *r*). *Ern.* Frischlinus violentam illam et ineptam nec necessariam diuisionem in actus et scenas faciens, coactus fuit hunc versum diuidere. *Bergl.* Pulsans fores haec dicit. ἠμὶ (pro φημὶ Zonar. II. p. 994.) reddunt *heus!*

Στρεψ. ἀσπάζομαι *s*). V. quae notaui ad Plut. 324. add. Cic. ad Att. II, 9. Κικέρων ὁ μικρὸς ἀσπάζεται Τίτον Ἀθηναῖον. *Spanh.*

1140. τουτονί. τὸν θύλακον. Dat ei saccum farinae; nam et ante dicebat: διαλφιτώσω etc. v. 671. *Bergl.* Gl. in C. τὸν θύλακον, ὅς ἐστι μεστὸς ἀλφίτου. Bene. In meo gl. πλακοῦντα. *Brunck.*

1141. (vulg. 1146.) ἐπιθαυμάζειν. Hanc lectionem agnoscit etiam Suid. V. Ἐπιθαυμάζειν *t*), At Eustath. ad Il. M. p. 912, 58. ed. Rom. locum hunc citans legit: ἀποθαυμάσαι τι τὸν διδάσκαλον, idque ait εὐφήμως dictum esse, pro, μισθὸν δοῦναι, *mercedem dare.* Sic Latini *honorare* εὐφήμως aliquando dicere solent pro, *mercedem dare. Kust.* Gl. θαυμαστῶς τιμᾶν καὶ δεξιοῦσθαι. Suid. ἐπιθαυμάζειν, ἀντὶ τοῦ δώροις τιμᾶν. Hanc scripturam tuentur codd. omnes. At Eustath. ἀποθαυμάσαι habet: Ἀθηναῖοι μεταλαβόντες τὸ μισθὸν εἰς θαῦμα, θαυμάζειν φασὶ τὸ διδόναι μισθόν, ὡς δηλοῖ καὶ παρὰ τῷ Κωμικῷ τό· χρὴ γὰρ ἀποθαυμάσαι τι τὸν διδάσκαλον, ὅπερ εὐφήμως ἐῤῥέθη, ἀντὶ τοῦ, μισθὸν

---

r) Ita etiam descripserunt recentt. edd.

s) Foribus apertis progrediens Socrates haec dicit. Constituitur hic act. IV. sc. secunda.

t) Suid. habet δεῖ, sed Eustath. l. l. agnoscit χρή, et contra habet ἀποθαυμάσαι per εὐφημίαν dictum pro, *praemium dare*, vt Lat. *honorem habere*. *Ern.* Varietatem scripturae ap. Suid. et Eust. et vtriusque interpretationem notauit etiam *Duck.*

ἀνιέναι. Vtro modo legas, perinde est. Nam praepositio nihil addit verbi significationi, ornatui tantum seruit. v. not. ad 981. *Brunck.*

1142. τὸν υἱόν. Accusatiuus more Atticorum hic positus est pro Nomin. de qua constructione plura diximus in Not. ad Plut. *Kust.* Ordo est: εἰπέ μοι τὸν υἱὸν i. e. περὶ τοῦ υἱοῦ, vt 956. λέξω τὴν παιδείαν i. e. περὶ τῆς παιδείας. v. ad Plut. 56. *Bergl.*

1143. ἐκεῖνον. Nempe τὸν ἄδικον λόγον. Supra 890. — ὃν potest vel ad υἱὸν referri, vt sit τὸν υἱὸν ὃν εἰσήγαγες, nempe εἰς τὸ φροντιστήριον, *quem introduxisti in scholam tuam*, vel ad λόγον, vt sit τὸν λόγον, ὃν εἰσήγαγες εἰς τοὺς ἀνθρώπους *quem inuexisti in humanam societatem. Bergl.* Posterior structura verior est.

1144. Ἀπαιόλη. Suid. legit παιόλη v), quem vid. in h. v. *Kust.* V. supra 731. ἀπαιόλημα. Ab αἰόλος *varius, celer, versutus.* Comicus Ἀπαιόλη dixit, quasi *Dea Fraudum*, vt Eqq. 630. Φένακες. v. Eustath. ad Il. B. p. 267. *Bergl.*

1145. (vulg. 1150.) Post ἦντιν' omissum est in Kust. ἄν. L. C. [Elb.] βούλει [pro βούλῃ] quod verum est. *Non quam velit filius, sed quam velit pater*, vt patet e seqq. *Ern.* βούλει recepimus. ἂν cum Indicat. praes. iunctum. v. Brunk. ad Plut. 885. Eqq. 1331. Ach. 873. *Herm.* [Ita et Sch. sed nunc Herm. βούλῃ praefert.]

1147. (Br. 1153.) καὶ κυρήσων [vt Br. H. Sch. ediderunt]. Vulgo [etiam in Rau. Bau.] κἂν κυρῶσι [vt et cod. Reg. quartus in Suppl. laud., male]. In A. D. κἂν κυρῆσαι x). In C. κἂν κυρῶσαν mendose. Legendum omnino καὶ κυρῆσαι. Lepor est in repetitione earumdem vocum, quibus vsus fuerat rusticus. Eiusdem generis erat menda v. 483. *Brunck.* Non modo elegantius, sed etiam plane

---

v) Recte ap. Zonar. II. p. 247. Ἀπαιόλη, quae glossa non ad Aesch. versum, sed huc spectat. Sed noster Aeschylum imitatus est. *Reiskius* coniecit: ὦ παμβασίλεια παιδόλη *puerorum corruptrix.*

x) Sic et R. quod rectissimum est; non *si adsint*, sed *si affuerint. Ern.*

necessarium est, παρῶσιν repeti. Strepsiades enim quum praecedd. diceret, illud tempus spectabat, quo mutuam sumserat pecuniam. Itaque de eodem tempore etiam Socrates respondeat necesse est: qui si κἂν παρῶσι diceret, responsio eius non congrueret cum iis, quae Str. interrogauerat. Non enim de testibus olim sed nunc in iudicio praesentibus loqueretur. Sed aliud est, de quo dubitari h. l. possit. Nam si Socr. respondet καὶ παρῆσαν χ. hoc dicit: *vinces etiam si mille affuerunt testes*. Quo significat potuisse fieri, vt mille testes adessent. At vero videtur potius dicere velle: *vinceres, etiamsi mille testes affuissent*; h. e. etiamsi tantus affuisset testium numerus, quantus ne posset quidem vnquam adesse. Id autem etsi sic dicendum fuisset κἂν εἰ παρῆσαν χ., dubitari tamen possit, an eamdem rem sic licuerit exprimere: κἂν παρῆσαν χ. Cui quidem coniecturae perexigua accederet ex eo auctoritas, quod libri omnes hic κἂν, non καὶ exhibent. Nam vt εἰ et ἄν, sic καὶ et κἂν vbique in libris permutantur, quibus deinde particulis verbum accommodari solet. Ita v. 1496. (1482. Inu.). Ac illud videndum est, ne κἂν, quod indicatiuo etiam aoristi iunctum nunc soloecum habetur, in iis sit loquendi formulis, quas grammaticorum doctrina ita e vett. scriptis sustulit, vt nunc vix vsquam reperiri videantur. Apollonius Dyscolus postquam III. de syntaxi p. 265. ff. ἐὰν coniunctiuo iungendum esse docuit, deinde contendit, dici non posse ἐὰν ἔλαβον, ἵνα ἀνέγνων. Qui vt in posteriore exemplo fallitur, ita nescias, an etiam in priore errauerit, qui ipse in eodem libro p. 300. κἂν cum Indic. coniunxerit. Verba eius sunt: ἔτι δὲ καὶ οὕτω φάναι, κἂν παρὰ τὸ δέοντος ἦν ἡ σύνθεσις, τὰ τῆς συνθέσεως ἐν λόγῳ τὴν τοῦ ὑπάρχειν σύνθεσιν ἀνεδέχετο. In quo loco si ᾖ scripsisset, deinde non ἐδέχετο sed δέχεται dicere debebat. *Herm.* qui nunc vulg. κἂν παρῶσι tuetur. (Nam recte potest responsio Socr. simul ad v. 1145. respicere.)

1148. (vulg. 1153. Br. 1154. H. 1157.) βοάσομαι y) dorice, vt Plut. 639. ἀναβοάσομαι. Est autem ὑπέρτονος βοὰ i. q. τηλέπορον βόαμα 961. *Bergl.* Βοάσομαί γ᾽ ἄρα IV. codd.

---

y) Laudat Suid. V. Ὑπέρτονον, sed non recte legitur ap. eum βοήσομαι. Nam dorica dialecto haec dici tradit Schol. Interpretes non notant. *Duck.* Notauit *Ern.*

[et Eh.]. Vulgo βοάσομ' ἄρα, metro corrupto z). Senarius est. *Brunck.* Recte ita edidit Br., qui trimetri numeros expleuit, addito voc. βοάν, quod in vulgatis libris et Rau. etiam sequenti versui tribuitur. Is nunc est versus e dochmio et dipodia iambica compositus. *Herm.* qui tamen de h. l. ita nunc statuit: „Leg.

βοάσομαί τἄρα τὰν ὑπέρτονον
βοάν· ἰώ, κλάετ' ὦ 'βολοστάται.

Hi duo versus eodem sunt metro: ⏑ – ⏑ – ⏑ – | ⏑ – ⏑ – ⏑ – Priorem non posse iambicum esse, et dialectus ostendit et τἄρα, quod ex τοι et ἄρα contractum prima longa est. Versus genus, quod restitui, valde vsitatum est tragicis. Schol. metrici nulla est auctoritas. Phrynichi quoque verba apud eum sic sunt diuidenda, vt βοάν alterum versum incipiat. In Eurip. versu, quem affert, scribendum videtur: ἰὼ ἰὼ πύλαισιν εἴτ' ἐν δόμοις *seu foris seu domi.*"

1149. Citat Suid. locum hunc V. Ἰὼ κλάετε a). *Kust.* ὀβολοστάται in genere hic de *foeneratoribus* dicuntur sicut ap. Lysiam or. adu. Niciam b), vt de eo Harpocration; ap. Antiphanem iuxta Athen. III. p. 108. ὀβολοστατικὴ *ars foenerandi* Aristot. Polit. I, 10. Vnde Hesych. ὀβολοστάτας τοὺς δανειστὰς ἔλεγον c). Inde vero ὀβολοστάται dein ab Atticis dicti *viles numularii*, qui obolos in diem, et quod monuit Salmas. de vsur. p. 581. egenis pro vsura foenerabantur. Quomodo etiam a Poll. III, 112. et 115. ὀβολοστάτης et γυνὴ ὀβολοστάτις, ac dein ὀβολοστατεῖν, vna cum auaris et illiberalibus et turpem quaestum exercentibus con-

---

z) L. Ia. ap. *Ern.* et Rau. βοάσομαί τ' ἄρα, quod Inu. recepit. Br. H. Sch. ita ediderunt:

βοάσομαί τ' ἄρα τὰν ὑπέρ. βοάν.
ἰώ, κλάετ' ὦ 'βολος.

Caet. prae laetitia exsultantem haec dixisse Strepsiadem censet *Wil.*

a) Vulg. κλάετ'. Iota subscr. deleuerunt Br. H. Sch. vt Inu. Eam in rem *Harl.* laudat Hemst. ad Plut. 62. et 612. Koen. ad Greg. Cor. p. 30. Moer. p. 231. et ibi Piers. Tho. M. p. 535. cum intpp.

b) Fragm. 101. p. 27. T. VI. Reisk. vbi ὠβολοστατεῖ, vt ὠβολοστατοῦντας fr. 80.

c) Add. Photii Lex. p. 230. et Fischer. Ind. Aesch. Socr. h. v.

iunguntur. Quales etiam dicti τοκογλύφοι ac τοκογλύφαι. Vnde vtrumque coniunxit Lucian. haud procul ab init. Necyom. [c. 2. T. I. p. 457. Hemst.] ἐπιορκοῦσι, τοκογλυφοῦσι (foenerantur), ὀβολοστατοῦσιν (vsuras exigunt): nempe turpe ac vilissimum foenus exercent. *Spanh.*

1150. ἀρχεῖα [vt olim vulg.] *d)*. Sensus requirit, vt scribatur ἀρχαῖα, i. e. *sortes* vel *capita* (vt vocant) *pecuniae creditae*: vt monuit etiam Bisetus. Nam vocis ἀρχεῖα (quae aliud notat) significatio ab h. l. aliena est. *Kust.* Bene cum Biseto Kust. ἀρχεῖα enim, quae de *regia*, *praetorio*, *magistratuum curia* dici iam monuit Budaeus; de actorum publicorum *tabulario* e Platone, alii; de *curia* e Demosth. insuper Phil. IV. p. 84. [T. I. p. 145. Reisk.] Plutarch. in Cim. p. 479. [c. 1. T. III. p. 171. Reisk.] Athen. VI. p. 235. et e Polluce praeterea; de ipso vero Spartanorum *magistratu* e Plut. in Ages. p. 615. [c. 33. III. p. 691. R.] firmari insuper potest. Verum quibus huius vocis significationibus nullus hic est locus, sed pro qua τἀρχαῖα, nota ap. Athenn. voce, de *sorte* ipsa pecuniae in foenus datae et quomodo, vt h. l. ἀρχαῖα καὶ τόκοι *sors et vsurae* subinde ap. oratores Atticos coniunguntur, vt Olynth. (Demosth.) I. p. 6. [I. p. 13. R. add. adu. Nicostr. II. p. 1253.]. *Spanh.* τἀρχαῖα bene C. [atque Elb. et Rau.] Gl. τὰ κεφάλαια. Eadem est in meo glossa *e)*, licet perperam, vt in duobus aliis et in impressis scriptum sit τἀρχεῖα. Ad mendosam illam lectionem pertinet glossa in membr. τὰ δικαστήρια. *Brunck.* — τόκοι τόκων. Quales *vsurae vsurarum* Athenis haud insolitae, vbi nempe eaedem ad sortem additae, e quibus dein vsura quoque ampliatur. Quomodo noto ap. Theophr. loco [Char. 10, 3. l. 18, 3. Schneid.] haec μικρολόγου s. sordide parci nota inter alias traditur: δεινὸς καὶ ὑπερημερίαν πρᾶξαι καὶ τόκον τόκου. Cui loco, quem adduxerant iam alii, vt Salmas. de

---

d) τἀρχεῖα. Gl. κεφάλαια, i. e. *sortes*, sed Biset. habet τἀρχαῖα, quod recte probat Kust. ad Suid. in τὰ ὀβολοστάται T. II. p. 135. Nam sic semper Graeci et Attici. Longe aliud ἀρχεῖα. *Ern.* De vtroque voc. v. Zonarae Lex. II. p. 305. de ἀρχεῖον Sturz. Lex. Xen. I. p. 424. De *regia* dici ostendit Tho. Mag. p. 145. ibique Sallier.

e) In scriptura et in glossa cod. quart. Reg. consentit cum meo *Brunck.* in Suppl.

mod. vſur. p. 65. adde Lucian. Vit. Auct. p. 384. T. I. [c. 23. p. 564. T. I. Hemſt.] καὶ οὐ μόνον γε ἁπλῶς, ὥσπερ οἱ ἄλλοι, τοὺς τόκους, ἀλλὰ καὶ τούτων ἑτέρους τοὺς τόκους λαμβάνειν. Easdem vero *vſuras vſurarum* ap. Romanos veluti contra *leges et ſacras conſtitutiones* prohibitas dixerat Modeſtinus L. XXV. D. de re iudic. et adſtruit poſtea Diocletianus L. 20. C. Iuſt. ex quibus caus. Infam. vbi *vſuras vſurarum illicitas exigentibus infamiae macula irroganda* traditur. Quam prohibitionem in maius adhuc auxit Iuſtinianus L. 28. C. de Vſur. *Spanh.*

1151. (1160. Herm.) ἐργάσεσθ' legendum. Vulgo ἐργάσησθ' *f)*, quod ſoloecum eſt. v. ad 360. (359.) melius in B. ἐργάσαισθ' *g)*, vt et ap. Suid. V. Ἰὼ κλάετ' in edit. principe, nam perperam Kuſt. edidit ἐργάσαισθ'. At geminum eſt ἐργάσεσθ' *h)*. Exemplis quae adtuli ad 465. potentialis part. ἂν cum fut. indicat. conſtructae hoc addatur. *Brunck.*

V. 1152 — 1155. (vulg. 1157 — 1162.) quomodo deſcripti ſint ap. Br. (et in vulgg. quoque edd.) oſtendit Inu. in not. Duos primos eodem modo vt vulg. exhibuit *Herm.* tres ſeqq. in duos redegit.

1153. ἀμφήκει γλώττῃ. Priore voce vſus aliquoties Aeſch., vt Prom. 691. ἀμφήκει κέντρῳ *ancipiti ſtimulo*, et 1043. de *fulmine* πυρὸς ἀμφήκης βόστρυχος *ignis vndique adurens capillitium*, et ap. Bacchylid. ξίφη τ' ἀμφήκεα *gladii bicipites*. *Spanh.* V. Suid. V. Ἀμφήκεις. Caet. haec inepta ſunt, vt opinor, et ex alio poëta ducta irridendi eius cauſa, vt alia plura. Nec aliter iudicandum de 1155. λυσανίας κακῶν. *Ern.* Metrici ſchol. ineptas verſuum diuiſiones correximus *i)*. Verſus hic anapaeſticus eſt paroemiacus e ſpondeis conſtans, quod genus frequen-

---

f) L. Ia. ἐργάσαισθ' C. ἐργάσεσθέ τι. Saltem indicatiuus placet: ἐργάσεσθ' ἔτι. *Ern.* Ita et Rau. et recent. edd.

g) add. Thom. M. v. εἰ p. 267. *Harl.*

h) Futurum primum medii ſaepe mutatum eſt a librariis in aor. primum. v. Fiſch. ad Aeſch. Socr. I, 11. *Harl.*

i) Hoc modo:

ἀμφήκει γλώττῃ λάμπων
πρόβολος ἐμὸς σωτὴρ δόμοις, ἐχθροῖς βλάβη.

ter inuenitur; sequentem trimetrum fecimus, qui vulgo dimeter est, verbis πρόβ. ἐμὸς cum praeced. voc. λάμπων in vnum versic. coniunctis. *Herm.* — πρόβολος (vulg. 1160.). Hac voce apud Atticos, vt Demosth. Phil. IV. [p. 148. T. I. R. add. de reb. in Chers. p. 104.], vt notat Harpocrat. [p. 299.] *prominens in mari rupes* s. scopulus dicitur. Apud Ioseph. vero Arch. IV, 3. [§. 1.] de Mose aduersus Dathami factionem se muniente, ἀκολουθεῖν τοὺς προβόλους ἀξιώσας *iubens vt se primates* populi *sequerentur:* quique mox ἀξιόλογοι τῆς πληθύος *multitudinis praestantiores* dicuntur; prout etiam in antiquis glossis πρόβουλοι, *optimates.* Iidem vero non πρόβολοι, sed πρόβουλοι vocantur ap. Aesch. S. C. Th. 1014. δήμου προβούλοις τῆσδε Καδμείας χθονός· vnde προβούλους ap. Ioseph. legendum olim coniiciebam: sed nihil opus et πρόβολος idem quoque obtinet, nempe, vt in Scholl. hic dicitur, προστάτης, τεῖχος, ἀσφάλεια *k*). *Spanh.*

1154. (1162. Br.) Cod. (quartus Reg.) ἐχθροῖς βλάβη, quod non minus [quam olim vulg. ἐ. ἀνιαρός] bonum est. In meo voc. ἀνιαρὸς superscriptum interpretamentum βλαβερός, quod alteri illi conuenit apprime. Nempe glossator docere voluit Subst. βλάβη positum esse pro Adi. βλαβερός. Vix dubito quin illa lectio genuina sit. ἐχθροῖς ἀνιαροὶ legitur Plut. 561., vbi secunda in ἀνιαροὶ corripitur, quod iuxta metricum Schol. hic produci deberet. Sed in metrorum enarratione persaepe nugatur. Versus hic melius erit dimeter iambicus *l*). *Brunck.* in Suppl. βλάβη recepit etiam e Rau. *Inu.*, tum Herm. et Sch.

1155. *m*) Λυσανίας alias est nomen proprium viri, sed

---

k) Cf. Phot. p. 333. vbi etiam πρόβουλος dicitur ἔξαρχος τοῦ βουλευτηρίου, et Zonar. II. 1573.

l) Sed vid. not. anteced.

m) 1155 — 58. sic distinxit et scripsit *Herm.*:

1165. λυσ. πατρ. μεγ. κακῶν·
ὃν κάλεσον τρ. ἔνδοθεν ὡς ἐμέ·
ὦ τέκνον, ὦ παῖ, παῖ.
1168. ἔξελθ' οἴκ. ἄϊε σ. π.
Σω. ὅδ' ἐκ. ἀνήρ.

„Versus, ait, 1165. 66. asynarteti sunt e dochmaicis, vt 1170. (1159. Lips.) Fallitur autem Schol., qui tertiam syllabam

hic alludit ad etymologiam n). Sic Ἀριστομάχη Thesm. 826. Στρατονίκη et Εὐβουλου ib. paullo post, et Λυσίστρατος, Lys. 1110. *Bergl.* V. Hesych. et Suid. V. Λυσανίας qui hinc supplendus est. Nam quum dixisset, ὠνοματοπεποίηται ἡ λέξις, subiicit: Σοφοκλῆς· Ζεὺς νόσον ἄγει τὸν Νικομάχαν. Non potest autem apparere e verbis Suid., quid locus ille Soph. ad v. Λυσανίας faciat, quod ostendit Schol., docens fictionem illam nominis pertinere ad irridendum Soph., qui sic composuerit finxeritque nomina Νικομάχαν et Παυσανίαν. Caet. Suidae lectio melior videtur. *Duck.*

1156. s. ita digessit Brunk. (1164 — 66.):

ὃν κάλεσον τρ. ἔνδ. ὡς ἐμέ.
ὦ τέκνον, παῖ, παῖ,
ἔξελθ' οἴκων· ἄιε τοῦ πατρός.

„V. 1164. asynartetus est, inquit Br., ex duobus dochmaicis. V. autem 1166. dimeter anapaesticus. Hi versus male in impressis diuisi erant o). Sic, vt eos exhibui, sunt in membr.“ [Sed v. not. ad 1155. Perperam e Rau. scriptum esse ἔνδ. τρέχων, monuit iam *Herm.* καλεῖν h. l. idem quod alibi ἐκκαλεῖν, *euocare.* v. Valken. ad Theocr. Adon. 43. p. 353.] — ὡς ἐμὲ pro ὡς εἰς (πρὸς) ἐμέ, de qua loquendi forma v. Koen. ad Gregor. Cor. p. 32. Klotz. ad Tyrt. p. 81. Fisch. Ind. Aesch. voc. ὡς, vbi contra Valken. ad Eurip. Phoen. p. 475. et ad Herod. II, 135. p. 169. adfirmantem, ὡς pro πρὸς aut εἰς de animatis tantum dici, docte copioseque disputat. *Harl.* — ὦ τέκνον. Eurip. Hec. 173. ὦ τέκνον, ὦ παῖ δυστανοτάτας ματέρος, ἔξελθ', ἔξελθ' οἴκων· ἄιε ματέρος αὐδάν, ὦ τέκνον. *Bergl.* [Post verba Streps. κάλεσον —

---

voc. Λυσανίας producendam dicit, quae iure suo hic corripitur. At v. 1167. quoque dochmaicus est, v. 1168. autem antispasticus Hipponacteus ex antispasto et dochmio. Brunk. perperam eum putat anapaesticum esse, quo metro scriptus est is, qui sequitur, 1169.“ Idem *Herm.* in not. mss. monuit, v. 1165. 67. 68. esse tragici cuiuspiam.

n) Est λύων τὰς ἀνίας vt bene Phot. Lex. p. 174., laudato Arist.

o) Erant vulgo quinque versus:

ὃν κάλεσον τρέχων
ἔνδοθεν ὡς ἐμέ.
ὦ τέκνον, ὦ παῖ, παῖ,
ἔξελθ' οἴκων·
ἄιε τοῦ πατρός.

ὡς ἐμὲ Socrates putandus est intrasse, et dictis illis ἅπε σ. ... cum Phidippide redire. Wiland.] — In Cod. C. et Ia. verba ὦ τέκνον etc. Socrati tribuuntur, quod non displicet, propter antecedd. κάλεσον etc. sed ita ante verba ὅδ' ἐκ. ἀνήρ, quae Ia. Strepsiadi male tribuit, quum sint manifeste verba Socratis, discipulum tradentis patri, interuallum cogitandum, ... prodeat filius euocatus; παρεπιγραφή. Ern.

1158. (vulg. 1168.) ὅδ' ἐκ. Ia. ποῦ ὅδ' et v. 1160. pro σὺ λαβ., συλλαβών, vtrumque male. Ern.

1159. ὦ φίλος. Soph. Oed. Col. 1698. ὦ πάτερ, ὦ φίλος. Idem Oed. Tyr. 1330. ἰὼ φίλος, σὺ μὲν ἐπίπολος ἔτι μόνιμος. Bergl. φίλος pro φίλε. v. Gregor. Cor. de dial. p. 47. ibique Koen. Härl. Haec amplexans filium dicit. Wil.

1160. (1170. H.) Vulgo: ἄπιθι σὺ λαβών. Rau. p) ἄπιθι λαβὼν τὸν υἱόν σου ex interpretatione. Pro σὺ metri maxime causa σοὶ scripsi q), quod longe hic vulgata lectione elegantius est. Caet. post hunc versum vulgo hic versiculus legitur r): ἰώ, ἰώ, τέκνον, qui tribuitur Strepsiadi, et habet quo locum suum tueatur, siquidem Strepsiades, priusquam diligentius filii habitum contempletur, prae gaudio in haec verba erumpat. Verum id parum verisimile est. Nam quum gaudium iam verbis ostendisset, ὦ φίλος etc. satis commode potuit pallidum eius vultum animaduertere. Quodsi haec ἰώ, ἰώ, τέκν. admirationis potius, quam subitae laetitiae significationem continent, merito huiuscemodi additamentum displicebit. Primum enim superflua sunt, quia sequitur ἰού, ἰού. Deinde, quum non ad praecedd. sed ad iambos pertineant, qui sequuntur, morem violant vsitatae rationis metrorum, qui iambis continuis, nec misceri nec praefigi dochmiacos patitur. Accedit, quod Schol. metricus, si hunc versum in exem-

p) Vnde recepit Inuern.

q) ἄπιθι σοὶ λαβών. Ita et Schütz. apud quem tamen male haec ita sunt scripta ac si cum antecedd. vnum efficerent versum.

r) Inchoatur ab iis vulgo Act. IV. scena tertia. Deleuerunt Inu. Herm. Sch. Verba seqq. ἰώ, ἰώ, extra versum sunt posita. — Post verba ἄπιθι — λαβὼν discedit Socrates, et sequentia Strepsiades voce admodum laeta profert. Wiland.

pio suo habuisset, non fuisset eum praeteriturus. Quare eum libri Rau. auctoritate deleuimus. *Herm.*

1161. (vulg. 1173.) ὡς ἥδομαι — Versum hunc et quinque seqq. citat Suid. V. τί λέγεις. *Kust.*

1162. ἰδεῖν εἶ ἔξαρν. proprie: adspectu es aptus ad negandum, h. e. facies tua ostendit, te aptum esse.

1163. (vulg. 1175.) τοῦτο τοὐπιχ. Primum versus non constat. Sed bene succurrit cod. L. qui habet καὶ τοῦτο. quod recepimus. Sic et Suid. in τί λέγεις σύ; Sensus est: *Solemne illud nostris, τί λέγεις σύ s); quod est impudenter negantium, acriter contra dicentium, profecto efflorescit, crebro a te vsurpatur. Ern.* Scil. in ed. Ern. καὶ exciderat. *Herm.*

1165. (Br. 1175.) οἶδ' ὅτι. Repete e praecedd. δοκεῖν κακουργεῖσθαι. *Brunck.* κακουργεῖσθαι s. ἀδικεῖσθαι repetit *Ern.*

1166. (vulg. 1178. Br. 1176.) ἐπὶ τοῦ προσώπου τ' ἐστὶν Ἀττικὸν βλέπος. Sic, vt in impressis, est in A. D. t). In B. versus hic omissus: mendose autem in C. ἐπὶ προσώπου τ' ἔνεστιν v) Ἀττικὸν βλέπος. Dormitabat bonus Koenius ad Corinth. scribens p. 17. extr. *Vera scriptura videtur vel γ' ἐστὶν, vel potius γ' ἔνεστιν.* Harum emendationum prior non inutilis modo, sed et falsa est. Nihil significaret γε, vbi copula omnino requiritur τε, siquidem praecedentia omnia membra eodem nexu cohaerent. Alteram, quae eodem incommodo laborat, metri praeterea ratio prorsus respuit. Vide enim, quam belle procedat senarius: ἐπὶ

---

s) τί λέγεις σύ in disputationibus cum aduersariis dici solere, si eos perterrefacere velimus, Suidas auctor est. *Harl.* Videntur Athenn. impudenter ita dixisse, vt ostenderent, nihil alterum dicturum esse, quod graue esset.

t) Tuetur etiam *Herm.* cum recentt. edd. laudatque eum sic Porson. praef. ad Eurip. I. p. XL.

v) Suid. l. c. vt cod. Doru. ap. Schol. ad Plut. 342. τ' ἔνεστιν, male, vt ibi notat Kust. Rectius exstat ap. Suid. V. βλέπος. Schol. ad Plut. 342. profert γάρ ἐστιν. Koenius ad Greg. Cor. de Dial. p. 18. verum putat γ' ἔνεστιν, vbi et laudat, qui h. l. propter τὸ βλέπος attigere. *Ern.*

ταν | πρεσα | κὸν γ' ἐπ' | α Ἀτ | τικὸν | βλέπος. Credebat, ne ille, *vt clarissimus Professor noster Regius* [Vanvilliers] vocalem ante literas *σ* corripi posse? *Brunck.* Ἀττ. βλέπος dictum esse pro βλέμμα. A. notat Corinth. de dial. Att. [§. 10. p. 17.] Notat hic *frontem perfrictam*, s. *vultum impudentem x)*, quo nomine Athenienses olim male audiebant. *Kust.* Vox βλέπος a Suida ex h. l. bis memoratur, ac praeterea in antiquis Glossis βλέπος *y)*, *vultus; adspectus:* alibi autem vix hodie putem legi. Ἀττικὸν vero βλέπος de *vafro* et *callido* vultu s. *adspectu* hic dici notant Scholia: ac firmare vtique videntur reliqua, quae ad primum filii e Socratis disciplina prodeuntis adspectum tangit h. l. Strepsiades. Quod diuersum proinde ab iis, quae de *toruo* vel *acerbo* aut *seuero vultu* s. *adspectu* dicuntur subinde alibi in his fabulis variisque eam in rem locutionibus, veluti (quod obiter monui ad 234.) βλέπειν [*vultum habere*] ὑπότριμμα Conc. 291. κάρδαμα Vesp. 453. δριμὺ Ran. 570. δεινὸν 602. ὀρίγανον 603. ταυρηδὸν 804. νάπυ Eqq. 628. βλέπουσα θυμβροφάγον Acharn. 253. quibus opponitur ἀγανώτερον βλέπειν *iucunde, amabiliter intueri*, Lys. 886. et Anacr. Od. 64. aut iuxta alios 66. [Fragm. 4, 1. Fisch.] παρθένιον βλέπων *virgineum quid tuens*, λοξὸν ὄμμασι βλέπουσα Od. 61. [v. 2.] vel 63. *transuersum oculis tuens.* Illud vero Ἀττ. βλέπος dici caeteroquin posset de *suaui* et *vrbano vultu*, idque pro decantata a priscis auctoribus, prae aliis Graecorum populis, Athenn. humanitate, ingenio, lepore; et qui Ἀττικισμὸς a Cic. dicitur ad Att. IV, 17. Vnde etiam, vt id obiter tangam, ab illo Atticorum βλέπος factum videtur Lat. *lepos*, vnius literae ἀφαιρέσει, sicut in vocibus, quas notarunt Etymologi, *raucus* βράγχος, *rigo* βρέχω, ac similibus. *Spanh.*

1167. (vulg. 1179.) R. σώσεις recte, idque recepimus. Sic placebat Toupio Em. ad Suid. p. 61. [T. I. p. 45. ed.

---

x) Suid. explicat *vultum malignum, impudentem, callidum, audacem.* add. Poll. II, 56. *Harl.* De vultu fiduciam nimiam et impudentiam significante explicat *Wil.*

y) Talis vox est et κλέπος ap. Schol. Aesch. Prom. 400., vbi poëta vtitur simili voce, ῥέος, quam exponit Schol. ῥεῦμα, παρὰ τὸ ῥέω, ὡς κλέπτω, κλέπος· οἴχεται τὸ κλέπος αὐτὸς ἔχων. V. not. in Lys. 707. ad voc. πρᾶγος. *Bergl.*

Ox. v. ad 1102. *Err.* σώσεις bene A. C. Perperam vulgo σώσῃς. *Brunck.* Ante ὅπως intell. βλέπε aut simile verbum. *Nunc ergo vide, vt me, quem perdideras, serues.* v. Dawes. M. Crit. p. 227. *Harl.*

1170. (vulg. 1182.) εἰς ἥν γε θήσειν τὰ πρυτ. Propries *in quem* (diem) *se Prytanea (s. sacramentum) mecum deposituros esse aiunt*, i. e. *se dicam mihi scripturos*, vel, *in ius me vocaturos esse aiunt.* Nimirum πρυτανεῖα ap. Athenn. erat fere idem quod Latini *sacramentum* vocabant, s. certa pecuniae summa, quam iudicio inter se contendentes tam actor quam reus in iudicio deponebant, ea conditione, vt victus non solum partem suam aerario relinqueret, sed etiam victori (cuius sacramentum itidem aerario cedebat) parem pecuniae summam restitueret. Hanc tantum inter *sacramentum* Romm. et πρυτανεῖον Athenn. puto fuisse differentiam, quod ap. Romm. *sacramentum* victi tantum aerario cederet, victor autem partem suam reciperet: ap. Athenn. autem tam victoris quam victi πρυτανεῖα ad aerarium redirent: ita tamen, vt (quod diximus) victus victorem indemnem praestaret, pari pecuniae summa ei restituta. De *sacramento* Romm. quod diximus, confirmari potest auctoritate Varronis, qui expresse dicit IV. de L. L. extr. *Qui iudicio vicerat, suum sacramentum a sacro auferebat: victi ad aerarium redibat.* De prytaneis Athenn. exstat illustris locus ap. Polluc. VIII, 38. cuius auctoritate nostra de iis sententia praecipue nititur. Hinc patet, quid h. l. et v. 1130. significet θεῖναί τινι πρυτανεῖα, nimirum proprie, *prytanea cum aliquo deponere;* vel *sacramento cum aliquo contendere:* per consequens vero, *in ius aliquem vocare z).* Hinc v. 1179. Comicus κλῆσιν θεῖναι appellat, quod ante dixerat πρυτανεῖα θεῖναι. *Kust.* Ita Demosth. adu. Macart. p. 610. [p. 1074. T. II. Reisk.] πρυτανεῖα δὲ τιθέτω ὁ διώκων τοῦ αὐτοῦ μέρους· et Isaeus iam ante Orat. II. p. 391. [p. 45. T. VII. Reisk. Orr. Grr.] οὔτε πρυτανεῖα, οὔτε παράστασις οὐδεμίας τίθεται τῶν εἰσαγγελιῶν (neque sportulae neque drachma in principio litis sunt solutae): prout nempe paullo post hic in Scholl. dicitur ad 1181. quod πρυτανεῖα μισθὸς ἦν τῆς

z) Add. Petiti Leg. Att. p. 485. ff. *Succumbenzgeld* bene reddit *Wiland.*

ἀπαγωγῆς τῆς δίκης. E quibus et duobus fabulae locis hic et supra 1130. proprio hanc in rem vocabulo ab Atticis κατθεῖναι πρυτανεῖα pro *deponere* f. *soluere sportulam* patet, ac rursus v. 1245. θήσω πρυτανεῖα et Conc. 791. καταθήσειν *deponere*: illustrantur vero, quae de vsu voc. πρυτανεῖα in foro Attico monuit Kust. Quam in rem adduci posset alterius Comici Timoclis ap. Athen. VI. p. 237. [T. II. p. 412. Schw.] locus, nisi quod alio sensu ibi πρυτανεῖα dicuntur, respectu ad Athenarum prytaneum, in quibus cibus e publico et sine sumtu datus: nempe — οὗ γὰρ μὴ τιθέντες συμβολαὶ Πρυτανεῖα ταῦτα πάντα προσαγορεύεται (etenim vbi non conferuntur symbolae Prytanea ea omnia sunt appellanda). Ad quem locum, vt obiter id notem, haud male *sportulas* reddi a Schol. ad priorem Comici locum πρυτανεῖα, tuetur Casaub. Anim. p. 420. *Spanh.*

1171. (Br. 1181.) ἀπολοῦντ' ἄρ' quinque codd. Dawesius, ne diphthongus elidatur ante syllabam breuem, legendum censet ἀπόλοιντ' ἄρ' a) — *male pereant*. Nihil ego muto. Si quid vero mutandum videretur, praeferrem ἀπολοῦσιν ἄρ' αὐθ' οἱ θέντες, vt 1246. προσαπεβάλεῖς. *Brunck.* Hanc lectionem, Reizio etiam probatam, hoc minus dubitauimus recipere, quod eam planissime lib. Rau. habet, in quo scriptum: ἀπολοῦσ' ἄρ' κὐθ' — *Herm.* Ita cum Inu. H. que etiam Sch. dedit.

1174. (H. 1185.) Vulgo: αὐτὴ γένοιτο γραῦς. Sed partem verae lectionis αὐτὴ γένοιτ' ἂν γρ. [ab Inu. receptam] lib. Rau. seruauit. *Herm.* qui (cumque eo Sch.) dedit: ηὑτὴ γένοιτ' ἂν γ. sed nunc mauult αὑτή.

1177. (vulg. 1189.) Solonis, legislatoris Athenn. facit etiam mentionem in Auu. 1569. ἰοῦ — καὶ τὸν Σόλωνός σοι νόμον. *Bergl.*

1180 (vulg. 1192. H. 1191.) ἔθηκεν. Ms. ἔδωκεν, non male. Sic Latini *dare* actionem. *Ern.* Male vulgo εἴς τε τ. ἴ. τ. κ. τ. Recte Rau. εἴς γε — *Herm.* qui cum Inu. et Sch. recepit.

---

a) Misc. Crit. p. 267. Sed Koen. ad 982. laud. et Tyrwhitt. ac Burgess. App. ad Daw. p. 471. docuerunt, nimis subtile esse illud praeceptum de diphthongo ab Att. poetis ne ante vocalem breuem quidem elisa. *Harl.*

1181. ἵν' — γίγνοιτο. De hac constructione part. ἵνα cum Optat., quae verbis de tempore non nisi praeterito vsurpatis subiungi solet, atque *fierent* verti debet v. Dawes. M. Crit. p. 85. s. *b). Harl.*

1182. (v. 1194.) In Pac. 408. ἵνα τί δὲ τοῦτο δρᾶτον; v. in Eccl. 717. *Bergl.*

1184. ἀπαλλάττοιν϶' ἑκόντες. Est verbum proprium in tali re, quum quis per compositionem aut alio modo se expedit e controuersia aliqua et molestia. *Ern.* ὑπανιᾶσθαι *valde cruciari*, quod sequitur, reddunt, *acrius postulari.*

1186. (1198. v.) Πῶς οὐ δ. Versum hunc et quatuor seqq., voc. προτένθης gratia, adducit Athen. IV. p. 171. C. *Kust.* Athenaeus IV. [p. 165. T. II. Schweigh.] hos versus e prioribus Nubibus citat *c).* Mendose arbitror προτέραις ibi scriptum pro δευτέραις. *Brunck.* Assentitur *Herm.*

1187. (H. 1198.) ἀρχαί. pro ἄρχοντες. vt in Scholl. dicitur, vt vel inde liqueat, haud citra Atticorum etiam probae notae scriptorum auctoritatem, ἀρχὰς haud semel a Paulo, vt Tit. III, 1. et alibi de *principibus* vel *magistratibus* dici. *Spanh.* Addidimus articulum αἱ 'ρχαί. *Herm.* Ita et *Sch.*

1188. (Br. 1198.) Glossae: προτένθαι, λαίμαργοι. προὐτένθευσαν, ἐλαιμάργησαν, προέλαβον. Hesych. προτένθαι, λίχνοι, προαρπάζοντες. Suidas: προτένθαι, οἱ πρὸ τοῦ καιροῦ τῶν προσφαγίων ἀπογευόμενοι· οἱ προαρπάζοντες καὶ μεταπιπράσκοντες πλείονος, οἱ νῦν μετάβολοι καλούμενοι· οἱ προλαμβάνοντες τὰ ὄψα, πρὶν εἰς τὴν ἀγορὰν κομισθῆναι. προὐτένθευσαν, προελιχνεύσαντο· προέλαβον τὴν προθεσμίαν, ὑπὸ τοῦ ἐπιθυμητικῶς ἔχειν, ἢ ὑπὸ τοῦ κερδαίνειν ἡττώμενοι. προτένθης, ὁ λίχνος *d).* Sed aut ego fallor, aut falluntur, quicum-

---

b) Ibi h. l. et 1189. laudauit.

c) Notandum hoc esse dicit *Bergl.*, qui et ipse has, quas habemus, posteriores Nubes appellat. Aut e mendo librariorum aut ex oscitantia Athen. repetit *Harl.*

d) προτένθην Athen. ait Graecis eum fuisse, quem Romani *praegustatorem* dicunt. Interpres Athen. [antiquior] locum illum non recte vertit. v. Casaub. *Duck.*

que in hoc Comici loco nomen προτένθαι eo sensu, nempe pro *gulosis*, vel *propolis*, *cocionibus*, *arilatoribus*, accipiunt. Frigida enim inde oritur sententia. Fuit Athenis collegium, s. coetus quispiam virorum, quorum officium ad sacra pertinuisse videtur, qui Προτένθαι appellabantur *e*). Hoc manifesto apparet ex Athen. verbis l. c. [p. 166. Schw.]: εὑρίσκω δὲ καὶ ψήφισμα ἐπὶ Κηφισοδώρου ἄρχοντος γενόμενον, ἐν ᾧ ὥσπερ τι σύστημα οἱ προτένθαι εἰσί, καθάπερ καὶ οἱ Παράσιτοι ὀνομαζόμενοι. Ad istos Προτένθας, quos ab iis, qui Atticas antiquitates illustrarunt, neglectos fuisse doleo, certo certius est, Comicum respicere. V. Petiti Leg. Att. p. 274. Nominis etymon tradit Eustath. ad Il. p. 720, 19. προτένθης, ὁ ἐκ τοῦ τένθω γίνεται, τροπῇ τοῦ δ εἰς θ, δηλοῦν τὸν προγεύστην. Idem ad Od. p. 1874, 31. ἐκ τοῦ τένθειν, ὅπερ ἐστὶν ἐσθίειν, κατὰ τὸ (Hes. Ἔργ. 524.) ὃν πόδα τένδει, τὸν προτένθην ἐποίησαν, ὅς ἐστι προγεύστης. *Brunck.* — ποιεῖν ex interpretatione natum videri possit. Tamen recipiendum duximus tum codicis veterrimi (Rau.) auctoritate, tum quod ποιεῖν ab imperitis librariis in hac sede facillime mutari potuit in [vulg.] καθεῖν. *Herm.* καθεῖν retinuit Sch.

1189. (1199. Br.) ἵν' ὡς τάχιστα recte B., vt in impressis [praeter Inu. et Herm.] In quatuor aliis ὅπως *f*) τάχιστα. *Brunck.* Etiam Rau. Bau. et Schol. in quarto cod. Reg. [v. Scholl.] habent ὅπως, idque recipiendum putauimus. *Herm.*

1191. *g*) (v. 1203.) In Rau. 1014. τίως δ' ἀβελτερώτεροι κεχηνότες — κάθηντο. In Eccl. 297. ἠλίθιον κἀβέλτερον. *Bergl.* Notus est e gallica comoedia versus: *Les sots sont ici bas pour nos menus plaisirs.* *Brunck.*

---

e) Assentitur *Herm.* et eodem significatu nomen hoc in Pherecratis quoque et Philyllii versibus ap. Athen. vsurpatum putat. Nec dissentiunt *Harl.* et Francog. int. in Th. Gr. XI. p. 341. s. qui γυναικονόμους comparat. Nam προτένθας fuisse hoc officium putat, vt praegustarent in sacris epulis cibos eorumque salubritatem testarentur. — προτενθεύειν mox tropice valet, *occupare*, προαρπάζειν.

f) R. ὅπως, mox ὀφείλετο, vitiose. *Ern.*

g) Haec a Streps. ad spectatores dicuntur.

1192. ἡμέτερα κέρδη τῶν σοφῶν. Est Atticismus, pro, κέρδη ἡμῶν τῶν σοφῶν, de quo genere loquendi diximus plura ad Plut. 33. Sensus autem est: *O vos stultos, quos nos sapientes et callidi quaestui habere solemus: siue, quos nos callidi facile circumuenire et argento emungere nouimus.* Frischlinus sensum h. l. non satis recte expressit. *Kust.* — ὄντες λίθοι. Terent. Hec. II, 1. [17.] *quae me omnino lapidem haud hominem putas. Bergl.*

1193. *h)* Vti *numerus* ap. Latinos, ita ἀριθμὸς ap. Grr. interdum dicitur de hominibus inertibus et nullius pretii; quae significatio huic loco conuenit. *Kust.* Eurip. in Heracl. 997. εἰδὼς μὲν οὐκ ἀριθμόν, ἀλλ' ἐτητύμως ἄνδρ' ὄντα τὸν σὸν παῖδα. Horat. [Epp. I, 2, 27.] *Nos numerus sumus et fruges consumere nati i).* Etiam de aliis rebus, et non tantum de homine, vt Soph. Oed. Col. 374. ταῦτ' οὐκ ἀριθμός ἐστιν, πάτερ, λόγων, ἀλλ' ἔργα δεινά. *Bergl.* — ἀρ. πρόβατ' ἄλλως. Eurip. Troad. 476. ἀριστεύοντ' ἐγεινάμην τέκνα, οὐκ ἀριθμὸν ἄλλως (*non sic temere numerum*), ἀλλ' ὑπερτάτους Φρυγῶν· vbi v. not. Barnes. Oues etiam dici homines stolidos notum est, et aliquid notaui ad Plut. 292. *Oues aureo vellere opertas* Demosth. appellauit diuites et rudes, vt auctor est Galenus, Suasor. ad art. c. 3., quod Laërtius Diogeni Cynico tribuit. *Bergl.*

ἄλλως ἀμφορῆς *k)* νενησμένοι *l).* Secundum vulgatam hanc lectionem locus hic ita verti debet: *amphorae teme-*

---

h) Reisk. coniecit: ἀριθμὸς ἄλλως πρόβατα, ἀμφορ. contra metrum.

i) Quem locum etiam *Herm.* laudauit.

k) L. Ia. ἀμφορεῖς minus bene; illud magis Atticum, vt ἱππῆς quam ἱππεῖς, saepeque in scriptis et editis mutatum in commune. v. Hemst. ad Plut. 808. *Ern.* ἀμφορῆς bene membr. Tres alii ἀμφορεῖς. *Brunck.* Etiam Suid. in ἀμφορεαφόρος T. I. p. 156. et cod. Doru. ap. Hemst. ad Plut. 808. habent ἀμφορεῖς et gl. cod. Doru. explicat τὰ μαγαρικά, leg. μεγαρικά, et de fictilibus Megaricis, quae in pretio fuerunt, v. Pierson. ad Moer. p. 393. Glossa Ms. ap. Ducang. Gl. M. et I. Gr. legit ἀμφορεῖς νενησμένοι cum expositione μεγαρικὰ σεσωρευμένα. *Harl.*

l) Ms. Vat. C. Ib. Suid. νενησμένοι, eoque spectat et C. in quo νενοισμένοι. Itaque facile quis hoc praeferat cum Kust. De v. νέω, vnde hoc ducitur, v. Hemsterh. ad Luc. I. p. 306. et Intpp. Hes. ad νένηται. Sed et νενασμένοι bene graecum est, quod seruat Cod. R. Hesych. νενασμένος, ἐμπεπλησμένος, quod Spanh.

re repletae. At Suid. V. Ἀμφορεαφόρους et V. νενημένην legit ἀμφορῆς νενησμένοι (i. e. vt ipse exponit, σεσωρευμένοι, *amphorae temere coaceruatae*:) quae lectio non videtur aspernanda; praesertim quum et Ms. Vatic. U. eamdem exhibeat. Νενησμένοι autem, pro quo etiam dicitur νενημένοι absque σ, est a νέω, vel νήω *glomero, accumulo*: νενασμένος vero est a νάσσω m) *impleo, refercio*; Fut. νάσω vel νάξω; vnde νένακτο, quod Suid. exponit ἐπεπλήρωτο, in loco illo Ioseph. I. de B. Iud. c. 13. p. 739. [c. 17. §. 6. p. 96. T. II. Hau.] καὶ πᾶσα οἰκία ὁπλιτῶν νένακτο. Hodie tamen ap. ipsum Ioseph. pro νένακτο pessime legitur ἐκτᾶτο n), qui proinde ex Suida emendandus est, vt in notis ad illum Lexicographum iam monuimus. *Kust.* In Conc. 835. κλῖναι δαπίδων νενασμέναι *lectuli tapetibus adgesti*, et v. 833. τράπεζαί γ' εἰσὶν ἐπινενασμέναι *mensae sunt refertae*: nempe, prout ibi Scholl., ἐπιν. πεπληρωμέναι. Vnde corrigendus Hesych. νενασμένως, πεπληρωμένως, non πεπλησμένως. Quomodo recepta hic lectio, quam praetulit etiam Biset., videtur posse commode hic retineri: etsi altera νενησμένη Suidae et Ms. Vat. auctoritate nitatur, neque sit ab h. l. aliena, immo idem quod superior indicet. Hesych. νένηται, πεπλήρωται, σωρεύεται. Exstat vero, vt obiter id moneam, duobus locis ap. LXX. Exod. XXXVI, 35. 37. κοκκίνου νενησμένου, quod per *coccum netum* explicat interpres, ac proinde a v. νήθω, *neo*. *Spanh.* νενησμένοι quatuor codd. o). Mendose in B. νενοισμένοι. Add. Suid. in

ad h. l. corrigebat πεπληρωμένος, non bene. Glossa cod. R. ἐμπεπλησμένος vnde Hesych. verbum corrigendum. At glossa cod. R. ἐσερημένοι οἴνου ἢ φρονήσεως, quod quomodo in verbis sit, non intelligo, quamquam sensum commodum facit. ὥλλως *Duker.* [in not. inedd.] interpretatur *plane*, quam vim verbi nondum reperi. Intelligo *frustra, temere.* Caet. per prouerbium homines stupidi sic dicti videntur, nescio vnde; aut foeneratores sic dicuntur, quia non magis fruuntur copiis quam amphorae vino. *Ern.*

m) Glossae νάσσω *farcio*, vnde Fut. I. νάσω, vt a πλάσσω, πλάσω. Perf. act. νένακα. Pass. νένασμαι. Eccl. 836. τράπεζαι — ἐπινενασμέναι ἀγαθῶν ἁπάντων. Suid.ναστόν, πυκνόν, πλῆρες, μεστόν. *Berg.*

n) Nunc in ed. Hauerc. νένακτο legitur.

o) Quibus Rau. et Elb. accedunt. De v. νῆσαι, *coaceruare*, *Harl.* laudat Zeun. ad Xen. Exp. Cyr. V, 4, 27. et Hutchins. ad eund. loc. §. 16.

νενημένην et ἀμφορεαφόρους. Gl. μεγαρικὰ σωρεύματα V. Lamb. Bos. Obss. Critt. c. 15. *p)*. *Brunck.* Rectissime Suid. in Νενημένην, ἀμφορεῖς δὲ νενησμένοι, inquit, ἀντὶ τοῦ μάταιοι κέραμοι σεσωρευμένοι. νῆσαι γὰρ τὸ σωρεῦσαι. Neque enim de amphoris temere, i. e. nimis impletis hic agitur, sed de congestis coaceruatisque temere amphoris. *Numerus*, inquit, *estis, pecudes, et inutilis supellex. Herm.*

1195. μοὐγκώμιον. Id est, μοι ἐγκώμιον. Hic aurium iudicio crasis probatur. *Brunck.* v. Koen. ad Greg. Cor. p. 64. *Harl.* His dictis Streps. canere incipit.

1196. (1207. H.) Hic versus ex anapaesto compositus est et choriambo. Qui deinde sequuntur tres versus in iis iambus praecedit dochmium *q*). *Herm.*

1197. (1209. v.) D. (Duk.) interpungit post ἔφυς, et in sq. intelligit εἶ. Sed ἔφυς non tam commode refertur ad μάκαρ quam ad σοφός. *Ern.*

---

p) Vbi de toto loco haec monet, p. 75. f. His nominibus (λίθοι etc.) lepide Comicus et prouerbialiter appellat turbam spectatorum ignobilium, stupidorum, vilium et inertium hominum. Voc. λίθοι per prouerb. designantur *homines stupidi.* Lucian. Dial. Mer. p. 546. [c. 12. T. III. p. 312.] λίθος, οὐκ ἄνθρωπος εἶ. Terent. Heaut. [IV, 7, 3.] *quid stas, lapis?* 2. ἀριθμὸς appellantur *homines idiotae, turba sine nomine et dignitate,* vt Lat. etiam *numerus.* Hor. Ep. I, 2, 27. Eustath. ad Il. β. ἔστι δὲ ὅτε ὁ ἀριθμὸς καὶ ἐπὶ εὐτελειότητος λαμβάνεται, ὡς ὅτε ὁ κωμικὸς λέγει, ὅτι οἱ θεαταὶ ἀριθμὸς ἄλλως εἰσίν, ἤτοι πλῆθος μόνον. Eurip. Troad. 476. v. etiam Barnes. ad Eurip. Hel. 1695. 3. Voc. προβάτων significantur *stolidi* et *vecordes.* Nost. Plut. [922.] προβάτιον βίον et Vesp. [32.] πρόβατα συγκαθήμενα. Plaut. Bacchid. [V, 2, 3.] *quis has huc oues adegit?* i. e. senes stultos. 4. Voc. ἀμφορέων νενασμ. *inutiles ac nullius pretii homines innuuntur.* Sunt autem proprie ἀμφορεῖς νενασμένοι non, *amphorae vino repletae,* vt perperam habet interpres, sed *amphorae coaceruatae,* κέραμοι σεσωρευμένοι, vt recte interpretatus est Suid., quales scil. in taberna figulina cernuntur ollae multae et amphorae coaceruatae. Hactenus Bos.

q) Hotibius p. 46. ita digerit:

Ὦ Στρεψίαδες, μάκαρ — τροχ. *anacreont. catal.*
αὐτός τ' ἔφυς, ὡς σοφός,
χοἷον τὸν υἱὸν τρέφεις, — ἀντιστρ.
φήσουσι δή μοι φίλοι.

1198. Pro [olim vulg.] ἐκτρέψεις L. Ia. τρέψεις, male. *Ern.* Immo bene, vt hic versus par sit ei, qui praecedit, et ei qui sequitur. Atque ita etiam Rau. Schol. metricus, vt vulgo legitur, ἐκτρέψεις habuit. *Herm.* qui cum Inu. et Sch. recepit. Post τρέψεις recte in al. edd. nota interr. (;) s. exclamandi posita. Nam ita (vt praecesserat) dicent amici με ζηλοῦντες.

1199. In Pac. 915. σωτὴρ γὰρ ἅπασιν ἀνθρώποις γεγένημαι. Deinde alter: Φήσεις τί δῆτ' ἐπειδὰν ἐκπίῃς οἴνου λεπαστήν; *Bergl.*

1200. (H. 1211. s.) Hos versus r) ita digessit *Herm.*:

χοἰ δημόται
ζηλοῦντες, ἡνίκ' ἂν σὺ νι-
κᾷς λέγων τὰς δίκας.
ἀλλ' εἰσαγαγών σε βούλομαι
πρῶτον ἑστιᾶσαι.

„Priores versus pessimis numeris vulgo leguntur. Alia vsi sumus eorum descriptione. Primus est iambicus monometer, dein sequitur iamb. dimeter, tum Creticus dimeter, et iterum iamb. dimeter, postremo ithyphallicus. *Herm.* quem Sch. sequutus est. His dictis Phidippides cum Streps. abit, hic autem statim post redit. *Wil.*

ζηλοῦντες Duker. interpretatur *beatum praedicare*, quo sensu ζηλοῦν saepe dicatur. Sic dici posse non negem: sed hoc non opus erat dici, quum ante sit μάκαρ. Malim: *non sine inuidia. Ern.*

1203. (1215. H.) Legitur vulgo ἑστιάσαι, quod factum foret ab ἑστιάζω, et tertiam syllabam breuem habiturum esset. Verum is numerus hic minime elegans foret. Quare ex edd. vett. ἑστιᾶσαι reposuimus, idque etiam Schol.

---

r) Exemto glossemate λέγων τὰς δίκας ita possunt digeri:
χ' οἱ δημόται ζηλοῦντες, ἡνίκ' ἂν σὺ νικᾷς. στροφή.
ἀλλ' εἰσαγαγών σε βούλ. πρῶτ' ἑστιᾶσαι. ἀντιστρ.
Sunt iambici trimetri hypercatal. quibus rarius vtuntur Arist. et Comici. *Hotib.* l. l. Cur pro glossemate habeantur verba λέγ. τ. δ. non video. In vulgatis v. 1200. esse iambicum dimetrum, sequentem autem constare ἐξ ἰαμβικοῦ πενθημιμεροῦς καὶ βακχείου συζυγίας cum Schol. censuit Auctor Ep. in Bentl. not. in Phaedr. p. 78.

metricus habuit, cuius haec verba sunt: τὸ ἡ Ἰωνικὸν ἡμιόλιον, ἐκ διτροχαίου καὶ σπονδείου, ἢ τροχαϊκὸν ἰθυφαλλικόν, *Herm.*

1204. (1216. v.) Venit danista exacturus debita; deinde alius etiam eadem de causa venit; quibus negat se soluturum Strepsiades, quia sint indocti homines et rudes literarum et philosophiae: tum etiam quia iam Phidippides calleat artem dicendi, nihilque adeo sint effecturi, si ipsum in ius vocent. *Bergl.* Strepsiades fretus arte, quam didicisse filium putat, et ineptiis quibusdam philosophicis ac grammaticis (qua re comicus exagitat sophistas sui aeui) vi illos expellit. Per chorum poëta suam declarat ciuibus sententiam et praeparat auditores ad exitum rei et doctrinae sophisticae perniciosae atque iniurias, quibus filius patrem mox afficiet, cognoscendas. *Harl.* Constituitur hic act. IV. sc. quarta.

εἶτ' R. addit ἄγ' et Ia. τινα post ἄνδρας, vterque temere. *Ern.* προϊέναι. A πρόημι *omitto, largior*, vt est in Glossis; a πρόειμι *prodeo* itidem est Infin. προϊέναι. Demosth. a πρόημι προέσθαι dixit loco προϊέναι c. Dionysiod. circa finem [T. II. p. 1297.] τίς γὰρ ἐθελήσει τὰ ἑαυτοῦ προέσθαι, ὅταν ὁρᾷ τὰς μὲν συγγραφὰς ἀκύρους, ἰσχύοντας δὲ τοὺς τοιούτους λόγους. *Bergl.* Pro χρὴ *Reisk.* legi vult χρῆν.

1206. (1218. v.) γε deleri vult Kusterus *s)*, et sic vult Duker., quia penultima in ἀπερ. longa. Sic plane Ms. R. Itaque deleuimus. Verbum ἀπερ. sic etiam dixit Ioseph. A. XVII, 5, 6. *t)*. *Ern.* γε abest etiam a Bau.

---

s) In notis Kust. editis nihil hac de re legitur.

t) Significat *pudorem s. ruborem*, pudoris indicem, *depono*. v. Doru. ad Char. p. 200. *Harl.* Glossae: ἀπερυθριῶ *depudesco, derubesco*, i. e. *ruborem pudoris indicem depono.* Suid. exponit ἀπαναισχυντῆσαι, de quo v. vid. Not. ad Alciphr. Epp. I, 33. Heliodorus VIII. p. 370. [c. 5. p. 223. Mitscherl.] λανθάνειν μὲν οἰόμενοι καὶ ἐρυθριῶσιν, ἁλισκόμενοι δὲ ἀπαναισχυντοῦσι. Dicit igitur danista, satius futurum fuisse, si tunc quum primum peteretur ab ipso pecunia, denegasset; nam nunc non cogeretur hominem popularem flagitationibus suis sibi infensum reddere. Est autem difficile negare petentibus amicis: adeo vt nonnulli promittant etiam quae praestare non possint vel non volunt, quae plane est praepostera humanitas et maxima imprudentia; nam ad extremum sibi infensissimos reddunt illos,

omninoque delendum fuit. Scribendum erat ἀπεϱυϑϱιᾶσαι vt ἑστιᾶσαι. *Herm.* (quocum etiam Sch. edidit ἀπεϱυϑϱιᾶσαι μᾶλλον).

1207. (1217. Br.) ἐμαυτοῦ γ' ἕνεκα νυνὶ — Sic bene A. C. Vulgo οὕνεκα. *Brunck.* [quem recentiores edd. sequuti sunt. Eadem varietas v. 123.] Haeret in partic. ὅτε Dukerus. Est caussam reddentis v): *quando ego nunc cogor, rei meae caussa te vocare in iudicium* etc. γε male hic addit cod. Ia. *Ern.*

1208. ἕλκω σε κλητεύσοντα. Pausiae creditoris verba ad eum, quem adduxerat testem, qui in ius vocato non respondenti poenam legibus latam irrogari postularet. Demosth. adu. Zenoth. p. 532. ἐγὼ μὲν γὰϱ αὐτὸν κλητεύσω [p. 890. T. II. Reisk.]. De huius autem verbi κλητεύειν vero sensu in foro Attico consuli possunt Salmas. Obss. ad Ius Att. p. 886. et in Animaduerss. quas ei opposuit Desid. Heraldus p. 487. x). *Spanh.* Int. *nunc te traho, vt in ius debitorem mihi voces.* κλητεύειν est interdum *in ius vocare adhibitis testibus*, vt Suid. Sed h. l. eam significationem non habet. Est enim κλητεύσ., μαϱτυϱήσοντα,

---

quos vana spe lactant: quoniam isti re patefacta non tantum propterea irascuntur, quia vident se delusos, verum etiam quia frustra coluerunt promissorem, quamdiu sperabant; et quidem teneriore affectu, quam si initio rem petitam impetrassent; minus enim veremur offendere illum, a quo speramus, quam illum a quo accepimus: quoniam ille laesus non dabit, iste non potest non dedisse. De talibus promissoribus loquitur Charinus Terentianus: *Imo id genus est hominum pessimum* etc. [Andr. IV, 1, 5. ss. s. 599. ss.] *Bergl.* Plaut. Epidic. II, 1, 1. ss. addit *Francog. int.*

v) Sensus est: Satius futurum fuisset, si tunc, quum primum peteretur a me pecunia, plane, sine vlla verecundia denegassem, quam vt nunc sufferrem molestias: nam tunc non cogerer, alterum tamquam testem citationis (h. e. vt testis mihi esset, Strepsiadem a me in ius esse vocatum) adducere, neque hominem popularem flagitationibus infensum mihi redderem. Enimvero non deseram morem patrium, neque infamabo illum, dubitando Strepsiadem in ius vocare. Poëta commode acriterque notat consuetudinem Athenn., qui in foro assidue litigare sueuerant, idque sibi duxerant honori. *Harl.*

x) Add. Petitus Comm. ad Leg. Att. IV, 7, 11. ss. p. 447. ss. ed. Wessel. *Harl.*

ὅτι καλῶ αὐτὸν εἰς δικαστήριον, *adduco te, vt testis mihi sis, eum a me in ius vocatum.* v. Suid. h. v. Hesych. κλητεύει, κλητευσων, Harpocr. et ibi Vales. [p. 46. ed. Blanc.] Etym. M. κλητεύσεις, τὸ μαρτυρήσεις y). In Etym. κλητῆρες, ἄνδρες ἦσαν, δι' ὧν τὰς δίκας προσκαλοῦνται οἱ δικαζόμενοι. Leg. εἰς τὰς δίκας, vt ap. Harpocr. vnde is locus descriptus est, et Suid., qui itidem sua ex Harp. hausit. Ap. Harp. autem est διαδικαζόμενοι, quod ap. Etym. et Suid. δικαζόμενοι. Caet. interpres Harpocr. non recte eum locum vertit: κλητῆρες f. *apparitores sunt, per quos in ius vocantur, quibus dica scripta erat.* Interpr. Suidae: κλητῆρες. *sic appellantur illi, qui reos citant;* non multo melius. Verte: κλητῆρες *vocantur, quibus praesentibus vel testibus rei vel debitores in ius vocantur. Duck.*

1210. (1222. v.) ἀτὰρ οὐδέν. Duker. negat se hoc intelligere. Pertinet ad notandam impudentiam et acerbitatem Athenn. in re pecuniaria. *Ern.* Hoc ironice dicit, quasi res quaedam esset praeclara, quod Athenn. assidue in foro litigent, a quorum ingenio negat se discessurum danista, ne dedecori sit patriae, quod fieret scilicet, si Strepsiadem dubitaret in ius vocare. Ita in Auu. 1451. sycophanta non vult honestam aliquam artem exercere, veritus ne melior fiat, quam fuerint maiores sui et sic genus suum dedecoret; τὸ γένος οὐ καταισχυνῶ κ. τ. λ. *Bergl.*

1211. καλοῦμαι Attice pro καλέσομαι v. Eusťath. ad Il. α. p. 44. et γ. p. 398. *Ern.* Interrumpitur Pasiae sermo et cohaerent verba εἰς ἔνην — Redierat interea Streps. et exclamat τίς οὑτ. verba autem v. 1212. et 1215. ad spectatores dicit. *Wiland.*

1213. τοῦ χρήματος. Deest χάριν aut πέρι aut ἕνεκα, vt et Schol. notat. τοῦ autem pro τίνος Attice. *Bergl.*

1215. φαρόν. Hesych. φαροί, ποικίλοι z), εἶδος χρώματος. Item φάρον, vt ibi scriptum, ποικίλον, σποδοειδές. *Bergl.* Gl. ποικίλον. Praua in meo glossa λευκόν. *Brunck.* In edd. pr. post ἀκούετε non est signum interrogandi.

---

y) Cf. Photius V. κλητεῦσαι, κλητῆρες et κλητεύειν p. 125. f.

z) Cf. Zonar. T. II. p. 1868. ibique Tittm. not. 40.

Harl. [quod eſt in vulgg. edd. ſed a Br. et ſeqq. in comma mutatum.]

1216. (1226. Br.) ὃν πάντες ὑμεῖς — Sic bene tres Regii *a*). In meo vt in edd. vett. omnibus: οὐ πάντες — Sed primae voculae ad latus appoſita emendatio γρ. ὅν. Elliptica phraſis eſt, quam ſic ſupplet gloſſa vocibus οὐκ ἀκούετε ſuperſcripta in C. αὐτοῦ διαβάλλοντός με· in meo αὐτὸν διαβάλλοντά με. Sententia ergo eſt: οὐκ ἀκούετε αὐτοῦ διαβάλλοντός με, ὃν πάντες ὑμεῖς γιγνώσκετε μισοῦντα τὴν ἱππικήν. Kuſterus vero nulla auctoritate pronomen inſerſit: ἴσε με μισοῦνθ᾽. *Brunck.*

1217. ἐπώμνυε τοὺς θεούς. Supra 245. μισθὸν — ὀμοῦμαί σοι καταθήσειν τοὺς θεούς. *Bergl.*

1218. (1228. Br.) *b*) Voces τὸ χρέος quarum manifeſta inutilitas, e gloſſa in textum illatae fuerunt ab inepto librario: non comparent in B. nec in meo *c*), in quibus ſcriptum optime: μὰ τὸν Δί᾽ οὐ γάρ πω. In duobus aliis non ſenarius, ſed ſeptenarius eſt verſus: τὸ χρέος. μὰ Δί᾽ οὐ δῆτ᾽, οὐ γάρ πω τότ᾽ ἐξηπίστατο. Ad δώδεκα μνῶν, ἃς ἔλαβες, refertur verbum ἀποδώσειν. *Brunck.* In fine verſus 1217. ſcripſerat librarius cod. quarti Reg. voces τὸ χρέος, tamquam ad textum pertinentes: poſtmodo eraſae fuerunt, ita tamen vt veſtigia adhuc appareant. Sequens verſus autem ſic ſcriptus eſt: μὰ Δί᾽, οὐ δῆτ᾽ οὐ γάρ πω τότ᾽ ἐξηπίστατο. *Idem* in Suppl. Pro πώποτ᾽ vt Inu. e Rau. edidit, vulgo et ap. Br. πω τότ᾽.

---

a) Strepſiadis verba in cod. [Reg. quarto] ſcripta et diſtincta plane vt ea edidimus, cum gloſſa e cod. meo iam prolata. *Brunck.* in Suppl. R. Ib. [etiam Rau.] ὃν π. quod mihi arridet. Refertur ad ἐωνημένον: me dicit ille ſumſiſſe pecuniam ad emendum equum; quem ſciunt omnes etc. Fauent etiam L. C. qui omittunt με [a Kuſt. intruſum]. ὃν Inu. H. Sch. dederunt.

b) Br. Herm. et Sch. poſito poſt θεούς puncto ita dederunt:
Στρ. Μὰ τὸν Δί᾽ οὐ γάρ πω τότ᾽ ἐξηπίστατο —

c) χρέος pro monoſyllabo: ſed τὸ χρέος omittunt L. Ia. [etiam Elb. et Bau.] Contra poſt μὰ Ib. [etiam Bau.] et Schol. vt infra eſt 1229. C. addunt τόν, quo ſernaretur verſus, etſi τὸ χρέος omitteretur. R. poſt Δί᾽ addit οὐ δῆτ᾽. Apparet lectionem verſus fluctuare. Credo τὸ χρέος per gloſſam additum veniſſe in textum. *Brn.*

1219. (1231. v.) Locum hunc citat Suidas V. Ἀνα-τίβλητος d). *Kuſt.* et *Ern.*

1220. Ἔξωρος. v. ad Plut. 241. *Bergl.*

1221. ἀλλ' ἄν. L. ἄλλο γ' non male. *Ern.* ἀπολαύσαιμι (ſuppl. ἀγαθὸν ἐκ) τοῦ μαθήμ. v. de hoc verbo Iens. et Hemſt. ad Luc. Tim. c. 2. p. 99. ſſ. T. I. *Harl.*

1222. ἐθελήσεις. ἐθέλεις C. Ib. [etiam Elb.] Sane praeſens aptius eſt, ſed verſus labat. *Ern.* ἀπομόσαι μοι. Ed. Baſil. et Geneu. [atque cod. Elb.] male habent ἀπομόσαιμι e). At aliam lectionem agnoſcunt non ſolum omnes edd. vett. ſed etiam Mſs. *Kuſt.*

1223. ἵν' ἂν κελ. *vbi te iuſſero ire in ius.* Mox τοὺς omittit R. Malim ποίους τοὺς θεούς. *Ern.* Satis infelix haec emendatio. *Herm.* τοὺς ποίους θεούς. Haec a Socrate didicerat, v. 246. *Bergl.* De toto h. l. ita disputat *Herm.* in praef. p. XV. ſ. „Hunc locum ii, qui de gr. linguae particulis ſcripſerunt, tamquam vnicum exemplum attulere, quo part. ἵνα etiam de tempore adhiberi ostenderent. Cuius ſignificationis ſi hoc vere vnicum exſtaret documentum, magnopere vereor, ne ea repudianda magis, quam adſciſcenda foret. At certe Hom. Od. VI, 27. particula iſta temporis ſignificationem habet. Quo quidem loco hoc tantum efficitur, vt ferri poſſe vulg. lectionem in Ariſt. exiſtimemus, non, vt eam continuo eſſe ſeruandam cenſeamus. Nam et Atticorum ſcriptt. auctoritas pro iſto part. ἵνα vſu adhuc deſideratur et duo praeſtantiſſimi codd. (h. l.) f) multum diuerſae lectionis monſtrant veſtigia. Hinc mihi valde probabile videtur, haec omnia verba ex adnotatione aliqua in textum illata eſſe, ipſum autem Ariſt. ſcripſiſſe:

καὶ ταῦτ' ἐθελήσεις ἀπ. μοι τοὺς θεούς;
Στρ. ποίους θεούς;

---

d) Add. Zonar. I. p. 98. vbi antecedentia ita leguntur: — οὐ γάρ που τότ' ἐξενήνατο.

e) Ex anteced. ἀπολαύσαιμι hoc vitium ortum eſſe putat *Harl.*

f) R. ap. Ern. qui τοὺς omittit et Rau. in quo verba ἵν' ἂν κελεύσω 'γώ σε deſunt.

In qua lectione nec desideratur quidquam et facetus quidam lepor e breuiore versu accedit, quo egregie exprimitur admiratio Streps. propter aduersarii superstitionem. Similiter Acharn. 407. Euripides inter medios trimetros monometro respondet: ἀλλ' οὐ σχολή. Hanc igitur lectionem non dubitassem recipere, nisi idem argumentorum pondus pro vulg. fuisset, particulae significatio non falsa, plurimorum consensus librorum, Schol. denique vet. auctoritas, qui a v. 1204 — 1248. 45. trimetros numerat."

1224. (1236. v.) τὸν Δία, τὸν Ἑρμῆν g), τὸν Ποσειδῶ. Nempe iuxta Solonis legem, de qua obiter ad 629., qua per *tres deos* Athenis iurare iubebantur, vt ea de re praeter Hesych., Pollux VIII, 142. [p. 966. Hemst.] et quidem, quod ibi dicitur, per τρεῖς θεούς, Ἱκέσιον, Καθάρσιον, Ἐξακεστήριον, quae tamen erant tria vnius Iouis nomina, vti iam est in nuperis ad Poll. notis monitum. Idem vero, sed vt de tribus aliis distinctis numinibus et tamquam lege iam ante Solonem a Dracone lata, obseruatum olim legi in Scholl. Voss. cod. ad Hom. Il. O, 36. vbi Scholia Mss. h): διὰ τριῶν ἔθος ὀμνύναι, ὡς Δράκων ἔταξε, Δία, Ποσειδῶνα, Ἀθηνᾶν· οἱ δὲ Δία, Ποσειδῶνα, Δήμητραν· ὡς δὴ Δημοσθένης ἐν τῇ περὶ Τιμοκράτους, nempe in iureiurando Heliastarum p. 470. [p. 747. T. I. Reisk.] cuius oratoris ea de re verba haud omisit Petitus de Leg. Att. p. 349. [438. Wess.] et adductum Poll. ac Hesych. insuper locum, sed nihil praeterea. Ad hunc vero Athenn., et prisca quidem apud eos lege, receptum morem, sed memoratis praeter Iouem duobus aliis numinibus respicit Plato de Legg. XI. p. 936. [T. IX. p. 171. Bip.] vbi de eo dicitur, qui ad testimonium ferendum est in curiam citatus: ἐὰν δὲ εἰδέναι μὴ φῇ, τοὺς τρεῖς θεούς, Δία καὶ Ἀπόλλωνα καὶ Θέμιν ἀπομόσας, ἦ μὴν μὴ εἰδέναι, ἀπαλλαττέσθω τῆς δίκης. Qua ratione factum vidimus v. 629., vt Socrates per tria itidem numina iurare dicatur, Ἀναπνοήν, Χάος et Ἀέρα, sicut alibi per *Canem*, *Anserem* et *Platanum;* qui tamen ap. Plat. tres agnosceret potissimum Athenn. deos, *Iouem*, *Apollinem* et *Mineruam*. Vnde etiam per tres illos deos iurantem

---

g) Edd. pristinae Ἑρμῆ sine ν, infra 1268. et illae Ἑρμῆν. *Bergl.* Ἑρμῆν R. et ceteri. Ib. Ποσειδῶνα. *Ern.*

h) Eadem ex cod. B. exhibuit Villoison. p. 353.

cernimus Demosth. in Mid. p. 373. [c. 54. ed. Spald.] καὶ τὸν Δία καὶ τὸν Ἀπόλλω καὶ τὴν Ἀθηνᾶν, et quidem, quod ait ibi Vlpian. ὡς τῶν ἄλλων ἐξοχωτάτους. Idem tamen orator per *Iouem*, *Apollinem* et *Cererem* iurat adu. Callipp. p. 680. [p. 1238. T. II. R.] Adde Athenis in Ardetto iuratum per *Apollinem* Πατρῷον, *Cererem*, ac *Iouem* Βασιλέα, iuxta Poll. l. VIII. c. 12. Per *Mercurium* vero, Ἐμπολαῖον nempe vel Κερδῷον (*negotiatorem* vel *lucrorum potentem*) in priscis aliquot Inscriptt., de quibus ad Plut. 1156., appellatum, opportune hic a foeneratore, *Cereris* vel *Mineruae* aut *Apollinis* etiam loco iuratur; vbi de pecuniae sorte et ex ea quaestu seu vsuris soluendis agebatur. *Spanh.*

1225. (Br. 1235.) A sensu in versione *i*) aberraui. Streps. dicit: *Sane hercle. Immo tres obolos lubens perduim, vt mihi iuramentum deferas. Brunck.* L. Ia. προκαταθείην, vbi gloss. καταβάλλοιμι, et Schol. προκαταβάλλοιμι νόμισμα. Vulgatum verum est: *sacramento, quod deponendum est, addiderim tres obolos, vt liceat iurare.* Sic 1246. προσαποβαλεῖς. *Ern.* Locum hunc citat Thom. M. V. Εἰ [p. 268.] *Kust.*

1226. L. οὕνεκ' male. Caet. ἔτι redundat Attice, vt saepe alibi. v. Thom. M. h. v. *k*). Non bene expressit in versione Bergl. (*pereas itaque adhuc.*) Sed et alios in hac part. lapsos vidi. *Ern.*

1227. (1239. v.) V. Suid. V. Ἁλσὶ διασμηχθεὶς et V. Παχεῖς, vbi loci huius mentionem fecit. *Kust.* — ἅλσιν *l*) rescripsi pro ἁλσί, vt habet Suid. h. v. Nam existit alias trochaeus, qui locum non habet. Vidit et Duker. Item in fine praefero οὑτοσὶν e L. quia vocalis sequitur v. sq. [quo non opus.] *Ern.* Cauillatur danistam tamquam pinguem et crassum hominem. Dicit autem non exigui vsus

---

i) Verterat: Ita hercle; iisque Triobolum etiam, per quem iurarem, adderem. — Pro κἄν e Rau. edidit Inu. καὶ et γ' ante ἄν omisit, non satis eleganter.

k) Ibi p. 278. nihil ea de re legitur. Redundare negat Weiskius de pleon. L. Gr. p. 149. f.

l) ἅλσιν emendate scriptum est in C. *Brunck.* Ita Br. Inu. H. Sch. dederunt.

eum fore, *si sale perfricetur*, i. e. *si ei corium detractum sale maceretur*, vt solent coria, *et praeparetur ad vsum vtris vinarii*: quem vtrem satis capacem dicit fore. Supra 441. ἀσκὸν δέρειν idem significat, et Eqq. 369. δερῶ σε θύλακον κλοπῆς, vbi Scholia: ἐκδερῶ σε, φησιν, ὥστε ἀπὸ τοῦ σώματός σου θύλακον ποιῆσαι εἰς ὑποδοχὴν κλέμματος. Bibaces etiam et helluones vocantur ἀσκοὶ et θύλακοι. Alexis Comicus ap. Athen. XI. p. 470. ᾔτησε κύλικ' (calicem), καὶ λαβὼν ἑξῆς πυκνὰς Ἕλκει, κατανλεῖ· κατά τε τὴν παροιμίαν, Αἰεί ποτ' εὖ μὲν ἀσκός, εὖ δὲ θύλακος Ἄνθρωπός ἐστι (secundum prouerbium, solet fere homo commodus esse vter et saccus). Antiphanes Comicus ap. eumdem XII. p. 552. τοῦτον οὖν δι' οἰνοφλυγίαν (temulentiam) καὶ πάχος τοῦ σώματος ἀσκὸν καλοῦσι πάντες οἱ ἐπιχώριοι. Sic et danistam videtur Streps. ridere, non solum tamquam crassum, verum etiam tamquam multum vini. In Ach. 1001. ἀσκὸν Κτησιφῶντος· vbi Scholia: ὡς παχὺς καὶ προγάστωρ ὁ Κτησιφῶν κωμῳδεῖται. *Bergl.*

1228. Notet lector, χόας [vulgo] hic scriptum esse ὀξυτόνως, tamquam a recto, χοή, χοῆς: quam lectionem non solum agnoscunt omnes, quas videre licuit edd., sed etiam Tho. M. V. χοῦν m), qui insuper ex h. l. probare conatur, Atticos pro χοῦς vel χοεύς, dixisse χοή: in quo tamen iudicium magistri illius desidero. Nam quum multo frequentius, imo fere semper ap. Arist. aliosque scriptt. Atticos occurrat χοῦς vel χοεὺς pro *congio*: multo magis rationi consentaneum erat dicere, pro χόας mutato tantum accentu hic scribendum esse χοᾶς n), quod contractum foret ex χοέας a χοεύς, vnde pariter Genitiuus contractus χοῶς legitur ap. Comicum nostrum Pac. 536. et Accusat. singularis χοᾶ Eqq. 95. 113. 354. Ach. 1085. et alibi. χοὴ autem (vnde Accus. plur. χοάς) aliud significat: nimirum *libamen*, quod super tumulo defunctorum patera fundi solebat: qua de re consule Thesaurum Henr. Steph. et alia Lexica vulgata. *Kust.* Schol. ad Ach. 980. χοᾶς, quod

m) f. potius χοή, p. 917. Nam recte nunc duo articuli, olim le coniuncti, discreti sunt. v. ibi Oudend.

n) Scribendum χοᾶς. Schol. ad Ach. 960. τὸ δὲ χοᾶς, ὅτι ἐπὶ μέτρων τίθεται, περισπᾶται, ὡς τό· ἐξ χοᾶς χωρήσεται. *Bergl.* χοᾶς scripsi e Mss. nostris, praeter I., omnibus, Schol. et Suid. qui diserte ait χοᾶς scribendum esse de metro, et tamen ibi editur χοάς. *Ern.* Recentt. omnes ita ediderunt.

et h. l. videtur Schol. agnoscere. Nam quod ait χοὰς cum graui in vltima esse a χοή, χοῆς, non puto hac voce significari μέτρον, sed inferias mortuorum. Est autem χοᾶς contractio Attica pro χοεῖς vel χοῆς e χοέας. v. Tho. M. V. ὑγιᾶ. Etiam Kust. hoc et aliis locis ap. Arist. χοᾶς scribi debere pro χοὰς ad Suid. notat h. v. [T. III. p. 675. s.] Tho. M. χοή, εἶδος μέτρου. ἐπὶ ὑγροῦ Ἀττικοὶ λέγουσιν. Ἀριστοφ. ἐν Πλούτῳ, ἓξ χοὰς χωρήσεται. χοῦς δὲ ἁπλῶς Ἕλληνες. Vel errasse Grammaticum puto, vel locum corruptum esse et pro χοή scribendum χοεύς, et mox χοᾶς. Ἐν Πλούτῳ quod ait, manifeste est vitiosum. *Duck.* Occupauit iam Kust. quae ad marginem pridem notaueram ac viderat etiam Schol. de hac voce legenda χόας aut χοᾶς, vbi de *amphora* s. *congio*, vt h. l. dicitur, prout οἴνου χοᾶ legimus Eqq. 354. et Ach. 1202. τὸν γὰρ χοᾶ, v. autem 1001. τοὺς Χόας leg. pro τὰς χόας. Nempe vbi Χόες dicuntur de secundo festi ap. Athenn. *Anthesteria* appellati die, quae Baccho erant sacra, immo antiquissima apud eos Dionysia. Cuius secundus dies inde Χόες dictus, vt monent ibidem Scholia, ac viderunt iam, qui Graecorum festa enarrarunt viri docti, quod eodem die conuiuae οἴνου χόα s. *vino plenum congium* ebibere tenerentur, et, qui primus exhausisset, plenum vino vtrem praemio referret. Aliud vero erant apud eosdem Athenn. χοαί, *libationes* nempe s. *inferiae*, quae in mortuorum parentalibus fierent; vnde Aeschyli dramati, χοηφόροις, vt ex eo liquet, nomen est inditum, ac prout etiam *annuae inferiae* a Graecis apud Plataeenses factae pro iis qui in praelio contra Persas fuerant caesi, χοαὶ dicuntur a Plut. in Aristid. p. 332. [c. 21. p. 530. T. II. R.] et iuxta eumdem in Romulo p. 19. [c. 4. p. 84. T. I.] de *inferiis*, quae Accae Laurentiae, Faustuli vxori et Romuli ac Remi nutrici, Romae quotannis itidem fierent. *Spanh.*

1229. καὶ τοὺς θεούς. h. e. *et reliquos deos.* Nam verba formarum saepe coniungi per copulam καὶ cum verbis generum, ita vt intelligatur ὁ ἄλλος, docuit Fischer. ad Aesch. Socr. I, 7. p. 34. *Harl.*

1230. (1242. v.) κατακρούζει. Male Suid. κ—ζη, vt in aliis. Hesych. κατακρούζεις o), quod huc spectare vide-

o) In Hes. κατακρούζει reponi ex h. l. voluit Toup. Emm. in Suid. et Hes. III. p. 513.

tur. Puncta diaereseos non satis conueniunt consuetudini Atticae, quam et Etym. M. dicit Ionibus esse propriam, quam et habet Herodot. III, 36. Nec Arist. alibi distrahit in hoc verbo οι nec Hesych. in glossa ante memorata: quamquam edd. etiam habent κατακροϊζάμενος, quod tamen e Ionica dial. esse potest, nec Tho. M. aut Phrynich. qui vidd. Duker. igitur puncta diaereseos vult tolli: sed versus quomodo seruetur, non docet *p)*. *Ern.* Pro *illudes* hoc verbum itidem legitur Vesp. 354. Οὔτοι κατακροίξει et similiter 1384. Rationem significationis in hoc verbo indicat Schol. et similiter Hesych. *q)* καταφρονήσεις, ἢ δωρεὰν γελάσεις, s. προῖκα, vt 1628. *Spanh.* Post θαυμασίως R. addit γ' bene, opinor. *Ern.* Id recipiendum putauimus. Saepius haec partic., vbi metrum eam requirere videbatur, temere adiecta, vbi metrum sine ea constabat, temere omissa reperitur. *Herm.* Recepit et Sch.

1232. (1244. v.) ἦ μήν *r)*. sic ed. Basil. et verum est. Al. vitiose μὲν, quod saepe irrepsit pro μήν. R. ἦν μή, vitiose transposita litera. *Ern.*

1233. (Br. 1243.) ἀλλ' εἴτε γ' ἀποδώσεις τὰ χρήματ' εἴτε μή. Sic concinne tres codd. In B. vt vulgo: ἀλλ' εἴτ' ἀποδώσεις μοι τὰ χρήματ', εἴτε μή. E glossa μοι in textum irrepsit. *Brunck.* R. εἴτε γ' male; nam perit versus *s)*. *Ern.* Recte, quod in tribus codd. et Rau. erat, reposuit Brunk. *Herm.* [qui, vt Inu. et Sch. idem recepit.] Eurip. Alc. 135. εἰ δ' ἔτ' ἔστιν ἔμψυχος γυνή, εἴτ' οὖν ὄλωλεν, εἰδέναι βουλοίμεθ' ἄν. *Bergl.*

1236. (v. 1248.) ἀποδ. σοι δοκεῖ [vt olim vulg.] Siue testis siue foenerator, vt vult Schol., hoc dicat, interrogatiue capiendum est. Interrogatur enim Strepsiades debitor. cf. 1242. *Ern.* Non potest hic interrogari Strepsia-

---

p) Immo Ernestio docendum erat, quomodo his punctis non sublatis versus seruaretur. *Herm.* qui cum Br. et Inu. κατακροίξει edidit.

q) Add. Phot. in κατακροίξεται p. 105. Zonar. II. p. 1178.

r) Supra 867. ἦ μὴν σὺ ταύταις τῇ χρόνῳ ποτ' ἀχθέσει. *Bergl.*

s) Nempe si μοι seruatur.

des. Neque enim congrueret reſponſio: ποῦ 'σϑ' οὗτος — e quibus verbis clare intelligitur, Paſiam paullum receſſisſe, vt cum teſte clam colloqueretur, eiusque ſententiam exquireret t). *Herm.* Teſtem, quem ſecum adduxerat, percunctatur Paſias: τί σοι δοκεῖ δρᾶσαι; Cui par eſt illum reſpondere: ἀποδ. μοι δοκεῖ, non, vt vulgo, σοι δοκεῖ: *mihi videtur, eum pecuniam reddere velle.* In cod. quarto Reg. ſcriptum: ἀποδώσειν σοι δοκεῖ μοι. *Brunck.* Cum Rau. cod. *Inu. Herm. Sch.* etiam μοι receperunt.

1237. ὡ'πακιτῶν. Sic recte primariae edd. et C. Mendoſe in quatuor aliis codd. ὁ'πακιτῶν v). ο α in ω coaleſcunt, vt ὁ ἀνήρ, ὡ'νήρ. Perperam in recentt. edd. ὁ ἀπακιτῶν, ingrato hiatu, quem vitant ſemper ſcenici poëtae. *Brunck.* Cum Br. emendarunt *Inu. Harl. Sch. Herm.* Tum etiam τἀργύριον recte editum eſt, non τ' ἀργ.

1238. τοῦϑ' ὅ τι 'ϛί; Sic bene IV. codd. et primariae edd. Perperam in recentt. τοῦϑ' ὅτ' [aut ὅ τ'] 'ϛί; *Brunck.* [quem Inu. cum Rau., H. Sch. ſequuntur.] κάρδοπος. Hoc Socrates docuerat ſenem v. 670. *Bergl.*

1240. (1252. v.) οὐδ' ἂν ὀβολὸν οὐδενὶ — Sic quatuor codd. x). In C. vt vulgo οὐδ' ὀβολὸν ἂν οὐδ. Idem verſus eſt ſupra 118. *Brunck.*

1242. ὅσον γ' ἔμ' εἰδέναι. Sic diſtincte ſcriptum in meo. Vulgo: ὅσον γέ μ'. *Brunck.* [quem Inu. et Sch. ſequuti ſunt]. Vulgatum (γέ μ') retinendum cenſuimus. Habet Brunkius in huiuscemodi rebus ſuam quamdam ſubtilitatem, quae gallicum magis quam graecum ſenſum ſapere videtur. Aliud eſt, ὅσον ἐμέ γ' εἰδέναι. *Herm.*

1243. (v. 1253.) ἀπολιτεργιεῖς y). Pac. 561. εἶϑ' ὅπως λιταργιοῦμεν οἴκαδε, *mox vt domum cito omnes abeamus,*

t) Alii, vt Francog., Wiland. Schütz. putant, Strepſiadem verbis v. 1235. dictis domum intraſſe, et mox redire cum κάρδοπος, quod probabilius eſt.

v) I. ὁ 'πακιτῶν. Probarem, ſi verſus ſtaret. *Ern.*

x) Etiam R. L. C. Ib. ap. *Ern.* et Elb. A Rau. ἂν abeſt.

y) Reisk. coniecit: ἀπολιταργιεῖς *decedes de foribus, quibus adeo tenaciter et importune adhaeres.*

vbi Schol. συντόμως δραμούμεθα, παρὰ τὸ λίαν ἀργόν. Eadem hic ratio huius verbi compositi ἀπολιτ. pro ἀποδράμῃ, ἀποσκιρτήσεις. *Spanh.* Gl. ὑποχωρήσεις, ἀπέλθῃς. Etym. M. ἀπολιταργεῖν, τὸ ἀπελθεῖν ταχέως z)· παρὰ τὸ λίαν καὶ τὸ ἀργόν, ὅ ἐστι ταχύ, περιττεύοντος τοῦ τ. *Brunck.* Celeritatis notio augetur additis verbis ἀνύσας τι θᾶττον.

1244. (v. 1256.) Ms. Vat. U. habet καὶ τοῦτ' ἴσθ' ὅτι, quae lectio magis placet *a)*. *Kust.* ἄπειμι καὶ τοῦτ' ἴσθ' ὅτι. Sic tres codd. In B. vt vulgo: ἄπ. καίτοι γ' ἴσθ' ὅτι. In quarto Reg. cod. primo scriptum erat: — καὶ τοῦτ' ἴσθ' ὅτι, vnde, erasis aliquot calami ductibus, factum fuit: καίτοι γ' ἴσθ'. *Brunck.* Eum sequuti sunt recentt. edd.

1245. Post θήσω Ia. addit σοι. *Ern.* De hac phrasi v. not. ad 1170. *Kust.* Abit Pasias.

1247. In ed. Lips. βούλομαι perperam accentu destituitur.

1248. (1258. Br.) ὁτιὴ 'κάλεσας. Melius videri possit scripturus fuisse: ὅτι ἐκάλεσας. Sed illo modo numerosior est versus. Sic Eq. 236. ὁτιὴ 'πὶ τῷ δήμῳ — et 428. ὁτιὴ 'πιώρκεις. *Brunck.*

1249. (v. 1261.) In cod. Bau. rubro adscriptum est: ἔρχεται ἕτερος δανειστὴς Ἀμυνίας. Post tamen Amynias non nominatur, sed oratio eius tribuitur danistae. *Harl.* Constituitur hic act. IV. sc. 5.

1250. (1262. H.) ἰὼ vulgo extra versum semel tantum legitur *b)*, quod etiam Br. retinuit, qui quidem peius

---

z) Photius Lex. p. 166. λιταργίζειν, τρέχειν. Add. Toup. Emm. in Suid. et Hes. III. p. 513.

a) Verba ἀπὸ τῆς θύρας absunt R. Mox Vat. R. [etiam Bau.] καὶ τοῦτ' ἴσθ' ὅτι quod prorsus cum Kust. probo. Pro ἴσθ' C. Ib. habent οἶσθ'. *Ern.*

b) In edd. semel modo est ἰώ, in Mss. C. Ib. quater. Schol. ait esse κῶλον ἰαμβ. μονόμετρον. Ergo edidi ἰώ, ἰώ. *Ern.* Ter in meo cod. scriptum ἰώ, bene, vt mihi videtur. *Brunck.* Editur ita:
Στρ. ἰώ.
τίς οὑτοσί ποτ' ἔσθ' ὁ θρηνῶν; ἤ τι που (vel vt Br. οὔ τι που)

etiam ter scriptum in suo cod. ἔα probat. Ita etiam in Bau. et Elb. [ap. Harl.] in quo (Elb.) Strepsiadae persona sequenti demum versui praefixa. Ἔα si extra versum est, aut semel tantum scribi debebat, et Strepsiadi tribui, aut, si repeteretur, bis scribendum erat, vt versus esset iambicus monometer, quemadmodum Pac. 60. Tum etiam quidquid hoc esset exclamationis, tribuendum erat Amyniae, vt in Elb. Nam Strepsiadae non satis conuenire videtur tam longa exclamatio. Tamen ne Amyniae quidem recte assignari potest, quum haec vox magis sit admirantium aliquid, quam conquerentium. Nimirum quum ἔα plus, quam semel scriptum esset in libris, diuelli coepit ab reliquo versu, vnde metrici vulg. lectionem crearunt. Quare veterrimi libri (Rau.) auctoritate adductus sic edidi:

Στρ. ἔα· τίς οὗτος ἔσθ᾽ ὁ θρηνῶν; οὔ τί που c).

Ἔα in ipso versu est, vt Thesm. 1105. Au. 1495. *Herm.* οὔ τί που d). Sic bene A. C. Perperam vulgo ἦ τί που. *Brunck.* Cum eo recentt. faciunt.

1251. (v. 1264.) Videtur *Carcinus* Tragicus in aliqua tragoedia daemones vel deos aliquos eiulantes et lamentantes introduxisse. Vnde Comicus noster, quum Amynias foenerator lamentabilem clamorem ederet, Strepsiadem lepide dicentem facit: *num aliquis Carcini daemonum vocem misit?* Solet nimirum poëta noster Carcinum Tragicum passim traducere et comico aceto perfundere. *Kust.* δαιμόνων pro παίδων, inquit Schol., παρ᾽ ὑπόνοιαν. Quoniam Tragicorum more dixisset, ἰώ μοι, μοι; nempe vt ap. Soph. quoque Aiac. 897. 946. 948. Eurip. Electr. 1167. et alibi. Erant autem Carcino, tragico poëtae, tres filii, ex quibus duo erant tragici saltatores, vnus poëta tragicus. Aut proprie accipiendum δαιμόνων K., quia Carcinus introduxerit alicubi deos ita lamentantes, vt danista h. l., vt in iisdem est Scholl. *Bergl.*

1252. Pro τί δ᾽ R. a m. pr. Ib. τίς δ᾽, sed ita post deberet esse βούλετ᾽. *Ern.*

---

c) Inu. cum ipso libro Rau. exhibuit:

ἔα· τίς ἔσθ᾽ ὁ θρηνῶν οὗτος; οὔτι που

Schütz. ita vt Herm. edidit, sed reliquit etiam antea separatum ἔα, neque sustulit.

d) R. οὔτι που. Ib. πω. *Ern.*

1253. (v. 1266.) ἀνὴρ κ. τ. λ. Idem versus legitur etiam Acharn. 1018. *Kust.* Idem est ac κατ' ἐμαυτὸν ἐπρεπό[illegible] id quod bubulcus ap. Theocr. ait VIII, 75. τὰν ἁμετέ[illegible] ὁδὸν εἷρπον. *Brunck.* Alciphr. Ep. I, 28. πέπαυσο, Κέκροψ ἄθλιε, καὶ τρέπου κατὰ σεαυτὸν (*ad te ipsum redi*), ὦ πρέσβυ. Comicus Vesp. 1491. κατὰ σαυτὸν ὅρα. *Bergl.* Et h. l. et in Ach. l. l. Brunk. [cumque eo Inu.] edidit κατὰ σεαυτόν νυν τρέπου *e*) [pro vulg. κ. σ. νῦν τ.]. Nos parum referre arbitramur. *Herm.*

1254. ὦ σκληρὲ δαῖμον. Eurip. Schol. ad Phoen. 850. σκληρῷ δαίμονι καὶ ἀπανθρώπῳ χρωμένους. Eurip. Alcest. 496. καὶ τόνδε τοὐμοῦ Δαίμονος πόνον λέγεις· σκληρὸς γὰρ αἰεί. Antipho Tetralogia II. Orat. 3. [T. VII. p. 670. Orr. Grr. R.] τῇ δὲ σκληρότητι τοῦ δαίμονος ἀπιστῶν. — δαῖμον — τύχαι. videntur istae voces idem significare. Eurip. Troadd. 102. πλεῖ κατὰ δαίμονα, μηδὲ προσίστη πρῷραν βιότου πρὸς κῦμα, πλέουσα τύχαισι. Soph. Oed. Col. 76. ἐπείπερ εἶ γενναῖος, πλὴν τοῦ δαίμονος, vbi Schol. τοῦ δαίμονος· τῆς τύχης. Aliquando tamen videntur δαίμονες s. dii et Fortuna distingui. Eurip. Cycl. 602. ἢ τὴν τύχην μὲν δαίμον' ἡγεῖσθαι χρεών, τὰ δαιμόνων δὲ τῆς τύχης ἐλάσσονα. Inuocat autem Vlysses ibi deos et dicit, si ipse pius interficiatur ab impio Cyclope, Fortunam Cyclopi fauentem potiorem fore diis opitulatoribus Vlyssis; aut Fortunam habendam esse pro vera dea, non autem ipsos deos. Aliquando δαίμων et θεὸς distinguuntur inter se, vt ap. eumd. Ion. 1374. τὰ τοῦ θεοῦ μὲν χρηστά, τοῦ δὲ δαιμόνος βαρέα. Aliquando δαίμων videtur quasi gubernator τῆς τύχης aut τῶν τυχῶν esse. Eurip. Heracl. 935. ἀλλὰ τὴν ἐναντίαν Δαίμων ἔθηκε καὶ μετέστησεν τύχας. Idem Med. 672. ἄπαιδές ἐσμεν δαίμον'ς τινος τύχῃ. In Phoen. 416. ὁ δαίμων μ' ἐκάλεσε πρὸς τὴν τύχην. Vbi Scholia: τὸ εἱμαρμένον ἤγαγεν ἡμᾶς εἰς τοῦτο τῆς συντυχίας. Poterit ergo vtra vox latine verti: *Fortuna*, *sors*, *genius*, *fatum*, vt quaeque vox loco alicui magis conuenit. Nisi quod Δαίμων aliquando simpliciter pro deo accipitur. Glossae: τύχη — *Fors*, *Genius*, *Successus*, *Fatum*, *Fortuna;* qui significatus conueniunt etiam voci δαίμων. *Bergl.* θρανυστάγγυγες. v. Suid. h. v. Est vox inepta tragi-

---

e) R. σεαυτοῦ et pro νῦν Duker. malebat σὺν, *quia tu miser es, vade tuum iter, abi in rem tuam;* quod valde placet. *Ern.*

ci vel dithyrambici poëtae, qua irridendi caussa vsus est. *Ern.*

1256. *f)* Τληπόλεμος. Huius mentionem fieri dicit Schol., quia Xenocles Carcini, de quo paullo ante, filius, tragicus poëta, introduxerit illis verbis vtentem, quae in superiore versu sunt: ὦ Παλλάς, ὥς μ' ἀπώλεσας· quum nimirum Tlepolemus interfecisset Licymnium, fratrem Alcmenae. Alius Schol. dicit, non de heroë isto esse sermonem, sed de alio Tlepolemo, qui fuerit Sophoclis tragici histrio. *Bergl.* Notus Tlepolemus Herculis e captiua muliere filius, de quo sic Homerus in catalogo [Il. II, 661. ss.] Τληπόλεμος — πατρὸς ἑοῖο φίλον μήτρωα κατέκτα ἤδη γηράσκοντα Λικύμνιον — Argumentum hoc tractauerat vel Carcinus vel eius filius Xenocles in quadam tragoedia, ad quam alludit Comicus et vnde videtur παρῳδῆσαι, ἰώ μοί μοι, ἀνὴρ κακοδαίμων, et ὦ σκληρὲ δαῖμον — quae postrema desumta sunt ex iis, quae Alcmena dicebat audita fratris sui morte. Ideo Strepsiades iisdem verbis fortunas suas conquerentem Amyniam percunctatur: *Quid tandem tibi mali fecit Tlepolemus? Brunck.*

1258. ἄλαβεν. ᾱ producitur e contractione, vt ἀδανείσατο v. 1260. cf. 1296. *Ern.*

1259. (1272. v.) ἄλλως — Hic versus abest a L. et Ia. *Ern.*

1261. κακῶς — Sensus versus est: *pessime agitur.* v. ad 883. V. seq. ἵππους verte *currum.* v. Ruhnk. ad Call. h. in Cer. 87. *Harl.*

1263. (1276. v.) ληρεῖς. Vesp. 1367. τί δῆτα ληρεῖς ὥσπερ ἀπὸ τύμβου πεσών. *Bergl.* ὥσπερ ἀπ' ὄνου καταπεσών. v. Zenob. Cent. II. Adag. 57. Suid. V. Ἀπ' ὄνου et V. Ληρεῖς, vbi locus hic citatur. Elegans autem ambiguitas hic latet in V. Ἀπ' ὄνου *g)*, quae pro diuersa scribendi ratione

---

f) Pro τί δαί; L. Ia. τί δέ; male. *Ern.*

g) Ludit in ambiguitate; nam si scribas ἀπὸ νοῦ καταπεσών, erit *a mente delapsus*, i. e. a mente alienatus. Sic καινοῦ et καὶ νοῦ ap. Laërtium, qui refert Diogenem interrogatum, quibus rebus opus sit futuro philosopho, respondisse: βιβλίου καινοῦ

tam significare potest *ab asino*, quam *a mente*. *Kust.* Iocus est in ambiguitate pronuntiationis, qui latine reddi non potest. A foeneratore intelligi vult Strepsiades ἀπ' ὄνου, at ipse intelligit ἀπὸ νοῦ. Sic ap. Diog. Laërt. Stilpo Crateti dicit [II, 118.] ὦ Κράτης, δοκεῖς μοι χρεῖαν ἔχειν ἱματίου καινοῦ. Quod illius sententia non est: *palli noui*, sed, *pallii et mentis*, καὶ νοῦ. Similis iocus est Plaut. Mil. Gl. IV, 7. [25. f.].

Maris causa hercle istoc ego oculo vtor minus:
nam si abstinuissem a mare, tanquam hoc vterer.

Vbi Pleusides quum *a mare* duabus vocibus dicere videatur, aliud intelligit, nempe: *si abstinuissem amare, si amicum non habuissem*. *Brunck.* Quem hic iocum interpretes inuenire sibi videntur in ambiguitate verborum, de eo equidem longe aliter sentio. Nam etsi iam Schol. et Suidas hanc ambiguitatem commemorant, tamen a prouerbio ea aliena est, praesertim quum etiam absque isto lusu literarum eadem huius prouerbii sententia sit, quae distracto voc. ὄνου nascitur. Itaque neque Arist. in hoc prouerbio lusisse credibile est, nec Platonem, cuius locus III. de Legg. p. 156. Bip. quem Schol. et Suid. attulerunt, recte nunc ita legitur: δεῖν φαίνεταί ἔμοιγε, οἷον περ ἵππον, τὸν λόγον ἑκάστοτε ἀναλαμβάνειν, καὶ μὴ, καθάπερ ἀχάλινον κεκτημένον τὸ στόμα, βίᾳ ὑπὸ τοῦ λόγου φερόμενον, κατὰ τὴν παροιμίαν, ἀπό τινος ὄνου πεσεῖν. *Herm.*

1265. (v. 1278.) αὐτὸς redundat, vt alibi. Pro ὑγιαίνεις Ms. male ὑγιαίνοις. *Ern.*

1267. (H. 1279.) Vulgo: προσκεκλήσεσθαί *h*) γε μοί, quam lectionem etiam Schol. habuit. Brunk., si quidem προσκεκλήσεσθαι seruandum est, recte edidit προσκεκλήσεσθαι γ' ἐμοί. Rau. προσκεκλῆσθαί μοι δοκεῖς. Difficile est,

---

δεῖ· quae verba si scribantur hoc modo: βιβλίου καὶ νοῦ δεῖ, significant: *libro et mente* opus est; si autem hoc modo: βιβλίου καινοῦ δ., significant: *libro nouo opus est*. [v. Menag. ad Diog. L. T. II. p. 128.] Dicitur autem prouerbialiter: ἀπ' ὄνου πεσεῖν de *imperito homine*, quasi qui nec asinis vti possit, nedum vt equis, vt notat Schol. *Bergl.*

h) L. προσκεκλεῖσθαι, Ia. etiam delet γε, vtrumque male. προσκεκλήσεσθαι *in ius vocatum iri*, quae est πρόσκλησις, de qua v. Vales. ad Harpocr. h. v. *Ern.*

vtra lectio melior sit, decernere. Vulgata simplicitate commendatur et plerorumque librorum fide: altera facile nasci potuit interpretum diligentia, qui δοκεῖς adscripserant, quod κατὰ κοινοῦ in superiore versu positum esset, vt Schol. obseruat. Hanc tamen lectionem praeferendam esse rati sumus i), tum veterrimi atque optimi libri Rau. auctoritate, quam confirmant eiusdem lect. in codd. L. et Ia. vestigia, tum aliis haud sane leuibus argumentis. Primum etsi hic proprie futurum requiritur, eadem tamen vis in perfecto inest, quae quo magis recondita est, eo facilius fut. προσκεκλήσεσθαι aut reponi ab emendatore aut adnotari ab interprete, ac deinde ab imperitis in textum inferri potuit. Etenim προσκεκλῆσθαι, nota significatione temporum praeteritorum hanc vim habet, vt in ius vocatum iri illum tam certum esse dicatur, quam si iam sit in ius vocatus. Deinde haec ipsa dicendi ratio multo magis, quam altera, ad h. l. accommodata est. Nam non solum maior quaedam vis atque alacritas perfecto inest, sed longe melius etiam eo irridetur Strepsiades, quam adhibendo tempore futuro. Omnis enim virtus h. l. in eo posita est, vt Amynias, quae a Streps. superbe dicta erant, quam minima verborum mutatione facta, eodem vultu et gestu eademque voce in Streps. conuertat. Itaque vt ille perf. σεσεῖσθαι vsus erat, ita hunc etiam perf. κεκλῆσθαι vti decet; atque vt ille μοὶ δοκεῖς dixerat, ita hic, irridendi caussa illum imitatus, magna cum vi eadem verba repetit. *Herm.*

1268. Olim vulg. εἰ μὴ ἀποδώσεις. Emendauit *Brunck.* κάτειπε νῦν cum Brunk. [qui tacite ita reposuit, et Inu.] edidimus. Vulgo κάτειπέ νυν. *Herm.*

1269. αἰεὶ, pro quo Inu. hic et 1278. e Rau. posuit ἀεὶ, metri caussa retinendum erat. Hic et infra in R. ap. Ern. ἀεί.

1271. (v. 1284.) ταυτὸ τοῦθ'. Ib. αὐτὸ τοῦθ', melius. *Ern.*

1272. Brunk. οὐδ' ἐμοὶ [pro vulg. οὐδέ μοι, quod Herm. recte retinuit]. Cod. Rau. οὐδέν μοι [quod Inu. parum recte recepit]. *Herm.*

---

i) Vti etiam Inu. et Sch. ediderunt.

1275. (1285. Br.) ἀλλ' εἰ σπανίζεις, τἀργύριόν μοι τὸν τ. ἀ. *k*). Sic bene diſtinctum eſt in membr. Perperam vulgo: ἀλλ' εἰ σπανίζεις τἀργύριον, μ. τ. τ. — Vertit Bergl.: *ſed ſi eges aeris, vſuram ſaltem mihi da.* τἀργ. cum σπανίζεις ſalua linguae indole conſtrui non poteſt: obſtat articulus. Dicendum enim fuiſſet: ἀλλ' εἰ σπανίζεις ἀργυρίου, μοι τὸν τόκον ἀπόδος γε. Et ſic quidem ſcriptum eſt in meo codice. Optime etiam in quarto cod. Reg. diſtinctum, vt in membr. — σπανίζεις, τἀργ. — *Brunck.* Atticis familiare verbum σπανίζειν et σπανίζεσθαι pro *indigere* ſ. ἀπορεῖν, et quidem, vt hic, ἀργυρίου. Sic σπανίζοντες φίλων Aeſch. Choëph. 715., et Eurip. Med. 882., item σπανίζειν πέπλων Mede. 960. σπανίζει βίου incerti Tragici ap. Dion. Chryſoſt. Or. XIII. p. 220. [p. 420. T. I. Reisk.], ſed quod Euripidi in Belleroph. ap. Stob. tribuitur in Exc. Grot. p. 393. *l*), prout ab eodem Tragico Hecub. 12. σπάνις βίου *penuria victus* dicitur. Nec apud poëtas ſolum, ſed apud oratores etiam Atticos; vt Demoſth. adu. Steph. I. [p. 1122. T. II. Reisk.] τῶν ἀναγκαίων σπανίζειν. *Spanh.*

1276. (v. 1289.) γε abeſt R. Ia. *Ern.*

1277. κατὰ μῆνα καὶ καθ' ἡμέραν. *Menſtruas* enim non ſolum, de quibus egimus ad v. 17., ſed *diurnas* etiam *vſuras*, vt obiter id iam ante diximus, Athenis receptas conſtat, vnde ἡμεροδανεισταὶ appellati, qui μισθὸν ἐφημέριον ſ. *diurnas* id genus *vſuras* exigerent. Quomodo ἡμεροδανειστὴς dictus eſt Menippus Cynicus ap. Laërt. VII, 99. Quale ſordidum vſurae genus, vt maxime vecordis hominis notam tangit Theophr. περὶ 'Απον. [char. 6, 3. ſ. Schneid. 13, 3.] τῆς δραχμῆς τόκον τρία ἡμιοβώλια τῆς ἡμέρας πράττεσθαι, h. e. quartam drachmae partem, vt id iam occupauit Salmas. de mod. vſur. p. 65. et Plauti inſuper locum Epid. I, 1, 51. ſ. *id adeo argentum ab daniſta apud Thebas ſumpſit foenore In diem* — Grauiſſimum autem erat illud diarium foenus, et *annuo* ac *menſtruo* etiam,

---

k) Senſus: *ſi penuria obſtat, quin ſortem reddas, ſortis* vel *debiti da mihi vſuram. Harl.* qui probat Br. diſtinctionem, quam etiam Inu. H. Sch. ſequuntur.

l) Immo diuerſi ſunt loci ap. Dion. Chr. et ap. Chryſoſt. [Beller. fr. XVI, 12. Musgr.)

quod monuerat idem Salmas. p. 63., longe maius, vti insuper ὀβολοστάτας, qui eiusmodi foenus exercerent, peculiariter appellatos, de Vsur. p. 539. Neque vero hic praetereundum, quod a Petito ad Leg. Att. p. 407. [502. vbi. v. Wessel.] notatum forte video: nempe foenus nauticum, *diarium* fuisse, non *menstruum*. Quum tamen *diaria* ap. Athenn. dictae proprie vsurae, seu ἡμεροδανείου vel ἐφημερίου τόκου vel μισθοῦ ea foret ratio, vt in vnicum diem pecunia foenori daretur, sequenti proinde die cum vsura restituenda: *pecunia* autem *nautica* s. *traiectitia* daretur ad nauigationis tempus, syngrapha definitum, prout dicitur in simili syngrapha nautica, cuius fit mentio L. 122. §. 1. D. de Verb. Oblig. *in omnes nauigii dies ducentos:* atque ita nec *diurnum* nec *menstruum*, sed *annuum* etiam foret illud foenus. Id quoque attigisse Salmasium de Mod. Vsur. p. 21. et quidem non vt a Petito solum, sed vt a Scaligero etiam ante perperam monitum, postea animaduerti. *Spanh.*

1278. (v. 1291.) *m)* Quod pecunia foenori data multiplicetur s. amplior fiat, inde πλέον pro *vsura* duobus ap. Aristot. locis sumitur. Priorem indicauit laudatus paullo ante Salmas. de Vsur. p. 19. nempe Ethic. ad Nicom. VIII, 15. κομίζεσθαι δὲ ἀξιοῖ τὸ ἴσον ἢ πλέον, ὡς οὐ δεδωκὼς ἀλλὰ χρήσας, eodem interprete, *postulatque recipere aut par pro pari, aut amplius, tamquam qui non dono dederit, sed mutuo.* Alter philosophi locus, vnde haud minus haec Comici verba illustrantur, exstat in Politicis [I, 10. extr. s. I, 3. extr. ed. Schneid.] ὁ δὲ τόκος αὐτὸ (νόμισμα nempe) ποιεῖ πλέον, ὅθεν καὶ τοὔνομα τοῦτ' εἴληφεν· Ὅμοια γὰρ τὰ τικτόμενα τοῖς γεννῶσιν αὐτά ἐστιν. ὁ δὲ τόκος γίνεται νόμισμα νομίσματος. Τόκος nempe idem ac γένεσις s. *pecuniae foetus*, vti ea de re ad v. 18. Vnde iuxta illud Comici Thesm. 852. ἀξία γοῦν εἶ τόκου τεκοῦσα τοιοῦτον τόκον. Accedit, quod ἐπὶ πλήθει ac πλεονασμὸν *vsuram frugum* vocant LXX. Interpretes Leuit. XXV, 23. et 37. ac πλεονασμὸν solum Ezech. XVIII, 8. vbi has voces per *amplius* et *superabundantiam* reddit vetus interpres. Quo respexit, vt saepe alias, Hesych.: Πλεονασμός, ἐπίδοσις, *accessio*,

---

m) πλέον, πλεῖν est πλέϊν καὶ πλέον. v. Dorv. ad Char. p. 206. s. *Harl.*

frugum nempe vel *pecuniae*: πλεονασμὸν enim de *vsura frugum* iis V. T. locis intelligi ad discrimen alterius τόκου, qui ibi praecedit, s. *vsurae pecuniae*, obseruat Salmas. de Vsur. p. 181. *n*). Quum alioquin πλέον dictis locis et in hisce Comici verbis, de *pecuniae vsura* s. *incremento* itidem intelligatur; prout postrema hac voce vocatur L. 27. C. de Vsur. *sorti autem antiquae tantummodo incrementum* (vsuram) *accedere*. Hinc Cyprianus de Lapsis [p. 374. ed. Baluz. Ven.]: *vsuris multiplicantibus foenus augere*. Quae egregie illustrantur tum hisce Comici verbis, vnde et lux iisdem accedit, tum et sequentibus mox: ζητεῖς ποιῆσαι τἀργύριον πλεῖον τὸ σόν; vbi ἀργύριον πλεῖον *pecuniam foenori datam* notat, non vero fruges. De qua caeteroquin *frugum vsura*, qua vltra sortem media pars amplius dabatur pro vsura, vt nempe pro duobus modiis tres redderentur, minorque proinde esset vsura pecuniae, quae vulgo *centesima*, seu duodecim in centum apud Graecos et Romm. efficiebat: prout de vtraque illa *vsura frugum* et *pecuniae* agitur Constantini L. 1. Cod. Theod. de Vsur. *Spanh.*

γίγνεται. Sic duo codd.. Vulgo γίνεται *o*). *Brunck.* [qui recte cum ceteris edd. αἰεὶ reliquit, quod metrum postulat.]

1279. ὑποῤῥέοντος. Sic IV. codd. Gl. τρέχοντος. Dawesio legendum videbatur ἐπιῤῥέοντος. v. Misc. Crit. p. 160. *p*). *Brunck.* ὑπορεῖν est sensim delabi.

1280. Lucretius VI. [609. ss.]:

Principio mare mirantur non reddere maius
Naturam, quo tantu' fuat *q*) decursus aquarum:
Omnia quo veniant ex omni flumina parte.

Bergl.

---

n) Add. Biel. Thes. philol. in LXX. Intpp. T. III. p. 220. s.

o) R. γίνεται ἀεί. *Ern.* De scriptura γίγνεται v. Fischer. ad Aesch. Socr. I, 10. *Harl.*

p) Nempe vau s. digamma olim literae ρ praefixum effecisse censet, vt produceretur breuis syllaba. Non igitur ἐπιῤῥέοντος, vt Br. scribit, (quod correxi) coniecit.

q) Ed. Wakef. quo fit tantus d.

1282. πλεῖον' εἶναι. Sic edidimus e Ms. Ib. Consentit Ia., qui habet plenum πλείονα. Vulgo male πλεῖον. Nam refertur ad θάλατταν, et mox est πλείων. Ita placebat Dukero. *Ern.* Ita etiam Brunk. (quamquam non monito lectore), et recentt. edd. omnes.

1286. (v. 1299.) Pro ἐκ L. Ib. [etiam Elb. ἀπὸ] quod melius puto et per se et e v. 1244. *Ern.* Recepimus ἀπό. Extra aedes enim haec omnia aguntur. *Herm.* Ita et *Sch.*

1287. ταῦτ' ἐγὼ μαρτύρομαι. Recte in tribus coddi verba haec Amyniae adscripta, quae in impressis testi inepte tribuuntur r). Peius adhuc in C. totus versus Phidippidae tributus. *Brunck.* Cum Br. A. B. D. etiam consentit Rau. atque ita recentt. dederunt. Amynias haec ad spectatores dicit, quum Streps. stimulum ei intentet.

1288. (v. 1301.) οὐκ ἐλᾷς, ὦ σαμφ. s). Idem occurrit Eqq. 1600. quod monui iam ad 35. et ἐλᾷν Atticis olim dictum pro ἐλαύνειν, quod notat Helladius. *Spanh.* Impellit et alloquitur eum tamquam equum; in Eqq. 599. equus ad equum fingitur dixisse: τί δρῶμεν; οὐκ ἐλᾷς, ὦ σαμφόρα; v. ad Nub. 122. *Bergl.* Sic quoque contumeliae causa Praxinoe Theocr. XV, 8. maritum πάρμαρον vocat. *Harl.*

1289. ταῦτα οὐχ ὕβρις; Terent. Andr. I, 5, 2. *Quid est, si hoc non contumelia 'st?* Plura exempla atticae illius loquendi formulae, grauem indignationem continentis, suppeditabit Hemsterh. ad Luc. dial. mort. 2, 2. T. I, p. 337. *Harl.* — ἄξεις t); ἐπιαλῶ [vt olim vulg.]. Est locus difficilis et obscurus, propter vocem ἐπιαλῶ, quam alii aliter scribunt et interpretantur: vt ex vett. Scholl. discimus. Ego in hoc interpretum dissensu dixerim, locum fore

---

r) Vertit Bergl.: *huius rei ego testis ero.*

s) R. L. C. Ib. [Elb.] σαμφόρα. *Ern.*

t) ἄξεις int. εἰ. post ἐπεὶ ἀλῶ L. C. I. [Elb.] *Ern.* Scriptura cod. (Reg. quarti) ἄξεις. ἐπεὶ ἀλῶ. Gl. συνεργάσω. *Brunck.* in Suppl. ἐπιαλῶ Fut. ab ἰάλλω *mitto, iacio.* Sed mallem cum Kust. emendare ἐπεὶ ἰαλῶ *nam impellam te.* Intrat autem nunc Strepsiades ad conuiuium, vbi mox a filio verberatur. *Bergl.* ἄξεις; ἐπί σ' ἀλῶ cum Br. recentt. edd. dederunt.

clarum, si scribatur: ἐπεὶ ἐλῶ i. e. *nam agam, vel impellam te, equum funalem, stimulo podicem fodicans*. Obscoenitas autem aliqua in h. l. latere videtur. *Kust.* Primo ᾄξεις scribi debuit: est enim ab ᾄττω Attico pro ἀΐσσω. Deprauatissimum, quod sequitur, ἐπιελῶ interpretes et vett. et nouos misere torsit; nec tamen eorum vllus boni quidquam adtulit v). In C. scriptum est ἐπί σ' ἀλῶ, cum gl. συντρίψω, vnde liquet verbum tenui spiritu notari debuisse, ἐπί σ' ἀλῶ, quae sincera est et optima lectio. In membr. inepte ἐπὶ ἄλω x). In B. et in meo ἐπεὶ ἀλῶ. Glossa: νικήσω, συντρίβεις. Vt textus, ita glossae deprauatae sunt. Referuntur ad genuinam lectionem ἐπί σ' ἀλῶ, quam vett. magistri interpretati sunt κινήσω, συντρίψω. ἀλεῖν verbum est nequam, *molere, subagitare* y). Lepidum exstat distichon, quod primus edidi Analect. III. p. 154.

Εὐφημεῖτε, νέοι· τὸν Ἔρωτ' ἀλεῖ Ἀρκεσίλαος,
πορφυρέῃ δήσας Κύπριδος ἀρπεδόνῃ·

Gloriolam ex emendatione hexametri, cuius et numeri corrupti erant et sententia, captasset forte quis alius: angustiis spatii concluso satis mihi fuit, versum, vt legi debet, exhibuisse. Nunc quomodo legatur in membr. vnde descriptus fuit, dicam: εὐφ. ν. τὸν ἔρωτα λέγει Ἀρκεσίλαος. Est autem ἀλῶ futurum Atticorum more formatum: ἀλέω, ἀλέσω, ἀλῶ. v. not. ad Ran. 202. 298. *Brunck.*

1290. σειραφόρον. Male interpres lat. *gestantem catenam.* Nam Graeci hac voce *equum funalem* (vt Latini vocant) designant. *Kust.*

1291. (v. 1304.) ἔμελλόν σ' ἄρα κινήσειν ἐγώ. Sic tres codd. z) [etiam Rau.]. In B. vt vulgo ἔμελλον ἄρα [per-

---

v) Kusteri et Bergleri interpretationes repetiit Br.

x) ἐπὶ ἀλῶ Rau. eodem spectat.

y) v. Tho. M. in ἀλεῖν et ἀλεῖ ibique intpp. et Moer. p. 17. ibique Piers. *Harl.* Vertit Br. *non erumpes? contundam te.* — *Reiskii* mira est coniectura: „ἐπί. Scr. νύξω σε πικρῶς. Forte tamen in vltima voce latet aliquis Ablat. vocis, quae *stimulum* notat. An ἐγκέλῳ *claua?*"

z) Cod. quart. Reg. ἔμελλον ἄρα σε κινήσειν ἐγώ, concinna vocum dispositione. Sed σε inter lineas a secunda manu additum.

perperam v. ἄρα] κιν. σ' ἐγώ. Sic loqui solent, qui multo labore tandem id effecerunt, quod contendebant. Ran. 208. ἔμελλον ἄρα παύσειν ποθ' ὑμᾶς τοῦ κόαξ. Vesp. 460. *a)* ἄρ' ἐμέλλομεν ποθ' ὑμᾶς ἀποστρέψειν τῷ χρόνῳ. *Brunck*. Eum sequuti sunt recentt. edd. Post ἐγὼ in marg. cod. Bav. ab alia manu additus est hic versus, siue potius hoc interpretamentum: ἐπιβαλὼν σοι τὴν μάστιγα καὶ δέρων τὸν προικτόν.

1292. Brunk., vt auribus consuleret, αὐτοῖσι [pro vulg. αὐτοῖς] scripsit [idque etiam Inu. recepit], quo non opus esse norunt, qui suas ad Graecorum aures conformarunt. *Herm.*

1293. (1305. H.) Hoc carmen chori vulgo e schol. metrici sententia numeris legitur peruersissimis. Brunk. *b)* paullo meliore vsus est versuum descriptione, sed id, quod summum est, non magis quam caeteri animaduertit, carmen hoc esse strophicum, cuius antistropham incipere verbis: οἶμαι γὰρ αὐτὸν — (1301.) Inde nos emendationem in tam vitioso loco aggressi, quaedam audacius mutauimus, quorum rationem deinceps reddemus. *Herm.* Deleto pessimo interpretamento ἐραστὴς vel ἐρασθεὶς haec ita in strophas redegeris:

Scriptum primo fuerat: ἄρα κινήσειν σ' ἐγώ. Litera σ erasa fuit. *Brunck*. in Suppl. In ed. *Ern.* perperam editum: κινήσειν ὁ ἐγώ, et in Not. ille monet: „R. del. ὁ, bene. Caninius stellulam praefixit."

a) Eum locum etiam Bergl. laudauit.

b) Vt Br. descripsit, ita etiam in ed. Inu. leguntur, sed Sch. Herm. sequutus est: Versus quinque priores ita vulgo descripti:

Οἷον τὸ πρ. ἱερ. φλαύρων.
ὁ γὰρ γ. ὅδ' ἐραστὴς (l. ἐρασθεὶς)
ἀποσ. βουλ.
τὰ χρ. ἐκσολέσατο·
κοὐκ ἔσθ' ὅπ. οὐ τήμ. λήψεται
πρᾶγμ' etc.

Herm. et Sch. ita:

οἷον τ. πρ. ἱ. φλαύρων· ὁ γὰρ
γέρ. ὅδ', ἐρασθείς,
ἀπ. βούλ.
τ. χρ. ἀπολεῖν.
κοὐκ ἔσθ' ὅπ. οὐ τήμ.
1310. λήψεται etc.

Οἷον τὸ πρ. ἐρ. Φλαύρων! ὁ γὰρ γέρων ὁδὶ τροφή
ἀποστρ. βούλεται τὰ χρήμαθ' ἁ'δανείσ.
κοὐκ ἔσθ' ὅπως οὐ
τήμερον λήψεταί τι πρᾶγμ', ὃ τοῦτον ποιήσει
τὸν σοφιστὴν πανοῦργον
πανουργιῶν, ὧν ἤρξατ', ἐξαίφνης λαβεῖν κακόν τι.
Οἶμαι γὰρ εὑρήσειν νιν αὐτίχ', ὅπερ ποτ' ἐζήτει πάλαι
ἀντιστρ.
εἶναι τ. υἱὸν δεινόν οἱ γν. ἐν. λέγειν
τοῖσιν δικ.
ὥστε νικ. ἀπ. οἷσπερ ἂν ξυγγ.
κἂν λ. παμπ.
ἴσως δ', ἴσως — αὐτὸν εἶναι.

De transpositionibus nonnullis, metri caussa factis, nihil amplius monebo. Quod autem vulgo legitur extrema stropha τὸν σοφιστὴν ὧν πανουργεῖν ἤρξατ', et inconcinnum esse et mancum, dubitare non sinit antistropha. πανουργιῶν mutatum in πανουργεῖν omittendae vocis similis πανοῦργον ansam praebuisse arbitror. Antistrophae primo νιν, quod versus expetit, glossemati cessisse, non est quod mireris. Versus harum stropharum quartus asynartetus est, constans ex duobus creticis dimetris hypercatalectis. Possis et diuisim scribere:

τήμερον λήψεταί τι
πρᾶγμ' ὃ τοῦτον ποιήσει

et similiter in antistr., nisi gratius est solenniusque, post longiores versus inferri eiusdem generis breuiores, tamquam clausulas, quales hic sunt illi, τὸν σοφ. παν. et κἂν λ. παμπ. v. ad Ran. 396. *Hotib.* — πραγμάτων ἐρᾶν Φλαύρων. Infra 1449. πονηρῶν ὄντ' ἐραστὴν πραγμάτων. *Bergl.*

1294. ἐρασθεὶς — Sic IV. codd. et edd. vett. *c)*. In recentt. nescio vnde, ἐραστὴς *d)*. *Brunck.* Antistrophicus versus articulum excidisse ostendit, quem nos reposuimus οὑρασθεὶς. *Herm.*

1295. ἀποστερῆσαι. Infra 1453. οὐ γάρ μ' ἐχρῆν τὰ χρήμαθ', ἁ'δανεισάμην, ἀποστερεῖν. *Bergl.*

---

c) Ald. Flor. Brub. Basil. etiam cod. Bau. *Harl.*

d) ἐραστὴς int. πραγμάτων φλαύρων. C. Ib. habent ἐρασθεὶς. *Ern.* ἐραστὴς Farr. Crat. Port. et recentt. *Harl.* f. ἴδε χρηστὰς *priuare creditores.* *Reisk.*

1296. (v. 1309.) ἀ'δανείσατο. Sic edidi pro ἀ 'δανείσατο, vt 1260. idque metrum desiderabat, vt vidit et Duker. *Ern.* Ita etiam recentt.

1297. Versus esse debet iambicus trimeter catalecticus, vt docet Schol. sed non constat in edd. et scr. Vnus Reg. integrum habet, addito τι ante λήψεται *e)*, quem sequuti sumus. *Ern.* τήμερόν τι λήψεται. Sic A. C. recte. Senarius est, vt 1293. (1303. Br.), qui vulgo perperam distinctus erat. Hic in impressis vocula τι omissa. *Brunck.* Schol. τὸ πέμπτον χοριαμβικὸν ἐξ ἐπιτρίτων, ἢ ἰαμβικὸν τρίμετρον καταληκτικόν. Reizius ἀκαταληκτικὸν in Schol. scribendum putabat. Sed nihil mutandum. Nam hoc ipso quod pro tertia dipodia Creticum λήψεται inuenisset Scholiastes, adductus fuit, vt versum censeret choriambicum esse. Eumdem autem versum quo pacto pro iambico trimetro catal. habere potuerit, non mirandum in homine tam rudi, qui etiam vv. πρᾶγμ' ὃ τοῦτον ποιήσει trochaicum dimetrum catal. esse dicat aliosque pessimos errores in omni h. l. committat. Non igitur hic habuit τί, quod Br. ante λήψ. addidit. Nos hoc τὶ post λήψ. collocauimus, quod antistrophici versus exigebant. Transpositiones eiusmodi nullam habent temeritatis notam apud eos, qui meminerunt, quoties librarii in ipsis trimetris aliisque notissimis metris, nedum in liberioribus numeris, verborum ordinem male mutauerint. *Herm.*

1298. (1311. H.) Antistrophicus versus strophicum mutilatum esse ostendit *f)*; idque confirmat schol. metra explicans. Nam quum vulgo sic legatur:

πρᾶγμ' ὃ τοῦτον ποιήσει
τὸν σοφιστὴν, ὧν πανουργεῖν
ἤρξατ', ἐξαίφνης τι κακὸν λαβεῖν,

---

e) Ms. Vat. U. rectius τήμερον τε [nam τι] λήψεται. Est enim iambicus trimeter acatalectus. *Kust.* Recepit et *Harl.*

f) Herm. ita edidit:

1310. λήψεταί τι πρᾶγμ' ὃ τοῦ-
τον ποιήσει . . .
τὸν σοφιστήν,
ὧν πανουργεῖν ἤρξατ', ἐξ-
αίφνης λαβεῖν κακόν τι.

Schol. de his versibus ita scribit: τὸ ἕκτον, τροχαϊκὸν δίμετρον καταληκτικόν, ἤτοι ἑφθημιμερές. τὸ ἕβδομον ὅμοιον, τρίμετρον μέντοι. τὸ ὄγδοον, χοριαμβικὸν τρίμετρον βραχυκατάληκτον. Ac nisi magnopere fallor, scripserat Arist.:

λήψ. τι πρᾶγμ', ὃ τοῦ-
τον ποιήσει τὸν σοφόν,
τὸν σοφ.

e quibus verba τὸν σοφὸν propter similitudinem litterarum cum seqq. exciderunt, vt 1301. αὐτὸν ante αὐτίκα. *Herm.*

1299. (v. 1312.) ὧν παν. ἤρξ. pro ἀνθ' ὧν ἐπανούργησεν *pro malefactis, quae male et fraudulenter facere instituit, conatus est. Ern.*

1300. (1314. H.) Peruersus in libris omnibus ordo verborum ἐξαίφνης τι κακὸν λ., quem metro iubente mutauimus. *Herm.* v. not. ad 1298. Nunc Herm. corrigit: κακὸν λαβεῖν τι.

1301. (1311. Br.) οἶμαι γὰρ αὐτὸν αὐτίχ' εὑρήσειν, ὅπερ — Sic bene tres codd. [etiam Rau.]. Hic versus etiam senarius est. In B. vt in impressis, pronomen αὐτὸν perperam omissum est. *Brunck.* Sola ed. Ald. habuit αὐτόν, reliquae omnes omiserunt. *Harl.* Restituerunt recentt. omnes.

1304. γνώμας ἐναντίας. Sic recte A. B. omissa copula g), quae inepte vulgo inseritur [τ' ἐναντ.]. Sententia est: εἶναι τὸν υἱὸν αὐτοῦ δεινὸν λέγειν γνώμας. Nullus hic locus copulae, quam imperitus infersit librarius, syntaxeos rationem non perspiciens. *Brunck.* Deleuerunt recentt.

1305. (1315. Br.) h) τοῖσιν δικαίοις. Sic A. C. bene. Versus est iambicus. Vulgo τοῖς — *Brunck.* Sequuti sunt recentt.

---

g) τ' omittit R. recte. Nec enim video, quorsum addatur. *Ern.* Supra 1027. ἅπαντα ταῦτ' ἐναντίαισι γνώμαισι συνταράξαι. *Bergl.*

h) *Herm.* hunc et seqq. vv. ita distinxit:

τοῖσιν δικαίοις, ὥστε νι-
κᾶν ἅπαντας, οἷσπερ ἂν
ξυγγένηται, κἂν λέγη
παμπόνηρ'.
ἴσως δ' ἴσως βουλ.
κἄφ. α. ε.

1308. καμπόνηρα. R. καμπόνηρ', vt ρ sit versus seq. sic: ρ' ἴσως δ' (sic) ἴσως· sed v. 1308. (v. 1321.) debet esse similis duobus praecedentibus. Itaque vulgata recte se habet; sed τὸ δ' non displicet. *Ern.* Brunk. retinuit καμπόνηρα non elisa vltima, sed καμπόνηρ' edidit *Herm.*

1309. (1319.) ἴσως δ', ἴσως i) — Sic tres codd. In B., vt in impressis, particula aduersatiua perperam omissa. — βουλήσεται. Superscripta gl. in C. ἐκὶ (scr. ἐκεῖ) μείζω κακὰ πείσεται, ἢ φέρειν οἷός τε εἶναι. Glossam hanc in textum intulit librarius cod. B., in quo sic scripti et distincti versus:

οἷσπερ ἂν ξυγγένηται. ἐκεῖ μείζω κακὰ πείσεται
ἢ φέρειν οἷός τ' εἶναι κἂν λέγῃ καμπόνηρα.
ἴσως ἴσως βουλήσεται κἄφωνον αὐτὸν εἶναι.

Rationem reddere voluit glossator, cur futurum esset, vt pater optaret filium suum mutuum esse, quam absque eo facile quiuis coniicere potest. Ineptus librarius glossam illam versus esse et textus partem credidit, cui eam inseruit, idque loco alieno. Glossarum in textum illatarum quae protuli documenta bene multa in spem me adducunt fore, vt optimi viri, cuius memini in not. ad Ran. 874. sensus acuatur, tandemque percipiat, qui factum fuerit, vt e glossis inter codd. lineas scriptis tot ortae sint interpolationes et deprauationes. *Brunck.*

1311. (1324. v.) k) Lepida est fabulae conuersio. Inter ea, vbi chorus in scena de iniustitia senis, creditores elusuri, et de iis, quae consequutura sint, dicit, post scenam pater et filius inter se litigant, et a verbis filius venit ad verbera. Prudenter poëta non coram spectatoribus filium induxit verberantem patrem, ne decorum et reuerentia, quam parentibus filii debent, nimis violarentur, animique spectatorum ad misericordiam et iram vehementius commouerentur. Pater male tractatus in scenam exit de iniuria flebiliter conquerens. Filius sequitur et illudere

---

i) Ita etiam Inu. Sch. Herm.

k) Constituitur hic Act. V. sc. 1. — Strepsiades admodum perturbatus e domo, persequente eum filio, procurrit. C. Ib. [etiam Elb.] quater habent ἰοὺ, sed Schol. testatur esse παρὰ μέτρον ἰαμβικόν. *Ern.*

pergit patrem iis artibus, quas auctore patre a Socrate didicisset. Pater adeo stolidus est, vt a filio non excusationem, sed rationes, quibus ille recte se fecisse putet, accipere sustineat. Multum coloris infirmitas et stupor senis accipiunt inde, quod iniuria matri (quae tamen perdiderat rem familiarem) a filio inferenda, magis accenditur ad iram, quam suis plagis. *Harl.*

1312. (v. 1325.) Hunc v. cum seq. Suid. habet in μικρὰ κεφαλῇ. *Ern.*

1313. (1323. Br.) E vulgaribus libris remansit hic [in ed. Br. et Inu.] quod factum nollem, praua lectio ἀμύνατέ γ' ἐμοί l), quam ex antiquis agnoscit nullus, siue calamo siue typis descriptus. In membr. scriptum admodum perspicue: ἀμυνάθετέ μοι. In meo leui cum menda ἀμυνάθατε. Sic etiam primo scriptum fuerat in cod. quarto Reg., sed alterum α emendatrix manus in ε mutauit. Glossa βοηθήσατε. Sinceram lectionem primariae edd. exhibent, typothetarum ignorantia paullisper obscuratam. Nempe vocem male diuiserunt ἀμυνάθε τέ μοι m). Recte tamen expressam eam video in minore Bataua a. 1624. quo magis miror Kusterum inuexisse ἀμύνατέ γ' ἐμοί n), quae sane nauci non est emendatio. Id tamen, Farreano licet abnuente oraculo, retinuit Bergl.: sed errorem Kust. in indice agnouit. v. Hesych. interpretem ad gl. ἀμυνάθειν, ἀμύνειν, βοηθεῖν. *Brunck.* ἀμυνάθετε *Herm.* et *Sch.* receperunt.

1314. τῆς γνάθου. Nimirum πατρὸς γνάθον ἐκάταξεν, vt est Ran. 149. *Bergl.*

1315. (1328. v.) τύπτ. τ. π. Quale ob facinus filius non generali solum κακώσεως lege tenebatur, iuxta Aeschin. adu. Tim. p. 264. [p. 54. T. III. Reisk.] vt vidit iam Petitus de Legg. Att. p. 164. [240. ss.] sed alia insuper magis speciali περὶ τῶν χειρῶν dicta, cuius mentio haud semel legitur in graecis ad Hermog. commentariis, vt a Marcel-

---

l) ἀμύνατε. L. Ia. ἀμύνασθε contra metrum. Ad ἀμύν. refer πάσῃ τέχνῃ. *Ern.*

m) Ita et cod. Elb. ap. *Harl.*

n) Kust. et Bergl. edd. ἀμύνατέ γε μοι —

lino p. 100. 110. a Syriano p. 194. sed quae iam occupauit Meursius in Them. Att. c. 11. Ea iam pridem ad Aeschylum meum notaueram, vt inde antiquae illius legis factam pridem ab eodem Tragico mentionem, vbi agit de matricida Oreste, quod ibi non obseruarunt viri docti, Meursium etiam fugit, neque in Scholiis tangitur, continuo illustrarem. Nempe Eumen. 258. ss. vbi de Oreste dicitur: περὶ βρέτας Παλλάδος θεᾶς ἀμβρότου Ὑπόδικος θέλει γενέσθαι χερῶν, *iudicio manuum se vult sistere*, non, vt nouissimus interpres: *iudicio se sistat ob manuum facinus*. Illud enim χερῶν non *manuum facinus* notat, sed actionem ob illud commissum, iuxta quam manus (vt ex Heraclide Pont. et Quintil. monuit iam Meursius) praecidebantur. Orestes proinde, quod in illis Marcellini et Syriani commentariis de eo, qui parentes verberauerat, locis supra indicatis dicitur, κινδυνεύει περὶ χειρῶν *de manibus periclitatur*. Erant praeterea aliae adhuc Athenis leges aduersus filios, qui parentes verberibus vel contumeliis adfecissent aut iis alimenta vel sepulturam negassent, vel laborantibus opem non tulissent; iuxta quas iidem filii fiebant continuo ἄτιμοι, aut quos ἀκρίτων νόμῳ licuit parentibus indemnatos occidere: prout id ex iisdem graecis in Hermog. commentariis p. 106. 107. 135. liquet, in quo postremo loco male ἀκρατῶν νόμῳ, vt obiter hoc dicam, pro ἀκρίτων legitur. *Spanh.*

1316. (1330. H.) Vulgo haec ὁρᾶθ' ὁμολ. ὅτι με τύπτει cum interrogationis signo edebantur, quod recte sustulit Brunk. Imperatiuus enim mirantis est et stupentis ob facinus inauditum; interrogatio autem indicantis facto comprobari id, quod antea dixerat. Atqui nihil hic Strepsiades choro hac de re dixerat, nec dicere potuerat. *Herm.*

1317. (v. 1330.) πατραλοῖα. Ab ἀλοιᾶν. In Ran. 149. μητέρ' ἠλοίησεν. *Bergl.* Cf. Tho. M. h. v. o) ibique intpp. qui iam laudarunt Albert. Obss. phill. in libr. N. F. ad 1 Tim. 1, 9. p. 393. ss. *Harl.*

1319. (1329. Br.) Brunkius [et cum eo Inu.] ἆρ' ἐτεθ' p) edidit cum interrogatione, quod falsum est. Re-

---

o) P. 695. ed. Bern. vbi h. l. laudatur.

p) Interrogatiue hunc versum habet C. οἶσθ' pro ἴσθ' I. vt supra

ex L. et edd. vett. ἄρ' οἶαδ' ὢν χαίρω. Herm. — πόλλ' ἀκούων καὶ κακά. Sic membr. et meus [etiam Rau. et Bau.] optime. In duobus aliis: πόλλ' ἀκούων κακά. Quod in impressis fulciendo metro insertum fuit δὴ, emendatori nescio cui debetur. V. not. ad Thesm. 351. Ap. Suid. in μιαρὰ κεφαλὴ additum a Porto vel Kust. δὴ non agnoscit princeps editio. Nusquam fere scias, quid Suidas in auctoribus quos citat legerit, nisi ed. illa Mediol. vtaris; Kusterianae nulla habenda fides. *Brunck.* Sequuti eum sunt recentt. edd.

1320. (V. 1333.) λακκόπρωκτε q). Gl. εὐρύπρωκτε. Iuuen. Sat. II, 10. Inter Socraticos notissima fossa cinaedos. *Brunck.* Vt λακκοκαταπύγων Ach. 664. Eupolis ap. Athen. I. p. 17. πολλήν γε λακκοπρωκτίαν ἐπίσταθ' ἡμῖν εὐφρων. *Bergl.* ῥόδοις. Supra 911. ῥόδα μ' εἴρηκας. Delectatur autem maledictis, quae in ipsum ingeruntur, perinde, vt loco iam dicto eius magister. *Bergl.*

1328. (V. 1341., Br. 1338.) r) διδάσκεσθαι sensu medio significat, vel, *se ipsum*, vel *alterum alicui docendum tradere*. Priori significatu accipitur supra 127. vbi Streps. dicit: διδάξομαι αὐτὸς βαδίζων κ. τ. λ. *ipsi me docendum praebebo, scholam philosophorum frequentans.* Posterior sensus hic locum habet, vbi Streps. pater de filio dicit: ἐδιδ. σε *te docendum curaui*, vel, *te docendum alteri commisi*. Ammonius: Ἐδίδαξε καὶ ἐδιδάξατο διαφέρει. ἐδίδαξε μὲν γὰρ ὁ καθηγητής· ἐδιδάξατο δὲ ὁ πατὴρ συστήσας. Subiicit deinde hunc ipsum locum poëtae nostri. Tho. M. Ἐδίδαξα αὐτός· ἐδιδαξάμην δὲ ἕτερον. Ἀριστοφάνης ἐν Νεφέλαις· Ἐδιδαξάμην ἄν σ' ὦ μέλεε s) etc. V. etiam quae nota-

---

1246. *Ern.* τί δ' est in plerisque recentt. edd., etiam Schütz. vbi post κακὰ punctum. Herm. οἶαδ' restituit. Cf. Fiorillo ad Herod. Att. Reliq. p. 85.

q) C. Ia. ap. Ern. et Elb. ap. Harl. λακκόπρωκτε.

r) Ἐδιδαξάμην. Gl. Ms. C. εἰς διδάσκαλον ἔπεμψα, recte: *te docendum curaui*, vt supra. In fin. I. μέλεε. *Ern.* De vsu et potestate medii διδάσκεσθαι v. Valcken. ad Ammon. p. 46. et ad Xen. Mem. S. p. 250. ed. Ern. Ruhnken. ad Tim. p. 84. ed. sec. Tho. M. p. 225. et 265. ibique intpp. *Harl.*

s) Sic ibi p. 265. ed. Bern. legitur, sed cf. ibi Oudend.

vimus ad v. 127. *Kust.* Subauditur vero h. l. aduerbium ὀρθῶς, καλῶς vel simile quid. *Brunck.*

1329. Supra 890. dicebat Streps. quidnam debeat Socrates docere sibi filium: τοῦτο δ' οὖν μέμνησ' ὅπως πρὸς πάντα τὰ δίκαι' ἀντιλέγειν δυνήσεται. *Bergl.*

1330. (Br. 1340.) μέλλεις μ' ἀναπείθειν [vt Br. edidit]. Sic membr. In C. D. μέλλεις μ' ἀναπείσειν. In B. vt vulgo [etiam Inu.] omisso pronomine μέλλεις ἀναπείσειν t). In meo superscripta verbo μέλλεις glossa ἔμελλες. Male in recepta lectione. Bona esset interpretatio, si legeretur: ἐδιδαξάμην μέντ' ἄν σε — εἰ ταῦτά γε ἔμελλές μ' ἀναπείσειν. Sed non est hic poëtae sensus: bona est nostra lectio, subaudito, vt mox aiebam, ὀρθῶς. *Istuc me hercle ex sententia pulchre mihi euenit, quod te doceri curaui, o perdite, iuri contradicere, si mihi persuasurus es.* — Sic vertere debebam, expressa viuidius ironia, quam in his obseruarunt veteres magistri. At vero qui glossam illam ἔμελλες adposuit, longe aliud quid volebat, quod minus adhuc procedit. Scilicet figuram ἀποσιώπησιν hic statuebat, post υἱέων posita minima distinctione, seu virgula, et sensu hac glossa suppleto: οὐκ ἂν ἐδιδαξάμην: ita vt tota sententia ea sit: ἐδιδαξάμην μέντοι σε τοῖς δικαίοις ἀντιλέγειν· εἰ δὲ ταῦτα ἔμελλες μ' ἀναπείσειν ὡς δίκαιόν ἐστι τὸν πατέρα τύπτεσθαι ὑπὸ τῶν υἱέων, οὐκ ἂν ἐδιδαξάμην σε. Sed frigida est haec sententia, quae ne verbis quidem textus accommodari potest. *Brunck.* Non voluit hoc Grammaticus, sed praesens adhibitum indicauit, vbi e sua sententia aoristo vtendum esset; et maxime hic poëtae sensus est, quem Br. supra negat esse; neque enim, quod Brunkio placet, ὀρθῶς vel καλῶς intelligendum est, sed ἄν, vt saepe, v. c. Aesch. Agam. 361. τὴν ὄνησιν εἱλόμην. Quare non erat opus, vt Brunk. Ran. 866. librorum omnium lectionem ἐβουλόμην μὲν κ. τ. λ. addita post μὲν part. ἂν mutaret. Hoc igitur dicit Streps.: scilicet ego te magistro tradidissem, si hoc mihi persuasurus es. Ac sic, arbitror, clarum erit, quid ille cogitauerit, qui ἔμελλες in Br. cod. adscripsit. *Herm.*

---

t) R. ἀναπείθειν, melius. Fraudi fuit v. 1332. *Ern.* Infinitiuus futuri [qui est etiam in Rau.] quare mutandus sit, non video. Itaque μέλλεις μ' ἀναπείσειν [cum cod. Borg.] edidi. *Herm.*

1331. τύπτεσθαι 'στ. Vulgo τύπτεσθ' ἐστιν. *Brunck.* [Probauit hanc emendationem, ductam ex praecepto Dawes. M. Cr. p. 266., et sequutus est *Herm.* v. ad 546.]. Comicus Vesp. 1034. οἳ τοὺς πατέρας τ' ἦγχον νύκτωρ *qui patres noctu suffocant.* Quibus verbis adludi ibi in Scholl. dicitur ad filium, qui patrem in his Nubb. verberat, idque iuxta ἥττονα iure a se factum contendit, quemque πατραλοίαν ibidem vocat Schol. Quae quum ad v. 1317. respiciunt, vbi filius a patre πατραλοίας dicitur, tum vbi ille paullo post iure a se patrem verberatum, data patri optione κρείττονος vel ἥττονος λόγου defendere vult, v. 1327. Adde eumdem Auu. 1347. vbi ab Aue, quae Πατραλοίας vocatur, continuo dicitur: μάλιστα δ' ὅτι καλὸν νομίζεται τὸν πατέρα τοῖς ὄρνισιν ἄγχειν καὶ δάκνειν, et mox 1352. ἄγχειν ἐπιθυμῶ τὸν πατέρα. *Spanh.*

1334. Non probo, quod pro λέξεις, scriptura omnium aliorum codd., ex Rau. recepit Inu. λέγεις. Nam dicturus erat. In ed. Ern. vitiose legitur καὶ μὲν v) — et ab eo κ. μὴν ex vno L. adfertur. Num in aliis eius libris μὲν fuit? Non opinor.

1335. (v. 1347.) x) Stropha haec est sex versuum, quorum vnumquodque distichon y) constat versu iambico trimetro acatalectico, et ordine dactylico duplici catalectico in bisyllabum, qui anacrusin iambicam habet. Antistrophe incipit v. 1381. (1395. H.) *Herm.*

1337. (v. 1350.) πεποίθειν. Vulgo πέποιθεν, neglecta temporum ratione. Certissimam Dawesii z) emendationem recepi. Glossa ἐθάῤῥει, quae fertur ad πεποίθειν. Nam πέποιθεν est θαῤῥεῖ. Peius adhuc ac vulgo cod. Reg. quartus: εἰ μή τῳ πέποιθ'. *Brunck.* Ex Rau. recepit πεποίθειν

---

v) Idem vitium obtinet v. 1343. vbi item Ern. μὴν ex L. laudat.

x) Constituitur hic act. V. sc. 2.

y) Tertii numeros corrupit Inu., cod. Rau. sequutus. v. infra.

z) Misc. Crit. p. 230. vbi ostendit, πέποιθεν, quum sequantur ὡς ἂν ἦν, respuere graeci sermonis indolem, et terminationem Atticam praeteriti perf. ειν non esse primae singul., sed tertiae personae, primae autem alteram η esse propriam. Add. Pierson. ad Moer. p. 174. et Koen. ad Greg. Cor. p. 50.

Inu. Recte 'πεπαίδευ scripsit *Herm.* Cod. Elb. μήπω, sed praestat μή τῳ i. e. τινι. *Harl.* Videtur imitatus Soph. Oed. Col. 1022. ὡς ἔξοιδά σε οὐ ψιλὸν οὐδ' ἄσκευον εἰς τοσήνδ' ὕβριν ἥκοντα τόλμης τῆς παρεστώσης τανῦν· ἀλλ' ἔσθ' ὅτῳ σὺ πιστὸς ὢν ἔδρας τάδε (sed est aliquid, quo tu fretus haec fecisti). *Bergl.*

1339. (1353. H.) Vulgo ita leguntur hi versus *a)*:

ἀλλ' ἔσθ' ὅτῳ θρασύνεται *b)*· δῆλόν γε τὸ
λῆμ' ἐστὶ τἀνθρώπου.

In qua lectione magna numeri et prosodiae peruersitas est. Primum enim articulus τό, qui ipsa pronunciatione ita cum Subst. suo coniungitur, vt vtrumque voc. propemodum pro vno habeatur, non potest ita in fine versus collocari, vt non modo numeri interruptione a Subst. suo disiungatur, cuiusmodi vitium v. 1027. (1021. Lips.) sustulimus, sed etiam longae syllabae vicem sustineat. Deinde secundus versus plane omni numero destitutus est, quem Brunk. *c)* putat dimidiatum trimetrum esse, foedum genus metri et inauditum. Necessario enim, si versus hic esset dimeter brachycatalect., quo etiam nomine eum vocat Brunk., in vltima sede purus iambus esse deberet. At enim hic versus pariter vt 1336. et 1338. dactylicus est, catalecticus in bisyllabum cum anacrusi iambica. Itaque sagaciter Bentleius *d)*: λῆμ' ἐστὶ τὸ τἀνδρός. Nihil enim frequentius permutatione verborum ἀνήρ et ἄνθρωπος. Sed

---

a) Vt Inu. disposuit eos:

ἀλλ' ἔσθ' ὅ. θρ.
δῆλον τὸ λῆμ' ε. τ.

ne antistrophicis quidem (1385. f.) respondent.

b) ὅτῳ θρ. Potuisset etiam dicere: ἐφ' ᾧ θρασύνεται. Ach. 329. ἢ 'πὶ τῷ θρασύνεται; *Bergl.*

c) v. infra ad 1386.

d) Versus hic non respondet suo pari in antistr. ἀλλ' οὐδ' ἐρεβίνθους. Quare rescribo: λῆμ' ἐστὶ τὸ τ' ἀνδρός. *Bentl.* Vitium, quod v. 1386. erat, non sensit Bentleius: versus tamen antitheticos neutiquam congruere bene animaduertit. Integrum mutilo exaequare aggressus est, versiculumque omnibus absolutum numeris λῆμ' ἐστὶ τἀνθρώπου, sic emendare seu potius corrumpere non dubitauit: λ. ἐ. τὸ τἀνδρός. Illud est in codd. omnibus: hoc etiamsi omnes codd. exhiberent, non tamen sic crederem a Comico scriptum fuisse. *Brunck.* (ad 1386.)

articulum etiam e fine ſuperioris v. ſubmouere debebat. Etenim Ariſtoph. ſcripſit:

ἀ. ἰ. ὀ. ϑ. δῆλόν γέ τοι
λῆμ᾽ ἐςὶ τὸ τἀνδρός.

Herm. [quocum Sch. ita edidit.]

1343. (1353. Br.) ὅϑεν γε πρῶτον. Sic C. D. [Elb. Rau.]. In membr. ὅϑεν πρῶτον. In B. vt vulgo ὅϑεν γε τοπρῶτον. Articulus, qui hic inutilis eſt, e v. 1341. repetitus eſt. *Brunck.* Articulum, metri cauſa, recentt. edd. deleuerunt.

1344. Φράσω. ἐπειδὴ e). — In vnam ſyllabam coaleſcunt ω ε. Excudi etiam potuit, vt in plurimis eſt edd. [Ald. Iuntt. etc.] φράσω. ᾽πειδὴ — *Brunck.* in Suppl. Et ita Herm. atque Sch. dederunt.

1346. (v. 1359.) ᾆσαι Σιμων. μέλος. Iuxta veterum nempe in conuiuiis morem iuſſus fuerat a patre, dum vna epularentur, Phidippides filius, vt, quod in praeced. v. dicitur, ſumta lyra *carmen* ſ. *ſcolium Simonidis* de ariete detonſo *caneret*. Quomodo in Veſp. de coena agitur, ad quam plures conuiuae acceſſerant, et vbi inter alia dicitur v. 1217. τούτους ξυνὼν τὰ σκόλι᾽ ὅπως δέξει καλῶς. Vbi Scholl. ἀρχαῖον ἔϑος, ἑςιωμένους ᾄδειν. Mox: ἦδε Σιμωνίδου ἢ Στησιχόρου μέλη ἄχρις οὗ ἤϑελε. Veterum nempe Lyricorum, Simonidis, Steſichori, adde Alcmanis et quorumdam aliorum carmina cantare tum ad lyram conſueuerant: vnde ap. Athen. XIV. p. 638. τὰ Στησιχόρου τε καὶ Ἀλκμᾶνος Σιμωνίδου τε τῶν ἀρχαίων ἀείδοντα Γνήσιππον ἐςὶν ἀκούειν. *Spanh.* Schol. ad Veſp. 1217. ἀρχαῖον ἔϑος, ἑςιωμένους ᾄδειν ἀκολούϑως τῷ πρώτῳ, εἰ παύσαιτο τῆς ᾠδῆς· καὶ γὰρ ὁ ἐξ ἀρχῆς, δάφνην ἢ μυῤῥίνην κατέχων, ἦδε Σιμωνίδου ἢ Στησιχόρου μέλη, ἄχρις οὗ ἤϑελε· καὶ μετὰ ταῦτα, ᾧ ἐβούλετο, ἐδίδου, οὐχ ὡς ἡ τάξις ἀπῄτει· καὶ ἔλεγεν ὁ δεξάμενος ἀπὸ τοῦ πρώτου τὰ ἑξῆς. Hic locus minus recte legitur in edd. *Bergl.* — τὸν κριόν. Subauditur ᾆσαι. Eſt autem ᾆσαι τὸν κριὸν pro, περὶ τοῦ κριοῦ f), vt Plut. 56. σαυτὸν φράσον. Videtur au-

---

e) L. Ia. ἔγωγε. Ib. ἰ. φράσω γ᾽ ad tollendum hiatum. Pro ἐπειδὴ I. habent ἐπεὶ [etiam Elb. γ᾽ ἐπεὶ], quod ſequuti ſumus, vt verſus conſtet. Nam alias deberet eſſe ᾽πειδή. Pro εἰςιώμ. R. [vt Rau. Borg.] ἑςιώμ. non bene. *Ern.*

f) τὸν κρ. ὡς ἐπ. Pro ὁ κριὸς ὡς ἐπ. Refertur ad ᾆσαι. *Ern.*

tem de eodem isto carmine loqui Synesius ep. 146. ἀλλ' ἔστιν ἡμῖν καλόν τι χρῆμα ᾠδῆς, ἔπαινος ἐπέρχετο κριοῦ. Exstat eiusdem Simonidis griphus, quales etiam conuiuiis solebant proponi de Hirco ap. Athen. X. p. 456. *Bergl.* — ἐπέχθη. A πέκω. In Auu. 715. ἡνίκα πέκειν ὥρα προβάτων πόκον ἠρινόν. *Bergl.* Triplex fertur lectio g). In B. D. [et Bau.] ἐπαίχθη, quod Schol. etiam agnoscit. In B. C. tertia lectio adnotata: γρ. ἐπλέχθη. Quaenam earum vera sit, nemo internoscat, nisi Simonidis reperiat canticum. *Brunck.*

1347. (v. 1360.) ὡς abundat vt alibi post λέγειν vel εἰπεῖν. Sed alias cum Indicat. Ms. L. versum sic habet: ὅδ' εὐθὺς εἶν' ἔφασκε τὸ κιθαρίζειν ἀρχαῖον. Sic et Ib. nisi quod et habet εὐθέως, vt Ia. h). Ern. — ἀρχαῖον etc. Quod tamen ea huius Comici aetate Athenis adhuc obtinuisse, vt post Γραμματιστήν, seu legendi scribendique magistrum, mitterentur continuo ad κιθαριστὴν pueri, et quidam claro apud eos genere orti, Alcibiadis exemplo aliisque testimoniis, ad 961. et 969. (958. et 966. nost. ed.) abunde euicimus. Id vero notandum hic praeterea, quod quum v. 1345. λύραν λαβὼν s. sumta lyra canere aliquod Simonidis carmen iussus esset a patre filius Phidippides, id ille obsoletum dicat τὸ κιθαρίζειν, quod proinde pro *lyram* s. *citharam pulsare* ibi dicitur. Quum tamen aliunde constare videatur, aliquod exstitisse olim inter duo illa instrumenta musica, *lyram* et *citharam*, discrimen i), vnde a Platone de Rep. III. p. 399. dicitur: λύρα δή σοι (ἦν δ' ἐγὼ) καὶ κιθάρα λείπεται. Quum tamen illas promiscue pro iisdem sumi saepenumero constet, non inferioribus solum sed antiquioribus etiam Graecorum temporibus, et κιθαρίζειν, vt h. l. de eo, qui *lyram* vel *citharam pulset*, dici. Cuius rei illustre exemplum in Comici verbis cernimus, vbi λύραν λαβόντα κιθαρίζειν iussum legimus; tum plane geminum suppeditat Athen. VI. p. 624. vbi e Chamae-

g) Ia. ἐπήχθη, Ib. ἐπέχθη, vtrumque male. *Ern.*

h) Atque ita, εὐθέως pro εὐθὺς ὡς, e duobus illis codd. atque Elb. et Bau. ediderunt *Herm.* et *Sch.*

i) De hoc discrimine et permutatione vtriusque instrumenti, v. Fischer. Ind. Palaeph. V. Κιθάρα, ed. sextae.

leonte Pontico de Clinia Pythagorico traditur, ἀναλαμβάνων τὴν λύραν ἐκιθάριζε. Vnde etiam Plato, vbi de puerorum agit institutione, qui, vt vidimus ad v. 958., a litterarum magistro eos ad κιθαριστὴν mittendos docet, non κιθάραν tamen, sed λύραν vocat de Legg. VII. p. 809. (ed. Steph.) in qua tum tredecennes pueros per triennium ab illo citharista erudiendos tradit. Idem alibi, nempe in Euthyd. p. 289. [c. 43. ed. Heind.] magnum discrimen esse ostendit inter eum, *qui lyram conficit* et qui *lyram* vel *citharam docet pulsare:* ἡ γὰρ λυροποιϊκὴ καὶ ἡ κιθαριστικὴ πολὺ διαφέρει. Sic Dionys. Halic. VII. p. 477. [c. 72. p. 1487. T. III. Reisk.] καὶ κιθαρισταὶ λύρας ἑπταχόρδους ἐλεφαντίνας καὶ τὰ λεγόμενα βάρβιτα κρέκοντες. Add. Clem. Alex. Strom. V. p. 693. ὡς γὰρ ἡ λύρα μόνου τοῦ κιθαριστοῦ καὶ ὁ αὐλὸς τοῦ αὐλητοῦ. E quibus vt alia nunc mittam, sicut, quod νήτη et ὑπάτη de certis *lyrae* iuxta et *citharae* fidibus et κρούματα de *lyrae* vel *citharae pulsibus* promiscue sint dicta; sat, vt opinor, liquet, haud magnum vtique inter duo illa instrumenta ἐντατὰ s. ἔγχορδα discrimen fuisse, tum κιθαρίζειν promiscue de iis, qui *lyram* vel *citharam pulsarent*, vulgo a Graecis dictum, et κιθαριστὰς, qui artem illam edocerent, appellatos. *Spanh.* — εἶναι ἄφυκτα pro vulg. εἶν' ἄφυκτα *Brunck. Herm.* et *Sch.* ediderunt. v. 1331.

1348. (Br. 1358.) κάχρυς. IV. codd. κάγχρυς *k*), quod perinde est. Gl. πεφρυγμένας κριθάς. Mulieres in pistrino molentes cantu laborem fallebant, erantque iis peculiares quaedam cantilenae, ἐπιμύλιοι ᾠδαὶ dictae. Harum exemplum e Plut. enotat Casaub. ad Athen. XIV, 3. Ἄλει, μύλα, ἄλει· καὶ γὰρ Πιττακὸς ἀλεῖ, μεγάλας Μιτυλάνας βασιλεύων. *Brunck.* ἀλοῦσαν. Quae canit ἐπιμύλιον ᾠδήν, cantu solata laborem. *Bergl.* Francog. interpres putat haec ad notandum Euripidis odium in mulieres dicta esse.

1349. (v. 1362.) χρῆν σ' ἄρα τύπτεσθαί τε καὶ πατεῖσθαι. Sic bene A. C. ad metri normam. Vulgo χρῆν σε γ' *l*)

---

k) R. I. [Elb. et Tho. M. in ἄλιν, vbi noster locus adducitur p. 31.] κάγχρυς. *Ern.* Laudat versum Suid. in Κάχρυς, τὰς κριθάς. *Harl.* Ob consensum codd. κάγχρυς praetulimus. *Herm.* Recte.

l) R. σ' contra metrum. *Ern.* In Elb. σὲ et καὶ πατεῖσθαι desunt.

ἄρα τύπτεσθαι καὶ πατεῖσθαι, spondeo sextam sedem tenente, quod vitium sensit Bentleius m). *Brunck.* Illam lectionem, Rau. etiam libri auctoritate firmatam, recepimus. Reiz., ne anapaestus in quarta sede esset, Bentleii elegantem coniecturam probabat. De anapaesto in quarta sede dictum II. de metr. c. 17. p. 176. *Herm.* Bentleii emendationem praetulit etiam Porson. praef. ad Eur. I. p. XLV.

1350. (v. 1363.) Citat Suidas V. Ἄιδειν κελεύοντα. *Kust.* Vbi Portus legendum et distinguendum locum putat, suffragante Kustero:

> Ἄδειν κελεύονθ' ὡσπερεὶ τινα τέττιγ' ἑ-
> στιῶντα. —

At praeter rem et necessitatem. *Harl.* Comestas olim revera cicadas ad excitandum appetitum notat Athen. IV. p. 133. ac firmat alio Aristoph. testimonio in deperdito dramate Anagyro. *Spanh.* n). In conuiuio bibendum potius esse putat, quam canendum; nam canere et non bibere cicadarum est. Videtur autem alludere ad Simonidis epigramma [Iacobs Anth. Gr. I. p. 79. qui cf. in Comm. I. p. 268.]

> Φημὶ τὸν οὐκ ἐθέλοντα φέρειν τέττιγος ἄεθλον,
> Τῷ Πανοπηϊάδῃ δώσειν μέγα δεῖπνον Ἐπειῷ,

quod exstat ap. Athen. X. p. 456. vbi etiam explicatur. *Bergl.*

1353. κἀγὼ μόλις — Soph. Oed. Tyr. 791. κἀγὼ βαρυνθεὶς (grauiter id ferens) τὴν μὲν οὖσαν ἡμέραν μόλις κατέσχον. Videtur autem hunc in animo habuisse Comicus; nam et ibi narratur res in conuiuio gesta et de patre est sermo. *Bergl.*

---

m) Versus hic vitiosus est: spondeus enim locum trochaei inuasit. Lege verbis inuersis: οὐ γὰρ τότ' εὐθὺς χρῆν σε τύπτεσθαί τε καὶ πατεῖσθαι. *Bentl.* Officit ἄρα versui, intrusumque est haud dubie a nescio quo, τὸ γὰρ explicante. Sane γὰρ nihil aliud est, quam γε ἄρ s. γε ἄρα, sed ob id ipsum τὸ ἄρα est inutile. Scribendum: χρῆν σε τ. τε καὶ π. vid. ad Eqq. 846. cf. et Ran. 1057. Eccl. 205. *Hotib.*

n) Spanhem. male τέττιγα refert ad ἑστιῶντα, quasi cicadas comederint, idque illustrat. *Ern.* Recte quidem τεττ. Spanh. ad ἑσ. refert, sed non cogitandum de cicadis appetitus commouendi causa appositis. Hoc enim dicit Phidippides, risus captandi causa: quidni verberandus erat, quod canere me iuberas, quasi qui cicadas inuitasses. *Herm.*

1354. (v. 1367.) Ordo: *ἀλλὰ δ' ἐκεῖνα.* v. ad 1359. *Ern.* Fallitur: *ἀλλὰ* est *certe.* *Herm.* — *μυῤῥίνην.* Quasi Scolion caneret; nam qui in conuiuio scolion canebat, is myrti aut lauri ramum tenebat manu, vt patet ex illo Schol. loco, quem ante adduxi. Ibi autem Schol. de scoliis loquitur. Idem fere dicit in Ran. ad 1337. ex Aristoxeno et Phyllide: etiam ad praesentem hunc in Nubb. locum ex Dicaearcho o). *Bergl.*

1356. *ἐγὼ γὰρ* — Istud *γὰρ* refertur ad id, quod reticuit et supplendum est. Glossa in C. *οὐκ ᾄσω δηλαδή.* Vide versionem, vbi per ironiam melius haec redduntur p). Ironica affirmatione id negat se facturum, quod pater iusserat. *Brunck.* Brunkius [et cum eo Inu.] hunc versum cum sequ. coniunxit, cui signum interrogationis apposuit q), vt vterque versus orationem contineret Phidippidae, ironice negantis, se quidquam ex Aeschyli carminibus cantaturum esse. At vero id admodum inepte instituisset, si quidem per interrogationem haec proferret. Nam si sic interrogat: *num ego hunc principem r) poetarum esse puto?* non potest haec interrogatio aliter, nisi serio, accipi. Inde autem sequeretur, eius tantummodo carmina cani posse, qui esset omnium poetarum primus et summus. At vero recte Brunck. in versione interrogationem omisit. Ita filius clare ostendit, tantum abesse, vt primum inter poetas Aeschylum esse putet, eum vt potius vltimo loco numerandum censeat. Reizius Schützii rationem probabat, qui versuum ordine mutato, sic legi (post *μυῤῥίλαβ.*) volebat s):

---

o) Schol. ex Dicaearcho: *οἵ τε γὰρ ᾄδοντες ἐν τοῖς συμποσίοις ἐκ παλαιᾶς τινος παραδόσεως κλῶνα δάφνης ἢ μυῤῥίνης λαβόντες ᾄδουσιν.* *Brunck.*

p) Vertit Br. ita: At ille continuo: *Recte enimuero iubes! namque ego Aeschylo primum inter poëtas locum tribuo, strepitus pleno, incomposito, duro, confragoso.*

q) Nam in al. edd., etiam Herm. post *κρημνοποιόν* punctum ponitur.

r) Pro *πρῶτον* Ib. *πάντων.* *Ern.* Ita et Elb. *Harl.*

s) In secunda edit. Schützius hanc coniecturam suam ne memorauit quidem, ita vt improbasse ipse eam videatur. Vertit au-

('Εγὼ γὰρ Αἰσχύλον ν. πρ. ἐ. π.,)
τῶν Αἰσχ. — εἶπεν etc.

In qua lectione tum illud displicet, quod haec parenthesis additur mentione Aeschyli nondum facta, qui ante nominandus erat, quam parenthesis ista recte posset procedere, tum vero hoc multo etiam peius est, quod hac sententia nihil potest fingi languidius. Nam quatenus spectatorum interesse potest, quid de Aeschylo sentiat Strepsiades, eatenus id magna cum vrbanitate indicauit Arist. v. 1358. s. Hoc enim, tamquam de quo omnes idem sentirent, leuiter tangere poterat Streps., non pleno ore, vt sibi propriam sententiam, profiteri: quo facto quum ipsa res omni pondere priuaretur, tum Arist. quoque insigni rusticitatis nota dignus esset. *Herm.*

1357. (v. 1370.) ψόφου πλέων, κ. τ. λ. Quae de Aeschylo hic dicuntur, tamquam *strepitus pleno, incomposito, grandiloquo*, non paucis expendi possunt vel aliquatenus dilui; ac praeterea aliis verbis ei obiiciuntur ibidem in sequ. dramate (Ran.), vbi opportunior erit de iis dicendi locus. Id solum hic monebo, σόμφακα t), quod adtinet, factum inde verbum σομφάζειν, quod inter peregrinas voces s. glossemata, quaeque perspicuitatis caussa sint vitanda, notaui in graecis Anonymi ad Hermog. commentariis p. 358., vbi alio insuper loco p. 391. traditur, σομφάζειν idem esse quod διὰ τοῦ σόματος βάζειν, τουτέστι τῷ πλατεῖ καὶ ὄγκον ἔχοντι σόματι λέγειν, adduciturque ibidem hic Comici versus. Quo v. σομφάζειν vsus est Arist. Vesp. 716. ἐγχάσκειν σοι σομφάζοντες (illudent tibi superbe insultantes); et de qua insuper voce σομφάζειν agit Anonymus in Aristot. Rhetoricam ab Aldo editus, p. 51. Quae quod commentarii illi sint parum triti, addenda hic obiter, et ad maiorem Comici huius lucem, videbantur. *Spanh.* — ἀξύστα-

---

tem locum ita, ac si v. hic post 1358. ὀρεχθεῖν positus esset, et verba ἐγὼ γὰρ — patris essent. Wiland. autem, omissa part. γὰρ reddidit locum ex vulg. interpunctione et ironice accepit. Serio dictum πρῶτον esse, videtur Francog. interpres existimasse.

t) Photius Lex. p. 398. σόμφακα, τὸν κομπαστήν, καὶ σομφάσαι, τὸ ἀλαζονεύεσθαι.

τον v). Sic Suidas x). ἀξύστατον καὶ ἄστατον περὶ Αἰσχύλου λέγει Ἀριστοφάνης, ἀντὶ τοῦ οὐ ξυνεστῶτα οὐδὲ πυκνόν· ἀλλ' ἀραιὸν ἐν τῇ ποιήσει καὶ κομπώδη· ἢ ἀδιάθετον, ἢ ἀκαθάρτως συντεθέντα. Vulgo ἀσύστατον. *Brunck.* [Receperunt recentt. edd.] — κρημνοποιόν y). Infra Eqq. 625. de Cleone, κρημνοὺς ἐρείδων, quod explicat Schol. de eo, qui verba supra modum tumida et ampullata proiicit, additque: κρημνὰ γὰρ μέρη τὰ ἀπὸ τῶν ὀρῶν ἀποσπώμενα· καὶ τὴν ὄχθην δὲ κρημνὸν λέγουσιν, ἐπειδὴ πάντα τὰ ὑψηλὰ κρημνοί. Vnde κρημνοποιὸς hic Aeschylus dicitur, quasi *confragosus*, s. *tumidorum verborum artifex.* Qualia Aeschyli verba τῶν χαλαζῶν s. *grandinum* voce dicuntur, et a quibus vt abstineat rogatur Ran. 876. *Spanh.* In Ran. 960. Euripides Aeschylo tribuit ῥήμαθ' ἱππόκρημνα. *Bergl.*

1358. ἐρεχθεῖν z). Gl. κινηθῆναι πρὸς ὀργήν. Homericum est verbum. Eustath. ad Il. ψ, 30. p. 1285, 60. τῶν δὲ Ὁμηρικῶν τὸ μὲν ὀρέχθεον μίμημά ἐστι τραχέος ἤχου γινομένου ἐν τῷ σφάζεσθαι βοῶν. Θεόκριτος δὲ (XI, 43.) ἐπὶ θαλάσσης τὴν λέξιν τίθησι καθ' ὁμοιότητα τοῦ (Od. ε, 402.) ῥόχθει δὲ μέγα κῦμα. δῆλον δὲ ὅτι καὶ ἐπὶ κατάγου καρδίας ἡ λέξις τίθεται, ὡς τό· κραδίη δέ οἱ ἔνδον ὀρέχθει. Simile est Homericum κραδίη δέ οἱ ἔνδον ὑλάκτει. *Brunck.*

1359. (1372. v.) θυμὸν δακών. Nempe erat αὐτολὰξ ὠργισμένος, vt loquitur Comicus Lysistr. 690. In Vesp.

---

v) Locum hunc citat et explicat Suidas V. Ἀξύστατον et V. Ἀσύστατον. *Kust.*

x) Sic, vt edidimus, in cod. (quarto Reg.) scriptum. *Brunck.* in Suppl. — R. ἀξύστατον. *Ern.* ἀξύστατον Suid. vbi scholion ad h. v. est exscriptum. At in ἀσύστατον idem scholion repetitum est, licet nulla Aeschyli mentione facta. Duplex igitur illa lectio iam antiqua est, et Suidas vel diuersorum codd. aut grammaticorum lectiones sequutus est compilator, vel particula posterior Suidae panno adsuta est ab alio homine et librario siue docto siue indocto. *Harl.*

y) Schol. Hermog. p. 391. pro κρημνοποιὸν laudat κρημνοκοιόν, vitiose. Gl. Ib. σκληρολέκτην. *Ern.*

z) Propr. hoc verbum de bobus iisque mactandis, *fremere*, translate de mari quod terram adlidit, ob soni horridi similitudinem, tum de animo ita commoto, vt mare fluctibus agitatum. De νοῦς οἴκοθε v. ad 883. *Harl.*

1078. ὑπ' ὀργῆς τὴν χελώνην ἐσθίειν, vbi v. not. De illis qui affectum aliquem continere coguntur aut volunt *a*). Soph. Trachin. 975. σίγα, τέκνον, μὴ κινήσεις ἀγρίαν ὀδύνην πατρὸς ὠμόφρονος — ἀλλ' ἴσχε δακὼν στόμα σόν (cohibe te, mordens os tuum). Sic et ille, qui risum continere non potest Ran. 42. καί τοι δάκνω γ' ἐμαυτόν, ἀλλ' ὅμως γελῶ. *Bergl.*

1361. (1371. Br.) ὁ δ' εὐθὺς ᾖσ' Εὐριπίδου. Sic bene C. Quatuor alii [A. B. D. et quart. Reg.] ᾖσεν Εὐριπίδου. Vulgo: ᾖσ' ἐξ Εὐριπίδου *b*). Vtrumque mendosissimum. V. not. ad Ran. 771. *Brunck.* [Cum Rau. ita vt Br. edidit Iun. et recentt. edd. sequuti sunt.] Vesp. 578. πρὶν ἂν ἡμῖν ἐκ τῆς Νιόβης εἴπῃ ῥῆσιν τὴν καλλίστην ἀπολέξας. *Bergl.* — ἐκίνει *subegit, compressit coitu*, vnde scorta masculina κινούμενοι, 1095. *Ern.* κινητιᾷν eodem sensu dixit Plato Comicus ap. Athen. X. p. 442. *Spanh.*

1362. (v. 1375.) ἀδελφὰς. Ia. ὁ 'δελφὸς, quod non improbem. De re v. Schol. *Ern.* Parum interest, vtrum sic dicas: frater aliquis germanam sororem suam compressit, an sic, germanam sororem frater eius compressit. Articulum tamen adiiciendum putauimus, qui, vbi cum nomine suo coalescit, plerumque a librariis omissus reperitur. *Herm.* [quocum Sch. etiam edidit ὁ 'δελφός.] — Connubia Athenis cum sorore ὁμοπατρίᾳ *c*), non vero cum ὁμομητρίᾳ s. *vterina*, Solonis lege licita, viderunt iam Viri docti, qui de legibus Atticis scripserunt, vt Petitus p. 440.

---

a) Add. Klotz. ad Tyrtaeum p. 30. *Harl.*

b) Praepos. ἐξ in versu redundat: vnde in Ms. Vat. U. recte deest. *Kust.* Si versus recte se habet, corruit sententia Barnesii, qui (Vit. Eurip. n. 7.) ait, semper secundam syllabam in hoc nomine esse longam: nam hic in quarta sede est anapaestus. Sed opinor potius, eiiciendam esse praepos. ἐξ quam contra aliorum auctoritatem syllabam longam hic corripiendam. *Duck.* ἐξ abest et Ia. Duker. etiam sic coniiciebat, versusque sic bene constat. Nam secunda in Εὐριπίδου produci potest [immo debet] vt 1367. v. et Barnes. Vit. Eurip. n. 7. neo est vitatum, dicere ᾖσεν ἐκ τινος, sed ᾖσεν τινός. R. L. Ib. [et Bau.] ᾖσεν Εὐριπ. quae lectio si probetur, apparet, vnde ἐξ ortum sit. Toup. Em. in Suid. p. 140. *Ern.* Toup. Em. in Suid. I. p. 179. vbi ipse quoque corrigit ᾖσ' Εὐριπίδου. In cod. Elb. ᾖσ' ἐν Εὐρ.

c) v. Corn. Nep. in Cimon. c. 1, 2. ibique Staueren.

[537. f. Weff.]. Refpicit vero Comicus, vt monet Schol., ad Euripidis drama Aeolum *d)*, in quo Macareus Canacae forori vim inferre dicitur; et quo refpexit itidem Ariftoph. *e)* in cognomine fabula *Aeolo* ap. Athen. X. p. 444. Μακαρεὺς ἔρωτι τῶν ὁμοσπόρων μιᾶς Πληγεὶς — *Macareus vnius e congenitis amore correptus noctu*, quod mox additur, *furgens, quod cupiebat, abstulit.* Euripidem vero eodem nomine, quo h. l. Strepfiades, fugillat Aefch. Ran. 874. γάμους δὲ ἀνοσίους εἰσφέρων εἰς τὴν τέχνην. *Spanh.* Macareus Aeoli filius Canacen fororem fuam vitiauit, quam ob rem a patre interfectus fuit. Erat hoc argumentum Aeoli Euripidei. Ouid. Trift. II, 384. Nobilis eft Canace fratris amore fui. Fundus huius fabulae eft Hom. Od. κ. init. *Brunck.*

1363. Perperam vulgo ἐγὼ δὲ τ᾽ οὐκ — vt etiam fcriptum eft in C. In membr. κἀγὼ δ᾽ οὐκέτ᾽ ἐξηνειχόμην *f)*. In meo κἀγὼ δ᾽ οὐκέτ᾽ ἠνεσχόμην. In B. κἀγὼ οὐκέτ᾽ ἐξηνεσχόμην. Cod. quart. Reg. κἀγὼ δ᾽ οὐκέτ᾽ ἐξηνεσχόμην. *Brunck.* Br. ἐγὼ δ᾽ ἔτ᾽ οὐκ ἠνεσχ. repofuit, quae Toupii emendatio eft in Em. in Suid. I. p. 179. At haud dubie vera lectio ea eft, quam cod. Reg. B. feruauit, et cuius manifefta funt in maxima parte librorum veftigia, κἀγὼ οὐκέτ᾽ ἐξηνεσχόμην. Eamque etiam in duobus Mff. Harleianis inuentam merito probatam videas in Append. ad Toup. Emm. in Suid. IV. p. 176. Vltima fyllaba voc. κἀγὼ coalefcit cum prima fequentis part. οὐκέτι, quo nihil frequentius. Ἐξηνεσχόμην autem, vt in Pac. 702. οὐ γὰρ ἐξηνέσχετο *g)*. *Herm.* [Cum Herm. Schütz. edidit: κἀγὼ οὐκέτ᾽ ἐξηνεσχ.]

---

d) Idem admonuit et locum ex Ran. 1110. (vbi Aefchylus dicit de Eurip.: ποίων δὲ κακῶν οὐκ αἴτιος ἔσ᾽; οὐ προαγωγοὺς κατέδειξ᾽ οὗτος; καὶ τικτούσας ἐν τοῖς ἱεροῖς, καὶ μιγνυμένας τοῖσιν ἀδελφοῖς; vbi v. not.) laudauit *Bergl.* Add. Musgrau. ad init. fragm. Eurip. ex Aeolo.

e) Immo *Antiphanes,* T. IV. p. 128. Schweigh.

f) κἀγὼ δ᾽ οὐκ ἔτ᾽ ἐξηνειχόμην R. L. C. qui tamen habet ἠνεσχόμην, vt I. quod verfum perimit. Forte fuit: ἐγὼ δ᾽ ἔτ᾽ οὐκ etc. *ego vero amplius me continere non potui, non tolerare amplius potui filii amentiam. Ern.* κἀγὼ δ᾽ οὐκέτ᾽ ἐξηνεσχόμην etiam cod. Barocc. habet, commemoratus in append. ad Toup. Emm. in Suid. IV. p. 476.

g) De forma ἠνεσχόμην v. Moer. p. 176. ibique Pierfon. *Harl.*

Sine dubio imitatus eſt Soph. Philoct. 374. κἀγὼ χολωθεὶς εὐθὺς ἤρασσον κακοῖς τοῖς πᾶσιν (ſtatim eum verberabam maledictis omnibus. Idem Soph. Aiac. 731. ὀνείδεσιν ἤρασσον (preſcindebant) ἔνθεν κἄνθεν. *Bergl.*

1364. (B. 1374. H. 1378.) Pro κἆτ' ἐντεῦθεν *h)*, quod metrum flagitat, in quatuor codd. ſcriptum κἀντεῦθεν. In ſolo C. ſinceram lectionem reperi. *Brunck.* in Suppl. Tot librorum [etiam Rau. Borg. Elb. et nonnullorum ap. Ern.] conſenſus in voc. κἀντεῦθεν, quod ſane multo elegantius eſt, quam κἆτ' ἐντεῦθεν, permouit nos, vt poſt κἀντεῦθεν part. μὲν reponeremus: quae quum excidiſſet propter literarum ſimilitudinem cum vltima praeced. vocab. ſyllaba, ab aliis οὖν additum fuit, ab aliis iisque metri peritioribus κἆτ' ἐντεῦθεν ſcribi coepit. *Herm.* Is igitur et Sch. dederunt: πολλοῖς κακοῖς κἀἰσχροῖσι. κἀντεῦθεν μὲν, οἷον εἰκὸς —

1365. (v. 1378.) ἠριζόμεσθ' *i)* quidem habent omnes edd. vulgatae, at ἠρειδόμεσθα legitur non ſolum in Ms. Vatic. U., ſed etiam ap. Suid. V. Ἔπος πρὸς ἔπος et Euſtath. ad Il. ψ. p. 1327, 14. ed. Rom. vbi loci huius mentio fit. Hinc colligo ἠρειδόμεσθα eſſe veram et priſcam loci huius lectionem, cuius altera ἠριζόμεσθα ſit ſcholium et interpretatio, quae poſtea (vt ſaepe fieri ſolet) ex margine in textum irrepſerit. Ἐρείδειν autem vel ἐρείδεσθαι ap. Atticos dicitur, magno niſu, certatim et cum quadam contentione aliquid facere (proprie, *incumbere alicui rei*) *k)*, per metaphoram, ſumtam a remigibus, qui quum ſtrenue remigare volunt, remis incumbunt. Schol. Comici noſtri ad Pac. 25. ἐρείδειν φασὶν οἱ Ἀττικοὶ πᾶν ὁτιοῦν συντόνως γινόμε-

---

h) R. C. [vt Borg.] κακοῖσι καἰσχροῖς κἀντεῦθεν οἷον. Ita verſus non ſtat. C. et Ib. addunt οὖν [Elb. κἀντεῦθεν οὖν], L. et Ia. poſt εἰκὸς addunt ἦν per gloſſam. κἀντεῦθεν etiam habet Ia., ex quibus nihil extrico, quod melius ſit vulgato. *Ern.*

i) L. Ia. ἠριζόμεσθ'. At R. cum Vat. etc. ἠρειδόμεσθ'. Dukerus improbat, quia ἐρείδειν modo in forma actiua habeat ſignificationem contendendi, quod mihi ſatis graue non videtur. Caet. verba reliqua, etiam πνίγειν, venerea putat Toup. in Add. ad Theocr. Wartoni II. p. 392. *Ern.*

k) Sic ἔρειδε τὰν γνώμαν firma animum Theocr. XXI, 62. ἀμνὸν ἔρειδε *depone agnum,* certaminis praemium, Theocr. V, 24. vbi v. Caſaub. et Warton. *Harl.*

νον. ἡ δὲ μεταφορὰ ἀπὸ τῶν ἐρεισόντων καὶ ἐπερειδομένων τοῖς πόνοις. Hinc ἐρείδειν pro *auide edere* dicitur Nostr. Pac. 31., pro *subigere* vel *subagitare feminam* Eccl. 612. et Thesm. 495. pro, *magno nisu aliquid iaculari* Eqq. 625. Non mirum ergo est, eamdem vocem hic accipi pro, *verbis contendere*, quoniam id magno cum nisu fieri solet. Eustath. loco ante laud. τὸ δὲ ἐρείδεσθαι καὶ ἐν λόγοις γίνεται· ὡς δηλοῖ καὶ παρὰ τῷ Κωμικῷ τό· ἔπος πρὸς ἔπος ἠρειδόμεσθα· ὃ ταυτόν ἐστι τῷ, λόγοις ἀλλήλους ἠμειβόμεθα. *Kust.* Ad ea quae opportune Kust. de vsu vocis ἐρείδειν monuit Kust., addi potest huius Comici locus Ran. 945. vbi eodem sensu quo hic ἔπος ἠρειδόμεσθα dicitur: ὁ δὲ χορός γ' ἤρειδεν ὁρμαθοὺς μελῶν ἐφεξῆς τέτταρας (chorus vero interea ordines pronunciasset versuum quatuor continue). Sic Eqq. 623. ὁ δ' ἄρ' ἀναῤῥηγνὺς ἔπη τερατευόμενος ἤρειδε κατὰ τῶν ἱππέων (mire inuectus est contra equites verba abrupta in eos eiaculans). Adde 558. πάντες ἐρείδουσιν εἰς Ὑπέρβολον. *Spanh.* ἠρειδόμεσθ'. Sic bene A. C. In meo ἠριδόμεσθ' *l*). In B. ἐριδόμεθ'. Quod vulgo legitur, ἠριζόμεσθ' e glossa suppositum fuit. Nostram lectionem, in Vat. etiam cod. repertam, perite adstruxit Kust. Suidae et Eust. auctoritate. Nec aliter in eius edit. legeretur, nisi post excusum iam textum Vat. cod. collationem primum nactus fuisset; sed eam lectionem in indicem retulit. Illius ne meminit quidem Bergl., nedum eam in textum, vt par erat, reposuerit. Sed stipes ille nihil ad Arist. emendationem contulit, praeter paucas aliquot lectiones e Farrei edit., mendosas plerasque. *Brunck.* ἠρειδόμεσθ' etiam Rau. cod. auctoritate repositum ab Inu. et seqq.

1366. (v. 1379. H. 1380.) ἔφλα κἀσπόδει. Haec verba coniunxit etiam Pac. 1307. φλᾶν — καὶ σποδεῖν. *Bergl.* De v. φλᾶν egimus ad Plut. 694. Aesch. Agam. 679. κακῶς σποδουμένου *male adfecti*, et Eurip. Andr. 1129. πάντοθεν σποδούμενος *vndique obrutus*. Hinc Aesch. S. C. Th. 815. κατεσποδημένοι. Schol. πεπτωκότες *qui in bello ceciderant, s. occisi.* Alias eo verbo σποδεῖν s. σποδοῦνται obscoeno sensu vtitur Comicus Conc. 113. vbi Schol. σποδοῦνται· βινοῦνται. *Spanh.* — Libri omnes κἀπέτριβεν, praeter Rau. in quo est κἀπέθλιβεν, quod non ausus sum [cum Inu.]

---

l) Cod. quart. Reg. ἠριδόμεσθ'. Secundae syllabae superscriptum ab alia manu ει. *Brunck.* in Suppl.

reponere vnius libri auctoritate. Etiam Suid. vulgatam lectionem habet, qui sic scribit: ἀποδεῖ κἀπέτριβεν. κοινοῦ τοῦ ἐκλήρου. συνέτριβεν. *Herm.*

1367. Vulgo scribebatur male Οὐκοῦν — cum puncto post σοφώτατον m).

1368. C. ἐκεῖνον; quod verum est. Ironice enim dicit: *tu sapientissimum illum vocas? Ern.* Nimirum olim post ἐκεῖνον comma erat.

1369. (v. 1382.) τυπτήσομαι. v. Tho. M. v. Τυπτήσει [p. 860.] *Ern.* ἐνδίκως γάρ. L. C. n) ἐν δίκῃ γ' ἄν. Ib. pariter ἐν δίκῃ o), sed sine γὰρ aut γ' ἄν. ἐν δίκῃ supra 1321. f. *Ern.* Postremo inspectus cod. (quart. Reg.) vt et meus et B. ἐν δίκῃ γ' ἄν. Non male γ' ἄν. Subauditur enim τυφθείης. *Brunck.* in Suppl. Tam exquisita lectio (ἐν δίκῃ γ' ἄν) reuocanda nobis visa est. *Herm.* quem sequutus est *Schütz.*

1370. ὅστις — σ' ἐξέθρεψα. Hoc etiam Clytaemnestra Oresti filio suo obiicit, quum eam est occisurus, ap. Aesch. Choëph. 908. ἐγώ σ' ἔθρεψα. *Bergl.*

1371. (v. 1384.) πάντα omittit Ia. et πᾶν inserit ante ὅτι, quod perdit versum. *Ern.*

1372. εἴποις. Sic quinque codd. bene p). Vulgo soloece εἴπῃς. *Brunck.* εἰ cum Subiunct. soloecismum efficere, animaduertit Dawes. M. Crit. p. 324. ss. βῦν vel etiam πῖν, non autem βρῦν, in not. Scalig. affertur. *Harl.* Vna voce expressit hoc Eqq. 1121. βρύλλων, vbi Schol. ἐκ μιμήσεως τῆς τῶν παίδων φωνῆς· nimirum βρῦ est vox inarticulata infantium. Quemadmodum et μαμμᾶν· qua ta-

m) Venerationem Euripidis ex Socratica schola Phidippides hauserat. *Wil.*

n) Ita etiam Bauar. cod. ap. *Harl.*

o) Ita etiam Elb. — ἐνδίκως tamen etiam vsitatum. v. Timaeus gl. Plat. p. 101. Ruhnk.

p) R. C. I. εἴποις. *Ern.* Etiam Elb. et Bau. — In his, quae sequuntur, expressum esse locum Hom. Il. IX, 480. ss. Dacieria obseruat.

men voce pueruli matrem etiam appellant. In Lys. 880. οὐ καλεῖς τὴν μαμμίαν; *Bergl.* — ἐπίσχον q). Cod. meus παρίσχον, e glossemate. *Brunck.*

1373. μαμμᾶν. Vox infantum, aliquid ad vescendum petentium. Μάμμη alioquin Atticis de *auia* vulgo dicitur, iuxta Schol. ad Acharn. 49. Id vero negat Phrynichus p. 33. ac de *matre* ab Atticis antiquitus dictum tradit Pherecrates ap. Athen. IV. p. 430. Ὦ μάμμη. Eumoeris Ms. in dictionibus Att. [Moeris p. 258.] Μάμμην καὶ μαμμίαν, τὴν μητέρα, Ἀττικῶς [Ἀττικοί]. Ἕλληνες τὴν μάμμην r). Μάμμη nempe vnde hic μαμμᾶν et μαμμία Atticis *mater*. Infra Lys. 886. *Spanh.*

1374. (1384. Br.) κακκᾶν. Sic tres codd. r). In B. vt vulgo [in ed. Ald. — nam al. κακκᾷν] κακκᾶν Noster Pac. 162. ἀπὸ μὲν κάκκης τὴν ῥῖν' ἀπέχων. *Brunck.* οὐκ ἔφθης φράσαι vertendum est: *simulac* proloquutus eras, proloqui poteras. v. Markland. ad Eur. Suppl. 1219. *Harl.* Add. Wyttenbach. ad Iulian. Or. I. p. 181. ed. Schäfer.

1375. t) σὺ δ' ἐμὲ R. (pro vulg. σὺ δέ με). *Ern.* Ita etiam recte Brunk. edidit. *Herm.* Pro composito ἀπάγχων cod. quart. Reg. simplex habet ἄγχων. *Brunck.*

1376. In quinque codd. [vt et in Rau., Ia. ap. Ern.] omissa perperam copula καὶ ante κεκραγόθ', quam absorpsit adfinis soni sequens syllaba. *Brunck.*

1378. (Br. 1388.) ἔξω 'ξενεγκεῖν. Sic tres codd. [A. C. D., etiam R. ap. *Ern.* et Bau.]. In B. vt vulgo, ἔξω γ' ἐνεγκεῖν. *Brunck.* quem recentt. edd. sequuti sunt.

---

q) Ib. παρίσχον, male; proprium verbum est in infantibus. v. ad Callim. h. in Del. 51. *Ern.*

r) v. Pierson. ad Moer. p. 259. Pauw. ad Phrynich. p. 55. Tho. M. p. 847. c. intpp. Photius Lex. p. 180. f. Mirum, non scriptum esse a nonnullis μαμμᾷν, quod Grammatici reddunt ἐσθίειν.

s) Ita etiam Elb. *Harl.* R. C. κακκᾷν (pro vulg. κακᾷν) vt est 1379. *Ern.*

t) προὐσχόμην est: *tenui ante me.* Formam προίσχεσθαι, quamquam alio significatu, illustrat Valcken. ad Call. Fragm. p. 227.

1379. f. Hi duo verfus olim vnum efficiebant 1392. Diftinxit Brunk. et in Elb. etiam cod. ab αὐτοῦ nouus incipit verfus.

1380. Vulg. olim κακκᾷν v). L. C. κακᾷν Ern. Quum κακκᾷν infinitiuus effe putaretur, infelices coniecturae natae funt primum Nagelii: ἀποπνιγόμενον αὐτοῦ ποίησας x) κακκᾷν, quae nihil nifi metri imperitiam prodit; deinde Reizii, qui ἀλλ' ἀποπνιγόμενον αὐτοῦ ποίησα κακκᾷν fcribebat, eaque verba tribuebat Phidippidae. *Herm.*

1381. De metro et Hotib. coniecturis v. ad v. 1335. — τῶν νεων. etc. Notet hic lector ellipfin verbi alicuius, nempe προσδοκώντων vel βουλομένων εἰδέναι vel fimilis alicuius. Senfus enim eft: *credo adolefcentum exfilire pectora* (exfpectantium) *quid dicturus* fit. Similis ellipfis occurrit Acharn. 361. πόθος γάρ πάνυ με, ὅτι φρονεῖς, ἔχει. Subintelligendum enim ibi eft τοῦ ἀκοῦσαι vel εἰδέναι, vel fimile quid. *Kuft.*

1382. πηδᾷν. Suid. h. v. exponit ὑπερηφανεῖν, non accommodate ad fententiam huius loci. Bifet. recte ἐπιφόβως προσδοκᾷν, et R. Conftantinus *trepidare* y). Nam de animo exfpectatione et follicitudine fufpenfo quin fit intelligendum, non dubium eft. Timentium καρδίαν ὀρχεῖσθαι dixit Anaxandrides, χορεύειν Sophocles ap. Athen. XV. c. 11. [T. V. p. 510. Schw.] v. ibi Cafaub. *Duck.* Imitatus eft Philoftr. Vit. Apoll. I, 37., quod non vidit Olearius z). Non neceffe eft cum Kuft. intelligere προσδοκώντων. Poft L. Ia. habent λέξοι. *Ern.*

1383. fs. Si, inquit, caufam vicerit ifte, qui patrem verberauit, actum eft de cute fenum; nam omnes a filiis

---

v) κάκκαν retracto accentu fcribi iuffit *Reisk.*

x) Aut ποιήσας, vt *Harl.* fcripfit, hoc fenfu, filium iam adultum patrem praefocatum feciffe, fiue coëgiffe in aedibus cacare.

y) *Palpitare* alii reddiderunt.

z) Ernefti Call. locum in h. in Cer. 89. κακὰ ἐξάλλετο γαστὴρ de *vehementi cupiditate ventriculi improbi* f. famis comparat cum noftro loco, et docet ad Callim. p. 250. ex Arift. Philoftratum V. A. I. p. 46. aliosque formam illam πηδᾷν duxiffe. *Harl.*

aut iunioribus vapulabunt impune. Sine dubio respicit ad Aesch. Eumen. 493. vbi chorus de Oreste, qui matrem occiderat, causam dicturo, sic canit: εἰ γὰρ κρατήσει δίκα καὶ βλάβα τοῦδε ματροκτόνου, πάντας ἤδη τόδ' ἔργον εὐχερείᾳ συναρμόσει βροτούς (si enim huius matricidae causa et noxa vicerit, omnes iam homines haec res adducet, vt facile manum inferant parentibus.). *Bergl.* τοιαῦτα. Ib. ταῦτ' vitiose. ἐξειργασμένος est *excultus doctrina, arte dicendi.* Nam ita dicitur, in omni genere qui perfectus est. *Ern.*

1385. (v. 1397.) Schol. ad h. l. scribit: οὕτως ἀφανισθήσεται πληγαῖς, ὡς νομίσαι ἡμᾶς [τὸ δέρμα addit Herm.] καὶ τοῦ δέρματος ἐρεβίνθου λεπτότερον αὐτοὺς ἔχειν (eos tenuiorem cutem habere ciceris cute). Nempe λάβοιμεν sic exposuit, quasi esset ὑπολάβοιμεν, nec absurde. Quodsi λάβοιμεν sic accipiatur, vt Ran. 1261. λήψει γὰρ ὀβολοῦ πάνυ καλήν γε κἀγαθήν, alius erit sensus, talis: *nec cicerem daremus pro cute senum a);* nam vitiosae pelles vili emuntur. Non ergo cupiunt senum cutem, quae ita plagis contunditur; contra Vesp. 1283. seruus quidam, verberibus caesus, testudines beatas iudicat, quae crassiorem et duriorem cutem habeant quam ipse, qualem se etiam habere cuperet: ἰὼ χελῶναι τοῦ δέρματος τοῦ 'πὶ ταῖς πλευραῖς ἐμαῖς· ὡς εὖ κατηρέψασθε καὶ νουβυστικῶς κεράμῳ τὸ νῶτον, ὥστε τὰς πλευρὰς στέγειν· ἐγὼ δ' ἀπόλωλα στιζόμενος βακτηρίᾳ. *Bergl.*

1386. (Br. 1396.) ἀλλ' οὐδ' ἂν ἐρεβίνθου b). Vulgo omissa est part. ἂν, solita librariorum socordia, cuius tot iam obseruaui exempla. Claudicabat versus, qui dimidiatus est senarius iambicus, s. dimeter brachycatal., vt strophicus, cui congruere debet 1340. λῆμ' ἐστὶ τἀνθρώπου (s. τὸ τἀνδρός). In recentt. edd. sex istis versiculis praemissus est titulus: Ἐπίρρημα κώλων η. Ii autem, quibus isti respon-

---

a) Varie interpretantur h. l., nec satisfaciunt. Bergl. explicat: *emerimus* (λάβ.) *corium senum ne erebintho quidem.* Sed quis emit senis vel hominis omnino corium? Simplicissimam puto interpretationem scholii. *Ern.*

b) Sic etiam est in Rau. vnde recepit *Inu.* — Genit. ἐρεβίνθου regitur ab omissa praep. ἀντί. Theocr. XV, 20. ἑπτὰ δραχμῶν — ἔλαβ' *septem drachmis emit.* id. ib. 8. ἔλαβ' ἰλεῖν. Ad vtrumque locum v. not. *Harl.*

dent, titulo carent, editorum stoliditate. In Ald. ed. prioribus praefixus est titulus Στροφὴ κώλων ή, his vero Ἀντιστροφὴ κώλων ή. Recte quidem: si denominationem spectes: sunt enim vere hi versus antistrophici. Sed in numero est error; nam tetrametri ad stropham et antistr. non pertinent. Neminem autem sanum arbitror crimini mihi daturum, quod ineptos omnes istos titulos eliminauerim. Certissima emendatione ἂν reposui. Huius particulae sic geminatae centena occurrunt apud Comicum exempla, vt in illo versu, qui bis in hac fabula legitur [118. 1240.] οὐκ ἂν ἀποδοίην, etc. Simillimus est locus in Pac. 1223. οὐκ ἂν πριαίμην οὐδ' ἂν ἰσχάδος. Voci ἐρεβίνθου inepta superscripta glossa, τοῦ αἰδοίου. Plautus Mil. II, 3, 45. — Non ego nunc emam vitam tuam vitiosa nuce. *Brunck*. Veram huius vers. lectionem certissima emendatione restitui. At in praeced. mallem λάβοιμ' ἂν οὐκ ἀλλ' οὐδ' ἂν ἐρεβ. Sic enim solet negatio geminari. *Idem* in Suppl. Sed quid sibi vult ἀλλά c)? Omnia, quae Br. proposuit, a vera elegantia abhorrent. Quare nos verissima emendatione reposuimus: Τὸ δέρμα τῶν γεραιτέρων λάβοιμεν Οὐδ' ἂν οὐδ' ἐρεβίνθου. *Herm.* quem sequutus est *Sch.*

1387. (v. 1399.) Vox ἐπῶν non absque dispendio sensus et versus in prioribus edd. deest, quam proinde auctoritate Mss. Vat. et Arund. poëtae restituimus. *Kust.* Huic versui stellulam praefixit Caninius, vt vitioso. Nempe in edd. tum deerat ἐπῶν, vnde Duk. coniiciebat καινῶν λόγων d). ἐπῶν etiam R. et ceteri nostri. *Ern.*

1388. ὅπως δόξεις. Sic C. D. bene. Sic etiam emendatum in B. ab eadem manu. In membr. vt vulgo, δόξῃς. *Brunck.* L. δόξεις, melius. *Ern.* Ita et Bau. *Harl.*

---

c) ἀλλ' οὐδέ. Diphilus ap. Athen. VI. p. 236. ὅτι τοῦτό μοι τὸ δεῖπνον ἀλλ' οὐδ' αἷμ' ἔχει· *nimirum haec coena nec saltem sanguinem habet. Bergl.*

d) Deficit hic integer pes. Difficile est diuinare, quid desit. Interim non incommode videtur posse expleri λόγων, Σὸν ἔργον ὦ καινῶν λόγων etc. *Duck.* λόγων duo codd. ap. Porson. ad Eurip. I. p. 493. qui obseruat, Arist. respexisse ad Eurip. Mede. 1314. τί τούσδε κινεῖς κἀναμοχλεύεις λόγους (quod etiam est in Trag. Christ. Pat. 120. et 436. atque imitatur Heliodor. Aeth. I. p. 15.).

1389. (v. 1401.) πράγμασιν edidi propter metrum pro πράγμασι. *Ern.* Sic etiam Dorv. Vann. Crit. p. 328. et Brunck. Harl.

1390. καὶ τῶν — Eurip. Orest. 471. καὶ τῶν νόμων γε μὴ πρότερον εἶναι θέλειν. *Bergl.*

1391. (1401. Br.) ἱππικῇ τὸν νοῦν μόνῃ. Sic recte Bentleius *e)* voces collocat. Perperam vulgo corruptis numeris: ἱππικῇ μόνῃ τὸν νοῦν. *Brunck.* Liber Rau. μόνον προσεῖχον quod nos [cum Inu. et Sch.] recepimus. Inde enim perturbatio ordinis verborum orta, quod τὸν νοῦν μόνον litteris simillima sunt. *Herm.* Tamen μόνον glossemati similius est.

1392. (1406. H.) R. πρὶν ἢ 'ξαμαρτεῖν, quod non sapit librarium. *Ern.* Hoc reposuimus, licet vnius tantum cod. auctoritate. Saepissime enim librarii particulas omiserunt mutaruntque, si metrum inde ipsis videretur aliquid detrimenti capere, aut si possent abesse. *Herm.* quem sequutus est *Schütz.*

1393. R. νῦν (pro νυνί), post ἐξέπαυσεν, vtrumque vitiose. *Ern.*

1394. (v. 1406.) λεπταῖς Alexis ap. Athen. IV. p. 161. Πυθαγορισμοὶ καὶ λόγοι λεπτοὶ (orationes subtiles) διεσμιλευμέναι τε φροντίδες. *Bergl.*

1396. ὡς ἔμοιγε *f)* quippe mihi salubrius est, vt καθὼς 2 Cor. IV, 1. *Ern.*

1397. ἵππων τρ. τ. Sic quatuor codd. *g)*. In C. vt vulgo ἵππον. Ad τέθριππον glossa ἅρμα. *Brunck.*

1398. (v. 1410.) ἐκεῖσε. Herodot. in Polymn. ἄνειμι δ' ἐκεῖσε τοῦ λόγου, τῇ μοι πρότερον ἐξέλιπε. [VII, 239.] *Bergl.*

---

e) Vides in vulg. spondeum loco iambi positum esse; quod ferri nequit. Verte igitur verba, quum ob versum tum ob constructionis elegantiam: ἱππ. τὸν νοῦν μόνῃ πρ. *Bentl.*

f) Herm. ἐμοί γε recte scripsit.

g) C. ἵππων et in τέθριππον gl. ἅρμα. Ia. ἵππον, sed suprascr. ω. *Ern.* Etiam Elb. ἵππων, quod recentt. edd. receperunt. ἵππων quoque coniecerat *Reisk.*

1399. ἐρήσομαί σε τουτί h). Sic tres codd. [B. C. D.]. In membr. omiſſo pronomine, ἐρήσομαι τουτί. Quod vulgo inſeritur γε, a malâ emendatoris manu eſt. *Brunck.* Etiam Elb. ἐρ. σε τ. Receperunt recentt.

1402. (v. 1414.) Metri fulciendi gratia ſcribendum eſt: τοῦτ' ἐςιν [pro ἐς'] εὐνοεῖν, vt recte habet Ms. Vat. U. i). *Kuſt.* Hic verſus in antt. edd. ſic legebatur: τύπτειν τ'; ἐπειδήπερ τοῦτ' ἐς' εὐνοεῖν τὸ τύπτειν. Metro optime conſuluiſſe ſibi viſus eſt Berglerus, reponens ἐςὶν [vt etiam cod. Borg.], quo pacto nihil quidem deſideratur in ſyllabarum numero, ſed in numeris verſus immane quantum: nam ſpondeus eſt in quarta ſede. Suſpicor tamen, illud ἐςὶν in Bergl. textum caſu irrepſiſſe k); alioqui praeclaram illam emendationem pro merito ſuo iactaſſet. Nihil pronius erat quam τόδ' ἐςὶν reponere. τόδ' et τοῦτ' infinitis in locis commutata fuiſſe notum eſt. Sed certiora dant codd. Optime eſt in B. ἐπειδήπερ γε τοῦτ' ἐς'. Sic etiam in C. niſi quod librarius metri rationem non habens plene ἐςὶν ſcripſit. Duo alii mendoſe: ἐπειδήπερ τοῦτ' ἐςίν. Etiam Reg. quart. (in Suppl.) ἐπειδήπερ τοῦτ' ἐςιν — Solus meus pro τύπτειν τ', initio verſus habet l) τύπτοντ', quod praefero m). *Brunck.* Recte *Herm.* ita interpunxit: τύπτοντ'; ἐπειδήπερ γε τοῦτ' ἐς' εὐν., τὸ τύπτειν.

1404. (v. 1416.) γε. R. τε. L. I. [etiam Elb.] delent; vtrumque perperam; nec magis bene v. ſ. R. κλαίουσι. *Ern.*

1405. (v. 1417.) κλάουσι etc. Schol. recte obſeruauit, alludere hic poëtam ad Eurip. Alc. 691. [al. 702.] χαίρεις

h) Vulg. ἐρ. γε τουτί. γε delet R. et Ia. pro γε habet σε, vt etiam v. ſeq. non bene R. ἔγωγε in σύγε mutat, Ia. σ' delet, *Ern.*

i) Pro ἐπειδήπερ τοῦτ' ἐς' aut cum Ia. et Ib. legendum, vt verſus conſtet: ἐ. γε τοῦτ' ἐς' aut cum Vat. ἐςιν. *Ern.* Mendoſus eſt verſus. Nam ſede quarta ſpondeus eſt, atque inſuper ſyllaba deficit. Poteſt varie corrigi, vel, ἐπειδήπερ ἐςὶ τοῦτο εὐνοεῖν, vel, ἐπειδὴ τοῦτό πέρ ἐςιν εὐν. *Duck.*

k) Quidni ex Kuſt. emendatione petitum fuerit?

l) Ita etiam cod. Bau. ap. Harl.

m) Probat etiam Porſon. Add. not. ad Eurip. Hec. T. I. p. 106.

δ' ἱερῶν φῶς· πατέρα δ' οὐ χαίρειν δοκεῖς; Quo versu vtitur Comicus infra Thesm. 201. *Kust.* Quibus hoc tantum addam, esse ap. Eurip. alium locum, qui similior est Comici loco, saltem quod ad rem ipsam attinet, in Hec. 1256. ἀλγεῖς; τί δαί με παιδὸς οὐκ ἀλγεῖν δοκεῖς; *Bergl.* — τιὴ δή; Voces illae non comparent in primariis edd. nec sunt in vllo cod., saltem a prima manu *n*). In C. repositae fuerunt in margine. In membr. etiam minio adscriptum: τιὴ τί δή, redundante syllaba *o*). In neutro codice huic additamento adposita personae nota. Primus illas voces in textum intulit Ant. Fracinus, vnde in Paris. Wech. et in Froben. transierunt: reliquae veteres eas non habent. Est autem versus hic parodia versus Eurip., quem adhibuit Comicus Thesm. 194. *Brunck.* Causa, quare ista verba omitterentur, fortasse fuit, quod ea, quae praecedunt, ad imitationem ficta sunt senarii Eurip. in Alcest. 694. *Herm.*

1406. (1420. H.) νομίζ. σὺ παιδὸς — Sic, vt vulgo, B. C. In membr. pronomen omissum; in meo νομίζεσθαί γε παιδός. τοῦτο τοὔργον. Gl. τὸ κλάειν. *Brunck.* In Elb. cod. hic versus Strepsiadae tributus, sequens Phidippidae. *Harl.*

1407. (v. 1419.) δὶς παῖδες οἱ γέροντες. Sophocles: Πηλέα τ' Αἰάκειον οἰκουρὸς μόνη γεροντιαγωγῶ κἀναπαιδεύω· πάλιν γὰρ αὖθις παῖς ὁ γηράσκων ἀνήρ. (In quo loco si ante πάλιν deleas punctum et ponas post illam partic. et deinde ante γὰρ restituas ἐτεὸν cum Kust., erunt tres iambi.) *p*). Theopompus Comicus: Δὶς παῖδες οἱ γέροντες ὀρθῷ τῷ λόγῳ. Plato Comicus: ἄρ' ὡς ἔοικε, δὶς γένοιτ' ἂν παῖς γέρων. Antipho Comicus: γηροτροφία γὰρ προσέοικε παιδοτροφίᾳ. Haec omnia ex Scholl. *Bergl.* Add. Erasmus Adagg. p. 406. ed. Frf. 1670.

1408. (v. 1420.) *q*) Ms. Vat. U. rectius εἰκὸς δὲ μᾶλλον etc. Deinde pro ἢ τοὺς νέους scribendum est ἢ νέους, de-

---

n) Etiam in cod. Reg. quarto non comparent. *Brunck.* in Suppl. [Desunt et in Bau. Elb. Rau. Elb.]

o) R. τιη τί δή. Delet autem C. Ia. et Ib. *Ern.*

p) Ex Clem. Alex. hos versus emendatos attulit Brunck. Fragm. Soph. Pelei n. 1. T. III. p. 438.

q) Vulgatum fuit: εἰκὸς δὲ μάλιστα τοὺς γέροντας ἢ τοὺς νέους τι κλάειν.

leto articulo τούς, qui in versu redundat. *Kust.* εἰκὸς δὲ μᾶλλον. Sic optime A. C. Vulgo εἰκὸς δὲ μάλιστα. Codd. omnes, vt edd., articulum τοὺς inserunt, quem metrum non admittit: immo in B. D. scriptum ἢ τοὺς νεωτέρους. Kustero monenti in not. articulum delendum esse, hic obsequutus est Berglerus. *Brunck.* Scriptura cod. [Reg. quarti]: εἰκὸς δὲ μάλιστα τοὺς γέροντας ἢ τοὺς νεωτέρους τι κλάειν. *Idem* in Suppl. r). Ex hac librorum varietate veram mihi videor lectionem extricasse. Nam primum μάλιστα vel μᾶλλον, vt incertae scripturae vocabulum non videtur ab Arist. sed ab interprete profectum, qui tritissimam ellipsin explicare volebat. Deinde non placet τοὺς γέροντας ἢ νέους, sed aut τοὺς γέροντας ἢ τοὺς νέους aut γέροντας ἢ νέους dictum oportebat. Tum etiam τὶ in priore parte versus ortum est e part. τοί. Quae vbi semel in τὶ abiisset, in fine versus τὶ omitti coepit. Denique νεωτέρους, quod bona huius loci fortuna tres codd. seruarunt, propterea mutatum fuit, quod librarii sentirent, versum iusto longiorem esse. Itaque sic edidimus: εἰκὸς δέ τοι γέροντας ἢ νεωτέρους τι κλάειν. *Herm.* Hunc quamquam se esse sequutum Schütz. dicit, conflauit tamen ex Br. et Herm. lectione hunc pede integro abundantem versum: εἰκὸς δὲ μᾶλλον τοὺς γέροντας ἢ νεωτέρους τι κλάειν.

1409. (v. 1421.) Male R. ἐξαμαρτεῖν. *Ern.*

1413. (v. 1425.) Ait Schol. omnes interpretes valde aestuare in exponenda voce ἧττον. Ipse putat iungendam cum ἐπειδὴ vel cum λέγων, vt dicam, eum fecisse hanc legem, etsi minus valentem in dicendo, quam ipse, qui τὸν κρείττω καὶ τὸν ἥττω λόγον habeat, et δίκαια καὶ ἄδικα obtineat. Hoc mihi aeque videtur frigidum atque id, quod

—. R. τι μᾶλλον τ. γ. ἢ, male. Superlatiuus et pro comparatiuo reperitur. Hesych. μάλιστα — πλέον — μᾶλλον. τι (ante κλάειν) deleuit Bergl. [immo τούς, nam τι reliquit], vt postulabat versus et volebat Duker. Abest a nostris R. Ia. *Ern.* Abundat syllaba. τοὺς ante νέους est eiiciendum. *Duck.* τι in cod. Elb. deest.

r) Metrum perdidit Inu. recipienda cod. Rau. lectione: εἰκός τι μᾶλλον τ. γ. ἢ τοὺς νεοὺς κλάειν. τι ferri possit, vt referatur ad ὡς. Debebat et κλάειν vt paullo ante scribi. Articulum τοὺς libri ad vnum omnes habent. μᾶλλον etiam in Borg. est.

ille frigidum censet, τὸ ἧττον coniungere cum τί δῆτα, quam tamen veram puto esse sententiam. Ordo autem est: *τί δῆτα κἀμοὶ ἧττον ἔξεστι καινὸν θεῖναι νόμον τοῖς υἱέσι τοὺς πατέρας ἀντιτύπτειν; cur ego minus possim* (sic enim malim, quam, *cur minus liceat mihi?*) *nouam suadere legem* cet. *Duck.*

1414. υἱέσιν edidi pro υἱέσι metri causa: sic et placebat Dukero. *Ern.* Ita et recentt. edd. omnes.

1416. Omnes alii libri habent αὐτοῖς, quod ad ἀφίεμεν et δίδομεν melius refertur, quam αὐτούς, quod Inu. dedit ad συγκεκ. — συγκεκόφθαι. Eurip. Cycl. 227. ᾤμοι, πυρέσσω συγκεκομμένος τάλας. *Bergl.*

1417. (v. 1429.) In Auu. chorus auium v. 758. dicit: εἰ γὰρ ἐνθάδ᾽ ἐστὶν αἰσχρὸν τὸν πατέρα τύπτειν νόμῳ· τοῦτ᾽ ἐκεῖνο καλὸν παρ᾽ ἡμῖν ἐστι. *Bergl.* Locum hunc, propter anapaestum in quarta sede, emendandum aliis relinquit *Porson.* praef. ad Eur. I. p. XLVII. Emendationi etiam 659. versum (665. ed. Lips.) obnoxium esse obseruat *Herm.* in not. mss. Potest h. l. facile ἀλέκτορας reponi, et ἀλεκτρύονας e v. 1420. petitum videri.

1418. (Br. 1428.) Versum hunc in extremo (καίτοι διαφέρουσ᾽ οὐδὲν) *s)* vitiosum esse patet. Ms. R. et Ib. habet διαφέρουσιν, quod est necessarium, et Duker. coniectura assequutus est. Hoc posito stare non potest καί τοι, sed scribendum est modo καί, pro καί τοι, quod a glossa explicante τὸ καὶ fluxit. R. addit etiam τι et Ib. σφόδρα et οὐδὲν διαφέρουσιν, vt appareat, hic haesisse scribas. Possis et versum sic constituere: ὡς τοὺς πατέρας ἀμύνει. καί τοι οὐδὲν διαφέρουσιν. *Ern.* καίτοι τί διαφέρουσιν. — Sic optime A. C. In B., vt vulgo, sine interrogatione, proinde multo languidius, ne de corrupto metro loquar: καίτοι διαφέρουσ᾽ οὐδὲν ἡμῶν ἐκεῖνοι. In meo [vt et in Bau.]: καίτοι σφόδρ᾽ οὐδὲν διαφέρουσιν ἡμῶν — *Brunck.* Cum Br. recentt. edd. faciunt.

1419. (H. 1433.] C. I. habent πλήν γ᾽ ὅτι, eleganter. *Ern.* Ita etiam Elb., quod recepimus. *Herm.* [quem se-

---

s) διαφ. οὐδ. quia bipedes etiam sunt. *Bergl.*

quintus est Sch.] — ψηφ. οὐ γρ. Nempe, vt Athenienses. *Bergl.*

1421. (Br. 1431.) Cod. quart. Reg. κἀπὶ ξύλου καθίζεις. *Brunck.* in Suppl. In scriptura Rau. κἀπὶ πλεῖον καθεύδεις vereor, ne alius lectionis vestigia lateant. Id, quod quis facillime coniectando inueniat, est κοὔτι πλέον καθεύδεις· sed hoc vix quisquam vulgatae lectioni praeferet. Melius factum foret, si in aliquo libro legeretur κἀπ' ἰκρίου καθεύδεις. Hoc enim proprium in ea re vocab., vt πέτευρον. v. Polluc. X, 34. 157. *Herm.*

1422. ὦ 'τᾶν cum Br. recentt. edd. pro vulg. ὦ τᾶν. In Elb. (non etiam Bau., vt Herm. ait) male δοκεῖ.

1423. Elb. et Bau. αἰτιάσῃ. sed v. Schol. ad 490. Greg. Cor. de Dial. §. 55. ibique Koen. p. 49. s. *Harl.* Amphis Comicus ap. Athen. II. p. 69. μὴ παρατίθει μοι θριδακίνας, ὦ γύναι, ἐπὶ τὴν τράπεζαν, ἢ σεαυτὴν αἰτιῶ (ne apponito mihi lactucas in mensa, vxor, aut te ipsam accusabo). *Harl.*

1426. (v. 1438.) μάτην ἐμοὶ κεκλαύσ. i. e. *frustra plorauero t).* Frischlin. pro μάτην legisse videtur μήτε, sed male. Vertit enim: *tum neque a me flebitur.* Deinde ea, quae sequuntur, σὺ δ' ἐγχ. τεθν. Frischlin. itidem *v)*

---

t) Passiua significatione κεκλαύσεται poni, ostendit Dawes. M. Crit. p. 95. s. vbi idem τεθνήξει repudiat, quod futurum hoc non nisi actiua forma vsitatum sit, vt Ach. 324. Vnde auctor Append. ad Daw. p. 387. coniicit τεθνήξεις (vt Ach. 590. Vesp. 652.), sed idem Atticis τεθνήξομαι pro τεθνήξω adhibitum esse censet.

v) Frischlini vtraque versione commemorata *Duker.* addit: „prius non recte vertit, posterius obscure. Tanaq. Faber ad Lucian. Peregr. p. 568. recte: *frustra ego tum fleuero; tu enim me illuso morieris.* Quamquam posterius malim ita: *tu vero, ore hianti me deridens, morieris.* Nam ridentes os solent diducere, ita vt etiam dentes ac rictus appareant. Sententia est: Senex ait, mihi ius est, te verberare, filium meum, tibi rursum tuum, si quando tibi natus fuerit. Respondet adolescens: at si mihi numquam natus fuerit filius, frustra ego fleuero, qui tot a te plagas acceperim, nec rursus vel tibi vel filio, quem non habebo, imponere possim; tu autem ridens me morieris, quod impune me toties verberaueris, quodque ego plagas rursus infligere filio meo non possim. Interpres etiam Lucian. l. d. eam vocem male vertit, quem recte reprehendit Faber." Tum idem Suid. ibique Kust. laudat.

male sic interpretatus est: *tu vero ore hianti morieris.* Sensus enim est: *tu vero me irriso morieris.* Nimirum ἐγχαίνειν τινὶ ap. Atticos significat, *aliquem irridere* vel *illudere:* quo sensu vox ista plus semel apud poëtam nostrum occurrit, vt *Index vocum* quemlibet docere potest. Suidas: ἐγχανών, καταγελάσας. Et deinde hunc ipsum locum Arist. exempli loco subiicit. V. eumdem V. Ἐπεγχανών. *Kust.* *Tu vero prae risu morieris.* v. Suid. in Ἐγχανὼν [vbi τεθνήξῃ legitur]. Ms. C. σὺ δὲ χανών, male, *Ern.*

1427. Ad spectatores conuersus Streps. loquitur.

1428. (v. 1440.) τἀπιεικῆ aduerbii ἐπιεικῶς loco dixit: mihi iis, quae dicit, *comiter* cedendum videtur. *Ern.* Fallitur; hoc dicit: illos quoque suo iure vti decet. *Herm.*

1430. χἀτέραν scripsit *Herm.* — ἀπὸ γὰρ ὀλοῦμαι. Hae vnius vocis traiectiones Atticis haud insolitae. Sic Aesch. Agam. 237. παρ᾽ οὐδὲν αἰῶνα παρθένων — ἔθεντο, pro οὐδὲν παρέθεντο *nihili facientes vitam castam*, Eum. 850. παρ᾽ οὐδὲν ἦραν δόλοι, pro οὐδὲν παρῆραν δόλοι *nullo negotio sustulerunt doli.* Sic Pind. Nem. VII, 101. εἰ πὰρ μέλος ἔρχομαι, pro παρέρχομαι. *Spanh.* Refertur γὰρ ad aliquid suppressum, quod glossa supplet οὐ βούλομαι. *Brunck.*

1431. (v. 1443.) *x)* παθὼν κ. τ. λ. Si, vt nunc es victus oratione mea, iterum vincaris, et mihi denuo assentiaris. *Bergl.*

1432. (v. 1444.) ἐκ τούτων ὠφελήσεις. Sic rectius Ms. Arund. quam priores edd. in quibus legitur ἐκ τούτων ἐπωφελήσεις, syllaba redundante. *Kust.* τί μ᾽ ἐκ τούτων ἐπωφελήσεις. Sic optime A. C. In omnibus edd. legebatur: τί δή *y)* μ᾽ ἐκ τούτων ἐπωφελήσεις, syllaba extra numerum ex-

---

x) Trochaeum (καὶ μὴν ἴσως) non admittit hic versus. Ia. habet καὶ μήν, nisi malis καὶ μήν γ᾽ ἴσως. γ᾽ post ἴσως non agnoscit [Elb.] Ib. qui et habet ἀχθέντ male [ἀχθεσθήσει Bau.]. Ia. versum hunc tribuit Strepsiadi et sic habet totum: καὶ μὴν ἔγω γ᾽ οὐκ ἀχθέσομαι παθὼν etc. *Ern.* μὲν est vitium edit. Ern. In ἀχθ. etiam codd. Inu. errarunt.

y) Pro δὴ init. versus Ia. οὖν. R. delet (secundum) δή. Ia. et L. εἶπε. *Ern.* Codicis (quarti Reg.) scriptura: πῶς δή; δίδαξον γὰρ

currente. Hic etiam praeter solitum Kustero morem gessit Bergl. Neuter animaduertit corruptos esse numeros ob spondeum in sexto loco. Mendosam illam cod. Arund. lectionem meus etiam exhibet. Peius adhuc in B. absque vlla metri forma: πῶς; δίδαξον γάρ ἤν τι μ' ἐκ τούτων ὠφελήσῃς. Facillima erat veteris lectionis emendatio. Non praepositio verbi compositi, sed alterum δή, quod inuenuste admodum repetebatur, furcillis eiiciendum erat: πῶς δή; δίδαξον γάρ, τί μ' ἐκ τούτων ἐπωφελήσεις. Hoc non sensisse Bentleium, virum, si quem alium, naris emunctissimae, profecto miror; emendabat ille: τί δή μ' ἐκ τῶνδ' ἐπωφελήσεις. Berglerum tamen, si aliquid sapuisset, Bentleii notula z) reprimere poterat, ne claudum versum Comico donaret. Sed Bentlei. emendationum nullibi fungus ille meminit, nec eas quidem legisse videtur. Quinque tamen illae summi viri paginae multis aduersariorum plaustris praeferendae sunt et Kust. editioni maius pretium et ornamentum adferunt quam longae taediosaeque Girardi et Spanh. nugae. Ostendit autem Arund. cod. et mei scriptura, quam verum sit illud, quod ad Lys. 408. dixi, et saepius postmodo inculcaui. *Brunck.* Cum Br. etiam Inu. ex Rau., et seqq. edd. locum emendate ediderunt.

1433. (1443. Br.) τί φῄς; τί φῄς σύ a); Viuide sic A. C. In aliis, vt vulgo, languide: τί δῆτα φῄς σύ; In cod. quart. Reg. est: τυπτήσω. τί φῄς σύ; omissis duabus voculis, quae repeti debebant. Librariis solemne hoc esse ostendi. Hinc etiam liquet, vocem δῆτα, quae antea legebatur, nihil aliud esse, quam scioli στοιβήν. *Brunck.* in Suppl. Brunkium recentt. edd. sequuti sunt.

1434. 35. In medio systemate dimetrorum (iambicorum) non est locus catalectico versui (qualis est 1435.). Quare verissime liber Rau. haec verba omnia (τοὖθ' ἕτερον — τὸν ἥττω) in vnum tetrametrum catalecticum coniunxit, quo metro superiores versus sunt. Commemorat hanc

τί μ' ἐκ τούτων ὠφελήσεις. Et sic quidem ex emendatione: nam primo scriptum fuerat ὠφελήσεις. *Brunck.* in Suppl.

z) Lectio τί δή μ' ἐκ τ. ἐπωφ. in metrum manifesto peccat. Quare rescribendum: τί δή μ' ἐκ τῶνδ' ἐπωφ. *Bentl.*

a) Idem affert Ern. sed non addita nota cod. vnde petierit.

descriptionem etiam Schol. Inde demum sequitur systema dimetrorum. *Herm.* [quem Sch. sequutus est.] Ad ista adolescentis τὴν μητέρ' — τυπτήσω, faceta est Annae Fabri obseruatio: *Cela est plaisant. Il y a aujourdhui bien des maris, qui se consoleroient d' être battus, si leurs femmes étoient battues.* Quid illa, quaeso, ridicula nota ad h. l. sententiam facit, cuius pulcritudinem et acumen non magis percepit bona puella, quam nequitiam in v. 653? Persuaderi sibi passus fuerat simplex rusticus, haud nefas esse nec naturae legibus aduersari, patrem a filio verberari: κλάειν — δρῶμεν. Sed vbi adolescens ait se matrem etiam verberaturum, ira excandescit pater, nec tantum flagitium audire sustinet, ratus, hominum animis nihil a natura magis insitum esse, quam pietatem erga maternum vterum: τί φῄς — κακόν. Et hoc quidem verum est. Acumen autem h. l. hoc est: philosophorum Euripidisque dogma respicit Comicus, quod falsi arguit, non directis argumentis, sed quod longe praestat, Strepsiadis affectu ab ipsa natura petito. Scilicet docebant illi, auctorem originis patrem esse, matrem vero tamquam humum considerabant semen recipientem fouentemque. Noti sunt hac de re Eurip. versus in Oreste, vbi infelix ille matricida Tyndareo scelus suum excusans ait: Πατὴρ μὲν ἐφύτευσέν με, σὴ δ' ἔτικτε παῖς, Τὸ σπέρμ' ἄρουρα παραλαβοῦσ' ἄλλου πάρα· Ἄνευ δὲ πατρὸς τέκνον οὐκ εἴη ποτ' ἄν *b*). Plura ad illud placitum pertinentia vide in egregia Valcken. Diatr. Eurip. p. 29. Qui hac doctrina imbuti fuerant adolescentes, vix fieri poterat, quin eorum aliquis, si quod forte iurgium incideret, minus decenter et pie erga matrem se gereret. Merito igitur sanis hominibus non minus damnosa quam absurda visa est, quod testatur senarius iste, quem profert Schol. Eurip. ad locum modo citatum: ἄνευ δὲ μητρὸς πῶς; κάθαρμ' Εὐριπίδη; *Brunck. c*) ἔχων. R. ἔχω male. V. 1437. (τὴν μητέρ' — χρεών) omittit C. [Fortassis propter homoeoteleuton]. *Ern.*

1439. (H. 1451.) Hic versus in Brunk. aeque vt in ceteris edd. trimeter est, quem sequitur dimeter. At tri-

b) V. 545. ss. vbi Aeschylum iam ita censuisse ostendit Porson.

c) Eius probabilem loci explicationem repetierunt Francog. int. Th. d. Gr. XI. p. 362. s. Harl. et Herm.

metro quum nullus locus sit in systemate dimetrorum, nos alia vsi sumus versuum descriptione *d*). *Herm.*

1440. (v. 1452.) ἐμβαλεῖν ἐς τὸ βάραθρον. Eqq. 1356. ἄρας μετέωρον ἐς τὸ βάραθρον ἐμβαλῶ. V. ad Plut. 431. Significat autem *in perniciem.* Archestratus ap. Athen. III. p. 101. οὕτω δεῖ ζῆν τὸν ἐλεύθερον, ἢ κατὰ τῆς γῆς καὶ κατὰ τοῦ βαράθρου καὶ ταρτάρου ἐς τὸν ὄλεθρον ἥκειν καὶ κατορύχθαι σταδίους ἀναρίθμους. *Bergl.*

1443. ὑμῖν ἀναθεὶς *dum vobis permitto. Ern.*

1445. (1455. Br.) στρέψας σεαυτόν. In membr. στρέψας ἑαυτόν, quod praeferri debebat *e*). v. not. ad Plut. 390. Menander ap. Stob. ὅταν τι πράττῃς ὅσιον, ἀγαθὴν ἐλπίδα Πρόβαλλ' ἑαυτῷ. Grotius Floril. p. 47. e Ms. cod., cui concinit is, quem versauimus, dedit πρόβαλλε σαυτῷ. At Bentleius Emendd. p. 76. *Praestat,* ait, *recepta lectio* πρόβαλλ' ἑαυτῷ, *eodem quidem sensu, sed* Ἀττικωτέρως *et Menandro conuenientius.* πράττῃς ad linguae normam recte scriptum est in Reg. cod. Male vulgo πράττεις. *Brunck.* Alludit ad nomen Strepsiadis. *Bergl.*

1446. τί δῆτα ταῦτά γ' οὔ μοι τότ' ἠγορ. *f*). In MS. Vat. U. versus hic ita legitur: τί δῆτα ταῦτ' οὔ μοι τότ' ἠγορεύσατε *g*); *Kust.* Sic etiam optime membr. In C. D. [et cod. quarto Reg. in Suppl. laudato] vt in vett. edd. τί δῆτα ταῦτά γ' οὔ μοι τότ' ἠγορεύετε; redundante syllaba. In B. syllaba deficiente: τί δὴ ταῦτ οὔ μοι τότ' ἠγο-

---

d) Nempe hac:

οὐδέν σε κωλύσει σεαυ-
τὸν ἐμβαλεῖν ἐς τὸ βάραθρον
μετὰ Σωκράτους
καὶ τ. λ. τ. ἤ.

e) R. ἑαυτόν, quod et ipsum rectum est. *Ern.* Recepit *Herm.*, recipere etiam voluit Sch. sed texta non correxit,

f) Ib. οὔ μοι τότ' e glossa. *Ern.* Immo μοὶ errore typothetae in Kust. ed. et inde in Bergl. et Ern. omissum fuit. Habent illud libri Mss. et ceterae edd. omnes. *Herm.*

g) R. ἠγορεύσατε. L. Ia. versum sic habent: τί δῆτα τοῦτ' οὔ μοι τότ' ἠγορεύετε; *Ern. Inu.* e suis codd. dedit: τί δῆτα ταῦτ' οὔ μοι τότ' ἠγορεύετε; *Herm.* et *Sch.* cum Br. sequuti sunt cod. Vat. et membr. Reg. lectionem.

φεύγετε; In Kuſt. ed. priorum lectio exhiberi debuit: ſed μοι typothetae errore omiſſum fuit, nec errorem correxit nouiſſimus editor. *Brunck.*

1447. ἐπήρατε *h*) *impuliſtis, ſpe impleuiſtis:* metaphora ſumta a vento, qui ἐπαίρει τὰ ἱςία vela implet, navemque promouet. *Harl.*

1448. (v. 1460.) Scripturam ἡμεῖς ποιοῦμεν (pro vulg. ἀεὶ π.) e Rau. cum Inu. recepit *Herm.* (non *Schütz.*), improbauit Porſon. ad Eurip. Hec. 1175. quia etiam v. 1269. ſ. ἀεὶ ἑκάςοτε iunguntur, add. idem not. ad Eur. Phoen. 1422. extr. — ἑκάςοθ' ὅταν τινά. Sic tres codd. In quarto Reg. vt in B. [et Elb.] ἑκάςοτ' ἄν τιν' οὖν. *i*). *Brunck.* in Suppl. Haec nobis verae lectionis veſtigia videntur. Quare ſic edidimus: ἑκάςοθ' ὁντινοῦν. *Herm.* quem ſequutus eſt Sch. Nunc Herm. mauult: ὅντιν' ἄν.

Haec non inepta eſt ſententia. Secundum Ulpiani opinionem in Comm. or. Demoſth. c. Timocr. Homerus et Plato huius ſententiae auctores ſunt, διδάσκοντες, vt ipſe loquitur, ἡμᾶς, ἐπειδὰν ὁρῶσιν οἱ θεοί τινα πονηρόν, ἐμβάλλουσιν αὐτῷ τοιαύτην τινὰ ἐπιθυμίαν, πρὸς τὸ δι' αὐτῆς δοῦναι τιμωρίαν [p. 266. ed. Wolf. 1607. f.]. *Bergl.*

1452. (Br. 1462.) ᾤμοι. Sic quatuor codd. [etiam Ib. ap. *Ern.* et Elb. ap. *Harl.*]. Vulgo οἴ μοι quod perinde eſt. *Brunck.* [Eum ſequuti ſunt recentt. edd.] — πονηρά γε — δίκαια δέ. In Ach. 500. ἐγὼ δὲ λέξω δεινὰ μέν, δίκαια δέ. Euripides Electr. 1051. δίκαι' ἔλεξας· ἡ δίκη δ' αἰσχρῶς ἔχει. *Bergl.*

1453. (v. 1465.) Supra 1295. ἀποςερῆσαι βούλεται τὰ χρήμαθ' ἃ 'δανείσατο. *Bergl.*

1455. Mſs. Vat. U. et Arund. Σωκράτην *k*), et ſic paſſim alibi. *Kuſt.* Sic IV. codd. [A. B. C. D.] bene, vitato hiatu. Vulgo: Σωκράτη. V. not. ſupra 182. *Brunck.* Σωκράτην etiam recentt. edd.

---

h) Ia. inuertit ordinem: ἐ. π. γ. male. ἐπήρ. *impuliſtis* in *hanc fraudem. Ern.*

i) L. pro τινα habet τινοῦν. *Ern.* Vulgo fuit: ἑκάστοτ' ἄν τινα.

k) Ita et Ia. ap. Ern. vt et 1467. etc.

1456. ὅπως — ἀπολεῖς l) — ἔλθ᾽ — Ordo est: νῦν οὖν, ὦ φίλτατε, μετ᾽ ἐμοῦ γ᾽ ἔλθ᾽, ὅπως ἀπολεῖς Χαιρεφῶντα καὶ Σωκράτην. Vides part. ὅπως etiam vt finale significantem quandoque cum Fut. Indic. construi. Sic Ran. 1120. ὅπως βασανιῶ. Vesp. 528. Eodemque modo quin ἵνα construatur legitime, nulla est dubitandi ratio. Bonam quam dedi lectionem solus e codd., quos adhibui, meus agnoscit iuxta Ald. ed. In tribus aliis scriptum est: ἀπολεῖς μετ᾽ ἐμοῦ ἐλθών, οἵ σε m) — In B. vt in ed. Bern. Iunt. ἀπολεῖς μετ᾽ ἐμοῦ γ᾽ ἐλθών, οἵ σε — Iuxta has lectiones ὅπως penderet a suppresso v. ποίησον, aut simili. Sed eas falsas esse, metri ratio, cui aduersantur, ostendit. *Brunck.* in Suppl.

1458. (1468. Br.) καταιδέσθητι Πατρῷον n) Δία. Vacillat metrum. Nullibi apud Comicum occurrit πατρῷος prima producta. Scribendum inuitis etiam codd. καταιδέσθητί γε Π. Δ. et sic venustas etiam huic loco accedit ex repetitione part. γε in sequ. versu: ἰδού γε Δ. Π. *Brunck.* in Suppl. Argumentum Br. non magnam vim nobis videtur habere. V. ad 325. Tum etiam γε in Br. lectione in arsi est, ictumque habet, quod in hac part. merito cauent poëtae. Si quid mutandum, malim τὸν πατρῷον Δία scribi. Facile enim articulus omitti potuit ab imperitis librariis, qui nescirent, πατρῷος saepe mediam breuem habere. *Herm.* *Apollinem* quidem πατρῷον Athenis cultum, quod aliunde etiam constat, non autem *Iouem*, tradit Plato in Euthyd. p. 302. o) εἶτα τοῖς ἄλλοις (ἔφη) Ἀθηναίοις οὐκ ἔστι Ζεὺς ὁ πατρῷος; οὐκ ἔστιν, ἦν δ᾽ ἐγώ, αὕτη ἡ ἐπωνυμία Ἰώνων οὐδενί, οὐδ᾽ ὅσοι ἐκ τῆσδε τῆς πόλεως ἀπῳκισμένοι εἰσίν, οὐδὲ ἡμῖν· ἀλλ᾽ Ἀπόλλων πατρῷος, διὰ τὴν τοῦ Ἴωνος γένεσιν. Ζεὺς δ᾽ ἡμῖν πατρῷος οὐ καλεῖται, Ἑρκεῖος δὲ καὶ Φράτριος. Quae manifesto satis arguunt ea, qua Comicus hac fabulas edidit, aetate, et qua Plato etiam haec consignauit, nullum

---

l) Ia. ap. Ern. et Bau. Elb. ap. Harl. ἀπολῇς.

m) R. μετ᾽ ἐμοῦ ἐλθών, οἵ σε quod versum perimit. Ia. ἔλθ᾽ οἴκαδ᾽ οἵ σε. *Ern.* Herm. dedit: μετ᾽ ἐμοῦ γ᾽ ἔλθ᾽, οἵ σε κ. λ.

n) v. Hesych. intpp. ad glossam Πατρῷος Ζεύς. *Brunck.*

o) c. 31. p. 82. Routh. vbi cf. Routh. in not. p. 349. s. aut c. 72. ed. Heindorf. qui p. 403. s. post Albert. ostendit in Tragicorum pluribus locis Iouem Πατρ. memorari.

Iouis Πατρῴου, sed Apollinis demum Athenis nomen et cultum exstitisse. Vnde nec alibi ab auctoribus Atticis, Platone, vt modo diximus, et Demosthene, vel qui de Atticorum agunt antiquitatibus, vel Athenn. diis, Pausania, Harpocratione, Polluce, Aristide, vllam *Iouis* ap. Athenn. πατρῴου, sed *Apollinis* mentionem fieri videas. Ac Pausanias quidem in rebus Atticis nusquam πατρῴου Iouis, sed in rebus Argiuorum II. p. 129. [II, 24, 5.] meminit simulacri, quod sub Iouis Πατρῴου nomine in Priami regia olim exstiterit, indeque Argos in arcem a Sthenelo, cui illud in diuisione obtigerat, sit translatum. Prae quibus itaque praeponderare non debet Schol. ad superiora Comici verba notatio, qui *Iouem* haud minus quam *Apollinem* illo Πατρῴου nomine ab Athenn., veluti primos, qui in Atticam venerint, cultos refert. Quod autem a Streps. Πατρῴου Διὸς fiat hic mentio, id ad imitationem Πατρῴου Apollinis a sene, et hinc filii contumeliis, illinc creditorum metu, parum sui compote dictum, indeque etiam eum inter alia a filio irrideri, continuo liqueat. *Spanh.* Nemo monitus dubitabit hunc versum integrum esse Euripidis. Aliae gentes Δία πατρῷον colebant, quod quum sit aptissimum deorum atque hominum parenti epitheton, iure mireris, pios Athenn. plurimis Iouem aliis titulis ornasse, hoc abstinuisse. Hanc ergo omissionem corrigere cupientes Tragici Δία Πατρῷον saepe ingessere, vt Aesch. et Soph. ab Albert. citati ad Hes. V. Πατρῷον. Plato etiam alibi Διὸς πατρῴου mentionem facit, sed in legibus nimirum fictis, quas reipublicae suae fictae praescriberet. (Legg. IX. p. 881. D. ed. H. Steph. prope fin. lib.). Eurip. Elect. 675. ὦ Ζεῦ πατρῷε καὶ τροπαῖ' ἐχθρῶν ἐμῶν. *Porson.* ad Eurip. Med. 1314. p. 494.

1460. (1470. Br.) Ζεὺς γάρ τις ἔστιν; — ἔστιν. — οὐκ ἔστιν γ' ἐπεὶ — Sic optime scriptus est hic versus in B. et in meo, nisi quod in iis tertio loco est ἔστι γ', solita librariorum negligentia circa paragogicum ν. In vett. edd. [et cod. Borg.] est: Ζεὺς γάρ τις ἔστιν; — ἔστιν. — οὐκ ἔστ' p), ἐπεὶ — In Kust. primo loco est ἔστι typothetae errore, ea-

p) R. ἔστιν. L. Ia. οὐκ ἔστί γ' ἐπεὶ — *Ern.* ἔστί γ' ἐπεὶ etiam Elb. ap. *Harl.* qui venustam esse repetitionem v. ἔστι, eodem sono, obseruat.

denique menda repetita fuit in nouissima Batana. Vulg. scripturam manifesto depranatam aliter emendat e coniectura Toup. laudatus ad Plut. 885. οὐκ ἄν ἐς', ἐκεῖ — Et certior et melior est nostra lectio, in qua v. ἔνιν eodem sono et plene ter repetitur. Sic οὐδὲν 735. *Brunck.* In cod. quarto Reg. scriptus est hic versus plane vt eum exhibuimus, nisi quod post tertium ἔνιν fulcrum omisit librarius οὐκ ἔνιν ἐκεῖ — *Idem* in Suppl. *Toupius* Emm. in Suid. I. p. 466. (ed. Ox.) οὐκ ἄν ἐς', *non potest fieri*, corrigendum putat, affertque versum Eurip. e Danae, ac Tyrwhittus ibi *q)* similiter ap. Soph. Oed. Tyr. 578. ἄν ἐςιν pro ἔνεςιν scribendum censet. Recte vero et eleganter Rau. οὐκ ἔς', οὐκ· ἐκεῖ — *Herm.* (qui hoc cum Inu. recepit.)

1461. (v. 1473.) Repetit patris verba ex 830. vid. ad v. 379. et mox ad 1464. *Bergl.*

1462. f. (1472. f. Br.) *r)* Rectius forte ita legeris: — ἀλλ' ἐγὼ τότ' ᾠόμην Δία τουτονὶ τὸν δῖνον — *sed ego tunc existimabam, Iouem esse hunc turbinem. Kust.* Sic optime mendosam scripturam correxere sensumque expediuere Bentl. et Kust. In impressis erat: ἀλλ' ἐγὼ τοῦτ' ᾠόμην Διὰ τουτονὶ τὸν Δῖνον. Bergl. post editas vtriusque notas vertit ineptissime: *sed ego istud arbitrabar propter hunc turbinem.* In membr. scriptum: ταῦτ' ᾠόμην, in B. διὰ τουτονί. Haec autem dicens Strepsiades, id quod per δῖνον intelligit, ostendit. Est autem iuxta vett. magistros κεραμεοῦν βαθὺ ποτήριον, ὃ καλεῖται δῖνος, ὅπερ ἄνω εὐρύτερον ὄν, κάτω εἰς ὀξὺ λήγει. Glossa ad h. l. καυκίον πήλινον. In vestibulo aedium solebant Athenn. columnam statuere in honorem Apollinis, quam Ἀγυιᾶ vocabant. v. ad Thesm.

q) Immo ipse Toupius in nota subiecta. Nam Tyrwhitt. in Append. T. IV. p. 462. negat, praesenti Indic. vnquam iungi, et exemplorum a Toup. allatorum alterum ex emendatione ipsius afferri, in altero (Eurip. Dan.) et ἂν et ἐς pro ἔνι vitiosum esse; nihil certe inde ad nouos canones stabiliendos profici.

r) Elegans h. l. sententia plane obfuscata est a mendosa lectione. *Ego,* inquit, *hoc* (τοῦτο) *opinatus sum* (Dinum scilicet Iouem de coelo expulisse) *propter huncce Dinum.* Quid, malum, sibi hic vult *propter Dinum?* quis sensus? Lege meo periculo — τότ' ᾠόμην Δία τ. etc. id est: *Sed ego* (stultus) *tum credebam Iouem esse Dinum hunc.* Hoc pacto sententia loci prorsus clara est. *Bentl.*

489. Probabile est Comicum, vt Socratem perstringeret ostenderetque receptas religiones ab eo contemni, scholam illius in scena exhibuisse, cuius in vestibulo non Ἀγυιεὺς erat, sed fictile vas aliquod magnum *s*), ad formam supra descripti κισσυβίου s. *poculi* effictum: idque ostendens rusticus ait: *sed ego tum arbitrabar Iouem turbinem hunc*. Nunc eo sensu nomen δῖνος accipit Streps.: at supra 380. vbi ait: Δῖνος; τουτί μ' ἐλελήθη etc. nescius quid Physicis esset δῖνος, quo nomine Socrates vsus fuerat ad exprimendam *aëris et coeli rotationem*, Δῖνον arbitratur eum appellare deum aliquem, Ioue superiorem, qui eum e regno eiecerat, vt ipse olim Saturnum. Ideo filio suo dicit v. 830. Δῖνος βασιλεύει, τὸν Δί' ἐξεληλακώς. Quod nunc ei filius regerit. *Brunck*. Sane perelegans est haec emendatio. Nos tamen vulg. lectionem, quae etiam veterrimi libri Rau. auctoritate firmatur, seruandam esse rati sumus. Nam Bentleii quidem mira vis est in indagandis iis, quae quoque in loco inepta videri possunt: qui si rem alia ratione considerasset, saepe mutaturus erat sententiam: cuiusmodi multa in Hor. exempla sunt. Atque hic equidem vereor, ne Bentl. lectio non satis apta sit. Primum enim falsum hoc est, Dinum a Streps. pro Ioue habitum esse. Immo planissime crediderat, non Iouem amplius esse, sed alium eius loco nouum exstitisse deum, nomine Dinum (v. 379. 830.). Eamque sententiam confirmant etiam v. 1466. s. Quare nunc, quum hoc dictum ei exprobret filius, non recte se excusabit eo, quod Dinum pro Ioue habuerit, sed rationem afferre debebit, quare Dinum istum, non Iouem, regnare crediderit. Deinde vulg. lectio tantum abest, vt inepta sit, vt, si recte intelligatur, haud parum etiam habeat elegantiae. Nam non nimis premenda est actiua v. ἐξελήλακε significatio, quae ex eo tantum pendet, quod Phidippides actiua forma dixerat ἐξεληλακώς: sed totam mentem spectare oportet, quae haec est, Iouem expulsum esse. Hoc enim dicit Streps.: non expulit Dinus Iouem, sed ego hunc expulsum credebam propter istum Dinum, quem nimirum Socrates mihi pro deo obtruserat: verum stultus fui, qui hoc fictile vas deum esse

s) Wiland. Att. Mus. II, 3. p. 32. coniicit, statuam Apollinis Agyiei iuxta fores domicilii Socratis ita detritam fuisse et mutilatam, vt vasi fictili similior esset.

arbitratus fim. Verba διὰ τουτ. τ. Δ. cum faceta quadam indignatione profert, quo ipse tam futilem rationem irrideat. Quod si apta vox histrionis et gestus rei accommodatus accedat, nemo non sentiet, puto, maiorem etiam in vulg. quam in Bentl. lectione vim comicam inesse. Nam verba διὰ τ. τ. Δ., commate post ᾠόμην posito, celerius et cum contemtu quodam pronuncianda sunt, vt ipsa vocis moderatione argumenti absurditas declaretur *t)*. *Herm.*

1464. χυτρεοῦν. Ms. Arund. χύτρειν. *Kust.* Vulgo ὅτε καὶ σὲ χυτρεοῦν ὄντα *v)* θεὸν ἡγ. — ὅτε etiam Rau. habet, sed cod. Elb. ὅτι, atque ita [lectoribus non monitis] Brunk. edidit [cumque eo Inu. Sch.], qua mutatione non opus est. Sic mox 1467. *x)* χύτρειον in Ms. Arund. vulgato certe melius est. Qualis enim, obsecro, haec forma est, χυτρεοῦς *y)*? Scripsit Arist. χυτροῦν, in quo vocab. prima syllaba producitur, vt in πατρῷος, καπνός, ἀθρῶ. v. ad 325. Quod non ferendum si putaret Brunk., certe χύτρειον scribere debebat. Ita Lysistr. 329. καὶ πατάγου χυτρείου. *Herm.* Nempe τὸν Δῖνον intelligit, *poculum testaceum*, quem paullo ante, vt alibi semel iterumque, regnare dixit et expulisse τὸν Δία, qui Δῖνος in schola Socratis positus fingitur tamquam statua τοῦ Διός, vt intelligitur ex Scholl. ad hunc et proxime antecedentem locum. Fuisse autem τὸν δῖνον *poculi testacei* genus testatur Schol. ad 380. cuius mentionem facit Comicus etiam Vesp. 616. vbi Scholia: δῖνος δέ ἐστιν ἀγγεῖόν τι κεράμειον, βάσιν οὐκ ἔχον, ἀλλὰ στρογγύλον. Sumsit autem Comicus Δῖνον ridiculi caussa ἀντὶ τοῦ Διός, pro *Ioue*, propter similitudinem vocum, vt dicit Schol. ad 380., alludens simul ad δίνην s. δίνησιν *vertiginem s. rotationem* aëris ac nubium, quam Socrates dicebat caussam esse tonitruum et fulminum, non autem τὸν

t) Schütz. τοῦτο retinuit, et tamen Δία scripsit. Reiskius, interpunctione haud dubie post ᾠόμην maiori posita, scribi voluit: διὰ τ. τ. Δῖνόν εἰμι δείλαιος *sum infelix.*

v) L. Ia. τ' ὄντα. *Ern.*

x) Itaque Herm. edidit: ὅτι καὶ σὲ χυτροῦν —

y) Optimam esse hanc formam, χυτροῦν autem vocab. non graecum, nulla auctoritate munitum, metro perniciosum, contendit Porson. ad Eurip. Med. 675. p. 448. T. I.

Διὸς, vt vulgo putarent homines. Poteſt etiam alia cauſa afferri, cur Comicus *vas teſtaceum* ſumſerit pro *Ioue*, nimirum quia Iupiter etiam diceretur Στάμνιος, vt ait Schol. Comici in Plut. 545. cuius verba ſunt: ὅτι δὲ ἀπὸ τῆς στάμνου ἢ τοῦ στάμνου καὶ Ζεὺς λέγεται Στάμνιος, δηλώσει που καὶ ὁ Κωμικός. Eſt autem στάμνος *vrceus* in Gloſſis. Locus ille, quem hic intelligit Schol., eſt Ran. 22. vbi Bacchus, Iouis filius, dicit: ἐγὼ μὲν ὢν Διόνυσος υἱὸς Σταμνίου. Sed ſi verum fatear, ex ſolo illo loco non debet colligi, Iouem dictum fuiſſe Στάμνιον; nam ibi per iocum Comicus dicit *Bacchum* ſ. *Vinum* filium σταμνίου *vrcei*, quia vinum ex vrceo effunditur in pocula: et dici poteſt vinum editum vrceo, vt filius editus ſ. natus illo vel illo parente. *Bergl.*

1465. (1475. Br.) φληνάφα. Sic bene membr. Vulgo φληνάφει. Thema eſt φληναφάω. Hes. φληναφᾷ, φλυαρεῖ, μωρολογεῖ. Pro quo Suidas habet φληνάφεῖ, φλυαρεῖ. Alteram formam praefert Noſter Eq. 664. ἐκπλαγεὶς ἐφληνάφα z). *Brunck.* φληναφεῖν habet etiam Tho. M. V. φλήναφος p. 898. vbi v. Oudend. *Harl.* φληνάφα cum Br. et Inu. (ex Rau.) etiam H. et Sch. ediderunt. — Phidippides nunc abit.

1466. (v. 1478.) Strepſiades reſipiſcens properat ad ſcholam Socratis deſtruendam atque incendendam. Socrates et Chaerephon quaerunt, quid iſte faciat; hic ruſtice lepideque reſpondet. Eo vero poëta aculeos in mentibus ſpectatorum ad Socratem et Sophiſtarum genus odio proſequendum reliquit, quod id deorum potiſſimum a Socrate impie ſpretorum, cauſa ſe facere dixit. *Harl.* Conſtituitur hic Actus V. ſcena tertia.

1467. Σωκράτην. Sic quinque codd. Vulgo Σωκράτη. *Brunck.*

1469. (v. 1481.) R. μηδ᾽ ἐμ᾽. *Ern.* atque etiam ex Elb. μηδ᾽ eſt notatum.

1470. Aptum ſeni eſt vocab. ἀδολεσχίας. ἀδολέσχης enim eſt *garrulus*, qui de rebus vanis et inanibus inconſi-

z) In Eqq. 660. ἐφληνάφα· nempe in ſecunda coniugatione contr., non vt hic in prima. *Bergl.* Locum Eqq. laudat etiam *Spanh.* et addit: „Alexis ap. Athen. VIII. p. 336. τί ταῦτα ληρεῖς,

derate inepteque loquitur. v. Casaub. ad Theophr. char. 3. p. 40. ss. ed. Fisch. Moer. p. 27. Tho. M. p. 13. ibique interpp. *Harl.*

1471. καί μου γενοῦ ξ. R. *Ern.* vt Rau. Mox αὐτὸς Elb.

1472. (v. 1484.) διωκάθω. Hesych., qui ad hunc Comici locum videtur respexisse: Διωκάθειν, διώκειν, nempe, *in iudicio persequi, accusare a). Spanh.* Hoc verbum in significatione propria vsurpauit Vesp. 1198. κάπρον ἐδιώκαθές ποτ' ἢ λαγών. *Bergl.*

1473. Aut vocem audiuit Mercurii solus, aut ei deus ille cogitationem talem in mentem indidit *b*). Sic etiam Pac. 661. ss. Trygaeus refert spectatoribus, quid ipsi soli dea Pax dixerit. *Bergl.* Hic intelligendus est Strepsiades aliquamdiu silere et cogitabundus stare, deinde, velut admonitu Mercurii, corrigere se et aliam insistere viam consilii. *Ern.* Ad h. l. est παρεπιγραφή· ὥσπερ εἰπόντος αὐτῷ τοῦ Ἑρμοῦ, ὡς οὐ χρὴ εἰς τὸ δικαστήριον αὐτοὺς ἀγαγεῖν. Sic ap. Plautum [Menaechm. V, 2, 95. ss.] Menaechmus Sosicles furere se assimulans Apollinem, tamquam praesentem, alloquitur:

Pugnis me vetas in huius ore quicquam parcere,
ni iam ex meis oculis abscedat in malam magnam crucem?
faciam, quod iubes, Apollo.

Facetissima est tota ista Plautina scena, vbi ista Sosiclis [85. s.]

Ecce Apollo mihi ex oraculo imperat
vt ego illi oculos exuram lampadibus ardentibus.

Comparari possunt cum istis Comici nostri Lys. 634. αὐτὸς γάρ μοι γίγνεται, Τῆς θεοῦ ἐχθροῦ πατάξαι τῇδε γραὸς τῆς

φλυαφῶν ἄνω κάτω; *quid haec nugaris? quid sursum deorsum blateras?*"

a) Timaeus in Lex. p. 65. (p. 87. ed. sec.) vbi Ruhnk. de hac forma in αθω rariore docte disputat: Διωκάθειν, διώκειν ἐγκαλοῦντα ἢ τρέχοντα. Add. Moer. ibique Piers. p. 118. *Harl.*

b) Hominibus valde commotis hoc euenire solet, vt talia sibi fingant. *Harl.*

γνάθον. *Brunck.* Locus Arist. in Lys. huc non pertinet, in quo manifeste corrupta verba non bene Brunk. emendauit in Add. Scribendum αὐτόθι γάρ μοι γιγν. etc. *Herm.* δικοῤῥαφεῖν. In Auu. 1435. ἐκ τοῦ δικαίου μᾶλλον ἢ δικοῤῥαφεῖν (e iusto potius viuere quam e sarciendis litibus). Adde Apollod. ap. Stob. Floril. περὶ ἀρχῆς etc. ψεύδετ', ἐπιορκεῖ, μαρτυρεῖ, δικοῤῥαφεῖ. In glossis antiquis: Δικοῤῥάφος *sutellosus*: idemque in latinis Glossis: *Sutellosus*, πραγματοῤῥάφος, δικοῤῥάφος: nempe in iisdem: *sutello*, ῥάπτω. *Spanh.*

1474. ἐμπιμπράναι. Vulgo ἐμπιπράναι. v. not. ad Lys. 311. *Brunck.* Cum Br. recentt. edd. ἐμπιμπρ.

1476. Timaeus in Lex. Plat. p. 166. [p. 233. ed. sec.] vbi v. Ruhnk. σμινύην, οἱ μὲν δίκελλαν, οἱ δὲ ἀξίνην (*asciam*) καλοῦσιν. add. Moer. p. 345. ibique Piers., Tho. M. qui e Nubb. 1490. excitat, p. 802. ibique Oudend. *Harl.*

1477. (Br. 1487.) Pro ἐπαναβὰς Cod. quart. Reg. ἀναβάς. *Brunck.* in Suppl.

1479. (Br. 1489. H. 1493.) ἕως ἂν — Versus hic in B. plane omissus est. In cod. Reg. quarto et in meo loco suo motus est et ante v. 1478. positus *c*). Recte collocati sunt in membr. et in C. duo illi versus eo, quem exhibuimus, ordine *d*). Perperam in postremo cod. (Reg. quart.) pro ἐμβάλῃς scriptum ἐμβάλλοις. *Brunck.* in Suppl. Brunkii ordinem sunt recentt. edd. sequuti, etiam Inu. etsi nihil de codd. suis admonuit. — His dictis, Sch. et Wil. putant, seruum qui euocatus aduenerat, conscendere tectum et diruere coepisse; et paullo post Strepsiadem quoque adscendisse, vt incenderet.

1480. (v. 1492.) Similiter Lys. 318. τὴν λαμπάδ' ἡμμένην ὅπως πρῶτον ἐμοὶ προσοίσεις. *Bergl.*

1481. In Ran. 556. δώσει τις δίκην. Lys. 449. παύσω τιν' ὑμῶν τῆσδ' ἐγὼ τῆς ἐξόδου. *Bergl.* Perperam pro τιν' αὐτ.

---

c) Atque ita versus se excipiunt vsque ad Br.: κἄπειτ' ἐπαναβ. — ἕως ἂν — τὸ τέγος —

d) Versus ἕως ἂν αὐτοῖς etc. in Ms. Vat. U. postponitur sequenti (τὸ τέγος etc.). *Kust.*

Ia. ap. Ern. αὐτούς. Librarius elegantem vsum pronom. τις ignorauit.

1482. (Br. 1492.) καὶ σφόδρα γ' εἶσ' ἄλαζ. bene in B. *e*). In A. C. et quarto Reg. καὶ σφόδρ' εἶσ' ἀλ. In meo κἂν σφόδρ' ὦσ' ἀ. Quae omnes bonae ſunt lectiones *f*): at vulgo ſoloece: κἂν σφόδρ' εἶσ' — *Brunck.*

1483. Brunk. et qui eum ſequuti ſunt, ſic perſonas deſcripſerunt: (ἰού, ἰού) Μαθ. α. (σὸν ἔργ.) Στρεψ., 1485. (ἀ. τ. π.) Μαθ. α. (ὅ τι — οἰκ.) Στρεψ., 1487. οἴμ. Μαθ. β., 1488. Στρ. 1489. (ἀπ. ἀπ.) Μαθ. β. (τοῦτ' αὐτὸ —) Στρ. 1492. Σωκρ. 1493. ἀεροβ., Στρεψ., 1494. Σωκρ. 1495. Χαιρεφῶν etc. Conſtituitur hic Act. V. ſcena quarta.

1484. (v. 1496.) In Lys. 317. σὸν ἔργον, ὦ χύτρα, τὸν ἄνθρακ' ἐξεγείρειν. *Bergl.*

1485. (H. 1499.) Vulg. τί ἄλλο — Ms. Vat. U. rectius τί δ' ἄλλο γ' ἤ. *Kuſt.* Ita etiam Ib. recte. *Ern.* Et ita edd. Ald. Iunt. Bas. Brub. et recentt. Omiſſum δ' in Farr. Crat. Raph. Port. Friſchl. etc. *Harl.*

1486. (v. 1498.) Supra 319. Strepſiades dicebat: ἡ ψυχή μου λεπτολογεῖν ἤδη ζητεῖ καὶ περὶ καπνοῦ στενολεσχεῖν· quibus verbis videtur quaſi praedixiſſe illud, quod nunc facit; nam nunc re ipſa στενολεσχεῖ περὶ καπνοῦ, quum domum Socratis incendit. Dicit autem h. l. διαλεπτολογοῦμαι *g*) pro, πυρῶσαι διανοοῦμαι *igni cremare cogito;* quia ignis eſt λεπτόν, res tenuis, et comminuit atque conſumit materiam. *Bergl.*

1487. (1501. H.) In lib. Rau. (et ed. Inu.) hic verſus et mox verba ἀπολεῖς, ἀπ. Socrati tribuuntur, ſed recte Brunk. ea alteri cuipiam Socratis diſcipulo aſſignauit. Nam Socrates philoſophicis ſubtilitatibus occupatus magna cum grauitate v. 1492. demum interrogat, quid in tegulis rimetur Strepſiades. *Herm.*

---

e) Ita ediderunt Br. Sch. et Herm. vt 399. At Herm. nunc mauult καὶ σφόδρ' εἶσ', vt Inu. e Rau. et Borg. edidit. Ita non eſt anapaeſtus in quarta ſede.

f) Ms. (num R.?) κ' εἰ. L. σφόδρα γ'. C. Ib. ὦσ' ἀλ. *Ern.*

g) v. Suid. V. Διαλεπτολογοῦμαι. *Ern.*

1488. (v. 1500.) Supra 497. dicebat Socrates: κατάθου θοιμάτιον. *Bergl.*

1490. (v. 1502.) Locus hic citatur a Suid. V. Ἦν, et Thoma M. V. Σμινύη [p. 802.) Kuſt.

1491. In Plut. 70. τί ἐκεῖθεν ἐκτραχηλισθῇ πεσών. *Bergl.*

1493. (H. 1507.) Hic verſus in Rau. (et ed. Inn.) male tributus Chaerephonti. Irridet Strepſiades Socratem, qui eadem dixerat 226. *h*), *Herm.*

1495. κατακαυθ. Cf. Moerin p. 238. ibique Piers. [p. 239. de hac fut. forma pro κατακαυσθ.]. *Harl.*

1496. (v. 1508.) τί γὰρ μαθόνθ' ὑβρίζετον [ita Kuſt.] Verſus hic in prioribus edd. male ante praecedentem collocatur; quem proinde auctoritate Mſs. Vat. et Arund. in ſedem ſuam reuocaui *i*). Collocari enim eum h. l. oportere, vel patet ex Duali ὑβρίζετον, qui reſpicit Socratem et Chaerephontem, a quibus duo praecedd. verſus proferuntur. Porro pro μαθών *k*), vt priores edd. corrupte habent, clarum eſt, legendum eſſe μαθόνθ', vt reſpondeat duali ſeq. ὑβρίζετον, quamuis idem verſus etiam ſic legi poſſit, vt legitur in Ms. Vat. U. τί γὰρ μαθόντες τοὺς θεοὺς ὑβρίζετον *l*); Quod autem attinet ad phraſin illam τί μαθών, ea apud Atticos idem ſignificat quod τί παθών, i. e. *quare*, *quamobrem*, vt praeter Caſaub. ad Athen., et alii iam ante monuerunt. *Kuſt.* In primariis edd. legebatur: τί γὰρ μαθὼν ὑβρίζετόν γ' εἰς τοὺς θεούς; in recentioribus repoſitum μαθόνθ' ex Biſeti emendatione, quam confirmat ſcri-

h) Hunc locum etiam Bergl. laudat.

i) In Ed. Bas. v. 1495. (v. 1507.) ſubiicitur v. 1496. (1508.) *Ern.*

k) Ed. Canin. μαθών, vitioſe, vnde ſtellula praefixa. Ia. delet γ' male. R. μαθόντες τοὺς θεοὺς ὑβρίζετε. C. totum verſum omittit. *Ern.* γ' quod vulg. poſt ὑβρίζ. fuit, deeſt etiam in Elb. *Harl.* In Acharnn. 826. τί δὴ μαθὼν φαίνεις ἄνευ θρυαλλίδος; vbi v. Not. *Bergl.*

l) Ita etiam cod. Bau. mihique placeret, v. Greg. Cor. de dial. §. 30. ibique Koen. p. 98. *Harl.*

ptura cod. B. τί γὰρ μαθόνθ' ὑβρίζετον ἐς τ. θ. m); versu in quarto pede vacillante. Sic etiam est in meo, cum leui menda μαθόντ'. In membr. et in C. τί γὰρ μαθόντες τοὺς θεοὺς ὑβρίζετε; quod sane recipi poterat n). Melior tamen est lectio, quam ex his omnibus reconcinnaui, μαθόντες duorum optimorum codd, mutans in μαθόντ' ἐς, et dualem ex aliis codd. adsumens pro plurali o). Ad Socratem et Chaerephontem directus hic sermo. Hic vt aliis in locis pro μαθόντ' legendum esse credo παθόντ'. v. not. ad Lys. 599. Pl. 908. Vesp. 251. *Brunck.* Verissime ita iudicauit Br. Quare recepimus [τί γὰρ παθόντ' εἰς τοὺς θεοὺς ὑβρίζετον;]. Eadem varietas supra 401. *Herm.* Sequutus eum est Sch.

1497. (1507. Br.) ἐσκοπεῖσθον p). Sic A. C. Vulgo ἐσκοπεῖσθε q). *Brunck.* Cod. quart. Reg. ἐσκοπεῖτε τὰς ἕδρας. Gl. στηρίξεις. Ceteri codd. habent τὴν ἕδραν, quo refertur glossa in meo τὴν στήριξιν. Numerum pluralem praetulerim. *Idem* in Suppl. Recte ita iudicasse Brunkium censuit *Herm.* Itaque et ipse et Sch. dederunt ἐσκοπεῖσθον τὰς ἕδρας.

1498. (v. 1510.) In Eqq. 251. ἀλλὰ παῖε καὶ δίωκε καὶ τάραττε καὶ κύκα καὶ βδελύττου. Acharn. 280. βάλλε, βάλλε, βάλλε, βάλλε, παῖε, παῖε τὸν μιαρόν· οὐ βαλεῖς ἄν, οὐ βαλεῖς; *Bergl.*

1500. (v. 1512. Br. 1510. H. 1514.) τόγε r) τήμερον ἡμῖν. Sic, vt impressi, IV. codd. Fuerunt olim exemplaria, in quibus legebatur τόγε τήμερον εἶναι s). v. (Pierson.)

---

m) Etiam cod. Borg. scriptura: τ. γ. μαθόνθ' ὑβρίζετόν γε τ. θ, vbi et quartus pes recte se habet. Cod. quart. Reg. (in Suppl. laud.) τί γὰρ μαθόνθ' ὑβρίζετον εἰς τ. θ.

n) Recepit ex Rau. *Inuern.*

o) Edidit enim Br.: τί γὰρ μαθόντ' ἐς τ. θ. ὑβρίζετον;

p) Vt Br. Herm. Sch. ediderunt.

q) Quod Inu. e Rau. restituit. — Supra 171. ζητοῦντος αὐτοῦ τῆς σελήνης τὰς ὁδούς. *Bergl.*

r) Diuisim τό γε scripsit *Herm.*

s) Moeris ita legit et Pierson. censet εἶναι Aristophani redden-

not. ad Moeridem p. 364. et Koen. ad Greg. Cor. de dial. Att. §. 29. [p. 29. ſ.]. *Brunck.* Soph. Oed. T. 113. *καὶ χορεύεσθαι πρὸς ἡμῶν*, vbi Schol. *χορεύεσθαι ἀντὶ τοῦ ὑμνεῖσθαι, τιμᾶσθαι.* Hic vero pro *ſaltare*, ſeu ſolitas chori partes in fine dramatum, dum is in theatro adhuc moratur, agere *t*). Comicus in fine Vesp. Ἀλλ' *ἐξάγετ', εἴ τι φιλεῖτ' ὀρχούμενοι θύραζε* Ἡ*μᾶς ταχύ. τοῦτο γὰρ οὐδείς πω πάρος δέδρακεν,* Ὀ*ρχούμενον ὅς τις ἀπήλλαξεν χορὸν τρυγῳδῶν·* e verſione Florentis: *Verum ite foras ſaliſubſuli, ite, ſi quid haec ars vobis placet; hoc etenim numquam accidit cuiquam, Quicumque chorum ſalientem emiſerit Tragoedus* (ſeu *comoedus* potius:) nempe quod, vt ibi caeteroquin idem Florens, Chorus ingrediens ſaltus ederet numquam egrediens; *τρυγῳδὸς* vero ibi promiſcue pro *comoedo* dicatur, qua de re egimus ad 295. *Spanh.*

Inter ſcripta gallica politiſſimi auctoris *Bern. de Fontenelle* exſtat commentariolum, quod ille ſibi olim iuvenis memoriae cauſa ſcripſerat nec luci deſtinauerat publicae. Titulus eſt: *Remarques ſur quelques Comédies d' Ariſtophane, ſur le Théatre grec* etc. Quae de Comici noſtri fabulis tulit iudicia, non vsquequaque vera ſunt. Non videtur graecae antiquitatis et linguae ſatis peritus fuiſſe vir ingenioſus, diuerſisque variarum rerum diſtinctus ſtudiis, vt dramatum ſcopum et alluſionem, actionem ſcenae, permultarumque Ariſt. facetiarum acumen percipere potuerit: in eoque minus aequum ſe prodit, quod pleraque e ſui temporis moribus aeſtimet. Sunt tamen in hac commentatione nonnulla, quae tollere velis, quaeque acre viri ingenium ostendunt. Placent mihi iſta, quae in *Nubes* obſeruat: „Le deſſein de cette piéce eſt fort plaiſant. *Strepſiade* eſt le vrai *Bourgeois Gentilhomme*, par la difficulté, qu' il a d' apprendre, par ſes mépriſes continuelles et par la naïveté avec laquelle il rend ce qu' il a appris. Il reſſemble fort auſſi à *George Dandin*, quand il ſe pleint d' avoir épouſé une femme de la

---

dum eſſe. Redundare eum Infin. ſic ap. Atticos, docet Ducker. ad Thuc. IV, 28. *Harl.* In nullo tamen cod. *εἶναι* inventum eſt.

t) In Auu. 1072. *τῇδε μέντοι δ' ἡμέρᾳ μάλιστ' ἐπαναγορεύεται. Bergl.*

ville, lui qui étoit un homme de la campagne." Primus e scriptt. nostris, nescio an solus, persensisse videtur *Bernardus* ille, nouae comoediae poëtarum qui exstant ex omni aeuo excellentissimum, solumque qui ingenio et vi comica Aristophani aequiparari possit, *Molierium*, Comico nostro quaedam debere, multaque lineamenta facetissimi illius plebeii hominis, nobilium mores aemulantis, *Monsieur Jourdain*, in dramate cui titulus, *Le Bourgeois Gentilhomme*, e *Strepsiade* adumbrata esse; quod verissimum esse facile deprehendet, quicumque vtramque fabulam diligenter leget. *Brunck.* in Add.

VARIETAS SCRIPTVRAE E CODD. ET EDD. VETT. ARISTOPH. NVBIVM ENOTATA *a*).

Argum. *b*) p. 105. ed. Inu. l. 1. τις deest Ald. Iunt. II. (1525.)

l. 3. φοιτήσαντος Ald. Iunt. II.

Mox Σωκράτη Ald. Iunt. II.

l. 4. Verba εἴ πως δύν. — ἀπόδ. desunt Ald. aliisque edd. vett. tumque legitur: μὴ πειθομένου δὲ τοῦ μειρακίου αὐτὸς ἐλθὼν μανθ.

l. 7. καὶ ante μαθητὴν et artic. τοῦ ante Σωκρ. deest Ald. Iunt. II.

l. 14. καὶ ante Αἰθέρα deest Ald. Iunt. II.

l. 17. ἀποκαταστῆσαι. καταστῆσαι Ald. Iunt. II.

l. 20. γελοτοποιεῖ Iunt. II.

l. 21. ἄγων. Ald. διάγων. Ita et Iunt. II.

Ad verba εἰς βίαν in exempli ed. Ald. marg. adscriptum: ἀντὶ τοῦ βιαίως, καὶ ἀντὶ τοῦ, μετὰ βίας.

l. 22. Pro ἐξαγαγ. est ἐξάγοντος in Ald. Iunt. II.

l. 24. παραλ. περιλαβὼν Ald. Iunt. II.

l. 27. κατωρθωκότα Ald. Iunt. II.

l. 30. σύγκρισιν in omnibus edd. vett.

l. 32. ἐμπίμπρησι Ald. Iunt. II.

l. 33. Σωκρατικῶν edd. vett. omnes.

---

a) Omisimus hic interdum eam varietatem, de qua in ipsis Commentariis disputatum est. Codicum Brunk. varietas omnis in eius not. legitur.

b) In ed. Ald. etc. tertio loco legitur. — Nulla argumenta praefixa sunt in edd. Iunt. I. III.

Argum. I. Comm. p. 12. l. 2. a fin. post Ἀθήνησι commate est distinguendum.

P. 13. l. 1. αὐτόν. Manca haec sunt. Nam αὐτὸν non ad Socratem, sed ad Euripidem referri debet. Exciderunt, opinor, nonnulla de Comicorum et Tragicorum, Euripidis maxime, dissidio. Articulus τοῦ ante Ἀριστ. deest in omnibus edd. et delendus est.

L. 4. Etiam ante τοὺς ἀναπαίστους additur καὶ Ald. Iunt. II. vt ante πρὸς τ. δ.

L. 7. ἀπέλειγον Iunt. II.

L. 10. ἦν μεν — κωμοδιδάσκαλος ὃς ἦ. Ald. Iunt. II.

L. 11. ἠνάγκαζε Ald. Iunt. II.

Arg. II. l. 16. εἶχεν clare Ald. Iunt. II.

P. 14. l. 1. Ἀλκμαιονιδῶν etiam Ald. Iunt. II. Harl.

l. 2. ἐξαρχῆς iunctim ed. Ald. Iunt. II.

IV. p. 14. l. 11. ἐπωφελῆ Ald. Iunt. II. Ven. I. II. Raph. In marg. exempli mei ed. Ald. est adscriptum: Ἐπωφελής, ὁ καλούμενος Ἐφιάλτης. In vtraque Ven. mox ἀσέβεια.

l. 13. Ἄλλαι δ᾽ ὑπ᾽ Ald. Iunt. II. Ven. I. II. Raph. Harl.

l. 14. εἰς Ald. Iunt. II. Ven. I. II. etc. Retinuit Harl. sed recte vertit; *vnus*. In marg. ed. Ald. adscriptum: πατραλοίας καὶ πατρολώας ὁ αὐτός, τοῦτ᾽ ἐστι πατροτύπτης. In Iunt. II. πατραλοίας.

l. penult. φησι Ald. vt iam monitum est. Sed ita etiam Iunt. II. In Ven. I. II. haec non adiecta sunt metricis.

VI. p. 16. l. 2. Κόνῳ Ald. Iunt. II.

διαρρίφεις. In Ald. Iunt. II. Port. (ἀποῤῥιφεὶς.)

P. 18. l. 3. παράπαν etiam Ald. Iunt. II.

Lin. 5. Locus ita legendus, vt est in omnibus edd. ἡ δὲ ὁλοσχερῆ τῆς διασκευῆς τοιαῦτα ὄντα — Verba τ. διασκ. nescio quo casu exciderunt.

L. 7. Post λαλεῖ colon ponendum.

L. 8. Leg. ἡ διατριβή — vt in omnibus edd.

L. 12. καὶ ante διὰ τοῦτο deest Ald.

VII. c) p. 19. l. 2. βασκήναντες sine iota subscr. Ald. Iunt. II. Crat. Harl. etc.

---

c) In ed. Crat. Wech. Bruh. tantum hoc Thomae Argum. legitur cum inscriptione: Ἡ ὑπόθεσις τοῦ παρόντος δράματος ἔστιν αὕτη. In Venn. Raph. hoc et metricum.

L. 9. τὸν τούτου παῖδα Ald. Iunt. II. Crat. Ven. I. II. Wech. etc.

L. 12. ἐκεῖνον Ald. Iunt. II. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub.

P. 20. l. 1. γήραος οὐδῶ Ald. Iunt. II. Crat. Ven. I. II. Wech.

L. 2. Post νέος, non post ἀρχ., comma ponunt Ald. Iunt. II. Crat. Ven. I. II. Raph. Deleuit Wech. eamque sequitur Brub.

L. 5. τῇ κινήσει Ald. Iunt. II. Crat. Ven. I. II. Wech. etc.

L. 7. πεποίηκεν Ald. et al. edd. vt l. 8. γεγενῆσθαι.

L. 11. καὶ ante Νεφέλας deest Ald. Iunt. II. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Port. Kust. Harl. Addidit Herm.

In dramatis personis p. 106. ed. Lips. l. 5. pro μαθηταὶ Σωκρ. in Ald. Iunt. II. III. Crat. Ven. I. II. etc. μαθητὴς Σ.

L. 8. et 9. articulum ante δικ. et ἀδ. λ. omittunt Ald. Iunt. II. III. Crat. Ven. I. II. etc.

Tum Ald. Iunt. II. III. Crat. Ven. I. II. etc. δανειστὴς Πασ. et post, ἕτερος δανειστὴς Ἀμυνίας.

---

1. In Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. praefixum: Στρεψιάδης ὁ προλογίζων. In cod. Bau. versus saepe sunt aliter distincti. Sic primus ἰοὺ — νυκτῶν, v. 8. ss.

ἀλλ' — νεανίας ἐγείρεται
τῆς νυκτὸς — ἐν πέντε
σισύραις — ἀλλ' εἰ
δοκεῖ etc.

3. ἀπέρατον Ald. Iunt. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Port. Lugd. Amst. ἀπέραντον Iunt. I.

5. Post ῥέγκουσιν nulla distinctio in Ald. Iunt. I. II. III. Interpunctio primum in Crat. (ῥέκουσιν vitiose Ven. II.) πρὸ τοῦ diuisim etiam Ald. Iunt. I. II. III. Ven. I. II. Wech. Raph. Lugd. Amst. προτοῦ Brub. Port.

6. ἀπόλλοιο Elb.

7. ὅτ' — κολάσ' ἔξεστι Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Port. etc. κολάσαι ἔξ. R. ap. Ern.

10. Vitiose Ven. II. ἐγκεκαλυμμένοι. (in Plur. vt v. seq.) Aeque perperam v. 16. in edd. vett. etiam Port. iunctim ὀνειροπολεῖ.

18. ἅπται καὶ τὸν λύχνον Elb.

19. ἵνα γνῶ marg. cod. Bau. a manu recent.
20. λογίσομαι Bau. Elb.
22. τί ἐχρησάμην non, *in quem vsum*, sed *quid foeneratus sum?* reddit *Bos.* Obſs. Crit. p. 62. ſ. συνῆκ' in fine verſus addunt L. R. C. Ia., in capite ſequ. Ib. *Ern.* Etiam Bau. Elb. v. 23. συνῆχ' ὅτ' ἐπρ. v. Not.
26. C. ap. Ern. τὸ κακὸν τοῦτο.
29. πολλοὺς deeſt L. Ia. ap. Ern.
30. χρέως vitioſe Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. με omittunt L. et Elb. — Perperam Iunt. II. μετὰ τὸ Π.
34. χ' ἅτεροι Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. II. Wech. Brub. Raph. Port. Lugd. χ' ἅτεροι Ven. I. χ' ἄτεροι Amſt.
35. ἐνεχυράσασθαι L. ap. Ern., Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Port. Lugd. Amſt. De v. ἐνεχυράζεσθαι v. Bos. Obſs. Crit. p. 62.
36. στρέφει L. et Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. (vt recentiſſ.). Primus Portus dedit στρέφῃ. Ita et Lugd. στρέφη Amſt.
37. τις δήμαρχος L. ap. Ern.
39. δ' in ed. Bas. deeſt (auctore Harl. — in Crat. legitur).
40. τρέψεσθαι Iunt. III. et φεῦ huic verſui addit.
41. φεῦ deeſt R. ap. Ern. — προμνήστρια 'πολέσθαι Crat. Ven. I. II. Brub. (antea vitioſe Ven. II. εἴσθ') προμνήστριά 'πολέσθαι ſic Wech.
42. γῆμ' ἐπῆρε Ald. etc. In Elb. μ' ἐπῆρε γῆμαι — με perperam deeſt Ven. I. (reſtituit II.)
43. ſ. in Bau. ſic poſiti:

'Εμοὶ — εὐρωτιῶν
ἀκόρητος — μελίτταις,
καὶ etc. In Elb. εἰκεῖ.

47. ἀδελφιδῆν Iunt. I. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph.
49. συγκατεκλινόμην Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Port. etc.
50. πρασιᾶς R. ap. Ern. Mox ἐρίω Elb.
51. Ἡδ' Ald. Iunt. II. Crat. Ven. I. II. Wech. Raph. (ſine accentu Iunt. I. III. Brub. Port.)
52. Κωλλιάδος Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Raph. κωλιάδος Brub. etc.
γενετυλλίδος Mſs. L. Ia. 2.
58. ἴλλ9'. ἴθ' Elb. ἴθ' L. vt Suid.

κλάγῃς Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. etc.

δὴ κλαύσομαι Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. etc. Ms. 127. Barocc. ap. Daw. διὰ τί δῆτα κλαύσ.

Pro κλαύσομαι Bau. κραύσομαι.

59. θρυαλλίδων Ib. θρυαλλίδον vitiose Ven. II.

60. νῦν R. ap. Ern., Bau. — ἐγγύεθ' vitiose Wech.

61. In al. edd. τήγαθῆ, in al. τῇ 'γαθῇ.

62. δὴ ταῦτ' ἐλοιδορ. Ald. etc. περὶ τοῦ ὀνόμ. δῆτ' ἐλ. cod. L. In Bau. περὶ superiori versui adiectum et δῆτ' pro δὴ ταῦτ' legitur. In Elb. δὴ deest.

63. Leg. est τοὔνομα.

64. Χάριππον (pro Κάλλιππον Iun). Ald. etcc.

65. τιθῆμην sine apostropho Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Port. Lugd. Amst. In VV. LL. ed. Lugd. affertur: Ἐπετιθέμην φειδ. *Vet.*

67. κοινῇ sine iota subscr. Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Raph. cum iota subscr. Brub. Port. etc.

68. Post ἐκορίζετο colon in ed. Lips., loco signi interr., ponendum.

69. ἐλαύνεις L. Elb.

70. ξυνίδ' Ald. Iunt. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Port. etc. ξυνίδ' Iunt. I.

Post ἔφην comma, aut colon, in ed. Lips. esse debet, vt in aliis edd.

71. Φελλέως codd. L. Ia. Φίλλεως Ald. etcc.

72. ἐνειμένος Bau. ἐνημένος Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. ἐνημμένος primus Port.

73. ἐπείθετο omnes vett. edd.

74. κατέχει Ald. etcc.

75. Post φρ. interpunctio deest, et post ὁδοῦ punctum in Ald., comma in Bau. cod. Iunt. I. II. III. Omnis interpunctio abest Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Port. etc.

76. ὑπερφυᾶ Elb.

78. in Elb. deest. In Ven. II. sic vitiosissime legitur:

ἀλλ' ἐξεγεῖρε πρῶτον αὐτὸν ἐπεγείρωμαι, πῶς,
πῶς δῆτ' ἂν etc.

79. ἥδιστ' αὐτὸν L.

80. Etiam pro Φειδιππίδη in Iunt. I. Φειδιππίδιον.

81. κυσόν με Ald. etc.

82. Post τί ἐςιν signum interr. est ponendum. εἰπὲ μοι Ald. etcc.

84. μή μοί γε etc. deest hic v. cod. Elb. infra atramento subrufo scriptus.

85. Pro οὗτος C. ap. Ern. αὐτός.

86. εἴπερ ἐκ τ. κ. μ' ὄντως Ald. etcc.

87. μοι deest et tum τί οὖν recte legitur Ald. etcc. πιθοῦμαι Ald. etcc. πειθοῦμαι Elb. ed. Bas.

89. ἃ ἂν σ' ἐγὼ Bau. Elb.

90. Ald. sic interpungit: καὶ τί. πείσει. Iunt. I. II. III. Brub. Raph. Port. καὶ τί; πείσει; Lugd. Amst. καὶ τί, πείσει; Crat. Ven. I. II. Wech. καὶ τί, πείσει. In L. C. I. ap. Ern., Bau. Elb. πείσῃ.

91. γ' R. ap. Ern. omittit.

93. τοῦτ' deest C. ap. Ern. In Bau. ἐςὶν ἐτεὸν τοῦτ' et v. praeced. idem θυρίδιον

94. ἐςὶν Φρ. Iunt. I.

96. ἐςὶ Ald. etcc.

97. κᾆτ' Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Lugd. Amst. κᾆτ' Raph. Port. Pro ἡμᾶς C. ap. Ern. ἡμῶν. — ἄνθρακες Ven. I. II. Wech.

98. διδῶ Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Port. Lugd. Amst.

100. εἰσὶ Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Port. Lugd. Amst.

101. μεριμνοφροντιςαὶ Iunt. I.

102. ss. In Bau. ita descripti sunt versus:

ἀλαζόνας τοὺς ὠχρι-
ῶντας — λέγ. ὧν
ὁ κακοδ. — Χαιρεφῶν
Ἦ — ἀλλ' εἴτι
κήδῃ (sic) — τούτων
γενοῦ μοι etc.

106. κήδῃ L.

108. γέ μοι Ald. Iunt. I. II. III. etc.

109. Minuscula init. litera scribendum est φασιανούς. De Leogora, Andocidis oratoris patre, copiose agit Sluiter. Lect. Andoc. p. 11. vbi per φασ. *gallos* intelligit.

110. ἀντιβολῶσ' (iunctim) Iunt. III. Ven. I. II.

111. Pro διδάσκου Elb. δικάσου.

113. Φασιν sine accentu Ald. Iunt. I. II. III. Raph. Φασι Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Φασίν Port. Lugd. Amst.

114. ἥττω etiam Bau., R. L. ap. Ern., ἥττονα Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Port. Lugd. Amst.

115. τἀδικώτατα Ald. etcc. Antea λέγοντά φασι scribendum, vt etiam in edd. vett. omnibus est.

117. Perperam in edd. vett. etiam Port. Lugd. Amst. post χρεῶν, non post σε, comma positum.

119. πειθοίμην Bau. et C. — Vitiose Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. τλαίειν.

121. Δήμητραν I. vterque. — ἔδῃ Elb., ἔδοι L. I. εἴδῃ C. Ib.

122. R. L. I. Elb. σαπφόρας.

123. ἐξολῶ L. ἐξελῶσ' (iunctim) Iunt. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech.

126 — 131. In Raph. Port. praefixum: Δράματος τοῦ πρώτου σκηνὴ δευτέρα. Similiter in seqq. In cod. Elb. sunt quinque versus, quorum primus finitur verbo εὐξάμενος, secundus v. βαδίζων, tertius v. ὤν, quartus v. σκινδαλμοὺς (sic), quintus v. στραγγεύομαι.

127. τοῖσι R. ap. Ern., Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Port. etc. Post διδάξομαι, non post αὐτός, comma ponunt edd. vett.

130. σκινδαλάμους L. σκιδαλάμους R. ap. Ern., σκινδαλμοὺς Ald. etcc.

134. κικυνόθεν Iunt. I.

138. σύγγνωθι Ald. etcc.

139. Vitiose Ven. I. II. τοὐξυμβλωμένον.

140. μαθηταῖσι Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Port. μαθηταῖσιν Raph. Lugd. Amst.

141. νῦν Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Port. — L. οὑτωσίν.

143. σε deest cod. R. ap. Ern.

145. ψύλλαν in acad. Ald. ed. exemplo correxit nescio quis ψύλλ' ἄν. — αὐτῆς Ald. Iunt. I. II. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Port. Lugd. Amst. αὑτῆς Iunt. III.

147. τοῦ Σωκρ. Ald. etcc. ἀφήλλατο Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Port. Lugd. Amst. In Not. ed. Lugd. ἀφήλατο.

148. ἐμέρησε vitiose Ald. (in meo certe exemplo, nisi ἐμέρισε vt Harl. in Ald. esse ait, ita correctum sit, nam figura literae η ab vsitata ibi differt, atramentum non item). ἐμέρησε clare est in Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. δὴ τοῦτ' ἐμέτρισε Elb. τοῦτο διεμέτρησας L. διεμέτρησε, fine

τόδε R. ap. Ern. δῆτα τοῦτ' ἐμέτρησε Iunt. I. II. III. Port. etc.

150. ἐνέβλεψεν Elb.

152. ἀναμέτρει Elb. ἀνεμέτρει pro διεμέτρει dictum esse monet Bos. Obss. Crit. p. 61.

157. R. L. ἔχει. Aut post ἔχοι aut post τουῤῥοπύγ. interrogationis nota est ponenda. De v. ἐμπὶς add. Bos. Obss. p. 64. s.

158. τὸ deest Elb. — L. κατ' οὐροπύγιον. I. vterque κατ' οὐῤῥοπύγιον.

164. τῆς ante βίας addit Elb. — τρωκτὸν vitiose Crat. Ven. I. II. Wech.

165. ἐς' R. ap. Ern.

166. τρισμακάριοι Elb. Bau.

173. κεχηνότος sine iota subscr. Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Port. Lugd. Amst. κεχυνότος vitiose Raph.

176. εἶεν deest C.

181. in Bau. primum omissus, dein margini adscriptus est, et ad ἀνύσας additum ὡς τάχιστα.

182. Σωκράτη Ald. etcc. Σωκράτην L. C. I. vterque.

184. Pro ποδαπὰ Ib. ποταπά.

185. ἐοικέναι Ald. etcc.

186. τῆς (pro τοῖς) vitiose Crat. Ven. I. II. Wech.

189. Post ζητοῦσι interrog. signum in Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Port. Lugd. Amst. — τουτό γε Ald. etcc. τοῦτ' ἔτ. etiam R. Bau. Elb. τούτου γε L.

R. ap. Ern. εἰσὶν οὗτοι καὶ καλοί.

191. τί γὰρ — Ald. etcc.

192. δ' ἐρεβοδ. Ald. etcc.

195. κεῖνος perperam Amst. ὑμῖν Bau. Idem in marg. exempli mei Ald. adscriptum.

196. ἵνα in hoc versu abest Bau., sed sequ. legitur ἵν' αὐτοῖσι — γε deest Ib. vt 199. L. γ' 201. 202.

199. ἄγων γ' ἐστι χρ. Ald. etcc. (In Brub. post διατρίβειν perperam punctum ponitur.)

200. τί γὰρ τάδ' ἐστιν. In not. ed. Lugd.: τί ταῦτ' ἐστὶ Vet. εἰπέ μοι Ald. etcc. Perperam Brub. εἶπέ μοι, in qua etiam, vt et in nonnullis aliis, male αὐτηί.

210. Κικυννεῖς Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Port. Lugd. Amst.

211. Εὐβοῖ' Elb. Εὔβοια Bau. Εὔβοι' Ald. etcc.

213. ὑμῶν Ald. etcc. In Lugd. et Amst. ἡμῶν. 214. ποῦ 'σθ' R. ap. Ern.

214. ὅπου 'στι, ἀντηί (sic) Iunt. I. ὅπουστιν Wech. 'αὐτηί Iunt. II. III. Brub. Port. Lugd. Amst. αὐτηί Crat. Ven. I. II. Wech. Raph.

215. πάνυ etiam Ald. etcc. Ia. πάνυ μέγα Φρ.

217. L. οἰμώξασθ' ἄρα.

219. Nomen Μα. ante Σωκράτης excidit in Ald. Iunt. II. III. ὦ ante Σώκρατες deest Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Port. Lugd. Amst. In not. ed. Lugd. Στ. Σωκράτης quidam, non Σώκρατες.

224. ὅτι δρ. Crat. Ven. I. II. Wech.

226. Post ὑπερφρονεῖς puncto, post γῆς plane non interpungit ed. Ald. (post γῆς interpunctio in edd. vett. omnino deest.) — ἀπὸ ταροῦ Ia. Ib. Vitiose Crat. Ven. I. II. Wech. Raph. ἀ. θαῤῥοῦ. Excidit ante h. vers. nomen Στρεψ. in Iunt. I.

228. ' ξεῦρον (sic) Iunt. II. 'ξεῦρον Iunt. III.

230. κατεμίξας. C. καμίξας. εἰς Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Raph. Port. Lugd. Amst. ἐς. Mox vitiose Iunt. III. τὸ —

231. In ed. Ern. perperam legitur: εἰ δ' ἂν χαμαί, et in Obss. ex cod. L. affertur εἰ δ' ὢν χ. quae est scriptura edd. omnium. — τ' ἄνω Iunt. III.

232. C. ap. Ern. οὐ γὰρ ἂν ἀλλ' —

233. αὐτὴν Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Port. etc.

234. τοῦτ' αὐτό, non bene, iudice Ern.

237. νυν Ald. Iunt. I. II. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Port. etc. νῦν Iunt. III. Raph. — Tum cod. Elb. κατάβηθι. Crat. Ven. I. II. Wech. vitiose καθάβηθ' — ὡς ἐμ' L. male.

238. με διδάξῃς Elb. Bau. L.

246. ὁμοῦμαι Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. ὀμοῦμαι Port.

247. (vulg. 246.) ὁμεῖ Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. ὀμεῖ Port. ὀμῇ Elb. Bau. L.

248. τῷ γὰρ ὄμνυτ' ἢ Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Comma post ὄμνυτ' habet Raph. signum interr. Port. ὠμνεῖτ' Elb. In ed. Ern. pro ἢ est ᾗ atque

hoc deesse in R. et ῥ sequenti versui adiungi in Obss. monetur.

251. ἄτ' R. vt Ib. 344.

252. συγγενέσθαι R. — νεφέλαις Elb. — εἰς λόγ. (pro ἐς) Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Port. Lugd. Amst.

253. ἡμετέραις Elb. ἡμετέροισι perperam Iunt. II. δαίμοσι R. ap. Ern.

257. θύσετε Bau.

258. πάντα ταῦτα Ald. etcc. In Bau. L. ταῦτα πάντα. Vitiose Crat. Ven. I. II. Wech. Raph. θελουμένους.

259. L. C. I. γενήσῃ, vt 261. C. ψεύσῃ.

260. Pro παιπάλῃ Elb. πιττάλῃ.

261. (vulg. 260.) γε με Ald. etcc. ψεύσῃ etiam Bau. Elb.

262. καταπατώμενος L. C. Vitiose Raph. καθαπαττόμενος.

263. Praefigitur in Ald. etcc. Σύστημα κατὰ περικοπὴν στίχων ιβ.

265. σεμνὴ — βροντισῃ Elb. in quo, vt in Bau. ab hoc inde versu alia est versuum distinctio, sed sine ratione vlla facta, iudice Harl.

267. μήπωγε, μήπωγε Bau. Elb., vt Schol. in edd. Ald. et Iunt. — πτύξομαι perperam Ven. II. καταβραχθῶ C. ap. Ern.

268. μὴ κυνῆν Ald. etcc.

269. In nonn. edd. male τῷ δ'.

270. κάθεσθε vitiose Iunt. II. Aeque male Ven. II. χιονοβλήτοισι.

271. ἴστατ' ἐν νύμφαις Elb.

272. χρυσέοις ἀρύεσθε πρόχουσιν Ald. et cett. edd. χρυσέαις R. L.; πρόχοις R., πρόχοισιν I. L. ap. Ern.

273. λύμνην Elb.

274. ἐπακούσατε Ald. etcc. (vitiose Iunt. III. ἐπακούσαντε.) ὑπακούσατε R. Pro χαρεῖσαι R. L. φανεῖσαι.

275. 'Αίνναοι R. Ia.

278. βαρυηχέος Ms. L.

279. κρυφὰς vitiose Ald.

281. τηλεφανῆς σκοπιὰς vitiose Iunt. II. III. Primum in Lugd. post δενδροκ. colo recte distinguitur.

282. ἀρδομέναν (per compendium) Ald. (diserte) Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Port. etc. θ' ἱερὰν Ald. etcc. χθόνα θ' ἱερὰν Bau.

287. μαρμαρίαισιν ἐν αὐγ. Ald. etcc. ἐν omittit Ms. L.

288. L. Ia. ὄμβριμον νέφος.

289. ἀθανάταις ἰδίαις. Ald. postremam syllabam vtriusque voc. per compendium scripsit: ἀθανάτ" ἰδῖ", plene ἀθανάταις ἰδίαις Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. etc.

290. (v. 289.) ὄμματι. Ald. ὄμμα, plene ὄμματι Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. etcc.

291. καλλίφαντος del. L. I. male, Ern.

292. ἦσθον sine iota subscr. Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Port. Lugd. Amst.

295. Ib. νῦν et del. ἐστὶ, male. Ern. Pro primo ἐστιν in Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Port. etc. ἐστὶ —

296. σκώψῃς μὴ δὲ ποιήσῃς Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Port. Lugd. Amst.

297. μέγα γάρ τοι Elb.

298. Praefigitur in Ald. etcc. Ἀντῳδὴ ἀντιστροφῆς κόλων (sic Ald. Iunt. I. sed Iunt. II. III. κώλων et ita cett.) ιστ΄.

299. Ald. etcc.

ἔλθωμεν λιπαρὰν
χθόνα Παλλάδος, εὔανδρον γᾶν
Κέκρ. —

ἐς χθόνα et γαῖαν cod. Bau. ἔλθομεν vitiose Ven. II. ἐς 299. 300. addit R., v. 299. ἐσέλθωμεν et 300. χθόνα ἐς per glossam.

305. ὑψιρεφεῖς cod. R. ap. Ern. et Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. (Kust. Bergl.), ὑψηρεφεῖς codd. L. I. ὑψιφερεῖς Port. Lugd. Amst.

309. παντοδαπαῖς R. (Ern.), παντοδαπαῖσιν Ald. Iunt. I. II. III. Brub. Port. Lugd. Amst. παντοδαπαῖσι Crat. Ven. I. II. Wech. Raph.

310. Perperam βρωμία Ven. I. Wech. Raph. βρωμίᾳ Ven. II.

316. παρέχουσιν Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Port.

317. Vitiose Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. θεραπείαν.

318. ταῦτ᾽ ἄρα Mss. R. L. — Ald. Iunt. I. II. III. etc. ταῦτ᾽ ἄρ᾽ —

319. πεπόθηται perperam Ven. I. II. Raph.

320. νύξασ᾽. Elb. Bau. μίξασ᾽.

321. post ἰδεῖν in L. addi αὐτὸς monet Ern., sed videtur αὐτὰς esse.

322. νῦν Ven. I. II. Raph. Port. Lugd. Amst. — τὴν — Wech. ea sigla vtitur, quae τοὺς legi potest.

323. ἥσυχα ταύτας. Elb. Bau. Ald. Iunt. I., Ms. R. ap. Ern. ἥσυχος αὐτάς, Ms. I. ἡσύχως α. Ms. C. ἥσυχα ταύτης (sc. Πάρνηθος). ἥσυχ' αὐτὰς Iunt. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Port. etc. (In not. Scalig. ex Ven. affertur ἥσυχα ταύτας). Verba χωροῦσ' αὗται π. π. in ed. Ald. minoribus literis sunt scripta, vt versus ea caperet. χωρῆσ' Ven. II.

324. αὐταί. αὗται Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Port. etc.

325. ὡς deest Ald. etcc. et pro αὐτὰς in iisdem est ὁρῶ. (ἤδη νῦν μόλις ὁρῶ). νυνὶ Elb. νῦν καὶ μόλις ἀθρῶ R. ap. Ern. —

326. κολοκύντας Iunt. I. Crat. Ven. I. II. Brub. Raph. (καθορᾷς — λημᾷς plures edd.)

328. ἤδεις Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. Wech. Brub. ἴδεις Ven. II. ᾔδεις Raph. Port. etc.

329. σκιάν. L. Ia. καπνόν. — Antea ὁμόχλην Ven. II.

331. σφραγιδονυχ. Ib. Ern. σφραγιδωνυχ.

332. Post μετεωροφ. non interpungitur, sed post δρῶντας (δρῶτας Iunt. I.) comma in Iunt. I. Crat. Ven. I. II. Wech. Br. (in Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. μετεωροφαίνακας) post μετ. punctum, post δρ. comma Ald. Iunt. II. III. post μετεωροφένακας colon post δρ. comma Raph. Portus post ᾀσμ. punctum post μετ. et δρ. commata posuit. Ita Lugd. Amst.

333. ἀργῶς L. m. pr. ταῦτα Iunt. I. — μουσοποιοῦσιν Ald. etcc. μουσοποιοῦσι Elb. Bau.

334. στρεπταίγλᾶν Ald. στρεπταίγλᾶν Iunt. II. στρεπταίγλαν Ms. C. ap. Ern. et Iunt. III. στρεπταιγλᾶν Iunt. I. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Port.

ὁρμαί. vitiose Iunt. II.

335. ἑκατοντακεφάλα Ms. L. ed. Ald. Iunt. I. Crat. Ven. I. Wech. Brub. Raph. ἑκατοντακέφαλα Iunt. II. III. ἑκατοντακεφάλαν Ven. II. ἑκατογκέφαλα Port. Lugd. Amst.

κρημνοῦσας Crat. Ven. I. II. Wech. κρημνούσας Raph. In not. Scalig.: „ἑκατοντακεφ. et κρημνούσας cum vet."

336. ἀερίας διεράς γαμψοὺς οἰωνοὺς Ald. Iunt. I. II. III. Crat. etcc.

338. In edd. nonn. pr. perperam κεστρᾶν τε μάχη. — μεγαλῶν ἀγαθῶν Ms. L. — κρέα τορνίθια κιχλᾶν (sic) Ald.

Iunt. I. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. κρέα τορνῖθεια κιχλᾶν Iunt. II. III. κρέα τάτ' ὀρνίθια κ. Raph. κρέα τ' ὀρνίθεια Port. Lugd. In Amst. κρέατ' ὀρνίθεια κ. γε vulgo additum ante κιχλᾶν deest Bau. Elb.

339. τάς δ' R. L. ap. Ern. Post δὴ iidem codd. addunt νῦν.

340. γυναιξὶν etiam Ms. R. ap. Ern. vt Ald. etcc. (εἴξασι Ven. II).

342. γοῦν (al. γ' οὖν) Ald. Iunt. I. II. III. etcc. οὖν. δ' οὖν Elb.

ἐρίοισι (ita et Bau. Elb.) πεπτυμένοισιν (πεπτυμένοισι Bau.) Ald. Iunt. I. II. III. (in qua πεπταμένοισιν) Crat. Ven. I. II. Wech. Br. Raph. Port. etc.

343. γυναιξὶ Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Port. Lugd. Amst. — αὖται δέ γε etiam Elb. Bau. Reg. ap. Ern., vt alii libri. γε abest Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. etc.

344. σ' ἔρωμαι Bau. Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Port. etc. σ' deest in Reg. Ern. (vbi ἔρομαι legi videtur), L. C. habent ἔρωμαι.

νῦν post λέγε deest Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Port. etc.

347. γίνονται πάνθ' ὅ τι ἂν βούλωνται Ald. Iunt. I. II. Crat. Wech. Brub. Port. etc. γίνονται π. ὅ. ἂν βούλονται Iunt. II. Ven. I. II. Raph. πᾶν ὅτι βούλονται R.

κᾆτ' ἢν μὲν ἴδ. R. Ib. Ald. Iunt. I. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. κἂν μὲν ἴδωσι κ. Iunt. II. III. Port. κἂν μ. ἰ. Lugd. Amst. — Ia. L. χᾦταν μὲν ἴδ.

349. εἴκασαν Ald. etcc. ἤκασαν in R. ap. Ern. — αὐτὰς Ven. II. Raph.

350. τί γὰρ ἦν — Ald. etcc. — σίμωνα Iunt. I. δρῶσι Elb.

352. ταῦτα. L. καί, Ia. delet. Ern.

354. ὅτι. Ib. ὅτι. C. Ia. Κλεισθένην, vtrumque male. E.

355. τοίνυν γ' ὦ Ald. Iunt. I. II. III. τοίνυν δ'. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. γ' in codd. R. Ib. deest.

356. οὐρανομ. — Hic v. excidit in Iunt. I. in fine pag.

357. Praefigitur in Ald. Iunt. I. II. III. etcc. Σύστημα κατὰ περικοπὴν στίχων ς'.

παλαιγενεῖς Ald. etcc. παλαιογενεῖς Ms. R. ap. Ern. ὦ, quod Kust. addidit, non agnoscunt L. C. I. nec edd. vett. In not. Scalig. legitur: παλαιγενεῖς ὦ θηρατά. — θηρατὰ cod. Elb.

358. σύ τε λ. Ald. (vt cett.) sed in meo exemplo Ald. correctum in marg. σύ τ' ὦ λ., vti L. Ia. ap. Ern. legunt. — χρήζεις sine iota subscr. Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Port. Lugd. Amst.

359. γ' ὑπακούσωμεν Ald. etcc. γ' ὑπακούσαιμεν etiam Elb. Bau., R. L. Ia. — νῦν deest C. ap. Ern.

360. In fine versus male adiungit L. e v. sq. ὅτι, σοὶ δ' ὅτι. Ita etiam Elb. Bau.

361. βρενθύῃ — παραβάλλῃ — ἀνέχῃ codd. L. C., et Ia. παραβάλλεις. βρενθύητ' — ὀφθαλμῶ — παραβάλλεις cod. Elb.

ταῖς ὁδοῖς Bau. — καὶ τῷ. Ia. εἰ τῷ —

362. ἀνέχῃ — σεμνοπρεπεῖς Elb.

363. Pro ὡς vitiose ὢν Ven. I. II. σεμνόν. L. Ia. τερπνόν, male, Ern.

364. γάρ τοι Ald. etcc. — γ' εἰσὶ L. In fin. L. et Ia. τὰ δ' ἄλλα ἐςὶ κ.

365. πρὸ et Ὀλύμπιος Elb. In fin. Ald. etcc. ἐςιν.

366. οὐ μὴ ληρήσῃς Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Raph. οὐ μὴ ληρήσῃς Port. Lugd. Amst. οὐ μὴ ληρήσῃς Brub. In not. Scal. est: οὐ δ' ἐςι Ζεὺς *Ven.* — ληρήσεις Ms. Barocc. 43. — Vitiose Iunt. III. τί λέγει σ.

367. ἐμοί γ' Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Br. Raph. Port. etc.

368. μεγάλοις δὲ σημείοις ἐγώ σ' αὐτὸ διδ. Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Port. etc. — Cod. Elb. eo ordine verba habet, quem restituit Kust. Pro αὐτὸ L. τοῦτο.

369. κώπετ'. C. ap. Ern. et Elb. κοτ'.

370. καί τοι 'χρῆν (pro ἐχρῆν) Ald. Wech. Raph. καί τοι 'χρῆν Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Brub. Port. Lugd. καὶ τοὶ χρῆν Amst. Post αἰθρίας L. C. Ia. addunt οὔσης.

371. τούτῳ γε Ald. etcc. τοῦτό γε MS. Barocc. 127. — L. C. male προσέφησας.

372. τῶν δὲ vitiose Ven. I. II. Raph. — ὡς ἀληθῆς Elb. ἀληθῶς τὸν Δία Bau.

373. τοῦτο γάρ με Bau.

374. ᾧ τρόπῳ Port. τῷ τρ. Lugd. Amst. et in not. Scalig. τῷ τρόπῳ; *Vet.*

375. κατανγκασθῶσι Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Raph. κἀναγκασθῶσι Brub. Port.

376. πλήρεις. Bau. In Ald. vltima syllaba per notam expressa est, plene πλήρεις in Iunt. I. II. III. Crat. etcc.

Antea L. Ia. Poft. Lugd. Amft. κᾆτα κρ. R. κατακαρηκομᾶν μεναι.

379. ἐλελήθει Ald. etcc.

381. οὐδέ πω Ald. Iunt. II. III. οὐδέπω Iunt. I. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Port. etc. τῆς deeft R. ap. Ern.

383. εἰς ἀλλήλας. L. ἀλλήλαις, Ia. ἀλλήλαισι, quod non improbat Ern., fi ν addatur. — πατταγεῖν Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Raph. παταγεῖν Brub. Port.

384. ἀπὸ σαυτοῦ. 'γώ σε διδ. Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Brub. Port. ἀπὸ σαυτοῦ, 'γώ σ. δ. Ven. I. II. Wech. Raph. ἀπὸ σαυτοῦ· 'γώ σ. δ. Lugd. In R. ap. Ern. γ' ὥς σε δ. Ib. ἐγώ σ'.

385. ἤδη. L. Ia. ποτε, quod in R. adfcriptum voc. ἤδη tamquam gloffema. — 386. ἐξαίφνης αὐτήν. L. Ia. inuerfo ordine. — διεκορκορύγησεν Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Port. διεκορκορύγησε Elb. διεκορκορύχησεν Ib.

388. χ' ὥσπερ Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Port.

389. παππάξ, κἄπειτ' ἐπάγει παπαπαππάξ Ald. Iunt. I. II. III. Crat. etcc. In Elb. et Bau. femper vnica litera π fcribitur παπάξ. In R. L. I. ap. Ern. etiam fcribitur παπάξ. L. poft ἐπάγει addit παππάξ. In Ia. fuprafcriptum: σπονδεῖος.

390. χ' ὅταν Wech. Raph. χ' ᾧταν Brub. ἐπεῖναι. Vitiofe Iunt. II. III. εἶναι.

391. τοίνυν γ' Ald. etcc. γ' deeft L. Ib. — τυννουτουὶ Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Port. etc. In L. τιννουτουί.

392. τὸν δ' fecundo etiam loco Iunt. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Aliae τόν δ' — μέγα. R. Ib. μεγάλα. — βροντᾶν Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Raph. βροντᾷν Brub.

393. In Ia. Strepfiadi tribuitur. — καὶ ὀνόματ' Elb. — ἀλλήλοις Elb. Bau. — ὁμοῖα Ib.

394. πόθεν αὖ R. C. Ib. Ald. et cett. edd. ante Kuft.

395. Puto verba τοῦτο δίδαξον v. antec. in parenthefi effe accipienda, vt interrogatio in hoc v. continuetur. — περιφλύει. L. I. παραφλέγει.

396. Τηο' Iunt. II. III. Ven. I. II. Raph. Port.

397. μῶρε Ald. etcc. et Ms. R. In nonn. edd. μωρὲ—

398. πῶς δῆτ' οὐχὶ — Ald. etcc. δῆτ' etiam in R. ap. Ern. deest. Antea pro εἴπερ βάλλει R. ὑπερβάλλει, C. ι. βάλλοι.

399. Κλεόνυμον Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. (supra recte eaedem Κλεών.). καί τοι R. ποῖ.

400. γε abest Ib. — In fine 'Αθηναῖ' (per compendium) Ald. plene 'Αθηναίων Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. etc.

401. παθῶν vitiose Crat. Ven. I. II. Wech. Raph. δὴ abest C. δεῖ Elb.

402. σὺ ante λέγειν deest Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Br. etcc. — φαίνη et ἴσε Elb. Bau. ἴσι etiam Ald. Iunt. I. III. Crat. etc. (per siglam Iunt. II.)

403. αὐτὰς Ald. etcc. ταύτας etiam Elb. R. L. I. — ξηρὸς deest Ald. et al. vett., habet Brub. (ξηρὸς ἄνεμος, sed Port. Lugd. Amst. ἄνεμος ξηρὸς), est etiam in Elb. Bau. — ἄνεμος Ven. I. In fine Ib. κατακλασθῇ.

404. φυσσᾷ Ald. etcc. φυσᾷ R. Ib. — κᾆπειθ' edd. pr. vt plerumque. κᾀπειθ' Raph.

406. τοῦ ῥοιβδ. C. τῆς male, *Ern.*

407. ποτὲ τουτὶ L. ποτὲ omittit C.

408. ἔπτων Elb. — συγγενίσιν Ald. etcc. ξυγγενίσιν L. ap. Ern. vt Brunk. — ἔσχον L. Ib.

409. ἄρ' ἐφυσσᾶτ' Ald. etc. ἄρ' ἐφυσᾶτ' R. Ib. Elb. — διαλακίσασα Ib.

410. τὼ ὀφθαλμὼ Bau. — προσετίληησε Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. Wech. Br. Raph. Port. etc. προσετήλησε Ven. II. — κατέκαυσε L. qui etiam μου addit. προσετίλησε et κατέκαυσε Elb.

411. Praefixum in Ald. Iunt. I. II. III. Crat. etcc. Σύστημα κατὰ περικοπὴν εἴχων η. Nullius personae nomen additum in Ald. Iunt. I. II. III. Crat. (vbi in marg. exempli quo vtor adscriptum Χο. vel Σω.) Brub. In Ven. I. II. Wech. Brub. additum Χο. sed Port. praefixit Σω. Ita et Lugd. Amst. Ms. R. chori nomen praefixit. v. not. — σοφίας ἐπιθυμήσας Ald. etcc. — ἄνθρωπε R. —

412. γένησαι Elb. R. C. γενήσῃ.

413. ἔνεστι σοι Ib. e glossa. *Ern.*

414. κάμνῃς R. C. — μήδ' ἑστὼς Crat. Ven. I. II. Wech. Raph.

415. μήτε γε ῥιγῶν Ald. Iunt. I. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. μήτ' οὖν ῥ. R. L. Ia. μήτε ῥιγῶν Elb.

Iunt. II. III. Port. Lugd. — ἄχθη Elb., C. — μήτε γ' ἀμ-αχεῖν Ald. etcc. μήτι ἀμαχεῖν R. Ia. μήτ' ἀμαχεῖν L. et Elb.

416. οἶνου Ven. I. II. Raph. — ἀπέχῃ Elb.

418. πολεμίζειν C.

419. ἕνεκεν Ven. I.

420. τρισμβίην C., Ib. — θρυμβοκαδέλειον Elb. Bau., R. L. C.

421. ἕνεκα τούτων Ald. etcc. — In multis edd. vett. ἀπέχει μ'. —

422. Ἄλλοτί δῆτ' οὖν ν. Ald. Iunt. I. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. ἀλλ' ὅτι δῆτ' οὐ νομιεῖς Iunt. II. III. ἄλλο τί δῆτ' οὐ νομ. Port. Lugd. Amst. In Scalig. Not. Ἀλλά τί δῆτ' οὐ ν. Vet. Ἄλλο τί δ. οὖν ν. In R. Ms. Barocc. 127. ἀλλ' ὅτι. — Ib. addit οὖν e glossa. — ἤδη R. Ib. Bau. (num igitur in reliquis Ern. codd. et Elb. εἶναι fuit?) Ald. Iunt. I. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. In Iunt. II. III. Port. Lugd. Amst. εἶναι θ. — θεῶν Ib.

423. Post ταυτὶ punctum in Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Port. etc.

424. γ' ante ἀτεχνῶς deest Ald. etcc. ἀτεχνῶς deest R. In Ia. C. γ' ἀτεχνῶς. — ἁπαντῶν Iunt. I. Crat. Ven. I. II. Wech. Raph. ἁπάντων Brub.

426. νυν Ald. Iunt. I. II. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. νῦν Iunt. III. Raph. Port. Lugd. Amst.

427. γ' ὑμῶν Ald. etcc. R. L. Ib. omittunt γ'. L. Ib. δέομαι σοῦ τυχεῖν ὑμῶν ὧ δέσποιναι, quod caesuram corrumpit. Ern.

431. μεγάλας etiam in hoc v. post γνώμ. addunt Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Port. Lugd. Amst., non tantum v. sequ. — πλείονας ἢ σύ Ald. etcc. (cf. Not.) — νικήσει vitiose Crat. Ven. I. II. Wech. Raph.

432. γε ante λέγειν deest cod. L. ed. Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Port. Lugd. Amst. In Scal. notis: μή μοί γε addito γε.

434. τεύξῃ C. — τοίνυν γ' Ald. etcc. R. Ia. omittunt γ'. — ἱμείρῃς L. ἱμείρῃ Bau.

435. σεαυτὸν παράδος θαρρῶν Ald. Iunt. I. II. III. et omnes aliae edd. Nescio qui factum sit, ut in Lips. ed. hic ordo mutaretur. Corrigendus igitur locus. προπόλοισιν Ald. etcc. προσπόλοισιν Bau. et L.

436. δρῶσι τοῦθ' Ald. etcc. (τοῦτ' Crat. Ven. I. II. Brub.)

437. μ' ἐπέτριψεν Ald. etcc.

438. Post χρήσθων additur ἀνεχνῶς Ald. etcc. In multis edd. ὅτι, etiam Port. sed Lugd. ὅ, τι.

439. αὐτοῖσι Ald. etcc.

441. δέρειν Ald. etcc. R. Ib. (praeter alios codd.) δαίρειν. δαίρειν in not. Scal. Post hoc verbum in Ald. etcc. est punctum.

443. τοῖς ἀνθρώποις τ' εἶναι δ. Ald. etcc. In R. τοῖς τ' ἀνθρ. εἶναι δ. In L. Ib. deest τ'.

444. C. εὔγλωττος.

445. συγκολλητὴς C. Ib. συγκολλητὴς Ald. (non ξυγκ. vt Br. συγκολλήτης Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Port. etc.)

446. εὑρεσιεπὴς Ald. etcc. In R. C. εὑρησιεπής. In Scalig. notis εὑρεσσιεπής.

447. R. Ia. κύρβεις. — κίναδος Iunt. I. — In not. Scal. ῥύμη quidam, non τρύμη.

448. Ia. μάσλης.

450. ματιολοιχὸς Ald. etcc. ματτιολοιχὸς L. In not. Scal. ματιόλοιχος Vet.

451. λέγουσιν ἀπαντῶντες Ald. etcc. R. ap. Ern. λέγουσ' ὑπαντ. Ib. καλοῦσ' ἀπ.

452. χρήζουσι Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Port. etc.

453. L. κ' ἢν βούλωνται.

456. Socratis persona praefixa in Ald. etcc. (In Raph. nulla praefigitur) — λῆμμα Bau.

457. γ' deest Ald. etcc. ἕτοιμον perperam Ven. II.

462. Etiam in Ald. etcc. Socratis persona (non chori) praemissa.

465. ss. Ald. etcc. ita:

Στρ. Ἆρά γε τοῦτ' ἄρ' ἐγὼ
Ποτ' (s. Πότ') ὄψομαι;
Σω. Ὥστε σου πολλοὺς
Ἐπὶ ταῖσι θύραις
Ἀεὶ καθῆσθαι.
Βουλομένους ἀνακοινοῦσθαι
Τε καὶ ἐς λόγον ἐλθ.

Post ὥστε 466. (v. 467) R. addit γε, improbante Ern.

470. (471.) ἐς λόγους etiam Bau. R. L. I.

471. ἀντιγραφὰς Ald. etcc. κἀντιγρ. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Port.

473. s. (v. 474. s.) Ald. etcc.

Ἄξια σῇ φρενὶ
Συμβουλευσομένους μετὰ σοῦ.

479. (480.) ἤδη 'πὶ sic R. et alii libri, L. ἤδ' ἐπὶ male. Ern. ἤδη'πὶ Ald. Iunt. I. ἤδ' ἠπὶ Iunt. II. III. ἤδη .'πὶ Crat. etcc.

480. L. R. C. τί δαὶ improbante Ern. — διανοῇ Elb. Bau.

483. (484.) εἰ μέν γ' ὀφείλεται μοι (sine τι) Ald. etcc. εἰ μὲν δ' ὀφείλεταί μοι Ven. II. ἦν R. γὰρ pro γ' Ib. ὀφείληται R. — ὢν post μνήμων (in Kust.) deest L. I. ed. Ald. et cett.

484. (v. 485.) Versum totum omittit C. Pro ἐπιλ. L. Ia. habent κἀπιλ.

487. Scrib. οἶν. — δυνήσῃ C.

489. νυν Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Raph. νῦν Brub. Port. etc. — ὅπως omittunt L. Ia. — σοφὸν προβάλωμαι L. at I. προβάλλωμαι. προβάλομαι Raph.

490. ὑφαρπάσει Ald. etcc. In R. et Bau. ὑφαρπάσεις, Elb. ὑφαρπάσῃς.

491. τί δὲ Crat. Ven. II. Wech. τί δὴ Ven. I. Raph. L. σπεύσομαι.

492. οὑτοσὶ Iunt. II. III.

493. δέδοικας Elb. — πρεσβύτα Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Port. Lugd. Amst. (supra 357. tamen in his edd. πρεσβῦτα.) — δέῃ Ald. etcc. δέει etiam R. Ern.

494. Scrib. τί δρᾷς, —

495. C. μαρτύρομαι.

496. L. ἀκαρεὶ Ia. ἀκαρεῖ. — λιπὼν Ia.

497. ἴθι νυν Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. ἴθι νῦν Raph. Port. Lugd. Amst.

498. γυμνὸς Elb.

499. C. φοράσων. — ἔγωγ' etiam Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. non ἐγώ γ'. Port. Lugd. Amst. ἔγω γ'.

505. οὐ. μὴ λαλήσεις. Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Port. οὐ μὴ λαλήσεις Brub. οὔ· μὴ λαλήσεις Raph. Lugd. Amst. λαλήσῃς in not. Scal. λαλήσῃς R. — ἀκολουθήσῃς Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. ἀκολουθήσῃς Raph. Port. Lugd. Amst. ἀκολουθήσεις Elb. Bau. R. ap. Ern.

506. χαῖρε νῦν Raph.

507. μελιττοῦται Ald. etcc. μελιτοῦται R. Ia.

510. Praemittitur in Ald. Iunt. I. II. III. Crat. etcc. Κομμάτιον κώλων ή. — ἀνδρίας L. Ia.

511. εἵνεκα etiam Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. II. Wech. εἵνεκα Ven. I. Brub. Raph. Port.

515. αὐτοῦ Port. Lugd. Amſt.

517. Vitioſe Ven. I. σοφίαν 'πασκεῖ.

518. Praemittitur in Ald. etcc. Παράβασις κῶλον μί. — πρός γ' ὑμᾶς Ald. etcc. γ' omittunt L. C. Elb.

519. τὐληθῆ del. R. ap. Ern. — ἐκτρέψαντα Raph. Aliud vitium in Amſt. ἐκθέψαντα.

520. νικήσαιμ' ἔγωγε Ald. etcc.

522. σοφώτατα Bau.

523. ἀναγεῦσαι L. Ib. ἀναγκεῦσ' Wech.

525. Pro ὡς in Raph. ὥς. — ὑμῶν ποθ' Ald. etcc. — προδόσω Elb.

529. χ' ὁ σώφρ. Ald. etcc. χ' ὡ σ. Port. ὁ σόφρων Elb. Bau. In I. etiam ὁ σώφρ.

530. ἔτ' deeſt Ia. — πῶ Ald. Iunt. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Port. etc. πω Brub. πώ μοι Raph. Verba παρθένος — τεκεῖν nonnulli recentt. edd. praeeunte Raph. parentheſeos notis concluſerunt. — κοὐκ ἐξῆνόν πω μοι τ. vitioſe Iunt. I. —

531. παῖδ' *Vet.* non παῖς δ'. E *not. Scal.* — ἑτέρα Ald. Iunt. I. Crat. Ven. II. ἑτέρα Iunt. II. III. Ven. I. Wech. Brub. Raph. etc.

532. γενναῖος perperam Crat. Ven. I. II. Wech.

535. ἦλθεν Ald. etcc. ἦλθ' etiam Ib. — 'πιτυχία Elb. κοὐπιτύχη Crat. Ven. I. Wech. που 'πιτύχῃ Ven. II. Brub. κοὐπιτύχῃ Raph. κοὐπιτύχῃ Lugd. ποῦ 'πιτ. Amſt.

536. τοῦ 'δελφοῦ Bau. τοὐδελφοῦ Elb. et C.

537. πρῶτον Ia. μὲν deeſt C.

538. R. ἦλθεν et 540. ἔσκωψεν. — κατειμένον vitioſe Crat. Ven. I. II. Wech.

539. Poſt ἐρυθρόν, non poſt ἄκρου, comma habet Raph., in vett. edd. nulla eſt interpunctio. Poſt ἄκρου comma poſuit Port. Poſt παχὺ in plerisque punctum, in not. Scal. comma ponitur.

540. εἵλκυσεν Ven. I. II.

542. τύπτῃ — σκώματα Elb.

543. εἰσῆξε (ſine iota ſubſcr.) Ald. etcc. εἰσῆξε C. I.

544. αὐτὴ Ven. I. ἔπεσι Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Port. etc. — ἐλήλυθεν Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Port. In R. ἐλήλυθε.

546. τοῦτ' Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Port. etc.

547. αἰεὶ Ald. etcc. — εἰσφέρων, σ. Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Lugd. Amſt. εἰσφέρω, σ. Port. (Frob., Canin. Paris., et codd. R. C. Ia., auctore Ern., etiam Elb. Bau. ap. Harl. εἰσφέρων, σ.)

549. ἐς τὴν γασ. Ald. etcc. εἰς τὸν γ. Elb. — Pro ἔπαισ' in C. ap. Ern. ἔπεσ'.

550. κοὐκέτ' εἰσαῦθις γ' ἐπεπήδησα γ' αὐτῷ κ. Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Port. Lugd. Amſt. R. ap. Ern. κοὐκέτ' αὖτις ἐνεπήδηκα. L. bis delet γ', C. prius. Ib. et Bau. κοὐκέτ' αὖθις ἐμπεπήδηκ' αὐτῷ. Ia. κοὐκ ἐσαῦθις. ἐπ.

552. τοῦτον. τὸν addit Ia. — αἰεὶ Ald. etcc. ἀεὶ etiam R. Ern.

553. παρείλκησεν Ven. II.

555. οὕνεκα Ald. etcc. εἵνεκα Elb. et Bau.

556. ἦν Φρύν. Ald. etcc.

557. εἶθ' Ἕρμιππος αὖθις πεποίηκεν Ald. etcc.

558. Hunc verſum omittit C. ap. Ern.

559. εἰκοῦς Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Port. Lugd. Amſt.

561. R. ap. Ern. εὐφραίνησθε ῥήμασιν. — ε. εὑρήμασι Raph.

563. In Ald. etcc. praefixum: ᾨΔῊ (ſic pro ᾨΔΗ) ΚΑΙ' ΣΤΡΟΦΗ' ΚΩ'ΛΩΝ ιβ'. Tum praemittitur Χο.

565. κιλήσκω vitioſe Iunt. I. κυκλήσκω Ven. II.

566. ſ. ita diſponit Ald. (cum ſeqq. edd.):

Τόν τε μεγασθενῆ τριαί-

Νης ταμ. γ. τ. κ. ἁλ- etc.

568. θαλάττης L.

569. ἐμόν. ἡμέτερον Ald. etcc. ὑμέτερον C.

570. ſ. in vnum verſum coniungunt Ald. etcc.

571. βιοθρέμονα C.

572. ſ. (571. ſ.) ὑπερλάμπροις etiam R. ὑπέρλαμπρον ed. Baſ. auctore Ern.

573. ἀκτῖνι R. ap. Ern. — κατέχει vitioſe Iunt. I.

574. (573.) κῦδος Elb. Mirum in plerisque edd. pr. legi γῆς.

575. τε deeſt Elb.

576. (575.) In Ald. etcc. praemittitur: Ἐπίῤῥημα εἰ-χων κ'. θεαταὶ R. ποιηταί. — In fin. perperam Iunt. III.

προσέχεται — 577. ὕμμιν Ald. etcc. ὕμιν R. ap. Ern. ὑμῖν L. et Elb.

580. ἢ (fine iota) Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. ἢ in Raph. primum.

581. Νηδεμί vitiose Ald. Iunt. I. μηδενὶ Iunt. II. Recte scripsit Iunt. III. etc.

582. Παφλαγόνα etiam Ald. etcc.

583. ἠρεῖσθε Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph.

συνήγομεν etiam Ald. etcc. L. ξυνήγομεν.

584. κάπνοῦμεν R. ap. Ern.

585. ἐξέλιπε Ald. etcc. — γε quod addidit Kust. deest in edd. vett., vt in L. I.

586. (v. 585.) θρυαλλίδα C. — συνελεύσας Ald. etcc. ξυνελκύσας R. L.

587. εἰ L. ἦν. — στρατηγήσῃ L. Ia.

588. εἴλεσθε Iunt. I.

592. Κλέονα perperam Ven. II. ἑλόντες Ald. Iunt. I. II. Crat. Ven. I. II. etc. Recte scripsit Iunt. III.

593. τῷ ξύλῳ τούτου Ia. L.

594. τ' ἀρχαῖον Ald. etcc. ἐς' ἀρχ. Wech. Brub. — κἀξημάρτηται Ald. etcc. κἀξημάρτετε etiam R. ap. Ern. Vitiose Ven. I. II. κ' ξημάρτηται. Raph. κ' ἀξήμαρτηται.

596. Praefixum in Ald. etcc. Ἀντῳδὴ καὶ Ἀντιστροφὴ κώλων ιβ.

598. (597.) ὑψικεράταν L. I.

599. f. Ald. etcc. — πάγχρυσον ἔχεις οἶκον, ἐν ᾧ L. Ia. οἶκον ἔχεις.

601. σε fine acc. Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. etc.

603. f. vnum versum efficiunt in Ald. etcc.

608. κομαστὴς Iunt. III.

609. (v. 607.) In Ald. etcc. praefixum: Ἀντεπίῤῥημα στίχων κ. — ἡμῆς vitiose Iunt. I. Antea Ven. I. II. aeque male ἡνίοχ'.

610. συντυχοῦσ' Ald. etcc.

ἐπέστειλε Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. etc.

612. ἤφυσκε male Ven. II.

613. (611.) ἅπαντας deest L. Ia. improbante Ern. — ὠφελοῦσ' male Ven. II.

614. L. Ia. δραχμῆς.

616. (614.) πρίω Ald. (non, vt Harl. dicit, πρίῃ) Iunt. I. II. III. Brub. Lugd. Amst. Port. πρίῃ Elb. Crat. Ven. I. II. Wech. Raph. πρίῃ C. Ib. πρίων L.

σεληναῖον Ia. Ib.

617. δρᾶν φησιν ὑ. Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Lugd. Amst. Port. et post ὑμᾶς interpungitur.

618. Οὐδὲν vitiose Ald. — κυδοιδοπᾶν (sine iota subscr.) Ald. Iunt. I. II. III. etc.

619. Ὅς τ' ἀπ. Ald. — φησὶν Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II.

620. κέκλιωσιν etiam R. Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Raph. κάπλωσιν Brub.

621. λόγων vitiose Crat. Ven. I. II. Wech. Raph.

624. (622.) πενθῶμεν. C. τεθῶμεν. In fin. ἢ τὸν Σαρπηδόνα Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. etc. ἢ Σαρπεδόνα in Varr. Lectt. Scal.

626. In VV. LL. Scal. affertur ὑφ' ὑμῶν —

627. (625.) τὸν σέφ. Abest hic versus ab R. Ern.

628. κατὰ Σελ. Ib. καὶ τὴν Σελήνην.

632. σκαλαθηρμάτι perperam Crat. Ven. I. II. Wech. ἄττα Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Lugd. Amst. Port.

635. Post Στρεψιάδης deest interr. nota in Ald. Iunt. I. II. III., comma est in Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. interr. nota in Raph. etc.

638. Ia. πρῶτον βούλει.

639. Εἰπέ μοι Ald. etcc.

640. (638.) πότερα. L. Ia. πότερον. — In fine R. ῥυθμῶν ἢ ἐπῶν.

641. ἔγωγ' post μέτρων non habet R., sed post γὰρ ponit ἔγωγε.

643. ὅτι Ald. Iunt. I. Diuisim Iunt. II. III. Crat. etc.

644. πότερον Ald. etcc.

645. οὐδὲ Iunt. I. — ἡμιεκτέον Iunt. II.

646. ἂν 'θρωπε Ald. Iunt. I. ὦ 'νθρωπε Iunt. II. III. Crat. Ven. I. Wech. Brub. ὦ 'ντρωπε Ven. II. περίδου omnes edd.

649. οὐ ante περὶ addunt Ald. et cett. omnes.

651. συνουσίᾳ Ald. etcc.

653. κατ' ἐνόπλιον etiam Ms. C. ed. Ald. etcc.

654. Post δάκτυλον non interr. nota, sed comma Ald. Iunt. I. II. III. Interr. notam ponit Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. etc. εἶπέ δὲ Elb.

657. Ἀχαιῖος Ald. etcc. ἀχρεῖος Elb.

ὤζυρὲ Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. In R. I. ὦ ζυρέ, L. ὦ ὀζυρέ, Elb. ὦ οἰτυρί.

658. τί δὲ; etiam Ald. etcc. τί δαὶ R. ap. Ern.

660. πρότερα τούτου Ald. etc. Ia. τούτων. C. Ib. Elb. Bau. πρὸ τούτου.

662. τ' ἄῤῥεν' Ald. Iunt. etcc.

663. ταῦρος, τράγος R. I.

664. ἃ πάσχεις Ald. etcc.

665. ταὐτὸν I. τ' αὐτὸν Bau. et Elb.

670. (668.) C. τουτουί.

676. De personis in nonnullis codd. Ern. mutatis v. Not. In edd. nulla est varietas.

680. (678.) καλεῖς Elb. (num καλεῖν ap. Harl. legendum, an pertinet ad praeced. versum?) καλεῖν etiam Ern. dicit in al. legi.

681. Post ὀρθ. λέγεις in Port. Lugd. Amst. interr. nota.

683. δῆγε. Ia. δή.

685. ἔγωγ' ἀθῆλε' ἔ. Wech.

686. Λίσιλλα Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Mox L. Ia. Ven. II. Φίλινα.

687. R. ἄρσενα.

689. οὐκ ἔς' Ib. quod lenius videtur Ernestio.

690. (v. 688.) ἄῤῥεν' ὑμῖν Ald. etcc. ἄῤῥεν' ἡμῖν R. ap. Ern. atque ita etiam Ven. I. II. Raph. ἄῤῥεν' ἐν ὑμῖν I. C. Elb.

691. πῶς ἂν sine γ' Ald. etcc.

692. Ἀμύνια Elb. — Strepsiadis nomen non praefixum in Iunt. II.

693. γυναῖκα δὴ τὴν — Iunt. II. III. vnde Bas. Port. Lugd. Amst. etcc. auctore Harl. deest δὴ in R. I. Ald. Iunt. I. Crat. In codd. Elb. et Bau. fuisse videtur. τὴν deest R.

694. οὔκουν. Ald. etcc. οὐκοῦν — Mox Ald. etcc. ὅτι οὐ —

698. ἐνθάδ. R. ἐνταῦθ' et mox εἴ γε χρή.

700. παρατανῦτ' (iunctim) Iunt. II.

701. (v. 699.) τήμερα Ald. etc. τήμερον R. C. L. Elb. Bau. et al.

703. τι σαυτὸν Ald. etcc. τι abest R.

705. ff. Ita describuntur et leguntur in Ald. etcc.

ταχὺς δ' ὅταν γ' εἰς ἄπορον πέσῃς
ἐπ' ἄλλο πήδα νόημα φρενός·
ὕπνος δ' ἀπέστω γλυκύθυμος ὀμμ.

γ' abest R. Elb. — εἰς ἄλλο Iunt. I. Brub. De varietate edd. φρενὸς et φρενὶ monuit etiam Ern. φρενὸς est in Ald. Iunt. I. III. Crat. Ven. I. II. etc. φρενὶ in Iunt. II. Lugd. Amst. Port. Aliter descripti sunt versus in Bau.

709. ἐκτραπέσθαι. ἐκτρεπέσθαι. Ald. etcc.

711. Post δείλαιος interpunctio deest, et post σκίμποδος punctum ponitur in Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. In Lugd. Amst. post δειλ. interpungitur, non post σκ. In Port. post δειλ. comma, post σκ. punctum.

713. (v. 710.) διαρδάπτουσι Ald. etcc.

714. s. Ald. etcc. hoc ordine et modo scribunt:

καὶ τὴν ψυχὴν ἐκπίνουσι
καὶ τοὺς ὄρχεις ἐξέλκουσι.

Eum ordinem (qui etiam sequenti v. 716. conuenit) seruavit quoque Brunck. (addidit ille modo verbis his omnibus ν ἐφελκ.), neque vlla varietas ex aliis libris notata est. Verum Inu. eum ordinem suis codd. iubentibus mutauerit, nunc quidem nescio; illud scio, antea vulgatum esse praeferendum vt ὄρχεις ἐξελκ., πρωκτὸν διορ. proxime se excipiant.

716. s. διορύττουσι — ἀπολοῦσι Ald. etcc.

In Ald. Iunt. I. II. III. Raph. Lugd. Amst. Port. sunt quidem 717. 718. vna linea scripti, sed ita vt Μὴ habeat in Ald. Iunt. I. maiusculam literam, tamquam noui versus initium. (Cum minuscula tamen litera init. est in Iunt. II. III. Raph. Lugd. Amst. Port. Duabus lineis posuit Crat. Ven. I. II. Wech. Brub.) Diuisit etiam R. ap. Ern.

719. ὅτι μου Ald. etcc.

720. Ald. vitiose φούδη quod in meo exemplo est calamo correctum, superscripta litera ρ. Cod. Ib. post φρούδη addit δέ.

721. (717. v.) φρούδη ψυχὴ (sine δ' ἡ) R. I. Bau. Ald. Iunt. I. Crat. Ven. I. (vbi φρούδη ψυχὶ) II. Wech. Brub. Raph. Canin. (ap. Ern.) φρούδη δ' ἡ ψ. Iunt. II. III. Port. Lugd. Amst.

722. καινοῖσιν R.

724. (v. 720.) Bau. Elb. ὀλίγον.

725. οὗτος τί ποιεῖς. C. ap. Ern. inserit τί πάσχεις;

727. (v. 723.) οἴμοι Elb. et Bau.

728. ἀπολῷ C. ap. Ern. Elb. Bau. — [illegible] Bau.

729. οὐ deeſt cod. C.

730. ἐξευρητέος L. Ia. Vitioſe Iunt. II. εὐρυτέως. Iunt. III. εὐρυτέος. Iunt. I. εὐρητέος.

731. ἐπιβάλλαι Bau.

732. (v. 728.) ἀποστερητίδα Ald. etcc., quod, quoniam τῷ ἀρνακίδα magis reſpondet, ex paronomaſiae lege eſt reſtituendum.

733. νυν Ald. Iunt. I. II. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. νῦν Iunt. III. Raph. Port. Lugd. Amſt. — Ia. ἀθρείσω, ſed cum gl. ἵνα ἴδω. — In Raph. male δρεὶ.π.

735. οὐδὲν ἔγωγ'. Ald. etcc.

737. οὐ ἐγκαλυψάμενος Ald.

739. L. Ia. et Ib. a m. pr. πρῶτον, probante Ern.

743. κατὰ λεπτὸν L.

745. (v. 741.) ἀτρέμας L. C. I. Elb. Bau. — ἀπορεῖς C.

747. (v. 743.) ἐς ante αὐτὸ deeſt Ald. etcc.

ζυγόθρισον R. L. C. Ib.

748. φίλιτατον vitioſe Ald.

749. ἀποστερητίδα Ib.

750. (746.) In verbis εἰπὲ — τό τι Elb. omiſit perſonarum nomina. In Ib. δὴ deeſt, L. νῦν μοι τοδί. In C. totus verſus eſt Socratis.

755. ὠφελήσειέ σ' Ald. etcc. Perperam in pluribus edd. vett. ὅτι.

756. ἀντέλλοι Ald. etcc. ἀντέλοι Elb.

757. γ' ἀποδοίην Ald. etcc. γ' abeſt Ib. Elb. Bau.

τιητί δὴ Ald. Iunt. I. Crat. Wech. τίη τί δή Raph. Lugd. Amſt. Port. τιητὶ δὴ Iunt. II. III. Ven. I. II. Brub. ἅτιη C. Ib. ὁτιὴ τί Elb. Bau. ὅτι τι δὴ R. Ia. L.

758. τ' ἀργύριον R. L. I. et al. codd. Iunt. II. III. γ' ἀργυρίων Ald. Crat. Ven. I. II. Wech. γ' ἀργυρίον Iunt. I. Brub. Raph. Lugd. Amſt. Port.

761. ἀφανίσαις Elb. — εἰπέ μοι Ald. etcc.

762. οἰκ' οἶδ' vitioſe Ald. Iunt. II. — De h. l. ita Hermann. in praef. diſputat p. XII. ſ. „Dubitaui, vtrum verba ἀτὰρ ζητητέον, vt vulgo, cum iis, quae Strepſiades dixerat, continuarem, an vero tribuerem Socrati. Mirum enim videatur neceſſe eſt, hominem rudem et a cogitandi ſubtilitate ac difficultate alieniſſimum, id ipſum, quod modo, de ſucceſſu perueſtigationis deſperans, neſcire ſe dixerat, tam alacrem quaſi bona cum ſpe in ſe recipere ac velle effectum dare. Contra ſi Socrates haec dicat, et

aptiſſima eſt reſponſio iis, quae dixerat Strepſiades, et more etiam ille ſuo loquitur, ad quem credibile eſt alluſiſſe Ariſtophanem. Non ſum tamen auſus a vulgata perſonarum deſcriptione recedere, propterea quod ne huic quidem argumenta deſunt, quibus egregie defendi queat. Nam quum Strepſiades paullo ante cogitando id, quod quaeſierat, reperiſſet, hoc magis veriſimile eſt, eum nunc, quamuis initio dubitantem et prope deſperantem, mox tamen colligere vires ſuas atque intendere, vt ad hanc quoque quaeſtionem, quam quidem maxime e re ſua eſſe videat, apte reſpondere poſſit. Idque eo maiorem habet vim ad riſum ſpectatoribus commouendum, quo ineptiorem voce, vultu, geſtu ſe praebet homo indoctus, qui ad meditandum ſeſe componit et parat. Quae rudis et ruſtica oris totiusque figurae conformatio magis etiam ridetur, vbi Socrates tantam ab iſto ſubtilitatem exigit, quanta vix in philoſopho reperitur, nedum vt ea tam hebetem in hominem cadere queat: μὴ νῦν κ. τ. λ.“

763. εἶλλε R. Iunt. I. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. εἶλε Ald. (non εἴλλε, vt eſt ap. Harl.) Iunt. II. III. Raph. Lugd. Amſt. Port.

764. L. ἀποχάλα. ἀποχοίλω Ven. II. (in qua edit. plura ſunt eius generis vitia, non omnia memorata). — ἐν τὸν ἀέρα Ald. etcc.

768. L. poſt ἤδη addit ποτε e gloſſ.

769. ἑώρακας R. L. Ib. — καὶ διαφανῆ L. Ia.

771. Poſt φέρε Ib. addit δή.

773. ὧδε male Iunt. III. Crat. Ven. I. II. Wech.

777. (v. 773.) συνάρπασον R.

778. ἀποστρέψαις R. Ia. ap. Ern. Ceteri ap. eumdem cum edd. (Ald. etce.) ἀποτρέψαις. ἂν deeſt L.

780. ῥᾶστ' ſine iota ſubſcr. Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub.

781. ἐνεστώσειν vitioſe Crat. Ven. I. II.

782. Ib. ἐκκαλεῖσθαι.

785. ἴθλεῖς Raph. male. — σε διδα;. ἔτι Ib.

786. ὅτεῃ τί Ald. οτιητί Iunt. I. ὀτιητί Iunt. II. III. Crat. Ven. I. Wech. Raph. Lugd. Amſt. Port. ὁτιητὶ Ven. II. Brub.

787. ἐπιλήθῃ C. — σύγ' ἂν Elb. — ἅτταν Iunt. III. — In fin. μάθοις Ia.

788. τί δῆγε πρ. Ald. etcc. Pro δῆγε in R. νῦν, L. τονῦν. — ἐδιδάσκον Ald. etcc. ἐδιδάχθης in L. ap. Ern.

790. (v. 786.) μαντευόμεθα Ia.

791. ἀποφερῇ Elb. ἀποφθερῇ Bau. ἀποφθερῇ C. ap. Ern.

796. πρεσβύτα Raph. Lugd. Amſt.

797. Ἔ σοι vitioſe Ald. Iunt. II. III. — ἔτι in Ven. II. deeſt. Tum ἐκτετραμμένος Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Lugd. Amſt.

799. (v. 795.) ἀλλ᾽ ἔς᾽ ἔμοιγ᾽ Ald. etcc.

800. οὐ θέλει R. γὰρ in L. deeſt — In fine: τί ἐγὼ πάθω Ald. etc. τί ᾽γὼ πάθω R. L. Ia. Elb.

802. κἆς᾽ Ib. κᾆτ᾽. κᾆς᾽ Crat. Ven. I. II. Wech. κᾆς᾽ Brub.

804. ᾽κ τῆς οἰκίας. L. Ia. γ᾽ αὐτὸν τῆς οἰκίας.

805. εἰσελθών. L. Ia. ἐνταυθοῖ, vt 845.

806. Praemittitur in Ald. etcc. στροφὴ κώλων δέκα.

807. ſs. ſic deſcribuntur et leguntur in Ald. etcc.

ἆρα γ᾽ αἰσθ. πλεῖστα
δι᾽ ἡμ. ἀγάθ᾽ αὐτίχ᾽
ἕξων μ. θεῶν;
ὡς ἕτ. ἅδ᾽ ἐςίν.
πάντα δρ. — κελεύης

V. 806. αἰσθάνῃ C. — 809. ἐςὶ Brunk. — ἅπαντα R. L.

810. κελεύεις L. Ia.

811. (v. 807.) ἐκπεπληγμένου C. ſed cum gloſſ. ἐξεστηκότος.

812. ἐπηρμένου Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. (in qua male eſt φανερὸς) Wech. Brub. Raph. Lugd. Amſt. Port.

813. ἀπολέψεις Ald. etcc. ἀπολάψεις Elb. R. C. Ib. ἀπολαύσεις L. Ia. — Mox ὅτι Ald. Iunt. I. (diuiſit II. III. non tamen interpoſito commate) Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. ὅ, τι Raph.

814. Poſt ταχέως colon habet Ald. punctum Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. Brub. Raph. Lugd. Port. non interpungit Ven. II. Amſt., comma in Wech.

815. ἑτέρως Ald. etcc. ἑτέρα R.

816. (v. 812.) Pro οὔ τοι R. οὔκουν. Mox Ia. ἐν ταυτῷ.

817. ἔσθ᾽ Raph. — τοὺς R. τοῦ.

818. πάσχει perperam Iunt. III.

819. εὐφρονεῖς Raph.

820. (816. v.) οὐλύμπιον Ald. Iunt. I. II. III. Port. ὀλύμπιον Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Lugd. Amſt.

821. Post νομίζειν nulla interpunctio in Ald. etcc. — σὺ ὄντα Bau. et Elb. τηλικουτονὶ vitiose Iunt. II. III.

822. τί δὴ τοῦτ' L.

824. Pro πρόσελθ' Ia. πρόσιθ'.

825. ἴση C.

826. διδάξῃ Ib. διδάξῃς est in omnibus edd. antt.

828. ἔγωγε Bau. et Elb. Antea νυνὶ (pro νῦν) ed. Bas. auctore Ern. νυνὶ Δία Iunt. II. III. Idem in VV. LL. Scal. affertur.

829. ἀλλὰ τίς; R. τί sed in principio v. seq. repetit ἀλλά.

833. εἴδει R.

835. (v. 830.) τοσοῦτον R. τῶν ante μαχιῶν deest Elb. — ἐλήλυθα vitiose Iunt. II. III.

834. ἀνδράσι Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. — C. ap. Ern. Elb. et Bau. πείθῃ, in ed. Bas., indicante Ern. πείθεις. πεῖθειν Lugd. Amst. Port. πείθει edd. vett.

837. ὑπὲρ L. Ia.

839. ἦλθε Ald. etcc. — λουσάμενος Elb.

840. καταλούει μου Ald. etcc. In R. ap. Ern. est μου καταλούει. καταλούῃ μου Bau. Elb.

843. (v. 839.) ἐς' ἐν ἀνδρ. Ald. etcc. In R. ἐστιν ἀνδρ. Ib. ἔνεσ' ἀνδρ. Ia. ὅσα παρ. (haud dubie παρ') ἀνδρ. — ἀνθρώποισι Elb. et Bau.

844. C. γνώσῃ.

845. ἐντυνθοῖ, L. εἰσελθών, sed illud in margine.

847. (v. 843.) πότερον Ald. etcc. — εἰσάγων L.

849. σὺ δὲ τουτονὶ R. L. — In fine εἰπέ μοι Ald. etcc.

851. ταυτὸν R. Ia.

852. νῦν Ald. etcc. — τὴν δὲ Ven. I. II. Wech. Brub. Raph.

856. πολλὰ Bau. — ὅτι plures edd. vett.

857. ἂν deest R. Ia. — τῶν ἐτῶν R. Ia. L.

858. διαταῦτα iunctim Ald. Iunt. I. II. III. diuisim Crat. etcc.

860. τέτροφας omnes aliae edd. Sola Kust. τέτροκας.

864. πειθόμενος Ald. et cett. edd. antt. Antea ἐξέπει Iunt. II. Raph.

865. ὃν C. Elb. τόν.

866. πριάμην (sine apostr.) Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Lugd. Amst. Port.

867. ἡμὴν Raph. Port. — ἄχθεσι C.

868. ὅτι. C. ὅτ'. ὅ τι Iunt. II. III.

870. (866.) Ia. νηπίτιος. Mox idem codex omittit ἔτι.

871. γε ante χρημ. deest Ald. etcc. In iisdem τῶν θ.

872. σὺ ante τρίβων addunt Ald. etcc. Omittunt σὺ R. L. Ia. — Fortassis huc (868. v.) pertinet quod ad 878. (882. Lips.) notat Harl., ἂν deesse in Elb.

873. οὐκ ἐς κόρ. — Deest hic versus in Ia.

874. κρέμαιό γ' ὡς ἠλίθ. Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Port. In Lugd. Amst. ἰδοὺ [κρέμαιό γ'] ὡς ἠλ. — κρέμαιό γε Elb.

875. (v. 871.) χείλεσι R. χίλεσι vitiose Iunt. II. — διεῤῥυηκόσι Ald. etcc.

878. γε ante ταλάντου abest Ald. etcc. — ἔμαθεν Ὑπερβ. etiam Ald. etc.

879. θυμόσοφός ἐστι Ald. etcc. θυμόσοφός γ' ἐστιν R.

880. γέ τοι L. γάρ. Pro ὢν R. L. Ia. habent ὂν, Ib. plane omittit. — τυἰουτοί C. I. L.

882. (878.) δὲ Ald. etcc. sed τε etiam in L.

883. κἀκ (sine iota subscr.) Ald. Iunt. I. (cum iota s. Iunt. II. III.) etcc.

886. Hunc versum in omnibus edd. antt. deesse constat. Legitur etiam in Elb. Bau.

888. (v. 883.) παρ' αὐτοῖν. In marg. L. γρ. παρ' ἀμφοῖν, quod C. in textu, atque etiam Elb. Bau.

889. ἀπίσσομαι R. — τοῦτο δ' οὖν Ald. etcc. γ' οὖν R.

891. In Ald. et al. ante hunc versum legitur ΧΟΡΟΥ, ei autem praefixum est Δι.

892. (v. 887.) L. ἐν τοῖσι e gloss.

893. ὅπη C. et Elb. — χρήζεις (sine iota subscr.) Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. etc. Vitiose huic etiam versui in Ald. praemissum Δι.

894. σ' L. Ia. ponunt ante ἀπολῶ.

895. γ' post ἥττων deest Ib. Bau. — Post λόγος oratio interrupta videtur. Addi debuerat epitheton.

896. f. sunt tres versus in Ald. etcc.

Αδ. ἀλλά σε νικῶ, τ. ἐ. κρείττω
φάσκοντ' εἶναι. Δι. τί σοφ. ποιῶν;
Αδ. γνώμ. κ. ἐφευρίσκων.

φάσκων L.

897. L. C. Ib. et edd. μὲν ante ἐφευρ. quod in Kust. legitur, non habent. In R. Ia. ἐξευρίσκων.

899—907. Sic distinguuntur et leguntur in Ald. etcc.

Ταῦτα (sine καὶ) γὰρ ἀνθ. δ. τουτουσὶ (Ald. Iunt. I. II. III. διατουτουσί vna voce)
τοὺς ἀν. Αδ. οὐκ, ἀλλὰ σοφούς.
Δι. ἀπολῶ σε κ. Αδ. εἰπὲ, τί ποιῶν;
Δι. τὰ δίκαια λέγων. Αδ. ἀλλ᾽ ἀνατρέψω
ταῦτ᾽ ἀντιλέγων. οὐδὲ γὰρ εἶναι
πάνυ φημὶ δίκην. Δ. οὐκ εἶναι φής;
Α. φέρε γὰρ ποῦ᾽στι. Δ. παρὰ τοῖσι θεοῖς.
Α. πῶς δῆτα δίκης οὔσης, ὁ Ζεὺς
οὐκ ἀπόλωλε τὸν πατέρ᾽ αὑτοῦ
δήσας. Δ. αἰβοῖ. τουτὶ καὶ δὴ
χωρεῖ — λεκάνην.

V. 901. ἀνασρέψω C. Pro ἀντιλέγων Elb. ἂν λέγων. V. 902. pro οὐδὲ γὰρ in R. οὐδὲν — sed v. 903. idem et Elb. ποῦ᾽στιν. pro olim vulg. ποῦ᾽στι. 906. ἀπόλωλεν recentt. cum Br.

910. κατωπηγὼν vitiose Ven. II.

913. γνώσονται Ald. etcc.

914. πρὸ τοῦ γ᾽ Ald. Iunt. I. II. III. etcc. — γ᾽ Ia. omittit. — μολίβδῳ Ald. etcc.

915. νῦν δέ γε Ald. etcc.

916. (v. 912.) θ. εἶ σὺ π. C. Ia. Elb. Bau. — σὺ δ᾽ ἀρχ. L. Elb. Bau. σὺ δὲ ἀρχ. Ia.

917. δὲ deest Ib. probante Ern. — φοιτᾶν Ald.

919. γνωσθήσει (sine καὶ) π. Ἀθηναίοισιν Ald. etcc. (Iunt. III. γνωσθήσει ποτ᾽ θηναίοισιν Crat. Ven. I. II. Wech. Raph. γνωσθήσει π. Ἀθηνέοισιν) γνωσθήσῃ Elb. — L. Ia. καὶ γνωσθ. — Tum in fine R. Ia. Ἀθηναίοις.

921. (v. 917.) αὐχμοῖς Elb.

922. γ᾽ post πρότερον deest Ia. L.

924. Pro ἐκ πηριδίου Port. Lugd. Amst. Εὐριπιδίου. Sed vulgatum est in L. C. I. aliisque codd. et edd. vett. Notatur et in VV. LL. ed. Lugd.

925. πανδελετίους Elb. Πανδελετίους R. L. Pro τρώγων L. Ia. ἐσθίων (e gloss.).

926. s. Vnum versum efficiunt Ald. etcc. Οἴμοι Ald. Crat. Wech. h. l. et post; Iunt. I. h. l. Ωιμοι, mox ᾤμοι. Iunt. II. III. Ven. I. II. Raph. Lugd. etc. vtroque loco ᾤμοι, Brub. Amst. Ωμοι. οἴμοι deinde vulgatum.

928. s. Etiam hi vnum versum (923.) constituunt in Ald. etcc.

930. (v. 924.) θ᾽ ἥνει — recte Ald. Iunt. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. In al. edd. vt Iunt. I. Lugd. Amst. Port. θ᾽ fini superioris v. est adiectum.

933. (v. 927.) γέ σ' αὐτὸν Elb. αὐτὸν Ia. deest.
935. δ' deest Ald. etcc., addunt R. L. I. Elb.

936. κλαύσῃ C. Ia. Elb. Bau. — Tum τὴν χεῖρ' ἐπιβάλλεις; Ald. etcc. (puncto post κλαύσει posito, vt Port., aut, vt Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. commate aut colo, vt Lugd. Amst.) R. L. Ia. τ. χ. ἢν ἐπιβ.

937. παύσασθαι (sed per compendium in fine) Crat. Ven. I. II., (plene) Wech.

938. ss. Ita describuntur leguntur que in Ald. etcc.
ἀλλ' ἐπίδειξαι σύ τε τοὺς πρ.
ἄττ' ἐδ. σύ τε τ. καινὴν
παίδ. ὅπ. ἂν ἀκ. σφῶιν (σφῷιν Iunt. I. II. III. Brub.)
Pro καινὴν Ia. κοινήν.

941. (935. v.) Φοιτᾷ error vetus (ait Scal.). Lege Φοιτᾶ. VV. LL. ed. Lugd. — Finitur in Ald. etcc. hic versus verbo Φοιτᾷ et seqq. ita describuntur et leguntur:
Δι. Δρᾶν ταῦτ' ἐθ'. Αδ. κἄγωγ' ἐθ.
Χο. Φέρε τίς λέξει πρότερος ὑμῶν.
δὴ post Φέρε addit R. Tum πρότερον Ia. — ὑμῶν deest L. Ia.

943 — 46. Sic descripti leguntur in Ald. etcc.
Αδ. Τούτῳ δώσω. Κἆτ' ἐκ τ. ὧν α. λ.
Ῥηματίοισι κ. αὐτὸν
Καὶ διαν. κἄτατ.
Τὸ τελ. δ' ἢν ἀν.
Τὸ πρ. ἄπ. κ. τὠφθαλμὼ
Κεντ. ὥ. ὑπ' ἀνθρηνῶν
Ὑπὸ — ἀπολ.
In Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Lugd. Amst. Port. est:
τούτῳ δώσω.
Κἆτ' ἐκ τ. — λέξῃ
ὧν deesse, in nescio quo libro, notat Ern. — λέξοι L. Ia. — ῥηματίοισιν R. — κενοῖς vitiose Ven. II.

945. L. ἢν ἂν γρύξῃ.

947. (v. 946.) In Ald. etcc. praemissum: Στροφὴ κώλων ιβ'.

948. περιδεξίοισιν Ald. etcc., vt et Bau.

949. Duo versus sunt in Ald. etcc.
λόγοισι καὶ φροντίσι καὶ
γνωμοτύποις μερίμναις.
λόγοις Elb. Bau. — γνωμοτύποις R.

950. Duo versus in Ald. etcc. (950. L.) quorum prior v. λέγων finitur. — ὁπότερός γ' αὐτ. Ald. etcc. R. C. I. ὁπότερος. γ' delent R. L. Ia. Tum αὐτῶν in L. Ia.

951. Duo versus Ald. etcc. quorum prior in v. κλίνοις desinit. Pro ἐνταῦθα Ald. etcc. ἐνθάδε. In Bau. Νῦν γὰρ ἐνθάδε. — κινος per compendium C.

952. In Ald. etcc. duo versus, quorum prior v. φίλοις finitur.

955. παιδίον Iunt. I.

956. (959. v.) ἐνόμιζε Elb.

957. (v. 960.) φωνὴν παιδὸς γρ. Ald. etcc. παιδὸς φωνὴν R. Ia. — μηδὲν Crat. Ven. I. II. Wech.

958. συντάκτων ἐν τ. ὁδ. ἐς Ia. Elb. Bau. — εἰς κιθ. Ald. Iunt. I. II. III. Crat. etcc.

959. κριμνώδη ed. Ald. etcc. κρημνώδη Ib. C. ed. Raph. κρυμώδη L. Ia.

960. προμαθεῖ vitiose Brub. — ἐδίδαξε Ald. etcc. ὤφελλ. addit R. — μὴ deest C.

961. (v. 964.) ἢ ante Παλλ. deest Elb. Ib. — περσέπτολιν Ald. etcc. περσέπολιν Elb. et R., περσόπτολιν C. ap. Ern.

962. Pro ἣν οἱ π. vitiose ὃν π. Iunt. II. III.

963. κάμψειε Ald. etcc.

964. Hic versus in Ald. etcc. atque in codd. deest.

969. Pro εἶτ' αὖ in Bau. Elb. εἶτα. — συμψῆσαι etiam Ald. etcc. προνοεῖσαι vitiose Ven. I. II.

970. (v. 972.) ἐρασταὶ Elb. ἐρασταῖς Ald. etcc. — γε post καταλείπειν in Ald. etcc. additum. — Vitiose Crat. Ven. I. II. Wech. ὕβης.

971. ὑπένερθε Ald. etcc.

973. Post ἐραστὴν Ald. etcc. addunt ἄν, vt et codd. C. Ib. Bau. Elb. In R. L. ἂν deest.

974. προσαγορεύων Elb.

976. (v. 978.) ἂν deest Elb.

977. ἐναλλὰξ Elb. C. Ia.

978. ἀνάμετα vitiose Iunt. I. Raph.

979. (v. 981.) Κηκήδου L. κακίδου Elb. — βουφονίων R. Ven. I. II.

981. ἐν ἱματίοισι διδάσκεις Ald. etcc. ἱματίοις Elb.

982. (v. 984.) μ' ἀπάγχεσθαι Bau. — Παναθηναίοις. In R. παρ' Ἀθηναίοις.

983. L. Ia. προέχοντας. — ἀμελῇ Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. ἀμελῇ Lugd.

Amst. Port. (qui reddit: *negligat* saltationem) ἀμέλει cod. Elb. — In VV. LL. ed. Lugd.: „προίχει σ' *et cum Vet.* ἀμέλει τῆς Τρ. *Bisetus* προίχειν."

984. Ia: κρείττονα. Antea μειράκιον Elb. αἰροῦ Iunt. II. III.

985. ἀπιστήσῃ C. κἀπιστήσῃ Elb.

987. θακῶν Ald. etcc. θώκων R. I. Bau. τώκων Elb. — Mox προϊοῦσι Bau.

988. περὶ τοὺς σ. γ. Ald. etcc. — Pro σκαιουργεῖν in Ald. etcc. κακοεργεῖν, Bau. κακουργεῖν. — ἄλλο τι edd. vett. vsque ad Raph.

989. (v. 991.) τἄγαλμ' ἀναπλήσειν Ald. etcc. ἄγαλμ' in cod. Elb. Tum in eodem ἀναπλάσειν, sed L. C. I. ἀναπλάσσειν. In Bau. (omisso voc. τἄγαλμα) πλάσσειν. — „ἀφανίζειν *alii*, non ἀναπλήσειν." VV. LL. ed. Lugd.

990 εἰσιέναι (pro εἰσάττειν) Ald. etcc. εἰσάγειν codd. I. et Elb. Ms. Barocc. 43. (superscr. εἰσέρχεσθαι) et 127. (sup. ἑαυτόν). — κεχηνὼς sine iota subscr. Ald. etcc.

992. L. Ia. καλέσας.

993. L. Ia. μνησικακήσῃς.

995. (v. 997.) „καλέσουσί τε σε *Vet.*" Ita VV. LL. ed. Lugd. Exhibet autem hanc lectionem sola ed. Raph. L. Ib. βλιττομάμμαν.

998. Vitiose Amst. γλισχραντιλογεξεπιτρίπτου.

999. ὑποθρέξεις L.

1000. ἡλικιότου vitiose Iunt. II. III.

1001. (v. 1003.) μίλακος Ald. etcc. σμίλακος R. L. Bau.

1002. ὁπότ' ἂν Ald. etcc. — Tum πτελέα (sine iota subscr.) Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. πτελέᾳ Lugd. Amst. Port. In fine Elb. ψιθίτη. Raph. ψιθυρίζῃ.

1003. ἃ 'γὼ Ald. etcc. φράζω Ald. etcc.

1004. προσέχοις Ald. etcc. προσέχῃς R. et Elb. προσέχεις Ia. Ib. „προσέχῃς non προσέχοις." VV. LL. ed. Lugd.

1005. ἀεὶ Ald. etcc. R. αἰεί.

1006—10. Ita describuntur et leguntur in Ald. etcc.

χροιὰν λαμπρὰν, ὦμ. μ.
γλ. βαιὰν, πυγ. μεγ.
ποσθ. μ. — οἱ νῦν
ἐπιτηδ. — ἕξεις

Pro βαιὰν R. ap. Ern. βεβαιάν.

1012. λεπτὸν vitiose Crat.

1013. (v. 1014.) κνλὴν Ald. etcc. Verſum huncR. et Ia. non habent.

1016. ſs. Ald. etcc.

τὸ καλὸν δ' αἰσχρὸν· καὶ πρ. τούτοις
τῆς 'Αντιμ.
κατακ. ἀν.

Poſt κατακυγωσ. L. Ia. addunt σ'.

1019. Praemittitur in Ald. etcc. 'Αντιστροφὴ κώλων ιβ., et loco quinque verſuum exhibentur decem, vt in not. Inu. p. 185. T. indicatum eſt.

κλεινοτάτην τ' ἐπ. Ald. etcc. τ' abeſt etiam R. L. Ia.

1020. ἡδύ σοι Bau.

1021. (1024. ſ. v.) Ald. etcc.

Εὐδαίμονες δ' ἄρ' ἦσαν οἱ
τότε ζῶντες, ἡνίκ' ἦς. (ſic Ald. ἡνίκ' ἦς Iunt. I. II. III. Crat. etc.)
τῶν προτέρων πρὸς οὖν τάδ' ὦ (ὦ Ven. I. II. Wech.) κομψο-
πρ. μ. ε.

οἱ ζῶντες τότ' ἐπὶ τῶν προτ. Bau. οἱ ζῶντες ἡνίκ' ἦς τότ' ἐπὶ τ. πρ. Reg. ap. Ern. Poſt προτέρων in Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. nulla interpunctio, ſed poſt ἡνίκ' ἦς. Primum in Raph. poſt ἡν. ἦς nulla interpunctio, ſed poſt πρότ. punctum. In Lugd. Amſt. poſt προτ. ſignum exclamandi.

1022. οὖν deeſt L. C. I.

1023. τὶ καινὸν Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Port. τι κ. Raph. etcc. Pro καινὸν Elb. καιρόν. — εὐδοκίμησεν C. ὁ ἀνὴρ L. Ia.

1025. (v. 1031.) ὑπερβαλεῖς L. Ia. ὑπερβαλῇ Elb. ὑπερβάλλεις Bau. — ὀφλήσῃς Ald. etcc. ſed ὀφλήσεις etiam L. C. Bau.

1026. (1032.) πάλ' ἔγωγ' ἐπν. Ald. etcc. (πάλ' ἔγων γ' ἐ. perperam Ven. II.) πάλαι γ' ἐπν. R. et L. ap. Ern.

1030. (1036. v.) Ald. etcc. καὶ τοῖσι νόμοις καὶ ταῖς δίκαις — νόμοισι R. ap. Ern. — ἀντιλέγειν L. ἀντιλέγων Ia. ἀντιλέξαι Ib.

1031. ſ. (1037. ſ. καὶ τοῦτο — νικᾶν). Hi duo verſus in Ms. R. ſunt in margine. Pro καὶ τοῦτο Elb. καὶ τοῦ.

1033. τὸν παίδευσιν vitioſe Ven. II.

1034. θερμῷ. Elb. θερμᾷ.

1036. (v. 1042.) δειλότατον Bau.

1037. λαβὼν ἔχω γ' ἄφυκτον, R. ap. Ern.

1041. In Ald. Iunt. I. omissum est personae Ἀδι. nomen, praefigendum; (additur in Iunt. II. III. etcc.) mox tamen 1042. ante ταῦτα legitur Δι. — δὴ τὰ Elb. — Pro πώποτ' Ia. ποτ'. ed. Brub. πώποτε. — Ἡράκλεα Wech. Raph.

1042. ἀνδρειότερον perperam Iunt. III.

1044. καινὰς C.

1049. δέ φημι Ald. Iunt. I. II. III. Crat. etcc. δε φημι Amst.

1051. (v. 1057.) ἤδη deest L. Ia.

1052. ἔλεγξον Elb.

1053. ἔλαβεν R. ap. Ern.

1054. (v. 1060.) ὤστεῖον τὸ κράτος Bau.

1055. δ' οὐκ ἐκ λύχν. Ald. etcc. (Iunt. II. δ' οὐκ ἐλύχνων). δ' οὐκ ἐκ τῶν λύχν. R. et Bau. — πλέον Elb. — Post πονηρίαν colon et post μάχαιραν interr. notam habent Lugd. Amst. Antea punctum post μάχ. erat, vt et in Port.

1057. δ' ἔγημε Ald. etcc. Vitiose Ven. II. θέσιν.

1058. αὐτὴν R.

1059. στρώμασι Ald. etcc. — παννυχίζειν C.

1060. (v. 1066.) συναμωρουμένη Elb. Ia. edd. Ven. I. II.

1061. τῷ deest Elb.

1062. Ἃ 'νεστιν Bau. Ald. Iunt. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. ἃ 'νέστιν Ia. ἂν' ἔστιν C. ἄνεστιν Iunt. I. Brub. Ἄνεστιν Port. ἔνεστιν Raph. Hinc in VV. LL. ed. Lugd. „Ἔνεστιν Vet. non Ἃ 'νεστιν."

1063. ὄψων deest Ia. — ποτῶν Ald. Iunt. I. II. πότων Iunt. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. etc. κιχλισμῶν in fine, Ald. etcc.

1064. Post ζῆν L. Ia. addunt ἐστίν.

1065. L. Ia. πάρειμι δῆτ'.

1066. ἠράσθης Ald. Iunt. I. II. III. (quae puncta ponunt post haec verba) Crat. Ven. I. II. Wech. (in quibus commata post haec verba). ἠράσθης Brub. Raph. etcc. (cum comm. post hoc et alia verba, cum punctis Port.). — In fine Ald. Iunt. I. II. III. τί. κατελήφθης, Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. τί, κατελήφθης, — Raph. Lugd. Amst. τί; κατελήφθης; Port. τί, κατελήφθης; — In Elb. τί δὴ κατελήφθεις. C. Ia. τι δὴ κατελήφθης.

1067. ἀπόλωλας cum interr. signo C.

1069. τύχης Iunt. II. III. Pro αὐτὸν C. Ib. αὐτούς.

1070. ἠδίκησας C. Ib. εἰς seruant Ald. etcc. — ἐκκι-νηγκεῖν vitiose Iunt. III.

1071. τε ante καὶ γυν. deest Ald. etcc. vt et ap. Br. atque Herm. Recte. Pro ὡς paullo ante L. Ia. γάρ.

1073. γε πειθόμενος σ. Ald. etcc. et sic R. L. I. In C. πειθόμενος, sine γε. — τίφρα τί τ. Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Port. τίφρᾳ τί τ. Lugd. Amst.

1075. (v. 1081.) Ald. h. l. vitiose εὐρύπρωτος.

1076. L. Ia. οὖν ποτ' ἄν.

1079. συνηγοροῦσιν ἐκ Ald. etcc. (vitiose Wech. συνηγο-ροῦσιν). Finitur in his versus verbo τίνων, et ἐξ εὐρ. ad sequ. v. refertur.

1080. πείθομαι in R. tribuitur Iusto et v. sq. Iniusto. Pro πείθ. in C. est εὖ λέγεις (e seqq.).

1081. Post τί δαί non interpungitur in edd. pr. (Ven. I. τί γαὶ τρ.)

1084. (v. 1089.) Ald. etcc. καὶ δημαγωγοῦσ' ἐκ τ. In R. ap. Ern. δημαγωγοῦσι δ' ἐ. τ. In Bau. καὶ δημαγωγοῦσι ἐ. τ.

1087. 1088. vnum versum efficiunt in Ald. etc.

1089. 1090. Vnus versus in Ald. etcc.

1091. πλείους C. ap. Ern. Ante hunc versum deest Δικ. nomen in Ald. Iunt. I. II. III. (omissa etiam interpunctione post ὁρᾷς.) Addit Crat. cum seqq. In Ven. I. II. post ὁρᾷς nota interr. itemque post πλείονας, sed nomen Δι. praefigitur verbis νὴ τ. Θ. etc. Recte in Wech. legitur primum, tum etiam in Brub. Raph. etcc.

1092. s. Sic leguntur in Ald. etcc.

τοὺς εὐρυπρώκτους
καὶ τουτονὶ γοῦν οἶδ' ἐγώ. κἀκεινονί.
καὶ τ. κ. τ. (In Crat. etcc. commata post ἐγὼ et κἀκ. puncta reuocauit Port.

καὶ ante τουτονὶ abest ab R. (Ern.) et Bau.

1095. (v. 1099.) ἡττώμεθ' Ald. etcc. ἡττήμεθ' R. L. In Ia. ὦ κιν. cum sqq. Phidippidae, in Ib. R. C. 1096 — 99. tribuuntur Phidippidae. — κινούμενοι ed. Raph. et Frischl.

1096. πρὸς τὸν θεὸν Elb. — δέξασθαί (per compendium vltimae syllabae) Ven. II.

1098. (v. 1102.) ἐξαυτομολῶ Elb.

1099. Praemittitur in Ald. etcc. Σύνημα κατὰ περικοπὴν τίχων ἡ. — ἀπάγεσθαι τοῦτον Bau.

1100. (1104. v.) σοι. R. τοῦ. C. τό.

1102. Ia. γομώσης. γομῶσης — θατέραν Bau.

1105. κομεῖ male Raph.

1106. ὠχρὸν μὲν οὖν οἶμαι καὶ κακ. Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. (in qua Ven. II. pessime οἶμα legitur) Wech. Brub. Raph. — οἶμαί γε R. ap. Ern. atque idem in VV. LL. ed. Lugd. affertur.

1107. s. In Ald. etcc. choro tribuuntur et leguntur:

χώρει νυν. οἴομαι δέ·
σοι ταῦτα μ.

νῦν est in Iunt. III. Raph. Lugd. Amst. Port. In C. I. hi versus tribuuntur Phidippidae.

1109. In Ald. etcc. praefixum Ἐπίῤῥημα, chori autem nomen non rursus est praefixum. — κερδανοῦσι Iunt. I. — Mox Iunt. I. aeque male τόδε pro τόνδε.

1110. ὠφελῶσ' perperam Crat. Ven. I. Wech. Raph. (recte ὠφ. Ven. II.) ὑμῖν φρ. Ald. etcc. ἡμῖν φρ. Iunt. II. III.

1111. πρῶτον Ia. — νεοῦν Ald. etcc. νεᾶν etiam in R. ap. Ern. — ὥρᾳ et mox πρώτιαν male Ven. II.

1113. De h. l. ita disputauit Hermann. in praef. p. XIII. „Suspicari aliquis possit, Aristophanem scripsisse: εἶτα τὰς καρπὸν τεκούσας. — Nam quum omnino Graecorum recentior sermo tum Atticorum inprimis consuetudo non patitur substantiuum carere articulo, vbi certa definitaque res est. Neque enim aliquas vites se curaturum spondet chorus, sed omnes. Itaque paullo post recte additus est articulus v. 1118. Contra καρπὸν recte dixisset sine articulo, quandoquidem non certi quidam fructus, aut definita quaedam fructuum copia, sed omnino aliquis fructus intelligitur. Nihilo tamen minus seruandam duxi librorum omnium lectionem, quae cum aliqua sermonis negligentia subtilem quamdam exquisitamque sententiae elegantiam coniungat. Etenim quum Nubes se adiutrices fore spectatoribus spondeant, siue quum feruntur fructus, siue quum crescunt, consentaneum est, vt in hac re exprimenda agrorum fossioni et repastinationi non vites, sed omnino fructus opponantur: quod vt fieri posset, non solum primo loco fructum nominari, sed etiam articulum addi oportebat. Ac ne poëta si nude fructum poneret, certum genus fructuum commemorauit. Quo quidem non est continuo omnis sublata dubitatio. Nam etiamsi vites exempli solum caussa commemoraret, tamen videbitur sic

potius ſcribere debuiſſe: εἶτα τὸν καρπὸν τεκούσαις ταῖς ἀμπέλοις φυλ. At enimuero vt recte adhibuiſſet articulum, non peccauit tamen omittendo. Nimirum commode hic non cunctae, ſed aliquae vites intelligi poſſunt, ſi quidem hoc dicit chorus: *et terram fodientibus vobis pluemus, et, fructum ſi quae vites tulerint, eas pariter a calore nimio atque ab humore defendemus.*"

1114. ἄγων γ' ἐπ. Ald. etcc.

1115. θνητὸν male Ven. II.

1116. (v. 1120.) προσεχέτω perperam Crat. Ven. I. II. πρὸς ὑμᾶς Elb.

1118. ποιήσομεν Elb.

1119. Male Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. ἦν δ' κλ.

1120. Perperam Raph. χαλάζαις.

1122. (v. 1127.) ἀπὸ τῶν ξυγγενῶν C.

1123. πᾶσαν ὡς (tum nouus verſiculus incipit) τ' ἴσως Bau. In edd. pr. ὥς τ' diuiſim. Primum in Brub. ὥς'.

1127. πέφροικα R. ap. Ern.

1128. μετ' αὐτὴν L. — ἴσθ' ἔνη Ald. Iunt. I. II. III. Crat. etcc. In Elb. ſcribitur ἔνην, in Bau. ἔνῃ.

1132. μέν τι Ald. etcc. μέντοι etiam Bau.

1133. φασί ποτε Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. etcc.

1135. δικάσασθαι L. C. I. Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Lugd. Amſt. Port. (et Bas. ap. Ern.)

1136. (v. 1140.) δικασάσθων C. Ia. — ὀλίγων L.

1139. Tertium καὶ omittit R. Verba Στρ. ἀπ. cum praecedentibus vnum efficiunt verſum in edd. vett. vt Ald. Iunt. I. II. III. Diſtraxit Friſchl. et Raphel. tum et Lugd. etcc.

1140. κἄγω γε σ' edd. vett. vnde Raph. κἀγώ γέ σ'.

1141. τὶ cum accentu edd. pr. etiam Ven. II. Wech. Raph. etc. τί Crat. Ven. I. Brub.

1144. ἀπανόλῃ Elb. In Lugd. primum maiuscula litera init. ſcribitur Ἀπανόλῃ.

1145. βούλει L. C. Elb.

1146. καρσαν vitioſe Ven. II.

1147. (v. 1152.) R. ap. Ern. κἂν παρῇσαν. καρῶσι ex Bau. affert Harl., vt omnes edd. praeter Brunk.

1148. βοάσομ' ἄρα Ald. etcc. βοάσομαί τ' ἄρα etiam L. Ia. βοάσομαί γ' ἄρα Elb.

1149. κλάειτ' Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. etcc.

1150. τάρχεῖα Ald. etcc. τάρχαῖα etiam Elb.

1151. ἐργάσησθ' Ald. etcc. ἐργάσαισθ' L. Ia. ἐργάσεσθαί τι C.

1152. ſ. Sunt quatuor verſus in Ald. etcc. ita vt a verbis τοῖσδ' (in plerisque edd. pr. ſcribitur τοῖς δ') ἐνὶ et λάμπων noui verſus incipiant.

1154. ἰχθρ. ἀντιαρὸς Ald. etcc.

1155. (v. 1162.) πατρώων Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Primum in Raph. πατρῴων.

1156. ſ. Deſcribuntur et leguntur ita in Ald. etcc.

ὄν καλ. τρέχων

ἔνδ. ὡς ἐμέ.

ὦ τέκν. ὦ παῖ παῖ,

ἐξ. οἴκ.

ἄϊε σ. π.

Verba ὦ τέκνον etc. in C. Ia. tribuuntur Socrati.

1158. (v. 1168.) Ia. Strepſiadi tribuit et legit ποῦ ὅδ'. ἐκ.

1160. Ald. etcc. ἄπιθι σὺ λαβών (omiſſis vocc. τὸν υ̇. σ.). Pro poſtremis Ia. συλλαβών.

1161. Ald. etcc. Στρ. ἰὼ, ἰὼ τέκνον
ἰοῦ. ἰοῦ.

1163. (v. 1175.) καὶ τοῦτο, quod ex ſolo L. adfert Ern., eſt in omnibus codd.

1164. Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Port. Lugd. Amſt. τὸ, τί λ. σ.

1166. γ' ἐςὶν Bau.

1167. σώσῃς Ald. etcc. σώσεις in R.

1168. φοβῇ Elb. Bau. — δῇ deeſt Elb. Bau. L. — Etiam h. l. Ald. etcc. ἔνην, vt mox ἔνῃ et 1178. 1180. 1182. 1212. ἔνην. C. ἔννην et ſic ſemper.

1169. τίς Ald. Iunt. I. II. Crat. Wech. Brub. Raph. Port. Lugd. Amſt. τὶς Iunt. III. Ven. I. II.

1171. ἀπολοῦντ' omnes edd.

1174. (v. 1186.) γένοιτο γραῦς Ald. etcc.

1175. γε poſt νενόμ. deeſt R. νενόμικας γε Elb.

1177. φύσιν. C. ῥύσιν.

1178. οὐδέπω Raph. Lugd. Amst. Port.

1180. Ms. (nescio quod) ap. Ern. ἴδωμεν. — εἴς τε Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Lugd. Amst. Port.

1181. θέτεις perperam Ven. I.

1182. Ἱναδητί (vna voce) Ald. Iunt. I. II. III. Ἵνα δητί Crat. Ven. I. II. Wech. Raph. Lugd. Ἱνα δητὶ Brub. Port. ὦ μέλε R. ὦ μέλεε. ᾧ μέλε Ven. I. II.

1184. ἀπαλλάττειν θ' Elb. ἀπαλλάττοιν θ' Iunt. I. Crat. Ven. I. II. Wech. Raph.

1185. ὑπανιῶντο (sine iota subscr.) Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Port. Lugd. Amst.

1186. Excidit in ed. Lips. male δῆτα legendumque est:

πῶς οὐ δέχονται δῆτα τῇ νουμηνίᾳ.

1187. ἕνη τε καὶ νέα Ald. Iunt. I. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. ἕνη τε καὶ νέα Iunt. II. Prima Raph. ἕνη τ. κ. νέᾳ.

1188. (1200. v.) μοι παθεῖν Ald. etcc. Pro μοι in Elb. est μή.

1189. ἵν' ὡς τάχ. Ald. etcc. ὅπως τ. R. et Bau. et mox R. ὑφέλοιτο.

1190. προυτένθεσαν Elb.

1193. Non post πρόβατ', sed post ἄλλως interpungunt Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Raph. Port. Lugd. Amst. In Brub. πρόβατ', ἄλλως, ἀ. ἀμφορεῖς L. Ia. — νενασμένοι cum R. Ald. etcc. νενησμένοι etiam Ib. Elb. νενοισμένοι C.

1194. 'μαυτὸν Elb.

1195. μου 'γκώμιον Wech.

1197. Nulla interpunctio post ἔφυς in Ald. etcc.

1198. χοῖον Ald. χ' οἷον Iunt. I. II. III. Crat. etcc. — ἐντρέφεις Ald. etcc. L. Ia. τρέφεις.

1201. (v. 1213.) λέγων νικᾷς Elb.

1203. ἑστιάσαι Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Lugd. etc.

1204. Versui huic praemittunt Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. Wech. Brub. Δαν. et sequenti πα. In Ven. II. nihil praemissum, (nec in Raph. Port. Lugd. Amst.) in seqq. Δα. εἶτ'. R. addit ἄγ' et Ia. τινα post ἄνδρ.

1206. γε ante μᾶλλον deest R. Bau.

1207. γε post ὅτε male addit Ia. — οὕνεκα Ald. etcc.
1208. (v. 1220.) σ᾽ ἐγκλητ. Ib.

1212. Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Venn. Wech. Brub. hic et in seqq. loco Pasiae (cuius nomen primum in Raph. et seqq.) praemittunt nomen Δαν.

1213. ὅς ἐς Amst.

1213. Edd. vett. interpungunt: του, χρήματος; Brub. tollit comma.

1215. Comma post ἵππου (ἱππόν Iunt. II. III.) et ἀκούετε etiam in Ald. aliisque edd. pr. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Primum in Raph. Lugd. ἵππον, οὐκ ἀκούετε; Amst. Port. ἵππου; οὐκ ἀκούετε;

1216. οὐ πάντες Ald. etcc. ὃν π. etiam R. Ib. — Post ἔτι in nulla ed. praeter Kust. legitur με quod et L. C. omittunt.

1218. (v. 1230.) τὸ χρέος deest Elb. Bau. L. Ia. Edd. pr. post θεοὺς plane interpungunt, aliae vt Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. comma habent. Sustulit Lugd. — μὰ τὸν Δί᾽ Ib. et Bau. Post μὰ Δί᾽ R. addit οὐ δῆτ᾽, Elb. repetiit ἀποδώσειν sed punctis notatum. — οὐ γάρ πω τότ᾽ ἐξ. Ald. etcc. (ἐξηπήσατο Wech. Raph. ἐξεπίσατο Amst.).

1221. ἀλλ᾽ ἄν. R. ἄλλο γ᾽. — ἀπολαύσαι vitiose Amst.

1222. ἐθέλεις C. Ib. Elb. — ἀπομόσαιμι Elb. ed. Port. (edd. Bas. et Geneu. ap. Harl.)

1223. τοὺς deest R.

1224. Ἑρμῆ Ald. etcc. (quae tamen v. 1267. Ἑρμῆν), quod et h. l. in codd. Ernestii et ed. Port. — Ποσειδῶνα Ib.

1225. κἂν πρὸς καταθείην γ᾽ ὥς᾽ Ald. Iunt. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Raph. κἂν πρός καταθείην γ᾽ Iunt. I. κἂν προσκαταθείην γ᾽ — Brub. κἂν προσκατ. γ᾽ ὥς τ᾽ — Lugd. etc. In L. Ia. προκαταθείην.

1226. (v. 1238.) οὕνεκ᾽ L. ἕνεκ᾽ Ven. II.

1227. ἁλσί Ald. Iunt. II. Crat. Ven. II. Wech. Lugd. Ἀλσὶ Iunt. I. III. Brub. Port. ἀλσὶ Ven. I. Amst. ἀλσὶν Raph. — In fine οὑτοσίν L.

1228. οἵ μ᾽ Amst. Port. χοὰς Ald. etcc. χοᾶς codd. Ern., praeter I., omnes. Male Ven. I. II. χορήσεται.

1229. οὗτοι. Elb. οὔ τε.

1230. κατακροίξει Ald. etcc. — Post θαυμασίως R. γ' addit.

1231. γελοίως R. ap. Ern. — οἰδόσιν vitiose Iunt. I. Aeque vitiose antea Ven. II. ὀμνοόμενος.

1232. (v. 1244.) In nonn. edd., vt Ern. auctor est, ἢ μὴν — R. ἢν μή

1233. εἴτ' ἀποδ. μοι τὰ χρ. Ald. etcc. εἴτε γ' ἀπ. R. — χρήματα εἴτε καὶ μὴ Elb.

1234. νυν Ald. Iunt. I. II. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. νῦν Iunt. III. Raph. Port. Lugd. Amst.

1236. σοι δοκεῖ Ald. etcc.

1237. (v. 1249.) ὡ 'πακτῶν Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Amst. ὦ 'πακτῶν Port. Lugd. ὁ 'πακτῶν I. ap. Ern. — τὸ ἀργύριον Elb.

1238. τοῦθ' ὅτ' ἐςί; Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Port. τοῦθ' ὅ, τ' ἐςί; Lugd. Amst.

1239. ἀργύριον Elb. τ' ἀργύριον hic et antea Iunt. I. II. (in seqq. tamen τἀργ.), Iunt. III. etiam h. l. τἀργ., antea non. In aliis, praeter Amst. et Port., vbique τἀργ.

1240. οὐδ' ὀβολὸν ἂν Ald. etcc. οὐδ' ἂν ὀβ. R. L. C. Ib. Elb. οὐδ' ὀβ. οὐδ. sine ἂν Bau.

1242. γέ μ' εἰδ. Ald. etcc.

1243. τὶ Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Brub. τί Wech. Raph. Port. Lugd. Amst. — ἀπὸ λιταργιεῖς Ven. I. II.

1244. ἀπὸ τῆς θύρας abest R. — καίτοι γ' ἴσθ' ὅτι Ald. et Iuntt. καί τοι ἴσθ' ὅτι Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Port. Lugd. Amst. καὶ τοῦτ' ἴσθ' ὅτι R. et Bau. etiam. Pro ἴσθ' in C. Ib. οἶσθ'.

1245. (v. 1257.) Post θύσω Ia. addit σοι.

1246. προβαλεῖς Ven. II.

1248. Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. praemiserunt huic versui: Ἕτερος δανειςής, neque in seqq. Amyniae nomen ponunt, sed Δα. vt et in cod. Bau. Prima Raph. habet.

1250. ἰώ μοι μοι bis ponit Brub. ἔα praecedenti versui addunt Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. In Lugd. etc. separatum versum efficit. — quater ἔα legitur in Mss. C. Ib. ter in Bau. et Elb. (in quo

Elb. Strepsiadis nomen sequentibus demum est praefixum.) — Tum Ald. etcc. τίς οὑτοσί ποτ' ἔσθ' ὁ θρηνῶν (nonn. comma) ἤ τι που. — In R. οὔτι που, Ib. πο.

1251. (v. 1264.) τὶς Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Port. Lugd. Amst.

1252. R. a m. pr. Ib. τίς δ' — Post τί δ' non interpungunt edd. vett. nec Port. Lugd. Amst. Prima Raph. habet interr. notam. ἰδέναι Elb.

1253. σεαυτὸν νῦν Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Port. Lugd. Amst. σεαυτόν νυν etiam Elb. σεαυτοῦ νῦν R.

1255. Edd. vett. nonn. vt Crat. Venn. Wech. δαίμον.

1256. (v. 1269.) τί δαί. L. Ia. δέ. — ἤργηται Bau.

1257. ὦ 'τᾶν Ald. (non ὦ 'τὰν vt Harl. ait), Iunt. I. II. III. Brub. ὦ τᾶν Crat. Ven. I. II. Wech. Raph. Port. etc.

1258. ἃ 'λαβεν et 1260. ἃ 'δανείσ. Ald. Iunt. I. II. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Amst. (in Iunt. III. Lugd. Port. ἃ 'λαβεν, sed mox ἃ δανείσατο.)

1259. (v. 1272.) ἄλλως κ. τ. λ. deest hic versus L. Ia.

1260. εἶχες ὄντως R. ap. Ern. ὄντων vitiose Ven. I. II. — δ' ἐμοὶ δοκ. Iunt. I. (γ' ἐμοὶ Ald. etcc.)

1265. ὑγιαίνοις Ms. (nescio quod) ap. Ern.

1266. χρῆματ' Crat. Ven. I.

1267. (1280. v.) Ἑρμῆ Elb. et Bau. — προσκεκλήσεσθαι γέ μοι Ald. etcc. προσκεκλεῖσθαι L. γε delet Ia. γ' ἐμοὶ (vt Brunck.) Elb. et Bau.

1268. εἰ μὴ ἀποδ. Ald. etcc. — κάτειπέ νυν Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Port. Lugd. Amst.

1269. αἰεὶ Ald. etcc. ἀεὶ etiam R. contra metrum.

1271. (v. 1284.) Ib. αὐτὸ τοῦθ'.

1272. ἔγω γ' Ald. — ὁπποτερον Elb. — οὐδέ μοι μ. Ald. etcc. οὐδ' ἐμοὶ Brunck.

1274. τῶν ante μετ. deest Lugd. Amst.

1275. Nulla interpunctio in Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. In Brub. primum comma post ταργυρίου.

1276. γε post ἀποδ. deest R. Ia. — ἢ τόκους male Iunt. I. — τί θ. Iunt. III. τι Port.

1278. (1291. v.) Etiam h. l. Ald. etcc. recte αἰεὶ — γίνεται ἀεὶ R. — γίνεται Ald. etcc. male.

1281. προτοῦ Ald. etcc.

1282. πλεῖον εἶναι Ald. etcc. πλείον' ε. etiam Ib. et πλείονα ε. Ia.

1283. γίνεται Ald. etcc. Antea κακοδαίμων Elb.

1285. ποιῆσαι τἀργ. ζητεῖς Ia.

1286. (v. 1299.) ἀποδιώξεις Amst. ἀπὸ τῆς οἰκ. L. Ib. Elb.

1287. ταῦτ' ἐγὼ — His praemissum Μαρ. in Ald. Iunt. I. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. etcc. sed in Iunt. II. III. Δα.

1288. σαπφόρα R. L. C. Ib. Elb. (In Elb. antea μέλλεις.)

1289. ἄξεις. ἐπιαλῶ Ald. etcc. (in Iunt. III. nulla interpunctio post ἄξεις, in Crat. Ven. I. II. Brub. comma post ἄξεις, in Wech. Raph. Lugd. etc. interrogandi nota.) ἐπαί' ἀλῶ L. C. I. Elb.

1291. (v. 1304.) ἔμελλον ἄρα κινήσειν σ' ἐγώ. Ald. etcc. Ern. editio perperam: κινήσειν ὁ ἐγὼ, et ὁ abesse ab R. in Obss. notat.

1292. αὐτοῖς Ald. etcc.

1293. Praemittitur in Ald. etcc. Στροφὴ κώλων ιη.

φλαῦρον Crat. Ven. I. II. Wech. Raph. — ὁ γὰρ Ald. etcc. sequenti versui addunt.

1294. ἐρασθεὶς (perperam ed. Harl. ἐρασθῆς) codd. C. Ib. edd. Ald. Iunt. I. II. III. Brub. ἐραστεὶς Crat. Ven. I. II. Wech. ἐραστὴς Raph. Lugd. etc. sed in VV. LL. ed. Lugd.: ἐρασθεὶς *Vet.*

1295. ἀποστερῆσαι Elb.

1296. ἃ 'δανείσατο Ald. Iunt. I. II. III. etcc. ἃ 'δανεισ. Port. Amst.

1297. τήμερον λήψ. Ald. etcc. τι ante λήψ. etiam R. addit.

1300. (v. 1313.) τί κακ. Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. etc.

1301. αὐτὸν deest Ald. (contra quam Harles. scripsit), Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. etc.

1304. τ' ἐναντίας Ald. etcc. τ' omisit etiam R. In VV. LL. ed. Lugd. „γνώμας ἐναντ. deleto τ'."

1305. τοῖσι Ald. etcc.

1307. συγγίνηται Elb. ξυγγίνητε Crat. Ven. I. II. Wech. Raph. Hinc in VV. LL. ed. Lugd. „ξυγγίνητε, non ξυγγίνηται.“

1308. R. παμπόνηρ' ita vt ῥ ad sequentem versum referatur.

1309. δ' post ἴσως deest Ald. etcc. legitur in R.

1312. Praemittitur in Ald. etcc. Σύστημα κατὰ περικοπήν. C. Ib. Elb. quater habent ἰού.

1313. (v. 1326.) ἀμυνάθε τί μοι Ald. (vt cod. Elb.) Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Lugd. Amst. ἀμυνάθετέ μ. Raph. Port.

1315. τύπτοις Ven. II.

1316. ὁμολογοῦντ' Crat. Ven. I. II. Wech. Raph. Port. Lugd. Amst. Post ὅτι μ. τύπτει interr. nota in Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Port. Lugd. in Raph. Amst. punctum.

1317. πατραλοία vitiose Iunt. III. vt in Ven. II. τυχωρύχε.

1318. (v. 1331.) ταῦτα ταυτὰ R.

1319. οἶσθ' Cod. I. ed. Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Port. Lugd. Amst. — ἀκούων δὴ κακὰ Ald. etcc. ἀκ. καὶ κακὰ etiam Bau.

1320. C. Ia. Elb. λακόπρωκτε.

1321. Phidippidae nomen ante κάπ. omissum in Ald. Iunt. I. II. III. praemittit Crat. cum seqq. κάπποφαγῷ Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. κάπποφαγῶ primum Raph.

1322. μιαρότατε Ven. II.

1324. ἔγω γ' Ald. Crat. Wech. Raph. (vt et 1400. vbi etiam Ven. I. II. Wech. ἔγω γε).

1328. (v. 1341.) μέλει I. codd.

1329. ταῦτι Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. etcc.

1330. R. ap. Ern. ἀναπείθειν.

1332. γ' ἀναπείσειν Elb.

1334. μὲν L. — ὅ τι λέξεις Elb. ὅ τι καὶ λέξεις Ald. etcc. — In fin. Ia. γε βούλομαι.

1335. (v. 1348.) Praemittitur in Ald. etcc. Στροφὴ κώλων η.

1337. μήπω Elb. — πέποιθεν Ald. etcc.

1339. s. Ita in Ald. etcc.

ἀλλ' ἴσθ' ὅτῳ θερμαίνεται δῆλον γε τὸ
λῆμ' ἐςὶ τἀνδρ. (τ' ἀνδρ. Iunt. II. III. Lugd. Amst.) In Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. post θερμαίν. non interpungitur. Primum in Brub. Lugd. Amst. comma est; in Raph. colon; in Port. punctum.

1341. ἐξότου Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. etcc.

1343. (v. 1356.) Ern. ed. habet καὶ μὲν et ex L. in Obss. μὴν adfertur. — ὅθεν γε τὸ πρῶτον Ald. Iunt. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. (τοπρῶτον Lugd. Amst. Port.). In Iunt. I. ὅθεν γε πρῶτον. In R. γε, in Ib. Elb. τὸ deest.

1344. Φράσω 'πειδὴ Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. etcc. Φράσω γ' ἐπεὶ Elb. Ib. — L. Ia. ἔγωγε. Pro ἐπειδὴ etiam in Ia. ἐπεί. — ἐςιώμεθα R.

1345. ἐγὼ ἐκέλευσα Iunt. I. ἐγὼ κέλευσα Iunt. II. III. Cum apostropho Ald. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. etc.

1346. ἐπίχθη Ald. etcc. ἐπαίχθη Bau. ἐπήχθη Ia. ἐπάχθη Ib.

1347. (v. 1360.) Ms. L. ὅδ' εὐθὺς εἶτ' ἔφασκε τὸ κιθαρίζειν ἀρχαῖον. Sic et Ib. qui praeterea εὐθέως vt Ia. Elb. et Bau. (pro εὐθὺς ὡς).

1348. ᾄδ. τὸ πιν. Ven. II. (in al. vett. edd. τὶ, in nonnull. vt Brub. ἄδειν, ἄσαι sine iota), κάγχρυς R. I. Elb.

1349. χρῆν σέ γ' ἄρα τύπτ. καὶ πατ. Ald. etcc. (Sola Ven. II. χρῆν γέ γ' ἄρα —) In R. σ' ἄρα. In Elb. σε et καὶ πατεῖσθαι desunt. In VV. LL. Scal. adfertur: τυπτεσκαιπατεῖσθαι *vno verbo*.

1353. τοπρῶτον Ald. etcc.

1354. μυῤῥίνην vitiose Crat. Ven. I. II. Wech. Raph.

1355. τί Ald. etcc.

1356. (1369.) Ib. Elb. πάντων.

1357. πλέον Iunt. I. — ἀσύνετον Ald. etcc. Post ἀσυν. non interpungunt Ald. Iuntt. tres, Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Comma posuit primum Raph. puncta Port. ἀξύν. etiam R. Post κρημνον. plene et affirmatiue interpungitur in Ald., commate in al. edd. vett.

1358. ὀρυχθεῖν Elb.

1360. λέξων Wech. τὶ Ald. etcc. — ἄτ' Elb.

1361. ἐξ ante Εὐριπ. addunt Ald. etcc. — ἐξ abest etiam Ia. ἐν Εὐρ. Elb. ᾖσεν Εὐριπ. R. L. Ib. εὐθέως ᾖσεν Εὐρ. Bau. (ᾖσ' Brub.)

1362. ὁ 'δελφὸς Ia.

1363. (v. 1376.) Ἐγὼ δέ τ' οὐκ ἠνεσχόμην Ald. etcc. κἀγὼ δ' οὐκ ἔτ' ἠνεσχόμην C. (ἠνεσχόμην etiam I.) κἀγὼ δ' οὐκ ἔτ' ἐξηνειχόμην R. L. κἀγὼ οὐκ Elb. Male conflata est lectio Inuern.

1364. κακοῖσι καἰσχροῖς κἀντεῦθεν οἷον R. C. οὖν addunt C. Ib. (κἀντεῦθεν οὖν pro κἆτ' ἐντ. etiam Elb.) post εἰκὸς L. Ia. addunt ἦν, Ia. etiam κἀντεῦθεν habet.

1365. ἠριζόμεσθ' Ald. etcc. L. Ia. ἐρίζομεθ'. At in R. ap. Ern. etiam: ἠρειδόμεσθ'.

1366. κἀπέτριβεν Ald. etcc.

1367. Οὐκοῦν Ald. etcc. (cum puncto post σοφῶν. sed in Raph. interr. nota.)

1368. Post ἐκεῖνον comma in Ald. etcc. (in Brub. punctum, in Raph. Lugd. Amst. nota interr.) sed interr. nota in cod. C. ap. Ern.

1369. L. C. Ia. Bau. ἐν δίκῃ γ' ἄν. Ib. ἐν δίκῃ, sed sine γὰρ aut γ' ἄν, Elb. etiam ἐν δίκῃ.

1371. (v. 1384.) πάντα omittit Ia. et πᾶν ante ὅτι inserit. In fin. ὅ, τι Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Port. Lugd. Amst. ὅ τι Raph.

1372. εἴπῃς Ald. etcc. R. C. I. Bau. Elb. εἴποις. — In VV.LL. Scal. „βῦν *vel etiam* πιῖν· *non autem* βρῦν." — κοιεῖν Elb. — παρέσχον Ib.

1373. In nonn. edd. vett. μαμμᾷν — L. C. Ia. ἧκω. Elb. ἧκων et in eo ἂν deest. ἧκον Lugd. Amst.

1374. κακᾶν Ald. etcc. (sed Brub. κακκᾶν) R. C. κακκᾷν Elb. κακκᾶν. — δ' ἂν οὐκ ἔφθης Ald. etcc.

1375. προὐχόμην Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. etcc. — δέ με Ald. etcc. δ' ἐμὲ etiam R. ap. Ern.

1376. καὶ Ia. omittit. — κραυγέθ' Elb.

1377. χεζητιῴην Elb.

1378. ἔξω γ' ἐνεγκεῖν Ald. etcc. ἔξω 'ξενεγκεῖν R. ap. Ern. ἔξω 'ξενέγκειν Bau.

1379. f. Vnus versus in Ald. etcc. Sed in Elb. quoque ab αὐτοῦ nouus incipit versus. — ποίησα sine apostropho Ald. Crat. Ven. I. II. Wech. Raph. Lugd. Amst. Port. αὐτοῦ, ποίησα Iunt. I. II. III. αὐτοῦ ποίησαι Brub. — H. l. Ald. etcc. κακκᾶν, Brub. κακκᾷν, sed L. C. κακκᾷν.

1381. (v. 1393.) Praemittitur in Ald. etcc. Ἀντιστροφὴ κώλων ή.

1382. L. Ia. λέξοι.

1383. Pro τοιαῦτα Ib. ταῦτ'.

1386. οὐδ' ἐρεβίνθου Ald. etcc.

1387. ἐκῶν deest Ald. etcc. ante Kust., legitur in R. et cett. codd. Ern. — καινὸν habent Crat. Ven. I. II. Wech.

1388. δόξης Ald. etcc. (δώξης Ven. II. et mox δεξιεῖς) δόξεις etiam R. Bau.

1389. πράγμασι Ald. etcc.

1391. (v. 1403.) ἱππικῇ μόνῃ τὸν νοῦν πρ. Ald. etcc. Brunck. ἱππ. τὸν ν. μόνῃ πρ.

1392. πρὶν ἢ ἐξαμαρτεῖν R.

1393. Νῦν R. — ἐξέκαυσεν R.

1396. ἐμοί γε Port. Lugd. Amst.

1397. ἵππον Ald. etcc., C. ap. Ern. et Elb. ἵππων; Ia. ἵππον sed supra scr. ω.

1398. ἐκεῖ σε Ven. II.

1399. ἐρήσομαί γε Ald. etcc. γε deest, Ia. Elb. ἐρήσομαί σε.

1400. (v. 1412.) ἔγωγε. R. εὖγε. In Ia. σ' deest — εὐνῶν Raph. Port. Lugd. Amst.

1402. τύπτειν τ' ἐπειδήπερ τοῦτ' ἔς' εὐνοεῖν — Ald. etcc. Post τύπτειν τ' interr. notam ponit Raph. Port. Lugd. Amst. τύπτοντ' etiam Bau. — Ia. Ib. ἐπειδήπερ γε τοῦτ' ἔς' ἐ.

1404. καὶ μὴν est etiam in Ald. etcc. — ἔφην perperam Ven. I. II. — γε deest L. I., in R. τε est.

1405. κλάουσι Ald. etcc. κλαίουσι R. — κλάειν Ald. etcc. (Ven. II. κλάειν).

1406. Verba Στρ. τίη δὴ desunt Ald. Iunt. I. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. (vt in codd. C., Ia. Ib. Elb. Bau.) et continuatur oratio Phidippidae. In cod. Elb. 1406. (v. 1418.) tribuitur Strepsiadi, 1407. Phidippidi. In R. ap.

Ern. est: τίη τι δή; Iunt. II. addit τίη δή praefixo Streps. nomine. Hinc et in Iunt. III. Raph. etcc.

1407. τοὖγον vitiose Crat. Ven. I. II. Wech.

1408. εἰκὸς δὲ μάλιςα τοὺς γέροντας (πέροντας Ven. II.) ἢ τοὺς νέους τὶ (τί Iunt. I. τι Raph.) κλάειν Ald. etcc. — τε μᾶλλον R. ap. Ern. — τι deest R. Ia. Elb.

1409. ὅσω περ Ald. etcc. Primum in Lugd. ὅσωπερ, sed ὅσωπερ Amst. — ἐξαμαρτεῖν R.

1411. ἦν Iunt. II. III.

1413. (v. 1425.) ἧττόν τι Ald. etcc.

1414. νἱέσι Ald. etcc. ἄντι τύπτειν Ven. II.

1415. τε Ͽεῖναι Elb.

1416. αὐτοῖς Ald. etcc.

1418. καίτοι διαφέρουσ᾽ οὐδὲν Ald. etcc. R. et Ib. διαφέρουσιν, R. addit etiam τι et Ib. σφόδρα et οὐδὲν διαφέρουσιν. In Bau. καίτοι σφόδρ᾽ οὐδὲν διαφέρουσιν ἡμῶν.

1419. γράφουσι Ald. etcc. — In C. I. antea πλὴν γ᾽ ὅτι.

1420. μιμῇ Elb.

1422. (v. 1434.) ὦ τᾶν (h. l.) Ald. Iunt. I. II. III. etcc. — δοκεῖ Elb.

1423. αἰτιάσῃ Elb. Bau.

1425. γίνοιταί (priori loco) Wech. Raph. Lugd. Amst. Port.

1426. σὺ δὲ χανὼν C. ap. Ern. σὺ δ᾽ ἐχανὼν Ven. I. Amst. — τεθνήξῃ Elb. Bau. Post hoc verbum in Ald. nulla interpunctio.

1428. κᾀμοίγε Ald. etcc.

1429. κλάειν Ald. etc. (in Ven. II. κλάειν, in qua omnino in talibus, vt κἀγὼ, iota subscr. omittitur), etiam Brub. h. l. κλάειν, sed alibi iota subscribit. — εἰκὸς ἐσ᾽ Ald. etcc.

1430. χ᾽ ἀτέραν Ald. Crat. χ᾽ ᾀτέραν Iunt. I. II. III. Wech. Brub. Raph. etc. χ᾽ ἀτέραν Ven. I. II.

1431. (v. 1443.) καὶ μὴν etiam Ald. etcc. καὶ μὲν vitium ed. Ern. qui in Obss. καὶ μὴν ex Ia. adfert, in quo cod. totus versus sic legitur: καὶ μὴν ἔγω γ᾽ οὐκ ἀχθήσομαι παθὼν etc. γ᾽ post ἴσως deest Ib. Elb. ἀχθήσῃ Ib. ἀχθέσῃ Elb. ἀχθεσθήσῃ, Bau.

1432. τί δή μ' ἐκ τ. ἐκωφελήσεις omnes edd. ante Kuft. δὴ deeſt R. In Ia. pro ea part. eſt οὖν, Ia. et L. εἶτι.

1433. Στρ. τί δῆτα φῂς σὺ Ald. etcc. Receptam nunc lectionem laudat Ern. codicis nomine non addito.

1435. ἔχω R.
1436. σε ſine accentu Ald. etcc.
1437. (v. 1449.) τὴν μητ. — Hunc verſum omittit C.
1438. Poſt ἄλλο γ' vett. edd. non interpungunt. Comma habet Port. cum ſeqq. ταῦτα R.
1439. παντὸν R. ap. Ern. — Elb. antea σε omittit et τοῦ ante ἐμβαλεῖν addit.
1440. εἰς Ven. I. — τοῦ Σωκράτους Ib. Bau.
1442. δ' ὑμᾶς Crat. Ven. I. II. Wech. Raph. Port. ἐγὼ deeſt Ia. L.
1443. τὰ 'μὰ Ald. etcc.
1444. σὺ deeſt Ia. L.
1445. R. ap. Ern. ἑαυτὸν —
1446. (v. 1458.) ταῦτά γ' οὔ μοι τότ' Ald. etcc. eſtque ita etiam in Ib. In Brub. ταῦτ' οὔ μοι τότ' ἠγορεύετε. Nam Kuſt. μοι deleuit. In L. Ia.: τί δῆτα τοῦτ' οὐ μοι τότ' ἠγορεύετε; — ἠγορεύσατε R.
1447. Ia. ἐπήρατε καὶ γέρ. ordine inuerſo.
1448. ἀεὶ ποιοῦμ. Ald. etcc. — ἑκάστοτ' ὅτ' ἂν τινα Ald. etcc. Pro ὅτ' α. τ. Elb. ἄν τιν' οὖν, pro τινα etiam L. τινοῦν.
1449. πονηρὸν C.
1450. ἂν deeſt Ald. Iuntt. tribus, Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. etcc. In VV. LL. Scal. eſt: „ἕως περ αὐτόν, interiecto περ." — ἐσβάλωμεν R. — ἐς κακὸν Ald. etcc.
1452. οἴμοι Ald. etcc. ὤμοι Ib. (vt et 1463. 1494.) Ὤι μοι Elb.

1455. Σωκράτη Ald. Iunt. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Lugd. Σωκράτην Iunt. I. Brub. Raph.
1456. ἀπολῇς Bau. Elb. — Mox μετ' ἐμοῦ γ' ἐλθὼν οἴ σε Iunt. I. — R. μετ' ἐμοῦ ἐλθὼν οἴ σε — Ia. ἐλθ' οἴκαδ' οἴ σε — κἄμ' nonn. edd. vett. vt Venn.

1460. οὐκ ἔνεσ' ἐπεὶ Ald. etcc. R. ἔνεστιν, L. Ia. Elb. οὐκ ἐστί γ' ἐπεὶ —
1462. ἐξελήλακεν Elb.* — τοῦτ' ᾠόμην Ald. etcc.

1463. Διατουτονὶ Ald. Iunt. I. III. διάτουτονὶ Iunt. II. Διὰ τουτονὶ Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Port. Lugd. Amst.

1464. ὅτε Ald. etcc. ὅτι etiam Elb. et ed. Lugd. — τ' ὄντα L. Ia. Ad omnem locum cfr. Creuzer. in Dionyso f. de rer. Bacch. origg. I. p. 262. f.

1465. φληνάφει Ald. etcc.

1467. Σωκράτη Ald. Iunt. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Lugd. Σωκράτην Iunt. I. Brub. Raph.

1468. θύμαινε perperam Amst.

1469. (v. 1481.) Μὴ δέ μ' Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Port. Lugd. Amst. μηδ' ἐμ' R. ap. Ern. μηδ' etiam Elb. — συγνώμην Iunt. III.

1471. αὐτὸς γρ. Elb.

1474. ἐμπιπράναι Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. Port. Lugd. Amst.

1476. κλήμακα — σμίνην Elb.

1478. (v. 1491.) Hic verfus (τὸ τέγος) in Ald. etcc. poftponitur fequenti (ἕως — v. 1490.)

1480. (v. 1492.) τὶς Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Raph. etc.

1481. τιν' αὐτῶν. Ia. αὐτούς.

1482. κἂν σφόδρ' — Ald. etcc. (κἂν σ. Venn.) Ms. (ap. Ern. nefcio quod) καὶ. L. σφόδρα γ'. C. Ib. ὧδ' ἀλάζ.

1484. δὰς, Ald. Wech. δᾲς Iunt. I. II. III. Crat. etc. — εἶναι Iunt. I. III. Ven. II. — πόλλων φλόγα Elb.

1485. ὅ. ποῦ R. — τί δ' ἄλλο Ald. Iunt. I. II. III. Brub. quod ex Ib. adfert Ern., quia δ' exciderat in edd. Crat. Ven. I. II. Wech. Raph. Port. Lugd. Amst.

1487. τὶς ἡμ. Iunt. III. Praemittitur huic verfui perfona Μα. in edd. vett. etiam Port.

1489. Verbis ἀπ. ἀπ. perfona Μα. praefigitur in Ald. etc.

1490. (v. 1502.) προδῶ (fine iota fubfcr.) Ald. Iunt. I. II. III. Crat. Ven. I. II. etc.

1491. ἀτραχιλισθῶ Elb.

1493. Strepfiadis perfona praefixa Ald. etcc.

1494. (v. 1506.) Ib. ὑποπνιγήσομαι.

1495. ἐγὼ etc. Hic verfus poft fequentem legitur eique Chaerephontis perfona praefixa in Ald. etcc.

1496. Hic verſus ante praeced. collocatur in Ald. etcc. et tribuitur Strepſiadi. Legitur in Ald. τί γὰρ μαθὼν ὑβρίζε τόν γ' εἰς τοὺς θεὺς — Eodem modo Iunt. I. II. Crat. Ven. I. II. Wech. Brub. Port. Lugd. Amſt. ſed iungunt ὑβρίζετον. Iunt. III. τί γὰρ μαθόντ' ὑβρίζετόν γ' ε. τ. θ. Raph. τί γὰρ μαθόνθ' ὑβρίζετόν γ' — In cod. C. totus verſus omittitur; Ia. Elb. debent γ'. Ed. Canin. ap. Ern. μαθὼν — R. μαθόντες τοὺς θεοὺς ὑβρίζετε, Bau. μαθόντες τοὺς θεοὺς ὑβρίζετον.

1497. Praemiſſum Strepſiadis nomen in Ald. etcc. — ἰαχουσεῖσθε Ald. etcc. ſeruant, ſed vltima littera per compendium ſcripta, quod αι legi poteſt. —

1499. ἠδήκουν Ven. II. Ante θεοὺς aeque male in Brub. τοὺς omiſſum.

1500. μετρίω Elb. In eodem cod. ſubiicitur:

τὸ τέρμ' ὧδ' ἐπὶ δράματος τοῦ δευτέρου.

Libri ſequentes librariae Weidmanniae Lipſiae ſumtibus ſunt editi coëmtive, pretiisque quae indicavimus venduntur.

Acta ſeminarii et ſocietatis philologicae Lipſienſis. Adiecta bibliotheca critica. Curavit C. D. Beck. Vol. Imum 8 maj. Charta impreſſ. et ſcript. (ſub prelo).

Ariſtophanis Comoediae auctoritate libri praeclariſſimi ſaeculi decimi emendatae a Phil. Invernizio. Accedunt crit. animadvers., ſcholia graeca, indices et virorum doct. adnotationes. Vol. IVum. Commentarios interpretum complexum. Vol. IIum. Curavit Chriſtian. Dan. Beckius. 8 maj. Charta ſcript. 3 thlr.

Etiam ſub titulo:

Commentarii in Ariſtophanis Comoedias. Collegit, digeſſit, auxit C. D. Beck. Vol. IIum. Prolegomena. Commentarii in Nubes cont. 8 maj. 3 thlr.

— — Idem liber, charta belg. opt. 5 thlr. 16 gr.

Ciceronis, M. Tullii, Philoſophica omnia. Ex ſcriptis recens collatis editisque libris caſtigatius et explicatius edidit I. A. Goerenz. Vol. IIum. Academicorum libros continens. 8 maj. Charta impreſſ., ſcript. gall. et membran. (velin.)

Etiam ſub titulo:

Ciceronis, M. T., Academica, c. I. A. Goerenz. 8 maj.

Sapphus Lesbiae Carmina et Fragmenta. Recensuit, commentario illustravit, schemata musica adjecit et Indices confecit Henr. Frid. Magnus Volger. 8. Charta script. 1 thlr.

— — Idem liber, charta meliori 1 thlr. 6 gr.

— — Idem liber charta membran. (velin) 1 thlr. 16 gr.

Catalogus plurimorum aliorum librorum optimorum, qui sumtibus librariae Weidmanniae sunt editi coëmtive, vel quorum copia suppetit, gratis distribuitur.

